

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ပထမ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်

ရေးသားတော် မူ၍

မန္တလေးမြို့-တောင်ပြင် ကောလိပ်ဆရာမ ဘုရားကြီးတို့က

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးနာရဘ

တည်းဖြတ်သုတ်သင်တော်မူအပ်သော

အဋ္ဌသာယံနိဂဏ္ဍီ

ပါဠိဆရာ-ဦးတင်ရှိန် နှင့် ဦးထွန်းရီ တို့
ကြည့်ကြပ်ရိုက်နှိပ်သည်။

{ မူပိုင်ခွင့် }

ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်

မန္တလေးမြို့။

1957

နိဒါန်း

ဘုရားတည်းဟူသော နေဝန်း မထွန်းပေါ်ခဲ့သော်၊ ဘုရား တည်းဟူသော လဝန်း မဆန်းသစ်ခဲ့သော် ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မတို့၏ အမည်ပညတ်မျှကိုသော်လည်း သိရမည်မဟုတ်ချေ။ ဘုရား တည်းဟူသော နေဝန်း၊ လဝန်း ထွန်းပေါ် ဆန်းသစ်လာခဲ့သဖြင့်သာ ထိုထိုသဘာဝဓမ္မတို့၏ အမည်ပညတ်များ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်များကို လူနတ်မြဲဟောသတ္တဝါအများ ခေါ်ဆိုနိုင်ခွင့်၊ သိမြင်နိုင်ခွင့်ရကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် မဟာကရုဏာရှင် ဖြစ်တော်မူသည်အားလျော်စွာ မိမိ၏လက်ဘော်သို့ ရောက်လှဆဲဖြစ်သော အမြိုက်ခတ်ကိုစွန့်လွှတ်ပယ်လွန်တော်မူခဲ့၍ အဖန်ဖန်သေခြင်းဒုက္ခနှင့်တကွသောဘဝသံသရာ ရေယဉ်ကြောဝယ် အမျော အနှစ် ခံတော်မူခဲ့ရရှာလေသည်။

ထိုသို့သော အတုမဲ့ မဟာကရုဏာတော်သည် အနန္တဖြစ်သော မဟာဝိသယ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော် တည်းဟူသော အသီးကို ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းကား အလွန်လျှင် ယုတ္တိရှိလှပေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် မဟာကရုဏာတော် တည်းဟူသော မျက်နှာပြင်တခု၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်တည်းဟူသော မျက်နှာပြင်တခု မျက်နှာပြင် နှစ်ခုတို့ဖြင့် အတုမဲ့အထွတ်ဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသည့် ဘုရားရှင်သည် မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် နှိုင်းနှိုင်းအပ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ဖြင့် အဆုံးမဲ့သော ဥေယျဓမ္မတို့ကို ခြုံတော်မူ၍ အဆုံးမဲ့သော သတ္တဝါတို့အတွက် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဒေသနာတော်ရပ်ကား ‘‘အဘိအဘိရေကော ဓမ္မော အဘိဓမ္မော’’ဟူသော ဝိဠိဟ်အရ သုတ္တန္တ ဓမ္မထက် သာလွန်သော အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ဖြစ်ပေသတည်း။

ထိုအဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည် နက်ယောင်နှင့် နက်သော ရေအလား သဒ္ဓါအားဖြင့်သော်၎င်း၊ အနက်အားဖြင့်သော်၎င်း၊ အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်သော်၎င်း အလွန်လျှင် နက်နဲခက်ခဲခြင်းရှိရကား ကျောက်မျက်ရတနာအတိပြည့်သော အဖွင့်ခက်သည့် ကျောက်သေတ္တာကြီးအလား နောက်သားတစု ကံနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ တို့အတွက် ခက်ခဲခြင်းကြီးမက ခက်ခဲ၍နေရာ မဟာအဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးများ အစရှိသော

ဝိဇ္ဇာစိုက်သိဒ္ဓိပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏ သံဝဏ္ဏနာတည်းဟူသော ဆေး
 စွမ်းကောင်းဖြင့် ‘ဪသြာင်းဪသြာင်းတဖုံ၊ ဥ၊ ဥ၊ တလီ၊ သျှရီသျှရီမန္တန်
 သီ၍’ ကျူးချီ ဖွင့်လှစ်တော် မူခဲ့ကြခြင်းကြောင့်သာ အဘိဓမ္မာ
 ကျောက်သေတ္တာအတွင်းရှိ ဝင်းဝင်းတောက်ပ အလျှံကြွသော ဓမ္မ
 သဘာဝ အရည်အသွေးများကို ဝေ့မြင်နိုင်ခွင့်၊ အတန်အသင့် သုံး
 ဆောင်နိုင်ခွင့်ကို ရရှိခဲ့ကြလေသည်။

ကာလသည် သစ်၍ သစ်၍၊ သကရစ်သည်ပြီ၍ ပြီ၍ ကျဖန်များ
 လတ်သော် နောက်နှောင်း ရှင်လူတို့သည် မဟာအဋ္ဌကထာ စသော
 အဋ္ဌကထာ အရှင်တို့ ဖွင့်ဟချက်ကိုပင် ထင်ထင်ပြက်ပြက် မြင်စွမ်း
 နိုင်ခြင်းမရှိရကား “ ဇိကာမ ” ခေါ် မူလဇိကာ၊ ၎င်းဖြင့် မြင်စွမ်း
 နိုင်ခြင်းမရှိပြန်ရကား “ ဇိကာဆင့် ” ခေါ် အနုဇိကာ၊ ၎င်းဖြင့်မြင်စွမ်း
 နိုင်ခြင်းမရှိပြန်ရကား “ မြိန်တောင်း ” ခေါ် ပါဠိဘာသာရေး မြန်မာ
 ဘာသာရေး မဂ္ဂကျမ်းအမျိုးမျိုး၊ ယောဇနာအမျိုးမျိုး၊ နိဿရည်း
 အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရှေးသူဟောင်းတို့သည် အနည်းနည်း အနာနာ အဘိ
 ဓမ္မာ၏ ခဲရာခဲဆစ် အဖုအထစ်များကို ဖြေဖျဉ် ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြ
 ရကုန်၏။

သို့ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြရာ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ရေးသား ထား
 ရှိသော အဘိဓမ္မာဂဏ္ဍိအမျိုးမျိုး၊ ဒသရပ်၊ စုဒ္ဒသရပ်၊ တေတ္ထိံသရပ်၊
 မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ရေးသားထားရှိသော မြိန်တောင်းပိုင်တောင်း
 ကျမ်းများသည် အဘိဓမ္မာရနစ်ကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးပါ အရာ
 ရောက်လှသော ကျမ်းများဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ထိုကျမ်းတို့သည်
 အကျော်အလွှားမရှိ စဉ်တိုက်ရေးသားကြခြင်းမဟုတ်ဘဲ လိုရာလိုရာ
 စကား တရပ် တရပ် ဖြတ်၍ တောက်၍ ရေးသားခဲ့ကြခြင်းကြောင့်
 ဉာဏ်နဲ့ ဉာဏ်နဲ့ သောတုဇနတို့အတွက် အကျိုးသက်ရောက် သင့်
 သလောက် မသက်ရောက်သည်ကို မြင်တော်မူသော ကျော်အောင်
 ခံသား (ပဌမ) ဆရာတော်သည် အကျော်အလွှားမရှိ စဉ်တိုက် ရေး
 သားနည်းကို လိုက်နိုင်သမျှ လိုက်၍ အဘိဓမ္မာရနစ်ကျမ်းလုံး၏ ဂဏ္ဍိ
 ကျမ်းကြီးကို ကြိုးပမ်း စီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဤနေရာ၌ ဂဏ္ဍိကျမ်းပြုဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ကျော်အောင်
 စံသား (ပဌမ) ဆရာတော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အမြွက်မျှဆိုအပ်၏။ ရော

ဝတီ၊ သလ္လာဝတီ မြစ်နှစ်စင်း၏ အနောက်မျက်နှာ ခရီးရှစ်တိုင်ကွာ
 သော ဒိုက်သစ်ရွာတွင် အမိ ရှစ်ကြွယ်၊ အဖ ဦးရွှေအောင် တို့တွင်
 မွေးမြင်သည်။ သကရစ်၁၀၆၇-ခုနှစ်၊ အင်္ဂါသား၊ မေလဆန်း-မေလဆန်း
 မေလဆန်းအောင် အမည်မှည့်သည်။ ၆-နှစ်ရွယ်ရှိလျှင် ပခန်းကြီးမြို့
 တောင် နောင်ဘရွာ နိဗ္ဗာန်ကျောင်း ဆရာ ဓမ္မနန္ဒာလင်္ကာရ မဟာ
 ထေရ် တပည့်ကြီး ပိဋကတ်ပေဒင် တတ်လှသော ရှစ်စန္ဒမဇ္ဈိသထံ
 မိဘတို့အပ်နှံ သည်နှင့် ကျောင်းနေသူငယ်အဖြစ်ကပင် ကေမိ၊ ဇနကာ
 စသော မဟာနိပါတ်ဇာတ်ဆယ်စောင် ကုန်တွင်သည်။ ရှင်သာမဏေ
 ပြုလျှင် ဥပဏဇေ အမည်ပေးသည်။ ၃-နှစ်အတွင်း သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊
 ညဝါ၊ နေဝါ၊ ဉာဏ်ပါဌ၊ ဝိကာ၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ သာမဏေတို့
 သင်ရိုးစာဝါကို အကြွင်းမဲ့ကုန်စင်သဖြင့် သာမဏေကျော် ဟု အရပ်
 ထက်ဝန်းကျင် ထင်ပေါ် ကျော်စောသည်။

သကရစ်၁၀၇၅-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း(၅)ရက်နေ့ဆရာရင်း
 ရှင်စန္ဒမဇ္ဈိသာ အသက် ၃၆-(၃၇)နှစ်တွင် တန်ဆောင်းကြီး ငြိမ်း
 သကဲ့သို့ ခန္ဓာစေ့သဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ပြီးနောက် ရတနာပုရ အခြေသို့
 ရောက်လျှင် မှန်နန်းဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား ဆရာတော်ကြီး အောင်မြေ
 စံလွတ် မိုးထိဆရာတော်ကြီးထံ တပည့်ခံ၍ သကရစ် ၁၀၇၆-
 (၁၀၇၇) ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့ သုဗ္ဗောစရပ်တွင် စမ္ပန်နာသား မိုးထိ
 ဆရာတော် တပည့်ရင်း ငယ်မည်ငဖုန်း ရဟန်းမည် ရှင်ဂန္ထိသာရနှင့်
 ဖက်၍စာပြန်ကြရသည်။ စာမေးတော်ခံကြရသည်။ သင်ပြီးသောကျမ်း၌
 အဆစ်အပိုင်း ခဲရာခဲရပ်ကိုမေးသော် မေးတိုင်း ဖြေဆိုနိုင်သည်။ ဓာတ်
 ပစ္စည်းအရ ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ ကျမ်းရိုး ကျမ်းတက်ကိုမေးလျှင်
 မိုးသေး မိုးဖွဲ ကျသကဲ့သို့ ရှိသော ဟူ၏။

ထိုတွင် မဇ္ဈိမကျော် အရာရသည်။ ထိုကာလ ရဟန်းသံဃာတို့
 ပြောဆိုကြသည်ကား “အရှင်ဉာဏဝရ ကို ရဟန်းရှင်လူတို့ မေးမြန်း
 ကြ၍ မဖြစ်ပြီ။ သုဗ္ဗောစရပ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ရုပ်ပွားတော်ကိုထီးဖြူ
 အုပ်မိုး၍ သီတင်းသုံးနေစေပြီးလျှင် မဖြေနိုင်အောင် မေးတော်မူမှ မဖြေ
 နိုင်ဘဲ ရှိရာသည်။ ရဟန်း သံဃာ ဖြစ်မှုကား ရှင်ဉာဏဝရ ဆုကို ပြည့်
 လိုပါ၏ ဟု ဆုပန် ဆုယူ ကောင်းလှပေသည်” ဟု ချီးမွမ်း ထောမနာ
 ကြသော ဟူ ၏။

ရှင်ဉာဏဝရ ပေါက်ဖော် သားချင်းမှန်သမျှ (၄၅) အိမ်ထောင် စာရင်းကျ လူတို့ကိုလည်း အသည် အရ ရင်းမှ နှုတ်၍ မင်းရဲ မြင်းစု ဖွဲ့တော်မူသည်၊ ပိုက်သင်ရွာ မြောက်တွင် ကျောက်တိုင် နိမိတ် အပိုင်း အခြားနှင့် မြင်းသည်ရွာဟု ခေါ်တွင်သည်၊ ယခုတိုင်ရွာဟောင်းကုန်း ဖုန်းဆိုးတော အထင်အရှား ရှိသော ဟူ၏။

ထို့နောက်နေရင်း (ဇာတိ) မြို့ရွာသို့ ပြန်သွားသည်တွင် ပခန်း စည်သူရှင်ဘုရား အနောက်မျက်နှာ တကာ အောင်ဇေယျက ဘုံသုံး ထပ်နှင့်ဆောက်လုပ်သော ဧကောဇနိတကျောင်းတွင် ကျမ်းဂန်ပို့ချ၍ နေစဉ် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၀၉၄-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၈-ရက် တနင်္ဂနွေ နေ့၌ ဤအဋ္ဌသင်္ဃေဒီနိဂဏ္ဌိကျမ်းကို အပြီးတိုင် ရေးသားစီရင်ခဲ့လေ သည်။

ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းဆရာတော်ပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျမ်းဂန်တို့ကား

- ၁ ရာဇာဓိရာဇ နာမတ္ထပကာသနိကျမ်း
 - ၂ ရာဇာလင်္ကာရကျမ်း
 - ၃ အဘိဓမ္မာချနစ်ကျမ်းဂဏ္ဌိပဗ္ဗ
 - ၄ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ဂဏ္ဌိပဗ္ဗ
 - ၅ ပါတိမောက္ခလေခနယ
 - ၆ ကဗ္ဗာယနသဘရ နိဿယသစ်အကျယ်
 - ၇ ကမ္မဝါစာဂဏ္ဌိကျမ်း
 - ၈ နဋကဋ္ဌရဂဏ္ဌိကျမ်း
 - ၉ စက္ကက် နိစ္ဆယ
 - ၁၀ မဟာနမက္ကာရနိဿယ
 - ၁၁ မဟာပဏာမဂါထာစု
 - ၁၂ ဆန်းသံပေါက်
 - ၁၃ မင်းရဲသိင်္ဃသူအမေး ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်အဖြေ
 - ၁၄ ငန်းမြာငယ် ဘုမ္မိရတနာဆရာတော်သို့ပေး ပါဠိမေတ္တာစာ
 - ၁၅ အဘိဓာန်နိဿယသစ်
 - ၁၆ သူရာဝိနိစ္ဆယ
 - ၁၇ အနုသူရာဝိနိစ္ဆယ
- စသည်တို့ဖြစ်ပေသည်။

ဇိနစက္ကရာဇ်ရာမဟူသော နာမတံဆိပ်၊ ကျော်အောင်ခံထားဟူသော ဌာန တံဆိပ်အားဖြင့် တံဆိပ်နှစ်ထပ်ရသော ကျော်အောင် စံထား ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တကာတော် “မဟာဓမ္မရာဇာ ဝိပတိ” တံဆိပ် နာမံတော် ရှိသော မင်းတရားကြီး ကာလပက္ခ လဆုတ် အခါ ကဲ့သို့ ဖုန်းလက်ရုံး အဝှန် အဝါ အာဏာသတင်း တနေ့တပါး ဆုတ် ယုတ်သည်နှင့် အုတ်ဖိုကွေ့လဝ ဂုဏ္ဏအိန်တို့ နှောင့်ယှက်ပုန်ကန်သည် တကြောင်း၊ ရာမညတိုင်း တလိုင်းပြည် ဟံသာဝတီမြို့ကလည်း ဆင် ကျားရှင် သမိန်ထော ပရိုးမင်းတို့က ပုန်ကန်နှောင့်ယှက်၍ တိုင်းရေး ပြည်မှု မငြိမ်မသက်ရှိသည်နှင့် ငါးထပ်ကြီးဒါယကာ လက်ထက် အဝ မြို့ကို တရုတ်တို့ ဖျက်သည့်ကာလ စံကျောင်းဆရာတော် ဗေဒင်တတ် လောကုတ္တရာ အကျော်တို့ ဆုံးဘူးသည် များကို ထောက်၍ ကြောင့်ကြ ပိုးရိမ်ငြီးငွေ့တော်မူသည်လည်းတကြောင်း ထိုအကြောင်းများကြောင့် ရေမြေ့ရှင်အကျိုး တိုင်းပြည် သာသနာ ရေးမှ စ၍ သူတပါးတို့၏ စီးပွား ဂန္ထရုကို မ, စ ရွက်ဆောင်ဘူးလှလေပြီ၊ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီး ပွား အရညဝါသီ ဧကစာရီ တောရဆောက်တည်လိုကြောင်းနှင့် စာ သုံးကြိမ်သွင်းမှ အခွင့်ရသဖြင့် သုနာပရန္တတိုင်းအဝင်အပါ ရှေးအခါ ဗဒုံတွင်သော အလုံမြို့စီရင်စု ကျေးလက် ညောင်ကန်ရွာသို့ ကြွသွား တော်မူ၍ညောင်ကန်ရွာအနောက်တိုက် ခေါ်ဝေါ်သည့် ကျောင်းတိုက် သို့ ရောက်လျှင် သင်္ဘာတို့က ကျောင်းမတွင် နေတော်မူပါ လျှောက် သော်လည်း တိုက်တွင်းတွင်မျှ မနေ၊ “ငါတို့ မင်းဆရာဖြစ်ပေသည်၊ သူတပါးတို့ မကျဉ်းမြောင်းလေကောင်း” မိန့်ဆိုတော်မူ၍ တံတိုင်း မီးတား အရှေ့ပါးတွင် ငါးကျောင်းနှင့် သီတင်းသုံးနေတော်မူသည် ထို့နောက် အဝမင်းလည်း ဟံသာဝတီသို့ ရောက်လေသည်။

လောကာဝိပတိ အလောင်းမင်း မင်းတရားကြီး ရတနသိင်္ဃရွှေမြို့ တော် ရွှေနန်းတော်တို့ကို တည်ထောင်တော် မူသောနှစ် သကရစ် ၁၁၁၅-ခု၊ သက်တော် ၄၉-နှစ်တွင် တန်ဆောင်ကြီး ငြိမ်းသကဲ့သို့ ယုံလွန် အနိစ္စ ရောက်တော်မူလေသတည်း။

၂၉-၇-၅၇
 ဆရာ-ဦးဆန်းထွန်း
 မြန်မာစာပေဌာန
 မန္တလေးတက္ကသိုလ်

အမှတ်စကား

ပဌမ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော် စီရင်တော်မူအပ်သော ဤ အဋ္ဌသးဇီနိဂဠာဠိကျမ်းကြီးသည် သာသနာတော်၌ ယခင်က စာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် တကြွမ်တခါမျှ မထွက်ပေါ်ခဲ့ဘူးသေးပေ။

အကြောင်းသော် ပေမူမှတစ်ဆင့် ကူးယူကာ ပုံနှိပ်မှုအဖြစ် ရောက် စေရခြင်းသည် သေးငယ်သော ကိစ္စမဟုတ်၍ အနှစ် နှစ်ရာကျော်မျှ ပေစာဘဝ မထင်ရှားသောအသွင်ဖြင့် ဒါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ငုံ့လင့်တော်မူယင်း ရွှေစာတိုက်အတွင်းမှာ ကမ်းအောင်း စံပျော်နေရ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ထိုစဉ်ကြိုက်ဝယ် သာသနာတော် တိုးတက်စည်ပင်ရေးကို ပုံနှိပ် လုပ်ငန်းဖြင့် အားပေးနေသော ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက် ပိုင်ရှင် ဒါယကာ-ဦးအဇိနိုး၊ ဒါယကာမ-ဒေါ်ကြည်ကြည်တို့သည် ဤမျှ သာသနာတော်၌ အကျိုးကျေးဇူးများလှသောကျမ်းကြီးတစ်စောင် အကြောင်းမှ တိုင်မြှုပ်နေခြင်းကို လျစ်လျူ မရှုလိုကြတော့ဘဲ စာချ စာသင် ထေရ်အရှင်တို့၏မျက်မှောက် လက်ရောက်အပ်နှံ ရပါမူကား အတိုင်းမသိ အကျိုးရှိလိမ့်မည်ဟူသော မနောမဏိမိ သဒ္ဓါဇောပီတိ ပြဋ္ဌာန်းကာ ပုံနှိပ်မှုစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကို စတင်ကြိုးပမ်းကြလေ တော့သည်။

“နေအရုဏ်သင့် ကြာပဒံပွင့်” ဆိုသည့်အလား ယင်းသို့ အပတ် တကုတ်အားထုတ်နေစဉ် သာသနာ့မှန်ကူဖြစ်တော်မူသည့်မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်ဒက္ခိဏာရာမဘုရားကြီးတိုက်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဇရာဇောဇီ ဦးနုရဒအရှင်မြတ်ကလည်း ဒါယကာတို့၏သဒ္ဓါတရားနှင့် သာသနာ တော်၏အကျိုး မြှော်ကိုးပြီး တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြင့် ကူညီတော်မူမည်ဟု မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့သည့် အလျောက် အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာပါဠိ ပို့ချရာ၌ ဆရာတော်ဦးနုရဒ အမြဲအသုံးပြုသည့်ပေမူ တစောင်၊ စစ်ကိုင်းကောင်ရိုး မဟာဂန္ဓာရုံချောင် ဆရာတော် ဦးသု ပညိန္ဒာဘိဝံသ “သကျသီဟဓမ္မာစရိယ၊ အပိုးရ ဓမ္မာစရိယ” ထံမှ ပေမူတစောင် ယင်းပေမူ နှစ်စောင်ကို ဆရာတော် “ဦးနုရဒ” ကိုယ်တော်တိုင် ညှိနှိုင်း တိုက်ဆိုင် သုတ်သင် ပြီးကာ ယခုအခါ ဆရာတော် ဦးနုရဒ ၏ ပြင်ဆင်မွမ်းမံ တန်ဆာဆင်မှုဖြင့် အဆစ်

အဖု အခဲအခက် ပါဠိပျက်ပုဒ်ယွင်း မသန့်ရှင်းသော အယူအဆဟု ဆိုအပ်သော တိမ်လွှာတိမ်တိုက် တိမ်မိုက်တို့ကို ဝေးရာသို့ရှုစေဖဲစေ လျက် အထွက် အတက် ၎င်းလျှိုး၎င်းတို့ သဘောအနက်တို့ကို ထင် လင်းအောင် ဖြေရှင်းတော်မူခြင်း၊ ခက်ဆစ် ခက်ရှေ့ ပုဒ်အဖြာဖြာ တို့ကိုလည်း စုဒ်စောဒနာ မဝင့်သာအောင် ကျမ်းလမ်းနှိုင်းချိန် ဉာဏ် ပုဆိန်ဖြင့် ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်တော်မူခြင်းတည်းဟူသောကြံပင်တာရာ အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံကာ ဤမည်သော အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဍိ လမင်းကြီး သည် သာသနာအာကာဗ္ဗဝယ် ရွန်းဝေတင့်တယ်စွာ ထွက်ပေါ်နိုင်ခဲ့ ပေပြီတကား။

ယင်းသို့ ကောင်းကင်အလယ် တင့်တယ်ဝင့်ဝါ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ သော ဝေ ရွန်းရောင်ရှိန် လတာရိန်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ကပ္ပဋ္ဌိလေးလီ အပါအဝင် ယုန်ရှင်အမှတ်တံဆိပ် အရိပ်အစက် အမဲကွက်ကလေး များသည် လ၏အလယ် အပြစ်သဘွယ်ပါရှိလေသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂဏ္ဍိအကျော် လသော်မော်၌လည်း အထက်ကပေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပေစာအသွင်နှင့် နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော်မျှ ရှည်ကြာ လေခဲ့ရကား အက္ခရာမှေးမှိန် မထင်မရှားဖြစ်နေခြင်း၊ ပေစာရေးတို့၏ မကျမ်းကျင်မှု ကြောင့် အက္ခရာမမှန်ပျက်စီးခြင်း၊ ခဲယဉ်းစွာကူးယူရခြင်း စသည်တို့ ကြောင့် အနည်းငယ်ချွတ်ယွင်းကိမ်းပါးမှု အမဲကွက်အပြစ်ကလေးများ ပါရှိကောင်း ပါရှိလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ရပေသည်။

သို့ရာတွင် အဆိုပါ ‘အုတ်ကြားမြက်ပေါက်’မဆိုစလောက် အပြစ် ကလေးများကို ကျွန်ုပ်တို့၏ မွန်မြတ်စင်ကြယ်လှစွာသော စေတနာ သဒ္ဓါတရား အပေါင်းတို့က ဖုံးလွှမ်း ကွယ် ပျောက် သွားစေမည်မှာ မှု့မှားသံသယဖြစ်ဘွယ်မရှိပါကြောင်း။

အယ်ဒီတာ ဦးတင်ရှိန်-ဦးထွန်းရီ
ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေး

ပဏာမ

ဝသံ ပုရေထု ကုခန္ဓ, ဟိရဒေသ ဝါ ဘူမိံ၊
နိဂ္ဂဟော ပါဒါ ပခန္ဓာ-ကဗ္ဗိန္ဒြာ ပဋ္ဌာနာမကေ။
နဂိန္ဒရာဇ ဂြေဟေ, ပုရိတေ သဗ္ဗသန္တာနံ၊
ဝဏ္ဏေ နာဂါ သုရဗ္ဗာယံ, သာလာယ ဓမ္မသာကန္တာ။
လဒ္ဓလန္တေဟိ သုတတော, ပသဋ္ဌေ ဟိ ဂရူဟိ ဟု၊
ပထမော ဣတိ ပုဋ္ဌဿ, ရဋ္ဌခေါဘေန သဇ္ဇေန။
ဉာဏဝရေတိ သေဋ္ဌတ္တာ, စဿ ဉာဏဿ ပါကဓဇာ၊
သေဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓဉ္စ သုဓမ္မံ, သံဃံ နမာမိ ဥတ္တံ။
ပေသလ သီလအာစာရေ, ဂုရုဘေ မေ သုတာဝဟေ၊
နတ္တာ ဝါဒံတု သမူဟံ, ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ လိခါမဟံ။

ဘူ-မြေကိုဝါ-ဘူ ဘူခဏနံ-မြေတူးခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍၊ ကုခန္ဓ
ကုခန္ဓသမ္ပတေ-ကူးခန်းဟု သမုတ်အပ်သော။

အနိဗ္ဗာနိကား.....ကုလားတရာ, မြန်မာတသောင်းနှင့်ကကွ လေးရာပြု
မြို့၏ အဖြစ်ဖြင့် တောင်သုံးလုံးကို တူးမြို့ ညှိ၍ အခန်း အဟာ
ငါးရာမျှသော မြေ၌တည်ရကား “ကူးခန်း” တွင်သည်ဟူလို။

ဝါ - အကြောင်းတပါးကား၊ မိဂံ - သမင်ကို၊ ဝါ မိဂံ ဝေသန္တ
သုဝဏ္ဏမိဂံ-ကူးသန်းလေသော ရွှေသမင်ကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍၊ တိရဒေသ
တိရဒေသသံခါတေ - ကူးသန်း အရပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ (သမုတ်အပ်
သောလည်းဟူ။)

အနိဗ္ဗာနိကား.....မွေတော်တော်သည် ရွှေသမင်ကဲ့သို့ ထင်စေချက်
ကူးသန်းလေရာဖြစ်ရကား “ကူးသန်း” တွင်သည်ဟူလို။

ဝါ-အကြောင်းတပါးကား (လိုက်စေသည်) နိဂ္ဂဟံ-မဟာနရပတိ
၏ နိဂ္ဂခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ပခန္ဓ ပခန္ဓသည်တေ-ပခန်းဟု သမုတ်
အပ်ထသော။

ခန္ဓတော ကုခန္ဓတော တိရခန္ဓတော ဝါ အပေတော
 ပခန္ဓာ.....ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ခန္ဓာ၌ ဒတ္တောကဲ့သို့၊ ပခန္ဓာ၌
 ပေတောပုဒ်ကဲ့သို့ အဝိသေယျပတည်း။ ဟိနုတ္တဝါစကေန အာ
 ဣက္ခရလောပေန ပသဒ္ဓေန ယုတ္တော ခန္ဓာ ခန္ဓနာမကော
 ပဒေသော၊ နုတ္တာဒိဝါစကေန ဟိ ကွဒိသဒ္ဓေဟိ ယုတ္တောတိ
 ဝါပခန္ဓာ သော်လည်းပြု၊ အနိပ္ပါယ်ကား.....နုပတိကြီးသည်
 အသိန်းမကသော စစ်သည်နှင့်တကွ လာ၍ တိုက်ခိုက် သိမ်း
 ဆည်းသော အဆုံး၌ ကူးခန်း၊ ကူးသန်းဟူသော အမည်နှစ်ပါး
 ကို ပ၊ စေသောအားဖြင့် နံနိုဝ်၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော စနုတ္တနှင့်အညီ
 ပခန်း မည်ခဲ့သည်ဟူလို။

ပုရ-ပြည်၌၊ (တုကား နိပါတ်သံ၊ ဝသန္တော၌စပ်၊ ဝိဟံာရ
 ဟူသော ပါဠိသေသ၌ သော်လည်း စပ်)အာကင်္ခ-တောင့်တသည်၊
 သဘိ-ရှံသော၊ ဣန္ဒြာ-ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ (ဣန္ဒြာ၊ ဥပါဒါတို့ကား ‘ဗ’
 ကျေသည်ချည်း) အပဋ္ဌနာမကော - မတောင့်တဟူသော အမည်ရှိထ
 သော၊ ဝိဟာရ-၌၊ သံ ဝသန္တော-သိဘင်းသုံးနေသော၊ (အဟံ၌စပ်)

ဤဂါထာ၌ ဒေသကိုဆိုရာ၌ ကုခန္ဓ၊ တိရဒေသ၊ ပခန္ဓ၊
 အပဋ္ဌဝိဟာရ ဟူသော ဗန္ဓကို အဘယ်ကိုထောက်၍ ဆိုသ
 နည်းဟူမူကား.....ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၌ ခတက်မြို့ကို ကကုခ
 နဂရံ ဟု မိန့်သည်ကို၎င်း၊ မြို့သစ်အရပ်၌ သိဘင်းသုံးနေသော
 သိဒ္ဓိမင်္ဂလံ မည်သော ထေရ်မြတ်သည် မြို့သစ်ကို ‘နာပုရ’ဟု
 မိန့်သည်ကို၎င်း၊ လက်သန်းဒီကာ၊ မဏိမဋ္ဌူ၊ မဏိဒိပ၊ သာရတ္ထ
 ဒိပနိစသော များစွာသောကျွမ်းတို့၌ ကျောက်သားကို ‘သိလာ
 ပုတ္တက’ဟု မိန့်သည်ကို၎င်း၊ တောင်ဘီလာသူမြတ်သည် စီရင်
 အပ်သော ယသဝဗုဒ္ဓာတ္ထ၌ စလင်းမြို့ကို ‘စလင်္ဂပုရ’ဟု မိန့်
 သည်ကို၎င်း၊ စစ်ကိုင်းချောက်ရပ်၌ သိဘင်းသုံးနေသောတိသာ
 သနဇေ မည်သော ဆရာထေရ်မြတ်အား တပည့် သူမြတ်သည်
 ထောမနာပြုအပ်သောဂါထာဗန္ဓတို့၌ စစ်ကိုင်းမြို့ကို ‘ဣန္ဒ သိန္ဒန
 တဋ္ဌူရာ ဣန္ဒသိန္ဒ ပေ နုတပ္ပူရမိ’ဟု မိန့်သည်ကို၎င်းထောက်၍
 ဆိုသတည်း။ ။ တနည်းလည်း..... ကူးခန်းဣတိပုရေ၊ ကူးသန်း

(ဝိဇ္ဇကုတ်တော်

ဣတိပုရေ၊ မတောင့်တဣတိဝိဟာရေ ဟူ၍လည်း တပုဒ်တည်း၊
 တသမာသ်တည်းမဖြစ်စေမှု၍ ဗီမုစိသင့်၏။ အဘယ်ကိုးထောက်
 ၍ ဗီသင့်၏ ဟူသောစကားကို ဆိုသနည်း ဟူမူကား..... အပေါ်
 သာသနောပက ဝရဖြစ်သော ကုဋ်လည်းကျမ်း၊ ဟိုကုဋ်လည်းကျမ်း
 ၏ သံသရာနာဖြစ်သော နိဒ္ဒေသ၊ ဉာဏ်၊ သံပုင်၊ နိဂုဏ်မဇ္ဈ၊
 သဒ္ဓနိတိစသော များစွာသော ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်တို့၌ မဂဓ
 ဘာသာတို့ နှင့် မြန်မာဘာသာကို တပုဒ်တည်း တသမာသ်
 တည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် စီရင်ခြင်းမရှိ၊ စီရင်သောသုတ်မရှိ၊ စီရင်
 သော ဥဒါဟရုဏ်ပြုယုဂ်မရှိသည်ကို၎င်း၊ လေးပါးသောအင်္ဂါ
 နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စတုရင်္ဂမိုဏ် အမည်ရှိသော အမက်
 သည် စီရင်အပ်သော အဘိဓာန်ဦးကော၌ “ဒွယံ ငမပင်ဣတိ
 • ချာတေ ငပူတင်းတိစ ဝဒန္တိ၊ ဒွယံ ဒွားမြီးဆွဲ ဣတိချာတေ မှက်
 ဣတိချာတေ နံ ဣတိချာတေ ခြင် ဣတိချာတေ” စသည်ဖြင့်
 မဂဓဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာကို သမာသ်မကွဲမှု၍ စီရင်
 သည်ကို၎င်း၊ မရသာရတ္ထဒိပနိ၌ “မေးရက္ခကံ-သာယုက်”
 စသည်ဖြင့် ပုဒ်ကိုမစပ်စေမှု၍ အနက်ပြားစီရင်သည်ကို၎င်း၊
 ထောက်၍ ဆိုသကဲ့သို့၊ ထိုသို့ မဂဓဘာသာသက်သက်၎င်း၊
 မဂဓဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာကို တပုဒ်တည်း တသမာသ်
 တည်း မပြုမှု၍၎င်း မစီရင်မှု၍ ဣဒိန္ဒရာဇ နာမာတိ ဝေယုဒိပနိ၌
 “ကျိုင်သည့် နဂရံ ပယင်ကူပံ” ဟူသောပုဒ်ကိုးဆို၎င်း၊ ယမိုက်
 ဂဏ္ဍိသစ်၌ စစ်ကိုင်းဒဂျီ ဟူသောပုဒ်ကိုးဆို၎င်း၊ ရှေးဆရာတို့
 စီရင်အပ်သောဗုဒ္ဓပဏာမဂါထာ၌ ‘စည်သူသာမိဗ္ဗဝိသုတေ၊
 ကူးခန်း၌ နဂရေ၊ တွတ်ခေါင်ဘုန်းစည်ဝိ’ ဟူသော ပုဒ်တို့ကိုးဆို
 ၎င်း တပုဒ်တည်း တသမာသ်တည်းစီရင်ခြင်းသည် သဒ္ဓါဖြစ်
 သင့်၊ ထို့ကြောင့် မစီရင်သင့်(အနာ တဒက္ကာ)

သဗ္ဗသန္တာနံ-တို့ဖြင့်၊ ပူရိတေ-ပြည့်စုံသော။

ပူရအယျဉ် ဆဗ္ဗိ၊ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ စသည်ကိုးဆို၊ ဤကား
 ယေဘုယျ၊ ထို့ကြောင့်ကား ပတ္တသ္မိ’ ပင် ဩဒေနေန ပူရတွာ
 စသည်ဖြင့် ဤအဋ္ဌကထာ၌ပင် ဆိုလေတ္တံ။

[ပြန်ပွားရေးမူ]

နဂါဗ္ဗ ရာဇ ရာဇဇင်္ဂ - မင်းတကာတို့ကို အပိုးရသော မင်းမြတ်၏ ရင်ပြင်၌၊ ဝဇ္ဇန သုဝဇ္ဇန-ဇွဲအဆင်းဖြင့်၊ သုရမ္မာယံ-၂၂လုံးမွေ့လျော်သွပ် ရှိသေးသော (ဝါ ကား နိပါတ်မျှသာ) ဓမ္မသာကန္တာ-ဟရားကို ဆွေးနွေးရာဖြစ်သေး။

သာကန္တာ နောင် ယကျေသည်၊ သာ သည်လည်း သံယောဂေါ၊ ပုဗ္ဗော သန္တိပါသေန စသည်၌ကဲ့သို့ သဟသဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်သော သံသဒ္ဓါတည်း။ ထိုသံသဒ္ဓါကို သာရက္ခာ၊ သာရာဂေါ စသည်၌ကဲ့သို့ ဖိနုလောပ ပုဗ္ဗဒိဗ္ဗအားဖြင့် သာကန္တာ ပြီးသည်ဟု သဒ္ဓနိတိ၊ မင်္ဂလတ္ထဒိပနိစသည်၌ဆို၏။

သာလကယ-၌၊ လဗ္ဗလဒ္ဓပိ - ရအပ်သော ထိဆင်ရှိကုန်သော၊ သုတဇတာ အားဖြင့်၊ ပသဒ္ဓဟိ-ကုန်သော၊ ဂဇ္ဈပိ တု-ဆရာတော်တို့ သည်သာလျှင်၊ ပုဗ္ဗဿ-မေးအပ်သောပြဿနာကို၊ သဇ္ဇေန ဝိသဇ္ဇနေ-ဖြေခြင်းကြောင့်၊ ရဋ္ဌခေါဘေနံ - တိုင်းနိုင်ငံကို ချောက်ချားစေသဖြင့်၊ ပထမောဇ္ဇတိ-ပထမဟူ၍၊ ပါကဇဇာ-ထင်ရှားထသော၊ အဿ တာဒိ သဿ-ထိုသို့ ဖြေဆိုစွမ်းနိုင်သော၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ဝါ-အဿ တာဒိသဿ-ထိုသို့သဘော ရှိသော၊ ဉာဏဿ-ဖြေစွမ်းနိုင်သောဉာဏ်၏၊ သေဋ္ဌတ္တာ - မြော်သည်၏ အခြစ်ကြောင့်၊ ဉာဏာဇရာတိစ-ဉာဏ ဝရ ဟူ၍၎င်း၊ ပါကဇဇာ - ထင်ရှားထသော၊ အဟံ-ငါသည်၊ သေဋ္ဌ- ချီးမွမ်းအပ်သောသူတို့ထက် အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်တော်မူထသော၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ-မြော်စွာတုရားကိုလည်းကောင်း၊ သုဓမ္မဉ္စ - မင်္ဂလေးတန်၊ ဖိုလ် လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ်ဟုဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသောတရားတော် မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃဉ္စ - မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက်၊ ဗလဋ္ဌာန် လေးယောက်ဟုဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော ပရမတ္ထသံဃာတော် ကိုလည်းကောင်း၊ ပေသလသီလအာစာဇရ-သီလ၊ အကျင့်ကိုချင်တတ် ကုန်သော၊ သုဘာဝဇဟ-ပရိယာဉ်ကို ဆောင်ကုန်ထသော၊ မေ-ငါ၏၊ ဂုရဘေါစ-ဆရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နုတ္တာ၊ နုမာပိ-ရှိခိုး၏၊ နုတ္တာ-၍၊ ဝါဒီ တု-အထူးလေးသော အယူကိုလျှင်၊ သမူဟံ သမူဟာန္တာ သံဗုဒ္ဓ ရန္တာ - ကောင်းစွာအားထုက်လျက်၊ ဂဠုပ္ပဗ္ဗိ -- ခက်ဆစ်ကျမ်းကို၊ ငါ့ခါပိ-ရေးအံ့။

အဋ္ဌကထာဝိသုဒ္ဓိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သဗ္ဗာသဗ္ဗဒွဿ။

ဤကရုဏာဝိယ အစရှိသော စကား၊ ခိုကား.....အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌကထာကို ပြုအံ့သောငှါ ဆိုသကည်း၊ ဣဒါနိ ကုသလာ ဓမ္မေတိ အာဇီနံ မာတိကာ ပဒါနံ စသောသုချကို ဖွဲ့၍ကင်၊ ပစ္စနတ္ထကို ပြုအံ့သောငှါ စသည်ဖြင့် ချေ၊ ဧကနတ္ထန အဘိဓမ္မာ စသောသုချကို ဖွဲ့၍ တင်ပြန်၊ ပဏာမနှင့် ချေ၊ တဿ ပါဒေ စသောသုချကို ဖွဲ့၍ တင်ပြန်၊ ထေမနာ ပဏာမကို ပြုအံ့သောငှါ ဆိုသကည်းဟု ချေ။

ကရုဏာဝိယ သတ္တယု၊ ပညာ ယထာ မဟာသိနော၊
ဧညေသုဇ္ဇေသု သဗ္ဗေသု၊ ပာတ္တိတ္ထ ယထာရေပိ။

မဟာသိနော-မြတ်သောသီလက္ခန္ဓ အစရှိသည်ကို ရှာပြီးထသော။
ဤအနန္တကော.....မဟာဇန္ဓ၊ သီလက္ခန္ဓာဒေယာ ဝေပိ ဂဝေသိ ဟူသော မူလဒီကပါဠိ၊ ဂုဠတ္ထိပနိပါဠိ၊ ယောဇနာပါဠိနှင့် အညီကည်း။

တနည်းကားမဟာသိနော - မြတ်သောသီလက္ခန္ဓ အစရှိသော ငါးပါးသောတရားတို့ကို ရှာပြီးထသော။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဤအနုဏိကား.....မဟာန္တေ သိလာဒိကေ ပဉ္စမေက္ခန္ဓေ ဝေဝိ
ဂေဝသိဘိ မဟေသိ ဟူသော ကင်္ခါရိတရဏိဋီကာသစ်ပါဠိ၊
နှင့်အညီတည်း။ ခန္ဓတ္ထိယံသုံးသပ်သောအနက်။

တနည်းကား..... မဟေသိနော-မြတ်သောသိတင်းကျေးဇူးစသည်
ကို ရှာပြီးလေသော။

ဤအနုဏိကား-“အဋ္ဌသာလိနိယံ သိလက္ခန္ဓေ သမာဓိက္ခန္ဓော
တံအာဒိသုဂုဏာနတ္ထနာတိရတ္ထံ” ဟူသောဝိဘင်းအနုဋီကာပါဠိ၊
‘သိလက္ခန္ဓာဒယောဝိ သိလဂုဏာဒယော’ ဟူသော မရသာ
ရတ္ထိပနိပါဠိနှင့်အညီတည်း။

တနည်းကား.....မဟေသိနော-မြတ်သောသိတင်းကျေးဇူးအပေါင်း
စသည်ကိုရှာပြီးလေသော။

ဤအနုဏိကား.....လောကီယ လောကုတ္တရဘေဒဗျိ သိလာဒိ
ဂုဏံ နိဗ္ဗာဒေသန ဂဟေတွာ ပာတ္တမာနော ခန္ဓသဒ္ဓေါ သိ
လ ဒိဂုဏာဝိသိဋ္ဌံ ရာသဋ္ဌံ ဒိပေတိတိ၊ ကေဝိ ပန ဂုဏာဒဋ္ဌာ ဧတ္ထ
ခန္ဓာဒဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ’ ဟူသော ဝိဘင်းမူလဋီကာပါဠိနှင့် အညီ
တည်း။ ခန္ဓတ္ထိယံသုံးသပ်သောအနက်။ ဤသို့ကြံရာ၌ မဟာန္တ
သဒ္ဓါကား မဟတ္ထ၊ သေဠတ္ထ၊ ပူဇတ္ထ သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်သင့်၏။
ယခင်ယောဇနာခွဲသည်ကား သေဠတ္ထသာ တည်း။ ကျမ်းဆရာ
မြတ်တို့ကား သာမန်သာ ဆိုကုန်၏။ ရှေး ဆရာမြတ်တို့ကား
ဖော်၍သာ ပေးကုန်၏။

တနည်းကားမဟေသိနော-မြတ်သောသူတို့သည် ရှာဖွေအပ်ထ
သော၊ တနည်းကား.....မြတ်သောဣဒါဖြစ်တော်မူထသော။

ဤအနုဏိကား..... မဟာန္တေ ဝိဘေဒတောတိဝါ။ပ။ မဟာန္တော
ဣဒါတိဝါ မဟေသိ ဟူသော ကင်္ခါရိတရဏိဋီကာသစ်ပါဠိ
နှင့်အညီတည်း။ ဤဒုတိယဝိဂ္ဂဟကို ဆင်ခြင်အပ်၏။ ‘ကသ္မာ’ ဟု
ဟိဂ်တောင်း၊ ဣသိသဒ္ဓသာ ဣကားရန္တတ္ထာ၊ မဟေသိသဒ္ဓသာ
ဤကာရန္တတ္ထာ ဟု မဟေဒိပဋ္ဌိ ဆို၏။ ထိုကြောင့် မသင့်လွန်း။

(ဗိဇ္ဇကတ်တော်)

သိလက္ခန္ဓာဒယောဉ္စ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သမာဓိက္ခန္ဓာ၊ ပညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓာ ဤလေးပါးကို ကပ်၍ ဝိတကရဏ်ဋီကာ ဆရာ ဟူ၏။ မရသာရတ္ထဒီပနိ ဆရာလည်း ‘အာဒိသဒ္ဓါနု သမာဓိက္ခန္ဓာပညာက္ခန္ဓာဒယော သံဂဟာတိ’ ဟု အာဒိသဒ္ဓါနှင့် မိန့်၏။ မိန္ဒြောင်းဆရာကား သုံးပါးသာ ဟူ၏။ ထိုကို မဟာနိဿယစသည်တို့၌ ကေဗ ဟူ၏။

ဣသုဣစ္ဆာကန္တိသု တွင် ကစုံတခု၌မျှမဖြစ်၊ ‘ဝေဟုသဒ္ဓါ အနုကတ္ထော’ ဟူရကား ဂဝေသတ္ထ၌ ဖြစ်၏ ဟု ဖြေခြင်းငှါ ဋီကာဆရာ ဂဝေသိ ဟု မိန့်သည်။ ယောဇနာဆရာကား..... ဣသုဘေတံ၊ ဣပစ္စည်း၊ မုနာဒိဟိ ဗ သုဘ်ဒြင်္ဂ သက်သည်ဟူ၏။ မိန္ဒြောင်းဆရာကား ဣပစ္စည်းဟူ၏။ ပိုင်ဆရာကား အန္တကနိ ‘ဤ’ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အဟောသိကမ္ပန္တေ သို့သမာသိဖြစ်သည် ဟူ၏။ မဏိဗေပ၊ မဟာနိဿယ ဉ္စကား အချာတ်အရာ၌ ဤကာရန္တ မထင်သောကြောင့်၎င်း၊ အလိင်ဖြစ်၍ မဟေသိနော စသည်ဖြင့် မရှိကောင်းသောကြောင့်၎င်း၊ သဗ္ဗနာမိကပိဘတ်တို့နှင့် မသြဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း အချာတ်မဟုတ်။ ဤ တွာ ဝိစဟူသော ယောဂပိဘာဂဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဟာဂုတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း တသီလတ္ထမဟုတ်သော အနက်၌သက်သော ဣပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ကိတ်ပုဒ်ကည်း ဟု မိန့်၏။ ပိုင်ဆရာကဲ့သို့ သူသည်ကို ကေဗ ဟူ၏။ ဤကာရန္တ ရှိမူ “တသီလ” သာကည်း၊ မဟေသိသဒ္ဓါသည် သုဂတတ္ထ၊ ဒေဗျတ္ထ နှစ်ပါးတို့တွင် သုဂတတ္ထ၌ဖြစ်မူ ပုလ္လိင်သာ၊ ဒေဗျတ္ထ၌ဖြစ်မူကားဣတ္ထိလိင်သာ။ (အဘိဓာန်)

ယဿ ယာဒိသဿ-အကြင်သို့သဘောရှိသော။

ဤအနက်ကား..... ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသောဟူသော ဝိနည်း ပါဠိနိဒ္ဒေသနှင့်၎င်း၊ တေ တာဒိသေ ပူဇယတော ဟူသော တာဒိသေဖွင့်၍ဟောသော ပါဠိနှင့်၎င်း “ဣယတ မကီ”

ပြန်ပွားရေးမှူး)

သောနမန္တ သာဓော ဒိဗံ ကွမိ ဒုသဿ ဂုဏံ ဒေါရံ သက္ခိဝ”
ဟူသောသုတ်နှင့်၎င်း အညီတည်း။

တနည်းကား .. ယဿ ယာဒိသဿ-အကြင်သို့သောသုဖြစ်တော်
မူထသော။

ဤအနုဏိကား..... ယာဒိသော ဟူသော နိဒ္ဒေသ၏ အဖွင့်ဖြစ်
သော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီတည်း။

အကြင်သို့သောသုဟူသည်ကားဇာတိ၊ နာမ၊ ဂေါတ္တ၊ ဂုဏ
စသည်ကိုယူ၍ တရားအရာဖြစ်လျှင် အရာသို့လိုက်၍ “အကြင်သို့
သော တရားဖြစ်တော်မူထသော” ဟု “သမ္ပုဒ္ဓဿ-မြတ်စွာ
ဘုရား၏” ဟု ထည့်သည်ကား တဿ ဟူသော နိယတ်ပုဒ်၏
ပဋ္ဌာန ဖြစ်သော အဘိဓမ္မဿ ဟူသော ပုဒ်ကို “ယံ ဒေဝ
ဒေါနံ” ဟူသော အောက်ဝါကျ၌ “ယံ အဘိဓမ္မံ” ဟု ယံ နှင့်
ဇိကာဆရာ ယောဇနာသက္ခေသို့ ‘ယဿ’ ဟူသော အနိယတ်
သည် အတ္ထဝိသေသကို မဟောတတ်သောကြောင့်၎င်း၊ ဝိသေ
သျှ ပဋ္ဌာနပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ အပ္ပကအားဖြင့်
ပါဠိတော်စသည်၌ မရှိငြားသော်လည်း ထည့်၍သာ ဇေယျ
အားဖြင့် ယောဇနာအပ်သောကြောင့်၎င်း အထက် ‘တဿ
ပါဒေ နမသိက္ခာ၊ သမ္ပုဒ္ဓဿ သိရိမတော’ ဟူသော ပုဒ်၌
‘တဿ’ ဟူသော ပုဒ်၌ တဿ ဟူသောနိယတ်၏ ပဋ္ဌာနဖြစ်
သော ‘သမ္ပုဒ္ဓဿ’ ဟူသောပုဒ်ကို ဆောင်၍ ယောဇနာသည်၊
ဇိကာ၌-

“ယဿာတိစ ကရုဏာ ပညာနံ ဥဘိန္နံပိ အာဓာရ ပုဂ္ဂလ
နိဒဿနံ၊ မဟေသိနောတိ တဗ္ဗိသေသနံ” ဟု ဝိသေသျှပဓာန
အဖြစ်ဖြင့်ဆိုသည်တကား ဟူငြားအံ့၊ အရတူသောကြောင့်သာ
ဆိုလေသည်ဟူလေ။

ယဿဟူသောသမ္ပုဒ်ကို ကရုဏာ၊ ပညာဟူသောနှစ်ပုဒ်၌
‘ဘတ္တံ ပပိတ္တာ ဘုဂ္ဂတိ’ ကဲ့သို့ တန္တနည်း၊ သိလေသနည်း၊
ဒိပကနည်း၊ အာဂုတ္တိ နည်းအားဖြင့် တပြိုင်နက် သွား၊ အဘိ

ဓမ္မဿပုဒ်ကို အတ္ထံ၌ စပ်ရာတွင် “အာဂုတ္တိ အာဒိဝသေနဝါ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု အနုဇိကာ ဆိုသည်နှင့် အညီ တည်း။

ကရုဏာ-အသာခာရဏဖြစ်သော မဟာကရုဏာတော်သည်။

မဟာကရုဏာတော်ဟူသည်ကား ရူပါဝစရကြိယာဈာန်၊ အောက်သောမနဿသဟဂုဏ် ၄-ခု၌ရှိသောကရုဏာတည်း။ “ကရုဏာဂဟဇဏန မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိ ဉာဏဿ ဂဟိတတ္တာ” ဟူသော မူလဇိကာပါ၌၊ “တဿာစ ဈာနတ္တယ သမ္ပယောဂတော” ဟူသော ဇိကာပါ၌ “သာစ ဈာနတ္တယ သမ္ပယောဂိနိတိ” ဟူသော သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ဇိကာဟောင်းပါ၌၊ နေတ္ထိဇိကာပါ၌ “ဗုဒ္ဓါနံကိရ ဒေဝသိကံ ပစ္စုသ သမယေ ဗလ သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ၊ တတော ဝုဠာယ မဟာကရုဏာသမာ ပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ၊ တတော ဝုဠာယ ယေ အဇ္ဇ မယာ ဝိနေတဗ္ဗာ၊ တေ မယံ ဉာဏဿ ဥပဋ္ဌဟန္တူတိ အဓိဋ္ဌာယ ဝိနေယျသတ္တ လောကာနံ၊ တတော သရဏဂမနာဒိ နိပ္ပတ္တိဟေတု ပုဗ္ဗုပ နိဿယာဒိသမာလောကနဉ္စကိစ္စံ” ဟူသော ဝိနည်းဇိကာ ပါ၌နှင့်အညီတည်း။

ဘုရားသဗ္ဗညုအား ဝိတက် ဝိစာရကို တကြိမ်တည်း လွန်ရကား ရူပါဝစရကြိယာဈာန် ၄-ပါးသာရှိသည်။

ပရဒုက္ခံ ကိရတိ ဝိက္ခိပတိ အပနေတိတိ ကရုဏာ။ ဒိဝါဒိ ဂိုဏ်း၊ ကိရဇာတ်၊ ယုပစ္စည်းကို အနုပ္ပံ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် ဣ ကိုအ၊ အ ကို ဥပ္ပံ၊ ရဟာဒိတောဏ သုတ်ဖြင့် န ကို ဏ ပြန်။ ။ ကံ ရန္တတိတိ ကရုဏာ။ ရုဇာဒိဂိုဏ်း၊ အန စသည် ပြု၍ နိဂ္ဂဟင်တံကို သန္တိသုတ်ဖြင့်ချေ၊ ခေတု သုတ်ကြီးဖြင့် ချေ။ ကရောတိတိ ကရု ဏာ၊ တနာဒိဂိုဏ်း၊ ယု ကို အ န၊ အ ကို ဥ ပ္ပံ၊ န ကို ဏ ပြန်။ ကိဏာတိတိ ကရုဏာ၊ ကိယာဒိဂိုဏ်း၊ ကိဇာတ် ယုပစ္စည်း၊ ယု ကို အန၊ သုတ်ကြီးဖြင့် ဣ ကို အ၊ အ ကို ဥ ပ္ပံ ‘ရ’ ကား အာဂုံ၊

ထိုတွင် ဘူဝါဒိဂိုဏ်းသာ ငိုကာနှင့် ညီသည်၊ သဒ္ဓါငါးပါးတွင်
ဇာတိသဒ္ဓါ။

သဗ္ဗေသု-ခပ်သိမ်းကုန်သော။

ဤသို့ပေးမှုကား “သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ” စသည်ကဲ့သို့
သာဝသေသယူ။

တနည်းကား.....သဗ္ဗေသု - အကြွင်းနှင့် တကွသော သတ္တဝါ၊ အ
ကြွင်းမဲ့သောသတ္တဝါတို့၌။

ဤအနက်ကား.....“ပုရိမ ဂါထာယ ပန သဗ္ဗေသု ကရုဏာ
ယထာရုဗိ ပာတ္တိတ္တာတိ သပ္ပဒေသသတ္တဝိသယာ နိပ္ပဒေသ
သတ္တဝိသယာစ သဗ္ဗာ ဝတ္တာ” ဟူသော မူလငိုကာပါဌ်နှင့်
အညီတည်း။

သဗ္ဗေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ တနည်းကား ကရုဏာ၏အာရုံဖြစ်ထိုက်
သောသတ္တဝါတို့၌။

ရှေ့အနက်ကား.....“ရူပါဒိသု သတ္တာ ဝိသတ္တာတိ သတ္တာ၊
တဿာ ပန ပညတ္တိယာ ခန္ဓသန္တာနေ နိရုဋ္ဌဘာဝတော နိစ္ဆိန္ဒ
ရာဂါဝိ သတ္တာဘိ ဝုစ္စန္တိ” ဟူသော မူလငိုကာပါဌ်နှင့် အညီ
တည်း။

ရူပါဒိသု၌ ရူပကား ရူပက္ခန္ဓာကိုယူ၊ အာဒိအရ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
စသည်ကိုယူ။ ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခတို့ကား ‘ရူပါဒိသု သတ္တာ၊ နိရုဋ္ဌ
ဘာဝတော’ ဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့် သတ္တမည်၏။
ရဟန္တာကား နိရုဋ္ဌဘာဝတော ဟူသော အကြောင်းကြောင့်
သာ သတ္တမည်၏။

ဤသတ္တာဟူသော ပုဒ်၌ ထိုထိုသို့သော ပါဠိတို့တွင် “ရူပါ
ဒိသု သတ္တာ ဝိသတ္တာတိ သတ္တာ” အစရှိသော သပဒေဝိဂ္ဂဟသာ
ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သပဒေဝိဂ္ဂဟ သင့်မြတ်၏။ ရူပသိဒ္ဓိဆရာကား
ထိုထိုသို့သောပါဠိကို နှလုံး၌မထားမူ၍ “ရူပါဒိသုစ အသန္တိ
သန္တတိ သန္တိသတိတိ သတ္တာ” ဟု အသပဒေဝိဂ္ဂဟကို ဆို၏။

တနည်းလည်း နှလုံး၌ ထားလျှင်မူလည်း အသပဒစိဂ္ဂဟကို လည်း ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်ဟု သိအပ်၏။

ပသိဒ္ဓရုဋ္ဌိ ဥပစာရရုဋ္ဌိနှစ်ပါးတို့တွင် ငိုကာဆရာအလိုအား ဖြင့် “ရုဋ္ဌိဘာဝတော” ဟု မဆိုမူ၍ ပသိဒ္ဓအနက်ရှိသော နိရုဋ္ဌ သဒ္ဓါဖြင့် “နိရုဋ္ဌဘာဝတော” ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် ပသိဒ္ဓရုဋ္ဌိ မည်၏။ တပါးသော ကျမ်းဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဥပစာရ ရုဋ္ဌိ မည်၏။ အနုဋီကာ၌ “ဘူတပုဗ္ဗဂတိယာဝါ သတ္တတာ ဝေဒိ တဗ္ဗာ” ဟူရကား ၎င်းငိုကာဆရာအလိုအားဖြင့် “မဏ္ဍုကော နာမ ဒေဝပုတ္တော အဟောသိ၊ မဏ္ဍုကောနာမ ဒေဝပုတ္တော အဟောသိ၊ ကန္တကောနာမ ဒေဝပုတ္တော အဟောသိ” ဟု သက္ကတို့ နိစ္ဆန္ဒ ရာဂ ဖြစ်သော်လည်း သဆန္ဒ ရာဂ ကာလ၌ သတ္တဝါဟူသော အမည်ကို ရခွဲဘူးသောကြောင့် ပသိဒ္ဓရုဋ္ဌိ၊ ဥပစာရရုဋ္ဌိ၊ ဥပစာရမှ တပါးဖြစ်သော ဘူတပုဗ္ဗဂတိက နည်း တည်းဟူသော နယန္တရဖြင့် အမည်ရသည်ဟူလို၊ ကေဝိဆရာ တို့ကား “ငိုကာဆရာကား.....ပသိဒ္ဓရုဋ္ဌိအားဖြင့် ဆို၏။ အနုဋီ ကာဆရာကား.....ထိုကိုဥပစာရ ရုဋ္ဌိအားဖြင့်လှယ်သဘည်း” ဤသို့ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားကို ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်း၏ ရုဋ္ဌိနည်းမှ တပါး နယန္တရအဖြစ်ကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။ ထိုကေဝိဆရာတို့ သည် “လူထွက် မောင်ပဉ္စင်း ဟူ၏သို့” ဟူ၍လည်း ဥပမာကို ဆိုကုန်၏။ ရှေ့၌ ဝင်လေပြီ၊ ‘ယတ် ပဘူတပုဗ္ဗာ၊ တတ် ဥပစာရံ’ ဟူသော ကျမ်းကိုလည်း ပညာရှိတို့ ဖွဲ့စေလကုန်သည်။

ယထာရုဗိ-အကြင်အကြင် အလိုတော်အလျောက်၊ တနည်းကား..... အလိုတော် အားလျော်စွာ၊ တနည်းကားယထာရုဗိ ယာ ယာ ရုဗိ- သည်၊ ပဝတ္ထာ-၏၊ တာယ တာယ ရုဗိယာ-ဖြင့်၊ ပဝတ္ထိတ္ထဝိယ-ကဲ့သို့၊ (ဝိစ္ဆာ)ယထာရုဗိ ရုဗိ အနုရူပံ-အလိုတော်အားလျောက်ပတ်စွာ၊ ပဝတ္ထိ ဣဝိယ ပဝတ္ထိနံ အကာသိဝိယ-ကဲ့သို့၊ (အနုရူပ)

ရှေ့ကား-တောင်ဘီလာအကျော်၊ ပိုင်၊ မိန္ဒာင်း စသော ဆရာတို့၏အယူ၊ ထိုဆရာမြတ်တို့သည် ဥပမာ၊ ပကာရ အနက် တို့ကိုလည်း ကြံကုန်၏။ နောက်ကား-အရှင်မဟာအဂါယာဝံသ

ပြန်ပေးရေးမူ)

ဆရာမြတ်အယူ၊ထိုဆရာမြတ်သည် ဥပမာ၊ ပကာရ ကြံသော် ဝါကျ ဖြစ်ခဲ့၊ ဤယထာရူပိ ပုဒ်၏လည်း သမာသ်သာ ဖြစ်ခဲ့၊ အထက် ကုသလတိက် “ယထာနုမတိ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော” ဟူသောပုဒ်၏ အဖွင့်ဒီကာနှင့်လည်းမညီ၊ထို့ကြောင့် ဤအနက် ကိုသာ နိသံသယအားဖြင့် မှတ်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဒီကာ ဆိုသည်နှင့် ပြေပြစ်အောင်ယူမည် ခဲစွ။

ပဝတ္တိတ္ထဝိယဒ္ဓိ ပဝတ္တိကား-ဥပ္ပတ္တိ၊ဋ္ဌိတိ အားဖြင့် နှစ်ပါး ပြား၏၊ ထိုတွင် ဥပ္ပတ္တိဟု သိစေလိုရကား ဒီကာဆရာသည် “ပဝတ္တိတ္ထာတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ” ဟု မိန့်ပြု၊ဝိယကား-ဥပမာကို ထွန်း စေသည်၊ဥပမာသုံးပါးတွင် “ဝါကျတ္ထ ဝိသယ ဥပမာ” ဟူလို။

ပညာ-အသာဓာရဏ ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတ ညာဏ်တော်သည်။

ပဇာနာတိတိ ပညာ၊ယထာ သဘာဝံ ပကာရေဟိ ပဒုရိစ္ဆာ တိတိ အက္ခရာ၊မူလဒီကာ။သာမည၊မန္တိမ၊ဝိသေသ လက္ခဏာ ကို ပကာရ ဟူသည်၊ (တောင်ဘီလာအကျော်) သဘာဝေါ ဝါ သာမညံဝါ တထလက္ခဏံ ဟူသောငါးကတ်သုံးပုံနိဿယ၊ သဘာဝေါ ဝါ သာမညံဝါ လက္ခဏံ နာမ ဟူသော အဋ္ဌ သာလိနိပါဌ်နှင့်အညီ သာမညဝိသေသလက္ခဏာကိုသာသော် လည်း ယူ၊ ပကာရ ဟူသည်လည်း ကောဋ္ဌာသ ဟူလိုသည်၊ အဓိပ္ပါယ်ကားသဘောအစုဟူလိုသည်၊(မဟာအရိယာင်္ဂသ အကျော်)

ဉာဏ်သည် ဉာဏ အနက်ကို ဟောသည်၊ ဉာဏသည်လည်း အာရမ္မဏ လက္ခဏဉာဏ်၊ အာရမ္မဏူပ လဒ္ဓိဉာဏ်၊ အာရမ္မဏ ပဒို ဝေဓ ဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် အာရမ္မဏ ပဒိုဝေဓ ဉာဏ်ကိုလို သည်၊ ဉာဏအနက်သည် သညာ၊ ဝိညာဏ်၊ ပညာ သဒ္ဓါ သုံးပါးနှင့် ဆက်ဆံရကား ပညာ၏ ဉာဏ်ကို လိုသည်ဟု သိစေလိုရကား ပဒို ဝိစ္ဆာတိကို မိန့်သည်။

သုကော ဘာဝေါ သဘာဝေါ။ဝိသေသလက္ခဏာရစေ။

သမာနော ဘာဝေါ သဘာဝေါ။ သာမည လက္ခဏာ ရစေ။ သဘာဝေါစ သဘာဝေါစ သဘာဝိ။ ယေ ယေ သဘာဝါ ယထာသဘာဝံ။

ကြိယာကို မဇ္ဇမူကား ဤသို့လက္ခဏာရစေ၍ ပထမန္တချ၊ ကြိယာကိုမဇ္ဇမူကား သဟ ဘာဝေဟိ ယေ ဝတ္တန္တိတိ သဘာဝါ ဟု လက္ခဏဝန္တရစေ၍ ဒုတိယန္တချ၊(ခဲစွ)

သဗ္ဗေသု နိရဝသေသေသု-ကုန်သော။

“သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ” စသည်၌ကဲ့သို့ သပ္ပဒေသ သာဝ သေသ၊ နိပ္ပဒေသသာဝသေသ မဟုတ်၊ “သဗ္ဗေ မဇ္ဈပရေယ ဏာ” ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ဟု ပြဆိုသောကြောင့် “သဗ္ဗေသုဟိ အန ဝသေသပရိယာဒါနံ” ဟု မူလဋီကာ၌ မိန့်အပ်၏။

ဥပေယျဓမ္မေသု-ဥပေယျဓံတရား ငါးပါးတို့၌၊ (အဋ္ဌကထာနည်း) ဥပေယျဓမ္မေသု-အဘိဓမ္မေယျ အစရှိသောဥပေယျဓမ္မတို့၌၊ (ဋီကာနည်း) ယထာရုစိ-လျောက်၊ (ရှေ့နည်းပေး) ပာတ္တိတ္ထ-ပြီ။ ။(ပထမဂါထာ)

ဤသို့ ပထမဂါထာဖြင့် အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အကျဉ်းအားဖြင့် ချီးမွမ်းပြီး၍ အဘိဓမ္မာ ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာကိုပြုအံ့သော ဗုဒ္ဓဇောသဆရာ မြတ်သည် သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ထိုအဘိဓမ္မာ ဒေသ နာဖြင့် ဘုရားမြတ်စွာကို ချီးမွမ်းလိုသောငှါ၊ “ဒယာယ တာယ သက္ကေသု” အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ဆိုသတည်း။

အသာဓာရဏဖြစ်သော အဘိဓမ္မာဒေသနာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းလိုကုန်သော်ကား “အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံ၊ ဒေဝါနံ သမ္ပဝတ္တယိ” ဤမျှသော စကားကိုသာတည်း ဆိုလေကာမူတုံအံ့၊ အဘယ်အလိုငှါ ဒယာယ တာယ သက္ကေသု မှသည် တဿာ ပညာယ တေဇသာ တိုင် အောင်သော ဂါထာတို့ကို ဆိုလေသနည်း ဟူမူကား-နိဒါန်းသမုဋ္ဌာန် ကို ပြုလိုသောငှါ ဆိုသည်၊ နိဒါန်းတုံသည်လည်း အန္တိန္တရ နိဒါန်း၊ ဗာဟိရနိဒါန်း အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မြတ်စွာဘုရား သန္တာန်တော်၌ဖြစ်သောကရုဏာတော်သည် အန္တိန္တရနိဒါန်းမည်၏။

ပြန်ပွားရေးမှု)

ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒေသက၊ ပရိသတ် လေးပါးတို့သည်ကား - ဗာဟိရ နိဒါန်း မည်၏။ ထိုတွင် အတ္တန္တရ နိဒါန်းကိုကား... ဒယာယ တာယ သမုဿာဟိတမာနသော ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြသတည်း။ ဤကား-ခပ် သိမ်းသော ဆရာတို့သည် သုံးငွေအပ်သော စကားဆက်၊ စကားတက် ဆိုနည်းတည်း။ ပါဠိစံတံကား.....ဒယာသဒ္ဓါသည် ကရုဏာ၊ မေတ္တာ နှစ်ပါးကို ဟောတတ်၏။ ထိုသို့ဟောတတ်လျှင်းမူလည်း “ယတ္ထ ယတ္ထ ပဝတ္ထာဘိ၊ တတ္ထ တတ္ထ အဓိပ္ပါယ် ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗော” ဟု မူလ ဇီကာဆရာ ဆိုရကား ကရုဏာကိုသာ ဤအရာ၌ လိုသည်။ ဒယာယ ကား ကရုဏာသားမန်ကို ဟောခဲ့ရကား တာယဟု ဝိသေသနပြုသည်။

သတ္တသု-အကြွင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့၌။

“ဣပေန နိပ္ပဒေသသတ္တဝိသယတံ ဂဟေတုံ” အစရှိသော မူလဇီကာပါဠိနှင့် အညီတည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....တစ်စိတ်သောနတ်တို့၌သာ ကရုဏာဖြစ်၍ ဟောတော် မမူ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား အလို့ငှါပင် ဟောတော်မူသည် ဟုလိုသတည်း။

တနည်းကား.....တာယ တာဒိသာယ-သော၊ ဒယာယ - သည်၊ သတ္တသု-တို့၌၊ သမုဿာဟိတမာနသော-၍၊ ဝါ-သည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....တစ်စိတ်သော နတ်တို့၌သာ ကရုဏာ တိုက်တွန်း၍ ဟောတော်မမူ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ တိုက်တွန်း၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှါပင် ဟောတော်မူသည် ဟုလို။

အတ္တတ္တိကနိဒါန်းကိုပြုပြီး၍ ဗာဟိရနိဒါန်းကို ပြုလိုသော ဆရာသည် ‘ပါဠိဟိရာဝသာနမိ မှသည် မာတရံ ပမုခံ ကတွာ’ တိုင်အောင်သောပါဠိတို့ကို မိန့်သတည်း။ ထိုတွင် ပါဠိဟိရာ ဝသာနမိ ဝသန္တော ဟူသောပါဠိဖြင့် ကာလကိုပြု၏။ အဓိပ္ပါယ် ကား.....အဝသ နမိဟု သာမန်ဆိုလျှင်းမူလည်း ခပ်သိမ်းသော ပြာဒိဟာတို့ထက်ပါကမူတ္တဖြစ်ရကား ကဏ္ဍမည်သောသရက် ပင်ရင်း၌ပြုအပ်သော ပြာဒိဟာကိုသာ လိုသတည်း။

ပါဠိဟိရာဝသာနမိ - ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သည်၏အဆုံး၌၊

ဘုရားသဗ္ဗညုသန္တာန်ဝယ် ကိလေသာကုန်ပြီးရကား ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ရှိသော ကိလေသာတို့ကိုပင် ပဋိပက္ခဟူလေသတည်း။

တနည်းကား.....ပါဠိဟိရာဝသာနမိ-ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော တိတ္ထိတို့ကို ပယ်သည်၏အဆုံး၌။

တိတ္ထိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဟာတဗ္ဗမဟုတ်ရကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အယူကိုပယ်သည်ကိုပင် တိတ္ထိတို့ကိုပယ်၏ဟူပါသတည်း။

ကနည်းကား.....ပါဠိဟိရာဝသာနမိ-ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသည်မှနောက်၌ဖြစ်စေအပ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဆုံး၌။

ကိလေသာကိုဖျောက်၍ နှလုံးတည်ကြည်ပြီးမှ နောက်၌ဖြစ်စေသည်ဟူလိုသတည်း။

ရှေ့နှစ်နက်၌ ပဋိသဒ္ဓါသည် ပဋိပက္ခအနက်ကို ဟောသည်။ နောက်အနက်၌ကား ပစ္စာအနက်ကိုဟောသည်ဟူလို၊ ပြာဒိဟာကိုပြုပြီးသည်၏အဆုံး၌ အဘိဓမ္မာကိုဟောခြင်းသည် ဓမ္မဘာတည်း။ ကာလကိုကား ပြုပြု၊ ဒေသကားအဘယ်နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား တိဒသာလယေ မိန့်သော်။

တိဒသာလယေ - သုံးကျိပ် သုံးယောက်သော နတ်တို့၏ နေရာဖြစ်သော တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ (တောင်ဘီလာအကျော်) တိဒသာလယေ- သုံးပါးသော အနိက်အတံ့ရှိသော နတ်တို့၏ နေရာဖြစ်သော တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ (ပိုင်၊ မိန္ဒြေ ဘင်းအစရှိသော ရှေးဆရာများ) ပသန္တာ-နေတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ တနည်းကား.....ဝသန္တာ-ဝါဆိုတော်မူသည်ဖြစ်၍ နေတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။

ရှေ့ကား.....သာမညသဒ္ဓါအနက်ကိုလိုက်သည်။ နောက်ကား.....“သတ္တမံ တာဝတိံသာဘဝနေ ဝသမိ”ဟူသော ဝါဆိုစဉ်၌ လာသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ အဋ္ဌကထာပါဌ်၊ “ကတ္ထနုခေါ အတိတေ ဗုဒ္ဓါ ဣမံ ပါဠိဟာရံကတွာ ဝသံ

ဥပေန္တိတိ အာဝဇ္ဇေတွာ တာဝတိံ သဘဝနေ ဝသံ ဥပဂတိံ
 မာတု အဘိဓမ္မဒိဋ္ဌကံ ဒေသန္တိတိ ဒိသ္မာ” စသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌ
 ကထာပါဌ်နှင့် အညီတည်း၊ မြတ်သောအရပ်ဖြစ်၍ ဝါဆိုတော်
 မှုသည်ဟုမှတ်၊ တိဒသာလယေဖြင့် ဒေသ သာမညကို ပြသည်၊
 ဝသန္တောဖြင့် ဒေသကကို ပြသည်၊ တာဝတိံ သာ နုတ်ပြည်၌
 ဟော၏ ဟူသည် ဝေဇယန္တောပြာသာဒ်ထက် ဟောသလော၊
 သုဓမ္မာသဘင်၌တည်းဟောသလော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း
 ၌တည်း ဟောသလော သင်္ကာရိဒ္ဓရကား..... “ပါရိစ္ဆတ္တက
 မူလမိ” ဟုဒေသဝိသေသကို မှတ်တိသော်။

မူလသဒ္ဓါကား..... မုချအားဖြင့် အမြစ်ဟော၊ ဥပစာအား
 ဖြင့် သဒ္ဓိပဟောတည်း၊ အာယာလည်းဟူ၏၊ ယင်းသည့်အာဇာ
 ရလည်း သာမညဖြစ်ပြန်ရကား..... ပဏ္ဍုကမ္ပလနာမက သိ
 လာသနေဟု ဝိသေသကို မှတ်တိသော်။

ပါရိသမန္တတော အာဟံ ဆာဒေတိတိ ပါရိဆတ္တော၊ ပါရိ
 ဆတ္တောဒေဝ ပါရိဆတ္တကော၊ (သုတ္တတည်း) ပါရိသမန္တတော
 ဆတ္တမိဝ တိဋ္ဌတိတိ ဝါ ပါရိဆတ္တကော၊ ကံ သုခံ ပလေတိတိ
 ကမ္ပလံ၊ ပဏ္ဍု ရက္ခံ ကမ္ပလံ ပဏ္ဍုကမ္ပလံ (ရှေးဆရာ) ပကာ
 ရေဟိ ဒေပါနံ စိတ္တံ ဧတိ ဂဏ္ဍာတိတိ ပဏ္ဍု၊ ပဏ္ဍုစ တံ
 ကမ္ပလဉ္ဇာတိ ပဏ္ဍုကမ္ပလံ၊ (တောင်ဘီလာ) ပဏ္ဍုသဒ္ဓေါ
 ဟေတ္တ ရတ္တဝါစကော၊ နာတိရတ္တဝါစကောတိ ကေမိ၊ (မရ
 သာရတ္တဒိပနိ)

ယုဂန္ဓရေ ယုဂန္ဓုရိတောင်၌၊ တနည်းကား..... ယုဂန္ဓုရိတောင်၏
 အစောက်နှင့်မျှသော ကောင်းကင်၌၊ အာဒိဇ္ဈာ-နေမင်းသည်၊ တနည်း
 ကား..... အဒိတိအမည်ရှိသော နတ်သမီး၏သားသည်၊ သောတေယျ
 ဣဝ-ကဲ့သို့။

ယုဂန္ဓုရိဟူသည်ကား သုတ်၊ ပိနည်းတို့၌ လာသော
 မြင့်မိုရ်တောင်ပါး ယုဂန္ဓုရိကိုယူ၊ မိကာ၌ နွေ စတ္တာလီသ
 ယောဇန သဟဿုဗ္ဗေဓောဟူသောကြောင့် သိသတည်း။

နေလတို့ကား.....ယုဂန္ဓုရ်တောင်၌ တရံတဆစ်မျှ မသွား
 စဘူး၊ အန္တောရိထိသွားသောအခါလည်း ကရပိကတောင်
 ထက်သွား၏။ မန္တောရိထိသွားသောအခါလည်း သိဟိန္ဒုက္ခန်း
 တောင်သမုဒ္ဒရာ ရေမျက်နှာထက် သွား၏။ ဗာဟိရိထိသွား
 သောအခါလည်း စကြဝဠာအနီးမှ သွား၏။ ထိုသို့ မသွားဘူး
 လျက်“ယုဂန္ဓုရေ”ဟု ဆိုသည်ကား..... “သိဟောယံမာဏ
 ဝေါ”ကဲ့သို့ အစောက်တူရကား သဒိသုပစာအားဖြင့် ဆိုပါ
 သတည်း။ သောဘေယုဏ္ဏာဟု ပရိကပ္ပဝိဘတ်နှင့်ဥပမာမူသည်
 ကား တရံတဆစ်မျှလျှင် မသွားဘူးမြို့မူလည်း သွားငြားသည်
 ရှိသော် တင့်တယ်အံ့သည်ကိုရည်၍ ကြိဆသောအားဖြင့် ဆိုရ
 ကား.... “ဘေရိံကတွာ စက္ကဝါဠံ၊ သိနေရဒဇဏ္ဍန ဝိဟနံ”
 ဟူသကဲ့သို့ ပရိကပ္ပေါပမာ ဟူလိုသတည်း။ အချို့ကား မသွား
 ဘူးသည်ကို နှလုံး၌ထား၍ အဘူတောပမာ ဟုဆိုကုန်၏။

သန္နိသိန္ဓော-၍၊ သည်။

ကာလ ဒေသ ဒေသကတည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်းကို ပြပြီး၍
 ပရိသတ်တည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်းကို ပြလိုသော ဆရာသည်
 စက္ကဝါဠသဟာသေဟိ မှသည် မာတရံပမုခံကတွာတိုင်အောင်သော
 ပါဠိတို့ကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗသော-မှ၊ (သာမန်)ဒသဟိစက္ကဝါဠသဟာသေဟိ-တသောင်း
 သော စကြဝဠာတို့မှ၊ (ဝိသေသ) အာဂမ္မ-၍၊ ဝါ-သဗ္ဗသော သဗ္ဗဒိသာ
 ဘာဂေဟိ-တို့မှ၊ သန္နိသိန္ဓေန-အညီအညွတ် စည်းဝေးသော၊ တနည်း
 ကား.....ကောင်းစွာ စည်းဝေးသော၊ (သမံ သမ္မာဝါ နိသိန္ဓေန သန္နိ
 သိန္ဓေန ဟူသော မူလဒီကာနှင့် အညီတည်း။)

အနိပ္ပာယ်ကား .. အချင်းချင်းမထိကြစေမူ၍ ဘုရား၌ရှိသော
 စွာပြုလျက်နေရာ၌ ကြည်အပ်သော အပြစ်တို့ကိုကြည်၍ တရား
 တော်ကိုနာ၏။ နေရာအပြစ်ခြောက်ပါးတို့တွင် အတိသမ္ပုခ၊
 အတိသမိပ၊ ဥန္နတပဒေသ ဤသုံးပါးကိုကား ကြည်နိုင်၏။ ပဟိ
 ဝါတ၊ အတိပစ္ဆာ၊ အတိဒူရ ဤသုံးပါးကိုကား ပရိသတ်များ

သောကြောင့် မကြည်နိုင်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ပြီးစေ၏
ဟူလိုသတည်း။

မာတရုံ-မယ်တော်ကို၊ ဝါ - မယ်တော်ဖြစ်ဘူးသော သန္တုသိတ
နတ်သားကို။

ရှေ့ကား မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ ဆိုအပ်သော ပညာရှိတို့၏
အယူအားဖြင့် မိနတ်သွီးဟုနှလုံးသွင်း၍ပေးသတည်း၊ ဝါ-ဘူတ
ပုဗ္ဗဂတိကနည်းကို နှလုံးသွင်း၍ပေးသတည်း၊ နောက်ကား.....
ထိုထိုသို့သောကျမ်းတို့၌လာသော “သန္တုသိတဒေဝပုဏ္ဏော
နာမ” ဟူသောပါဌ်ကို နှလုံးသွင်း၍ပေးသတည်း။

ပမုခံ-အကြီးကို၊ ဝါ-မြတ်သည်ကို၊ ဝါ-သက်သေကို၊ ကတွာ-၍၊
။နိဒါန်းပြီး၏။

နိဒါန်းကို ပြုပြီး၍ သမုဋ္ဌာန်ကို ပြလိုသော ဆရာသည် “ တဿာ
ပညာယ တေဇသာ” ဟူသောပါဌ်ကိုမိန့်သော်၊(တက်)

တဿာ တာဒိသာယ-သော၊ ပညာယ - သုံးပါးသော အစွမ်းနှင့်
ပြည့်စုံသော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏၊ တေဇသာ ဗလေန-ဖြင့်။

အဓိပ္ပာယ်ကား..... သမုဋ္ဌာန်တတ်သော ပညာကား.....
ပညာမည်ကာ မဟုတ်၊ ဧညယျဓိတရားငါးပါးကို သိစွမ်းနိုင်
သော၊ ထိုမျှလည်းဟောအပ်သောတရား၏အပြားကိုသိစွမ်းနိုင်
သော၊ ထိုမျှလည်း ကျွတ်ထိုက်သောသတ္တဝါတို့၏ အာသယံ၊
အဓိမုတ္တိ၊ စရိုက်စသည်ကိုသိစွမ်းနိုင်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်
လျှင်တည်းဟူလိုသော်၊ ထိုသို့သမုဋ္ဌာန်ကိုပြုရသဖြင့် အဘိဓမ္မာ
ဒေသနာ၏ အနုညသာဓာရဏ အဖြစ်ကိုသိရ၏။

အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံ-အဘိဓမ္မကထာ ဟူသော သိကြောင်းကို၊ (မဂ္ဂ
သဒ္ဓါ ဥပါယဟော)တနည်းကား.....အဘိဓမ္မာဟူသော စကားအမည်
ကို၊(ဤ၌ ပဗန္ဓဟော)

အဓိပ္ပာယ်ကား..... ခရီး၌လည်းယှဉ်၊ အဘိဓမ္မာစကား၌လည်းယှဉ်
ရကား ခရီးမဟုတ်သော်လည်း ခရီးဟူလေသတည်း။အောက်

၌ ဆိုပြီးလျက် ‘ဒေဝါနံ’ ဟု တချက်ဆိုပြန်သည်ကား-အောက်
 ၌ကား၊ နိဟိတ်၊ တိဟိတ် နတ်တည်း၊ အထက်၌ကား-ကျွတ်ထိုက်
 သောတိဟိတ်နတ်တည်း ဟု သိစေလိုသည်၊ (ပိုင်၊ ဆရာ) နတ်တို့
 သာတတ်နိုင်သည်ကို ပြီးစေသတည်း၊ (ရှေးနိဿယဆရာ) ထိုသို့
 ဆိုသော်လူလွတ်ခဲ့၏၊ တနည်းကား ထိုနတ်တို့တွင် တစုံတ
 ယောက်သော နတ်မျှ မကျွတ်ထိုက်၊ မသိထိုက်သည် မရှိ၊ ကျွတ်
 ထိုက်၊ သိထိုက်သည်ချည်းဟု ပြုခြင်းငှါ တဖန် မိန့်သတည်း၊
 (မိန္ဒြောင်း) နောက်နည်း “ပုန ဒေဝါနံ တိ ဝစနံ တေသံ
 ဂဟဏသမတ္ထတံ ဒိပေတိ၊ န ဟိ အသမတ္တာနံ ဘဂဝါ ဒေသေ
 တိတိ” ဟူသော မူလဒီကာပါဌနှင့် ညီသကဲ့သို့ ရှိ၏၊ အဘယ့်
 ကြောင့်နည်းဟူမူကား-ဘာဝယုဂ်နှင့် ဘာဝသမ္ပန် မထူးသော
 ကြောင့်တည်း။ ။ ထောမနာ ပဏာမ ပြီး၏။

ကရုဏာ ပညာလျှင် အရင်းရှိသော ခပ်သိမ်းသော ဂုဏ်တော်
 တို့ဖြင့်၎င်း၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတည်း ဟူသော အသာဓာရဏ ဂုဏ်
 တော်ဖြင့်၎င်း ထောမနာခြင်းတည်း ဟူသော အနိဗ္ဗေတ ပဏာမကို
 ပြုပြီး၍ အနိဗ္ဗေတ ပဏာမကို ပြုလိုသော ဆရာသည် “တဿ ပါဒေ
 ။ပ။ စန္ဒလိ” ဟူသော ဂါထာကို မိန့်သတည်း(တက်)

သိဒ္ဓိမတော-ပညာတန်ခိုး ရှိထသော။

“သိဒ္ဓိတိ ပညာပုညာနံ အဓိဝစနန္တိ ဝဒန္တိ” ဟူသော မူလ
 ဒီကာပါဌ “သေဝိယတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ပညာ ပုညာ” ဟူသော ယော
 ဇနာပါဌ “သရန္တိ ဇာနန္တိ ဧတာယာတိ သိဒ္ဓိ၊ ပညာ၊ သရတိ
 ပဝတ္တတိ ဧတာယ ဖလန္တိ သိဒ္ဓိ၊ ပုညံ” ဟူသော မရသာရတ္ထ
 ဒိပနိပါဌ “ သိဒ္ဓိတိ သရိကဗ္ဗံ ဂန္တဗ္ဗံ ဉာတဗ္ဗ မတ္တံ သရတိ
 ဂန္တတိ ဇာနာတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ပ။ ပညာလက္ခတိ၊ အထဝါ သရတိ
 ဂန္တတိ ပဝတ္တတိ ဖလ မေတေန အတ္တနောဝါ ဖလံ သာရေ
 တိ ဂမေတိ ပဝတ္တတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ပ။ ပုညံဝါ လက္ခတိ” ဟူသော
 ဟူသော ရာဇိန္ဒရာဇ နာမာဘိဓေယျ ဒိပနိပါဌနှင့်အညီတည်း။

(ပြန်ပွားရေးမူ)

တနည်းကား.....သိဒ္ဓိမတော-သိဒ္ဓိသောဘဂ္ဂ စသည်နှင့် ပြည့်စုံ
ထသော။

ဤစာနုဏ်ကား။ “ပုညနိဗ္ဗတ္တာ သဒ္ဓိရသောဘဂ္ဂါဒိ သမ္ပတ္တိ ကတ
ပုညေ နိဿယတိ၊ ကတပုညေဟိ ဝါ နိဿိယတိတိ သိဒ္ဓိတိ
ဝုတ္တတိ” ဟူသောမူလဒီကာပါဌ်၊ “ကတပုညေဟိ သေဝိယတေ
တေသုဝါ သေဝတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ရော၊ ဤစ” ဟူသော အဘိဓာန်
ဒီကာပါဌ်၊ “ကတပုည ပုဂ္ဂလေ နိဿယတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ကတ္ထု၊
သာဓနံ၊ ကတပုညေဟိ ဝါ နိဿိယတိတိ သိဒ္ဓိ၊ ကမ္မသာဓနံ၊
သိဒ္ဓိသောဘဂ္ဂါဒိ သမ္ပတ္တိ” ဟူသော ယောဇနာပါဌ်၊ “ သိဒ္ဓိ
ဘောဂါနမာသယောတိ သိဒ္ဓိတိ ဣဿရိယံ၊ သာစတ္ထတော
ပုညသတ္တိ ပုညဗလမေဝ ” အစရှိသော မင်္ဂလတ္ထ ဒီပနီပါဌ်၊
“ အထဝါ ပုညနိဗ္ဗတ္တာ သိဒ္ဓိသောဘဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိ ” အစရှိ
သော ရာဇိန္ဒရာဇ နာမာဘိဓေယျ ဒီပနီပါဌ်နှင့် အညီတည်း၊
ဂုဠတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကား.....ပုညအနက်ကိုသာ ဖွင့်၏၊ ပိုင်၊ ဆရာကား
ဤ၌ ရူပကာယ သမ္ပတ္တိဖြင့် ချီးမွမ်းရကား သိဒ္ဓိသောဘဂ္ဂ
စသည်ကိုသာ သိဒ္ဓိ ဟုလိုသတည်းဟု ဆို၏၊ ဝဒန္တိ ရှိသော်
ဆရာတို့ မနှစ်သက် ဟူသောစကားနှင့် ညီ၏။

ဝါ-လွန်သော ပညာ၊ တန်ခိုး၊ သိဒ္ဓိသောဘဂ္ဂ စသည်နှင့် ပြည့်စုံ
ထသော။

“သိဒ္ဓိ အဿ အတ္တိတိ သိဒ္ဓိ၊ ဧတ္ထေစ ဤပစ္စယော အာတာပိ
တိ ဧတ္ထဝိယ အတိသယတ္ထေ အဿတျတ္ထေစ ဝုတ္တတိ” အစရှိ
သော ရာဇိန္ဒရာဇနာမာဘိဓေယျ ဒီပနီ၊ မင်္ဂလဒီပ အစရှိသော
ပါဌ်တို့နှင့် အညီတည်း၊ (အဓိပ္ပာယ် ပါဌ်လျှောက်ဆို၍)

ထောမနာ၌ ဘုရားဂုဏ်ကိုသာ ထောမနာလျက် တရား သံဃာကို
လည်း ရှိခိုးသည်ကား ‘သဒ္ဓဗျူဟာသည် တပါးကိုဆိုက တပါးပြီးရ
ကား’ “ရာဇာအာဂတော” ကဲ့သို့ ဘုရားကျေးဇူးကို ဆိုက တရား
သံဃာ ကျေးဇူးသည် ပြီးပါသည်တည်း။ နိဒဿနနည်းလည်း ကောင်း
၏၊ ဂေါတြဘူ ဟူသကဲ့သို့။ ဥပလက္ခဏနည်းလည်း ကောင်း၏၊ လဒ္ဓါတ

ပတ္တော ရာဇကုမာရော ကဲ့သို့။ အဝုတ္တသိဒ္ဓိ နည်းလည်း ကောင်း၏။
ပသေယျ တံ ဝဿသတံ အာရောဂျံ ကဲ့သို့။ ပဒိပနည်းလည်းကောင်း
၏။ ဘိဝိးကဲ့သို့။ ဘိန္နသတ္တိ သမဝေတနည်းလည်းကောင်း၏။ သေတော
ဝေတိ ကဲ့သို့။ တန္တနည်းလည်း ကောင်း၏။ ဝသ ဝါရသုတ်ကဲ့သို့။ ဤ၌
ဘုရားကို နမသိတွာ၊ တရားကို ပူဇေတွာ၊ သံဃာကို အဇ္ဇလိ'ကတွာ
ဟူ၍ မထူးမတည် ကြိယာ အသီး အသီးကို ဆိုသည်ကား ဘုရားကို
ဝန္တနိယော၊ တရားကို ပူဇေတဗ္ဗော၊ သံဃာကို အဇ္ဇလိ'ကရဏိယော
ဟူသော သုတ်ပုဒ်ကို မှီးသည်ဟုလို၊ ဘုရားကိုသာ သိရိမတော ဟူသည်
ကား-စတုသစ္စဒေသာ ဟူသကဲ့သို့။

အဿ တာဒိသဿ-သော၊ သမ္ပန္နဿ-၏။ (လိုက်စေ) သံဃာသစ-
သံဃာတော်အားလည်း၊ အဇ္ဇလိ' -လက်အုပ်ကို၊ ကတွာ-ချီ၍၊ (ခပ်သိမ်း
သော ဆရာတို့၏အနက်၊ သံဃာသ ကို သံဃံ အဿဟု ပုဒ်ဖြတ်။)
အဿ တာဒိသဿ-သော၊ သမ္ပန္နဿ-၏။ သံဃာဉ္စ-ကိုလည်း၊ အဇ္ဇလိ' -
လက်အုပ်ချီခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ (ပိုင်)

ဤအနက်ကား သမ္ပန္နဿ ဟူသော အလယ်ပုဒ်နှင့် အညီ၊ ရှေ့
အနက်ကား.....ရတနတ္ထယဿ ပဏာမံ ကတွာ အစရှိသော
ကရဓာတ်၏အယှဉ် သမ္ပဒါနိနေရာ၏ ဟူသော စကားနှင့် ညီ
၏။ ခြေကို ရှိခိုးသည်ကား ရှိသေခြင်းဖြစ်သတည်း၊ ကိုယ်ကို
ရှိခိုး၍ ခြေကို ဦးတင်သည်ကား ဖွယ်ရာတည်း၊ သံဃပဏာမ၌
ကာယကို သိသပြုပါသည်၊ ဝါစာ၊ ဝိတ္တကိုလည်း ယူ။

အဓိပ္ပေတ ပဏာမကို ပြုပြီး၍ ပဏာမ၏များသော အကျိုးတို့တွင်
ဆရာလိုအပ်သော အကျိုးကို ပြုလိုရကား “နိပစ္စကာရသေတဿ” မှ
သည် “အသေသတော” တိုင်အောင်သော သတ္တမ ဂါထာကိုမိန့်သော်။

ရတနတ္ထယေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ကတဿ-သော၊ ဒေတဿ-သော၊ နိပစ္စ
ကာရဿ - ရှိခိုးခြင်း ကြိယာ၏။ (“နိပစ္စ ကာရဿာတိ ပဏာမ
ကြိယာယ” ဟူသော မူလဒီကာနှင့် အညီတည်း) အာနုဘာဝေန ဗလေ
န-ဖြင့်၊ အသေသတော-အကြွင်း မရှိကုန်သော၊ အန္တရာယေ-တို့ကို၊
သောသေတွာ-ခြောက်တပ်စေ၍၊ ဝါ-ဘူယ်စေ၍ (ဆရာ) သောသေ

ပြန်ပွားရေးမူ)

အနုဘာဝေန ဗလေန အသေသတော အကြွင်း မရှိကုန်သော အန္တရာယေ တို့ကို သောသေတွာ ခြောက်တပ်စေ၍ ဝါ ဘူယ်စေ၍ (ဆရာ) သောသေ

တွာ သုက္ခာပေတွာ အန္တရဓာပေတွာ-ကွယ်စေ၍။ ။မူလဋီကာ၊
(အတ္ထံပကာသယိဿာမိဋ္ဌိ စပ်။)

အဓိပ္ပါယ်ကား.....တပါးသော သက္ကသမ္ပတ္တိ အစရှိသည်တို့၏ အ
ကျိုးငှါ ရှိမခိုး၊ ဤပဏာမ စေတနာဖြင့် အကြွင်းမရှိသော အန္တရဓာပေ
တို့ကိုပျောက်ဦး၍(ဤသို့စသည်ဖြင့်စာစပ်ကုန်အောင်ပါဌ်လျှောက်ဆို)
ပဏာမ အကျိုးကို ပြုပြီး၍ အဘိဓမ္မာပါဠိ၏ ဂန္ထိရတ္တ ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၏ ဒုက္ကရဘော ဖြစ်၍ အဘိယာ
စနကို ပြုလိုသော ဆရာသည် “ဝိသုဒ္ဓါစာရ သီလေန ။ပ။ အဘိယာစိ
တော ” ဟူသော အဋ္ဌမဂါထာ မိန့်သော်၊ (အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပါဌ်
လျှောက်ဆို။)

ထုလ္လဋည်း၊ ပါစိတ်၊ ပါဠိဒေသနီ၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုက္ကာသိ ဤငါးပါးမှ စင်
ကြယ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓါစာရ မည်၏။ ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသိသံမှ
စင်ကြယ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓါသီလ မည်၏။ တနည်းကား..... အဘိ
သမာစာရိကဝတ် စသော စာရိတ္တသီလသည် ဝိသုဒ္ဓါစာရ မည်၏။
ပါရာဇိကစသော ဝါရိတ္တသီလသည် ဝိသုဒ္ဓါသီလမည်၏။

သက္ကစ္စံ-အရိအသေပြု၍၊ ဝါ-မိမိ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း မိမိ စိတ်
ကဲ့သို့ ပြု၍။

(မူလဋီကာ၌ စိတ္တိံကတွာ ဟူသည်ကို ထောက်သတည်း၊
မူလဋီကာ၌ စိတ္တိံကတွာ ကို “အတ္တနော အဓိတ္တံဝိယ ကရော
တိတိ ဗိတ္တိံကတွာ” ဟု ဝိပြုတ်ပြု။)

သက္ကစ္စံကား-နိပါတ်၊ ဝါ-နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်၊ သက္ကစ္စံ-ဖြင့် စိတ္တဂါရ
ဝကို ပြုသည်၊ အဘိယာစိတော ဖြင့် ကာယဂါရဝကိုပြုသည်၊ အဘိယာစိ
တောကို အတ္ထံ ပကာသယိဿာမိ ဋ္ဌိစပ်။

အဘိယာစနကို ပြုပြီး၍ သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ
ကို ပြုလိုသောဆရာသည် “ယံဒေဝ ဒေဝေါ။ပ။အဘိဓမ္မဿ”
ဟူသော ဂါထာတို့ကို ဆိုသတည်း။

ဒေဝ ဒေဝေါ-ဝိသုဒ္ဓိနတ်၊ သမုတိနတ်၊ ဥပပတ္တိနတ်တို့ထက် မြတ်
သော နတ်ဖြစ်ထသော၊ သက္ကာ-သည်၊ ဒေဝါနံ-ကျွတ်ထိုက်သော နတ်

တို့အား၊ ယံ ယာဒိသံ-အကြင်သို့ သဘောရှိထသော၊ အဘိဓမ္မ-ကို၊
ဝိတ္ထာရတော-အားဖြင့်၊ တိ ဒဿာလယေ-၌၊ ဒေသေတွာ-၍၊ ဝိနာယ
ကော-ဝေနေယျတို့ကို နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်ပေကတ်ထသော၊ ဝါ-
ကင်းသော အကြီးအမှူးရှိထသော၊ သတ္ထာ-သည်။

“သတ္ထာတိ ဣမိနာ ပရဟိတံ ဒဿေကိ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ ဣမိနာ
အတ္တဟိတံ ဒဿေတိ” ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ငိုကာနှင့်အညီ ဒေ
သနာအရာဖြစ်ရကား... သတ္ထာ ထည့်သတည်း။

ထေရဿ-သော၊ ယဿ ယာဒိသဿ-သော၊ သာရိပုတ္တဿ-
မည်သော အဂ္ဂသာဝကအား၊ ယံ ယာဒိသံ-သော၊ အဘိဓမ္မ-ကို၊ နယ
တော သင်္ခေပတော - ဖြင့်၊ ပုန-တဖန်၊ သမ္မာစိက္ခိ သမ္မာ အာစိက္ခိ-
ကောင်းစွာ ကြားတော်မူပြီ။

အနိပ္ပာယိကား..... ကြားမည်ကာမတ္တ မဟုတ်၊ သိလျင်းအောင်
ကြားတော်မူပြီဟူလို။

ထေရော-သော၊ သော တာဒိသော-သော၊ သာရိပုတ္တော-သည်၊
မဟေသိနော-သော၊ သတ္ထုနော-အား၊ အနောတတ္တဒမော-၌၊ ဝါ-၏
အနီး၌၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ခ, စားခြင်းကို၊ ဝါ-ညီမူခြင်းကို၊ ဝါ-လုပ်ကျွေးခြင်းကို၊
ဝါ-ဝတ်ဖြည့်ခြင်းကို၊ ကက္ခာ-၍၊ ယံ ယာဒိသံ-သော၊ အဘိဓမ္မ-ကို၊
သုတွာ-နာ၍၊ ပယိရုဒါဟာသိ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ (သင် ကြား
ပြီ သော်လည်းဟူ)

ပယိရုဒါဟာသိ၌ ပရိဟူသော ဥပသာရ, ဥဟူသော ဥပသာ
ရ, အာဟူသော ဥပသာရကား ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက၊ ဗြူဇာတ်
ကား..... ကထန အနက်ကိုဟော၏၊ ဥ အက္ခရာနှောင်းရာ၌ ယ
လာ၍ “သိဟော” ကဲ့သို့ ယ နှင့် ရ ကို ဝိပရိတ်ပြန်၍ ပယိရုဒါ
ဟာသိ ရှိလေသည်ဟူ၏၊ မရသာရတ္ထဒိပနိ။

ဣတိ ဣမိနာ အနုတ္တမေန-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ယော ယာဒိ
သော-သော၊ အဘိဓမ္မော-ကို၊ ဓာရိတော-ပြီ၊ ဝေဒေဟမုနိနာ-ပညာ
ရှိသော ရှင်အာနန္ဒာသည်၊ (ငိုကာ) ပညာဖြင့်လုံ့ လပြုတတ်သော အရှင်
အာနန္ဒာသည်၊ ဝေဒေဟိ မိဖုရား၏ သားဖြစ်သော ရှင်အာနန္ဒာသည်၊

ပြန်ပွားရေးမှု။)

(တောင်ဘီလာ၊)ဤအနက်ကား-ဇိကာ၊ယောဇနာ၊ဂုဋ္ဌတ္ထဒီပနိစသော ကျမ်းတို့နှင့် အညီတည်း)ဝေဒေဟမုနိနာ-ပညာရှိသော အရှင်မဟာ ကဿပထေရ်သည်၊(ဤအနက်ကား-ဝိဒတိ ဇာနာတိ ဇေတနာတိ ဝေ ဒေါ၊ပညာ၊ ပေဒေဟောနာမ မဟာကဿပ၊ဒိကော၊ အာနန္ဒတ္ထေရော တိ ကေဗိ ဟူသော မရသာရတ္ထဒီပနိနှင့် အညီတည်း)

ဂန္ထိရ ဉာဏေဟိ-တို့သည်၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ (အဘိဓမ္မဿ အတ္ထံ ပကာသယိဿာမိဋ္ဌိ စပ်)

သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာကို ပြုပြီး၍ သံဝဏ္ဏနာ နိဿယကို ပြုလိုသော ဆရာသည် “အာဒိတော ။ပ။ ဣသိဟိ ယာ” ဟူသော ဂါထာကို မိန့်သော် (အဓိပ္ပာယ်ကား - ပါဌ လျှောက်ဆိုမြဲ၊)

ထိုသို့ သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်ပြီးသော အဋ္ဌကထာကို နိဿ ယပြု၍ အဋ္ဌကထာသစ်ကို ငါပြုလတ္တံ့ ဟုလိုသော် ဟူ၍လည်း ချ။သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်ပြီးသော အဋ္ဌကထာ ရှိပြီးဖြစ်လျက် ဆရာထပ်၍ ပြုသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း သူ ဖွပ်၍ ပြုလေ ပြီးသော ပုဆိုးကို ထပ်၍ ဖွပ်သကဲ့သို့ သူကြိတ်၍ ညက်လေပြီး သော နံ့သာကို ထပ်၍ ကြိတ်လေသကဲ့သို့ မရှိပြီလောဟု စုဒ္ဓိ ရှိကား “အာဘတာပန။ပ။အဘိသင်္ခတာ”ဟူသော ဂါထာကို မိန့်သော်။

ပန တထာပိ-ထိုသို့တင်လေပြီးငြိမ်းသော်သည်း(ဂရဟာ၊ပိုင်ဆရာ ကား ပက္ခန္တရ၊ဝစနာသိလိဋ္ဌဟူ၏)ထေရေန-သော၊မဟိန္ဒေန-သော၊ ဣသိနာ-အရှင်သည်၊ယာ-ကို၊ဥတ္တမံ-မောဟကို နုတ်ရာဖြစ်သော၊ဝါ- ကျော်စောသော ကျွန်းတို့ထက် အထူးသဖြင့် ကျော်စောသော၊ ဝါ- မြတ်သော၊ဒုတံ ဒုတာဒိသံ-သော၊ ဒိပံ-သို့၊အာဘတာ-သည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ဒီပဝါသိနံ-တို့၏၊ ဘာသာယ သိဟဋ္ဌဘာသာယ-သိဟိဋ္ဌဘာသာ ဖြင့်၊ (ရှေးဆရာ)သင်တိုင်းဦစွပ်နှင့် တူသော သိဟိဋ္ဌဘာသာဖြင့်၊(ငါ တို့ဆရာ)ပါရာဇိကဏ် ဇိကာဋ္ဌိလည်း “ကဗ္ဗုကသဒိသံ သိဟဋ္ဌဘာသံ အပနေတွာ”ဟု ရှိ၏၊)အဘိသင်္ခတာ-ပြီ။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....ပါဠိလျှောက်ဆို၊ ထို့ကြောင့် ငါပြုပေလတ္တံ့၊ ဟူ
လိုသော် ဟုလည်း ချ၊

ပုနရတ္တိ ဒေါသကို ပယ်ပြီး၍ ကရုဏာပွကာရကို ပြုလိုသော
ဆရာသည် ‘အပနေတွာ။ပ။ဝိစက္ခဏော’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်
သော်၊ သံသန္တနာနိဿယကို ပြုပြီး၍ ဟုသော်လည်းတက်။

တတော တာဒိသတော-သော၊ အဋ္ဌကထတော-မှ။ (တတောတိ
အဋ္ဌထကတော ဟူသော မူလဒီကာပါဠိ၊ ပါရာဇိကဏ် ဒီကာနှင့်အညီ
တည်း။) ဝါ တတော တိသံ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ (ပိုင်၊ ဆရာ)။ပ။အာရော
ပယိတွာ-တင်၍၊ ဝါ-ရေး၍၊ (အတ္တံ ပကာသယိဿာမိ၌ စပ်)နိကာ
ယန္တရလန္တိဟိ-အကြား အကြား၌ သွင်းအပ်သော အယူတို့နှင့်၊ ဝါ-
မဟာဝိဟာရဝါသိမှ တပါးသော ဇေတဝနာဝါသိ၊ အဘယဂိရိဝါသိ
တည်းဟူသော အပေါင်းတို့၏ အယူတို့နှင့်၊ အသံဒိသံ-သော၊ အနာ
ကုလံ-မရှိသောနှောင့်ယှက်ခြင်း ရှိထသော၊ (နှောင့်ယှက်ခြင်း မရှိထ
သော သော်လည်းဟူ) ဝါ-ပိုင်းခြားအပ်ထသော၊ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ-
မဟာဝိဟာရ၌ နေကုန်သော တိပိဋက စုဋ္ဌနာဂထေရ် စသည်တို့၏၊
ယော ယာဒိသော-သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ နိကာယန္တရလန္တိဟိ-
တို့နှင့်၊ (နှစ်နည်းပေး) အသံဒိသောစ-လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ အနာကု
လောစ - လည်း၊ (နှစ်နည်းပေး) ဟောတိ-၏၊ တံ တာဒိသံ - သော၊
ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ဒီပယန္တော-ပြုလျက်၊ ဝါ-ပြုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ပြုသော၊
အဟံ-သည်၊ အာဂမဋ္ဌကထာသုဂိ-တို့၌လည်း ။ပ။ပကာသယိဿာမိ-
အံ၊ ဝါ-တတော တာဒိသတော အဋ္ဌကထတော တမ္ပပန္နိ နိဝါသိနံ
သ ဒေါသံ ဘာသံ အပနေတွာ နိဇ္ဈေသံ တန္တိနယာနုဂံ ဘာသံ အာ
ရောပယိတွာ ပကာသိယမာနော ယော ယာဒိသော အဘိဓမ္မဿ
အတ္ထော နိကာယန္တရလန္တိဟိ အသမ္ဘိသောစ ဟောတိ၊ အနာကုလော
စ ဟောတိ၊ တံ တာဒိသံ နိကာယန္တရလန္တိဟိ အသမ္ဘိသံ အနာကုလံ
မဟာဝိဟာရဝါသိနံ ဝိနိစ္ဆယံ အတ္တံ ဒီပယန္တော-လျက်၊ အာဂမဋ္ဌ
ကထာသုဂိ။ပ။ပကာသယိဿာမိ-ပြုပေအံ၊ ဝါ-ဖွင့်ပေအံ။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....မဟာအဋ္ဌကထာ၌ သင်တိုင်းဦးစွပ်နှင့်တူသော
သီဟဋ္ဌဘာသာကို ပယ်အံ့သည်၊ အပြစ်မရှိသော ပါဠိဂတိသို့

အစဉ် လိုက်တတ်သော မဂဘောသာကိုလည်း တင်အံ့သည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ကြီးကြား ကြီးကြား သွင်းလေအပ်သော နိကာယန္တရလဒ္ဓိတို့နှင့် အသမ္ဘိဿဖြစ်သော၊ မိမိအယူ၌လည်း အနာကုလ ဖြစ်သော မဟာဝိဟာရဝါသီ ဝိနိစ္ဆယကိုလည်း ပြုအံ့သည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား..... သုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော ဂဟေတဗ္ဗတ္ထ ကိုလည်း မယူလေ၊ ဤ ငါပြုလတ္တံ့ သော အဋ္ဌကထာ၌ကား - သုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော ဂဟေတဗ္ဗတ္ထကိုလည်း ယူအံ့သည်၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ပညာရှိတို့ကို နှစ်သက်စေလျက် အဋ္ဌကထာသစ်ကို ငါ ပြုလတ္တံ့ ဟူလိုသော်။

သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဂဟေတဗ္ဗတ္ထကို ယူသော် အဘိဝိတ္ထာရ မဖြစ်ခဲ့ပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား.....ထို အဘိဝိတ္ထာရ ဒေါသကို ပယ်ခြင်းငှါ “ကမ္မဋ္ဌာနာနိ သဗ္ဗာနိ။ပ။ ကရိဿာမတ္ထ ဝဏ္ဏနံ” ဟူသော ဂါထာကို မိန့်သတည်း၊(တက်) ထိုတွင် လို ရင်းပါဌ်ကား-“တံ အဂဟေတွာန။ပ။ကရိဿာမတ္ထ ဝဏ္ဏနံ” ဟူတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား-မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ကမ္မဋ္ဌာနား၊ စရိုက်၊ အဘိညာဉ် ဝိပဿနာတို့ကို ယူလေအပ်၏၊ ငါပြုလတ္တံ့ သော အဋ္ဌကထာ သစ်၌ ထိုကမ္မဋ္ဌာနား။ပ။ဝိပဿနာတို့ကို မယူမူ၍ အလုံးစုံသော ပါဠိ၏ ပဒါနုက္ကမ အားဖြင့် ပြုလတ္တံ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် အဘိဝိတ္ထာရ ဒေါသ မဖြစ် ဟူလိုသော်။

မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ယူတုံလျက် ဤ၌ အဘယ်ကြောင့် မယူ တုံသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား “ကမ္မဋ္ဌာနိ။ပ။တဿာ” ဟူသော ဟိတ် ကို မိန့်သတည်း၊(ပါဌ်လျှောက်ဆို)

“ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ပ။ကရိဿာမတ္ထ ဝဏ္ဏနံ” ဟူသော ပါဌ်ကို ဆိုလျှင်အဘိဝိတ္ထာရဒေါသကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စသည်ပြီးကောင်း ပြီးလျက် “ဣတိမေ ဘာသမာနဿ ။ပ။ အဝိက္ခိတ္တာ နိဿာမေ ထ” ဟူသော ပါဌ်တို့ကိုကား - ဥပေျာဇဉ်ကို ပြုအံ့သောငှါ ဆိုသတည်း၊ဣတိကား-ပကာရကို ဟောသော နိပါတ်တည်း။

ဣတိ “အပနေတွာ ဟတော ဘာသံ” အစရှိသော အကြင် အခြင်း ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ကရုဏာပုကာရအာဖြင့်၊ ဘာသမာနဿ-သော၊ မေ-၏၊ ဣပံ ဤဒိသံ-သော၊ အဘိဓမ္မကထံ အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထံ-ကို၊ (အဋ္ဌသဒ္ဓါကျေသည်) အဘိက္ခိတ္တာ-၍၊ ဝါ-ထတော၊ ဟုမေ သာဓေဝါ- တို့သည်၊ နိသာမေထ-နာကြကုန်၊ (နာကုန်ဘိရာ၏လည်းဟူ၊ အဓိပ္ပါယ် ကား.....ပါဌ်လျှောက်ဆို။)

“ ဣတိ။၀။နိသာမေထ ” ဟူ၍ ဆိုကလျှင် ဥပယျာဇဉ်ကို ပြခြင်းကိစ္စသည် ပြီးကောင်းလျက် “ ဒုလ္လဘာ ဟိ အယံ က ထာ” ဟူသော ပါဌ်တို့ကိုကား - ဥပယျာဇနဟေတုကို ပြအံ့ သောငှါ ဆိုသတည်း၊ (ဟိကား ဟေတုအနက်ကိုဟောသည်၊ ဣတိကား-ပဒိသမာပန အနက်ကို ဟောသည်၊)

အဓိပ္ပါယ်ကား..... အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌကထာသည် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ခဏ တည်း ဟူသော နဝမ ခဏ၌သာလျှင် ရအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်ဓမ္မ၏ ရခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း ဒုလ္လဘဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌ ကထာကို သင်ကြကုန် ဟုလိုသည်။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပထမကျော် သူ မြတ်သည်၊ ရေးစီအပ်သော၊ မြတ်သော အနှစ်သဖွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့ မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အလိုရှိအပ်သော အ နက်၏၊ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌ သာလိနိ မည်သောဓမ္မသင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၌ ဝိသတိဂါထာ ၏၊ ၌ ဝဏ္ဏိပဗ္ဗကား ဤတွင်ရွှေ့ပြီးပြီ။

နိဒါနကထာအဖွင့်

ခရီးသွားလိုသောယောက်ျားသည် ခပ်သိမ်းသော အဆောက်အဦ တို့ကို စီရင်ပြီးမှ ခရီးသွားသကဲ့သို့ ခရီးနှင့်တူသော အသျှားရှည်စွာ သောကျမ်းကိုပြုလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဖွင့်အပ်သော ပါဠိကို သာ မဖွင့်မူ၍ ဝစနတ္ထစသော အစီအရင်ကို ပြလိုရကား “ တတ္ထ ကေနတ္ထေန အဘိဓမ္မာ” စသည်ကို မိန့်သော်။

ပြန်ပွားရေးမူ)

အနက်ကား ဤသို့တည်း..... အဘိဓမ္မဿ အတ္ထံ ပကာသယိဿာ
 ဝိတိ-မိ ဟူ၍၊ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ ဝစနံ-အကြင်စကားကို၊ မယာ-သည်၊
 ဝတ္ထံ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-၌၊ ယဿ အဘိဓမ္မဿ-၏၊ အတ္ထံ-အဋ္ဌ
 ကထာကို၊ ပကာသယိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိညာတံ-ဝန်ခံအပ်၏၊
 သော အဘိဓမ္မော-ဟူသည်ကား၊ ကေနုတ္တေန-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မော-
 နည်း၊ (မူလဒီကာ) ဝါ-တတ္ထ ဧတသ္မိံ အဘိဓမ္မကထံတိ ဝစနေ-၌၊
 ယော အဘိဓမ္မော-ကို၊ ဝုတ္တော-၏၊ သော အဘိဓမ္မော-သည်၊ ကေ
 နုတ္တေန-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မော-နည်း၊ (၎င်းဒီကာ)

ကေနုတ္တေန အဘိဓမ္မော မျှသာလိုသည်၊ အဘိဓမ္မောတိကား ပမာဒ
 လောခဟူ၏။

အဋ္ဌကထာယံ ပန တတ္ထ အဘိဓမ္မောတိ ပါဠော အတ္ထိ၊ သော
 ပမာဒလိခိတောတိ ဝဒန္တိ၊ (မရသာရတ္ထဒီပနိ) ပိုင်ဆရာကား.....
 နောက်သားတို့ ထည့်တိသည်ဟူ၏။ ယောဇနာဆရာကား..... နာမဝါ
 စက ကြံ၍၊ ‘အဘိဓမ္မောတိ အဘိဓမ္မောနာမကေနုတ္တေန အဘိဓမ္မော’
 ဟု ယောဇနာ၏၊ (ဒီကာနှင့်မညီ။) ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သော
 သူတို့သည် ချိန်ထင်ရှားရှိလျက် လက်ဆစမ်းသကဲ့သို့ဒီကာ၊ ယောဇ
 နာ အာစရိယဝိနိစ္ဆယတို့လည်း အစောင်စောင်ရှိလျက် ထိုသို့မလိုက်
 မူ၍ “အဘိဓမ္မာပဒဿ” စသည်ဖြင့် ဥလ္လိင်္ဂနည်းကဲ့သို့ ယောဇနာ
 ကုန်၏၊ အဋ္ဌနောမတိမျှသာဖြစ်သည်၊ မသင့်။

ဒီကာနှင့်အညီ ယောဇနာခွဲသော နှစ်ချက်သော အတ္ထတို့တွင်
 ရှေ့ အတ္ထကား..... “တ သဒ္ဓေါ အတိဒုရဝစနော၊ ဣမသဒ္ဓေါ အတိ
 သမိပဝစနော၊ ဧတသဒ္ဓေါ နာတိဒုရနာတိသမိပဝစနော” ဟူ၍ သဒ္ဓါ
 တတ်သောဆရာတို့မိန့်သောစကားနှင့်ညီ၏၊ ထိုသို့ညီငြားသော်လည်း
 ဒီကာဆရာ ၎င်းနောက်နည်း၌ တတ္ထကို ဧတသ္မိံ ဟု ဖွင့်သည်ကို
 ထောက်၍ တတ္ထကိုတသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ ဧတသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ ဣမသ္မိံ ဟူ၍
 ၎င်း၊ ဧတ္ထကို ဧတသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ တသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ ဣမသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊
 ဣဓေကိုဣမသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ တသ္မိံ ဟူ၍၎င်း၊ ဧတသ္မိံ ဟူ၍၎င်း ဖွင့်လတ်
 သော် ကာရိပေါသည်ဟူ၍၎င်း၊ သဒ္ဓါတတ်သောဆရာတို့ ဆိုသော
 စကားအတိုင်း လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိ၍၎င်း ဖွင့်သည်ဟုမှတ်အပ်၏၊ (ဆရာ)

ရှေ့၌ တ,ကား ဝါစက,ဝတ္ထု, ပဋိညာဉ်သုံးပါးကို ဖွဲ့သည်။နောက်
၌ တ,ကား ...ဝါစကကိုသာဖွဲ့သည်။(ဤကားအထူး) ပိုင်၊အချို့သော
သူတို့ကား.....ဤအရာတွင် တသို့ ဟူ၍သာဖွဲ့လေသည်မသင့်။နောက်
နည်း၌လည်း အာဒိန္နင့်ဆုံလေသည်။ဇိကာ၌လည်း မရှိ၊သဘောလည်း
မမီ၊ထို့ကြောင့်လည်း မသင့်။

ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မာဒိသေသဓဋ္ဌန - သုတ္တန်ပါဠိတော်တို့ထက် လွန်
မြတ်သော, သုတ္တန်ပါဠိတော်တို့ထက် ထူးမြတ်သော အနက်ကြောင့်၊
အဘိဓမ္မာ-အဘိဓမ္မာမည်၏။

ဤတွင်လည်း အချို့သောသူတို့သည် “ သုတ္တန်, ဝိနည်းတို့ထက်”
ဟူ၍အပါဒါနခံလေသည်။ အဋ္ဌသာလိနိ၌ပင် “သုတ္တန္တံ ဟိ ပတော” စ
သည်ကို ထောက်သော်၎င်း၊ “ဓမ္မာ အဘိရေကော ဓမ္မာတိရေကော၊
သုတ္တန္တာမိကာပါဠိတိ အတ္ထော” ဟူသော မူလဒီကာကို ထောက်
သော်၎င်း၊ “ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မာစ ဝိနယောစ ဒေသိ
တော ပညတ္ထော” စသောပါဠိတော်ကို ထောက်သော်၎င်း၊ “သမ္ဘ
ဝေ သဘိ ဗျဘိစာရေ ဘေဒကံ သတ္တကံ ဘဝေ” ဟူသော သဒ္ဓါနည်း
ကို ထောက်သော်၎င်း, သုတ္တန္တာမိကကိုသာ လာသော အနုဟောင်း,
အနုသစ်ကို ထောက်သော်၎င်း မသင့်။ ဝိနည်းထက် မလွန်သည်မူ၍
လော ဟူငြားအံ့၊ လွန်၏။ လွန်သော် အပါဒါန မခံသင့်ချေပြီလော
ဟူငြားအံ့မခံသင့်။အဘယ့်ကြောင့်နည်း.....ဤဓမ္မသဒ္ဓါသည် “ဓမ္မံ ပရိ
ယာပုဏန္တိ” စသည်၌ကဲ့သို့ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းကို မဟော၊
“ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မာစ ဝိနယောစ” စသည်၌ကဲ့သို့သုတ်,
အဘိဓမ္မာကိုသာဟောရကား သုတ်၌သာလျှင် သမ္ဘဝ, ဗျဘိစာရဖြစ်
၏။ထို့ကြောင့် မသင့်ဟူလို။

သာမညေန ဘဝနံ သမ္ဘဝေါ၊ သာမညတ္ထ ရစေ၊အဘိဝိ
သေသေန စရဏံ ပဝတ္တနံ အဘိစာရော ဧကန္တတ္ထ ရစေ၊ဝိဂ
တော အဘိစာရော ဗျဘိစာရော၊ အနေကန္တတ္ထ ရစေ၊ သမ္ဘ
ဝ,ဗျဘိစာရအထူးကား.....ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သုတ်, အဘိဓမ္မာ နှစ်
ပါးကို ဟောသည်ဖြစ်၍ သာမညတ္ထ ဖြစ်ခဲ့ရကား အဘိကို မိန့်
သော်၊ ဤသို့ယူမူ သမ္ဘဝ၊ ဤ၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် အဘိဓမ္မာဟူ

(ပြန်ပွဲအားရေးမူ)

သော ဝိသေသတ္ထ ဧကန္တတ္ထ၌ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ကြားသော်လည်း ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ သုတ္တန်တည်းဟူသော အနက်တပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းကြောင့် အနေကန္တတ္ထဖြစ်ခဲ့ရကား အဘိကိုမိန့်သော်၊ ဤသို့ ယူမှု ဗျာဘိစာရ။ တနည်း ... ဓမ္မဟူသော ဝိသေသန၏ ဂုဏ်သည် သာမန်ဖြစ်ခဲ့ရကား အဘိကို မိန့်သော်၊ ဤသို့ယူမှု သမ္ဘဝ။ သုတ္တန်၌လည်း လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိရကား အဘိကိုမိန့်သော်၊ ဤသို့ ယူမှု ဗျာဘိစာရ။

သမ္ဘဝေ ဗျာဘိစာရေစ၊ ဝိသေသနံ သတ္ထကံ သိယာ၊

သမ္ဘဝေါနာမ သာမညံ၊ ဗျာဘိစာရော တု တပ္ပလံ။ (မဏိသာရမဇ္ဈ။)

သမ္ဘဝေ သာမညတ္ထေစ ဗျာဘိစာရေ အနေကန္တိကဘူတေ အညေဟိ အတ္ထေဟိ သံမိသေ အတ္ထေစ သတိယေဝ ဝိသေသသနံ ဝိသေသနပဒံ သတ္ထကံ ပယောဇနံ သိယာ ဘဝေ ယု။ တဗ္ဗိရူပေန အသမ္ဘဝေ အသာမညတ္ထေ အဗျာဘိစာရေ အညေဟိ အတ္ထေဟိ အသံမိသေ ဧကန္တိကဘူတေ အတ္ထေ သတိ ဝိသေသနံ ဝိသေသနပဒံ နိရုတ္တကံ သိယာ ဘဝေယု။ (နိရုတ္တိမဇ္ဈ။ သာ) ယထာဘူက ကထန ဗျဝန္တေဒကလည်း ဟူကုန်၏။

ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဋ္ဌကြောင့် အဘိဓမ္မာမည်သောဟုဆို၏။ ဓမ္မသဒ္ဓါသည်ပင် အဘိရေက ဝိသေသတ္ထကို ဟော၏ဟု အနက်သည် ရောက်၏။ ဤသို့စုန်ရှိကား “အဘိရေက ဝိသေသဋ္ဌ ဒိပကော ပောတ္ထ အဘိသဒ္ဓေါ” ကိုမိန့်သော်၊ (ဆရာ) ဝစ္စကို သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ထား၍ ဝါစက၌ သံသယ ပြုတော်မူလေသည်။

အဘိသဒ္ဓါသည် အဘိမုခ၊ အဘိဘဝန စသော အနက်တို့၌ဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော၊ သုတ်၊ ဝိနည်းတို့ထက် လွန်မြတ်ထူးမြတ်သော အနက်ကြောင့် အဘိဓမ္မာမည်၏ဟု ဆိုအပ်သော ဆရာ့စကားသည် အသို့လျှင် သင့်ပါအံ့နည်း ဟု သူစောဒနာဘွယ် ရှိရကား “အဘိရေက။ ပ။ အဘိသဒ္ဓေါ” ကို မိန့်သတည်း၊ (တပါးသောဆရာတို့) ဤဆရာတို့ကား ဝါစကကို သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ထား၍ ဝစ္စ၌သံသယပြုလေသည်။

(ဝိဇ္ဇကတ်စုတန်)

အဘိသဒ္ဓါသည် အတိရေက,ဝိသေသအနက်ကို ဟောသောကြောင့် “ဓမ္မာတိရေက,ဓမ္မဝိသေသဖြစ်သော” ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် ဒီပကတည်း တတ်သလော၊ ဝါစကတည်း တတ်သလော စုဒ္ဓိရှိရကား “အတိရေက ။ပ။ သဒ္ဓေါ” ကို မိန့်သော်၊ ဤ ဆရာကား အဘိသဒ္ဓါကို အတိရေက,ဝိသေသအနက်၌ သဒ္ဓိဋ္ဌာန် ထား၍ ဒီပက ဝါစကအဖြစ် ၌ သံသယ ပြုတော်မူလေသည်။ သင့်သည်ချည်း၊ သို့ရာတွင် ဒုတိယ ဆရာအယူ၌ ဒဒ္ဓိ ကြံခြင်းသည် ယောဇနာနှင့်ကား ညီ၏။ ထိုသို့ ညီ သော်လည်း ဒဒ္ဓိယ ဒဒ္ဓိကရဏ လက္ခဏာ မတန်၊ နောက်၌လည်း ဤစကားကို မြဲစေခြင်းငှါ “သုတ္တန္တံ ဟိ ပတွာ” စသည်ဖြင့် ဒဒ္ဓိကရ ဏ တတ်ခဲ့၊ ဇိကာ၌လည်း “တသ္မာတိ ယသ္မာ” စသည်ဖြင့် သမ္ပန် တချက်တည်းပြုခဲ့၊ ထို့ကြောင့် ဟိ ကို ယသ္မာဟု ကာရဏကြံလိုသည်။ ရှေးဆရာမြတ်အယူ၌ကား ဤအဘိသဒ္ဓါသည် နိပါတသမုဒါယမဟုတ် တခုတည်းသာဖြစ်ရကား ဝါစက မတတ်၊ ဒီပကသာ တတ်သည်ဟူလို၊ ဝါစကနှင့် မသွားစေလိုသော် ခဒ္ဓိကို သစ်ခက်ပစ်သည်နှင့် တူ၏။ ဒီပ ကနှင့်ကား သစ်ခက်မပစ်သည်နှင့် တူ၏။ (ခဲစွ) ထိုကို ဥပမာသာဓက ဖြင့်ပြလိုရကား..... ‘ဗာဠာမေ’ စသည်ကို တက်သော်၊ ဝါ-ထိုကိုဥဒါ ဟရဏ် ထုတ်လိုရကား “ဗာဠာမေ” စသည်ကို တက်သော်လည်းဟူ၊ (ဝိယတိုင်အောင်ယူ) တသ္မာကို ဝုတ္တတိ၌ ဉာပကဟိတ် စပ်၊ အချို့ကား လဒ္ဓဂုဏ်ဟူကုန်၏။

‘အဘိတ္တမန္တိ အဘိတ္တန္တံ ဝဏ္ဏာ’ အစရှိသော ဆရာဆောင်သော သာဓက,ဉာပက,ဥပစာရပါဌ၌ ဓာတ်ရှေ့၌ကျသော အဘိသဒ္ဓါသည် “ကြိယာဝိသေသကာ ဥပသဂ္ဂါ” ဟူသော ဇိကာပါဌနှင့်အညီ ကြိယာ ၏ အတိရေက ဝိသေသ အဖြစ်ကိုပြသော် ပြတန်စေ၊ အဘိဓမ္မ၌ ဓမ္မ သဒ္ဓါသည် ဓာတုသဒ္ဓါ မဟုတ်သောကြောင့် ကြိယာဝါစကမဖြစ်၊ ဒဗ္ဗ ဝါစကဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အတိရေက ဝိသေသ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါမသင့်၊ ဤသို့စောဒနာ ဖြစ်သင့်ရကား ထိုစောဒနာကို ပယ်၍ သင့်၏ဟု ပြလိုသော ဆရာသည် “ယထာ သမုသိတေသု” စသည်ကို မိန့်ပြန်သော်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဓာတ်၏ရှေ့၌ကျ၍ ဓာတ်၏အနက်ကို အထူး ပြသည်ကား ယေဘုယျ၊ နာမ်၏ ရှေ့၌ကျ၍ “အဘိဆတ္တံ” အစရှိ

ပြန်ပွားရေးမှူး) ။

သည်တို့ကဲ့သို့ ဒဗ္ဗာဂါစက ဖြစ်သော နာမ်၏အနက်ကို အထူးပြုသည် ကား အပ္ပက၊ထို့ကြောင့် ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အဘိဓရေက၊ ဝိသေသအဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်၏ ဟူလို၊(မူလဒီကာ)

အချို့သောဆရာတို့ကား ... ဥပသာရကား ကြိယာ၏ ဝိသေသန၊ နိပါတ်ကား ခြိမ်၏ဝိသေသနဟု နှလုံးသွင်း၍ အဘိဓမ္မာဝယ် အဘိ သဒ္ဓါသည် ဥပသာရစစ်မဟုတ်၊ဥပသာအတုဖြစ်သော နိပါတ်သာဟု ဆိုကုန်၏။ အချို့သောဆရာတို့ကား ဓရဇာတ်ဝယ် သွားသော် ဥပ သာရ၊ ရမ္မပစ္စည်းဝယ် သွားသော် နိပါတ်ဟုဆိုကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ စကားကိုကား ဒီကာဆရာထက် တတ်မည် ခဲစွဟု နှလုံးသွင်းသော အားဖြင့် ပယ်အပ်သည်သာဖြစ်၏။ရှေးဆရာတို့ကား မြွေတိဓရကဖြင့် ခြိမ်လွန်၊ မြွေဝိသေသဖြင့် ဂုဏ်လွန်ဟူ၍ အဘိဓမ္မာ စသည်၌ အစဉ် အတိုင်း ဟပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဟပ်ခြင်းသည် သာဓက သာဓု၊ဉာပက၊ ဉာပု၊ဥပမာ ဥပမေယျလျော်၏။ထိုသို့လျော်သော်လည်း ဆရာတို့သည် ခြိမ်၏အရကို ပရမတ္ထ ခြိမ်ကိုယူကုန်၏။ ထိုသို့ ယူခြင်းသည် ပရမတ္ထ တရား၏ စင်စစ် မြွေတိဓရက ဖြစ်ငြားသော်လည်း မသင့်၊ဤ၌ ထို ပရမတ္ထ ခြိမ်မှလျှောက်၍ ပါဠိခြိမ်ကိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုသို့ သောအဋ္ဌကထာဒီကာတို့၌ ‘သုတ္တန္တံ ဟိ ပတ္တာ ပါဠိတိ အတ္ထော’ ဟုမိန့်သ တည်း။မြွေဝိသိဋ္ဌဟူသည်လည်း ဟောနည်းလွန်သည်ဟုလိုသတည်း။

မြွေတိဓရက မြွေဝိသိဋ္ဌကြောင့် အဘိဓမ္မာမည်သောအဖြစ်၌ အ ကြောင်းကို ပြလိုရကား ‘သုတ္တန္တံ ဟိ ပတ္တာ’ စသည် မိန့်သော်။ (ဝစနတ္ထ ကုန်အောင်ယူ။)

ဟိ ကို ယသ္မာဟု ဒီကာပြင်၏။ထို့ကြောင့် ယသ္မာကို ပဉ္စက္ခန္ဓာ စသော ကံပုဒ်၏ဆိုက်ရာဖြစ်သော ဝိဘတ္တာပုဒ်နှင့် ယှဉ်၍ တသ္မာ။ပ။ ဝုစ္စတိဟု သမ္ပန်၊(မဏိဒီပ) ယောဇနာဆရာကား ဒဋ္ဌိကြံ၏။ ကြံသော အလိုကား-လွန်မြတ် ထူးမြတ်သည်၏အဖြစ်ကိုမြဲစေလိုရကား သုတ္တန္တံ ဟိ စသည်ကိုမိန့်သော်ဟုတက်၊တပ္ပါကဒီကာရဏကြံသော်လည်း သင့် ကောင်း၏။ဝိတ္တာရလည်း ကြံကုန်၏။ မသင့်လွန်း။

ဘာဇိယန္တိ ဝိဘာဇိယန္တိ ဧတ္ထ ဇတေနာတိဝါ ဘာဇနိယံ၊
 သုတ္တန္တဝသေန ပဝတ္တံ ဂုတ္တံဝါ ဘာဇနိယံ သုတ္တန္တဘာဇနိ
 ယံ၊ သုတ္တန္တေဝါ ဂုတ္တံ ဘာဇနိယံ တထာ၊ အဘိဓမ္မော ဘာဇနိ
 ဌိလည်း ဤနည်းဆို၊ ပဉ္စနံ ပုစ္ဆိနံ ပဉ္စာ၊ ပုစ္ဆိနံ ပုစ္ဆိ၊ ပဉ္စာဒေဝ
 ပုစ္ဆိ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆိ၊ ပဉ္စာယဝါ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာယ ဓမ္မဇာဝိယာ
 ပုစ္ဆိ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆိ၊ တာယ ပဝတ္တံ ပဉ္စာပုစ္ဆိကံ၊ ဝိဂြိုဟ်၊ မဏိဒိပ။
 အဘိဓာန်ဒီကာဆရာကား..... ပုစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ပဉ္စာဟု ဝိဂြိုဟ်
 ဆိုပြီး၍ “ပုစ္ဆိ ပုစ္ဆိနေ၊ စသ၊ ဧည၊ ဓာသ၊ ဧဟာ၊ ဥဿ၊ အ”
 ဟုမိန့်၏။ ကေဝလံ ဟိ ဌိ ဟိကား ဒဋ္ဌိ။

ဣန္ဒြိယဝိဘဏ် သုတ္တန္တဘာဇနိယံ နုတ္တိ ဟူသော ပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်
 ကား..... သုတ္တန်၌ နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြိယသည် တက္ခနက်မလာရ
 ကား ဣန္ဒြိယဝိဘဏ်၌ သုတ္တန္တဘာဇနိ မရှိဟူလို၊ (ဒီကာ) အနုဆရာအ
 လိုအားဖြင့်ကား..... အစိတ်ဖြင့် လာသော်လည်း သုတ္တန္တဘာဇနိ မရှိအံ့
 သောအကြောင်းမဟုတ်၊ ပဋိသန္တဒါတို့၏ အသီးအသီး လာတုံလျက်
 သုတ္တန္တဘာဇနိ ရှိခဲ့၊ အပေါင်းဖြင့် လာသော်လည်း သုတ္တန္တဘာ
 ဇနိရှိအံ့သောအကြောင်းမဟုတ်၊ အပေါင်းလာသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏
 သုတ္တန္တဘာဇနိမရှိခဲ့၊ ထို့ကြောင့် အစိတ်ဖြင့်လာသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊
 အပေါင်းဖြင့် လာသည်မူလည်းဖြစ်စေ အကြင် ဝိဘဏ်နပကာရသည်
 သုတ္တန္တဘာဇနိ ဖြစ်ရာ၏။ ထို ဝိဘဏ်နပကာရ မရှိရကား သုတ္တန္တဘာ
 ဇနိ မရှိဟူလို၊ (အနု)

ပစ္စယာကာရေစ ပဉ္စာပုစ္ဆိကံ နုတ္တိ ဟူသော ပါဠိ၏အဓိပ္ပါယ်
 ကား..... ပဉ္စာပုစ္ဆိက ဟူသည်လည်း အကျဉ်းမာတိကာဖြင့် ပြအပ်
 သောတရားတို့ကို မေး၍ ဖြေရကား ထိုသို့သော ဥဒ္ဓေသလည်း ဤ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ မရှိ၊ ထို့ကြောင့်ရကား ပဉ္စာပုစ္ဆိကမရှိဟူလို၊ (အနု)
 မဏိဒိပ၌လည်း ဤကဲ့သို့ပင်ဆို၏။ သုတ္တန္တဗ္ဗပတ္တာ၌ ‘စ’ကား ဝါကျာ
 ရတ္တ၊ ကေဝလံဟိဌိ ဟိ ကား ဒဋ္ဌိ။ ဝိသေသလည်း ဟုကုန်၏။

ဧတ္ထသိက္ခာပဒဝိဘဏ် သုတ္တန္တဘာဇနိယံ နုတ္တိ ဟူသော ပါဠိ၏
 အဓိပ္ပါယ်ကား..... ပေရမဏိ ဖြစ်သော ကိစ္စဝန်တို့ကို သဘာဝ ဝိပဿ
 ဖြင့် ဝေဘန်သော်လည်း အဘိဓမ္မာဘာဇနိမည်ခဲ့၊ ဝေရမဏိဖြစ်သော

စိတ္တုပ္ပါဒ ဝန်တို့ကို စိတ္တုပ္ပါဒဖြင့်ဝေဘန်သော်လည်း အဘိဓမ္မာ ဘာ
 ဇနိမည်ခဲ့။ ဤသိက္ခာပဒ ဝိဘင်း၌ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် တကွလာလျှင်းမူ
 လည်း ဝေရမဏိတို့၏ဝိဘန္ဓိတဗ္ဗပကာရတို့သည် မရှိချကား သုတ္တန္တ
 ဘာဇနိမရှိဟူလို။ ဝိဘင်း၌သာ အဘိရေကဝိသေသ သဘောကိုထုတ်
 အပ်သလော၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဓာတုကထာတို့၌လည်းမထုတ်အပ်သည်မူ၍
 လောဟူမူကား..... အဝုတ္တသိဒ္ဓိနည်းဟူလို၊ ဝါ-ဥပလက္ခဏာနည်းဟူလို၊
 ဝါ-ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဓာတုကထာတို့၌ အဘိရေက ဝိသေသ သဘောကို
 ဟောလျှင်းလေကာဖြစ်သောကြောင့် မဆိုဟူလို၊ (အနုဋီကာ၊ မဏိဒီပ
 ၌လည်းဆို၏။) “ကေကတော ပဋ္ဌာယ” ၌ “ကေကတော” သာ လို
 သည်ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏။

ကူးခန်းအရပ်၌သီတင်းသုံးနေသော ပထမကျော်သူမြတ်သည် ရေး
 စီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့၏ မပြတ်
 အောက်မေ့အပ်သော အလိုရှိအပ်သော အနက်၏၊ အနက်ကို ဝေဘန်
 ရာဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏
 အဋ္ဌကထာ၌ ဝစနုတ္တ၏၊ ဝစနုတ္တ၌ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား ဤတွင်ရှေ့ ပြီးပြီ။

ဝစနုတ္တအားဖြင့် အဘိဓမ္မာကို သိစေပြီး၍ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် သိစေ
 လိုရကား..... “ပကရဏ ပရိစ္ဆေဒတော ပနေသ” စသည်ကို တက်
 သော်၊ (ဋီကာ) ပန ကား ပက္ခန္တရ၊ ရှေ့အတက်ကား ဌိတောတိုင်
 အောင်သွား၊ အဘိဓမ္မာ မှန်ကျမ်း၏ အသီး အသီးသော ဝစနုတ္တကို
 ဆိုလိုက်အံ့။

ကုသလာဒယော ဓမ္မာ သင်္ဂယုန္တိ ဧတ္ထ တောယာတိ ဝါ
 ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ အထဝါ တေယေဝ ဓမ္မာ သမ္ပဒေဝ ဂဏီယန္တိ
 ဧတ္ထ တောယာတိ ဝါ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ (မဏိမဉ္ဇူအလို။)

ထိုတွင် ရှေး၌ကား..... သံပုဗ္ဗဂဟဓာတ်၊ သံ ကို သင်္ခေပတ္တကြံလို
 သည်၊ နောက်၌ကား သံပုဗ္ဗဂဟဓာတ်၊ သံ ကို သမ္ပဒေဝတ္တကြံလိုသည်၊
 သမ္ပဒေဝဟူသည် သုန္ဒရတ္တတည်း၊ ထိုတွင် မဏိမဉ္ဇူ ဆရာသည် သင်္ခေ
 ပတ္တဟုတိုက်ရိုက်မဆိုဘဲလျက် အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား-

“ တတ္ထ သင်္ခေပေန ဝုတ္တာနံ ခန္ဓာဒိနံ ဝိဘဇနံ ဝိဘင်္ဂါ ” ဟူသော ဝိဘင်းဒီကာပါဌ်ကိုလည်းကောင်း၊ ‘တတ္ထာတိ ဝါ ဓမ္မသင်္ဂဟေ တတ္ထာ ဝိ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အာဒိ ခန္ဓာဒယော သင်္ခေပေန ဝုတ္တာ’ ဟူသော ဝိဘင်းအနုဒီကာပါဌ်ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်၍ သိသတည်း။

ကုသလာဒယော ဓမ္မာ သမာသတော ဂဏီယန္တိ ကာထိယန္တိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိဝါ ဓမ္မသင်္ဂဟိ၊(ပဋ္ဌာနသာရဒိပနိအလို)ဤဆရာကား ဒီကာ၊ အနုတို့နှင့် အညီ သံကို သမာသတောဟု တိုက်ရိုက် ဆိုတော် မူ၏။ခန္ဓာဒိနံ ဝိဘဇနံ ဝိဘင်္ဂါ၊(ဝိဘင်းဒီကာအလို)ဝိဘဇိယန္တိ ဧတ္ထ ဧတေန ဝါ ခန္ဓာဒယောတိ ဝိဘင်္ဂါ၊ (ဝိဘင်းအနုအလို) ခန္ဓာဒယော အရဏန္တာ ဓမ္မာ သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယော၊ကထိယန္တိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ ကထာ၊ဓာတုနံ ကထာ ဓာတုကထာ၊ ဝါ-အဘိဓမ္မတ္ထ ကထာ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ ခန္ဓာဒိကေသု ဓမ္မေသု ဧတ္ထာတိ ဓာတု ယော၊ဋ္ဌ အက္ခရာကို ခံ ပြု၍ ဓာတုပြီးသတည်း၊(ဓာ ဓာတ်ပင် အဓိဋ္ဌာ နုတ္တံ ဖြစ်၏သော်လည်း ကြံ)ဓာတုနံ ကထာ ဓာတုကထာ၊ ဤကား “ခန္ဓာဒယော အရဏန္တာ ဓမ္မာ သဘာဝတ္ထေန ဓာတုယော အဘိဓမ္မ ကထာဓိဋ္ဌာနတ္ထေဝါတိ ကတွာ တေသံ ကထနတော ဣမဿ ပကာရ ဏဿ ဓာတုကထာတိ အဓိစနံ” စသော ဓာတုကထာဒီကာ၊ ဓာယု ကထာဒိပနိ၊ ပဋ္ဌာနသာရဒိပနိတို့ အလိုတည်း။ ‘ဓာတုဟိ ဝါ ကထာ ဓာတုကထာ’(ယေတုယျကိုရည်သည်၊)ဤကား ‘တတ္ထ မဟာဝိသယာ နံ ဓာတုနံ ဝသေန ဓာတုဟိ ကထာဘိ ဇေဝံ အဿ နာမံ ဝုတ္တံ တိ ဝေဒိ တဗ္ဗံ” စသော ဓာတုကထာဒီကာ၊ ဒိပနိတို့အလိုတည်း။

သဘာဝသင်္ဂါတာယ ဓာတုယာ ဝါ ကထာ ဓာတုကထာ။

ဤကား “ယေန ဝါ သဘာဝေန ဓမ္မသင်္ဂဟာသင်္ဂဟသမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂေဟိ ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသ လဘန္တိ၊ သော သဘာဝေါ သာ ဓာတု၊ဣဓ သာတိသယံ ဒေသိတာ” စသော ဓာတုကထာအနုဒီကာ ဆရာအလိုတည်း။

ပုံ ဝုတ္တတိ နိရယော၊ထံ ဂစ္ဆကိ၊ထံပိ ဝါ ဂလတိ နိဝတ္တတိ တိ ပုဂ္ဂလော၊သမ္ပန္နံ ဒိဋ္ဌိကော ပန ပုံဝုတ္တတိ နိဗ္ဗာနံ၊ထံ ဂစ္ဆတိ တိ ပုဂ္ဂလော၊ဘူတပုဗ္ဗဂတိယတ္တာ ဝါ ပုဂ္ဂလော။

ပြန်ပွားရေးမှု)

ပုံ ဝုစ္ဆတိ နိရယော စသည်ကား မဏိမဇ္ဇူအလို၊ ပုံသဒ္ဓါသည် နိဗ္ဗာန်ဟောမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိရုတ္တိမဇ္ဇူ၌ “ ကေဓိ ပန ပုံ နိဗ္ဗာန် ဂစ္ဆတိတိ ဝဒန္တိ၊ တံ သာရတော နပစ္စတဗ္ဗံ၊ ပုံကာရဿ နိဗ္ဗာန ဝါစကာဘာဝတော ” စသည်ဖြင့် မိန့်သတည်း။ (နိရုတ္တိမဇ္ဇူအလို။)

ပုံ ဝုစ္ဆတိ သုဂတိံ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ ဂစ္ဆတိတိ ပုဂ္ဂလော၊ ပူတိ ဝါဝဏ္ဏံ ဝုစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ဂလန္တိ တိဋ္ဌန္တိတိ ပုဂ္ဂလော၊ (ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီအလို) ဤ၌ ပုံ သဒ္ဓါသည် သုဂတိဟော စသည် အဘိဓာန်၊ ဇကုကွရကောသတို့၌ မထင်မိ။

သတ္တာနံ ကုန္တိံ ပူရေတိတိ ပု၊ ပု ဣတိသင်္ခါတံ အာဟာရံ ဂလတိ အဒတိတိ ပုဂ္ဂလော၊ ဤကား- ပူရေတိ ပူတိသံခါတမာဟာရံ ဂလတိ အဒတိတိ ပုဂ္ဂလော၊ ဒဿလောပေါ ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ အလို။ “ယထာပစ္စယံ ကုသလာနိ တဗ္ဗိပါကာနိစ ပူရေတိတိ ပု၊ မရဏ ဝသေန ဂလတိတိ ဂလော၊ ပုစသော ဂလော စာတိ ပုဂ္ဂလော၊ ဤကား “ပုဂ္ဂလံတိ သတ္တံ ယထာပစ္စယံ ကုသလာကုသလာနံ တဗ္ဗိပါကာနုဉ္စ ပူရတော မရဏဝသေန ဂလနတော စ ပုဂ္ဂလောတိ ဝုစ္ဆတိ” ဟူသော ဣတိဝုတ္တက အဋ္ဌကထာအလို။

ပညာပိယတေ ပကာသိယတေ ဌပိယတေ နိက္ခိပိယတေတိပညတ္တိ၊ (ပဋ္ဌာနသာရ ဒီပနီအလို၊) ပညာပိယတိ တေန ပကာရေန ဉာပိယတိ ဖောဓိယတိတိ ပညတ္တိ၊ (ကမ္မသာနေ အဏုပညတ်ကို ရည်သည်၊) ပညာပေတိ ပကာရေဟိ ဉာပေတိတိ ပညတ္တိ၊ (ကတ္ထုသာနေ နာမ ပညတ်ကို ရည်သည်၊ အဘိဓမ္မက္ခသဂြိုဟ်၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ၊ လက်သန်း အဋ္ဌကထာ၊ လက်သန်းဋီကာဟောင်း၊ ဋီကာသစ် အလို။)

ပုဂ္ဂလာနံ ပုဂ္ဂလာတိ ပညတ္တိ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ဤ ပုဂ္ဂလ ဟူသော အမည်ကား..... ထိုကျမ်း၌ မိန့်အပ်သော ပညတ် ခြောက်ပါးတို့တွင် ပုဂ္ဂလပညတ်သည်သာ ဓမ္မသင်္ဂဏီ စသည်နှင့် အသာဓာရဏ ဖြစ်ရကား ကွင်သဘည်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်ဋီကာ၌ “ခန္ဓာဒီသု ပန ဓာတု ပညတ္တ အဒသိတပဘောဒံ ဣဒေဝစ ဒသိတပဘောဒံ ပုဂ္ဂလ ပညတ္တိံ ဥပါဒါယ ဣမဿ ပကာရဏဿ ပုဂ္ဂလပညတ္တိတိ နာပံ ဝုတ္တတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သတည်း။

ကထိယန္တိ ဥစ္စာရိယန္တိ အဝယဝါ ပါဠိဝါစာယောတိ ကထာ၊
ဝသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ပုဂ္ဂလကထာဒယော အဝယဝါ သမုဒါယဘူတေ
အသ္မိံ ပကရဏတိ ဝတ္ထု၊ကထာနံ ဝတ္ထု၊ ကထာဝတ္ထု။

ဤကား “ကထာနံ ဝတ္ထုဘာဝတော” ဟူသော ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌ
ကထာ, “ကထာသမုဒါယဿ ပကရဏဿ အတ္တနော ဧကဒေသာနံ
ဩကာသဘာဝံ ဝဒတိ၊ သမုဒါယေဟိ ဧကဒေသာ အန္တောဂတာ” ဟူ
သော ကထာဝတ္ထုဋီကာ, “သမုဒါယော တေသံ အဓိဋ္ဌာန ဘာဝေန
ပုတ္တော၊ ယထာ ရုက္ခ သာခါ” ဟူသော ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာနှင့်
အညီတည်း။ ယုဂလဋ္ဌေန ယမကံ (ဝိဂြိုဟ်မရ) ဝါ-ယမဉ္ဇေ သေ ဝိသယံ
ကမတိ အတိတ္တမတိ ဧတေနာတိ ယမကံ၊ ဤကား-- “ယမဿ ဝိသယာ
တိတော ယမဿဝါ ရုညော ဝိသယံ မရဏံ တဿ အာဏာပဝတ္ထိ
ဋ္ဌာနံ ဒေသံ ဝါ အတိကော” ဟူသော ဋီကာရိပ်ကိုထောက်၍ ပဋ္ဌာန
သာရဒီပနိဆရာ ကြံတော်မူသော ဝိဂြိုဟ်တည်း။

မူလက္ခန္ဓာဒီနံ နာမာဘိဓာနေသု ခန္ဓာဒီနံ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ဝသေန
ပဝတ္ထိသု တေသံ ယေဝ ပရိညာသုစ အညာဏသံသယဝိပ္ပလ္လာသေ
ယမေတိ ဒပေတိ သောဓေတိတိ ယမကံ။

အဘယ်ကိုထောက်၍ ဤတလုံးစီ ဝိဂ္ဂဟဆိုနည်းကို သိသနည်းဟူမူ
ကား “ရဉ္စ တဉ္စ နဉ္စာတိ ရတနံ” ဟူသော မဏိမဉ္ဇူ၊ မဏိဒီပပါဌ်၊
“ပါစ ရာစ တေ မာစာတိ ပရမာ” ဟူသော မဏိမဉ္ဇူပါဌ်၊ “ပဉ္စ ဌဉ္စ
တံ မဉ္ဇာတိပဋ္ဌာနံ” ဟူသော ပဋ္ဌာသာရဒီပနိပါဌ်၊ “မာရေန္တော ဂစ္ဆ
တိတိ မဂ္ဂေါ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိ လက်သန်းဋီကာပါဌ်၊
“ ဟာရတော ရမနတော ဟာရော ” ဟူသော နေတ္တိ အဋ္ဌကထာပါဌ်
စသည်ကိုထောက်၍ သိသတည်း။ ဓာတ်ရ၊ ပစ္စည်းရနှင့်တကွ အလိုရှိမူ
တောင်ဘိလာဘုရား မူလယမိုက် ဝဝတ္ထာန်ကိုကြည့်၍ မှတ်။

နာနပ္ပကာရာ ဟေတွာဒယော ဌာနာ ပစ္စယာ ဧတ္ထာတိ ပဋ္ဌာနံ၊
ပကား-ပကာရ ဟော၊ ဌာနကား-ပစ္စယာ ဟော၊ နာနပ္ပကာရာနိ ဌာနာနိ
ပစ္စယာ ဧတ္ထာတိ အာဒိနာ ပဋ္ဌာနံ ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိ မည်
သော လက်သန်းဋီကာသစ်, ပကာရော နာနပ္ပကာရတ္ထံ ဒီပတိ၊ ဌာန

ပြန်ပွားရေးမူ)

သဒ္ဓေါ ပစ္စယတ္ထံ ဟူသော မဏိမဉ္ဇူအလို၊ ဝါ-နာနပ္ပကာရာ ဌာနာ ပစ္စယနယာ ဧက္ခာတိ ပဋ္ဌာနံ။ ဤကား-“ပစ္စယဝါစကေန ဌာနသဒ္ဓေန ပစ္စယေ နယော ဂဟိတော၊ ကေပိ တံ အနုလောမာဒိဝသေန နာနပ္ပကာရာယော” စသော ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီအလို။

ဓာနုဉ်း.....တိဋ္ဌတိ ဖလံ ဧက္ခာတိ ဌာနံ၊ ပကာရေဟိ ဌာနံ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာနံ ဧက္ခ အတ္ထိတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဧကား-အတ္ထ ရ၊ နောက်ကား-သဒ္ဓေါ ရ၊ အထဝါ ဖိဋ္ဌတိ ဖလံ စသော ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီ၊ ပကာရေဟိ ဌာနံ စသောပဋ္ဌာနံးဒီကာအလို။

ဓာနုဉ်း... ကုသလာဒယော ဓမ္မာ ဟေတုပစ္စယာဒိဝသေန ပဋ္ဌဝိယန္တိ ဝိဘဇိယန္တိ ဧက္ခာတိပဋ္ဌာနံ၊ ကုသလာဒယော ဓမ္မာ ဟေတုပစ္စယာဒိ ဝသေန-စသော ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီ၊ ဟေတုပစ္စယာဒိ ဝသေန ဝိဘက္ခတ္တာ ဧတေန ဓမ္မသင်္ဂဟာဒိသု ဝုတ္တတော ကုသလာဒိဝိဘာဂတော သာတိဿယံ ဝိဘာဂတံ ပဋ္ဌာနနာမလာဘဿ ကာရဏံတိ ဒေသတိ ဟူသော ပဋ္ဌာနံးဒီကာအလို။

ပဋ္ဌတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ နိသင်္ဂါဂမနဝသေန သဗ္ဗညုတညာဏံ ဧက္ခာတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့ဆိုသည်၏အဖြစ်ကို အဘယ်ကိုထောက်၍ သိသနည်းဟူမူကား “အပရော နယော ကေနဓဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ၊ ပဋ္ဌိတဓဋ္ဌေန ဂမနဓဋ္ဌနာတိ အက္ခာ” စသောပဋ္ဌာနံးအဋ္ဌကထာ၊ “ပဝတ္တ ဂမနက္ခာ ဧက္ခာတိ ဝစနသေသော” စသော ပဋ္ဌာနံးဒီကာ၊ “ယထာဝုတ္တဂမနံ” စသော ပဋ္ဌာနံးအနုဒီကာ၊ “ကေနဓဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌိတဓဋ္ဌေန ဂမနဓဋ္ဌေန” စသော နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ၊ “ပဝတ္တဂမနက္ခာ” စသော နေတ္ထိဒီကာပါဌ် ဟို့ကို ထောက်သဖြင့် သိသတည်း။

ဓာနုဉ်း.....နာနပ္ပကာရတော ဟေတွာဒယော ပစ္စယာ အနုလောမာဒိ ပစ္စယနယာဝါ တိဋ္ဌန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ အသ္မိံ သမုဒါယဘူတေ ပကာရဏတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဤကား.....သမုဒါယေ ဧကဒေသာ အန္တောဂတာ တိ တေသံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန ဝုတ္တော၊ ယထာ ရုက္ခေ သာခါ ဟူသောကထာဇေယျ အနုဒီကာအလို။

သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိံ ပါပေတိ သာဓဝေါတိ ပံ၊ သာရဗိက္ခာနိ တိဋ္ဌန္တိ ဧက္ခာတိ ဌံ၊ နာနပ္ပကာရံ သဘာဝံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ နေတိ သာဓဝေါတိ

နံ၊ ပဉ္စ ငဉ္စ တံ နဉ္စာတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဤ၌ တလုံးစီ ဝိဂ္ဂဟကို၎င်း၊ ရှေးနည်း သိလေ။

ခုနစ်ကျမ်းဟူသည် ဆရာအယူသာလော စုဒ္ဓိရှိကား-အယမေတ္တ စသည်ကို မိန့်သော်၊ (သမာနကထာတိုင်အောင်ယူ၊ စကားပျိုးလည်း ဖြစ်၏။)

သမာနကထာ-အညီအညွတ်ဆိုသောစကားတည်း၊ ဝါ-တူသော စကားတည်း၊ သဒိသကထာဟု ယောဇနာတွင်ဖွင့်၏။

ဝိတဏှဝါဒီ အသို့ဆိုသနည်း စုဒ္ဓိရှိကား..... ဝိတဏှဝါဒီ ပနာဟ စသည်ကိုမိန့်သော်။

ဝိသေသေန ပဏှိတာနံ မနံ ကခုတိ စာလေတိတိ ဝိတဏှော၊ ဝိရုဒ္ဓံ အတ္ထံ တနောတိ ဝိတ္ထာရေတိတိ ဝိတဏှော၊ ဝိရုဒ္ဓေန ဝါဒဒဏှေန ဝါ တခုတိ တာဠေတိတိ ဝိတဏှော၊ ဝိတဏှာနံ ဝါဒေါ ဝိတဏှဝါဒေါ၊ ဝိတဏှဝါဒေါ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဝိတဏှဝါဒိ၊ ဝိတဏှော ဝါဒေါ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဝိတဏှဝါဒိ၊ ဝိဂ္ဂဟံ။ အဘယဂိရိဝါသိ၊ ဇေတဝနဝါသိတို့ကို ဝိတဏှဝါဒီဟု ဆိုသတည်း၊ မဏိဒိပ။

ကထာဝတ္ထု ကသ္မာ ဂတိတံ-ကား စောဒနာ၊ နနုမှသည် ထပိတံ တိုင်ရုံကား အာဘော်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သာဝကဘာသိတတ္ထာ- ကြောင့်(ပရံပရဟိတ်)အတ္ထော ကထိယတိ ဧတာယာတိ အဋ္ဌကထာ၊ ထဿ ငဉ္စိ။ မဟာဓမ္မဟဒယေ-၌၊ အပုဗ္ဗံ-မရှေးသောစကားမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-အပုဗ္ဗံ-အသစ်သောစကားမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-အပုဗ္ဗံ- ဓမ္မဟဒယပိဘင်-၌ မလာသောမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဓမ္မဟဒယပိဘင် ဝသေန(ထည့်)၊ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝသေသာ-ကြွင်းလေကုန်သော၊ ပဉ္စာ ဝါရာ-ပုစ္ဆာပိသဇ္ဇနာဝါရတို့သည်၊ ကထိပယာဝ အပ္ပဟောနကာဝ- ပကရဏဗန္ဓ မလောက်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ကထိ ပယာဝ-ဘဆယ်၊ ကရာမျသော ပုစ္ဆာပိသဇ္ဇနာဝါရတို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (ရှေ့ကား-မဏိဒိပ၊ နောက်ကား-မရသာရတ္ထဒိပနိ၊) ကေပိပန ဒွေ တယောစ၊ ကေပိ ပဉ္စာတိ(မရသာရတ္ထဒိပနိ၊) ကေပိ ပန

ပြန်ပွားရေးမှု)

ကတိပယာတိ နွေတိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ဣဒဉ္စ ဝေါဟာရ ဝစနမတ္ထံ ဟောတိ၊ န ဧကန္တေန နိတယောဝ ကတိပယာနာမ ဟောန္တိ၊ အထခေါ နိတိစတုပဉ္စာပိ ကတိပယာဝ ဟောန္တိ၊ (မဏိဒီပ။)

ပဉ္စာစ ဝိသန္ဓနဉ္စ ပဉ္စာဝိသန္ဓနာနိ၊ ဝိဝိဓာ ဝိသိဋ္ဌာဝါ အတ္ထာ အဂ္ဂိယန္တိ ဉ္ဇယန္တိ ဧတေနတိဝါရာ၊ ဝိသိဋ္ဌာနိ ဥဒ္ဓါမာနိ သုဂတိ နိဗ္ဗာနာနိ အာရန္တိဝါ ဧတေဟိ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနာတိ ဝါရာ၊ ပါဠိနည်းရစေ။ ပဉ္စာဝိသန္ဓန ဝသေန ပာတ္တာ ဝါရာ ပဉ္စာဝါရာ၊ ပုဗ္ဗပဒေဋ္ဌ ဥတ္တရပဒလောပတည်း။ ထို့ကြောင့် မဏိဒီပ၊ မရသာရတ္ထဒီပနိတို့၌ ‘ပုဗ္ဗပဒေ ဥတ္တရပဒလောပ ဝသေန’ ဟု မိန့်သတည်း။

ဆရာဆိုကား..... ပဉ္စာဝါရာ - ပဉ္စာဝါရတို့သည်ဟု ပေးကုန်၏။ ထိုသို့ပေးမှု မဏိဒီပ၊ မရသာရတ္ထတို့နှင့် မညီ၊ ပိုင်ဆရာကား-အနုဋ္ဌ ဥတ္တရပဒလောပဟု မဆိုသည်ကိုထောက်၍ ပုစ္ဆာနည်းကိုရမိမ့်သော ငှါပကာရေ ဇာနာတိ ဧတယာတိ ပဉ္စာဝိသန္ဓနာနည်းကို ရမိမ့်သော ငှါပကာရေန ဉ္ဇပေတိ ဧတယာတိ ပဉ္စာ ဟု ဝိဂ္ဂဟ ဆိုတော်မူ၏။ ကြိုက်ရာမှတ်။

အနိပ္ပာယ်ကား- ကထာဝတ္ထုသည် မာတိကာဖြစ်၍ အမည်မထုတ် လောက်ရကား သတ္တပကရဏ ဟူသော အသံကိုမှီ၍ အဘယဂိရိ ဝါသိတို့သည် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းစသော ပါဠိမှထုတ်၍ကြိစလေရကား ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ မလာမူ၍ မဟာဓမ္မဟဒယ၌ လာသော ပါဠိသည် ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်းမှ စိုးစဉ်းသော ပုစ္ဆာဝိသန္ဓနာဝါရသာ ကြွင်း၏။ ထို သို့သော်လည်း ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း စသောပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့် ကြွင်းသော ကြောင့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌သာ ဝင်ရကား မဟာဓမ္မဟဒယနှင့်တကွ ရနစ်ကျမ်း မဟုတ်ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ “ဖေတ္ထဝ သင်္ဂဟိတာ” ဟူသတည်း။

မဟာဓာတုကထာယံ-၌၊ အပုဗ္ဗံ-မရှေးသောစကားမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-အသစ်စသော စကားမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ အပုဗ္ဗံ-ရှုပကဏ္ဍ ဓာတုဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာကျမ်း၌ မလာသော မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အဝသေသာ-ရှုပကဏ္ဍ ဓာတုဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာမှ ကြွင်းသော၊

(ဝိဇ္ဇကုတ်တော်)

တန္တိ - မဟာ ဓာတုကထာ၌ လာသော ပါဠိသည်ကား၊ ဓမ္မဟဒယေ-၌၊ အနာဂတ္တံ-၍၊ မဟာ ဓမ္မဟဒယေ-၌၊ အာဂတတန္တိတော-လာသော ပါဠိအောက်၊ (ဤသို့သမ္ဘာရနှင့်တကွ အပါဒါန် အလို၌ ပါဠိသေသထည့်၊ ဤသို့ထည့်မှ ဇိကာစသည် အဖွင့်နှင့် ညီအံ့သည်၊ သဒ္ဓါလည်း သင့်အံ့သည်၊ သို့မှ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း လူပြိန်းတို့ သိမည်၊ ဉာဏ်ကြီးကျယ်ပေသောသူတို့ကား မထည့်သော်လည်း သိပေရာ၏။)

အပ္ပမတ္တိကာဝ အပ္ပတရာဝ-နည်းမြတ်သာလျှင်ကတည်း၊(မတ္တကား တန္တော၊ ဣက ကား သုတ္တ)၊ ဝါ-အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ဤသို့ ပေးမှု မတ္တကား ပမာဏဟော၊ဣက ကား သုတ္တ၊ထိုကိုသိလိုမှု မဏိ ဒီပကိုကြည့်)

အဓိပ္ပါယ်ကား.....ပထဝီဓာတ် စသည်တို့၏ ဝိတ္တာရကထာသည် အကယ်၍ မဟာဓာတုကထာမည်အံ့၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ မလာမှု၍ မဟာဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ လာသော ပါဠိအောက်၊ ရူပကဏ္ဍ ဓာတုဝိဘင်းစသည်တို့၌ မလာမှု၍ မဟာဓာတုကထာ၌ လာသော ပါဠိအစဉ်သည်ပိုးစဉ်းနည်း၏၊အကယ်၍ဓာတုကထာ၏ဝိတ္တာရကထာသည် မဟာဓာတုကထာမည်ငြားအံ့၊ ဓာတုကထာ၌မလာမှု၍ မဟာဓာတုကထာ၌လာသော ပါဠိအစဉ်သည် ဆိုအပ်ပြီးသောမဟာဓမ္မဟဒယ၌ လာသော ပါဠိအောက် ပိုးစဉ်းနည်း၏၊ထို့ကြောင့် ဝိတဏ္ဍဝါဒီဆရာ ဆိုသော မဟာဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ လာသောပါဠိသည် နည်းရကား ပကရဏဗန္ဓ မလောက်၊မဟာဓာတုကထာ၌ လာသော ပါဠိသည် ထိုအောက်နည်းပြန်ရကား ပကရဏ ဗန္ဓမလောက်၊ထို့ကြောင့်ကထာဝတ္ထုနှင့်သာလျှင် ခနစ်ကျမ်း ဟူလို၊ “ရူပကဏ္ဍ ဓာတုဝိဘင်းစသည်” ဟူသောစကား၌ အာဒိဖြင့် ဓာတုယမိုက်ကိုယူ။

ဘုရားဟောသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေလိုရကား.....သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါဟိ စသည်မိန့်သော်၊ ဤကား ယောဇနာ၌လာသောနည်း၊ ချေးဆရာတို့လည်း ဒဠိကြံကုန်၏၊နောက်ဆရာတို့သည်တပျာကဇိကရဏ၊ဝိတ္တာရ ဟုဆိုကုန်၏။

တာဝ ပထမံ-စွာ၊(ယောဇနာအလို၊အချို့ကား ဝတ္ထုဗန္ဓ ရာပေကွ ဟူ၏။စတုသု ပဠေသု အရကား သမ္ပိကဋ္ဌ နိဿယဖြစ်သော ပုဂ္ဂလော

ဥပလက္ခတိ စသည်တရ၊ သဗ္ဗတ္ထ၌လည်းတရ၊ သဗ္ဗဒါလည်းတရ၊ သဗ္ဗေ သုလည်းတရ ဤသို့လျှင် လေးပါးတည်း၊ ထိုတွင်တရတရ၌ အနုလောမ ပဉ္စကတရ၊ ပဋိလောမ ပဉ္စက တရအားဖြင့် နှစ်ရစ်ချည်း ဖြစ်ရကား နှိ ပဉ္စကဖြစ်၏။ အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိဖြစ်သတည်း။ အသဗ္ဗုပ္ပတ္တိဘာဏဝါရ မတ္တာယ၌ ရှစ်လုံးဘွဂါထာနှစ်ရဘွဂါးဆယ်မျှ မရှိသောပိဋိဖြင့် ထား သည်ဟူလို၊ 'ယာ ဒေသာ'၌ 'ဒေသာ'ကား အနက်မရှိ၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌ၊ ပဒ သောဘာဏ မျှသာတည်း။ သာပနေသာ၌ ဒေသာ လည်း ဤအတူ ၎င်း တည်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့လည်း 'သဗ္ဗနာမ နွယေ ပုဗ္ဗမေဝ ပဓာနံ ဟောတိ' ဟု မိန့်သတည်း)

တတော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထတော-မှ၊ အညော-သော၊ တဒါဓာ ရော-သော၊ (ထည့်၊ ပုဂ္ဂံလောသို့ သွား၊ ဒီကာအလို)

တတော တေန သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထန-ဖြင့်၊ (ဤသို့လည်း ဆရာတို့ ယောဇနာကုန်၏)၊ ဟိ-စွ၊ ဒဝံ-သို့၊ နဝတ္တဗ္ဗေ-အပ်၊ (ရှေး) ဧဝံ အတ္ထော- ကို၊ နဝတ္တဗ္ဗေ န ဟိ ဝတ္တဗ္ဗောဟု အချို့ သောသူတို့ ယောဇနာကုန်၏။ ၎င်းယောဇနာ၌ကား ဟိ ကို ဝေကြံလိုရိပ်ရှိ၏။ န ဝတ္တဗ္ဗေ၌ ရုပ်ပြီး ကား.... သူ့စ သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သိဝိဘတ်ကို ဇ ရေးသည်ဟူ၏။ ဝါ-ကူစေ ဟူသော မောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့် ဇ ရေးသည်ဟူ၏။ ဝါ- အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဝတ္တယောဂတော ဟူသောသုတ်ဖြင့် န ဝတ္တဗ္ဗေ၌ သြ ကို ဇ ရေးသည်ဟူ၏။ ဝါ- နိဒ္ဓါရဏေစ ဟူသောသုတ်၌ စ သဒ္ဓါဖြင့် သတ္တမီ သက်သည်ဟူ၏။ ယောဇနာစကားချည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ မာတိကာ ဌပနံ ကား ကထာဝတ္ထု ကျမ်း၌သာ ယူ။

ဆရာ .. မြတ်စွာဘုရားသည် မာတိကာကို ထားသောဟူ၍ ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ ထားချေသော် နိဒ္ဓေသသည် ဝိတဏှဝါဒီ ဆိုသော အတိုင်း သာဝကဘာသိတ မည်ကောင်းချေသည် မဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိရှိရကား-တံ ပနေတံ စသည်မိန့်သော်၊ ဘာဇဇသတိတိ တိုင် အောင်ယူ၊ ပနကား ဝါကျာရန္တ၊ ဧတံ ကား ပဒပူရဏ၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌ ၎င်း ဟူ။

ဆရာ.... မြတ်စွာဘုရားသည် မာတိကာကို ထားသော ဆို၏။ အဘယ်မြင်၍ထားသနည်း သူမေးဘွယ်ရှိရကား အချို့ လူပြိန်း သိသာ ပေ၏။ ရှုနောက်မညီ။

ဆရာ.....မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် ဟောလတ္တံ့သည်ကို မြင်၍ ထားစေကာမူ ဝိတဏှဝါဒီဆရာဆိုသောအတိုင်း သဘာကဘာသိဘ မည်ကောင်းချေသည် မဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိရှိရကား မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရောပိ စသည်မိန့်သော်။

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရော-သည်၊ ဒေသေန္တောဝိ-ဟောလေငြိား သော်လည်း၊ (ဤသို့ ဂရဟာ အရပ် ထင်အောင်ပေး)၊ “မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿထေရောပိ - သည်လည်း” ဟု ဝိသဒ္ဓါကို ဌာနယောဂ ကြံ၍ ပေးကုန်၏။

သတ္ထာရာ-သည်၊ ဒိန္နနယန-ဖြင့်၊ ဌပိတမာတိကာယ-ဖြင့်၊ (ဤသို့ ပေးမှု ဒိန္နနယဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဌပိတမာတိကာယ-ထားတော် မူအပ်သောမာတိကာဟူလို၊ ဤသို့သရုပ်ကြား၊ အဓိပ္ပါယ်ဆို၊ အဘယ်ကို မြင်၍ ဤသို့ဆိုလိုသည်၏အဖြစ်ကို သိသနည်းဟူမူကား “ဒိန္နနယနာ တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝိဝရိတံ ဌပိတမာတိကာယာတိ ဝုတ္တံ” ဟူသော မရသာရတ္ထဒီပနီ၊ ယောဇနာပါဌတို့ကိုမြင်၍ သိသတည်း)

ဝါ သတ္ထာရာ-သည်၊ ဒိန္နနယန-ဖြင့်၊ ဌပိတမာတိကာယ-၏၊ အတ္ထံ- ကို၊ ဒေသေသိ-၏၊ ဝါ ဒိန္နနယန-နည်းပေးတော်မူသော၊ သတ္ထာရာ- သည်၊ ဌပိတမာတိကာယ - ၏၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဒေသေသိ - ၏၊ (ဤသို့ အတ္ထံဟု သမ္ပန္နိထည့်၍ ယောဇနာသည်ကို အဘယ်ကိုထောက်၍ သိ သနည်း ဟူမူကား..... ဤ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိပင် “ အထက်၌ သတ္ထာရာ ဌပိတမာတိကာယ အတ္ထံ ဝိဘဒိတွာ ” ဟု ဆိုလတ္တံ့ သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ “တေန မာတိကာယာတိ ဧတ္ထ အတ္ထန္တိ သေသော” ဟူသော မဏိဒီပပါဌကိုလည်းကောင်း မြင်၍သိသတည်း)

အချို့ကား.....ဒိန္နနယော-သော၊ ဌပိတမာတိကာယ-ဖြင့်ဟု ပေး၍ ‘ဝေသာလိယာ ပုရေ’ ကဲ့သို့နိစ္စလိင်ချည်းဖြစ်သောကြောင့်ဝိသေသန ဝိသေသျှ ဖြစ်သတည်းဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုစကားကိုကား ကျမ်းဆရာတို့ ထက် တတ်မည် ခဲစွဟု နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သည်သာ ဖြစ်၏။

ဣတိ ဣမိနာ ကာရုဏေန-ဤသို့ အနာဂတ်၌ ဝေဘန်လတ္တံ့ သော အကြောင်းဖြင့်၊ (ဒိန္န၊ ဌပိတ၊ ဒေသိဘဤသုံးပုဒ်၌သွား) သတ္ထာရာ-သည်၊

ပြန့်ပွားရေးမူ)

(ဒိန္နု၊ ဌပိတ နှစ်ပုဒ်၌ သွား) ဝါ ဒိန္နုနယေန-နည်းပေးတော်မူသော၊ သတ္တဘျာ-သည်၊ (ဌပိတ၌သွား) ဌပိတမာတိကာယ-၏၊ (အတ္ထဿန္တ စပ်)အတ္ထဿ-၏၊ (တာ၌စပ်)မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရေန-သည်၊ (ဒေသိတ၌စပ်၊ ထည့်သည်)ဒေသိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သကလမ္ပိ-သော၊ ဇေတံ ပကရဏံ - သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝနာမ - မည်သည်သာလျှင်၊ ဇာတံ-၏၊ (ဤသို့သွားလိုသည်။)

အချို့ကား.....ဣတိ သတ္တဘျာ ဒိန္နုနယေန ဌပိတမာတိကာယ-ဖြင့်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရဿ-၏၊ ဒေသိတတ္တာ-ကြောင့်ဟု သမ္ဗန် ကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ စကားကိုကား ငိုကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ အနု၊ မဏိ ဒီပ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီတို့တွင် တစုံတခုသော ကျမ်းတို့၌မျှ မရှိသော ကြောင့် ပယ်အပ်သည်သာဖြစ်၏၊ ထိုကျမ်း၌ပင် မရှိစေကာမူ သဒ္ဓါ သဘောကို ထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်သည်သာဖြစ်၏၊ အဘယ်သို့ သဒ္ဓါ သဘောရှိသနည်းဟူမူကား.....ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ ဘာဝယုဂ်နှင့် ဘာဝ သမ္ဗန်သည် တူမြဲ၊ ဤ၌ သဒ္ဓါသဘောကို လိုက်၍ ယူသည်ရှိသော် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည် ဒေသိတ၏အရ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့တမူ ကား မဟုတ်၊ ဒေသကဖြစ်ခဲ့၊ အဘယ်ကိုထောက်၍ ဖြစ်ရာ၏ဟူသော စကားကို ဆိုသနည်းဟူမူကား.....“ယသ္မိံ ယသ္မိံ ပဒေ ယံ ယံ ပဒံ လတ္တတိ၊ တံ တံ တဿ တဿ ဘာဝယောဂေါ” ဟူသော သဒ္ဓါလက္ခဏာ ဝိနိစ္ဆယကိုဖြင့်ဆိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် မသင့် အနေတည်း။

သကလမ္ပဝင်၌ ‘ပိ’ ကား ဘုရားဟောတော်မူသော မာတိကာသာ ဗုဒ္ဓ ဘာသိတ မည်သည် မဟုတ်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် ဝေဘန် သော ပဒဘာဇနိနှင့်တကွ အလုံးစုံပင် ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်၏ဟု ပေါင်း၊ ထိုကို သာဒက ဥပမာဖြင့် ပြလိုရကား ယထာ ကိံ စသည်မိန့်သော်။

ယထာကိံ -အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား(ဆရာမြတ်တို့နည်း၊ ငိုကာ၌ မဆို၊ မဆိုသော်လည်း ထိုနည်းကို မဏိဒီပ၌ ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ ဟု ဆိုရကား သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ယထာ - တခုမိန့်ပြန်သည်၊ မဏိဒီပ)

ယထာ ယေန ပကာရေန ယေနကာရဏေန-ဖြင့်၊ ဇေတံကထာဝတ္ထု ပကရဏံ-သည်၊ (ထည့်) ဗုဒ္ဓဘာသိတနာမ-မည်သည်၊ ဇာတံ-၏၊ တံ

(ပိဋကတ်တော်

နိဒယသံ - ထိုအကြောင်းကို ပြတတ်သော သက်သေဖြစ်သော ပါဠိသည်၊ ကိံ ကတမံ-အဘယ်နည်း၊ (ပကာရသဒ္ဓါသည် တုလျှ၊ ဘေဒ နှစ်ပါး၌ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ဤ၌ ကာရဏအနက်၌သာ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မဏိဒိပ၌ “ယေန ပကာရေနာတိ ယေနကာရဏေနာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဟု မိန့်သတည်း၊ ဝိဂြိုဟ်ကား ဤသို့တည်း “ကရောတိ အတ္တနော ဖလံ နိပ္ပတ္တေတိတိ ကာရော၊ ကာရော ဧဝ ပကာရော” ဟု ဆိုလေ၊ ဤကား-ဋီကာနှင့်အညီ ယောဇနာသောနည်း)

အချို့ကား... အာကာရတ္ထ၊ ဘေဒတ္ထ နှစ်နက်ကြိ၏၊ ထိုတွင် အာကာရတ္ထကို သဒ္ဓတ္ထထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်၏၊ ဘေဒတ္ထကိုကား မဏိဒိပကို ထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်သည်သာ ဖြစ်၏၊ မရသာရတ္ထ ဒိပနိ၌ လည်း ကာရဏ ဟော သာ ကြိ၏။

ယတော နိဒါနံ ယံ ကာရဏာ-အကြင် အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗာဟိရာယတန စသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အာဒိဖြင့် ခန္ဓာငါးပါး၊ ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါးတို့ကို သြိုဟ်၊ ထို့ကြောင့် မဏိဒိပ၌ “အာဒိသဒ္ဓေန ပဉ္စက္ခန္ဓ အဋ္ဌာရသဓာတုယော သင်္ဂဏှာတိ” မိန့်သတည်း၊ ဤကားဋီကာ၊ အနု၊ မရသာရတ္ထဒိပနိ၊ မဏိဒိပအလို) ယတော နိဒါနံ ယေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ (ဂုဋ္ဌတ္ထဒိပနိအလို၊ ရှေးအလိုကား.....အလုတ္တသမာသံ ပဉ္စမုတ္တံ၌ ပစ္စတ္ထ ဧကဝစ်ကို ‘တော’ ရေးသည်၊ နိဒါနံလည်း ပဉ္စမုတ္တံ၌ ပစ္စတ္ထ ဝိဘတ် ဧကဝစ် သက်သည် ဟူလို၊ နောက်အလိုကား.....ဟေတွတ္ထ၌ တတိယာ နာဝိဘတ်ကို ‘တော’ ရေးသည်၊ နိဒါနံလည်း ဟေတွတ္ထ၌ ပစ္စတ္ထ ပဋ္ဌမာ ဧကဝစ် ဝိဘတ်သက်သည်ဟူလို၊ ဆရာတို့ကား-ပဋ္ဌမာအနက်၌ ‘တော’ ပစ္စည်း ဟူ၏၊ အာပုဗ္ဗ ဒါနသဒ္ဓါကားဂဟဏတ္ထ၊ ပ ပုဗ္ဗဒါနသဒ္ဓါကား အချို့သောအရာ၌ စာဂတ္ထ၊ အချို့သော အရာ၌ အဝခဏှနတ္ထ၊ နိပုဗ္ဗဒါနကား ကာရဏတ္ထကို ဟော၏၊ ဤသို့ သိစေခြင်းငှါ ယတော နိဒါနံကို ယံ ကာရဏံ ဟု ဖွင့်သတည်း)

ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ (ပရိသံကား ပါဌသစ်၊ ကံ အလိုငှါ ထည့်သည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏၊ ဘိက္ခု ပရိသံ-ကို၊ ဟူ၍၎င်း ပေးကုန်၏။ အကြောင်းကိုသိလိုမူ မရပိဏ္ဍိကသုတ်မှဆောင်အပ်၏)၊ ပပဉ္စသညာသံခါ-သံသရာ၌ သတ္တဝါတို့ကို အဘန်တလဲလဲ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော တဏှာ၊

ပြန့်ပွားရေးမူ)

မာန, ဒိဋ္ဌိတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သော သညာ အစုတို့သည်၊ (မဏိဒီပ, မရသာ ရတ္ထဒီပနိအလို၊ ယောဇနာလည်းဆို၏) သံသရာကို ချဲ့တတ်ကုန်သော တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိတည်းသော သညာအစုတို့သည်၊ (ဂုဠတ္ထဒီပနိ) ‘ဝဋ် တရားကို ချဲ့တတ်သော သညာ သင်္ခါရ တို့သည်’ ဟု အချို့ မရတို့ ယောဇနာကုန်၏။ မသင့်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သံခါသဒ္ဓါ သည် သံခါရဟော မဟုတ်, ကောဠသဟောဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

“သံသာရေ သဒတ္တ ပပဉ္စန္ဒိ ဝိတ္တာရေန္တိ ပုနပ္ပါနံ နိပ္ပတ္တန္တိတိ ပပဉ္စာ၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ ရစေ၊ တေဟိ သမ္ပယုတ္တာ သညာ ပပဉ္စ သညာ၊ သမ္ပယုတ်သညာ ရစေ၊ ပပဉ္စသညာ ဝေ သံခါ ကောဠာသာ ပပဉ္စသညာ သံခါ၊ ၎င်းရစေ၊ မဏိဒီပ, မရသာရတ္ထဒီပနိအလို၊ ပပဉ္စသံခါဘာ သညာ ပပဉ္စသညာ၊ ဂုဠတ္ထဒီပနိအလို၊ ထိုကျမ်း၌ သညာနာမေနာ ဂါ ရာဂါဒယော ပပဉ္စာတိ ဝုတ္တာ ဟု မိန့်၏။

ဇေယျ-ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန စသည်တို့တွင်၊ ဇေယျကံ - တခုတခု သောခန္ဓာအာယတန ဓာတ်သည်၊ (နတ္ထိ၌ ပကတိ ကတ္တား၊ ဇေယျံ ထ ပစ္စည်းတည်း ဟူသော ဝိဘတ်ကား နိဒ္ဒါရဏတ္ထ ၌ ဖြစ်သတည်း၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟိ-တို့သည်, တို့ဖြင့်၊ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ-အလွန် နှစ်လိုအပ် သည်၊ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ-အလွန်ဆိုအပ်သည်၊ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ-လွမ်းမိုးအပ် သည်၊ စေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဝိကတိကတ္တား)၊ ဝါ-တဏှာယ-သည်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ-သည်၊ မာနနာ - သည်, ဖြင့်၊ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ - သည်၊ ဒိဋ္ဌိ ယာ-သည်, ဖြင့်၊ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ-သည်၊ စေ နတ္ထိ-အံ၊ (ရှေးကား-ကြိယာ တခုတခု၌ သုံးပါးယှဉ်သင့်သည်ကိုရည်သည်၊ နောက်ကား-အသီးသီး ယှဉ်သင့်သည်ကိုရည်သည် (မဏိဒီပ)

အချို့ သောဆရာကား... ဇေယျ-ဤသညာသင်္ခါရ၌ဟု ဇွဲကုန်၏။ အစွဲ မဟုတ်ချေ၊ အချို့ သော ဆရာတို့ကား..... ဇေယျ-ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန စသည် တို့၌ ဟု ပေးကုန်၏။ အစွဲကား မှန်၏။ အနက်ကား မဟုတ်ချေ၊ ဤ ဆိုခဲ့ပြီးသော နိဒ္ဒါရဏတ္ထ သည်သာ ဋီကာစသည်နှင့်ညီသတည်း။

ဇေယျ-ဤသို့ မရှိသည်၊ သတိ-သော်၊ ဇေယျံ ဇေယျံ ဝေ နတ္ထိ ဘာဝ ကဏေ-ဤ အဘိနန္ဒန စသည်တို့၏ မရှိခြင်းကိုပြုတတ်သော မဂ်တရား

(ပိဋကတ်တော်

ဖိုလ်ကရားသည်လျှင်၊ ရာဂါနုသယာဒိနံ-တို့၏၊ အန္တော-အဆုံးမည်၏၊
 (စာသွား၊ ဤ၌ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားကို ဆိုခြင်းသည်ကား ‘သေမော
 ဂုဇ္ဇာ’ စသည်ကဲ့သို့ ဟေတုပစာရတည်း၊ နုတ္တိဘာဝကရော ဟူသော
 ဝေသဝ အဖွဲ့၌ နုတ္တိကား အာချာတ်လည်း မဟုတ်၊ နိပါတ်စစ်လည်း
 မဟုတ်၊ ‘နုတ္တိပစ္စယော’ စသည်ကဲ့သို့ နိပါတ်ပဋိရူပကတည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “နု အတ္ထိ နုတ္တိဟု ကမ္မဓာရယ်ပြု၊ ထေရော ပုစ္ဆိတမေတ္တနော အ က
 ထေတွာ” ဟူရကား ဘုရား၌လည်းရှိသေသည်ကျသော၊ တရားလည်း
 ခဲယဉ်းသည်ကျသော။ ဒသဗလသ အပစိတိ ဒသနုတ္တိ ကား ဘုရား
 အား သဒ္ဓါပြင်းသည် ဟူလို၊ သေယုထာဂိ မှသည် သာဝကာ တိုင်
 အောင်ကား ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို မိမိ ချဲ့သော်လည်း ဘုရား
 နှင့် မနှိုင်းသာသည်၏ အဖြစ်ကို ပရိသတ်တို့အား သိစေ သတည်း၊
 အဓိပ္ပါယ် ပါဠိအလျောက်ဆို၊ သောဟာဂုသော စသည်ကား-မနှိုင်း
 သာသည်၏အဖြစ်ကို မြဲစေလျက် ဘုရားကို အသာဓာရဏ ဂုဏ်ဖြင့်
 ချီးမွမ်းသည်၊ ဟိ ကား ဒဠိ၊ အချို့ကား-ဟိ ကသ္မာ ဟု ကြံကုန်၏၊
 ထို ဂုဏ်ပုဒ်တို့၌ အနက်ကား ဤသို့ တတ်။

ဇာနံဇာနိတဗ္ဗံ-ကို၊ သဗ္ဗညုတညာဏေန-ဖြင့်၊ ဇာနာတိ-၏။ အဓိပ္ပါယ်
 ကား.....ပဒေသညဏ်ကဲ့သို့ မဟုတ်၊ အလုံးစုံကို သိသည်ဟူလို၊ ဝါ
 ဇာနံ ဇာနန္တော-သိတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဇာနာတိ-၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား....
 တိတ္ထိတို့သည် သိကုန်လျှင်းမူလည်း ဝိပလ္လာသ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ရကား
 ဇာနန္တော ဇာနာတိမဖြစ်၊ သိခြင်း၌မလိမ္မာ၊ ဘုရားအား ထိုသို့သော
 ဝိပလ္လာသမရှိရကား ဇာနန္တော ဇာနာတိ ဖြစ်၏၊ သိတတ်သည်၊
 သိခြင်း၌လိမ္မာသည် ဟူလို၊ ပသံ ပသိတဗ္ဗံ-ကို၊ သမန္တ စက္ခုနာ-ဖြင့်၊
 ပသတိ-၏။ ဝါ ပသံ ပသန္တော-၍၊ ပသတိ-၏။ ငိုကာ၌ကား ဒိဗ္ဗ
 စက္ခု ပညာစက္ခု ဓမ္မစက္ခု ဗုဒ္ဓစက္ခု သမန္တ စက္ခုသင်္ခါတေဟိ ပဉ္စဟိ
 စက္ခုဟိ ရှိ၏၊ ထိုသို့ ရှိငြားသော်လည်း စက္ခုအပြားကို ပြလို၍သာ
 ထုတ်လိုက်သည်၊ သမန္တ စက္ခုကိုသာ ဤ၌လိုသည်ဟု မဏိဒိပဉ္စဆို၏၊
 ရှေး၌အဓိပ္ပါယ်ကား-ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဆို၊ နောက်၌ကား ဒိဋ္ဌိစေတသိက်
 ကို သောတာပတ္တိမဂ်ကပင် ပယ်ရကား ပသံ ပသန္တော ပသတိ
 ဖြစ်သည်ဟူလို၊ ဂုဇ္ဇတ္ထဒိပနိမည်သော ဂဗ္ဘိကျမ်း၌ကား ကရိုဏ်းကို
 မဇံမူ၍ အဓိပ္ပါယ်အထူးဆို၏။

ပြန်ပွားရေးမူ)၊

စက္ခုဘူတော-လူတို့၏စက္ခုသဗ္ဗသံဖြစ်၏။ (လူတို့၏ ပညာစက္ခုကို ဖြစ်စေတတ်ရကား လူတို့၏မျက်စိသဗ္ဗသံဖြစ်၏ ဟူပါသတည်း။ စက္ခုဘူတော ဣာ ဘူတော ယဿ ဘဂဝတော သောယံ စက္ခုဘူတော၊ ဘဂဝါ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ဝါ စက္ခု ဘူတော ဣာ ဘူတော ယော ဘဂဝါ သောယံ စက္ခုဘူတော၊ ဤဝိဂ္ဂဟာ ဘိသာ မဏိဒိပဉ္စုပြီ၏။ ကေမိတို့ကား ကမ္မခရယ်သမာသ်ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ ထိုကိုမူ မဏိဒိပဉ္စုပယ်၏။ ဆရာတို့ကား ငိုကာ၌ တဒုပ္ပါဒနဘောဟူသည်ကို ထောက်၍ စက္ခု ဘူတေတိ ဥပ္ပါဒေတိဘိခံက္ခုဘူတောဟုဆိုကုန်၏။ မသင့်လွန်း)။ ဝါ၊ စက္ခုဘူတော-ပကတိသော မျက်စိနှင့်တူ၏။ (စက္ခု ဘူတောတိ စက္ခုဿ ဘူတော စက္ခုဿ သဒိသောတိ အဓတ္ထာ၊ ယထာ စက္ခုဓူပံ ပဿတိ၊ ဇေံ သဗ္ဗဓမ္မေ ပဿတိ ဒေသတိ စာတိအဓတ္ထာ၊ ဟူသော ဂုဠတ္ထဒိပနိအလို၊ စက္ခုဿ စက္ခုနာဝါ ဘူတော သဒိသောတိ စက္ခုဘူတောဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေဟူလို) ဉာဏဘူတော-လူတို့ဉာဏ်သဗ္ဗသံဖြစ်၏။ ဓမ္မဘူတော-လူတို့၏ဗောဓိပက္ခိယတရားသဗ္ဗသံ ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မဘူတော-လူတို့၏ မဂ်သဗ္ဗသံဖြစ်၏။ ဝတ္ထာ-သစ္စာလေးပါး တရားကို ဟောတတ်၏။ ပဝတ္ထာ - အခါလေးဖြင့် ဟောတတ်၏။ (အခါလေးဖြင့် ဟောသည်ကို သိစေလိုသည် အထူးမရှိ) အတ္ထဿ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ နိဇ္ဇေတာ-ဖော် ပြတတ်၏။ (အတ္ထံ ဥဒ္ဒရိတွာ ဒေသေတံ ဟု ငိုကာဖွင့်၏။ မဏိဒိပဉ္စု အတ္ထံတိ စတုသစ္စသံခါတံ အတ္ထံ၊ ဟုဖွင့်၏။ စာကိုယ်၌ကား တုပစ္စည်း အယှဉ် ဆဗ္ဗိကံ၊ ငိုကာ၌ကား တွာ ပစ္စည်းအယှဉ် ဆဗ္ဗိကံ၊ သင့်သည် ချည်း။ ကမ္မဿ ကတတ္ထာ စတုနန္ဒူ မဟာဘူကာနံ စသည်ကဲ့သို့။) ဝါ အတ္ထဿ-မြတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝါ မြတ်သောသူတို့သည် ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝါ-မြတ်သောဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ နိဇ္ဇေတာ-ရောက်စေတတ်၏။ (မဏိဒိပ)

အနို့ ကား.....မြတ်သောအကျိုးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဟု ပေးကုန်၏။ ငိုကာစသည်နှင့်မညီ၊ အမတဿ-အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဒါတာ-၏။ (ဥပစာ) နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောမဂ်ဖိုလ်ကိုဖြစ်စေသည်ကိုပေး၏ ဟူပါသတည်း။ ဓမ္မဿာမီ-တရားတို့၏အရှင်ဖြစ်၏။ ဤကားငိုကာ၊ ယောဇနာ၊ အနု၊ မရသာရုတ္ထဒိပနိ၊ မဏိဒိပအလို၊ တရားဖြင့်လူနတ်တို့၏ အရှင်ဖြစ်၏။ နေတ္ထိ အဋ္ဌကထာ ငိုကာအလို၊ တရားကြောင့် လူတို့၏ အရှင်ဖြစ်၏။

အဘိဓာန် ငိုကာအလို၊ တရား တည်းဟူသော ဥစ္စာရှိ၏။ ကေမိ အလို၊ နောက်သုံးနက်ကို မဏိဒိပဆရာကြိုက်တော်မမူ။

တထာဂတော-ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လားခြင်း ကောင်း၏။(ယထာ ဝိပဿီ အာဒယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သမဝိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ စဇိတွာ အာဂတာ၊ တထာ အမှာကမ္မိ ဘဂဝါ အာဂတောတိ တထာဂတော ဟူသော ဝစနတ္ထကိုရည်သည်)ဝါ-ရှေး ဘုရားတို့ကဲ့သို့ သွားခြင်းကောင်း၏။ (ယထာ သမ္ပတိဇာတာ ဝိပဿီ အာဒယော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဥတ္တရာဘိမုခါ သတ္တပဒဝိတိဟာရေန ဂတာ၊ တထာ အမှာကမ္မိ ဘဂဝါ ဂတောတိ တထာဂတောဟူသော ဝစနတ္ထကိုရည်သည်) ဝါ-ခပ်သိမ်းသော ရုပ် နာမ်တရားတို့၏ လက္ခဏာသို့ ဉာဏ် တည်းဟူသော ရောက်ခြင်းဖြင့် မဖောက်မပြန် ရောက်တော်မူတတ်၏။ ဝါ-မှန်သော သစ္စာလေးပါးတို့ ကို သိတော်မူတတ်၏။ ဝါ-အာရုံခြောက်ပါးတို့ကို သိတော်မူတတ်၏။ ဝါ-မှန်သော တရားကိုသာ ဟောတော်မူတတ်၏။ ဝါ-ကိုယ်တော်ဖြင့် ပြုတိုင်း နှုတ်တော်ဖြင့် ဆိုလေ့ ရှိ၏။ ဝါ- နှုတ်တော်မြှောက်တိုင်း ကိုယ် တော်ဖြင့် ပြုလေ့ ရှိ၏။ ဝါ- နတ်နှင့်တကွသောလူကို နှိမ်နင်းတော်မူ တတ်၏။ (ရှစ်နက်)ငိုကာ စသည်မဆိုသော်လည်း သောတုဇနတို့အား ယုံမှား ကင်းမိသောငှါ တပါးသော အဋ္ဌကထာ၊ ငိုကာ၌ လာသော အတိုင်းပေးလိုက်သည်။ ရှေးကိုမိ၍ ဝစနတ္ထကိုကြံ။

သတ္တာရံ ထောမေတွာ ကို အတ္တံ ဝိဘဇိတွာ ၌ ဝိဘဇိ ပြင်၍စပ်၊ ဝိဘဇိတွာကို ဥယျာဇေသိ၌စပ်၊ သတ္တာ၌ ဒတွာကို ဒေတိ ပြင်၍ စပ်၊ ဒတွာကို အာဟန္တိစပ်။

သုဝဏ္ဏာလိင်္ဂံ-ရွှေဖြင့်ပြီးသော မုရိုးစည်ငယ်ကို (သုဝဏ္ဏာလိင်္ဂံတိ သုဝဏ္ဏမယံ အာလိင်္ဂံ ဟူသော ငိုကာနှင့်အညီပေးသည်။ ရှေ့ပတ်သာ၊ ရှေ့သည်တိုင်၊ ရှေ့ချောင်း၊ ရှေ့ကွန်ရက်၊ ရှေ့စည် ဟု ဆရာတို့ကား ပေး ကုန်၏။ မုရိုးစည်ငယ်ကား အလယ်ကြီး၍ အနားနှစ်ဖက်ငယ်သည် ဟူ၏) (မရသာရတ္ထဒိပနီ) အံသကုဇေ အာရောပေတွာ လဂ္ဂေတွာ လိဂိတဗ္ဗံ ဝါဒေတဗ္ဗံတိ အာလိင်္ဂံ၊ ဝါဒကေနဝါ မဟာဇနဿ အာ မု ခေန လိဂိတဗ္ဗံ ဝါဒေတဗ္ဗံတိ အာလိင်္ဂံ၊ မဟာဇနံ တံ တံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ

ဝါအာဘုသံ သရေန လိင်္ဂေတိ ဂမေတိတိ အာလိင်္ဂံ။ (မဏိဒိပ) မုဒံ
 မောဒံ ဣင်္ဂတိ ဂစ္ဆတိ ယေနာတိ မုဒိင်္ဂါ။ (အဘိဓာန်ဒိကာ) သုပုပ္ဖိတ
 သတပတ္တ သသိရိကံ-ကောင်းစွာပွင့်သော များသော ပွင့်ချပ်ရှိသော
 ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့တင့်တယ်သော၊ (ဤ၌သတသဒ္ဓါသည် သတရံသိဒိဝါ
 ကရော စသည်၌ကဲ့သို့ ဗဟုပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် မဏိဒိပ၌
 ဧတ္ထ ဟိ သတသဒ္ဓေါ သတရံသိ ဒိဝါကရောတိ အာဒိသုပိယ ဗဟု
 ပရိယာယောဝ ဟောတိ။ နသချံဧတ္ထော၊ ပဒုမဿ ဧကန္တေန သတပု
 မာဏာဘာဝတော ဟု မိန့်သတည်း။ သိရိဂုစ္ဆတိ သောဘာ၊ ယာယ
 သဟ သိရိယာ ယံ ဝတ္တတိတိ သသိရိကံ၊ ဟောမုခံ၊ အချို့သော သူတို့
 သည် 'တင့်တယ်ခြင်းရှိသော' ဟုပေးလေသည်။ သဒ္ဓတ္ထကိုရည်မူမသင့်။
 အဓိပ္ပာယ်တ္ထကိုရည်မူ သင့်ပေ၏။ များသော စာတို့၌ ပိယ ရှိသည်ကား
 မသင့်ပြီ။ ထည့်ကြဲဘိသည်သာ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သမာသံ ၏
 အတွင်း၌ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဗြဟ္မသရံ-မြတ်သောအသံတော်ကို၊ (ယောဇနာအလို) ဝါ-ဗြဟ္မာ
 မင်း၏ အသံနှင့်တူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အသံတော်ကို၊
 (ဗြဟ္မသရံတိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ ကတမာနိအဋ္ဌ၊ ပိသဋ္ဌောစ ဟောတိ
 ပိညေယျောစ မဇ္ဇူစ သဝနိယောစ ဗိန္ဒူစ အပိသာရီစ ဂန္ထိရောစ
 နိန္ဒာဒီစဟူသော ဂုဋ္ဌတ္ထဒိပနိအလို။ ဤအသံတော်ရှစ်ပါး၌ ဝစနတ္ထတို့
 ဆိုလိုက်အံ့။ ပိသဋ္ဌိယတေ နလဂ္ဂိယတေ သေမ္ဘာဒိဟိတိ ပိသဋ္ဌော၊
 သုခေန ပိဇာနိတဗ္ဗောတိ ပိညေယျော၊ မနိတဗ္ဗံ မဇ္ဇူ။ သုဏန္တာနံ
 မနံ ရဇ္ဇေတိတိဝါ မဇ္ဇူ။ ဟိတသုခ နိပ္ပာဒနတော သောတဗ္ဗောတိ
 သဝနိယော၊ ပိန္ဒိယတေ လဟ္မတေတိ ဗိန္ဒူ၊ ဝဿဗော၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမော
 ဥစ၊ ဝဋ္ဌတ္တာ ဝါ ဗိန္ဒူ။ ပဗ္ဗဇာဒိနာ ဂူပသိဒ္ဓိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသံ အင်္ဂုလိ
 မတ္တမ္ပိ န ပိသရတိ န ဂစ္ဆတိတိ အပိသာရီ၊ တသီလတ္ထေ ဟိ။ ပဉ္စန္ဒ
 ဌာန ဂတိနံ ဒုရုဋ္ဌာနတ္တာ ဂန္ထိရော၊ ပုနပ္ပုနံ နာဒေါ နိန္ဒာဒေါ၊ သော
 ဧတ္ထ အတ္ထိတိ နိန္ဒာဒီ။ ။ဝိဂြိုဟ်။

သာဓုသာဓုကား ပသံသအနက်၌ အာမေဒိတံ၊ မေဒိဥမ္မာဒနေ၊ အာ
 ပုဗ္ဗော ဒိတ္တိကုတ္တု၊ မုစ္စာရဇဏ ဝတ္တတိ၊ ဆရာဆိုရကား “အာမေဒုနံ
 ပုနပ္ပုနံ ဥစ္စာရဏံ အာမေဒိတံ၊ အာမေဒိယတိဝါ ပုနပ္ပုနန္တာရိယတိတိ
 အာမေဒိတံ။ ။ဝိဂြိုဟ်။

တိက္ခဝေ-တို့၊ တေမတ္တံ-ကို၊ ဝံ-ကို၊ စေပိ ပဋိပုစ္ဆေ ယျာထ-ကုန်မှ
လည်း၊ ယထာ ယေန ပကာရေန ယေန ကာရဏေန-ဖြင့်၊ တံ အတ္တံ-ကို၊
မဟာကစ္စာနေန-သည်၊ ဗျာကတံ-အပ်၏၊ ဝေမေဝ - ကစ္စည်းထေရ်
ဟောကြားတိုင်းလျှင်၊ ဝါ၊ ဝေမေဝ ဣမိနာ ပကာရေန-ဖြင့်၊ တံ အတ္တံ-
ကို၊ အဟံပိ-ငါတုရားသည်လည်း၊ ဗျာကရေယျ-ကြားရာ၏။

အချို့ကား.....ယထာတံ၌ တံကား နိပါတ်သာဟုဆိုကုန်၏၊ ငါတို့
ကား မထင်မိ၊ တိုက်ရိုက်ထားလို့သည်၊ မရှိသော်လည်း ထည့်လိုက်ရ
မည်ပင်၊ ထို့ကြောင့် နိပါတ်သာဟု မကြံလို့၊ ယောဇနာလည်းရှိ၏။

ဇေံ သတ္ထာရာ အနုမောဒိတကာလေတော ပဠာယ သကလံ သုတ္တန္တံ
ဗုဒ္ဓဘာသိတံနာမ ဇာတံ-ကိုကား ဝက်ဂတ္တိ၊ နေယျတ္တအားဖြင့်ဆိုသည်
ဟုမှတ်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အနုမောဒနာကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာ
သိတ မမည်၊ နည်းပေးသောအားဖြင့် မာတိကာကိုထားတော်မူသော
ကြောင့်သာ ဗုဒ္ဓဘာသိတ မည်သောကြောင့်တည်း၊ “ဝေမေဝ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓေါ” စသည်ကား ဖြစ်သောငှါ နိဂုံးအုပ်လိုက်သည်။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေသော ပထမကျော်သူမြတ်သည်
ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့
သည် မပြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏၊ အနက်ကိုဝေဘန်ရာ ဝေ
ဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌ
ကထာ၌ ပကရဏပရိစ္ဆေဒ၏၊ ၌ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ရှေ့ ပြီးပြီ။

ပရိစ္ဆေဒကို ပြုပြီး၍ ပရိစ္ဆိန္နဖြစ်သော ခုနစ်ကျမ်းတို့၏ စိတ္တဝိဘတ္တိ၊
ခန္ဓဝိဘင်း၊ သင်္ဂဟနည်း၊ ခန္ဓပညတ်၊ ပုဂ္ဂလကထာ၊ မူလယမိုက်၊ တိက
ပဠာန်းစသော အစိတ်အစိတ်သော ပါဠိကို မှတ်ခြင်း တည်းဟူသော
ပါဠိသန္နိဝေသကို ပြုလိုရကား ‘တတ္ထ ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏ’ စသည်
မိန့်သော်-တက်။

တတ္ထတာသု စတုသု ဝိဘတ္တိသု-တို့တွင်၊ (စိတ္တဝိဘတ္တိနာမန္တဆိုက်)
ကာမာဝစရ ကုသလတော ကာမာဝစရ ကုသလေသု-ကာမာဝစရ
ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော စိတ်တို့လည်း
ကောင်း၊ (ဤသို့ နိဒ္ဒါရဏတ္ထသာပေး။)။

ပြန်ပွားရေးမှူး

အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား ကာမာဝစရတော ကုသ
 လတော အဋ္ဌာတိဇေတံ ကာမာဝစရကုသလေ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဂဟေ
 တွာ တတော အဋ္ဌဗိတ္တာနိ ဥဒ္ဓရတိ-ဟူသော ငိုကာပါဌ်၊ ကာမာဝစရ
 ကုသလတောတိ ဇေတံ အဋ္ဌာတိဇေတဿ သဗ္ဗပတ္တန္တိ ဝါ အပါဒါနတ္တန္တိ
 ဝါ ကောဗိ မညေယျ၊ တန္တိ နိဝတ္တနတ္တိ၊ ကာမာဝစရ ကုသလတောတိ
 အာဒိဂုတ္တံ၊ တတော ဟိ စတုခန္ဓတော ဥဒ္ဓရတိတိ ဇေတန တောဝစန
 သ နိဒ္ဓါရဏတ္တံ ဒေသတိ-ဟူသော မရသာရတ္တဒီပနိပါဌ်၊ တတော
 တေဟိ သမုဒါယ ဘူတေဟိ ကာမာဝစရ ကုသလဟိ ခန္ဓေဟိ တဒ
 ဝယဝ ဘူတာနိ အဋ္ဌဗိတ္တာနိ ကာမာဝစရ ကုသလတော အဋ္ဌာတိ
 ဣမိနာ ယသ္မာ သင်္ဂဟာကာရောစ ဥဒ္ဓရတိ၊ တသ္မာ ကာမာဝစရ
 ကုသလာနိ အဋ္ဌာတိ အဝတွာ ကာမာဝစရကုသလတော အဋ္ဌာတိ
 ဝုတ္တံ ဟူသော မဏိဒီပပါဌ်တို့ကို မြင်၍ သိသတည်း။ အပါဒါနတ္တန္တိ
 ကေဗိ၊ ဝိစာရေတဗ္ဗမေတံ(မရသာရတ္တဒီပနိ)

ယခုအခါ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား.....
 ကာမာဝစရ ကုသလတော ကာမာဝစရကုသလဘူတာ-ကုန်သော၊
 အဋ္ဌ-တို့၎င်း၊ ဤသို့ယောဇနာ၍ ပထမာဝိဘတ္တိတိပိ ဝဒန္တိ ဟူသော
 ငိုကာပါဌ်နှင့် အညီတည်း ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့ကား မိမိစီးလျက်
 မြင်းထီး မြင်းမ မသိသကဲ့သို့ မိမိတို့ဆောင်သော ပါဌ် ပျက်သည်ကို
 လည်းမသိ၊ အနုဟောင်း၊ အနုသစ် များစွာရှိသည်ကိုလည်း မကြည့်
 မမြော်၊ သဘောကိုလည်းမထောက်၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားဆန္ဒသို့လိုက်
 ၍ ပါဌ်ကိုမြင်၍ ယောဇနာလေကုန်သည်သာ၊ မသင့်နေတည်း။ ။ ထို
 ငိုကာပါဌ်၌ ပထမမဟုတ်၊ ပထမသာတည်း၊ ထိုပါဌ်ကို ၎င်းဥဒ္ဓရတိ
 ဟူသော ပါဌ်၏ အခြားမဲ့၌မဆိုလို၊ ဥပပန္နမေတံ ဧကုနနဂုတိ ဗိတ္တာနိ
 ဗိတ္တဝိဘတ္တိဟူသောပုဒ်၏ အခြားမဲ့၌ သာဆိုလိုသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....လေးပါးသော ဝိဘတ္တိတို့တွင် ဤဝိဘတ္တိသည် ဗိတ္တ
 ဝိဘတ္တိမည်၏။ သုံးပါးသော ဝိဘတ္တိတို့၏ ရှေးဦး ဖြစ်ရကား
 ပထမဝိဘတ္တိဟူ၍၎င်း ဆိုကုန်၏ဟူလို၊ ဝါ၊ အရာမဟုတ် မရှိ
 သင့်ပြီ၊ ထိုတွင် ပထမာဝိဘတ် မဟုတ်၊ ပထမ ဖြစ်ကြောင်းပွ
 အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား “စတဿန္တံ ဝိဘတ္တိနံ

တိဿန္တံဝါ ပထမာစ သာ ဝိဘတ္တိစာဘိ ပထမဝိဘတ္တိ ” ဟူ
သော မဏိဒိပပါဌ်ကို မြင်၍သိသကည်း။

ဥဒ္ဓရတိဟူသော ပုဒ်၏ အခြားခွဲ၌ မဆိုလိုကြောင်း၊ ဥပပန္နံပ။
ဝိဘတ္တိတိ ဟူသောပုဒ်၏အခြားခွဲ၌ ဆိုလိုကြောင်းကို အဘယ်ကိုမြင်၍
သိသနည်းဟူမူကား “ပထမဝိဘတ္တိ ပ ဝဒန္တိတိ ဣဒံ ဥဒ္ဓရတိ ဣမဿ
အနန္တရံ ဝတ္တံ၊ ဣဒံ ပန ဥပပန္နံပ။ ဝိဘတ္တိတိ ဣမဿဝ အနန္တရံ
ဝတ္တံ” ဟူသော မဏိဒိပပါဌ်ကို မြင်၍ သိသကည်း။ အာစရိယ ဝါဒ
ဖြစ်အံ့၊ ဤဗတ္တဝိဘတ္တိတိနောက်၌လျှင် ပထမဝိဘတ္တိပိ ဝဒန္တိ” ဟု စာရှိ
လိုသည်ကို ဥဒ္ဓရတိနောက်ထား မှားသကည်း ဟူသော မိန္ဒြေကြောင်းကို
မြင်၍ သိသကည်း။ အရာမဟုတ်သည်ကို အဘယ်ကိုမြင်၍ဆိုသနည်းဟူ
မူကား ‘ပထမဝိဘတ္တိတိပိ ဝဒန္တိတိ ဇေတံ အဋ္ဌာနန္တိ ကေဗ’ ဟူသော
မရသာရတ္ထဒိပနိဋ္ဌိပြုသော ကေဝါဒကို မြင်၍ သိသကည်း။ မသင့်
လွန်း၊ မဏိဒိပကို လိုက်၍မှတ်၊ နောက်နောက်ကို ဤနည်းချည်း ယော
ဇနာလေ။

ကျေနုနုရတိ ဗိတ္တာနိ ဗိတ္တဝိဘတ္တိနာမ၌ ကျေနုနုရတိ ဗိတ္တာနိကား
စိတ်ကို မုချအားဖြင့် ဟော၏။ ဥပစာရအားဖြင့်ကား ဝေဘန်ရာ ဖြစ်
သော ပါဠိပဒေသကိုဟော၏။ ဗိတ္တဝိဘတ္တိကား သမုဒါယ၏ အမည်၊
‘ဗိတ္တာနိ ဝိဘာဇိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ဗိတ္တဝိဘတ္တိ’ ဟူသော ဝစနုတ္ထနှင့် အညီ
ပဒသာဇနိသည်သာ ဗိတ္တဝိဘတ္တိမည်ရင်း၊ မာတိကာကား အန္တော
ဂတ ဖြစ်သောကြောင့်သာ ဗိတ္တဝိဘတ္တိ မည်ပါသကည်း။ ထို့ကြောင့်
ဗိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကား မာတိကာ၊ ပဒသာဇနိ အားဖြင့် နှစ်ပါး ဖြစ်သ
ကည်း။ ‘တံ ဝါစနာ မဂ္ဂတော အတိရေက ဆဘာဏဝါရံ’ ကား သာရိ
ပုတ္တရာအရှင်သည် လင်းနို့သား ငါးရာတို့အား သင်သည်ကို ဆိုသ
ကည်း။ ‘ဝိတ္တာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ’ ကား ဘုရား
ရှင်သည် မယ်တော် မိနတ်သားအား တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဟော
သည်ကိုရည်၍ ဆိုသကည်းဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ဤနည်းချည်း နောက်
နောက်ကို သိလေ။

မူလတော-အားဖြင့်၊

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဤမူလနိက္ခေပ... ကို ကုသလတိက်, သံကိလိဋ္ဌ သံကိ
လေသိကတိက်, ဟိနတိက်တို့၌သာရအပ်၏။ ကြွင်းသောတိက်
တို့၌မရအပ်။ ဒုက်တို့တွင်လည်း သံကိလိဋ္ဌဒုက်, သရဏဒုက်
တို့၌သာ ရအပ်၏။ ကြွင်းသောဒုက်တို့၌ မရအပ်။

ခန္ဓတော-အားဖြင့်၊

ဤ ခန္ဓနိက္ခေပ..... ကို ပရိတ္တာရမ္မဏ, အတိတာရမ္မဏ,
အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ တိက် မှ ကြွင်းသော တိက်တို့၌ ရအပ်၏။
ဒုက်တို့တွင် သင်္ခတဒုက်, ကေနိဗိ ပိညေယျဒုက်, အဇ္ဈတ္တိက
ဒုက်, ကာမာစရဒုက်မှ ကြွင်းကုန်သော ခပ်သိမ်းသော ဒုက်
တို့၌ ရအပ်၏။

ဒွါရတော-အားဖြင့်။

ဤ ဒွါရနိက္ခေပ.....ကို ကုသလတိက်, ဒဿနေန ပဟာ
တဗ္ဗတိက်, ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပဟတုကတိက်၊ ဒုက်တို့တွင်
လည်း သံကိလိဋ္ဌဒုက်, ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်, ဘာဝနာယ
ပဟာတဗ္ဗဒုက်, ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပဟတုကဒုက်, ဘာဝနာ
ယ ပဟာတဗ္ဗပဟတုဒုက် သရဏ ဒုက်တို့၌သာ ရအပ်၏။
ကြွင်းသော တိက်ဒုက်တို့၌မရအပ်။

ဘူမိတော-အားဖြင့်။

ဤဘူမိနိက္ခေပ.....ကို ဝေဒနတိက်, ပိတက္ကတိက် ပီတိ တိက်,
ဒုက်တို့တွင်လည်း သပိတက္ကဒုက်, သပီတိကဒုက်, ပီတိ သဟ
ဂတဒုက်, သုခသဟဂတဒုက်တို့၌ရအပ်၏။ ကြွင်းသောတိက်
ဒုက်တို့၌ မရအပ်။

အတ္ထတော-အကျိုးအားဖြင့်၊ ဓမ္မတော-အကြောင်းအားဖြင့်။

တိဏိ ကုသလမူလာနိ တိဏိ အကုသလမူလာနိ စသော
တိက်၏ အစွမ်းဖြင့် အကျဉ်းထားခြင်းသည် ခန္ဓနိက္ခေပ မည်၏။
တံသမ္ပယုတ္တော တံသမုဋ္ဌာနံတဒေကဋ္ဌာစ ကိလေသာစသော
ဟေတုပလ၏ အစွမ်းဖြင့်အကျဉ်းထားခြင်းသည် အတ္ထနိက္ခေပ
မည်၏။

ဝါ,အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဓမ္မတော-သဒ္ဓါအားဖြင့်။

တယော ကုသလဟေတု စသည်ကား “ဓမ္မနိက္ခေပ” မည်၏။ (သဒ္ဓါနိက္ခေပဟူလို)ကတမေ တယော ကုသလဟေတု အလောဘော စသည်ကား “အတ္ထနိက္ခေပ” မည်၏။ ထိုသည်ပင် ‘ဓမ္မနိက္ခေပ’ မည်ပြန်ကုန်၏။ ကတမော အလောဘော စသည်ကား ‘အတ္ထနိက္ခေပ’ မည်၏။ ဤနိက္ခေပနှစ်ပါးကိုကား ကုသလတိက်, သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကတိက်, ဒဿနေန ပဏာတဗ္ဗတိက်, ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကတိက်, ဟိနတိက်၊ ဒုက်တို့တွင်လည်း သံကိလိဋ္ဌဒုက်, ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်, သရဏဒုက်တို့၌သာ ရအပ်၏။ ကြွင်းသော တိက် ဒုက်တို့၌ မရအပ်။

နာမတော-အားဖြင့်။

အလောဘော စသော အမည်ကို “နာမ” ဟု ယူ၊ ဤ နာမနိက္ခေပကိုကား ကုသလတိက်, သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကတိက်, ဟိနတိက်၊ ဒုက်တို့တွင် သံကိလိဋ္ဌဒုက်, သရဏဒုက်တို့၌သာ ရအပ်၏။ ကြွင်းသော တိက်ဒုက်တို့၌ မရအပ်။

လိင်္ဂိတော-အားဖြင့်။

အလောဘော၊ အလုပ္ပနာ၊ အလုပ္ပိတတ္တံ စသော လိင်္ဂိအစွမ်းဖြင့် ဟောခြင်းသည် ဇနိနိက္ခေပမည်၏။ ဤလိင်္ဂိနိက္ခေပကို တစုံကခုသော တိက်၌မျှမရအပ်၊ ဒုက်တို့တွင်ကား ဟေတုဒုက်၌သာရအပ်၏။ ကြွင်းသောဒုက်တို့၌ မရအပ်၊ ‘မူလတော ခန္ဓတော စာဝိ’ စသော ဂါထာကိုကား နိဂုံးအလို ငှါသာ ဆိုသည်။

မဟာပကရဏိယာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ မဟာပကရဏေ-ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌၊ ဂဏနုစာရံ-ရေတွက်ခြင်း၏အဖြစ်ကို၊ (သဒ္ဓတ္ထ) ရေတွက်ခြင်း၏ထားကြောင်းကို၊ အစဉ်ကို(အဓိပ္ပာယ်တ္ထ) အသဗ္ဗက္ခေပ - ကုန်၍၊ ဂဏနုစာရံ-ရေတွက်ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ထားကြောင်းကို၊ ဝါ-အစဉ်ကို။

ပြန်ပွားရေးမူ))

ဤ၌ အာကာရန္တိနှင့် ဂဏနာစာရဟုမလို၊ အာကာရန္တိနှင့် သာ လိုသည်၊ အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား ဂဏနာစာရန္တိ ဂဏနပဝတ္တိံ ဟူသောပါဌ်၊ အာကာရဿ ပန ရဿံ ကတွာ ဂဏနာစာရန္တိ ဂဏနပဝတ္တိတိ စ ဝတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟူသော မဏိဒီပပါဌ်ကိုမြင်၍သိသတည်း။ ဤ၌ စာရသည် ဂမန၊ ပဋိပဇ္ဇနအနက်ကို မဟော၊ ပဝတ္တနအနက်ကို ဟောသတည်း။

သမာနေန္တိ သမာနံ ကဓရာန္တိ -မျှသည်ကို ပြုံးကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ယုတ်သည်ကို အဋ္ဌကထာကဏ္ဍမှဆောင်၍ ဖြည့်ကုန်၏ဟုလို၊ ဝါ၊ တူသည်ကိုပြုံးကုန်၏။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ယုတ်သည်ကို အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ အတူ သိကုန်၏ ဟုလို၊ ဤနှစ်နက်၌ သမာနေန္တိသဒ္ဒါကား ‘ပဗ္ဗတာယတိ ပုတ္တိယတိ’ စသည်ကဲ့သို့ နာမ်ပင် ခတ်မည်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည်.....

ဓာတွတ္ထဝါစကေနေဝ, ပစ္စယေန ပယောဂတော၊
နာမတ္တံ ပဇာတိတွာန, ဝေတုရူပေဝ တိဋ္ဌရေ။

ဟု မိန့်ကုန်၏။

ဝါ, သမာနေန္တိ -ကောင်းစွာဆောင်ကုန်၏။

ဤအနက်ကား ဓာတု, ဓာတွတ္ထ တိုက်ရိုက်ပင်။

ဇေ ဣမိနာပုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ စိတ္တဝိဘတ္တိစ-၎င်း၊ ရူပဉ္စ-ရူပဝိဘတ္တိ၎င်း၊ နိက္ခေပေါစ-နိက္ခေပ ကဏ္ဍ၎င်း၊ အတ္ထယောဇနာစ-အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ၎င်း။ ဇေံ ဌာနံ-သည်၊ ဂန္တိရံ နိပုဏံ-၏၊ တမ္ပိ ဌာနံ - ကို၎င်း၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဒေသိတံ-၏။

တမ္ပိ၌ ငါကား ဝုစ္စမာနာပေက္ခာ၊ ဝိဘင်းစသည်ကို ဆည်းသတည်း၊ (ယောဇနာအလို)ဝါ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းသည် ဘုရားဟောသည်မဟုတ် တကား၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ငါးရာသော အရှင်တို့အား ဟောသည်တကား၊ ဘုရားဟောဆိုကောင်းအံ့လော စုဒ္ဓိရှိရကား ထိုကိုပယ်ခြင်းငှါ ‘ပုတ္တောပေက္ခာသမ္ပိဏ္ဍန’ ဖြစ်သော ဝိ သဒ္ဓါဖြင့် ‘တမ္ပိ’ ဟုမိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား သာရိပုတ္တရာအရှင်အား ဘုရားဟောသည်၊ သာရိပုတ္တရာအရှင်လည်း ဘုရားဟောသောနည်းကို မှီ၍ ငါးရာသော အရှင်တို့အား ဟောပြန်ရကား ကထာဝတ္ထုသာ ဗုဒ္ဓဘာသိတ မည် သည်မဟုတ်၊ ဤဓမ္မသင်္ဂဏီလည်း ဗုဒ္ဓဘာသိတတည်း မည်ပါ၏ ဟူလို၊ (အမှာကံ ခန္တိ) 'ဥပသဂ္ဂ နိပါတာစ၊ ပစ္စယာစ ဣမေ တယော၊ နေကေ နေကတ္ထဝိသယာ' ဟူရကား ဝတ္ထာပေက္ခ၊ ဝတ္ထမာနာပေက္ခ နှစ်ပါး ကြံ သော်လည်း သဒ္ဓါ၌ အပြစ်မရှိ၊ သဘောကိုသာ ဆင်ခြင်ရမည်။

ဆရာ.....ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၏ အစိတ်စိတ်သော ပါဠိ သမ္ဘူဝေသကို ဆိုပြီး၊ ဝိဘင်းစသည်၌ ပါဠိသမ္ဘူဝေသကို မဆိုပြီးလောစုဒ္ဓိရှိရကား 'တဒ နန္တရံ' စသည်မိန့်သော်၊ (သည်နည်းချည်း နောက်ကိုတက်လေ)

တဒနန္တရံ-၌၊ ဝိဘင်္ဂပုကရဏံနာမ-ကို၊ ဒေသိတံ-၏၊ (လိုက်စေ)

တတ္ထကို ဝိဘင်းကျမ်းကိုစွဲမှုကား အာဓာရ အာပေယံ၊ ခန္တဝိဘင်း စသည်ကိုစွဲမှုကား နိဒ္ဓါရဏ၊ နိဒ္ဓါရဏီယ၊ နောက်ဆရာတို့ကား နိဒ္ဓါ ရဏစွဲသည်များ၏၊ ရှေးဆရာတို့ကား ဝါဒကိုများစွာ ဆိုကုန်၏၊ မခဲ လွန်း။

ခန္တဝိဘင်္ဂါ-ကို၊ (ဝိဘင်္ဂတ္ထာ၌စပ်၊ သာရိပုတ္တထေရေန ကတ္တား ထည့်၊ ရှေးဝိဘင်္ဂ၌လည်း ဤနည်းထည့်လေ) 'အဘိဓမ္မ ဝါစနာမဂ္ဂါ နာမ သာရိပုတ္တထေရပ္ပဘဝေါ' ဟူသည်နှင့် ညီအုံးသည်၊ ဒေသိတံရှိမှု ဘဂဝတာ သတ္ထာရာချည်းတည်း၊ သမာဓာနေတွာဝိဘင်္ဂ၌ 'မောဂ္ဂလိ ပုတ္တဝိသထေရေန' ကတ္တားထည့်။

ဝိသဘာဏဝါရသတံ-ဘာဏဝါရ တရားနှစ်ဆယ်ရှိ၏၊ (သမ္ပန္န သင်္ချာ) ပစ္စယပသေန တာဝ၌ 'တာဝ' ကား ဝတ္ထန္တိန္တိ ရာပေက္ခတည်း၊ 'ဣမသ္မိ' ပန ဌာနေ' စသည်ကား ဝတ္ထန္တိန္တိ ရတည်း။

ဣမသ္မိ' ပန ဌာနေ-ဤအရာ၌၊ ပဋ္ဌာနံ-ကို၊ သမာနေတဗ္ဗံ သမာနံ ကာတဗ္ဗံ-မျှသည်ကို ပြုအပ်၏။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ယုတ်သည်ကို အဋ္ဌကထာကဏ္ဍမှ ဆောင်၍ ဖြည့် အပ်၏ ဟူလို၊ ဝါ၊ တူသည်ကို ပြုအပ်၏၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ယုတ်သည်ကို အဋ္ဌကထာကဏ္ဍအတူသိအပ်၏ဟူလို၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်အပ်၏။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ရေတွက်ခြင်းနည်းကို အဋ္ဌကထာကဏ္ဍမှ ဆောင်အပ်၏ ဟူလို၊ဤကား ငိုကာ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီအလို၊ဤဆရာတို့အလို၌ သဘော ဆင်ခြင်သော် ခဲစွ၊ မဏိဒီပဆရာမြတ်လည်း တိုက်ရိုက် သင့်၏၊မသင့် ဆုံးဖြတ်တော်မမူ၊ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မမူသော်လည်း“ ဇေတ္ထ ပန အယ မေဝတ္ထော ဒိဿတိ” ဟု ဆိုလတ္တံ့ သောကြောင့် ဤ ရှေးအနက်တို့ကို မနှစ်သက်ဟူသောစကားကျ၏။

ဝါ၊ပဋ္ဌာနံ စတုရိသတိပဋ္ဌာနံ - ကို၊ သမာနေတဗ္ဗံ သမ္မာဟာရိ တဗ္ဗံ-၏။

ဤကား ဂုဋ္ဌတ္ထဒီပနီ၊အနုအလိုတို့ကို မဏိဒီပ၌ “ဇေတ္ထ ပန အယမေ ဝတ္ထော ဒိဿတိ”ဟု ဆို၏။ ဆိုသည်အလိုကား ဤအနက်သည်သာ လျှင် ဤအရာ၌ သင့်၏ဟူသောစကားကျ၏၊ဤအနက်အလိုကား ဤသို့ တက်လိုသည်။

ဆရာ.....ပကရဏဘောဒဂ္ဂိသော ယမိုက်ကျမ်း၌ သဒ္ဓိဋ္ဌာနံ၊ သံ သယ၊အနုလုံ၊ပဋိလုံ စသောအားဖြင့် မဝေဘန်မူ၍ မူလယမကံ ခန္ဓ ယမကံစသောအားဖြင့် ဝေဘန်သကဲ့သို့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌လည်း ဟေတု ပစ္စယော စသည်ဖြင့် မဝေဘန်မူ၍ တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း စသည် ဖြင့် ဝေဘန်ပါလော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ဣမသ္မိံ’ ပန ဋ္ဌာနေ ပဋ္ဌာနံ သမာနေ တဗ္ဗံ’ မိန့်သော် (ဤသို့တက်လိုသည်) .

အနိပ္ပေါယိကား..... ဤအရာ၌ နှစ်ဆယ် လေးပါးသော သမန္တပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကို ငါဆိုပေလတ္တံ့ ဟူလို၊ကုသလတိကာဒယော ဟိ၌ ဟိ ကား ပိတ္တာရ။

ဣတိအယံ မာတိကာ-ဤအဘိဓမ္မာတိကမာတိကာ၊ဒုကမာတိကာ ကို၊ အာဟတ္တ ဘာသိတာ-ဋ္ဌာန်ကရိုဏ်းထိ၍ ဘုရားဟောတော် မူအပ် ၏။ ဇိန ဝစနဘူတာ - ဘုရားပါဠိဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန - သည်၊ ဒေသိတာ-၏။ သတ္တန္တံ ပကရဏာနံ-တို့၏။ မာတိကာ နာမ-၏။ ဣတိ အယံ မာတိကာ-သည်၊ အာဟတ္တ ဘာသိတာ-သော၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန- သည်၊ ဒေသိတာ - သော၊ သတ္တန္တံ ပကရဏာနံ - တို့၏။ မာတိကာ နာမ-မည်၏။ (ဤသို့လည်း သမ္ပန်ကုန်၏) မာတာပိယာတိ မာတိကာ၊ မာတိကာ ပိယာတိဝါ မာတိကာ။

ဆရာ..... အဘိဓမ္မာမာတိကာဖြစ်သော တိက်ဒုက်တို့ကို ဘုရား
 ဟောသော ဆိုပြီး သုတ္တန္တ မာဘိကာကို မည်သူ ဟောသနည်း ပုစ္ဆာ
 ထုတ်လိုရကား အထာပရေ မှသည် ကေန ဒေသိဘာဘိ တိုင်အောင်
 သော ပါဠိတို့ကို မိန့်သော်၊ ဓမ္မသေနာပတိ။ပ။ ဒေသိဘာဘိ ဟူသော
 ပါဠိတို့ကား ပိသန္ဓနာတည်း၊ ဓမ္မသေနာပတိ ဟူသည်ကား ရှင်သာရိ
 ပုတ္တရာတည်း၊ ထိုအရှင်သည် တိဿ၊ ဥပတိဿ၊ သာရိပုတ္တရာ၊ ဓမ္မ
 သေနာပတိ ဟူသော အမည်အားဖြင့် လေးမည်တွင်၏။ 'တုဿန္တု' သို့
 အတ္တသိဒ္ဓိတောဘိ တိသော၊ ပုဇိတော တိသော ဥပတိသောပြု၊ ဝါ
 တိဿ၊ ဥပတိဿ ဟူသော အမည်ကား ယဒိန္ဒြာယ နာမ် တည်း၊ ထို
 ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ " တိသောတိ ဝါ ဥပတိသောတိ ဝါ
 ဒဟရကာလ မာတာဝိတူဟိ ယဒိန္ဒြာယ ကတံ နာမံ' ဟုမိန့်သတည်း၊
 သာရိပုတ္တရာဟူသော အမည်ကား အမိကိုစွဲ၍တွင်သော အမည်တည်း၊
 သာရိယာ ပုတ္တော ဟု ပိဂြိုဟ်ပြု၊ ဓမ္မသေနာပတိ ဟူသော အမည်ကား
 အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်မှ ဘုရားမှည့်တော်မူသော အမည်တည်း၊
 ပိဂြိုဟ်ကား ဤသို့တတ်၊ ကုသလဓမ္မာရပေတိ အကုသလ ဓမ္မသေနံ
 ဇိတဝါတိ ဓမ္မသေနာ၊ ကုဇေအသိန်းမကသော သံဃာရစေ၊ ဓမ္မသ
 နာနံ ပတိ နာယကဋ္ဌေနာတိ ဓမ္မသေနာပတိ၊ (အဘိဓာန် ဋီကာအလို)
 သေနာနံ ပတိ သေနာပတိ၊ စစ်သူကြီးရစေ၊ သေနာပတိ ဝိယာတိ
 သေနာပတိ၊ တရားစစ်သူကြီးရစေ၊ ဓမ္မေနဝ ညာယေန သေနာပတိ၊
 န ယောနောယကောဝိယ၊ အာရမ္မဏေနာတိ ဓမ္မသေနာပတိ၊ ဝါ အဘိ
 ဓမ္မဿ သဗ္ဗပထမံဇာနနတော ဓမ္မ အဘိဓမ္မေ ပရိဏာယကဘူတော
 သေနာပတိ၊ သင်္ဂါမေ ယောဓာနံ ပရိဏာယကဘူတော သေနာပတိ၊
 ယာတိ ဓမ္မသေနာပတိ၊ ဝါ အရိယမဂ္ဂပရိယတ္တိ သံခါတော ဓမ္မောဇော
 သေနာ ကိလေသဟိ သနတောတိ ဓမ္မသေနာ၊ တရားရစေ၊ ပတိ သာမိ
 ဇေဋ္ဌကောဝါ ဥတ္တမောဝါ ဓမ္မသေနာ ဇေတဿ အတ္တိတိ ဓမ္မသေနာ
 ပတိ၊ (မဏိမဇ္ဈူအလို၊ ဣမေ ထပေန္တောပနကို ဂရဟတ္ထကြံ။

ထေရော-သည်၊ ထပေန္တော ပန - ထားလေသော်လည်း ဟု ပေး။
 သာမုက္ကံသိကေန - မိမိထုတ်သဖြင့် အဘယ်နည်း၊ အတ္တနော ဉာဏေန
 တည်း၊ (သရုပ်ကြားသည်) ဝါ၊ သာမုက္ကံသိကေန-မိမိသည် ထုတ်အပ်
 သော၊ အတ္တနော-၏၊ ဉာဏေန-ဖြင့်၊ (ပကတူပ ကင်းသောဉာဏ်ဖြင့်

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဟူလို) ဝါ, သာမုတ္တံသိကေန-အကဲနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဣဏေန-ဖြင့်၊
ဧကုတ္တရိယံ - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌၊ ဧကနိပါတ ဒုကနိပါတ သင်္ဂီတိ
ဒသုတ္တရ သုတ္တန္တေဟိ-ဧကနိပါတ်, ဒုကနိပါတ်, သင်္ဂီတိ, ဒသုတ္တရ
သုတ်တို့မှ။

ဆရာ... အဘိဓမ္မာမာတိကာကို ဘုရားဟောကြောင်း၊ သုတ္တန္တ
မာတိကာကို ရှင်သာရိပုတ္တရာဟောကြောင်းကိုဆိုပြီး၊ ထိုတိက်, ဒုက်တို့
သည် အဘယ်နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား 'တေပနေတေ' စသည် မိန့်သော်၊
(ရှေးဝိဘတ္တာတွင် ရှေ့ယူ)

တေပနေတေ တေပနေတေ တိကဒုကာ-ထိုတိက်ဒုက်တို့ကို၊ ဧက
သ္မိ-တခုသော၊ နိက္ခေပကဏ္ဍယေဝ-၌သာလျှင်၊ မတ္တကံ-အပြီးသို့၊
ဝါ-အဆုံးသို့၊ ဝါ-သုတ္တန္တမာတိကာသို့၊ ပါပေတွာ - ရှိ၊ ဝိဘတ္တာ-
ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသလတိက်မှစ၍ သုတ္တန္တမာတိကာကုန်အောင်
နိက္ခေပကဏ္ဍတခု၌သာ ဟောကုန်၏ ဟူလိုသတည်း။

ဆရာ.... နိက္ခေပကဏ္ဍ၌သာလျှင် အပြီးသို့ရောက်အောင် ဝေဘန်
သည်ဟုဆိုပြီး၊ ကြွင်းသောကဏ္ဍသုံးပါးနှင့်တကွ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း
တို့၌ အဘယ်သို့ဝေဘန်သနည်း၊ သုတ္တန္တမာတိကာကုန်အောင်တည်း
ဝေဘန်သလော၊ ထိုသို့ မဟုတ် သုတ္တန္တမာတိကာ တစ်စိတ်နှင့် တကွ
တည်း ဝေဘန်သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် အဘိဓမ္မာမာတိကာရှေ့သာ
တည်း ဝေဘန်သလော၊ ဤသို့ပုစ္ဆာရှိရကား သေသဋ္ဌာနေသု မှသည်
ဝိဘတ္တာတိုင်အောင် မိန့်သော်။

သေသဋ္ဌာနေသု-နိက္ခေပကဏ္ဍမှ ကြွင်းသောကဏ္ဍသုံးပါးနှင့်တကွ
သော အဘိဓမ္မာ၏အရာတို့၌၊ ယာဝသရဏဒုကာ-သရဏဒုက်တွင်
ရှေ့၊ ဝါ-သရဏဒုက်တိုင်အောင်၊ ဝါ, ယာဝ-လောက်၊ သရဏဒုကာ-
သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တာဝ-လောက်၊ အဘိဓမ္မာ-ကို၊ ဝိဘတ္တာ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကြွင်းသော အဘိဓမ္မာတို့၌ သရဏဒုက်တွင်
ရှေ့သာ ဝေဘန်၏၊ သုတ္တန္တမာတိကာနှင့်တကွ တစုံတခုသောကျမ်း
၌မျှ မဝေဘန်ဟူလိုသတည်း၊ ဤကား ယောဇနာ, ဂဏ္ဌိ, မဏိဒီပ, မရ

သာရတ္ထဒီပနီ၊ အနု စသောကျမ်း၊ ပိုင်၊ မိန္ဒြေအင်း စသော အာစရိယ
ဝိနိစ္ဆယတို့၌ မလာငြားသော်လည်း ထိုထိုသို့သော အဘိဓမ္မာပါဠိ၊
အဋ္ဌကထာတို့၌မိန့်အပ်သော သံပဇ္ဇေတဗ္ဗ၊ သံဝဇ္ဇနာ အခြင်းအရာကို
ထောက်၍ အစွမ်းအလျောက် ကြံကြံသောအနက်၊ (အမှောက် တက္ကော)
ဝါ၊ တေပနေတေကို သုတ္တန္တ မာတိကာကို စွဲရာ၌ ဆိုဦးအံ့။ သုတ္တန္တ
မာတိကာကို အဘယ်၌ ဝေဘန်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘တေပနေတေ’
စသည်မိန့်သော်၊ (ဝိဘတ္တာတိုင်အောင်ယူ)

ဆရာ.....သုတ္တန္တ မာတိကာ၏ဝေဘန်ရာဝေဘန်ကြောင်းကို ဆိုပြီး၊
အဘိဓမ္မာမာတိကာ ၏ ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ကို မဆိုပြီးလော
ပုစ္ဆာရှိရကား ‘သေသဋ္ဌာနေသု’ စသည်မိန့်သော်။ ဝါ၊ ဆရာ-သုတ္တန္တ
မာတိကာ၏ နိက္ခေပကဏ္ဍ တည်းဟူသော ပဒဘာဇနီကိုဆိုပြီး၊ အဘိ
ဓမ္မာမာတိကာ၏ ပဒဘာဇနီမရှိပြီးလော ပုစ္ဆာရှိရကား သေသဋ္ဌာနေ
သု စသည်မိန့်သော်။

သေသဋ္ဌာနေသု-သုတ္တန္တ မာတိကာမှ ကြွင်းသောအဘိဓမ္မာမာတိ
ကာဟုဆိုအပ်သော တိက်၊ ဒုက်အရာတို့၌။ပ။ဝိဘတ္တာ-၏။

အနိပ္ပာယ်ကား.....ကြွင်းသော တိက် ဒုက်အရာတို့၌ကား ‘သတ္တန္တံ
ပကရဏာနံ မာတိကာနာမ’ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ သရဏဒုက်တိုင်
အောင် ဝေဘန်အပ်၏ဟူလိုသတည်း။ ယာဝသရဏဒုကာ ဟူသော
စကားကို “သဗ္ဗေသံ တိဏ္ဍံ ပထမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာနံ ပရော ပုရိသော
ဂဟေတဗ္ဗော” စသည်ကဲ့သို့ ဥက္ကဋ္ဌအားဖြင့်ဆိုသည်ဟုမှတ်။ ဤလည်း
သုတ္တန္တ မာတိကာကို စွဲရာ၌အမှောက် တက္ကော၊ ရှေးသာသင့်မြတ်၏။

အချို့သောသူတို့သည် တေပနေတေကို သုတ္တန္တ မာတိကာကို စွဲ၍
သေသဋ္ဌာနေသုကို သေသကဏ္ဍေသု ပြင်၍ ‘ကြွင်းသောကဏ္ဍ သုံးပါး
တို့၌’ဟု ပေးကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ဝါဒ၌ ရှေးအတတ်ကို ဝိဘတ္တာတွင်ရှေ့
မဆုံးစေမူ၍ သေသဋ္ဌာနေသု ကို အတွင်းပြု၍ သွားဘိသောကြောင့်
ဤသို့ အတ္ထယောဇနာထွက်သတည်း။ အကယ်၍ ဤသို့သွား၍ ဤသို့
ယောဇနာငြားအံ့။ သေသဋ္ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ’ဟု ရှိရာ၏။ ထိုသို့လည်း
မရှိခဲ့။ ယထာရူတ.ပါဠိရှိတိုင်းပင် ယောဇနာမည် ဆိုငြားအံ့။ ရှေး

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဝိဘတ္တော၏ ကံပုဒ်ဖြစ်သော တေပနေတေ ဟူသောပုဒ်သည် နောက်
ဝိဘတ္တော၏ ကံပုဒ်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့လည်း မဖြစ်ခဲ့။ သုတ္တန္တ မာတိကာ၌
သာ ပဒဘာဇနိရှိ၏။ အဘိဓမ္မာမာတိကာ၌ မရှိ ဟူသော အပြစ်လည်း
ရောက်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် သေသဋ္ဌာနေသု ကို အတွင်းပြု၍ တက်ခြင်း၊
ကဏ္ဍသုံးပါးကို ခွဲခြင်းသည် မသင့်။ ပါဠိပြင်ရာ၌ ကား မသင့်နေတည်း။

အချို့ ဆရာတို့သည် တေပနေတေကို သုတ္တန္တ မာတိကာကို စွဲ၍
သေသဋ္ဌာနေသုကို ဝိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍစသော ကြွင်းသော အဘိဓမ္မာတို့ကို
စွဲကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ ဝါဒ၌ တေပနေတေကို သုတ္တန္တ မာတိကာ ကို
စွဲလျက် သေသဋ္ဌာန၏အရကို ဝိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စသည်ကို ယူခြင်းသည်
မသင့်။ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်၎င်း ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် တေပနေတေ
ကို သုတ္တန္တ မာတိကာကို စွဲငြားအံ့။ ယာဝသဒ္ဓါနှင့် မယှဉ်သည်ရှိသော်
စင်စစ်အာဇာရဖြစ်ထိုက်သော အဘိဓမ္မာဟူသောကံပုဒ်ဖြင့် ‘သုတ္တန္တ
ပကရဏာနံ မာတိကာနာမ’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်
ကျမ်းလုံးယူ၍ ယာဝသဒ္ဓါနှင့် မယှဉ်သည်ရှိသော် စင်စစ်ကံပုဒ် ဖြစ်
ထိုက်သော “ယာဝသရဏ ဒုကာ” ဟူသော ပုဒ်နှင့် အရတူသော
“သေသဋ္ဌာနေသု” အရကို တေပနေတေ၏ အစွဲဖြစ်သော သုတ္တန္တ
မာတိကာမှတစ်ပါးသော အဘိဓမ္မာမာတိကာဖြစ်သောတိက်၊ ဒုက်တို့
ကို ယူ၍ ယောဇနာခဲ့သော နှစ်ပါးသော အနက်တို့တွင် နောက်အနက်
တို့သာလျှင်သင့်မြတ်၏ဟု အစွမ်းအလျောက်ထင်ချေသည်။ ဟုတ်သော်
ယူကုန်ရာ၏။ မဟုတ်သော် ဝှန်ကုန်ရာ၏။

သေသဋ္ဌာနေသု ဝိဘတ္တောဟူသော စကားကို မြဲစေလိုရကား
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနစသည်မိန့်သော်(ဟိကားဒဋ္ဌိ) ဤ၌ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုသာ
ပြသည်ကား ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် ပြသတည်း။ ‘ရာဇာ အာဂတော’ ကဲ့
သို့တည်း။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သုံးသပ်တော်မူမှ ရောင်ခြည်တော်နှင့် တက္ခ
ဘုရားကျေးဇူးတော်တို့သည် အလွန်ထင်ရကား ကျေးဇူးတော်ကို ဖြစ်
စေတတ်သော၊ ကျေးဇူးတော်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဋ္ဌာန်းကျမ်း
သည်၎င်း အလွန်ထင်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥက္ကံသဂတိကနည်းအား
ဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုသာ ဆိုသတည်း။ “စတုသမ္ဘ ဒသော သိရိမာ”
ကဲ့သို့တည်း။ တိကဉ္စဟူသော ဂါထာ၌ အနက်ကား ဤသို့တတ်။

ဇေယျဗိနာ ကာရဏေန- ဖြင့်၊ ဥတ္တမံ ဝရံ - အလွန်မြတ်ထ
 သော၊ ဝါ, ဥတ္တမံ-ကျော်စောသောတရားတို့ထက် အထူးသဖြင့်
 ကျော်စောသော တရားဖြစ်ထသော၊ ဝါ, ဥတ္တမံ - မောဟကို
 နှုတ်တတ်သော၊ ဝါ, ဥတ္တမံ - မြတ်စွာသော၊ ဝရံ ပတ္တနိယံ-
 အရိယာဟူသော သူတော်ကောင်းတို့သည် တောင့်တ အပ်ထ
 သော၊ တိကံ ပဋ္ဌာနဉ္စ- ၎င်း၊ ဝါ တိကံ-သော၊ ပဋ္ဌာနဉ္စ-၎င်း၊
 (ဤနည်းချည်း ယောဇနာ၊ ဂါထာဖြစ်၍ ပဋ္ဌာနံဝရံ ဟုလိုလျက်
 ပဋ္ဌာနဝရံ ဟုလေသည်) ဆရာတို့ကား “ပဋ္ဌာနဝရံ - သော၊
 တိကဉ္စ-၎င်း၊ ဥတ္တမံ-သော၊ ဒုကဉ္စ-၎င်း၊ ” ဤသို့ယောဇနာ
 ကုန်၏၊ ထိုသို့ယောဇနာသော် တိကပဋ္ဌာန်း၌၎င်းဝရဂုဏ်သာ
 ရှိ၏၊ ဥတ္တမဂုဏ်မရှိ၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း၌ ၎င်းဥတ္တမဂုဏ်သာရှိ၏၊
 • ပရဂုဏ်မရှိ၊ နောက်လေးကျမ်းတို့၌လည်း ထိုဂုဏ်တို့သည်မရှိ
 ဟူသော စကားသည် ရောက်၏၊ ဤဂုဏ်နှစ်ပုဒ်ကိုသာ ကျမ်း
 လုံးကို ရည်၍ ရှေး၌ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သမ္ပန်မူကား အပြစ်
 ရှိမည်မထင်၊

တေန ဝုတ္တံ၌ ဤသို့ယောဇနာ၊ ယေန ကာရဏေန-ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-
 သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-၏၊ တေန ကာရဏေန-ဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ-တို့
 သည်၊ တိကပဋ္ဌာနဝရံ။ ပ။ သုဂန္တိရာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တေန - ထို့
 ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ (ဤသို့သော်လည်း
 သမ္ပန်)

အချို့ သောသူတို့ကား ဘဂဝတာဟု ကတ္တားထည့်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့
 ဝါဒကိုကား ဤဂါထာကိုအဘိဓမ္မာချနစ်ကျမ်းတို့တွင် တရတရသော
 ကျမ်း၌မျှ ဘုရားဟောမထင်မိ၊ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏၊ အချို့ သော
 သူတို့ကား သာရိပုတ္တတ္ထေရေနဟု ကတ္တားထည့်ကုန်၏၊ ဤ၌၎င်း ဝါ
 စနာမဂ္ဂ ဖြစ်သော် သာလျှင် သာရိပုတ္တရာ ထားကောင်း တုံအံ့၊ အဋ္ဌ
 ကထာ စကား၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အသို့လျှင် ထားအံ့နည်း၊ ထို့ကြောင့်
 ဆင်ခြင်အပ်၏၊ တေနာဟ၌လည်း ဤနည်းချည်းဆို။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပထမကျော်သူမြတ်သည်
 ရေးစီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည်

ပြန်ပွားရေးမူ)

မပြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်
ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဟီ၏ အဋ္ဌကထာ၌
သန္နိဝေသ၏၊ ၌ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား ဤရွှေ့ပြီးပြီ။

ပါဠိသန္နိဝေသကို ပြုပြီး၍ အဘိဓမ္မာ၏ နက်နဲသောအဖြစ်ကို ပြုလို
ရကား - ဤဒါနိစသည်မိန့်သော်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာတိုင်အောင်ယူ၊ အဘိဓာန်
ဇိကာ၌ သာနံ ဓနာနံ အာကရောဟိ သာဂရော၊ ကဿ ဂေါ၊ ရုတနာ
ခုနစ်ပါးတို့၏တည်ရာဖြစ်သော ပကတိသော သမုဒ္ဒရာရ၏၊ ‘သာဂရေ
ဟိ ရာဇကုမာရေဟိ ခတော နိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တာတိဝါ သာဂရော’ ဟူ၍၎င်း
ဆို၏၊ ယုတ္တိရှိမရှိကို စူးစမ်း ဆင်ခြင်အပ်၏၊ အကြောင်းမရှိ မူကား
မဆိုပေရာ၊ တပါးသော သာဂရတို့ကိုရစေလိုမူ ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဆင့်၊
ထိုတွင် အဘယ်သည် သံသာရ သာဂရ မည်သနည်း အမေးဖြစ်သင့်ရ
ကား.....တတ္ထ သံသာရ သာဂရောနာမ စသည်မိန့်သော်။

ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ ပဋိပါဠိစ-ကို၎င်း ဓာတုအာယတနာနံ-တို့၏၊
ပဋိပါဠိစ-ကို၎င်း၊ (ဤ၌ ‘ဓာတုအာယတနာနံစ’ ရှိလိုလျက် နိဂ
ဟိတ်ကိုချေ၍ “ဓာတုအာယတနာနံစ” သာ ရှိလေသည် ဟု
မိန္ဒြောင်း၌ဆို၏) အဟောန္တိန္ဒ-မပြတ်၊ ပဝတ္တမာနုဉ္စ-ကို၎င်း၊
သံသာရောဟိ ဝုစ္စတိ ဣတိ ဧဝံ ‘ဝုတ္တံ သံသာရဝန္တံ သံသာရ
သာဂရောနာမ ဟု သွား။

အချို့ကား.....ဤသို့မပြန်မူ၍ ‘သွာယံ’ စသော နောက်သာဓကပါဠိ
တို့နှင့် တလျှောက်တည်း သမ္ပန်ကုန်၏၊ မသင့်။ အကြင် အကြောင်း
ကြောင့် ထိုသံသာရသည် သာဂရမည်၏၊ ထိုအကြောင်းကိုပြုလိုရကား
‘သွာယံ ယသ္မာ’ ဟူသောအစွဲ အနိယမပါဠိနှင့်တကွ ‘ဣမေသံ သတ္တာနံ’
စသော သာဓကပါဠိကို မိန့်သော်၊ အနမတဂ္ဂေါဝ တိုင်အောင်ယူ၊
သွာယံကား ဝုစ္စမာနာပေက္ခ၊ သံသာရသာဂရောသို့သွား၊ အယံ သံသာ
ရ သာဂရော၌ အယံကား မလိုပြီဟု မိန္ဒြောင်းဆို၏၊ ယသ္မာကို အန
မတဂ္ဂေါဝသို့ သွား။ ဣမေသံသတ္တာနံ မှသည် ပရိစ္ဆေဒေါနုတ္တိရွေ့ ပုဂ္ဂ
လာမိဋ္ဌာန်ဒေသနာတသုတ်၊ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေမှသည် သမဘဝိတိရွေ့
ဓမ္မာမိဋ္ဌာန်ဒေသနာတသုတ်-ဤသို့ခြား၍မှတ်၊ အနက်ကား ဤသို့တတ်။

ဣမေသံ သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်း၏၊ (ကောဋိဋ္ဌစပ်) ဖြစ်သည်မှာ၊ (ပုရိမာဋ္ဌစပ်) (သမ္ပန္နိအနက်ရှေ့နောက်ညီ၏၊) ပုရိမာ-သော၊ ကောဋိ-သည်၊ နပညာယတိ-မထင်၊ ဟိ-ထိုစကားသင့်စွာ၊ (အချို့သော သူတို့ကား ဟိကိုပ ငြိအတွင်း၌ မသွင်းမှု၍ ဝိတ္ထာရကြံကုန်၏၊ ယောဇနာ၌ ‘ဟိသဒ္ဓေါ ဒဠိကရဏေ’ ဟုဆိုရကား ဒဠိသာ သင့်၏၊) ဧတ္ထကောနံ-ကုန်သော။ ပ။ နာဟောသံ-ကုန်၊ ဣတိဝါ-၎င်း၊ (ပုရိမာ ကောဋိ နပညာယတိ သို့ပြန်) အသုကဿနာမ-သော။ ပ။ နာဟောသံ-ကုန်၊ ဣတိဝါ-၎င်း၊ (ဣမေသံ သတ္တာနံလိုက်စေ) အယံ ဤဒိသော-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-သည် နတ္ထိ-မရှိ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣတော-မှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဝိဇ္ဇာ-သည်၊ နဟောတိ-လေ၊ အထ ပစ္ဆာ သမဘဝိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဝိဇ္ဇာယ-၏၊ ပုရိမာ-သော၊ ကောဋိ-သည်၊ နပညာယတိ-မထင်၊ ဣဒိနာပန နယေန-ဖြင့်၊ သွာယံ သော အယံ သံသာရသာဂရော-သည်၊ အနမတဂ္ဂေါ-မသိထိုက်သော အစရှိသည်သာလျှင်၊ ဝါ-မသိနိုင်သော အစရှိသည်သာလျှင်၊ ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာ သံသာရသာဂရောနာမ(ပြန်)

‘မသိအပ်သော အစရှိသည်လျှင်’ ဟု အချို့ သောသူတို့ ပေးကုန်၏၊ ထိုအနက်ကိုကား.....

အကမ္မကေဟိ ဓာတူဟိ၊ ဘာဝေ ကိစ္စာ ဘဝန္တိ တေ၊
 သကမ္မကေဟိ ကမ္မတ္ထေ၊ အရဟ သက္ကတ္ထဒီပကာ။

ဟူသော သဒ္ဓါနည်းကိုထောက်၍ ဆင်ခြင်အပ်၏၊ ‘ပုရိမာ ကောဋိ နပညာယတိ’ ရှိသကဲ့သို့ ‘ပစ္ဆိမာကောဋိ နပညာယတိ’ ရှိကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္တိဒါဂဏ္ဍိပုဒ်၌ “အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗကောဋိ နပညာယတိအာဒိဝစနတော ပုဗ္ဗန္တေပိ အနမတဂ္ဂေါ၊ အပရန္တေပိ ယေ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ၊ တေ စက္ခုန္တိယဉ္စ န ပရိဇာနိဿန္တိ၊ အညာတာဝိန္တိယဉ္စ န သန္တိကရိဿန္တိ အာဒိ ဝစနတော ” ဟု မိန့်သတည်း၊ ဤပစ္ဆိမာကောဋိ နပညာယတိ ဟူသောစကား၌ အထူးထူးသော ကျမ်းဂန်၊ အထူးထူးသော ဝါဒတို့နှင့်တကွ အရကို ဆိုသင့်လျက် စကားလွတ်များအံ့ စိုးသောကြောင့် မဆိုသေးပြီ၊ အထက်အရာ ရောက်သောအခါ၌ ဆိုလတ္တံ့။ ။

အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်ကား-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝဋ္ဌဇ္ဈာသယ ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ပစ္စိမာကောဋီသည် န ပညာယတိဟူလို၊ အနမတဂ္ဂေါတိ အညာတဂ္ဂေါဟူသော ဋီကာ၏ အလိုကား အတွင်းဖြစ်သော အသဒ္ဓါကား တဗ္ဗော၊ အနသဒ္ဓါကား ပဋိသေဗဟူလို၊ “အနဝဇ္ဈမရိဋ္ဌ” ကဲ့သို့ အနုအမတဂ္ဂေါ ပုဒ်ဖြတ်မှု အမတတွင် အကား ပဋိသေဗ၊ အနုကား တဗ္ဗော (မဏိဒီပအလို) သာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကား ‘အနမတဂ္ဂသံသာရ ဝဋ္ဌန္တိ အနုအနု အမဘဂ္ဂံ’ ဟု မိန့်၏။ ထိုကိုမဏိဒီပဋ္ဌိ ‘အနုအနု ပုနပ္ပုရံ အမတော အဂ္ဂေါ အနမတဂ္ဂေါတိပိ ဝဒန္တိ’ ဟု မနှစ်သက်ယောင် စကားနှင့်ဆို၏။ အဂ္ဂသဒ္ဓါကား အာဒိ၊ ကောဋီ၊ သေဋ္ဌ၊ ကောဋ္ဌာသ ဤလေးနက်၌ ဖြစ်၏။ မဟာသမုဒ္ဓေါပန ဇလသာဂရော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗောဋ္ဌိ ပနကား ပက္ခန္တရ။

အဋ္ဌဟိ အတ္ထရိယတ္တုတ ဓမ္မောဟိ သမန္နာဂတတ္တာ သမုဒ္ဓတိ အတ္တ သန္နိသဟိတာနံ မတ္တမကရာဒီနံ ပီတိသောမနသံ ပသဝတိ ဇနေတိတိ သမုဒ္ဓေါ (သဒ္ဓနိတိ အလို) မိလိန္ဒပဉ္စာဋ္ဌိကား..... ယတ္တကံ မဟာရာဇ ဥဒကံ၊ တတ္တကံ လောဏံ၊ ယတ္တကံ လောဏံ၊ တတ္တကံ၊ ဥဒကံ၊ ဥဒက သမတ္တာ သမုဒ္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ ဟု ဆို၏။ ဆိုသည့် အလိုကား..... သမံ ဥဒကေန လောဏံ ဧတ္ထောတိ သမုဒ္ဓေါဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ ဟူလို၊ အဋ္ဌ ကထာ ဆရောတို့ကား..... ကိလေသာကို သမုဒ္ဓါရာဟုဆိုရာ၌ ‘ကိလေဒ နုတ္ထေန တေမနုတ္ထေနဟု’ ဆိုကုန်၏။

အာဋ္ဌက-ကွမ်းစား (တတုံလည်းဟူလို) “ စတ္တာရော အာဋ္ဌကာ ဇကော ဒေါဏော” ဟု သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုရကား..... ယခု ကာလ တခွက်ဟူလို၏။ ဗေဒင်နည်းအလိုကား တပြည်ဟူလို၏။ အာဋ္ဌ က၌ အဟာဓာတ် ဣပ္ပစည်းဟု အဘိဓာန် ဋီကာဆို၏။ ဝစနတ္ထကို ကား..... အစွမ်းအလျောက် ကြံယူကြ၊ အဟ-ပူဇာယံ၊ ဣ-ဋ္ဌတ္တာဒိ၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ) မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတွေဝ၌ ဣတိဝေဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ဝမောဒုဒန္တာနံသုတ်၌ အန္တသဒ္ဓါဖြင့် ဣကို ငြိဟု မဟာယမကထေရ် ပြုသောပူဇနိရုတ္တိ၌ ဆို၏။

နယသာဂရဝယ် နွေပိ တန္တိယောဋ္ဌိ ပိကား အဝယဝသမ္ပိဏ္ဍန၊ အချို့ ဆရာတို့ကား သမ္ဘာဝနာဟူ၏။

သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ-သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ပသာဒဗဟုလာနံ-အဖန် တလဲလဲ သဒ္ဓါဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဏုတ္တရာနံ - ပညာ လွန်ကုန်သော၊ (ကုလပုတ္တာနံဟူသော ဝိသေသျှ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ချည်းတည်း)

အဓိပ္ပာယ်ကား..... ‘အဖြေမြင်လျှင် အတင်သိက မိ၏ကျမ်းရိုးအနု’ ဟူသောစကားနှင့်အညီ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ စသောအဖြေကို မြင်ရကား မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဇာတိကုလပုတ္တ၊ အာစာရ ကုလ ပုတ္တအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် အာစာရကုလပုတ္တ ဟူလို၊ ဆရာ မြတ်တို့ကား ကုလပုတ္တာနံဖြင့် အမျိုးဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းသည်ဟု ဆိုကုန် ၏။ ထိုဆရာမြတ်တို့၏ ဝါဒကား မသင့်လွန်း၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ကုလပုတ္တာနံသည် ဝိသေသျှပဋ္ဌာနဖြစ်ခဲ့၊ တကြောင်းလည်း အမျိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်သာလျှင် စာပေကျမ်းဂန် ဆင်ခြင် ရာ စကားကျခဲ့၊ ထို့ကြောင့် မသင့်လွန်း။

ဒေါသာနုရူပံ သိက္ခာပဒ ပညာပနံ နာမ အညေသံ အဝိသယော သာ လိုသည်။ ဣမသ္မိံ ဒေါသေ စသည်ကား ပါဠိဖွင့်ထင်သည်ဟု ဆရာ တို့ မိန့်ကုန်၏။

ပေယျေ ဝိတ္တာရေ အလံ ပေယျာလံ၊ ပါတံဝါ အလံ ပေယျာလံ၊ ပါတံ ဝိတ္တာရေတံဝါ အလံ ပေယျာလံ၊ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မေန ဥပလက္ခိ တံ ပေယျာလံ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မပေယျာလံ၊ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မော ဝါ ဂုတ္တံ ပေယျာလံ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မေ ပေယျာလံ။ (ဤနည်းချည်းနှင့် နောက် နောက်တွင် သိလေ။) ဤပေယျာလကိုသာ ဆိုသည်ကား ဆင်ခြင်၍ သိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စင်စစ်လျှင် ဗလဝပီတိသောမနုဿ ဖြစ်ရကား ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် မိန့်သတည်း။

ခန္ဓန္တရံ-ခန္ဓာအထူးကို၊ ဝါ-ခန္ဓာကို၊ (ခန္ဓန္တရန္တိ ခန္ဓာနာနတ္ထံ ခန္ဓ မေဝဝါ ဟူသောဒီကာပါဠိနှင့် အညီတည်း၊ ထိုတွင် ဣဏုတ္တရိဘင်းအဋ္ဌ ကထာ၌ “ခန္ဓာနာနတ္တန္တိ အယံ ရူပက္ခန္ဓော နာမ။ ပ။ အယံ ဝိညာ ဏက္ခန္ဓောနာမ” ဟု ဆိုလတ္တံ့ ရကား ရှေ့အနက်ကိုသာ မဏိဒီပဆရာ ကြိုက်သည်ဟူ၏။)

ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ သဏ္ဍသုရမဓမ္မံ-သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော တရား ကို၊ (ဤသို့ အသီးအသီးပေး၊ ယောဇနာဆရာကား ဝိသေသန ဝိသေသျှ သွား၏၊ ဒီကာအရိပ်အမြွက်ကိုထောက်သော် သွားလိုမည်မထင်မိ။)

ပြန်ပွားရေးမှု

သဏ္ဍောစ သုခုမောစ သုခုမာယ ပညာယ ဂဟေတဗ္ဗတောတိ သဏ္ဍသုခုမော။(မဏိဒီပ) ရှေးအလိုကား.....အာရုံတရားကား သဏ္ဍ မည်၏။ အာရမ္မဏိကတရားကား သုခုမမည်၏။ ထိုသို့ အာရမ္မဏိက တရား သုခုမ မည်သောကြောင့် အာရုံတရားလည်း ဥပစာအားဖြင့် သုခုမမည်ပါသည်ဟူလို။

ပဗ္ဗိပဗ္ဗိ-အပိုင်းအပိုင်း၊ ဝါ-အဆစ်အဆစ်၊ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ- အဖို့အဖို့၊ ဝါ-အစုအစု။။ ပရတိရံ-သို့၊ နာဝါယ-သဘောဖြင့်၊ ဂန္ထန္တော- ကူးသည်ရှိသော်၊ ဝါ-ကူးသော၊ (ထေရောသို့သွား) ဥပရိတလေ- သဘောကြမ်းထက်၌၊ သဘောကျဉ်းထက်၌ သော်လည်းဟူ။

နာဝါယကား ဂန္ထန္တောကိုဦးမူ ကရိုဏ်း၊ ဥပရိကိုဦးမူ သမ္ပန်၊ ဤသို့ ဥဘယာပေက္ခဖြစ်မှုအလယ်၌ထားသည်များ၏ ‘ဥသီသဂ္ဂေ ဝံ ဌတွာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဟိ’ ကဲ့သို့။

ဦးမိဝေဂ ပဘောဒ သမုဂ္ဂတ ဇလစုဏ္ဏပရိကိဏ္ဍော-ထမ်းပိုးအဟုန် ကြောင့် အထူးထူးအပြားပြား ကွဲသော၊ တက်သော ရေ ဖွဲတို့ဖြင့် ဖြွမ်း သော၊ ပသာဂိတရဇတပဗ္ဗ သုမနုပုပ္ဖ သန္တရသဒိသော-ဖြန့်အပ်သော ငွေပြား၊ မုလေးပန်းအခင်းနှင့်တူသော၊ မဟာသမုဒ္ဒေါဝ-သာလျှင်။

ဗလဝပီတိကား သမာသ်မဟုတ်၊ ဝါကျတည်း၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ အလိုသော် ဗလဝပီတိ ရှိလို၏။ အနက်ကိုလည်း “ဗလဝံ ဗလဝါ-အား ကြီးသော၊ ပီတိ-ပီတိသည်” ဟု ပေးလို၏။ ဗလဝံတိ ဗလဝါ ပီတိ လိင်္ဂ ပိပ္ပလ္လာသော ဟေတံ။ မရသာရတ္ထဒီပနိ။

မဏိဒီပအလိုကား.....တိသဒ္ဓါကိုချေ၍ ဗလဝပင်ရှိလို၏။ အနက် ကိုကား “ဗလဝတိ-အားကြီးသော၊ ပီတိ-ပီတိသည်” ဤသို့ပေးလို၏။ သင်္ဂဟာကာရေန ဗလဝတိ ပီတိတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ တိသဒ္ဓလောပံ ကတွာ ဗလဝပီတိတိ ဝတ္ထံ၊ မဏိဒီပ။ ကေဝိတို့ကား သောမနဿသဒ္ဓါကို ငဲ့၍ ဗလဝံထားလေသည်ဟူ၏။ ထိုကို မဏိဒီပ၌ သောမနဿသဒ္ဓါ ဤ၌ မလိုရကား ‘မသင့်ဟုပယ်၏။ အပရေတို့ကား ‘နယမုခံ ဗလဝံ’ ဟူသော ပါဠိ၌ ဗလဝကိုရည်၍ ဋီကာဆရာသည် “ဗလဝတာ ဉာဏ ဝေဂေန ပဝတ္ထတ္တာ ဗလဝတော ဉာဏဝေဂဿ နိမိတ္တဘာဝတော ဗလဝံ” ဟူ သောဋီကာပါဠိကိုမိန့်လေသည်ဟူ၏။ ထိုကိုရည်၍လည်း မဏိဒီပ, အနု တို့၌လည်း ပယ်၏။ ဋီကာဆရာဖွင့်သည့်အတိုင်းဗလဝကို ဗလဝံဟု ကြံ

(ပိဋကတ်စောင်

၍ ဝီတိ နောင်စာတကျေကြိ၍ ကျေလေသောစာတ၌သဒ္ဓါမျှကိုသာ ဝဲသဖြင့်စပ်သော်လည်း သင့်ကောင်းပါ၏။ ဤသို့ အချို့သော သောတု ဇနတို့အား အယူဖြစ်ရာ၏။ မယူသင့်၊ မကြံသင့်ပြီ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား..... ဆိုက်ရာဖြစ်သော ဥပ္ပန္နာဟူသောကြိယာပုဒ်၏ အာကာ ရန္တနှင့်တကွ ဣတ္ထိလိင်၏အဖြစ်ဖြင့် ရှိလေပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား..... အဘိဓမ္မာကို ဆင်ခြင်သော အရှင်မဟာဂတိ ဂမိယတိဿဒတ္တထေရ်အား ဉာဏ်သည် အားကြီးရကား ဗလဝမည် ၏။ ဝီတိလည်း ထိုဉာဏ်၏ အကျိုးဖြစ်ရကား ကာရဏူပစာအားဖြင့် ဗလဝမည်ပါ၏ဟူလို၊ ဝါ-အကျိုးဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် ဗလဝမည်၏။ ထိုဉာဏ်၏အကြောင်းဖြစ်ရကား ဝီတိသည် ဗလူပစာရ အားဖြင့် ဗလဝမည်ပါ၏ ဟူလို၊ ဤသို့ နေယျတ္ထ၊ ဝက်တ္ထ၊ လီနတ္ထနှင့် တကွ အဓိပ္ပာယ်ဆို၊ သို့မှ လူပြိန်းသိသာမည်။ ဉာဏ်ကြီးကျယ်သောသူ တို့ကား သိပလေရာ၏။

သပောတုသန္တဝံ-အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-အ ကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ခြင်းရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို၊ သယံ သယမေဝ - ကိုယ်တော် တိုင်လျှင်၊ အဘိညာယ - ထူးသော သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ မဟေသိနာ-သည်၊ နိဗ္ဗိလေန နိရဝ သေသေန-ဖြင့်၊ ယထာနုပုဗ္ဗံ-အစဉ်အတိုင်း၊ ဒေသိတံ-သော၊ ဝါ နိဗ္ဗိလေန-ငါးပါးသော နှလုံးတံသင်းကင်းသော၊ မဟေသိ နာ-သည်၊ ယထာနုပုဗ္ဗံ-တိုင်း၊ ဒေသိတံ-သော၊ သုဒုဗ္ဗုဓံ-အလွန် သိနိုင်ခဲ့ထသော၊ ဂန္တိရဂတံ-နက်နဲစွာထသော၊ (ဂတကား တစ္ဆော) ဝါ-နက်နဲသောဖြစ်ခြင်းရှိထသော၊ သမန္တပဋ္ဌာနံ-ကို၊ (ထည့်) ယော ဗုဒ္ဓသာဝကော-သည်၊ ရူပဂတံ-လက်၌ရှိသော ရှာကို၊ ဝါ-အသပြာကို၊ ဝါ-ပတ္တမြားကို၊ (မဏိဒီပ၊ မရသာရတ္ထ ဒီပနိအလို-ဂတရှေး ဟတ္ထသဒ္ဓါကျေသည်၊ ဟတ္ထာမလက ဟူ သည်လည်း ထိုဝတ္ထုကိုပင်(ရူပဂတံဝါတိ ဟတ္ထံဂတံ ရူပံဝိယ။ မူလဒီကာ) စက္ခုနာ-ပကတိသော စက္ခုဖြင့်၊ ပဿတိ ဣဝ- ကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ ပဋိဝေဓဉာဏေန-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်၊ ပဿတိ-၏၊ သော ဗုဒ္ဓသာဝကော-သည်၊ ဣမသ္မိံသာသနေ- ဌံ၊ အတ္ထဝ-တည်း။ (နောနတ္ထိဟု လှန်၊ ဒီကာဆရာအလိုတော်)

ပြန်ပွားရေးမှူး)

ဤ၌ အချို့သောသူတို့သည် “ပဋိဝေဓဉာဏေန - အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ဖြင့်” ဟု ပေးကုန်၏။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာနာရမ္မဏ ကေနဖြစ်ရကား မသင့်ထင်မိသည်။

သဟေတုသမ္ဘဝံ သယံ အဘိညာယ နိဝိလေန မဟေသိနာ ယထာနုပုဗ္ဗံ ဒေသိတံ သုဒုဗ္ဗုဓံ ဂန္တိရဂတံ ယံ သမန္တပဋ္ဌာနံ အတ္ထိတံ ဗုဒ္ဓသာဝကော ရူပဂတံ စက္ခုနာ ပဿတိဣဝ ပဋိ ဝေဓဉာဏေန ပဿတိဝေ၊ နော န ပဿတိ။ (မဏိဒီပဆရာ အလိုတော်)

ဘဂဝတာ ဒေသိတော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဓမ္မော အတ္ထေဝ သဟေတု သမ္ဘဝံ သယံ အဘိညာယ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ပေး၊ အသမ္မော ဟ ပဋိဝေဓကိုသာယူ)

မဟေသိနာ ယထာနုပုဗ္ဗံ နိဝိလေန နိရဝသေသေန ဒေသိတံ၊ နိဝိလေနဝါ ဝိလပိရဟိတေန ဒေသိတံ သုဒုဗ္ဗုဓံ ဂန္တိရဂတံ၊ (နက်နဲသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို) ဗုဒ္ဓသာဝကော ရူပဂတံ စက္ခုနာ ပဿတိဣဝ အတ္တနာ ပဋိဝေဓဉာဏေန ပဿတိ။ (ဂုဋ္ဌတ္ထမည်သော ဂဏ္ဌိဆရာအလိုတော်)

ဋီကာဆရာ အလိုတော်၌.....ကြိယာနှစ်ခုသည် တုလျာဓိကရဏ။ ဂဏ္ဌိဆရာအလိုတော်၌-ဘိန္နာဓိကရဏ။ ဤကား အထူး။

ဂေါဂုစ္ဆတိ ဥဒကံ၊ တေန ဘိန္ဒိတဗ္ဗံ ဘိန္ဒိတွာဝါ ဣရေတဗ္ဗံ ဂန္တဗ္ဗံတိ ဂန္တိရံ၊ ဂါဝေါ ဂုစ္ဆတိ ဘူမိ၊ သာ ဘိန္ဒွာ ဟုတွာ ဣရ တိ ပဝတ္တတိ ဣတ္ထာတိ ဂန္တိရံ၊ ဂတာဂတာ ဇနာ ဘာယန္တိ ဣတ္ထ တေသ္မာတိဝါ ဂန္တိရံ။ (ရေရှိရာ၊ အစောက်နက်ရာအရပ် ရစေ) ဂန္တိရံပိယာတိ ဂန္တိရံ၊ (နယသာဂရ၌ အဘိဓမ္မာကိုသာ ဆိုသည်ကား ယေဘုယျ။)

ဆရာ.....သာဂရကို လေးပါးဆိုပြီး၊ ထိုလေးပါးလုံးကိုပင် ဤ၌ လို သလောဟု အမေးရှိရကား “ဣမေသု စတုသု သာဂရေသု ဣမသ္မိံ ဌာနေ နယသာဂရော အဓိဗ္ဗတော ” မိန့်သော်၊ (ဤနည်းချည်း ဆို) ဣမံဟိစသည်၌ အထွက်ခွဲစွာခဲသော်လည်း အစွမ်းအလျောက်ဆိုလိုက် အံ့၊ ဟုတ်သော် ယူကုန်ရာ၏၊ မဟုတ်သော် စွန့်ကုန်ရာ၏၊ ခပ်သိမ်းသော

ပညာရှိတို့သည် သူတပါးတို့၏ ဝါဒတို့၌ အပြစ်တင်နိုင်မှသာ စွန့်ကုန် ရာ၏။ မတင်နိုင်မူကား စွန့်လိုငြားမူလည်း မစွန့်ကုန်ရာ။ ဣမံဟံ၌ ဟံ ကား ဒဠိဇောတက၊ အချို့ကား ကာရုဏဟူကုန်၏။ ဒဠိဇောတက ဟူ၍သာ ထင်မိချေသည်။ ဒဠိဇောတကသည် ဒဠိကရုဏနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းတကားဟူငြားအံ့။ ‘အညေ့န နသက္ကာ ဇာနိတံ သဗ္ဗညုတ ညာဏေနေဝ ဇာနိတံ’ ဟူသော နယသာဂရကို ငဲ့သော ပါဠိတစ်စုံ သည်ကား ဒဠိယ၊ ပါ-နေယျတ္ထ၊ ဝက်တ္ထ၊ လိနတ္ထနှင့် တကွဖြစ်သော “နယသာဂရော အဓိပ္ပေတော” ဟူသောပါဠိသည်ကား ဒဠိယ၊ ‘ဣမံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ’ စသည်ကား ဒဠိကရုဏ။

ထွက်သော် အဘယ်သို့ထွက်မည်နည်းဟူငြားအံ့။ ဆရာ-အညေ့န နသက္ကာ ဇာနိတံ သဗ္ဗညုတညာဏေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတံ ဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော် မဟာသာဝက အစရှိသော သူတို့သည် မသိပါ ဟူသောအနက်သည် ရောက်၏။ ဝါ-သာရိပုတ္တရာအစရှိသော၊ အဂ္ဂသာဝကအစရှိသောသူတို့သည် သိကုန်လျှင်းမူလည်း ဆိုကောင်း ၏ ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ ထိုသို့ သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရာ ရှိရ ကား ထွက်သော်။ ထွက်သည့်အလိုကား.....ဤနယသာဂရကို အာဒိ ကာလ၌ ဘုရားသဗ္ဗညုတို့သည်သာလျှင် သိကုန်ရာ၏ဟူလို၊ (ဤကား တချက်) နေယျတ္ထ၊ ဝက်တ္ထ၊ လိနတ္ထနှင့်တကွဖြစ်သော နယသာဂရော အဓိပ္ပေတော ဟူသောပါဠိကိုသော်လည်း စွဲ၍ထွက်ရာ၏။ ထွက်သော် အဘယ်သို့ ထွက်မည်နည်း ဟူငြားအံ့။

ဆရာ.... နယသာဂရကို ဤ၌လိုအပ်သော ဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော် သံဝဏ္ဏနာ၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဖြစ်သော ဝါစနာမဂ္ဂ အားဖြင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ထားအပ်သော နယ တည်းဟူသော သာဂရကိုပင် ဤအရာ၌ မချတိုက်ရိုက် အလိုရှိအပ်၏ ဟူသော အနက် သည် ရောက်၏။ ထိုသို့ရောက်သဖြင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အတ္တုက္ကံ သိကညဏ် အစွမ်းဖြင့် သိ၏ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ ထိုသို့ သိသည်ရှိသော် သဗ္ဗညုတညာဏေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတံ ဟူသော ဆရာ့ရှေ့ စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သော ဒေါသရောက်၏။ ဤသို့ သူအပြစ် တင်ဘွယ်ရှိရကား.....ထွက်သော်(ရှေး၌ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ဆို၊ ဤလည်း တချက်၊ ရှေ့အထွက်ကား အဝေး၊ နောက်အထွက်ကား အနီး)

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဆရာ....သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ ဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေ
 သော် ငါတို့ဘုရားရှင်သည် “မသိ” ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။
 ဝါ-ခပ်သိမ်းသောဘုရားရှင်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော “ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝ ”
 ဟူသော ဝစနသဒ္ဓါဖြင့်ဆို၏။ အကယ်၍။ပ။သော် ငါတို့ဘုရားသခင်၏
 သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော နယ သာဂချကိုသာလျှင် ရှေးအရာ
 ၌ မလိုအပ်ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ ဤသို့ သူအပြစ်တင်ဘွယ်
 ရှိရကား..... အယမ္ဗိဘဂဝါစသည်ထွက်သော် (အပြစ်တင်မှုကား စွန့်
 ကုန်ရာ၏။ မတင်မှုကား မှတ်ကုန်ရာ၏။ ခဲစွ)

ဣမသ္မိံ ပလ္လကော်-၌၊ နိသိန္ဒော-လျက်၊ (ရတနာပလ္လင်ကိုယူ)

ဧဋ္ဌိပနိကား ဤသို့တည်း၊ ပလ္လနံ သဗ္ဗကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ ပလ္လံ၊
 တံ ကရိယတိ ဧတ္ထာတိ ပလ္လကော်၊ ပလ္လံ သဗ္ဗကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ
 ကတံ ဧတ္ထာတိဝါ ပလ္လကော်၊ ပထဝီယံ အလံ ဘူသနံ ကရော
 တိတိ ပလ္လကော်၊ ပထဗျံ အလင်္ကတော သောဘိတောတိဝါ
 ပလ္လကော်၊ ဘဂဝန္တိ နာနပ္ပကာရေဟိ အလံ ပရိယတ္တံ ကရော
 တိတိဝါ ပလ္လကော်၊ သဗ္ဗကိလေသံ ပလ္လိယန္တိ ဝိဒ္ဓံသိယန္တိ ဧတ္ထ
 ဘဂဝတာတိ ပလ္လော၊ ပဏ္ဍိတာဝါ ဗုဒ္ဓါ အလ္လန္တိ နိသိဒန္တိ
 ဧတ္ထာတိ ပလ္လော၊ ပလ္လောတိ အင်္ဂါယတိတိ ပလ္လကော်။

အရကား..... သုဒ္ဓိယ ငစင်သည် လှူအပ်သော (သောတ္ထိယရှိမူ-
 ငချမ်းသာသည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏) အတိုင်းမသိသော ကမ္ဘာတို့၌
 ဆည်းပူးအပ်သော မနှိုင်းရှည့်အပ်သော ပါရမီတော်ကြောင့်ဖြစ်သော
 မြေမှ ပေါက်သော ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော
 အလွန်မွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော နတ်နှင့်တကွသော လူ၌တစုံတယောက်
 သော အတိုင်းမသိသောသူမှ ရေတွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော တဆဲ့
 လေးတောင် အပြောကျယ်သော ထိုနှင့်လျော်သော အလျားရှိသော
 မြေမှ မပေါ်မူ၍ တည်သော ပထဝီ ဝဋ်သကဟု ဆိုအပ်သော အပရာ
 ဇိတပလ္လင်ရ၏။ ဤအရကြား၌ “ မြေမှမပေါ် ” ဟူသော စကားကို
 အဘယ်ကိုမြင်၍ ဆိုသနည်း ဟူမူကား။

ပထဝီတော အမုတ္တော ဟုတွာ သဏ္ဍိတော-ဟူသော မဏိ
 ဒီပ, မဏိမဉ္ဇူပါဌ်,

စုဒ္ဒသဟတ္ထာယာမဝိတ္ထတံ တိဏသန္တာရံ ဝိသတိဟတ္ထ
တိဏသန္တာရံ သန္တာရိတွာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ တိသဝိတ္ထ
တံ တိဏသန္တာရံ သန္တာရိတွာ တတ္ထ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ၊
ဟူသော အပြောအနံသာလာသော ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာပါဌ်။

စတုဝိသတိ ဟတ္ထံ တိဏသန္တာရံ သန္တာရိတွာ စတုဝိသ
တိ ဟတ္ထပမာဏကော ပလ္လင်္ကော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပလ္လင်္ကံ နိသိ
ဒိတွာ-ဟူသောအရုဏဝတီသုတ်။

ဗောဓိပလ္လင်္ကောတိ အသံဗုဒ္ဓနက္ခာလေ နိသဇ္ဇနဋ္ဌာနံ ဟု
သာမန်အားဖြင့်လာသော သုတ်မဟာဘဂါနိကပါဌ်၊ အာစရိယ
ဝါဒဖြစ်အံ့၊ အပိန္နဲယျဝတ္ထု စသည်ကိုဖြင့်၍ သိသတည်း။ ထိုသို့
ဖြစ်လျက် ရှင်သီလဝံသ ထေရ်မြတ်သည် “ဗောဓိညောင်ရွှေ၊
ဗုဒ္ဓဟေအောက်၊ ဆန်းကြယ်ပေါက်သား” ဟူ၍၎င်း၊ “အကြင်
မျှလောက်၊ ပလ္လင်ပေါက်” ဟူ၍၎င်း အဘယ်ကြောင့် စပ်လေ
သနည်းဟူငြားအံ့၊ ထေရ်မြတ်သည်ပင် ကျမ်းဂန်၌ မြင်းပြေး
သကဲ့သို့ ဥပမာရှိလျက် ကဗျာလက္ခဏာသို့လိုက်၍ “ဝမ်းဘဲ
သဘာ၊ ဇွန်မြော” ဟု စပ်တော်မူသကဲ့သို့ ကဗျာဖြစ်၍
စပ်တော်မူသည်ဖြစ်ရာ၏၊ တကြောင်းလည်း လောက၌ “ဆား
ဆပ်ပြာ ပေါက်သည်” ဟူသော စကားကဲ့သို့ ဝေါဟာရမျှ
လိုက်၍ စပ်တော်မူသည် ဖြစ်ရာ၏၊ ကျမ်းဆရာတို့ မိန့်ဘူး၏
လောဟူမူကား မဏိဒီပတွင် မြေမှမပေါ်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်
လျက် “ပထဝိတော ဥဋ္ဌိတော” ဟု မိန့်ဘူးပါ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်
ရှင်မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်သည် ဝေမတ္တအပြား၌ “ပလ္လင်
နိမ့်မြင့်၊ အကျင့် တိုရှည်၊ ဆိုစသည်ထုံ” ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့်
မိန့်ပြန်သနည်း ဟူငြားအံ့၊ ထို၌လည်း မြက်ခင်းပလ္လင်ကို မလို၊
ထက်ဝယ်ပလ္လင်ကိုသာ လိုသည် ဟု အပိန္နဲယျဝတ္ထု၌ ဆုံး
ဖြတ်၏။

အချို့သောကျမ်းတို့၌ “စုဒ္ဒသ ဟတ္ထုဇ္ဇေဓော” ရှိသည် ဟုလို၏၊
ထိုကျမ်းတို့၌ ဥဇ္ဇေဓသည် ဝိတ္ထာရဟောတည်း၊ ပရိတ်ကြီးဒီကာကို
စီရင်သော ‘အရှင်တေဇောဒီပ’ အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား “စုဒ္ဒသ

ဟတ္ထဝိတ္ထာရော” ဟုမိန့်ပြီး၍ ‘အာစရိယာ ပန န ပလ္လက္ခိယံ ဘူမိတော အင်္ဂုလိမတ္တံပိ ဥဋ္ဌဟတိ။ပ။ ဥဗ္ဗေဓာဘာဝတိ ဝဏ္ဏန္တိ၊ တံ ဝိမံသိ တဗ္ဗံ’ ဟု မဏိဒီပစသည်ကို မနှစ်သက်ယောင် မိန့်၏။ ခမ္မရာသိပျိုကို စီရင်သော တောင်မင်းကျောင်းဘုန်းကြီးသည် ၎င်းခမ္မရာသိ၌ ‘တဆဲလေးတောင်’ ဟု စပ်သည်ကား ထိုပရိတ်ကြီးဒီကာကို ဖြစ်စပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မဏိဒီပ စသည် အဆုံးအဖြတ်သို့သာ လိုက်၍မှတ်။

ဒိယမုကိလေသ သဟဿကိုကား ဒီကာဆရာသည် ခုဒ္ဒကဝိဘင်း ၌လာသောနည်းဖြင့် ကိလေသာကိုပြု၏။ ထိုနည်းအကျယ်ကိုကား..... သမ္မောဂဏ္ဍိပဗ္ဗသို့ရောက်သောအခါမှ ဆိုလတ္တံ့။ အနုဒီကာ အလိုအား ဖြင့်ကား ဗတ်ကို အာရမ္မဏ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးတည်း သာ ယူ၍ စေတသိက် နေပညာသနှင့်ပေါင်းသော် နာမ် တေပညာသ ဖြစ်၏။ ထိုတွင် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ အာကာသဓာတ်၊ လက္ခဏရုပ် သုံးခု ထည့်၍ ခုနစ်ဆဲ ငါးပါးဖြစ်၏။ ထိုကို သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသော ကိလေသာဆယ်ပါးဖြင့် မြှောက်သည်ရှိသော် ကိလေသာ တထောင့် ငါးရာဖြစ်၏။ ထိုကိုရည်၍ စတုဓမ္မသာရပျို၌ “ခုနစ်ဆဲ ငါး၊ နာမ်ရုပ် ထားမှ၊ နှစ်ပါး ဆယ်ထွေ၊ မြှောက်ပွားလေသော်၊ ကိလေသာ စက်၊ သုံးထောင်ဝက်” ဟု မိန့်သတည်း။ ပျိုလင်္ကာ ဖြစ်သော်လည်း ဩဇာ ရှိ သော စကားဖြစ်၍ သောတုဇနတို့အား ဟာသပညာ ဖြစ်စိန်သောငှါ မှာလိုက်သည်။ ဝါ - ဝေဒနာကို ဣန္ဒြိယဘေဒ အားဖြင့် ငါးပါးယူ၍ အနိပ္ပန္နရုပ်ကို ချ၍ ဂှေးအဘူလည်း မြှောက်၊ ဒိယမုကိလေသ သဟဿ လည်း ဖြစ်၏။

သတ္တာဟံ ဧကပလ္လက္ခိနန္တိ ရတနာပလ္လင်ကို မယူလင့်၊ ‘ပလ္လက္ခိန္တိ သမန္တတော ဗြူဗဒ္ဓါသနံ’ အဋ္ဌကထာ၊ စတုကနိပါတ်စသည်၌ လာ သော ထက်ဝယ်ပလ္လင်ကိုယူ၊ ‘တထက်ဝယ်တည်းဖြင့်’ ဟု အနက်ပေး။ ပလ္လနံ ရာဂဟိံ သနံ ပလ္လံ၊ တံ ကရောတိ ဧတေနာတိ ပလ္လက္ခိယံ စသည် ဖြင့် ဝိဂြိုဟ်ဆို။

တတော သတ္တာဟာ ဓတိာ-မှ၊ ပရံ-၌၊ (ထည့်သည်) တမှာ ပလ္လက္ခိန္တိ တကား ပလ္လက္ခိယံ သယ၊ ရတနာပလ္လင်ကိုစွဲ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ကိုမစွဲလင့်၊ ဂှေး၌ “အယံ ဓမ္မော ပဒိုဝိဒ္ဓေါ” ဆိုလျက် နောက်၌ ပဒိုဝိဒ္ဓံဆိုခြင်းသည်

ရှေး၌လည်း သဗ္ဗညုတညာဏ်နှင့်တကွ ဥေယျဓမ္မကိုရသည်။ နောက်
၌လည်း ဥေယျဓမ္မနှင့်တကွ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကိုရသည်ဟု သိစေလို
သည်ဟု ဆရာတို့မိန့်ကုန်၏။

နုနု။ပ။အတ္ထိကား သိဒ္ဓတ်မင်းသားအား တဆဲ ခြောက်ပါးသော
ကိစ္စတို့တွင် တပါးပါးသည် ကြွင်းယောင်တကားဟူလို၊ ထိုကို မြဲစေ
လိုရကား ‘ပလ္လင်္ကသ္မိ’ ဟိ’ တက်သော်။ အချို့သောသူတို့ကား ဟိ ကို
ပဒါလင်္ကာရဟူကုန်၏။

ဝေဟာသံ-သို့၊ အတ္တုဂ္ဂတံ-ယုံတက်၍။

ဝိသေသေန ဟယတိ ဂစ္ဆတိ သဗ္ဗတြတိ ဝေဟာသော၊
ဝိပုဗ္ဗော ဟယ ဂတိမိ၊ ဧဏော၊ ယဿ သော၊ ဝိဂတောဝါ ဟာ
သော ဝိတ္တဿ ဧတ္ထာရမ္မဏာလာဘတောဟိ ဝေဟာသော။

(အဘိဓာန်ဇိကာ)

ယမကပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ဒသေတိ-၏။ (ပါဋိဟာရိယာဝိဂ္ဂဟကိုကား
ဝိသတိဂါထာ၌ အနက်ကို မှီးသဖြင့် သိအပ်၏)

ပါဋိဟာရိယံသာ မဆိုမူ၍ ယမကသဒ္ဓါနှင့်ဆိုခြင်းကို မြဲစေလိုရ
ကား ‘မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကသ္မိ’ ဟိ’ စသည်မိန့်သော်၊ အချို့သောသူတို့
ကား ကာရဏကြံကုန်၏။

ဗုဒ္ဓါတိ ဧဇ္ဇောတိ ဗောဓိ၊ သစ်ပင်ရစေ။ မဟာန္တောစ သော ဗောဓိ
စာတိ မဟာဗောဓိ၊ ၎င်းရစေ။ မဟာဗောဓိယာ မဟာဗောဓိသဝါ
သမိပဋ္ဌိတော ပလ္လင်္ကော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကော။ ဗောဓိယာ၊ ဗော
ဓိသာဝါ ဟု နှစ်ပါးသောလိင်အားဖြင့် အဘယ်ကိုမြင်၍ ဆိုသနည်းဟု
မူကား ‘ပုဂ္ဂလဝါစကော ဗောဓိသဒ္ဓေါ ပုလ္လိင်္ဂါ ဘဝေ၊ ဉာဏာဒိ
ဝါစကော ဣတ္ထိလိင်္ဂါယေဝ သိယာ၊ ယဒါ ဗောဓိပါဒဝစနာပုမိတ္ထိ
လိင်္ဂါ ဘဝေ’ ဟူသော သဒ္ဓါနိတိပါဌ်ကို မြင်၍ ဆိုသတည်း။ ဤ
နှစ်လိင်ဆံသောအဆုံးအဖြတ်ကား အရှင်ဗုဒ္ဓဗောဓိသဆရာမြတ်၏အလို
တည်း။ သဒ္ဓါနိတိဆရာမြတ်ကား ဣတ္ထိလိင်္ဂါကိုသာ အလိုရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ
ဆရာထက်တတ်သည်မူ၍လောဟုငြားအံ့၊ ‘မင်းထက်မင်း’ ဟူသကဲ့သို့
အဋ္ဌကထာဆရာထက် ဆရာဖြစ်သော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ဆရာပင်

ပြန်ပွားရေးမူ)

မည်ထိုက်သော “ဗောဓိယာ မူလေ” အစရှိသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ သည် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်ကို ခြံ၍ အလိုရှိတော် မူသ တည်း။

“ပါဠိပုတ္တသမာဂမေ” ဟု စာကိုယ်အများရှိ၏။ ဂဏ္ဌိ၌ကား ပါဠိပုတ္တသမာဂမေ ဟု ရှိ၏။ ပါဠိပုတ်ပြည်သူတို့၏အစည်းအဝေး ၌ ပါဠိပုတ်သား တက္ကတွန်းကိုဆုံးမခြင်း၌ ပြုရကား သင့်သည်ချည်း ဟု မကိစ္စပင်ဆို၏။

ကဏ္ဍမ္ပက္ခမူလ - ကဏ္ဍမည်သော ဒါယကာသည်၊ (ဥယျာဉ် စောင့်သည်သော်လည်းဟူ) ဂိုက်အပ်သော သရက်ပင်၏အနီး၌၊ (သမိပ ဟော၊ အစိတ်၌ အာယဝဟော) ဝါ-အရင်း၌၊ (ဥပစာ) အာကာသ တော-မှ။

န ကသတိ န ဝိလေခိယတိတိ အာကာသော။ (ဣမေသုစ ကေဝိသတိယာ ဒိဝသေသုကား ဗောဓိပလ္လင်၌ သတ္တာဟ၊ အနိ မိသသတ္တာဟ၊ စက်မနသတ္တာဟကိုယူ။ ဩ သတ္တာ ကောဇိသ)

ရတနာဗုဒ္ဓ-၌၊ နိသိဒိ-၏။

ဤအဘိဓမ္မာအလိုကား - ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သုံးသပ်ရာသည် ရတနာ ဗုဒ္ဓမည်၏။ ဝိပြုတ်ကိုလည်း “သတ္တပကရဏသံခါတံ ရတနံ ဂယ တိ ဣတ္ထာဟိ ရတနာဗုဒ္ဓံ” ပြုလို၏။ ဝိနည်းအလိုကား “သုဝဏ္ဏရဇတော ဒိနာ ကတံ ဗုဒ္ဓံ ရတနာဗုဒ္ဓံ” ပြုလို၏။ “စတုတ္ထ ပန သတ္တာဟော ဗောဓိတော ပဋ္ဌိ မုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဒေဝတာ ရတနာဗုဒ္ဓံ မာပိ သု တက္က ပလ္လင်္ဂေ န နိသိဒိယံ ဂေဟံ သတ္တန္တံ ပကရဏာနံ သမ္ပသိတဋ္ဌာနံ ရတနာဗုဒ္ဓန္တိ ဝုဇ္ဈတိ၊ ယသ္မာ ပနတ္ထ ဥဘောပေတ ပရိယာယေန ရုက္ခန္တိ၊ တသ္မာ ဥဘယမေတံ ဂဟေတဗ္ဗမေ” ဟု အပဒါနိအဋ္ဌကထာ ၌ လာသောအတိုင်း မဆန့်ကျင်စေမူ၍ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဓမ္မသင်္ဂဏိ စသည်၌ ရောင်ခြည်ထွက်သည်ကား ဉာဏ်တော်မကွန့်မြူးလော့က် သောကြောင့်တည်း။

သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌သာ အခွင့်ရသည်ကို ဥပမာ ဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘ယထာဟိ’ စသည်မိန့်သော်။

မဉ္ဇဋ္ဌ-မောင်း၊ ပဘဿရ-ပြီးပြီးပြက်၊ အဉ္ဇနုရဏ္ဏ သမောက်ဏ္ဏံ
 ဝိယ-မျက်စဉ်းမုန့်ကို ကြိတ်သကဲ့သို့၊ ဝါ-မျက်စဉ်းမုန့်ဖြင့် ဖြှမ်းဘိသကဲ့
 သို့၊ ဥမ္မာရပုပ္ဖနီလုပ္ပလဒလသဉ္စန္ဒိယ-အောက်မဲညိုပွင့်၊ ကြာညိုပွင့်တို့
 ဖြင့် ဖုံးသွမ်းဘိသကဲ့သို့၊ ဝိတိပတန္တ မဏိတာလဝဏ္ဏံဝိယ - တလွဲလွဲ
 ယပ်သော မြယပ်ကဲ့သို့၊ (မဏိကား မြယပ်ပရိယာဟ်ဟူ၏) သုဂတ
 စိဝရသဒ္ဓါသည် သမာသ်ပြီးလတ်သော် သင်္ကန်းသာမန်ကိုဟောသည်
 ဖြစ်၍ ဘုရားသင်္ကန်းတော်ကိုလိုမူ “သုဂတဿ သုဂတစိဝရံ” ဟု မိန့်
 အပ်သကဲ့သို့ တာလဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည်လည်း သမာသ် ပြီးလတ်သော်
 ပာပ်သာမန်ကိုဟောရကား ထန်းရွက်ယပ်ကိုလိုမူ တာလတာလဝဏ္ဏ
 ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤ၌ မြယပ်ကိုလိုရကား မဏိသဒ္ဓါအထူးပြု၍ “မဏိ
 တာလဝဏ္ဏံ” ဟု မိန့်သတည်း။

မေစကပဋ-ပုဆိုးညို၊ ဝါ-ကျီးဥပုဆိုး၊ ဝါ-မော်ယော်၊ (ဆရာတို့
 အနက်) ဝါ-ညိုသော အဆင်းရှိသော ပုဆိုး။ (ဇိကာ)

ဤပုဆိုးကား.....မန္တိမဒေသ၌သာ ဖြစ်၏။ ထိုပုဆိုးဝတ်သောသူတို့
 သာ ယက်နိုင်ရကား တပါးသောအရပ်၌ မရှိ၊ အမည်ကိုကား ဆရာ
 တို့၏ ဥပဒေသနည်းအလျောက်မှတ်အပ်၏ဟု မဏိဒိပဉ္စ မိန့်ဆို၏။ ထို့
 ကြောင့် ဆရာတို့၏ နည်း၊ လဒ္ဓေါပဒေသအလျောက် အမည်ကို မှတ်
 အပ်၏။

သုဝဏ္ဏရသ ဓာရာနိသိဉ္စမာနာဝိယ-ရွှေရည်အယဉ်တို့ဖြင့် သွန်းကုန်
 သကဲ့သို့၊ ကုက္ကိုဋ္ဌရဏ္ဏ-မာလာကျိကျူမုန့်၊ ဗနိပိဋ္ဌရဏ္ဏ-ဆုန်းမုန့်၊ သု
 ပန္တလာခါရသ-လှံမစောက်ကျက်သော ချိပ်ရည်၊ ဇယသုမန-လယ်
 ခေါင်ရန်း၊ ပါရိဆတ္တက-ပင်လယ်ကသစ်၊ ဗိန္ဒုဇိဝက-မိုးစွေ၊ (မိုးရေ
 မြင်လည်းဟူ) ကုသုမ - ဝတ်ပန်း (ပန်းသုန်းလည်းဟူ) ရဇတကုဋ-
 ငွေအိုး၊ ရဇတပဋ္ဌဝိတာန-ငွေဗိတာန်၊ ကုန္ဒ-သင်းခွေ၊ ကုမုဒ-ကြာပြို၊
 သိန္ဒုဝါရ-ရေဥနှံ၊ သုမန-မြတ်လေး၊ မလ္လိကာ-ကြက်ရုံး။

ဗန္ဒုဇိဝကကုသုမ၌ ကုသုမကား ဝတ်ပန်းဟော၊ ဤမလ္လိကာဒိ ကုသုမ
 ၌ ကုသုမကား ဝတ်ပန်းဟောမဟုတ်၊ ပန်းသာမညဟောသာ၊ အနက်
 ကိုသာ ဆိုလိုက်သည်၊ ပြေပြစ်အောင်ပေး။

ပြန်ပွားရေးမူ)

ပိဏ္ဍိ-အခဲ၊ (အတုံးလည်းဟူ)။ ။ သုဝဏ္ဏ ကလသေဟိ-ရွှေဒိမ်း
တို့ဖြင့်။

ကေန ဥဒကေန လသတိတိ ကလသော၊ သုသဏ္ဌာနော
မင်္ဂလဗုဒ္ဓံ ပိသေသော၊ (ဧကက္ခရ ကောသဒိကာ) ကေန
ဇလေန လိဿတိ သိလိဿတိတိ ကလသော၊ လိသ လေ
သနေ၊ အ၊ ဣဿတ္တံ၊ (အဘိဓာန်ဒိကာ)

ပိလိန သုဝဏ္ဏံပိယ-ကျေသောရွှေကဲ့သို့၊ (ရွှေကျင်ကဲ့သို့လည်းဟူ)
သမုဿိတ သုဝဏ္ဏံခန္ဓာပိယ-ကောင်းစွာဆောက်အပ်သောရွှေသည်
တိုင်ကဲ့သို့၊ (ရွှေချောင်း၊ ရွှေခဲ၊ ရွှေတုံးသော်လည်းဟူ)။ ။ ဟေဋ္ဌာ-
အောက်၌၊ အဇဇာကာသံ-ဟင်းလင်းသော အပြင်သို့။

စန္ဒမိ စန္ဒပဘာစသည်၌ နောက်ဖြစ်သော စန္ဒသဒ္ဓါကိုကား “ ကာ
ယေန ကာယာနုပဿနာ ” စသည်ကဲ့သို့ “ လ၌နေစသည်တို့၏အရောင်
စင်စစ် မရှိသောကြောင့် ” အာဓာရ အာဓေယံ တန်ရုံသာဆိုသည်။
“ ဒေဝတာနံ ဥယျာန ” စသည်၌လည်း “ ဥယျာနေ ဥယျာနပဘာ ”
စသည်ဖြစ်သင့်တော့သည်ဟု ဆရာတို့မိန့်ကုန်၏။ စန္ဒပဘာသဒ္ဓါသည်
“ သုဂတစိဝရံ ” ကဲ့သို့ သမာသံပြီးလတ်သော် အရောင် သာမန်ကို
ဟောရကား စန္ဒမိ ဟု ဆိုပြန်သည်။ ဤသို့ ယူသော်လည်း သင့်ကောင်း
ပါ၏။

တိသဟဿိ မဟာသဟဿိ လောကဓာတုယော-ကုဇေတသိန်း
သော လောကဓာတ်တို့ကို၊ အာလောက ဗရဏသမတ္ထော-အရောင်
ဖြင့် နှူစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော၊ မဟာဗြဟ္မာပိ-သည်လည်း။

ဤသို့သောအနက်ကို အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား တိ
သဟဿိမဟာသဟဿိတိ သဟဿတော ပဋ္ဌာယ တတိယာ တိသ
ဟဿိ၊ တိသဟဿံဝါ ကတွာ ဂဏိတတ္တာ၊ မဟန္တေဟိ သဟဿ
ဟိ ဂဏိတာ မဟာသဟဿိ၊ ဧတ္တာဝတာ ကောဋိသတ သဟဿ
စက္ကဝါဠပမာဏော လောကော ဒဿိတော-ဟူသော တိကနိပါတ်
အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ အစရှိသည်ကိုမြင်၍ သိသတည်း။ အာစရိယဝါဒ
ဖြစ်အံ့၊ တိသဟဿိဖြစ်ဟန်ကား ထောင်တည်၊ ထောင်ဖြင့် မြှောက်၊
သန်းဖြစ်၏၊ သန်းတည်၊ ထောင်ဖြင့် မြှောက်ပြန်၊ ကုဇေရာဖြစ်၏၊ ကုဇေ

ရာတည်း၊ ထောင်ဖြင့် မြှောက်ပြန်၊ ကုဇေသိန်း ဖြစ်၏။ မဟာသဟသိ ကား ပရိသာယ်သာတည်း၊ ဤသို့ မြှောက်ခြင်းကား ဂယုမာနဝိမိ တည်း၊ ဝဇ္ဇမာနဝိမိဟူမူကား တသိန်း ဟူ၍ မိန့်သော်၊ (မိန္ဒြေဝင်း) 'မဟာသဟသိ၊ သိန်းကောဋီလျှင်' ဤသို့ စသည်ဖြင့် မဟာသိလဝံသ ထေရ်မြတ်ဝါဒတို့ကို မြင်၍သိသတည်း။

ဆရာမြတ်တို့ကား-“သုံးထောင်သောလောကဓာတ်၊ တသောင်း သောလောကဓာတ်တို့ကို” ဟု ပေးကုန်၏။ ထိုမျှလည်း ဆရာတို့သည် ဂုဇ္ဇနိလောကဓာတ်၊ ဒွိသဟသိလောကဓာတ်၊ တိသဟသိလောက ဓာတ်၊ မဟာသဟသိလောကဓာတ်ဟုခွဲ၍ ယခင်နည်းကို ဆိုကုန်၏။ ရှေးဆိုပြီးသည်အတိုင်းသာ ဝေဠုမြင်ဘူးသည့် အလျောက် ထင်ပချေ သည်။ ထိုထက်အကျယ်ကို သိလိုမူ ငိုကာ၊ အနု စသည်နှင့်တကွ အထူး ထူးသော ကျမ်းတို့မှ ရှာဖွေအပ်၏။

စန္ဒိမသုရိယ။ ပ။ ရုက္ခာနံဋ္ဌိ စန္ဒိမကား “အတ္တာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ” စသည်ကဲ့သို့ မိမာန်ဟော၊ စန္ဒိယ ဒေဝပုတ္တယ နိဝါသနံ စန္ဒိမာ ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ အန္တကာရံ သူရတိ ဟိံ သတိတိ သူရိယော၊ ကရန္တိလောကာ တောယာတိ တာရာ၊ အတ္တနော ဝသာ တာရတိအရတိ ဂစ္ဆတိတိဝါ တာရာ၊ တာရေတိ လောကေ အဟိတတောတိဝါ တာရာ၊ တာရာဒေဝ တာရကာ(သုတ္တ)တာရကာဒေဝ တာရကရူပါ၊ ‘ဂေါရူပ’ စသည်ကဲ့သို့ တက္ကောတည်း။

ဤရောင်ခြည်ထွက်ရာ၌ အချို့သောသူတို့သည် ပက္ခန္ဓိ သုဂ္ဂါသည်ကို ထောက်၍ ပြေးလေသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ပြန်လတ္တံ့ ဟု နှလုံး သွင်း၍ ရောင်တော်ပြန်ဟုဆိုကုန်၏။ ကျမ်းဂန်အထူးမဝေဠုဘူးချေ၊ ဝေဠု မြင်ဘူးသည့် ကျမ်းဂန်တို့၌ ဤသို့မဆို၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်၏ အစွမ်းအား ဖြင့် သာသနာတော်ကွယ်သောအခါ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သုံးသပ်သော ကာလ၌ကဲ့သို့ပင် ရောင်တော်ပြုလတ္တံ့ ဟူ၍ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ပြေး လေသော ရောင်ခြည်တော်ကိုရည်၍ ရောင်တော်ပြန် မဆိုလို၊ ရောင် တော် ပြုပြန်လတ္တံ့ သည်ကိုရည်၍သာ ရောင်တော်ပြန်ဟုဆိုလိုသည်။

ပြန်ပွားရေးမှု)

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏဓာတု ဟူသည်ကား 'စောရေဟိ ဂါမော ဒဗော' ကဲ့သို့ အကြောင်း၏အကြောင်းကို အကြောင်းဟူပါသည်။ ဝါ-ပစ္စယ ဥတုဇသဒ္ဓါ ကျေသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ - စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ဝဏ္ဏဓာတု-သည်။ (ရှေးနည်းသို့) ဝါ-စိတ္တပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏဓာတု-သည်။ (နောက်နည်းသို့) ဤသို့ပေး။ ဝါ-သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ ဟူသကဲ့သို့ စိတ်ကိုမြှင့်သောကြောင့် ဆိုပါသည်ဟူ၏။

အသိတိဟတ္ထမတ္တေ ပဒေသေ၏အရကို ပကတိပုရိသ၏အစွမ်းဖြင့် ယူအပ်၏။ အသို့ ယူအပ်သနည်းဟူမူကား မြတ်စွာဘုရား အတောင်တော်သည် မန္တိမပုရိသသုံးတောင်ဖြစ်၏။ မန္တိမပုရိသ တတောင်သည် ပကတိပုရိသတတောင်နှင့် လက်ရှစ်သစ်ရှိ၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် မိန့်အပ်သော ပကတိ ပုရိသအတောင်ဖြင့် ရှေ့ နောက် လက်ဝဲ လက်ျာ အောက် အထက်ရှစ်ဆယ်စီယူ။ (ဤအကြောင်းကိုသိလိုမူ သင်္ဂီတိသုတ် အဋ္ဌကထာကို ကြည့်လေ) မြတ်စွာဘုရား လေးတောင်သည် ပကတိ ပုရိသတဆယ့်ခြောက်တောင်ဖြစ်၏။ လေးမျက်နှာနှင့် ထဆယ် ခြောက်တောင်စီ၊ အထက်မျက်နှာ၌ တဆယ့်ခြောက်တောင်အားဖြင့် တဆယ့်ခြောက်တောင် ငါးလီ ဖြစ်ရကား.....အတောင် ရှစ်ဆယ် ဖြစ်၏ ဟု ပရိတ်ကြီးဒီကာ၌ မိန့်အပ်သော.....'

ဘဂဝတော ဧကရတနံ မန္တိမပုရိသဿ တိရတနံ ဟောတိ၊ မန္တိမပုရိသဿ ဧကရတနံ ပကတိပုရိသဿ အဋ္ဌင်္ဂီလာမိကံ ရတနံ၊ တဿ ဘဂဝတော စတုရတနဘူတံ ဗျာမံ ပကတိပုရိသဿ သောဋ္ဌသရတနံ ဟောတိ၊ တေန စတုဒိသာ ဥပရိဒိသာတိ ပဉ္စသု ဒိသာသု သောဋ္ဌသ သောဋ္ဌသာတိ ဟေတွာ သမန္တာယိတိဟတ္ထ ရတနပမာဏာ" ဟူသော ဝိနိစ္ဆယ ဗျာမပ္ပဘာကို မမှတ်လင့်၊ (ဤတွင်မှားတတ်၏)

အယံ-သည်လျှင်၊ မနုသာဒေသနာနာမ-မည်၏။
ဤတွင်ရွှေ့ ကားမနုသာဝဝတ္ထာပိတဖြစ်သော နယသာဂရ၌
ဂန္တိရတာဝပြီး၏။

ဝစီဘေဒဖြစ်သော နယသာဂရ၌ ဂန္တိရ၏အဖြစ်ကို ပြလိုရကား ‘သတ္တပန’ စသည်တက်သော်။ ပနကား ပက္ခန္တရ၊ တက်ဘွယ်များစွာ ကျန်၏။ အပရဘာဂေဝိ ဟိ ဌိ ဟိကား ဒဠိ၊ အမျိုးသော သူတို့ကား ကာရုဏကြံကုန်၏။

ကာယသက္ခိ’-ကိုယ်တော်မျက်မှောက်ကို၊ ကတွာ-၍၊ (သဒ္ဓါနက်) ကာယသက္ခိ’ ကတွာ-ရှေ့တော်မှကား ထား၍၊ (ရှေးရှုထား၍ သော် လည်းဟူ)။ ။ အာကာသဂင်္ဂါဝိယ-ရေတံခွန်ကဲ့သို့။ အနန္တာ အပရိ မာဏာ အဟောသိ၊ ဤတွင်ရှေ့ကား ဝစီဘေဒဖြစ်သော နယသာဂရ ၌ ဂန္တိရဘာဝ ပြီး၏။

ထိုသို့ ပြုငြားသော်လည်း ဗုဒ္ဓါနုဗြိမှသည် ‘တံ ဂဏနစာရံဌပေသိ’ တိုင်အောင်သော ပါဌတို့ကိုလည်း ဂန္တိရဘာဝအဖြစ်ကိုပြဘက်သော ဤစကား၌ သွင်း၍ ယူအပ်၏။ ဗုဒ္ဓါနုဗြိ၌ ဟိကား ဒဠိ၊ တပ္ပါကဒီကရဏ သော်လည်း သင့်ကောင်းပါ၏။

ဘုဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘတ္တော၊ နံနက်ကာလရစေ၊ ဘတ္တတော ပစ္ဆိာ ပစ္ဆိာဘတ္တော၊ ညကာလရစေ။ ညကာလကိုသာ ပစ္ဆိာဘတ္တဟု ဆို သည်ကား အထင်သို့သာလိုက်သည်။ ဤ၌ ပစ္ဆိာဘတ္တကိုကား ဆွမ်း စား အနုမောဒနာပြုသောကာလမှ နောက်ဖြစ်သမျှကို ယူအပ်၏။

အဘယ်ကြောင့် ထိုမျှ တိုသောကာလ၌ အနန္တအပရိမာဏဖြစ်လေ သနည်း ပုစ္ဆာထုတ်လိုရကား ကဿာဟု မိန့်သော် (ပုစ္ဆာထုတ် ဟူ သမျှကို ဤနည်းချည်းဆို) ထိုပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကို အကျယ် ဖြေလို ရကား ဗုဒ္ဓါနုဗြိမှသည် ဧတ္ထကော ဟောဘိတိုင်အောင် မိန့်၏။

“ ဟိ ” ကို ယသ္မာ။ ပ။ လဟုပရိဝတ္တနံ၊ တသ္မာဟု သမ္ပနံ။ ဘဝင်္ဂ ပရိဝါသော လဟုကော ဟူသောပါဌ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဘုရား သဗ္ဗညုအား တရားအနုမောဒနာ ပြုသောကာလ၌ ရှေးဝိထိ၏လည်း နောက်ဘောင်မည်သော၊ နောက်ဝိထိ၏လည်း ရှေးဘောင် မည်သော နှစ်ချက် သုံးချက်သော ဘောင်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မဏိဒီပ, ဂဏ္ဍိတို့၌ “ဘဝင်္ဂပရိဝါသောဘိ ဗုဒ္ဓါနု တဒါရမ္မဏာနန္တရံ

ဒေတိဏိဘဝင်္ဂိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တဒေဝါလမ္ပဏံ အညံဝါ ဂဟေတွာ အာဘဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု မိန့်သတည်း။ များစွာသော ပညာရှိတို့ကား-

ဒေ ဘဝင်္ဂါနိ ဗုဒ္ဓဿ၊ သာရိပုတ္တဿ သောဇ္ဇဿ၊
အညသံ ပန သတ္တာနံ၊ ဘဝင်္ဂါနိ ဗဟူနိပိ။ ။ဟု မိန့်ကုန်၏။

ဒန္တာဝရဏံ - နှုတ်ခမ်းနှစ်ဘက်သည်၊ သုဗုဒ္ဓိတံ - ကောင်းစွာ စေ့၏။ ဒါ-အာဘဇ္ဇနေ၊ ဒါယတိ ဘက္ခမနေနာဘိ ဒန္တာ၊ ဒါဓာတ်၊ အန္တ ပစ္စည်း၊ ဒံသ-အဒနေဂါ၊ ဒံသေန္တိ ဘောဇ္ဇမနေနာ တိပိ ဒန္တာ၊ ဒံသဓာတ် အန္တပစ္စည်း၊ ဓာတွန်ကျေ၊ ဒန္တ အာဘရတိ ဆာဒယတိတိ ဒန္တာဝရဏံ၊ (အဘိဓာန်ဒီကာ) ဒန္တာ အာဝရိယန္တိ ဇေတနာတိ ဒန္တာဝရဏံ၊ (မဏိဒီပ)

မုခါဒါနံ-ခံတွင်းတော်လှစ်ခြင်းသည်၊ (ဒီကာ၊ မရသာရတ္ထ ဒီပနီ၊ မဏိဒီပအလို) အာဒိယတေ ဝိဝရိယတေ အာဒါနံ၊ မုခဿ အာဒါနံ မုခါဒါနံဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ ‘အာဒါနံသဒ္ဓေါ အညတ္ထ ဂဟဏက္ခော ဟောဘိ၊ မုခါဒါနန္တိ ဣပေန ဝိဝရဏက္ခော ဟောဘိ၊’ ဝါ၊ မုခါဒါနံ-လှစ်အပ်သော ခံတွင်းတော်သည်၊ (မဏိဒီပ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီ အလို) အာဒိယတိ ဝိဝရိယတိတိ အာဒါနံ၊ မုခမေဝ အာဒါနံ မုခါဒါနံ၊ ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ ဝါ-လှစ်ကြောင်းဖြစ်သော ခံတွင်းတော်သည်၊ (မဏိဒီပအလို) အာဒိယတိ ဝိဝရိယတိတိ အာဒါနံ၊ မုခမေဝ အာဒါနံ မုခါဒါနံ ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ ဝါ-မုခါဒါနံ - အာဟာရကို ယူတတ်သော ခံတွင်းတော်သည်၊ (ဂဏ္ဌိ) ဩဒနာဒိ အာဒါဒါတိတိ အာဒါနံ၊ မုခမေဝ အာဒါနံ မုခါဒါနံဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ ဝါ မုခါဒါနံ-နှုတ်ချာတော်သည်၊ (မိန္ဒြောင်း) နှုတ်ချာ ဟူသည်ကား အလယ်အရုဇကိုယူ။

သိလိဋ္ဌံ-ကောင်းစွာတည်၏၊ (ဒီကာ၊ ဂုဋ္ဌတ္ထဒီပနီအလို) အမျှတည်၏၊ (မရသာရတ္ထဒီပနီအလို) တပေါင်းတည်းတည်၏၊ (မဏိဒီပအလို) နှုတ်ခမ်းနှစ်ဘက်၏အလယ်ဟု မဏိဒီပဋ္ဌိဆို၏၊ အချို့ သောသူတို့ကား ‘သိလိဋ္ဌံ-ဖြည်းညှင်း၏’ ဟု ပေးကုန်၏၊ အတ္တနောမတိမျှသာ၊ မသင့်။

ဆရာ.....တခဏမျှဖြစ်သော ဒေသိတဗ္ဗဓမ္မစဉ်လျက်လည်း သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏ရှင့်၊ ဝါ-ရှိသောဟု ဆိုပြီ၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဟောသောတရားကား အဘယ်မျှနည်း

မေးသွယ်ရှိရကား “တေ မာသံ ဒေသိတဓမ္မော ပန အနန္တော အပရိ
မာဏောယေဝ” ဟု မိန့်သော်။ ပနကား ပက္ခန္တရ၊ ထိုကို အကျယ်ပြုလို
ရကား ‘အာနန္ဒတ္ထေရော ဟိ’ မိန့်သော်။

ဟိ ဝိတ္ထာရိသာမိ-အံ၊ ဝါ-ထိုအနန္တ အပရိမာဏ အဖြစ်ကို မြစေလို
ရကား မိန့်သော်၊ ဟိသစ္စံ-၏၊ (ပါပေတံ နသက္ကောတိတိုင်အောင်ယူ)
ပဉ္စဒသဂါထာသဟဿာနိ-တသောင်း ငါးထောင်ကုန်သော ဂါထာ
တို့ကို၊ သဠိပဒသဟဿာနိ-ပုဒ်ခြောက်သောင်းတို့ကို၊ ဝါ-တသောင်း
ငါးထောင်သော ဂါထာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဠိ
ပဒသဟဿာနိ-တို့ကို။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ဂါထာ တသောင်း ငါးထောင်ကို ပုဒ်ခြောက်
သောင်းဟုဆိုသည်ကား တဂါထာ၌ လေးပါဒစီရှိရကား လေးခုဖြင့်
မြောက်သည်ရှိသော် ခြောက်သောင်းဖြစ်၏ ဟူလို၊ ထိုကိုရည်၍ အရှင်
မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်သည် “နုတ်မုခပါဌ၊ ပိဋကတ်ကို၊ သင်ရွတ်
သောခါ၊ ဆန်းလက်၌ဖြင့်၊ ဂါထာလည်းကောင်း၊ လေးဆပေါင်း၍၊
ခြောက်သောင်း တိုက်တိုက်၊ ခန့်သည် ပိုဒ်ကို ” ဟု စပ်တော်မူ
သတည်း။

“လတာပုပ္ဖါနိ-နွယ်ပန်းတို့ကို၊ လတာစ ပုပ္ဖါစ လတာပုပ္ဖါနိ” ဟု
ခွန်ပြု။ “ပုပ္ဖါနိ ဓာရေန္တိတိ ပုပ္ဖါနိ၊ လတာစ တာ ပုပ္ဖါနိစေတိ လတာ
ပုပ္ဖါနိ” ဟု ကမ္မဓာရယ်မပြုလင့်၊ ထို့ကြောင့် မိန္ဒာင်းဆရာလည်း
ခွန်ဟု မိန့်သတည်း။ အရှင်မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်သည် “ရင်ကြိုက်
သင်ကူး၊ ပန်းနွယ်ခူးလျက်” ဟု ဥပမာတပုဒ် မိန့်ပြီးမှ..... “နွယ်ရှူးရင်း
ကိုင်၊ စင်လုံးယိုင်သို့” ဟု ခွန်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူလျက် စပ်တော်မူ
သတည်း။

အာကဗ္ဗေန္တောဝိယ-ငင်ဘိသကဲ့သို့၊ (သဒ္ဒတ္ထ) ခူးဘိ၊ ငင်ဘိသကဲ့
သို့၊ ဝါ-ဆွတ်ဘိ၊ ငင်ဘိသကဲ့သို့၊ (လောကဝေါဟာရ အဓိပ္ပာယ်တ္ထ)
ဌိတပဒေနေဝ-ရပ်သောဣရိယာပုထ်ဖြင့်လျှင်၊ ဌတွာ-တည်၍။

ဌိတပဒေနေဝ ဌတွာတိ ဧတ္ထ ပဒသဒ္ဓေါ ဣရိယာပထဝါစ
ကော ဧဟာတိ၊ န ပါဒဝါစကောတိ ဌာနသင်္ခါတေန ဧကေ
နေဝ ဣရိယာပထေန ဌတွာတိအတ္ထော ဝေဒိတဓမ္မာ၊ (မဏိဒိပ)

ပြန်ပွားရေးမူ။

ဋီတပဒေနေဝ-ရပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တခုသော ဣရိယာပုထ် အဘို့ဖြင့်၊ ‘ဋီတပဒေနေဝါတိ ဇေကေန ဣရိယာပထေန’ ဟူသော ဂဏ္ဌိ အလို၊ ဂဏ္ဌိအလိုကား ပဒသဒ္ဒါသည် ကောဋ္ဌာသဟောတည်း။ အချို့ သော သူတို့ကား “ဋီတပဒေနေဝ - ရပ်သောခြေဖြင့်လျှင်၊ ဋီတပဒေ- ရပ်၍” ဤသို့ပေးကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ဝါဒကိုကား ရပ်သည်ဟူက ခြေဖြင့် သာလျှင် ဇေန္တုဖြစ်၏။ ဝိသေသဆိုဘွယ်မရှိသော လောကဝါဟာရ အထက်ကို ထောက်သော်လည်းကောင်း၊ “သန္တဝေသတိ ဗျာဘိစာ ရေ ဘေဒကံ သာတ္ထကံ ဘဝေ” ဟူသော သဒ္ဒါနည်းကို ထောက်သော် လည်းကောင်း၊ ယခင်ဆိုခဲ့ပြီးသော မဏိဒီပဂဏ္ဌိတို့ကိုထောက်သော် လည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထဝါစက၊ ကောဋ္ဌာသဝါစကကိုသာရည်၍ ပါဒဝါစကလက္ခဏာ မထင်စေမူ၍ စပ်တော်မူသော “ရပ်ကြိုက် သင်ကူး” ဟူသော ရှင်မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်၏ ဝါဒကို ထောက် သော်လည်းကောင်း ပယ်အပ်သည်သာဖြစ်၏။

အနုပဒံ-ပုဒ်အစဉ်အတိုင်း၊ (ဒဒမာနောဋ္ဌိစပ်)ဝါ-ပုဒ်စဉ်ဖြစ်သော၊ (ဥဒ္ဒေသံဋ္ဌိစပ်)

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ရှင်အာနန္ဒာ၊ ဘုရားမှတစ်ပါးသောသူတို့သည် သင် သည်ရှိသော်ဆရာသည် ပထမပါဒ က ရှိစဉ်လျှင် တပည့်သည် ဒုတိယ၊ တတိယပါဒစသည်သို့ ရောက်လင့်ရာ၏ဟူလို၊ အချို့ သောသူတို့ကား “ဖါးအစဉ်အတိုင်း” ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။

အဓိမတ္တသတိမာ-သော၊ အဓိမတ္တဂတိမာ-အလွန်သော ပညာရှိ သော၊ အဓိမတ္တမိဘိမာ-အလွန်သော လုံ့လရှိသော၊ သာဝကော- သည်၊ (ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တောဋ္ဌိစပ်) သတ္တာရာ-သည်၊ (ဒေသိတဋ္ဌိစပ်) ဥဂ္ဂ ဏ္ဍန္တောဋ္ဌိ-လည်း၊ (အပိကား သန္တာဝနာ) သူတစ်ပါးတို့သင်သော်ကား ပဂေဝဟူလို။

ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး တရားဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကိုယ် တော်၏ မျှခြင်း အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟု ပုစ္ဆာထုတ်လိုရကား ဇေ တေ မာသံ မှသည် ယာပေသိတိတိုင်အောင် မိန့်သော်။ ပဋိဇဂ္ဂနေနေဝ ကား အဖြေတည်း၊ ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘ဗုဒ္ဓါနံဟိ’ မိန့်သော်၊ ဟိကား ပိတ္တာရ၊ မနုဿလောကေ ကာလံ ဩလောကေတိန္ဒ မနုဿလောကေ ဟု သာမန်ဆိုလျှင် မူလည်း အတ္ထာပကရဏ စသည်ဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်

(ပိဋကတ်တော်

ကျွန်းကိုသာ ယူအပ်၏။ ကာသံဟု သာမန်ဆိုလျှင်မူလည်း ပုရောဟတ္တ ကာလကိုသာ ယူအပ်၏။

နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌ-ကွမ်းရိုး ဒန်ပူကို၊ ဝါ-နဂါးပြည်၌ ဖြစ်သော နွယ်ဒန်ပူကို။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ “နာဂလောကေ ဇာတာ လတာ နာဂ လတာ” ဟုဆို၏။ အချို့ သောသုတို့ကား “ဝါးဒန်ပူကို” ဟုပေးကုန်၏။ သုရတ္တဒုပဋ္ဌံ - ကောင်းစွာတပ်သော၊ ဝါ-ကောင်းစွာ ဆိုးအပ်သော နှစ်ထပ်သော သင်းပိုင်ကို၊ နိဝါသေတွာ-၍၊ (အောက် အထက်ပြန်၍ ဝတ်သည်ကိုယူ) ဝီဝရံ ပါရပိတွာ-၍၊ (ဒုကုဋ်၊ ကိုယ်ဝတ်ထပ်၍ ရုံသည် ကိုယူ) စာတုမဟာရာဇ ဒတ္တိယံ သေလမယံ ပတ္တိ ကား တပုဿ ဘလ္လိကညီနောင်သည် လှူအပ်သော မှုကြွက်ကျစ်၊ ပဲပြားဆုပ်တို့ကို ခံတော်မူလိုသော ကာလ၌ နတ်မင်း လေးယောက်သည် ရှေးဦးစွာ လှူအပ်သော ပတ္တမြားညိုဖြင့်ပြီးသော သပိတ်တို့ကို ပယ်တော်မူပြီး၍ ထို့နောင်မှ နတ်မင်း လေးယောက်သည် ကပ်အပ်သော ပဲနောက် အဆင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးကုန်သော လေးလုံးသော သပိတ် တို့ကို တလုံးတည်း ဖြစ်စိန်သောငှါ အဓိဋ္ဌာန် အပ်သော ပဲနောက် အဆင်းဖြင့် ပြီးသော သပိတ်ကိုယူ။

သေလမယံ - ပဲနောက်အဆင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော သပိတ်ကို။ သေလမယေ ပတ္တေတိ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသေလမယေ ပတ္တေ(ဝိနည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ)။ ဥတ္တရကုရုံ-မြောက်ကျွန်းသို့၊ ဝါ-ဥတ္တရကုရ ကျွန်းသို့၊ ဤ၌ သဒ္ဓါသဘောကို မသိကုန်သော “ဥတ္တရဂုရု၊ အမရ ဂေါယာန်” စသည်ဖြင့် ခေါ်မှားလေကုန်သော အမျိုးသားတို့အား မှတ်သားသိစိန်သောငှါ လေးကျွန်း၏ ဝစနတ္ထကို ဆိုလိုက်အံ့။

ဝေဒေန ပညာယ ဤဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝေဒေဟော၊ သောဝေ ပိဒေဟော၊ ဣမံ ဇမ္ဗူဒိပ မုပါဒါယ သိနေရုနော ပုဗ္ဗဒိသာ ဘာ ဂတ္တာ ပုဗ္ဗောစ သော ပိဒေဟောစာတိ ပုဗ္ဗပိဒေဟော၊ ဇလ မဇ္ဈေ ဒိဗ္ဗတိတိ ဒိပေါ၊ ဒိဗ္ဗာ အာပေါ သန္ဓတိ ဧတ္ထာတိဝါ ဒိပေါ၊ ဒိဗ္ဗတိ ဧတ္ထ သဒ္ဓမ္မော ဗုဒ္ဓကုရောတိဝါ ဒိပေါ၊ ဇမ္ဗုယာ လက္ခိတော ဒိပေါ ဇမ္ဗုဒိပေါ။

ဂဝေန ယန္တေတ္ထာတိ ဂေါယာနော (ဧတ္ထဒိပေ-၌၊ ဇနာ- တို့သည်၊ ဂဝေန - နွားဖြင့်၊ ယန္တိ - သွားတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ

ပြန်ပွားရေးမူ)

တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော ဒီပေါ-သည်၊ ဂေါယာနော - မည်၏။) သိနေရုနော အပရဒိသာဘာဂတ္တာ အပရောစ သော ဂေါယာနော စာတိ အပရဂေါယာနော။

ဓမ္မတာသိဒ္ဓဿ ပဉ္စသီလဿ အာနုဘာဝေန ကံ သုခံ ဥရုဟောန္တမေတ္တာတိ ဣရု၊ကံ ပါပံ ရုန္တတိ ဧတ္တာတိဝါ ဣရု၊သိနေရုနော ဥတ္တရဒိသာဘာဂတ္တာ ဥတ္တရောစ သော ဣရုစာတိ ဥတ္တရဣရု။ ။ဤသို့သော ဝစနတ္ထကို ထောက်၍ ပေါဟာရကို သိကုန်ရာ၏။ဤသို့သောဝစနတ္ထကိုသိလိုလျှင် အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ဧကက္ခရကောသဋီကာ အစရှိသော ကျမ်းတို့ကို ကြည့်လေ။

ဘုရားသဗ္ဗညုကား-ဤကနေဝန်းပေါ်ကိုကြွ၍ ထိုမှာနေဝင် ဆည်းဆာကို ဆွမ်းခံတော်မူ၍ ဤသို့ ပြန်၍ စန္ဒကူးတော၌ ဆွမ်းဘုန်းပေးတော် မူသတည်း၊ သာရိပုတ္တထေရောပိဋ္ဌိ ပိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဘုရားသာလျှင် စန္ဒကူးတောသို့ ကြွ၍ နေသည်မဟုတ်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း နေ၏ဟူလို။

သာဝကာနံ သာဝကတော ဇေဋ္ဌော သေဋ္ဌောဝါ အဂ္ဂသာဝကော(ဝိဂြိုဟ်)ဝေလန္တေ -၌။။ကာယဝေလာယ-အဘယ် မည်သော အခါ၌၊ ဂစ္ဆတိ - နည်း၊ ဘုမ္မတ္တံ တတိယာလည်း ကြံကုန်၏။

မဟောသက္ခာ-တန်းခိုးကြီးကုန်သော နတ်တို့သည်၊ အပ္ပေသက္ခာ-တန်းခိုးနည်းကုန်သောနတ်တို့သည်။

ဤသတိ အဘိဘဝတိတိ ဤသာ၊ ဘုန်းတန်းခိုးရစေ။ မဟောသက္ခာတိ မဟာပရိဝါရာ ဟု ကျမ်းဆရာတို့ မိန့်ရကား အခြံအရံ ပရိသတ် သော်လည်း ရစေ။မဟာတိ ဤသာ မဟောသာ၊ ကြီးသော ဘုန်းတန်းခိုး ရစေ။ယခင်နည်း များသောပရိသတ်လည်းရစေ။မဟောသာတိ အက္ခာယတေတိ မဟောသက္ခာ။ ‘မဟောသာတိ-ကြီးသော တန်းခိုးရှိ၏ ဟူ၍၊ ဝါ-များသောပရိသတ်ရှိ၏ဟူ၍၊ပရေဟိ-တပါးသောနတ်လူတို့သည်၊ အက္ခာယတိ-ကြားအပ်၏’၊(ဆိုအပ်၏သော်လည်းဟူ၊မှတ်အပ်၏သော်လည်းဟူ)အဓိပ္ပါယ်တ္ထပေး၊အပ္ပေသက္ခာ၌ ၎င်းနည်းဆို။ဤအကြောင်းကို သိလိုမှ စတုက္ကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကိုကြည့်။ သာရိပုတ္တ

ထေရောပိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား.....ဘုရားသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ သာဂိ ပုတ္တရာလည်း ဟော၏ဟူလို။

အယံ-ကား၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ - ရှေးအလေ့အကျက်တည်း၊ (ရှေးဆု တောင်းကည်းသော်လည်းဟူ)

ကိရာတိ အနုသဝနတ္ထေ နိပါတော၊ အရုဗိယတ္ထေ ကတ္ထမိ။

သရေ - သရဏ္ဍာယ်သံဌိ၊ နိဗ္ဗိတ္တံ - တရားတော်ဟူသော အာရုံကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (သီချင်းစသည်ကဲ့သို့ အသံဌိတပ်သောအားဖြင့်ယူသည် မဟုတ်ဟူလို)

ကဿတေတိ ကဏ္ဍော၊ ကသပိလေခနေ၊ ဧဏ္ဍော၊ ကဏ္ဍောပိယာတိ ကဏ္ဍော၊ ဥပမာမဆင့်သော်လည်းသင့်၏။ သုစန္ဒိ ဇေတန တဒတ္ထိကာ တိ သုက္ကော။ :

သရေ-တရားသံဌိ၊ နိဗ္ဗိတ္တဂ္ဂါဟမတ္တကေနော - အာရုံပြုကာမျှဖြင့် လျှင်၊ (နိဗ္ဗိတ္တိ သုဌိစပ်) ကာလံ ကတွာ - သေ၍၊ ယခင်ဆိုခဲ့ပြီးသော နိဗ္ဗိတ္တဂ္ဂါဟမတ္တကေနော ဟူသောပါဌ်ကို ကာလံ ကတွာ၌ မစပ်ပါ လင့်၊ စပ်သည်ရှိသော် နာသောအဆုံး၌ပင် သေသည်ဟု မိစ္ဆာဉာဏ် ဖြစ်ရာ၏။ ကံအားလျော်စွာ တည်၍ သေသည်သာယူ။ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ- နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ တခုသောအကြားပတ်လုံး၊ (ငါတို့ဆရာ မြတ်အနက်) အချို့သော ဆရာတို့ကား.....ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ-ဘုရားတဆူ အကြားပတ်လုံးဟု ပေးကုန်၏။ ထိုသို့ပေးသော် ၎င်းနိဂ္ဂဟိတ်ကာရန် နှင့် နပုံသက၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသော ဧကံသဒ္ဓါသည် ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါသို့ သွား၍ ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါလည်း နပုံးဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့လည်း သတ္ထုဝါစက ဖြစ် သော ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါ၏ နပုံး၏အဖြစ်သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ မရှိရာခဲ့၊ ဘုရား တဆူတည်း၌ အကြားရှိ၏ဟူသော အပြစ်သည်လည်း ရောက်ခဲ့ရာ၏။ ထိုသို့သော သမ္မောဟပိနောဒနိအစရှိသော များစွာသော အဋ္ဌကထာ ဝိသုဒ္ဓိကာတို့၌ “ဒွေ တိဏိ ဗုဒ္ဓန္တရေနိ” စသည်ဖြင့် အန္တရသဒ္ဓါကိုခွဲသော အဖြစ်သည် ထင်ခဲ့၊ ထို့ကြောင့် မသင့်။

ဧကပ္ပဟာရေနော-နှစ်ခုမြောက်သော သာယန္တ ဟု ဆိုအပ်သော ဒိဝသ၏ သုံးခုမြောက်သော ပဟိရိဟုဆိုအပ်သော တခုသောကာလ ဖြင့်လျှင်၊ ဝါ-၌လျှင်၊ အဟောသိ-၏။

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဤသို့သောအနက်ကို အဘယ်ကိုမြင်၍ပေးသနည်းဟူမူကား “ဧကပ္ပဟာရေနာတိ ဧတ္ထ ပဟာရောတိ ဒိဝသဿ တတိယော ဘာဂေါ ဝုစ္ဆတိ” ဟူသောဒီကာပါဌ်၊ “သောစ ဒိဝသာဝယာဂေါ ပုဗ္ဗန္နဒိဝသာဝယဂေါ သာယန္နဒိဝသာဝယဂေါတိ ဒုပိဓော ဟောတိ၊ တတ္ထစ ဧကေကော ပထမပဟာရော ဒုတိယပဟာရော တတိယပဟာရောစာတိ တိပိဓော ဟောတိ၊ ဣဒံပန တတ္ထ ဒုပိဓေ ဒိဝသာဝယဝေ သာယန္နဒိဝသာဝယဂေါ အဓိပ္ပေတော၊ တတ္ထာပိ တိပိဓေ သာယန္နဒိဝသာဝယဝေ တတိယပဟာရောဒေ ဣဓေဓိပ္ပေတောတိ ဒေသန္တော ဧကပ္ပဟာရေနာတိ ဧတ္ထာတိ အာဒိမာဟ” အစရှိသော မဏိဒီပပါဌ်တို့ကို မြင်၍ သိသတည်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကား.....ဤပါဌ်ကိုမှီ၍ သိသာပြီ၊ ထိုသုံးပဟိရ် မြောက်သော ကာလ၌လည်း ဘုရားသဗ္ဗညုသည် မယ်တော်အား ဟောတော်မူပြီး၍ ဟောသောအဆုံး၌ သုံးပဟိရ်မြောက်၌ လူ့ပြည်သို့ သက်လွှာရကား ဘုရားသခင် အလျင်ပြီးရာ၏ ဟု မဏိဒီပ၌ ဆို၏၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ကား နေ့၏ သုံးပဟိရ်မြောက်၌ ပြီးသည် ဟူ၏၊ ဂဏ္ဌိ၌ကား ထိုကို ဝဒန္တိနှင့်ဆို၍ ညချမ်းကာလ၌သာလျှင် ပြီးသည် ကို ဧကပ္ပဟာရ ဆိုသည်ဟူ၏။

ပဟာရတိ ကသိကမ္မာဒိကံ ကိစ္စံ ကရောတိ ဧတ္ထာတိ ပဟာရော၊ ပဟာရိယန္တိ ဗဒန္တာဒယော ဧတ္ထာတိဝါ ပဟာရော၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ။ မဏိဒီပ၌လည်း ဆိုဟန်သာ ကွဲသည်၊ အတူတူပင်။

သာရိပုတ္တထေရပဘဒေါ-သာရိပုတ္တရာထေရ်ကြောင့်ဖြစ်၏၊ ဝါထေရ်မှ အမွန်ဖြစ်၏၊ ဝါ-ထေရ်လျှင် အမွန်ရှိ၏။ ။အမက္ခေတွာ-မဒန္တာန်နက်မူ၍၊ မရောစေမူ၍၊ မချေမူ၍သော်လည်း ပေးကုန်၏။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေသော ပထမကျော်သူမြတ်သည် ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သောအနှစ်သဖွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏အဋ္ဌကထာ၌ အဘိဓမ္မာ၏ ဂန္တိရဘာဝပုကာသ၏၊ ၌ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား ဤရွှေ့ပြီးပြီ။

ယံ ဒေဝဒေဝေါ စသော အောက်စကားကို မသိသကဲ့သို့ နှလုံး ထား၍ ဝါစနာမဂ္ဂေါ ထေရပဘဒေါ ဟူသည်ကိုငဲ့၍ ဝေဘန်ခြင်း အကျိုးငှါ စောဒနာထုတ်လိုရကား ဇေံသန္တေ စသည်တက်သော်။

ဇေံသန္တေ-ဤသို့မထေရ်မှ အမွန်ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ထေရပဘဒေါ ကို စွဲ၍ ထွက်သည်။ အချို့သောသူတို့ကား ထပေသိက ထွက်ကုန်၏။ ဇိကာစသည်၌မရှိ။ ထို့ကြောင့်မသင့်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာ အဘိဓမ္မာကို တတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေလိုရကား သော ဟိ စသည်တက်သော်။ ဒဠိ၊ တပ္ပါကဒိနှစ်ပါး သင့်၏။ အချို့သောသူတို့ကား ‘ဆရာ.....ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပဋ္ဌာန်း ကျမ်း၌ ဂဏနစာရကိုထားလျက် အဘယ်ကြောင့် ဘုရားရှေးဦးစွာ တတ်လေသနည်း’ ဟု တက်ကုန်၏။ သင့်သည်မထင်မိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပဋ္ဌမ ဗုဒ္ဓ ဝစန စသည်ဖြင့်ပြီးစေလိုရကား ဗုဒ္ဓေါ စသည်တက်သော်။ စကား ဝါကျာ ရန္တ၊ ပနကား ပိသေသတ္ထ။

ဥဒါနံ-ဝမ်းမြောက်သောစကားကို၊ (နှစ်လိုသောစကားကိုလည်းဟူ) ဥဒါနေသိ-မြွက်၏၊ (ကျူး၏သော်လည်းဟူ)

အာတာပိနော-အလွန်သော လုံ့လရှိထသော၊ ဈာယတော- မကောင်းမှုကို ဖုတ်တတ်ထသော၊ ဖုတ်မြှိုက်တတ် ဖုတ်ကြည်း တတ် ထသော၊ (ဝါတို့ဆရာ) ကြောက်တတ် ထသော၊ (မိန္ဒြာင်း)၊ ဈာယတော-အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန် နှင့် ပြည့်စုံထသော၊ (ယောဇနာ)ဓမ္မာ-သစ္စာလေးပါး တရား တို့သည်၊ ဝါ-ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်၊ (ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိ အလို) ဓမ္မာ - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့သည်၊ (ဆရာအနက်) သဟေတုဓမ္မံ-အကြောင်းနှင့်တကွသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား ကို၊ ကင်္ခါ-တဆယ့်ခြောက် ပါးသော ယုံမှာ ခြင်းတို့သည်၊ ဝပ ယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ-ဖဲကုန်၏၊ (ဂဏ္ဍိအလို၊ ပိ အပ ယန္တိ ပုဒ်ဖြတ်ဟု ယောဇနာဆို၏) ပိရူပယံ-လွှင့်လျက်၊ (မိန္ဒြာင်း) ဖျက်ဆီး လျက်၊ (ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိအလို)

ပထမဂါထာဖြင့် ဒုတိယသစ္စာကို ပြသည်။ ဝါ - ပဒိုစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြသည်ဟူ၏။ ဒုတိယဂါထာဖြင့် နိရောဓသစ္စာကိုပြသည်။ ဝါ-ဗောဓိ ပက္ခိယကို ပြသည်ဟူ၏။ တတိယဂါထာဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို ပြသည်။ မဂ်ကိုပြသဖြင့်လည်း ဖိုလ်ကိုပြရ၏။ ဤကား ခန္ဓဘာဏကထေရ်တို့၏ အယူ၊ ဓမ္မပဒဘာဏကထေရ်တို့၏ ဝါဒကို ပြလိုရကား “ဓမ္မ။ပ။ပန” စသည်မိန့်သော်။

ဂဟကာရက-အတ္တဘော တည်းဟူသော အိမ်ကို ပြုတတ် သော တဏှာယောကျ်ား ပဲခွပ်သွား(ဆရာ)ရမ္မက် ပဲခွပ်သွား၊ (မိန္ဒြား)တံ ဂဝေသန္တော ယေန ဉာဏေန ဒဠု သက္ကာ၊ တံ ဉာဏံ အနိဗ္ဗိသံ အဝိဇ္ဇန္တော-၍၊ ဖါသုကာ-ကိလေသာ တည်း ဟူသော အိမ်၏အခြင်တို့ကို၊ ဂဟကုဋံ-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အိမ်၏ အထွတ်ကို၊ ခယံ-ကုန်ရာ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အဇ္ဈဂါ အဓိဂတော ပတ္တော-သည်။ အသ္မိ-ပြီ၊ (ပ၊ရာဇိကဏ်ဒီကာ၊ ဤအဋ္ဌသာလိနိယောဇနာအလို) ဝါ၊ ခယံ-ကို၊ အဇ္ဈဂါ အဓိဂတော-ငါရပြီ၊ (ဂဏ္ဌိ၊ မိန္ဒြား၊ ငါတို့ဆရာ အလို) ဝါ သင်္ခါရဂတံ-သော၊ ဓမ-၏၊ ဗတ္တံ-သည်။ တဏှာနံ-တို့ ၏၊ ခယံ-ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို၊ အဇ္ဈဂါ အဓိဂတံ-ပြီ။ (ဝိနည်းဂဏ္ဌိ)

ရှေးဆရာတို့အလိုကား.....ဝစီဘေဒကို ပထမဗုဒ္ဓဝစန ဟုယူသည်။ နောက်ဆရာတို့ အလိုကား.....မနုသာ ပဝတ္ထာပိတကို ပထမဗုဒ္ဓဝစန ဟု ယူသည်သာ ထူးသည်။ သင့်သည်ချည်းဟု ဝိနည်းဋီကာ၌ ဆုံးဖြတ်၏။

အာမန္တယာမိ ဗောဓေမိ-သိစေ၏။

ဟန္တဒါနိ။ပ. ဒေထာတိဟူသောဒေသနာဖြင့် လေးဆဲ့ငါးနှစ်ပတ်လုံး ဟောတော်မူသော ဒေသနာကို ကုန်စေသည်။

ပဉ္စစတ္တာလီသဝသာ၏အရကား သက်တော်ရှစ်ဆယ်တွင် တော ထွက်တော်မူသည်မှ ရှေးဖြစ်သော နှစ်ဆဲ့ ကိုးနှစ်၊ ဒုက္ကရစရိယာကျင့် တော်မူသည် ခြောက်နှစ်၊ ပေါင်း သုံးဆဲ့ ငါးနှစ်ကိုသာ ချတော့၊ ဤသို့ သော ဝစနဘေဒအားဖြင့်လည်း ဘုရား ရှေးဦးစွာတတ်သော အဖြစ်

သည်ပြီး၏။ ထိုမျှလည်း ဝိဇ္ဇာကတ်စသော အားဖြင့် ဖြစ်စေလိုရကား ‘တံ သဗ္ဗမိ’ စသည်မိန့်သော်။

ဥဘယာနိ ပါတိမောက္ခာနိ၏အရကို ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနိ ပါတိမောက်နှစ်ပါးကိုယူ။ နွေဝိဘင်္ဂါနိ ၏ အရကား ဘိက္ခုဝိဘင်း, ဘိက္ခုနိဝိဘင်းတည်း။ ဘိက္ခုဝိဘင်းကား ပါရာဇိကဏ်, ဘိက္ခုပါစိတ် တည်း။ ဘိက္ခုနိဝိဘင်းကား ဘိက္ခုနိပါစိတ်တည်း။ နွှါဝိသတိခန္ဓကာ ဟူသည်ကား ရူဇ္ဇဝါ, မဟာဝါတည်း။ သောဇ္ဇသပရိဝါရာဟူသည်ကား ပရိဝါပ ဇိဉ္ဇိ လာသော ပညတ္တိဝါရ, ကထာပတ္တိဝါရ, ဝိပုတ္တိဝါရ, သင်္ဂဟဝါရ, သမုဠာနာဝါရ, အဓိကရဏဝါရ, သမထဝါရ, သမုစ္စယ ဝါရ, ပညတ္တိဝါရ, ထို့နောင် ရှေးနှင့်အမည်တူ ကထာပတ္တိ စသော ရုနစ်ဝါရပေါင်းသော် သောဇ္ဇသဝါရဖြစ်၏။ ဘိက္ခုဝိဘင်း သောဇ္ဇသ၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်း သောဇ္ဇသတည်း။

ဝိနည်းဝိဇ္ဇာကတ်စသည်တို့၏သရုပ်ကိုပြုပြီး၍ ဝိနယသဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထ ကို ပြုလိုရကား ‘တတ္ထ ဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာ’ စသည်မိန့်သော်။ ရှေး ဆရာတို့ကား ရှေးစကားကျဉ်း၍ အကျယ်ချဲ့သည်ဟူ၏။ ဟိတ်သုံးခု ကား နာနာဟိတ်, ဖိုလ်ကား တခုသာတည်း။ ဝိနယတ္ထ ဝိနုဟိ ဟူသည် ဝိဂြိုဟ်တတ်သော ဆရာတို့ဟူလို၊ အယံ ဝိနယောကား သဒ္ဓပဗန္ဓကို သာယူ၊ ဤဂါထာကား ပထျှာ မည်သော အရိယာ ဂါထာတည်း။ ထို ဂါထာ၏ အတ္ထကို ထင်စွာပြုလိုရကား-ဝိဝိဓာ ဟိ စသည်တက်သော်၊ ဟိ ယသ္မာ, ဟိ ဝိတ္ထာရယိသာမိ, ဟိ သစ္စံ ဟု ဆရာတို့ ဇွဲကုန်၏။ ဩက်ရာဇံ၊ ဧတ္ထဖြင့် သတ္တမိ ဗဟုဗ္ဗိဟိကို ပြသည်။ ပဉ္စဝိသေသကား ဝိဝိဓ သရုပ်ကောက်တည်း။ ဝိသေသဘူတာ ဟူသည် မူလပညတ်မှ ထူးသည်ဟူလို၊ ဒဠိကမ္မစသည်ကား ဝိသေသ သရုပ်ကောက်သည်။ ကာယိကစသည်ကား ကိုယ်နှင့်ယှဉ်သော အဇ္ဈာစာရကိုဆုမ္မသည်ကို ကိုယ်နှုတ်ကို ဆုမ္မသည်ဟု ဌာနူပစာရအားဖြင့် ဆိုပါသည်။

“ကာယိက ဝါစသိက အဇ္ဈာစာရ နိသေဓနတော-ကိုယ်ဖြင့် လွန် ကျူးခြင်း, နှုတ်ဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်” ဟု ဇွေဥမင် ဆရာတော်ဘုရားယောဇနာသည်ကား သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်ဣသာ။

ဆရာ.....ဝိဝိဓ ဝိသေသ နယတ္တာ စသည်ဖြင့် ဝိနယသဒ္ဓါ၏အတ္ထကို ဆိုပြီ။ ထိုအတ္ထကား ဝစနတ္ထစစ်, ဝစနတ္ထတု, ဝစနတ္ထပြုအားဖြင့် သုံးပါး

ပြန်ပွားရေးမှု။

တို့တွင် အဘယ်အတ္ထနည်း၊ ဤသို့ သူမေးဘွယ် ရှိရကား တေနေတ စသည်မိန့်။

တေန ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာဒိဟေတုနာ - ထို ဝိဝိဓဝိသေသ နယတ္တာစသော ဟိတ်ဖြင့်၊ တေဿ ဝိနယဿ - ထိုဝိနယ သဒ္ဓါ၏၊ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ-ဝစနတ္ထ၌လိမ္မာစိမ့်သောငှါ၊(ဝိပြိုဟ်ပြ အလိုငှါ ဟူလို သတည်း၊) အဘယ်ကဲ့မြင်၍ ကရိုဏ်းပေးသနည်း ဟူမူကား ဝိနည်းဒိကာ၊ မဏိဒီပတို့၌ ဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာဒိဟေတုနာ ဟု တိုက်ရိုက် ဟေတု သဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ ပေးသတည်း၊ အဘယ် ဟေတွတ္ထကို လိုတပြီးကား ဝိဝိဓဝိသေသနယေန စသည်ဖြင့် ဖွင့်ရာ၏။ ဤအဖွင့် အလိုကား ဟိတ်ဆတ်ဆတ် မဟုတ်၊ ဟိတ်ညွန့် ဟိတ်စွဲမျှသာဖြစ်သည်။ (အမှာကံ ခန္တိ) ဟုတ်မူကား ယူကုန်ရာ၏၊ မဟုတ်မူကား စွန့်ကုန်ရာ၏။ အထောက်အထားနှင့်တကွ အပြစ်တင် နိုင်မှသာ ပညာရှိတို့သည် စွန့်ကုန်ရာသည်၊ ထိုသို့ မတင်နိုင်ချေမူကား စွန့်လိုငြားမူလည်း မစွန့်ကုန်ရာ၊ အချို့ သောဆရာတို့ကား 'လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြလိုရကား တေနေတ စသည်မိန့်သော်ဟု' တက်ကုန်၏။ အချို့ သော ဆရာတို့ကား 'သောတုဇနတို့အား သတိမြဲစေလိုရကား တေ နေတ စသည်မိန့်သော်' ဟု တက်ကုန်၏။ အချို့ သော ဆရာတို့ကား 'ရှေး အကျဉ်း ဂါထာနှင့် ဝိဝိဓာဟိစသော အကျယ်ကို အထူးမှတ်လိမ့် မိုးရ ကား တေနေတ စသည်မိန့်သော်' ဟု တက်ကုန်၏။ ဧဗ္ဗမင်ဆရာတော် ဘုရားစသော များစွာသော ဆရာတို့သည် တေနကိုလည်း ဟေတွတ္ထ သာ ပေးကုန်၏။ ငါတို့ကား ဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာတိ ဟေတုနာ ဟူသော ကရဏတ္ထပေးစေလိုရကား ဟေတုသဒ္ဓါတချဖြင့် တိုက်ရိုက် ဖွင့်သော မဏိဒီပ၊ ပါရာဇိကဏ်ဒိကာပါဌ်ကို ထောက်၍၎င်း 'အဖြေ မြင်လျှင် အတင်သိက မိ၏ ကျမ်းရိုးအနေ' ဟူသော စကားနှင့်အညီ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဟူသော အဖြေကို ထောက်၍၎င်း ဉာဏ် သက် သည် အလျောက် ရှေးဆိုခဲ့ပြီးသော အတက်တို့ကို နှစ်သက် ပချေ သည်။

ဣတရံ ပန သုတ္တံသည်ကား သုတ် အဘိဓမ္မာကိုစွဲလိုလျက် ဝိသေသ သည် သာမည၌ ဝင်သောကြောင့် သုတ်ကိုသာစွဲလေသည်။ ထံ ဟိန္ဒ ဟိကို၎င်း၊ အတက်ကို၎င်း ရှေးနည်းဆို။

အတ္ထာနံ-မိမိအကျိုး၊ သူတပါးအကျိုးတို့ကို၊ သူစနုတော-
ကြောင့်။

သုတ္တန်သည် သင်ယူနာကြားသောသူ၊ တပါးသောသူတို့၏ ဒိဋ္ဌ
ဓမ္မိက သမ္ပရာယိက အကျိုး၊ လောကီ လောကုတ္တရာတည်းဟူသော
အကျိုးကိုပြတတ် မောင်တတ်၏ဟူလို၊ (ဟိတပရိယာယ်)ဝါ၊ အတ္ထာနံ-
မိမိအနက်၊ သူတပါးအနက်တို့ကို။ သုတ္တန်သည် သကပ္ပတည်းဟူသော
သဘောအလျောက် ဟောတော်မူလိုသောအနက်၊ ပုရာဏကဿပ
စသော တိတ္ထိတို့၏ အယူ တည်းဟူသောအနက်ကို ပြတတ်၏ဟူလို၊
(ဘာသိတတ္ထပရိယာယ်) ခပ်သိမ်းသော မဏိဒီပ စသော ကျမ်းဆရာ
မြတ်တို့သည် ဟိတပရိယာယ်ကိုသာ ကြိုက်တော်မူကုန်၏။

ဝါ၊ အတ္ထာနံ-သုတ္တန်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောသကတ္ထ၊ သုတ္တာ
နဲ့လောမမြစ်သောပရမတ္ထတို့ကို၊ ဝါ-ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတည်း
ဟူသော ပရမတ္ထတို့ကို၊ (ဂဏ္ဍိအလို) ရှေးကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်ပခာနပြု
သည်ကို ကော်ဟူ၏။ ခဲစွ။ သုတ္တန်ကိုသာ 'အတ္ထာနံသုစနုတော'
ဟု ဆိုလေသည်ကား ဤသုတ္တန်သည်သာလျှင် ဝေနေယျတို့၏
အဇ္ဈာသယ၊ အနုသယည်း၊ စရိုက်၊ အဓိမုတ္တိအားလျော်စွာဖြစ်၏။
ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတို့ကဲ့သို့ အာဏာသဘော၊ ဓမ္မသဘောသို့
လိုက်၍ဟောသည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အတ္ထာနံ သုစနုတော
စသည်၌ သာတိသယဂုဏ်ပခာနပြု၍ ရှေးကဲ့သို့ယူ၊ တံ ဟိ ကို
ရှေးနည်းဆို။

သဝတိ စေတံ အတ္ထေ သဿမိဝ ဖလံ ပသဝတိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား
ကောက်သည် ကြံသည့်ခဏ၌ သီးခြင်း၊ မှည့်ခြင်းသည်မဖြစ်၊ ရေသွင်း
ခြင်း၊ ပေါင်းသုတ်သင်ခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် နှစ်လ၊ သုံးလကြာမှ
သီးခြင်း၊ မှည့်ခြင်းမည်သည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤသုတ္တန်သည်လည်း သင်ဆဲ
ကာလ၌ သိလစသောအကျိုး အသစ်မဖြစ်၊ ရှေးစရိုက်၊ မူနည် စသည်
အစွမ်းဖြင့် ကြာမြင့်မှ အကျိုးပြီးသည်ဟူလိုသတည်း။ ဤကား မဏိဒီပ
ဆရာမြတ်အယူတော်။ ငိုကာဆရာသည် မဆို။

သူဒတိစေတံ ဓေနုပိယ ဒီရံ ပဋ္ဌရတိ၏အဓိပ္ပါယ်ကား-နွားမသည်
လိမ္မာသောသူတို့ ညှစ်သော်သာ နို့ ရည်ထွက်၏။ မလိမ္မာသောသူတို့

(ပြန်ပွားရေးမှ)

သည် ဦးချိုစသည်၌ ညှစ်မှုကား မထွက်၊ နို့တိုင်၌ ကိုင်စေကာမူ သားငယ်ရှိသောကာလ၌သာ ထွက်၏။ ထို့အတူ ဤသုတ္တန်သည်လည်း လိမ္မာကုန်သော နိဿရဏတ္ထပရိယတ်၏အစွမ်းဖြင့် သင်ကုန်သောသူ တို့အားသာ သိလစသောအကျိုးဖြစ်၏။ မလိမ္မာကုန်သော အလဂဒ္ဒူ ပမာ ပရိယတ်၏အစွမ်းဖြင့် သင်ကုန်သောသူတို့အား မဖြစ် ဟူလိုသ တည်း။

ယထာ ဟိ တစ္ဆကာနံ သုတ္တံ ပမာဏံ ဟောတိ၊ ဝေမေတမ္ပိ ဝိညူနံ၌ ဟိကို ဟိကထံ သဘာဝံ ဇွဲ။

အနိပ္ပာယ်ကား.....ရှေ့သမားတို့အား တံမျဉ်းချည်သည် ဤသည် လိုအပ်၏၊ ဤသည်မလိုအပ်ဟု ရွေးခြင်း၌ ပမာဏဖြစ်သကဲ့သို့ ဤသုတ္တန် သည်လည်း သင်ကုန်၊ နာကုန်သောသူတို့အား ဤသည်ပြုအပ်၊ ကျင့်အပ် ၏။ ဤသည်မပြုအပ်၊ မကျင့်အပ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သုတ်ကိုမှီ၍ အတ္တတ္ထ၊ ပရတ္တစသောအစီအရင်တို့၌ ပမာဏဖြစ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤကား မဏိဒိပ၊ ငိုကာ၊ သိလက္ခန္ဓာငိုကာအလို။ ဝါ-တံမျဉ်းချည်သည် ဤသည် လို၏၊ ဤသည်မလို၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်းတို့၌ ပမာဏဖြစ်သကဲ့ သို့ ဤသုတ္တန်သည်လည်း အတ္တဟိတစသော ငြင်းခုံခြင်း၌ ပမာဏ ဖြစ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ပါရာဇိကဏ်ငိုကာ အလိုသာ၊ မဏိဒိပ ဆရာ ကြိုက်တော်မမူ။

ယထာစ။ပ။အတ္တာ ဟူသောပါဌ်၏အနိပ္ပာယ်ကား.....ပန်းသီတံဖြင့် သီအပ်သော ပန်းသည် လေကြောင့် ဖရိုမရဲမပျက်စီးသကဲ့သို့ သုတ္တန် တည်းဟူသော ပန်းသီတံဖြင့် သီအပ်သော အတ္တတ္ထ၊ ပရတ္တစသော အနက်တည်းဟူသော ပန်းသည် မိစ္ဆာဝါဒိဖြစ်သော သူတို့၏ မိစ္ဆာ ဝါဒတည်းဟူသော လေကြောင့် ဖရိုမရဲ မပျက်စီးနိုင် ဟူလိုသတည်း။ သုတ်ကိုသာ အထူးဆိုသည်ကား ဝိသေသဂုဏ်၊ သာတိသယဂုဏ် ကြောင့်တည်း။

တေန တ မေတဿ စသည်ကိုးရှေးနည်းဆို၊ 'တေန အတ္တာနံ သူစန တောတိ အာဒိဟေတုနာ-ဖြင့်' ဟုဇွဲ၊ ဂါထာလည်းပထျာဝတ္ထုဖြစ်သော အရိယာဂါထာ ၎င်းတည်း။ "ယံ ဇေတ္ထ ဝုဗ္ဗိမန္တော" ဟူသောဂါထာ၌ ယံ ယေန ကာရဏေန ဝုတ္တာ၊ တေန ကာရဏေန အဘိဓမ္မော အက္ခာ တော ဟုသွား။

အဘိက္ကမန္တိဝယ် အဘိသဒ္ဓါကား ကမနုကြိယာ၏ အတိရေကတ္ထ ကိုပြသည်။ အဘိက္ကမန္တိဝဏ္ဏံ၌လည်း ကန္တိကြိယာ၏ အဓိကတ္ထ၊ ပိသေ သတ္ထကိုပြသည်။ ယာတာ ရတ္တိယော-တို့ကို အဘိညာတာ အဘိလက္ခိ တာ-အမှတ်ပြုသဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ပေးသော်၎င်း၊ အဘိလက္ခိ တာ-ဖြင့်၊ အဘိညာတာ-ကုန်၏။ ဤသို့ပေးသော်၎င်း၊ အဘိလက္ခိတာ- အမှတ်ပြုအပ်သိအပ်ကုန်၏။ ဤသို့ပေးသော်၎င်း အဘိလက္ခိတာ အဘိညာ တာ ဟူသောနှစ်ပုဒ်သည် အထူးမရှိ။ အတ္ထအားဖြင့် အတူပင်တည်း။ ဤစကားကို အဘယ်မြင်၍ဆိုသနည်း ဟူမူကား လက္ခဏေ ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိနှင့်အညီ ထို အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော “အဘိ လက္ခဏေ ကရဏ ဉာဏ ပူဇန ပရိစ္ဆေဒ ကိရိယာ ဒီပနတော” ဟူသော မူလဒီကာပါဠိကို “လက္ခဏေ ကရဏ သင်္ခါတံ ဉာဏံ” ဟု မဏိဒီပဖွင့်သည်ကို မြင်၍ဆိုသတည်း။ ‘ဉာဏံ လက္ခဏေ ကိရိယာနံ’ ဟူသော ဝိနည်း ဒီကာပါဠိ၌လည်း မဏိဒီပကို ထောက်၍တုလျတ္ထ ကြံလို၏။

ဝါ, အဘိညာတာ-သိအပ်ကုန်၏။ အဘိလက္ခိတာ-အမှတ်ပြုအပ် ကုန်၏။ (ဤသို့ပေးမှု တေဒတ္ထယူ) ထိုတွင်လည်း အဘိညာတာကို သာ လိုသည်။ ဤစကားကို အဘယ်ကိုမြင်၍ဆိုသနည်းဟူမူကား ‘ယဒိ ပန အဘိလက္ခိတာတိပဒံ ပေယျာလေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဝါ သိယာ အဘိညာ တာတိ ဣမိနာ တုလျယောဂီ ဘာဝတော တဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတံ ဝါ သိယာ၊ ဧဝံ သတိ လက္ခဏကရဏဉ္စ ဉာဏဉ္စာတိ အာဒိနာ ဒွန္ဒု ကာတဗ္ဗော ယေဝ’ ဟူသော မဏိဒီပ ပါဠိကိုမြင်၍ ဆိုသတည်း။ အာစရိယဝါဒဖြစ်အံ့။ မိန္ဒြေဝင်းကိုမြင်၍ ဆိုသတည်း။

ဝါ-ယာတာ ရတ္တိယော-တို့သည်။ အဘိညာတာ အဘိပါကဋာ- ထင်ရှားကုန်၏။ အဘိလက္ခိတာ-မှတ်အပ်ကုန်၏။ လထက်ဝက် စသည် ဖြင့် အဋ္ဌမီ၊ စာတုဒ္ဓသီ၊ ပန္နရသီ ဟု ထင်ရှားသည်ဟု မှတ်အပ်သည် ဟူလို။ ဤအနက်၌ ရှေးကား ကတ္တုသာဓန၊ နောက်ကား ကမ္မသာဓန၊ ဤစကားကို အဘယ်ကိုမြင်၍ သိသနည်းဟူမူကား “အဘိညာတာတိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဓေါ ရတ္တိယာ အနုစန္ဒာဒိ ဘာဝတော အဋ္ဌမီ အာဒိ ဘာဝ ဝေန အဘိညာယန္တိတိ ဝိဂ္ဂဟေန ပညာတရတ္တိဘူတံ ကတ္တုသာဓနံ

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဝဒတိ” ဟူသော မဏိဒီပ ပါဠိ၊ ‘အဘိလက္ခိတာတိ ဇေတ္ထ အဘိသဒ္ဓေါ ရတ္တိယာ အနုစန္ဒာဒိ ဘာဝတော အဋ္ဌမိအာဒိဘာဝေန အဘိလက္ခိ ယန္တိတိ ဝိဂ္ဂဟေန အဘိလက္ခိတဗ္ဗ ရတ္တိဘူတံ ကမ္မသာဓနံ ဝဒတိ’ ဟူသော မဏိဒီပ ပါဠိတို့ကို မြင်၍ဆိုသတည်း။ အဘိညာတာ၊ အဘိလက္ခိတာ သဒ္ဓါသည် ရတ္တိဝါစကဖြစ်၍ ဒဗ္ဗဝိသေသက ဖြစ်ခဲ့ကြိယာ ဝိသေသန မဟုတ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် အဘိသဒ္ဓါ၏ လက္ခဏတ္ထံ၌ “ဖြစ်၏” ဟူသောစကားသည် “ ကြိယာ ဝိသေသကာ ဥပသဂ္ဂါ ” ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် ဆန့်ကျင်သော ဒေါသရောက်၏။ ဤသို့ သူ့အပြစ်တင် ငြားအံ့။ ရတ္တိဝါစကဖြစ်၍ ဒဗ္ဗဝိသေသက ဖြစ်သော အဘိသဒ္ဓါသည် ဝါစကအားဖြင့်ခြိမ်ကို ဟောလျင်းမူလည်း လက္ခဏိကအားဖြင့် ဉာဏ လက္ခဏ ကြိယာကိုလည်း ဟောပါ၏။ ထို့ကြောင့်သင့်၏ဟုဖြေ၊ ဝါ- အဘိသဒ္ဓါသည် သာဓန ဟောသည်တကား။ ကြိယာဟော မဟုတ် တကား..... သူ့စောဒနာငြားအံ့။ အဘိညာတာ ဟူသောပုဒ်၌ အဘိ သဒ္ဓါသည် “ အဘိညာယတိတိ အဘိညာတာ ” ဟူသော ကတ္တု သာဓနကို မုချအားဖြင့်ဟော၏။ စင်စစ်ကား ထိုကတ္တုသာဓနကိုသာ ဟောသည် မဟုတ်။ အဘိညာဏ ကြိယာနှင့် မကင်းကောင်းရကား ထိုကတ္တုသာဓန၏ တည်ရာဖြစ်သော အဘိညာဏ ကြိယာကိုလည်း ဥပစာအားဖြင့် ဟောပါသတည်းဟု ဖြေ၊ “အဘိလက္ခိတာ” ဟူသော ပုဒ်၌လည်း “အဘိသဒ္ဓါ” သည် “အဘိလက္ခိယန္တိတိ” ဟူသောဝိဂ္ဂဟ ဖြင့် အဘိလက္ခိတဗ္ဗ ဖြစ်သော ညဉ့်ဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မသာဓနကို မုချအားဖြင့် ဟော၏။ စင်စစ်ကား ထိုကမ္မသာဓနကိုသာ မဟော၊ လက္ခဏ ကြိယာနှင့် မကင်းကောင်းရကား လက္ခိတဗ္ဗဖြစ်သော ကမ္မ သာဓန၏ တည်ရာဖြစ်သော လက္ခဏကြိယာကိုလည်း ဥပစာရ အား ဖြင့် ဟောပါသည်ဟု ဖြေ၊ ခဲရပ်၊ ဤမျှတည်းနှင့် နားမလည်မူ မဏိဒီပ ကိုလည်း လေ့ကျက်၊ သဒ္ဓဝုတ္တိကိုလည်း ဆင်ခြင်၊ ပူဇိတ၊ ပရိန္တိန္ဒ နှစ် နက်၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ စောဒနာ၊ ပရိယာယ်ထုတ်။

အဘိဓမ္မေ-ရောယုက်ခြင်း ကင်းသော အဘိဓမ္မာ၌၊ ဓမ္မ၏အရကို သုတ် အဘိဓမ္မာကိုယူလိုမည်ထင်သည်၊ ဆရာတို့မယူကြ၊ အဘိဝိနယေ- ရောယုက်ခြင်းကင်းသော ဝိနည်း၌။

အနိဗ္ဗာန်ကား.....ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် နီးရာတွင် ထင်ရာဆိုလိုက်အံ့.....။ ရွှေ ငွေကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ယူအံ့၊ ဝတ္ထုအလျောက် ပါရာဇိက၊ ထုလ္လုစဉ်း စသည်တို့တွင် တပါးပါး၊ ဘဏ္ဍာရိုးကို အရင်း ပြုသဖြင့် ယူအံ့၊ ပါစိတ်၊ မိမိတို့ယူအံ့၊ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊ လက်ဆော့၍ ယူမိအံ့၊ အနာဒရိယဒုက္ကဋ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိနည်း၌ မရောယှက်ခြင်းကို သိအပ်၏။ အဘိဓမ္မေ၌ ၎င်းနည်းယူ။ အချို့သော ဆရာတို့ကား “သုတ်လည်း ဝိနည်းနှင့်မရော၊ ဝိနည်းလည်း သုတ်နှင့်မရော” ဟု ဆိုကုန်၏။ အချို့သော ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော နောက်ဆရာတို့သည် “ဝိနည်းတရားနှင့်မရောသော ပရမတ္ထတရား၊ သုတ် အဘိဓမ္မာတို့နှင့် မရောသော ဝိနည်းတရား” ဟူပေကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ ဝါဒကိုကား ‘ဝေဒနာဟောတိ’ စသည်ဖြင့် ပရိစ္ဆိန္ဒအရာ၌ ဆုံးဖြတ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာပါဌ်ကို ထောက်သော်၎င်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ မဏိဒီပစသော များစွာသော ကျမ်းတို့ကို ထောက်သော်၎င်း၊ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရား အစရှိသော ရှေးရှေးသော ဆရာမြတ်တို့၏ ဝိနိစ္ဆယကို ထောက်သော်၎င်း ပယ်အပ်သည်သာ ဖြစ်၏။

ကျမ်းတပါးတို့၌ သာဓကဆောင်ပြီး ဤကျမ်း၌ ဆောင်လေလော စုဒ္ဓါရကား ဧတ္ထစသည်မိန့်သော်။ တေနတမေတဿ စသည်ကို ရှေးနည်းဆို၊ တေနဝုဒ္ဓိမန္တောတိ အာဒိနာပဒေနဗ္ဗေ။ ဂါထာလည်း ပထျာဝတ္တ ၎င်းတည်း။ ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ၊ တံ ကား ဂါထာမဟုတ်၊ စုဏ္ဏိယတည်း။

ဧတ္ထ-ဤဝိနည်းအစရှိသော သုံးပါးသော သဒ္ဓါတို့၌၊ အဝိသိဋ္ဌံ-မထူးသော၊ ဝါ-တူသော၊ ဝါ-ဆက်ဆံသော၊ ယံ ဝိဇုကံ ဝိဇုကသဒ္ဓံ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဝါ၊ ယံ ဝိဇုကံ ဝိဇုကသဒ္ဓံ-သည်၊ အဝိသိဋ္ဌံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ တံ ဝိဇုကသဒ္ဓံ- အာဟု-စပ်။

ပုလ္လိင်ဖြစ်သော ဓမ္မအတ္ထသဒ္ဓါသည် နုပုလ္လိင်ဖြစ်ပါက သက္ကေသိ သဒ္ဓါသဒ္ဓါလည်း နုပုလ္လိင်ဖြစ်ပါ၏ ဟူလို။ ကေစိတို့ကား ဒုကာ၌ ‘ဝိဇုကသဒ္ဓံ’ ဟူသည်ကို နိစ္စပုလ္လိင်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ‘တံ’ နှင့်သာ ယှဉ်ကုန်သည် ဟူ၏။ မဏိဒီပအလို။ သုတ်သီလက္ခန္ဓာဒီကာ၊ ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၌ကား ဒုတိယန္တကြိ၏။ မိန္ဒာင်းလည်း နောက်ကိုး၌ ဝိဇုကသဒ္ဓံ ဆိုသည်ဟူ

၏။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကား.....ဧတ္ထ ဧတေသု ဝိနယာဒိသု စဘူ
 သု သဒ္ဓေသု-တို့တွင်။ ယံ ဝိဇုကဝစနံ အဝိသိဋ္ဌံ အဘေဒံ၊ တံ ဝိဇုကဝစနံ
 ဟုစွဲတော်မူ၏။ အယူတော်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဝစနသဒ္ဓါဖြင့် မူလဒီကာ၊
 ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ စသောအဖွင့်ကျမ်းတို့၌မရှိ၊ မရှိသော်လည်း ဆရာ
 ဝိသေသဖြစ်ရကား အာစရိယဝါဒအဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်ယူအပ်၏။ အချို့
 သောသူတို့ကား ထိုထိုသို့သောကျမ်းဆရာ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရား
 စသော ရှေးဆရာတို့၏ဝါဒ ဝိနိစ္ဆယသို့မလိုက်မူ၍ ‘ယံ ဝိဇုကဝဟဏံ’
 ဟူ၍ပင် စွဲပြန်ကုန်၏။ ဝိဇုကံစသည်ကား ဂါထာတည်း။ “ဝိဇုကံ ဝိဇု
 ကတ္ထဝိဒု၊ ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော အာဟု” ကား အရိယာ ပုဗ္ဗဗျ၊
 ‘တေန သမောဓာနေတွာ၊ တယောဝိ ဝိနယာဒယော’ ကား အရိယာ
 အပရဗျ၊ ဝိဇုကသဒ္ဓါကို အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကဟူ၍ ရှေးဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏။
 နိရုတ္တိမဇ္ဈသ၌လည်း ‘ဝိဇုကသဒ္ဓါ အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကော’ ဟူ၍မိန့်၏။
 ထို့ကြောင့် ဤပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော ဟူသော အနက်ကို ရည်၍
 ဝိပြိုဟ်မပြုအပ်။ ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့ သောသူတို့ကား ထိုထိုသို့
 သော ပုဗ္ဗာစရိယဝါဒ၊ ဂန္ဓာစရိယဝါဒသို့မလိုက်မူ၍ ပရိယတ္တိဘာဇန
 ဟူသောအနက်ကို ထင်အောင်ဖွင့်၍ ဝစနတ္ထကိုဆိုကုန်၏။ ငါတို့ကား
 ဆရာမြတ်တို့မှရသောနည်း လဒ္ဓေါပဒေသအလျောက် ဤကဲ့သို့သော
 အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာတို့၌ လာသော များစွာသောအဖွင့်တို့ကို များစွာ
 သောအားဖြင့် အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကဟူ၍သာ ထင်မိချေသည်။ ဝစနတ္ထကို
 လိုမူကား ဤအနက်မှတစ်ပါး ‘ဝိဇုကသံဃာတေ’ ဟူသော သဒ္ဓါနိတိ၊
 အဘိဓာန်ဒီကာ စသောကျမ်းတို့နှင့်အညီ “ကိလေသေ ဝိဇုတိ ဧတ္ထာ
 ထိ ဝိဇုကံ” ဟူ၍သာ ပြုလိုသည်။ ဤသို့သာ အစွမ်းအလျောက် ထင်ပ
 ချေသည်။ ယခင်နှစ်ပါးကိုရည်၍ မိန့်သော ဓာတွတ္ထ ဝစနတ္ထစသည်ကို
 ကျမ်းမတွေ့ဘူးပေချေ။

ယထာဂုတ္တေနာဝ နယနကား သမာသ်တွဲခြင်း၊ ပရိယတ္တိဟူသော
 အနက်၊ ဘာဇနဟူသောအနက်ကိုယူ၊ ထိုတွင် သမာသ်တွဲခြင်းကိုယူမူ
 ဝေမေတေ တယောဝိ ဝိနယာဒယော၌သွား၊ ပရိယတ္တိဘာဇနကိုယူမူ
 ဝိဇုက၌သွား၊ မူလဒီကာ၊ သီလက္ခန္ဓဒီကာ၊ ပါရာဇိကဏ်ဒီကာတို့၌ကား
 “ယထာ ဂုတ္တေနာဝိ ဧဝံ ဒုဝိဇ္ဇေနာဝိ အာဒိနာ ဂုတ္တပ္ပကာရေန”
 စသည်ဖြင့်၎င်း၊ “ဧဝံ ဒုဝိဇ္ဇေနာဝိ အာဒိနာ နယန” စသည်ဖြင့်

၎င်း မိန့်ခြင်းကြောင့် နှစ်ပါးစုံသောသွားခြင်းကို ကြိုက်တော်မူကုန်၏ ဟု သိရ၏။ မဏိဒိပဆရာမြတ်ကား.....

ပရိယတ္တိဘာဝေါ ဘာဇနဘာဝါစာတိ ဣမေယဝ နွေ အတ္တာ ယထာဝုတ္တေနာ နယနာတိ ဣမိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ တဿာ ယထာဝုတ္တေနာ နယနာတိ ဣမဿ ပိဋကံတိ ဣမိနာဝ သမ္ပန္နော ကာတဗ္ဗာ၊ တံ နာ တက္ကာ။

ဟု မိန့်ခြင်းကြောင့် ပိဋကဋ္ဌ သွားခြင်းကိုသာ ကြိုက်တော်မူကုန်၏ ဟု သိရ၏။ ကမ္မဓာရယ်တို့သဘာကား လိင်သည် ရှေ့ပုဒ်သို့လိုက်မြဲ ဖြစ်ရကား 'အဘိဓမ္မာစ သော ပိဋကဋ္ဌ' မိန့်သော်၊ ဥ တွာစကို ကော သလ္လဋ္ဌစပ်၊ တေသုယေဝ ပိဋကေသု - တို့၌လျှင်၊ ကောသလ္လဋ္ဌ၎င်း စပ်။

နာနာပကာရ ကောသလ္လတ္ထိ-၎င်း၊ (ပရိဒိပယေ ဝိဘာဝယေ၌စပ်) ဒေသနာ သာသနာကထာ ဘေဒတေသု စသော နှစ်ဂါထာကား..... ပထျာပတ္တ ဂါထာချည်းတည်း၊ ရှေးဂါထာကား အနက်လွယ်၏။ ယံဒန္တ တော ပရံ သုယုတိ၊ တံ ပဗ္ဗေက မဘိ သမ္ပန္နတေ ဟူရကား ဘေဒ သဒ္ဓါကို သုံးပုဒ်၌ယှဉ်။

ပရိယတ္တိ ဘေဒဉ္စ-သင်ခြင်းအပြားကိုလည်း၊ (ဤ၌ ပရိယတ္တိ ကား ပါဠိဟောမဟုတ်)ဝိဘာဝယေ-၏၊ ယဟိ-အကြင်ပိနည်း စသော ပိဋကတ်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ သမ္ပတ္တိ'စ-သို့၎င်း၊ ယံ ဝိပတ္တိ'စ-သို့၎င်း၊ ယထာ ယေဟိ ဥပါရက္ခာဒိ ပကာရေဟိ- တို့ဖြင့်၊ (တို့ကြောင့်လည်းဟူ)ပါပုဏ္ဏာတိ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ-ကို၎င်း၊ ဝိဘာဝယေ-၏ (ပါရာဇိကဏ်ဒီကာအလို၊ ရွှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားလည်း ၎င်းနည်း ယောဇနာ၏) ယံ ပရိယတ္တိဘေဒဉ္စ ယံ သမ္ပတ္တိ'စ ဝိပတ္တိ'စ ယထာ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာ ဝယေ။(မူလဒီကာ၊ ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၊ မဏိဒိပ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာ စသော ခပ်သိမ်းသောဆရာမြတ်တို့၏အနက်၊ ပရိ ဒိပယေ ဝိဘာဝယေကား သဒ္ဓါမျှသာထူးသည်၊ အနက်တူပင် ဟု ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၌မိန့်၏)

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဒေသနာ သာသနာကထာ၏အထူးကား ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်း
 ဖြင့် ဒေသနာမည်၏။ ဘာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့် သာသနာမည်၏။
 ကထေတဗ္ဗဖြစ်သော သံဝရာသံဝရစသော အနက်၏အစွမ်းဖြင့် ကထာ
 မည်၏။ ဤကား ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၊ မူလဒီကာ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီ
 ဆရာတို့ အလိုတည်း။ မဏိဒီပဆရာမြတ်ကား ဒေသနာ သာသနာ
 ကထာ၏ ဗာဟိရတ္ထကား ထင်ရှား၏။ အန္တတ္ထကား မထင်ရှား။ ထိုကို
 ပြခြင်းငှါ မူလဒီကာဖွင့်သည်။ ထိုအထူးကို ပြလိုသောကြောင့် မဖွင့်
 ဟူ၏။ ထိုကို မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ ကော်စီဆို၏။

ဒေသိယတိ အတ္ထော တောယာတိ ဒေသနာ၊ သာသိယန္တိ
 ဧတ္ထ သတ္တာတိ သာသနံ၊ သံဝရာသံဝရာဒယော ကထိယန္တိ
 ဧတ္ထာတိ ကထာ၊ ဤသို့ပြုမူ ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော ဗာဟိ
 ရတ္ထရစေ၊ အဋ္ဌကထာကို ရည်သည်။

ဒေသိယတေ အဘိသန္တိယတေ ဗောဓိယတေ ဒေသနာ၊
 သာသိယတေ အနုသာသိယတေ ပိနယတေ သာသနံ၊ ကထနံ
 ကထာ၊ ဤသို့ပြုမူ ဓာတုတ္ထ တည်းဟူသော အန္တတ္ထ ရစေ၊
 ဒီကာဖွင့်သည်ကို ရည်သည်။

တတြ တာသု ဂါထာသု-တို့၌၊ အယံ-ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား၊ ပရိ
 ဒီပနာစ-ပထမ ဂါထာ၏ အနက်ကိုပြခြင်း သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊
 ပိဘာဝနာစ-ဒုတိယ ဂါထာ၏အနက်ကိုပြခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဆရာအနက်၊ အနက်မထူးလျက် ဆိုအံ့သည်နှင့် လျော်စွာ ဆိုသည်
 ဟု ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာ၌ ဆို၏။ ရှေးဆရာတို့
 ကား “တတြ တေသု တီသု ပိဋကေသု” ဟု စွဲကုန်၏။ ဂါထာနောင်
 တတ္ထ တတြ ရှိက ထိုဂါထာကို ငွဲမြဲဖြစ်ရကား မသင့်လွန်း၊ ဂဏ္ဌိအလို
 ကား ပရိဒီပနာ-အကျဉ်းပြခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပိဘာဝနာစ-
 အကျယ်ပြခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဤသို့ပေး၊ ပထမ ဟိကား
 သံခေပ၊ ဒုတိယဟိကား ပိတ္ထာရဟူ၏။ ရွှေဥမင် ဆရာတော်ဘုရားကား
 ပထမ ဟိကို ဟိကထံ ဒီပတိ၊ ဒုတိယ ဟိကို ယသ္မာ ကာရဏာဟု
 စွဲ၏။ အချို့ သောသုတို့ကား ပိတ္ထာရချည်း ဟူကုန်၏။

အာဏာပန် ဘိက္ခုနံ တံ တံ သိက္ခာပဒ ပရိပူရဏေ ပေသနံ
ပဿာဇနံ အာဏာ၊ အာဏေတိဝါ ပေသေတိ နိဗ္ဗာဏေတိ
ဧတာယာတိ အာဏာ၊ တံ တံ သိက္ခာပဒ ပညတ္တိံ အာဏေ
တိဝါ ဓမ္မနာဂါ ဘိက္ခု အဘိဘဝတိ ဧတာယာတိ အာဏာ၊
အာဏေတိဝါ ဘိက္ခုနံ တံ တံ သိက္ခာပဒ ပညပေတံ သက္ကော
တိ ဧတာယာတိ အာဏာ၊ အာဏေတိဝါ ဘိက္ခု အနုသာ
သကိ ဧတာယာတိ အာဏာ၊ အရကိုကား အစွမ်းအလျောက်
ကြံယူကြ။

အာဏာ ဗာဟုဗ္ဗတော ဟူသည့် အလိုကား.....အပ္ပက အားဖြင့်
ဝေါဟာရ ပရမတ္ထတို့ကိုလည်း ဟော၏ဟူလို၊ ပိသေသန သတ္တန်
မန် ဟရတိတိ ဝေါဟာရော၊ ဝေါဟာရ ဗာဟုဗ္ဗစသည်၌ ရှေးနည်း
ယူ၊အာဏာ ဒေသနာကား သတ္တဝါကိုစွဲ၍တွင်သည်၊ပရမတ္ထဒေသနာ
ကား သဘောကိုစွဲ၍ တွင်သည်၊ (အထူး) အာသယဟူသည် ဒိဋ္ဌိ၊
ပညာစသည်တည်း၊အနုသယဟူသည် မပယ်ရသည်ကို ပခာနပြုသော
အားဖြင့် ရာဂစသည်ကိုယူ၊စရိုက်ဟူသည် အားကြီးသော ရာဂစသည်
ကိုယူ၊ အဓိမုတ္တိဟူသည် ဟိနစသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိုယူ၊ အဇ္ဈာ
စာရဟူသည်ကား သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကြူးခြင်းတည်း၊ အဘိဓမ္မာဂဏ္ဍ
အလို၊ ဝါ အာသယဟူသည် ဒိဋ္ဌိ၊ ဉာဏ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါရာ
ဇိကဏ် ဝိကာ၌.....

သဿတုန္တေ ဒိဋ္ဌိစ၊ ခန္တိစောဂါ နုလောမိကာ၊
ယထာဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ၊ ဧတံ အာသယ သညိတံ။

ဟု မိန့်သကည်း။

အနုသယ ဟူသည်ကား ကာမရာဂါနုယ စသော ခုနစ်ပါးတည်း၊
စရိုက်ဟူသည် ရာဂ စရိုက် စသော အကျဉ်းအားဖြင့် ခြောက်ပါး၊
အကျယ်အားဖြင့် ခြောက်ဆဲ့ သုံးပါးကိုယူ၊ ဝါ-သုစရိုက် ဒုစရိုက်ကို
ယူ။ အဓိမုတ္တိဟူသည် ယနေ့ရှင်ဖြစ်အံ့သည်၊ရဟန္တာဖြစ်အံ့သည်၊ဤသို့
ပဗ္ဗဇ္ဇစသည်သို့ ညွတ်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊ ပိနည်းဂဏ္ဍ
အလို။ဆရာဓမ္မပါလကား ပုဗ္ဗစရိုက်၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အလွန်

ပြန့်ပွားရေးမူ)

နှစ်သက်ခြင်းတည်းဟု ဆို၏။ ထိုစရိုက်သည် ဟိနု၊ ပဏိတအားဖြင့် နှစ်ပါးရှိ၏။

ယထာဓမ္မံ၌ ယထာကား မူလဋီကာအလိုသော် ဝိစ္ဆာ၊ အနုဋီကာ အလိုသော် အနုရူပ၊မရသာရတ္ထဒီပနီအလိုသော် ဝိစ္ဆတ္ထ တသဒ္ဒတ္ထ။

သံဝရာသံဝရေ၌ အကား အသက္ခာဓမ္မာကဲ့သို့ဝုဒ္ဓိတည်း၊ ဝါရိတ္တ၊ စာရိတ္တအစဉ်အတိုင်း ဟပ်၊ အဘိဓမ္မာဂဏ္ဍိအလို။ များစွာသောကျမ်း တို့၌ကား ဝုဒ္ဓိဟူ၏။ မိန္ဒြာင်းကား အနုဒရာကညာကဲ့သို့ ခုဒ္ဒကအနက် ဟောကြံ၍ ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသိသ်သည် သံဝရ၊ ခုဒ္ဒကအာပတ်ငါးခု သည် အသံဝရဟု မိန့်၏။ သို့ယူသော် သဿတ၊ သို့ယူသော်ဥစ္ဆေဒ စသည်ဖြင့် ဟောခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဠုန မည်၏။ နာမ်ရုပ်အစုကိုပိုင်း ခြားနိုင်သောသူအား ရာဂစသည်မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် 'ရာဂါဒီပနိပက္ခ' ဆိုသည်။

ဆရာ.....ဒေသနာ သာသနာ ကထာအပြားကိုဆိုပြီ၊ သိက္ခာပဟာနု ဂန္ထိရအပြားကိုမဆိုပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား 'တိသုပိ စေ တေသု' စသည် တက်သော်၊ ထိုကို ချဲ့လိုရကား တထာဟိ တက်သော်။

တထာ တံ ဝစနံ-ကို၊ ဟိ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ-နည်း၊ ဝါ၊ ဟိ ဝိတ္ထာ ရိသာမိ-အံ။

အဓိသိက္ခာဟူသည် ကခမာဝစရကုသိုလ်တည်း၊ အဓိဝိတ္ထကား မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်တည်း၊ အဓိပညာကား လောကုတ္တရာ ကုသိုလ် တည်း။ သီလရှိသောသူသည် ကိလေသာကို မလွန်ကြူးရကား 'ကိလေ သာနံ ဝိတိက္ကမ ပဋိပက္ခတ္တာ သီလဿ' ဆိုသည်။ နောက်နောက်တို့၌ လျော်စွာဆို။

ဒုတ္တရိတသံကိလေသ ပဟာနံ-ဒုစရိုက်တည်းဟူသော ညစ်ညူးစေ စောတ်သော ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကို၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ သံကိလေသ ပဟာနံ-တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကို။

ဆရာ.....သိက္ခာပဟာနုကိုဆိုပြီ၊ ဂန္ထိရကိုမဆိုပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား ဧကမေကသ္မိံ စေတ္ထ စသည်တက်သော်။ 'တိသုပိ စေ တေသု ဧတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓာ' ဟူသောပါဠိ၌ တိသုပိစေတေသု ဟူသော

အာဇာရသည် အတ္တဒေသနာပဋိဝေတို့၏ကား အာဇာရဖြစ်သော်
 ဖြစ်တန်စေ၊ ဓမ္မ၏အာဇာရ အသို့ ဖြစ်ကောင်းအံ့နည်း ဟူမူကား.....
 အပေါင်းဖြစ်သောပါဠိသည် အစိတ်ဖြစ်သောပါဠိ၏ တည်ရာဖြစ်သော
 ကြောင့် ဖြစ်ကောင်း၏ဟူလို။ ထိုသို့ဆိုသဖြင့် ပိဋကသဒ္ဒါကား သမု
 ဒါယကို ဟော၏၊ ဓမ္မသဒ္ဒါကား အဝယဝကိုဟော၏ ဟူလိုသတည်း၊
 ဓမ္မဟူသည် မနသာဝဝတ္ထာဝိတပါဠိကိုယူ၊ အတ္တဟူသည် ပါဠိ၏ အနက်
 ကိုယူ၊ ဒေသနာဟူသည် နှုတ်မြွက်၍ ဟောသော သဒ္ဒပညတ်ကိုယူ၊
 ပဋိဝေတ ဟူသည် ပါဠိအနက်နှစ်ပါးကို သိသောဉာဏ်ကို ယူ။ ဓမ္မ
 စသည်သာ ဂန္ထိရ ဖြစ်ကောင်းတုံအံ့၊ ပိနည်း စသည်ကား အဘယ်
 ကြောင့် ဂန္ထိရဖြစ်ကောင်းအံ့နည်းဟူမူကား ထိုဓမ္မစသည်တို့၏ဂန္ထိရ
 မည်သည် အဖြစ်ကြောင့် ပိနည်းစသည်လည်း ဂန္ထိရမည်၏ဟူလို။

ဒုက္ခောဂါဠောဟူရာ၌ ပဋိဝေတသည် ဒုက္ခရဖြစ်ရကား ဓမ္မအတ္တ
 သည် ဒုက္ခောဂါဠ ဖြစ်၏၊ ဒေသနာဉာဏ်သည် ဒုက္ခရဖြစ်ရကား
 ဒေသနာလည်း ဒုက္ခောဂါဠဖြစ်၏ဟု ယူ။

သဒ္ဒါအနက် စသည်ဖြင့် ဂန္ထိရအဖြစ်ကိုပြုပြီး၍ အကြောင်းအကျိုး
 စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ပြလိုရကား အပရော နယော မိန့်သော်။

ဓမ္မာဘိလာပေါ ဌိ ဓမ္မကားအဝိပရိတတ္ထ ဟော ဟူ၏၊ ဓမ္မကို
 အကြောင်းယူ၊ အတ္တကို အကျိုးယူ၊ ဒေသနာကို သဒ္ဒပညတ်ယူ၊ ပဋိဝေတ
 ကိုကား အဝိဇ္ဇာကား အကြောင်း၊ သင်္ခါရကား အကျိုး၊ သင်္ခါရဖြစ်
 သည်ကား အဝိဇ္ဇာကြောင့်တည်း၊ အဝိဇ္ဇာကား သင်္ခါရကို ဖြစ်စေ
 သတည်း၊ ဤသို့ အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ အကျိုး၊ အကျိုးနှင့်လျော်စွာ
 အကြောင်းကိုအာရုံပြုသဖြင့် သိသောလောကီဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊
 သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်၏၊ သမုဒယကား အကြောင်း၊
 ဒုက္ခသစ္စာကား အကျိုး၊ ဒုက္ခကို သမုဒယပြုသတည်း၊ ဤသို့အကြောင်း
 နှင့်လျော်စွာအကျိုး၊ အကျိုးနှင့်လျော်စွာ အကြောင်းကိုသိသော လော
 ကုတ္တရာ ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို
 သိပြီးမူကား ‘အဝိဇ္ဇာဟေတုသင်္ခါရာ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာ ပစ္စယုပ္ပန္နာ’ ဟူ၍ သဒ္ဒပညတ်ကို သိသော လောကီ လော
 ကုတ္တရာဉာဏ်ကိုလည်းကောင်းယူ၊ ထိုကိုရည်၍ ‘ဝိသယတောစ အံ့

ပြန်ပွားရေးမူ)

သမ္မောဟတော” စသည်ကိုမိန့်သတည်း၊ ခဲစွ။ ဂဏ္ဌိဆရာကား “ယဒ နိစ္စံ၊ တံဒုက္ခံ၊ ယံဒုက္ခံ၊ တဒနုတ္တာ” ဟူသော ပဋိကို ဆောင်၍ သင်္ခါရတို့ ကို အနိစ္စမြင်ရှုရိက် အနိစ္စ၌ ပိသယ၊ ဒုက္ခ အနုတ္တတို့၌ အသမ္မောဟ၊ လောကီ။ လောကုတ္တရာ၌ကား နိရောဓသစ္စာကား ပိသယ၊ သစ္စာ သုံးပါးကား အသမ္မောဟဟု ဆိုတော်မူ၏။ မူလဒိကာ စသောဆရာ တို့ကို ကေစိဆို၏။ မိန္ဒြာင်းကား လောကီ၌ကား ပိသယသာ၊ လော ကုတ္တရာ၌ကား ပိသယ၊ အသမ္မောဟနှစ်ပါးကို ရကောင်းပါ၏ဟု မိန့် ၏။ ခဲရင်။ ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့သည် လောကုတ္တ ရာ အရိက်၌ အတ္တ၏ အရကို ဖိုလ်၊ ဓမ္မ၏အရကို မဂ်တရား၊ နိဗ္ဗာန် တရားကို ယူအပ်၏ဟုဆို၍ ဒိကာပါဌကို ဆောင်ကုန်၏။ ဒိကာမကျ၊ ထိုထိုသို့သော ယောဇနာ၊ အနု၊ မရ၊ သာရတ္ထဒီပနီ၊ မဏိဒီပ၊ ပါရာဇိ ကဏ်ဒိကာ၊ ဂဏ္ဌိတို့တွင် တစုံတခုသောကျမ်း၌မရှိ။

အဘိသမယမှ တပါးသော အဝဗောဓကို ပြလိုရကား “တေသံ တေသံ” စသည်မိန့်သော်။ ရှေးကား ဘာဝ၊ ကတ္တု၊ ကရဏ သာဓန နောက်ကား ကမ္မသာဓန၊ ဤမျှသာ ထူးသည်။

ဓမ္မစသည်တို့၏ ဂန္ထိရမည်သဖြင့် ပိနယစသည်တို့၏လည်း ဂန္ထိရ အနက်ကိုပြလိုရကား ဣဒါနိ ယသ္မာ ဇေတေသု စသည်မိန့်သော်။

ဧတ္ထ ပန ဇေတိသံ ဂါဏာယံ-၌၊ ဇေံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏။ (ထည့်သည်)တိသု ပိဋကေသု-တို့တွင်၊ ဇေက ကသ္မိံ ပိဋကေ - ၌။ (ထည့်ရမည်)တိပိဓော-သော၊ ပရိယတ္တိဘေဒေါ- သင်ခြင်းအပြားကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။ ဟိကထံ ဒဋ္ဌဗ္ဗောကားစွဲ။

အလဂဒ္ဓု ပမာ၌ ဂဒကား ပိသ အနက်ဟောသည်၊ အလံကား ပရိ ယတ္တ၊ ပရိပုဏ္ဏ အနက်ဟောသည်၊ အလံ ပရိယတ္တော ပရိပုဏ္ဏော ဂဒေါ အဿ အတ္တိတိ အလဂဒ္ဓေါ၊ ဝါ အလံ ဇိဝိတ ဟရဏေ သမတ္ထော ဂဒေါ အသံတိ အလဂဒ္ဓေါဟုပိဂြိုဟ်ပြု၊ မဏိဒီပစသော များစွာသော ကျမ်းတို့၌ လာသောနည်း၊ အဘိဓာန်ဒိကာ၌ကား အရံ သီလံ ဂစ္ဆ တိတိ အလဂဒ္ဓေါ၊ မဿ ဒေါ၊ ရဿ လတ္တဉ္စ ဟု မိန့်၏။

ဥပါရန္တနံ ဥပါရန္တော၊ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထု၊ ပိဘင်းအဋ္ဌကထာ အလို၊ ဥပဂတိော ပရေသံ ဝိတ္တဿ အာရန္တနံ ပိကောပနံ ဥပါရန္တော၊

(အဘိဓာန်ဋီကာအလို)အာဒိဖြင့် ဒဗ္ဗစသည်ကိုယူ၊ဒဗ္ဗနံ ဥဗ္ဗပနံ အတ္တာနံ ဥက္ခိပိတွာ ကထနံ ဒဗ္ဗော၊ မက္ခနံ မက္ခော၊ ပလာသနံ ပလာသော၊ (ဣဿာ၊ မစ္ဆရ၊ မာယာ၊ သာဓဠယျ စသည်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်။)

ယံဒုဂ္ဂဟဏံ - အကြင်မကောင်းသဖြင့် သင်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်၍၊ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂိသော။ပ။ ဓမ္မာနံ တိ ဣဒံ ဝစနံ-ကို၊ ဝတ္တံ-၏။

“သန္ဓာယ ဝတ္တံဂ္ဂိကာ၊ သန္ဓာယ၏ ကံကား အဝတ္တံ၊ ဝတ္တံ၏ ကံကား ဝတ္တလာမြိ” ဟူရကား ယံ ကို သန္ဓာယ၌ အဝတ္တကံစပ်၊ ဣဒံ ဝစနံကို ဝတ္တံ၌ ဝတ္တကံစပ်၊ အချို့သော ဆရာတို့ကား အာကာရ ပေးကုန်၏၊ နိယံ လက္ခဏာနှင့်မညီ၊ ထိုသို့သော ပါဠိအဋ္ဌကထာ အနုတို့၌ သေယျ ထာပိကား ဟုတ်သည်လည်းရှိ၏၊ မဟုတ်သည်လည်းရှိ၏၊ ဘူတပုဗ္ဗိ ကား ဟုတ်သည်ချည်းတည်း။

ဘောဂေဝါ - အခွ၌လည်း၊ ဘောဂေဝါတိ သဒ္ဓါရာဟု ကျမ်း ဆရာတို့ မိန့်ရကား “ဘောဂေဝါ-ကိုယ်၌လည်း” သော်လည်းပေး၊ နဂိုဋ္ဌေဝါ-အမြီး၌လည်း၊ ပါဒေဟိ ဂစ္ဆတိ ဝိယ ဇေတန နဂစ္ဆတိတိ နဂိုဋ္ဌော၊ ဝိဂြိုဟ်၊ အင်္ဂဝမေန ဋ္ဌော၊အဿု၊ ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ မိန့်၏၊ ဟတ္ထေဝါ - လက်၌လည်းကောင်း၊ ဗာဟာယဝါ - လက်ရုံး၌ လည်းကောင်း၊ ဟရတိ ဇေတနာတိ ဟတ္ထော၊ ဝဟတိ ယာယာတိ ဗာဟာ၊ ဝိဂြိုဟ်၊ ဟတ္ထေဝါကား လက်ဖျား ကသည် လက်ကောက်ဝတ်၊ ဗာဟာယကား လက်ကောက်ဝတ်ကသည် မောင်းရင်းကိုယူ။

တေသံဓမ္မာနံ-တို့၏၊ အတ္တံ-အနက်ကို၊ ဝါ-အကျိုးကို၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ န ဥပ ပရိက္ခန္တိ - မဆင်ခြင်ကုန်၊ ဤ၌ အတ္တကို ဘာသိတတ္ထ၊ ပယောဇနတ္ထနှစ်ပါးယူ၊ န ဥပပရိက္ခန္တိ၌ ဥပဂှေး၊ ပရိ ဂှေးရှိသော ဣက္ခ ဓာတ်သည် ဒဿနတ္ထ အင်္ဂတ္ထနှစ်ပါး၌ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ဤ၌ ဒဿ နတ္ထ၌သာ ဖြစ်၏၊ အင်္ဂတ္ထ၌မဖြစ်၊ ထိုဒဿနတ္ထ၌လည်း စက္ခု၊ လောစန မဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအရာ၌ သီလကို ဟောတော်မူ၏၊ သမာဓိကို ဟောတော်မူ၏၊ ပညာကို ဟောတော်မူ၏၊ ငါလည်း ဤ သီလ စသည်ကို ဖြည့်အံ့၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စဝေ က္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မဆင်ခြင်ကုန်၊ မယူကုန်၊ မစုံစမ်းကုန်ဟူလို၊ ဘာသိ

တတ္ထကို ရည်သည်၊ ပယောဇနတ္ထယူ၍ ဆိုသော်ကား..... ဤအရာ၌ သီလကို ဟော၏၊ သမာဓိကို ဟော၏၊ ပညာကို ဟော၏၊ ငါလည်း သီလ စသည်ကို ဖြည့်မှ သင်ကျိုး ရှိပါအံ့၊ သီလသည် သမာဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၊ သမာဓိသည် ဝိပဿနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည် ဟူ၍ ပရိယတ္တိကို သင်သောအကျိုးကို မစူးစမ်း မဆင်ခြင်ကုန် ဟူလို၊ (ခဲ၏)

န နိဇ္ဈာနက္ခမန္တိ -ဆင်ခြင် ခြင်းကို မခန့်ကုန်၊ ဤ၌ နိဂြောဓိသော ဈေတဝတ်သည် ဗိန္တန၊ ဈာပန အနက်ကိုမဟော၊ ပေက္ခန အနက်ကို ဟောသည်၊ ခမုဓာတ်သည် ရောစနတ္ထကို ဟောသည်၊ သဒ္ဓတ္ထကား မနှစ်သက်ကုန်ဟူလို၊ အဓိပ္ပာယ်တ္ထကား ထိုအနက်တို့သည် ထိုအကျိုး တို့သည် ဆင်ခြင်ခြင်းကို မခန့်ကုန်၊ မနှစ်သက်ကုန်ဟူလို။

ဣတိ ဇေံ ဇောယ ပရိယတ္တိယာ-ဤသို့တရားတော်ကို သင်သည် ရှိသော်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ မဏိဒိပဋ္ဌကား ကရိုဏ်းဟူ၏၊ ဤသို့ပေးမှု ဣတိ သဒ္ဓါသည် ဟေတုစသည်၌ မဖြစ်၊ ဇေံ သဒ္ဓါ၏ အနက်၌ဖြစ်၏၊ ဇေံ သည်လည်း နိဒဿနတ္ထ စသည်၌မဖြစ်၊ ဣမသဒ္ဓါ၏ အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ဣမပရိယာယ်ဖြစ်သော ဇောယသည်လည်း တပါးကိုမစွဲ၊ ပရိယတ်ကို စွဲ၏၊ ပမောက္ခ၌လည်း ကရိုဏ်းဖြစ်၏ဟူလို။

ဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာစ - မိမိ၏ အထက်၌ သူတပါးတို့သည် တင်အပ်သော အပြစ်၏ လွတ်ခြင်း အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍လည်း၊ ဤသို့ ပေးမှု ဝါဒသဒ္ဓါ၏ ရှေ့၌ ပရေဟိ အာရောပိတ သဒ္ဓါကျေသည်၊ ဝါဒ သဒ္ဓါလည်း မိစ္ဆာဂဟဏ စသည်ကိုမဟော၊ နိဂ္ဂဟကိုဟော၏၊ နိဂ္ဂဟ ဟူသည်လည်း ဒေါသတည်း၊ ဝါဒနှင့် ပမောက္ခကိုလည်း 'ဝါဒဿ ပမောက္ခော' ဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်ကြိ၊ "ဝါဒတော ပမောက္ခော" ဟု ပဉ္စမိ တပျုရိသ်မကြိလင့်၊ အာနိသံသ ဟူသည်လည်း ပယောဇနတ္ထဟူလို၊ အပါဒါနိကား " အတ္တဝါဒတော " ဟု ခံ၊ ဝါ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိ သံသာစ-ထိုထိုသို့သောသူတို့သည် တင်အပ်သောအပြစ်၏ လွတ်ခြင်း အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍လည်း၊ ဤသို့ပေးမှု အက္ခရာပါဒယော၌ အဝိသဒ္ဓါ သည် 'တေစ' ဟူသော ပုဒ်အနက်၌ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊ 'သုတ္တံအနုပေက္ခိ တွာ အတ္ထာဒယောပိ' ဟူသော မူလဒီကာပါဠိ၌ ဝိသည် 'ယေ' ဟူသော

အနက်၌ ဖြစ်သံကဲ့သို့၎င်း ဤ၌ ဣတိသဒ္ဓါသည်လည်း ‘သောသော’ ဟူသောပုဒ်၏ အနက်၌ ဖြစ်၏ဟူလို၊ အချို့သော သူတို့သည် ‘ကဲ့ရဲ့ ခြင်းမှ’ ဟု ယောဇနာကုန်၏၊ ‘ဆဋ္ဌိ တပျုရိသော န ပဉ္စမိတပျုရိသော’ ဟု မဏိဒိပ၌ ဆိုရကား မသင့်။

ဥပါရမ္မာနိသံသာစေတ ဟူသည်ကား သူတပါးတို့၏အယူ၌ ဒေါ သာဂျေပန အပြစ်တင်လို၍ သင်သည် ဟူလို၊ ဣတိပါဒပ္ပမောက္ခာ နိသံသာစေတ ဟူသည်ကား မိမိ၌ သူတပါးတို့ တင်သော အပြစ်ကို လွတ်စေလို၍ သင်သည်ဟူလို၊ ဝါဒ သဒ္ဓါသည် ဒေါသတ္ထ၊ ဂရဟတ္ထ နှစ်နက်၌ ဖြစ်၏၊ ခဲရပ်၊ ယဿစ၌ စ, ကား အဝဓာရဏ။

ယဿ သီလာဒိ ပူရဏဿဇေ-၏လျှင်၊ ဝါ ယဿမဂ္ဂဖလ နိဗ္ဗာ နဿ-၏၊ အတ္ထာယ-၎၊ ကုလပုတ္တာ-တို့သည်၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဉာယေန- ဖြင့်၊ ပရိယာပုဏန္တိ-ကုန်၏၊ ဤကား မူလဋီကာ၊ သီလက္ခန်ဋီကာ၊ မရသာရတ္ထဒိပနိ စသော ကျမ်းတို့နှင့်အညီတည်း၊ ဤ၌ သီလာဒိ ပူရ ဏဿ အတ္ထာယ ဟု သမ္ပန်သမ္ပန္နိဆိုသည်ကား “ ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုဿ အတ္ထာယ စိပရံ ဥပေက္ခဋံ ” ကဲ့သို့ အဘေဒ ဘေဒသမ္ပန် ဟူလို။

ယဿ ဥပါရမ္မာ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခဿ-၏၊ အတ္ထာယ-၎၊ ဤ၌ ကား ပါရာဇိကဏ်ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာတို့နှင့် အညီ တည်း၊ အဿဓမ္မဿ-၏၊ တဉ္စ၌ စ, ကား အဝဓာရဏ၊ နာနုဘောန္တိ၌ ယှဉ်၊ တံ အတ္ထံ - ထိုသီလစသောအကျိုးကို၊ မူလဋီကာ စသည်အလို၊ ဝါ ဥပါရမ္မာ စသော အကျိုးကို၊ ပါရာဇိကဏ်ဋီကာ စသည်အလို၊ မဏိ ဒိပကား ရှေးကိုကြိုက်သည်။

တေ မောဃ ပုရိသာ-တို့သည်၊ နာနုဘောန္တိ ဇေ-ကုန်လျှင်တည်း။

ရှေးပရိယာပုဏန္တိနှင့်သာ တုလျာဓိကရဏဖြစ်သည်၊ နိဿရဏ အလို၎် သင်ခြင်းသည် ဉာယတည်း၊ အလဂန္ဓုပမာ သင်ခြင်းသည် အညာယတည်း၊ တေသံ တေဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ၌ ဒုဂ္ဂဟိတာ ကား ဟေတု အန္တောဂဓ ဝိသေသန၊ သဒ္ဓါတတ်သော ဆရာတို့ ကား ဟေတု မန္တိ ဝိသေသန ဟူကုန်၏၊ ဓမ္မာဟူသည်ကား ‘ဂုဇ္ဇော၊ သေ မြော၊ ဗာဠိ၊ အာယု စသည်ကဲ့သို့ ကာရဏူပစာအားဖြင့် ထိုဓမ္မလျှင်

အမွန်ရှိသော ဥပါရန္တ စသည်ကို ဓမ္မဟု ဆိုပါသည်။ ဤအရာများသည် ခဲသည်ချည်း၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဆင်ခြင်ကုန်ရာ၏။

တံ ကိဿဟေတု၌ ‘တံ သံဝတ္တနံ ကိဿ ဟေတု’ ဟု ယောဇနာ၊ ‘ယံ သန္ဓာယ’ စသည်၌ အလဂဒ္ဒူပမာ၌ သေယုထာပိစသည်အတိုင်း ပြန်၍ယူ၊ “ဘောဂေဝါ၊ နဂုံဋ္ဌေဝါ” အရာ၌ ဂိဝါယံ ထည့်၊ သည်နည်း ချည်း သင့်အောင်ယူလေ။

ပဋိဝိဒ္ဓါကုပ္ပေါ-သိပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသော၊ ဝါ-သိပြီးသော အရဟတ္တမဂ်ရှိသော၊

ရှေးနည်းကား.....မဏိဒီပယောဇနာ၊ နောက်ကား ဂဏ္ဌိ၊ “န ကုပ္ပ တီတိ အကုပ္ပံ”၊ မဂ်ဖိုလ်ဟူသမျှသည် “အကုပ္ပ” သဘောချည်း ဖြစ် လျင်းမူလည်း မိမိတို့၏ အမည်ကို စွန့်ရကား အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ ‘အကုပ္ပ’ ယူလေသည်။ မဏိဒီပ ဝစနတ္တနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူခြင်း သည် မညီလွန်း၊ (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်)

“ ဝိဏာသဂေါကေဝလံ ” ၌ “ ကေဝလ ” ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား “ဥပါရန္တ ပရိညာတက္ခန္ဓတ္ထ” စသည်နှင့် မရောဟူလို။

“ပဝေဏိ” ကား ဓမ္မ၏ ပဝေဏိတည်း၊ “ဝံသ” လည်း ဓမ္မ၏ ဝံသ တည်း၊ ဤ၌ ဝံသကား “ဂုဏာနုသိဗ္ဗန ဂုဏာနုသမ္ပန္န” ၌ ဖြစ်သည်။ ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား ဝံသကား ဘုရား၏ဝံသ၊ အနက် တရားကိုယ် အားဖြင့်ကား “ပဝေဏိ” တခုသာတည်း၊ “အမှောက် ရညော ဝံသာနု ရက္ခိတော” ၌ မင်း၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို “ဝံသ” ဆိုသကဲ့သို့ ယူဟူ၏။

ပုထုဇနတို့ သင်ခြင်းကား အလဂဒ္ဒူပမာ၊ နိဿရဏတ္ထ နှစ်ပါး ရသင့်၏။ သေက္ခတို့ကား နိဿရဏတ္ထ သာ၊ ရဟန္တာတို့ကား ဘဏ္ဍာ ဂါရိကသာ၊ ပုထုဇနတို့သည် ပဝေဏိကို စောင့်ခြင်းငှါ သင်သော် လည်း ဘဏ္ဍာဂါရိကမဖြစ်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ပြုဘွယ် ကိစ္စ ရှိသောကြောင့်တည်း ဟု မဏိဒီပ၊ သာရတ္ထ ဒီပနိတို့၌ ဆို၏။ ဆရာတို့ကား ‘ဘဏ္ဍာဂါရိက’ လည်း ရကောင်း၏ဟု ဝါဒဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ ဝါဒကိုကား မဏိဒီပ၊ သာရတ္ထဒီပနိ စသော ငိုကာ

(ပိဋကတ်တော်

ဆရာပင် မိန့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ပင် “ ကေဝလံ ” သဒ္ဓါနှင့် မိန့်သောကြောင့်၎င်း ပယ်အပ်တော့သည်သာ။

“ တာသံ ယေဝစ ” ၌ “ ဝေလည်းဆို၊ စလည်းဆို၊ ကုန်းဆို ဖျာရက်နည်း” ဟူသော စကားနှင့်အညီ ‘ဝေ’ သဒ္ဓါဖြင့် ပါပုဏိတဗ္ဗ ဖြစ်သော အဘိညာဏ်၊ ပဋိသန္တိဒါတို့၏ မရှိခြင်းကိုကန့်၊ ‘စ’ သဒ္ဓါ ဖြင့် ထိုတရားတို့၏ ဇေယျအာရုံဖြင့် ရှိခြင်းကိုပြု၊ ဒုတိယ၊ တတိယ ဝေ စသည်၌လည်း ဤနည်းယူ၊ ဒုတိယ ‘ဝေ’ ဖြင့် အဘိညာဏ်၌ ဝိဇ္ဇာ ဝင်ရကား ပဋိသန္တိဒါကိုသာကန့်၊ တတိယ၌ ‘တက္ကေဝ’ ဟု ‘ဝေ’ နှင့် ဆိုပြန်သည်ကား ပဋိသန္တိဒါ၏ အဘိဓမ္မာ၌သာလျှင် ပဒေသနာအားဖြင့် ဟောသည်၏အဖြစ်ကို မြဲစေသည်။

အတ္တရဏ-အခင်း၊ ပါပုဏ-အရုံ (ဘုံမတီးလည်း ဟူ၏)

ဥပါဒိဏ္ဍကဗေသာဒိသု - မိန်းမအတွေ့ စသည်တို့၌၊ (မေထုန်ကို ရည်သည်) ဟိ၊ သစ္စံ-မှန်၏၊ တထာဟံ ဘဂဝတာ။ပ။ ယာတိ-ဟူ၍၊ အရိဋ္ဌေန-မည်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ (ဤသို့ ကတ္တားထည့်၍ သမ္ပန်) အန္တရာယိကာ-မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၏ အန္တရာယိကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ယေဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တာ-ကုန်၏၊ ဝါ ယေဓမ္မာ- တို့ကို၊ အန္တရာယိကာ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ကုန်၏၊ တေဓမ္မာ-တို့ကို၊ ပဋိသေ ဝတော-အား၊ ယထာ ယေန ပကာရေန-ဖြင့်၊ အန္တရာယ-ဌာ၊ နာလံ အသမတ္တာ-နိုင်၊ တထာ တေန ပကာရေန-ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒေသိတံ - သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အဟံ-သည်၊ အာဇာနာမိ-သိ၏၊ (ဤသို့ ယောဇနာလေ) တတော တသ္မာ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (ကတ္တားထည့်၊ အရိဋ္ဌကိုသော်လည်း ကတ္တားထည့်) ဒုသီလ ဘာဝံ- သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏။

ထိုအရိဋ္ဌသည် “ဗဟုသုတ ရေ ဓမ္မကထိက” ဖြစ်၍ ကမ္မန္တရာယ်၊ ဝိပါကန္တရာယ်၊ ကိလေသန္တရာယ်၊ ဥပါဒိန္တရာယ်၊ အာဏာ ဝိ တိက္ကမန္တရာယ်အားဖြင့် ငါးပါးတို့တွင် လေးပါးကိုသာသိ၏။ ဝိနည်း၌ ဒေကာဝိဒ ဖြစ်ရကား နူးညံ့သော အဖွေခြင်း အတူတူလျက် အဘယ် ကြောင့် မအပ်မည်နည်း ဟု ရုံ့ ရင်းသော လျှော်မျှင်နှင့် သိမ်မွေ့သော ချည်ကို စပ်သကဲ့သို့၊ မုန်ညင်းသီးငယ်နှင့် မြင်းမိုရ်တောင်ကို နှိုင်းဘိ

ပြန်ပွားရေးမူ)

သက္ကေသို့ မြတ်စွာဘုရား ပါရာဇိကကို ပညတ်သည်ကား အပြစ်မရှိဟု အာဏာစက် တည်းဟူသော ဒေသနာကို ဒဏ်ပေးလျက် အယူမှားသော စကားကို ဆိုသတည်း။

‘အဓိပ္ပါယ် အဇာနန္ဒော’ ဟူသည်ကား ဤ‘စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ’ ဟူသော ဒေသနာသည် ဝေါဟာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော သမုတိဒေသနာတည်း။ ပရမတ္ထဒေသနာမဟုတ်၊ ဤသို့သော ဘုရား အလိုတော်ကို မသိမူ၍ အယူမှားသည် ဟူလို၊ “ စတ္တာရော ” ဟူသည်ကား “ အတ္တဟိတ ပဋိပန္န ” စသော ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်ကို ယူ။

ဒုဂ္ဂဟိတံ-မကောင်းသော အယူကို မကောင်းသဖြင့် ယူခြင်းကို၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏၊ (ဤသို့ ဆရာတို့ ပေးကုန်၏၊ မဏိဒီပအလိုကား ဤသို့ မပေးလို) ဒုဂ္ဂဟိတံ-မကောင်းသဖြင့် ယူသည်ဖြစ်၍၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏၊ (ဤသို့ ဘာဝ နှပုံး ပေးလိုသည်) အတ္တနာ - သည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ, အတ္တနာ-မိမိ၏၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန-မကောင်းသောအယူဖြင့်။ (မဏိဒီပအလို)

ထိုတွင် ‘ကတ္တာ’ပေးသော် ‘ဓမ္မ’ရ၏၊ ဓမ္မဖြင့် ဘုရားစသည်ကို မစွပ်စွဲနိုင်ရာ၊ ‘သမ္ပန္န’ပေးမှု မကောင်းသော ယူခြင်းရ၏၊ ထိုဝါဒဖြင့် ကား စွပ်စွဲနိုင်ရာ၏၊ ဓမ္မ၏အရကို မိစ္ဆာဝါဒတည်းဟူသော မိစ္ဆာဓမ္မ ကိုယူမှုကား သင့်၏၊ ထိုကိုရည်၍ မဏိဒီပဆရာမြတ်မိန့်သည်ဖြစ်ရာ၏။

ဣမာနိ အစိန္တယျာနိ-ဤ မကြံအပ်, ကြံခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သော တရားတို့ကို၊ စိန္တေတုံ အသက္ကုဏေယျာနိ။ ‘စက္ကာရိ’ သရုပ်ကား ဗုဒ္ဓဝိသယ, ဣဒ္ဓိဝိသယ, ကမ္မဝိပါက ဝိသယ, လောကဝိသယလေးပါး။

ဥမ္မာဒဿ-သူရူး၏၊ ဝိဇာတဿ-ပန်းခြင်း၏။ ‘အယမ္ဗိ ဂါထာ’ ဌ ‘ဝိ’ ကား ရှေးဂါထာကိုပေါင်း။

ဇေ-သို့၊ နာနပ္ပကာရတော-ဖြင့်၊ ဝိဇုကာနိ - တို့ကို၊ ဥ တွာ-၍၊ တေသံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗမ္ဗိ-သော၊ ဇေံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သင်္ဂယမာနံ-သော်၊ ဘိဏိ ဝိဇုကာနိ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (‘ဣတိ ဉာတဗ္ဗံ’ ဟုပါဌသေသ ထည့်) ‘ဥ တွာ’ ကို မူလဒီကာအလိုကား ‘သင်္ဂယမာနံ’ ဌှစ်ပ်၊ ‘ဉာတဗ္ဗံ’ ဟူသော ပါဌသေသ၌ မစပ်လင့်၊ ပါရာဇိကဏိဒီကာ, မဏိဒီပတို့အလို

ကား ‘ဉာတဗ္ဗိ’ ဟူသော ပါဠိသေသသဉ္စသော်လည်းစပ်၊ ‘သင်္ဂယမာနံ’ ဌိ
သော်လည်းစပ်။ အချို့သောသူတို့ကား ‘သဗ္ဗမ္ပေတံ’ ကို ‘ဟောန္တိ’ ဌိ
ပကတိကတ္တား၊ တိဏိ ပိဋကနိ ကို ဟောန္တိ ဌိ ပိကတိကတ္တားဟု စပ်
ကုန်၏။ မသင့်။ ငိုကာစသည်တို့ကို မမြင်၍သာ စပ်လေသည်။

ယသ နိကာယသ-အား၊ သုတ္တတော-အားဖြင့်၊ (ထည့်)
စတုတ္ထိံ သော သုတ္တန္တာ-သုံးဆဲ့ လေးသုတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏။ ဝဂ္ဂသင်္ဂဟာသေန-ဖြင့် (ထည့်) တိ ဝဂ္ဂါသင်္ဂဟော-
သုံးပါးသော ဝဂ်အရေအတွက် ရှိ၏။ (သမာသ်တည်းဟု မဏိ
ဒီပဉ္စုဆို၏) ‘နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စိဝရလာဘန’ ဌိ ‘နဝံစိဝရံ’
ကဲ့သို့ ပုဒ်တပါး ခြားလျက် သမာသ်ဖြစ်သည်မှတ်) ပဌမော-
သော၊ ဧသ ဧသောနိကာယော-ကို၊ အနုလောမိကာ-လျော်
သော၊ (သာရတ္ထဒီပနိအလို။ သီလက္ခန္ဓာနိကာယလည်း ဆို၏။ ဤ
အလိုသော် ဏိကပစ္စည်း သွတ္ထ) ဝါ-အနက်အား လျော်သော
အမည်ရှိသော၊ (ဤအလိုသော် ဏိကပစ္စည်း အနက်ရှိ၏။) ဒီဃံ
နိကာယောတိ-ဟူ၍၊ မတော-သိအပ်၏။

ဒီဃနိကာယံ၏ အနက်အား လျော်သော အမည်ရှိသော အဖြစ်ကို
ပြလိုရကား ‘ကဿာ ပန’ စသည် တက်သော်။

‘သမူဟတော နိဝါသတော’ ဟူသည့်အလိုကား အနုတ္တမဟုတ်
ရူဠိဟူလို၊ အချို့သောသူတို့ကား ဝစနတ္ထကြံကုန်၏။ ငိုကာစသည်မရှိ၊
ဆရာတို့လည်း မကြိုက်၊ သာဓက ဆောင်လိုရကား ‘နာဟံ ဘိက္ခဝေ’
စသည် တက်သော်။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိရစ္ဆာနဂတာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဒံ ဣမေပါဏာ-
တို့သည်၊ စိတ္တံ စိတ္တာ ယထာ-ဆန်းကြယ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-
တူ၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ အညံ-သော၊ ဧကနိကာယမ္ပိ-တခုသော
အပေါင်းကိုမျှလည်း၊ န သမနုပဿာမိ - မြင်တော် မမူ၊ ပေါဏိက
နိကာယော - ပေါဏိက မင်းတို့၏ နေရာ၊ စိက္ခလ္လိက နိကာယော-
စိက္ခလ္လိက မင်းတို့၏ နေရာ၊ သာသနတော-ပိဋကတ်အားဖြင့်၊ ဝါ-မှ၊
‘ဧဝံ သေသာနံပိ နိကာယဘာဝေ ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော’ ဟူသော်
လည်း ပိဂြိုဟ်ကို မယူလင့်၊ သဒ္ဓတ္ထကိုသာ ဝစနတ္ထဆိုသည်။

ပြန်ပွားရေးမှု)

‘ အင်္ဂါတိရေက ’ ဌိ ‘ အင်္ဂါ ’ သဒ္ဓါသည် အရေအတွက်ဟောဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။

‘ ဥဘဒတာ ဝိဘင်း ’ ဟူသည် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်းကိုယူ၊ ‘ နိဒ္ဒေသ ’ ဟူသည် သုတ္တနိပါတ်၌ လာသော အဋ္ဌကထာဝဂ်၊ ပါရာယန ဝဂ်၊ ခဉ္စဝိသာဏသုတ်၏ အဖွင့်တို့ကို ရှင်သာရိပုတ္တရာပြုတော်မူသော မဟာနိဒ္ဒေသကိုယူ၊ ‘ ဝေယျာကရိုဏ်း ’ ဟူသည်ကား စုဏ္ဏိယသာ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း၊ ဓမ္မစကြာ စသည်ကိုယူ၊ ဝေယျာ ကရိုဏ်း၊ ဗျာကရိုဏ်း ဟူသည် အတူပင်၊ ‘ သုတ္တနိပါတေ နော သုတ္တ နာမိကာ ’ ဌိ အာဂတာထည့်ပါ၊ ‘ သုဒ္ဓိကဂါထာ ’ ဟူသည်ကား ပါရာ ယနဝဂ်၏နိဒါန်းကိုသံဂါယနာတင်သောအခါ အရှင်အာနန္ဒာရုတ်တော် မူသော ဂါထာငါးဆယ်၊ ၎င်းပါရာယန ဝဂ်၌ အဓိတလုလင်စသော တကျိပ် ခြောက်ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့၏ အမေးဂါထာ၊ ဘုရား မြတ်စွာ ဖြေတော်မူသော ဂါထာတို့ကိုယူ၊ ‘ နွေအသီတိ သုတ္တန္တာ ’ ဌိ “ အသီတိ သုတ္တန္တာ ” သာ လိုသည်။ နွေကား အဓိကသင်္ချာ ဖြစ်၍ ဆိုသည်။ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ၌လည်း နွါဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ ရှိလိုသည်။ နှစ်ခုယုတ်ရကား ဦးနုသင်္ချာအားဖြင့် ဆိုသည်။

ရှင်အာနန္ဒာ၌ အံ့ဘွယ်လေးပါးဟူသည်ကား.....ဘိက္ခုပရိသတ်တို့ သည် အရှင်အာနန္ဒာကို မြင်၍၊ ကြား၍ မရောင့်ရဲသည်လည်း တပါး၊ ဤနည်း ဘိက္ခုနိ၌လည်း တပါး၊ ဒါယကာယောကျ်ား၌လည်း တပါး၊ ဒါယိကာဒိန်းမ၌လည်း တပါး ဤသည်လျှင် လေးပါးတည်း။

ရူဇ္ဇဝေဒလ် ဟူသည်.....ဝိသာခ ဒါယကာကမေး၍ ဓမ္မဒိန္နာ မည် သော ဘိက္ခုနိမဟောသောသုတ်ကိုယူ၊ မဟာဝေဒလ်ဟူသည်-မဟာ ကောဋိတမေး၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟောသောသုတ်ကိုယူ၊ သက္ကပဉ္စာ ဟူသည်-သိကြားမေး၍ ဘုရားဟောသော သုတ်တည်း၊ မဟာပုဏ္ဏမ သုတ်ဟူသည်-ပန္နရသီဥပုသ်နေ၌ အမှတ်မရှိသောသူမေး၍ ဘုရားမြတ် ဟောတော်မူသော သုတ်တည်း။

ဘော ပြာဟ္မဏ-အိ ပုဏ္ဏား၊ နွါသီတိသဟဿာနိ - ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်ကုန်သောဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတော-ဘုရားရှင်မှ၊ အဟံ-ငါ သည်၊ ဂဏ္ဍိဥဂ္ဂဏ္ဍိ-၏၊ နွေသဟဿာနိ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုတော ဓမ္မသေနာ

ပတိ အာဒိဘိက္ခုတော - တရားစစ်သူကြီး အစရှိသော ရဟန်းတို့၏ အထံမှ၊ ဂဏ္ဍိ-၏၊ ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ မေ မမ-၏၊ ဇိဝဂ္ဂေ-လျှာပျား ဌိ၊ ပဝတ္တိနော-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ မေ မမ-၏၊ ဇိဝဂ္ဂေ-ဌိ၊ ပဝတ္တိနော-ဖြစ်ကုန်သော၊ (လေ့လာကုန်သောသော်လည်းဟူ) ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သန္တိ-ကုန်၏၊ တေဓမ္မာ-တို့သည်၊ စတုရသီတိ သဟဿာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဝါ၊ ယေဓမ္မာ-တို့ကို၊ မေ မမ-၏၊ ဟဒယ-ဌိ၊ ပဝတ္တိနော-ဖြစ်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ (ထားအပ်ကုန်ပြီသော်လည်းပေး) ဝါ၊ မေ မမ- ဝါအား၊ ပဝတ္တိနော-နှုတ်ဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ စတုရသီတိ သဟဿာနိ ဟောန္တိ (ဤသို့ပေး) အချို့ သောသူတို့ကား ယေမေကို ယေ ဣမေပုဒ်ဖြတ်၍ ‘ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓဿစ-သည် ၎င်း၊ ဘိက္ခုနုဉ္စ-တို့သည်၎င်း၊ ပဝတ္တိနော - ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏၊ တေ ဓမ္မေ အဟံ ခွါသီတိသဟဿာနိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏ္ဍိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိ ဘိက္ခုတော နေသဟဿာနိ ဧဝံ စတုရသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ ဟောန္တိ ဟု သမ္ပုန်ကုန်၏။

ဤဂါထာကားဂေါပက မောဂ္ဂလာန် မည်သော ပုဏ္ဏားသည် ‘အရှင်အာနန္ဒာကား ဗဟုသုတ ကျော်စော၏၊ အဘိမျှလောက်သော တရားကို အရှင်အာနန္ဒာ ဆရာတုရား ထားခဲ့သနည်း’ ဟု မေးသော် အရှင်အာနန္ဒာ ဖြေတော်မူသတည်း။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကား အနုသန္ဓေ တရသာရှိသည်၊ မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ကား အထူးထူးသော အနုသန္ဓေ ရှိသည်၊ အဘိဓမ္မေ ဧကမေကံ တိက ဒုက ဘာဇနံကား နိက္ခပကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ ကိုယူ၊ ဧကမေကဉ္စ ဝိတ္တဝါရ ဘာဇနံကား ဝိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကို ယူ၊ ဝတ္ထုဟူသည် သုဒိန္နကဏ္ဍ စသည်ကိုယူ၊ အတ္ထိ မာတိကာ ဟူသည် ယောပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နော စသောပညတ် တော် အကျဉ်းကိုယူ၊ အတ္ထိ ပဒဘာဇနိဟူသည် ယောပနာတိ ပော ယာဒိသော စသော အကျယ်ကိုယူ၊ အန္တရာပတ္တိဟူသည် သိက္ခာပုဒ် တို့၏ အကြားအကြား၌ ဖြစ်သော ပဋိ လာတံ ဥက္ခိပဋိ အာပတ္တိ ဒုက္ခ ဇုဿစသည်ဖြင့် ပါဝိတ်သို့မရောက်မီ ဒုက္ခဋီစသည်ကိုယူ၊ အနာပတ္တိဟူ သည်ကား အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿ၊ အသာဒိယန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကဿ၊ ဝိဇ္ဇဝိတ္တဿ၊ ဝေဒနာဋ္ဌဿ၊ အာဒိကမ္ပိကဿ စသည်ကိုယူ၊ တိကန္ဓေဒ

ဟူသည် ဒသဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တံ သညီ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒသဟာ တိက္ကန္တေ ဝေမတိကော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒသဟာ တိက္ကန္တေ အနတိက္ကန္တံ သညီ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ စသော နည်းဖြင့် လာသော တိကပါစိတ် စသည်ကိုယူ၊ သတေကိန္တော အတေကိန္တော ကား.... ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ဇိုကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ မဏိ ဒိပတို့၌ မဆိုသောကြောင့် မရှိသင့်ပြီ။

ဤသို့ ပိဋကတ်၊ နိကာယ်၊ အင်္ဂါ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့် ဘေဒကိုပြုပြီး၍ ထိုဘေဒတို့၏ ဖြစ်ရာ ကာလကို ပြလိုရကား..... ဝေမေ တံ မှ သည် သင်္ဂီတံ တိုင်အောင် မိန့်သော်၊ ဗုဒ္ဓဝစနံကို သင်္ဂါယန္တေန သင်္ဂီတံ၊ သင်္ဂီတံ နှစ်ပုဒ်၌စပ်၊ သင်္ဂါယန္တေန - သံဂါယနာ တင်သော၊ ဝါ-ပေါင်း၍ ညှိသော၊ ဥဒါနသင်္ဂဟ ဟူသည်ကား.....ပဌမပါရာဇိက စသော သိန္ဓာပုဒ်တို့၏ ဝိနိတ ဝတ္ထုတို့၌ ဆောင်လွယ်စိမ့်သောဌာ ဓမ္မသင်္ဂါဟက ရဟန္တာတို့သည် အကျဉ်းထားအပ်သော မက္ကဋ္ဌိ ဝဇ္ဇိ ပုတ္တာ အစရှိသော ဂါထာတို့တည်း၊ ဝဂ္ဂသင်္ဂဟ ဟူသည် သီလက္ခန္ဓ ဝဂ်၊ မူလ ပရိယာယဝဂ် စသည်တည်း၊ ပေယျာလ သင်္ဂဟ ဟူသည် ကား ဥတ္တရိမနုဿ မွေ၌ ထားအပ်သော ပေယျာလ၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၌ ထားအပ်သော ပေယျာလ စသည်တည်း၊ နိပါတ သင်္ဂဟဟူသည်ကား ဧက နိပါတ်၊ ဒုကနိပါတ် စသည်တည်း၊ သံယုတ္တသင်္ဂဟ ဟူသည်ကား ဒေဝတာသံယုတ် စသည်တည်း၊ ပညာသ သင်္ဂဟ ဟူသည် မူလပဏ္ဏာ သ စသည်တည်း၊ ဥဒက ပရိယန္တံ ကတွာကို သံကမ္မိ စသည်၌ သမာန ကာလ စပ်။

သံကမ္မိ-အထက်သို့ လှုပ်၏၊ သမ္ပကမ္မိ-အောက် အထက် လှုပ်၏၊ သမ္ပဝေမိ-အရပ်လေးမျက်နှာသို့လှုပ်၏။ ‘အနကာနိ အတ္ထရိယာနိ’ ဟူ သည်ကား.....ပန်းမိုးရွာခြင်း၊ ဦးရစ်ပူဇော်ခြင်း စသည်ကိုယူ။

ဆရာ.....ပိဋကတ်၊ နိကာယ်၊ အင်္ဂါ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို မှတ်၍ သံဂါ ယနာ တင်သော အဖြစ်ကို ဆိုပြီ၊ ဤသို့ သံဂါယနာ တင်အပ်သော ပိဋကတ်စသည်တို့တွင် ဤအဘိဓမ္မာကား အဘယ်နည်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ အားဖြင့် အဘယ်မျှရှိသနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၏ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနံအဖြစ်၊ ဘုရား ရှေးဦးစွာတတ်သောအဖြစ်ကိုလည်း အဘယ်သို့ပြသနည်းဟု နိတတ္ထ

နေယျတ္ထစောဒနာဖြစ်သင့်ရကား ထိုစောဒနာကို မုချနိတတ္ထအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နေယျတ္ထ သာမတ္ထိယ ဝက်တ္ထအားဖြင့် လည်းကောင်း ပြုလိုသော အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာသည် 'ဧဝံ သင်္ဂီတေ ပနေတ္ထ' စသည် မိန့်သော်။

ဧဝံ-သို့၊ သင်္ဂီတေ-သော်၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဗုဒ္ဓဝစနေ-ထိုမြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်တွင်။

'ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေတ္ထဝရေ' ကဲ့သို့ ဧကဝစ်ဖြစ်သော်လည်း နိဒ္ဒါရဏ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယောဇနာဆရာသည် 'ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ ဗုဒ္ဓ ဝစနေ၊ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မာစနံ' ဟု မိန့်သတည်း။ အချို့သောသူတို့ကား နိဒ္ဒါရဏအရာ၌ ဧကဝစ်မဖြစ်သင့်ဟုလုံးလုံးသွင်း၍ အာဇာရသာ ပေး ကုန်၏။ ငါတို့ကား "ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ ဝစနေတ္ထဝရေ" ဟူသော ဉာဏ် ပါဠိ၊ ထိုဉာဏ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော "နိဒ္ဒါရဏေ စောံ ဘုမ္မံ" ဟူသော နိရုတ္တိမဇ္ဈပါဠိ၊ နိဒ္ဒါရဏ နိဒ္ဒါရဏိယ၊ သမူဟ သမူဟိ၊ အဝယဝိ အဝယဝ စသော အာကာရကို ထောက်သဖြင့် သင့်၏ပင် ထင်ချေ သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား... ဤသို့ သံဂါယနာတင်အပ်သော ဗုဒ္ဓဝစနေတွင် ဤအဘိဓမ္မာကား ဝိဇ္ဇကတ်အားဖြင့် အဘိဓမ္မာဝိဇ္ဇကတ်၊ နိကာယ်အား ဖြင့် ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ အင်္ဂါအားဖြင့် ဝေယျာကရိုဏ်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့် နှစ်သောင်းသုံးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာဖြစ်၏ ဟူလို။ ဤကား မုချတ္ထ၊ နိတတ္ထ၊ ဥဇုကတ္ထ ပရိဟာရ။ ထိုသို့ဝိဇ္ဇကတ်စသည်ကိုပြုသဖြင့် ဤအဘိ ဓမ္မာ၏ မန္တိမဗုဒ္ဓဝစနေ၏ အဖြစ်ကို၎င်း၊ ဘုရား သဗ္ဗညု၏ ပဌမအဘိ ဓမ္မိကအဖြစ်ကို၎င်း အဘိဓမ္မာစသော သဒ္ဓါတို့၏ သာမတ္ထိယ နေယျတ္ထ ဝက်တ္ထအားဖြင့် ပြရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအဘိဓမ္မာကား ဝစနေအားဖြင့် မန္တိမဗုဒ္ဓဝစနေမည်၏။ ဘုရားသဗ္ဗညုလည်း ရှေးဦးစွာတတ်၏ ဟူလို။ ဤကား သာမတ္ထိယ၊ နေယျတ္ထ၊ ဝက်တ္ထပရိဟာရ။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပထမကျော်သူမြတ်သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန် ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဟိ၏ အဋ္ဌကထာ၌

ပြန်ပွားရေးမူ)

မဏ္ဍိမဗုဒ္ဓဝစန ပထမအာဘိဓမ္မိက ဘာဝဗျူဟာသကန္တ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား
ဤတွင် ပြီးပြီ။

‘တံ ဓာရယန္တေသု’ စသောအထွက်ကား ခဲစွ၊ ခဲသော်လည်း
အစွမ်းအလျောက်ဆိုလိုက်အံ့၊ ဟုတ်သော် ယူကုန်ရာ၏၊ မဟုတ်သော်
စွန့်ကုန်ရာ၏၊ ဤ တံ ဓာရယန္တေသု စသောပါဌ်တို့ကို အဘယ်ကို စွဲ၍
ထွက်မည်နည်းဟူမူကား ‘အယံ အဘိဓမ္မော’ စသောပါဌ်ကိုစွဲ၍ထွက်
အံ့၊ ထိုပါဌ်၌ နေယျတ္ထ၊ နိဟတ္ထအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် အဘယ်ကိုစွဲ၍
ထွက်မည်နည်းဟူမူကား နေယျတ္ထကိုစွဲ၍ ထွက်အံ့၊ ထွက်သော် အသို့
ထွက်မည်နည်းဟူမူကား-

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ.....ဆရာကား ‘အယံ အဘိဓမ္မော’ စသည်ဖြင့်
မဏ္ဍိမဗုဒ္ဓဝစနအဖြစ်ကိုပြသောဟူ၍ဆို၏၊ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော်
ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်သည် ပြီးသောဟု စကားကျ၏၊ ထိုသို့တမူလည်း နိ
ဒါန်းမရှိရကား မပြီး၊ အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ် မပြီးသော်လည်း
မဏ္ဍိမဗုဒ္ဓဝစနအဖြစ်သည် ပြီးရာ၏၊ ဤသို့ လိနန္တရစောဒနာ ဖြစ်သင့်ရ
ကား အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ဝိနည်းစသည်တို့ဖြင့် ပြီးစေ
ခြင်းငှါ ဝတ္ထုထုတ်လိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘တံ ဓာရယန္တေ
သု’ စသည်မိန့်သော်။

ဤသို့ထွက်၊ ဇိကာ၊ မဏိဒီပတို့ကိုကြည့်၊ ဝါ-စောဒနာ-မြဲ စောဒနာ၍
ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ဝိနည်းဖြင့် ဓမ္မကထိကထေရ်
ဝတ္ထု၊ ဂေါသိင်္ဂီသုတ်ဖြင့် မဟာမောဂ္ဂလာနထေရ်ဝတ္ထု၊ နိဒါန်းဖြင့်
မဏ္ဍလာရာမ၌နေသော တိဿံဘူတိထေရ်ဝတ္ထု၊ ဂါမအရပ်၌ ဘုမ္မ
ဒေဝထေရ်ဝတ္ထု၊ သုမေဓောတ္ထုကိုပြုလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်
‘တံ ဓာရယန္တေသု’ စသည်ထွက်၊ ဤသို့သော်လည်း အထက်ကို မြှော်၍
ဝိသေသထွက်။

သဗ္ဗသာမယိကပရိသာယ-အလုံးစုံသောနိကာယ်ငါးပါးကို တတ်
သော ရဟန်းပရိသတ်၌။

သဗ္ဗသဒ္ဓါကို သမယနှင့် သမာသိတွဲ၊ ‘သမာ ဇေတဗ္ဗော ဇေတနာတိ
သမယော၊ သဗ္ဗော သမယော သဗ္ဗသမယော-ဟုတွဲ၊ ပရိသာယ ဟု

သာမန်ဆိုလျှင်မူလည်း ဘိက္ခုပရိသတ်၌သာလျှင် သဒ္ဓိပ, အဂ္ဂ, ဇေဋ္ဌ, ပမာဏဖြစ်ရကား ဘိက္ခု ပရိသတ်ကိုသာ သူ့ဤကား မဏိဒီပအလို။

ဝါ သဗ္ဗသာမယိက ပရိသာယ - နိကာယ်တတ်သော ခပ်သိမ်း သောပရိသတ်၌။

သဗ္ဗကို သမယ နှင့် မတွဲလင့်၊ သာမယိကနှင့် တွဲ။ “သဗ္ဗေ သာမယိကာ သဗ္ဗသာမယိကာ” ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ, ဥပါသကာ, ဥပါသိကာ တည်းဟူသော ပရိသတ် လေးပါးရစေ၊ ဤကား ဂုဠတ္ထဒီပနိ အလို၊ ထိုကို မဏိဒီပ၌ ပယ်၏။ ‘သိယာ ကုသလာ’၌ သိယာကား အချို့ ဟော။

သိနရုံ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို၊ ပရိက္ခိပန္နောဝိယ-ရစ်ဘိသက္ခေသို့၊ (ရုံဘိသက္ခေသို့ သော်လည်းဟူ) ‘သိနာတိ သောစဘိ ဒေဝေ တိ-သိနရုံ’၊ ဝိဂြိုဟ်၊ သိနဘော် ရှု ပစ္စည်း။

‘ကသ္မာ အာဟရသိ’၌ အဘော်ကား ဘုရားဟောမဟုတ် ဟူလို။

‘ဝိနယမတ္တံ ဥဂ္ဂဟိတံ၌’ မတ္တသဒ္ဓါသည် အပ္ပကတ္တ၊ ဘိက္ခုဝိဘင်း, ဘိက္ခုနီဝိဘင်းမျှကို သင်ဘူး၏ ဟူလို။

တုမ္ဘာဒိသေဟိ-သင်က္ခေသို့ စိုးစဉ်း ဝိနည်းသင်ဘူး သောသူတို့သည်၊ သရဏဂမန ဒါယကေဟိ-သရဏဂုဏ် ပေးသောသူတို့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ-ရှင်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ အနုသဝနာ စရိယေဟိ-ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဥပသမ္ဘာဒေန္တော ဝါ-ပဉ္စင်းခံအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊ သာတိသာရော - အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

‘ပဗ္ဗာဇေန္တော’၌ အန္တပစ္စည်းကား ‘အတ္တနော ပဒါနိ ပရထပဒတ္တံ’ဟူသော သုတ်ဖြင့် မာနကို အန္တပြုသည်၊ ယကိုလည်း သုတ်ကြီးဖြင့် ချေသည်ဟူ၏(မဏိဒီပ)ယောဇနာ ဆရာကား တုမ္ဘာဒိသေဟိ-ဟု ကောရန် နှင့် နှလုံး မသွင်းမူ၍ ဟိကို ‘ဟိ သစ္စံဟု’ ပြင်၍ တုမ္ဘာဒိသော-သင်က္ခေသို့သော သူသည်၊ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ-သူ့ကို ရှင်ပြုသော်၎င်း၊ ဥပသမ္ဘာဒေန္တော ဝါ-သော်၎င်း၊ သာတိသာရော-အာပတ် သင့်သည်၊ ဟောတိ-၏” ဤသို့ ယောဇနာ၏၊ အချို့သော ဆရာတို့ကား “ တုမ္ဘာဒိသေဟိ-သင်က္ခေသို့သော သူတို့ကို ” စသည်ဖြင့် ယောဇနာ

ပြန့်ပွားရေးမူ)

ကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် ဟိကို နိပါတ်ကြိ၍ ပဗ္ဗာဇေန္တောကို လည်း ပဗ္ဗာဇေန္တော ဟု ထင်မှား၍ “တုမ္မာဒိသေ-သည်၊ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ-သော်၎င်း၊” ဤသို့စသည်ဖြင့် ယောဇနာကုန်၏။ မဏိဒိပဆရာမြတ် စင် ဆုံးဖြတ်ပြီးသောကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။ ပယ်အပ်သည်ချည်း၊ မိန္တောင်းလည်း မဏိဒိပကဲ့သို့ ကြံ၏။

ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်.....သင်သည် တုမ္မာဒိသေဟိစသည်ဖြင့် ငါ့အား နိဂ္ဂဟကိုပြု၏။ သင်ကား အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို အသို့သော အကြောင်းဖြင့် သိပါသနည်း စုဒ္ဓိရကား ‘ဝုတ္တဋ္ဌေတံ’ စသည်တက် သော်။

ဟိ သစ္စံ-ဗုဒ္ဓဘာသိတဟု ငါဆိုသော စကားသည်မှန်၏။ ဝါ, ဟိ ကဿာ-ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတတ္တံ-ကို၊ တေ တယာဓမ္မကထိကေန-သင် ဓမ္မကထိကသည်၊ ဝိညာယတိ - နည်း၊ အနာပတ္တိ န ဝိဝဇ္ဇန္တတုကာ မော ။ပ။ ပရိယာပုဏိဿသိတိ ဇေတံ ဝစနဉ္စ - ကို၎င်း၊ သုတ္တန္တေ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ ။ပ။ ပုစ္ဆတိတိ ဇေတံ ဝစနဉ္စ-ကို၎င်း၊ တတ္ထ ဝိနယမတ္တေ-မျှ၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိတဿာ-ကြောင့်၊ မယာ - ငါဓမ္မကထိကသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတတ္တံ-ကို၊ ဝိညာယတိ - ၏။

ဤသို့ အပြည့်အစုံသမ္ပန်၊ ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ ကား အပြစ်ဖြစ်၏ဟု အရှင်ဓမ္မကထိကဆို၏။ ထိုသို့ ဆိုချေသော် ကဲ့ရဲ့ ခြင်းဖြစ်ရာသည် မဟုတ်တုံလော၊ အသို့လျှင် အရှင်ဓမ္မကထိကစကား သင့်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် တက်ကုန်၏။ မသင့်နေတည်း၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်းဟူမူကား နိဂ္ဂဟကို အာပတ်သို့တင်သောအားဖြင့် စော ဒနာ၍ ‘အနာပတ္တိ န ဝိဝဇ္ဇန္တတုကာမော’ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မကဲ့ရဲ့လို သော ငါ့အား အာပတ်မသင့်ဟု ဖြေဘိသောကြောင့်တည်း၊ ရှေးဆိုပြီး သော စောဒနာအတိုင်းသာ နိယမမှတ်။

အနာပတ္တိ။ပ။ ပရိယာပုဏိဿသိတိ ဟူသောပါဠိကား ဘိက္ခုဝိဘင်း ၌ “ယော ပန ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဓိဿမာနေ ကိမ္ပနိမေဟိ ခုဒ္ဓါနု ခုဒ္ဓကေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ ဥဒ္ဓိဋ္ဌေဟိ ယာဒေဝ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေ သာယ ဝိလခါယ သံဝတ္တန္တိတိ သိက္ခာပဒ ဝိဝဇ္ဇန္တေကပါစိတ္တိယံ” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိ၌ အနာပတ္တိဝါရ၌ လာသော ပါဠိ တည်း၊ အနက်ကား ဤသို့တတ်။

ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဝိနယံ-ကို၊ န ဝိဝဇ္ဇေတုကာမော-မကဲ့ရဲ့လိုသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အာဂုသော-ငါ့ရှင်၊ ဣဗံ-တိုက်တွန်း၏၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ သုတ္တန္တံ ဝါ-ကို၎င်း၊ ဂါထာယောဝါ-တို့ကို၎င်း၊ အဘိဓမ္မပါ-ကို၎င်း၊ ပရိယာ ပုဏသု-သင်ဦးလော့၊ ပစ္ဆာဝိ-မှလည်း (ဤသော်လည်းဟူ) ဝိနယံ-ကို၊ ပရိယာ ပုဏသု-လတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-၏၊ တာသ-အား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်။

ဤသို့ အပြည့်အစုံ သမ္ပန်၊ ‘သုတ္တန္တံ။ပ။ ပုစ္ဆတိ’ ဟူသော ဤပါဠိကား ‘ယာပန ဘိက္ခုနိ အနာကာသကတံ ဘိက္ခု ပဉ္စ’ ပုစ္ဆေယျ ပါရိတ္တိယံ’ ဟူသော ဘိက္ခုနိဝိဘင်း၌ လာသောသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိ၌ အနာပတ္တိဝါရ ဖြစ်သော ပါဠိတည်း။ အနက်ကား သိသာ၏၊ ဤသို့ သာဓကနှစ်ချက်ကိုစွဲ၍ သမ္ပန်၊ သို့မှ လူပြိန်းတို့ သိသာမည်၊ ပညာကြီးကျယ်သော၊ ဝိနည်း၌ လေ့လာသော သူတို့ကား သိပလရာ၏၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း နိတတ္ထ မယူလင့်၊ နေယျတ္ထ၊ သာမတ္ထိယ အားဖြင့် သာ ယူ၊ ထို့ကြောင့် ဤပါဠိ၌ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို တိုက်ရိုက် မဆိုလျှင်းမူလည်း ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်သော သုတ်၊ ဂါထာ၊ ဝိနည်းတို့နှင့် တကွ ဟောရကား အဘိဓမ္မာ၏လည်း ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်သည် ပြီးပါ၏ဟူလို။

တွံ ပန-သင်သည်ကား၊ ဧတ္တကမ္ပိ-ဤဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်မျှကိုလည်း၊ န ဇာနာသိ-မသိပါလေ၊ တွံ ပန-သင်သော် တမူကား၊ ဧတ္တကမ္ပိ-ကိုမျှလည်း၊ န ဇာနာသိ-မသိတုံ၏ရှင် (ဤသို့သော်လည်း ပေး) ဧတ္တကေနာဝိ-ဤမျှသော ပါဠိဖြင့်လည်း၊ ပရဝါဒီ-ကို၊ ဓမ္မကထိကေန-သည်၊ နိဂ္ဂဟိတော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဝိနည်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော ဓမ္မကထိကထေရ် ဝတ္ထုပြီး၏။

ဝိနည်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြုပြီး၍ မဟာဂေါသိင်္ဂီသုတ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ‘မောဂ္ဂလာနဝတ္ထု’ကို ပြလိုရကား ‘မဟာဂေါသိင်္ဂီ သုတ္တံ ပန’ စသည်မိန့်သော်။

မဟာဂေါသိင်္ဂီ သုတ္တံ ပန - သည်ကား၊ ဣတောဝိ-ဤ ဝိနည်း ပါဠိထက်လည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဘာဝေ-၌၊ ဗလဝတရံ - အားကြီးမြတ်၏၊ ဝါ-လွန်မြတ်၏။

ပြန်ပွားရေးမူ)

‘ဣတောပိ’၌ ပိကား နိဒါနတောပိ ဟု သမ္ပိဏ္ဍနုပ္ပိ၊ ဗလဝတရံ နှစ် နက်တွင် ရှေးကား နန္ဒါ ကြေသည်။ နောက်ကား ဗလဝပုဒ်ပင် အတိ သယတ္တကို ဟောသည်။ ဤကား မဏိဒိပအလို၊ မရသာရတ္ထဒိပနိကား ဣတောပိ ဣတောဝေ-ထက်လျှင် ဟု အဝဓာရဏကြံ၏။

ဟိ၊ ကသ္မာ - အဘယ်ကြောင့်၊ ဗလဝတရံ - အားကြီး သနည်း၊ တတြ-ထိုမဟာဂေါသိင်္ဂီသုတ်၌၊ ဓမ္မဒေသနာပတိ သာရိပုတ္တထေရော- သည်(ပထမ အာဟာရ၌ စပ်) အညမညံ-အချင်းချင်း (တယောက်သည် တယောက်အား သော်လည်း ဟူ) မဟာမောဂ္ဂလာန ထေရဿ - ၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကို၊ အာရောစေန္ဒော-ကြားလိုရကား၊ ဣဓာဝသော သာရိ ပုတ္တ။ပ။သောဘေယျာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ အဝေါစ - နားတော်လျှောက် ၏။

ဤအနက်ကား..... သတ္ထာ အာဟ ဟု နောက်၌ ကတ္တား ကြိယာ ဝိသေသကို၎င်း၊ တပါးသောအရာတို့၌ အနုမောဒနာ ခေါ် တော်မူလျှင် နှုတ်တော်မြှောက်၍ဟောခြင်း မရှိသည်ကို၎င်း ထောက်၍ ပေးသတည်း၊ (အမှကံ ခန္တိ)

အချို့ သောသုတို့ကား..... ‘သာရိပုတ္တထေရော-သာရိပုတ္တထေရေ ဟု ပြင်၍ အာရောစေန္ဒော ကိုလည်း မသင့်ဟု ပယ်၍ ‘သာရိပုတ္တ ထေရေ အာရောစေန္ဒော’ ဟု လက္ခဏပေး၍ သတ္ထာ အာဟဟု သတ္ထာ ကတ္တားထည့်၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ လက္ခဏကို ပေးစေကာမူ ပါဠိ၊ ပါဠိပြင် ခြင်းသည် မသင့်၊ သတ္ထာဟူသော ကတ္တားကိုကား ဆရာတို့လည်း ထည့်ကြကုန်၏။ ငါတို့ကား မထင်မိ။

ဂေါသိင်္ဂီသာလဝနံ - ဂေါသိင်္ဂီ မည်သော အင်ကြင်းတောသည်၊ (ဥပစာအားဖြင့် သာသနာကို အင်ကြင်းတောဟူပါသတည်း) သတ္ထာ- သည်၊ (အဝတွာ ဒတွာ၌ ထိပါးခဲ့၍ အာဟာရ၌စပ်) ယထာ။ပ။ဓမ္မကထိ ကောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ အဝေါစ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ (ဗလဝတရံ သမ္ပန်) ယထာ ယေန ပကာရေန-ဖြင့်၊ တံ ပဉ္စ-ကို၊ သမ္မာ- စွာ၊ ဗျာကရမာနော-သော၊ မောဂ္ဂလာနောဝ မောဂ္ဂလာနောဝေ-သည် သာလျှင်၊ ဗျာကရေယျ ဗျာကရိတုံ-၎င်း၊ သက္ကုဏေယျ-ရာ၏၊ ဝါ၊ ယထာ-ဖြင့်၊ တံ ပဉ္စ-ကို၊ မောဂ္ဂလာနော-သည်၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဗျာကရ မာနောဣဝ-ကဲ့သို့၊ ကုလပုတ္တော-သည်၊ ဗျာကရေယျ-ရာ၏။

ရှေးသည် သင့်နိုး၏၊ စ ရှိမူ ဝေတ္တ ကြံ၊ မူလပဏ္ဏာသ၌ ဂေါသိန် သုတ်ကို ဟောသည်။

အဘိဓမ္မိက ဘိက္ခုယေဝ စသည်ကား ဟောခြင်းသည် ပဋ္ဌာန မဟုတ်၊ တတ်သည်သာ ပဋ္ဌာနဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ကထထု ဝါ မာ ဝါ” ဆိုလတ္တံ့။

ကမ္မန္တရံ၌ အန္တရကား အညတ္တဟော၊ ပဉ္စမိတဠုရိသ်ဟု ခိုကာ၌ မိန့်၏၊ မဏိဒိပဆပုမြတ်ကား ကမ္မစာရည်းကြီးတော်မူ၏၊ ကာမာဝစရ ကံ စသည်ကို ရူပါဝစရကံ စသည်ဖြင့်၊ အကုသိုလ်ကံကို ကုသိုလ်ကံ စသည်ဖြင့် ဟောခြင်းသည် တရားအထူးကို နှောင့်ရှက်သည် မည်၏။ ဝိပါကန္တရံ၌ သည်နည်းယူ။

ရူပ ပရိစ္ဆေဒကို အရူပ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် အရူပ ပရိစ္ဆေဒကို ရူပ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ဟောခြင်းသည် ရုပ်၊ နာမ် အပိုင်းအခြားကို နှောင့် ရှက်သည် မည်၏။ ကာမာဝစရ ဓမ္မ စသည်ဖြင့် ရူပါဝစရ ဓမ္မ စသည် ကို ဟောခြင်းသည် တရားအထူးကို နှောင့်ရှက်သည်မည်၏။ အဗျူ သော သူဘို့ကား ဓမ္မန္တရသို့ချည်း ဝိသေသန သွား၏၊ မသင့်။

ဇိနစက္က ဇိနသာသနေ-ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌၊ စက္ကသဒ္ဓါ သည်.....

သဗ္ဗတ္တိသံ လက္ခဏေစ၊ ရသင်္ဂိ ဣရိယာပထေ၊
ဒါနေ ရတန ဓမ္မူရ-စက္ကာဒိသုစ ဒိဿတိ။

ဟု ခိုကာ၊ နိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်စသော ကျမ်းတို့၌ လာသော သဗ္ဗတ္တိ စသော အနက်တို့၌ မဖြစ်ဟု သိစေခြင်းငှါ ဇိနသာသနေဟု ဖွင့်သည်။ သာသနာ ဟူသည်လည်း အဘိဓမ္မာတည်းဟူသော သာသနာကိုသာ ပကရဏအားဖြင့်ယူ။

‘ပဟာရံ ဒေတိ’ ဟူသည်ကား အဘိဓမ္မာကား ဘုရားဟော မဟုတ် ယူခြင်းတည်း။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဒိဗာဟတိ၌ အာရုံဖြစ်သော အဘိ ဓမ္မာကို မြစ်လျှင် အာရမ္မာဖိကဖြစ်သော ဉာဏ်ကို မြစ်သည်မည်၏။ ဟူလို၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ ပဒိုနိာက္ကတိ၌ အဘိဓမ္မာသည် ဗုဒ္ဓဘာသိတ မဟုတ် ယူခဲ့သော် ဘုရားသည် ဤတရားကိုမသိ ဆိုသော စကားကျ ရကား ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကို နှစ်စေသည် မည်၏ ဟူလို။

ပရိသံ ဝိသံဝါဒေတိ ဝိတထံ ကရောတိ-ချွတ်ယွင်းသည်ကိုပြု၏။
(ချွတ်ယွင်းစေ၏ သော်လည်း ပေး)

ဝိသံဝါဒနု ဝိတ္တံ ပုရေက္ခာရဿ စသည်၌ ဝိသံဝါဒကား မုဿ ဝါဒတ္ထ၌ဖြစ်၏။ ဤ၌ကား ဝိပ္ပလမ္ဘတ္ထ၌ဖြစ်သည်။ အရိယမဂ္ဂေ အာဝရဏံ ဗန္ဓတိ ဟူသည် အရိယမဂ်ကို ဘုရားမရ ဆိုရာ ကျသည်ဟူလို။

အဋ္ဌာရဿ ဘေဒကရ ဟူသည်ကား ဓမ္မကို အဓမ္မ၊ အဓမ္မကို ဓမ္မ၊ ဝိနယကို အဝိနယ၊ အဝိနယကို ဝိနယ၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ လဝိတကို အဘာသိတ အလဝိတ၊ ဗုဒ္ဓ အဘာသိတ အလဝိတကို ဘာသိတ လဝိတ၊ အနာပိဏ္ဏကို အာပိဏ္ဏ၊ အာပိဏ္ဏကို အနာပိဏ္ဏ၊ ပညတ္တကို အပညတ္တ၊ အပညတ္တကို ပညတ္တ၊ အနာပတ္တိကို အာပတ္တိ၊ အာပတ္တိကို အနာပတ္တိ၊ လဟုကာပတ္တိကို ဂရုကာပတ္တိ၊ ဂရုကာပတ္တိကို လဟုကာပတ္တိ၊ သာဝသေသကို အနာဝသေသ၊ အနာဝသေသကို သာဝသေသ၊ ဒုဠုလ္လာပတ္တိကို အဒုဠုလ္လာပတ္တိ၊ အဒုဠုလ္လာပတ္တိကို ဒုဠုလ္လာပတ္တိဟု ပြခြင်းတည်း။

ဂစ္ဆိ-သွားရှာလေ၊ ဝိဗာသာဒေါ-စားကြွင်းစားသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဇိဝိဿသိ-အသက်မွေးရှာလေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ (ထည့်ပါ) ဥယျာဓေတဗ္ဗာ-လွတ်လိုက်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို ဆိုခြင်းသည် သင့်အရာမဟုတ်၊ သွားရှာလေ၊ စား၍ သောက်၍ သာ နေပါလေ၊ ထိုကိုမျှလည်း အမြန်အရသာနှင့်မတန်၊ စားကြွင်းနှင့် သာ တန်၏ဟူလိုသတည်း။

ဗာသိတဗ္ဗာ အဒိတဗ္ဗာတိ ဗာသော၊ ဝိရူပေါ ဗာသော ဝိဗာသော၊ စားကြွင်းရစေ။ ဝိဗာသံ အဒတိ ဘက္ခတိတိ ဝိဗာသာဒေါ။ (ဝိဂြိုဟ်)

သော ပရဝါဒိ-ထိုပရဝါဒိကို၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗော၌စပ်) ဇာတက။ပ။ဓမ္မပဒါဒိနံ-တို့အား၊ ဝေရူပံ နိဒါနံ နုတ္တိ-မရှိ၊ တောနိ ဇာတကာဒိနိ-တို့သည်၊ နု ဗုဒ္ဓဘာသိဘာနိ-ဘုရားဟော မဟုတ်ကုန်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိဗိတွာ - ၍၊ ဥတ္တရိ အဓိကံ-သော၊ ဝေ ဣဒမ္ပိ ဝစနံ-ကိုလည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-၏။

ဤအနက်ကား.....

ဒုဟ ယာစ ရုမိ ပုစ္ဆိ၊ ဘိက္ခု သာသ ဝစာဒေယာ၊
နိ ဝဟ ဟရ မာဒိစ၊ ဥဘယေ တေ န္ဓိကမ္မိကာ။

ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ ‘ဘဂဝါ ဘိက္ခု၊ တေဒေဝါစ’ ကဲ့သို့၎င်း၊ အဟံ ဥပါလိံ° ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ၊ အာနန္ဒံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆေယျံ ကဲ့သို့၎င်း န္ဓိကမ္မိကာဟု နှလုံးသွင်း၍ ပေးသည်။ အကယ်၍ ဧကကမ္မကဖြစ်ငြားအံ့-

ဥတ္တရိ အဓိကေန-သော၊ ဇေဝံပိ ဣမိနာဝစနေန-ဖြင့်၊ သော ပရဝါဒိ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။

ဤနှစ်နက်သည်သာလျှင် အဋ္ဌကထာ၊ ဇိကာ၊ အနုစသည်တို့နှင့်ညီ၏။ သဒ္ဓဝိနန္ဒယလည်း သင့်၏။ ဆရာတို့ကား..... ဥတ္တရိ-အလွန်လည်း၊ ဇေဝံ-ဤသို့၊ ယထာရုတပါဌ်ရှိတိုင်း သမ္ပန်ကုန်၏။ မဏ် ဒိပ စသည်နှင့် မညီ၊ ဥတ္တရိ အပါဒါနကား ‘ဇာတက။ပ။ န ဗုဒ္ဓဘာသိတာနိ’ ဟူသော ဆရာစကားကိုပင် ခံ။

ဇေ သော အဘိဓမ္မာ - သည်၊ ဗုဒ္ဓါနမေဝ - တို့၏ သာလျှင်၊ ဝိသယော-အရာဖြစ်၏။ အညသံ-တပါးသော သူတို့၏၊ န ဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ ဣတိ တဿ အညသံ အဝိသယော-ဤသို့ သူကပါးတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်၊ နိဒါနံ-ကို၊ နသန္ဓိတံ-စီရင်ဘွယ် မရှိ၊ (ပါဌသေသ ထည့်) ဟိ၊ သစ္စံ- စီရင်ဘွယ် မရှိ ဆိုသော စကားသည် မှန်၏။ ဝါ၊ ဟိ ကဿ-ကြောင့်၊ န သန္ဓိတံ-စီရင်ဘွယ် မရှိသနည်း၊ (ဤသို့ ပါဌသေသကိုစွဲ)

ဩက္ကန္တိ-သည်၊ ပါကဇော-၏။

တိဝိက္ကမော - သုံးဘဝါးနင်းသဖြင့် နတ်ပြည်သို့ တက်ခြင်းသည်၊ ပါကဇော-၏။

ရတနာ စကြိ၌ တဘဝါး၊ ယုဂန္ဓုရံ တောင်ထိပ်၌ တဘဝါး၊ မြင့်မိုရ်တောင်၌ တဘဝါးယူ။

တိဟိ ပဒဝါရေဟိ ဒေဝလောကဿ ဝိက္ကမနံ ဂမနံ တိဝိက္ကမော၊ တိဒိဝိက္ကမော ရှိမူ တိဟိ ပဒဝါရေဟိ ဒိဝိ ဒေဝလောကေ ကမော ဂမနံ တိဒိဝိက္ကမောဟုဆို၊ တိဒိဝိက္ကမောရှိမူမသင့်၊ ဒေဝါရောဟနံ-

ပြန်ပွားရေးမူ]

သည်၊ ပါကဋံ-၏၊ ဣတိ ပါကဋံတ္တာ (ပါဠိသေသထည့်)န သဇ္ဇိတံ-
စီရင်ဘွယ်မရှိ (ဤသို့ ပြန်၍ သမ္ပန်)

အရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဥပမာဖြင့် ပြလိုရကား ယထာနာမ
စသည်မိန့်သော်။

တေသံ ဝသေန ဒေသေတဗ္ဗ ဒေသနာတိုင်အောင်ယူ၊ တေသံ-ထို
ဘုရားရှင် တို့၏၊ ဝသေန - အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသေတဗ္ဗဒေသနာ - သည်၊
ဟောဘိ-၏၊ ဣတိ-တသ္မာ-ဤသို့ ဘုရားရှင်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်
ဖြစ်သော ဒေသနာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒါနံ - နိဒါန်းကို၊ န သဇ္ဇိတံ-
စီရင်ဘွယ်မရှိ၊ (ဤသို့ ပြန်၍ သမ္ပန်)

မြဲစေလိုသောအားဖြင့် နိဂုံး အုပ်လိုရကား ဗုဒ္ဓါနုဒ္ဓိမှသည် နုတ္ထိတိ
တိုင်အောင် မိန့်သော်၊ ပဏ္ဍိတကား ပါဠိသစ်သာ၊ ဇီကာစသည်မရှိ။

ဟိ-ထိုစကား သင့်စွ-ဟိ-သဗ္ဗံ၊ ထိုစီရင်ဘွယ်မရှိဆိုသော စကား
သည် မှန်၏၊ ဝါ, ဟိ - ကသ္မာ ကြောင့်၊ န သဇ္ဇိတံ - စီရင်ဘွယ်မရှိ
သနည်း၊ ဗုဒ္ဓါနု-တို့၏၊ ဩက္ကန္တိ-သည်၊ ပါကဋံ-၏။ပ။ ဒေဝေါ ရော
ဟနံ-သည်၊ ပါကဋံ-၏၊ ဣတိ ပါကဋံတ္တာ-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မေသ-
အား၊ နိဒါနကိစ္စံ-နိဒါန်းစီရင်ဘွယ် ကိစ္စသည်၊ နုတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-သို့၊
ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ဤသို့ပြန်၍သမ္ပန်၊ဤကား အမှာကံ ခန္တိ။

အချို့ သောသူတို့ကား အညသံ အဝိသယော၏ နောက်၌ဖြစ်သော
ဗုဒ္ဓါနုဒ္ဓိ၌ ဟိ ကံ 'ဟိကသ္မာအဝိသယော' ဟု စွဲကုန်၏၊ 'တေသံဝသေန
ဒေသေတဗ္ဗ ဒေသနာ' ၏နောက်၌ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓါနုဒ္ဓိ၌ ဟိကိုလည်း 'ဟိ
ကသ္မာ ဒေသေတဗ္ဗဒေသနာ ဟောဘိ' ဟု စွဲကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ငဲ့ခြင်း
သည် ကြောင်နှောင်လျှင် ဥပမာရှိခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် မသင့်၊ ပယ်အပ်
တော့သည်သာ။ ယောဇနာဆရာကား တေသံ ဝသေန ဒေသေတဗ္ဗ
ဒေသနာ၏ နောက်ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓါနုဒ္ဓိ စသောပါဠိတို့ကိုရှေးပါဠိတို့ဖြင့်
ဒေသက၏ပါကဋံအဖြစ်ကို ပြပြီး၍ ကာလဒေသပရိသတ်တို့၏ ပါကဋံ
ကိုပြလိုရကား မိန့်သောဟု တက်၏၊ ဇီကာ စသည်မဆို၊ ရှေးပါဠိသည်
လည်း ပြခြင်းကိစ္စကား ပြီးခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် နိဂုံးစကားသာ ဟု မှတ်

(ပိဋကတ်တော်

အပ်တော့သည်။ အဋ္ဌကထာ၊ ဇိကာ၊ မဏိဒိပ၊ မရသာရတ္ထဒိပနိတို့နှင့် ပြေပြစ်အောင်ယူ၊ ခဲစွ။ မပြတ်လျှင် ကြည့်ရှုကုန်ရာ၏။ ဆင်ခြင်ကုန်ရာ ၏။ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော မောဂ္ဂလာနာတ္ထုပြီး၏။

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော မောဂ္ဂလာနာတ္ထုကိုပြုပြီး၍ နိဒါန်းဖြင့်ပြီးစံသောငှါ မဏ္ဍလာရာမ၌ နေသော တိဿဘူတိထေရ်ဘိဝံသကို ပြလိုသောဆရာသည် 'မဏ္ဍလာ ရာမဂေါသိ တိဿဘူတိထေရောပန' စသည်တက်သော်။

ထေရော-သည်။ ဒေသတုံ၌ ထိပါးခဲ့၍ ကထေသိ၌ဝပ်၊ အဘယ်သို့ ပြလိုသနည်း၊ 'မဟာဗောဓိနိဒါနော ဇေ အဘိဓမ္မာနာမ' ထွက်သော်၊ ဒေသတုံက ထွက်၊ မထေရ်အလိုကား ဤသို့တက်။

အကြင်ဓမ္မံ အကြင်ပ ဋ္ဌိအစိတ်၌ အကြင်ကျမ်း၌ ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်စသည်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် အထူး အားဖြင့်၎င်း၊ သာမန်အားဖြင့်၎င်း အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်ဘေဘန် အပ်၏။ ထိုသို့ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပေဘန်ရာ ဟောရာဖြစ်သော ကျမ်းသည် အဘိဓမ္မာမည်၏။ ထိုအဘိဓမ္မာ၏နိဒါန်းကား အသီးအခြား မရှိပြီ၊ မုချအားဖြင့် ခပ်သိမ်းသော သစ်ပင်တို့ထက် မြတ်သော ခန္ဓာ စသည်တို့ကို သိရာဖြစ်သောကြောင့် မဟာဗောဓိမည်သော(ဝါ) မြတ် သော ကျေးဇူးတို့ကို သိရာဖြစ်သောကြောင့် မဟာဗောဓိမည်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေသည်ပင် နိဒါန်းမည်၏။ ဥပစာအားဖြင့် ဗောဓိမဏ္ဍိုင် သည်၎င်း၊ ထိုညောင်ဗုဒ္ဓဟေနှင့် နီးသော ထက်ဝန်းကျင်သော အရပ် သည်၎င်း နိဒါန်းမည်၏ ဟူလိုသတည်း။ တပါးသောအရာတို့၌ သဗ္ဗညု တညာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် မဟာဗောဓိမည်၏။ ဤ၌ကား ညောင်ဗုဒ္ဓဟေသည် မုချအားဖြင့် မဟာဗောဓိမည်၏။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ထက်ဝန်းကျင်အရပ်ကား ဥပစာအားဖြင့်မည်၏။ ခဲစွ။

သိက္ခာဝေ-တို့၊ ယွာဟံ ယော အဟံ-သည်။ သဗ္ဗဓမ္မေ-တို့ကို၊ အဘိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သော အဟံ-သည်။ ခန္ဓဝိဟာရာဒိသု ကုန်သော၊ ဒသသု ဝိဟာရေသု-တို့တွင်၊ ယေန ဝိဟာရေန-အကြင် အကြင်သို့သော နေခြင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗဓမ္မေ-တို့ကို၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်။

ပြန်ပွားရေးမှူး)

ဟံတွာ-၍၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ-မြတ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ ကြည်
ရာဖြစ်သော ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ပဌပံ-စွာ၊ (ဘာဝနပုံတည်း) ဝိဟရာမိ
ဝိဟရဏံ ကရောမိ-၏။

ပဌမ သည် ဝိဟရဏနှင့် အတ္တအားဖြင့် တုလျာမိကရဏဖြစ်၏။
ဝိဟရာမိဟူသည်ကား ဝတ္ထာမိ အဗ္ဗရေ တဒါက္ခေသ္မံ “ဝါ၊ ဝိဟရာမိ
ဝိဟာသိ-နေပြီ” ဤသို့ ကာလဝိပလ္လာသသေသ်လည်းပေး၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ
ဝသေနကား ဒေသနာကို အာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် နေသည်
ဟူလို။ ခမ္မဟူသည်ကား ကုသိုလ်အစ အရဏအဆုံးရှိသော ဓမ္မတို့
ကိုယူ၊ အနုပိတေမာသံဟူသည်ကား မိဂဒါဝန်တော၌ ဝါသိုကပ်သည့်
ကာလကိုယူ၊ ထို့ကြောင့် ဝိဟရာမိကို ဝိဟာသိဟုပြင်သကည်း။
တိဿဘူတိထေရ်ဝတ္ထု၊ ပြီးပြီ။

မဏ္ဍလာရာမ၌နေသော တိဿဘူတိထေရ်ဝတ္ထုကို ပြုပြီး၍ နိဒါန်း
ဖြင့်လည်း ပြီးစဉ်သော၌ ရွာနိုးကျောင်း၌နေသော သုမနဒေဝထေရ
ဝတ္ထုကို ပြလိုသောဆရာသည် “ဂါမဝါသိ သုမနဒေဝထေရော ပန”
စသည်တက်သော်။

ဂါမဝါသိ-ရွာနိုးကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေသော၊ သုမနဒေဝ ထေ
ရော ပန-သည်ကား၊ လောဟပါသာဒေ လောဟပါသာဒဿ-ကြေး
ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဓမ္မ - အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပါဠိဓမ္မကို၊
(အချို့သောသူတို့ကား ကုသိုလ်စသောဓမ္မကိုဟု ပေးကုန်၏၊ မသင့်
နောည်း၊) ပရိဝတ္ထေန္တော - ပြန်လတ်သော်၊ (မိမိ အလိုလို မနသာ
ဝဝတ္ထာပိတကို ပြန်သည်သာ ယူ) မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အာဂတံ-
လာသော၊ ယထာ ဝုတ္တံ-သော၊ ပရဝါဒီ စောဒနံ-ကို၊ ဉာဏေန-ဖြင့်၊
ပတွာ-သိ၍၊ (သိသော်လည်း ပေး) အယံ ပရဝါဒီ - သည်၊ ဗာဟာ-
တို့ကို၊ ပဂ္ဂယ-ချီ၍၊ အရဏေ-တောအုတ်ကြီး၌၊ ကန္ဓန္တောပိယစ-ငိုကြွေး
ဘိသက္ခေသိုရင်း၊ အသက္ခိတံ-သက်သေ မရှိသော၊ အန္တံ - တရားကို၊
ကရောန္တော ပိယစ-ပြုဘိသက္ခေသိုရင်း၊ အဘိဓမ္မေ-၌၊ နိဒါနဿ-၏၊
အတ္ထိဘာဝမ္ပိ - ရှိသော အဖြစ်ကိုမျှသည်၊ နဇာနာတိ - မသိပါလေ
တကား၊ ဣဘိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ (ထည့်သည်) ဝတွာ-၍၊ နိဒါနံ-နိဒါန်းကို၊
ကထေန္တော-ရကား၊ ဒေဝံ-သို့၊ အာဟ-၏။

ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပါဠိသဒ္ဒါ ထည့်၍ သမ္မန်၊ သို့မှ သူ ငါကဲ့သို့ လူပြိန်း သိသာမည်၊ အဖွင့်ကျမ်းနှင့်လည်း ညီမည်၊ ဉာဏ်ကြီးကျယ်သော သူတို့ကား သိပေလရာ၏ ပါဠိသဒ္ဒါ ပတ်ဝန်းကျင်ထည့်၍ ပေးသည်ကား 'ယေ ဂတုတ္ထာ၊ တေ ဗုဒ္ဓတ္ထာ၊ ယေ ဗုဒ္ဓတ္ထာ၊ တေ ဂတုတ္ထာ' ဟု အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ စသော များစွာသော ကျမ်းတို့၌ လာသည်နှင့်အညီ ပေးသည်။

ကုသလဝါပ။ အဗျာကတာ ဓမ္မာတိ-ဟူ၍ (ဤသို့ပေးမှု ဥပလက္ခဏာနည်း) ဤသို့ အစရှိသော (ဤသို့ ပေးမှု အာဇာနည်ရှိသော ဣတိ တရကျေသည်၊ ဝေဒနတိက် စသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်) သုမနဒေဝ ထေရဝတ္ထု ပြီးပြီ။

သုမနဒေဝ ထေရ ဝတ္ထုကို ပြီးပြီး၍ နိဒါန်းဖြင့်လည်း ပြီးစီးသောငှါ သုမေဓာဝတ္ထုကို ပြုလိုသော ဆရာသည် 'အညေသုပန' စသည် တက်သော်၊ ပနကား ပက္ခန္ဓာရ။

အဘိဓမ္မာတာ-မှ၊ အညေသု-ကုန်သော၊ သုတ္တေသု ပန-တို့၌ ကား၊ နိဒါန-သည်၊ ဒေဝနာနိဒါန်း တပါးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဤသို့ အပါဒါနထည့်၍ သမ္မန်) အဘိဓမ္မာ-၌ကား၊ နိဒါနာနိ-တို့သည်၊ အဓိဂမ နိဒါနဉ္စ-၎င်း၊ ဒေသနာနိဒါနဉ္စ-၎င်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

အဘိဓမ္မာ အဓိဂမိယတိ ဉာယတိ ဇေတနာတိ အဓိဂမော၊ နိဒေတိ ပဝတ္တေတိတိ နိဒါနံ၊ အဓိဂမဿ သဗ္ဗညုတညာဏဿ နိဒါနံ အဓိဂမ နိဒါနံ။

ပါရမီသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး စရိယသုံးပါး တည်းဟူသော ဗောဓိသမ္ဘာရကို အဓိဂမ နိဒါန်းခေါ်သည်။ အချို့သော ဆရာတို့ကား အဓိဂမ၏ အရကို သဗ္ဗညုတညာဏ်ယူ၍ နိဒါန၏ အရကို အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ဟု ဆိုကုန်၏။ အချို့သောသူတို့ကား အဓိဂမ၏အရကို ဒေသနာဉာဏ် ယူ၍ နိဒါန၏ အရကို သဗ္ဗညုတညာဏ်ဟု ဆိုကုန်၏။ အနုဋီကာ ဆရာကား အဘိသမ္မာဓိကို အဓိဂမ နိဒါန်း ဟု ဆို၏။ သဗ္ဗညုတညာဏ် ၎င်းတည်း၊ အဓိဂမနှင့် နိဒါနကို တပျုရံသံတွဲ အချို့ကား ကမ္မစာရည်းဟု ဆိုကုန်၏။ ဒေသနာနိဒါန်းကား ဒေသကာလ

ပြန်ပွားရေးမှ)

စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ဗောဓိသမ္ဘာရအားဖြင့်၎င်း နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုထွင်
ဒေသကာလ စသည်ကို “ဒယာယ တာယ။ပ။သမ္ပဝတ္တယိ” ဟူသော
ဂါထာတို့ဖြင့် အောက်၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဤ၌လည်း သုမနဒေဝထေရ်သည် ဧကံ
သမယံ စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ ဗောဓိသမ္ဘာရကို
သာ ဒေသနာနိဒါန်းဟု လိုအပ်၏။

ဤဗောဓိ သမ္ဘာရကို အဓိဂမ နိဒါန်း၊ ဒေသနာနိဒါန်း နှစ်ပါး
ဆိုကောင်းအံ့လော ဟူမူကား လေးပါးသော ပရမတ္ထကို သိအပ်သော
အရိုက်အတွံအားဖြင့် အဓိဂမ ဗ္ဗဟူ၍၎င်း၊ ဟောအပ်သော အရိုက်အတွံ
အားဖြင့် ဒေသတဗ္ဗ ဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်
တပါးတည်းကို ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သိသော အရိုက်အတွံ
အားဖြင့် သဗ္ဗညုတညာဏ်ဟူ၍၎င်း၊ ခပ်သိမ်းသော ဘုရားတို့၌ ပိတ်
ပင်ခြင်း မရှိသော အရိုက်အတွံအားဖြင့် အနာဝရဏ ဉာဏ်ဟူ၍၎င်း
ဆိုအပ်သကဲ့သို့ တရသော နွားကို လျက် အရိုက်အတွံအားဖြင့် ‘ဝန္တော
ဒေမ္မာ ဗလိဗဒ္ဓေါ’ ဆိုသကဲ့သို့ ဆိုအပ်ပြီးသော ဗောဓိသမ္ဘာရတို့ကို
လည်း အဘိဓမ္မာကို သိခြင်း၏ အကြောင်း အရိုက်အတွံအားဖြင့် အဓိ
ဂမ နိဒါန်း ဟူ၍၎င်း၊ ဒေသနာအကြောင်း အရိုက်အတွံ အားဖြင့်
ဒေသနာ နိဒါန်းဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်၏ဟု မှတ်။

ဗောဓိ အဘိနိဟာဒရသဒ္ဓါယ-ဘုရားဆုကို တောင်းသော သဒ္ဓါ
သည်၊ ပဘာဝိတော-၏။ (ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်) ဝါ - ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊
ပဘာဝိတော - ၏။ (ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်) ဆုယူစ ဖြစ်သော သဒ္ဓါကိုသာ
ယူဟု မဏိဒိပ၌ ဆို၏။

ဣတော-ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဝါ၊ ဣတော-ဤအမရဝတီမြို့ တည်သော
ကာလမှ၊ ကပ္ပသတ သဟဿာဓိကာနံ-ကုန်သော၊ စတုနံ အသင်္ချေ
ယျာနံ-တို့၏။ မတ္တကေ-၌၊ အမရဝတီနာမ-မည်သော၊ နဂရံ-သည်၊
အဟောသိ-၏။

ဤကား အထက် ဗုဒ္ဓဝင် ဂါထာ၌ ဆိုလတ္တံ့ သည်နှင့် အညီ ယော
ဇနာလိုက်သည်၊ ဂါထာရောက်မှ အကျယ်ဆိုအံ့။

ဗြဟ္မံ ဝေဒံ အဏတိ သဗ္ဗာယတိတိ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ
ဝါ ဗြာဟ္မဏော၊ ဥဘတော သုဇာတော ဟူသည်ကား အမိအဘလည်း

ပုဏ္ဏား၊ အဘိုး အဘွား အဘေး အဘီလည်း ပုဏ္ဏား ဤသို့ မိမျိုး ဘမျိုး ပုဏ္ဏားစစ်သည်ဟူလို။

‘သုဇာတော စာရုဒဿနော’ စသည်၌ သုဇာတသဒ္ဓါသည် အလုံး အယပ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်း ဟောရကား ဇာတိကိုလိုသည်ဟု သိစေလို သောကြောင့် မာတိတောစ ပိတိတောစ မိန့်ပြန်သည်။ ဥဘတော သုဇာတော မာ ။ပ။ တော ဟူသော အနောရသ ပုတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့် လျဉ်း ပါးခဲ့ရကား သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော မိန့်ပြန်၏။

သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော-စင်ကြယ်သော အမိဝမ်းတိုက်ရှိ၏၊ တပါး သောယောကျ်ားတို့နှင့် မဆက်ဆံဘူးသော အမိဝမ်းတိုက်ဟူလို။

ဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍာတိ ဓာရေတိတိ ဂဟဏိ၊ အမိဝမ်းတိုက်ရစေ။ တပါး သောအရာတို့၌ ဂဟဏိသဒ္ဓါသည် တေဇောဓာတ်ကို ဟော၏၊ ဤ၌ ကား အမိဝမ်းတိုက်ကို ဟောသည်၊ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်ကို ဟော သောအခါ “အာဟာရ ပိပါစနဝသေန ဂဏ္ဍာတိတိ ဂဟဏိ” ဟု ဆို လေ၊ “ဝါ၊ သံသုဒ္ဓ ဂဟဏိကော-စင်ကြယ်သော အနွယ်ရှိ၏၊” ရှမ်း တလိုင်းစသည်တို့နှင့်မဆက်ဆံ မတော်လှန်ဘူးသော အနွယ်ဟူလို။ ဤ ၌ ဂဟဏိသဒ္ဓါသည် ပရံပရအနက်ကိုဟောသည်၊ ရှေးကား မဏိဒီပ၊ နောက်ကား ဂဗ္ဘိ၊ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝတ္တာကို သံသုဒ္ဓဂဟဏိ ကောသို့သွား၊ ဝါ၊ အက္ခိတ္တော အနုပကုဒ္ဓေါသို့သွား၊ သင့်သည်ချည်း။

ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ - အဆင်းကောင်းသော အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာ ဂတော-၏၊ ပေါက္ခရကား သုန္ဒရတ္ထဟော၊ ဆရာတို့ကား သရီရဟော ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုသို့ယူမှု ‘ကိုယ်အဆင်းနှင့်’ ဟု ပေး။

အာယ ပေါတ္ထကံ-စာရင်းပုရပိုဒ်ကို (ကြွေးစာရင်းကိုယူ) ဝါ-သံ ဖြင့်ပြီးသော ပုရပိုဒ်ကို၊ (ဘိုးစဉ်ဘေးဆက်ရှိသော အမွေစာရင်းကိုယူ) အချို့ကား အယပေါတ္ထကံယူ၍ သံပုရပိုဒ်ကိုဟု ပေးကုန်၏၊ ရှေးသည် သာ ဇာတတ္ထကံ စသည်နှင့် ညီ၏။

ဣတော-ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ အာရောဟန ဝသေန - တက်ရောက် ရေတွက်ရသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သတ သဟသေ-တသိန်းကုန်သော၊ ကပ္ပေစ-တို့ကို၎င်း၊ စတုရော

အသင်္ခယေစ-တို့ကို၎င်း၊ အတိက္ကမိတွာ-၍၊ သာရမဏ္ဍကပ္ပေ-
ဋ္ဌိ၊ အမရံနာမ နဂရံ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ဤကား မူလဒီကာ၊
မဏိဒိပ အလို) ဝါ၊ ဣတော - ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ၊ သတ
သဟဿေ သတသဟဿာနံ-ကုန်သော၊ ကပ္ပေ ကပ္ပါနဉ္စ-
တို့၏၎င်း၊ စတုရော စတုနံ-ကုန်သော၊ အသင်္ခယ အသင်္ချေ
ယျာနဉ္စ-တို့၏၎င်း၊ မတ္ထကေ-ဋ္ဌိ၊ အမရံနာမနဂရံ-သည်၊ အဟော
သိ-ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ သဒ္ဓနိတိ၊ မဏိဒိပအလို။

အဓိပ္ပါယ်ကား ... အနုလောမယူသော် ဟေဋ္ဌာ သြရောဟန ဖြစ်
၏၊ ပဋိလောမယူသော် ဥဒ္ဓံအာရောဟနဖြစ်၏၊ ဤ၌ကား ပဋိလောမ
အားဖြင့် ရေတွက်ပါလေဟူလိုသတည်း။

ဝါ၊ ဣတော အမရနဂရဋ္ဌိတကာလတော-ဤအမရဝတီမြို့
တည်သောကာလမှ၊ ဥဒ္ဓံ-ဋ္ဌိ၊ အာရောဟန ဝသေန-တက်ရောက်
ရေတွက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သတ သဟဿေ - ကုန်သော၊
ကပ္ပေစ - တို့ကို၎င်း၊ စတုရော အသင်္ခယေစ-တို့ကို၎င်း၊ အ
တိက္ကမိတွာ-၍၊ သာရမဏ္ဍကပ္ပေ-ဋ္ဌိ၊ အမရံနာမနဂရံ-သည်၊
အဟောသိ-ပြီ၊ (မရသာရတ္ထဒိပနိ)

အဓိပ္ပါယ်ကား..... အနုလောမအားဖြင့် ရေသော်သာလျှင် ဥဒ္ဓံ အာ
ရောဟနဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အမရဝတီမြို့တည်သည်မှ လာလတ္တံ့သော
လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာကသိန်း အရေအတွက်ကိုလွန်၍ အမရဝတီမြို့
သည် ဖြစ်၏ဟူလို၊ ရှေးအဓိပ္ပါယ်ကား မဏိဒိပအလို၊ နောက်အဓိပ္ပါယ်
ကား မရသာရတ္ထဒိပနိအလို၊ မဏိဒိပအလိုကား ဣတောကို ဘဒ္ဒကပ်
ကိုစွဲ၍ အတိတ်ကို ဥဒ္ဓံ အာရောဟနဟု ဆိုသည်၊ မရသာရတ္ထဒိပနိအလို
ကား ဣတောကို အမရဝတီမြို့ကိုပင်စွဲ၍ အနာဂတ်ကို ဥဒ္ဓံအာရောဟန
ဆိုသည်၊ သင့်သည်ချည်း၊ အဘယ်ကို ထောက်၍ သင့်သည်ချည်း ဟူ
သော စကားကို ဆိုသနည်းဟူမူကား “စုတိဝိတ္ထောပရိ သတ္တရသမ
စိတ္တဿ” ဟူသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ၌ လွန်လေပြီးသောအတိတ်
ကိုပင် ဥဒ္ဓံဟုဆိုသည်ကို၎င်း၊ ‘ဣတော သတ္တမဒိဝသမတ္ထကေ ကာလံ
ကတွာ’ ဟူသောဝိနည်းမဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ လွန်လေပြီးသောအတိတ်
ကိုပင် မတ္ထကေဟုဆိုသည်ကို၎င်းထောက်၍ ဆိုသတည်း၊ ထိုမှတပါး

လည်း သက်သေများစွာရှိ၏။လောကဝေါဟာရ၌ အတိတ်ကိုအထက် ဆိုသော စကားသည် ထင်ရှားစွာ အနာဂတ်ကို ဆိုရာ၌ကား “ဥပရိ ယေဝ ကထေဿာမ” အစရှိသော များစွာသော အဋ္ဌကထာ၊ ဇီကာ၊ အနုတို့ကို ထောက်၍ ဆိုသတည်း။ လောကဝေါဟာရ၌ကား အပြန် စကားကျအားဖြင့်သာ ရေးချသည်။ထို့ကြောင့် မရသာရတ္ထဒီပနိဓာရာ မြတ် အဆုံးအဖြတ်ကို လောကဝေါဟာရနှင့်လည်းမဆန့်ကျင်အောင်၊ ဆရာမြတ် စကားလည်း မပျက်အောင် အလျော် ကြိုးစား ဆင်ခြင် အပ်၏။ထိုသို့လျက် မကျေနမူကား ဆရာကြီးတို့အား လျှောက်ထားအပ် ၏။ခဲရပ်။

ဘုရားတဆူပွင့်မူ သာရ၊ နှစ်ဆူပွင့်မူ မဏ္ဍ၊ သုံးဆူပွင့်မူ ဝရ၊ လေးဆူပွင့်မူ သာရမဏ္ဍ၊ ငါးဆူပွင့်မူ ဘဒ္ဒကပ် မည်၏ဟု မှတ်။

ဒဿနယုံကား-ကျုံး၊ ပဗ္ဗင်၊ ရင်တား၊ မြိုထံတိုင်းစသည်တို့ဖြင့် ရှုဘူယ် ရှိသည် ဟူလို၊ မနောရမံကား မြေသန့်ရှင်း စင်ကြယ်သည်၊ အရိပ်ရေစာနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ခပ်သိမ်းသော အဆောက်အဦ တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မွေ့လျော်ဘွယ် ရှိသည်ဟူလို၊

ဒဿဟိ သဒ္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဝိဝိတ္တဉ္စ - မဆိတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ အန္တပါန သမာယုတဉ္စ - ထမင်း အဖျော်နှင့် ယှဉ် သောအသံသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ ဟတ္ထိသဒ္ဓံ ဟတ္ထိသဒ္ဓေန- ဖြင့်၎င်း၊ အဿသဒ္ဓံ အဿ သဒ္ဓေန-ဖြင့်၎င်း၊ ဘေရိသဗ် ရထာ နိစ ဘေရိသဗ်ရထသဒ္ဓေဟိစ - ဟို့ဖြင့်၎င်း၊ (သဒ္ဓကေသင် လည်း ဟူ၊ ထည့်သော်လည်းဟူမှတ်၊ ကရိုဏ်း အနက်ဒုတိယာ ပိဘာတ် ချည်း) အဝိဝိတ္တဉ္စ - သည်လည်း၊ အဟောသိ - ပြို၊ ဘောန္တော-အချင်းတို့၊ ခဇ္ဇံ-ခဲအပ်သည်ကို (ခဲဘွယ်ကိုသော် လည်းဟူ)ခါဒထ စေခ-ခဲလည်း ခဲလှည့်ကုန်၊(ခဲလည်း ခဲလ ကုန်သော်လည်း ဟူ) ပေယျံ - သောက်ဘွယ်ကို၊ ပိဝထစေခ- သောက်လည်း သောက်လေကုန်၊ ဣတိ ဣမိနာ ဤဒိသေန- သော၊အန္တပါန ပဋိသံယုတ္တေန သဒ္ဓေန-ထမင်း အဖျော်နှင့် စပ် သောအသံဖြင့်၊အဝိဝိတ္တဉ္စ-သည်လည်း၊အဟောသိ-ပြို၊ဗောသိ တဉ္စ-မပြတ်မြည်သည်လည်း၊ အဟောသိ-ပြို။

ပြန်ပွားရေးမူ)

ပာရကား မြို့တွန်သည်ဟူ၏။ ဒသသဒ္ဒသရုပ်ကား ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်သံ၊ ခရုသင်းသံ၊ မုရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းသံ၊ စားလှည့် သောက်လှည့်အသံ ဤ ဆယ်ပါး တည်း၊ ဇိကာ၊ ဂဏ္ဌိတို့၌ ဆို၏။ ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် စာကိုယ်၌ ခြောက်ပါးသာ ဆိုသည်။

အချို့ သောသုတို့ကား 'ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းကို နှစ်ခုယူ၍ ရထားသံ ကို ချကုန်၏။ ထိုသုတို့ဝါဒကိုကား 'သံဝယ် သံချေးသည် မိမိမြို့ရာသံကို ၎င်း စားသကဲ့သို့၊ မာလောနွယ်သည် မိမိမြို့ရာဖြစ်သောသစ်ပင်ကို၎င်း သတ်သကဲ့သို့' မိမိတို့၏မြို့ရာဖြစ်သော 'ဘေရိသင်္ခရထာနိစ' ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ၌ ရထာနိစ ဟူသောပုဒ်သည် မရှိဟု ဆိုသည့်စကား ကျသောကြောင့်၎င်း၊ 'သမတာလသဒ္ဒနွယ်ံ နဝမံ ကတွာ' ဟူသော မဏိဒီပပါဌ်၊ 'သမတာလသဒ္ဒံ ဇကံ ကတွာ' ဟူသော မရသာရတ္ထ ဒီပနိပါဌ်တို့နှင့် မညီသောကြောင့်၎င်း၊

ရထား မြင်း ဆင်၊ စည်အိမ်ရှင်နှင့်၊ သံလွင် ညှင်းညှင်း၊
ခရုသင်းတို့၊ ထုတ်ချင်း မြေ မိုး၊ ကောင်းကင်ကျိုးသို့.....

ဟူသော မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်၏ဝါဒ၌ ရထားသံကို မိန့်ခြင်း ကြောင့်၎င်း ပယ်စေအပ်ဟော့သည်၊ မသင့်နေဟုမှတ်။

'ဟတ္ထိသဒ္ဒံ ဟတ္ထိသဒ္ဒဝ န္တံ - ဆင်သံရှိသော၊ နဂရံ - သည်၊' ဟု ဇိကာ ဆရာ ယောဇနာ၏။ ထိုကို ဘေရိသင်္ခရထာနိစ မရရကား 'ဝိစာရေ တဗ္ဗော' ဟု မဏိဒီပ၌ဆို၏။ ထိုသို့သော်လည်း သဒ္ဒါအရာဖြစ်၍ ဇိကာ ဆရာဆိုတိုင်း ညီညွတ်၍ ကြံသော်လည်း သင့်ပါကောင်း၏။ သဗ္ဗင်္ဂ သမ္ပန္နံ ဟူသည်ကား ဥယျာဉ် ရေကန်စသောမြို့အင်္ဂါကိုယူ။

သဗ္ဗကာမံ သဗ္ဗကာမေဟိ- ခပ်သိမ်းသော အလိုရှိအပ်သော သာဓိညာဏက၊ အာပိညာဏက ဝတ္ထုတို့နှင့်၊ ဝါ- ခပ်သိမ်းသော ကာမဂုဏ်တို့နှင့်။ (မဏိဒီပအလို)

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ အလိုသော်ကား သဗ္ဗကမ္မလိ၏။ ခပ်သိမ်းသော အမှုအထူးတို့နှင့် ပေး၊ ဂဏ္ဌိအလိုသော်ကား ခပ်သိမ်းသော အတတ် သည်တို့၏ အမှုတို့နှင့် ပေး၊ ဤကား သဗ္ဗကာမကို သဗ္ဗကာမေဟိဟု

(ပိဋကတ်စာ)

ပြင်၍ ယောဇနာသည်၊ တချက်တည်းသော်လည်း သမ္မန်၊ (မကာရော ပဒသန္နိကရော)သတ္တရတနသမ္ပန္နံ-၏။

သုဝဏ္ဏံ ရဇတံ မုတ္တာ၊ မဏိဝေဠုရိယာနိစ၊
ဝဇီရဉ္စ ပဝါဠုဉ္စ၊ သတ္တာဟု ရတနာနိဗေ။

ဆင်စသောရတနာချနစ်ပါးတို့ကိုသော်လည်းယူ။

နာနာဇနသမာကုလံ-ရှမ်း၊ တလိုင်း၊ မြန်မာစသော ခပ်သိမ်း သောလူမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူလို။ ဒေဝနဂရံ-နတ်ပြည်ကဲ့ သို့၊ သမိဒ္ဓံ-ကြွယ်ဝ၏၊ ပုညကန္တိနံ-တို့၏၊ အာဝါသံ-နေရာ ဖြစ် ၏၊ (အာဝါသောလိုလျက် လိင်္ဂံပညာသအားဖြင့် ရှိလေသည် ဟူ၏) အမရဝတိယာ အမရဝတီသံခါတေ-သော၊ နဂရ-၌၊ အနုက ကောဋိသန္နိစယော-သိုဦး၍ထားအပ်သော အကုဇေ မကသောဥပ္ပာရှိထသော၊ ပဟုတနေဓညဝါ-များစွာသော သုံး ဆောင်ရာ ဖြစ်သော ဥစ္စာ၊ စပါးလည်း ရှိထသော၊ အဇ္ဈာယ ကော-ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယထသော၊ မန္တဓရော-ဗေဒင်သုံးပုံ ကိုလည်း ဆောင်ထသော၊ တိဏ္ဏံဗေဒါနံ-တို့၏၊ ပါရဂူ-သော၊ (ဗေဒါနံပါရဂူရှိလိုလျက် ဂါထာဗန္ဓုဖြစ်သောကြောင့်နိဂ္ဂဟိတ် ချေ၍ ဗေဒါနပါရဂူထားလေသည်) လက္ခဏေစ - လက္ခဏော ကျမ်း၌၎င်း၊ ဣတိ ဟာသစ-၌၎င်း၊ သဒ္ဓမ္မစ-၌၎င်း၊ ပါရမီ ဂတော - ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်သော၊ (သဒ္ဓတ္ထ) ဒိသာ ပါမောက်ဆရာဖြစ်သော(အဓိပ္ပာယ်ဏှ)သုမေဓောနာမ-သော၊ ဗြာဟ္မာဏော-သည်၊ ပဋိဝသတိ-၏။

ဝါ၊ အမရဝတိယာ အမရဝတီနာမကော နဂရ သုမေဓော နာမ ဗြာဟ္မာဏော ပဋိဝသတိ၊ သော အနုက ကောဋိသန္နိစ ယော။ ပ။ ပါရမီဂတောစ အဟာသိ။ (သမ္မန်)

ဥစ္စာကိုဆိုရာ၌ ရှေးဖြင့်မြှုပ်၍ထားသည်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ နောက် ဖြင့် မပြတ်သုံးဆောင်သည်ကိုရည်ရွယ်သည်၊ အဇ္ဈာယကော၌ ဝါစုဂ္ဂတ ဖြစ်သည်၊ မန္တဓရော၌ အဆင်အခြင် အမှတ်အသားမြဲသောပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူလို၊ တိဏ္ဏံ ဗေဒါနံဟူသည် နိဗ္ဗာန်ကျမ်း၊ ကေတုဘ ကျမ်းနှင့်တကွ ဣတိဟာသကျမ်းလျှင် ဝါးချမြောက်သော ဣရုဗေဒင်၊

ပြန်ပွားရေးမှု)

ယဇုဗေဒင်၊ သာမဗေဒင်ကိုယူ၊ လက္ခဏာကျမ်းဟူသည် ဣတ္ထိလက္ခဏာ၊ ပုရိသလက္ခဏာကိုဆိုသော ကျမ်းဟု ငိုကောဉ်ဆို၏။ ဂဏ္ဌိ၌ကား သဒ္ဒလက္ခဏာနှင့် တကွပင် ယူ၏။ လက္ခဏာ နောင် သတ္တကျေသည်၊ ထို့ကြောင့် လက္ခဏာကျမ်း ဟု ပေး၊ ဣတိဟာသဟူသည် သိတာဆောင်ခြင်း၊ ဘာရတညီနောင် စစ်ထိုးခြင်း စသောစကားဟောင်းကို ဆိုသောကျမ်းတည်း။ သဒ္ဒမ္ပကျမ်းဟူသည် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဥစ္စ-ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံ၊ ယစ်ပူဇော်ခြင်း စသော အဓိအရင်ကို ဆိုသော ကျမ်းတည်း။ ပါရမီတောဟူသည် ဒိသာပါမောက်ဆရာဖြစ်၏ဟူလို။

တတ္ထ တတ္ထာဂတာနိ နာမာနိ ဃာဓုန္တိ ရာသိံ ကရောန္တိ ဣတ္ထာတိ နိဗ္ဗာဏှ။ (အဘိဓာန် ကျမ်းရစေ၊ ကိဓုန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ကပိယော ဗန္ဓုနေ ဇေတနာတိ ကေဠုဘံ၊ (သုဗောဓာလင်္ကာရ စသော ကျမ်းရစေ) ဣဟ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣတိ ဣဒံကမ္ပံ ဝတ္ထု ဝါ အာသိတမ္ပံ ပဇ္ဇတမ္ပံတိ ဣတိ ဟာသော(သိတာဆောင်ခြင်း ဘာရတညီနောင် စစ်ထိုးခြင်း စသည်ကို ဆိုသော ကျမ်းဟောင်းရစေ) ဣဇ္ဇန္တိ ဒေဝါတောယာတိ ဣရ၊ (နတ်တို့ကို ချီးမွမ်းကြောင်း ဖြစ်သော ဗေဒင်ရစေ) ယဇုန္တိ အနေနာတိ ယဇု (ပူဇော်ကြောင်းဖြစ်သော ဗေဒင်ရစေ) သာယန္တိ ပါပမနေနာဘိတိ သာမံ (မကောင်းသူတို့၏ ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော ဗေဒင်ရစေ)

အဟံ-သည်၊ တဒါ-ထိုသုမေခဖြစ်သော ကာလ၌၊ ရဟော ဂတော-၌၊ (ပြဿာဒ်ထက်ကိုပင် ဆိတ်ကွယ်ရာယူ) နိသိဒိတွာ-၍၊ ဒုက္ခော ပုနုပ္ပတေဝါ နာမ။ ပ။ စောဒနာ ဘယာတိ-ဟူ၍၊ ဇေဝံ-ဤသို့၊ ဝိန္တေသိ-ပြီ (အတ္တဘော နှစ်ခုကို တသန္တာန်တည်း ဖြစ်ရကား အဟံဟူလေသည်) အဟံ-သည် (သဟံ ရှိမူ သဟံ သော အဟံဟု ပုဒ်ဖြတ်) ဇာတိဓမ္မော-ဇာတိ သဘောရှိသည်၊ (ဤ အနက်ကား ဝိပါကဓမ္မဓမ္မော ကဲ့သို့ ။ ပ။ ဗျာဓိဓမ္မော- ရှိသည်၊ တဒါ - ထို သုမေခဖြစ်သောအခါ၌၊ ယသ္မာ၊ အမှီ-၏၊ တသ္မာ အဇရံ ပရိယသိသာမိ ဣတိ ဝိန္တေသိ (သမ္ပုန်၊ ဤနည်း နောက်နောက်၌ သမ္ပုန်) ယံ နုန-ဝါအကြံရှိသည်ကား၊ နာနာ ကုဏပ ပူရိတံ - အထူးထူးသော ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသော အပုပ်တို့ ပြည့်သော၊ ဣပံ ပူတိကာယံ - ကို၊ အနုပက္ခော-၍၊

အနတ္တိကော-၍၊ ဂစ္ဆေယျံ-အံ၊ (ဤသို့ ပေးမှု ယံ နူနကား ပရိ
ဝိတက္ကနတ္တံ ဖြစ်သည်) ဂစ္ဆေယျံ နူန-သွားရအံ့သည်တကား၊
(ဤသို့ သောလည်း ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ ယောဇနာတို့နှင့်အညီ
ပေး) ယံ နူန ယဒိပန ဂစ္ဆေယျံ-အကပင်၍ သွားရအံ့၊ တံ ဂမနံ-
သည်၊ သာဓာတ-စွ(ဤသို့သော်လည်း မဏိဒီပနှင့်အညီ ယော
ဇနာ) ယေနမဂ္ဂန-ဖြင့်၊ ဘဂဝတော မှ၊ ပရိမုတ္တိ-သည်၊ သိယာ-
၏၊ သော မဂ္ဂေါ-သည်၊ အတ္တိ-ရှိသည်၊ ဟေဟိတံ-ဖြစ်လတ္တံ့။

နတ္တညော ကောပိ ဝိဇ္ဇတိ ကဲ့သို့ အာချာတ် တခုသည်
အာချာတ်တခု၌ ကတ္တားဖြစ်သည် ဟု မဏိဒီပ၌ ဆို၏။ မရ
သာရတ္ထ ဒီပနံ ဌကား နာမ်ပုဒ်ပင် ဟူ၏။ ယောဇနာ ဌကား
နိပါတ်ဟူ၏။

သော မဂ္ဂေါ-သည်၊ န ဟေတုယေ အဘိတံ-မဖြစ်ခြင်းငှါ၊
သက္ကာ - သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ နဟောဟိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ တံ မဂ္ဂံ-ကို၊ ပရိယေသိသာမိ-အံ၊ (ဤသို့သမ္ပန်)

နဟေတုယေ၌ ဟူဘေတ်နောင် သမ္ပဒါနိအနက် တုယေပစ္စည်း၊ ဝါ၊
တံပစ္စည်း၊ ယေကား နိပါတ်မျှသာ။

ဘဝေ-ဘာသည်၊ ဝိဇ္ဇန္တေ-သော်၊ (ကမ္မဘဝစသည်ကိုယူ)
ဘဝေ-သံသရာသည်၊ (မဏိဒီပ) ဝါ၊ ဘဝေ- ဖြစ်ခြင်းသည်၊
(ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ) တိဝိဂ္ဂေါ-သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တေ-သော်၊ (သို့ ကျေ
သည်၊ ပါ-သတ္တမျှ၌ ပထမာ ဖြစ်သည်၊ ရာဂဂ္ဂိ၊ ဒေါသဂ္ဂိ၊
မောဟဂ္ဂိကို တိဝိဂ္ဂေါဟုယူ၊ ဇာတိ ဝိဇ္ဇန္တေ၌ ဝိဇ္ဇန္တေ ကား လိင်
ဝိပလ္လာသ၊ ဝေမေဝကား ဩပမတ္တဖြစ်သော နိပါတ်သမုဒါယ)

ဂူထဂတော - မစင်တွင်း၌ ကျသော၊ (ကူပသဒ္ဓါ ကျေ
သည်) ဝါ-မစင်ဖြင့် လိမ်းကျသော၊ ပုရိသော-သည်၊ တဇ္ဇာကံ-
ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တံ တဇ္ဇာကံ-သို့၊ ဂန္တိ-ငှါ၊ နသေတိ-အလိုမရှိ၊
ဤသို့ပေးမှု ဂဝေသတံ၌ ဂနောင် တံကျေသည်၊ ဝ လည်း လာ
သည်။

ဣသုဓာတ်လည်း ဣန္ဒြိယဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ န သေတိ-မတပ်၊ ဤသို့
ပေးမှု ကန္တိအနက်၌ဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဂန္တိ-ငှါ၊ နဂဝေသတိ-မရှာဘိုး၊

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဤသို့ပေးမှု ဂန္ထိကား ပါဠိသေသ၊ ဂဝေသတိလည်း ဝေသနပရိယာယ်၊ ဤသို့သော အရာတို့၌ ဂဝေသတိ ဂန္ထိ ဣသတိပုဒ်ဖြတ်၊ သို့မှ ဣစ္ဆာ ကန္တိအနက်တို့ကိုပေးဟောနိုင်သည်။ ဝေသတိ ဟုပုဒ်ဖြတ်မှု ဂဝေသ အနက် ကို ပေးဟောလေတော့သည်။ ဣစ္ဆိတ္ထ၊ ကန္တိတ္ထကိုမပေးဟောနိုင်ပြီ။ အဘယ် ကဲ့သို့နည်း။ အပေတိ၊ အနွတိ ကဲ့သို့။ အချို့သော သူတို့သည် ဂန္ထိ လည်းပါဠိသေသမထည့်မှု၍ နှ ဂဝေသတိမျှကို ဝေသနပရိယာယ် ကြံ၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ သဒ္ဓါသဘောလည်း မသင့်။

ကိလေသ မလ ဓောဝေ-ကိလေသာတည်းဟူသောအညစ် အကြေးကို ဆေးတတ်သော၊ (ဆေးရာဖြစ်သောဟု မပေးလင့်) ကတ္တုသင်္ဂေ ကို လို၍ ဝေသန္တေ ဟု ဝိကာ ဖွင့်ကြောင်းကို မကံဒိပဋ္ဌိ ဆို၏။ အချို့သောသူတို့ကား “ဆေးရာဖြစ်သော” ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။ အမတန္တ ဇ္ဇေ ကား သာမျှတ္တ၌ သတ္တမီ၊ သည်နည်းချည်း နောက်နောက်ကိုကြံ။

ပရိရုဒ္ဓါ-ထက်ဝန်းကျင် ထိုးပစ်အပ်သော၊ ဝါ-မြီရံအပ် သော၊ (ပရိယုဒ္ဓာရှိမှု ဘမ်းဆီးအပ်သော ပေး) ဂမနေ ပထေရှိ မှု သင့်၏။ ဂမနံ ပထေရှိမှု ဆန်းဂိုဏ်း မယုတ်စေခြင်းငှါ တပုဒ် တည်း၌ပင် နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်။

သိဝေ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော၊ ပထေ-ခရီးသည် (သိဝ မဉ္ဇ သေ၌ သိဝံ အဉ္ဇသေ ပုဒ်ဖြတ်) သိဝံ သိဝဿ-နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ် သော (သာမျှတ္တ၌ ပထမာ) အဉ္ဇသေ အဉ္ဇသဿ-၏။ (သာမျှတ္တ ၌ သတ္တမီ) တပုဒ်တည်းမဟုတ်၊ အချို့သော သူတို့ကား တပုဒ် တည်းပေးကုန်၏။

ကိလေသ ဗျာဓိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဒုက္ခိတော-ဖြစ်သော ကျင် နာခြင်းရှိသော (ကာယိက စေတသိက ဒုက္ခနှစ်ပါးကိုယူ၊ အချို့ သောသူတို့ကား ကာယိက ဒုက္ခကိုသာ ယူကုန်၏။ မသင့်) ပရိဝိဇ္ဇိတော-မပြတ် နှိပ်စက်အပ်သော၊ သတ္တော-သည်။ ကိ လေသ ရူပ သမထ ကောဝိဒေါ-သော၊ ယော အာစရိယော- သည်။ အတ္ထိ-၏။ တံ အာစရိယံ-ကို၊ န ဂဝေသတိ-မဂ္ဂာ၊ ဤသို့

ပါဠိသေသ ထည့်၍ နိယတ်, အနိယတ် စုံအောင်ပေး၊ ဘုရား သဗ္ဗညုသည် ဆရာဖြစ်သင့်၏။

မဏ္ဍန ဇာတိကော - သော၊ (ထည့်) ပုဂ္ဂိုလ်သော - သူငယ် ယောက်ျားသည်၊ ကေနိ - တစုံတယောက်သော သူသည်၊ ကဗ္ဗေ-ဌ၊ ဗန္ဓု-သော၊ ဇိဂုန္တိယံ-သော၊ ကုဏပံ-ကို၊ ဇိဂုန္တိယံ ဟု နိဂ္ဂဟ်တံရှိသည်ကိုရည်ညွှန်းသည်၊ ဇိဂုန္တိယံ ရှိမူ စက်ဆုတ် သည်ဖြစ်၍) မာစယိတွာန-၍၊ သုဒ္ဓိ-ချမ်းသာ ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သေရိ-မိမိ၌ စပ်သည်ဖြစ်၍ (သေန အတ္တနာဘိ၊ အတ္တနော သေ ဝါ အတ္တနိ ဣရော အာယက္ကာ ပရိပဒ္ဓေါ သေရော) ဝါ၊ သေရိ- မိမိသာလျှင် အပိုးရသည်ဖြစ်၍ (သောဒေ အတ္တာဒေ အတ္တနော ဣဿရော သေရော၊ သ တရကျသည်၊ အဿတ္တိဆင့်) ဝါ- အလိုအလျောက် ရောက်နေလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဤနောက်ဆုံး နက် ကား ဗုဒ္ဓဝင်အလို၊ အချို့သော သူတို့ကား သုခသေရိဟု ပုဒ် ကိုပြင်၍ ချမ်းသာစွာနေလိုသည်ဖြစ်၍ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။

သယံဝသိ-မိမိနိုင်ငံသာလျှင် နိုင်ငံရှိသည်ဖြစ်၍ (ဤ၌ ဝသ သဒ္ဓါကား အာဏာကို ဟောသည်၊ ပရဝသတ္တကို မဟာ) ဥစ္စာရဋ္ဌာနမိ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်၌ (ဗုဒ္ဓဝင်ကား ဥဿာသ ဋ္ဌာနမိဟု ရှိ၏၊ ဥဿာသ သဒ္ဓါသည် ကျင်ကြီးကို ဟောသည် ဟုမှတ်) ဇန္တရံ-ဆွေးမြည့်ပြီးသော (အံ့ပြီးသောလည်းဟူ၊ ဆုံး မြည်းသော၊ ဗျဗျက္ခံသောသော်လည်းဟူ) ပလုဒ္ဓိ-အစုတ်အစုတ် အထွင်းအထွင်းရှိထသော၊ (ဖရိဖရဲရှိထသောသော်လည်း ဟူ၊ ပျက်စီးထသော၊ ပေါက်ပြီးထသော သော်လည်းဟူ) ဥဒက ဂါဟ်နိ-ရေယိုသော။

စောရေဟိနောင် သဒ္ဓိံ ပါဠိသေသ ထည့်၊ ဒိသ္မာ၌ ကရိဏ်း ကား ဉာဏ စက္ခုနာထည့်၊ ဂစ္ဆတိ၌ အညန မဂ္ဂန ထည့်၊ မဟာစောရသမောဝိယ၌ ဝိယကား နိပါတ်မျှသာ၊ ဂမိဿာမိ ၌ နိဗ္ဗာန မဟာနဂရံဟု ပါဠိသေသထည့်၊ အတ္တနော သောတ္ထိ ဘာဝံ ကရံ မဂ္ဂံ ဂဝေသိတုံသော်လည်း ထည့်။

ကုသလန္တေဒန ဘယာ-ဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့် (ကိုယ်နှင့် ဥစ္စာ ရှင်, ကုသိုလ်နှင့်ဥစ္စာ, ရိုးသူနှင့် ဒုစရိုက်ကိုဟပ်) နာထာနာထာ-

ကိုးကွယ်ရာ ရှိသောသူ ကိုးကွယ်ရာမရှိသောသူတို့အား။
 နာထခတ်သည် ယာစ ဥပတာပ ဣဿရိယ အာသိသ အနက်တို့၌
 ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နာထ ခေတု ယာစ နေ ဥပတာပေ ဣဿရိယေ အာ
 သိသနေစာဘိ စတုသွက္ကသု ဝတ္တတိ' ဟု သဒ္ဒါနိတိ၌ မိန့်သတည်း။
 ဤသို့သော ခတ်အနက်တို့နှင့် ပြေပြစ်အောင် လောကအားဖြင့်၎င်း၊
 သာသနာအားဖြင့်၎င်း မဆန့်ကျင်အောင် ယူမည်ခဲစွာ ဤ၌ ကျယ်လွန်း
 အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုသေးပြီ။ သမ္မာဂဏ္ဌိ ပဗ္ဗသို့ ရောက်မှ ဆို
 လတ္တံ့။။

ဟိမဝန္တိ-သို့၊ ဥပါဂမိ-၏။ ဟိမဝန္တောတိ ဣဒံ ယေတု
 ယျေနေကဝစနံ ဘဘိ၊ ကတ္တမိ ဗဟုဝစနံပံ (သဒ္ဒါနိတိ) ဓမ္မိက
 ဟူသည် ဘုရားလောင်းတို့သည် များသောအားဖြင့် ရသေ့ပြု၍
 ထုံတောင်ကို မှီ၍ အဘိညာဏ် သမာပတ်ကို ဖြစ်စေသဖြင့်
 ရဟန်းတရားကို ပြုရကား ဓမ္မိက တွင်သည်။ နတ္ထိ သမော
 ပရိဿမော ဧတ္ထာတိ အဿမော၊ သုကတော မယံ စသည်၌
 မယံကို ကတ္တားချည်းပေး။

ပဉ္စဒေသ ဝိဝဇ္ဇိတံ - ငါးပါးသော အပြစ်မှ ကင်းသော
 (စင်ပံသို့ သွား) ဝါ - ငါးပါးသော နိဝရဏကို ပယ်တတ်
 သော၊ အဋ္ဌဂုဏသမူပေတံ-သော၊ (အဘိညာဏ်လံသို့ချည်း
 နှစ်ပုဒ်လုံးကို သွား၊ ရှေးမဏိဒိပ၊ နနာတ်ကား ဗုဒ္ဓဝင်) အဘိညာ
 ဗလံ-အဘိညာဏ် ဝိပဿနာကို၊ (သမာပတ်ကား အဘိညာ
 ပါဒက ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဂုတ္တသိဒ္ဓိကည်း) ဤ အဘိညာဏ်
 ကား ရှင်ဗုဒ္ဓဗောဓိအလိုအားဖြင့် နှိပ်၊ ရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တ အလိုအား
 ဖြင့် ကမ္မစာရည်း။

ဂုဏ ဒသဟု ပါဂတံ၌ ဂုဏ နောင် ဟိ ကျေသည်။ ဝါ-ကရဏတ္ထ
 ၌ ဒုတိယာဗဟုဂံ ဖြစ်သည်။ ဤပဉ္စဒေသဝိဝဇ္ဇိတံ စသည်ကား အချို့
 သော အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဌိ၏။ အချို့၌ မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ 'ပဉ္စဒေသ
 ဝိဝဇ္ဇိတန္တိ ဝေမာဒကဿ အတ္ထော၊ ကေသုပိ အဋ္ဌကထာပေါတ္ထ
 ကေသု လက္ခိတောတိ ကတွာ န ဝက္ခာမ' ဟု မိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား..... ငိုကာဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် မရှိသင့်ပြီ ဟုလို
 သတည်း။ ဂဏ္ဌိဆရာတို့အလိုအားဖြင့် အကျယ်ကိုလိုမူ အဋ္ဌသာလိနိ

တို့မှ ယူပါဟူလိုသတည်း၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါနိအဋ္ဌကထာတို့၌ မရှိပြီ၊ ထို့ကြောင့် ငါတို့ မဖွင့်ပြီဟူလိုသတည်း၊ ပေါ်တ္ထကသည် ဂန္ထ အနက်၌ဖြစ်သည်။

ဆရာ.....မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် “သုကတော မယံ ပဏ္ဏသာလာ” စသည် ဟောတော်မူလေသနည်း၊ ဝိသုက္ကိနတ်သား ဖန်ဆင်းသည် မဟုတ်တုံလော စောဒနာဘွယ် ရှိရကား ‘တတ္ထ။ပ။ဝိယ ဝုတ္တာ’ မိန့်သော်၊ ထိုဝါကျ၏ စကားကျ အဓိပ္ပါယ်တ္ထကို ပြလိုရကား ‘အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထာ’ မိန့်သော်။

အယံ ပန-ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား၊ ဧတ္ထ ဧတိသံ ပါဠိယံ အတ္ထော အဓိပ္ပါယ်-တည်း။ အချို့သောသူတို့ကား “ပန တထာပိ - သော်လည်း၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း” ဟု သမ္ပန်ကုန်၏၊ ဂရဟိတဗ္ဗ ဂရဟက၏အဖြစ်ဖြင့် သဘောမရသင့်ရကား မသင့်၊ မဟာသတ္တံ ဟိန္ဒု ဟိ ကား ဝိတ္ထာရ၊ ဟိ ကထံ ကော အဓိပ္ပါယ်ော ဟောဘိ-နည်း၊ (သမ္ပန်)

တိဏ ဂဟနုစ္ဆန္နဘာ-တိဏ နောင် အာဒိကျသော်လည်း ကြံ၊ ဥပလက္ခကနည်းသော်လည်းကြံ၊ ထို့ကြောင့် “တိဏလတာဒိ ဂဟနုစ္ဆန္န” စသည်ဖြင့် မိန့်လတ္တံ့၊ ‘ဂဟနုစ္ဆန္နဘာ’ သာ အချို့စာရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိမှု ချုပ်ဖြင့် ဖုံးသွင်းအပ်သောအဖြစ်ဟု ပေး။

ဖေါဇ္ဇာ ဥဠဟန္တိ စသည်၌ “ယသ္မာ သုခံ ဝေဒယတိ” စသည်ဖြင့် အကြောင်း အကျိုးဟပ်လေ၊ (မဟာမဟိန္ဒုထေရ် စကြိုကား သိဟ်ဠု ကျန်း၌ ရှိသတည်း)

ရဠံ ပိဠေတွာ နေသာရံဝါ သိသကဟာပဏာဒိနိ ဝါ ဂဏှန္တေသု ရာဇကုလေသု၌ ‘ဂဏှန္တေသု၌ ဂဏှန္တာနံ၊ ရာဇကုလေသု၌ ရာဇကုလာနံ’ ဟု သတ္တမုတ္တ၌ ဆဋ္ဌိကြံ။

ရဠပိဠနုကိလသာဘာဝေါ၌ ‘အတုတ်အခွန်တို့ဖြင့် ညှဉ်းဆဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်း၏ မရှိသော အဖြစ်သည်’ ဟု ပေး၊ ရဠသဒ္ဓါလည်း အတုတ်အခွန်ကို ဟောသည်၊ အချို့ကား ပါဠိရှိတိုင်း သတ္တမုတ္တကြံ၍ ရဠသဒ္ဓါကိုလည်း ဟုတ်ဟုတ်ညားညား ယူပေကုန်၏၊ သဘောမသင့်၊ ရှင်သီလဝံသလည်း စပ်တော်မမူ။

ပြန်ပွားရေးမူ)

အနုတ္တတော ဟု အချို့သော စာရှိ၏။ သာသနာပ ဖြစ်ရကား မရှိသည်ကို ဆရာတို့ ကြိုက်၏။

တဿ အဘိညက္ခာယ ဟူသော ပါဠိ၌ တသဒ္ဓါကို နှစ်ပုဒ်လုံး ဟု ဟု ဟု နှစ်ပုဒ်လုံးကို အနုတ္တဝိကံ၌ချည်းစပ်၊

မရရ သလိလာသယံ - မြန်မြတ်သော ရေရှိသော၊ ဝါ - ရေကန်ရှိသော၊ အပဂတ ဝါဠမိဂ ဘိသနက သကုဏံ - ဖဲစေအပ်ပြီးသော သားခဲ၊ ကြောက်မက်ဘွယ်သော ငှက်ရှိထသော။

ဝိသေသန အာလာတိ ဂဏှာတုာသု မိဘိ ဝါဠော၊ လဿ ဣတ္ထိ၊ မဂ အနုသနော ဣတောစိတော ဂေါစရံ အနုသတိ ပရိယေသတိတံ မိဂေါ၊ ဝါဠောစ သော မိဂေါစာတိ ဝါဠ မိဂေါ။

သဟ ဇကေတာ ကုဏန္တိ သဒ္ဓံ ကရောန္တိတိ သကုဏာ၊ ဇေယတေ ဝိဠိယတေ ကေသစယံ ကရိယတေတိ ဇေယ၊ ဇေယတေ ဝေမိယတေတိ မဏ္ဍလံ၊ ဇေယာဇေ မဏ္ဍလံ ဇေယ မဏ္ဍလံ။

တိဒဏ္ဍကား ခရုသင်းခြေ အလို ငှါ ဆောင်သည်။

ပါနိယ ဗဝဇု-သောက်ရေဒိမ်း၊ ပါနိယသင်္ခ-ရေသောက် ခရုသင်း၊ ပါနိယသဘဝ-ရေသောက်ခွက်၊ မိန္ဒြာင်း၌ကား ဒိမ်းဖုံးခွက်ဟူ၏။

ဂိရိကန္ဓရာ နုသာရန-တောင်ချောက်ကြားကိုအစဉ်မှီးသဖြင့် (အမိပ္ပိယံတ္ထ) ရေဖြင့် ပြည့်သော တောင်အရပ်ကို အစဉ် လျှောက်သဖြင့်၊ (သဒ္ဓတ္ထ)

ဩသဓာဒယာ ဂိရတိတိ ဂိရိ၊ ဂိရတိ သဒ္ဓံ ကရောတိတိ ဝါဂိရိ၊ ကေန ဥဒကေန ဒရိယတိ ပဒါလိယတိတိ ကန္ဓရော၊ ရှေး၌လည်း တောင်သာမန်ရေစ၊ နောက်၌လည်း ချောက် သာမန် ရေစ။

ဂိရိ သပိပေ ဌိတော ကန္ဓရော ဂိရိကန္ဓရော၊ (မဇ္ဈေ လောပိ တပ္ပုရိသ်) ဂိရိစ သော ကန္ဓရောစာတိ ဂိရိကန္ဓရော၊ သော ပဒေ သော-သည်၊ ဂိရိစ - တောင်သည်လည်း၊ ဟောတိ - ၏၊ ကန္ဓ

ရောစ သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂိရိကန္ဓရော-
မည်၏။

ဤသို့ဂိရိ၏အရကို တောင် သာမန်ယူ၍ ကမ္မဘေရည်းသော်လည်း
တွဲ၊ဂိရိစ ကန္ဓရောစဟုခွန်မပြုလင့်၊အဘယ်ကိုထောက်ဆ၍ မပြုလင့်ဟု
သောစကားကိုဆိုသနည်းဟူမူကား‘သေယျထာဝိ ဘိက္ခုဝေ ဥပရိ ပဗ္ဗ
တေ ထူလ ဗုသိတက ဒေဝေ ဝဿန္တေ တံ ဥဒကံ ယထာနိန္ဒံ ပဝတ္ထ
မာနံ ပဗ္ဗတ ကန္ဓရ ပဒရသာခါ ပရိပူရေတိ၊ပဗ္ဗတ ကန္ဓရပဒရသာခါ
ပရိပူရာ ကုသုန္တ ပရိပူရေန္တိ’ဟူသော တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပိဋိ၊
‘ကန္တိလဒ္ဓနာမေန ဥဒကေနဒရိတော ဥဒကဘိန္ဒော ပဗ္ဗတ ပဒေသော၊
ဟူသော အဋ္ဌကထာ၊ “ကေန ဥဒကေန ဒရိတော ပဗ္ဗတပဒေသော”
ဟူသောဋီကာစသည်ကို ထောက်၍ ဆိုသတည်း။

နိဒါနိတ္တန-မြစ်ကွေ့၊ရရဂါမေ-မပြတ်ဆွမ်းခံရွာ၌၊ (ထိုကျောင်း
နှင့် အနီးပြစ်သောရွာ၌သော်လည်းပေး၊ဇာတ်ဋီကာ၌လည်း‘ရရဂါမေ
တိ သဒိဂါမေ’ ဟူ၏၊ အဦးရွာ၌လည်း ပေးကုန်၏) အာဂမေတွာ-
လင့်ဦး၍(ရင်၍သော်လည်းပေး)တုန္ဒဝါ-အပ်လျှို၊အဂ္ဂဋ္ဌဒါနိ-ဖါခြင်းဖြင့်
(ထင်ခြင်းဖြင့်သော်လည်း ပေး) ဟိရံဟိရံ-အစတ်အစတ် အမျှင်အမျှင်
အမြှင်အမြှင် (စိတ်ကြိုက်ရာပေး)ဂန္တေတွာ-စပ်၍၊(ချုပ်၍နှစ်သက်ရာ
ပေး) စိဝရဝံသေ-သင်္ကန်းတန်း၌၊ (သင်္ကန်းဆွဲရာကိုယူ) အနောဇ-
လိစ္ဆန္တေ၊ပုန္နာဂ-ပုန်းညက်၊ သရရံ-ခြေသည်းနှင့်ထကွသော၊ အဇိန
စမ္ပံ-သစ်နက်ရေကို၊ (ကြပေတုသော သစ်နက်မည်သော သတ္တဝါ၏
အရေကိုယူ) ကျမ်းဆရာတို့လည်း ‘သလောမံ သရရံ’အဇိနမိဂစမ္ပံ’ဟု
မိန့်ကုန်သတည်း၊ အရှင်မဟာ သီလဝံသ အစရှိသော ဆရာမြတ်တို့
သည်.....

ပုန်းညက် သဘွယ်၊ ပန်းပြောက်ခြယ်သို့၊ သပ္ပာယ်လှစွာ၊
ခြေသည်းခွါနှင့်၊အရာမပျက်၊သစ်နက်အရေ၊ဆောင်စနေကို-
စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုကုန်၏။

အချို့ သောဆရာတို့ကား-သစ်နက်မည်သောသစ်ပင်၏ အခေါက်
လျှော်တေဟုဆိုကုန်၏၊ မသင့်။

မြန်ပွားရေးမှူး)

သာရသုပ္ပိ - မြတ်သော ဆံကျင်၊ သစ်နှစ်ဖြင့် ပြီးသော ဆံကျင်၊
(ဇာတ်ဒိကာဋ္ဌကား 'သာရသုပ္ပိန္နိ ဒန္တမယံ သုပ္ပိ' ဟူ၏။) သိက္ခာ-ဆိုင်း၊
ပဝါဠ-သန္တာ၊ ကာဇ-ထမ်းပိုး။

တိသု ဋ္ဌာနေသုကား အလယ်၊ အဖျား နှစ်ဘက်ကို ယူ၊ ယခုအခါ
အချို့သော ဆေးသည်တို့၏ ထမ်းပိုးကဲ့သို့တည်း၊ အာဒါယဟူရကား
ယူကာချသော၊ မထမ်းသေးဟု မှတ်၊ ခါရိကာဇံ - ပရိက္ခရာဖြင့် ပြည့်
သော ထမ်းပိုးကို၊ ဤသို့ ပေးမှု “ ခါရိတိ အရဏိ ကမဏ္ဍလု သုပ္ပိ
စာမရာဒယော တာပသဿ ပရိက္ခရာ၊ ဝိဇောတိ ကာဇော၊ တဿ
ခါရိ ဘာရိတံ ကာဇမာဒါယဘံတိ ဟူသော သုတ်သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ
ဋီလာသောပါဌ်နှင့် အညီ ခါရိတိ တာပသဿ ပရိက္ခာရေဟိ ဘာရိတံ
ကာဇံ ခါရိကာဇံ၊ ဟု မဇ္ဈေလောဝိ တတိယာ တဠုရိသံပြု၊ ဝါ-
ပရိက္ခရာ ဆောင်သော ထမ်းပိုးကို၊ ဤသို့ ပေးမှု ခါရံ ပရိက္ခာရံ ဓာရ
တိတိ ခါရိ (ထမ်းပိုးရ) ဝိဂြိုဟ် ပြုပြီးမှ 'ခါရိဒေဝ ကာဇံ ခါရိကာဇံ ဟု
ကမ္မဓာရဉ်းပြု၊ ဤနှစ်နက်သာ သင့်မြတ်၏ ရှေ့မင် ဆရာတော်ဘုရား
ကား 'ပြုစစ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော ထမ်းပိုး' ဟု ပေးတော်မူ၏။ ယုံသို့ ပေးမှု
ခါရော ဇေတဿ အတ္ထိသိ ခါရိ၊ ခါရိဘယ ကတံ ကာဇံ ခါရိကာဇံ ဟု
ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ အဓိပ္ပါယ်ကား ခဲစွ၊ ဆရာတို့ ထံမှ နည်း လခွေပါပဒေသ
အလျောက် မှတ်ကုန်ရာ၏။ မသင့်မှုကား ပေးတော်မမူရာ။

ကတ္တရာနံ ဇိန္တုမနုဿာနံ ဒေဏ္ဍာ ကတ္တရဒေဏ္ဍာ၊ သမာသံ ပြီး
သောအခါ တောင်ဝေး သာမန်ကို ဟောလေသတည်း၊ 'တာလဝဏ္ဏံ၊
သုဂတ စိဝရံ' စသည်ကဲ့သို့တည်း၊ လဘိသင်္ခါမိ အဂ္ဂ ဖလကား ပကတူ
ပသာ၊ ထိုဘဝရမည် မဆိုလို။

ဗိရုဋ္ဌမဉ္ဇ-ခပ် ညောင်စောင်း (ဆရာတို့ကား သဗ္ဗခလီ ညောင်
စောင်းလည်း ဟူ၏။ ကြိမ်ဖထိုင်လည်း ဟူ၏) ဗုရာဝါသေ-အိမ်ရာ
ထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ) အိမ်တည်းဟူသောနေ
ရာ၌ (သဒ္ဒတ္ထ)။

ဗုရ သေစနေ၊ ဗုရတိ ကိလေသဇယမေတ္တာတိ ဗုရံ၊ ဂယ
တိတိဝါ ဗုရံ၊ ဗုရံ ဇေ အာဝါသော ဗုရသံခါတောဝါ အာဝါသော
ဗုရာဝါသော၊ (ဝိဂြိုဟ်)

ပဝိဝေကဋီကာ: စိတ္တဝိဝေကယူ၊ မိစ္ဆာဝိတက္ကကာ: ကာမ ဝိတက် စသော သုံးပါးကိုယူ၊ ထို့ကြောင့် ဇာတ်ဒီကာ၌ ‘မိစ္ဆာဝိတက္ကန္တိ တိဝိဝေဝိတက္ကာ’ ဟူ၏။ အယဉ္ဇူ ပဏ္ဏသာလာ စသည်၌ နောက်နောက် က အတိုင်း နည်းတူ။

ဝေဠုပက္က-ဝါးမှည့် (ဥသျှစ်မှည့်ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏)

န ဇေတ္တာ။ပ။ပညာယတိကား..... ဤကျောင်းထက် ငါ့အိမ်သည် မလွန်ပြီလော၊ အနိယအားဖြင့် အဘူတူပင်ဟူလို။

ဦကာ-သန်း၊ မင်္ဂလ-ကြမ်းခိုး၊ ဗုဒ္ဓဂါ-ဦးက-အိမ်မြှောင်၊ (ကက်တူ လည်းဟူ)

အာဟာရမူလကဿစ၌ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း စသော ဆင်းရဲကိုယူ၊ ဗုဒ္ဓေန္တောကား ဈေးဈေးကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နောက်နောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မိစ္ဆာဝိတက်မခြားစေဘဲ စပ်သည်ဟူလို၊ ဝါ-အကျိုးဖြစ် သော ဈာန်နှင့် အကြောင်းဖြစ်သောဘာဝနာကို စပ်သည်ဟူလို။

ဝေ ဣမိနာ ယထာ ဝုတ္တေန ကာရဏေန-ဖြင့်၊ မေ မယိ- သည်၊ (ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏ ဖြစ်သော ဘုမ္မတ္တံ ခဗ္ဗိ) အဘိညာဗလဿ-၏၊ (ထည့်သည်) သိဒ္ဓိ ပတ္တဿ သိဒ္ဓိ ပတ္တေ စ-သည်၎င်း၊ သာသနေ ဈာနဘိညာသု-တို့၌၊ (သာသနေကို ဈာနဘိညာသု ဖွင့်သည်) ဝသီဘူတဿ ဝသီဘူတစ-သည် ၎င်း၊ သန္တေ-သော် (ထည့်သည်) ရေသ့တို့၏ ဈာန်အဘိညာဉ် ကိုပင် သာသနာယူပါသည်၊ သန္တေကို ဥပ္ပဇ္ဇိ၌ စပ်၊ မဏိဒိပ အလို) ဝါ-မေ မယိ ဈာနဘိညာနံ သိဒ္ဓိ ပတ္တေ စ သာသနေ တာပသသာသနေ ယေဝ ဌိတေ ဈာနဘိညာသု ဝသီဘူတဿ ဝသီဘူတစ သန္တေ-သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ၌စပ်၊ ဂဏ္ဍိအလို၊ ဗုဒ္ဓပင် အဋ္ဌကထာဆရာကား အနာဒရလက္ခဏာကြံ၏။ ထိုကို အနာ ဒရလက္ခဏာသည် ဗုဒ္ဓုပ္ပန်၌သာဖြစ်ရကား မသင့်ဟု မဏိဒိပ ၌ ပယ်၏။ အချို့သောဆရာတို့ကား သာသနေ၏ အရကို သာ သနာသုံးပါးရအောင် ကြံဆ၍ ယူကုန်၏။ ဒီကာစသည် မရှိ။

ရှေးဂါထာကား လက္ခဏ၊ နောက်ဂါထာကား လက္ခ၊ နိမိတ်သည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်ငြားသော်လည်း လေးပါးသောအရာတို့၌ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် စတုရော နိမိတ္တ ဆိုလေသည်။

ပြန်ပွားရေးမှူး)

စတုရော စက္ကာရိ-ကုန်သော၊ 'နိမိတ္တေ နိမိတ္တာနိ' ဟု နပုလ္လိင် ထင်အောင် ပြင်၍ ပေး၊ လိင်္ဂိပိပလ္လာသတည်း၊ ဝါ၊ စတုရော စတုသုဋ္ဌာနေသု-တို့၌၊ ဤသို့ ဘုမ္မဗ္ဗဒုတိယာကြိ၍ နိမိတ္တကို ဗာတ္ထိံသနိမိတ္တာနိဗ္ဗင်္ဂ၊ ဗာတ္ထိံသကျေသော်လည်းကြိ၊ ဗာတ္ထိံသ နိမိတ် ဟူသည်ကား တသောင်းသော လောကဓာတ်တုန်လှုပ် ခြင်း၊ အရောင်တော်နွံခြင်း၊ ကန်းသယူ မြင်ခြင်း၊ နားပင်းသော သူ ကြားခြင်း၊ အသောသူ စကားဆိုနိုင်ခြင်း၊ ကုန်းသောသူ မြှောင်ခြင်း၊ ဆုံ့သောသူ သွားနိုင်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့သောသူ လွတ် ခြင်း၊ ငရဲမီးငြိမ်းခြင်း၊ ပြိတ္တာတို့မှတ်သိပ်ပျောက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် တို့ တေးမရှိခြင်း၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အနာမရှိခြင်း၊ လေးမြတ်ကြခြင်း၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ကစားခြင်း၊ ရွှင်ခြင်း စသည်ကိုယူ၊ အကျယ်စွဲအောင် အလိင်္ဂါမူ မဏိဒီပ၊ ပါရမီခန်းတို့ကို ကြည့်၍သိအပ်၏။

နာဒသိဉ္စ ယသ္မာ ဗျာနရတိ သမပ္ပိတော-ဗျာနချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံ သည်၊ အဘာသိ၊ တသ္မာ နာဒသိဟု (သမ္မုနံ) အဓိပ္ပာယ်ထွက်။ ယသ္မာ တသ္မာ မထည့်ဘဲ ပေးသော်လည်း သင့်၏၊ ဗျာန၏ အရကို အရူပ သမာပတ်ကိုသာယူ၊ ထိုကို ဗျာနဗ္ဗင်္ဂ၌ သိရလတ္တံ့။

ပစ္စန္ဒဒေသ ဝိသယ ဟူသည် မဇ္ဈိမတိုက်၌ အကျုံးဝင်သော ယခု အခါ ငါတို့နိုင်ငံ၌ ဝဲဘူး၊ ဟံသာဝတီစသည်ကဲ့သို့ တစ်ဖက်သော အမည် တည်း၊ ရပ်ပြစ် ရှစ်ပါး၌ ဝင်သော ပစ္စန္ဒရစ်မဟုတ်၊ ဒေသစာရီ လှည့် တော်မူရာတွင် ပစ္စန္ဒဒေသ အမည်ရှိသော ရမ္မဝတီ ပြည်သို့ ရောက်၍ သုဒဿန ကျောင်းကြီး၌ သီတင်းသုံးနေစဉ် ဖိတ်သည်ဟုလို၊ ထို့ ကြောင့် မဏိဒီပ၌ “ပစ္စန္ဒဒေသ ဝိသယေ မဇ္ဈိမဒေသဿ ပစ္စန္ဒဒေ သ သညိတေ တပ္ပရိယာပန္နေ ရမ္မနဂရသံခါတေ ဝိသယေ” ဟု ဝိနိ သတည်း။

တေန သမယေန နိက္ခမိတွာ၌ တဒါကို ဂစ္ဆာမိဉ္စိစပ်၊ ကာလ ဟောခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပုနရုတ္တိ ဒေါသ မဖြစ်၊ 'အမှေပိ တတ္ထ ဂစ္ဆာ ဝန္တိဿာမ မယံ ဇိနံ' ဟူသော ပါဠိကဲ့သို့တည်း။

ဝေဒ ဇာတံ၌ ဝေဒကား အယံ ပြာဟ္မဏော ဝေဒဂူ စသည်၌ကဲ့သို့ ဉာဏ ဟောလည်းမဟုတ်၊ တိဏ္ဍိံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ စသည်၌ကဲ့သို့ ဂစ္ဆ

ဟောလည်း မဟုတ်၊ ယေ ဝေဒဇာတံ ဝိဂရဟန္တိ စသည်ကဲ့သို့ သော
မနုဿ ဟောတည်း၊ တုဋ္ဌ၌ ကရိုဏ်းကား သုခေန တည်း၊ ဟဋ္ဌ၌
ကရိုဏ်းကား ဝိတိယာ၊ ပမောဒိတ၌ ကရိုဏ်းကား ပါမောဇဇနတည်း၊
ဤသုံးပုဒ် နောင် ဟုတွာဟု ပါဌသေသထည့်။

ဇနံ ရမ္မံ - ခရီးသုတ်သင်သော ရမ္မာတီ ပြည်သူ အပေါင်းကို၊
မဟာဇေနာ-သည်၊ တုဋ္ဌ ဟဋ္ဌာ ပမောဒိတော ဝေဒဇာတော-သည်၊
ဟုတွာ-၍။

ဤသုံးပုဒ်ကား ဟုတွာဟူသော ပါဌသေသကို ငဲ့မှု ကတ္တားရုပ်ပြီး၊
ကမ္မတ္ထဖြစ်သော သောဓိယတိကို ငဲ့သော်၎င်း၊ ဟုတွာသည် ဘာဝတ္ထ
ဖြစ်သော်၎င်း ကရဏတ္ထ၌ ပဌမာ။

တနုညိးကား.....သာဝတ္ထိံ ဝိဏ္ဏာယ စရတိ၌ ဂတိံ ဟူသော
အပဓာနပုဒ်ကို ငဲ့၍ သာဝတ္ထိံ ဟုပြီးသော ဒုတိယာရုပ်သည် စရတိဟူ
သော ပဓာနပုဒ်ကို ငဲ့သော်လည်း ဒုတိယာရုပ်သာပြီး၏။ သာဝတ္ထိံ သံဟု
သတ္တမိရုပ်မပြီး၊ အနက်အားဖြင့် သာသတ္တမုတ္တကို သိရသကဲ့သို့ ဟုတွာ
ဟူသော ပဓာနပုဒ်ကို ငဲ့၍ပြီးသော ပဌမာရုပ်သည် သောဓိယတိ ဟူ
သော ပဓာနပုဒ်ကို ငဲ့သော်လည်း ပဌမာကာရိယသာ ဖြစ်၏။ တတိယာ
ကာရိယမဖြစ်၊ အနက်အားဖြင့်ကား တတိယတ္ထကို သိအပ်၏ ဟူလို၊
အချို့ သောသူတို့ကား သောဓိယတိကို ကတ္တားဟောသာ သင့်သည်
ဟု ဆိုကုန်၏။ ဝါဒမျှသာ ဖြစ်သည်၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ကား သောဇေ
တိ ပုဒ် ထုတ်၍ သိအပ်သည် ဟူ၏။ ‘မဒဂ္ဂါ အဇ္ဇသံ ဝဋုမာယနံ’ ကား
ပရိယာယ်သာဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ ငိုကာ၌ မိန့်၏။

ဝါ-မဂ္ဂသဒ္ဓါကား ခရီးဟူသော အနက်ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊
အဇ္ဇသံ ဝဋုမ အယနကိုလည်း ဟော၏ဟူလို။

ဝါ-မဂ္ဂသဒ္ဓါသည် ဥပါယစသည် လျှင်းပါးခဲ့ရကား.....အဇ္ဇသံ
မိန့်သော်။ အဇ္ဇသသည်လည်း ဥဇုကတ္ထစသည် လျှင်းပါးပြန်ရကား
ဝဋုမံ မိန့်သော်။ ဝဋုမသည်လည်း သံသရာစသည်ကို ဟောပြန်ခဲ့ရ
ကား အယနံ မိန့်သော်။ မဂ္ဂ၏ ဝိသေသနချည်းတည်း၊ မဏိဒိပ၊ ဝါ-ပုဒ်
ဖြည့် ပါဌဖြည့်အလို ငှါဆိုသည်၊ နာမ်ပုဒ်မဟုတ်၊ နိပါတ်သာ၊ မရသာ
ရတ္တဒိပနိ၊ အနက်ကား ဤသို့ပေး။

အဋ္ဌသံ အဋ္ဌသသင်္ဂါတော-သော၊ ဝဋုမံ ဝဋုမသင်္ဂါတော-
သော၊ အယနံ အယနသင်္ဂါတော-သော၊ မဂ္ဂါ-ကို၊ သောဓိ
ယတိ-၏။ ဤသို့သမ္ပန္နံ၊

အချို့သောသူတို့ကား “ အဋ္ဌသံ - သင်တိုင်းဦးစွပ်နှင့် တူသော၊
ဝဋုမာယနံ-ဟု ဆိုအပ်သော ” ဟု သမ္ပန္နကုန်၏။ သဒ္ဓါလည်းမသင့်၊
အနက်လည်းမသင့်။

တေ မေ ပုဋ္ဌာ ဗျာကရိံ သုဟု အချို့စာရှိ၏။ ဝိယာကံသု ဟု အချို့
စာရှိ၏။ ဝိယာကံသုရှိမှု ဆန်းဂိုဏ်းသင့်သည်ဟူကုန်၏။

ဣဓ ဣမသ္မိံ ဒိပက်ရေ-ဤကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့
၏ ဝိုက်ပျိုးရာဖြစ်သော ဒိပက်ရာ ဘုရား၌၊ ဝိဇာနိ - ကုသိုလ်
တည်းဟူသော မျိုးစေ့တို့ကို၊ ရောပိသံ-အံ၊ ခဏော-ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ
တည်းဟူသော နာမ ခဏသည်၊ မာ ဥပစ္စဂါ - မလွန်စေ
သတည်း၊ ဣတိ၊ ဝိန္ဒေသိ သွားစပ်။

အဋ္ဌသံ အဒံသုဋ္ဌိ သုတ်သင် နိုင်ခဲ့သော ရေဖြင့် ဖြွမ်းသော ခရီး
ခဲကို ပေးသည်ဟု ယူ။

ဇိနာ-သော၊ ဒိပက်ရော မဟာမုနိ-သည်၊ တာဒိဟိ-တာဒိ
ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။

တာဒိဂုဏ်ဟူသည် ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌၎င်း၊ လာဘ အလာဘ
စသော လောကဓင်တရားတို့၌၎င်း မပေါက်ပြန်ခြင်း ဂုဏ်တည်း။

ဒိဏာသဝေပဒိ-တို့ဖြင့် (ပရိဝါရိတော ဟုတွာထည့်၊ သဒ္ဓိံ
လည်း ထည့်ကုန်၏) ရမ္မနဂရဝါသိနာ-ကုန်သော၊ မနုဿာ-
တို့သည်၊ ပဗ္ဗဂ္ဂမနာ-ခရီးဦး ကြိုကုန်သည်၊ ဝတ္တန္တိ ပဝတ္တန္တိ-
ဖြစ်ကုန်၏။

‘ပဗ္ဗဂ္ဂမနာ-ခရီးဦးကြိုခြင်းတို့သည်’ သော်လည်းပေး၊ ပဗ္ဗဂ္ဂမနာ
နောင် ယောကျေကြီး၍ ‘ပဗ္ဗဂ္ဂမနာ-တို့ကို၊ ဝတ္တန္တိ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်စေ
ကုန်၏’ သော်လည်း ပေး။

ဗဟူ-ကုန်သော၊ ဘေရိယော-တို့ကို၊ ဝဇ္ဇန္တိ ဝါဒေန္တိ-တီး
ကုန်၏။ နရ မရ-တို့သည်၊ အာမေဒိတာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ သာရကာရိ-ကို၊ ပဝတ္တယံ-ကုန်၏။

ဒီပင်္ကရာဘုရား ငါတို့ပြည်သို့ မရောက်တောင်း ရောက်ပေသည်၊
ကောင်းစွာ ငါတို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ပေစွာ ဤသို့
သော စကားကို ဖြစ်စေသည် ဟုလိုသတည်း။

တထာဂတံ တထာဂတဿ-၏၊ အနုပစ္ဆိမာ-နောက်တော်သို့၊
ယန္တိ-လိုက်ကုန်၏၊ အနုယန္တိ - ပစ္ဆိမာ ယန္တိ-နောက်တော်သို့
လိုက်ကုန်၏၊ ဤသို့ သော်လည်းပေး၊ အနုကား ပစ္ဆိမာဟော၊
တထာဂတံလည်း သာမုတ္တံ၌ ဒုတိယာ။

ဒိဗ္ဗဟိ-နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော(နတ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော
သော်လည်း ပေး) တူရိယဟိ-တို့ကို၊ မာနုဿကေဟိ - လူ၌
ဖြစ်ကုန်သော(လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော)တူရိယဟိ-တို့ကို၊
ဤပုဒ်တို့ကား ကမ္မတ္တံ၌ ကရိုဏ်းဝိဘတ်တည်း။

ဒေဝေသု နိဗ္ဗတ္တာ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒေဝါနံ သန္တကာဝါ ဒိဗ္ဗာ၊ (ဝိဠိဟ်)
မာနုဿကာ၌လည်း ဤနည်းပြု။

နတ်တို့ကား.....ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော စည် စောင်း
ညှင်းတို့ကိုယူ၍ နောက်တော်သို့ ကောင်းကင်ဖြင့် လိုက်သည်၊ လူတို့
ကား ရှစ်ထောင်သော စည် စောင်း ညှင်းတို့ကိုယူ၍ မြေပြင်ဖြင့်လိုက်
သည် ဟူ၏။

ဒိဗ္ဗံ မန္ဒာဝရံဂါထာ၌ ကတ္တားက ကိုင်လေ၊ အာကာသန-
ကောင်းကင်၌၊ (ဘုမ္မတ္တံ၌ တတိယာ)ဒိသော ဒိသံ-အရပ်လေး
မျက်နှာ၌၊ (ဘုမ္မတ္တံ၌ ဒုတိယာ) ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ကား ပဉ္စ
မျတ္တ ပေး၏၊ ဒိသာစ ဒိသာစ ဒိသာဒိသံ၊ ရှေးဒိသာနောက်
ဩလာသည်။ ဩကိရန္တိ-ကြံချကုန်၏၊ ဒုတိယဂါထာ၌ “ဥက္ခိ
ပန္တိ-ကြံ-မြှောက်ကုန်၏” ပေး၊ နတ်တို့ကား ကြံချသည်၊ လူတို့
ကား ကြံ-မြှောက်သည်ဟု ယူ။

ကေသ မုစ္ဆိတွာဟံ တတ္တံ.....တတ္တ တသ္မံ ဩကာသ-
ထိုငါ၏အတို့ကျရာအရပ်၌ (စွဲ)၊ ပတ္တရိတွာန-၍၊ ဗုဒ္ဓါ-သည်၊
သိဿဟိ-တို့နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ပံ-ကို၊ အက္ကမိတွာန-၍၊ ဝါ၊ ပံ
မဟိ-၌၊ အက္ကမိတွာန-၍၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဂစ္ဆတု-တည်း၊ (မဂ္ဂံကား

ပြန်ပွားရေးမူ)

ထည့်သည်)ကလလေ-၌၊ မာ အက္ကမိတ္တ-မနင်းစေသတည်း၊
 ဝါ, ကလလေ ကလလံ-ကို၊ မာ အက္ကမိတ္တ-တည်း၊ တံ မမ
 အက္ကမနံ - ထို ငါ့ကို နင်းခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ-အခါလေးမြင့်၊
 (ရှည်စွာသော နေ့,ညဉ့်ပတ်လုံးသော်လည်း ပေး၊ ဤကား ပါဠိ
 သေသ) မေ မမ-အား၊ (၏ သော်လည်းဟူ) ဟိတာယ-၌၊
 ဘာဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိဝစနံ-ဤသို့သောစကားကို၊ ဝတ္တာ-၍၊
 (ဤလည်း ပါဠိသေသ) အဝကုဇန္ဓာ-မှောက်ခုံ၊ အဟံ-သည်၊
 နိပ္ပဇ္ဇိ-အိပ်ပြီ၊ (မာ နံ၌ နံကား ပဒပူရဏမျှသာ) ပထဝိယံ-၌၊
 နိပ္ပန္နဿ-သော၊ မေ-ငါ့အား၊ အဟံ-သည်၊ ဣန္ဒြိယာနော-အလင်္ဂါ
 မူကား၊ အဇ္ဇဝေ-ယခုပင်လျှင် (ညွှန်ပျောင်း၌ အိပ်သောကာလ
 ကိုယူ) ကိလေသ-တို့ကို၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဂ္ဂိနာ-အရဟတ္တ
 မဂ္ဂဉာဏ်တည်းဟူသောမီးဖြင့်၊ ဈာပယာမိ-လောင်စေအံ့။

ဤကား မဏိဒီပဆရာဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း စာကိုယ်၌ ဈာပယာ
 မဟံ ဟု ရှိသည်ကိုရည်ညွှန်းသည်၊ ဝါ, ကိလေသေ-တို့ကို၊ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂဉာဏာသိနာ-ဖြင့်၊ ဗာတိဿာမိ-ဖြတ်အံ့၊ (သတ်အံ့သော်လည်းဟူ)
 ဤကား ငိုကာ၌ လာသည်အတိုင်း ဗာတိဿာမဟံဟု ရှိသောစာကို
 ရည်ညွှန်းသည်၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ ဈာပယေ မမရှိ၏၊ ထိုသို့လိုက်၍
 စာကိုယ်၌ရှိမှု မမကို ပစ္စတ္တံ၌ ပထမကြိမ် “ မမ အဟံ-သည်၊ (ဈာ
 ပယေ၌ ယျောမိကို အေပြုကြိမ်)ဈာပယေ-ဈာပယယျာမိ-လောင်စေ
 အံ့”(ပေး)

ဂါထာ၏ အဆုံး၌ တည်သော အဟံကား ‘အဏ္ဏတိ ဟံဏ္ဏတိစ နိပါ
 တော၊ အဟံ ဣတိဝါ ဇေကော နိပါတော၊ သာနုနာသိကော ကတော’ဟု
 ငိုကာ၌ မိန့်ရကား အ နိပါတ်, ဟံ နိပါတ်အားဖြင့် နိပါတသမုဒါယ
 ဖြစ်သည်၊ ဝါ, နိဂ္ဂဟိတန္တံနှင့် တက္ခ အဟံနိပါတ် တခုသာ ဖြစ်သည်၊
 ဤကား တိုက်ရိုက်ယောဇနာသည်ကိုရည်ညွှန်း၍ ငိုကာဆရာ ဆုံးဖြတ်
 တော်မူသည့်အတိုင်း နိပါတ်ကြံသည်၊ အကယ်၍ ‘ယဒီပနအဟံ ဣမဿ
 ဗုဒ္ဓဿ သာသနော အရဟတ္တံ ဣန္ဒြိယာနော ဘဝေယျ၊ အဇ္ဇ ဝေ
 ကိလေသေ အဟံ ဗာတိဿာမိ’ ဟု သမ္ပန္န မူကား အမှ သဒ္ဓါဖြင့်
 ပြီးသော ကတ္တုပင် သင့်၏။

(ပိဋကတ်တော်)

အဓိပ္ပာယ်ကား..... ငါ သာဝကဆုကို အလိုရှိမှုကား ယနေ့ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်ရာ၏ ဟုလိုသတည်း။

ဣစ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓသာသန-၌၊ အညာတဝေသန-ဖြင့်၊ ဓမ္မ- အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ မေ မမ-အား (၏၊ သော်လည်းဟူ) သန္တိကတေန-ဖြင့်၊ ကိံ ပယောဇနံ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ (အကြွင်း သိသာ၏)၊ ဒုတိယဂါထာ၌-ထာမဒဿိနာ-အစွမ်းကို ကို မြင်လျက်၊ ပုရိသေန - ယောကျား ဟုတ်လျက်၊ ဇေကန- တယောက်ထီးတည်း၊ တိဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ မေ-အား၊ ကိံ ပယောဇနံ-နည်း၊ (မိန္ဒြားအလို)။ ထိုမှတစ်ပါး ဤသို့လည်း ကြံလို၏၊ ထာမဒဿိနာ-အစွမ်းကိုပြတတ်သော၊ ဝါ-ပြခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် သော၊ ပုရိသေန ပုရိသ ဘူတေန-ယောကျားဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ မေ မယာ-သည်၊ ဇေကန ဇေကာ-အဘော်မရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တိဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ ကိံ ပယောဇနံ-နည်း၊ နော တဇ္ဈာ၊ ဒေကေန ကား ပစ္စတ္တံ တတိယာ၊ ပုရိသေနကိုဆဋ္ဌုတ္တံ တတိယာသော် လည်း ကြံ၍ ထာမံ စပ်။ ဣမိနာ မေ စသော ဂါထာ၌.....

ပုရိသုတ္တမေ - ဒီပင်္ကရာ ဘုရား၌၊ ကတေန - ပြုအပ်သော၊ ဣမိနာ - သော၊ မေ - ၏၊ အဓိကာရေန - ဖြင့်၊ ဗဟံ - သော၊ ဇနတံ-ကို၊ တာရမိ-အံ့။

ကတေန ပုရိသုတ္တမေ ဟူသောပါဠိအရာ၌ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ ဟု အချို့စာရှိ၏။ ထိုသို့ရှိရာ၌ “ထာမဒဿိနာ ထာမဒဿိနော-သော၊ ပုရိသေနပုရိသဘူတဿ-သော၊ မေ မမ-၏၊ ဣမိနာ-သော၊ အဓိကာရေန- ဖြင့်၊ (ထာမဒဿိနာ စသည်ကား သာမုတ္တံကရိုဏ်းဂိတတ်) ဝါ၊ ထာမ ဒဿိနာ-သော၊ ပုရိသေန ပုရိသဘူတေန-သော၊ မေမယာ-သည်၊ ပုရိ သုတ္တမေ-၌၊ ကတေန-သော၊ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ထည့်သည်) ဣမိနာ ဤ ဒိသေန-သော အဓိကာရေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗညုတံ-သို့၊ ပါပုဏိတွာ-၍၊ ဗဟံ- သော၊ ဇနတံ-ကို၊ တာရမိ-အံ့၊ (သမ္ဗန်) သံသာရသောတံ-သံသရာ ဟု ဆိုအပ်သောအယဉ်ကို။

ဤသို့ပေးမှု “ယောနိဂတိ ဝိညာဏ ဌိတိ သက္ကာဝါသာနံ ဝေသေန ဣတော စိတော သံသရန္တိဟိ သံသာရာ” ဟူသော ဝစနုတ္တံနှင့် အညီ

ခန္ဓာစသည်တို့၏အစဉ်ပင် သံသရာဟူသည်၊ ထိုကိုပင် သောတလည်း ဟူပါသည်။

ဝါ၊ သံသာရသောတံ-သံသရာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာဟု ဆိုအပ်သောအယဉ်ကို၊ (ဤသို့ပေးမှု သံသရာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာကို သောတဟူပါသည်) ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ တယော ဘဝ-တို့ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေတွာ-၍၊ ဓမ္မနာဝံ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော သဘော လှေ သို့၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ အရုယျ-တက်၍၊ သဒေဝကံ-နတ်နှင့်တကွ သော၊လူကို၊ သန္တာရေသံ သန္တာရေသာမိ-အံ၊ဣတိ ဇေ-သို့၊ မေ-၏၊ စေတသော-စိတ်ကော်၏၊ ပရိဘဂက္ကော-အကြံသည်၊ အာသိ-ပြီ။

ဂါထာအဆုံးအဆုံး၌ပင် ဤသို့ သတ်လို၏၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာသို့ လိုက်၍ ‘အာသိ စေတနာ’ ရှိမူ (စေတနာ-သည်၊ အာသိ-ပြီ၊ သမ္ပန်)

လောကဝိဒ္ဓ-သော၊ (လောကသုံးပါးကို ယူ) အာဟုတိနံ- အဝေးမှဆောင်၍ လှူသောအလှူတို့ကို။

ဒုရတောပိ အာနတ္တော ဟုနိတဗ္ဗာ ဒါတဗ္ဗာတိ အာဟုတိယော၊ ဟုဘေတံ၊ တပစ္စည်း၊ သုတ်ကြီးဖြင့်စီရင်၊ ဤ၌ ဟုဓာတ်သည် ‘ဒါနာဒါန ဟဗျဒါန’ ဟူသော လေးပါးသော အနက်တို့တွင် ဒါနုတ္တံ၌ ဖြစ်သည်၊ ထိုကို သိစေလိုရကား “အာဟုတိနန္တိ ဒက္ခိဏာ ဟုတိနံ” ဟု ငိုကာ ဆရာမိန့်ပြီ၊ နံကား ဥပယောဂတ္ထ၌ ဆဋ္ဌိ။

ပဋိဂ္ဂဟော - သော၊ ဒိပက်ရော - ဒိပက်ရာ အမည်ရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥသီသကော - ဦးခေါင်းရင်း၌ (ဦးခေါင်း ၏ အနီး၌၊ သော်လည်းဟူ)

သီသဿ သဇိပံ ဥသီသံ၊ ဥသီသ မေဝ ဥသီသကံ (သုတ္တ) ဌတွာန - ၍ (ပံကား သီသကိုဌဲမူ သာမုတ္တံ၌ ဒုတိယာ၊ ဗြူဓာတ်ကိုဌဲမူကား ကမ္မတ္တံ၌ ဒုတိယာ) ပံ-ကို၊ ဣဒံဝစနံ-ကို၊ အဖြဲ-ဖြီ (ဗြူဓာတ်သည် ဒွိကမ္မက) ဥဂ္ဂတာပနံ-ထက်သော သီလရှိသော၊ ဝါ-ဖြိုးခြံသောအကျင့်ရှိသော၊ ဝါ-ထင်ရှားသော သီလ ရှိသော၊ ဣမံ ဤဒိသံ-သော။

အဟော စသော ဂါထာ၌..... ဣမဿ တာပသဿ - ဤ ရှင်ရသေ့၏၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤကောင်းမှုသည် (ဤညွှန်ပျောင်း၌

(ပိဋကတ်တော်

ခင်းသော အမှုသည် (သော်လည်းဟူ) အဟော အတ္ထရိယမော-
အံဘွယ် သရဲလျှင်တည်း။ ဝါ၊ အနာဂတ-နောင်အခါ၌၊
ဣမိနာ တာပသေန-ဤရှင်ရသေ့သည်၊ ဗုဒ္ဓန-သည်၊ ဘာနံ-
ဖြစ်ခြင်းကား၊ အဟော အတ္ထရိယ မေဝ-တည်း။

ဝါ၊ ‘ဃာတိယာမဟံ’ ၌ အဟံ ကဲ့သို့ နိပါတ်သော်လည်းကြံ၊ ဗုဒ္ဓဝင်
ပါဠိ၌ကား “အဟု” ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အဟု အဟောသိ ဖွင့်၏။ မဏိ
ဒီပ ဆရာမကြိုက်၊ ကဝိလ ဝုယာ၌ ဝတ္ထု သဒ္ဓါကျေသည်။ ဌာနပုစာရ
အားဖြင့် သော်လည်း ကဝိလ ရသေ့၏ နေရာကို ကဝိလ ဟူပါသည်။
အဝသံ ဘာဝိအားဖြင့် သုမေဓာရသေ့ကိုတထာဂတော ဟူပါသည်။
ရှေးတထာဂတောကို နိက္ခမိတွာ၊ ပဒဟိတွာ၊ ကတွာ၌ဆိုက်၊ နောက်
တထာဂတောကို နိသိဒိတွာ၊ ပဂ္ဂယ၊ ဥပပဟိတိ၌ဆိုက်၊ ဇိနောလည်း
အဝသံ ဘာဝိအားဖြင့် သုမေဓာရသေ့ကိုပင် ဇိနော ဆိုပါသည်။ ဤ၌
အဒဓာတ်နောင် တွာ ပစ္စည်းကျေသည်။ အဒဓာတ်လည်း ဘက္ခဏတ္ထ၌
ဖြစ်သည်။

အနုတ္တရော-သော၊ သော ဇိနော-သည်၊ တတော ဥပဂမန
တော-မှ၊ ဗောဓိမဏ္ဍံ-ဗောဓိမဏ္ဍိ၎င်းကို၊ ဝါ-သဗ္ဗညုတညာဏ်
၏ ကြည်ရာဖြစ်သော ဗောဓိပင်ကို၊ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ-၍၊
အသာတ္ထ မူလေ - ညောင်ဗုဒ္ဓ ဟေပင်၏ အနီး၌ (အရင်း၌၊
အစိတ်၌၊ သော်လည်းဟူ) မဟာယသော-များသော အခြံအရံရှိ
သော၊ ဝါ-မြတ်သောကျေးဇူးဖြင့် ကျော်စောသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သဗ္ဗဓမ္မေ-တို့ကို၊ (ကံ ထည့်
သည်) ဗုဒ္ဓိဿတိ-လတ္တံ့၊ (ဉာဏအနက်ကို ရည်ညွှန်းသည်)
ဇိနော-သည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါးကို သိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊
ဗုဒ္ဓိဿတိ-ပွင့်လတ္တံ့၊ (ဝိကသနကိုရည်ညွှန်းသည်၊ ဇာဂရဏ
လည်း ပေးသင့်၏) ဣမဿ ဤဒိသဿ-သော၊ ဇိနဿ-ကို၊
ဇနိယာ ဇနိကာ-သော၊ (ကကို ယပြု၍ထားသည်၊ ပိတာ၌ကား
ဇနကော ဟု ပြင်) အယံ ဤဒိသော-သော၊ သုမေဓဘူတော
ဇိနော-သည်၊ ဂေါတမောနာမ-မည်သည်၊ ဟေဿတိ ဘဝိဿ
တိ-လတ္တံ့၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ။

သန္တစိတ္တာကား ကိလေသ ဂူပသမကိုရည်သည်။ သမာဟိတာကား သမာဓိဖြစ်သည်ကို ရည်သည်။

အဿတ္ထောတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-၏၊ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ-ကို၊ အဗြဝိ-ဖြ၊ (ဤသို့ သမ္ပန်)

စိတ္တောစ ဟတ္ထာဠဝကောစ ဟူသောဂါထာကား ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ၌ ရှိ၏။ ဤ၌ကား မှန်သောစာဟောင်း မှန်ဟောင်းတို့၌ မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာဒုံပဌာန် 'ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိယံ ပန' စသည်ဖြင့် မရှိကြောင်းကိုမိန့် သတည်း၊ ဣဒံ သုတွာ ဂါထာ၌.....

အဟံ-သည်၊ ဗုဒ္ဓဗိဇ္ဇိကိရ-ဘတ်၊ ဣတိ-သို့၊ အဿမဿ- သော၊ မဟာသိနော-ဒီပင်္ကရာဘုရား၏၊ ဣဒံဝစနံ-ကို၊ သုတွာ- ၍၊ နရမဂ္ဂ-တို့သည်၊ အာမောဒိတာ အတိဝိယ မောဒိတာ-ကုန် သည်၊ အဟောသုံ-ကုန်ဖြ၊ ဒသ သဟသီ-၌၊ (ဘုမ္မတ္ထ ပဌမာ) ဝသန္တာ-ကုန်သော၊ သဒေဝကာ-ကုန်သော၊ လောကာ-တို့ သည်၊ (ထည့်) မဇ္ဈိလောပိသမာသကြိဆ၍ တပုဒ်တည်းသော် လည်းပေး။

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား သဒေဝကာကို ဒေဝတာ ဟု ထင်မှား၍ 'ဒသ သဟသီ' ကိုလည်း ပဌမတ္ထ ကြိဆ၍ တချက်တည်း 'တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ နေကုန်သော နတ် တို့သည်' ဟု ဝိသေသန ဝိသေသျ သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်။

ဣဒံ ဝစနံ-(လိုက်စေ)ဤဗျာဒိတ်စကားကို၊ သုတွာ-ကြောင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌိ သဒ္ဓါ-တို့ကို၊ ဝတ္တန္တိ စ ။ပ။ နမဿန္တိ စ ဟု သမ္ပန်။

ပာဒိ မဿ ဂါထာတွင် အစ၌ သိသာ၏၊ အဆုံး၌ ဣမံကား သာ မျတ္တ၌ ဒုတိယာ။

ဣမံ ဤဒိသဿ-ဤသို့ ဘုရားမချွတ် ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ တာ ပဿဿ-ရသေ့၏၊ သမ္ဗုခါ-မျက်မှောက်၌ (လက်ထက်တော် ၌၊ သာသနာတော်၌၊ လည်းဟူ) ဟောဿာမ-ဖြစ်ရလိုကုန်၏၊ (သမ္ပန်) ဒီပင်္ကရာစသော ဂါထာ၌.....

မမ-ငါ၏၊ ကမ္ပုံ-ညွှန်ပျောင်း၌အိပ်သော အမှုကို၊ ပကိတ္တေ
တွာ ဝဏ္ဏေတွာ-ချီးမွမ်း၍၊ ဝါ၊ ကမ္ပုံ-အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့
သော ကံ၏အကျိုးကို၊ ပကိတ္တေတွာ ဗျာကရိတွာ-၍။

ဤဘဂါထာလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကား.....ဗျာဒိတ်စကား ကြားပြီး၍၊
ရှစ်ဆုပ်ပန်းဖြင့် ပူဇော်၍၊ လကျာလှည့်လည်၍၊ လကျာ ခြေတော်ကို
ချီ၍ ဟူလို သတည်း၊ ဤအရာ၌ အချို့ သောသူတို့သည် ဗျာဒိတ်စကား
ကို ရှစ်ဆုပ်ပန်းဟူ၍ ယူကုန်၏။ ထိုသို့ မဟုတ်၊ ဗျာဒိတ်လည်း ရှစ်ပါး
သာမက၊ ထိုပွဲသဘင်၌ ဗျာဒိတ်မကြားမီ ယသောခရာ အလောင်း
ဖြစ်သောသတို့သွီးသည် လှူအပ်သော ပကတိသော ကြာပန်းရှစ်ဆုပ်
ကိုယူ၊ ပန်းသာမန်ဟူ၍လည်း ဆိုကုန်၏။

ယေ တတ္ထ စသော ဂါထာ၌.....

တတ္ထ-တသ္မိံ ဌာနေ-ထိုဗျာဒိတ်စကား ကြားရာ၌ (ဟုစွဲ)

တပည့်သားတို့ကား ဘုရားကဲ့သို့ ပန်းဖြင့်ပူဇော်သည်၊ လကျာရစ်
လှည့်သည်သာ၊ ရှိမခိုး၊ လူနတ် နဂါးတို့ကား မူးမြင်ပူဇော် လကျာရစ်
လှည့်လည် ရှိခိုးကုန်၏ဟု ယူ၊ နရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာစ ဟူသော ပါဠိ၌
ကား ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိနှင့် မညီ၊ အဋ္ဌကထာနှစ်နည်း ဖွင့်ပြရာတွင် နောက်
နည်းနှင့်ညီ၏။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိသို့လိုက်၍ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား
မပြင်ကုန်လင့်။

ဒဿနံ မေ စသော ဂါထာ၌.....

တဒါ တသ္မိံ -ထိုမျက်စမြင်လောက်ရုံကို လွန်သောကာလ၌

(စွဲ)

ဤ၌လည်း ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ၌ ‘သယနတော ဝုဠာပိတွာ၊ ပဏ္ဍိကံ’ အာ
ဘုဇိ တဒါ’ဟု ရှိ၏။မည်ကြ။

သုခေန စသော ဂါထာ၌.....

တဒါ တသ္မိံ ကာလေ-ထိုနေရာမှ ထသောကာလ၌၊ သုခေန
န-မြတ်သော ချမ်းသာဖြင့် (ခပ်သိမ်းသော လောကီကို အပါ
ဒါန်ခံ) ပါမောဇ္ဇေန-ငယ်သော ဝီတိဖြင့်၊ ဝီတိယာ-ကြီးသော
ဝီတိဖြင့်၊ အဘိဿန္နာ-စွတ်သည် (ပြည့်သည်၊ သော်လည်း
ဟူ)ဟောမိ-၏။ ဇေံ သုခေန သုခိတော၊ ပါမောဇ္ဇေန ပမောဒိ

တော၊ဝိတိယာ အဘိဿန္နော ဟုတွာ(ပါဠိသေသထည့်၍)ပလ္လ
ကံ အာဘုဇိ(ဟုသမ္ပန်)

ပလ္လကော်န နိသိဒိတွာ စသောဂါထာ၌.....

အဟံ-သည် ဟောနေ ရူပါဝစရဟောနေ-၌၊ဝသိဘူတော ဝသိ
ဘာဝပတ္တော-သည်၊ အမိ - ပြီ၊ အဘိညာသု - ငါးပါးသော
အဘိညာဉ်တို့၌၊ပါရမိံ ဂတော-သည်၊အမိ-ပြီ၊ ဒသ သဟသိ
လောကမိ-၌၊မေ မယာ-နှင့်၊သမာ သဒိသာ-ကုန်သော၊ ဣသ
ယော-တို့သည်၊နတ္ထိ နသန္တိ-ကုန်၊အဟံ-ငါသည်၊ဣဒ္ဓိဓမ္မေသု-
ဣဒ္ဓိဝိဓ စသော ငါးပါးသော တရားတို့၌၊ ဣသိဟိ - တို့နှင့်၊
(ထည့်)အသမော အသဒိသော-သည်၊ အမိ-ပြီ၊ အဟံ-သည်၊
ဤဒိသံ - သော၊ သုခံ - ဘုရားအဖြစ်ကို ကြားပေတတ်သော
အဘိညာဉ်သုခကို၊အလတိံ-ရပြီ၊(ဤသို့သမ္ပန်)

ပလ္လကော ဘုဇနေ စသောဂါထာ၌

မယံ-၏၊ပလ္လကောဘုဇနေ-သည်၊သတိ-သော်၊ဝါ-ကာလ၌၊
ဒသ သဟသိ ဝါသိနော - သုဒ္ဓါဝါသ ဖြဟ္တာတို့သည်၊ တာ
ပသသ ခဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာနာဒံ
ပဝတ္တေသု-ကုန်ပြီ၊ (သမ္ပန်) သည်နည်းချည်း နောက်နောက်
ဂါထာတို့၌အုပ်၊

ယာ ပုဗ္ဗေဂါထာ၌ 'ယာ' ကား လိင်္ဂိပလ္လာသ၊ 'နိ' ကျေသော်လည်း
ဟူ၊ 'ပဒိသန္တိ' ကားအတိတတ္ထ၌ ဝတ္ထမာန်၊တာနိအစွဲကား အတိတ်
အာရုံ မထင်ငြားသော်လည်း သဒိသူပစာအားဖြင့် ဆိုပါသည်။

ထလဇာ ဒကဇာဂါထာ၌ လိင်္ဂိပလ္လာသ၊ နိကျေသည် ကြံ၊ အာ
ကာသဋ္ဌာစ ဂါထာ၌လည်း ဤနည်းကြံ။

အာဘုဇတိ-ထက်ဝန်းကျင် လည်၏၊ (ဝဲကဲ့သို့)

ဤ၌ ဘုဇကား အာဝတ္တနတ္ထ၌ ဖြစ်သည်၊ ရေသးတာသည်လည်း
လှုပ်က မြည်မြဲ၊ မြေလည်း လှုပ်က မြည်မြဲ၊ထို့ ကြောင့် အဘိရပန္တိ ဆို
သည် ဟူ၏၊ 'နိရယေဝိ ဒသသဟသေ' ကား စကြဝဠာတသောင်း
ရှိသောကြောင့် ဝရဲ တသောင်း ရှိသည်သာ ယူ၊ စကြဝဠာ တခု၌

တသောင်းရှိသည်ဟု မယူလင့်၊ ‘ဝိမလော ဟောဘိ သူရိယော’ကား ဆီးနှင်းစသော အညစ်အကြေး ငါးပါးမှစင်သည် ဟူလို။

အနော ဝုဠေန စသောဂါထာ၌.....

ဒေဝေ-သည် (လက္ခဏ ဝန္တထည့်သည်) အနောဝုဠေန- မရွာဘဲလည်း (တုမ္မဏှ၌ ကရိုဏ်း ဝိဘတ်) ‘ဝါ, သုတွာန ဝစနံ’ ကဲ့သို့ ‘န’ ကား နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ဒေဝဿ-သည်၊ အနောဝုဠေ အဂတ မိတဝိ-သော်လည်း (ပေး)

ဂဂန မဏ္ဍလေ၌ မဏ္ဍလကား တလ အနက်ဟော။

ဝိသာခါ-သည်၊ စန္ဒိမာ ယုတ္တာ-လပြည့်ဝန်းနှင့် ယှဉ်၏။

စန္ဒော ဝေ စန္ဒိမာ၊ သကဏ္ဍ၌ မန္တ၊ ပစ္စည်း၊ ဣလာသည်၊ ဣမန္တ၊ ပစ္စည်းသော်လည်းကြံ၊ စန္ဒိ မန္တန စန္ဒန ယုတ္တာ စန္ဒိမာယုတ္တာ၊ တတိယာ တပ္ပုရိသ် သမာသ် တွေ၊ အကဟ်၍ ဝါကျ ဖြစ်မှုကား ကရဏဏှ၌ ပဌမာကြံ၊ ဝါ-စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ စန္ဒိမာ၊ (ဗိမာန်ရစေ) ဝိသာခါနက္ခတ် ယှဉ်သည်ကား ဓမ္မဘာ။

ဗိလာသယာကား ခြွေ၊ ခြွေပါ စသည်ကိုယူ၊ ဒဂိသယာကား မြေခွေး စသည်ကို ယူ၊ သကဝသယာလည်း ရှိ၏၊ တဒါသယာလည်း ရှိ၏၊ သင့်သည်ချည်း၊ တဒါကို တသ္မိံ ကာလ ဇွဲ၊ ဆုဒ္ဒါကား နိက္ခန္တ အနက် ကို ဟောသည်၊ ထိုကို အချို့ သောသူတို့သည် မသိ၍ သုဒ္ဒါ ဝုဠာရေဘိ ပြင်ကုန်၏၊ ရာဂကို တနု၊ ဒေါသ မောဟကို ဝိနဿဘိ ဆိုရကား ရာဂသည် ဒေါသ မောဟထက် အားကြီး၏၊ “တေန လိင်္ဂန တေန ကာရဏေန” ဖွင့်၊ ပုဒ်တိုင်း ယှဉ်လို၍ မန္တေဒိပကအားဖြင့်ထားသည်။

ရဇဇာ-သည်၊ နုဒ္ဒိသတိ-မတက်။

ဝံသ ဓာတ်သည် နု, ဥ ဟူသော ဓာတွတ္ထ ဗာဓကနှင့် ယှဉ်ရကား နု ဥဂ္ဂန္တိတိ အနက်ကို ဟောသတည်း၊ ဒဋ္ဌံ ပဂ္ဂယှ စသော ဂါထာ၌ အယျ သုမေ တာပသ အာလုပ်ခံ၊ မယမေတံ၌ ဝိကား ဒိပက်ရာ ဘုရားသာ သိသည်မဟုတ်၊ ငါတို့လည်း သိပါ၏ ဟု ပေါင်း၊ “ဝိဇာ နာမ ဝိဝိဓေဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာမ” ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို ဝိဝိဓယူ။

ဣတိ - သို့၊ မဟာနာဒံ - သည်းစွာသော အသံကို၊ ဝါ- မြတ်သော အသံကို၊ ပဝတ္တေသုံ-ကုန်ပြီ(ပြန်၍ သမ္ပန်)

ပြန်ပွားရေးမှု]

ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတွာ စသောဂါထာဋ္ဌိ.....

ဗုဒ္ဓဿ-၏၎င်း၊ ဒဿ။ပ။ နန္ဒ-တို့၏၎င်း၊ ဥဘယံ-ဥဘယ
သံ-တို့၏ (သာယုတ္တဋ္ဌိ ပဌမာ၊လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသ၊ ဝစန ဝိပ္ပလ္လာသ
အားဖြင့် ဥဘယံဟု ဆိုသည်) ဝစနံ-ကို၊ သုတွာ - ဤ (သမ္ပန္နံ၊
ဤဋ္ဌိ ဥဘယကား သဗ္ဗနာမ်) ဝါ၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဝစနန္တ-ကို၎င်း၊
ဒဿ။ပ။ နံ-တို့၏၊ ဝစနန္တ - ကို၎င်း၊ ဥဘယံ န္ဗယဝစနံ - နှစ်ပါး
သောစကားကို၊ သုတွာ-ဤ၊ (သမ္ပန္နံ၊ ဤဒုတိယဝိကင်္ဂဋ္ဌိ သဗ္ဗနာမ်
မဟုတ်၊ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်တည်း)

ဥဘိန္ဒူ သမူဟော ဥဘော၊ ဥဘော ဇေတဿ အတ္တိတိ ဥဘယံ ပြု။
“ဥဘဒ္ဓိတိဟိ အံသေယာ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အံသတ္ထ သမုဒါယတ္ထဋ္ဌိ
အယပစ္စည်းသက်၊ ကစ္စည်းကျမ်းဋ္ဌိကား ယဒနုပပန္နာဖြင့်သက်။

ရဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမဟံဋ္ဌိ 'ဘဝါမိ ဟောမိ' ဤသို့ပေးမှုကား အဝဿ
ဘာဝိ၊ ဘဝါ ဘဝိဿာမိ ဟု ပေးမှု အနာဂတ္တဋ္ဌိ ဝတ္တမာန်၊ ရဝ သာ
မဆို၊ သဿတသာမဆိုမှု၍ ရဝသဿတဆိုသည်ကား ပဒဋ္ဌာန ဒုက္ခ
ဒုက္ခဆိုသကဲ့သို့ ဧကန္တသဿတ ဟု သိစေလိုသည်၊ နိက္ခန္တသဿနကို
နိဗ္ဗာနကဲ့သို့ ပဉ္စမိဘပ္ပုရိသ်ကြိ၊ သဿနဟူသည်ကား အာသနပင်၊ အာ
သန ဟူသည်လည်း ရုဟာတည်း၊ ရုဟာဟူသည်လည်း မဏိရုဟာ၊
သုဝဏ္ဏရုဟာ၊ ရုစတရုဟာ၊ မနောသိလာရုဟာ၊ သိလာရုဟာအားဖြင့်
ငါးပါးပြား၏၊ ထိုတွင် တပါးပါးကို ယူ။ သိဟလည်း ဧကသရသိဟ၊
ကာလသိဟ၊ ပဏ္ဍုသိဟ၊ တိဏသိဟအားဖြင့် လေးပါးတည်း၊ ထိုတွင်
ဧကသရသိဟကို ယူ။

ဘာရော ရောပနံ ဟူလိုလျက် ဆန္ဒာနုရက္ခဏအားဖြင့် ဘာရမော
ရောပနံ ဆိုသည်၊ ဘာရဟု သာမန်ဆိုလျှင်းမူလည်း ဂန္တဘာရကိုသာ
ယူ၊ အတိတာ သဗ္ဗေကား များသောစာတို့၌ မရှိ၊ မဏိဒီပဋ္ဌိ အကြောင်း
အကျိုးစပ်၍ဆိုသည်ကို ရည်ညွှန်းသည် ဖြစ်ရာ၏။

ဟန္တ ဒါနိ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ ဟေတဝေါ - တို့ကို၊ ဣတော
ဗိတော-မှ၊ (ဋ္ဌိ၊ သော်လည်းဟူ) ဥဒ္ဓံ ဒိသာစ-အထက်မျက်နှာဋ္ဌိ
၎င်း၊ အဓောဒိသာစ-ဋ္ဌိ၎င်း၊ တိဗျယံ ဒိသာစ-ဋ္ဌိ၎င်း၊ (ထည့်)
ယာဝတာယတ္တကာ-ကုန်သော၊ ဒဿဒိသာ-တို့သည်၊ သန္တိ။

(ပိဋကတ်တော်

တတ္တကာသု ဒသဒိသာသု-တို့၌၊ သန္တိယာ-သော၊ ဓမ္မဓာတု
ယာ-၌၊ သန္တိယာ သန္တိယု-ကုန်သော၊ ဓမ္မဓာတုယာ ဓမ္မဓာ
တုသု-တို့၌၊ (ဤသို့သော်လည်း ပိပလ္လာသအားဖြင့် ပေး၊ ဝိစိနာမိ
၌စပ်) ဝါ-တို့တွင်၊ ဗုဒ္ဓဟေရ-ကုန်သော၊ ဓမ္မ ဟေတဝေါ-တို့
ကို၊ ဝိစိနာမိ-အံ၊ ဣတိ ဇေံ ဝိန္ဒေသိ၊ (သမ္ပန္နံ)

ဤကား ဟန္ဒကို ဒါနိဟုကြံ၍ ယာဝတာကိုလည်း ဒသ ဒိသာနှင့်
တုလျာဓိကရဏပြု၍ တတ္တဟူသော ပါဠိသေသကို ထည့်၍ သမ္ပန္နံသ
တည်း၊ အကယ်၍ ဓမ္မဓာတုယာ၌ ပစ္စက္ကံ၌ သတ္တဝါကြံငြားအံ။

ယာဝတာ ယာဝတိကာ ဓမ္မဓာတုယာ ဓမ္မဓာတု အတ္ထိ၊
တာဝတိကံ ဓမ္မဓာတုံ ဝိစိနာမိ (သမ္ပန္နံ)

ဤဝိကပ်၌ ဟန္ဒကို ဧကံသနုပွင့်၊ ဓမ္မဓာတုယာ၌ ယာကို ဝိဘတ္တာ
ဒေသ မဟုတ်၊ နိပါတ်ဟု ယူမှုကား.....

ယာဝတာ ဓမ္မဓာတု အတ္ထိ၊ တံ ဓမ္မဓာတုံ ဝိစိနာမိ၊ (သမ္ပန္နံ၊
မဏိဒီပ)

ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာအလိုကား.....

ယာဝတာ ယာဝတိကာယ ဓမ္မဓာတုယာ ပဝတ္ထိ အတ္ထိ၊
တာဝတိကာယ ဓမ္မဓာတုယာ ပဝတ္ထိ အဟံ ဝိစိနာမိ၊ (သမ္ပန္နံ)

ဓမ္မဓာတ်ဟူသည်ကား တေဘုမ္မကဓမ္မာည်း၊ အချို့သော သူတို့
ကား တသောင်းသော လောကဓာတ်ဟု ဆိုကုန်၏။

မဟာပထံ-မြတ်သော ခရီးဖြစ်သော၊ ဝါ-မြတ်သောဘုရားလောင်း
တို့၏ခရီးဖြစ်သော။

ဣပံ တံ စသော ဂါထာ၌.....

သုမေဓပဏ္ဍိတ-ရှိ၊ ဗောဓိ'-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့၊ ဝါ-
သဗ္ဗညုတညာဏ်သို့၊ ပတ္တု ယဒိ ဣန္ဒြိယံ၊ ဇေံ သဘိ တံ ပဌမံ
ဣပံ ဒါနပါရုဒိတံ တာဝ အနုက္ကမေန ဝါ တာဝ အတိဝိယ ဒဋ္ဌံ
ကတွာ သမာဒိယ သမာဒိယိတွာ ဂစ္ဆ ပူရေဟိ။ (မဏိဒီပ)

ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာကား 'သမာဒိယ သမာဒိယနံ ကရောဟိ' ဟု
ဖွင့်၏၊ သမာဒိယရှိမှု သင့်၏၊ သမာဒိယရှိခြင်းကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏
ဟု မဏိဒီပ၌ဆို၏။

ပြန်ပွားရေးမှု)

ပရမာနံ ဥတ္တမာနံ ဘာဝေါ အယံ ဝါ ပါရမီ၊ ဒါနဉ္စ တံ ပါရမီစာဝိ ဒါနပါရမီ၊ သာ ဒါနပါရမီ ဧဝ ဒါနပါရမီတာ၊ (သုတ္တ ပစ္စည်း၊ တာဝ အနုက္ကမ ဟော၊ အတိဿယ ဟောသော် လည်းဟူ)

ယထာပိ ကုန္တော စသောဂါထာဋ္ဌိ....

ယဿ ကဿပိ ယေနကေနစိ-သော၊ ယဿယေန ဥဒကေန သမ္ပုဏ္ဏော၊ (ယဿ တချကား ဟိဋ္ဌသေသ) သံပုဏ္ဏယောဂေ သဘိ သာမိဝစနံ ဣန္ဒြိယ သဒ္ဓမ္မိနု၊ ကရုဏာဓိတ္တဝါ သာမိဝစနံ။

ယေနကေနစိဟူသည်ကား ကန်ရေ၊ ချောင်းရေ၊ မိုးရေစသည်ကို ယူ၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာကား ရေ၊ နို့၊ ရည်၊ ရက်တက်ရည် စသည်ဟူ၏။ နုပဟတေဋ္ဌိ ဟိကား နိပါတ်မျှသာ၊ ပါရမီတပါးတည်းလျက် ဗဟုဝစ ဆိုသည်ကား “ပါရမီ ဥပပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီဝသေန အနုပါနဒါနာဒိ ဝသေန ဝါ အနုကပ္ပကာရတာ ဗဟူ အတ္ထာ ဝုတ္တန္တိ ဧတေနာဘိ ဗဟုဝစနံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို နှလုံးပြု၍ ဆိုလေသည်မှတ်။

ယထာပိ စာမရိ ဂါထာဋ္ဌိ ‘ပတိလဂ္ဂိတံ ဝါလံ ရက္ခတိ’ ဟု ကြိယာ သေသထည့်၊ ဝါ ဝါလံ ဝါလေ-သည်၊ ကိသ္မိံစိ ဌာနေ ပတိလဂ္ဂိတံ ပတိလဂ္ဂိတေ ဟု ဘုမ္မတ္ထဋ္ဌိဒုတိယာကြိ။

စတုသု ဘူမိသု ဟူသည်ကား ပါတိမောက္ခ သံဝရစသော သီလ လေးပါးကို အဝတ္ထာအားဖြင့် ‘ဘဝန္တိ ကုသလာဓမ္မာ ပညဝန္တော ဘိက္ခောတိ ဘူမိယော’ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ဘုံ ဟူပါသည်။ အဝတ္ထာသည်လည်း နာမအဝတ္ထာ ဇာတိ အဝတ္ထာ၊ ဂုဏအဝတ္ထာ၊ ကြိယာအဝတ္ထာ၊ ဒဗ္ဗအဝတ္ထာ အားဖြင့် ငါးပါး၊ ထိုတွင် စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလသည် ခြိမ်ဖြစ်ရကား ဒဗ္ဗ အဝတ္ထာဟု မှတ်။

နေက္ခမပါရမီဋ္ဌိ နေက္ခမကား ပဋ္ဌမဈာန်ဟူသော အနက်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိပဿနာ စသော များစွာသော အနက်တို့တွင် ပဗ္ဗဇ္ဇအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟုမှတ်၊ အာသေဝိတဋ္ဌိ အာကား ပုနုဗ္ဗုန ဟော၊ နိသေဝိတဋ္ဌိ နိကား နိစ္စ ဟော ‘ဝိစိကော ပစိတ ပါရမီ’ ဟူသကဲ့သို့ နှစ်ထပ်မိန့်သည်။ ဟိန မုက္ကဋ္ဌ မဇ္ဈိမေကား လိင်္ဂိဝိပလ္လာသ။

ဆန္ဒ ပူရဏီ ဆဋ္ဌာ၊ ဆဋ္ဌာဒေဝ ဆဋ္ဌမာ၊ (သွတ္တ တဒ္ဓိတ်) နိဗ္ဗာ ဘာဝါ နေတ္တံ၊ နေတ္တံ အာပန္နံ မာနသံ ယဿ တံဝါ နေတ္တံ မာနသော၊ (အလယ်ပုဒ် ကျေသည်) ဝါ နိဗ္ဗာ ပဝတ္တံ နေတ္တံ၊ နေတ္တံ မနံ ယဿ တံ ဝါ နေတ္တံ မာနသော၊ န နေတ္တံ မာနသော အ နေတ္တံ မာနသော။

ဇနာဘိ-တို့သည်၊ နိက္ခေပံ နိက္ခိတ္တံ-ပစ်အပ်သော (ချအပ် သော၊ ထားအပ်သော သော်လည်းဟူ) ပဋိဗဒ္ဓယံ-မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းကို။

ပဋိဗာစ ဒယာစ ပဋိဗဒ္ဓယံ (ခွန်)ဒကို ခြုံပြု၊ တပါးသော အရာတို့၌ ဒယာသဒ္ဓါသည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ နှစ်ပါးကို ဟော၏။ ဤ၌ကား သိနေဟကိုဟောသည်။ အချို့ သောဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိ၌ကား ပဋိဗံ တာယ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း တာယ နိက္ခိတ္တာယဟု စွဲ၏။

သဗ္ဗေသံ ဇနာနံ-တို့အား (တို့၏၊ သော်လည်းဟူ) သမ္မာန ဝိမာနက္ခမော-ကောင်း မကောင်း၌ သည်းခံသည် (သမာန ဝိ မာနက္ခမောဟု အချို့ သော စာရှိ၏) ဟုတွာ-၍။

ယထာပိ ဩသဓိနာမ စသော ဂါထာ၌.....

သဒေဝကေ လောကေ သဒေဝကဿ လောကဿ-၏။ တုလာဘူတာ-သော၊ ဩသဓိနာမ-သော၊ တာရကာ-သောကံ ရှူး ကြယ်သည်။ (စိုင်းရှူးကြယ်သည်၊ သော်လည်းဟူ) သမယေ ဝါ-မိုးကာလ၌၎င်း၊ ဥတုဝဿေဝါ-ဆောင်းကာလ၊ နွေကာလ ၌၎င်း၊ (ဥတုဝဋ္ဌေဟု အချို့ စာရှိ၏။ ထိုသို့ ရှိမူ သမယေကို နွေကာလ၊ ဥတုဝဋ္ဌကို ဆောင်းကာလ၊ မိုးကာလယူ) ဝိထိ တော-သွားမြဲခရီးမှ။

ခြောက်လ ပုဗ္ဗဒိသာ၊ ခြောက်လ ပစ္ဆိမဒိသာ သွားသည်ကိုယူ၊ မိန္ဒြောင်းကား သမယေ ဥတုဝဿေကို ဂေါဗလိဗဒ္ဓ နည်းဟူ၏။ ယခု အခါ အချို့ သော သူတို့ကား သမယေကို ဆောင်း၊ နွေကို ဟောစေ၍ ဝဿေကို မိုးဟော ကြံဆ၍ ဥတုကို ဥတုမိဟု ပြင်လျက် ဝိသေသျှ ပြု၏။ အချို့ သော သူတို့ကား သမယေကို ဆောင်း၊ ဥတုကို နွေ၊ ဝဿ

ပြန်ပွားရေးမှ)

ကို မိုးဟောစေ၍ နေလသို့ အစဉ်လိုက်သော အားဖြင့် ခရီးမလွဲဟု ဆို ကုန်၏။ မသင့်။

ဩသမိတာရကံ ဥဓိတံ ဒိသျှာ ဩသဓာနိ ဂဏ္ဍန္တိ၊ တသ္မာ ဩသမိတာရကာတိ ဝုပ္ပတိ၊ (ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ) အဘိဓာန် ဇိုကာဠိကား အန္ဓကာရံ ဥသန္တိ ဒဟန္တိဝိနာသေန္တိတိ ဩသာ၊ ရံသယော ဧတ္ထ ဝိယန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိတိ ဩသမိ ဟု ဆို၏။

သေလော သေလမယော-သော အစလော-သော(ဟေတု မန္တိ ဝိသေသန၊ သုပတိဋ္ဌိတော ပဗ္ဗတောသို့သွား) တထေဝ တံပိ,အဓိဋ္ဌာနေ-ကုသိုလ်ကို ဆောက်တည်ခြင်း၌,သဗ္ဗဒါ အစ လော ဘဝ ဘဝါဟိ (သမ္ပန်)

အဓိဋ္ဌာနေဟု သာမန်ဆိုရကား “ယာဝဟံ ဣတော ဂေဟတော န နိက္ခမာမိ၊ တာဝ အမူဂေါဝိ သမာနော မူဂေါဝိယ ဘဝိဿာမိ၊ အပက္ခော သမာနော ပက္ခောဝိယ ဘဝိဿာမိ’စသည်ဖြင့် ဓိဋ္ဌာန်သည် ကိုယူ။

ရဇောမလံ-တဒင်္ဂဖြစ်သော မြူ, ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ချွေး အစရှိသော အညစ်အကြေးကို ယူ။

“ ကောပါနုနယ ဝဇ္ဇိတာ, ကောပါနုဒယ ဝဇ္ဇိတာ” နှစ်ထွေရှိ၏။ ထိုတွင် နုဒယ ရှိမူ ရှေးနှင့်ညီ၏။ နုနယ ရှိမူ မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိ,အဋ္ဌ ကထာ၌ တဏှာ ဝါစက ဟူသည်နှင့် ညီ၏ (ပဒဝိနိစ္ဆယ) “အညတြ အညံကာရဏံ နုတ္ထိ”၌ တြထ သတ္တမိယာ သုတ်တွင် တြထဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂအားဖြင့် ပစ္စတ္တ၌ ပဋ္ဌမာသက်။

ဣမေ ဓမ္မေ-ဤဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့ ကို,သဘာဝလက္ခဏေ-မပေါက်မပြန်သော ကိစ္စလက္ခဏာဖြင့်၊ ဝါ-ထင်ရှားသော ကိစ္စလက္ခဏာဖြင့်၊ (ကရုဏတ္ထ၌ သတ္တမိ) ရှေး၌ ဘာဝကား.....

ဘာဝေါ ပဒတ္ထေ သတ္တာယ,မဓိပ္ပိယ ကြိယာသုစ၊
ဘာဝသ္မိံ စ လီလာယံ,ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသုစ။

ဟူသော အတ္ထုဒ္ဓါရ ဂါထာ၌ စ သဒ္ဓါဖြင့် သင်္ဂြိုဟ် အပ်သော အဝိပရိတတ္ထကို ဟောသည်။ နောက်၌ကား ဂါထာ၌လာသော သတ္တာ ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ‘သ’ကား ‘သောဒကံ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သဟ၏ ကာရိယဖြစ်သတည်း။ ဝါ-‘သယစ’၌ကဲ့သို့ ဟ ကျေသည်။ ဝါ-သ လောမကောစသည်၌ကဲ့သို့ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ၌ဖြစ်သည်။

သုမေဓ ပဏ္ဍိတဿ သုမေဓပဏ္ဍိတေ - သည်။ (ဤကား ထည့်ပါငှါ) သမသတော သမသန္တေ ယေဝ-လျှင်။ (အနာဒရတ္ထ ၌ ဆဋ္ဌိ) တဿ သုမေဓပဏ္ဍိတဿ (သမ္ပန်ထည့်) ဓမ္မတေဇေန ဓမ္မဝိစယ ဉာဏတေဇေန-ဖြင့်။ ဒသသဟဿိ-၌၊ ဌိတာ-တည် သော၊ ဝသုဓာ-သည်။ ပကမ္ပိတ္ထ-ပြီ။

ဝသုံ ရတနံ ဓာရေတိတိ ဝသုဓာ၊ ဝသု ရတနံ ဓာတိ တိဋ္ဌတိ
ဧတ္ထောတိ ဝါ ဝသုဓာ။

စလတာ ရပတိ စသော ဂါထာ၌ ‘အလန္တိတာ အညာဏတာ’ စသည် ၌ကဲ့သို့ ယကျေသည်။ ဝါ-ကရုဏတ္ထ၌ ပဌမာ။ စလဓာတ်သည် တပါး သော အရာတို့၌ ကိစ္စလနကို ဟော၏။ ဤ၌ ဘူသလနကို ဟော၏။ ယာဝတာ ဂါထာ၌ သေသိ၌ သိသည် အမျှ သော အရာ၌ ဗန္ဓနတ္ထ၊ ပဝတျတ္ထကို ဟော၏။ ဤ၌ကား သယနတ္ထ၊ နိပ္ပဇ္ဇနတ္ထကို ဟောသည်။ ဗုဒ္ဓာစသော ဂါထာ၌ ဗုဒ္ဓာကား သာယုတ္ထ၌ ပစ္စတ္ထ၊ ကိံ ဘဒိဿတိ စသော ဂါထာ၌ စက္ခုမာကား အာလုပ်။

ကလျာဏံ-ကောင်းကျိုးသည် ၎င်း၊ ပါပကံ-မကောင်းကျိုး သည် ၎င်း။

တေသံ တဒါ သညာပေသိစသော ဂါထာ၌ မာ ဘာထ၌ ဘိဓာတ် သုတ်ကြီးဖြင့် ဣကို အာပြု၊ ဝါ-ဣကိုဇေ၊ ဇကို အာယပြု၊ ယကိုချေ။

ဗုဒ္ဓဘူမိ - သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မ- ကို၊ တဿ တသ္မိံ သုမေဓပဏ္ဍိတေ အသေသတော နိရဝသေ သေန သမသတော သမသန္တေန တေန သမယေန ကာရ ဏေန သဒေဝကေ လောကေ ဒသသဟဿိ အယံ ပထဝီ ကမ္ပိတာ ဣတိ သညာပေသိ-ဟု သွား။

ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏံ ဗုဒ္ဓဂုဏံ၊ ပါရမီရစေ။ ဝါ-ဗုဒ္ဓေဟိ ဗောဓိသတ္တ
ကာလေ ပုရောဘတ္တံ ဂုဏံ ဗုဒ္ဓဂုဏံ၊ ပါရမီရစေ။

မာနသံ - ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ (န ဝိရိယံ ဟု လှန်) ဝေဒယန္တိ
စသော ဂါထာ၌ သုမေဓတာပသ - ရသေ့။ ပ ။ တဝန္တိကေ
တဝန္တိကံ-သို့၊ သြသရန္တု-စည်းဝေးစေကုန်လော့၊ ဣတိဇေဝံ-
သို့၊ သောတ္ထိံ-ချမ်းသာသော စကားကို၊ ဝါ-ကောင်းသော
မင်္ဂလာစကားကို၊ ဝေဒယန္တိ-ကြားကုန်၏၊ ဝါ-သိစေကုန်၏။

ဇန္တိ သတ္တ အဘိဘဝန္တိတိ ဤတိယော၊ သဗ္ဗာ ဤတိယော
သဗ္ဗိတိယော ဟု ပြု၊ ဝိဝိဓာ ပကာရာ ဤတိယော ဝိတိယော၊
သဿ အတ္တနော ဝိတိယော သဗ္ဗိတိယော ဟု မပြုလင့်။

တေဟိဟူသောဂါထာ၌.....

သာရိပုတ္တ တဒါတသ္မိံ ကာလေ-ထိုညွှန်ပျောင်းမှ ထသော
အခါ၌၊ တေဟိ ဒေဝမနုဿေဟိ ထုတိ ပသဠော-အလွန်ချီးမွမ်း
အပ်သော၊ ဝါ-၍၊ သော သုမေဓတာပသော ဒသဓမ္မေ သမာ
ဒိယ-၍၊ တေ ဓမ္မ-တို့ကို၊ ပရိပူရေန္တာ-ဖြည့်လိုရကား၊ (ပြည့်
စေလိုရကား) ပဝနံ ပါဝိသိ-ပြီ။

ဖြည့်လိုသောကြောင့် ဝင်သည်ဟု ယူ၊ အချို့ သောသူတို့ကား ဖြည့်
ပြီးဟူ၍ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဖြည့်သည်မည်၏၊ တနည်းကား ကိုယ်တော်
ကို တံတားခင်းရာ၌ ဆယ်ပါး ရကောင်း၏ဟု ဆိုကုန်၏၊ မဏိဒီပနှင့်
မညီ။ ။ သုမေဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဤတွင်ရှေ့ကား သုမေဓဝတ္ထုပြီး၏။ ပြီးငြားသော်လည်း အထက်
စကားတို့ကိုလည်း သုမေဓကထာဖြင့်သာ သပြိုင်အပ်၏။

တဒါစသောဂါထာ၌ တဿ၊ ဒီပင်္ဂရဿ၊ သတ္တုနော ဟူသော
သုံးပုဒ်၌ ဥပယောဂဆဗ္ဗိ၊ သရဏနောင် ဣတိကျေမြ။

သရဏ ဂမနေဟူသောဂါထာ၌.....

နိဝါသေတိ-သွင်းတော်မူပြီ၊ ဝါ-တည်စေတော်မူပြီ၊ (ဘယံ
သန္တာသံ ဒုက္ခံ သရတိ ဟိံသတိ ဝိနာသေတိတိ သရဏံ၊

သရဏန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဇာနန္တိ ဘဇန္တိ ဝါ ဇေတေန တံ သမင်္ဂိနော
တိ သရဏဂမနံ)

ကဿပိ စသော ဂါထာ၌ စတုဗ္ဗိဓံဟု ပါဠိသေသ ထည့်။

စတုဗ္ဗိဓံ သာမညံစ - မဂ်ကို၎င်း၊ စတုရော စတ္တာရိ ဖလ
မုတ္တမေ ဖလမုတ္တမာနိစ-တို့ကို၎င်း (လိင်္ဂိပိပလ္လာသ)

အချို့သောစာတို့၌ ဖလံ မုတ္တမံဟု နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်ရှိ၏။ မသင့်၊ အချို့
သော ဆရာတို့သည် သာမညကို ဖလသို့ သွားကုန်၏။ မသင့်။

ကဿပိ ဂါထာ၌ ပဝေစ္ဆတိ ဒေတိ-ပေး၏ (ပဝေစ္ဆတိတိ-ဒေတိ၊
မူလဋီကာ) ပပုဗ္ဗ ဝိသဘာဝ်သည် ပဒိသနတ္ထကို မဟော၊ ဒါနတ္ထကို
ဟောသည်။ တိ ဝိဘာဝ်လည်း အတိတတ္ထ၌ ဖြစ်သည်ဟူလို။

တေနစသော ဂါထာ၌ တေန ယောဂေန ဥပါယေန ဖွင့်၊ ယောဂ
သည် ဝိပရိယ၊ ယောဂအနက်တို့၌ ဖြစ်၏။ ဤ၌ကား ထိုအနက်တို့၌
မဖြစ်၊ ဥပါယ၌ ဖြစ်သည်။

မဟာဟနူစသော ဂါထာ၌.....

မဟာဟနု - မြတ်သော မေးတော်တမူလည်း ရှိထသော၊
(ပြည့်သည်ဟူလို) ဝါ - မြတ်သော ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးနှင့်ဘူသော
မေးတော်တမူလည်း ရှိထသော၊ ဥသဘက္ခန္ဓာ - နွားလား ဥသဘ၏
ပခုံးနှင့်တူသော လုံးသော ပခုံးတော်တမူလည်း ရှိထသော၊ (ဤ၌ ခန္ဓ
သဒ္ဓါသည် အံသအနက်၌ ဖြစ်သည်) ဒိပင်္ဂရ သနာမကော-ဒိပင်္ဂရ
တည်းဟူသော မိမိအမည်တော်တမူလည်း ရှိထသော၊ ဝါ - ဒိပင်္ဂရ
တည်းဟူသော ကောင်းသော အမည်တမူလည်း ရှိထသော။

ရှေး၌ “သ” သည် အတ္ထုဟော၊ နောက်ကား သုန္ဒရတ္ထ ဟော၊
အချို့ကား ‘ဒိပင်္ဂရသတို့သား၏ အမည်နှင့်တူသော အမည်ရှိတော်
မူထသော’ ဟု ပေး၏။ အတ္ထုနောမတိ သာ၊ မသင့်၊ တာရယတိ၏
အပါဒါနိကား သံသာရတောခံ၊ ဒုဂ္ဂတိံ ကား နိဿတ္တတ္ထ၌ ဥပယော ဝ။

ဗောဓေနယုံစသော ဂါထာ၌ မဟာမုနိ သဟသဟသေဝိ အန
က သတ သဟသေဝိဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။ ဤ၌ သတသဟသေဝိ
ဟူသော ပါဠိကိုကား တသောင်းသော လောကဓာတ်ကို ရည်၍

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဆိုသည်။ ငါတို့ လောကဓာတ်ကိုသာ မယူလင့်၊ ယူဇနာ တသိန်းတွင်
သာ ကြွ၍ ချွတ်၏ဟူ၍လည်း မယူလင့်။

ပဌမာဘိ သမယေ စသော ဂါထာ၌ သုနန္ဒာရာမ၌ ဓမ္မစကြာကို
ဟောသောအခါ၌ မဂ်ဖိုလ် ရသော သတ္တဝါကား ကောဋိသတ၊ ဤ
သည်လျှင် ပဌမာဘိသမယ တည်း၊ ထိုနောင် ရာဟုလာနှင့် တူသော
ဥသဘက္ခန္ဓ မည်သော သားတော်အား ရာဟုလောဝါဒသုတ်နှင့် တူ
သော တရားတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူ၍ မဂ်ဖိုလ်ရသည်ကား နုဂုတိ
ကောဋိ၊ ဤသည်လျှင် ဒုတိယာဘိသမယတည်း၊ ဤဒုတိယာဘိသမယ၌
မူလပါဠိကား ‘နုဂုတိ ကောဋိ မဗောဓေတိ’ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း
‘ဒေဝမနုဿာနံ နုဂုတိ ကောဋိယော ဓမ္မာဘိသမယံ ပါယေသိ၊ အယံ
ဒုတိယာဘိသမယော’ ဟု ရှိ၏။ ဤအဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဌိကား ‘သတ သဟသံ
အဗောဓေတိ’ ဟု ရှိ၏။ တာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌ နတ်တို့အား အဘိဓမ္မာ
ကို ဟောသောအခါ မဂ်ဖိုလ်ရသည်လည်း နုဂုတိ ကောဋိ ၎င်းတည်း၊
ဤကား တတိယာဘိသမယတည်း၊ ဤ၌လည်း အချို့ သောပါဠိတော်၌
‘တဒါပိ နုဂုတိ ကောဋိနံ’ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ရှိ၏။ အချို့သောပါဠိ
တော်၌ကား ‘နုဂုတိ ကောဋိသဟဿာနံ’ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ မရှိ၊ ဤ
အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဌိလည်း ‘နုဂုတိ ကောဋိ သဟဿာနံ’ ရှိ၏။ ‘တဒါပိတိ
ဂတ္တတ္တာ ပဌမပါဠောယေဝ သုန္ဒရောပိယ ဒိဿတိ’ ဟု မဏိဒီပ၌ဆို၏။

သဒ္ဓါပါတာ တယော အာသုံဟူသော ပဌမဂါထာ၌ အလုံးစုံသည်
ဖေဟိ ဘိက္ခုချည်း ဖြစ်ခြင်း၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
မခေါ်ဘဲရောက်လာခြင်း၊ ပန္နရသိဥပုသ်နေ့ဖြစ်ခြင်း ဤအင်္ဂါလေးပါး
နှင့်ပြည့်စုံသော ကုဋေတသိန်းသောရဟန်းသည် သုနန္ဒာရာမ၌အစည်း
အဝေးဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် ပဌမသဒ္ဓါပါတာတည်း။

‘ပုနုနာရဒကုဋုမိ ဟူသော ဒုတိယဂါထာ၌ ဒီပင်္ကရာဘုရားသည်
ရွာ၊ နိဂုံ၊ ပြည်အစဉ်အတိုင်း ဒေသစာရီသွားလေသော် ခပ်သိမ်းသော
ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူတို့သည် ညွတ်ခအပ်သော နာရဒ မည်သော ဘီလူး
သည် သိမ်းဆည်းအပ်သော နာရဒကုဋုမည်သော တောင်သို့ရောက်၍
ဘီလူးနှင့်တကွ ခပ်သိမ်းသောသူကို ချွတ်ပြီးသော် တပို့တွဲလပြည့်နေ့
၌ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋေတရာသော အစည်းအဝေး

(ပိဋကတ်တော်)

သည် ဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် ဒုတိယသန္နိပါတ်တည်း။ (သမိံသုဋ္ဌိ သမ
ဇာတ်သော်လည်း ကြံ၊ သံပုဗ္ဗ ဣဇာတ်သော်လည်း ကြံ၊ သန္နိပတိံသု
ဇာတွတ္ထ)

ယဒါ ဝသိ ဂါထာဋ္ဌိ.....

ယဒါ-ဋ္ဌိ၊ မဟာမုနိ-သည်၊ သုဒဿနသိလုတ္တယ-သုဒဿန
မည်သောတောင်ဋ္ဌိ၊ ဝသိ ဥပဂန္တိ-ဝါဆိုတော်မူပြီ။

ဤဋ္ဌိလည်း အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော တထောင်သောအစည်း
အဝေးသည် ဖြစ်၏။

အဟံ တေန ဂါထာကား ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိဋ္ဌိ မရှိ၊ 'ဤအဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိသာ
ရှိသည်၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတွင် သုမေဓာအဖွင့်ဋ္ဌိ အပြည့်အစုံ ဆိုပြီး
ရကား မရှိသည်သာ သင့်မြတ်၏ဟု ဆို၏။

ဒသဝိသ သဟဿာနံ ဂါထာဋ္ဌိ ဒသ သဟဿ၊ ဝိသ သဟဿ၊
ဧကန္တိန္ဒ ဟူသည် ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ သုံးထောင်၊ လေးထောင်၊
သုံးယောက်၊ လေးယောက် စသည်ဖြင့်လည်း မရေတွက်နိုင်၊ ဤကား
အယုတ်ကိုသာ ဆိုသည်။ အလွန်ကား လေးသင်္ချေနှင့် ကုရေ ခြောက်
ဆယ် မိုလ်ခြေတသိန်းသာ။

ဝိတ္ထာရိတံ ဂါထာဋ္ဌိ.....

ဒိပင်္ကရဿ ဘဂဝတော-၏၊ ဝါ-သည်၊ သုပိသောဓိတံ-
ကောင်းစွာသုတ်သင်အပ်သော၊ ဝါ-ကောင်းစွာ စင်ကြယ်စေ
အပ်သော(ရှေးကား သဒ္ဓတ္ထ၊ နေက်ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထ) သာ
သနံ-သည်၊ အသင်္ချေယာဘိ သမယတ္ထာ-ကြောင့်၊ ဝိတ္ထာရိတံ-
သည်၊ ဗဟုဇညံ - များစွာသောသူတို့၏ စီးပွားဖြစ်သည်၊ ဝါ-
များစွာသောပညာရှိတို့သည် နိယျာနိက ဟု သိအပ်သည်၊ ဣန္ဒ-
အဓိသီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဖိတံ-သမာဓိ စသည်ဖြင့် ပွင့်
သည်(တင့်တယ်သည်၊ သော်လည်း ပေး)အဟု အဟာသိ-ပြီ။

စတ္တာရိ ဂါထာဋ္ဌိ.....

ဆဋ္ဌဘိညာ ဆဋ္ဌဘိညာနံ-ကုန်သော၊ မဟိန္ဒိကာ မဟိန္ဒိကာ
နံ-ကုန်သော၊ ဝိဏာသဝါနံ-တို့၏၊ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ-

ပြန်ပွားရေးမှု)

တို့သည်၊ သဗ္ဗဒါ နိစ္စကာလံ ဒိပင်္ကရံ လောကဓိဒုံ ပရိဝါရေန္တိ-
ကုန်၏။

ဆဋ္ဌတိညာ မဟိဒ္ဓိကာတို့ကား သာမုတ္တန္တံ ပစ္စတ္ထံ၊ ယေကေပိ
ဂါထာ၌ 'တေ သေခါ အသေခေဟိ ရဟိတာ ယသ္မာ ဘဝန္တိ၊ တသ္မာ'
ဟု ထည့်၍ 'သုပုပ္ဖိတံ ပါဝစနံ။ပ။ ဥပသောဘတိ' သမ္ပန္နံ၊ တသ္မာ ဥပ
သောဘတိ ဟု အချို့စာရှိ၏။ ဥပသောဘတိ သဒေဝကေဟု အချို့
စာ ရှိ၏။ သင့်သည် ချည်း၊ အပ္ပတ္တမာနုသာ၌ တဏှာ၊ စိတ်သာမန်၊
အရဟတ္တဖိုလ်အားဖြင့် မာနသ သုံးပါးတွင် အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။

သိက္ခတ္တယံ သိက္ခန္တိတိ သေခါ၊ ပသဋ္ဌံ ဝစနံ ပါဝစနံ၊
ဝုပ္ပိပတ္တံ ဝစနံ ပါဝစနံ၊ ပဏီတံ ဝါ ဝစနံ ပါဝစနံ၊ ပဝစနုမေဝ
ဝါ ပါဝစနံ။

တာဒိဟိ၌ တာဒိဂုဏ်ဟူသည်ကား ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၊ လောကဓမ်
တရားတို့၌ မဖောက်မပြန်ခြင်းတည်း။ တမိဝ နံ ပဿန္တိ ပဝတ္တန ဝသေ
နာတိ တာဒိယော၊ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံကို လှည့်၍ စွဲ၊ နဂရံ ရမ္မဝတိ
ဟူသော ဂါထာ၏အခြားမဲ့၌ ဒိပင်္ကရဿ သတ္ထုနောစသော ဂါထာတို့
ဖြင့်လူ၏အဖြစ်ဖြင့်စံတော်မူခြင်း၊ ပြာသာဒ်သုံးဆောင်စသောဘုရားဖြစ်
သည်တိုင်အောင်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အချို့စာ၌ဆို၏။ ထိုဂါထာတို့
သည် အချို့သောစာတို့၌ မရှိ၊ မဏိဒိပစသည်လည်း မရှိ၊ ကောဏ္ဍည
စသော ဘုရားရှင်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဆိုသောစကားနှင့်လည်း မညီ၊
ထို့ကြောင့် ရှိသင့်မည်မထင်။

ဝိပ္ပလိ-ညောင်ကြပ်။

အသီတိ ဟတ္ထမုဗ္ဗေဓောဟူသည် ပကတိအတောင်ကို ယူ၊ သာလ
ရာဇာဝ ပုပ္ဖိတောလည်း ရှိ၏။ ဖုလ္လိတောလည်း ရှိ၏။ ပဘာ ဝိဓာဝတိ
ဂါထာ၌ န္ဒါဒသယောဇနံလည်း ရှိ၏။ ယောဇနာလည်း ရှိ၏။ 'နံ' ရှိမူ
ဋ္ဌာနံထည့်၍ ဓာဝတိ၌စပ်၊ 'နာ' ရှိမူ ပဘာနှင့် လိင်တူ၊ ဟုတွာ ပါဌ
သေသထည့်၊ ဝါ-ဥပယောဂတ္ထ၌ ပစ္စတ္ထံ၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့အနက်သည်
သင့်မြတ်၏။ အချို့သောပါဠိတော်တို့၌ 'ပဘာ ဝိဓာဝတိ တဿ၊ သာ
မန္တော န္ဒါဒသ ယောဇနာ' ဟူသော နှစ်ပါဒသည် မရှိ၊ အဋ္ဌကထာ၌

လည်း မရှိ၊ ဝဿသတသဟဿာနိကား အစွန္တသံယောဂတ္ထ၌ ဒုတိယာ၊ ပစ္စတ္ထမဟုတ်၊ အာယုနောင် အဋ္ဌာသိ ပါဌသေသထည့်။

ဇောတယိတွာန စသောနှစ်ဂါထာတို့တွင် ဒုတိယဂါထာ၌.....

သမန္တရဟိတံ၊ကဿာ သမန္တရဟိတံ၊သဗ္ဗသင်္ခါရာ ရိတ္တာ
နနု၊တဿာ သဗ္ဗံ သမန္တရဟိတံ၊ (သမ္ဗန်)

အချို့သောစာတို့၌ စေတီတော် တည်ကြောင်းကိုဆိုသောဂါထာသည် ဤအရာ၌ ရှိ၏။ မဏိဒိပ စသည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မရှိသင့်ပြီ၊ တဏှက်ရာ၊ မေကော်ရာ၊ သရဏကော်ရာ ဤသုံးဆူကိုကား ဗျာဒိတ် မခံရသောကြောင့် ဤ၌မဆို။

ဒီပက်ရာဘုရား ဗုဒ္ဓဝင်ပြီးပြီ။

သာလကလျာဏီ-သာလကလျာဏီမည်သောသစ်ပင်။

ထိုသစ်ပင်ကား.....ဘုရားပွင့်သော ကာလ၊ စကြဝတေးမင်း ဖြစ်သောကာလ၌သာ ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း အတောင်သုံးဆယ်မျှသော အမြစ်တို့ဖြင့် မြင့်ရှည်စွာတည်ပြီးမှ တရက်ခြင်းကြီးသည် ဟူ၏။ တပါးသော သစ်ပင်ကဲ့သို့ များစွာ မရှိ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကဲ့သို့ အဒုတိယတည်း၊ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရ၌ ပုဗ္ဗပုညကမ္မကို ဣဒ္ဓိ ဆိုသည်။ ဝေဿန္တရသဒိသကား အန္တိမဘဝမှ အတိတ တတိယံ ဘဝချင်းတူသည်ကိုယူ၊ သပ္ပိဿ ပူရာပေတွာ၌ ပူရပုဏ္ဏအယျဉ် ဆဋ္ဌိနေသည် များ၏။

ဝံဗ္ဗော စသောဂါထာ၌.....

ဧသော ဒုဂတိ အဂမနသဘာဝေါ - သည်၊ သုစိဏ္ဏေ သုစိဏ္ဏဿ-သော၊ ဓမ္မေ ဓမ္မဿ(သမ္ဗန်)

သွေတုဉ္ဇနံ သွာတံ၊ကောနုခေါ။ပ။ကာမောတိကား မိမိနှင့်ကုသိုလ်တူသောသူကို ရည်ညွှန်း၍ ဆိုသည်။ ဧကံ ပဒေသံ ဟူသည်လည်း ပုဏ္ဏားညွှန်းရာကိုယူ၊ 'မယံ ဘတိံ ဒေဟိ' သာဆို၏။ အခပေး၊ မပေးကို မဆိုသော်လည်း ပေး၏ မှတ်၊ ပေးသော်လည်း ကောင်းမှု အတို့ကိုသာ ယူသည်။ ထို့ကြောင့် "ပုညကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတုံ" မိန့်ခဲ့ပြီ၊ ဝိတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋံ' ကား ဇောတပါး မခြားဟူလို၊ တတ္ထကမ္မိန္ဒြိပိကား ထိုထက်

ပြန်ပွားရေးမှ)

အလွန်ကိုဠဲသည်၊ နတ်တို့အား အလင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် နှလုံးမသာ
မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မနုဿာနံဆိုသည်။

ဥတ္တရာသင်္ခါန-အထက်စုလျားဖြင့်၊ အဇ္ဈန - ဖေါက်ကြီး၊ သော
ဏ-ကြောင်လျှာ၊ မဟာနိပ-မဉ္ဇိ၊ နိမ္မ-တမာ၊ ဝေဠုရုက္ခာ-ကြခတ်၊
ဝိယင်္ဂီရုက္ခာ-(ရှစ်ရှား ပျင်းလည်းဟူ၏) ရတ္တကီရုက္ခာ-သံသတ်၊
(ငါတို့ ဆရာကား ကြက်မောက်ဟူ၏) ပိမ္မဇာလ-မျက်နှာပန်း (အချို့
ကား သံသတ်ဟူ၏) ကနိကာရ-မဟာလောကား၊ အသနံ - ပိတောက်၊
ပါတလိ-ကသစ်(ငါတို့ဆရာကား သခွတ် ဟူ၏) ပုဏ္ဏရိက-သရက်ဖြူ၊
သိဒ္ဓိသ-ကုက္ကိ၊ ပတ္တုဏ္ဏ - ပတ္တုဏ္ဏရဌတိုင်း၌ ဖြစ်သော ပုဆိုး၊ စိန
ပဋိ-စိန့်ပုဆိုး။

အဓိကာရောကား ဇိဝိတဒါနကိုယူ၊ ကရဏံ ကာရော၊ အဓိကော
ကာရော အဓိကာရော။

သမောဓာနေတွာ၌ ဇေကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အာဓာရထည့်၊ ကတာ
ဘိနိ ဟာဒရနကို အနေနုမ္မာစပ်၊ အနေနုကို ဒိဋ္ဌာကတ္တားစပ်၊ ယေကို
ဓမ္မာ၌စပ်၊ ဓမ္မာကို ဒိဋ္ဌာ၌ ကံစပ်၊ ဗောဓိသတ္တောကို အဂမိ၌စပ်၊ အာ
ဂစ္ဆန္တောကို အဓိဂတံဘဝ အာဂတော၌စပ်၊ သဗ္ဗင်္ဂ သမ္ပန္နာကား မနု
ဿတ္တံ စသည်ကိုယူ။

ဗောဓိယာ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၌၊ ဝါ-သဗ္ဗညုတညာဏ်၌၊
နိယတာ-မြဲကုန်သော၊ ဝါ၊ ဗောဓိယာ-ဖြင့်၊ နိယတာ-မှတ်အပ်
ကုန်သော၊ နရာ-တို့သည်၊ ကပ္ပကောဋီ သဒတဟိဝိ-အနေက
ကပ္ပကောဋီ သဒတဟိဝိ-အရာမကသော ကမ္ဘာတို့၏ အကု
ဇေတို့ဖြင့်လည်း၊ ဒီဃံ-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလပတ်လုံး၊ သံသာရံ-
၌၊ ဥပ ပဇ္ဇန္တာဝိ-ကုန်သော်လည်း(သံသာရံဟု အာဒီဃာနှင့် ရှိ
သည်ကို ရည်ညွှန်းသည်၊ သံသာရံဟု ရသေ့နှင့်ရှိမှု သံသာရေဟု
အာဓာရထည့်၊ သံသာရံ သံသာရန္တော-ကုန်သော၊ (နရာသို့သွား)
ဒုဂ္ဂတိံ-၌(သို့၊ သော်လည်းဟူ) ဥပဇ္ဇန္တာဝိ-ကုန်သော်လည်း၊
အဝိစိမိ-၌၊ နုဥပပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၊ လောကန္တ ရေသုစ-တို့၌လည်း၊
တထာ-တူ၊ နုဥပပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၊ နိဇ္ဈာမတဏှာ - နိဇ္ဈာမတဏှိက
မည်ကုန်သော၊ ပေတာစ - တို့သည်လည်း၊ နုဥပပဇ္ဇန္တိ - ကုန်၊

ချပေါ်ပါသော-ချပေါ်ပါသိက မည်ကုန်သော၊ ပေတာစ-တို့လည်း၊
ကာလကမ္ဘိကာ-ကုန်သော၊ပေတာစ-တို့လည်း၊နဟောန္တိ-ကုန်၊
ချဒ္ဓကာ-ဇိုးအောက် ငယ်ကုန်သော၊ပါဏာ-တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ
တို့သည်၊နဟောန္တိ-ကုန်၊မနုဿေသု ဇာယမာနာ တေ နုရာ-
တို့သည်၊ “ဇစ္စန္ဓာ နဘဝန္တိ၊ သောတ ဝေကလ္လတာ နတ္ထိ” ဌ
(တေသံ သမ္ပန်ထည့်)

န ဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ ဂါထာ၌.....

ဗောဓိယာ-၌၊ (ဖြင့်) နိယတာ-ကုန်သော၊ နုရာ-တို့သည်၊
ပဏ္ဍကေသု-တို့၌၊ (ထည့်သည်) ပရိယာပန္နာ - ကုန်သည်၊ န
ဘဝန္တိ-ကုန်၊ ဝါ,သဗ္ဗေသု အဝိစိအာဒိသု(ထည့်) ပရိယာပန္နာ
နဘဝန္တိ၊ဝါ,ဗောဓိသတ္တေသု ပရိယာပန္နာ ဗောဓိယာ နိယတာ
နုရာ ဥဘဘောဗျူဟပဏ္ဍကာ နဘဝန္တိ-ကုန်၊ (ထိုတွင် ပဌမတ္ထ
ကား ကမ္ဘာဦးသူတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်၊ ဒုတိယတ္ထကား နိဂုံး
အုပ်သည်၊ တတိယတ္ထကား အဖြောင့်ပင်) အာနန္တရိကေဟိ-
ပဉ္စာနန္တရိယာတို့မှ၊ မုတ္တာ-ကုန်သော၊ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု အာ
ရမ္မဏေသု သဒ္ဓါ ဂေါစရာ ယသ္မာ ဟောန္တိ၊တသ္မာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
နသေဝန္တိ - ကုန်၊ ကမ္ဘာကိရိယ ဒဿနာ - ကံဟု ဆိုအပ်သော
ကြိယာကို မြင်ကုန်သည်၊ ဝါ - ကံ,ကြိယာကို မြင်ကုန်သည်၊
ဟောန္တိ-ကုန်၏၊(ကတ္တားမရှိသောပုဒ်၌ ‘ဗောဓိယာ နိယတာ
နုရာ’ဟု ကတ္တားထည့်၊ ဟေတုနာမ နဝိဇ္ဇတိကား အနာဂါမိ
ဖိုလ်တည်း)

မနုဿေသု ဇာယမာနာ ဗောဓိယာ နိယတာ သပ္ပုရိသာ
နေက္ခမနိန္နာ ဘဝန္တိ-ကုန်၏၊ ဘဝါ ဘဝေ - ငယ်သောဘဝ၊
ကြီးသောဘဝ၌၊ (ဒုဂ္ဂတိ သုဂ္ဂတိ အစဉ်အတိုင်း ဟပ်) ဝိသံ
ယုတ္တာ-ယှဉ်ကုန်သော၊(ဝိကား တဗ္ဗော)ဗောဓိယာ နိယတာ
သပ္ပုရိသာ နုရာ - တို့သည်၊ လောကတ္ထစရိယာယော-တို့ကို၊
စရန္တိ-ကုန်၏၊(ဇီကာ,မဏိဒိပ)ဝါ,ဘဝါဘဝေ-သဿတဒိဋ္ဌိ၊
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၌၊ ဝိသံယုတ္တာ-မယှဉ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊
ဝါ-သမ္ပတ္တိ,ဝိပုတ္တိဘဝတို့၌၊ ဝိသံယုတ္တာ-မယှဉ်ကုန်၊(သမ္ပတ္တိ၌

ယဉ်သည်ဟူလိုသော်၊ ဂဏ္ဌိ) သဗ္ဗပါရမီ-တို့ကို၊ (ယော ကျေ
သည်) (သသပဏ္ဍိတ ဇာတကာလေတွင် ပုဒ်မ-ကန့်။)

ဘိက္ခဝယ ဥပဂတံ ဒိသ္မာ၊ သကတ္တာနံ ပရိစန္ဒိံ၊
ဒါနေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဝေသာ မေ ဒါနပါရမီ ကား.....
စုဏ္ဍိယမဟုတ်၊ ဂါထာတည်း။

သာရိပုတ္တ (အာလုပ်ခံ) ဥပဂတံ-သော၊ (မြာဟုဏဝဏ္ဏံ သက္ကံဟု
ပါဌသေသ ထည့်၍ပေး၊ မီးကို သိကြား ဖန်ဆင်းသည်ယူ၊ သင်္ခါလ
ဇာတကာလေတွင် ပုဒ်မ-ကန့်။ သူလေဟိပိကား ဂါထာ) သာရိပုတ္တ-
ရာ၊ သင်္ခါလ ရာဇဘူတော အဟံ(ကတ္တားထည့်)န ကုပ္ပါမိ(၌ဆိုက်)။

သောဠသဟိ ဘောဇပုတ္တဟိ ဒုဗ္ဗလ ဘာဝကရဏတ္ထံ ဝေတ္တ
လတာ ပဝေသနတ္ထညံ သာရ ဒါရူဟိ တစ္ဆေတွာ ကတဟိ သူလေဟိ
အဋ္ဌဋ္ဌာနေသု ဝိန္နိယန္တော သမာနောပိ တဟိံ တဟိံ ကောဠိယန္တော
သမာနောပိ ဘောဇပုတ္တော ဘောဇပုတ္တာနံ န ကုပ္ပါမိ (သမ္ဗုဒ္ဓါမဏိဒီပ)
စရိယာပိဋကအလိုသော် သမ္ဗုဒ္ဓါနံပြင်၍ပေး၊ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကား သာ
မျတ္တဖြစ်သင့်၏၊ ဘောဇပုတ္တကား သမ္ဗုဒ္ဓါနံထွက်၌ ဒုတိယာ။

မိဂမံသံ အတိဝိယ ဘုဇ္ဇန္တိ ဗျဝဟရန္တိ အဇ္ဈောဟရန္တိတိ
ဘောဇာ၊ ဝါ၊ အရဉေ မိဂေ တဒါယောဂါ မဂ္ဂေ ဘုဇ္ဇန္တိ ပါ
လေန္တိ မာရဏတ္ထံတိ ဘောဇာ၊ ဘောဇာဇေ ပုတ္တာ ဘောဇ
ပုတ္တာ၊ ဒေဝါဇေ ပုတ္တာ ဒေဝပုတ္တာကဲ့သို့ အဝဇာရဏတ္ထ
တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ ‘ဘောဇပုတ္တတိ လုဒ္ဓကေ’ဟု ဖွင့်
သည်။

မဟာရဇ္ဇံဟူသော ဂါထာ၌..... များစွာသော စာတို့၌ ‘လဂ္ဂနံ’ဟု
သံယောဂနှင့်ရှိ၏၊ ငိုကာစသည် မရှိ၊ လဂဇာတ်သည် သြလမ္ဗနတ္ထ၊
သင်္ဂတ္ထနုစပါးတို့တွင် ဤ၌ကား သင်္ဂတ္ထဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌
‘လဂ္ဂနန္တိ သင်္ဂါ’ မိန့်သတည်း၊ ပညာယ စသည်လည်း ဂါထာတည်း။

အန္တောဘတ္တဂတံ-ပဗြုင်၏အတွင်း၌ ရှိသော၊ သပ္ပံ ကဏ္ဍ
သပ္ပံ-မြေဟောက်ကို။

အတိရဒသိဂါထာ၌ အတိရဒသိနောင် ဟုတွာပါဌသေသထည့်၊
ဇလမဇ္ဈ၌ မဟာသမုဒ္ဒယ-သမ္ဗုဒ္ဓိထည့်။

ဝါဠု မန္တေဟိ - တို့ကြောင့်၊ ဟတာ - ပင်ပန်းကုန်သည်၊
(သေကုန်သည်၊ သော်လည်းဟူ) အဟေသံ-ကုန်ပြီ၊ ဝါ၊ ဝါလ
မန္တေဟိ-တို့သည်၊ဟတာ-သတ်အပ်သည်၊(ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၊
လည်းဟူ) အဟေသံ-ကုန်ပြီ၊ ဝါ အတိရဒသီ ဟုတွာ၊ တရိတံ
အသက္ကောန္တော ဟုတွာ၊ ဇလမန္တေ နိမုဂ္ဂါ ဟုတွာ ဟတာ
မတာ အဟေသံ (သမ္ပန္၊ဟတာပါဌ်ကို မဟာဟု ထင်မှားတတ်
၏) စိတ္တဿ -၏၊ အညထာ လိနတာ-တွန့်သော အဖြစ်သည်။

လိယတိ သံကုစတိတိ လိနံ၊ လိနဿ ဘာဝေါ လိနတာ။

အစေတနံဝ ကောဇ္ဇေန္တေ ဟူသော ဂါထာ၌.....

ကာသိရာဇေ-ကလာဗု မည်သော ကာသိကရာဇ်မင်း၌၊

သစ္စဝါစံ ဟူသော ဂါထာ၌.....

သာရိပုတ္တ သုတသောမရာဇဘူတော အဟံ၊ ဝါ အဟံ
သုတသောမ ရာဇကာလေ သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော ဟုတွာ
ဝါ၊ အနုရက္ခန္တော အနုရက္ခနဟေတု မမ ဇိဝိတံ စဇိတွာ၊
ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဥပဂတိံ (ပါဌသေသ) တေနေဝ
ပေါရိသာဒေန ဧကသတခတ္တိယေ မရဏဘယတောဝါ ဟတ္ထ
လဂ္ဂနတောဝါ ရဇ္ဇဗန္ဓနတော မောစေသိ မောစာပေသိ (ဖွင့်)
စဇိတွာကို ပါဌသေသဖြစ်သော ဥပဂတိံ၌စပ်။

ဂါထာ၏အဓိပ္ပါယ်ကားသုတသောမ မင်းသည် ပေါရိသာဒကို
တရုတယောက်သော မင်းတို့ကို လွှတ်စေ၏ ဟုလိုသတည်း။

ဝါ မမ ဇိဝိတံ စဇိတွာ သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော ဟုတွာ
ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဥပဂတိံ တေနေဝ ဧကသတ ခတ္တိ
ယေ န ။ပ။ မောစေသိ မောစာပေသိ (သော်လည်း သမ္ပန္)

စဇိတွာကို အနုရက္ခန္တော၌စပ်၊ သုတသောမ မင်းသည် ပေါရိ
သာဒ၏ ကြမ်းထမ်းသော ချွတ်ဖြည်ခြင်းကို မြင်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်
မ,စလျက် ချွတ်ဖြည်ပြီးသော သူတို့ကို ဆေးဝါး ကုသလျက် ချွတ် ဖြည်
တော်မူ၏ ဟုလိုသတည်း၊ ခဲစွ။

ဤ၌ ဧကသိသ်ကို နွန့်သော်လည်းပြု၊ တပ္ပုရိသ်သော်လည်းပြု၊ ကမ္မ
စာရည်း မပြုလင့်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား..... ဆွဲအပ်သော

မင်းသားတို့၏ တရားတယောက် စေ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တည်း၊ စရိယာ ပိဋက စသော ကျမ်းတို့၌ “သတ” သာရှိသည်တကား ဟူ ငြားအံ့၊ ရှိစေကာမူ သင်္ချာသည် ဦး ဝါစက၊ သမဝါစက၊ အဓိက ဝါစကအားဖြင့် သုံးပါး ပြား၏။ ထိုတွင် “ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလာနာ အညေစ အသိတိမဟာသာဝကော ” ဟူသောပါဠိ၌ အသိတိသည် ဦး ဝါစက၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလာန် နှင့် တက္ကမ အသိတိ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း၊ “ အသိတိဟတ္ထပ္ပမာဏာယေဝ သရီရပဘာ ” ၌ သမဝါစက၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရှစ်ဆယ် မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ အသိတိခန္ဓကဝတ္ထာနိ၌ အဓိကဝါစကတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဝတ်နှစ်ပါးဖြင့် လွန်သောကြောင့် တည်း၊ ရှစ် ဆယ်နှစ်ပါး ရှိသည်၊ ဤ၌ အဓိက ဟောတည်း၊ ညောင်ပင်၌ ဆွဲအပ်သော မင်းဒုက္ခသတနှင့် ထိုမှကြွင်းသော သုတသောမ မင်း၊ ပေါ်ရိသာဒမင်းတို့ကို ပေါင်းသော် တရားသုံးယောက်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လျက် “ဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသတခုဇာနော ” စသည်ဖြင့် ဆိုကောင်းအံ့ လော ဟူမူကား အဓိကဝါစကအားဖြင့် ဆိုသင့်၏ပြေ။ ဤအရာများ ကား ခဲသည်ချည်း၊ မူဂပက္ခဇာတကေကို တေမိဇာတ်ဟု ယူ။

မာတာပိတာ-တို့ကို၊ မေ မယာ ဒေသာာ ပိယာ နုဟောန္တိ၊ မဟာယသမ္ဗိ-ကြီးစွာသောပြည်စည်းစိမ်ကိုလည်း၊ ဒေသံ ပိယံ နုဟောတိ၊ (ဤကား ယသသည် စည်းစိမ်ဟော၊ ဝါ၊ မဟာ ယသမ္ဗိ မဟာယသောပိ - ငါးရာသော သတို့သားဟု ဆိုအပ် သော များစွာသောအခြံအရံကိုလည်း၊ ဝါ-နှစ်ထောင့်လေးရာ သော နို့ ထိန်းဟုဆိုအပ်သော များစွာသောအခြံအရံကိုလည်း၊ ဒေသံ ဒေသောာ ပိယော-သည်၊ နုဟောတိ-မဖြစ်၊ (ဤကား ပရိဝါရဟော) တေဟိ ပန သတဂုဏေန သဟသဂုဏေန သဗ္ဗညုတံ-ကို၊ မယံ မယာ ယသ္မာဟောတိ၊ တသ္မာ သောဇ္ဇသ ဝဿာနိ - ပတ်လုံး၊ မူဂ ဗမိရ ပေက္ခ ဘာဝသင်္ခါတံ ဝတံ- အကျင့်ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိ အဓိဋ္ဌာနံ အကာသိ-ပြီ၊ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ သမ္ဗန်)

သဗ္ဗညုတံ ပိယာလိုလျက်ပစ္စုပ္ပန်ဒုတိယာသက်သည်၊ ဝါ-သဗ္ဗညုတံ ပိယံလိုလျက် တလုံးကိုချေသည်၊ ဝါ-တုသဒ္ဓါဖြင့် တပစ္စည်းသက်သည်။

(ပိဋကတ်တော်)

န မံ ကောစိ ဂါထာ၌.....

မေတ္တာဗလေန-မေတ္တာဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပထဒွေိ-
ခိုင်ခံ့သည်၊ (ထောက်ပံ့သည်၊ သော်လည်းဟူ) ဟုတွာ - ချီ၊
(ပဝနေ ရမာမိ သွား)

သုသာနေ သေယျံ ဂါထာ၌.....

သာရိပုတ္တ အဟံ လောမဟံသ ဇာတကေ-၌၊ ဆဝဠိကံ-
လူရိုးကို(အဓိပ္ပာယ်)သင်းချိုင်း၌ စွန့်အပ်သောအရိုးကို၊ ဝါ-
သုသာန်၌ စွန့်အပ်သော စက်ဆုပ်အပ်သောအရိုးကို(သဒ္ဒတ္တ)

ဆဝိယတိ စဇိယတိတိ ဆဝံ၊ အလောင်းရစေ။ ဆပဿ အဠိ ဆဝဠိ၊
ဆဝဠိဒေဝ ဆဝဠိကံ၊ ဝါ၊ ကုန္တိတံ ဆဝဠိ ဆဝဠိကံ၊ ယခုအခါ အချို့
သောသူတို့ကား ‘သူကောင်ကို’ ဟုပေးကုန်၏။ မသင့်။

သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ဒဝံ သယန္တိ မံ ဂါမဏ္ဍလာ-ရွာသူ သား
ငယ်တို့သည်၊ ဥပဂတွာ-၍၊ ရူပံ ဝိပ္ပကာရံ-တံတွေး ထွေးခြင်း
စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်သော အမူအရာကို၊ ဒသေန္တိ - ပြကုန်၏။

အချို့ သောစာတို့၌ ဂါမဏ္ဍလာဟု ရှိ၏။ မသင့်၊ အချို့ သောသူ
တို့ကား ‘မ’တလုံးကျေသည်၊ မဏ္ဍလာသည် သမုဟာကိုဟောသည်ဟု
ကြံကုန်၏။ ထိုသို့မဟုတ်၊ အဏ္ဍလာသဒ္ဒါသည် သူငယ်ဟောတည်း၊ ဂါမ
နှင့်ပုဒ်စပ်၍ ဂါမဏ္ဍလာပြီးသည်၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ ‘ဂါမဏ္ဍလာတိ
ဂါမဒါရကာ’ ဟု ဖွင့်သည်။

ဂန္ထန္တိ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ ဇနာတိ ဂါမော၊ ဝါ၊ ဇနာနံ နိဝါယော
ကာသဘာဝေန ဂမ္ပတေ ဉာယတေတိ ဂါမော၊ ဝါ၊ တေန တေန
ဝတ္ထုနာ အတ္ထိကေဟိ ဂန္ထဗ္ဗော ဥပဂန္ထဗ္ဗောတိ ဂါမော၊ ဝါ၊
ဂါဝေါ အမန္တိ ကိဏန္တိ ဝိကိဏန္တိ ဧတ္ထ ဇနာတိ ဂါမော၊
သကုဏာဒိနံ အဏ္ဍာနိ လန္တိ ဂဏ္ဍန္တိ ကိဋ္ဌိတုံဝါ ခါဒိတုံဝါတိ
အဏ္ဍလာ၊ ဝါ၊ ဂေါဏာနံ ဝါ အတ္တနော ဝါ အဏ္ဍာနိ လန္တိ
ဂဏ္ဍန္တိ ပရာမသန္တိ ကိဋ္ဌာဝသေနာတိ အဏ္ဍလာ၊ ဝါ၊ အဏ္ဍံ
ကဏ္ဍသံ ဖရသံ ကာယ ဝါစာကမ္ပံ လန္တိ ပဝတ္ထေန္တိတိ အဏ္ဍ
လာ၊ ဂါမေ ဝါသိနော အဏ္ဍလာ ဂါမဏ္ဍလာ၊ ဝါ၊ ဂါမဝါသိနံ

(ပြန်ပွားရေးမှု)

အဏ္ဍလာ ဂါမဏ္ဍလာ။(ဇာတ်ဋီကာ၌ ‘ဂေါမဏ္ဍလာတိ ဂေါ ပါလဒါရိကာ’ ဟု ပုဒ်အထူး၊ အနက်အထူးကြံ၏။

အစေတနာဟူသောဂါထာ၌.....

သုခဒုခံ-ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲကို၊ ဝါ-ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံ ကို၊(ပရေသံဟု သမ္ပန္နံ ထည့်)

ဒသဟိ ဌာနေဟိ၌ ‘ဒသ’အရကား အာယု၊ ဝဏ္ဏ၊ ဘောဂ၊ ယသ၊ အဓိပတိ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတည်း။ နိမိတ်ငါးပါး ထင်သည် ကား ဘုရားလောင်း၌ မထင်၊ တပါးသောနတ်တို့အားသာ ထင်သည် ဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ပရိက္ခိဏာယုကဖြစ်က မိမိအားပင် ထင်မြဲဖြစ် ရကား တပါး မကြံလိုပြီ။

ယတောဟံ ဂါထာ၌.....ယတောကို ယသ္မိံ ဟု သတ္တမျှတ္တ၌ ပဉ္စမိ ကြံ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား ယဒါဟူ၍ပင် ရှိ၏။ နိမိတ်လေးပါး ထင်ရာ၌ နေ့ရက်အပိုင်းအခြားကား အချို့ ဆရာတို့ကား တရက်ခြင်းပင် ထင် သည် ဟူ၏။ အချို့သောဆရာတို့ကား တလခြား ထင်သည် ဟူ၏။ တရက်ခြင်း ထင်သည် ဟူသောအယူသာ သုတ်မဟာဝါနှင့် ညီသည်။

နိဗ္ဗုတာနု ဟူသောဂါထာ၌.....

ဘောတိယော သဒ္ဓိနိယော-ဒရိ သူငယ်ချင်းမတို့၊ ယဿာ မာတုယာ-အား၊ ဤဒိသော-ဤသို့ သဘောရှိသော ရှစ်ဆယ် သော လက္ခဏာတော်ငယ်၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာ တော်ကြီးတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော၊ အယံ ပုတ္တော အတ္ထိ၊ ဤဒိသ ပုတ္တဝတိ သာ မာတာ ဤဒိသံ ဣမံ ပုတ္တံ ဒိသွာ သဗ္ဗ သောက ပရိဇ္ဇာဟ ဝုပသန္တ ဝသေန နိဗ္ဗုတာ သမိတာ သိယာ နုန၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗုတာ နိဗ္ဗုတဗိတ္တာ သမိတဗိတ္တာ သိယာ နုန။ (သည် နည်းချည်း ယောဇနာ၊ နောက်နှစ်ချက်၌ လိင်ပြန်မျှသာ ထူး သည်၊ ဤကား ပဌမဝိကပ်။

အထဝါ.....ဘောတိယော သဒ္ဓိနိယော ဤဒိသော အယံ ပုရိသော၊ ဝါ၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော ယဿာ မာတုယာ ပုတ္တော ဟောတိ၊ ဤဒိသဿ ဣမဿ မဟာပုရိသဿ၊ ဝါ၊ သိဒ္ဓတ္ထ ကုမာရဿ သာ မာတာ အတ္တဇနာ ပုတ္တဘူတံ ဤဒိသံ မဟာ

(ပိဋကတ်စာ)

ပုရိသံ၊ ဝါ၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရံ ဒိသွာ သဗ္ဗသောက ဂူပသမာသေန နိဗ္ဗုတာ နိဗ္ဗုတဗိတ္တံ။ (ဤနည်းချည်း ယောဇနာ၊ နောက် နှစ်ချက်၌ လိင်သာ ပြင်တော့၊ ဤကား ဒုတိယဝိကပ်)

အထဝါ.....ဘောတိယော သဒိနိယော ဤဒိသော အယံ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော ယဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ဝါ၊ ယဿာ ရာဇိနိယာ ပုတ္တော ဟောတိ၊ ဤဒိသဿ ဣမဿ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရဿ မာတာ မာတုဘူတာ သာ ဣတ္ထိ၊ ဝါ၊ သာ ရာဇိနိ အတ္တနော ပုတ္တဘူတံ ဤဒိသံ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရံ ဒိသွာ။ ပ။ သိယာ နူန။ (သည်နည်းချည်း ယောဇနာ၊ လိင်ပြင်မျှသာ ထူးသည်၊ ဤကား တတိယဝိကပ်၊ ပဌမ၌ ပတိတွင် ဤဒိသော ပတိ သာ နာရီ၊ ဒုတိယ၌ ဘရိယာ သာ နာရီ၊ တတိယ၌ ဒါရဘူတာ သာ နာရီ စွဲ၊ ဤသုံးဝိကပ်၌ ယဿာယံကား ဘိန္နသတ္တိသမဝေတနည်း၊ သေတော ဓာဝတိကဲ့သို့တည်း။

သတ္တိယာ ဂုဏေန သံ ဇကတော အဝေတော ပဝတ္တနံ သမဝေတော၊ ဘိန္နာနံ ဝတ္ထုနံ သတ္တိ သမဝေတော ဘိန္နသတ္တိ သမဝေတော၊ ‘ယဿာယံ ဤဒိသော ပုတ္တော ပတိ’ ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန္ဒာနုရက္ခဏအားဖြင့် ပုတ္တောကိုချေသည်၊ ‘သေယျတ္ထိကော ပဒမတော’ ကဲ့သို့တည်း။

ဝါ-ဤဒိသော ပတိ သဗ္ဗလောကဇေဋ္ဌာ အယံ မဟာပုရိသော ယဿာ မာတုယာ၊ ဝါ-ယဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ဝါ-ယဿာ ရာဇိနိယာ ပုတ္တော ဟောတိ၊ ဤဒိသဿ ပတိ သဗ္ဗလောကဇေဋ္ဌဿ ဣမဿ မဟာပုရိသဿ သာ မာတာ ဝါ-မာတာ မာတုဘူတာ သာ ဣတ္ထိ၊ ဝါ-သာ ရာဇိနိ အတ္တနော ပုတ္တဘူတံ ဤဒိသံ ပတိ သဗ္ဗလောကဇေဋ္ဌံ ဣမံ မဟာပုရိသံ ဒိသွာ နိဗ္ဗုတာ သိယာ နူန။ (ဤနည်းချည်း နောက်၌ပေးလေ၊) ဤ၌လည်း ယဿာယံကား ဘိန္နသတ္တိသမဝေတနည်းပင်၊ ဤဒိသော ပတိကား အာဂုတ္တိနည်း၊ တန္တနည်း၊ ပုတ္တောသည်၎င်း၊ သာမိအနက် ရှိသော ပတိသဒ္ဓါတချသည်၎င်း ပါဌသေသတည်း။

ခပ်သိမ်းသော ပညာရှိတို့ကား-ယဿာ မာတုယာဤဒိသော အယံ ပုတ္တော အတ္ထိ၊ သာ မာတာ နိဗ္ဗုတာ နူန-စသည်ဖြင့် ယောဇနာကုန်၏။

ပြန်ပွားရေးမှ)

အတ္ထဿစ ပဒဿစ ဥဘယေသံ အာ ပုနုပ္ပါနံ ဝုတ္တိ ဥစ္စ
ရဏံ အာဝုတ္တိ။

‘တိဏိ မဟာရဇ္ဇာနိ’ ကား-ကပ္ပိလဝတ်, ဒေဝဒဟ, ကောလိယကိုယူ။
ရာဇာနံ ဂဟံ နိဝါသဋ္ဌာနံ ရာဇဂဟံ၊ မန္ဒာတု, ဂေါဝိန္ဒ စသောမင်း
တို့၏ နေရာဟူလို။

အဓိဂတ ဝိသေသေန ဟူသော်လည်း လောကီဗျာန်ကိုသာ ယူ၊
သောတ္တိယေနရှိမှု မောင်ချမ်းသာ, သုဒ္ဓိယေနရှိမှု မောင်စင်ဟုပေး။

သတ္တသတ္တာဟကား.....ဗောဓိပလ္လင်, အနိမိသစကြံ, ရတနာဗုဒ္ဓ၊
အဇပါလ, မုဗ္ဗလိန္ဒ, ရာဇာယတနတည်း။ အဋ္ဌမသတ္တာဟကား ရာဇာ
ယတနက ပြန်၍ အဇပါလ၌နေသော သတ္တာဟတည်း။

ပဉ္စဝဂ္ဂိယ၌ ပဉ္စကား.....အညာတကောဏ္ဍည, ဘဒ္ဒိယ, ဝပ္ပ, မဟာ
နာမ်, အဿဇိ ဤငါးပါးတည်း။ “အမတံ ပါယေသိ” ဟူသော်လည်း
သောတာပန်ကိုသာယူ။

ယာယ နိဒါနကထာယ ယထာဝုတ္တ အဘိဓမ္မဿ ဗုဒ္ဓဘာသိတတာ
သိဒ္ဓိ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဘာဝသိဒ္ဓိ ဟေတုဘူတာ မယာ ဝုတ္တာ
အယံ နိဒါနကထာ အဘိဓမ္မဿ အဋ္ဌကထတော တာဝ ပုဗ္ဗဘာဂေ
ပဌမေ။ပ။အာဒိန္ဒ နိဋ္ဌိတာ။ဤပဌမဝိကပ်၌ တာဝကို နိဋ္ဌိတာ၌စပ်။

ဝါ, ယထာ ဝုတ္တ အဘိဓမ္မ ဘာဝ သိဒ္ဓိဟေတုဘူတာ အဘိဓမ္မဿ
အတ္ထပကာသနတော တာဝ ပဌမေ အာဒိန္ဒ ယထာဝုတ္တာ အယံ နိဒါန
ကထာ ဧတ္ထာဝတာ နိဋ္ဌိတာ။ဤဒုတိယဝိကပ်၌ တာဝကို ဝုတ္တာ၌စပ်။
ဧတ္ထာဝတာ နိဋ္ဌိတာကိုကား ပါဌသေသထည့်။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေထိုင်သော ပဌမကျော်သူမြတ်
သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သောအနှစ်သာတွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့
သည် မပြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ
ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏိ ၏
အဋ္ဌကထာ၌ နိဒါန်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတဘာဝပ္ပကာသက၌ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား
ဤတွင်ပြီးပြီ။

နိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိသတိဂါထာ၌ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌကထာကို ပြုစုလိုသော အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဣဒါနိလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော စကားကို မိန့်သော်(ဉာဏ်နည်း)ဣဒါနိလျှင် အတူရှိသောစကားကို မိန့်သော်(ရူပသိဒ္ဓိနည်း)အစိတ်ရှိသောစကားကို မိန့်သော်၊ (ခုဒ္ဒကသိက္ခာ ဇီကာနည်း) တပါးသောအဋ္ဌကထာတို့၌ ဤနည်းချည်းဆို၊ ဤကဲ့သို့သောအရာ၌ ‘အာဟ’ရှိမှု တိဝိဘတ်ကို ‘အ’ရေးသည်ဟု မှတ်၊ အာဒိဖြင့် သာရသာဓဝေါတိုင်အောင်ယူ၊ ထို့ကြောင့် “ကုသလာ။ပ။နာမ”ကစ၍ အဘိဓမ္မာ၏အဋ္ဌကထာဖြစ်၏ဟု သိရ၏၊ ဝါ-နိပ္ပဒေသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ တိုင်အောင်ယူ၊ ထိုသို့ယူမှု ‘ဣဒါနိ ကုသလာဓမ္မာတိ အာဒိနံ မာတိကာပဒါနံ’ မှစ၍ အဘိဓမ္မာ၏အဋ္ဌကထာဟု သိရ၏။

ဣတိ ဣမေ ဘာသမာနသ။ပ။ကတာဘိ-ဟူ၍၊ ဇေဝံ-ဤသို့၊ ပဋိညာတာယ-ဝန်ခံပြီးသော ဟု အတိတ်ပေး။

ဂါထာ၌ အဘိဓမ္မကထံတွင် အဋ္ဌသဒ္ဓါကျေသည်၊ ဣတော ကုသလာဓမ္မပဒတော စွဲ။ သဗ္ဗပဒေဟိ လဒ္ဓနာမော ဝေဒနာတ္တိကောနာမ၌ သဗ္ဗပဒေဟိဟူသည် ဝိဘတုန္တပုဒ်ကို မယူလင့်၊ ထိုသို့ယူသော် တဆယ့်နှစ်ပုဒ်ရှိ၏။

ပဇ္ဇတိ အဝဗုဒ္ဓိယတိ ဇေတနာတိ ပဒံ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အဓိပ္ပေတ၊ ပကာရတ္ထ၊ ဂမက ဖြစ်သော ပဒ သမုဒါယကိုသာ ပုဒ်ဟု ယူ၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့လည်း ‘ဇေကာဝဇ္ဇော အက္ခရံ၊ အက္ခရ သမူဟော ပဒံ၊ ပဒသမူဟော ဝါကျံ’ဟူ၍၎င်း၊ ဇေကာချာတော ပဒစယော၊ သိယာ ဝါကျံ သကာရကော’ ဟူ၍၎င်း မိန့်သတည်း။

ထိုသို့ဖြစ်စေကာမူ ပုဒ်လုံးမဟုတ်ဘဲလျက် သဗ္ဗပဒေဟိဆိုကောင်း အံ့လော ဟူမူကား “သမုဒ္ဓေါ မယာ ဒိဋ္ဌော” စသည်၌ အပေါင်းဖြင့် အစိတ်ကို ပြသကဲ့သို့ သဒိဿ၊ ‘အလင်္ကာတော ဒေဝဒတ္တော’စသည်၌ အစိတ်ဖြင့် အပေါင်းကို ပြသကဲ့သို့လည်း သဒိဿ၊ ဤ၌ သုံးပုဒ်လုံး၌ တည်သော အစိတ်ဖြင့် ဝေဒနာသဒ္ဓါဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သောပဒတ္တယကို ပြပါသည်။ “သမံ စုဏ္ဍံ အရိယသံဃော” စသည်ကဲ့သို့တည်း။

ဂန္ထတောစ-သဒ္ဓါအားဖြင့်၎င်း၊ အတ္ထတောစ-အနက်အားဖြင့်၎င်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... ပထမဒုက်မှ နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော ငါးပါး ကုန်သော ဒုက်တို့၏ ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယ ဒုက်တို့နှင့် ဖြစ်ထိုက် သည် အားလျော်စွာ ဟေတုပုဒ်, သဟေတုကပုဒ် စသည်တို့ဖြင့် စပ် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဂန္ထအားဖြင့် စပ်သည်မည်၏။ ဟေတုအတ္ထ, သဟေတုအတ္ထ စသည်တို့ဖြင့် စပ်သောကြောင့် အတ္ထအားဖြင့် စပ် သည် မည်၏။

အသီး အသီး ဆိုသော်ကား ပဌမဒုက်၌ ပဌမပုဒ်နှင့်ဒုတိယပုဒ်တွင် ပဌမပုဒ်သည် စပ်ကြ၏။ ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယပုဒ်နှင့် ဒုတိယ ပုဒ်၌ ဒုတိယ ပုဒ်သည် စပ်ကြ၏။ ပဌမဒုက်၌ ပဌမပုဒ်နှင့် တတိယ ဒုက်၌ ပဌမပုဒ်သည် စပ်ကြလေ၏။ ရှေးကဲ့သို့ ဒုတိယချင်းလည်း စပ်ကြလေ သည်။ စတုတ္ထဒုက်သည် ဥဘယအားဖြင့် ပဌမဒုက်နှင့်စပ်၏။ ဒုတိယ ဒုက်နှင့် ဇကပဒအားဖြင့် စပ်၏။ ပဉ္စမ ဒုက်လည်း စတုတ္ထနှင့် တူ၏။ ဆဋ္ဌဒုက်လည်း ပဌမဒုက်နှင့် ဇကပဒအားဖြင့်, ဒုတိယ ဒုက်နှင့် ဥဘယ အားဖြင့် စပ်ကြလေသည် ဟူလို (ပိုင်, မိန္ဒြောင်း, ဇိကာ, မဏိဒီပ စသည်ကို ကြည့်)

ကဏ္ဍိကာဒိယ-ပန်းစည်း၊ (မိန္ဒြောင်း) ပန်းချက်၊ (ရှေး) ပန်းလက်၊(ပိုင်)
ကဏ္ဍိကာသုံးပါးတွင် န ဖလကဏ္ဍိကာသ, န ပဒုမကဏ္ဍိကာယဟု နှစ်ပါးကိုလှန်။

ဃာဇာဒိယ-ပန်းဆုပ်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ပန်းလက်ကဲ့သို့။
ပဌမဒုက်သည် မိမိရှေ့၌ တစုံတခုသော ဒုက်မရှိခြင်းကြောင့် သမ္ပန္နမဖြစ်ခဲ့ရကားဟူငြားအံ့။ နောက်နောက်ဒုက်သည် မိမိတို့နှင့်စပ် ကုန်ရကား ဖြစ်သည်မည်၏။

ဒုကသာမညေန-ဟေတုအစရှိသော ဒုက်တို့နှင့် တူသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်။

များသောအားဖြင့် သာမညသဒ္ဓါ၏ ရှေ့၌ ဝသသဒ္ဓါရှိ၏။ မရှိသော် လည်း ကျေသည်ဟု ကြံသင့်၏။ ဝသသဒ္ဓါရှိသော်လည်း ထိုဝသသဒ္ဓါ သည် ဘာဝအနက်ကို ဟော၏။ ကြံ၊ တောပစ္စည်းကား ဟေတွတ္တ၌ သက်သည်။ ကရုဏတ္တ၌ မသင့်။

ကမ္ပိနု ဘောဘော ကုသလံ၌....

ဘောဘော-အရှင်၊ ကမ္ပိနု-အသို့နည်း၊ ကုသလံ-အနာမရှိ၏
လော။

ထိုအမေး၌ ကုသလသည် သာမညဝစနဖြစ်ခဲ့ရကား ‘အနာမယံ’
ဟု ထင်စွာပြုပြန်သည်။ ဤကား ဇိုကော၊ ဂဏ္ဍိ၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ၊ မဏိ
ဒီပ စသည်နှင့် အညီ၊ အနာမသံ၌ အမယကား ရောဂါကို ဟောသည်။
အနာမယတ္ထနှင့် အာရောဂျတ္ထသည် တူ၏ဟု အယူတော်ဖြစ်ကုန်သည်။

ဝါ, ဘောဘော-ရှင်၊ ကမ္ပိနု-နည်း၊ ကုသလံ အာရောဂျ-
အနာမရှိ၏လော၊ ဘောဘော-ရှင်၊ အနာမယံ နိဒ္ဒါကွံ-ဆင်းရဲ
မရှိ၏လော။

ဤသို့ပေးမှု ရှေးကား ဟိတ်, နောက်ကား ဖိုလ်၊ ဟိတ်ကို ဖိုလ်ဖြင့်
ဖွင့်သည်ဟု မိန္ဒြာင်း၌ ဆို၏။ မဏိဒီပ၌ကား ဇာပင်အဋ္ဌကထာ၌
‘အနာမယန္တိ နိဒ္ဒါကွံ’ ဟူသည်သို့လိုက်၍ ယူမှု မသင့်၊ ဤ၌ ပဌမတ္ထကို
သာလိုသည်၊ ဒုတိယတ္ထကို မလိုဟု ဆို၏။

ဘန္တေ အာနန္ဒ-နွာ၊ ကတမော ကာယသမာစာရော-သည်၊
ကုသလော-ကုသလမည်သနည်း၊ (နာမသတ်) ဝါ-အပြစ်မရှိ
သနည်း၊ (သဒ္ဒတ္ထ) မဟာရာဇ-ကြီး၊ အနဝဇ္ဇော-သော၊ ယော
ကာယသမာစာရော-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သော ကာယသမာစာ
ရော-သည်၊ ကုသလော-မည်၏၊ (ရှစ်နက်ပေး) ဗာဟိတိကသုတ်
၌ ရှင်အာနန္ဒာဟောတော်မူသည်။

ပုနစပရံ-တပါးလည်း၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကုသလေသု အနဝဇ္ဇ
သု-အပြစ်မရှိကုန်သော၊ ဓမ္မသု-တို့တွင်၊ ဒေကံ-သော၊ အနုတ္တရိ
ယံ-သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ယထာ ယေန ပကာရေန ဘဂဝါ ဒေသ
တိ၊ (ဤကား ယောစနာဆရာမြတ်အလို)

ဝါ ပုနစ ပရံ-လည်း၊ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော၊ ဘန္တေ-
ရား၊ ဘဂဝဘော-အား (၏ သော်လည်းဟူ၊ ပါဌသေသ ထည့်
သည်) ဘဂဝါ-ကို (သဗ္ဗဒါနုတ္တံ၊ သာမုတ္တံ၌ ပစ္စတ္တဝစနကြိ၍
ဘဂဝါ ဘာဝတောသော်လည်း ပြင်၍သမ္ပန်) ဧကံ ဧကော-

ပြန်ပွားရေးမှု)

အတူမရှိသော၊ အနုတ္တရိယံ-အနုတ္တရ ဘာဝေါ သေဋ္ဌဘာဝေါ-
 သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ယထာ ယေန ပကာရေန ယာယ ဒေသနာယ
 ဘာဝေါ ဓမ္မံ ဒေသတိ၊ တုမှာကံ သာ ဒေသနာ အနုတ္တရာ သေ
 ဋ္ဌာ-၏၊ တာယ ဒေသနာယ ဒေသိတေသု ကုသလေသု ဓမ္မသု
 ပိ-တို့ကြောင့်လည်း (နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မာစနံ) ဘာဝေါ-သည်၊
 အနုတ္တရော သေဋ္ဌာ- ၏၊ (ဤသို့ အပြည့်အစုံသမ္ပန်) ဤကား
 မဟာဒီပဝသည်ကို ထောက်၍ နော တက္ကာ၊ သမ္ပသာဒနိယ
 သုတ်၌ကား ‘အပရံ ပန ဘန္တေ ဧကဒါနုတ္တရိယံ ရှိ၏၊ ဤ
 အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဌိကား ပုနစ ပရံ ဘန္တေ ဧကဒါ အနုတ္တရိယံ ရှိ၏၊
 မတုကြ။

တံ-သည်၊ ရထဿ-၏၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ - အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌၊
 သာမိဿရာဇိပတိ၊ ပ။ ပဟိစ သုတ်ဖြင့် ကုသလအပ္ပင် သတ္တမျှတ္တ
 ၌ ဆဋ္ဌိ သက်။

ဝါ, ရထဿ-၏၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ-တို့၏၊ နာမင်္ဂရိယ ပယော
 ဇနာဒိသု - အမည်ပြုခြင်း၊ ယှဉ်ခြင်းစသည်တို့၌ (ပါဠိသေသ
 ထည့်သည်) နုဇ္ဈိတဿ-၌၊ ကုသလာ ဆေကာ - ကုန်သော၊
 သိက္ခိတာ သိက္ခိတ ဣတ္ထိသိပ္ပါ-ကုန်သော၊ စာတုရိတ္ထိယော-
 တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းရှိကုန်သော မိန်းမတို့သည်၊ ကာမဂုဏေ-
 ၌၊ ရမ္မယိဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ ဝါ, နုဇ္ဈိတဿ-၏၊ ပိသေ သေ
 သု-အထူးတို့၌၊ ကုသလာ။ ပ။ ရမ္မယိဿန္တိ၊ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ
 သမ္ပန်)

နုစ္စန္ဒ ဂိတဉ္စ နုန္တိတံ၊ “သမာဟာရော သင်္ဂတိ ပဓာနော
 ဣတရိတရယောဝေါ အာယဝ ပဓာနော ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
 သမာဓာန ဟေတု’ ၌ ‘ ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဇတိ ပါဠိသေသ ထည့်’
 ဟု များစွာသော ပညာရှိတို့သည် မိန့်ကုန်၏၊ ထိုစကားကိုကား
 ပါဠိသေသ ဟူက သရုပ်အားဖြင့် မလာသော်သာလျှင် မိန့်အပ်
 ၏၊ သရုပ်အားဖြင့် လာသော် မိန့်အပ်၊ ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဇတိ
 ဟူသော ဤပါဠိသည် စက္ကဝတ္တိသုတ်၌ လာရကား ဆင်ခြင်
 သင့်၏။

(ပိဋကတ်တော်

ကုသလာနံ သုခဝိပါကာနံ ဓမ္မာနံ သမာဓာနဟေတု ဇဝံ
ဣဒံ ပုညံ ပုညဗလံ ပာမုတိ (သမ္ဗန္ဓ)

ပုညဗလကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပုညဟူပါသည်။ “ အဂ္ဂ
သ္မိံ ဒါနံ ဒေတော အဂ္ဂပုညံ ပာမုတိ၊ အဂ္ဂံ အာယုဝဇ္ဇောစ ယသော
ကိတ္တိ သုခံ ဗလံ ” ဌ ကဲ့သို့တည်း။ အချို့သော သူတို့ကား ဟုတ်ဟုတ်
ညားညား ‘ပုညံ-ကောင်းမှုသည်’ ဟု ပေးကြ၏။ မသင့်။

ဤအရာတွင် ဤအဋ္ဌကထာနှင့် စက္ကဝတ္တိသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဤဒိကာ
နှင့် စက္ကဝတ္တိသုတ်ဒိကာသည် ဆန့်ကျင်၏။ အဘယ်သို့ ဆန့်ကျင်
သနည်းဟူမူကား ဤအဋ္ဌကထာ၌ ကုသလကား သုခဝိပါကဋ္ဌ၌လာ၏။
စက္ကဝတ္တိသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား အနာဇ္ဇဋ္ဌ၌ လာ၏။ ဤဒိကာ၌ ကု
သလသဒ္ဓါ၏ သုခဝိပါကဋ္ဌ၊ ပုညသဒ္ဓါ၏ ပုညဗလဋ္ဌကိုသာ လာ၏။
စက္ကဝတ္တိသုတ်ဒိကာ၌ကား ကုသလသဒ္ဓါ၏ အနာဇ္ဇဋ္ဌ၊ ပုညသဒ္ဓါ၏
ပုညဋ္ဌ၊ ဗလဋ္ဌကို ပြ၏။ ဤသို့ဆန့်ကျင်သည်။ အကြောင်းယုတ္တိကို ရှာဖွေ
သင့်၏။

ဓမ္မောစ - ကျေးဇူးရှိသော တရားသည်၎င်း၊ အဓမ္မောစ-
ကျေးဇူးမရှိသောတရားသည်၎င်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် န ဟိ ဓမ္မော ဂါထာ၌ ပေး၊ ဓမ္မော ဟောန္တိ၊ အဋ္ဌ
ကထာဆရာကား နိဿတ္တ နိဇ္ဇိတကိုသာမိန့်၊ ဒိကာဆရာကား သဘာ
ဝတ္ထကိုလည်း မိန့်၏။ ဒိကာဆရာကား သတ္တ ဇီဝမှ ဆိတ်ခြင်းကြောင့်
သုညဓမ္မဖြစ်လေရကား သဘာဝလည်း ရလေသည် ဟူလို။

သဒ္ဓတ္ထကို ပြုပြီး၍ ဝိဂ္ဂဟတ္ထကိုပြုလိုရကား ‘ဝစနုတ္ထော ပနေတ္ထ’
စသည်မိန့်သော်။ ‘ကုန္တိတေ ပါပကေ ဓမ္မေ သလယန္တိ စလယန္တိ
ကမ္ပေန္တိ ဝိဒ္ဓံသန္တိ’ ဟု ဖွင့်ရာတွင် ကုသဒ္ဓါသည် ကုန္တိတအနက်ကို
ဟောသည်ဟု သိစေလိုရကား ကုန္တိတေဖွင့်သော် ပါပကေဓမ္မကား
ကုန္တိတေအကြားသည်၊ ကုန္တိတလည်း နိန္ဒိတအနက်ကို ဟောသည်။
ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာဝတာရဒိကာ၌ ‘ကုန္တိတာ အသုစိဝိယ နာဂရိ
ကေဟိ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗာနံ ပါပဓမ္မာနန္တိ အတ္ထော’ မိန့်သည်။

ကုန္တိတေ နိန္ဒိတေ-ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော၊ ပါပကေ ဓမ္မ-တို့
ကို၊ (အနက်ပေး) သလယန္တိ၊ ပ။ သန္တိ၌ ရှေးရှေးကား သဒ္ဓါ၊

(ပြန်ပွားရေးမှ)

နောက်နောက်ကား အနက်၊ တနည်းကား သလယန္တိကို စလ
ယန္တိဖွင့်သည်၊ တဒဂ်ပဟာန်ကို ရည်ညွှန်းသည်။

တေသံ တေသံ ကိလေသာနံ တေန တေန ပဟာနံ တဒဂ်
ပဟာနံ။ (ဝိဂြိုဟ်)

ကမ္ပေန္တိ ကား ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် ကို ရည်သည်၊ ဝိဒ္ဓံသေန္တိ ကား
သမုဒ္ဓေဒပဟာန်ကို ရည်သည်၊ ဤဝိဂ္ဂဟကား ကိတန္တသမာသ်၊ 'နက္ခ
ရန္တိတိ အက္ခရာ' စသည်ကဲ့သို့တည်း။

ကုန္တိတေန - စက်ဆုပ်အပ်သော၊ အာကာရေန-အဘို့ဖြင့်၊
(အာကာရ-ကား ကောဠာသဟော)သယန္တိ ပဝတ္တန္တိ-ကုန်၏၊
(အာဓာရကား သတ္တသန္တာနေ ထည့်၊ ဝိတ္တသန္တာနေ သော်
လည်းထည့်) ထိုတွင် မဏိဒီပဋ္ဌိ “ဝိတ္တသန္တာနေတိ အတ္ထော
ယေဝ ယုတ္တတရောဒိဿတိ” ဟူ၏၊ သိ ခတ်သည် သယန၊
ဗဒ္ဓန စသည်ကို မဟော၊ ဤပဝတ္တနတ္ထကို ဟောသည်၊ ကုန္တိ
တာနံ သာနတော။ပ။ တောကား ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ တေန ကုသေန
လာတဗ္ဗာတိ ကုသလာ။

ဉာဏသမ္ပယုတ်ကိုသော်ကား ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်၏ ဟူတန်စေ၊
ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကို ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်၏ မဟူကောင်းတကား ဆိုငြား
အံ့၊ ဉာဏ်သည် ဉာဏသမ္ပယုတ်အား ဥပနိဿယ၊ သဟဇာတ သတ္တိ
ဖြင့် ဖြစ်စေသည်၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်အား သော်ကား ဥပနိဿယ သတ္တိ
ဖြင့်သာ ဖြစ်စေသည်၊ ဉာဏ်ရှေ့ရှိမှသာ ကုသိုလ် ဖြစ်သည် ဟူလို၊
ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာ ဝတာရ ဒိကာ၌ “ဉာဏံ ဟိ တိဟေတုက
ကုသလံ သဟဇာတ ဘာဝေနစေဝ ဥပနိဿယဘာဝေနစ ဒုဟေ
တုကကုသလံ ဥပနိဿယဘာဝေနဝ သန္တာနေ ပဝတ္ထေတိ” ဟု
မိန့်သည်၊ မနု၊ မိန္ဒြာင်း တို့၌ကား ယောနိသော မနသိကာရကို
ဥပစာရအားဖြင့် ဉာဏဆိုသည်ဟူ၏၊ ဤအလိုသော် သမ္ပယုတ်ဖြစ်စေ၊
ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်စေ ဉာဏ်သည် ဖြစ်စေသည် ဆိုလို၏၊ အဘိဓမ္မာဝတာရ
ဒိကာ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီ၊ မဏိဒီပ စသည်တို့နှင့် မညီ။

အဘိဓမ္မာဝတာရ ဒိကာ၌ သဒ္ဓါဒီပဉ္စကကိုလည်း ကုသဟူ၏၊
ဤအလိုသော် သဘော၌ကား သင့်လှပြီ၊ သဒ္ဓါ၌ကား ဉာဏကို ဧက

သိသ်သော်လည်း ကြံ၊ ပဋ္ဌာနနည်း၊ ဥပလက္ခဏနည်းသော်လည်း ကြံ၊
ကုသေနဋ္ဌိလည်း ဇာတျာပေက္ခ ကြံ။

ကု ဘုဇ္ဈိယံ သယန္တိ ဇာယန္တိတိ ကုသာ၊

ဥပ္ပန္နာနုပ နန္ဒဘာဝေန-အတိတ်ကိလေသာနှင့်တူသော အနာ
ဂတ် ကိလေသာ၊ မတူသော အနာဂတ်ကိလေသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
ဝါ-ဖြစ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့သော ကိလေသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်(ရှေးကား
မုချတ္ထ၊ နောက်ကား ဥပစာရတ္ထ)

ဥပ္ပန္နာ အတိတ ကိလေသ သဒိသာ အနာဂတ သဒိသာ၊
အနုပ္ပန္နာပန အတိတ ကိလေသ ဝိသဒိသာ အနာဂတ ကိလေ
သာ၊(မရသာရတ္ထ ဒီပနီ)

ယခုကာလ၌ အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား “ မပြတ်
ဖြစ်သည်၊ မပြတ် မဖြစ်စေသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်’ ဟု ပေး၍ ဥပ္ပန္နာနုန္တိ
သမုဒါစာရဝသေန ဥပ္ပန္နံ၊ အနုပ္ပန္နာနုန္တိ သမုဒါစာရဝသေန အနုပ္ပန္နာနံ’
ဟူသော သမ္ပပ္ပဝံန ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာပါဠိကို ဆောင်ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာမှ
ထွက်သော သမုဒါစာရဝသေန ဟူသော ပါဠိ၏ အကျိုး အပြစ်ကို
ထောက်၍ ဆင်ခြင်သင့်၏။

သတ္တ စသည် အယူရှိကုန်သောသူတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော သတ္တ
စသည်တို့ကဲ့သို့ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်သော နိသဘာဝ မဟုတ်၊ စင်စစ်
လျှင် သဘောကို ဆောင်တတ်သလျှင်ကတည်း ဟု ပြလိုသော ဆရာ
သည် အတ္တနော ပန သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓမ္မာ မိန့်သော်။

အတ္တနောကား ဝိစ္ဆာလောပဖြစ်လျက် ဧကဝစ်ဖြစ်၍ နှံ့ သတည်း၊
ဝိပလ္လာသလည်း ဟူကုန်၏။ ဤ၌ ဓာရိယမာနသဘာဝဖြစ်သော သဘာ
ဝံ ဟူသော ကံပုဒ်၏ အရမှတစ်ပါး ကတ္တားဖြစ်သော ဓမ္မမည်သည်မရှိ၊
အတ္တနောပန သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိဓမ္မာဟု မိန့်သည်ကား ဓမ္မာဟူသော
အဝိညာတ အပါကဋုဖြစ်သော ပရိယာယနာမ မျှဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော်
သဘာဝ ဓမ္မကို မသိနိုင်ရာ၊ သိခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ၊ ထို့ကြောင့်
သဘာဝံ ဓာရေန္တိ ဟူသော နာမဖြင့် ဝိညာတ ပါကဋု ဖြစ်ကုန်သော
ဓမ္မာဟူသော နာမဖြင့် အဝိညာတ ပါကဋု ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မာတို့ကို
မပြားသော်လည်း ပြားသကဲ့သို့၊ တပါးမဟုတ်သော်လည်း တပါးကဲ့သို့

ပြန်ပွားရေးမှ)

ကြံဆ၍ ဓာရေန္တိမျှသာ မဆိုမူ၍ ကမ္မကတ္တု ဒီပနုဖြစ်သော အတ္တနော ပန သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓမ္မာ ဟူသော ဘေဒဝစနကို ရှင်အဋ္ဌကထာ ဆရာ မိန့်သည်။ ဤကား အနံ့၊မဏိဒီပ အလို။

မရသာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌကား အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိ ဟူသော ကမ္မသဟိတ ကတ္တုပဒ ဖြစ်သော နာမကို ဝိညာတ၊ ဓာရေန္တိတိ- ဟူသော ကမ္မရဟိတ ကတ္တုပဒမျှဖြစ်သော နာမကို အဝိညာတ ဟူ၍ အနံ့၊ မဏိဒီပတို့ကဲ့သို့ ဝါဒလည်း ဝဒန္တိဟု မနှစ်သက်ယောင် စကား နှင့် ဆို၏။ မိန္ဒြောင်းဋ္ဌကား သဘာဝဟူသည်ကို ဝိညာတ၊ ဓမ္မဟူသည် ကို အဝိညာတဟူ၏။ မဏိဒီပဋ္ဌိ ထိုကို ကေစိဟူ၏။ ခဲစွ၊ မပြတ် ကြံကုန် ရာ၏။ ကြံသွံရှုရာ၏။ အောက်မေ့ရာ၏။ လေ့ကျက်ရာ၏။

တတိယ ဝိဂ္ဂဟဋ္ဌိ ဓာရိယန္တိ ကို ဥပဓာရိယန္တိ လက္ခိယန္တိ ဖွင့်၊ ပညာ ယကို ကရိုဏ်းထည့်၊ သတိယာ မထည့်လင့်၊ ဓမ္မဝိဂ္ဂဟသုံးပါးတို့တွင် ပဌမဝိဂ္ဂဟဋ္ဌိ စိတ် စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဒုတိယ ဝိဂ္ဂဟဋ္ဌိ စိတ် စေ တသိက် ရုပ်၊ တတိယ ဝိဂ္ဂဟဋ္ဌိ စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပညတ် ရ၏။ ထိုတွင် ရှေ့ဝိဂ္ဂဟ နှစ်ပါးကိုသာ ဤဋ္ဌိလိုသည်။ တတိယ ဝိဂ္ဂဟ ကိုကား အထက် ပညတ္တိဓမ္မဋ္ဌိ လိုသည်ကို ဤဋ္ဌိ ဆိုလင့်သည်။ “ယထာ သဘာဝတော” ဋ္ဌိ စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် တို့၏ သဘာဝကား ထိုထိုသို့သော အရာတို့ဋ္ဌိ လာခြင်းကြောင့် ထင်ရှားပြီ၊ ပညတ် သဘာဝ ကား အဘယ်နည်း မေးသင့်၏။ ဤတွင် အချို့သော ဆရာတို့သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် အဝိဇ္ဇမာန ဘာဝသည်ပင် ပညတ်တို့၏ သဘာဝ တည်းဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့တပြီးကား သင်္ခတ၊ အသင်္ခတ ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့၏ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ဝိဇ္ဇမာန ဘာဝသည် သဘာဝ မမည်ခဲ၊ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်သင့်၏။

အသင့်ကား ဤသို့တည်း.....၊ သတ္တအစရှိကုန်သော ထိုထိုသို့သော ဝေါဟာရတ္ထတို့၏ ထိုထိုသို့သော အကြောင်းကို စွဲ၍ ထိုထိုသို့သော အပြားဖြင့် ပညတ်အပ်၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၊ သိစေအပ်သော အဖြစ်သည် ပညတ်တို့၏ သဘာဝမည်၏။ ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနိအဖွင့်ဋ္ဌိ.....

‘တံ တံ ဥပါဒါယ ပညတ္တောကာလော ဝေါဟာရမတ္ထကော’ ဟူ ၍၎င်း၊ ‘ဝိတ္တကာလော ရူပကာလောတိ အာဒိနာ နယေန ဓမ္မဝါ

အတိတော အနာဂတောတိအာဒိနာနယေန ဓမ္မသုတ္တိဝါ၊ ဗိဇကာလော အင်္ဂုရ ကာလောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မပဋိပ ဋ္ဌိဝါ၊ ဥပ္ပါဒကာလော ဇရာကာလောတိအာဒိနာနယေန ဓမ္မလက္ခဏံဝါ၊ ဝေဒယိတကာလော သဗ္ဗာနကာလောတိအာဒိနာနယေန ဓမ္မကိစ္စံဝါ၊ န္နာနကာလော ပါန ကာလောတိအာဒိနာနယေန ဘတ္တကိစ္စံ ဝါ၊ ဝမနကာလော ဋ္ဌာနကာ လောတိအာဒိနာနယေန ဣရိယာပထံဝါ၊ ပုဗ္ဗဏှ သာယန္တ ဒိဝါရတ္တိတိ အာဒိနာနယေန စန္ဒိမသုရိယာဒိ ပရိဝတ္တနံဝါ၊ အနုမာသော မာသောတိ အာဒိနာနယေန အဟောရတ္တာဒိ သင်္ခါတံ ကာလသဗ္ဗယံ ဝါတိ ဇေံ တံတံ ဥပါဒါယ ပညာက္ခာ ကာလောနာမ၊ သောပနေသ သဘာဝ တော အဘိဇ္ဇမာနတ္တာ ပညတ္တိ မတ္တိကော ဇေ 'ဟူ၍၎င်း ဆိုလတ္တံ့။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟဋ္ဌိလည်း “တံ တံ ဘူတ ပိပရိဏာမာကာရ မုပါဒါယ တထာ တထာ ပညတ္တာ ဘူပိပဗ္ဗတဒိကာ၊ သမ္ဘာရသန္နိဝေ သာကာရမုပါဒါယ ဂေဟ ရထ သကဋာဒိကာ၊ ခန္ဓပဉ္စကမုပါဒါယ ပုရိသပုဂ္ဂလာဒိကာ၊ စန္ဒာဝဋ္ဋနာဒိက မုပါဒါယ ဒိသာကာလာဒိကာ၊ အ သဗ္ဗုဋ္ဌာကာရမုပါဒါယ ကူပဂုဟာဒိကာ၊ တံ တံ ဘူတနိမိတ္တံ ဘာဝနာ ပိသေသဉ္စ ဥပါဒါယ ကသိဏ နိမိတ္တာဒိကာစေတိ ဇေမာဒိပ္ပဘေဒါ ပန ပရမတ္ထတော အဘိဇ္ဇမာနာ ပိ အတ္ထန္တာယာကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒါန မာလမ္ပဏဘူတာ တံ တံ ဥပါဒါယ ဥပါဒိဓေသ ကာရဏံ ကတွာ တထာ တထာ ပရိကပ္ပိယမာနာ သင်္ခါယတိ သမညာယတိဝေါဟ ရိယတိ ပညာပီယတိတိ ပညတ္တိတိဂုဏ္ဍတိ၊ အယံပညတ္တိ ပညာပီယတ္တာ ပညတ္တိနာမ” ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

န ကုသလာ အကုသလာ၊ ဤဋ္ဌိ ‘အ’ ကား.....
ပဋိသေခေ ဂုဗိတက္ကာဝေ၊
အညတ္ထေ သဒိသေပိစ၊
ဝိရုဒ္ဓေ ဂရဟေ သုညေ၊
အကာရော ပိရဟပ္ပကေ။

ဟူသော “အ” သဒ္ဒတ္ထ ဆယ်ပါးတို့တွင် ဝိရုဒ္ဓဋ္ဌိဖြစ်သည်။ ထိုကို လောကူပမာ၊ သာသနူပမာ ဆောင်လိုရကား ‘မိတ္တပဋိပက္ခာ အမိတ္တာ ပီယ လောဘာဒိပဋိပက္ခာ အလောဘာဒယာပီယစ’ မိန့်သော်။

အာသယာနုသယ စရိုက် စသည်၌ လိမ္မာတော်မူသော မြတ်စွာ
 တုရားသည် အကြင်အကြင်သို့သောသူတို့အား သိစိမ့်သောငှါ ဟော
 တော်မူ၏။ ထိုထိုသို့သောသူတို့အား ဟောတော်မူသော အခြားမဲ့၌လျှင်
 သိကုန်ရကား အကြောင်းဉာဏ် သာဓနိယဆောင်ဘွယ်မရှိ၊ မဟော
 အပ်ဟူက ကုသိုလ် အကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်တည်းဟု နှလုံးပိုက်
 သော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ကုသလာကုသလာတာဝန် အကယ်တာ
 မိန့်၏။ ဤအရာသည် ခဲစွ၊ ခဲသည့်အတိုင်း ကုန်စင်အောင် ဆိုသည်ရှိ
 သော် ကျယ်အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ၊ နိကာစသည်ကို အဘန်တလဲလဲ
 ကြည့်ရှုရာ၏၊ ကြံစည်ရာ၏၊ ဆရာသမားတို့အား လျှောက်ထား မေး
 ရာ၏။

ကုသလာ - တို့သည်၊ အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ-အပြစ်
 မရှိ ကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ဝါ-အပြစ်မရှိ
 ခြင်းလက္ခဏာ, ကောင်းကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။

ဤ၌ အနုဝဇ္ဇ ဣဋ္ဌဝိပါကမှတစ်ပါး ကုသလာမည်သည် မရှိဘဲလျက်
 ပြားသကဲ့သို့ဆိုကောင်းအံ့လောဟူငြားအံ့၊ ဝိညာတတ္ထ, အဝိညာတတ္ထ
 အားဖြင့် 'ပုရေ ဘဝံ ပဋု အာသိ၊ ပဋုတရော ဇောရဟံ' ကဲ့သို့ လက္ခ
 တဗ္ဗ, လက္ခဏာအားဖြင့် ကြံအပ်သောကြောင့် ဆိုသင့်ပါ၏။ အပြစ်မရှိ
 ဟူလိုသည်။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုဝဇ္ဇမျှသာဆိုက လိုအပ်သောအကျိုးပြီးသည်
 မဟုတ်တုံလော၊ ဣဋ္ဌဝိပါကကို အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူငြားအံ့၊
 'ပုနုစ ပရံ ဘန္တ ကေဒါနုတ္တရိယံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု' စသည်၌ကဲ့သို့
 ဝဇ္ဇမှ ကင်းခြင်းကြောင့် အဗျာကတ လျဉ်းပါးခဲ့ရကား 'ဣဋ္ဌဝိပါက'
 မိန့်သော်၊ ဝါ-ဣဋ္ဌဝိပါကမျှသာ ဆိုတုံလော၊ အနုဝဇ္ဇကိုအဘယ့်ကြောင့်
 ဆိုတုံသနည်း ဟူငြားအံ့၊ အနုဝဇ္ဇဖြင့် မိမိ၏ ပဝတ္တသုခကို ပြသည်၊
 ဣဋ္ဌဝိပါကဖြင့် ဝိပါကသုခကိုပြသည်၊ ရှေ့ဖြင့် အတ္တဝိသုဒ္ဓိကို ပြသည်၊
 နောက်ဖြင့် ဝိပါကဝိသုဒ္ဓိကို ပြသည်၊ ဝါ-ရှေ့ဖြင့် အကုသိုလ်မှ နှစ်စေ
 သည်၊ နောက်ဖြင့် အဗျာကတမှ နှစ်စေသည်။ မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ကား
 အဘေဒ ဘေဒုပစာ ဟူ၏။ ဤကား အမြွက်မျှ ဆိုလိုက်သည်၊ ဤထက်
 အကျယ်ကို အလိုရှိမှုကား အဘိဓမ္မာဝတာရနိကာ စသည်တို့မှယူ။

ကိမ္ပနေတာနိ ကုသလာတိ ဝါ။ပ။ နာနဋ္ဌာနိတိ ကား ကုန္တိတေ
စသော ဝိဂြိုဟ်၊ အတ္တနော သဘာဝံ စသော ဝိဂြိုဟ်ကို ဖွဲ့၍ထွက်၊ ဤမှ
တပါးလည်း အစွမ်းအလျောက်ကြံ၊ အနက်ကား ဤသို့တည်း။

ကုသလာတိဝါ-ဟူ၍၎င်း၊ ဓမ္မာတိဝါ-ဟူ၍၎င်း၊ ဣတိ အာ
ဒိနိ-ဤသို့ ကုသလာ၊ ဓမ္မာဟူသော နှစ်ပုဒ်လျှင် အပိုင်းအခြား
ရှိကုန်သော၊ တောနိ ပဒါနိ-တို့သည်၊ ဧကဋ္ဌာနိ ကံ-လော၊
ဥဒါဟု-ဟုတ်၊ နာနဋ္ဌာနိ ကိ-လော။

ဋ္ဌကား မုဒ္ဒဇ၊ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌ စသည်၌ ကဲ့သို့၊ ကုသလာတိဝါ ဓမ္မာတိဝါ
ကား ဝါကျတည်း၊ အဘသို့ကြောင့်နည်း ဟူမူကား အာဒိ၏ရှေ့၌ ကျေ
လေသော ဣမသဒ္ဒတ္ထဖြစ်သော ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောကြောင့်
တည်း။ ထိုထိုသို့သော အရာတို့၌ ဤကဲ့သို့သော ပုဒ်သည် သမာသ်ပုဒ်
မဟုတ်သော ရှေ့ပုဒ်နှင့် နောက်ပုဒ်၏ တစပ်တည်း ရွတ်ဘတ်ခြင်း
ကြောင့် သမာသ် မဟုတ်လျက် သမာသ်ကဲ့သို့ ထင်တတ်၏။

ဣတိ ဣမာနိ ဤဒိသာနိ နေ့ ကုသလဓမ္မပဒါနိ အာဒိ ယေသံ
တာနိတိ ဣတိ အာဒိနိ။ဣတိ ကျေသည်၊ ဤပုဒ်သာ သမာသ်။

ဤအရာ၌ ပညာရှိတို့သည် “ကုသလာတိဝါ ဓမ္မာတိဝါ အာဒိယေသံ
တာနိတိ ကုသလာတိဝါ ဓမ္မာတိဝါ အာဒိနိ ” ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို
ပြုကုန်သည်ကား ဣတိကို မမြင်သောကြောင့်သာ ပြုလေကုန်သည်၊
မသင့်၊ အချို့သော ဆရာတို့သည် “နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စိဝရ လာဘေ
န” ၌ ပန ဘိက္ခုနာခြားလျက် သမာသ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝါ သဒ္ဒါခြားလျက်
ကုသလာတိ ဟူသော ပုဒ်၊ ဓမ္မာတိဟူသော ပုဒ်တို့သည် အာဒိနိ
ဟူသော ပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်သည် ဟူကုန်၏။

အချို့သောသူတို့ကား ဣတိသဒ္ဒါ၊ ဝါသဒ္ဒါတို့၏ အနက်ကို မဟော
ရကား မကျေဗြီ၊ သမာသ်ပင်ဟုဆိုကုန်၏၊ ထိုဆရာတို့၏ စကားသည်
ကား အတ္တနောမတိ မျှသာတည်း၊ သာရအားဖြင့် မမှတ်အပ်၊ မယုံ
ကြည်အပ်၊ အချို့သောဆရာတို့ကား အာဒိနိ ကုသလာ၊ ဓမ္မာ နှစ်ပုဒ်
ပေါင်း နောင်မှာသာ မထိုင်စေမူ၍ “ကုသလာတိဝါ အာဒိနိ ဓမ္မာတိ
ဝါ အာဒိနိ” ဟူသော အတ္ထကို ဆိုကုန်၏၊ ထိုဆရာတို့၏ အကြံဖြစ်သော
အတ္ထကား “ကုသလဓမ္မပဒါနိ နေ့” အစရှိသော ငိုကာစသည်နှင့် မညီ

သောကြောင့် အလွန်လျှင် အယုတ္တုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ရကား ဂြေဗ္ဗိး နည်းကိုသာလျှင် ပညာရှိတို့ မှတ်အပ်၏။

ဆူးကို ဆူးချင်းထွင်းသကဲ့သို့ စောဒနာတို့ စောဒနာ လိုရကား ကိဉ္ဇေတ္ထ မိန့်သော်၊ ဝါ-စောဒက ဆရာ၏ စောဒနာကို ဆရာစောဒနာ ဖြင့် ငုတ်လိုရကား ကိဉ္ဇေတ္ထ မိန့်သော်၊ ဝါ-ဒကဋ္ဌ၊ နာနဋ္ဌအဖြစ်၌ အပြစ်တင်လိုသည်ဖြစ်၍ ဤစောဒကသည် ငါ့အား မေးလတ် သည် တကားဟု သိ၍ စောဒကအား အပြစ်တင်လိုသော ပရိဟာရ ဆရာ သည် ကိဉ္ဇေတ္ထ မိန့်သော်။

တ္ထေ ဇေတိသံ ဧကဋ္ဌ နာနဋ္ဌတာယံ-၌၊ တယာ-သည်၊ ကိဉ္ဇိ- စိုးစဉ်းသော (တစုံတခုသောလည်းဟူ) ဝစနံ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ ဝါ၊ ကိဉ္ဇိ-သော၊ ဝတ္တဗ္ဗဝစနံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဝါ၊ သိယာ- ရာ၏၊ (ဤကား သဒ္ဓတ္ထ) တေ-၏၊ စောဒနာ-သည်၊ အသမတ္တာ- မပြည့်စုံ၊ ယာဝ ယတ္တကာ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊ အဝသိဋ္ဌာ- သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဝတတ္တကံ-သော၊ အဝသိဋ္ဌ စောဒနံ- ကို၊ ဗြူဟိ-ဆိုလေဦး၊ (ဆိုဘိလသေး သော်လည်းဟူ)

ဤကား အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ သဒ္ဓတ္ထမျှကိုသာလိုသည်ကို အဓိပ္ပါယတ္တနှင့် တကွ ဆရာမြတ်တို့ အလေးပြု၍ သမ္ဗန်တော်မူသည်ကား ထင်ရှားစေ လိုသည်။

စောဒက ဆရာသည် ပြည့်စုံစွာပြု၍ စောဒနာလိုရကား ယဒိတာဝ ဧကဋ္ဌာနိ စသည် မိန့်သော်။

ဧကဋ္ဌနာနဋ္ဌတာယု - တို့တွင်၊ ဧကဋ္ဌတာယံ-၌၊ ယော ဒေါ သော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ - ၏၊ သော ဒေါသော - ကို၊ တာဝ ပဌပံ-စွာ၊ မယာ-သည်၊ ဝုစ္စတေ-၏။

ဤသို့ ပါဌသေသ ထည့်၍ အပြည့်အစုံ သမ္ဗန်၊ အချို့သော ဆရာတို့ သည် ပါဌရှိတိုင်း ဟုတ်ဟုတ်ညားညား သမ္ဗန်ကုန်၏။ ငိုကာစသည်နှင့် မညီ မသင့်၊ “ယဒိ တာဝ ဧကဋ္ဌာနိ ကုသလာ ဓမ္မာတိ ဣဒံ ကုသလာ ကုသလာတိ ဝုစ္စ သဒိသံ ဟောတိ” ကား ပုန ရုတ္တိဒေါသ တင်သည်၊ “အထ နာနဋ္ဌာနိ တိက ဒုကာနံ ဆက္ကစတုက္ကဘာဝေါအာပဇ္ဇတိ” ကား ဆက္က စတုက္ကာပတ္တိဒေါသ တင်သည်၊ ‘ပဒါနဉ္စ အသမ္ဗန္ဓော။ ပ။ အာ

(ပိဋကတ်တော်

ပစ္စတိ'ကား အသမ္ပန္နာပတ္တိ ဒေါသတင်သည်။ “ပုဗ္ဗာပ။ ဟောန္တိ”
ကား အသမ္ပန္နာပတ္တိ ဖြစ်ခဲ့သော် နိရုတ္တကသာတကား ဟူလိုသည်။
'ယာပိစေသာပ။ အာပစ္စတိ' ကား ပိရောဓာပတ္တိ ဒေါသတင်သည်။
'နေဝဟိပ။ ကုသလာတိ' ကား ပိရောဓအပြစ်ကို အလွန်တင်စေသည်။
ဤ၌ နေဝဟိ၏ရှေ့၌ နာနုဋ္ဌတံ ဝဒန္တ သာဝတ ဝါဒေ ထည့်ပါ။

ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ကုသလာပေ နဟောန္တိ။
(သမ္ပန္နံ)

နေဝကို န ဝေ ဟု ပုဒ်ဖြတ်သည်။ ဋီကာ၌ကား ဓမ္မာနောင် ဝေကို
ယှဉ်၏။ ယှဉ်သော်လည်း အဋ္ဌာနပယုဂ်သာ။

အထ တထာ-ထိုပဒဝိပလ္လာသအားဖြင့်၊ ကတမေဓမ္မာ ကုသ
လာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ သောပဉ္စာ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုစ္စတိ
စ-ဟောလည်း ဟောအပ်၏။

အာပစ္စတိဟူသော ရှေးကြိယာကို သမုစ္စယပြု၍ 'စ'ကား အထစ
၌ 'စ'တည်း၊ ပနကား ဝစနာလင်္ကာရသာ။

ဣတိ တသ္မာ-ထိုပုစ္ဆာနှင့်ဆန့်ကျင်သောအဖြစ်၊ ပဒဝိပလ္လာ
သအားဖြင့် ဘုရား ဟောသောအဖြစ်ကြောင့်၊ နာနုဋ္ဌတာ-သည်၊
နယုဇ္ဇတိ-မသင့်။ ဤသို့ ပါဌသေသအစအဆုံးထည့်၍ သမ္ပန္နံ၊

အနိပ္ပာယိကား..... ထိုပုစ္ဆာ၌ကား ဧကတ္ထကို ပဒဝိပလ္လာသအား
ဖြင့် ပြခဲ့၊ သင်ဆရာတို့၏ ဝါဒ၌ နာနုဋ္ဌ ဖြစ်ခဲ့ ဟူလိုသော်၊ အပရော န
ယောကား ပုနုရတ္တိဒေါသကို လှယ်သည်။ 'ယဒိ ဧတာနိ ဧကဋ္ဌာနိပ။
တံ အဗျာကတန္တိ' ကား ဧကပတ္တိဒေါသတင်သည်။ ဋီကာ၌ကား ဆို
လတ္တံ့သော အဘာဝါပတ္တိ ဒေါသတွင်သွင်း၏။ 'အထာပိတိန္တိဓမ္မာ
နံပ။ သိယံကား အဘာဝါပတ္တိ ဒေါသတင်သည်။ ဤသို့လျှင် ဤရှေ့ ကား
ဤဒေါသ၊ ဤရှေ့ကား ဤ ဒေါသဟု သေသေချာချာမှတ်လေ၊ သို့မှ
ကုန်စင်အောင်ကြံနိုင်မည်။

ယဒိဒံ ယံဣဒံ ဒေါသာရောပနကာရဏံ-အကြင်ဒေါသတင်
ခြင်း၌ အကြောင်းကို၊ (အသင့်ကို သော်လည်းဟူ) တယာ-သင်
စောဒကသည်၊ ဝုတ္တံ - ၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ ကာရဏံ - ထို

ပြန်ပွားရေးမှူ)

အကြောင်းသည်၊ (ထိုအသင့် သည်လည်းဟူ) အကာရဏံ-
မဟုတ်၊ သင် ဆိုသော စကား ဟူသမျှသည် အကာရဏ
အယုတ္တိသာဟူလို။

ကဿာ - ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊ ယထာနုမတိ - အကြင်
အကြင်သို့သောသင်္ကေတဖြင့်၊ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော-ခေါ်ဝေါ်
ခြင်း၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း၊ (ပညတ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း
သော်လည်းဟူ) ဝါ၊ ယထာနုမတိ-အကြင် အကြင် သို့သော
သဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သဒ္ဓသာမတ္တိယဖြင့်သော်လည်းဟူ၊ အတ္ထ
ဇောဘကဖြင့် သော်လည်းဟူ) ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော-ကြောင့်
တည်း။

အနုရူပတ္တန္တံ ဤနည်းပေး၊ ထိုတွင် ရှေးကား ‘အနု’အလို၊ နောက်ကား
‘မဏိဒီပ’အလို၊ ထိုတွင် အနုအလိုကား “ ဣဓိဒိသဿ အတ္ထဿ
သညာယန္တိ တောယာတိ မတိ” ကရဏသာနေပြု၍ ဤသည်ကား
ဤအနက်၏ နာမတည်း၊ ဤသဒ္ဓါသည် ဤအနက်ကို ဟောသတည်းဟု
ဖြစ်သော သမညတည်းဟူသော သင်္ကေတရစေ၊ မဏိဒီပအလိုကား
“တံတံ သဒ္ဓဿ ဂုဏဘာဝေန မညတေ ဉာယတေတိ မတိ” ဟု ကမ္မ
သာနေပြု၍ ထိုထိုသို့သောသဒ္ဓါ၏ ထိုထိုသို့သောအနက်ကို ဟောခြင်း
ငှါ စွမ်းနိုင်သောအဖြစ်ရစေ၊ ဤကား အထူး။

ယထာနုနှင့် အနုမတိကို ဝိစ္ဆတ္တကြိမူကား ‘ယာယာ အနုမတိ
ယထာနုမတိ’၊ အနုရူပတ္တကြိမူ ‘အနုမတိယာ အနုရူပံ ယထာနုမတိ’
ဟု အဗျယိတောသမာသ်ချည်း ပြု၊ ဤယထာနုမတိနှင့် ဝေါဟာရသိဒ္ဓိ
ကား သမာသ်မဟုတ်၊ ဝါကျသာတည်း၊ နောက်ကိုဗွေမူ ပဌမန္တံ၊ မဗွေမူ
တတိယန္တံ၊ အချို့ သောသုတို့သည် တသမတ်တည်းပေးကုန်၏၊ ယထာ
နုမတိကိုလည်း သင်္ကေတဇောဘက မကြံမူ၍ ဣစ္ဆာဟု ဆိုကုန်၏၊ ထို
သုတို့၏ စကားကိုကား၊ အနု၊ မဏိဒီပစသည်နှင့်မညီခြင်းကြောင့်
ပယ်အပ်၏။

ဝေါဟရိတဗ္ဗော ကထေတဗ္ဗောတိ ဝေါဟာရော၊ အတ္ထပညတ်
ရစေ။ ဝေါဟရိယတေ ကထိယတေ ဇောဘာတိ ဝေါဟာရော၊ သဒ္ဓ

ပညတ်ရစေ။ ဤ၌ကား သဒ္ဓပညတ်ကိုသာ လိုသည်။ ထို့ကြောင့် ယထာ
ယထာ အတ္ထေသု အနုမတိတော စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ကုသလသဒ္ဓေါ
ပနေတ္ထ စသည်ဖြင့်၎င်း မိန့်လတ္တံ့။

သိဇ္ဈနံ သိဒ္ဓိ၊ ဝေါဟာရဿ သိဒ္ဓိ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိ၊ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိ
တော သဗ္ဗမေတံ အကာရဏံ ဟု ပြန်၍ သမ္ပန်။

ယထာ ယထာ-ဖြင့်။ ပ။ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သိဒ္ဓေါ-၏၊ 'တသ္မာ
အကာရဏံ' ဟု ပြန်၍ သမ္ပန်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... အချို့သော 'သက္ကော ဣန္ဒြာ ပုရိန္ဒဒေါ' စသည်
တို့၌ အပ္ပန္နံ၊ အဘိန္ဒုတ္တံတို့၌ ကိရိယာဂုဏာဒိ ပရိဂ္ဂဟ၏ အစွမ်းဖြင့်
အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ အချို့သော 'ခေဝါ ခဒိရော ပလောသောစ အာနိ
ယန္တိ' စသည်တို့၌ အပ္ပန္နံ၊ အဘိန္ဒုတ္တံတို့၌ အသီးအသီး အတ္ထဝိဝရဏ၏
အစွမ်းဖြင့် အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ အချို့သော 'နိလုပ္ပလံ ပဏ္ဍိတပုရိသော'
စသည်တို့၌ ဘေဒ၊ ဘေဒဝန္တတ္ထ၌ ဝိသေသန ဝိသေသျှတို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ ဤ၌လည်း ဝိသေသန၊ ဝိသေသျှ၏ အဖြစ်
ဖြင့် အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ အနုမတိနှင့်လျော်စွာသာလည်း ဝေါဟာရ
ပြီးရကား သင်၏စောဒနာသည် အယုတ္တသာဘကား ဟူလို။

သော ဇေတသံ စသည်ကား ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် ဓမ္မသဒ္ဓေါ။ ပ။
အတ္ထေနကို မိန့်ဦးသတည်း။ ဝေ မေတေ ဝိသံ။ ပ။ သမ္ပဒိန္တိတာကား
ကုသလသဒ္ဓေါ ပနေတ္ထ။ ပ။ တေနကို မိန့်သတည်း။

အတ္ထသာမည ဒိပကကား ဓမ္မတည်း။ အတ္ထ ဝိသေသ ဒိပကကား
ကုသလာဒိ သုံးခုတည်း။ ဣမိနာဝ နယေနကား ဓမ္မ၌သာယူ။ ။ ကုသလ
တိကေ ဝဏ္ဏိပဗ္ဗံ။

သုခဿစ-သုခိန္ဒြေကိုလည်း၊ ပဟာနာ-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ သုခိန္ဒြေ
ဟူသည် သုခဝေဒနာပင် ဖြစ်ရကား သုခဝေဒနာယံ ဒိဿတိ ဟူပါ
သည်။ ဤ၌ သုခကား သုခိန္ဒြေထွက်၍ဖြစ်၏။ 'တိသော ဣမာ ဘိက္ခဝေ
ဝေဒနာ သုခါ ဝေဒနာ စသည်၌ကဲ့သို့ သုခဝေဒနာသဒ္ဓါနှင့် သမာနတ္ထ
မဟုတ်။

ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပါဒေါ - ဖြစ်ရာဖြစ်သော နဝမဇဏသည်၊
(ကာလဘို့)ဝါ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ကာလဝန်ဘို့၊ သင့်သည်ချည်း)

ပြန်ပွားရေးမှ)

သုခေါ-သုခ၏ဝေးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၏။ လောကေ-ဌ၊
 ဝိရာဂတာ-ကာမရာဂ၏ ကင်းရှုကင်းကြောင်း၊ ချုပ်ရာ ချုပ်
 ကြောင်းဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်သည်။(ဒေဝတာ စသည်၌ကဲ့
 သို့ တာပစ္စည်း သွတ္တ)ဝါ,ဝိရာဂတာ-ရာဂကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
 အဖြစ်သည်။ (ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အနာဂါမိတည်း။ တာပစ္စည်း၏
 အရကား အနာဂါမိမဂ်တည်း။ ဂဏ္ဌိ၌ကား ဝိရာဂတာဘိစ
 မဂ္ဂါဟူ၏)သုခေါ-သုခ၏ ဝေးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၏။(ဝေး
 စွာသော အကြောင်းကား သုခမူလ, နီးစွာသော အကြောင်း
 ကား သုခဟေတု၊ဂဏ္ဌိ၌ကား ပစ္စယတ္ထေန မူလန္တိဂုတ္တံ ဟူ၏။
 မဟာလိကား အာလုပ်)

ရူပံ-သည်။ သုခံ-သုခါရုံ၌ ဖြစ်၏ (သုခဖြစ်၏သော်လည်း
 ဟူ) သုခါနုပတိတံ-သုခါရုံ၌ ကျ၏။ (သုခ၌ ကျ၏,သော်လည်း
 ဟူ) သုခဂ္ဂဟိတံ-သုခ၌ သက်ဝင်၏ (သုခါရုံသို့ သက်ဝင်၏,
 သော်လည်း ဟူ)ဤ၌ အာရမ္မဏိက ဖြစ်သော သုခ၏ အမည်ကို
 ဖလူပစာရ, ဌာနူပစာရအားဖြင့် သုခမဟုတ်သော အာရုံ၌
 တင်စား၍ အာရုံကိုပင် သုခဟူပါသည်။

ပုညာနိတိ-နိဟူသော၊ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ဝစနံ-သည်။ အတ္ထိ-
 ၏။ ဇေတံဝစနံ-သည်။ သုခဿ-သုခဟေတု၏။ အဓိဝစနံနာမ-
 တည်း။ (ဤ၌ ဣဋ္ဌဝိပါကသာလျှင် သုခမည်လျက် ဖလူပစာရ
 အားဖြင့် သုခဟေတုကိုလည်း သုခဟူပါသည်)

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သဂ္ဂါ-နတ်ရွာတို့သည် (နတ်ပြည်တို့သည်)
 ယာဝ အတိဝိယ-လျှင်၊ သုခါ-ဣဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသော
 ချမ်းသာခြင်း အကြောင်း၏ တည်ရာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဒံ သုခံ-
 ဤဣဋ္ဌ ဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်း
 ၏ တည်ရာကို၊ အက္ခာနနန-ကြားသဖြင့်၊ ပါပုဏိတုံ - ရောက်
 ခြင်းငှါ၊ယာဝ အတိဝိယ သုကရံ-အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့၏။(န အက္ခရာ
 မရှိသည်ကို ရည်သည်) ယာဝ အတိဝိယ - လျှင်၊ သုကရံ-
 သည်။ န - မဟုတ်(န ရှိသည်ကို ရည်သည်) ယေ ဇနာ - တို့
 သည်။ နန္ဒနံ-နှစ်လိုအပ်သော ဥယျာဉ်ကို(နှစ်သက်ရာဖြစ်သော

ဥယျာဉ်ကို သော်လည်းဟူ) န ပဿန္တိ-ကုန်၊ တေ ဇနာ - တို့
သည်၊ သုခံ - ဣဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသော ချမ်းသာခြင်း
အကြောင်း၏ တည်ရာကို၊ န ဇာနန္တိ-ကုန်။

သုန္ဒရေဟိ ရူပါဒိဟိ အာရမ္မဏေ အဂ္ဂေါ သဂ္ဂေါ၊ သုန္ဒရာနိ
ဝါရူပါဒိနိ အာရမ္မဏာနိ အဂ္ဂေါ ဣတ္ထာတိ သဂ္ဂေါ၊ သုန္ဒရေန
ဝါ ပုညကမ္မေန တံ သမင်္ဂပုဂ္ဂလေဟိ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော ပါပုဏံ
တဗ္ဗောဝါ သဂ္ဂေါ၊ သုန္ဒရေဟိဝါ ပုဂ္ဂလေဟိ ပုညကမ္မေန အဇိ
တဗ္ဗော ပါပုဏံတဗ္ဗောတိသဂ္ဂေါ၊ သုန္ဒရာနိဝါ ရူပါဒိနိ အာရမ္မ
ဏာနိ သုန္ဒရာဝါ ပုဂ္ဂလာ ဂန္ထန္တိပဝတ္တန္တိ ဣတ္ထာတိ သဂ္ဂေါ၊
သုန္ဒရေနဝါ ပုညကမ္မေနဝါ ပုဂ္ဂလေဟိ ဂန္ထဗ္ဗော ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗော
တိ သဂ္ဂေါ။ (ဝိပဋိတံ) နန္ဒိတဗ္ဗန္တိ နန္ဒနံ၊ နန္ဒန္တိ ဣတ္ထာတိ နန္ဒနံ၊
ဥယျာဉ်ရစ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရာလည်း ရှိ၏၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရာလည်း ရှိ၏၊
သင့်သည်ချည်း၊ သမာသံ ဝါကျဖြစ်သည်သာ ထူးသည်။

ဧတေ ဓမ္မာ-ထိုပဌမဗျာန်ရှိသော တရားတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ
သုခ ဝိဟာရာ - မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ နိဝရဏ
စသော ဗျာပါရကင်းသော ဝိဟာရ မည်ကုန်၏၊ (ဗျာပါရ
ကင်းသော နေခြင်းဖြစ်ကုန်၏ သော်လည်းဟူ)

ဗျာနုလာဘိနော ဝိဟာရိဿန္တိ ဣတ္ထ တံ သမာပဇ္ဇနဝသေနာ
တိ ဝိဟာရာ၊ သမထကမ္မဋ္ဌာနိကေဟိဝါ ကသိဏပရိကမ္မာဒိ
ကရဏဝသေန ဝိဟာရိတဗ္ဗော ပဝတ္တတဗ္ဗောတိ ဝိဟာရာ၊ ဒိဋ္ဌ
ဓမ္မ သုခဝိဟာရာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ။

ဤ၌ ဒိဋ္ဌကား ဒဿနုတ္တစသည်၌ မဖြစ်၊ ပစ္စတ္တ၌ ဖြစ်သည်၊ ဝါ-
ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မကား သဘာဝပရိယတ္တိစသည်၌မဖြစ်၊ အတ္တ
ဘာဝတ္တ၌ ဖြစ်သည်၊ ဝိဟာရလည်း ဣရိယာပထဝိဟာရ စသည်၌
မဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌဝိဟာရ၌ဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သောကြောင့်
သုခမဟုတ်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် သုခဟူပါသည်။

မေ-အား၊ ဝိဒိတာ ပါကဋာ-ထင်ကုန်သော၊ ဝေဒနာ-ခံစား
ခြင်းတို့သည်၊ မေ-သည်၊ ဝိဒိတာ-ခံစားအပ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာ-

တို့သည်၊ (သော်လည်းပေး၊ ဝေဒယိတသ္မိံ အနုဘာနသ္မိံ ဖွင့်) ဇာတိဗ - သည်လည်း၊ ဒုက္ခာ - ဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်၏၊ ဒုက္ခ ဝတ္ထုသ္မိံ - ဒုက္ခ၏တည်ရာ၌၊ (ဇာတိစသည်နှင့်စပ်၍ဖြစ်ရကား တည်ရာ ဟူပါသည်) ဒုက္ခပစ္စယေ ဒုက္ခဟေတုမှိ - ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၌။

ပစ္စယသဒ္ဓါသည် ဇနက၊ ဥပထမ္ဘကနှစ်ပါး၌ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ဤ၌ ဇနက၌ဖြစ်သည့်ဟုသိစေလိုရကား ဇိကာ၌ 'ဒုက္ခပစ္စယေတိ ဒုက္ခ ဟေတုမှိ' ဖွင့်ပြီ။

ဒုက္ခပစ္စယဋ္ဌာနေ-အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော ဒုက္ခ၏ အကြောင်းတို့၏ တည်ရာ၌။

ဤ၌ ပစ္စယကား ဥပထမ္ဘက ဟော၊ သုခ ဒုက္ခ တက္ကရိယာယံ ဟု ရကား 'သုခယတိ လဒ္ဓသာဒေ ကရောတိ-သက်သာရာ ရသည်တို့ကို ပြုတတ်၏။ သုခယတိ အနုဂ္ဂဟိတေ ကရောတိ (သော်လည်းဟူ) ကံ ကား သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မေ ကရကာထည့်၊ ထိုတွင် သမ္ပယုတ္တေကို ငဲ့ခိုက် လဒ္ဓသာဒေ အနုဂ္ဂဟိတေဟု၊ ကရဇကယံကို ငဲ့ခိုက် လဒ္ဓသာဒံ အနုဂ္ဂ ဟိတံ ဟုထည့်။ ဤ၌ ကရဇဟူသည်လည်း ကာယ ပသာဒကိုယူ၊ သုခ မျှကို နှလုံးမပိုက်မူ၍ ဝေဒနာနှင့်စပ်၍ နှလုံးပိုက်ရကား သုခါဟု ဣတ္ထိ လိင်နှင့် ချသော အချို့သော ဆရာတို့ကား ကာရိုက်ဟူကုန်၏။ မသင့်၊ အချို့သော ဆရာတို့ကား ကိတန္တသမာသ် ဟူကုန်၏။ အချို့သော ဆရာတို့ကား နာမဓာတ်ဟူကုန်၏။ မသင့်။

ဟိ သစ္စံ - စွ၊ နုတ္ထိ။ပ။ ဣမဿ ပဉ္စဿ - ကို၊ ပဋိက္ခေပေ ပဋိက္ခေပဋ္ဌာနေ-ပယ်ရာဖြစ်သော ကသာဝတ္ထုကျမ်း၌ (ဝုတ္တော ၌ စပ်) နု အတ္ထိကေဗိ။ပ။ ဧကာရမ္မဏာတိ - ဟူ၍၊ ဇေ-သို့၊ ဧကုပ္ပါဒတာဒိနံ ဝသေန သမ္ပယောဂတ္ထော ဝုတ္တော-၏။

ကတ္တာကား 'မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရေန' လာ၊ ဧကုပ္ပါဒစသည်၌ ဧကဏား သမာန ဟော။ ။ ဝေဒန တိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝိပါက တိကေ ဇေံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ (သမ္ပန်)

အညမည ဝိသိဋ္ဌာနံကား ဝိ၏ သံဝဏ္ဏနာ၊ ဝိပါကဟူရာ၌ မှတ်ချဉ်း ပါးခဲ့ရကား ဝိပက္က ဘာဝမာပန္နာနံမိန့်သော်၊ ဤ၌ဘာဝကား သဘာဝ ဟော။

ဝိပစ္စန္ဓိတိ ဝိပါကာ၊ (ဝိပါကံစိတ် ရစေ)တေသံ ဘာဝေါ ဝိပက္ကံ၊ (ရင့်ခြင်း ရစေ)ကွစာဒိ မဇ္ဈတ္တရာနံ ဒီဃရထပစ္စယေ သုစ သုတ်ဖြင့် အာကို ရသပြု၊ ယဝတံ တလနဒကာရာနံ ဗျဉ္ဇ နာနံ စလဥ ဇကာရတ္တံ၌ ကာရသဒ္ဓါဖြင့် ဇပစ္စည်းကို ကပြု၊ ကကို နွေးတော် ဆောင်။

ဘာဝိယန္တိ ပကာသိယန္တိ ဇတေနာတိ ဘာဝေါ၊ (ရင့်ခြင်း ရစေ) ကံကား ဝိပါကံဟုလာ၊ ဝိပက္ကဉ္စ တံ ဘာဝေါ၊ စာဘိ ဝိပက္ကဘာဝေါ၊

ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဝိပါက သဘာဝဓမ္မာ-အကျိုးကို ရင့်စေတတ်သော သဘောရှိသော တရားတို့သည်။

ဝိပစ္စနံ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော သတ္တိ ရစေ။ ဝိပါကော သဘာဝေါ ဇတေသံ အတ္ထိတိ ဝိပါက သဘာဝေါ။

အချို့သောသူတို့သည် “ဝိပါကသဘာဝဓမ္မာ - အကျိုးသဘောရှိ ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်၊” ဟု ပေးကုန်၏။ အကယ်၍ ယင်းသို့ ပေးခဲ့သော် အကျိုးမရှိသောတရားတို့သည် လွတ်ရာခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မသင့်၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာကား သမာသိ၊ ဆရာတို့။ မိန္ဒြာန်းကား ဝါကျ ဟူ၏။

ဇာတိဇရာ သဘာဝါ-ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ ရင့်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သော၊ ဇာတိဇရာပကတိကာ-ဖြစ်ခြင်း၊ ရင့်ခြင်း ပကတိ ရှိကုန်သော။

ဇာယနံ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဇာတိ၊ ဇိရဏံ ပရိပစ္စနံ ဇရာဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်းသဘောရစေ။ ‘ဇာယတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဇာတိ၊ ဇာယန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဇောယာတိ ဇာတိ’ ဟူ၍၎င်း၊ ‘ဇိရတိ ပရိ ပစ္စတိတိ ဇရာ၊ ဇိရန္တိ ပစ္စန္တိ သတ္တာ ဇောယာတိဝါ ဇရာ’ ဟူ၍ ၎င်း ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဇာတိဇရာဆတ်ဆတ် မရစေလင့်၊ ‘ဇာဘိ သဘော ဇရာသဘောရှိကုန်သော’ ဟု သာမန်အတ္ထယောဇနာ

ပြုကုန်သော်လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုသာ မှတ်ရမည်၊ ပကတိကား သဘာဝပရိယာဟ်။

ဝိပါကသဘာဝါ-အကျိုးကို ရင့်စေတတ်သော သဘောရှိ ကုန်သော၊ ဝိပါကပကတိကား - အကျိုးကို ရင့်စေတတ်သော ပကတိရှိကုန်သော။

ဝိပါကနောင် ကာရိက်ပစ္စည်းကျေသည်၊ ဝိပုဗ္ဗ ပစ္စေတု ကာရိတ ပစ္စယ။ ။ဝိပါကတိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ-တို့သည်၊ အာရမ္မဏ ကရဏဝသေန-ဖြင့်၊ ဥပေတေန-ကပ်အပ်ထသော၊ ကမ္မနာ-သည်။

အချို့သော ဆရာတို့ကား.....အာရမ္မဏ ကရဏဝသေန - ဖြင့်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ-တို့နှင့်၊ ဥပေတေန-ပြည့်စုံသော-ဟု ပေးကုန်၏၊ မသင့်၊ ဇိကာစသည်နှင့်မည်။

“ပါဒယော ကိရိယာ ယောဂေ ဥပသဂ္ဂါ၊ ဥပစ္စ ကိရိယံ သဇ္ဇန္တိ ပကာသေန္တိတိ ဥပသဂ္ဂါ” ဟုငြားသော်လည်း ဤ၌ ဥပသဒ္ဓါသည် ဥပဂမနကြိယာမျှကို မဟော၊ အတိမာလာ အစရှိသော သမာသ်၌ အကျုံးဝင်သော အတိသဒ္ဓါသည် အတိက္ကန္တဟူသော ကတ္တုသာနေ နှင့်တကွ အတိက္ကမနကိရိယာကို ဟောသကဲ့သို့ ဤဥပါဒိန္န ဟူသော သမာသ်၌ အကျုံးဝင်သော ဥပသဒ္ဓါသည် ဥပေတဗ္ဗဟူသော ကမ္မ သာနေနှင့်တကွ ဥပဂမနကို ဟော၏ ဟု ပြလိုရကား ဥပေတေန ကမ္မနာမိန့်သည်၊ ဥပသာရ ဖြစ်သျက် ဒဗ္ဗဝါစကဖြစ်သဘည်း။

ဟိတာ အနုရူပါ-လျော်သည်တို့တည်း၊ အဓိဝစနံရှိက ဥပစာ။ ။ ဥပါဒိန္နုပ္ပါဒနယ တိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ၊

သံကိလေသတိတိ သံကိလေသော၌ လောဘစသော သံကိလေ သ သုံးပါး၊ ဝါ ဆယ့်လေးပါး၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တည်းဟူသော သံကိလေသ သုံးပါးတို့တွင် တစုံကခုန်မျှ မယူလင့်၊ ဆယ်ပါးသော သံကိလေသကိုသာ ဤ၌ယူ၊ ‘သံပုဗ္ဗ ကိလေသ ဗာဓေန ဥပါတာပေန’ ဟူရကား ဝိဗာဓတိ ဥပတာပေတိစာတိ အတ္ထော မိန့်သော်၊ သံကား ဝေတွတ္တာနုဝတ္တာ။

သံကိလေသေန သမန္နာ ဂတာတိ သံကိလိဋ္ဌာ ကား ဝစနတ္တစစ်၊ ဝစနတ္တပြ၊ ဝစနတ္တဟု အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တစုံကခုမျှ မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်တူ ပြသာတည်း။ သံကိလေသ သမန္နာဂတ၊ သံကိလေသ သမ္ပယုတ္တဖြစ်သော အကုသိုလ်မွေ့တို့သည်သာလျှင် သံကိလိဋ္ဌမည်၏။ သဟဇာတ ဖြစ်သော ရုပ်တရားတို့သည် သံကိလိဋ္ဌ မမည်ကုန် ဟူလို သည်။ ဝစနတ္တကား ဤသို့တည်း။

သံ ကိလေသေဟိ သံ ကိလိသိယန္တိ ဗာဓိယန္တိ ဝိဇ္ဇိယန္တိ တိ သံ ကိလိဋ္ဌာ၊ (သုဒ္ဓကမ္မသာဓန၊ ဝိပဿနောတ္တတို့)

သံ ကိလေသေဟိ သံကိလေသာဒိယန္တိ ဥပတာပါရိယန္တိ တိ သံ ကိလိဋ္ဌာ (ဟေတုကမ္မသာဓန၊ ဥပတာပနတ္တတို့)

မရသာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကား သုဒ္ဓကမ္မသာဓနချည်း ဟူ၏။ အချို့သော ဆရာတို့ကား သမ္ပန္နာဂတ တဒ္ဓိတ် ဟူကုန်၏။ မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်း။ တပစ္စည်း အဆုံးရှိသော ကြောင့်တည်း။ ကိလိသဓာတ် နောင် “ဘာဝ ကမ္မေသုတ” ဖြင့် တ ပစ္စည်းသက်၊ သာဒိယန္တိ ပုစ္ဆိ ဘန္တိ ဟံ သာဒိဟိဋ္ဌာဖြင့် ဋ္ဌပြု၊ ကိလိဋ္ဌ ပြီး၏။ သံကိလိဋ္ဌကား ကိတန္တသမာသံ။

အတ္တာနံ-မိမိကို၊ (မိမိဟူသည်ကား တေဘုမ္မကကိုယူ) အာရမ္မဏံ-ကို၊ ကတွာ - ချီ၊ ပဝတ္တနေန ပဝတ္တဘာဝေတာ - ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (ဘာဝသမ္ပန်ကား သံ ကိလေသဿ လာ) ဝါ၊ ကတွာ ကာရာပေတွာ-ချီ၊ ပဝတ္တနေန ပဝတ္တာပန ဘာဝေတာ ဖြစ်စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (ကာရိုက်ကံကား သံ ကိလေသဿ လာ) သံ ကိလေသဿ-၏။ အာရမ္မဏ ဘာဝေန-အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့် (ပါဌသေသ) သံ ကိလေသံ-ကို၊ လဒ္ဓါ-ဌာ (အရဟ အဟဉ် သမ္ပဒါန်) အရဟန္တိ-ကုန်၏။ ဤသို့ ပဝတ္တနေနကို ဟိတ်ကြံမှု သံကိလေသဿ အာရမ္မဏဘာဝေန ဟူသော ဟိတ်တရားတည်း။ ဟိတ်မကြံမှု-

ကတွာ-ချီ၊ ပဝတ္တနေန-ဖြစ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကတွာ ကာရာပေတွာ-ချီ၊ ပဝတ္တနေန ပဝတ္တာပနဘာဝေန-ဖြစ်စေသဖြင့် (ဖြစ်စေသောအားဖြင့်) ဟု ဝိသေသနလက္ခဏာထင်အောင် သမ္ပန်၊ ရှေးကား ဋီကာစသည်နှင့် အညီ၊ နောက်ကား နော တက္ကော။

ပြန့်ပွားရေးမှု)

အာရမ္မဏဘာဝါနုတိက္ကမနုတော ကား နိတတ္ထ၊ ဥဇုကတ္ထမဟုတ်၊
နေယျတ္ထ၊ ဝက်ဂုတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇိုကာ၌ “အာရမ္မဏဘာဝံ အနု
တိက္ကမနောတိ ဇေတန ကိလေသာနုတိက္ကမနုမေဝ ဒသေတိ” ဟု
မိန့်ပြီ။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....သံကိလေသေ နိယုတ္တာဟု ချေပြီးရကား သံကိ
လေသာနုတိက္ကမနုတော ဆိုသော်သာလျှင် နိတတ္ထ၊ ဥဇုကတ္ထဖြစ်၏။
ထိုသို့ကား မဆိုခဲ့။ အာရမ္မဏဘာဝာ အနုတိက္ကမနုတော ဆိုချေရကား
နေယျတ္ထ၊ ဝက်ဂုတ္တိဖြစ်သည်ဟူလို၊ ရုပ်ပြီးပစ္စည်းကား ယုဂိက သုဂံ
သာလိက သာလိကသဒ္ဓါတို့ကဲ့သို့။ ။သံကိလိဋ္ဌတိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

‘သဟာဝိတက္ကေန သဝိတက္ကာ’ ကား ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်း၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဟူ
ကလည်း အညပုဒ်နှင့်မကင်းကောင်းရကား ယေဓမ္မာဟူသော အည
ပုဒ်တည်း။ အညပုဒ်သည် နာမ်ပုဒ်တည်း။ နာမ်ပုဒ်ဟူကလည်း ကြိယာ
နှင့် မကင်းကောင်းရကား ဟောန္တိဟူသော ကြိယာထည့်။

‘ဝါ-တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ ကတမာနိ
တိဏိ၊ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညထတ္တံ
ပညာယတိ’ ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် သင်္ခတတရားဟူက ဥပ္ပါဒ
ဟူသော ဘာနံကြိယာနှင့် မကင်းကောင်းရကား ‘ဗသော ဟောတိ
ဝေဒနာ ဟောတိ’ အစရှိသော ပါဠိတော်ကို ထောက်သဖြင့် ဟောန္တိ
ဟူသော ကြိယာထည့်၊ ဝစနတ္ထဟူက ဝစနတ္ထဇောတကနှင့် မကင်း
ကောင်းရကား ဣတိသဒ္ဓါထည့်။ ထို့ကြောင့်.....

‘ယေ ဓမ္မာ ဝိတက္ကေန သဟာ ဟောန္တိ ဣတိ တဿာ တေ ဓမ္မာ သ
ဝိတက္ကာ’ ဟု အပြည့်အစုံသမ္ပန်၊ အချို့ သောသုတို့ကား ယထာရုတပါဌ
ရှိတိုင်း သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်။

မတ္တသဒ္ဓါသည် အဝံဇာရုဏတ္ထဝါစက မဟုတ်၊ ပမာဏဝါစက
တည်း။ ဝိစာရမတ္တသည်လည်း အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်မဟုတ်၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်း
ဟု ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဝိစာရော မတ္တာ ပမာဏံ ဇေတ
သန္တိ ဝိစာရမတ္တာ” မိန့်သော်။

ဤသို့ ကြံခြင်းကား ဝတ္တိန္ဒာနုပုဗ္ဗိကတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇိုကာ
ဆရာသည် အဿတ္တိလည်း ကြံသည်။ ဤတွင် အချို့သော စာတို့၌ ဝိစာ

(ပိဋကတ်တော်

ရောဝ မတ္တာ ပမာဏာ ဟူ၍ အာကာရန္တနှင့် ရှိ၏။ မသင့်၊ ပမာဏ သဒ္ဓါသည် နပုလ္လိင်လည်း နိယတ၊ နိဂ္ဂဟိတန္တလည်း နိယတ၊ ထို့ကြောင့်၊ ပမာဏသာ လို၏။ ။ဝိတက္ကတိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

သုခ ဒုက္ခာကာရ ပဝတ္တိ-ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံအစုံ၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ကောင်း၊ မကောင်းသော အာရုံအစုံ၏ ဖြစ်ခြင်းကို)

ဤသို့ယောဇနာမူကား သုခသည် ဣဋ္ဌ ပရိယာယ်၊ ဒုက္ခသည် အနိဋ္ဌ ပရိယာယ်၊ အာကာရကား ကောဋ္ဌသဟော၊ သုခသာ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဿ အာကာရော ကောဋ္ဌာသော သုခါကာရော၊ စသည်ဖြင့် ဝိဂြိုဟ်ဆို၊

ဝါ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဤသို့ယောဇနာမူ သုခဿ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဿ အနုဘဝနံ အာကာရော သုခါကာရော စသည်ဖြင့် မဇ္ဈေလောပီကြံ၊

ဥပေက္ခတိ-လျစ်လျူရှု၏။ ဤသို့ပေးမှု ဥပအနက်မရှိ၊ ဓာတွတ္ထ အနု ဝတ္တက။

ဝါ-ဥပေက္ခတိ ဥပေတာ ဟုတွာ ဣက္ခတိ-လျစ်လျူသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ရှုတတ်၏။

ဤသို့ပေးမှု ဥပကား ဥပေတာဟော၊ ဣက္ခဓာတ်ကား နှစ်ဝိကပ်ဋ္ဌပင် ဒဿနတ္ထနှင့်နှင့်၊ မဇ္ဈတ္တာကာရ သဏ္ဍိတတ္တာ တေနာကာရေန ပဝတ္တ တိကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထသာ၊ သဒ္ဓတ္ထ မဟုတ်။ ။ဝိတိ တိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

နိဗ္ဗာန-ကို၊ ဒဿနတော-မြင်သောကြောင့်၊

အာရမ္မဏ ဒဿနကိုသာယူ၊ ပဋိဝိဇ္ဇန ဒဿနကို မယူလင့်၊ ဂေါတြ တူ ပန စသည်ကား ကိစ္စ လွန်သည်ကို ပြသည်။ ။ဒဿနတိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ပဌမပုဒ်နှင့် ဒုတိယပုဒ်၌ဇေတေသံ - တို့၏ (တို့အား) သမ္ပန်၍ ဆဋ္ဌိ၊ စတုတ္ထိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ နှစ်ပါးပင် ယူသင့်၏။ အတ္ထယုတ္တိ၊ သဒ္ဓယုတ္တိ ဖြစ်၏။ တတိယပုဒ်၌ ဆဋ္ဌိယူခဲ့သော် ယုတ္တိနှစ်ပါး မဖြစ် ၊ အတ္ထယုတ္တိ သဒ္ဓယုတ္တိ ဖြစ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ရကား ဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိကို ပယ်လိုသော ဆရာသည် တတိယ ပဒေ စသည် မိန့်သော်။

ဇေ-သို့၊ အတ္ထိ-ဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိကို၊ အဂဟောတွာ-၍၊ နေဝ။ပ။ အတ္တိတိ-ဟူသော၊ (ဟူ၍သော်လည်းပေး) ဇေ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဇေဝံ အက္ခော-ဤစတုတ္ထိဗဟုဗ္ဗိဟိကို၊(သော်လည်းဟူ)

အတ္ထယုတ္တိဖြစ်၏ ဟူသည်ကား အဟိတ်တရားတို့သည် လွတ်ခဲ့ ဟူလိုသော်၊ သဒ္ဓယုတ္တိဖြစ်၏ဟူသည်ကား ပဟာတဗ္ဗပုဒ်သည် ပဟာ ယကဖြစ်သော ဒဿနေန ဘာဝနာယ ဟူသော နိစ္စသာပက္ခိယပုဒ်မှ တပါး 'နေဝ,န'ဟူသော ပဋိသေခပုဒ်နှစ်ခုကို ငဲ့ခြင်းကြောင့် ဟေတု သဒ္ဓါနှင့် သမာသ်တွဲခြင်းသည် မသင့်ခဲ့ဟူလိုသတည်း။ဝါ-ပဟာယက ဖြစ်သော ဒဿနေန ဘာဝနာယ ဟူသောပုဒ်ကို အမြဲငဲ့ခြင်းကြောင့် ၎င်း, 'နေဝ,န'ဟူသော ပဋိသေခနှစ်ပါးကို ငဲ့ခြင်းကြောင့်၎င်း ဟေတု နှင့် သမာသ်မဖြစ်ခဲ့ ဟူလိုသတည်း၊ ပဟာယကပုဒ်ကိုသာ ငဲ့သော ဟေတုနှင့်ကား ဖြစ်၏ ဟု ခွင့်ပြုသည့်စကားကျ၏။

ဗျတိရေကအားဖြင့် ဝုတ္တုတ္တကို ထင်စေလိုရကား 'ဣတရထာ ဟိ' စသည် မိန့်သော်။ အတ္ထယုတ္တိကို ထင်စွာပြလိုရကား ဣတရထာဟိ စသည် တက်သော်၊(လည်းဟူ)သဒ္ဓယုတ္တိကား ဥဇုကတ္ထ,နိတတ္ထမရ၊ ယောဇနာကား ဤသို့တည်း။

ဣတရထာ ဣတရသ္မိံ အက္ခော-ဆဗ္ဗိဗဟုဗ္ဗိဟိသည်၊ သတိ- သော်၊ အဟေတုကာနံ-အဟိတ်တရားတို့ကို၊ တတိယပဒေန (ကရိဏ်းလာ)အဂဟဏံ-မယူခြင်းသည်၊ ဘဂဝတော(သမ္ပန် လာ)ဟိယသ္မာဘဝေယျ-၏၊တသ္မာ(ဟိတ်လာ)ယောဟေတု- ကို၊(သည်,သော်လည်းဟူ)ဒဿနေဘာဝနာဟိ-တို့သည်၊ ပဟာ တဗ္ဗော သိယာ၊ သော ဟေတုယေဝ တေသံ အဟေတုကာနံ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ (တို့အား) ဟိ ယသ္မာ နုတ္တိ၊ တသ္မာ အဂဟဏံ ဘဝေယျ-၏၊ သဟေတုကောသု - ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ (တို့တွင်သော်လည်းဟူ) (ဝိကား အဋ္ဌာနပယုဂ်၊ပဟာနန္တိယှဉ်) ဟေတုာဇ္ဇာနံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့ကိုသာလျှင်၊ ပဟာနန္တိ- သို့လည်း၊ဟိယသ္မာ အာပဇ္ဇတိ၊ဟေတုနံ ပဟာနံ နအာပဇ္ဇတိ- မရောက်ခဲ့၊ကသ္မာ(ဟိတ်လာ) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇေတသံ- ထိုဟိတ်တရားတို့၏၊ဟေတုယေဝ-ကိုသာလျှင်၊ နေဝဒဿ။ပ။ ဗျောတိ-ဟူ၍၊ဘဂဝတာ-သည်၊(ကတ္တားလာ) ဝုတ္တော-သည်။ သိယာ-၏၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုသဟိတ်တရားတို့ကို၊ နေဝဒဿ။ပ။

(ပိဋကတ်စာ)

ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထု-ကုန်သည်၊ န သိယုံ-မဖြစ်ကုန်ရာ၊ တဿ
ဟေတုဝဇ္ဇာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဟေတုနံ ပဟာနံ အာ
ပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ သမ္ပန်)

ယောဇနာဥ္စကား “ဣတရထာ ဟိသစ္စံ၊ ဟေတုယေဝဥ္စ ဟိကို
လည်း ဟိသစ္စံချည်းဟူ၏”။ သဟေတု ကေသုပိကိုလည်း ဌာနပယုဂ်
ကြံ၏။ ဆရာတို့လည်း အထူးထူး ယောဇနာကြကုန်၏။ ငါတို့ကား ဆိုခဲ့
ပြီးသည်ကိုသာ နှစ်သက်ပေးချေသည်။ ဇေတံ ဉာဏယံကား အဟိတ်တို့ကို
မယူခြင်း၊ ဟိတ်ကြည်သော တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကိုယူ၊ အယမေတ္တာ
ဂဟေတဗ္ဗေကား အတ္တကိုသာ ရည်သည်။ သဒ္ဓါကား ရှေးကဲ့သို့
အယုတ္တရင်းတည်း။ ယုတ္တိဖြစ်စေလိုမူကား.....

ပဟာတဗ္ဗေ ဟေတု ဇေတသံ အတ္တိတိ ပဟာတဗ္ဗ ဟေတု
ကာ၊ ဤသို့ ပဟာတဗ္ဗနှင့် ဟေတုကိုသာ ယှဉ်တွဲပြီးမှ ဒဿနေန
ဘာဝနာယ ဟူသော ပဟာသကပုဒ်ကို အသီးအသီးယှဉ်၊ ထို
နောင်မှ နေဝ၊ န ဟူသော ပဋိသေရတို့ကို အသီးအသီးယှဉ်၊
ဤသို့ ယှဉ်မူကား အတ္တယုတ္တိ မဖြစ်၊ သဒ္ဓယုတ္တိသာဖြစ်၏။ ။
ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုက တိကေ ဂဏ္ဍပဗ္ဗံ။

ကမ္မကိလေသေဟိကား အာစယတိဋ္ဌိ ကတ္တား။

ပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိ ပဝတ္ထာနံ-ပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိ တည်း
ဟူသော ဝဋ်တရားတို့၏ (ဖြစ်တတ်သော တရားတို့၏၊ သော်
လည်းဟူ)

ဂတိဖြင့် ပဋိသန္ဓိစုတိမှ ကြွင်းသော လောကီဝိပါက်၊ ကမ္မစရုပ်
ကိုယူ၊ ပဋိသန္ဓိစုတိ ဂတိကို နှိပ်ပျိုးပဝတ္ထနှင့် ကမ္မစာရည်းတွဲ၊ နောက်၌
တဒေဝ ပဝတ္ထကို ထောက်၍ နေဝ တက္ကော၊ ယောဇနာဥ္စကား ဂတိနှင့်
ပဝတ္ထကို သတ္တမိဘပျုရိသ်ကြံ၍ ပဋိသန္ဓိ စုတိနှင့် ဂတိ ပဝတ္ထကို
ကမ္မစာရည်းတွဲ၏။ အာစယ ဂါမိ၏ ဝစနတ္ထနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးကား
သုဒ္ဓါ နောက်ကား ဟေတု။

တံ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ-အာရုံပြု၍။

အာရုံပြုမည်ကာမျှကို မယူလင့်၊ ပရိညာ၊ ပဟာန၊ သဒ္ဓိကိရိယာ၊
ဘာဝနာတည်းဟူသော ကိစ္စလေးပါးကို ပြီးစေသောအားဖြင့်ပြုသော

အာရုံဟုယူ၊ အကယ်၍ အာရုံပြုသည်မည်ကာမျှကို ယူအံ့၊ ဂေါတြိတု၊ ဝေါဒါနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၊ ဖိုလ်၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းတို့လည်း အာစယဂါမိ၏ အရ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မသင့်။ ဝိကာဋ္ဌိကား ‘ဟေတုဘာဝေန အပစသံ ဂစ္ဆန္တိတိ အပစယဂါမိနော’ ဟု နည်းအထူးကြံ၏။

နည်းတပါးကိုပြလိုရကား ‘အဝိစ’ စသည်မိန့်သော်။

ရှေးနည်း၌ အာစယနှင့် ဂါမိအရမတူ၊ ဤ၌ကား တူသတည်း၊ အပ စယဂါမိ၌ ရှေးနည်းမှာ မတူ၊ ဤနည်းမှာ တူ၏။ ဤကား အထူး။ အာစယဂါမိတိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

တိသု သိက္ခာသု ဇာတာကား ဇာတတဒ္ဓိတ်၊ တိသု သိက္ခာသု၏ အရကား အဓိသီလ၊ အဓိဝိတ္တ၊ အဓိပညာတည်း၊ ဤတွင် သိက္ခာသုကို တပါးယူသော် နှစ်ပါးနှင့်သမ္ပယုတ်ကတ္တား၊ နှစ်ပါးယူသော် တပါးနှင့် သမ္ပယုတ်ကတ္တား၊ သုံးပါးယူသော် သမ္ပယုတ်သာ ကတ္တားလာ။

အန္တဋ္ဌ၊ ဗဟိဋ္ဌသေက္ခ နှစ်ပါးတို့တွင် ဗဟိဋ္ဌသေက္ခ၏ အတ္ထကို ပြလိုရကား ‘သတ္တန္တံ သေက္ခာနံ ဇေတဝိဝိ သေက္ခာ’ မိန့်သော်။ ဝါ-ဇာတတဒ္ဓိတ်မှတပါး ဣဒံတဒ္ဓိတ်ကိုပြလိုရကား ‘သတ္တန္တံ။ပ။က္ခာ’ မိန့်သော်လည်းတက်။

ဏရာဂါဘဝသဒမညဇတ္ထသုစန္ဒ ဣဒံဟူသည်နှင့်အညီ ဣမေစသည် ကို ဆိုကောင်းလျက် ဇေတဆိုသည်ကား ဇေတ၊ ဣမေတို့သည် အနက် အရ မထူးကြ၊ ပရိယာယ်ဟု သိစေလို၏။ ဝါ-ထိုသုတ်၌ ဣဒံဟူသည်နှင့် အညီ ဣမေ စသည်သာ ဖြစ်သင့်၏ ဟူသော မိစ္ဆာဉာဏ်ကို စဉ်စေ သည်၊ ပယ်သည်၊ ဣဒံတဒ္ဓိတ်ပြုလျှင်းမူလည်း အနညသာ ဓာရဏသန္တက ကိုသာ ကောက်၊ အညသာ ဓာရဏ သန္တက သာမန် ယူချေသော် သေက္ခတို့၏ သန္တာန်ဖြစ်သော တေတုတ္တိကသည် ပဌမပုဒ်၏အရ ဖြစ်ခဲ့ ရာ၏။

အပရိယောသိတ သိက္ခတ္တာ-အဆုံးသို့ မရောက်သေးသော သင်ခြင်း ရှိသောကြောင့် (သဒ္ဓတ္ထ) မဆုံးသေးသော အကျင့် ရှိသောကြောင့် (သဒ္ဓတ္ထ) မပြီးသေးသော ကိစ္စရှိသောကြောင့် (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

အဝသယနံ ဩသော၊ ဩသောဇေ ပရိယောဓသော၊ တံ ဣတာ ဂတာ ပတ္တာတိ ပရိယောသိတာ၊ န ပရိယောသိတာ အပရိယောသိတာ၊ ဥပရိ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မာနံ သိက္ခာနံ ပကတူ ပနိဿယ ပစ္စယဘာပေန ဥပ္ပါဒနံ သိက္ခာ၊ (ရှေးသဒ္ဒတ္ထတို့) အဝသယတိတိ ဩသိကာ၊ ဩသိတာဇေ ပရိယောသိတာ၊ (သိက္ခာ၌ အတူ)အပရိယောသိတာ သိက္ခာ ဇေတသန္တိ အပရိယောသိတသိက္ခာ၊ အရကား အရဟတ္တဖိုလ်အား ဥပနိဿယ ပြုသော သေက္ခတရား ခုနစ်ပါး ရ၏။ (သိက္ခာ သမ္ပယုတ္တာယေ ဓမ္မာဟု ကတ္တားလာ)

သယမေဝ သာမံဇေ-မိမိအလိုလိုပင်လျှင် (ဥပရိ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မ - ကံလာသင့်၏) သိက္ခန္တိ ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တိ ပရိပဇ္ဇန္တိ ပူရေန္တိ- ဖြည့်တတ်ကုန်၏။ သိက္ခန္တိ-ဖြည့်ကုန်၏ (သော်လည်း အကျဉ်းပေး) ဣတိပိ သေက္ခာ-ကုန်၏။

ဤ၌ သိက္ခန္တိမျှသာ ဆိုကောင်းလျက် သာမံယေဝကိုဆိုသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ် ကတ္တားကို စဉ်စေလိုသည်။ သမ္ပယုတ်ကတ္တားကို စဉ်စေလိုသော် “ သယမေဝ သဒ္ဓဟတိတိ သဒ္ဓါ ” စသော ဝိဂ္ဂဟကဲ့သို့တည်း။ ဤ သယမေဝ သိက္ခန္တိတိကား ဝစနတ္ထစစ်, ဝစနတ္ထပြု, ဝစနတ္ထတု အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် ဝစနတ္ထပြုအဘယ် ဝစနတ္ထကိုပြုသနည်း၊ ကိတ် ဝစနတ္ထကို ပြုလိုသည်၊ အဘယ် ကိတ်ဝစနတ္ထနည်း၊ ကတ္တုသောနေ ကိတ် ဝစနတ္ထကို ပြုလိုသည်၊ အဘယ်ကတ္တုသောနေ နည်း၊ တသီလ ကတ္တုသောနေကို ပြုလိုသည်၊ အသို့ ပြုရအံ့နည်း။ “ ဥပရိ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မာနံ သိက္ခာနံ ပူရဏံ သီလံ ဇေတသန္တိ သေက္ခာ ” ဟု ပြုစေလိုသည်။ ကေမိတို့ကား ‘ကုသုလော သယမေဝ ဘိဇ္ဇေတေ၊ ပါနိယံ သယမေဝ ဝီယတေ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ကမ္မကတ္တား ဟူကုန်၏။ မသင့်၊ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူကား သယမေဝ သိက္ခိယန္တေဟု မဆိုသောကြောင့် တည်း။

သိက္ခန္တိ၌ ယ ကျေသည်။ အန္တေဟူသော အတ္တနော ပုဒ်ကိုလည်း အန္တိ ပြန်သည်ဟူငြားအံ့၊ မသင့်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဤကား၌ “ သယမေဝ သိက္ခန္တိတိ သိက္ခာနံ သီလာနမေတံ နိဒဿနံ ” ဟု ကတ္တား၏အဖြစ်ကိုသာ ပြတတ်သော တသီလဖြင့် မိန့်သောကြောင့်တည်း။

ပြန်ပွားရေးမူ)

လောကီ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည် သေက္ခမဟုတ်ကုန်လျှင်းမူလည်း ‘ယတ္ထ အသင်္ကာ၊ တတ္ထ ပဋိသေခေ’ ဟူရကား အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ အသေက္ခဟု ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘နသက္ခတိ အသက္ခာ’ မိန့်သော်။ ပဋိသေခေတ္တမှတစ်ပါး ဝုဗ္ဗတ္တကိုနိတတ္ထ၊ သဒိသတ္တကို နေယျတ္တ သာမုတ္တအားဖြင့် ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ ဝါ စသည် မိန့်သော်။

နောက်နည်း အလိုကား ဝုဗ္ဗတ္တ ၌ သိသာ၏၊ သဒိသတ္တ၌ကား မနုဿ နှင့်တူ သည်ကို အမနုဿဟူသကဲ့သို့၊ ပြာဟ္မဏနှင့် တူသည်ကို အပြာဟ္မဏဟူသကဲ့သို့၊ သေက္ခနှင့်တူရကား အသက္ခဟူပါသည်။ မရသာရတ္တ၌ အသဒ္ဓါ၏သဒိသတ္တကို ဆိုခြင်းသည်မသင့်၊ သဒိသုပစာ ဆိုလိုသည်ဟူ၏။ ဤသက္ခတိတ်ကို လွယ်၏ဟု မမှတ်လင့်၊ အလွန်ခဲစွာ ထိုသို့ခဲလျက် ငိုကာ၊ အနု၊ မဏိဒိပ စသည်တို့၌ လာသည်အတိုင်း ဆိုသည်ရှိသော် ကျယ်လွန်းအံ့ဖိုးသောကြောင့် ဤမျှသာဆိုလိုက်သည်။။ သေက္ခတိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ပရိတ္တတိတ်ဝယ် ပရိတ္တအနက်ကို အဋ္ဌကထာဆရာကား.....အပ္ပမတ္တကဋ္ဌိမိန့်ပြီ၊ ငိုကာဆရာကား ဤ၌ပရိတ္တသဒ္ဓါသည် “ပရိတ္တံ ဂေါမယံ ဝိဇ္ဇာ” စသည်ကဲ့သို့ အပ္ပမတ္တကဋ္ဌိသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ‘ယေန စက္ခုပသာဒေန ဂူပါနိ သမနူပဿတိ၊ ပရိတ္တံ သုရပံ ဇေတံ၊ ဣကာသိရသ မုပပံ’ ၌ကဲ့သို့ ခုဒ္ဒကတ္တဟု ပြလိုရကား ‘ကိလေသ ဝိက္ခမ္ဘန သမတ္တ တာဒိ ဝိ ပရိတ္တာ’ ဟု မိန့်ပြီ၊ တနည်းလည်း ဩဠာဂိုကဖြစ်သော ကာမတဏှာစသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ရကား ပရိတ္တမည်သည်ဟူ၏။

ကိလေသဝိက္ခမ္ဘန သမတ္တတာယ၊ ဝိပုလ ဗလတာယကား ကုသိုလ် တွင်ရှေ့ ယူ၊ ဒိဗသန္တာနတာယကား ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာသုံးပါး ၌ပင်ယူ၊ ငိုကာဆရာကား သုရပဖြစ်သော ရူပတဏှာ စသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဩဠာဂိုကဖြစ်သော ကာမတဏှာစသည်ဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်သော တရားသည် မဟဂ္ဂတမည်၏ ဟု အဋ္ဌကထာမှ တစ်ပါး တနည်းကြံ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် အပ္ပမာဏ၌ ‘အ’သည် ဝိရဟတ္တ၊ ဝိရုဒ္ဓတ္တ၌ဖြစ်၏။ ငိုကာဆရာ အလိုအားဖြင့် ‘အ’သည် အစေတသိကာ’ စသည်၌ကဲ့သို့ အညတ္တဟူလို၏။ ။ပရိတ္တတိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

(ပိဋကတ်တော်)

ပရိတ္တာရမ္မဏတိကကား ဥတ္တာနုတ္တရိ၏။ ထိုသို့ရှိငြားသော်လည်း မဏိဒီပဉ္စမိနဲ့သကဲ့သို့ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနဖြစ်လာအောင်ဆိုသည်ရှိသော် ဂဏ္ဍိပဗ္ဗဖြစ်၏။ ကျယ်အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ။

ဟိနတိကံ၌ ဟိနသဒ္ဓါသည် ပဟိနုတ္တ၊ လာမကဏ္ဍ၌ ဖြစ်ရကား ဟိနာတိ လာမကာမိနဲ့သော်။ လာမကဏ္ဍကိုဟောမူ အနိပ္ပန္နပိဋိပဒိက၊ ပဟိနုတ္တကိုဟောမူ နိပ္ပန္နပိဋိပဒိက၊ အကုသိုလ်သည် ပဟာတဗ္ဗ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဟိနုတ္တမဖြစ်သင့်သည်မဟုတ်ပါ။ လောဟူငြားအံ့မန္တိမ၊ ပဏိတဟူသော သဒ္ဓန္တရိုက်နှင့်တကွဖြစ်ရကား ဤ၌မသင့် ဟု ပယ်၊ အနိဋ္ဌရုပ်သည် ဖိရုန္တနိယ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လာမက မည်ခဲ့ရကား အကုသလာ ဓမ္မာ မိနဲ့သော်။ ပဏိတသဒ္ဓါသည် မရရ ဥတ္တမ အတပ္ပကဏ္ဍ၌ ဖြစ်ရကား ‘ဥတ္တမဋ္ဌေန အတပ္ပကဋ္ဌေန’ စသည်မိနဲ့သော်။

ပဏိတကား အနိပ္ပန္နဟူလို။ တပါးသောအရာ၌ကား “အတ္တနော ပစ္စယေဟိ ပဓာနဘာဝံနိတံ ပဏိတံ” ဟု နိပ္ပန္နကိုပြု၏။ (အတပ္ပကဋ္ဌေန-မရောင့်ရဲသောအားဖြင့် အနက်ပေး) ဤ၌ တပသဒ္ဓါကား ‘ဣတပတိ ပစ္စတပတိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သန္တာပနုတ္တ၌မဖြစ်၊ ‘သန္တပေတော သန္တပေတိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သန္တပနုတ္တ၌ ဖြစ်သည်။ ထိုကို မသိသော အချို့သော သူတို့သည် ‘မပူပန်စေတတ်သောအနက်အားဖြင့်’ ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။ ။ ဟိနတိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

အသုဘာဒီသု၌ အာဒိဖြင့် အသုခ, အနိစ္စ, အနုတ္တကိုယူ၊ မိစ္ဆာသဒ္ဓါသည် ‘ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော’ စသည်၌ လာမကဏ္ဍ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စသည်၌ ဝိပရိယတ္တဖြစ်ရကား “မိစ္ဆာ မုသာ-မှားကုန်သော၊ သဘာဝါ-တို့သည်” ဟု ဝိပရိယတ္တ ထင်ရှားပေါ် လွင်အောင်ဖွင့်၍ ယောဇနာ၊ ထို့ကြောင့် ဒီကာ၌ “မိစ္ဆာသဘာဝါတိ မုသာသဘာဝါ” ဟု မိန့်ပြီ။ အတ္တသဒ္ဓါသည်လည်း ဗတ္တကာယစသော အနုကဏ္ဍ ၌ ဖြစ်ရကား သဘာဝါဟု မိန့်သော်၊ သဘာဝတ္ထ၌ဖြစ်သည် ဟူလို။ တောင့်တတိုင်း မရသောကြောင့်၎င်း၊ သုဘအစရှိသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်သောကြောင့်၎င်း မိစ္ဆတ္ထမည်သောဟူပြီ။ ဗလကာလ နိယမအားဖြင့်တည်း နိယတမည်သလော၊ ဗလဒါနနိယမအားဖြင့်တည်း နိယမမည်သလော စုဒ္ဓိရှိရကား ဗလကာလနိယမအားဖြင့် မည်ကြောင်းကို ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဝိပါကဒါနေ စသည်မိန့်သော်။

ပြန်ပွားရေးမူ)

ထိုထွင် မိန့်လိုရင်းကား ‘ဘေဒါနန္တရမေဝ ဝိပါကဒါနတော နိယ
တာ’ ဟူသည်တည်း။ ဝိပါကဒါနေ သတိကား ယင်းသည့်ပါဌကထွက်၊
အသို့ထွက်မည်နည်း။ ဆရာ-အနန္တရ၌ အကျိုးပေးသောဆီ၏၊ အကယ်
၍ ယင်းသို့ ဆိုချေသော် တယောက်သောသူ၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော
ခပ်သိမ်းသော အနန္တရိယကံတို့သည်ပင် အကျိုးပေးသည် ဟူသော
အနက်သည်ရောက်၏ စုဒ္ဓိရှိရကား ထွက်သော်။

ထွက်သည်အလိုကား ‘အနေကေသု အာနန္တရိယေသု ကတေသု
ယံ တဏှ ဗလင်္ဂံ၊ တံ ဝိပစ္စတိ၊ န ဣတရာနိ၊ တေသု အညတရသ္မိ’ ဝိပါက
ဒါနေ သတိ’ ဟူလို၊ အနက်ကား ဤသို့တည်း.....

ဝိပါကဒါနေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ခန္ဓဘေဒါနန္တရမေဝ-
စုတိ၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာလံ-ကာလ၌၊

ကာလံ သဒ္ဓါကား သေသတည်း၊ ကာလဝါစကသဒ္ဓါ နောင် ယေ
ဘုယျအားဖြင့် ဘုမ္မတ္တ၌ ဥပယောဂတည်း၊ ‘ဧကံသမယံ’ စသည်ကဲ့သို့
တည်း၊ ဘေဒါနန္တရ၌ ဘေဒလည်း စုတိဟော၊ စုတိပရိယာယ်၊ ထို့
ကြောင့် မရဏနိဒ္ဒေသ၌ ‘တတ္ထ ကတမံ မရဏံ၊ ယာ တေသံ တေသံ
သတ္တာနံ တမာ တမာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒေါ အန္တရ
ခေနံ မဇ္ဈမရဏံ ကာလံကြံယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ကဠေဝရဿ နိက္ခေ
ပေါ ဇိဒိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ’ ဟု ဟောတော်
မူအပ်ပြီ။

ဗိုကာဆရာကား ကာလနိယမကို အလိုမရှိ၊ ကာလနိယမယူခဲ့သော်
ဤသို့အပြစ်ရောက်၏ဟု များစွာဆိုပြီး ဗလဒါနနိယမကိုအလိုရှိကြောင်း
မိန့်တော်မူ၏၊ ကျယ်အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်ပြီ၊ ဗလဝ ဖြစ်ဟန်
ကိုလည်း ဆိုအပ်လျက် ကျယ်အံ့ ဖိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်၊
ဗိုကာ၊ မဏိဒိပတို့ကို ညှိ၍ ကြည့်လေ၊ ကြံဆလေ၊ လွယ်၏ မမှတ်ရာ။

သမ္မာသဒ္ဓါသည် သုန္ဒရ၊ ပသဋ္ဌ၊ အဝိပရိတ၊ ဉာယ၊ ဥပါယ၊ ပကာရ
အနက်တို့၌ ဖြစ်ရကား၊ “သမ္မာ သစ္စာ အဝိပရိတာ-ကုန်သော၊ သဘာ
ဝါ-တို့သည်။” ဤသို့ ဖွင့်၍သမ္ပန်၊ ထို့ကြောင့် “သမ္မာ သဘာဝါတိ
သစ္စသဘာဝါ” ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ ပစ္စတ္တ အဝိပရိတဏှ အထူး။ ။ မိစ္ဆတ္တ
တိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

(ပိဋကတ်စာ)

မဂ္ဂါရမ္မဏ တိက်၌ မဂ္ဂဟူသည် အရိယမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကိုသာ ယူ၊
ပထိတ်ကား ‘ပရိပုဏ္ဏမဂ္ဂ ကိစ္စက္ကာ’လား၊ ‘မဂ္ဂါ အာရမ္မဏံ။ပ။ဏာဖြင့်
မဂ္ဂဿ အာရမ္မဏံ ဧတသန္တိ စသည်ကို စဉ်စေသည်။အဋ္ဌကိကောပိ၌
ပိကား အာယာ သမ္ပိဏ္ဍန။

ပစ္စယဇဉ္ဇန-မဂ္ဂပစ္စည်း၏ သတ္တိဖြင့် (မဂ္ဂပစ္စယ သတ္တိဖြင့်
သော်လည်း သာမန်ပေး)

ပစ္စယသဒ္ဓါသည် ပစ္စတဗ္ဗ၊ ဥပထမ္ဘက၊ ဥပကာရက၊ ကာရဏတ္ထ
တို့၌ ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ဤ၌ ပစ္စယကား ကာရဏတ္ထ၌သာ ဖြစ်၏။ ကာ
ရဏ သည်လည်း ပရိယာယ၊ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့်နှစ်ပါးပြား၏။ ထိုတွင်
ဤ၌ နိပ္ပရိယာယသာ၊ နိပ္ပရိယာယလည်း ကမ္မစသည်ဖြင့် လေးပါး၊
ဟေတုပစ္စည်း စသည်ဖြင့် နှစ်ဆယ့်လေးပါး ပြားရကား ဤတွင် ကမ္မ
စသော စတုဗ္ဗိစ ကာရဏကိုမလို၊ ဟေတုပစ္စည်းစသော စတုဒီသ
ကာရဏကို လိုသည်။ ထိုတွင်လည်း ဟေတုပစ္စည်း စသော ဧကောဒသ
ကိုသာ လိုသည်။ ထိုတွင်လည်း မဂ္ဂပစ္စည်းကိုသာ လိုသည်။ ထို့ကြောင့်
ရကား မဂ္ဂပစ္စယဇဉ္ဇန ဟု ဖွင့်၍သမ္ပန်၊ ဤကို ရည်၍မဟုတ်လော၊ နိကာ
၌ ‘ပစ္စယဇဉ္ဇနာတိ မဂ္ဂပစ္စယဇဉ္ဇန’ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဤ၌အဋ္ဌလည်း သဒ္ဓါတိဇေယျ မဟုတ်၊ ဘာဝဋ္ဌတည်း၊ ထို့ကြောင့်
နိက္ခေပ ကဏ္ဍ ဝိကာ၌ ‘ပစ္စယဇဉ္ဇနာတိ မဂ္ဂပစ္စယ သင်္ခါတေန သမ္ပ
ယောဂ ဝိသိဇဉ္ဇန ပစ္စယဘာဝေန’ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ဘာဝဟူသည် သတ္တိ
တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရကား ပစ္စယနှင့် အတ္ထကို မဏိဒီပ၌ မဂ္ဂါစ
သော ပစ္စယောစာတိ မဂ္ဂပစ္စယော၊ တဿ အတ္ထော ဘာဝေါ မဂ္ဂပစ္စ
ယတ္ထော’ ဟု သတ္တိရ ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသ ပြုအပ်ပြီ။ ဤပဋ္ဌမနယ၌ အရိယ
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှတစ်ပါး မဂ္ဂသမ္ပယုတ်သည် မဂ္ဂဟေတုကမည်၏။ မဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး မမည်။ ထို့ကြောင့် နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ “အရိယမဂ္ဂ သမဂ္ဂိဿ
မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဋ္ဌပေတွာ တံ သမ္ပယုတ္ထော ဝေဒနက္ခန္ဓော။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊
ဣမေဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ” ဟု ဟောတော်မူလတ္တံ့။ ဤပါဠိတော်ကို
ထောက်၍ ပဋ္ဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသည်။

အရိယမဂ္ဂသမဂ္ဂိဿ အလောဘော အဒေါသော အမောဟော။ပ။
ဣမေဓမ္မာ ကုသလာ ဟူသော နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ တတိယ ကို ဟေတု
ပြန်ပွားရေးမှ)

ဗဟုကအားဖြင့် ဒုတိယနယပြု၍ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တဘျာဝါ ဟောတု။ပ။ဟောတုကာ မိန့်သော်။

ဤတွင် ဝစနုတ္တအလိုကား မဂ္ဂိတ္တုပ္ပါဒ်အကုန် ရရှိင်ရှိ၏။ နိက္ခေပ ကဏ္ဍအလိုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ ရ၏။ အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂါစေဝ ဟောတုစ။ပ။ဟောတုကာ ဟူသော နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ဒုတိယ နယကို တတိယနယအဖြစ်ဖြင့် ပြလိုရကား ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ သယံ။ပ။ဟောတု ကာ’မိန့်သော်။

ဤတွင် ဝစနုတ္တအလိုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိကြည်သော မဂ္ဂင်ချနစ်ပါးတို့နှင့် တကွ မဂ္ဂိတ္တုပ္ပါဒ်ရရှိင်ရှိ၏။ နိက္ခေပကဏ္ဍအလိုကား မဂ္ဂင်ချနစ်ပါး ရ၏။ နိက္ခေပကဏ္ဍကိုသာလိုက်၍ မှတ်သားရမည်။

တရားမင်းဘုရားသည် နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မဂ္ဂင်တည်းဟူသော အဓိပတိကို မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဟောမူ၍ မဂ္ဂိတ္တု အဓိပတိရှိသောတရားကိုသာ မဂ္ဂါဓိပတိ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ဆရာလည်း ဘုရားအတူပြလိုရကား ‘အဘိဘဝိတွာ’ စသည်မိန့်သော်။

မဂ္ဂါစ သော အဓိပတိစာဘိ မဂ္ဂါဓိပတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနောစ မဂ္ဂါဓိပတိနောစ မဂ္ဂါဓိပတိနောဟု ဧကသိသ်ပြုလေသို့မှ ‘မဂ္ဂါ ဓိပတိ ဓမ္မံ ပနိစ္စ မဂ္ဂါဓိပတိ ဓမ္မော ဥပဇ္ဇတိ၊ နာဓိပတိ ပစ္စယာ၊ မဂ္ဂါဓိပတိ ခန္ဓ ပနိစ္စ မဂ္ဂါဓိပတိ အဓိပတိ’ ဟူသော ပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော်နှင့် ညီအံ့သည်။ ‘သဗ္ဗပေကသေသဝသေန သမာန သဒ္ဓတ္တ ဝသေနဝါ’ ဟူသော ဋီကာနှင့်လည်း ညီအံ့သည်။ အဓိ ပတိကား ဤအရာတွင် နှစ်ပါးကိုပင်ယူ။

အတ္တာမိနာနံ ပတိ အဓိပတိ၊ (ဝိဂြိုဟ်)။ ။မဂ္ဂါရမ္မဏတိဧက ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဥပ္ပါဒတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝဘင်္ဂါ-တိုင်အောင်၊ ဥဒ္ဓံ-၌၊ ပန္နာ ဂတာ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။

ဥပါဒ်နှင့်ဘင်္ဂါကိုဆိုသဖြင့် အလယ်၌ ဋီကာ အရတ္တသိဒ္ဓိ၊ ဥဒ္ဓံ အပါ ဒါနိကား ရှေ့ပြောပြပါလော၊ အနန္တရ နိရုဒ္ဓါနံ ဘင်္ဂါကဏ္ဍတောဟုပေး၊ ဥပ္ပါဒတောကို အပါဒါနိဟု ထင်တတ်ကုန်၏ မသင့်၊ ဥဒ္ဓံ အရကား

ခဏ သုံးပါးကိုယူ၊ ဥကို ဥခွံဟု ဖွင့်ကျိုး ဥခွံ ကမ္မ စသည်၌ မဖြစ်၊ ဥပရိတ္တ၌ ဖြစ်၏ဟူလို။

ပန္နသဒ္ဓါသည်လည်း ပန္နလောမ စသည်၌ ပတ်တတ္တ၌ ဖြစ်၏။ ပန္နဘာရော စသည်၌ ဩရောပေတိ အက္ခန္ဓဖြစ်၏။ ထိုတွင် ပတ်တတ္တ၌ ဖြစ်၏ဟုပြလိုရကား ဂတာ မိန့်သော်၊ ဝါ-ပဒ ဂတိမိဟူရကား ဂတာ မိန့်သော်၊ ဂတာသည်လည်း ပဝတ္တ၌ ဖြစ်၏ဟု ပြလိုရကား ပဝတ္တာ မိန့်သော်၊ ဝါ-ဂတာ ဟူသည် အက္ခအားဖြင့် ပဝတ္တာသာ ဖြစ်ရကား ပဝတ္တာ မိန့်သော်၊ ပဝတ္တာသည် ဇာတ ပရိယာယ်၊ ဝါ-ဌိတပရိယာယ်၊ ကေမိတို့ကား နိဗ္ဗာပါရအဖြစ်ကို သိစေလိုရကား ပဝတ္တာ မိန့်သည် ဟူကုန်၏။

ဥပဇ္ဇန္တိ ဥခွံ ပါပုဏန္တိတိ ဥပ္ပန္နာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု ဥခွံပါပုဏံ သူတိ ဥပ္ပန္နာ။

ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် နှစ်ပါး၌ ဥပ္ပတ္တိ ကြိယာကို ဖြစ်လိုရကား န ဥပ္ပန္နာ တိ အနုပ္ပန္နာ မိန့်သော်၊ ပဋိသေခ နှစ်ပါးတို့တွင် ကြိယာကို တားမြစ်ရကား ပသဇ္ဇ ပဋိသေခတည်း၊ ကြိယာကို မြစ်မှု ပသဇ္ဇ၊ ခြိမ်ကို မြစ်မှု ပရိယုဒါသ -ဤကား အထူး။

‘ဥပ္ပဇ္ဇန္တံ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒေါ ဇေတသံ အတ္တိတိ ဥပ္ပါဒိနော’ စသည်ကို စဉ်စေလိုရကား ပရိနဋ္ဌိတ။ ပ။ နော မိန့်သော်။ ။ဥပ္ပန္နတိကေ ဂဠိပဗ္ဗိ။

အတိတတိက်၌ အတ္တနော သဘာဝံကား ကက္ခန္ဓံ၊ ဗုဒ္ဓနုစသော ပိသေသ လက္ခဏာကိုယူ၊ ဥပ္ပါဒါဒိက္ခဏကား ‘တိဏိမာနိ တိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ ကတမာနိတိဏိ၊ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ’ ဟူသော သာမညလက္ခဏာကို ယူ။

သဿ အတ္တနော ဘာဝေါ သဘာဝေါ၊ ခဏိယန္တိ လက္ခဏိယန္တိ ဇေတနာတိ ခဏော၊ ဥပ္ပါဒါဒိစ သော ခဏောစာတိ ဥပ္ပါဒါဒိက္ခဏော၊ (ဝိဂြိဟံ)

ဝါသဒ္ဓါကား “ ရာဇတောဝါ ” စသည်၌ကဲ့သို့ စကာရတ္တ၌ ဖြစ်သည်၊ ပတွာ အတိတ္တန္တာကား အတိတာ၏ ဝစနုတ္တပြီ။

အယိံသု ဂမိံသု တိ ဣတာ၊ ဣတာ ဂတာ ပတွာ ဟုတွာ
အတိက္ကန္တာ တိ အတိတာ၊ (ဝိဂြိဟ်)

ဣတာဟိ ဟုလိုလျက် ဝိပရိတအားဖြင့် အတိတာဟူပါသည်။ ဇေတဗ္ဗိ
ဂန္တဗ္ဗိ ပါပုဏိတဗ္ဗန္တိ ဣတံ၊ ဣတံ အတိက္ကန္တာဟိ အတိတာ ကို စဉ်
စေ၊ တွာ ပစ္စယန္တ ပုဒ်သည် အာကာရ နိဒဿနသာ ဟူရကား အတိ
ယိံသု အတိဂန္တိံသု အတိက္ကမိံသုဟိ အတိတာ သော်လည်းဆို။

ဥဘော အံသာ ကောဋ္ဌာသာ အဝယဝါ ဇေတသ္မာတိ ဥဘယံ၊
ဥဘသဒ္ဓါနောင် အံသဏ္ဍိ ယ ပစ္စည်း၊ ဇေတသံ သဘာဝ ဥပ္ပါ
ဒါ ဒိက္ခဏာနံ ဥဘယံ ကဒုဘယံ၊ ပိကား အပေါင်းနောင် ထိုင်
ရကား အဝယဝ သမ္ပိဏ္ဍာန၊ အာဂန္တိံသု ပဇ္ဇိံသုဟိ အာဂတာ၊
န အာဂတာ အနာဂတာ၊ (နတ္ထိ အာဂတံ စသည်ကို စဉ်စေ၊)
တဉ္စ တဉ္စ တံ တံ၊ ရှေးကား ဗိန္ဒာဂမန၊ နောက်ကား ဝိဘ
တုန္တိ။

ပဒိုသဒ္ဓါ၏ အဘိဓမ္မာ စသည်ကို စဉ်စေလိုရကား ပဒိုစ္စမိန့်သော်။
ဥပါဒယ အာဂမ အဏ္ဍိ ဖြစ်၏ ဟုလို။ ။ အတိတ တိကေ ဂဇ္ဈိ
ပဗ္ဗိ။

အတိတာရမ္မဏတိက်ကား ဥတ္တာန။ ။ အတိတာရမ္မဏတိကံ။

အဇ္ဈတ္တ တိက်၌- 'ဇေံ ဣမိနာ အာကာရေန ဣမိနာ ဘေဒဒေန ဣမိနာ
ဝိသေသေန- ဤသို့သော အသုံးဖြင့်။

ဇေံ သဒ္ဓါကား အာကာရတ္ထတည်း၊ အာကာရဟူသည်လည်း ကာ
ရဏ စသည်မဟုတ်၊ ပကာရတည်း၊ ပကာရလည်း တုလျမဟုတ်၊
ဘေဒတည်း၊ ဘေဒလည်း ဘိဇ္ဇနစသည်မဟုတ်၊ ဝိသေသတည်း၊ ထို
ကြောင့် ယခင် သမ္ပန်ထွက်သည်။ ဝိသေသ၏အရကား စက္ခု အစရှိ
သောအဖြစ်၊ ဖုသနစသောအဖြစ်၊ တရသောသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော
သန္တာန်တို့ကိုယူ။ "ဝါ၊ ဇေံ ဣမိနာ ဤဒိသေန - ဤသို့ စက္ခာယတန
စသောအဖြစ်၊ ဖုသန စသောအဖြစ်၊ တရသောသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်
သောအဖြစ်ဖြင့်" ဤသို့သမ္ပန်မှ ဇေံကား ဣမသဒ္ဓတ္ထတည်း၊ ဤ၌ ဣမ
သဒ္ဓါသည် တသဒ္ဓါကဲ့သို့ ပသိဒ္ဓ ဝိသယဖြစ်သတည်း။

“အတ္တာနံ အဓိ အဇ္ဈတ္တာ” ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို အန္တောနိတပြု၍ ထိုဝိဂ္ဂဟ၏အတ္ထကိုသာပြုလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘အတ္တာနံ အဓိကာရံ ကတွာ ပဝတ္တာတိ အဇ္ဈတ္တာ’ မိန့်သော်။ ဝါ-အဇ္ဈတ္တ ဟူသောပုဒ်သည် အဗျယိဘောသမာသ်သာတည်း၊ အဗျယိဘောသမာသ်ဟူကလည်း နိစ္စသမာသ်သာတည်း၊ နိစ္စသမာသ်ဟူက အသပဒဝိဂ္ဂဟတည်း ဟု ပြုလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘အတ္တာနံ အဓိကာရံ ကတွာ’ စသည် မိန့်သော်။

ဤကား ယေဘုယျကိုရည်သည်၊ အပ္ပကအားဖြင့် သပဒဝိဂ္ဂဟလည်း ရှိသင့်ပါ၏။

‘အတ္တာနံ ပတိ ပဠတ္တံ၊ အနုမာသံ အနုမာသံ အနု အနုမာသံ၊ ပဗ္ဗတဿ တိရော တိရောပဗ္ဗတံ၊ ပါသာဒဿ အန္တော အန္တောပါသာဒံ’ စသည်ကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာဆရာသည် သပဒဝိဂ္ဂဟကိုပြုခြင်းငှါ ‘အတ္တာနံ အဓိ အဇ္ဈတ္တာ’ ဟု မိန့်ပြီ။

အဗျယိဘောသမာသ်၌ အဓိသဒ္ဓါသည် အဓိကာရတ္ထ၊ ပဝတျတ္ထ၌ ဖြစ်ပြီ။ ‘ဝိတ္တံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣဝိ အဓိဝိတ္တံ’ စသည်ကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် အဓိသဒ္ဓါသည် အဓိကာရတ္ထကိုရည်၍ အဓိကာရံ ကတွာ၊ ပဝတျတ္ထကိုရည်၍ ပဝတ္တာမိန့်သော်။

အံ ဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယိဘာဝါဟူသော သုတ်သည် အနိစ္စဖြစ်သောကြောင့် အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မာ ဟု မဟောမူ၍ အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အဋ္ဌကထာဆရာသည် အဇ္ဈတ္တာ ချသော်၊ ဝါ-ဗုဒ္ဓဝိယဆရာသည် မိန့်အပ်သော-

န ပဉ္စမျာယ မန္တာဝေါ၊ ကွစိတိ အဓိကာရတော၊
တတိယာ သတ္တမိ ဆဋ္ဌိ-နံ တု ဟောတိ ဝိကပ္ပတော။

ဟူ၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်ပြအပ်သော ပဌမာ ဒုတိယာ စတုတ္ထိတို့၏ နိစ္စအဖြစ်ကိုပယ်၍ အနိစ္စဟု သိစေသည်။

တေနာနန္ဒ ဘိက္ခုနာ ။ပ။ သဗ္ဗာပတဗ္ဗိကား တသုတ်၊ အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတောကား တသုတ်၊ ဝေါစရအဇ္ဈတ္တသုတ်၌ နှစ်သုတ်တည်း။

ပြန်ပွားရေးမူ)

အာနန္ဒ-နွာ၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပုရိမသ္မိ-သော၊ တသ္မိ-
 ယေဝ သမာဓိနိမိတ္တေ - ထိုပဌမဗျာန် အစရှိသော သမာဓိ၏
 အာရုံ၌၊ ဗိတ္တံ-ပဌမဗျာန်စသော ဗိတ်ကို၊ သဏ္ဍပေတဗ္ဗံ-ကောင်း
 စွာထားအပ်၏။ (ကောင်းစွာ တည်စေအပ်၏) အဏ္ဏတ္တမော-
 ဗျာန်၏အာရုံဖြစ်သော ကဿုဏ်းအစရှိသည်၌လျှင်၊ ဗိတ္တံ-ကို၊
 သဏ္ဍပေတဗ္ဗံ-၏။

အဏ္ဏတ္တံကား သမာဓိနိမိတ္တေ၏အဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် နှစ်ထပ်ယောဇနာ
 သည်၊ အချို့သောသူတို့ကား ဝိသေသနဟူကုန်၏၊ ဤ၌ တေနဟူသော
 ဝိသေသျှ အပါကဋ ဝဏ္ဏန္တ ဝိသယ၏ ဝိသေသန ပါကဋ ဖြစ်သော
 ယကို ထည့်လိုမူကား-

ယဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗျာနာ-အပါကဋဖြစ်သော ရှေ့
 ဗျာန်မှ၊ ဝုဠဟိတွာ အဏ္ဏတ္တံ-အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော
 ခန္ဓာတို့၏။ (ဆဋ္ဌိ ဗဟုဝစနဿ အမာဒေသော) သုညတဉ္စ-
 သုညတအဖြစ်ကို၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော
 ခန္ဓာတို့၏။ ('သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဗလပက္ခာ' စသည်ကဲ့သို့ ဆဋ္ဌယတ္တ၌
 ပထမာ၊ ဝါ-ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ-လောပ၊ အာကာရဒီဃ) သုညတဉ္စ-
 သုညတအဖြစ်ကို၎င်း၊ အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါ-တို့၏၊ သုညတဉ္စ-ကို၎င်း၊
 အာနေဉ္စ အရူပံ၊ ဝစရဗျာန်ကို၎င်း၊ မနသိကဇရာတော-သော၊
 ဝါ၊ မနသိကဇရာတော - သော၊ ယဿ ဘိက္ခုနော - အား၊
 အဏ္ဏတ္တ သုညတာဒီသု-တို့၌၊ ဗိတ္တံ-သည်၊ န ပက္ခန္ဓတိ-မဝင်၊
 န ပသီဒတိ-မကြည်၊ န သန္တိဋ္ဌတိ-မတည်၊ နာဓိဗုဒ္ဓတိ-နှလုံး
 မသွင်း၊ ယောဘိက္ခု-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအဏ္ဏတ္တ သုညတ စသည်
 တို့၌၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဇာနော-သည်၊ ဗဟုတိ-၏၊ တေန ဘိက္ခု
 နာ-သည် (ဟုအပြည့်အစုံသည်) အဏ္ဏတ္တရတော-ဂေါစရဏ္ဏတ္တ
 ဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သော၊ ဝါ-ဗျာန်၏ အာရုံ၌
 မွေ့လျော်သော၊ ဝါ- ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ မွေ့လျော်သော၊ သမာပံ
 တော-တည်ကြည်သော။

ဤကား ယထာရုတ ပါဠိဒဿနအတိုင်း သမ္ပန်သည်၊ အကယ်၍
 အပြည့်အစုံ သမ္ပန်ခြင်းကို အလိုရှိပါမူကား ဤအဏ္ဏတ္တရတော စသည်

(ပိဋကတ်တော်)

ကား မွေပဒ။်လာသော ဂါထာတည်း၊ စုဏ္ဍိယ မဟုတ်၊ ဂါထာသည် လည်း တံ ပါဒ၊ စတုပါဒ၊ ပဉ္စပါဒ၊ ဆပါဒအားဖြင့် လေးမျိုး၊ ထိုတွင် စတုပါဒတည်း၊ စတုပါဒ။် အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတောကား တတိယပါဒတည်း၊ ဤတတိယ ပါဒကိုကား 'ဒေကာ သန္တုဿိတော တမာဟု ဘိက္ခု' ဟူသော စတုတ္ထပါဒနှင့် သမ္ပန်အပ်၏ ထို့ကြောင့် ရကား.....

အဇ္ဈတ္တရတော-သော၊ သမာဟိတော-သော၊ ဒေကာ ဟု တော - တနယာဏ်အထီးတည်း နေလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍၊ သန္တုဿိတော-မိမိ၏ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ရခြင်း။် နှစ်လိုသော နှလုံးရှိထသော၊ ပုဂ္ဂလော-ပုထုဇန်အစ ရဟန္တာအဆုံးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ အာဟု ကထေန္တိ-ကုန်၏။

ဤကား လိုရာယူ၍ သမ္ပန်ချေသည်၊ 'ဟတ္ထ သညတော ပါဒသညတော ဝါစာ သညတော သညတုတ္တမော အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော ဒေကာ သန္တုဿိတော တမာဟု ဘိက္ခု' ဟူသော ဂါထာကုန်လျင်းအောင် သမ္ပန်ခြင်းကို အလိမ္မာကား.....

ယောပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဟတ္ထ သညတောစ - လက်ဆော့ခြင်းအစရှိသည်၊ သူတပါးတို့အား ပုတ်ခတ်ခြင်း အစရှိသည်မှ စောင့်စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပါဒသညတောစ - ခြေဆော့ခြင်း အစရှိသည်၊ သူတပါးတို့အား ခြေဖြင့် ကျောက်ကန်ခြင်း စသည်မှ စောင့်ထိန်းသည်လည်း၊ ဟောတိ - ၏၊ ဝါစာ သညတောစ-မုသာဝါဒ စသည်မှ စောင့်ထိန်း သည်လည်း၊ ဟောတိ - ၏၊ သညတုတ္တမောစ - ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၊ ဦးခေါင်းလှုပ်ခြင်း မျက်မှောင်ကြိုတ်ခြင်း အစရှိသည်ကိုမပြုသည်လည်း၊ ဝါ-စောင့်ထိန်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ အဇ္ဈတ္တရတောစ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဘိက္ခုတိ ဗုဒ္ဓါဒယော အာဟု ကထေန္တိ-ကုန်၏၊ ဤသို့ သမ္ပန်။

အဇ္ဈတ္တမည်သာဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ရကား နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အဇ္ဈတ္တဟူပါသည်၊ ဂေါစရနှင့် အဇ္ဈတ္တကား ကမ္မဓာရည်း၊ နိယကဇ္ဈတ္တ။် (ပြန်ပွားရေးမှ)

အဏ္ဍတ္တံသမ္ပသာဒနံတသုတ်, အဏ္ဍတ္တံဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ တသုတ်, နှစ်သုတ်တည်း။

အဏ္ဍတ္တံ - မိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ)၊ မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော (သဒ္ဓတ္ထ)၊ သမ္ပသာဒနံ-သမ္ပသာဒန မည်သော (ကြည့်စေတတ်သော လည်းဟူ) ဒုဝိယံ ဖုဒ္ဓနံ-ကို၊ (ပါဌသေသထည့်၊ ရှေ့သုတ်တို့) အဏ္ဍတ္တံ-မိမိသန္တာန်၌ မြဲကုန် သော၊ (အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ဖြစ်ကုန်သော သော်လည်းဟူ၊ ဝါကား အနိယမတ္ထ) ဓမ္မေသု-သညာ သင်္ခါရ သဘောတို့၌၊ ဓမ္မာနုပဿီ-နိသတ္တ နိဇီဝဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-၏။

အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ အဏ္ဍတ္တံ၊ နိယက သင်္ခါတံ အဏ္ဍတ္တံ နိယ ကဏ္ဍတ္တံ၊ အဏ္ဍတ္တိကာနိ-အဏ္ဍတ္တံ၌ဖြစ်ကုန်သော (အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ် ကုန်သော သော်လည်းဟူ)

သာဓက, ဉာပကပါဠိ၌ကား အဏ္ဍတ္တိကရှိခဲ့၊ သာဓု ဉာပု၌လည်း အဏ္ဍတ္တိရှိခဲ့၊ မြင့်လေသင့်ဟူငြားအံ့၊ အဏ္ဍတ္တိကသဒ္ဓါလည်း အဏ္ဍတ္တံ၌ ဖြစ်သော အဏ္ဍတ္တဟော၊ အဏ္ဍတ္တသည်လည်း ယင်းသည် အဏ္ဍတ္တဟော ပင်ဖြစ်ရကား သာဓက, ဉာပက, သာဓု ဉာပု ညီလှစွ သင့်လှစွ မြင့် လေ၊ အဏ္ဍတ္တဏ္ဍတ္တ ဟူသည်ကား “ရူပရူပ ဒုက္ခဒုက္ခ” ဟူသကဲ့သို့ တည်း။

အဏ္ဍတ္တံ ဝိသယဘူတံ ဣဿရိယဋ္ဌာနဘူတံ - အပိုးရသော အရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သုညတံ-သုညတမည်သော၊ (ဖလသမာ ပတ်ကိုသာလည်းဟူ)

ဝိသယဏ္ဍတ္တံ၌ ဝိသယသည် အညတ္တ ဘာဝဝိသယ, အနုညတ္တ ဘာဝဝိသယအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် အနုညတ္တဘာဝ ဝိသယတည်း။ ‘အာကာသေ သကုဏာ, ဥဒကေ မန္တာ’ ဟူသကဲ့သို့တည်း၊ အဓိပ္ပါယ် ကား ကောင်းကင်၌သာ ငှက်သည်ပျံသကဲ့သို့, ရေ၌သာ ငါးသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖလသမာပတ်၌သာ ဘုရားတို့သည် ဝိသယ ဣဿရိယ ဖြစ်၏ ဟုလိုသတည်း။ ။ အဏ္ဍတ္တတိကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏတိက်၌ တိပ္ပကာရေပိ ဓမ္မေ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တနံ ဝသေန ဟူသည် အလိုကား ‘အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏ မေတေသန္တိ

(ပိဋကတ်စာ)

အတ္တတ္တာ ရမ္မဏာ” စသည်ဖြင့် ဆိုလေသည် ဟူလို။ ။အတ္တတ္တာရမ္မဏ တိကံ။

သနိဒဿန တိကံ၌ သနိဒဿနာဟူသော ပုဒ်၌ သဟသဒ္ဓါ၏ ဝိဇ္ဇ မာနတ္ထ၊ နိဒဿတိတိ နိဒဿနံ (ကတ္တုသာနေ)ထို သာနေဖြင့် ရအပ် သော စက္ခုဝိညာဏ်ဟူသော အတ္တကို စဉ်းစလိုရကား “ဒဠ္ဗဗ္ဗဘာဝ သံခါတေန သဟ နိဒဿနေနာတိ သ နိဒဿနာ” မိန့်သော်။

နိဒဿနနှင့် သ နိဒဿန မပြားရကား ‘အဘေဒ ဘေဒုပစာ’ တည်း။

ပဋိဟနန ဘာဝသံခါတေန - ထိပါးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊
ပဋိဗေဒန-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ဘဝန္တိ - ကုန်၏၊ ဣတိတဿာ-ကြောင့်၊
သ ပဋိဗာ-ကုန်၏။

သယံ သမ္ပတ္တဖြစ်သောပေါဠဗ္ဗာရုံ၊ နိဿယ သမ္ပတ္တဖြစ်သောဗာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယဖြစ်သောဝတ္ထု ဂန္ဓ၊ ရသ၊ အာရုံ၊ သယံ အသမ္ပတ္တ နိဿယ အသမ္ပတ္တဖြစ်သော စက္ခုသောတ ဝတ္ထု ရူပသဒ္ဓ အာရုံတို့၏ ပဋိမုခ ဘာဝ အညမည ပတနဟု ဆိုအပ်သော ပဋိဗာနှင့်တကွဖြစ်သောတရား သည် သပ္ပဋိဗမည်၏။ လောက၌ သတ္တဝါနှစ်ပါးတို့၏၎င်း၊ သင်္ခါရ နှစ်ပါးတို့၏၎င်း ထိပါးခြင်းကဲ့သို့ ထိပါးခြင်းကြောင့် သမ္ပယုတ် သပ္ပ ဋိဗမည်၏ ဟူလိုသတည်း။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်သော ပဌမကျော် သူမြတ် သည် ရေးသားစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သာရသဘွယ် ဖြစ် သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ်အောက်မေ့အပ်သောအနက်၏အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မ သင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၌ တိကမာတိကာ၏ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤ၌ပြီးပြီ။

မူလဇဠန - သုပတိဋ္ဌိတာကာရသတ္တိကို ပြီးစေတတ်သော
မူလအနက်ဖြင့် (မူလဇဠနဖြင့် ပစ္စယမတ္တကိုစဉ်စေသည်)

ဟေတုဓမ္မာ ဟေတုဓမ္မာ၊ ရှေးကား သမာသ်၊ နောက်ကားဝါကျ၊ ရသ ဇီဗာအဖြစ်ကိုသာ ပြသည်၊ နောက်ဝါကျကို သမာသ်ပင် ဟု ယူတတ်ကုန်၏။ မသင့်။

သမ္ပယောဂတောကား ဟေတုနာ၏ ဝိသေသနထည့်သည်၊ သဟ သဒ္ဓါ၏အနက်မဟုတ်၊ တထေဝကား သမ္ပယောဂတောကို ငင်သည်၊

ပြန်ပွားရေးမှု)

တထေဝါဟံ မရိသာမိစသည်၌ကဲ့သို့ ဥပမေယုတ္တမဟုတ်ဟူလိုသည်။ သမ္ပယောဂတောကိုငင်သော တထေဝစသည်၏ အဓိပ္ပါယ်စကားကျ ကား သမ္ပယုတ်ဟိတ်သာ မရှိသည်။ ဧကဟိတ်ကား ရှိ၏ ဟူလိုသ တည်း။

ပုနရုတ္တိဒေါသကိုပယ်လိုရကား ‘ဒေသနာဝိလာသေန ပန’စသည် မိန့်သော။

ဒေသနာ ဝိလာသဟူသည် ‘ဒေသတဗ္ဗ ပကာရဇာနနံ ဟိ ဒေသနာ ဝိလာသော’ဟု ငိုကာ၌မိန့်ရကား တရားမဟာမီ နှလုံးတော်၌ ဒေ သေတဗ္ဗ ပကာရဗန္တ နညဏ်ကိုယူ၊ ဒေသတဗ္ဗ အညဓမ္မဗိန္တ နညဏ် ကို မယူလင့်၊ ဗိန္တ နညဏ် ဟူသည်လည်း သဗ္ဗညုတညာဏ်တည်း။ ‘တထာ ဒေသနာ ဉာဏဉ္စ’ဟု ငိုကာ၌ မိန့်ပြန်ရကား ဒေသနာဉာဏ် ကိုသော်လည်း ဒေသနာဝိလာသယူ၊ ဒေသနာဉာဏ် ဟူသည်လည်း သဗ္ဗညုတညာဏ်၎င်းတည်း။

တတောပရံ။ပ။ ဒုကာ ဝုတ္တာ၏အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို အောက်ခေါ်စွာက အဆုံးအဖြတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။ ယင်းသို့ ဆိုခဲ့မှုလည်း အကျဉ်းမျှ တနည်းဆို လိုက်အံ့။

ပဌမဒုက်လုံးနှင့် ဒုတိယဧကဒေသကို ယှဉ်တွဲ၍ စတုတ္ထဒုက်ကို မိန့်အပ်၏။ ပဌမဒုက်လုံးနှင့် တတိယဧကဒေသကို ယှဉ်တွဲ၍ ပဉ္စမဒုက် ကို မိန့်အပ်၏။ ပဌမတွင် ဧကဒေသနှင့် ဒုတိယဒုက်လုံးကို ယှဉ်တွဲ၍ ဆဋ္ဌဒုက်ကို မိန့်အပ်၏ဟူလို။

စတုတ္ထဒုက်ကိုဖွဲ့၍ သမ္ဘဝဒုက်ကိုပြလိုရကား ‘တတ္ထ ယထေဝ’ စသည်မိန့်သော်။ ပဉ္စမဒုက်ကိုဖွဲ့၍ သမ္ဘဝဒုက်ကိုပြလိုရကား ‘ဟေတု သမ္ပယုတ္တဒုကေန’ စသည်မိန့်သော်။ ခေါပန ဟူသော သဒ္ဒါမိကဖြင့် ရအပ်သော အက္ခရာမိက သမ္ဘဝဒုက်ကို ပြလိုရကား ‘တတြ’ စသည် မိန့်သော်။ ထိုကို ချဲ့လိုရကား ကထံ စသည်မိန့်သော်။

အညေဝိ-တပါးသော ဟေတုဓမ္မာ သဟေတုကာဝိ အဟေ တုကာဝိ ဟူသောဒုက်တို့သည်လည်း၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကုန်၏။ အည ထာဝိ-တပါးသော န ဟေတုဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာဝိ ဟေ တုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကုန်၏။

အညေဝိ-တပါးသော ဒုက်တို့သည်လည်း၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကုန်
၏၊ အညထာဝိ-တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊ သမ္ဘဝန္တိ-
ကုန်၏။ (ဤသို့သာမန်သော်လည်းသမ္ဘန်)

ဤကား 'အညေဝိ အညထာဝိတိ ဇေတသံ ဝိသံ ပာတ္တိယာ ဧဒုကာ
ဒသိကာ' ဟူသော ဝိပာနာနှင့်အညီတည်း။

ဝါ၊ အညေဝိ-တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုကာ-ဒုက်တို့
သည်၊ အညထာဝိ-ဟေတုစော ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာဝိ ဟေ
တုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊ သမ္ဘဝန္တိ-
ကုန်၏။

မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ "တတ္ထအညပဒံ သန္ဓာယ ဟေတုစော ဓမ္မာ
တိ ပဌမပဒံ ပုတ္တံ၊ အညထာပဒံ သန္ဓာယ ဣတရံ ပုတ္တံ" ဟူရကား.....

အညေဝိ - ဟေတုဓမ္မာဟူသော ပုဒ်တို့သည်လည်း၊ အည
ထာဝိ - ဟေတု သမ္ပယုတ္တာဝိ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာဝိ ဟူသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကုန်၏(သော်လည်း သမ္ဘန်)

ဤကား 'သဟပာတ္တိယာ ပန အယံဝိ ဒုကာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟေတု
စော ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာဝိ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိတိ' ဟူသော ဝိပာနာ
နှင့် အညီတည်း။ ဤကား အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုဘော်ကို ဝိပာနာ
ပြုသည်။ နောက်ကား ဝိပာနာ ဆရာ၏ အလိုကိုပင် ဝိပာနာပြုသည်။
ဝိပာနာနှစ်ချက်အထူး။

အညေဝိ အညထာဝိ၏ အရကို အကျယ်ချဲ့လို ရကား 'ဣဒံ ပုတ္တံ
ဟောတိ၊ ယထေဝ ဟိ' စသည်မိန့်သော်။

ဤတွင် ရှေးဆရာတို့ လက်ထက်တော်မှာ မင်းထံဖိုးရောက် ငြင်း
ခုံခြင်း ဖြစ်ဘူးလေကုန်၏။ အချို့သော ဆရာတို့ကား ပါဠိဟောင်း ဟူ
ကုန်၏။ အချို့သော ဆရာတို့ကား ပါဠိသစ်ဟူကုန်၏။ ပါဠိသစ်ဟူသော
ဆရာတို့ကား ဂဏ္ဍိပုဒ်၊ မဟာနိဿယ၊ မရသာရတို့ကို မှီကုန်သည်။
ပါဠိဟောင်းဟူသော ဆရာတို့ကား မရသာရတ္ထဒီပနိတို့ကို မှီကုန်သည်။
ထိုတွင် ပါဠိဟောင်း ဟူသော ဝါဒသည်သာလျှင် သင့်မြတ်သည်။
မိန့်ရှောင်း စသော ပုဗ္ဗာစရိယတို့၏ ဝိနိစ္ဆယ၊ ကောင်ဘိလာအကျော်
တို့၏ ဝါဒ ဖြစ်သည်။

သန္တဝ ဒုက္ခတို့ကို ဘုရား မဟောကြောင်းကို ဆိုသည်ရှိသော် ကျယ်လွန်းအံ့ပိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ။ အလိုရှိမှုကား “ ဇေတသုပန ပဉ္စသု ဒုကေသု ” စသော ဝိကာကိုမှီ၍ ယူလေ။ ။ဟေတု ဂေါစ္ဆကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

သဟပစ္စယေ၌ ပစ္စယကား သဟဇာတမျိုး၊ အနန္တရမျိုး၊ အာရမ္မဏမျိုး စသည်ကိုယူ၊ ပစ္စယတ္ထ ပစ္စယဘာဝမတ္ထဖြင့် ဖြစ်သည်ကား သပစ္စယ၊ ညီညွတ်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်ကား သံခတဤကား အထူး။

ဇေတသံကို ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံဝါ၌ သမ္ပန်စပ်မှု နိဗ္ဗာန်၌ ဥပါဒိဋ္ဌိ ရှိရာကျရကား မသင့်၊ သမ္ပန်ကြံ၊ နုတ္တိ၌ ဆိုက်။

ရူပါ-ရူပါယတနသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။

ရူပါယတနလွတ်ခဲ့ရကား “ ရူပံနလက္ခဏံဝါ ” စသော ဒုတိယ ဝိဂ္ဂဟကို မိန့်သော်။

အဝိနိစ္ဆိတတ္ထ ပရိစ္ဆေဒ ဥဒ္ဓေသဖြစ်ရကား ပါဠိတော်၌၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌၎င်း ပစ္စယအသံခတာဟု ဗဟုဝစနန္တ ချသည်။

လုဇ္ဇန ပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန-ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော အနက်အား ဖြင့်။

လောကုတ္တရာလည်း ဤအနက်ကြောင့် လောက မည်သင့်ယျက် မမည်ရာ၌ “ ဘဝန ဘာဝနဋ္ဌေန ဘာဝေါ ” စသည်ကို အမှီပြု၍မှတ်၊ ကေနိဝိ ဝိညေယျဒုက္ခံ၌ လှည့်၍လှည့်၍ယူ၊ ယင်းသို့ ယူခဲ့သော် ဒုကဗဟုတာ ဒေါသ မရောက်ခဲ့ပြီလော ဟူငြားအံ့၊ မရောက်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမှုကားတရသောဝိညာတဗ္ဗကိုသာ ကေနိဝိ ဝိညေယျ မဟူသောကြောင့်တည်း။ ။ရူဇ္ဇန္တရ ဒုကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

စက္ခုတောဝိ-စက္ခုဒ္ဓါရ ဝိထိမှ၎င်း (စက္ခုမှ၎င်း၊ သော်လည်းဟူ)။ပ။ မနတောဝိ-မနောဒ္ဓါရဝိထိမှ၎င်း။

တဒနုဝတ္တက၊ သုဒ္ဓ မနောဒ္ဓါရနှစ်ပါးကိုယူ၊ ဆရာတို့ကား ဇေတသိသ် ဟူကုန်၏။ စက္ခုဒ္ဓါရ ဝိထိ စသည်တို့၌ ကုသိုလ် စသည်တို့သည် ဖြစ်ကြစေကာမူ အမာမှ ပြည်သည်ယိုစီးသကဲ့သို့ မကောင်းသောအားဖြင့်

ဖြစ်ရကား အကုသိုလ်ကိုသိ စီး၏ ဟူပါသည်။ အာသဝသံဒွါကား ဤပိကပ်၌ ရှိ၏။

ဓမ္မတော်-အားဖြင့်၊ ယာဝ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘု၊ ဝေါဒါနံ၊ ပရိကမ်တိုင်အောင်။

ဂေါတြဘုစ ဝေါဒါနံ၊ ပရိကမ္ပံ၊ ဂေါတြဘု ဟု ကေသိသိပြု၊ ဤကား 'ဂေါတြဘု ဝစနနံ ဂေါတြဘု ဝေါဒါနံ ဗလသမာပတ္တိ ပုရေ စာရိက ပရိကမ္ပာနိ' ဟူသော ဇိကာကို ကေသိသိပြုဟု ယူသော မရ သာရတ္ထဒီပနိဆရာ အလို၊ 'ဝါ၊ 'ယာဝဂေါတြဘု - ဂေါတြဘု တိုင် အောင်။

ဤသို့ သမ္ပန်မူ ယခင်ဇိကာပါဌ်ကို ဥပလက္ခဏနည်း၊ ထို့နောင် 'ပဋ္ဌမပုရေစာရိက မေဝ ဝါ ဂေါတြဘု အဝမိ နိဒဿနဘာဝေန ဂဟိ တံ' ဟူသော ဇိကာပါဌ်ကို နိဒဿန ကြံသည်။ (အနုဆရာအလို)

ဂေါတြဘု ဝေါဒါနံ ပရိကမ်ကိုမပြုမီ သာသဝ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပြုလင့် ရကား မဂ်၊ ဖိုလ်နောင် ဘဝင်တို့ကို ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်၊ ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ ဟူလေသတည်း။

သဝန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏။

ဆရာတို့ကား 'သွားတတ်ကုန်၏' ဟု ယောဇနာကုန်၏။ ဤ၌ 'အာ သဒ္ဓါကား "အာပါရုလိပုတ္တာ ဝုဋ္ဌော ဒေဝေါ" စသည်၌ကဲ့သို့ အနဘိ ဝိမိမဟုတ်၊ အာဘာဂ္ဂါ ဘဝဂ္ဂတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂတော စသည်၌ ကဲ့သို့ အဘိဝိမိဟု ပြလိုရကား အန္တော ကရဏတ္ထော စသည် မိန့် သော်။

စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန-ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော အနက်အား ဖြင့်။

နာဟောသိတိအာဒိ၌ အာဒိဖြင့် "ပုရိမာ ဘိက္ခုစေ ကောဇိ နပညာ ယတိ ဘာတဏှာယ" ကို သင်္ဂြိုဟ်၊ ဤသာကေနှစ်ချက်ဖြင့် တက္ကာဝ ဘာဝိဖြစ်သော ကာမာသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝတို့ကိုလည်း ပြပါ၏။

အဝယတံ-သော။ပ။ဒုက္ခံ သဝန္တိ ပပသဝန္တိ-ပွားစေတတ် ကုန်၏။ (အဋ္ဌကထာအလို) သဝန္တိ ပလန္တိ-သီးစေတတ်ကုန်၏။

ပြန်ပွားရေးမှု)

(ပိန္နဲအလဲ)သဝန္တိ ပသဝန္တိ ဖလန္တိ - သီးစေတတ်ကုန်၏။
“ဖလန္တိတိ ဇေတံ ပသဝန္တိတိ ဇေတဿ တဗ္ဗိဝရဏံ” ဟူသော
မရသာရတ္ထဒီပနီအလို။ ။ အာသဝဂေါစ္ဆကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝဋ္ဋသ္မိံ၏အရကား ဝဋ်သုံးပါးတည်း၊ ဝဋ်၏အကြောင်းဖြစ်သည်
ကို ဝဋ်၌ဖွဲ့၏ဟူပါသည်။ သံယောဇနိယာကား အဋ္ဌကထာဆရာအလို
တဒ္ဓိတ် ဖိကပစ္စည်း၊ က ကိုယ ပြု၊ ငိုကာအလိုသော် အနိယပစ္စည်း။ ။
သံယောဇနဂေါစ္ဆကေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဂန္ဓန္တိ ဗဒေန္တိ - စပ်တတ်ကုန်၏။ (ငိုကာ အလိုသော်
'ဂန္ဓန္တိ ဗန္ဓနံ ကရောန္တိ - ဖွဲ့သည်ကို ပြုတတ်ကုန်၏' ပေး)

ငိုကာ၊ မရသာရတ္ထဒီပနီတို့၌ ဖွင့်ရိပ်အလိုသော် ဗဒေန္တိဟူသော
ပါဌ်သည် နောက်ပါဌ်ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ ဤတွင် ဆရာတို့ကား..... ဒန္တိ ဇ
ဒုတိယက္ခရာ ထရှုဂန္တိ ရှိလိုသည်ဟူကုန်၏။ ငါတို့ကား..... သဒ္ဓန္တိတိ
ဘေတုမာလာ၊ ဓာတုတ္ထဟာဒါ၊ အဘိဓာန်ငိုကာ၊ သံပုင်၊ နိရုတ္တိမဉ္ဇူ၊
မဏိမဉ္ဇူ စသည်တို့၌ 'ကိုးကွယ်ရာဟူသော အက္ခဝါစကပါဌ်ကို'
နာထ၊ နာဟေ နှစ်ထွေကြောင်းပြဆိုသကဲ့သို့ မဆိုရကား စတုက္ခ
ရာ ခန့်ပင် သင့်လှတော့မည်ထင်သည်။ ။ ဂန္ဓဂေါစ္ဆကံ။

ဩဗုဒ္ဓိယာကား အဋ္ဌကထာအလိုသော် ဩဗုဓာတ် အနိယပစ္စည်း၊
မရသာရတ္ထဒီပနီအလိုသော် 'သရဘာဟိ ပိဂဟိ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ
ပဗ္ဗတရာဇိ သရသနိယာ' ကဲ့သို့ နာမသော် အနိယပစ္စည်း ကြိုလို၏။ ။
ဩဗုဒ္ဓဂေါစ္ဆကံ။

ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇန္တိတိ ယောဂါ။

ဂန္ဓနှင့် ယောဂ အထူးကား သံခြေကျင်းကဲ့သို့ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း
ကဲ့သို့ဖွဲ့ခြင်းသည် ဂန္ဓ၊ အစးကဲ့သို့ဖွဲ့ခြင်းသည် သံယောဇနိယာမည်၏။
ယောဂဂေါစ္ဆကံ။

နိပုဗ္ဗာ ဝရ အာဘရဏေ။ ။ နိဝရဏဂေါစ္ဆကံ။

ပရာမာသဘော-မှားသောအားဖြင့်၊ (နိစ္စအစရှိသောအား
ဖြင့်သော်လည်းဟူ)။ ။ ပရာမာသဂေါစ္ဆကံ။

ဧကေတော ဝတ္တမာနာပိဋ္ဌိ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဧကော ပန ဝါဒေါ
ဧကေတော အဝတ္တမာနာ ဟူလို။

ဝိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာစသည်၌ ဝိတ္တသဒ္ဓါကို အသီးအသီး ယှဉ်သင့်
ရကား 'ဝိတ္တသံသဋ္ဌာစ တေ ဝိတ္တသမုဋ္ဌာနာစ ဟိ' စသည်၊ ဝိနိဝေသံ။ ။
မဟန္တရဒုက ဝဏ္ဏိပဗ္ဗိ။

ဘုသံအာဒိယန္တိ၌ ဘုသံကား ဥပဇ္ဇိအပွင့်၊ အာဒိယန္တိဝဟံ ကဏ္ဍ၊
ကမ္မန္တပါးဆက်ဆံရကား 'ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟံ ဝဏ္ဏန္တိတိအဏ္ဏာ' ဝိနိဝေသံ၊
ဝါ-ဘုသသဒ္ဓါသည် ဒဋ္ဌဟောကည်း၊ အပုဗ္ဗဒါဘေဝံသည် ဝဟဏ
ဟောကည်း ဟုပြုလိုရကား 'ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟံ။ပ။ဧက္ကာ' ဝိနိဝေသံ။ ။ ဥပဇ္ဇိဒါန
ဂေါစ္ဆကေ ဝဏ္ဏိပဗ္ဗိ။

သံကိလိဋ္ဌတိဒကဟူသော်လည်း အားလုံးကို မယူလင့်၊ 'ကိလေ
သေန္တိတိ ကိလသာ' စသည်ကိုသာယူ။ ။ ကိလသာ ဂါစ္ဆကေ
ဝဏ္ဏိပဗ္ဗိ။

ကာမစသော အာဇာရ၌ ဘဝသဒ္ဓါကျသည်၊ ထို့ကြောင့် 'ကာ
မေ ကာမဘဝ ကာမဟုံ' စသည်ပေး၊ ပရိယာပန္နာ အန္တောဂဇာဏိ
အာဇာရသည် လောကုတ္တရခံ၍ လောကုတ္တရာလည်း ပရိယာပန္န
မည်၏ ဟု ယူမည်မိုးရကား 'တေဘုတ္တိက ဝဇ္ဇေ' ဝိနိဝေသံ။

လောဟိတရား၏ ပရိယာပန္န သည် လောက၏၊ ဝါ-၌ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိ၌
ရကား လောကုတ္တရဟူသော အာဇာရကို မကြံမရှာသင့်ဟုလိုသည်၊
ဤကား 'ပရိယာပန္နာ အန္တောဂဇာ အကျုံးဝင်သည်တည်း' ဟု သမ္ပုန်
သည်ကိုရည်သည်။

ဝါ, ပရိယာပန္နာ-ပရိစ္ဆေဒကဖြစ်သော တဗျာဖြင့် ပိုင်းခြား
၍ ယူအပ်သည်တည်း၊ အန္တောဂဇာ-အကျုံးဝင်သည်တည်း။

ဤသို့ နှစ်ထပ်သမ္ပုန်မှ "ပရိစ္ဆေဒကတဗျာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော အာပန္နာ
ဂတာ ပရိယာပန္နာ" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ အန္တောဂဇာကို အဓိပ္ပါယ်ပြုကြား၊
ဝဇ္ဇမူလကား တဗျာအဘိဇ္ဇာတည်း။

'ဝဇ္ဇတော-ဝင်္ဂမ္'၊ ဝိကာဋ္ဌိကား ဝဇ္ဇဘေရကတော ဟူ၏၊ ဝိကာ
အလိုသော် 'ဝင်္ဂဟူသော နှောင်အိမ်မ္' ပေး၊ နိယာနိယာ ဟုလိုလျက်
နအိတ် ဤကို ဣရဿ၊ ယ ဝိလည်း ကပြု၍ နိယာနိကာ ရှိသည်၊
အနိယသဒ္ဓါကား များသောအားဖြင့် ကတ္တားဟော ဟု ဝိကာဆရာ

(ပြန်ပွားရေးမှ)

ဆို၏။ ဆရာတို့ကား ဘာဝ ကမ္မေသု တဗ္ဗာနိယာဟူရကား၊ များသော အားဖြင့် ကံဟော ဟူကုန်၏။

ဇေတပိ ရာဂါဒိပိ-တို့ဖြင့်၊ ရဏန္တိ - ဝိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ရဏာ-ကုန်၏။

ရဏ သဒ္ဓေ (ဓာတ်နက်) ရာဂစသည်ဖြင့် နှိပ်စက် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မဝိသေသလည်း ဝိရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ရကား ဝိသည်ချည်းမည်၏-ဟူလိုသတည်း။

ပဟာန ဝသေန ဒေကသ္မိ ပုဂ္ဂလ တိဋ္ဌန္တိတိ ပဟာနေကဋ္ဌာ၊

ပဟာနေကဋ္ဌ၏ အစွမ်းဖြင့် သရဏေပိ ပိဂ္ဂဟကိုယူမှု ရာဂါဒိနံ၌ အာဒိဖြင့် ဒေါသ မေးဟကိုသာယူ၊ သဗ္ဗဒယာဂ၏ အစွမ်းဖြင့် ယူမှု ကိလေသာကိုးပါး ကြွင်းသောအကုသိုလ် စေတသိက်တို့ကိုယူ၊ ဝိကာ ဆရာကား အဋ္ဌကထာမှထူးပါး ရဏသဒ္ဓါ၏ - ရေဏုဝါစက၊ ရဒ္ဓဝါ စက၊ ဒုက္ခာဒိဝါစကကိုလည်း ကြီးတော်မူ၏။ ။ဝိဋ္ဌဒုကေဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝိဇ္ဇာဘာဂီ၏ ပိဂ္ဂဟ နှစ်ချက်တွင် ရှေးကား ကိတန္တ သမာသိ၊ အရကား ဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ်၊ နောက်ကား တဒ္ဓိတ်၊ အရကား လှယ်သော အားဖြင့် (ဂ) ခုစုံရသည်။ မနာမယိဒ္ဓိကား ကိုယ်မပါ နှလုံးသာ ဘန် ဆင်း သတည်း၊ ဣဒ္ဓိဝိစကား ကိုယ်လျှင် ဖန်ဆင်းသတည်း၊ စူဠပန် ဖန်ဆင်းသည်ကား ဣဒ္ဓိဝိစ နိဗ္ဗိတ၊ ဗုဒ္ဓကား မနာမယိဒ္ဓိ ဟူ၍မှတ်။

ကတမ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂါနော ဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ ဣမေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂါနော ဟူသော နိဒ္ဒေသနှင့် ညီစလိရကား ဣပ။ပ။တာ မိန့်သော်။

“ ပုနအနတ္တောတ္ထရဏဘာဝေန ဝိဒ္ဓိသေတုံ အသမတ္တတယ ” ပဒိုသိမ် နှစ်ချက်ဖြစ်ရကား ပုနပ္ပါနံ အနတ္တောတ္ထရဏ ကျသည်၊ အချို့ သော သူတို့ကား အနတ္တောတ္ထရဏ ထင်မှား၍ ပါဌကို ပြင်ဆင်ကုန်၏၊ မသင့်၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတာတို့၌ ဥပစာရ၊ နောက်ကား ဥပစာရကို တ ဒ္ဓိတ်နှင့် လှယ်သည်၊ စိတ္တသကား ဘာဝသမ္ပန်။

ကဏ္ဍာဘိဇာတိ ဟေတုတေတာ-အိပါယ်၏ အကြောင်း ဖြစ် သောကြောင့်၊ ဝါ - ဘုန်းနည်းခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။

ကဏ္ဍာဘိဇာတိတိ၊ အပါယာ ဝုစ္ဆန္တိ၊ မနုဿသုစ
ဒေါဘဂ္ဂိယံ၊ (ဋီကာ)

အနိယပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ရကား တံပန္နိတိ ကပနိယံ မိန့်သော်၊ ဋီကာ
ဆရာ့အကြိုက်၊ ဗျဇ္ဇနမေဝ နာနံဟူသည်ကို မြဲစေ လိုရကား သိရိဝဇာ
ကော စသည်မိန့်သော်၊ ဝစနမတ္တမေဝ၌ မတ္တံဒေသဖြင့် ပာတ္တာနိမိတ်ကို
စဉ်စေ၊ သိရိဝဇာကော စသည်ကား လိုရင်းမဟုတ်၊ ထိုကို ဥပမာမူ၍
အလုံးစုံသော သဒ္ဓါကိုသာ လိုအပ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ 'ဒါသာဒိသု
သိရိဝဇာကောဒိ သဒ္ဓါဝိယ' စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ ယထာရုတ ယူချေသော် သုံးခုစုံမှ သဒ္ဓါကုန်သည်
စကားကျခဲ့၊ ယင်းသို့မဟုတ် တချာရတွင်ပင် ကုန်လျှင်းသတည်း၊
ဋီကာ၌ ဝစနတ္ထအထူးကို ဆိုလေသေး၏၊ နာမကရဏဋ္ဌေနကား စတု
ခန္ဓနိဗ္ဗာန်တည်း၊ နမနဋ္ဌေနကား စတုခန္ဓသာတည်း၊ နာမနဋ္ဌေနကား
နိဗ္ဗာန်သာတည်း။

ဟိရိတဗ္ဗေန - ရှက်အပ်သည်ကြောင့်၊ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေန-
လန့်အပ်သည်ကြောင့်၊ ဝိပ္ပဒိုကူလ ဂါဟိမိ - ဖောက်ပြန်သော
အယူရှိသော၊ ဝိပစ္စနိကသာတေ - ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော
သာယာခြင်းရှိထသော၊ အနာဒရေ-ပုဂ္ဂလ၊ ဓမ္မနှစ်ပါး၌ ရှိသေ
ခြင်း မရှိထသော။

အပ္ပနံ ပါပုဏနံ အပ္ပနာ၊ အပ္ပ ပါပုဏနေ။

သုရတဘာဝေါ-ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သောသူ၏
အဖြစ်၊ ဝိရိယသီသေန ဝိရိယပါမောက္ခေန - ဝိရိယကို အမှူးပြု
သဖြင့်၊ သီလမေဝ-အဖန်တလဲလဲမှီစဲအပ်သောသီလသည်လျှင်၊
(ဤတွင် များစွာသောစာတို့၌ 'သောရဇ္ဇမေဝ' ရှိတတ်သည်၊
ဋီကာနှင့်မညီ၊ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီ၏။)

သီလဿ-လောကီလောကုတ္တရာသီလကို၊ သမ္မာဒနတော-
ကြောင့်၊ သီလပရိပူရဏတော-အစိတ်သီလကို ပြည့်စေတတ်
သောကြောင့်၊ ယထာဒိဋ္ဌိဿ အနုဇ္ဈပဒိဋ္ဌိဿ ကလျာဏ
ဒိဋ္ဌိဿ-ကောင်းသောအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။

ပြန်ပွားရေးမှု)

နောက်နောက်သည်ရှေးရှေး၏အဖွင့်၊ တံ သမ္ပယုတ္တံ၌ တံကား ဒိဋ္ဌိ
ဂိဋ္ဌိ၊ ပဓာနံ ပိရိယလည်းကောင်းကည်း။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပဌမကျော်သူမြတ်သည်
ရေးစီအပ်သော မြော်သော အနှစ်သာတွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည်
မပြောင်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်
ပြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ၌
ဒုကမာဘိကာ၏ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီးပြီ။

မာဘိကာ၏ သံဝဏ္ဏနာကိုအားထုတ်ပြီး၍ ပဒဘာဇနိ၏သံဝဏ္ဏနာ
ကို အားထုတ်လိုရကား ဣဒါနိ စသည်မိန့်သော်။

ယထာ နိက္ခိတ္တံယ မာဘိကာပကား ကရုဏတ္တံ၌ တတိယာ၊
သတ္တမ္ပတ္တံ မကြံလင့်၊ ဒေသတုံ၏ အရကား သောတုဇနတို့၏ဉာဏ်
တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာ ဋီကာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော မရသာရတ္တ
ဒိပနိစသည်တို့၌ “ ဒေသတုံတိ သောတုနော ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတုံ ”
စသည်ဖြင့် မိန့်သော်။

တုံပစ္စည်းကား တဒက္ကသမ္ပဒါနိ၊ ဝတ္တိန္ဒာအားဖြင့် တုမက္ကသမ္ပဒါနိ
လည်း ဖြစ်ကောင်း၏ ဟု ဓာတုကထာ ဋီကာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော မရ
သာရတ္တဒိပနိ၊ ဟောနိဿယ စသည်တို့၌ မိန့်၏။ ကုသလာတိ၌ ဣတိ
ကား အဇ္ဈာန(မိန္ဒြေဝင်း)ဆရာတို့ကား ‘ကုသလာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ
ပဒဘာဇနိယံ-ကို’ဟု ယောဇနာကုန်၏။ ထိုသို့ယောဇနာမူဥပလက္ခဏ
နည်းဟု မှတ်။

ယသ္မိံ သမယေ။ပ။ဟောတိတိ ဣမိနာ-ဖြင့်။

ဒေသတုံ၌ ကရိုဏ်း၊ ဤ၌ ယသ္မိံ။ပ။ဟောတိတိဟုသာမန်ဆိုလျှင်
မူလည်း ဒေသတုံကို ဖြင်ရကား ကရိုဏ်းပုဒ်ဟု သိရ၏။ အချို့သော
ယခုအခါကာလ၌ ဖြစ်သော ဆရာတို့ကား အာကာရ ယောဇနာလေ
ကုန်၏။ မသင့်၊ ဒေသိတံ ဒိပိတံ နှစ်ပုဒ်ကား ကရိုဏ်း ရှိနေတည်း။
ထိုတွင် ဒေသိတံကား မချ၊ ဒိပိကံကား ဥပစာ။ တဿ ကာမာဝစရ
ကုသလာယ ဟု၌၊ နိဒ္ဒေသ၌စပ်။

တာဝ-ပုဒ်ကို ခွဲဝေသည်၏ ရှေးဦးစွာ။

ဝတ္တဗ္ဗန္တရာ ပေက္ခလည်း ဟူကုန်၏။ အပ္ပနာဟူသည်ကား ဆုံးစေသည်၊ နဂုံးအုပ်သည်ဟုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အနု၌ အပ္ပတုံတိ နိဂမေတုံဟု မိန့်သကည်း။ ‘ယေဝါပန တသ္မိသမယေ အညပိ အတ္ထိ ပဒိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော’ ကို အဋ္ဌကထာဆရာကား အပ္ပနာ၌ သွင်း၏။ ဇိကာဆရာကား ဓမ္မဒွေသ၌ သွင်း၏ ထိုဟွင် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတော်ကား ‘ပဒဿာ ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတိ’ စသည်ကဲ့သို့ ‘ယေဝါ ပန အရူပိနော ဓမ္မာ အတ္ထိကေပိ ဟောန္တိ’ ဟောတိ သဒ္ဓါနှင့် သမ္ပန်ကိုပြု၍ မဟောအပ်။

ဣမေဓမ္မာ ကုသလာဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း ဥဒ္ဓိဋ္ဌဖြစ်သော တရားတို့ကိုသာ လျှင် နဂုံးအုပ်ခြင်းငှါ မမိန့်အပ်။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာဝသေသဖြစ်သော တရားတို့ကိုလည်း နဂုံးအုပ်ခြင်းငှါ မိန့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အပ္ပနာ၌ သွင်းအပ်၏။ ထိုသို့ အပ္ပနာ၌ သွင်းအပ်သောကြောင့်လည်း နိဒ္ဒေသ၌ ယေဝါ ပန အရူပိနော ဓမ္မာဟူသော ပဒ ဘာဇနီကို မမိန့်အပ်။ ထိုအကြောင်းဖြင့်လည်း အပ္ပနာ၌ သွင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသိစေအပ်၏။

အဘယ့်ကြောင့် ဒုတိယ ဟောတိ သဒ္ဓါနှင့် သမ္ပန္နကို မပြုအပ်သနည်း၊ ပဒဘာဇနီကိုလည်း မမိန့်သနည်းဟူမူကား ‘ဆန္ဒာ ဟောတိ’ စသည်ဖြင့် သရုပ်အားဖြင့် မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အတ္ထိမျှသာ မိန့်၍ ဒုတိယဟောတိသဒ္ဓါနှင့် သမ္ပန္နကို မပြုအပ်၊ နိဒ္ဒေသကိုလည်း မပြုအပ် ဟုလိုသတည်း။ (အဋ္ဌကထာဆရာအလိုတော်) အဘယ်ကို မြင်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတော်ကို သိသနည်းဟူမူကား ‘ယေဝါ ပန။ပ။ အရူပိနော ဓမ္မာတိ ဣဒံ ပဒဿာ ဟောတိတိ ဝေမာဒိကံ ဝိယ နဝိသံ ဟေပိ ဟောန္တိတိ ဟောတိသဒ္ဓေန သမ္ပန္နံ ကတွာ ဝတ္တံ ဒိဋ္ဌာဝသေသေစ ပန ဂဟေတွာ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာဘိ အပ္ပတုံ ဝတ္တန္တိ အပ္ပနာယ အဝရောမိတံ၊ ဝေဉ္ဇကတွာ နိဒ္ဒေသပိ ဇေတဿ ပဒဘာဇနီယံ န ဝတ္တံတိ၊ သရူပေန ပန အဒဿိတတ္တာ အတ္ထိတိ ဝတွာ ဒုတိယေန ဟောတိသဒ္ဓေန သမ္ပန္နော နိဒ္ဒေသောစ နကတော’ ဟူသောအဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတော်ကိုပြုသော ဇိကားပါဌ်ကို မြင်၍သိသတည်း။

ဇိကာဆရာ၏ အလိုတော်ကား ယေဝါပန တရားတို့ကို သင်္ခေပအားဖြင့် ဥဒ္ဓေသ၌ ဟောပြီးရကား နိဒ္ဒေသ၌လည်း သင်္ခေပအားဖြင့်

ဟောတော် မူပြန်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ယေဝါပန ဓမ္မ၏ ဥဒ္ဓေသ၌ ဝင်ခြင်းသည် သင့်မြတ်၏၊ နိဒ္ဓေသ၏အဆုံး၌ မိန့်အပ်သော ယေဝါပန ဓမ္မ၏လည်း နိဒ္ဓေသ၌ ဝင်ခြင်းသည် သင့်မြတ်၏ဟူလိုသတည်း။

အဘယ်ကိုမြင်၍ ငိုကာဆရာ၏အလိုတော်ကို သိသနည်းဟူမူကား ‘သင်္ခပေန ပန ဥဒ္ဓေသိတွာ သင်္ခပေနော ယေဝါပန ဓမ္မာ နိဒ္ဓေသတိ ဧတဿ ဓမ္မဿ ဥဒ္ဓေသေ အဝရောဓော ယုတ္တော၊ ဓမ္မနိဒ္ဓေသေစ နိဒ္ဓေ သာဝသာနေ ပုတ္တဿာတိ’ ဟူသော ဆရာ့အလိုတော်ကို ပြလိုသော ငိုကာပါဠိကို မြင်၍ သိသတည်း။

ပုစ္ဆာပရိစ္ဆေဒဖြင့် ပုစ္ဆာ၏ အဖြစ်သည် ထင်ပြီးရကား ပုစ္ဆာ ဝိသေသကိုပြလိုသောဆရာသည် ‘အယံ ကထေတုကမျတာ ပုစ္ဆာ’ ကို မိန့်သော်။

ကထေတိတိ ကထေတုံ၊ ကာမေတိတိ ကာမော၊ သော ဝေ ကမ္ပော၊ ကထေတုံစ သော ကမ္ပောစာတိ ကထေတု ကမ္ပော၊ ဆရာရစေ။ ဝါ-ကထနံ ကထေတုံ၊ ကမနံ ဣစ္ဆနံ ကာပံ၊ တဒေဝ ကာမျံ၊ ကထေတုံ ကာမျံ ယေနာတိ ကထေတု ကာမော၊ ၎င်း ဆရာရစေ။ ဝါ-ကထေတုံ ကထနတ္ထံ ကာမျံ ယဿာတိ ကထေ တု ကာမော၊ ၎င်းဆရာရစေ။ ဝါ-ကထေတုံ ကထနတ္ထံ ကာ မ္ပော ကထေတုကာမော၊ ဆရာရစေ။ ကထေတု ကာမျဿ ဘာဝေါ ကထေတုကာမျတာ၊ ကုသိုလ်ဆန္ဒရစေ။ ပုစ္ဆနံ ပုစ္ဆ တိ ဧတောယာတိ ပုစ္ဆာ၊ မေးသောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဇာဒသဒ္ဓါသော်လည်း ရစေ၊ ထိုဝေဇာဒသဒ္ဓါကို ဖြစ် စေတတ်သော ဗိတ္တုပ္ပါဒ်သော်လည်း ရစေ။ ကထေတုကာမျ တာယ ပဝတ္တာ ပုစ္ဆာ ကထေတုကာမျတာ ပုစ္ဆာ၊ ၎င်းရစေ၊ ဤကား မဏိမဉ္ဇူအလို။

ယောဇနာ၌ကား တာပစ္စည်းကို သုတ္တကြံ၏၊ ပုစ္ဆာစနာမ တံထာ ပဝတ္တံ ဝစနံ၊ တဒုပ္ပါဒကောဝါ ဗိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ (မရသာရဏ္ဍိပနိ၊ အနု၊ မဏိမဉ္ဇူလည်းဆို၏။)

သာမညမရှိသော် ဝိသေသဆိုကောင်းအံ့လောစုဒ္ဓိရှိရကား မဟာ နိဒ္ဓေသ၌လာသောပုစ္ဆာကိုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ပဉ္စဝိဓာ ၏ ပုစ္ဆာ-စသည်တော်။

လက္ခဏံ-ကို၊အညာတံ-မသိနိုင်သည်၊ဟောတိ-၏။ အဒိဋ္ဌိ-
မျက်စိသဘွယ်ဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့် မမြင်နိုင်သည်၊အတုလိတံ-
မျှန်သဘွယ်ဖြစ်သောပညာဖြင့် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သည်၊အဘိဒိတံ-
ဝိပံသပညာဖြင့် မစုံစမ်းနိုင်သည်၊(မကူး-မြောက်နိုင်သည်သော်
လည်းဟူ) အဝိဘူတံ-ဉာဏ်အား ထင်စွာမဖြစ်သည်၊ အဝိဘာ
ဝိတံ-ဉာဏ်ဖြင့်ထင်စွာမပြုအပ်သည်၊ဟောတိ-၏၊(သမ္ပန္န)

အဒိဋ္ဌဇောတနာ - မသိမမြင်နိုင်သည်ကို ထွန်းပေးကြောင်း၊
သိကြောင်းဖြစ်သော၊ ပုစ္ဆာ-တည်း၊ (တသမာသ်တည်းလည်း
ဖြစ်ကောင်း၏) ပါ အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာလည်း(သော်လည်း
နာမသတ်ပေး။)

‘အဒိဋ္ဌ ဇောတိယတိ ဇောယာတိ အဒိဋ္ဌဇောတနာ’ဟု ကရုဏာ
သာဓိပြု၊ ကတ္တုသင်္ခ၊ဘာဝသင်္ခမပြုလင့်၊ အဘယ်ကို ထောက်၍ဆို
သနည်းဟူမူကား ‘အဒိဋ္ဌ ဇောတိယတိ ဇောယာတိ အဒိဋ္ဌဇောတနာ’
ဟူသော ဋီကာပါဌ်၊ “အဒိဋ္ဌ ဇောတိယတိ ဇောန ဒိဋ္ဌ သံသန္ဓတိ
ဇောယာတိ ဒိဋ္ဌသံသန္ဓနာ” “ဝိမတိ” ဆိန္ဒတိ ဇောယာတိ ဝိမ
တိန္ဒဒနာတိ ဇောသမ္ပိ သဒ္ဓဏ္ဍာ နယတော ဒသိတော”ဟူ၍
ကရုဏာသင်္ခသာလျှင် လာသောအနုပါဌ်၊ “ဇောတိယတိ ဗုဒ္ဓါဒိတိ
ဇောယာတိ ပုစ္ဆာယ တေန ကတ္တုဘာဝါဒိသာဓနံ နိဝဏ္ဏတိ”ဟူ
သော မရသာရတ္ထဒိပနီပါဌ်တို့ကို ထောက်၍ဆိုသတည်း။

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား သဒ္ဓတ္ထသို့လည်း
မရောက်၊နာမသတ်သို့လည်း မရောက်မူ၍ ‘အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မမြင်
နိုင်၍ မေးသောပုစ္ဆာ’စသည်ဖြင့် ယောဇနာကုန်၏၊မသင့်။

ပုစ္ဆာအကျိုးကို ထုတ်လိုရကား ဓမ္မာကုသလာတိ ဟိ စသည်မိန့်
သော်။ဝစနုဗ္ဗနုဖြင့် ကတမေကို စဉ်စေ။

ကိံ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်သနည်း၊
ကိံ ဝါ ကမ္ပ-ကိုမူလည်း၊ကရောန္တိ-နည်း၊(မိန္ဒြေအင်း)ကိံ ဝါ-
အဘယ်ကိုမူလည်း၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်ပြီနည်း၊ ကိံ ဝါ-ကိုမူ
လည်း၊ကရောန္တိ-ပြုကုန်ဆဲနည်း၊ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်)

ပြန်ပွားရေးမူ)

ကိံ-အသို့၊ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ကတာ-နည်း၊
ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ကိံဝါ-သို့၊ ကရောန္တိ-နည်း၊ (တပါးသော
ဆရာတို့)

ကရဇာတ်၊ ဘူဘေတ်၊ အသဇာတ်သည် သဗ္ဗဓာတွတ္ထဟူရကား
'ကထာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာကိံ-တဗ္ဗတို့လော၊ဝါ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ကရောန္တိ
ကိံ-ကရောန္တိတို့လော၊'ဤကား နောတဒက္ကာ၊ အဘယ်ကို ထောက်၍
ကြံသနည်းဟူမူကား 'အခြေမြင်လျှင်၊ အတင်သိက၊ မိ၏ကျမ်းရိုးအန'ဟူသောစကားနှင့်အညီ 'ကတမေတိ ဝုရတ္တ ပန တေသံ ပုဋ္ဌဘာဝေါ ပညာယတိ'ဟူသောပါဠိကိုမြင်ရကား ကြံပစေသတည်း၊ ဟိ ယသ္မာ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆတိသျှုပြန်၊ တေနုဒုတ္တိကား လဇ္ဇရုဏ်၊ ပဘေဒ တော မ္ဗောနံ ဒေသနံ ဒိပေတွာ ကား မာတိကာကိုယူ၊ ပဘေဒဝန္တိ ဒသနုတ္တိကား နိဒ္ဒေသကိုယူ။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....မာတိကာ၌ ဝိသေသနုဂ္ဂိကုန်သော ဓမ္မတို့ကို ဟောအပ်ကုန်၏၊ ထိုဓမ္မတို့သည် ဝိသေသိတဗ္ဗဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပစေန ဖြစ်ကုန်၏၊ ပစေနဖြစ်သောဓမ္မတို့သည်လည်း ပုစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ဝိသဇ္ဇာဗ္ဗ ထိုက်ရကား ပုစ္ဆိတဗ္ဗကိုပြုခြင်းငှါ ကတမေ မ္ဗော မိန့်သော်။

ဝိသေသာန္တဖြစ်သော ပုစ္ဆိတဗ္ဗတို့ကိုပြုခြင်းငှါ တပန ကုသလာ မိန့်သော်။

ဤသို့ ပဘေဒဝန္တိကို ပြုခြင်းငှာ ဝါ- နိဒ္ဒေသကို ပြုခြင်းငှာ ဤပဒါ နုတ္တမကို ပြုလေသည်ဟူလို၊ ဣမေမ္ဗော ကုသလာ ဟူသော ဝိသဇ္ဇနာ၌ လည်း ဤနည်းယူ။

“ပဘေဒတော မ္ဗောနံ ဒေသနံ ဒိပေတွာ”ဟူသော ပါဠိ၏ အတ္ထကို ဖွင့်ပြလိုရကား ဣမသ္မိံ စသည်မိန့်သော်၊ (ဒိပေတွာတိုင်အောင်ယူ)

“မ္ဗော ဟိ ယသ္မာ ဒေသတဗ္ဗာ တေစ မ္ဗော အနုကပ္ပဘေဒါဟိ ယသ္မာ ဒေသကဗ္ဗာ တသ္မာ”ဟု သမ္ပန်၊ တသ္မာကို ဇဝံ ပဘေဒတော မ္ဗောနံ ဒေသနံ ဒိပေတွာ၌စပ်၊ ဟိသဒ္ဓါ ကာရဏက္ခော (အနု)အချို့ သော သူတို့ကား ဟိ ဝိတ္ထာရိသာမိ ဟု ဝိက္ခာအလိုသော် ယောဇနာ လို၏ ဟု ဆိုကုန်၏၊ ဝိက္ခာဆရာအလိုတော်ကို မသိရှာလေ၊ အနုစသည် လည်းမရှိ၊ ပိုင်၊ မိန္ဒြာင်း စသည့် အာစရိယဝိနိစ္ဆယတို့၌လည်းမဆို၊ ထို့ကြောင့် မသင့်။

ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိတ္ထာရတ္ထကို အကြောင်းနှင့်တကွ ပြုလို ရကား ဓမ္မာယေဝ စသည် တပန်မိန့်သော်၊ အဘယ့်ကြောင့် ပဘောဒအားဖြင့် ဟောအပ်သနည်း စုဒ္ဓိရိရကား ပဘောဒတော ဟံ စသည်မိန့်သော်။

ပဘောဒတော - အားဖြင့်၊ ဒေသနာ - ဟောခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓ ဝိနိစ္ဆောဝ ပဋိသန္တိဒါ ဉာဏာဝဟာ - တခဲနက်ကို ဝေဘန် ခွဲခြမ်း၍ သိနိုင်သော ဉာဏ်၊ ပဋိသန္တိဒါဉာဏ်ကို ဆောင်သည်။ (ဤအနက်ကား ဇိုကာ၊ အနု၊ မရသာရတ္ထဒီပနီ၊ ယောဇနာ၊ မိန္ဒြာင်းအလို)

ဝါ - တခဲနက်သော ဓမ္မတို့ကို ဝေဘန်ခွဲခြမ်းနိုင်သော ပဋိ သန္တိဒါ ဉာဏ်ကိုဆောင်သည်။ (ဤအနက်ကား ဇိုကာအလို) ဟိ ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာဟု သမ္ပန်။

ပဘောဒဝန္တ ဒဿနတ္ထံကို ချလိုရကား ဣဒါနိ စသည်မိန့်သော်။

ဤကား ဇိုကာစသည်နှင့်အညီ ဖြစ်သော အသင့် ယုတ္တိရှိသော စကားတည်း။ ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား “ ဇေဝံ ပဘောဒတော ဒေသနံ ဒိပေတွာ ဣဒါနိ စသည်ကို နိဂုံးဟု နှလုံးသွင်း၍ အတက် ဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့ကား မျက်စိအားနည်းသော ယောက်ျား သည် မိမိစွဲလမ်းအပ်သော ကြိုး၏ အစအဆုံးကိုမသိနိုင်သကဲ့သို့ မိစ္ဆာ ဉာဏ် ဖြစ်လျင်းလေသတည်း။

ထိုကို ယုတ္တိအားဖြင့် မြဲစေလိုရကား ပဘောဒဝန္တသု ဟိ စသည် တက်သော်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....နိဒ္ဒေသကိုပြုအပ်သည်ရှိသော် ဥဒ္ဒေသဘည်းဟူ သော မာဟိကာကို ဣနိခြင်းသည် သင့်မြတ်သည်ဟူလို။

‘အထဝါ ဥဒ္ဒေသော ဓမ္မပဋ္ဌာနော ပုစ္ဆော သံသယိဘပဋ္ဌာနာ၊ န စ ဓမ္မသဘာဝေ၊ သံသယိတော၊ ကုသလာဒိဘောဒေါ ပန သံသယိတော တိ နိစ္ဆိတသံသယိကာဝသေနာယံ ပဒါနုက္ကမော ကတော’ အဋ္ဌကထာမှ အသီးသော ဇိုကာဆရာ၏ အလိုတော်၊ (အရာ မဟုတ်သောကြောင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မဆိုလိုက်ပြီ၊ ပညာဝစုနုအလို့ငှါသာ ပေ၌ ရေး တင်လိုက်တော့သည်)

ပြန်ပွားရေးမှ)

မဟာသမယောတိ မဟာသမုဟော၊ ပဝုဗ္ဗံ ဝနံ ပဝနံ၊ တသ္မိံ
ပဝနသ္မိံ ဝနသဏ္ဍတိ အဏ္ဍာ၊ (ဝိနယဒီကာ)

ဥက္ကမာနောတွင် မာနဟူသည် ထိုပရိမိတ်၏ပကတိအမည်တည်း။
မိုးစဉ်း (အနည်းငယ်) သော အကတ်ကို သင်တတ်သောကြောင့် ဥက္ကဟ
မာနတွင်သာတည်း။ ရှင်ဒေဝဒတ်၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ရကား သမဏ
မုဏ္ဍိကာပုတ္တ ဟူလေသတည်း။ ပေါက္ခရသားတို့သော ပုဏ္ဏားတက္က
တွန်း၊ အလေက ပရိမိတ်စသောသူတို့သည် မိမိတို့အယူကို ပြောဖြစ်
သောကြောင့် သမယပ္ပဝါဒက ဟူလေသတည်း။ တည်ပင်အစဉ်တို့ဖြင့်
ရံရကား တိန္ဒြကာစီရ ဟူလေသတည်း။

တိန္ဒြကာနံ စီရေန ပန္နိယာ ပရိက္ခိတ္တော တိန္ဒြကာစီရော၊
အထာဂါ တိန္ဒြကာနံ စီရံ ပန္နိ ယသ္မိံ သော တိန္ဒြကာစီရော၊
(ယောဇနာ)

ဧကသာလက အမည်ကား ရှေးဦးကာလ၌ တရုသောစရပ်သာ
ရှိသည်ကို ဇွဲ၍ ခေါ်တွင်ရကား အာဒိလဒ္ဓတည်း။ (သာရတ္ထဒီပနီ)
ဤအလိုကား “တရုသောစရပ်ရှိသော” ပေး။

ဧက သာလကောတိ ဧကောသာလရက္ခော (ဝဇီရဗုဒ္ဓိ) ဤအလိုကား
‘တရုသော အင်ကြင်းပင်ရှိသော’ ပေး။ ကုဋ်ကာတိပ ဝဒန္တိ၊ (ဝဇီရ
ဗုဒ္ဓိ)

ပဿနဒိ မင်းကြီး၏ မိဖုရား မလ္လိကာ၏ ဥယျာဉ် ဖြစ်ရကား
မလ္လိကာယ အာရာမေ ဟူသတည်း။

ဒိဋ္ဌေဓမ္မ-၌၊ ယော အဏ္ဍာစ-သည်၎င်း၊ သမ္ပရာယိကော-
သော၊ ယော အဏ္ဍာစ-သည်၎င်း၊ အတ္ထိ-၏၊ အတ္ထာဘိ သမ
ယာ-အကျိုးနှစ်ပါးကို ရခြင်းကြောင့်၊ စီရော-ကိုး ပဏ္ဍိတော
တိ - ပဏ္ဍိတဟူ၍၊ ဝုတ္တိတိ - ၏၊ (ဆရာ့အနက်) ဝါ၊ အတ္ထာဘိ
သမယာ - ကြောင့်၊ နဂော - ကို၊ စီရောတိစ-၎င်း၊ ပဏ္ဍိတော
တိစ-၎င်း၊ ဝုတ္တိတိ-၏၊ (ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိအလို) အတ္ထာဘိ သမယော-
သော၊ စီရော-ကို၊ ပဏ္ဍိတောတိ-၍၊ ဝုတ္တိတိ-၏၊ (ရွှေဥမင် ဆရာ
တော်ကား ဤသို့ သမ္ပန်တော်မူသည်)

သာရတ္ထဒီပနိ၌ ‘အတ္ထဘာဘိသမယာ ယထာ ဂုတ္တ ဥဘယတ္ထ သံခါ တ ဟိတ ပဒုလာဘာ’ ဟု မိန့်သည်ကို၎င်း၊ ဝဇီရဒု၌ ‘အတ္ထဘာဘိသမ ယာဘိ အတ္တနောဟိတ ပဒုလာဘာ’ ဟု မိန့်သည်ကို၎င်း၊ မူသင်္ဂါကာ၌ “အတ္ထဘာဘိ သမယဘိ ဟိတ ပဒုလာဘာ” ဟု မိန့်သည်ကို၎င်း၊ မိန္ဒြာင်း၌ ဟိတ သမ္ပန်သည်ကို၎င်း ထောက်၍ သဝံတေတံ လျော့ သည် သောလည်း ဖြစ်ရာ၏ နောက်သားတို့ မေးမှားသည်သော်လည်း ဖြစ်တန်ရာ၏ဟု သိသင့်၏။

သမ္ပာ - ကောင်းစွာ၊ မာနာဘိသမယာ-မာန်ကို ပယ်ခြင်း ကြောင့်။

သမ္ပာသဒ္ဓါသည် အောက်မဂ်တို့ကို စဉ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် သာ ရတ္ထဒီပနိ၌ ‘သမ္ပာဘိ မာနဿ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏေန သဒုန္တေဒပဟာနံ ဂုတ္တံ’ မိန့်သတည်း။ ဒုက္ခသဋ္ဌာန်ပြည့်စုံသောသူကို နှိပ်စက်တတ်ရကား ပိဋေဟူသည်။

ပိဋေနမေဝ အတ္ထော ပိဋေနဋ္ဌော၊ ဣကာရဿ ဋ္ဌကားရံ ကတွာ ဂုတ္တံ၊ ဝံ သေသေသုပိ။

အကြောင်းကားတို့သည် ကပ်၍ပြုပြင်အပ်ရကား သင်တဋ္ဌဖြစ်၏။

သမဇ္ဇပစ္စယေဟိ ကတော သင်တော၊ သန္တာပနံ ပရိဒဟနံ သန္တာပေါ၊ သန္တာပေါဒေဝ အတ္ထော သန္တာပဋ္ဌော၊ ပိပရိဏာ မော ဇရာယ မရဏေနဘာဘိ နိခာ ပရိဏာမေတဋ္ဌတ အဘိ သမေဘဓဗ္ဗာ ပဋိပိန္ဒြိတဓဗ္ဗာတိ အဘိသမယော။ (ပိဋေနဋ္ဌ စသည်ရစေ)

ဂါထာတွင် ခဏသည် အများကတ တမျိုး၌ မရှိကောင်းရကား ငိုကာ၌ ‘ဣဓာတိ ပစနံ အကုသလေသု အဗျာကတေသုစ ကေသုပိ ခဏဿ အသမ္ဘဝတော’ ဟု မိန့်သတည်း။ ထိုဂါထာကို ချဲ့လိုရကား ယသ္မိံ စသည်မိန့်သော်။

ပစ္စယာနံသာမဂ္ဂိ၌ ပစ္စယာနံ၏အရကား စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ အာ လောက၊ မနသိကာရ၊ သောတပသာဒ-သဒ္ဓါရုံ၊ ပိဝရ၊ မနသိကာရ၊ စသည်ကို ယူ။

ပစ္စန္နဇော အရူပဇော၊ဝိကလိဒင်္ဂါ အသညဇော၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တိရစ္ဆာနော၊ပေတော နေရယိဒကာ ဝိစ။

ဟူသောအဋ္ဌကွဏကိဋ္ဌေ၍ တရကိုလျှင် နဝမဟူသတည်း။

စက်လေးပါးတွင် အတ္တသမ္ပာပဏိဓိနှင့် ကင်းသော ကုသိုလ်မည် သည် မရှိ၊ 'တံ တံ ဥပါဒါယ' ဟူသောဂါထာကား ကာလနှင့်သမ္ပဟာကို ဆောင်သကည်း၊ 'ဗတ္ထကာလော ချာကာလော' စသည်ကား ဂါထာကို ဖွင့်သည်။ ဗီဇ အင်္ဂါချစ်သည်ကို ဓမ္မဟူသည်ကား အဋ္ဌကလာပ်ကိုရည် သည်။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ 'ဓမ္မပဋိပင်္ဂါဝါ အဋ္ဌကလာပ ဓမ္မ သန္ဓာ ယာဟ' မိန့်သတည်း။

သိဒ္ဓါဒေတာဝိယ ဂဟ္ပမာနော ကာလော ကာလသဉ္စယော၊(ဝိဂ္ဂဟ) ကာလသမူဟေဝိ ဥ တွေကား ဝိညေယျောသို့ သမ္ပန်။

ဣတရော-သော ဟေတုဘိ ဒေသ ဒေသော သမယော-ကို၊
ဧတ္ထ တေသ္မိံ အဓိကာရ - ဤအရာ၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ တေသ္မိံ
ဂါထာဗန္ဓ-၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ တေသ္မိံ သမယ သဒ္ဓတ္ထ နိဒ္ဓါရဏေ-
၌၊ ပစ္စယောဝ-ကိုသာလျှင် (ဝိညေယျော၌စပ်)

ဝေဖြင့် ဟေတု ဟေတု၊ သာဓာရဏ ဟေတုကို စဉ်စေ၊ ဣတ ရောကား ဟေတုဘိ ဟူသော ပုဒ်၏ ဝိသေသန၊ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ "ဣတရော ပန ဟေတုဘိ ဒေသ သမယော ပစ္စယောဝ ဝိညေယျော" ဟူ၍၎င်း၊ မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ 'ဣတရောပိ တဗ္ဗိသေသနံ' ဟူ၍၎င်း၊ "ဣတရောပိ ပဒံ ဟေတုပဒသ ဝိသေသနံ" ဟူ၍၎င်း မိန့်သတည်း။

ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား ဤသံဝဏ္ဏနာများကို နှလုံး မသွင်းမူ၍ ပါဌသေသသည့်၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ ဣတရသဒ္ဓေါ နာမ ဝါစကော (ယောဇနာ) ဒဗ္ဘဟိ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာကား ယောဇနာ၊ ထိုကို ချဲ့လိုရကား ကထံ စသည်တက်။

ငါးပါးသော အတ္တကို ယူသည်ကို မခံချိုရကား ကသ္မာ စသည်ဖြင့် စောဇနာသည်၊ အာဘော်ကား သဒ္ဓါတရသည် အနက်တရသာ ဟော ကောင်းသည်တကား ဟူလို၊ ဝါ-အကျိုးမရှိသော် တရသာဆိုကောင်း သည်တကား ဟူလို၊ ဝုတ္တိံ ဒီပဘိ၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြလိုရကား 'တေန ကေကာရဏဝါဒေါ ပဋိသေခိတော ဟောတိ' မိန့်သော်။

ဧက ကာရဏဝါဒေါ ပကတိ ကာရဏဝါဒေါ-ကြပေတု
လျှင် အကြောင်း ဟူသော ဝါဒကို၊ ဧက ကာရဏ ဝါဒေါ
ဣဿရ ကာရဏဝါဒေါ-ဖြဟေလျှင် အကြောင်းဟူသော ဝါဒ
ကို။

ဧက ကာရဏဝါဒေါဟိ ပကတိ ကာရဏ ဝါဒေါ၊ ဣဿရ
ကာရဏ ဝါဒေါ ဝါ၊ (ဇိကာ)

ဤဇိကာပါဠိ၌ ဣဿရကိုသာ ဆိုသည်ကား ဥပလက္ခဏ နည်း
တည်း၊ ပဇာယ ကာရဏ၊ ပုရိသ ကာရဏ၊ ကာလကာရဏ၊ ဘာဝ
ကာရဏ စသော ဝါဒတို့ကိုလည်း ဤ၌ သင်္ကြိုဟ်အင်၏၊ ဒေကာ ကတ္တာ
နာမ နတ္ထိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ဖြ သွာစသော တစုံကယောက်မျှ ပြုတတ်
သောသူ မရှိ-ဟူလို။

ထိုကို ယုတ္တိအားဖြင့် ချဲ့လို၍ သဘာဝေန ဟိ စသည်တက်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... စက္ခုဥပ စသော အကြောင်း၊ ဟေတု အာ
ရပ္ပဏ စသော အကြောင်းရှိပြီးသူက် ဖြဟွာ၊ စန္ဒိ၊ ပရမီသွာ စသော
အကြောင်း၊ ပဇာပတိ၊ ပုရိသ ကာလ စသော အကြောင်းတပါးကို
ဗုဒ္ဓြင်းသည် မသင့်ပြီဟူလိုသတည်း။

ဒေကာ ကတ္တာနာမ နတ္ထိ၏ အကျိုးကို ပြလိုရကား ‘ဒေဝံ’ စသည်
တက်။

တတ္ထ သိယာ၌ ‘တတ္ထဝစေန ကဿပိ ပရိဝိတက္ကော သိယာ’ (သာ
ရတ္ထဒီပနီ) ငါတို့ဆရာကျေးဇူးရှင်ကား ကဿပိ စောဒနာ သိယာ ဟူ
၏၊ အမျှသောသူတို့ကား ‘တတ္ထဝစေန ဘေဒကော သိယာ’ ဟူ၏၊
မသင့်နတည်း။

မိမိစကားကို ယုတ္တိအားဖြင့် ဖြစေလိုရကား ‘ကိံ ကာရဏာ’
စသည်မိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... အစိတ်တခုတခုကပင် အကြောင်းမဖြစ်၏နှင့်၊
အများပေါင်းသော် အသို့မူ၍ အကြောင်းဖြစ်အံ့နည်းဟူလိုသော်။

စောဒကဆရာသည်ပင် မိမိစောဒနာကို ‘ဝစနံ သမ္ပံ မနောအညံ’
ကဲ့သို့ သူတပါးတို့အား ထင်လိမ့်မည်မိုးရကား နှာဟိ ဧကသ္မိံ အန္ဓေ
စသည်ဖြင့် လောကူပမာဆောင်သော်။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဟိ သစ္စံ-၏၊ ဝါ ဟိ ယုတ္တံ-၏၊ အန္ဓသတေ-သုကန်းတရာ
တွင်၊(ပါဌသေသ)

အနုအလိုကား 'ဥသဒိသဂ္ဂ ပံ ငုတ္တာန ဣဒံ ဝစနမဗြဟ္မိ' ဌ ပံသဒ္ဓါ၏
သာယုတ္တ၊ ကမ္ပတ္တ နှစ်ပါးကို သိအပ်သကဲ့သို့ ဤ 'သတံပဿတိ' ဟု
သောပါဠိ၌လည်း အန္ဓသတံကို နိဗ္ဗာရဏတ္ထံ၌ ပစ္စတ္တ၊ နေဘက်ကိုငဲ့မှု
ကတ္တတ္ထံ၌ ပစ္စတ္တဟု သိအပ်၏။

ဧကသ္မိံ အန္ဓ-ဘယောက်တယောက်သောသုကန်းသည်။

သဒ္ဓါမျှကိုထောက်မှ အာမေဒိဘ်၊ အနက်ကိုထောက်မှ ပိစ္ဆာ၊ ဒီကာ
အနုစသည်တို့၌ အာမေဒိဘ်ဟူသည်ကား သဒ္ဓါမျှကိုရည်သည်။

ဒဠု-၄၊ အသက္ကာန္တေ-သော်၊ အန္ဓသတံ-ရာသည်၊ န
ပဿတိ-မမြင်၊ ဝါ၊ နဟိ ပဿတိ-မမြင်သည်လျှင်ကတည်း၊
ဣတိ ဧဝံ ပရိဘက္ခန္တော သိယာ၊ ဝါ စောဒနာ သိယာ။

အဓိပ္ပါယ်ကား... သုကန်းဘယောက်တယောက်မျှ မမြင်သည်ရှိ
သော် ပေါင်းငြားသော်လည်း မမြင်တော့သည်သာဖြစ်သကဲ့သို့ဟူလို၊
(အမှောက် ခန္တိ) ယခုကာလ၌ဖြစ်သောအမျှ သောသုတို့ကား အနေက
ပေတုတော၏ အရကို အကြောင်းဟူသမျှကို နှလုံးသွင်း၍ စောဒက
ဆရာ စောဒနာသည်ဟုယူ၍ စောဒကဆရာအလိုကို ပြသောအားဖြင့်
အဓိပ္ပါယ်ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ဆိုရာ၌ ဥပမာကား..... လေးလုံးလေးလုံး
စသော ပတ္တမြားကို ကောက် ယူလိုသော မျက်ဖိ အားနည်းသော
ယောက်ျားအား အလုံး၏အဖြစ်ဖြင့် တူသော ကျောက်စရစ်စသည်ကို
ကောက်မိသကဲ့သို့ ထင်မိသည်။

'န ဟိ ဧကသ္မိံ အန္ဓ' စသည်ကိုလည်း ပရိဟာရဆရာ၏စကားဟု
ယူ၍ 'ဣတိ ဣဒံဝစနံ-သည်၊ နယုတ္တံ-သည်၊ နော ဟောတိ ယုတ္တံဧဝ' ဟု
သမ္ပန်၏။ ဤသို့ စောဒက၊ ပရိဟာရ ဆရာတို့၏ စကားအစအဆုံးကို
မသိရာ၌ ဥပမာကား မျက်ဖိအားနည်းသော ယောက်ျားသည် မိမိ
ဆွဲကိုင်အပ်သော ကြိုး၏အစအဆုံးကို မသိသကဲ့သို့ ထင်မိသည်။

နော နယုတ္တံကား ပရိဟာရပါဠိ၊ ထိုကို ချဲ့သောအားဖြင့် 'အသာမဂ္ဂိ
ယံ အပေတုနံ။ ပ။ ပတ္တိတော' ဟူသော စောဒကဆရာ၏ စောဒနာကို
ဖြေလိုရကား သာဓာရဏပလ နိဗ္ဗာဒကဋ္ဌေန စသည်မိန့်၊ နစ ဧကသ္မိံ

(ပိဋကတ်တော်)

အန္တ ဝေသာ အန္တပမာကို ပြောလိုရကား ‘နုစ အန္တာနံ’ စသည်မိန့်။
ဤ၌ အသင့်ကိုပြောလိုရကား စက္ခာဒိနံ စသည်မိန့်။

စက္ခာဒိနံ ပန-တို့၏ကား၊(ဖသံ၌စပ်) (အချို့ကား ဟေတု
ဘာဝေါ၌ စပ်၏မသင့်)တံ ပသံ-သည်၊ (သာဝေရဏဖသံ ဟု
သမ္ပန်) (အချို့ကား ဒဿနံဟု ငွ်၏ မသင့်၊ အသာမဂ္ဂိယံကား
အဟေဘူနံ၌ အာခာရ အချို့ကား လက္ခဏဟူ၏)သာမဂ္ဂိယံ-
၌၊ ဟေတုဘာဝါ-သည်၊ သိဒ္ဓါ-ပြီ၊ (အန္တပမာ စသည်ကို
မရှာသင့်ပြီဟူလို)

ဤအရာ၌ ဆရာတို့သည် ဘာဝေါ သိဒ္ဓါကို ဘာဝေါအသိဒ္ဓါ
ပုဒ်ဖြတ်လိုသည်ဟူကုန်၏။ ထိုသူဆချက်သည် “အသာလသိဒ္ဓါတိ
နာယံ အက္ခာ သာဒေတဗ္ဗာ” ကို အမှတ်မှားသည်ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသို့ ပြီးသည်ကို ထင်ရှားပြောလိုရကား သွာယံ စသည်မိန့်သော်။

လောကဿ-၏၊(ပစ္စက္ခ၌စပ်) လောကဿ-၌၊ (သိဒ္ဓါ၌
စပ်) ဣတိတဿ ယုတ္တိဒ္ဓါနံ နယုတ္တိ၊ (ပိဋကသေ ထည့်၍
သမ္ပန်)။

အဋ္ဌဟိ အက္ခဏဟိ၌ ခဏဟိလည်း ရှိ၏။ထိုတွင် အက္ခဏဟိ
ရှိမူ လူပြိန်းသိလွယ်၏။ပိဋကတံနှင့်လည်း ညီ၏။ခဏဟိရှိမူ ပညာ
အဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံသောပညာရှိတို့အား သဒ္ဓတ္ထ၊အဓိပ္ပာယ်ဏ္ဍသင့်
လေစွ၊ဆရာတို့ မနှစ်သက်လွန်း။

ခဏသာမဂ္ဂိ-ခဏတို့၏ အပိတ်ကို၊ ဝါ-ခဏအပိတ်ကို၊
ဝိနာ-၍။

သာမဂ္ဂိကား အာယဝ ဟော ဟု အနုသင်၌ ဆို၏။ ကာဏ ကစ္ဆ
ပေါပမာဒိဟိ၌ အာဒိဖြင့် ဝါဠုဒိဇ္ဇပမာ၊ သူပိဒိဇ္ဇပမာ စသည်ကိုယူ။

အနုဋ္ဌာနန - မဖြစ်စေသဖြင့်၊ မိန္ဒြာင်း၌ကား ‘မထစ
သဖြင့်’ဟူ၏။

တဿ ပုရိသဿဟူသည်ကား ဆင်းရဲစွာ တင်အပ်သော လေး
ရှိသော၊ဒဋ္ဌနေမည်သော ပိုလ်နှစ်ထောင်နိုင်သော လေးလည်း ရှိထ
သော၊ ဆရာ၏အထံ၌ ဆယ်နှစ် တဆယ့်နှစ်နှစ်တိုင် သင်အပ်သော
လေးအတတ်ရှိသော လေးသွားတယောက်သည် ပစ်အပ်သော မြားကို

ပြန်ပေးရေးမူ)

မြေသို့မကျမီ ဖမ်းဆီးနိုင်သော ယောကျ်ားကိုယူ၊ ဤ ယောကျ်ားကား ဘုရားလောင်းမှတစ်ပါးမရှိ၊ ဘုရားလောင်းကား ဇဝန ဟံသဇာတ်၌ ဤသို့ လျင်မြန်ခြင်းကို ပြဘူး၏ ဟု အနု၌ ဆိုသည်။ သုတ်၌၎င်း၊ မရ သာရတ္ထ ဒိပနိ၌၎င်း အဘူတပရိကပ္ပေပမာ ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ် သည် ဟူ၏။

ဇေတဝိယထာဝရတ္ထနယန-ဖြင့်၊ ဇေတသု သမယေသု-တို့တွင်၊ ကာလသင်္ခါတော-ကာလအနက်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သမယော သည်(ဗိတ္တံ ပရိစ္ဆန္ဒံဖြစ်သော သမယသည် သော်လည်း ဝိသေ သပေ) ပရိစ္ဆန္ဒဒက ဗိတ္တန-ဖြင့် (ပါဌသေသ ထည့်) ဇေ- သို့၊ အဟံ-သည်၊ ပရိစ္ဆန္ဒာ-နည်းသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ပါဌသေသချည်း) ကုသလ ဗိတ္တ ပဝတ္တိကာလသ-ကုသိုလ် ဖိတ်ဖြစ်သော ကာလဟု ဆိုအပ်သော ဗိမိ၏၊ အဘိပရိတ္တတံ- ကို၊ ဒိပေတိ-၏၊ ဝါ၊ ကာလသင်္ခါတော-သော၊ သမယော- သည်၊ ပရိစ္ဆန္ဒာ-သည်၊ အမိယထာ-သို့၊ ဇေတဝိယထာ-တူ၊ သဗ္ဗော- သော၊ ဗိက္က ပဝတ္တိကာလော-သည်၊ ပရိစ္ဆန္ဒာ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့ (ပါဌသေသ) ကုသလ ဗိတ္တ ပဝတ္တိ ကာလသ-ခပ် သိမ်းသောကုသိုလ်ဖိတ်ဖြစ်သော ကာလ၏၊ အဘိပရိတ္တတံ-ကို၊ ဒိပေတိ-၏၊ (ဤဝိကပ်ကား အတ္ထဒိပနာသို့) ဝါ-ကာလသင်္ခါ ကာလတ္ထ သင်္ခါတော-ကာလ အနက်ရှိသည် ဟု ဆိုအပ်သော (ကာလတ္ထ ဟု ဆိုအပ်သော) သမယော သမယသဒ္ဓေါ-သည်၊ အတ္ထနာ-၏၊ အတ္ထသ ဘူတသ-သော၊ ကုသလဗိတ္တ ပဝတ္တိ ကာလသ-၏၊ အဘိ ပရိတ္တတံ-ကို၊ ဒိပေတိ-၏၊ ဝါ၊ ကာလသင်္ခါ တော-သော၊ သမယော သမယသဒ္ဓေါ-သည်၊ မမ-၏၊ အတ္ထ သင်္ခါတော-သော၊ ကာလော-သည်၊ ပရိစ္ဆန္ဒာ ယထာ-သို့၊ ဇေတဝိယထာ-တူ၊ သဗ္ဗော-သော၊ ကုသလဗိတ္တ ပဝတ္တိကာလော- သည်၊ ပရိစ္ဆန္ဒာ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုသလဗိတ္တ ပဝတ္တိ ကာလသ-၏၊ အဘိ ပရိတ္တတံ-ကို၊ ဒိပေတိ-၏၊ (ဤနှစ် ဝိကပ် ကား သဗ္ဗဒိပနာ)

ဤကား ငိုကော၊ အနု၊ မရသာရတ္ထဒိပနိ၊ မိန္ဒန္တောင်း စသည်နှင့်အညီ ယောဇနာသည်၊ ဆရာတို့ကားယထာရုတပါဌရှိတိုင်း ယောဇနာတော်

မူကြသည့်၊ ထိုသို့ ယောဇနာသော်လည်း ဤအနက်အတိုင်းသာ ဝိသေသတ္ထု၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထု တို့ကို သိရမည်။

ဇေဝံ-သို့၊ ဒိပေန္တိနု-သော၊ အနုနု သမယေန-သော၊ ဝါ-
သည်၊ ဧကသေဝ-သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မဿ-၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-ကို၊
ပဋိသေမိတာ-သည်၊ အဟာသိ-ပြီ။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....ရှေ့ငွေ စသည်ဖြင့်ပြီးသော လက်ကောက်၊ လက်စွပ်အကျိုးတို့သည် ပျက်သည်ရှိသော် ရှေ့ ငွေစသော အကြောင်းတို့သည် ပျက်ကုန် ချုပ်ကုန်သည် ထင်ရှိသော်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ မပျက် မချုပ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းတရားဟူသမျှသည် အကျိုးမှ ဆိတ်၏ ဟူသော ပကတိဝါဒီတို့၏ ဝါဒ၌ ပခာနုဖြစ်သော တရုသော အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်တော်မူသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလွန်သိမ်မွေ့ မြတ်သောကြောင့် အဏုမည်သော အကြောင်း ခုနစ်ခု တို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော ဗွိအဏုကမည်သော အကျိုးတရားသည် အဏုနှစ်ခု ဟူသော အကြောင်းမှ မဆိတ်၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ များစွာသော ချည်တည်းဟူသော အကြောင်း သမဝါယကို ဇွဲ၍ အသိပညာ သဒ္ဓါ ဖြစ်သော ပဋိ ဟူသော အကျိုးတရားသည် များစွာသော ချည်တည်းဟူသော အကြောင်းမှ မဆိတ်၊ ချည်တည်းဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဒိန်းခြင်းကဲ့သို့၏ အပေါင်း တည်းဟူသော သမဝါယကို ဇွဲ၍ ပညာ သဒ္ဓါဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဟူသော အကျိုးတရားသည် ဒိန်းခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းမှ မဆိတ်၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးတရား ဟူသမျှသည် အကြောင်းမှ မဆိတ်ဟူသော ဗွိအဏုက ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝါဒ၌ ဗွိအဏုက တည်းဟူသော ဟေတုသမဝေတ ဖြစ်သော တရုသောတရား၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်တော် မူသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤသို့ ပြုအပ်သော သမုဟဟုဆိုအပ်သော သမယသဒ္ဓါဖြင့် တရုသောတရား၏ သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်တော်မူ၏ဟူလို။

‘ပကတိဝါဒီနံ မဟတောဝိယ အဏုဝါဒီနံ အဏုကဿ ဝိယစ ဧကသေဝ’ ဟူသော ပါဠိ၊ ပကတိဝါဒီနံ ဝါဒေ ပဋ္ဌာနဿ ဖလဘူတဿ မဟတော ဖလဿ ဧကဿ ဓမ္မဿ ဥပ္ပတ္တိ ပဋိသေမိတာ၊ အဏုဝါဒီနံ ဝါဒေ ဗွိအဏုကဿ ဧကဿ ဓမ္မဿ ဥပ္ပတ္တိ ပဋိသေမိတာ ဝိယစာတိ အတ္ထော’ ဟူသော မရသာရတ္ထ ဒီပနိ ပါဠိနှင့် ညီ

ပြန်ပွားရေးမှု)

အောင် ယူမည် ခဲစွ၊ ခဲရပ် ဖြစ်၍ အစွမ်းအလျောက် မကျဉ်း မကျယ် အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုက်သည်။ ဟုတ်မူယူကုန်ရာ၏။

ပညာရှိတို့ကား သူ၏ဝါဒ၌ အပြစ်သည် ထင်သော်သာ စွန့်ကုန် ရာ၏။ ပညာမဲ့တို့ကား နက်နဲသိမ်မွေ့ စွာဉာဏ်ဖြင့်မဆင်ခြင်မူ၍ မပြည့် သော ရေဒဏ္ဍိကဲ့သို့ ဂရဟာဝါဒ စသည်တို့ကို ပြုကုန်သည်။ ဤထက် အကျယ်ကိုကား သဗ္ဗောဂဏ္ဌိပဗ္ဗသို့ရောက်မှ ဆိုပေအံ့။

သမဝါယဖြစ်သော သမယဖြင့် ပစ္စယသာမဂ္ဂိကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ကို ပြအပ်ပြီ။ ဤ၌ ပစ္စယဝိသေသကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြလိုရကား ဟေတုသင်္ခါတော စသည်မိန့်သော။

ပရာယတ္တံ ဝုတ္တိတံ-ပြခန်းသော အကြောင်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။

ပရကား ပခာနဟော၊ ဆရာတို့ကား အညအနက်ဟူ၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ သဒ္ဓါမူကား မပျက်၊ အဓိပ္ပါယ်ရှေးနောက် မညီသကဲ့သို့ ထင်မိသည်။ အဓကရဏဝသေနေတ္ထ ဘုဗ္ဗံ၌-

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ကာလသမူဟသမယေ-ကို၊ ဂဟိတေ-ယူအပ် သည်ရှိသော်၊ အဓကရဏဝသေနေ-အာခာရ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဘုဗ္ဗံ- သည်၊ ဟောဘိ-၏။

ဤသို့ 'ဧတ္ထာတိ ကာလသမူဟ သင်္ခါတေ သမယေ ဂဟိတေဘိ အနတ္တာ' ဟူသော ဇိကာပါဌ်၊ 'ဂဟိတေဘိ ဧတေန ဘာဝလက္ခဏံ ဒဿိတံ' ဟူသော မရသာရတ္ထဒိပနိပါဌ်နှင့် အညီ ပါဌ်သော ထည့် စွက် သမ္ပန်။

အချို့သောသူတို့ကား အာခေရသာ ပေးကုန်၏။ ဇိကာစသည်နှင့် မညီညွတ်သောကြောင့် သင့်မည် မထင်မိ၊ ကာလကို ပညတ်မျှဖြစ် လျက် အာခေရဟူသည်ကား လောကဗျူဟာ ဝတ္တိန္ဒြာတည်း။ ဘာ ဝေနေ ဘာဝလက္ခဏာဝသေနေတ္ထ ဘုဗ္ဗံ၌ ရှေးနည်းကိုမှီ၍ သမ္ပန်။

ဤပါဌ်၏သံဝဏ္ဏနာဖြစ်သော ဇိကာ၌ 'သက္ကာဝိဟာရဘာဝတော' ဟု အချို့ စာရှိ၏။ 'သကာဝိဟာရဘာဝတော' ဟု အချို့ ဇိကာရှိ၏။ ထိုတွင် ရှေ့သည် မရသာရတ္ထဒိပနိစသည်နှင့်ညီညွတ်၏။ နောက်သည် မိန္ဒြာင်းစသော အာစရိယ ဝိနိစ္ဆယတို့နှင့်ညီညွတ်၏။ သဘောကား

မခဲလွန်း၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိနဟန်မျှကိုသာ ဉာဏဝစနု ဖြစ်စေခြင်းငှါ
၎င်း၊ သတိသမ္ပုဏ္ဏဖြစ်စေခြင်းငှါ၎င်း မှာလိုက်တော့သည်။

တကြ-တသ္မိံ ကာမာဝစရန္တိပဒေ(စွဲ)၊ ဥဒါနတော ဥဒဒ္ဒသ
တော သင်္ခပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်။

ဤ၌ ဥဒါနတောကို ဥဒဒ္ဒသတောဖွင့်သည်ကား ပီတိသမုဋ္ဌိတ ဖြစ်
သော ဥဒါနိးစကား၊ ဂါထာဗန္ဓတို့ကို စဉ်စေသည်။ ဥဒဒ္ဒသတောကို
သင်္ခပတော ဖွင့်သည်ကား ပါဠိပရိသာယံစဉ်စေသည်။ ထို့ကြောင့်
'ဥဒါနတောတိ ဥဒဒ္ဒသတော သင်္ခပတော' ဟူသော ဇိကာကို 'ဥဒဒ္ဒ
သတောတိ ဇေတန ဥဒါနသဒ္ဒဿ ပီတိသမုဋ္ဌိက ဝစနုစ္စ ဂါထာဗန္ဓု
အတ္ထံ နိဝတ္ထေတိ၊ သင်္ခပတောတိ ဇေတန ဥဒဒ္ဒသ သဒ္ဒဿ ပါဠိပရိ
သာယံ နိဝတ္ထေတိ' ဟု မရသာရတ္ထဒိပနိ၌ ဖြေဆိုသည်။

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အမျိုးသောသူတို့ကား 'အမြွက်အားဖြင့်'
ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့် အနုတည်း၊ အမျိုးသော သူတို့ကား 'အကျဉ်း
အားဖြင့်' ဟု ပေးကုန်၏။ ဤအနက်ကား ဉာဏ်ကြီးရှင်တို့အားသာ သင့်
ပေ၏။ ဉာဏ်နည်းသောသူတို့ကား အတိဂန္ထိရ ဖြစ်ပေခဲ့။

အက္ခတော-သရုပ်အားဖြင့်။

ဆန္ဒရာဂေါ တောဘုမ္မက ဝန္တံဖြင့် ကိလေသာကာမ၊ ဝတ္ထုကာမဟူ
သမျှ ကုန်စေသတည်း။

ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသာ ကာမချည်းမည်သော
ကာမရာဂ၊ ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာ၊ နိရောဓ
တဏှာ ရစေ) ကာမိယတိတိ ကာမော၊ (ကာမနိယ အချိက်၌
ဖြစ်သော ကိလေသာ ကာမနှင့်တကွ တောဘုမ္မက ရစေ)

ရှေး၌ ကိလေသာ ကာမ၊ ဝတ္ထုကာမ ကုန်လျှင်း မူလည်း ဤ၌
ဗလဝ ဗဟုသဖြစ်သော ကိလေသာ ကာမ၊ ပဒုပ္ပုဏ္ဏဖြစ်သော ဝတ္ထု
ကာမကိုသာ လိုအပ်ရကား "ပာသ္မိံ ပန ဗဒေသ ဒုပိဓော ပေသော"
စသည် မိန့်သော်။

ဤသို့ ယူမှသာလျှင် သာသတ္တာဝစရောဂိယ စသော ဥပမာနှင့်
ညီအံ့သည်။ ပဝတ္ထိာသေနကား အာရမ္မဏ ဝသေနကို စဉ်စေသည်။

တေသံ သဿတ္ထပုရိသာနံ-ထိုလက်နက်နှင့်တကွသော ယောကျ်ား
တို့သည် (တို့ဖြင့်) ပဒေသဿ-၏ (ဘာဝယုဂ်ထည့်သည်) အဘိ လက္ခိ
တတ္တာ-မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဤသို့သမ္ပန်)

ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား သဒ္ဓါသဘောကို
နှလုံးမသွင်းမူ၍ “တေသံ-ထိုလက်နက်နှင့်တကွသောယောကျ်ားတို့၏၊
အဘိလက္ခိတတ္တာ-ကြောင့်’ ဟု သမ္ပန်ကုန်၏၊ မသင့်နေတည်း၊ ဥပမေယျ
ဖြစ်သော ‘တေသံ အဘိလက္ခိတတ္တာ’ ၌လည်း ‘တေသံ ကာမာနံ-တို့
သည်(တို့ဖြင့် သော်လည်းဟူ၊ ဘာဝယုဂ်လည်း ရှေးနည်းထည့်) ဤ၌
ကာမောဟူရကား တဿဟူအပ်လျက် သရုပ်ကိုငဲ့၍ တေသံ ဟူသည်
တည်း၊ ဤ၌လည်း အချို့သော သူတို့သည် တေသံကို ကာမာဝစရ
စိတ္တာနံဟု စွဲ၏၊ မသင့်နေရင်းတည်း။

ကာမာဝစရ ဟူသော ပုဒ်၏ ဥတ္တရပဒလောပကို ပြလိုရကား
သွာယံ စသည်မိန့်သော်၊ ဝစနတ္ထတနည်းကို ပြလိုရကား ‘အာရမ္မဏ
ကရဏဝသေနာ၊ ပ။ ကာမာဝစရံ’ မိန့်သော်။

ဤဝစနတ္ထ၌ သာမန်တဏှာကိုရရကား ဝိသေသနကိုရစေလိုသော
ဆရာသည် ‘ကာမနန္ဓသ’ စသည်မိန့်သော်၊ ဝိဂြိုဟ်တနည်း ပြပြန်လိုရ
ကား ‘အဝိစ’ စသည်မိန့်သော်၊ ဆရာတို့ကား ‘ဝိဂြိုဟ်စစ်ကိုပြလိုရကား’
စသည်ဖြင့် တက်၏၊ ဤ၌ ကာမာဝစရံ လိုလျက် အာကို အရဿ
ပြု၍ ‘ကာမာဝစရံ’ ဟု ရှိလေသည်။

‘ပဒိသဒ္ဓိ’-ကို အဝစာရတိ-ကျင်လည်စေတတ်၏၊ ဤသို့ ဟေတု
ကတ္တား ထင်အောင် ပေး၊ သလနာဒိဟိ၌ အာဒိဖြင့် စလနစသည်ကိုယူ။

ယခင်ဝစနတ္ထမှတပါး ဇာဘကပရိယာယ်စသည်ဖြင့် ပြလိုရကား
အဝိစ စသည်မိန့်သော်၊ အာရောဂျဋ္ဌေနကား ဇာဘကပရိယာယ်၊ အန
ဝဇ္ဇဋ္ဌေနကား သုတ္တပရိယာယ်၊ ကောသလ္လ သမ္ဘူတဋ္ဌေန ကား အဘိ
ဓမ္မာပရိယာယ်။

ကောသလ္လ ဘူတဋ္ဌေန-ပညာကြောင့် ဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်၊
(ဆရာတို့အနက်) ကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန-ပညာနှင့် တကွဖြစ်သော
အနက်အားဖြင့်၊ (ငါတို့အနက်) ဤကား ‘ကောသလ္လေန သဟဘဝတိတိ
ကောသလ္လဘူတော’ ဟူသော ဝစနတ္ထကို လျှောက်သဖြင့်ရင်း၊ သဟ

ဇာတ်ကိုသာရည်၍ စောဒနာထုတ်အပ်သော 'ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ တာဝဇေဝံ ဟောထု' စသောပါဠိကို ထောက်သဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်ကိုသာ ရည်၍မိန့်သော 'ကောသလ္လယောဂါ ကုသလံ' ဟူသော ဇိကာပါဠိကို ထောက်သဖြင့်၎င်း ပေးသည်။ (နောတက္ကော)

ဤအဋ္ဌကထာ၌ပင် 'ကောသလ္လတော သမ္ဘူတက္ကော' ဟု ဟိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့် မိန့်သည်မဟုတ်တုံလော ဟူငြားအံ့။ ဤ၌လည်း ဟိတ်ဟု မထင်မိ။ တောပစ္စည်းသည် ဟိတ်၌သာ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အကယ်၍ ဟိတ်ဖြစ်ငြားအံ့။ ပကတူပ, အနန္တ ရှစ်သည်လည်း ဟိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ခံရာခံ့။ ထိုသို့ ခံခဲ့ကလည်း သဟဇာတ်ကိုသာ ရည်သော ယခင် စောဒနာသည် မဖြစ်ရာပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း သဟဏ္ဍ၌ တောပစ္စည်းသက်ရာ၏ဟု ထင်မိသည်။ သင့်လျှင် ယူကုန်ရာ၏။ မသင့်လျှင် စွန့်ကုန်ရာ၏။

ရုဠိသဒ္ဓေန-ဉာဏသမ္ပယုတ်၌တင်အပ်သောသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝါ-ဉာဏဝိပ္ပယုတ်၌ တင်အပ်သောသဒ္ဓါဖြင့်။

ဤတွင် ပဌမ တတိယဖြစ်သော ဥပစာရရုဠိအနက်ကား.....အဋ္ဌကထာအလိုတော်၊ ဒုတိယအနက်ကား ဇိကာဆရာ့အလိုတော်၊ ဇိကာစရိယဝါဒ အားဖြင့် ပဿိဒ္ဓရုဠိတည်း။ ပဌမ အနက်ကား သနိဝိတ္တ, တတိယအနက်ကား အနိဝိတ္တရုဠိ, ဒုတိယအနက်ကား ပဿိဒ္ဓရုဠိ။

အနာဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏံ-အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ-အပြစ်မရှိခြင်းလက္ခဏာ, ကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

အနာဇ္ဇသုခ ဝိပါကမ္ပ တပီး ကုသိုလ်မည်သည် မရှိသျှက် ပြားသကဲ့သို့ ဆိုကောင်းအံ့လောဟူငြားအံ့။ ဝိညာတက္ကအားဖြင့် 'ပုရေဘဝံ ပဋိအာသိ ပရုတရော ဇေတရဟိ' ကဲ့သို့ လက္ခိတဗ္ဗလက္ခဏာအားဖြင့် ကြံအပ်သောကြောင့်ဆိုသင့်ပါ၏။ အပြစ်မရှိ၊ မရသာရဏ္ဍိပနိဆရာကား 'သိလာပုတ္တကဿ သဒ္ဓိရံ' ကဲ့သို့ အဘဒဘဒနုပစာဟူလိုသည်ကို နှစ်သက်တော်မူ၏။

ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် အနာဇ္ဇမျှသာဆိုက လိုအပ်သောအကျိုးပြီးသျှက် သုခဝိပါကကို ဆိုကောင်းအံ့လောဟူငြားအံ့။ 'ပုနုစ ပရံ ဘန္တေ ဇေ

ပြန့်ပွားရေးမူ)

ဒါနုတ္တရိယံ ကုသလေသု ဓမ္မသု' စသည်၌ကဲ့သို့ ဝဇ္ဇမ္ပ ကင်းခြင်း
ကြောင့် အဗျာကတလည်း လျဉ်းပါးခဲ့ရကား သုခဝိပါကမိန့်သော်။

ဝါ-သုခဝိပါကမျှကဲ့သို့ ဆိုကုန်သော် အနာဇ္ဇကို အဘယ့်ကြောင့်
ဆိုသနည်းဟူမူကား အနာဇ္ဇဖြင့် မိမိ၏ ပဝတ္တိသုခကို ပြသည်၊ သုခ
ဝိပါကဖြင့် ဝိပါကသုခကိုပြသည်၊ ဝါ-ရှေးဖြင့် အတ္တဝိသုဒ္ဓိကို ပြသည်၊
နောက်ဖြင့် ဝိပါကဝိသုဒ္ဓိကိုပြသည်၊ ဝါ-ရှေးဖြင့် အကုသုလ်ကို နှစ်စေ
သည် နောက်ဖြင့် အဗျာကတကို နှစ်စေသည်။

ရှေးနည်းမှ အထူးပြုလိုရကား သာဝဇ္ဇပဋိပက္ခတ္တာဝါ စသည်မိန့်၊
နှစ်ဒိကင်၌ပင် လက္ခဏာကား သာမညသဘာဝည်း၊ ရသကား ရှေး၌
ကိစ္စ၊ နောက်၌ သဗ္ဗတ္တိ၊ ပဋုပဋ္ဌာန်ကား ရှေး၌ ဥပဋ္ဌာနာကာရ၊ နောက်
၌ ဖလ၊ ပဒဋ္ဌာန်၌ အထူးမရှိ၊ ဤကား နောတက္ကော။

ဆရာတို့ကား ရှေးနည်း၊ နောက်နည်း အထူးမရှိဟု နှလုံးသွင်း၍
နှစ်နက်စီချည်း ပေး၏၊ သင့်မည်မထင်ပေ၊ အနာဇ္ဇလက္ခဏမေဝ၌ ဝေ
ဖြင့် သုခဝိပါကကို ကုန်၊ သုခဝိပါက၌ သုခကား ဣဋ္ဌပရိယာယ်ဟု
အနု၌ဆို၏။

သဘာဝေါ ကက္ခဋ္ဌာဒိ ဖုသနာဒိကော အသာဓာရဏော၊
သာမညံ သာဓာရဏော အနိဋ္ဌာဒိသဘာဝေါ၊ ဥပဋ္ဌာနာကာ
ရောတိ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝေန ဉာဏဿ ဥပဋ္ဌာနာကာရော၊ ဖလံ
ပန အတ္တနာ ကာရဏံ ပဋိစ္စ တပ္ပဋိမိဗ္ဗဘာဝေန ပဋိမုခံဝါ
ဥပဋ္ဌာတိတိ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ (ဇိကာ)

အာရမ္မဏံ ဝိဇ္ဇတိတိတိ ဝိတ္တံ။ (ဝိပိဋိဟံ)

သညာ၊ ပညာတို့၏ ကိစ္စထက်ထူးသော အာရမ္မဏ ဂဟဏကို
ပြလိုရကား 'အာရမ္မဏံ ဝိဇ္ဇနာတိတိ အက္ခော' မိန့်သော်။ (ဤကား
ဇိကာအလို) ဝါ-ဝိဇ္ဇာသည် ဦဟနုဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာနုနုဝိဇ္ဇာ၊ ပဇာနုနုဝိဇ္ဇာ
အားဖြင့် သုံးပါးပြားရကား ဝိဇ္ဇာနုနုဝိဇ္ဇာကို ပြလိုသော ဆရာသည်
'ဝိဇ္ဇာနာတိတိ အက္ခော' မိန့်သော်၊ ဝါ-အာရုံကို ယူခြင်းသည် ဦဟနု၊
ဝိဇ္ဇာနုနု၊ ပဇာနုနုဟူ၍ သုံးပါးပြားရကား ဝိဇ္ဇာနုနုကို ပြလိုသောဆရာ
သည် 'အာရမ္မဏံ ဝိဇ္ဇနာတိတိ အက္ခော' မိန့်သော်။ (ဤကား မဏိ
မဇ္ဇူအလို)

စိတ္တသဒ္ဓါ၏ ဝိစာနာတိ ဟူသော အနက်ကိုသာ သိအင်သလော စုဒ္ဓါရကား ယသ္မာဝါ စသည်မိန့်သော်။

ရှေးကတ္တုသင်္ခ၊ ကမ္မသာင်နှစ်ပါးဖွင့် အာဝဇ္ဇန်းခွေး၊ ဝိထိစဉ် တုံစဉ်အားဖြင့် အန္တိမဇောနဟု ဆိုအပ်သောအဆုံးစော၊ လောကုတ္တရာ စောတို့သည် မပါဝင်ခဲ့ရကား အလုံးစုံကို သိမ်းကြီးသောအားဖြင့် ‘အဝိစ’ စသည်မိန့်သော်။(ဇိကာ)

လောကုတ္တရာကို တုံစဉ်အားဖြင့် အန္တိမဇောန ဟူသည်တည်း။ အချို့သောသူတို့ကား ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို ဤဝိဂ္ဂဟ၌ သွင်းကုန်၏။ ထိုသို့ မဟုတ် ပဋမဝိဂ္ဂဟ၌ ဝင်လေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌ ‘ဟသိတုပ္ပါဒေါ ပန အညဇောနဂတိကောဝ’ ဟု မိန့်သတည်း။

‘ယထာနု ဣပတော စိတ္တတာယ စိတ္တံ’ ဖြင့် မိမိတို့၏သဘောအားဖြင့် တူမိ၊ ဇာတိ၊ သမ္ပယောဂ စသည်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်ကိုယူ။

စိတ္တကရဏတာယ - ပန်းချီစသော ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ပြု တတ်သောကြောင့်၊ စိတ္တံ-မည်၏။

ဤအနက်ကား ‘လောကသ္မိ’ ဟ်’ မှသည် ‘စရဏန စိတ္တံ ယေဝ စိတ္တတရံ’ တိုင်အောင်သော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်လျော်စေသည်။ စိတ္တ၏ အရလည်း သာသဝဖြစ်သော စိတ်သုံးဆယ့်နှစ်ခု ကိုသာရသည်။

ဝါ၊ စိတ္တကရဏတာယ - ဂတိ စသော ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့်၊ စိတ္တံ-မည်၏။

ဤအနက်ကား ‘ဟထာ စ ယဒေဝံ ဒေဝမနုဿ နိရယ တိရစ္ဆာန ဘေဒါယု ဂတိယု’ စသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့် လျော်စေသည်။ စိတ္တ၏ အရလည်း သာသဝဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုသာ ရသည်။ ဤနှစ်ဝိကပ်၌ “ဣပဘေဝါ ဣပံ” စသည်၌ကဲ့သို့ ဥတ္တရပဒ လောပဟု မှတ်အပ်၏။ အထက် “ဣမာယ ကရဏ စိတ္တတာယ” ဟူသော ပါဌ်၌ လည်း ရှေးနောက်ပြန်၍ထားသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ စိတ္တကရဏတာယ-ပြုအပ်သော ပန်းချီစသည်၏ ဆန်းကြယ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဤသို့ပေးမှု ‘ရမာယ အဂ္ဂိ ဣယတိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ဣပကဟိတ် ဟု မှတ်အပ်၏ ‘ကရဏ စိတ္တတာယ’ ဟူလိုလျက် ရှေးနောက်ပြန်သော ပြန်ပွားရေးမှု)။

အားဖြင့် 'စိတ္တကရဏတာယ' ထားသည် ဟူ၍လည်း မှတ်သင့်၏။ ဤ အကြောင်းကို သိလိုမူကား မဏိမဉ္ဇူကြည့်၊ အချို့ကား 'အမူအရာ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်' ဟု ပေးကုန်၏။

စိတ္တာနံ ဝိစိတြာနံ-ဆန်းကြယ်ခြင်းတို့၏။ အချို့ကား "ဆန်းကြယ် သော ဗတ်တို့၏" ဟုကုန်၏။ မသင့်။ ဤ၌ စိတ္တကား ဝိညာဏ်ကို မဟော၊ ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌ 'စိတ္တာနံ ပနာတိ ဝိစိတြာနံတိ အတ္ထော' ဟူ၍၎င်း၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ 'ဝိစိတြာနံ န ဝိညာဏံ' ဟူ၍၎င်း မိန့်သတည်း။

စရဏံ နာမ-စရဏမည်သော၊ စိတ္တံ-ပန်းချီသည်။ (ဆရာတို့ အနက်) ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား၊ 'စရဏံ နာမ-ပြပုံအမည်ရှိသော၊ စိတ္တံ-သည်' ဟု ပေးတော်မူ၍ သွားလေရာရာဆောင်အပ်သော အရှင်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ပြပုံမည်သော ပန်းချီကို ဆိုလို သည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

"စရဏံ နာမ ဂဟေတွာ စရိတဗ္ဗစိတ္တပဇော" ဟူသော ဇိကာနှင့် ညီပေစွာ၊ သင့်မြတ်ပေစွ။

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သောသူတို့ကား မိန္ဒြားဝါသော အာစရိယ ဝိနိစ္ဆယကို၎င်း၊ ဇိကာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ ယောဇနာ စသော သံဝဏ္ဏ နာ အစောင်စောင်ကိုသော်၎င်း မမျှော်ထောက်မူ၍ ကျမ်းကို စွပ်စွဲဘိ သကဲ့သို့ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား-

တသ္မိံ ပိ-ထိုပန်းချီ၌လည်း၊ စရဏံ-ကျင်လည် တတ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ အတိဗိတ္တမေဝ-သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ ဟု သမ္ပန်ကုန်၏ မသင့်နေတည်း။

ရူပါနိ ဗိမ္ဗာနိ-အရှင်တို့ကို၊ လေခါဂဟဏ-အရေးငင်ခြင်း၊ (သားခြင်း သော်လည်းဟူ၊) ရဉ္ဇန-ဆိုးခြင်း၊ ဥဇ္ဈာတန-ပွတ် ခြင်း၊ ဝဗ္ဗနာဒိ-လုံးခြင်း စသော (ရွဲလုံးငယ်စသော သော်လည်း ဟူ၊ ပုဒ်နက်ကြားလိုက်သည်)

ဝိစိတ္တံ-ဆန်းကြယ်သော၊ သိပ္ပဇာတံ-အတတ်သည်။

ဝေါဟာရာဒိ၌ အာဒိကား နောက်၌ လာလတ္တံ့ လိင်္ဂစသည်ကို ကြမ္မာပြုလျက် 'ထံပိ စိတ္တကတမေဝ' ဟူသည်ကား စိတ္တပဋ္ဌာနကို ရည်

သည်။ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ ‘စိတ္တကတမေဝါတိ စိတ္တဿ မူလကာရကတံ သန္ဓာယ’ ဟု မိန့်သည်။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘ ကာယကမ္မာဒိဘေဒံ ’ စသည် မိန့်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကို ရည်၍ ကမ္မနာနတ္ထ ဟူသည်။ လိင် နာနတ္ထ၌ လိင်ဟူသည်ကား သဏ္ဍာန်တည်း။

ဥစ္စ နိစတာ-ကုလ ဘောဂ ဣဿရိယ စသည်တို့ဖြင့် မြင့်သော အဖြစ်၊ နိမ့်သော အဖြစ်သည်၎င်း (ဟိနပဏီတ လည်း ဤနည်း ပေး) သုဂတ ဒုဂ္ဂတတာ-ကြွယ်ဝသော အဖြစ်၊ ဆင်းရဲသော အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဝါ ဥစ္စနိစ၌ ကုလ၊ ဟိန ပဏီတ၌ ဣဿရိယ၊ သုဂတ ဒုဂ္ဂတ၌ ဘောဂ အစဉ်အတိုင်းဟပ်။

ကမ္မတောစ-ကြောင့်၎င်း၊ လိင်တောစ-ကြောင့်၎င်း၊ ဤသို့ ဟိတ်အဆက်ဆက်ယူမှု လိင်သညာကို တပုရိသ်ကြံ၍ ‘လိင်သညာ-လိင်သညာတို့သည်၊ (သဘမန်) လိင်ကြောင့် ဖြစ်သော သညာတို့သည်၊ (ဝိသေသ)’ ဤသို့ပေး၊ နာနာဟိတ်ကြံမှု ကမ္မတောနှင့်လိင်၊ လိင်တောနှင့် သညာကို အစဉ်အတိုင်းဟပ်၊ ဤပဌမဂါထာဖြင့် အတိတ် ပဠာပုန်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောကာလနှစ်ပါး၌ ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြုတတ်သောစိတ်ကိုပြုသည်။

ကမ္မုနာ-ကြောင့်၊ လောကော-သတ္တလောကသည်၊ ဝတ္တတိ-၏၊ ကမ္မုနာ-ကြောင့်၊ ပဇာ-သည်၊ ဝတ္တတိ-၏။

နောက်ပါဒသည် ရှေးပါဒ၏အဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ ‘လောကော ဧဝ ပဇာတတ္တာပဇာတိ ပုရိမပါဒဿ ဝိဝရဏံ ပစ္ဆိမပါဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော’ ဟု မိန့်သတည်း။ ထိုကို မမြော်ထောက်မှု၍ အချို့ကား ရှေးဖြင့်သင်္ခါရလောက၊ နောက်ဖြင့် သတ္တလောကကို ပြုသည်ဟူ၏။

ယာယတော-သော၊ ရထဿ-ကို၊ အာဏိ-နပန်းစွန်းသည်၊ (စက်ဖွဲ့သည်သော်လည်းဟူ) နိဗ္ဗန္ဓနံဣဝ-ကဲ့သို့၊ သတ္တာ-တို့ကို၊ ကမ္မနိဗ္ဗန္ဓနာ-ကံလျှင် ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။

ယထာ ရထဿ အာဏိ နိဗ္ဗန္ဓနံ၊ ဧဝံ သတ္တလောက ရထဿ ကမ္မနိ ဗန္ဓနန္တိ ဥပမာသံသန္ဓနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (ငိုကာ)

ယထာ ရထစက္က အရာဒိနာ အဋ္ဌဂိုလပမာဏေန ဝိလေန
ဂစ္ဆိတော ရထဿ ဥာနိဗန္ဓနံ နပရိယာတိ၊ ဧဝံ သံသာရေ
ကမ္မနိဗန္ဓာ သတ္တာ ပရိဝတ္တန္တိ။ (ဂဏ္ဍိ)

ဇာနိ-ရှုံးခြင်း၊ ဝေ-ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဗန္ဓ-ရှောင်ဖွဲ့ခြင်း၊ မာဏ
ဝါ သတ္တာ-တို့သည်၊ ဝါ၊ သတ္တာ-ကုန်သော၊ မာဏဝါ-တို့သည်။

မာဏဝါကို သတ္တာဖွင့်သည်။ ထိုဖြင့် စောရ တရုဏအတ္ထကိုစဉ်စေ
သည်။ သိလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ နောတက္ကာ။ မာဏဝတည်း
ရှိမူ အာလုပ်တည်း၊ သုဘသုတ်ကို ရည်သည်ဟုမှတ်၊ ဆရာတို့လည်း
မာဏဝါမလို၊ မာဏဝဟု အာလုပ်ကို လိုသည်ဟူ၏။ သင့် မသင့်ကိုကြံ။

ကမ္မဒါယာဒါ-ကံ၏အမွေခံဖြစ်ကုန်၏။ ကမ္မဒယာနိ-ကံသာ
လျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။

ဋီကာ၌ ယောနိကို နိဇိတ္တံ ခုင့်သည်။ အချို့ကား ဟိနုပဏိတတာယန္တ
မန္တိမ ကျေသည်ဟူ၏။ ဤကျမ်း၌ပင် အဋ္ဌစက္ကာလိသ ဂေါတ္တစသည်ကို
ဆိုလတ္တံ့ သောကြောင့် သင့်မည် မထင်မိ။

အနု ဘုတ္တာ ပဂတသင်္ဂါတံ - ခံစားပြီး၍ ကင်းသည်ဟုဆိုအပ်
သော၊ ကုသလာ ကုသလံ-သည်၊ ဘုတ္တာ ပဂတုပ္ပန္နံ နာမ-မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-တရားသာဝတ္ထု၌ပင် အကုသိုလ်သည် ရဇ္ဇနစသည်
ဖြင့်၊ ကုသိုလ်သည် အရဇ္ဇန အလောဘစသည်ဖြင့် အာရုံ၏အရသာကို
ခံစားတတ်ရကား ဘုတ္တာပဂတုပ္ပန္နံ မည်၏။ ဝိပါက်သည် ခံစားစေကာ
မူ ကမ္မဝဂက္ခိတ္တဖြစ်ရကား ဘုတ္တာပဂတမမည်။ အဟိတ်ကြိယာသည်
ဟိတ်မရှိခြင်းကြောင့် အတိဒုဗ္ဗလဖြစ်ရကား ဘုတ္တာပဂတမမည်။ သ
ဟိတ်ကြိယာသည် ရဟန္တာတို့အားသာဖြစ်၍ ဆဋ္ဌဂိုဟု ဆိုအပ်သော
အာရုံခြောက်ပါး၌ လျစ်လျူရှုတတ်ရကား ဘုတ္တာပဂတ မမည်ဟူလို၊
(ဤကား ရှေးနည်း၏အဓိပ္ပာယ်)

နည်းတပါးကိုပြလိုရကား 'ဥပါဒါဒိတ္တယံ' စသည်မိန့်။

ဥပါဒါဒိတ္တယံ-သို့၊ အနုပတ္တာ-၍၊ နိရုဒ္ဓံ-သော၊ ဘုတ္တာပဂတ
သင်္ဂါတံ-ဖြစ်ပြီး၍ ကင်းသည်ဟုဆိုအပ်သော၊ ကုသလာ ကုသ
လဗ္ဗ-သည်၎င်း၊ (စသဒ္ဓါဖြင့်ဝင်) သေသသင်္ဂါတဗ္ဗ-ကုသိုလ်

အကုသိုလ်မှ ကြွင်းသော သင်္ခတ တရားသည်၎င်း၊ တုတွာ ပဂတုပ္ပန္နိ နာမ-၏။

ဤနောက်နည်းအလိုကား သင်္ခတဟူသမျှ ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်သာကြွင်း၏၊ တုတွာပဂတုပ္ပန္နိ၊ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နိ သင့်သည်ချည်း။

ဝုတ္တံ-သော၊ ကမ္မံ-သည်။ ပ။ ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သြကာသ ကတုပ္ပန္နိနာမ-၏။

ဤပါဌ်ဖြင့် အဘိတ်ကံကို သြကာသကတုပ္ပန္နိဟူသည်။

တုထာကတောကာသံ-သော၊ ဝိပါကဉ္စ - သည်လည်း။ ပ။

သြကာသကတုပ္ပန္နိနာမ-၏။

ဤပါဌ်ဖြင့် ဝိပါကံကို အနာဂတ် ဖြစ်သော်လည်း သြကာသက တုပ္ပန္နိ ဟူသည်၊ ထိုတွင် အဘိတ်ကို “ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ ဥပ္ပန္နိ ” ပြု၊ ကံရ စေ၊ ဝိပါကံကို “ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ ဥပ္ပန္နိ ” ပြု။

တာသု တာသု ဘူမိသု - ထိုထိုသို့သော အတ္တဘောဟု ဆို အပ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ (အတ္တဘောတို့၌ သော်လည်းဟူ) အ သမူဟာတံ-မနုတ်အပ်သော (မသတ်အပ်သော သော်လည်း ဟူ)

မသတ်အပ် မခွါအပ်သောကြောင့် ဥပ္ပန္နိဟူသည်။ “ ဘူမိလဒ္ဓံယေန တံ ဘူမိလဒ္ဓံ ” (ယောဇနာ အလို) ဇိကာအလို “ အဂျာဟိတော ” စသော ပြုယုဂ်တို့ကဲ့သို့ “ လဒ္ဓါ ဘူမိ အဿာတိ ဘူမိလဒ္ဓံ ” ဟုလို၏။ “ လဒ္ဓံ ဘူမိ ယေနာတိ ဘူမိလဒ္ဓံ ” သော်လည်း ဟူ၏။ သြကာသ က တုပ္ပန္နိ၌လည်း ဤနည်းပင်၊ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာကား သဒိသ ဖြစ်၍ ဆိုပါသည်။

အချို့သော သူတို့ကား ဤပါဌ်ကို ထောက်၍ “ ဘဝန္တိ အာရမ္မဏ ကရဏဝသေန ဝိပဿနာ ဉာဏာနိတိ ဘူမိ ” ဟု ဝစနတ္ထ ပြုကုန်၏။ မသင့်၊ ငါတို့ဆရာ ကျေးဇူးရှင်ကား ယခင်ပါဌ်ကို နေယျတ္ထဟု ယူ တော်မူ၍ ‘ ကိလေသ ဇာတံဘဝတိ ဧတ္ထောတိ ဘူမိ ’ ပြုလိုသည်ဟူ၏။ ကိလေသာနံ ဥပ္ပက္ခိ ဝတ္ထုကာယ ဘူမိတိ ဝုဗ္ဗန္တိ ” ဟူသော ဝုဗ္ဗိပါဌ် နှင့်ညီလှစွာ သင့်မြတ်စွာ။

အဘိဓမ္မေယျတ္ထကို ဆိုပြီး၊ ဝစနတ္ထကို မဆိုပြီလော ဇုဒ်ရှိရကား တကြာယံ ဝစနတ္ထော စသည်မိန့်။

ဥပ္ပန္နေ။ပ။အန္တရဓာပေဘိ၌ အာနာပါနဿတိ ကတ္တားလာ၊ပုဂ္ဂလာ မိဋ္ဌာန် ဖြစ်မှု ကရိဏ်းလာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပဗ္ဗုပ္ပန် သုံးပါး မစုံ သော်လည်း ဖြစ်ဆဲသော ခဏကဒေသကိုပင် ခဏတ္တယဟူသည်။

စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိဟိ ဇေတံ ဝစနံ-ဤစကားသည်၊ ဒေသနာ သီသ မေဝ-ဒေသနာ၌ပဓာနဖြစ်သော စကားမျှသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။

ဒေသနာယ ပဋ္ဌာနေန ဂဟိတော အတ္ထော သီသန္တိ ဝုစ္စတိ (ဇိကာ)

ဤဇိကာ၌ အတ္တဟူသည်ကား သဒ္ဓါကိုပင် အတ္တဒ္ဓါရအားဖြင့် အတ္တ ဟူပါသည်။ ထို့ကြောင့် မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ ဣဒံ အတ္တဒ္ဓါရဝသေန ဝုတ္တံ မိန့်သည်။

လောကီယဓမ္မံ-ဒေသတဗ္ဗဖြစ်သော လောကီဓမ္မသို့၊ ပတွာ-၍၊ ဒေသနာယံ-၌၊ (ပါဌသေသ) ဝိတ္တံ-သည်၊ ဇေဋ္ဌကံ။ပ။ဟော တိ-၏။ ဝါ၊ လောကီယဓမ္မံ - လောကီတရားသို့၊ (လောကီ စိတ္တုပ္ပါဒ်သို့ သော်လည်း ဟူ)ပတွာ-၍၊ လောကီယစိတ္တုပ္ပါဒေ သု-တို့၌၊ (ပါဌသေသ) ဝိတ္တံ-သည်။ပ။ဟောတိ-၏။ (ဇိကာ, အနု နှင့်အညီ အပြည့်အစုံသမ္ပန်လိုက်သည်)

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယေကေပိ - ကုန်သော၊ အကုသလာ-ကုန် သော၊ ဓမ္မာ-စိတ်သည် ကြည်အပ်သောတရားတို့သည်၎င်း၊ အကု သလာ ဘာဂိယာ-အကုသိုလ်၏အတို့၌ တည်ကုန်သော၊ (ဧကန္တ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော သော်လည်းဟူ) ဓမ္မာ-ရာဂစသော စုဒ္ဓသဓမ္မ တို့သည်၎င်း၊ အကုသလာပက္ခိကာ - အကုသိုလ်၏ အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ဖဿ စသော တရားတို့ သည်၎င်း၊ သန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ကုန်၏။ (သမ္ပန်)

ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့ သောသုတို့ကား အကုသလာ စသည် ကို ဝိသေသနသာ ဟု မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြစ်၍ ဓမ္မာသို့ချည်း သွားကုန်၏။

မသင့်၊ အတ္တနောမတိမျှသာ ဖြစ်သည်။ သဟဇာတ် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အဓိပတိပဋ္ဌာနအားဖြင့် ပဋ္ဌပံ ဥပ္ပဇ္ဇတိလည်းဟူ၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာလည်း ဟူပါသည်။ ဇိုကာဋ္ဌကား ‘ အနန္တ ရပစ္စယမနံဝါ သန္ဓာယ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမ တာ ဝတ္တံ’ ဟု မိန့်၏။ ထိုကို ဤဋ္ဌမလိုဟု ဆဗျေတို့မိန့်၏။

စိတ္တန နိယုတိကား အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်ကို ရည်သည်။ ဝါ- တဏှာ သမ္ပယုတ် ဝိညာဏ်ကို ရည်သည်။ ပဘဿရံကား သဘာဝ ပဏ္ဍရကိုရည်သည်။ သဒ္ဓါစသည်တို့ဖြင့် ပဏ္ဍရကိုမရည်။ အရက္ခိတဋ္ဌ သတိယာ ကတ္တားလာ၊ ကရိုဏ်းသော်လည်းလာ။

ဗျာပန္န-ရာဂ စသည်တို့ဖြင့် နှောင့်ယှက်သည် ရှိသော်။
(အဝဿုတေ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်)

သဗ္ဗာနိဝိ ဂဟိတာနိဋ္ဌ သဗ္ဗာနိ၏အရကား ယေကေစိ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တသုတ်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ။ပ။ အနုပါယိနိတသုတ်၊ စိတ္တန နိယုတိ လောကော။ ပ ။ မန္တရူ တသုတ်၊ စိတ္တသံကိလေသာ။ပ။ ဥပ္ပတ္တိလိဋ္ဌ တသုတ်၊ စိတ္တေဂဟပတိ။ပ။ ဖောတိတသုတ် ဤသုတ်တို့ကိုယူ၊ ပညတ္တ ရာ သဗ္ဗေကုသလာဓမ္မာ နုပရိဟာယန္တိ တသုတ်၊ ပညာ ပန ကိမတ္ထိယာ တသုတ်၊ ပညဝတော စသည်တသုတ်။

ကိမတ္ထိယာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကား အဘိညက္ကာ၊ ပရိညက္ကာ၊ ပဟာနက္ကာ တည်း။ အချို့ကား ပညဝတော စသည်ကို ဝိသဇ္ဇနာဟု ထင်ကုန်၏။ တဒန္ဒယာ ပညာနုရူပါ။ (ဂဗ္ဘိ)

သာတ မရရ ဝေဒယိတ သင်္ခါတေန-သာတမရရဝေဒယိတ ဟု ဆိုအပ်သော၊ (သာယာအပ်၊ ကောင်းမြတ် ခံစားအပ်သည် ဟု ဆိုအပ်သော)

သာတကို သဘာဝအားဖြင့်ဆိုသည်။ မရရကို သဒိသုပစာအားဖြင့် ဆိုသည်။ ထိုစကားသည် မှန်လှစွာ မရရကား ရသဝိသေသကို ဖော သတည်း။ ကေစိတို့ကား ရူပကဟူ၏။

ပုနန္တံ အနာဂတံ ဘဝံ ကရောတိတိ ပေါနောဟ္မဝိကာ။
(ပေါနောဟ္မဝိကာလည်း ပါဠိရှိ၏)

တတြတတြ အာရမ္မဇဏ ဘပဝါ အဘိနန္တတိတိ နန္ဒိ၊ နန္ဒိ ဝေ ရာဂေါ နန္ဒိရာဂေါ၊ နန္ဒိရာဂဘူတာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ။

ပြန်ပွားရေးမူ)

(သဟဂတာကား အနက်မရှိ၊ ဇောတကမျှသာ၊ တစ္ဆောသော်လည်းဟူ)

အဋ္ဌိကသညာ သဟဂတံ-အဋ္ဌိကသညာသာလျှင် အမှီရှိသော၊ (အခြေရှိသော်လည်းဟူ) ‘နိဿယေတိ ပါဒက’ (ဇိကာ)သံသဋ္ဌာ-အရူယ်အဆင်းလျှင်ခြင်းတူကုန်သော၊ (ဆရာတို့ကား ‘လေ၏ လျှင်ခြင်းနှင့်တူသော လျှင်ခြင်းရှိကုန်သော’ ဟူကုန်၏။)

ဟယတိ သိဗံ ဂစ္ဆတိတိ ဟယော။

သဟဂတေ-သမ္ပယုတ်သဟဇာတ်၌။

န သဟဇာတမတ္တလှန်၊ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ သံသဋ္ဌသမ္ပယုတ္တကို ဧကတ္ထအားဖြင့် ဟောတော်မူပါသည်။ ဣဓာပိ ဣမသ္မိံ ပဒေ ဇွံ၊ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော အတိသယနိဒ္ဒေသောတည်း၊ အသင်္ခါရိကံ ဟောဏ်တ္တံဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်၏။

ပါဠိတော်၌ပင် လာလေသလော စုဒ္ဓိရှိရကား အသင်္ခါရိက ဘာဝေါ ပန စသည်တော်။

အသင်္ခါရိကဘာဝေါ ပန-ကိုကား၊ ပါဠိယံ-၌၊ (ထည့်) အနာဘဋ္ဌတာယေဝ ဘာသိတုံ အယုတ္တတာဒေဝ-ကြောင့်လျှင်၊ ဝါ၊ အဘာသိတေပိ ဝိညာယမာနတ္တာဒေဝ-ကြောင့်လျှင်၊ တက္က တသ္မိံ ငဋ္ဌမဗိက္ခနိဒ္ဒေသ-၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ နဂဟိတော-ယူတော်မမူ၊ (သင်္ဂြိုဟ်တော်မမူသော်လည်းဟူ)

ဤကား ‘အဓိပ္ပါယော ပန ပါဠိယံ အဘာသိတတ္တာ ဒေဝ တက္က ဒေသေတဗ္ဗဘာဝေန နဂဟိတော နသင်္ခါရိကော နတဿတ္ထဿ အဘာဝါတိ’ဟူသော ဇိကာပါဠိနှင့် အညီတည်း။

ဝါ၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဘဋ္ဌတာယေဝ - တုရားမဟောသောကြောင့်သာလျှင်၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ န ဂဟိတော-သံဂါယနာဆရာတို့ မယူအပ်၊ (မမိန့်အပ်သော်လည်းဟူ) ဤကား ‘အထဝါ ပါဠိယံ အနာဘဋ္ဌတာယ ဒေဝ အဋ္ဌကထာယံ န ဂဟိတော နတဿတ္ထော ဝုတ္တော’ဟူသော ဇိကာပါဠိနှင့်အညီတည်း၊ ဤသို့

အပြည့်အစုံသမ္ပန်မှ သိသာမည်၊ အချို့ကား “အနာဘဠတာ
ယေဝ-ပါဠိတော်၌ မလာသောကြောင့်လျှင်” ဟုကုန်၏။

နိယမေတွာ၏ ကံကို ‘ဣမဿ စိတ္တဿ အသင်္ခါရိကဘာဝံ’ ထည့်၊
ဇိကာ၊ ဂဏ္ဍိအလို၊ ဆရာတို့ကား ‘ပရစိတ္တဿ သသင်္ခါရိကဘာဝံ’ ဟူ၍
လည်း ထည့်ကုန်၏။ မနောဝိညာဏ်နှင့် မဆန့်ကျင်အောင် မနောဒွါရ
ကို ဝတ္ထုဟု ယူ၊ ဝါ-မနောဒွါရ၏ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုလည်း
‘ကုန္တာပစရန္တိ’ စသည်ကဲ့သို့ ဝတ္ထုဟူပါသည်။

သရသဘာဝေန-မိမိ၏ကိစ္စအဖြစ်ဖြင့်။

ဤ၌ ရသကား ကိစ္စကိုဟောသည်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ခြင်း
သည်ပင် အဝိဇ္ဇာ၏ ကိစ္စဟူလို။

ဝါ၊ သရသဘာဝေန-မိမိတို့၏သဘောဖြင့်။

အဝိဇ္ဇာ၏သဘော သင်္ခါရ၏သဘောကို ယူ၊ ဤကား ဇိကာအလို၊
ဂဏ္ဍိ၌ကား ‘သရသဘာဝေန ပစ္စယဘာဝေန’ ဟူ၏။ သရသဘာဝေန
ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏။ ယခင်ဇိကာ နောက်အနက်ပင်၊ ဧကသမုဋ္ဌာနာ
စသည်၌ ဧကသမုဋ္ဌာန်ကား ကမ္မဇရုပ်ဝိညတ်တည်း၊ ဗွိသမုဋ္ဌာန်ကား
ဤ၌ မလို၊ ပဉ္စာရုံ၌ ဝင်သတည်း၊ တိသမုဋ္ဌာန်ကား လဟုတာဒိတ္တယ
တည်း၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ကား အာပေါ၊ ဩဇာ၊ အာကာသတည်း၊ န
ကုတောပိ သမုဋ္ဌာန်ကား ဇရတာ၊ အနိစ္စတာတည်း၊ အဘိတာနာဂတ
ပဗ္ဗုပ္ပန္နာကား ရုပ်၌သာတည်း၊ နာတ္တဗ္ဗာကား ပညတ်နိဗ္ဗာန် တည်း၊
ဝတ္ထာဝသေသကား စိတ် စေတသိက်တည်း။

ဤကား ‘ဧကသမုဋ္ဌာနာ စက္ခာဒယော ကမ္မသမုဋ္ဌာနာဝ၊ လဟုတာ
ဒယော တိသမုဋ္ဌာနာ၊ အာပေါဓာတု အာဒယော စတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဇရ
တာ အနိစ္စတာစ နကုတောပိ သမုဋ္ဌိတာ၊ တထာ နဝတ္တဗ္ဗာတိ ပညတ္တိ
နိဗ္ဗာနဓမ္မာ’ ဟူသော ဧကသမုဋ္ဌာန်၊ တိသမုဋ္ဌာန်၊ စတုသမုဋ္ဌာန် စသည်
သာလာ၍ ဗွိသမုဋ္ဌာန် မလာသောဂဏ္ဍိပါဠိ၌ ‘ဧကသမုဋ္ဌာဒိတာ ရူပ
ဓမ္မေသု ဝေ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ တေသု တဗ္ဗောဟာရ ဗာဟုလ္လတော၊
အဘိတာဒိတာဝေါ ရူပါရူပဓမ္မေသု’ ဟူသော ဗွိသမုဋ္ဌာန်၏ ဤ၌ မလို
အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသော ဇိကာပါဠိနှင့်အညီတည်း။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဝါ-ဧကသမုဋ္ဌာန်ကား စိတ်တည်း၊ ဒွိသမုဋ္ဌာန်ကား စေတသိက်
တည်း၊ တိသမုဋ္ဌာန်ကား လဟုတာဒိတည်း၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ကား အာပေါ
စသည်တည်း၊ နကုတောစိသမုဋ္ဌာန်ကား နိဗ္ဗာန်တည်း၊ အတိတာနာဂတ
ပဋ္ဌပ္ပန္နာလည်း ရုပ်၊ နာမ်သာတည်း၊ နဝတ္တဗ္ဗာကား ပညတ်တည်း၊
ဝတ္တာဝသေသကား ဇရတာ အနိစ္စတာ ကမ္မဇ စိတ္တဇရုပ်တို့တည်း။

ဤကား ဒွိသမုဋ္ဌာန်ဟု ရှိသော အချို့သောပါဌ်တို့ကို ရည်၍ ဝိနိဒ္ဓိအပ်
သော ‘စိတ္တစေတသိက နိဗ္ဗာနာနံ ပိ ဝါ ယထာသဘာဝံ ဧကန္တိ နကု
တောစိ သမုဋ္ဌာနတာ ယောဇေတဗ္ဗာ’ ဟူသောဋီကာပါဌ် “အနန္တရ
စိတ္တဟေတုကတ္တာ စိတ္တဿ ဧက သမုဋ္ဌာနတာ ဝတ္တာ သဟဇ စိတ္တ
ဗဿ ဟေတုကတ္တာ စေတသိကာနံ ဒွိသမုဋ္ဌာနတာ” ဟူသောအနုပါဌ်
နှင့် အညီတည်း။

ယေပန အနာပါထဂတာ။ပ။ ဝဒန္တိ ဌ အဓိပ္ပါယ်ကား အနုဖြူတဇ္ဇာဒိ
ဖြူကဲ့သို့ ဝဋ္ဋုပရိတ္တ၊ ကလာပ ပရိတ္တဖြစ်၍လည်း ရဲရဲညီသော သံ
ချောင်း၌ ချအပ်သော ရေပေါက်ကဲ့သို့ ခဏပရိတ္တ၊ သန္တတိ ပရိတ္တ
ဖြစ်၍၎င်း၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အမြင့်ဆောင်သော မြင့်မိုရ်တောင်
ကဲ့သို့ အတိမဟန္တ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အတိဒုရဖြစ်၍၎င်း၊ မျက်ခုံးမွေး
စသည်ကဲ့သို့ အစွာသန္တဖြစ်၍၎င်း၊ အဘိတဗုဒ္ဓရူပ၊ အနာဂတ ဗုဒ္ဓရူပ
စသည်ကဲ့သို့ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်၍၎င်း၊ အနာပါထဂတ ဖြစ်ကုန်
သောရူပါရုံစသည်တို့သည် ဓမ္မာရုံမည်ခွဲတကား ဟူလို။

ဝိသယိဓမ္မံ ဝိသေသတော သိနောတိ ဗန္ဓတိတိ ဝိသယော၊
ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရော၊ ဂေါစရော ဝိယာတိ ဂေါ
စရော။

အနုညတ္တ ဘာဝကြောင့် ဝိသယ၊ တဗ္ဗဟုလ စာရိတကြောင့် ဂေါ
စရ မည်သည်၊ (အထူး)

မနောပဋိသရဏံ၌ မနောကား မနောဒွါရိက ဇောတည်း၊ ပဉ္စ
ဒွါရိက ဇောမဟုတ်။

သုတ္တတ္ထကို ထင်စွာပြုလိုရကား ဧတေသံ ဟိ စသည်တက်သော်၊
“မနေန-သည်၊” ပဗ္ဗနု ဘဝိယ မာနာနိ၌ ကတ္တား၊ အဝိသဒ္ဓါ အရ
စယတ္ထော။

ရူပါရုံ စသည်တို့၏ ဓမ္မာရုံ၏အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်း၌ အကြောင်း တပါး ဆောင်လိုရကား ဒိဗ္ဗစက္ခု စသည်မိန့်သော်။

အာဒိဖြင့် ဒိဗ္ဗသောတ ဣဒ္ဓိဝိညေဏ်ကို ယူ၊ စ သဒ္ဓေါ သဒ္ဓိဏ္ဏ နုတ္တော၊ အောက် မနောဝိညာဏ်ကိုပေါင်း၊ ဗုဒ္ဓေတွာ ဟူသော်လည်း အဘိဓုဒိကိုသာယူ။

ဟရိတာလ-ဆေးဒန်း၊ မနောသိလာ-မြင်းသိလာ၊ ဓဇ- တံခွန်၊ ပဇာက- ကုက္ကာ၊ မာလာဒါမ - ပန်းဆိုင်း (ပန်းကုံး လည်းဟူ) ဒီပမာလာ-ဆိမီးစဉ် (ပုဒ်အနက်ကိုသာ ကြားလိုက် သည်၊ ပြေပြစ်အောင် ပေး)

သောဠသသု-တဆယ့်ခြောက်ရပ်ကုန်သော၊ ပါဒ ပိဋ္ဌိကာ သု - ဆိနပ်တော် အပြင်တို့၌ (ဆင်ခြေ အနားတို့၌လည်းဟူ၊ ကလာပ်ပြင်လည်းဟူကုန်၏၊ ကြေးဝန်းလည်းဟူကုန်၏ ၊ သရေ န-ဖြင့်၊ ဘဏန္တ သ-သရဏ္ဍယ်သော၊ သရဘာဏကသ-ပါဠိ ရွတ်သောရဟန်း၏၊ (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား 'အော်ရွတ် သော ရဟန်း' ဟူကုန်၏)

ကုဒြိသက-လူး၊ ကောဓံ ရုမိရံ ဒုဿတိတိကုဒြိသကော၊ အာဒိဖြင့် ကျိတ်စသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်။

ဒုက္ခသေယျံ-မကောင်းသော အိပ်ရာကို၊ ကပ္ပေတွာ-ရ၍။

ဣဒါနိ ပကတိယာ ဒိဋ္ဌာဒီနံ ဝသေန အာပါထ ဂမနေ အယမ ပရောပိ အဋ္ဌကထာ မုတ္တကော နယော ဟောတိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ယခုအခါ၌ သဘောအားဖြင့် ဒိဋ္ဌအစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပရိဏာတ အပရိဏာတ ဖြစ်သော ဘောဇဉ်၊ သပ္ပာယ် အသပ္ပာယ် ဖြစ်သော ဥတုဘောဇဉ် ကြောင့် ကမ္မည အကမ္မည၊ ကမ္မည အကမ္မညကြောင့် သုခ ဒုက္ခ၊ သုခ ဒုက္ခကြောင့် အနုဝတ္တန၊ အနုဝတ္တနကြောင့် ဇာဂရဏဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် အား ဥတုဘောဇဉ် စသော အကြောင်း၏ အစွမ်းကြောင့် ထင်ခြင်း၊ ဇာဂရဏ သုတ္တမ္မတပါး ပကတိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခံစားဘူးသော အာရုံ၌ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ မြင်ဘူးသည်နှင့် သဒိသ ဒဿန အသဒိသဒဿန သဒိသာ သဒိသဒဿန၊ ကြားဘူးသည်နှင့် သဒိသ သဝန အသဒိသ သဝန သဒိသာ သဒိသ သဝန စသည်၏ အစွမ်းကြောင့် ထင်ခြင်း၊

(ပြန်ပွားရေးမှု)

သုတ္တဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတုခေါ်ဘ စသောအကြောင်း၏အစွမ်း
ကြောင့် သုဝိန ဒဿန၌ ထင်မြင်ခြင်းအရာ၌ ငါဆိုလတ္တံ့သည်ကား
အဋ္ဌကထာမှ လွတ်သော အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုသော အာစရိယ ပရံပရာ
ဘတ ဝိနိစ္ဆယ ဟုလိုသတည်း။

အာရုံထင်ရာ၌ တပ္ပဋိပက္ခ တဒေကဒေသ တံသမ္ပယုတ္တစသည်
ကြောင့်လည်း ထင်ကောင်းသေး၏။

သဒ္ဓါရုစိအာကာရ ပရိဝိတက္က ဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ အာဒိနံ ပန-
ယုံကြည်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ အခြင်းအရာကိုကြံဆခြင်း၊ ပညာ
ဖြင့် မြင်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ကား။

ကြားကာမျှနှင့် မဆင်ခြင်ဘဲ ယုံကြည်သည်ကား သဒ္ဓါ၊ ကိုယ်
တိုင် ဖွဲ့၍ မဆင်ခြင်ဘဲ ယုံကြည်သည်ကား ရုစိ၊ အခြင်းအရာကိုကြံ၍
ဆင်ခြင်သော ပညာသည်ကား အာကာရ ပရိဝိတက္က၊ ဆင်ခြင်သော
သူအားပညာဖြင့် မြင်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်ခြင်းသည်ကား ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာန
က္ခန္ဓိ (ဤကား အထူး)(မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ အဓိမောက္ခကို သဒ္ဓါဟူ၏)

ပုပ္ဖ-ပန်း၊ ဝတ္ထ-ပုဆိုး၊ ဓာတု-ဂွေ၊ (ဆေးဒန်း မျက်စဉ်း
စသော ဓာတ်) (ပဒတ္တကိုသာ ကြားလိုက်တော့သည်) သုဘ
နိမိတ္တ-သုဘဟု ယူခြင်း၏ အကြောင်း၊ (မဇ္ဈေလောပတည်း)
နိယမိတ-မှတ်၊ ပရိဏာမိတ-ညွတ်၊ သမုဒါစာရ-ပြော၊ အာဘု
ဇိတ-နှလုံးသွင်း၊ လူခပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ - ဒေါသ များသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြည့်သောသူ၏အဖြစ်၊ (ဤပါဌ်ဖြင့်ဒေါသသည် သော
မနဿ၏ ဥဇုပဋိပက္ခဟု ပြသတည်း) သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလ သေဝနတာ-
ဒေါသနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲသောသူ၏အဖြစ်၊ အဓိမုတ္တ
တာ-ပီတိသို့ ညွတ်သော စိတ်ရှိသော သူ၏အဖြစ်။

သောမနဿနှင့် အဝိပုယောဂ ဖြစ်ရကား ပီတိကို သောမနဿ
ကာရဏဟူပါသည်။

ကမ္မတော စသည်ကို ချဲ့လိုရကား ယောဟိ စသည်တက်။

အနဝဇ္ဇာနိ-ကုန်သော၊ သိပ္ပာယတန ကမ္မာယတန ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာ
နာနိ - အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဆင်စီးသော

အတတ်၊ လယ်လုပ် ကုန်သွယ် အစရှိသောအမှု၊ သက်ကြည့် ဗေဒင် စသော အတတ်တို့ကို၊ ဝါ - မြွေကိုက်မန္တန် စသော အတတ်တို့ကို၊ (ဝိဇ္ဇာဌာနကိုသာ လွယ်သည်။)

သိပ္ပဉ္စ တံ အာယတနဉ္စ ဇီဝိတဂုတ္တိယာ ကာရဏတောတိ သိပ္ပာယတနံ၊ (ကမ္မာယတနကိုလည်း ဤနည်းသိ)ဝိဇ္ဇာဒေဝ ဌာနံ အာယုဒီဃဿ ကာရဏတောတိ ဝိဇ္ဇာဌာနံ၊(ဝိဂြိုဟ်)

အဗျာပဇ္ဇေ-ကြောင့်ကြကင်းသော၊(ဒေါမနဿကင်းသော၊ ဒေါသကင်းသော သော်လည်းဟူ) လောကေ-ရူပါဝစရတုံဌာ၊ ဥပ္ပန္နဿ-ပဋိသန္ဓေ နေထသော၊တတ္ထ-ထိုရူပါဝစရတုံဌာ၊ သုခ နော-ရှိသော၊တဿ-အား၊အာဒါသေ-ကြေးမုံဌာ၊ ဆာယာဝ- ကဲ့သို့၊ဓမ္မပဒါ ဓမ္မကောဌာသာ-တရားအတို့တို့သည်၊ (အစုတို့ သည် သော်လည်း ဟူ) ပလဝန္တိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပဒိဿန္တိ - ထင် ကုန်၏။

ဥပမာကား.....စတုက အင်္ဂုတ္တရ သောနုဂတသုတ်အဖွင့်၊ ဂုဠတ္ထ ဒီပနီတို့၌လာသည်ကိုထောက်၍ ထင်စိမ့်သောငှါ ထည့်၍ သမ္ပန်လိုက် သည်၊ဤကား တသုတ်။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊သတုပ္ပါဒေါ-သတိဖြစ်သော၊သက္ကော-သည်၊ ဒန္ဓော-နည်း၏၊အထ တဒါ-၌၊သော သက္ကော-သည်၊ ဝိပုမေဝ- လျှင်၊ဝိသေသဘာဂိ-ဖျာန် မဂ်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း ရှိသည်၊ ဟောဟိ-၏၊ (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်) ဝိသေသ ဘာဂိ-နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်၊ဟောတိ-၏၊(ဂဏ္ဍိအလို)ဤလည်းတသုတ်။

ပညာဒသကကား လေးဆယ့်တနှစ်မှဝင်သည်၊ငါးဆယ်စေ့အောင် ယူ။

ယောဂါ-ဘာဝနာ၌မွေ့လျော်သောသမာဓိကြောင့်၊ဝေ- စင်စစ်၊ဘူရိ-ပညာသည်၊ဇာယတိ-၏၊ အယောဂါ-သမာဓိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ဘူရိသင်္ခယော-ပညာ၏ ယုတ်ခြင်းသည်၊ ဇာ ယတိ-၏။

ဘူရိဝိယာတိ ဘူရိ၊ဘူတေ အတ္ထေ ရမ္မတိတိဝါ ဘူရိ။ (ဝိဂြိုဟ်)

ပရိပုစ္ဆကတာ - ခန္ဓာအာယတန စသည်တို့၏ အနက်ကို မှီသော မေးမြန်းခြင်း၏ များသောအဖြစ်၊ (ခန္ဓာအာယတန

ဓာတ် စသည်တို့ကို မှီသော မေးမြန်းခြင်း၏ များသောအဖြစ် သော်လည်းဟူ)ပုစ္ဆက၌ ကကို ဗဟုလက္ခကြံ။

ဝတ္ထုဝိသဒကြိယာ-ဆံပင်လက်သည်းစသောအဏ္ဏတ္တဝတ္ထု၊ သက်န်းစသော ဗာဟိရဝတ္ထု၏သန့်ရှင်းခြင်းကိုပြုခြင်း၊ ဣန္ဒြိယ သမတ္တပဋိပါဒနာ-သဒ္ဓါနှင့် ပညာ၊ ဝိရိယနှင့် သမာဓိတို့၏ မျှ ခြင်းကိုပြုခြင်း၊ (ပြီးစေခြင်းလည်းဟူ) ဂန္တိရ ဉာဏ စရိယ ပစ္စ ဝေက္ခဏတော-ဂန္တိရဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင် သိအပ်ကုန် သော သုတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်သောသူ၏အဖြစ်၊ ဝါ-ဂန္တိရဉာဏ် ဖြင့်သာ သိအပ်ကုန်သော သုတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်သော သူ၏ အဖြစ်၊ (သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာအလိုကား 'ဂန္တိရဖြစ်သော ခန္ဓာစသည်တို့၌ ပညာဖြင့်အပြားကိုဆင်ခြင်ခြင်းဟူလို) တဒ မိမုတ္တတာ-ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်၌ ညွတ်သော စိတ်ရှိသော သူ၏အဖြစ်။

ဘဏ္ဍာဂါရိကသံဃမိတ္တော၌ ဘဏ္ဍာပိုးဟူသည်ကား ဒုဋ္ဌဂါမဏိ မင်း၏ ဘဏ္ဍာပိုးတည်း၊ မဟာစေတီလည်း ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်း၏ စေတီ တည်း။

ကုလဝံသော-အမျိုးတို့၏ အစဉ်တည်း၊ ကုလတန္တိ-အမျိုး တို့၏ အနွယ်တည်း၊ ကုလပဝေဏိ-အမျိုးတို့၏ အဆက်တည်း၊ (အစပ်တည်းသော်လည်းဟူ)

စာရိတ္တမျှကိုသာရည်၍ သီလမယဟူသည်၊ ဝိနည်း၌ နှုတ်မြွက်လျှင် ပေးခြင်းမြောက်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝတ္ထုကို မိမိသို့ ညွတ်စေသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်သည်၊ ပရပရိနာမန စသည်၌လည်း အာပတ် သင့်၏။

ကန္ဒမူသံဝိယ-ကြာဖူး ကြာမြစ်ကိုကဲ့သို့၊ (အဖုအမြစ်ကိုကဲ့သို့ သော်လည်း သာမန်ပေး၊ ကြာစွယ် ကြာရင်းကိုကဲ့သို့ သော် လည်းဟူ) နိလုပ္ပလဟတ္ထကံဝိယ-ကြာလက်ကိုကဲ့သို့၊ (ဝေါဟာ ရတ္ထ၊ ကြာစည်းကိုကဲ့သို့သော်လည်း ပရိယာယတ္ထပေး) ကြာ အပေါင်းကို စည်းသည်ကို လောက၌ ကြာလက်ဟူသတည်း။

သဝတ္ထုကံကား စည် စသည်တည်း၊ ပကတိ အသံ၌ကား ဌာန် ကရိုဏ်းကိုယူ။

ဥပနိသိန္ဒကထံ-အနီး၌ နေသောသူ၏ စကားကို။

ဧတ္တကော သဒ္ဓေါ ဖြိဟ္မလောကပ္ပမာဏောကား အသံအဆင်းနှင့် တကွယူ။

ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ သရဘညံ-ပါဠိရှုတ်သံကို။

ဓမ္မာယတန အပရိယာပန္နကား ဆ အဏ္ဍတ္တိကာယတန၊ တိလက္ခဏ၊ ပညတ်တည်း၊ အကြွင်းကား ပရိယာပန္နတည်း၊ အဋ္ဌပါနာနိသရုပ်ကား အဗ္ဗ မရက မုဒ္ဒိက သာလူက စောစ မောစ ဇမ္ဗု ဖါရုသကတည်း၊ သံဃဘတ္တာဒိနိ၌ အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓသဘတ် စသည်ကိုယူ။

ပရုပရုသဒ္ဓိ - ဖျစ်ဖျစ်ဟူသော အသံကို၊ ဝါ - ကျွတ်ကျွတ် အသံကို၊ ကာဠဂစ္ဆကာဒိ ဂန္ဓော-ဆိုးရည်၊ ဆိုးရည်ခေါက် စသည်တို့၏ အနံ့သည်၊ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား “ဖအောင်း နက် စသည်တို့၏ အနံ့သည် ဟူ၏) ပရိဘောဂရသ ဝသေန- သုံးဆောင် ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ဝီတိ သောမနဿ တည်းဟူသော ရသ၏ အစွမ်းဖြင့်။

ပကတိရသနှင့် တူရကား ဝီတိ သောမနဿကို ရသဟူပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် အာရုံဖြင့်သာ မှတ်၍ ဘုရားဟောသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ဣမဿ ပန စသည်တက်သော်။

အာရမ္မဏ။ပ။ တော၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ရူပါရမ္မဏ ဖြစ်သော စိတ် သည် ရူပါရုံ၌သာ မြဲ၏။ ရူပါရုံကိုလွှတ်၍ သဒ္ဓါရုံစသော အာရမ္မဏန္တရ ၌ မဖြစ်ရကား ရူပါရမ္မဏံဝါ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ဘုရားမှတ်သည် ဟုလိုသော်။

ဒွါရံ ပန။ပ။ ဣာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ကာယကံသည်ပင် ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်ခဲ့၊ ဝစီကံသည်လည်း ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ကံသည် ဒွါရနိယမ မဖြစ်ကံ၏ ဒွါရနိယမ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒွါရလည်း ကမ္မ နိယမ မဖြစ်ကြောင့် ရကား “ကာယဒွါရေန ဝါ ဝစီဒွါရေန ဝါ မနော ဒွါရေနဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု ဘုရား ပါဠိတော်၌ မဟော ဟုလို သတည်း။

ကမ္မဒွါရ၏အနိယမ အဖြစ်ကို ပြလိုရကား ဣမဿစသည်မိန့်သော်၊ ပဉ္စဝိညာဏာနိ ပဉ္စဝိညာဏ ဒွါရာနိ၌ ဆဋ္ဌဝိညာဏ် ဆဋ္ဌဒွါရကိုကား

ပြန့်ပွားရေးမှ)

စက္ခုစသော နွါရ၊ စက္ခုပိညာဏ်စသော နွါရိကက္ခေသို့ နွါရ နွါရဝန္တိ
တက္ခမရှိရကား မတ္တန်းသတည်း။

တတ္ထ တိသံ နွါရကထာယံ-ဌိ၊ (တတ္ထ တသ္မိံ မာတိကာ
ဌပနသေသ်လည်းစွဲ)

ကာယကမ္မနွါရဌိ ကာယ၏အပြားကို ပြလိုချကား ‘တတ္ထ စတုမ္ဗိ
ဇော’ စသည်မိန့်သော်။ ကာယလေးပါး၏သရုပ်ကို နိယတ ရူပရူပ ပါဠိ
ယာဂတရုပ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ပြလိုချကား ‘တတ္ထ စက္ခာယတနာဒိနံ’
စသည်ကို မိန့်သော်။

သဒ္ဓကိုကား အနိယတဖြစ်၍၊ ပိကာရပရိစ္ဆေဒကို ရူပရူပ မဟုတ်၍၊
ဘဒယဝတ္ထုကို ပါဠိယာဂတ မဟုတ်၍ ဤဌိ မယူသတည်း။

ကမ္မသမုဋ္ဌာနာနဝ-ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန
ရူပါနိပိ - တို့သည်၎င်း၊ စတသော - လေးပါး ကုန်သော။ ပ။
ဩဇာ-၎င်း၊ ဣတိ ဣမာနိ အဋ္ဌရူပါနိပိ-တို့သည်၎င်း။

ဥပါဒိန္နကကာယောနာမဌိ တုလျှတ်၊ လိင်္ဂိတ်၊ သာဓကပါဌိဌိ-

ကုသလစိတ္တဿဝါ-ကုသိုလ်စိတ် ရှိသော၊ ကာယဿ-၏၊
ကို၊ ယာ ထမ္ဘနာ-သည်၊ ဝါ၊ ကုသလစိတ္တဿ ကုသလစိတ္တေန-
ဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာ-သော၊ ကာယဿ-၏ ယာ ထမ္ဘနာ-သည်၊ (ယော
ဇနာဆရာအလို၊ ဝါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား ကာယဿဌိ သမ္ပန်
ဟူ၏)။

ကောဝဇ္ဇန ဝိထိယံ-မနောနွါရဝိထိဌိ။

ပဉ္စနွါရဝိထိကား အာဝဇ္ဇန်းနှစ်ခုရှိရကား ကောဝဇ္ဇနဝိထိ မမည်
ဟု ယောဇနာဌိဆို၏။

ပဌမစိတ္တသမုဋ္ဌိတာ-ပဌမဇောကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါယော
ဇာတု-သည်၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဟဇာတံ-သော၊ ရူပကာယံ။ ပ။
သက္ကာတိ-၏။

ပဌမဇော စသည်၌ စာလနကိစ္စမတတ်ရကား ပိညတ်မရှိဟု အချို့
ကုန်သောသူတို့သည် ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကား စာလနကိစ္စ ရှိမှသာ
ပိညတ်ဖြစ်သည် ထင်မှားလေကုန်၏၊ ယင်းသို့မဟုတ်၊ မနောနွါရဝဇ္ဇန်း

ကပင် ဝိညတ်ဖြစ်သတည်း၊ ဖြစ်သောဝိညတ်ကား စာလနက်စွမတတ်၊ သန္တိန္ဒန၊ သန္တာရဏကိစ္စသာ တတ်သတည်း။

နစိတ္တသမုဋ္ဌာနာဖြင့် တပါးသောရုပ်ကဲ့သို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် အသီးမရှိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဝိကာရမျှသာ ဟူလို၊ ထိုသို့လျက် အသို့မူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၌ ဝစ္စဖြစ်ကုန်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ယထာ’ စသည် တက်သော်။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ-ကုန်သော၊ ရူပါနံ-တို့၏၊ ဝိညတ္တိတာယ-ဝိကာရဖြစ်သောဝိညတ်၏အဖြစ်ကြောင့်။

‘ဝိညတ္တိ ဗဟုလာ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ယာစနဝိညတ် မဟုတ် ဟူလို၊ အဓိပ္ပါယ်ကား စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပ်တို့၏ ဝိကာရဖြစ်သောကြောင့် ဥပစာအားဖြင့် စိတ္တသမုဋ္ဌာနံမည်ပါ၏ ဟူလိုသတည်း၊ ဘုတ်တို့၏ ဝိကာရဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါရုပ်အဖြစ်ကိုလည်း သိလေ။

ကာယိကကရဏံ- ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော အမှုအရာကို၊ (အလိုကို၊ အကြံကိုလည်းဟူ)

ဝိညတ်စသည် : စက္ခုဝိညေယျ ဖြစ်၏ဟူသော သင်္ကာကို မြစ်လိုရကား ‘စက္ခုပထသ္မိ’ ဟိ’ စသည်မိန့်သော်။ ဝတ္ထုတ္ထ ပြီးစေလိုရကား ‘စက္ခုနာ ဟိ’ စသည်မိန့်သော်။ ဝတ္ထုတ္ထကို လောကူပမာဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘ယထာ ဟိ’ စသည်မိန့်သော်။

နိဒါဗသမယေ-ခွေအခါ၌၊ သုရာပါနုဒ္ဓါရေ-သေတင်းကုပ်တံခါး၌၊ စာလတိ-လှုပ်စေ၏၊ (လှုပ်၏သော်လည်းဟူ) အန္တော ဥဒကေ-ရေ၏အတွင်း၌၊ (ဥဒကေ ဥဒကဿ-၏၊ အန္တော-၌၊ သော်လည်းဟူ) ပုဗ္ဗုဇ္ဇကာနိ-ရေမြွက်တို့သည်၊ မဟောဗသသည်းစွာသောရေအသဉ်၏၊ ဂတမဂ္ဂပရိယန္တေ-စီးသော ခရီး၏အဆုံး၌၊ တိဏ ပဏ္ဍ ကသဋ်-မြက်ဖတ်၊ သစ်ရွက်ဖတ်သည်၊ (မြက် သစ်ရွက် အမှိုက်သည်သော်လည်းဟူ) ဥဿာရိတံ-စုသည်၊ (တင်သည်သော်လည်းဟူ)။

ဝိညတ်အဖြစ်၌ အကြောင်းတပါးကို ပြလိုရကား ‘န ကေဝလဉ္စ’ စသည်တက်သော်။

ပြန်ပွားရေးမှ)

သောဏ သိင်္ဂါလ ကာက ဂေါဏာဒယော-ခွေး၊ မြေခွေး၊
ကျီး၊ နွားအစရှိသည်တို့သည်၊ ယေနဝါ တေနဝါ-တဖျင်တကွ၊
ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသောအရပ်သို့။

သူတပါးအား ပါကဋကောလန္တံ ဝိညတ်မည်စေ၊ အပါကဋကောလန္တံ
အသို့မူ၍ ဝိညတ်မည်အံ့နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ပါကာရကုဋ္ဌာဒိစသည်မိန့်
သော်။

ပါကာရကုဋ္ဌာဒိ အန္တရိကဿ-တံတိုင်းနံရံ အစရှိသည်ဖြင့်
ခြားထသော၊ ပရဿ-အား။

‘အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ စာလေတိ’ စသော ဆရာ့စကား
ကို စွဲ၍ စောဒကဆရာဆိုသည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနကေ စသည်ဖြင့် စောဒနာ
သတည်း၊ သမာသန္တံ ယ၊ တသဒ္ဓါရှိသော် နိဂ္ဂဟိတံ နွေးဘော်နှစ်ပါးတို့
တွင် တပါးပါးရောက်မြဲဟူရကား ‘တံ ဂတိကော’ စသည်ရှိသတည်း။

ဇေဝံ-သို့၊ ဣဒံ သမ္ပဒံ အယံ ဥပမာယ သမ္ပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ
ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဒေဝ မေသာ စသည်ကား နိဂုံး။

ဒွါရကိုပြုပြီး၍ ကမ္မကိုပြုလိုရကား ‘ယာ ပန’ စသည်မိန့်သော်။ ဒွါရ
နှင့် ကမ္မကိုပြုပြီး၍ ကမ္မဝတ္ထာနု၊ ဒွါရဝတ္ထာနုကိုပြုလိုရကား ‘တတ္ထ’
စသည် မိန့်သော်။

ဒွါရေ-မိမိဒွါရမှတစ်ပါးသောဒွါရ၌၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ စရန္တိ-
ကုန်၏၊ ဒွါရာ-တို့သည်၊ ဒွါရစာရိနော-ဒွါရတစ်ပါး၌ ကျင်လည်
ကုန်သည်၊ ယသ္မာ နဟောန္တိ-ကုန်၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ဒွါရတစ်ပါး၌
မကျင်လည်ခြင်းကြောင့်၊ ဒွါရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ အည
မညံ-ချင်း၊ ဝတ္ထိတာ-မှတ်အပ်ကုန်၏။

ဒွါရဖြင့် ကံကိုမှတ်မှု ယေဘုယျ၊ ကံဖြင့် ဒွါရကိုမှတ်မှု တဗ္ဗဟုလ၊
ဤကားအထူး၊ အဋ္ဌကထာ၌ပင် အထက်မှာမိန့်လတ္တံ့။

ဒိကာဆရာ မြတ်၏ ယခင်နည်းမှတစ်ပါး အကြံတော်၏ အစွမ်းဖြင့်
ကား စစ်မြေပြင်၌များသောအားဖြင့် ကျင်လည်ခြင်းကြောင့် စစ်မြေ၌
သွားခြင်း ထင်ရှားသောဆင်ပြောင်သည် ရှာစသည်၌ သွားလေသော်
လည်း ‘သင်္ဂါမာဝစရသာ’ တွင်သကဲ့သို့ ကာယဒွါရ၌သာ များသော
အားဖြင့်ဖြစ်သော ပါဏာတိပါတစသည်သည် ကာယဖြင့်သာ ပြီးစေ

အပ်သောသဘောထင်ရကား ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော်လည်း ကာယဒွါရ သာ တွင်သည် ဟူလို၊ဝစီဒွါရ၌လည်း ဤနည်းဆို။

တတ္ထ တေသု ကမ္မဒွါရေသု စွဲ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနံကား သဟဇာတ်ပိညတ် တည်း။

ဒွါရ၌ အမည်ရရာ၌ ဥပမာဆောင်လိုရကား ‘ယထာ ပန’ စသည် တက်သော်။

သိပ္ပလိ ဒေဝတာ-လက်ပံပင်စောင့်နတ်၊ (လက်ပံပင်နတ် လည်းဟူ)ပလာသဒေဝတာ-ပေါက်ပင်နတ်၊ ပုမိမန္တဒေဝတာ- တမာပင်နတ်၊ဖန္ဒနဒေဝတာ-ကြို့ပင်နတ်၊(ဒေဝေါယေဝ ဒေဝ တာ၊တာပစ္စည်းကား သွတ္တ)

ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (ကာယဒွါရဖြင့်လည်းဟူ) ကမ္မ-အမှု ကို၊ (ကံကိုလည်းဟူ) စေ ကတံ-အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ကာယ ကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကာယောစ-ကိုယ်ကိုလည်း၊ ကာယ ကမ္မံ-ကိုလည်း၊အညမညဝဝတ္ထိတာ-တပါးဖြင့် တပါးကို မှတ် အပ်ကုန်၏၊အညမညံ-အချင်းချင်း၊ဝဝတ္ထိတာ-မှတ်အပ်ကုန်၏၊ (ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏ သော်လည်းဟူ) ‘သုစိယာ’ စသည်ကား ဥပမာတည်း။

သုစိယာ-အပ်ဖြင့်၊ဝါသိယာ-ဝဲခွင်ဖြင့်၊ပုရိသေန-ယောကျ်ား သည်။

ဧဝံ သန္တေ ကား ‘ကာယေန’စသော ဂါထာတည်း၊ ဝါကျဟူက ဝေတ္တရိမြဲဖြစ်ရကား နကမ္မဝတ္ထာနံ လှန်။

ဗြာဟ္မဏဂါမ-ပုဏ္ဏားရွာ၊အမ္မဝန-သရက်တော၊နာဂဝန- ကံ့ကော်တော၊(ယေဘုယျနည်းသို့) ဝစန စရက-တောမူဆိုး၊ (ဝနေ စရတိတိ ဝနစရကော၊ဝိဂြိုဟ်)ထူလကုမာရိကံ-ဟိုင်းမ အိမ်၌ဆွမ်းခံသောရဟန်း၊(ထူလကုမာရီသု ဘိက္ခုတိတိ ထူလ ကုမာရိကော၊ တဗ္ဗဟုလသို့)။ ။ကာယကမ္မ ဒွါရကထာယံ ဝဠိပဗ္ဗံ။

ဝစီဒွါရကထာယံကို ဝါစာ၌စပ်၊ စတုဟိ သိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ၌ အင်္ဂ်, အင်္ဂီအထူးမရှိ၊အရကား စတုတ္ထနိပါတ တတိယဝဂ် သုဘာသိတ

ပြန်ပွားရေးမူ)

သုတ်၌လာသော “သုဘာသိတံ ဥတ္တမ မာဟုသန္တော ဓမ္မဘဏေနာ ဓမ္မ တံ ဒုတိယံ၊ ဝိယံဘဏေနာဝိယံ တံ တတိယံ၊ သမ္ဘိဘဏေနာလိကံ တံ စတုတ္ထံ” ဟူသော ဂါထာအတိုင်းယူ။

ဝိညှနံကား “တေသံ ဥပလက္ခိတတ္တာ” ၌ကဲ့သို့ ဆဋ္ဌိကတ္တား။

ဂုဗ္ဗတိတိ ဝါစာ၊ ဂိရိယတိတိ ဂိရာ။

“ဗျပ္ပထောတိ ဝါကျဘေဒေါ” မင်္ဂလတ္ထဒီပနီအလို၊ ဤအဋ္ဌကထာ ရူပကဏ္ဍ၌ ဆိုလတ္တံ့သည့်အလိုကား ‘ဝါကျဉ္စ တံ ပထောစ အတ္ထံ ဉာတုကာမာနံ ဉာပေတုကာမာနဉ္စာတိ ဗျပ္ပထော’ ဟူလို၏။ ‘ဝါစာယ ဗျော ပထေ’ ဟူသော သဒ္ဒါနိတိသုတ်ဖြင့် ‘ပထ’ နှောင်းသောကြောင့် ‘ဝါစာ’ သဒ္ဒါကို ‘ဗျ’ ပြု။

သဟသဒ္ဓါ-သော၊ ဧကောဝိညတ္ထိ-သည်၊ အတ္ထိ-၏။

တကွဖြစ်ကာမျှကိုယူ၊ အဖြစ်အချုပ်တူသည်ဟု မယူလင့်၊ ထို့ကြောင့် “ဝိတ္တာနုပရိဝတ္ထိတာယ ပန သော နယာဝ သဒ္ဓဘာဝိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော” (ဒိကာ)

ဝိတက္က ဝိပ္ပာရသဒ္ဓေါနာမ-ဝိတက်၏ ပြန့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံမည်သည်၊ ဝါ-ဝိတက်ဝိစာရတို့၏ ပြန့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံမည်သည်။

ရှေးအလိုကား “ဝိပ္ပာရဏံ ဝိပုလပဝတ္တနံ ဝိပ္ပာရော၊ ဝိတက္ကဿ ဝိပ္ပာရော ဝိတက္ကဝိပ္ပာရော၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပာရေန ဥပ္ပန္နော သဒ္ဓေါ ဝိတက္က ဝိပ္ပာရသဒ္ဓေါ” ဟူလို၊ အရကား ဇိဝှါ စလန၊ တာလုစလန စသည်ကို ပြုတတ်သော ဝိတက္ကဖြစ်သော သုခုမသဒ္ဓ ရ၏။ နောက် အလိုကား ဧကသိသံပြု၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပာရနှင့် သဒ္ဓါကိုလည်း ကမ္မခာရယင်တွဲ၊ ရှေးကား ယောဇနာ စသည်အလို၊ နောက်ကား ဂဏ္ဌိအလို၊ မဟာအဋ္ဌကထာ အလိုကား ဝိတက်ပြန့်ကာသာ ဖြစ်သောအသံကား မကြားကောင်း ဟူလို။

ထိုကို မြစ်လိုရကား အာဂမအဋ္ဌကထာသု ပန စသည်မိန့်။

သုတ် အဋ္ဌကထာနှင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိအလိုကား ကြားကောင်း၏ဟူလို၊ တသ္မာ စသည်ကား သုတ်အဋ္ဌကထာနှင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိကို သာဓကမူ၍ မဟာအဋ္ဌကထာကို ဗုဒ္ဓဗောဓသမဟာထေရ်မြတ် ပယ်သည်။

ဝိညတ္တိဗန္ဓနာယ - ဝိညတ်လျှင် အကြောင်းရှိသော ဘုတ်
တို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကို ဝါ-ရှင်၊ ဝိနာ-၍။

ဤသို့ ပေးမှ “ဝိညတ္တိပစ္စယာ ဗန္ဓနာ ဝိညတ္တိဗန္ဓနာ” ဟူသော
ဇိကာပါဌ်၊ “ဝိတ္တဇ ပထဝိသတ္တိ ဝိညတ္တိ ဘူသံဗန္ဓနဇော မတော”
ဟူသော သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာပါဌ်စသည်နှင့်ညီအံ့သည်။

ဝါ၊ ဝိညတ္တိဗန္ဓနာယ-ဝိညတ်ဟူသော ထိခိုက်ခြင်းသည်။

ဤကား “ဝိညတ္တိဇဝဝါ ဗန္ဓနာ ဝိညတ္တိဗန္ဓနာ” ဟူသော ဇိကာ
ပါဌ်နှင့်အညီတည်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကား မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဝိတက္ကဝိစာရ
သဒ္ဒကို သောတဝိညာဏ်ဖြင့် မသိအပ် ဟု ဆို၏။ ထိုသဒ္ဒသည် သဒ္ဒ
အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သည်သာ ဖြစ်၏။
ဝိညတ္တိဗန္ဓနာ အကယ်၍ မရှိငြားအံ့၊ သဒ္ဒမဖြစ်ရာ၊ သဒ္ဒမဖြစ်ငြားအံ့၊
သောတဝိညာဏ်လည်း မဖြစ်ရာပြီ ဟုလိုသည်။ ပါဠာနုသာရ မဟုတ်
သော်လည်း သဘောရောက်အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုက်သည်။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘ဣဒံ ဝက္ခာမိ’ စသည်မိန့်။

တေ သမုဋ္ဌာနိက ကာယံ။ ပ။ နလန္တတိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား စလနကို
ဤ၌ စစ်ဆေးဘွယ်မရှိပြီ၊ ကာယဝိညတ်ဖြစ်မှု စလန၊ ဝစိဝိညတ်ဖြစ်မှု
ဗန္ဓနဟု မှတ်အပ်၏ဟုလိုသတည်း။

ဥပထမ္ဘနကိစ္စဗိနုတ္တိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ပဌမဇောကပင် ဗန္ဓနာ
ကာရဖြင့် ဖြစ်ပြီးရကား ဗန္ဓနာအကျိုးငှါ ဥပထမ္ဘနက ပြုဘွယ်မရှိပြီ
ဟုလို၊ ဝါ-လဒ္ဓါသောနဖြစ်သော ပဌမဇောဖြင့် ဗန္ဓနာသည် အားကြီး
ပြီးရကား ဥပထမ္ဘနပြုဘွယ်မရှိပြီဟုလို၊ ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်
အလိုတော်။

ဇိကာဆရာမြတ်ကား “ဥပထမ္ဘနံ နုတ္တိ အတ္တိတိ ဝိစာရေတွာ
ဂဟေတဗ္ဗံ” ဟု မိန့်၏။ မိန့်သည့်အလိုကား.....ဇော ခုနစ်ချက်တို့တွင်
တချက် တချက်သည် အက္ခရာ တလုံး တလုံးကို ဖြစ်စေတတ်ရကား
ပေါင်းသော် အက္ခရာခုနစ်လုံးဖြစ်၏။ ထိုတွင် ခြောက်လုံးသော အက္ခရာ
တို့ကား မထင်ရှားကုန်၊ သတ္တမဖြစ်သော အက္ခရာကား ထင်ရှား၏။
ထို့ကြောင့် ဥပထမ္ဘနုရှိမည်ကဲ့သို့ ထင်မိ၏ ဟုလိုသတည်း။ ။ ဝစိ
ခွါရကထာ။

အာယူဟတိ-လုံ့လပြုတတ်၏၊ (အားထုတ်တတ်၏၊) (မိမိ
တို့၏ ကိစ္စ၌ ယှဉ်စေ၏ ဟူလို) အဘိသင်္ခရေတိ-ပြုပြင်တတ်၏၊
ပိဏ္ဍိ-အပေါင်းကို၊ ကရေတိ-ပြုတတ်၏။

ပိဏ္ဍိ ကရေတိ ဟူသော်လည်း အာယူဟနု အစွမ်းဖြင့်သာ ယူ၊
ကလာပ်၏အစွမ်းဖြင့် မယူလင့်။

ကပ္ပေတိ ကပ္ပေန္တိ ဝိယ-ပဝတ္တတိ-ကြိသက္ခေသို့ ဖြစ်တတ်၏။

နိဗ္ဗာပါရကို သိစေသည်၊ ပကပ္ပေတိန္ဒ 'ပ' ကား ဓေက္ခတ္တာနု ဝတ္တကာ၊
လောကုတ္တရာကို မယူရာ၌ ကမ္မက္ခယကတတ္တာ ပဿိတံစတံ။ ။ မနော
ဒ္ဓါရကထာ။

စေတနာဟံ။ ပ။ မနသာဟူသော ပါဠိ၌ ဤသို့ ယောဇနာ။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်မစေတနာယ-ဖြင့်(ထည့်) စေတယိတွာ-
၍၊ ကာယေန-ဖြင့်၎င်း၊ မနသာ-ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ သန္နိဋ္ဌာနကမ္မံ-
နောက်ကံကို၊ (သန္နိဋ္ဌာနကံကိုသော်လည်းဟူ) ယသ္မာ-ကြောင့်၊
ကရေတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ စေတနံ-ပစ္ဆိမစေတနာကို၊
(နောက်စေတနာကိုသော်လည်းဟူ) ကမ္မံ-ဟူ၍၊ အဟံ-ငါဘုရား
သည်၊ ဝဒါမိ-၏။

'စေတနာယ စေတယိတွာ' ကား ပုဗ္ဗကာလကြိယာတည်း၊ ကမ္မံ
ကရေတိ ကား အပရကာလကြိယာဟံတည်း၊ စေတနာယ၏ အရကား
ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ကမ္မံ၏ အရကား အပရစေတနာ။

ဒေဓိဋ္ဌိယံ ခကား ကုကား ပုဗ္ဗစေတနာကား စေတနာသာမည်၏၊
အပရစေတနာကား စေတနာလည်းမည်၊ ကံလည်းမည်၏ ဟူလိုသည်။

ဝါ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ စေတနာယ - သဟဇာတစေတနာဖြင့်၊
စေတယိတွာ-၍၊ ကာယေနာ-ဝိတ္တသမုဋ္ဌာနကာယဖြင့်၎င်း၊
ဝါစာယ-သဒ္ဓဝါစာဖြင့်၎င်း၊ မနသာ-ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ စောပနာ
ဘိဇ္ဈာဒိကြိယံ - စောပနုကြိယာ အဘိဇ္ဈာစသော ကြိယာကို၊
ယသ္မာ ကရေတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ စေတနံ-သဟဇာတ စေ
တနာကို၊ ကမ္မံ-ဟူ၍၊ အဟံ-သည်၊ ဝဒါမိ-၏။ (ဤသို့ သမ္ဗန်မူ
စောပနာကို ဝိညတ်ဇွေးဟုယူ)

ဝါ,ကာယေန-ကာယဝိညတ်ဖြင့်၎င်း၊ဝါစာယ-ပစိဒိညတ်
ဖြင့်၎င်း၊ မနုဿာ ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ စောပနာ ဘိဇ္ဈာဒိကြိယံ-ရူပ
ကာယ၏ ထမ္ဘနုစလန,ဥပါဒိန္န၏ ဃန္တုနဟု ဆိုအပ်သော စော
ပနကြိယာ, အဘိဇ္ဈာ စသော ကြိယာကို၊ ယသ္မာ ကရောတိ
တသ္မာ စောနာ-သဟဇာတ စောနာကို၊ ကမ္မံ အဟံ ဝဒါမိ
ဟု သမ္ပနံ။

ဤနှစ်ဒိကပ်ဌ်ကား သမာနကာလဖြစ်ချက် ပုဗ္ဗကာလကဲ့သို့ မိန့်
ပါသည်။စောနာဟံ ကမ္မံ သဟဇာတဖြစ်သော ကာရဏစောနာ
ကို ကမ္မဆိုပါသည်။ ခဲစွ၊ ငိုကာသက်သက်နှင့် မသိသာ၊ အနုငိုကာ
စသည်နှင့် ညှိ၍ကြံယူပ။။

အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ကာယ-ကာယဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော
ဝိညတ်သည် သဘိဝါ-ရှိသော်လည်း၊ အနုရောမိတဝါ-ချော်
သော်လည်း။

ဤသို့သမ္ပနံမူ ဝါကား အဠာနပယဂ်၊ အက္ကလည်း ငိုကာပါဌ်ထား
အလိုသော် သမုစ္စယ သမ္ပိဏ္ဍနဟူလိုသကဲ့သို့ရှိ၏။အနုအလိုကား ဝိကပ်
ဟူလို၏။ဝိကပ်ကြံချေမှု ခဲစွ၊ဂဏ္ဍိဌ်ကား ‘ကာယဝါ သဘိဝိ ကာယ
ဝိညတ္တိ သင်္ခါတေ ကာယေ သတိ’ဟု မိန့်၏။မိန့်သည့်အလိုကား ဝစန
သိလိဋ္ဌ ပဒပူရဏမျှသာ ဟူလိုသကဲ့သို့ ရှိ ၏။ သင့်လေစွ၊ အချို့ကား
သုခဒုက္ခံသြဉ်၍ ပေးကုန်၏။မသင့်။

ကာယသံစောနာဟေတု- ကာယသံစောနာ ဟူသော
အကြောင်း ကြောင့်၊ (ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော
စောနာကြောင့် သော်လည်းဟူ) အဇ္ဈတ္တိ-သော၊ သုခဒုက္ခံ-
သည်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။

နောက်နှစ်ချက်ဌ်လည်း ဤနည်းသမ္ပနံ၊ ဤလည်း တသုတ်၊ တိဒိဓာ
ဘိက္ခဝေ စသည်တသုတ်၊သစယံ အာနန္ဒစသည်တသုတ်၊ အနက်ကား
ဤသို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိဒိဓာ-သော၊ ကာယသံစောနာ-သည်၊
အကုသလံ-အကုသိုလ်တည်း၊ ကာယကမ္မံ-တည်း၊ ဒုက္ခိန္ဒိယံ-
ဒုက္ခဒိန္ဒိယံဖြစ်စေတတ်၏။ ဒုက္ခဝိပါကံ-မကောင်းကျိုးကို ပေး

ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။(ဖြစ်စေတတ်၏သော်လည်းဟူ၍ နည်းချည်း သမ္ပန်)

အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ပါရုလိပုတ္တဿ-သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကဿ- သည်၊ ဇဝံ-သို့၊ ပုဋ္ဌော-အပ်သော၊ အယံ သမိဒ္ဓိ မောဃပုရိသော- သည်၊ ဝါ၊ သမိဒ္ဓိ-မည်သော၊ အယံ မောဃပုရိသော-ဤမဂ် ဖိုလ် မှ အချည်းနှီးသော ယောကျ်ားသည်။ သံစေတနိယံ။ပ။ဝေဒယ တိတိ-ဟူ၍၊ ဇဝံ-သို့၊ သစေ-၍၊ ဗျာကရေယျ-အံ။

ဤသို့ကား မဖြေခဲ့တုံ၊ သုခဝေဒနိယံ စသည်ကိုချန်၍ ဖြေဘိ၏တကား ဟူလို။

အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ဇဝံ-သို့၊ ဗျာကရမာနော-သော၊ ဝါ-သော၊ သမိဒ္ဓိ-မည်သော၊ မောဃပုရိသော-သည်။ ပါရုလိပုတ္တဿ- ဖြည်သားဖြစ်သော၊ (ပါရုလိပုတ္တမည်သော သော်လည်းဟူ) ပရိဗ္ဗာဇကဿ-အား၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဗျာကရမာနော-ဖြေသည်။ (ဖြေခြင်းသည် သော်လည်းဟူ) ဟုတွာ-၍၊ ဗျာကရေယျ-မည် ရာ၏။

သုခဝေဒနိယံ စသည်ကိုချန်၍ ဖြေရကား သမ္မာဗျာကရဏ မဖြစ် နိုင်ပြီဟူလို၊ သုတ်ပါဌ၌ ‘သံစေတနိယံ-စေ့ဆော်ခြင်းသဘောရှိသော’ (ဏိကပစ္စည်း၌ ကကို ယပြု)

သုခဝေဒနိယံ-သုခဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ (ကောင်း သောအာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သော်လည်းဟူ)

ဘုရားရှင်တို့ဟောတော်မူသော မောဃပုရိသန္နစ်ပါးတွင် ထိုခဏ ၌ မဂ်ဖိုလ်မရှိသော မောဃပုရိသဟုယူ။

ကမ္မစတုက္ကေန-ဖြင့်၊ ဒိပိတော-၏၊ (စတုက္က၌ စတုက္ကဖြင့် ပြသည်ကို စတုက္ကကိုပြု၏ဟူပါသည်) ကဏ္ဍံ-မည်းသော၊ ကဏ္ဍ ဝိပါကံ-မည်းသော အကျိုးရှိသော၊ ကမ္မံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ (ဤ နည်းချည်းသမ္ပန်)

ဤပါဠိကား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် စတုက္ကနိပါတ် ကမ္မဝဂ်၌ ဟော သည်။ သုတ်၌ မဂ္ဂင်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနန္နစ်ပါးလာလျှင်းမူလည်း မဂ္ဂင်၏ ဘဇာ

ပနသာလျှင် မဟာဝိသံယဖြစ်ရကား တတ္ထ လောကုတ္တရမဂ္ဂါ စသည် မိန့်သော်။

ဗောဇ္ဈင်ကား မနောကံကိုသာဆည်းခြင်းကြောင့် အပ္ပဝိသယ ဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် ကံသုံးပါးသို့ဆည်းသောမဂ္ဂင်၌ ဝင်သတည်း။

အသို့ဆည်းသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ယံဟိ’ စသည်တက်သော်။

ကာယေန ဒုဿိလျှံကား ပါဏာတိပါတစသည်တည်း၊ ဝါစာယ ဒုဿိလျှံကား မုသာဝါဒ စသည်တည်း၊ မနေန ဒုဿိလျှံကား ကြွင်း သော သဗ္ဗာကုသလတည်း၊ ပါ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာဝါ ယာမ၊ မိစ္ဆာသတိ၊ မိစ္ဆာသမာဓိတည်း။

ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စသည်ကို ဒုဿိလျှံဟူသည်ကား ကာယဝါစာတို့၌ ကဲ့သို့ သီလဝိပုတ္တိဖြစ်လျှင်းသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်၊ သီလပုဒ်ပက္ခ သာယူ၊ ထိုစကားသည် သင့်စွာမာနသိကသီလဝိပုတ္တိမည်သည်မရှိ။

ဆရာ.....လောကုတ္တရာ၌ ဘဇနကိုဆိုပြီ၊ လောကီ၌ ကမ္မပထသို့ မရောက်သော တရားတို့ကား အဘယ်သို့ ဆည်းသနည်း၊ အဘယ်၌ သွင်းသနည်းစုဒ္ဓိရှိရကား ‘ဣမသ္မိံ ဌာနေ’ စသည် မိန့်သော်။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ န္ဒါရသံသန္ဓနံနာမ-န္ဒါရ၌ သွင်းခြင်းမည် သည်၊ ဟောတိ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....န္ဒါရ၌သွင်းသောအားဖြင့် ကာယဒုစရိုက်စသည် မည်ပါ၏ ဟူလို၊ ကမ္မပထံ အပတ္တာနုဗ္ဗိ တံတံဒ္ဓါရေ သံသန္ဓနံ အဝရော ဓနံ’ ဟူသောဒီကာနှင့်လျော်စေသည်၊ ဤဒီကာ၌ ‘ဝိ’ဖြင့် ကမ္မပထပတ္တ ကို ပေါင်းလေ။ ဝါ-ကံကိုပဋ္ဌာနပြုသော် န္ဒါရပျက်ခဲ့၊ န္ဒါရကို ပဋ္ဌာနပြု သော် ကံပျက်ခဲ့ရကား ဤသို့ မပျက်ခြင်းကို သိအပ်၏ ဟု ပြလိုသော ဆရာသည် ‘ဣမသ္မိံ ဌာနေ’ စသည်တက်သော်။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ န္ဒါရသံသန္ဓနံနာမ ကမ္မဒ္ဓါရာဘေဒနံနာမ- ကံ န္ဒါရတို့၏ မပျက်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

“အာဏတ္တိသမုဋ္ဌိတေသု ပါဏာတိပါတာဒိန္နာဒါနေသု ကမ္မဗ္ဗိ ကာယကမ္မံ န္ဒါရမ္ဘိ ကမ္မဝဿေနေဝ ကာယဒ္ဓါရံ” စသော အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့သည်ကိုရည်သော ‘န္ဒါရန္တရေ ကမ္မန္တရုပ္ပတ္တိယမ္ဘိ ကမ္မဒ္ဓါရာ

ပြန့်ပွားရေးမှ)

ဘေဒနံစ န္ဒါရသံသန္ဓနံနာမ'ဟူသောဋီကာနှင့်လျော်စေသည်။ ဤဋီကာ
၌ 'ဝိ'ကား သကကမ္မ, သကန္ဒါရဖြစ်ကြသော် ပဂေဝဟူလို။

အဝရောနေဖြစ်သော န္ဒါရသံသန္ဓနကိုချဲ့လိုရကား ကာယဝစီဒ္ဓါရေ
သု ဟိ စသည်မိန့်သော်။

တတြ-တသ္မိံ န္ဒါရသံသန္ဓနေ ဝှံ၊ မိဂဝံ-သမင်တောသ္မိ။

မိဂေ ဝနန္တိ ဗာဓေန္တိ ဧတ္ထာတိ မိဂဝံ၊ တောရစေ။ ဝနဓာတ်
ကား ဗာဓေ၌ ဖြစ်သည်။

ခနံ-လေးကို၊ သဇ္ဇေတိ-စီရင်၏၊ ဖိယံ-ညှို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတိ-
ကျစ်၏၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏၊ (တောသွား ထမင်းစားသည်
ဟူလို) ဝတ္တံ-ပုဆိုးကို၊ ပရိဒဘတိ-ပြင်ဝတ်၏၊ (တောသွားအံ့ဟု
အောက်ပိုးကျိုက်သည်၊ ဦးရစ်ပေါင်းသည်ဟူလို) သသ ဗိဇ္ဇာရ
မတ္တမိ၌ 'ဝိ'ကား မိမိကိုရည်သောသမင်တို့ကား ပဂေဝဟူလို။

သော စ ခေါ-ထိုကမ္မပထဘေဒသည်လည်း၊ ဗျာပါဒဝသေ
န-ဣမေ သတ္တာဟညန္တ၊ စသောဗျာပါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဟော
တိ-၏။

ဤပါဠိဖြင့် ကာယကံဟူသော ဝေါဟာရ အသာတကိုပြသည်။ ပရ
သန္တက ပဒိဏာမန စသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တ၊
စသည်ဖြင့် ကြီးသင်ဆိုးသင်သာလျှင် မနောကံဟူသော ဝေါဟာရကို
ရသဘည်း၊ 'နပါဏာတိပါတဝသေန'ကား ကာယကံသည် မနော
န္ဒါရ၌ မဖြစ်ဟု ပြသည်။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား 'အကုသလံ ဟိ ကာယကမ္မ'စသည်မိန့်သော်။

အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒ ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော-တို့သည်၊ စေတနာ ပက္ခိ
ကာဝါ-ကာယကံ၏ အတို့၌ ကျကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်
၏၊ (သဒ္ဓဏ) စေတနာပက္ခိကာဝါ - ကာယကံ ဟူသော ဝေါ
ဟာရကို ရကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ)
အဗ္ဘာဟာရိကာဝါ-မနောကံဟု မခေါ်ဝေါ်လောက်ကုန်သည်
လည်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ (ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကင်းကုန်သည်၊ ခေါ်
ဝေါ်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ မခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်သည်၊ ပိတ်ကြိုက်
ရာပေး)

ဤနှစ်ခုနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကား.....အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် မနောဒွါရိကဓမ္မ ယေဘုယျဖြစ်၍ မနောကံမည်လျှင်းမူလည်း ကာယ ဒွါရိက စေတနာနှင့် သဟကာရိကရဏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကာယကံ ဟူသော ဝေါဟာရကို ရလေတော့သည်။ ပရသန္တက အတ္တပရိဏာမန စသည်ဖြင့် မဖြစ်၊ ဣဒမ သတ္တိ ဟညန္တု စသည်ဖြင့် မဖြစ်ရကား မနော ကံဟူသော ဝေါဟာရလည်း ကင်းလေတော့သည် ဟူလိုသတည်း။

မခေါ်ဝေါ်လောက်သည်၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ကင်းသည် ဟူရာ၌ သက်သေကား သသတ္တိ ရပထဝီစသည်၌ အားပါ စသည်တည်း။

ဝါ, အဗျောဟာရိကာ-ပါဏာတိပါတ စသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ကာယကံဟူသော ဝေါဟာရကို ရလျှင်းမူလည်း ပါဏာတိပါတ စသည်၏ အစွမ်းဖြင့် မဆိုအပ်၊ မခေါ်ဝေါ်အပ်ဟူလို သတည်း။ ဤနည်းချည်း နောက်နောက်ကို ကြံ။ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ သုတ်၌ အနက်ခဲရပ်ကား-

ကုန္တိဂတံ-ဝမ်း၌တည်သော၊ ဂန္တိ-သူငယ်ကို၊ (ကိုယ်ဝန် ကိုသော်လည်းဟူ) ဇေဝံ-ဤသို့ ကြည်သည်ရှိသော်၊ (ကြည်ကာမျှ သော်လည်းဟူ) ကုဋုမ္ဗဿ-သား၏၊ (သူငယ်၏၊ ကိုယ်ဝန်၏၊ အနွယ်၏၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) ယေဘဇနာ၊ ဇိကာ စသည် ကုန် အောင်ကြည့်မှ ဤကဲ့သို့ အနက်လိုကြောင်းကို သိလေအံ့၊ ဥပ ဗာတော-သေခြင်းသည်၊ (ပျက်ခြင်းသည်၊ ကျေခြင်းသည်၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) ဝိန္တိတမဓတ္ထယေဝ-ကြံကားမျှ၌လျှင်၊ (ဖြင့် လျှင်သော်လည်းဟူ) ကြည်သော်ကား ပဂေဝဟူလို။ တမေနံ- ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဝတွာ၌စပ်)

သင်္ဂါယနာသုံးတန်သို့တင်၏ဟူသည်ကို မနှစ်သက်၊ အနူးအညွတ် ခွင့်မပြုလိုရကား သုတ္တဿ သာ မဆိုမူ၍ “တဝ သုတ္တဿ” မိန့် သော်။

ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင် သတ သဟဿ ရုပ်စသည်ကို ဖန်ဆင်းသည် ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောဣဒ္ဓိကား အဓိဋ္ဌာန်ဗ္ဗိ၊ ပကတိအဆင်းကို စွန့်၍ ကုမာရဝဏ္ဏ၊ နာဂဝဏ္ဏစသည်ကို ဖန်ဆင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဣဒ္ဓိကား ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၊ မိမိတို့၏အတွင်း၌ အမှတ်မဲ့တပါးပါးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းသောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိကား မနောမယိဒ္ဓိမည်၏။ ဤသုံးပါးကား အဘိညာဏ်ချည်းတည်း။

ရှေး၌၎င်း၊ နောက်၌၎င်း၊ ထိုခဏ၌၎င်း ရအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိကား ဉာဏဝိပွါရ ဣဒ္ဓိ၊ ဗာကုလထေရ် သံကိစ္စသာမဇဏတို့ဝတ္ထုကို ထုတ်လေအပ်၏။ ရှေး၌၎င်း၊ နောက်၌၎င်း၊ ထိုခဏ၌၎င်း ရအပ်သောသမထ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော (ဗျာန်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော သော်လည်းဟူ) ဣဒ္ဓိကား သမာဓိဝိပွါရဣဒ္ဓိမည်၏။ သာရိပုတ္တမဟာထေရ်၊ သဇိဝထေရ်၊ ခါဏုကောဏ္ဍညထေရ်၊ သာမာဝတီတို့ ဝတ္ထုကို ထုတ်လေအပ်၏။

ကကမာ အရိယာ ဣဒ္ဓိ၊ဣဓ ဘိက္ခု သစေ အာကင်္ခတိ၊ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျန္တိ၊ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ၊ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျန္တိ၊ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ၊ ဥပေက္ခကောဝ ဝိဟရတိ၊ သတော သမ္ပဇာနော-ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော စေတောဝသီပတ္တဖြစ်သော အရိယာတို့အား ရကောင်းသော ဣဒ္ဓိသည် အရိယာဣဒ္ဓိမည်၏။

ဂဏ္ဌိကား နိရောဓသမာပတ်ကို အရိယာဣဒ္ဓိဟူ၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှင့်မညီရကား ဆင်ခြင်အပ်၏။ အလုံးစုံသောဌက်၊ အလုံးစုံသောနတ်၊ အချို့သောသူ၊ အချို့သောဝိနိပါတ်ကတို့၏ ကောင်းကင်ပျံခြင်းသည် ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ မည်၏။ (အချို့သောသူ ဟူသည်ကား ကမ္ဘာဦးသူတို့ကိုယူ၏။ ဂဏ္ဌိ၌ကား စက္ကဝတ္တိမင်း၏ ကောင်းကင်ပျံခြင်းကိုလည်း ဤ၌သွင်း၏။ ဤစကားလည်း ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် မညီ၊ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။

စက္ကဝတ္တိမင်း၏ စစ်သည်လေးပါးနှင့်တကွ ကောင်းကင်ပျံခြင်း၊ ဇဒိုလသူဌေး၏ အတောင် ရှစ်ဆယ်ရှိသော ရွှေတောင် ပေါက်ခြင်း၊ ယောသကသူဌေး၏ ခုနစ်ပါးသောအရာတို့၌ သေစိမ့်သောဌာ၊ လုံ့လပြုလျက် မသေခြင်းစသည်ကား ပုညဝတောဣဒ္ဓိမည်၏။

ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိကား အကျိုးမြဲတည်း၊ ပုညဝတောဣဒ္ဓိကား အကျိုး ပေးသိုက်သာ၊ ဤကား အထူး။

ဝိဇ္ဇာစိုရ်၏ မန္တန်စုတ်၍ ကောင်းကင်ယုံခြင်းစသည်ကား ဝိဇ္ဇာမယ ဣဒ္ဓိမည်၏။ သကဋဗျူဟာ စက္ကဗျူဟာ ပဒုမဗျူဟာ အစရှိသော အစီ အရင်ကြောင့် ဖြစ်သောအထူး၊ ဂဏန်းစောင်း စသောအတတ်၊ သလ္လ ကတ္တုကစသော ဆေးအတတ်၊ ဣရုစသော ဗေဒင်အတတ်၊ ဝိဇ္ဇကတ် သုံးပုံ စသော အတတ်၊ အယုတ်သဖြင့် လယ်ထွန်ခြင်း ကြံခြင်းစသော အမှုတို့ကို ဇွဲ၍ ပြီးသောအထူးသည်ကား တက္ကတက္က သမ္မာပယောဂ ပစ္စယာဣဏ္ဍနုဣဏ္ဍနု ဣဒ္ဓိမည်၏။ ဤထက်ကုန်စင်အောင် သိလိုမှုကား ပဋိသန္တိဒါမင်၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ အဋ္ဌ သာလိနိယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိတို့နှင့်ညှိ၍ယူလေ။ အနုသစ်၊ ဥဒါန်းသုတ်တို့ ကိုလည်း မြော်လေ။

တက္က ကတရံ ဣဒ္ဓိံ ဝဒေတိတိကား သမာနဝါဒီပုစ္ဆာ၊ ဘာဝနာ မယန္တိကား ပရဝါဒီဝိသန္ဓနာ ပရဝါဒီကား အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိကိုရည်သည်။ ဘာဝနာမယချင်းတူသော်လည်း ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၊ မနောမယိဒ္ဓိကိုရည်သည် မမှတ်လင့်။

မသိဟူသည်ကို မြဲစေလိုရကား ဣဒ္ဓိမာ စေတော ဝသိပတ္တောဘိ ဣတ္ထ ဟိ စသည်မိန့်သော်။

အာထဗ္ဗနိဒ္ဓိ ပန-ဝိဇ္ဇာမယဣဒ္ဓိကိုကား(အဓိပ္ပေတာ၌စပ်)မိန္ဒြေအင်း ၌ကား “အာထဗ္ဗနိဒ္ဓိ ပန-စူးထုပ် စူးရဲတန်ရိုးကိုကား” ဟူ၏။ ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား “ယော ယန္တရားအတတ်ကို” ဟူ၏။

အာထဗ္ဗနတော ဝိဇ္ဇတော ဇာတာ ဣဒ္ဓိ အာထဗ္ဗနိဒ္ဓိ(ဝိဂ္ဂဟ) ဒဗ္ဗေ-နေဇာမြက်တို့ကို၊ အတ္ထရိတွာ-ဖြန့်၍၊ (ပတ္ထရိတွာလည်း ရှိ၏။ အနက်တူပင်) သတ္တမေ ပဒေ - ခုနစ်ဘာဝါးမြောက်၌၊ အပါဒါနိကား “သုသာနမဏ္ဍလာဒိတော-သုသာန်မြေကို နင်း သည်မှ” ဟု ခံလေ။

ဝဇ္ဇေတွာ ဝဇ္ဇေတွာ-ဆုပ်၍ဆုပ်၍၊ (ပွတ်၍ပွတ်၍လည်းဟူ) ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား ‘အိမ့်၍အိမ့်၍၊ (ဝင့်၍ဝင့်၍လည်းဟူ၏) ဝိဇ္ဇ-မန္တန်ကို၊ ပရိဇပ္ပန္တိ-စုတ်ကုန်၏။

နေယျတ္ထိကိ°-လော၊ ဥဒါဟု-ထိုသို့မဟုတ်၊ နေတတ္ထိကိ°-
လော၊(နိတတ္ထိလည်းရှိ၏၊အနက်တူပင်)

ဝစနန္တရေန ဂမေတဗ္ဗတ္ထိ နေယျတ္ထိ။
သယမေဝ ဂမိတဗ္ဗတ္ထိ နေတတ္ထိ။(အထူး)
ပကတညူ-လိမ္မာ။

မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိယာ ပညာပနံနာမနတ္ထိ၌ ‘မနောဒ္ဓါရေ အာ
ပတ္တိနာမ နတ္ထိတိဏ္ဍဒံ ယေဘုယျဝသေန ဝတ္ထိ၊ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနာဒိသု
အာပတ္တိသန္တ ဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ’ဟု ကင်္ဂါဒိကာ၌ မိန့်သည်ကို ထောက်
၍ ပညာနည်းသောသူတို့သည် မနောဒ္ဓါရ၌ အာပတ်မည်သည် ရှိ၏ဟု
ယူကုန် မှတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ဝါဒ၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဒိကာတို့ကို
ဆောင်၍ အပြစ်တင်ကွယ် များစွာ ယင်းသို့ များလျှင်းမူလည်း ‘ထား
ဆောက်ကမ်းနည်း’ ဖြင့် မိမိတို့ကိုးသောဒိကာဖြင့်ပင် ဆိုလိုက်အံ့။

ဇာတရူပ ရဇတဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ “သစေ ပန ကာယ
ဝါစာ ဟိ အပဒ္ဓိက္ခိပိတွာ စိတ္တေန အဓိဝါသေတိ၊ ကာယဝါစာ ဟိ
ကတ္တဗ္ဗဿ ပဒ္ဓိက္ခေပဿ အကရဏတော အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ ကာယ
ဝစိဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ° အာပဇ္ဇတိ၊ မနောဒ္ဓါရေ ပန အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ”
ဟု မိန့်အပ်ရကား ထိုသူတို့၏ အဉာဏအဖြစ်သာတည်းဟုမှတ်အပ်၏။

ယခင်ဒိကာ၌ အသို့ယူမည်နည်းဟူငြားအံ့၊ စိတ္တသာဒိယနမ္ပုကိုး၍
ဆိုသည်ဟု ယူအပ်၏။

ဇိနစက္ကံ-ဘုရားသာသနာတော်ကို။

မုသာဝါဒဝင်၌သာ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓက၌
ဟောတော်မူအပ်သော အနိရိယဝေါဟာရကို ဥပေါသထက္ခန္ဓက၌
ဟော၏ဟုယူသော ဝိတဏှဝါဒီသို့လိုက်၍ပုစ္ဆာပြုလိုရကား ဥတ္တရိ။ပ။
အကိရိယတောတိ မိန့်သော်။

ဝုတ္တက္ကကို ပါဠိဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ’ စသည် မိန့်
သော်။

ကေနစိ - တစုံတယောက်သော၊ မနုဇေန-လူကို၊ ဝါစာ
ဝါစာယ-စကားဖြင့်၊ အနာလပန္နော - မပြော၊ ပရေ-တပါး

သောသုတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်၍၊ ဂိရံ-စကားကိုလည်း၊ နော စေ
ဘဏယျ-မဆိုရာ၊ ဝါစသိကံ-ဝါစသိကဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-
သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-၏၊ ကာယိကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ နအာပဇ္ဇေ
ယျ-ရာ၊ ဒေသာပဉ္စာ ဒေသာ ပဉ္စာ-ကို၊ ကုသလဟိ-တို့သည်၊
စိန္တိတာ စိန္တိတော-ကြံအပ်၏။

ဤသို့ အနက်သမ္ပန်မူ ဝါစာနှင့် ဂိရကို နှစ်ပုဒ်၊ သန္ဓာယကို ပါဠိ
သေသ၊ ပဉ္စာမေသာ ကုသလဟိ စိန္တိတာ၌ ပဉ္စာ မေသာ စိန္တိတာတို့
ကို လိင်္ဂပိပလ္လာသဟု မှတ်၊ (ကင်္ခါဒိကာအလို)

ဝါ၊ ယောတိက္ခ-သည်၊ ကေနစိ-သော၊ မနုဇေန-လူကို၊
ဝါစာဂိရံ-စကားကို၊ အနာလပဇ္ဇော-မပြော၊ (ဝါစာ သင်္ခါတ
ဟူသော ဒိကာနှင့် လျော်စေသည်) ဝါ၊ ဝါစာဂိရံ-နှုတ်မြှောက်
ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍ အနာလပဇ္ဇော-မပြော၊ (ဝါစာနုတ္တာလနံ ဝါ
ဟူသောဒိကာနှင့်လျော်စေသည်) ပရေ-သူတပါးတို့ကို၊ သန္ဓာ
ယ-၍၊ နောစေဘဏယျ-ရာ။ ပ။ ဒေသာ ပဉ္စာ-ကို၊ ကုသလဟိ-
တို့သည်၊ စိန္တိတာ-၏၊ (ဂဏ္ဍိကား ကင်္ခါဒိကာနှင့် တူစွာဆို၏၊
ယောဇနာ၊ ဒိကာတို့ကား အလားတူကြ၏)

ခန္ဓသိဝါဒယော-ကုမာရနတ်၊ ပရမီသွာနတ်စသည်တို့သည်၊
(ခန္ဓနတ် သိဝနတ်အစရှိသည်တို့သည်သော်လည်းဟူ)

မဟိဿရ၊ သိဝ၊ သူလိ၊ ဣဿရ၊ ပသုပတိ၊ ဟရ ဟူသည် ပရမီသွာ
ချည်းတည်း၊ ကုမာရ၊ ခန္ဓ၊ သတ္တိမရဟူသည် ပရမီသွာသား၏ အမည်
တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်ဖြစ်၍ ဗိတ်ကြိုက်ရာပေး။

ဒိကာ၌ ‘ခန္ဓာတိ ကုမာရာ၊ သိဝါတိ မဟေသရာ’ ဖွင့်သည်ကို မရ
သာရတ္ထဒီပနိ၌ ‘ကုမာရာတိ ဗြဟ္မာ’ ဖွင့်သည်ကား အဘိဓာန်၊ အဘိဓာန်
ဒိကာတို့နှင့်မညီ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏၊ အကြောင်းကိုရှာအပ်၏။

တေသံ-ထိုကုမာရနတ်၊ ပရမီသွာနတ်စသည်တို့အား၊ အဘိ
ဝါဒန အဗ္ဗလီကမ္မ ဘူတဗိဋ္ဌက ပရိဘဏ္ဍနာဒီနိ - ရှိခိုးခြင်း၊
လက်အုပ်ချီခြင်း၊ ကောင်းကင်၌ နေဝန်းပြုခြင်း၊ မြေကျင်ကျ
ခြင်း စသည်တို့ကို။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော သူတို့သည် မိမိတို့နေရာအပ အထက်
ကောင်းကင်၌ နေဝန်း လုပ်ခြင်းဖြင့် ကိုးကွယ် ကုန်သတည်း။ ဤအ
ကြောင်းကို သိလိုမှု ဂဏ္ဌိကိုကြည့်။

ဝါ, အဘိဝါဒန။ပ။ဏ္ဍာဒိနိ - ရှိရိုးခြင်း လက်အုပ်ချီခြင်း,
ကုမာရနတ် ပရမီသွာနတ် စသည်တို့၏ နေရာ အင်းပျဉ် စီရင်
ခြင်း မြေကျင်ကျခြင်း စသည်တို့ကို။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကုမာရနတ် ပရမီသွာနတ်တို့ နေသို့ဟု အင်းပျဉ်
ထုစီရင်၍ ကောင်းကင်၌ထားကုန်သည်ဟူလို၊ ဤအကြောင်းကို သိလို
လျှင် ယောဇနာကိုကြည့်။ အချို့သောသူတို့ကား ဘူတဝိဇ္ဇက သဒ္ဓါ၏
အတ္ထကို မိမိတို့အညဏဖြစ်လေလျှင် အနက်မထူးသကဲ့သို့ မှတ်၍ ပရိ
ဘဏ္ဍသဒ္ဓါနှင့်တချက်တည်းသ မွန်ကုန်ဘိ၏။မသင့်။

ဣမေသတ္တာ - တို့သည်၊ ဟညန္တု - သေစေကုန်သတည်း၊
(ပင်ပန်းစေကုန်သတည်း သော်လည်းဟူ) ဗန္ဓုန္တု - မိစေကုန်
သတည်း၊ ဥစ္ဆိန္တု - ပြတ်စေကုန်သတည်း၊ မာဝါ အဟေသံ-
မဖြစ်စေကုန်သတည်း။

ဒုတိယာ ကြိမူကား-

ဣမေသတ္တာ - တို့ကို၊ ဟညန္တု - သတ်စေကုန်သတည်း၊
ဗန္ဓုန္တု - ဖွဲ့စေကုန်သတည်း၊ ဥစ္ဆိန္တု - ပြတ်စေကုန်သတည်း။
(သမွန်) မာဝါအဟေသံ၌ ကမ္မတ္ထ သက်သော် မသင့်ရကား
ယထာရဟသော်လည်း ယောဇနာ။

စေတနာ ပနေတ္ထ အဗ္ဗောဟာရိကာ၌-

ဇ္ဇေ-ဤဝစီဒ္ဓါရ၌၊(ဤအရာ၌သော်လည်း သာမန်စွဲ)စေတ
နာ ပန - ဝစီစေတနာသည်ကား၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ - ဝစီကံဟု
မခေါ်ဝေါ်အပ်၊(ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကင်း၏ စသည်ဖြင့် ရှေးနည်း
ပေး၊အောက် ကာယဒ္ဓါရ၌လည်း စွဲလေ)

တိပိဓာ တိက္ခဝေ မနောသဉ္ဇေတနာ အကုသသံ မနောကမ္မံစသည်
ဖြင့် စေတနာကိုသာ မနောကံဟု သဘောအားဖြင့် ဟောရကား.....

(ပိဋကတ်တော်

ကာယကံ စသည်၌ စေတနာ ပက္ခိကာ ဟူသကဲ့သို့ အဘိဇ္ဈာဒိပက္ခိ ကာမဟူသတည်း။

အနဘိဇ္ဈာဒယော စေတနာပက္ခိကာဝါ ဟောန္တိ စသည်၌ ပါဏာ တိပါတာဒိ ဝိရမဏဋ္ဌာနဖြစ်လျက် ဝိရတိ ပက္ခိကာ မဆို၊ စေတနာ ပက္ခိကာ ဆိုရာ၌ “တိဝိဓာ ဘိက္ခဝေ ကာယသံစေတနာ ကုသလံ ကာယကမ္မံ” စသောပါဠိဖြင့် ရှေးနည်းချေ။ ။ကမ္မကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

စက္ခုဝိညာဏန္ဒါရံ-စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီသော ဝိညာဏ်၏န္ဒါရ၊ ဝါ-စက္ခုတည်းဟူသော ဝိညာဏ်၏န္ဒါရ၊ ဝါ, စက္ခု-စက္ခုသာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိညာဏန္ဒါရံ-ဝိညာဏန္ဒါရ။

ပဌမဝိကပ်၌..... ‘စက္ခုသ္မိ’ နိသိတံ ဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ’ ဟု တပျုရိသ်တချက်တွဲပြီးမှ ‘စက္ခုဝိညာဏဿ န္ဒါရံ စက္ခုဝိညာဏန္ဒါရံ’ ဟု တပျုရိသ်လည်း တွဲပြန်၏။ တပျုရိသ်နှစ်ချက်ရသတည်း။

ဒုတိယဝိကပ်၌..... ‘ဝိညာဏဿ န္ဒါရံ ဝိညာဏန္ဒါရံ’ ဟု ရှေးဦးစွာ တပျုရိသ်တွဲပြီးမှ ‘စက္ခုမေဝ ဝိညာဏန္ဒါရံ စက္ခုဝိညာဏန္ဒါရံ’ ဟု ကမ္မဓာရယ်တွဲ။

• တတိယဝိကပ်၌ကား ဝါကျတည်း၊ ဤကိုရည်၍ မဟုတ်လော၊ ရှေးဆရာတို့သည်.....

တပျုရိသ န္ဒယ မေကော၊ တပျုရိသ ကမ္မဓာရယော။
ဒုတိယော တတိယော ဝါကျော, ဒဋ္ဌဗ္ဗော သာရမတိနာ။

ဟု မိန့်ကုန်သည်။ သောတ, ဃာန စသော ပုဒ်တို့၌ ဥတ္တရလောပ တည်း၊ ထိုပုဒ်တို့၌ သင့်သော် သင့်တန်စေ၊ စက္ခု ဖိ၍တို့ကဲ့သို့ ပုဒ်နေ မဟုတ်ရကား ဝါကျအသို့သင့်အံ့နည်းဟူငြားအံ့၊ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် “သောတ - သောတသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိညာဏန္ဒါရံ- ဝိညာဏန္ဒါရ” ဤသို့အားဖြင့် ယောဇနာသင့်ပါ၏ဟုယူ၊ အဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသဟူသည် ဝိဘတ်ကျေသည်, ထင်ရှားမရှိသည်ကို ဆိုသလော ဟူငြားအံ့၊ ယင်းသို့မဟုတ်၊ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသနည်း, ဝိဘတ္တိလောပ နည်းသည် အသီးအခြားပင်ဖြစ်ရကား ဝိဘတ်ပင် မရှိဟုယူ၊ ယင်းသို့ နည်းတမျိုးဖြစ်လျက် မရသာရတ္ထဒိပနိ၌-

ပြန့်ပွားရေးမူ)

‘အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော နာမ ထေရဝါဒါနမုတ္တမောတိ အာဒိသု
 ဝိယ ဝိဘတ္တိလောပေါ အဒဿနံ အနုတ္တာရဏံ’ ဟု အသိမူ၍ဆိုသနည်း
 ဟူငြားအံ့၊ မူလဋီကာ၌ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသသာလာ၍ ဝိဘတ္တိလောပ
 မလာခြင်းကြောင့် နည်းနှစ်ပါးသည် မထူး ဟု အယူရှိတော်မူသည်
 သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသကို ဧကန္တဝိဘတ္တိရဟိတ
 ဖြစ်သော အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသ၊ ဝိဘတ္တိလောပဖြစ်သော အဝိဘတ္တိက
 နိဒ္ဒေသဟု နှစ်ပါးခွဲ၍ ထိုတွင် လောပဖြစ်သော အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသဟု
 အယူတော် ရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဤကား ဆရာ၏ ရင်နို့ကို
 ပို့သောအားဖြင့် လိုက်လျော၍ ကြံသောအယူတည်း။

သဘောသို့လိုက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ ဆရာမြတ် စကား
 သည် ဤ၌ မသင့်သကဲ့သို့ထင်မိ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ‘ထေရဝါဒါန
 မုတ္တမော’ ဟူသောပုဒ်၌ ဝိဘတ်ရှိလျက် ကျေသောပုဒ်မဟုတ်၊ ဝိဘတ်
 ကင်းသော ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ သဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသ သုံးပါး၌
 အကျုံးဝင်သော ဝိဘတ္တိလောပကို အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသဟု မိန့်ခြင်း
 ကြောင့်၎င်း၊ နည်းနှစ်ပါး၏ စင်စစ် အထူးရှိခြင်းကြောင့်၎င်း မသင့်
 သကဲ့သို့ ထင်မိ၏။

‘ထေရဝါဒါနမုတ္တမော ဟူသောပုဒ်၌ ဝိဘတ်ရှိလျက် ကျေသော
 ပုဒ်မဟုတ်၊ ဝိဘတ်ကင်းသောပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်’ ဟူသောစကားကို
 အဘယ်ထောက်၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား ‘ယဿ ပရံ ဝိဘတ္တိ အဝိဟိ
 တာ၊ သော အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော၊ ယထာ အဋ္ဌပုဂ္ဂလဓမ္မဒသာ ထေရ
 ဝါဒါနမုတ္တမောတိ၊ တတ္ထ ပုဂ္ဂလောတိစ ထေရောတိစ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလ
 ထေရောတိ ဝုစ္စန္တိ’ ဟူသော မရသာရပါဌ် စသည်ကိုထောက်၍ ဆို
 သတည်း။

“သဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသသုံးပါး၌ ဝိဘတ္တိလောပသည် အကျုံးဝင်၏”
 ဟူသောစကားကို အဘယ်ကိုထောက်၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား “နိဒ္ဒေ
 သော ဒုဝိဓော သဝိဘတ္တိကာဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသ ဝသေန၊ ယဿ
 သဒ္ဓဿ ပရံ ဝိဘတ္တိ ဝိဟိတာ၊ သော သဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော၊ တတ္ထ
 ဝိဘတ္တိနံ ဝိဘတ္တိအာဒေသလောပ ဝသေန တိဝိဓောပိ သဝိဘတ္တိက
 နိဒ္ဒေသော နာမ” ဟူသော မရသာရပါဌ်ကိုလည်း ထောက်၍ဆိုသည်။

(ပိဋကတ်တော်

‘နည်းနှစ်ပါး၏ စင်စစ်ထူးခြင်းကြောင့်’ ဟူသောစကားကိုအဘယ် ကိုထောက်၍ဆိုသနည်းဟူမူကား-

အဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသေတိ ဝိဘတ္တိ ရဟိတေန နိဒ္ဒေသေ၊
နနုစ ဝိဘတ္တိ အတ္ထ ဇောတကောတံ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကထံ အဝိဘတ္တိ
က နိဒ္ဒေသေ အတ္ထော ပါကဇော ဘဝေယျာတိ၊ တန္န၊ အက္ခရ
သမူဟပဒဝသေနာပိ အတ္ထဿ ဝိညာပိတတ္တာ၊ ဝုတ္တံ ဟိ န
ဝိဘတ္တိန္တ ပဒမေဝ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာနံ အတ္ထုပလဒ္ဓိပိ ဝဒန္တိ၊ ကေပိ
ပန လောပံသန္ဓာယ အဝိဘတ္တိကန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ၊ တဒယုတ္တံ၊
သဒ္ဓသက္ခေ ဩထာတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဩထ ဣတိ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေ
သော ဝိဘတ္တိလောပေါဝါတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ယဒိ ဟိ ဝိဘတ္တိလော
ပေါဝ ဘဝေယျ၊ ဝိဘတ္တိလောပေါဝါတိ ဒုတိယဝိကပ္ပနံ န
ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ ဝုတ္ထော စ သော၊ တသ္မာ ဝိညာယတိ ကေဝ
လေဒု အဝိဘတ္တိကော ယေဝါတိ’ ဟူသော ဒသရပ်၊

‘အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသေတိ သောတာဒိ သဒ္ဓတော ဝိဘတ္တုပ္ပတ္တိ
မကတ္တာ ဝိဘတ္တိရဟိတေန နိဒ္ဒေသေန ပုဗ္ဗာပရာနံ အတ္ထုပ
လဒ္ဓိယံ ပဒန္တိဟိ ဝစနတော အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသေပိ ပုဗ္ဗာပရ
မက္ခရသမူဟာ အတ္ထုပလဒ္ဓိဝသေန ပဒန္တိ ဝုတ္တတိတိ’ ဟူသော
စုဒ္ဓသရပ်။

ဩထ ဣတိ ဝိဘတ္တိလောပေန နိဒ္ဒေသော အဝိဘတ္တိနိဒ္ဒေ
သော ဝါ စသော ရူပသိဒ္ဓိဒိကာပါဌ်၊

ဝါဏော ပစ္စေတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝိဘတ္တိလောပ ဝသေန ဝါဏပစ္စေတိ
ဝုတ္တံ စသော များစွာသော သုတ္တနိဒ္ဒေသပါဌ်-စသည်တို့ကိုထောက်၍
ဆိုသတည်း၊ တေတ္ထိံ သရပ်ကိုလည်းမြော်။ ဤအရာသည် အလွန်ခဲ၏၊
ဒိကာပါဌ်လည်း အချို့သောစာတို့၌ အလွန်အပို ရှိ၏၊ အချို့သောစာ
တို့၌ အနည်းငယ်ရှိ၏၊ ထိုတွင် အနည်းငယ်သော ပါဌ်သည်သာလျှင်
ဒိကာပါဌ်ဟောင်းဖြစ်၏၊ ထိုပါဌ်ဟောင်းကိုသာ ယုံကြည်စွာမှတ်အပ်
၏၊ ဒသရပ်၊ စုဒ္ဓသရပ်၊ တေတ္ထိံ သရပ်တို့၌ ထိုပါဌ်ဟောင်းတို့သာ ဆုံး
ဖြတ်၏၊ အနုဟောင်း၌လည်း ထိုပါဌ်ကိုသာ ပခာနပြု၏၊ အနုသစ်၌ကား
ပါဌ်သစ်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်၏၊ ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ငြားသော်လည်း ဆရာ

ပြန်ပွားရေးမူ)

သည်ပင်“အာစရိယာ ပန တဉ္စ ပါဠိ တဉ္စ အတ္ထိ နပသံသန္တိ”ဟုမိန့်ရကား ကြိုက်တော်မမူဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့်ရကား ငိုကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ မိန္ဒြေဝင်း၊ အနုပဟောင်း၊ အနုသစ်၊ ဒသရပ်၊ တေတ္ထိံ သရပ်တို့ကို ညှိ၍ စုတ်စုတ်နှစ်နှစ်ကြီ။

စက္ခုနာ သံဝရော သာရ စသည်ဖြင့် ဘုရားသည် သံဝရနှစ်ပါးကို ဟောလျှင်းမူလည်း အဋ္ဌကထာ၌ကာယနှစ်ပါးခွဲရကား ရှစ်ပါးဖြစ်၏။ သံဝရနှစ်ပါးဖြစ်ပြီးရကား ပဋိပက္ခအသံဝရကိုလည်း ရှစ်ပါးဟု ပြလိုသောဆရာသည် စက္ခု အသံဝရော စသည်မိန့်သော်။ အတ္ထအားဖြင့် ရှစ်ပါးပင်လော စုဒ္ဓိရှိရကား တေ အတ္ထတော မိန့်သော်။ ဤ၌လည်း ပဋိပတ်အားဖြင့် ငါးပါးဖြစ်သတည်း။

ဒုဿိလျှံ-ဒုဿိလ၏အဖြစ်(ပါဏာတိပါတစသောစေတနာတည်း) မုဋ္ဌဿန္တံ-သတိလွတ်သောသူ၏အဖြစ်။ (သတိ၏ ပဋိပက္ခ ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့တည်း၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ ၌ကား ပမာဒဟူ၏)

အဉာဏံ-မသိခြင်း၊ (မောဟတည်း) အက္ခန္တိ - သည်းမခံခြင်း၊ (ပဋိဗ္ဗာတည်း) ကောသန္တံ-ပျင်းခြင်း၊ (ထိနမိဒ္ဓတည်း)

ဝစိဒ္ဓါရဖြင့် မှတ်အပ်သော မုသာဝါဒ စသည်၏ကာယဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အသုဒ္ဓံဖြစ်ရကား ဝိနာ ဝစိဒ္ဓါရေန သုဒ္ဓံ-ဟု ဝိသေသမိန့်သော်။

တ္ထေ-၌၊ အသံဝရော-သည်၊ စောပန ကာယ အသံဝရော နာမ-၏။

အသံဝရကား ဒ္ဓါရန္တရ၌ဖြစ်လျှင်းမူလည်း မိမိဒ္ဓါရဖြင့်သာအမည်ရသတည်း။ ဤ၌ ဆိုဘွယ်များစွာအထက် ကမ္မပထ သံသန္တနာသို့ရောက်မှ ဆိုအံ့။ သံဝရ၏ အတ္ထငါးပါးတို့တွင် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကား သီလမည်၏။ ဣန္ဒြိယသံဝရကား သတိမည်၏။ ယာနိ သောတာနိ လောကသို့ အဇိတာတိ ဘဂဝါသတိ တေသံ နိဝရဏံ သောတာနံ သံဝရံ ဖြူမိ၊ ပညာယေတေ ဝိမိယုရေကား ဉာဏမည်၏။ ပစ္စယသန္နိသမိတ သီလကိုလည်း ဉာဏ၌ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ခမော ဘောတိ သိတဿ

ဥဏှဿကား ခန္တိမည်၏။ ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာမိဝါသေတိ စသည်
ကား ဝိရိယမည်၏။ အာဇီဝပ ဝါရိသုဒ္ဓိကို ဝိရိယ၌သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။

ပါဏဿ-သူ၏အသက်ကို၊ ဝါ-သတ္တဝါကို၊ အတိပါတော-
လျင်စွာ ချခြင်း။

သဘောအားဖြင့်တည်၍ ဖြည်းဖြည်းကျပေသင့်သောသူ၏ အသက်
ကို လျင်စွာချပေဘိသည်ဟုလိုသတည်း။ ဤဝိကပ်၌ ‘အတိ’ ကား.....
သိဗ္ဗတ္ထ ဟော။

ဝါ, အတိပါတော-ဓားလက်နက် စသည်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်၍
ချခြင်း။

သဘောအားဖြင့် တည်ပေအံ့သောသူ၏ အသက်ကို ဓားလက်နက်
စသည်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်၍ ချပေဘိသည် ဟုလိုပါသတည်း။ ဤဝိကပ်၌
‘အတိ’ကား အတိဘဝနတ္ထဟော။ ဤတွင် အချို့သောစာတို့၌ သရ
သေနေဝ ပတနသဘာဝဿ ပါဏဿ အတိဝ ပါတနံ ဟု ရှိ၏။

‘သရသေနေဝ-မိမိသဘောအားဖြင့်လျှင်၊ ပတနသဘာ
ဝဿ-ကျခြင်းသဘောရှိသော၊ ပါဏဿ-ကို၊ အတိဝ-လျင်စွာ
လျှင်၊ ဝါ, အတိဝ-နှိပ်စက်၍လျှင်၊ ပါတနံ-ချခြင်း’ ဟု သမ္ပန်။

တိရော အဋ္ဌိတာတိ တိရန္တာနာ။

လူတို့ကဲ့သို့ အထက်၌မြင့်သည်ဖြစ်၍ မသွား၊ ငါလာရှည်သည်ဖြစ်၍
သွားသည်ဟုလို။

တဿ-ထိုပါဏာတိပါတ၏။ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ သန္တာရာ-
အဆောက်အဦတို့သည်၊ ဟောန္တိ - ကုန်၏။ (အကြောင်းကို
သန္တာရဟူသည်)

ပါဏော-သတ္တဝါလည်းဖြစ်စေ၊ ပါဏသည်တိတာ-သတ္တဝါ
ဟူသောအမှတ်လည်း ရှိစေ၊ ဝကေဗိတ္တံ-သတ်လိုသော ဗိတ်
လည်း ရှိစေ၊ ဥပက္ကမော-လုံ့လပြုလည်းပြုစေ၊ တေန-ထိုလုံ့လ
ကြောင့်၊ မရဏံ-သေလည်း သေစေ၊ ဣတိ ပဉ္စသန္တာရာ ဟု
ရှေးကို ပြန်၍ သတ်။

သာဟတ္ထိကော-မိမိလက်ဖြင့်သတ်ခြင်း၊ အာဏတ္ထိကော-
စေ၍သတ်ခြင်း၊ နိဿဂ္ဂိယော-ဓားလက်နက်စသည်ကို လွှတ်၍

သတ်ခြင်း၊ ထာဝရော-တွင်း ချောက် စသည်တူး၍ အမြဲထား
သောအားဖြင့်သတ်ခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာမယော-အတတ်ဖြင့် သတ်ခြင်း၊
ဣဒ္ဓိမယော-တန်ခိုးဖြင့် သတ်ခြင်း။

တန်ခိုး ဟူသည်ကား ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတွင် ကမ္မဒိပါကဇိဒ္ဓိ တည်း၊
ဒါဋ္ဌာကောဋိကမင်းစသည်တို့၏ အစွယ်ခေါက်သဖြင့် သေခြင်းစသည်
ကို ယူ။

အဒိန္နဿ အာဒါနံကား ယုပစ္စည်းအယှဉ် ဆဋ္ဌိကံ။

ပရဿ-သူတပါး၏ဥစ္စာကို၊ ဟရဏံ-ဆောင်ခြင်း၊ ထေယျံ-
ဝှက်ခြင်း၊ စောရိကာ-ခိုးခြင်း၊ ထေယျာဝဟာရော-ချိန်စဉ်းလဲ
တင်းစဉ်းလဲစသည်တို့ဖြင့် ခိုးခြင်း၊ ပသယျာဝဟာရော-အနိုင်
အထက် ခိုးခြင်း၊ (အားရှိ အားမဲ့ခိုးခြင်း သော်လည်းဟူ) ပရိ
ကပ္ပိဝဟာရော - ကြံဆ၍ခိုးခြင်း၊ ပဒိုန္နန္ဒာဝဟာရော-မြက်
သစ်ရွက် စသည်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ ခိုးခြင်း၊ ကုသာဝဟာရော-
ကမ္မည်းပြောင်း၍ ခိုးခြင်း။

မာတုရက္ခိတာ - အမိစောင့်သော မိန်းမ၊ (ဤနည်းချည်း
သမ္ပန်) ဂေါတ္တရက္ခိတာ-အနွယ်စောင့်သောမိန်းမ၊ (မျိုးတူ၊
နွယ်တူ၊ မာလာကာရ စသောအားဖြင့် ရိုဏ်းတူသူတို့သည်
စောင့်အပ်သည်ကို ယူ) ဓမ္မရက္ခိတာ-မ္မောစာရိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
စောင့်သောမိန်းမ၊ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား သီတင်းသုံးဘော်
တို့စောင့်သောမိန်းမဟူ၏၊ ပဏ္ဍရက်ပရိမိဇ်စသော ဆရာတပါး
ကို ရည်၍ ရဟန်းပြုသောသူတို့သည် စောင့်အပ်သော မိန်းမ
စသည်ကိုယူ)

ဂေါတ္တဝန္တေသု ဂေါတ္တသဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မစာရိသုစ ဓမ္မသဒ္ဓေါ
ဝတ္တတိ၊ (တေရသကဏ်ဋီကာ)

သာရက္ခာ - ဝမ်းထည်း မှန်းသော မိန်းမ၊ (သင့်မှာ သား
ယောက်ျား၊ ငါ့မှာ သွီးမိန်းမ ဖွားသော် သင့်သားနှင့် ငါ့သွီး
ထိမ်းမြားအံ့ဟု မဖွားမီကပင် မှန်းထားသော မိန်းမ၊ အယုတ်သ
ဖြင့် ဤသည် ငါ့မယားဟုပန်းကုံးစွပ်လိုက်ခြင်းစသည်ဖြင့် မှန်း
ထားသော မိန်းမကိုယူ)

သပရိဒဏ္ဍာ-ဒဏ်ထားသော မိန်းမ၊ (မသွားလင့်ဟု ထားသော ဒဏ်ကိုသာယူ) ခနတ္တိတာ-ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်သော မိန်းမ၊ ဆန္ဒဝါသိနီ-အလိုတူနေသော မိန်းမ၊ ဘောဂဝါသိနီ-စည်းစိမ်ကြောင့် နေသောမိန်းမ၊ (ထိုယောက်ျားတို့၏လက်မှ ဆုံ, ကျည်ပွေ့ စသော အိမ်၏ အဆောက်အဦကို ရ၍ ကြိုက်နိုးသဖြင့် မယားခံလေသော ဇနပုဒ်သူ စသည်ကိုယူ) ပဋဝါသိနီ-ပုဆိုးကြောင့်နေသော မယား၊ (ဝတ်လောက်, ရုံလောက်သော ပုဆိုးမျှကိုရ၍ ချစ်နိုးသဖြင့် မယားခံလေသော သူဆင်းရဲမ စသည်ကိုယူ)

ဩဒ ပတ္တကိနီ - ရေတခွက်တည်း၌ လက်နှစ်ဘက်ကို ချ၍ 'ဤရေသည် မကွဲမပြားသကဲ့သို့ သင်တို့နှစ်ယောက်မကွဲမပြားစေသတည်း' ဟု မိဘနှစ်ပါးစုံ ထိမ်းမြားသောမယား၊ ဩဘဋုရမ္မဋ္ဌာ- ခေါင်းချချစေ၍ နေသောမယား၊ (ထင်းခွေ, ရေခပ်မိန်းမစသည်တို့ကို ယနေ့မှစ၍ ဤအမှုကို မပြုလင့်ဟု ခေါင်းချချစေ၍ သိမ်းဆည်းသော မယားဟူလို) ဒါသိစ ဘရိယာ-ကျွန်လည်းဖြစ်, မယားလည်းဖြစ်သောမယား၊ (ကျွန်မ မယားသော်လည်းဟူ) ကမ္မကာရီစဘရိယာ၌ တဒင်္ဂအခဖြင့် အမှုလုပ်ကိုယူ။

ဇောဟဋ္ဌာ-သို့ ရမယား(စစ်ပါမယားဟူလို) မဟုတ္တိကာ- တခဏမျှနေသောမယား(ပြည့်တန်ဆာမ စသည်ကို ယူ)

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ သုရာပါဏကိုသွင်း၊ ထို့ကြောင့် လက်သန်းဇိုကာ၌ “သုရာပါနမ္မိ ဇေတ္ထေဝ သင်္ဂယုတိတိ ဝဒန္တိ၊ ရသသင်္ခါတေသုကာမေသုမိစ္ဆာစာရတာဝတော” ဟု မိန့်သတည်း၊ ဤကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရာ၌ အကြင်သူသည် ညဉ့်အခါ အိပ်ပျော်စဉ်တွင် သူ့ခင်ပွန်းကို ပြစ်မှား၏၊ ထိုမိန်းမလည်း အိပ်မူးစမက်ဖြစ်ရကား မိမိလင်အမှတ်ဖြင့် သံဝါသခံ၏၊ ထိုသူသည် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြစ်မည်လော, မဖြစ်မည်လောဟု ယခုအခါ အချို့သော ဒါယကာတို့၏ အမေးသည် ဖြစ်ပေါ် သတည်း၊ ထိုကို အချို့သောဆရာတို့သည် အဂမနိယဝတ္ထုလည်း မှန်ပြီး, သောနပိတ်လည်း ရှိပြီး, သောနပယောဂလည်း ရှိပြီး, မဂ္ဂနမဂ္ဂ ပဋိပတ္တိ အဓိဝါသနလည်း ဖြစ်ပြီးရကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြစ်၏ ဟူကုန်၏။

ပြန်ပွားရေးမှူး)

ငါတို့ကား မဖြစ်ဟုထင်မိပချေသည်။အဘယ့်ကြောင့်နည်း သန္တာရ
 လေးပါး၌ သေဝနစိတ်၊ သေဝနပယောဂဟူသော်လည်း သာမန်မလို၊
 ထိုအဂမနိယဝတ္ထု၌ သေဝနစိတ်၊ သေဝနပယောဂကိုသာ လိုအပ်၏။
 ဤမိန်းမကား မိမိလင်၌သာ သေဝနစိတ်၊ သေဝနပယောဂ ရှိသော
 ကြောင့်တည်း။ သာဓကလိုမူကား ဖရုသဝါစာ၌ အမိသည် သားကို
 ဆဲရာ၌ အင်္ဂါသာမန်စုံလျက် ဖရုသဝါစာမဖြစ်သည်ကို ထုတ်ဆောင်
 လေ။အနုကိုလည်း ကြည့်လေ။သန္တာရ၌ကား ဥက္ကံသအားဖြင့်ဆိုသည်
 သာယူ၊ရံခါ သုံးပါးသာ ရသတည်း။

အဘူတံ-မဟုတ်၊ အတန္တံ-မမှန်၊ ယမတ္ထံ-အကြင် အကျိုး
 ကို၊ ဘဉ္ဇတိ-ဖျက်၏၊ နဒိမညေ-မြစ်ကဲ့သို့၊ သန္ဓတိ - စီး၏၊
 ဝါ၊ နဒိ သန္ဓတိ မညေ-မြစ်ကဲ့သို့ စီးယောင်တကား၊ဣတိ-သို့၊
 ပူရဏကထာ နယေန-ပြည့်သည်ကို ဆိုသောနည်းဖြင့်၊ (ငါတို့
 ကျေးဇူးရှင်ကား ‘ပြည့်သောနည်းဖြင့်ဟု’ ဆို၏)

မုသာဝါဒ ကမ္မုနာ-ရှင်၊ ဗန္ဓတိ-စပ်၏၊ (ကမ္မပထ မြောက်
 ၏-ဟူလိုသည်)

အတ္တနော-၏၊ ပိယဘာဝံ-ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပရ
 သာ-အား(၏)သုညဘာဝံ-မုန်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဆိတ်သည်
 ၏ အဖြစ်ကို၊ အချည်းနှီး၏ အဖြစ်ကို၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး)

သုညဘာဝံတိ ပီတိ ပိရဟိတတာယ ရိတ္တတံ (ဇိကာ)

နေဝကဏ္ဍသုခါ-နားမချင်းသာ၊ (နားထံကျင် ဖြစ်၏-ဟူလို)
 န ဟဒယင်္ဂမာ-ရှလုံးသို့ မဝင်၊(စကား ကြမ်းရကား ရှလုံးသူတို့
 မသွင်းဟူလို။

ရှလုံးသူတို့မသွင်းဟူရာ၌ သက်သေလိုမူကား ဇကနိပါတ်ဇာတ်၌
 နန္ဒိဝိသာလဝတ္ထု၊ စတုက္ကနိပါတ်ဇာတ်၌ လာသော “ ဟယ် မုဆိုး
 အမဲပေးလော့ ” ဟု တောင်းသော သူဌေးသား တယောက်၊ “အစ်ကို
 ကြီး အမဲပေးလော့” ဟု တောင်းသောသူဌေးသား တယောက်၊ ‘ဘခင်
 အမဲပေးပါလော့’ ဟု တောင်းသော သူဌေးသား တယောက်၊ “အံဆွေ
 အမဲပေးပါလော့” တောင်းသော သူဌေးသား တယောက် ဤ သူဌေး
 သား လေးယောက်တို့ကို ထုတ်လေအပ်၏။

သံ သုခံ ဟိတဉ္စ ဖလဟိ ဝိသရတိ ဝိနာသေတိတိ သမ္ပံ။
သမ္ပံ နိရတ္တကံ-အကျိုးမရှိသော စကားကို၊ (ငါတို့ကျေးဇူး
ရှင်ကား 'အနက် မရှိသော စကားကို' ဟူ၏)

မဗ္ဗန္တဒက-မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြတ်တတ်၊ ကိံ-ကြောင့်၊ ဣမ-
တို့သည်၊ အဟိရိကာ - အရှက်မရှိကုန်ဘိသနည်း၊ အနာတ္တဗ္ဗိ
နော - အလန့်မရှိကုန်ဘိသနည်း၊ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိံ - ပရိ
ယတ်, ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။

ဘာရတယုဒ္ဓ-ဒုက္ခပေါင် ဒုက္ခရန်တို့ စစ်ထိုးသော စကား၊
(ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား ဘာရတ ညီနောင် စစ်ထိုးသော
စကားဟူ၏) သိတာဘရဏ-သိတာခိုးသော စကား၊ (ငါတို့
ကျေးဇူးရှင်ကား မယ်သိတာ ဆောင်သော စကားဟူ၏)

အဂဏ္ဍန္တေ-မယုံသည်ရှိသော် (မယူသည်ရှိသော်) (စိတ်
ကြိုက်ရာပေး) ကမ္မပထဘေဒေါ-ကမ္မပထအထူးသည်၊ နတ္ထိ-
မရှိ၊ (သမ္ပပ္ပလာပဟူသော ကမ္မပထအထူး မဖြစ်ဟူလို) ဝါ,
ကမ္မပထဘေဒေါ - ကမ္မပထကိုဖျက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (ဓမ္မ
ဖြစ်သောသမ္ပပ္ပလာပကို ဖျက်၍ အဓမ္မဖြစ်သော သမ္ပပ္ပလာပ
မဖြစ်ဟူလိုသတည်း၊ ဤထက် အကျယ်ကိုကား သမ္မောဂဏ္ဍိ
ပဗ္ဗသို့ရောက်မှဆိုအံ့။

အဘိဇ္ဈာယတိ-မက်မောတတ်၏၊ (အဓိပ္ပါယ်ထွ) သူတပါး
စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကတ်၏၊ (သဒ္ဓတ္ထ) ဣတိတသ္မာ အဘိဇ္ဈာ
(သမ္ပန်)

အဘိပုဗ္ဗ ဖျေ ဓာတု၊ ဖျေဓာတ်သည်လည်း.....

ဖျေတု ဥဇ္ဈာန ဒယှနေ, ဉာဏဒိတ္တိဝိန္နာသုစ၊
သဇ္ဈာယောပ နိဇ္ဈာနေသု, ဝေဒိတဗ္ဗာ ဝိဘာဝိနာ။

ဟူသော ဧကက္ခရကောသဉ္စိ လာသော ဥဇ္ဈာနတ္ထ စသည်တို့တွင်
ဝိန္နနတ္ထဉ္စဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ရကား အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိဒ္ဓိကာဉ္စိ.....

ပရသမ္ပတ္တိံ အဘိဓုခံ ဈာယတိ လောဘဝသေန ဝိန္နတိတိ
အဘိဇ္ဈာ။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာဉ္စိ- 'လောဘဝသေနာတိ ဣမိနာ
ဝိတက္ကပညာဝသေန ဝိန္နနံ နိဝတ္တေတိ၊ ဝိန္နတိတိ ဣမိနာ

သဏ္ဍာပနေတိ အတ္ထံ နိဝဇ္ဇေတိ’ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ဤသဏ္ဍာပနေတိ
၌ ဣတိကား အာဒုတ္တတည်း၊ ဝါ-ဥပလက္ခဏတည်း၊ ဖျေဓာတ်
၏ ထိုမှတစ်ပါး ဗိန္တနုတ္တဝါစကလို၏ ဟူမှုကား သဏ္ဍာယတိတိ
ဝိပုဋိသာရဝသေန ဝဟန္တိန္ဒောဝိယ ဂဒြိဘော တံတံ ဗိန္တယိ
စသည်ကို ထုတ်။

ဤတွင် ပညာနည်းသောသူတို့ကား ‘ဣသုယမူနမန္တောန္တောဝါ’
ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ယူကုန်၏၊ မှတ်ကုန်၏၊ မသင့်။

အဘိသဒ္ဓါ၏ အတိရကတ္ထစသည်ကိုစဉ်စေလိုရကား ပရဘဏ္ဍာ
ဘိမုဒိ ဟုတွာ မိန့်သော်။ ဗိန္တနုတ္တကိုပြုလိုရကား တန္တိန္ဒတာယ ပဝတ္တ
တိတိ အတ္ထော မိန့်သော်။ ဂဟေတဗ္ဗ နိဝဇ္ဇေတဗ္ဗနှစ်ပါးတို့တွင် စိတ်
ကြိုက်ရာဆိုသင့် တက်သင့်၏ဟုပြုခြင်းငှါ လှီးလွှဲဆိုလိုက်သည်။

မိစ္ဆာ-မှားသောအားဖြင့်၊ (ချွတ်သောအားဖြင့်၊ စိတ်ကြိုက်
ရာပေး) မိစ္ဆာနောင် တတိယာကျေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဒိကာ၌
“မိစ္ဆာ ပဿတိတိ ဝိတထံ ပဿတိ” ဟူသည်ကို အနုသစ်၌
ဝိတထံတိ ဝိတထဘာဝေန ဟုမိန့်အပ်ပြီ။ မိစ္ဆာင်းဆရာကား
ဒိကာ၌ ဒုတိယာကျေသည်ကို ရည်သံည်ဟူ၏။ ဤအလိုကား
‘မိစ္ဆာ-အမှားကို’ ဟုပေး။

ကောဋ္ဌာသတောကား ဖဿ ပဉ္စမ ကောဋ္ဌာသ စသည်တို့တွင်
ရထိုက်သော ကောဋ္ဌာသအားဖြင့် ဟုလို။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘တတ္ထ ဓမ္မတော’ စသည်တက်။

အဘိဇ္ဈာစသည်ကို အတ္ထအားဖြင့် ကမ္မပထဟု ဟောတော်မူသကဲ့
သို့ ပါဏာဘိပါတ စသည်ကို မဟောသည်ကား အနိယမ ဖြစ်သော
ကြောင့်တည်း (ဒိကာအလို) ဤဒိကာ၌ စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။ အသို့ စော
ဒနာဘွယ် ရှိသနည်း။

အဘိဇ္ဈာစသည် နိယမထုံလော၊ ကမ္မပထ အပတ္တလည်း မရှိပါ
ထုံလော၊ ဤသို့ စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ရကား အနုသစ်၌
ပါဏာဘိပါတ စသည်ကို ကမ္မပထအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရကား အတ္ထ
အားဖြင့် မဟောသည်။ အဘိဇ္ဈာစသည်ကား ကမ္မပထအဖြစ် မထင်ရှား
ရကား အတ္ထအားဖြင့် ဟောသည်ဟုမိန့်၏။ ဤကား လိုအပ်ရင်းအဓိပ္ပါယ်

ကိုသာ ဆိုလိုက်သည်။ ငိုကာ၊ အနုလာတိုင်း စုန် စောဒနာထုတ်၍ ဆိုမှု ကျယ်စွာ။

အဒိန္နာဒါနံ-သည်၊ သတ္တာရမ္မဏံဝါ-သတ္တဝါလျှင် အာရုံ ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ သင်္ခါရာရမ္မဏံဝါ-သတ္တဟု ခေါ် ဝေါ်အပ်သော သင်္ခါရလျှင် အာရုံရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။

ဤ အဒိန္နာဒါနံ စသည်၌ သတ္တာရမ္မဏ ဟူသော်လည်း ပဉ္စသိက္ခာ ပဒါပရိတ္တာရမ္မဏာဝေ-ဟု ဟောတော်မူရကား သတ္တဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်သော သင်္ခါရ ဟူ၍သာယူ၊ သိက္ခာပဒ ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာနှင့် ညှိလေ။ ။အကုသလ ကမ္မပထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝိရတိနှင့် ယှဉ်သော စေတနာသည် ကာယကံ စသည် မည်ပါ သော် ဝိရတိတို့လည်း ကမ္မပထ မည်ပါရကား ပါဏာတိ ပါတာဒီဟိ ပန ဝိရတိယော မိန့်သော်၊ ထို့ကြောင့် ပဋိပါဒိယာ သတ္တစေတနာဝိ ဝန္တန္တိ ဝိရတိယောပိ ဟု မိန့်သတည်း။

အလ္လသသမံသံ - အသက် ရှင်သော ယုန်၏အသားကို၊ (စိမ်းကာ သာမန်မဟုတ်၊ လောလောသေ အသားဟူလိုသည်) ဝလ္လိယာ-ခွယ်ဖြင့်၊ ဗန္ဓော-ငြိလေသော် (မိလေသော်) ဂန္ထိ- ပြေးလေတော့၊ ပရိဘုဉ္ဇ-စားလေတော့၊ ဝေါရောပေတာ-ချဘူး သည်ကို၊ နာဘိဇာနာမိ-မသိစဘူး (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်) ငိုကာ အလိုကား ဝေါရောပေတာ-ချသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နာဘိဇာနာ မိ-မသိစဘူး၊ (ဤသို့ သမ္ပန်)

မဟာသပ္ပေါ- စပါးကြီးမြွေသည်၊ စိတ္တံဝိ-သည်လည်း၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ-(ကိုယ် နှုတ်ကား ပဂေဝ ဟူလို)

အာရုံအခြား ပဟာတဗ္ဗအခြား အသို့ သင့်အံ့နည်း စုန်ရှိရကား ယထာ ပန စသည် ဥပမာဆောင်သော်။

သတ္တကမ္မပထာ-တို့သည်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တိစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝိရ မန္တဿ-ကြံဉ်သော သူအား။ ပ။ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ (ဉာဏဝိပူ ယုတ်၌လည်း ဤနည်းပင်) အနဘိဇ္ဈာ-သည်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တိ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝိရမန္တဿ ပဇဟန္တဿ-ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဤသို့ သမ္ပန်၊ သတ္တကမ္မပထမှာကဲ့သို့ ကြံဉ်သောသူအား ဟု

မသမ္ဗန်လင့်)ထိုစကားသည် သင့်စွာ မနောဒုစရိုက်မှ ကြည်ခြင်း မည်သည် မရှိ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အနာဘိဇ္ဈာ စသည်ဖြင့် အဘိဇ္ဈာ စသည်တို့ကို ပယ်သောကြောင့်တည်း၊ မခဲလွန်း၊ 'သတိမမူ-ဂူမမြင်' ဟူသကဲ့သို့သာ မရှိစေလင့်၊ ဉာဏဝိပဿနာ ဌာနလည်း ဤနည်းချည်းပေးလေ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဌာ၊ ကမ္မပထ သံသန္ဓနံနာမ-ကမ္မပထ ပတ္တ အပတ္တဖြစ်သော သံဝရ အသံဝရတို့၏ အမည်တူ၏အဖြစ်ဖြင့် ပြခြင်းမည်သည်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... နွါရ သံသန္ဓနာဌာ ကမ္မပထ အပတ္တ ဖြစ်သော ဒုစရိုက်တို့၏ ကာယဒွါရိက၏အဖြစ်ဖြင့် သံသန္ဓနာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ကမ္မပထ အပတ္တဖြစ်သော သံဝရ အသံဝရ၊ အကမ္မဖြစ်သော သံဝရ အသံဝရ၏ ကမ္မပထဖြစ်သော သံဝရ အသံဝရတို့နှင့် ကာယကမ္မ စသော သမာနနာမ၏အစွမ်းဖြင့် သံသန္ဓနဖြစ်၏ ဟူလို၊ ဤကား ပဌမဝိကပ်၊ ဤဝိကပ်ဌာ...

ကမ္မပထာစ အကမ္မပထာစ ကမ္မပထာ၊ သံသန္ဓတိ ပကာသေတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ သံသန္ဓနံ၊ ကမ္မပထာနံ သမာန နာမဝသေန သံသန္ဓနံ ကမ္မပထသံသန္ဓနံ၊ (သော်လည်း ဝိဂြိုဟ်ပြု) ကမ္မပထေ သမာန နာမဝသေန သံသန္ဓတိ ပကာသေတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ကမ္မပထသံသန္ဓနံ၊ (သော်လည်းပြု) ယခင် အတ္ထဋ္ဌိ 'ခြင်း' ဟု ပေးသည်ကား ဝေါဟာရတည်း။

ဝါ၊ ကမ္မပထသံသန္ဓနံနာမ-ကမ္မပထပတ္တဖြစ်သော ဒုစရိုက် သုစရိုက်တို့၏အမည်ကိုမစွန့်သောအားဖြင့် ပြခြင်းမည်သည်ကို၊ (ကာယကံစသောအမည်ကို မစွန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပြခြင်းမည် သည်ကိုသော်လည်းဟူ) ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဤဋ္ဌိ အဓိပ္ပါယ်ကား... ကမ္မပထဖြစ်သော သုံးပါးသော ကာယ ဒုစရိုက်၊ သုံးပါးသောကာယသုစရိုက် စသည်တို့၏ နွါရန္တရဋ္ဌိဖြစ်လေ ပြီးငြားသော်လည်း ကာယကံ စသောအမည်ကို မစွန့်ဟု ပြခြင်းသည် ကမ္မပထသံသန္ဓနာမည်၏ ဟူလိုသတည်း၊ ဤကား ဒုတိယဝိကပ်၊ ဤဝိကပ်ဌာ ကမ္မပထပုဒ်ကား ယထာရုတပင်တည်း။

‘ကမ္မပထာနံ နာမဝိဇဟနဝသေန သံသန္ဓနာ ကမ္မပထ သံသန္ဓနာ၊ စသည်ဖြင့် ရှေးနည်း ဝိဂြိုဟ်ပြု။

ဝါကမ္မပထ သံသန္ဓနာ နာမ - ကမ္မပထ ပတ္တ အပတ္တ ဖြစ်သော ကာယကံ စသည်တို့၏ ဖဿဒ္ဓါရ စသည်တို့၌ဖြစ်သည် ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြခြင်း မည်သည်ကို၊ (ကမ္မပထ အကမ္မပထ ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဒ္ဓါရတို့၌ ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြခြင်း မည်သည်ကို၊ သော်လည်း သာမန်ပေး)။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗိ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-ကမ္မပထ ပတ္တ, အ ပတ္တဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ ဖဿဒ္ဓါရစသည်၌ ဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းသည် ကမ္မပထ သံသန္ဓနာ မည်၏၊ ဤကား တတိယာ ဝိကပ်၊ ဤဝိကပ်၌

ကမ္မပထာစ အကမ္မပထာစ ကမ္မပထာ၊ ကမ္မပထာနိ ဖဿဒ္ဓါရဒိဟိ ဥပပတ္တိ သံသန္ဓတိ ပကာသတိ ဇက္က ဇေတနာတိ ကမ္မပထ သံသန္ဓနံ၊ သော်လည်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၊ ကမ္မပထာနံ ဖဿဒ္ဓါရဒိဟိ ဖဿဒ္ဓါရဒိသုဝါ ဥပပတ္တိဝသေန သံသန္ဓနာ ကမ္မပထ သံသန္ဓနာ သော်လည်းပြု။

ဤသုံးဝိကပ်တို့တွင် ပထမဝိကပ်ကား ‘ပဉ္စဒ္ဓါရဝသေန ဟိ ဥပ္ပန္နော အစ မနောကမ္မ မေဝ ဟောတိ’ အဆုံးရှိသော အဋ္ဌကထာကို ရည်သော “တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ကမ္မပထ ပတ္တာနံ ဝေ ကာယကမ္မာဒိ ဘာဝဿ ဝုတ္တတ္တာသေသာနဉ္စ တံတံ ဒ္ဓါရုန္နာနံ ကုသလာ ကုသလာနံ ဒ္ဓါရသံသန္ဓနေ တံ တံ ဒ္ဓါရပက္ခိကဘာဝဿ ကတတ္တာ ဣစ ကမ္မပထံ အပတ္တာနံစ စေတနာဘာဝတော အကမ္မာနံစ အ သံဝရာနံ သံဝရာနံစ ဘဇာဝိယ မာနာနံ ကမ္မပထာနံ ဝိယ ကာယကမ္မာဒိတာ ဒီပနံ’ ဟူသော ငိုကာပါဌ်, ကသ္မာ၊ အကမ္မပထာနံ ကမ္မပထေသု ကမ္မပထာနံစ အကမ္မပထေသု သမာန နာမတာဝသေန” နှင့်တကွ ဆိုက်ရာ “ဇေတ္ထ သံသန္ဓိ တတ္တာ” ဟူသော ငိုကာပါဌ်နှင့် လျော်စေသည်။

ဒုတိယ ဝိကပ်ကား “တိဝိခံကာယဒုစ္စရိတံ” အစ ‘မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ’ အဆုံးရှိသော အဋ္ဌကထာကို ရည်သော “ကမ္မပထ ပတ္တာနံ တိဝိခံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ တိဝိခံ ကာယသုစရိတာဒိနံစ ဒ္ဓါရန္တရ စရ

ဏေ ပိ ကာယကမ္မာဒိဘာဝါ ဝိဇဟနဒီပနံ ” ဟူသော ငိုကာပါဌ်၊ ကဿာ ဟူသော ဟိတ် (တောင်း) သည်လည်းကောင်း လိုက်အပ်သော ‘ကမ္မပထာနံ ကမ္မပထေသု သာမညနာမာဝိဇဟနဝသေန’ နှင့် တကွ ဆိုက်ရာ ‘ဧတ္ထ သံသန္ဒိတတ္တာ’ ဟူသော ငိုကာပါဌ်နှင့် လျော်စေသည်။

တတိယပိကပ်ကား “အကုသလံ ကာယကမ္မံ ပဉ္စပဿဒ္ဓါရဝသေန န ဥပ္ပဇ္ဇတိ” အစ ‘ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ’ အဆုံးရှိသော အဋ္ဌကထာကို ရည်သော ‘ယထာ ပကာသိတာနံစ ကမ္မပထဘာဝံ ပတ္တာနံ အပတ္တာနံစ အကုသလ ကာယကမ္မာဒိနံစ ကုသလကာယကမ္မာဒိနံစ ပဿဒ္ဓါရာဒိဟိစ ဥပ္ပတ္တိပကာသနံစ ကမ္မပထသံသန္ဒနံနာမ’ ဟူသောငိုကာပါဌ်၊ ‘ကဿာ’ ဟူသော ဟိတ်(တောင်း)သည် လိုက်အပ်သော ‘ဥဘယေသံစ ဥပ္ပတ္တိဝသေန န္ဒါရေသုစ ဧတ္ထ သံသန္ဒိတတ္တာ’ ဟူသော ငိုကာပါဌ်နှင့် လျော်စေသည်။ ခဲစွ၊ ဟုတ်မူ ယူကုန်ရာ၏။ မဟုတ်မူ စွန့်ကုန်ရာ၏။ ဤကား လိုရာပဋ္ဌာနကို အမြွက်မျှဆိုလိုက်သည်။

ငိုကားဋီကား..... ‘ကမ္မပထပတ္တာနံ ဒုသိလျာဒိနံ’ မှ စ၍ ‘ကမ္မန္တရံ ဟောတိတိ’ တိုင်အောင်သော ပါဌ်တို့ဖြင့် ဓမ္မသီရိထေရ်ဟု ဆိုအပ်သော ကေဓိဆရာ၏ဝါဒကိုအပြစ်တင်ခြင်းငှါ များစွာသောအယုတ္တ၏ အပြစ်၊ ဝိရောဓ၏အပြစ်ကိုဆို၏။ ထိုစကားကို ဤ၌ ဆိုသည်ရှိသော် ‘ဆရာအားပြု-တပည့်တီမရ’ ဟူသကဲ့သို့ ရှိရာခဲ၊ ထို့ကြောင့် မဆိုလိုက်သည်။ အလိုရှိမူ ငိုကာကိုကြည့်ညွှန်လေ။

အောက်မာတိကာ၌ ‘ကမ္မဒ္ဓါရံ ဝိညာဏဒ္ဓါရံ ပဿဒ္ဓါရံ’ စသော အားဖြင့် ဒ္ဓါရငါးပါးကို ဆိုလျှင်းမူလည်း ကမ္မဒ္ဓါရ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကံတို့၏ ဉာတပါကုန်ဖြစ်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဒ္ဓါရကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ကမ္မဒ္ဓါရကို ထား၍ ပဉ္စပိညာဏ ဒ္ဓါရ၏ အစွမ်းဖြင့် အသံဝရ စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို ဘုရားမဟောရကား ယင်းသည့် ဒ္ဓါရကိုလည်း ထား၍ ကြွင်းသော ပဿဒ္ဓါရ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပြုလိုသော ဆရာသည် ပဉ္စပဿဒ္ဓါရဝသေန ဟိ ဥပ္ပဒ္ဓော စသည်ကိုမိန့်သော်။

သာဓကလိုမူကား စက္ခုသမ္ပဿ ပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခံဝါစသည်၊ စက္ခုသမ္ပဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္ထိကုသလောစသည်၊ စက္ခု

ဝိညာဏ သဟဇာတော ဟိ ဖဿော စက္ခုသမ္ပဒေသော စသည်ကို ဆောင်လေ။

ဤစကား၌ မနောသမ္ပယသန္တတက္ခဖြစ်သော သံဝရ အသံဝရတို့ ကို စက္ခုဖဿဒ္ဓါရစသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူလိုဟု ယူ။

တိဝိဓံ-သော၊ ကာယဒုစ္စရိတံ - သော၊ အကုသလံ-သည်၊ ကာယကမ္မမေဝ-သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ “ဝစီကမ္မာဒိ ဘူတော ကာယ အသံဝရော စောပနံ ပတ္တောပိ နကာယကမ္မံ” ဟု လှန်။

စတုဗ္ဗိဓံ-သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ-သော၊ အကုသလံ-သည်၊ ဝစီ ကမ္မမေဝ-သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ “ကာယကမ္မာဒိဘူတော ဝစီအသံဝရော ဝစီဒ္ဓါရေ ပဝတ္တောပိ နကာယကမ္မံ” ဟု လှန်။

တိဝိဓံ။ပ။မနောကမ္မမေဝ-လျှင်၊ ဟောတိ-၏။ “ကာယ ဝစီ ဒ္ဓါရေသု ပဝတ္တောပိ နကာယဝစီကမ္မံ” ဟု လှန်။

ဤသို့အဓိပ္ပာယ်လခရကား.....ဂင်္ဂါရေနှင့် ယမုနာရေသည် အတူ တက္ခ နှီးနှောကြသကဲ့သို့ ရှေး၌ ပြုအပ်သော ပဌမဝိကပ်၏ အရဖြစ် သော အသံဝရဝိနိစ္ဆယနှင့်၎င်း၊ မိမိမှ ဒုတိယဟုဆိုအပ်သောတတိယ ဝိကပ်၏အရဖြစ်သော ဝိနိစ္ဆယနှင့်၎င်း ဒုတိယဝိကပ်၏အရဖြစ်သော ဤဝိနိစ္ဆယသည် မဆန့်ကျင်သည်၊ နှီးနှောသည်၊ အညီသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။(အနုအလို)

မရသခရတ္ထဒီပနီဦးကား - ဒုစ္စရိတဝိနိစ္ဆယကိုပင် ဒုတိယဝိနိစ္ဆယ ဟူ၏။ ဤ၌ သူ စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။အသို့ရှိသနည်း၊ မဆန့်ကျင်၊ နှီးနှော သည်၊ညီသည်ဟူသောစကားသည် ကာယကံ ဝစီကံတို့၌ သင့်သော် သင့်တန်စေ။မနောကံ၌ “အကုသလံ မနောကမ္မံ ပန ဆဖဿ ဒ္ဓါရ ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ ကာယ ဝစီဒ္ဓါရေသု စောပနပတ္တံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာပင် တိုက်ရိုက်လာရ ကား အသို့ မဆန့်ကျင်အံ့နည်း၊ နှီးနှောအံ့နည်း၊ ညီအံ့နည်း၊ အသို့လျှင် မနောကံသာ မည်အံ့နည်းဟူလို၊ဤသို့ စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။

အောက် ဒ္ဓါရသံသန္ဓနာ၌ ပြုအပ်သောနည်းဖြင့် ကာယဝစီဒ္ဓါရတို့၌ ဖြစ်သော သုံးပါးသောမနောဒုစရိုက်၊စောပနအပတ္တဖြစ်သောအလုံးစုံ

ပြန်ပွားရေးမှ)

သောအကုသိုလ်ကိုယူရကား မဆန့်ကျင်သည်၊ နှိုးနှောသည်၊ ညီသည် ဖြစ်၏ဟု ချေ။

အနိပ္ပာယ် အဖြောင့်ကား..... သင် စောဒက ‘စောဒက ဆရာ တဘက်ကား’ ဟူသည်နှင့်အညီ ‘ကာယေ န ကတံ ကမ္မံ’ စသော ကာယ နှိရ၊ ဝစီနှိရနှင့် ဆက်ဆံသော တတိယာမဇ္ဈေလောပီ တပျုရိသ်ကို သာ မျှော်၍ စောဒနာခြင်းသည် ‘အဘဗ္ဗေ နှားကြီးရှိရာ လှည့်ကာ အယောင်’ ကဲ့သို့တကား၊ ဤတတိယာမဇ္ဈေလောပီတပျုရိသ်ကို မမှတ် လေလင့်။

‘ကာယေ ကတံ ပဝတ္တံဝါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ကိန္တိ၊ မနော ကမ္မံ’ စသော သတ္တမီ မဇ္ဈေလောပီ တပျုရိသ်သမာသ်ကို မှတ် လေ ဟူလိုသတည်း။

ဝါ သင် စောဒကကို အဋ္ဌကထာပါဌ်၌ တံ ကာယဝစီ နှိရေသု စောပနပတ္တံ၌ တံ သဒ္ဓါသည် အကုသလံ မနောကမ္မံ ဆ ဖဿ နှိရ ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ကိုသာ စွဲသည်မဟုတ်၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥပ္ပါဒ မတ္တနှင့်စပ်သော အလုံးစုံသောကံကိုစွဲ၏။ ထို့ကြောင့်ရကား မဆန့် ကျင်သည်၊ နှိုးနှောသည်၊ ညီသည်သာဖြစ်၏ဟု မှတ်လေအပ်၏။ ဇီကာ ကိုမှီ၍ စောဒနာ ပရိဟာရကို ဆိုလိုက်သည်။ မနောကံသည် ဆဖဿ နှိရ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြလိုရကား တံ ကာယဝစီ နှိရေသု စောပနံ ပတ္တံ စသည်မိန့်သော်။

ကာယဝစီ နှိရေသု-တို့၌၊ စောပနံ ပတ္တံ-သော၊ တံ အကု သလံ-ထိုအကုသိုလ် မနောကံသည်၊ ကာယဝစီ ကမ္မံ-ကာယ ကမ္မံ ပစီကမ္မမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဝါ၊ တံ အကုသလံ- ထိုအကုသိုလ်သည်၊ ကာယဝစီကမ္မံ - ကာယနှိရ ဝစီနှိရ၌ ဖြစ်သော မနောကံမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ (ဤကား တံ၏ အစွဲ ပိသေသကို ရည်သတည်း။

ဝါ ယထာ ဝုတ္တကမ္မ ပဘောဒသည် အကြင်သို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာကို ပြလိုရကား တံ ဟိ စသည်မိန့်သော်။

‘ တံ ကမ္မံ-ထိုကံသည်၊ (သုံးပါးကိုပင်ယူ) ကာယဝစီ နှိရေ သု-တို့၌၊ စောပနံ ပတ္တံ-မူကား၊ အကုသလံ-သော၊ ကာယဝစီ

ကမ္မံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ရှေးနည်း) (တံ အကုသလံ-ထို အကုသိုလ်ကံသည် သော်လည်းစွဲ) ဤကား အစွဲသာမညကို ရှည်သည်၊ သံကရာ ဘာဝကိုလည်း ရှေးနည်း သိလေ။

ယခုအခါ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗစိတ်၏ ထိုထိုသို့သော ကမ္မဒွါရ၊ ဖဿဒွါရ ကမ္မပထ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်ကို၎င်း (ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း သော်လည်း ဟူ) ဌာန်ကရိုဏ်းထိ၍ ဘုရားဟောအပ်သော ပါဠိ၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ပြလိုရကား တတ္ထ ကာမာဝစရံ စသည်မိန့်သော်။

ဤအထက်၌ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗကို ဟပ်လေ၊ တိပိဓ ကမ္မဒွါရ ဝသေနန္ဓ ကာယကမ္မဒွါရ၊ ဝစိကမ္မဒွါရ၌ ထင်ရှား၏၊ မနောကမ္မဒွါရ ဝသေန ဟူသည်ကား “စိတ်၏ ကမ္မဒွါရ ဘာဝဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဖြင့်” ဟူလို၊ စိတ်ကား မနောကမ္မ ဒွါရ၊ စိတ်၏ဒွါရဘာဝကား မနောကမ္မ ဒွါရဝသ၊ ဤကား အထူး၊ ဝါ အကျိုးဖြစ်သော ဖဿာဒိ ဓမ္မ၏ စိတ္တာ ဝိပတေယျ နာမကို အကြောင်းစိတ်၌ တင်သကဲ့သို့ အကျိုးဖြစ်သော ကမ္မ၏ ကမ္မဒွါရနာမကို အကြောင်းစိတ်၌ တင်ပါသည်၊ ဤကားမနော ကမ္မဒွါရ၊ မနောကမ္မ ဒွါရဝသကား သတ္တိ၎င်းတည်း၊ ဤသို့ သမ္ပယုတ် စိတ်၏ မနောကမ္မဒွါရ အဖြစ်ကို ဆိုသဖြင့် စောပနန္ဒယ ရဟိတ ဖြစ် သော မနောပဗန္ဓဟု ဆိုအပ်သော အနန္တ ရမန၏ မနောကမ္မဒွါရအဖြစ် ၌ ဆိုဘွယ်မရှိဟု-မှတ်လေအပ်၏။ ။ဒွါရ သံသန္ဓနာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေသော ပဌမကျော် သူမြတ်သည် ရေးစီ အပ်သော အနှစ်သဘွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ် အောက်မေ့အပ်သောအနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော မွေသင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၏ ဒွါရ ကထာ၏ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီးပြီ။

ပဒယောဇနာ၊ ဖလယောဇနာနှစ်ပါးတို့တွင် ဖလယောဇနာ အား ဖြင့် ယောဇနာလိုသော ဆရာသည် ယံ ယံ ဝါ ပနာရက္ခာတိ ဧတ္ထ အယံ ယောဇနာ မိန့်သော်။

အယံ-ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား၊ ယောဇနာ-ဖလ ယောဇနာ တည်း၊ ပဒယောဇနာကို ပြလိုသောအရာ၌ “ ပဒယောဇနာ

ပြန်ပွားရေးမှ)

တည်း” ဟု ပေး၊ ယောဇနာဟူသည်လည်း သမ္ပန္နပင်တည်း၊ သာမိ၊ အနုသန္ဓေ၊ ပယောဇနာ၊ ပဒသမ္ပန္နအားဖြင့် သမ္ပန္နလေးမျိုးတို့တွင် ဤ၌ “ပယောဇဉ်”ဟုယူ၊ သမ္ပန်ကား ကျယ်သည်၊ ယောဇနာကားကျဉ်းသည်၊ သမ္ပန္န၌ ယောဇနာကျသည်။

အချို့သော ဆရာတို့ကား သမ္ပန္နနှင့် ယောဇနာ မထူးဟူကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ စကားသည် “ သမ္ပန္နောတိ ဣမေသံ ပုဗ္ဗာပရ ပဒါနံ အညမည သမ္ပန္နံ၊ န ပန ယောဇနာ ” ဟူသော မဏိမဇ္ဈ စသည်နှင့် ဆန့်ကျင်ခဲ့၏။ ထိုစကား သင့်စွာ အထူးမရှိသော် န ပန ယောဇနာဟု မကန့်ရာ၊ ပဋ္ဌာန်း ငိုကာ ကျမ်းရိုးဆရာကား “သဒ္ဓါတင်းလင်း ရှိမူ သမ္ပန္န၊ မရှိမူ ယောဇနာ” ဟူ၏။ ငါတို့အမှတ်ကား ထူးသည်လည်း ရှိ၏။ မထူးသည်လည်းရှိ၏။ ဗလယောဇနာနှင့် ပယောဇနာ သမ္ပန္နကား မထူး၊ အချို့သော ပဒယောဇနာနှင့် ပဒသမ္ပန္နလည်း မထူး၊ အဘယ်သို့သော ပဒယောဇနာ ပဒသမ္ပန္နနည်း ဟူမူကား အသွားဝေးသော်၊ ရှေးပုဒ် နောက်ပုဒ် ပြန်သော်၊ နောက်ပုဒ်ကို ရှေးသို့ ငင်သော်၊ ထားသော် ပဒယောဇနာလည်း ပဒသမ္ပန္နနှင့် မထူး၊ ပဒသမ္ပန္နလည်း ပဒယောဇနာနှင့်မထူး၊ ပုဒ်သစ် လောင်းစွက်သော ပဒယောဇနာကား ပဒသမ္ပန္နနှင့်ထူးသတည်း၊ ဤကား ငါတို့အမှတ်။

ရူပါရမ္မဏံ။ပ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ အာရတ္တ ဟူသော ပုရိမဝါကျ၌ အပြစ်ကိုပြု၍ ယံယံ ဝါ ပန ဟူသော ဒုတိယဝါကျဖြင့် သဗ္ဗာရမ္မဏ အဖြစ်၊ ကမာဘာဝအဖြစ်၊ အနိယမအဖြစ်တည်းဟူသော ပယောဇန သရုပ်ကိုပြုလိုရကား ‘ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု’စသည်မိန့်သော်။

ဟေဋ္ဌာမှသည် သဒိသံဟောတိ ရှေ့ကား ဒေါသပြု၊ ဣဒဉ္စမှသည် ဥပ္ပဇ္ဇတိဒေဝ ရှေ့ကား သဗ္ဗာရမ္မဏပြု၊ ဇေဝံမှသည် ကမောနုတ္ထိ ရှေ့ကား ကမာဘာဝပြု၊ ရူပါဒိသုမှသည် နုတ္ထိ ရှေ့ကား အနိယမပြု။

တသ္မိံ သမယေတိ ဣဒံစနံ-သည်၊ အနိယမနိဒ္ဓိဋ္ဌဿ-အနိယမအားဖြင့် ပြအပ်သော၊ သမယဿ-ကို၊ နိယမတော-အားဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဓေသံစနံ-အကျယ်ညွှန်းပြသောစကားတည်း။

ဤတွင် ဆရာတို့ကား အဘိဓမ္မာအလိုသော် ‘ယ’ကား အနိယတ်၊ ‘တ’ကား နိယတ်၊ ဝိနည်းအလိုသော် ‘တ’ကား အနိယတ်၊ ‘ယ’ကား

နိယတ်ဟူကုန်၏၊ ထိုဆရာတို့၏စကား၌ အဘိဓမ္မာအလိုဟူရာ၌ မှန်၏၊
ဝိနည်းအလိုဟူရာ၌-

နတ္ထိ ဧတဿ နိယမောတိ အနိယမော၊ နိဗ္ဗိသယိယတိ အတ္ထော
ဧတေနာတိ နိဗ္ဗေသော၊ ဥစ္စတိ ဧတေနာတိ ဝစနံ၊ နိဗ္ဗေသောဧ
ဝစနံ နိဗ္ဗေသဝစနံ၊ အနိယမဿ နိဗ္ဗေသဝစနံ အနိယမနိဗ္ဗေသ
ဝစနံ။

ပဌမံ အနိယမိတဿ သမယဿ နိဗ္ဗေသဝစနန္တိ အတ္ထော'ဟူသော
သာရတ္ထဒီပနိပါဌ်ကို၎င်း၊

ယတော ကာရကတော ပေတိ၊ ဘယာဒိ တန္တု ကိံဘဝေ၊
ဣတိ သံသယ သံယုတ္တာ၊ ယဒေဝါ နိယတံ ဘဝေ။
တဒပါဒါန သညံ ဝါ၊ ဟောတိ နာနညန္တိ နိစ္ဆယာ။
သံသယာ ပဂမာစေဝ၊ တဒေဝ နိယတံ ဘဝေ။

ဟူသော သဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကို၎င်း ထောက်၍ ပယ်အပ်၏။

အာစရိယာနံကား ရေဝတထေရ်တည်း၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဟူသည်
စိတ္တဝိဘာဂတည်း၊ စိတ္တဝိဘာဂဟူကလည်း စိတ်တို့ကို ကာမာဝစရ
စသောအပြားဖြင့်သာ ဝေဘန်အပ်၏။ ဖဿစသည်တို့ကို ကာမာဝစရ
အပြားဖြင့် မဝေဘန်အပ်ရကား 'န ပနေတံ သာရတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ' မိန့်
သော်။

ထုလာ သံဃာတ ဘိက္ခုပါဒ ကုဋဂေါပါနသီ ပက္ခပါသက
မုခဝဋ္ဋိယော-ခေါင်လျောက်၊ အတွင်းထုတ်လျောက်၊ နံရံခြေ၊
ထုပိကာ၊ အခြင်၊ ခေါင်အုပ်၊ လည်စည်းတို့သည်၊ (ခြင်ပိတ်တို့
သည်သော်လည်းဟူ)

တလတိ သံဃာတေသု ပဘိဋ္ဌတိတိ ထုလာ၊ ပက္ခာနံ သမ
ဝါဟိတ ဘာဝကရဏတော ထုလယတိ မိနာဇျေတာယာ
တိ ထုလာ၊ အရကား.....ခေါင်လျောက် နှာရောင်တည်း။

သမ္မာ ဗာဇေန္တေ ၎တ္ထ ဂေါပါန သျာဒယောတိ သံဃာဇော၊
အရကား အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အလျား၏ အစွမ်းဖြင့်
သည်တိုင်၊ သည်မ၊ သည်ရန်၊ သည်ထွေးတို့၏ အထက်၌တည်သော
စရှေး၌ စွပ်အပ်သော သစ် ပိသေသတည်း၊ အထူးအားဖြင့်ကား

ပြန့်ပွားရေးမှ)

လောက၌ ပုဗ္ဗ ပစ္ဆိမာယာမဖြစ်သော 'လျောက်' ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဒက္ခိဏုတ္တရာယာမ ဖြစ်သော ထုပ်, ထုပ်ဆီး, ထုပ်လှုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သစ်ပိသေသတည်း။

ဘိဒိယတိ နိဗ္ဗာ ကရိယတိတိ ဘိတ္တိ၊ (နံရံ ရစေ) ဘိတ္တိယော ပါဒေါ ဘိတ္တိပါဒေါ၊ (ကလပ်ပြင် စသည်ရစေ) ဤပုဒ်ကား နွန်ဖြစ်မှု သင့်စွ၊ ဆရာတို့မကြံခဲ့။

ကုဒ္ဓိယတိ ဆိန္ဒိယတိတိ ကုဒ္ဓိ၊ (ထုပ်ကာတည်း)

ဂံ ဝသောဒကံ သူရိယာဒိ ကိရဏဉ္စ ပိဝန္တိ ပိနာသယန္တိ အန္တန္တရိမ ပဝေသန ဝသေနာတိ ဂေါပါနာ၊ (အုပ်ကျတ် စသည် ရစေ)၊ ဂေါပါနာနိ သိနေန္တိ ဗန္ဓန္တိ ဧတ္ထာတိ၊ ဂေါပါနသိ၊ (အခြင်ရစေ)

ဒိန္နိပက္ခာန မပတနတ္ထံ ဗန္ဓနတော ပါသော ပိယာတိ ပက္ခ ပါသော၊ (အခြင်တို့၏ အထက်၌ ဖိလာထားအပ်သော သစ်ပိသေသရစေ) ထို့ကြောင့် မူလဒီကာ၌ “ဂေါပါနသိနံ ဥပရိတိရိယံ ဌပိတကဋ္ဌံ ပက္ခပါသော” ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

မုခဿ ဝဋ္ဌိ မုခဝဋ္ဌိ၊ (ခြင်ပိတ်ရစေ, လည်စည်းသော်လည်း ရစေ)

ထန္တတိ ပဋိဗန္ဓတိတိ ထန္တော၊ ဓာရေတိတိဝါ ထန္တော၊ ဓရ ဓာတု, ရန္တ ပစ္စယော, ဓဿ ထတ္ထံ။

ဣဒံ ပန အကာရဏံကား 'စိတ္တဿ ပဌမာဘိနိပါတတ္တာ' စသော မဟာအဋ္ဌကထာစကားကိုယူ။

ကာရဏကို ပြုလိုရကား ဒေသနာ စသည်တက်။

ဒေသနာဝါရေနေဝ-ဒေသနာဝါရဖြင့်လျှင် (ဒေသနာက္ခမဖြင့် လျှင် သော်လည်းဟူ။

နာမ်ဖြစ်လျက် အသို့မူ၍ဗုဒ္ဓသန စသည်ရှိသနည်း စုဒ်ရှိရကား အယံ ဟိ စသည်တက်၊ ဝါ-ဝုတ္တတ္ထကို ချဲ့လိုရကား အယံဟိ စသည် တက်သော်။

အနုဗ္ဗိယမာနာဝိ-မဋ္ဌိသော်လည်း၊ (ဝုတ္တဒဉ္စတံ၌ 'အာစရိယေဟိ' ကတ္တားလာ) မေဇ္ဇော-ဆိတ်၊ သမ္မာ-ခွက်ခွင်း၊ ပါဏိ-လက်ချပ်။

ဝိတ္ထာရောဋ္ဌိ ဝိတ္ထာရကား အာဒုတ္တ၊ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ကား သသမ္ဘာရစကားတည်း။

ဟိသစ္စံ-၏၊ အယံ ဗဒဿာ-ကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသို့သော အရာ၌၊ တိဏ္ဍိံ သင်္ဂတိ ဗဒဿာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာရဏ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိဒိတော-သိတော်မူအပ်၏၊ (ဘဂဝတာ ကတ္တား လာ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဥဏှပဗ္ဗယာကား မီးတည်း)

လာခါသင်္ဂါတ ဓာတုနိသ္မိတာ-ချိတ်ဟုဆိုအပ်သောဓာတ် ကိုခိုသော၊ ဥသ္မာ-အငွေ့သည်၊ (တေဇောဓာတ်သည် သော် လည်းဟူ)

ချိတ်ကို ဓာတ်ဟူရာ၌ အကျယ်ကို သိလိုမူကား ဓာတုဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၊ ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ လောကဝိနုအဖွင့်ကိုကြည့်လေ။

ဝိတစ္စိတင်္ဂါရ သင်္ဂါတေ - မီးကျိုးစုဟု ဆိုအပ်သော၊ တဇ္ဇာ သမန္နာဟာရေနစ-ထိုဗဒဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗဒဿအား လျော်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်၎င်း၊ (ထိုဗဒဿအား လျော်သော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၎င်း သော်လည်းဟူ) ဣန္ဒြိယေနစ-စက္ခု စသော ဣန္ဒြိယသည်၎င်း၊ ပရိက္ခိတေ-အာရုံပြုအပ်သော၊ (ဒီကာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ အနုသစ်အလို) ဝါ-ရှေးရှုပြုအပ်သော၊ သိမ်းဆည်းအပ် သော၊ (ဂဏ္ဍိ)ပရစ္စတိ-၏၊ (ပဏ္ဍိတေန ကတ္တားလာ)

ဝေဒယိတလက္ခဏာ-ခံစားသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ (ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု သာမန်သော်လည်းပေး)

ဝေဒေန အယိတံ ပဝတ္ထံ ဝေဒယိတံ၊ (ဝိဂ္ဂဟ) အနုဘဝနရသာဋ္ဌိ ရသကား ကိစ္စဝါစကသာတည်း။

ဝါ၊ ဣဋ္ဌာကာရ သမ္ဘောဂရသာ-ကောင်းသော အာရုံအစု ကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ (ရှေးကား သာမန်၊ နောက်ကား ဝိသေသ) စေတသိကာ အဿာဒပဏ္ဍုပဋ္ဌာနာ-စေတသိကဖြစ် သော သုခဝေဒနာလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ (စေတသိက ဖြစ်သော သာယာအပ်သော ဝေဒနာလျှင် ပဏ္ဍုပဋ္ဌာန်ရှိ၏သော် လည်းဟူ) ပဿဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာနာ-ကာယပဿဒ္ဓိလျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဣဿရဝတာယ-အပိုးရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

ဝိဿဝိတာယ-ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (စီရင်တတ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အလိုအလျောက် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊စိတ်ကြိုက်ရာပေး)

ဝိဿဝိတာယာတိ အရဟတောယ၊အနေကတ္တတ္တာဟိ ဓာတူနံ အရ ဟန္တော ဝိပုဗ္ဗော သုသန္ဓေ၊ ဝိဿဝံ ဝါသဇနံ၊ ဝသိတာကာမ ကာရိ တာဝါ ဝိဿဝိတာ-ဟူသောဒီကာနှင့်လျော်စေသည်။

ဝုတ္တတ္တကို လောကူပမာဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ရာဇာဝိယ စသည် မိန့်သော်။

ပေဠာယ-ပချုပ်၌၊(ပအုပ်၌သော်လည်းဟူ)

မောဂ္ဂလာန်အလိုကား 'ပေလာ'ဟု ဒန္တ ဇနှင့်လို၏၊ များသောစာ တို့၌ကား မုဒ္ဒဇ 'ဠ'နှင့်ရှိ၏။

လဉ္စနံ-တံဆိပ်ကို၊ပစ္စာဘိညာဏရသာ-အမှတ်ဖြင့် တဘန် သိခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ (ပစ္စကား သဒိသန္ဓေဘော်တည်း) အဘိညာ ဏံ-အမှတ်ကို၊ကာဠဝိလကာဒိအဘိညာဏံ-မှစသောအမှတ် ကို။

ကာဠနှင့် တိလက အရမထူးဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏၊ငါတို့ ကျေးဇူး ရှင်ကား 'မ္မ မှန်ကုစ သောအမှတ်ကို'ဟူ၏၊ဤအလိုအထူး။

ဝိဠန္ဓန ဂေါပက ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ - တန်းဆာစောင့် ဖြစ် သော ဘဏ္ဍာပိုး၏။

နာမဿ လိခနံ ပဏ္ဍိ နာမပဏ္ဍိ၊(မဇ္ဈေလောပိတည်း)

ပုနသဉ္ဇာနန ပစ္စယနိမိတ္တ ကရဏရသာ - တဘန်သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်ကိုပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ယထာဂဟိတ နိမိတ္တဝသေန-ယူဘူးသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊(အကြင် အခြင်း ဖြင့် ယူအပ်သော အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် သော်လည်းဟူ) ဟတ္ထိ ဒဿကအန္ဓာဝိယ-ဆင်ကိုမြင်လိုသောသူကန်းကဲ့သို့၊ (ဆင်ကို မြင်ဘူးသောသူကန်းကဲ့သို့သော်လည်း ဟူ၊မမြင်ဘဲ အမှတ်ဖြင့် သာ လက်ခြေစသောသဏ္ဍာန်ထင်ရကား အာရုံပြုပါသတည်း) အနာဂါဠဝုတ္တိတာယ-မသက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊တိဏပုရိသကေသု-မြက်ရုပ်ယောက်ျားတို့၌။

ယထာဂဟိတ စသည်ဖြင့် မိန့်ခဲ့သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်သည် ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ်နှစ်ပါး၌ရှိသော သညာပင်လော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ယာ ပနေတ္ထ’ စသည်မိန့်သော်။

ဉာဏသမ္ပယုတ်၌ အဘိနိပေသကရဏ ဝိပရိတဂါဟအပိရဋ္ဌာန သည် မရှိဟူလို။

အဘိ သန္ဓဟတိ-ဖြစ်စေတတ်၏။

အကျဉ်း အကျယ်လိုမှုကား.....

အဘိသန္ဓဟတိ ပဗန္ဓတိ ပဋ္ဌပေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဖွင့်၍ သမ္ပန်)

အဓိပ္ပာယ်ကား... ကိုင်ကုန် လုပ်ကုန်ဟူသကဲ့သို့ သမ္ပယုတ်တရား တို့ကို အာရုံ၌ ယှဉ်စေ၏ ဟူလို။

စေတယိတလက္ခဏာ - ကြောင့်ကြခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (စေ့ဆော်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ သော်လည်းဟူ) စေတနာ ဘာဝ လက္ခဏာ-ကြောင့်ကြသည်၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။

စေတနာဘာဝေါ ဗျာပါရဘာဝေါ (ဇိကာ) န ဥဿာဟနဘာဝေါ (အနုသစ်)

ယင်းသို့ အနုသစ် ဗျာပါရက လှန်ခဲ့သော် “စေတနာ ပန အတိရေက ဥဿာဟာ” စသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို မမြင်သည်မူ၍လော ဟူငြားအံ့၊ မြင်၏၊ မြင်လျက်ဆိုသည်ကား ယခင်အဋ္ဌကထာ၌ ဥဿာဟ ဖြစ်လျှင်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ စေတနာ၏ ဗျာပါရမဟန္တ မျှကိုသာပြပါသည်ဟု သိစေလိုသည်ယူ။

ထာဝရိယ သဘာဝ သဏ္ဍိတာ - လယ်ရှင် ယောက်ျား သဘော၌ တည်၏။

ထာဝရဿ ခေတ္တဿ သာမိ ထာဝရိကော၊ ထာဝရိကော ဧဝ ထာဝရိယော၊ ထာဝရိယဿ သဘာဝေါ ထာဝရိယ သဘာဝေါ၊ ထာဝရိယ သဘာဝေ သဏ္ဍိတာ ထာဝရိယ သဘာဝသဏ္ဍိတာ။

ဗလိပုရိသေ-သူရင်းခစားယောက်ျားတို့ကို။

အချို့ကား အားရှိသော ယောက်ျားတို့ကို ဟူကုန်၏။ မသင့်၊ ဗလိပုရိသေတိ ဘတိယာ ဂဟိတကမ္မကရပုရိသေ (ဂဏ္ဍိ)

မြန်ပွားရေးမှူး

သိဝံ-လယ်၏အပိုင်းအခြားကို၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ သမကံ-ဖြောင့်စွာ၊
(ညှိစွာ) ဘရတိ-သွင်း၏ (ဆောင်၏) မဂ္ဂံ-ကို (သို့) ဟု သမ္ပန္နံ၊
ကံလည်း ဗလိပုရိသေလာ၊ ဒိသ္မာ ဒွိကမ္ဘိကတည်း။

အဓိယမာနော-သရဏ္ဍာယ်လတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ (ဇေဋ္ဌ
သိသောသို့ သွား)

အဏ္ဍကေ - သရဏ္ဍာယ်ခြင်းတို့ကို၊ (ခြင်း၌ သော်လည်းဟူ)
တဒနုဝတ္တိတာယ - ထို တပည့်ကြီးသို့ လိုက်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ သန္တဟန ပဠုပဋ္ဌာနံ-ဗတ်တပါးကို ဖွဲ့ခြင်းလျှင် ထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏ (နောက်ဖိတ်ကိုဖွဲ့ခြင်းလျှင် ထင်သော
အခြင်းအရာရှိ၏ ဖိတ်ကြိုက်ရာပေး)

ဤတွင် အချို့စာကား သန္တဒါန၊ အချို့စာကား သန္တာန၊ အချို့
စာကား သန္တဟ ပဠုပဋ္ဌာနရှိ၏။ မသင့်။

စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ ဝါ-သည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်သော၊ (ဤ၌ 'တ' ပစ္စည်း
ကား ကာလသုံးပါး၌ဖြစ်သည်) နဂရုတ္တိကော-မြှူစောင့်သည်၊
မဟာရာဇ - မင်းမြတ်၊ (ပိလိန္ဒမင်း သော်လည်းဟူ၊ ဤကား
အနက်ရိုး) ဝါ၊ မဟိ-မြေအပြင်၌၊ အရိ-ရန်သူကို၊ အဇ-အောင်
တော်မူဟတ်သောမင်း။

ဤကား အရှင်မဟာအရိယဝံသအကျော် အလိုတော်၊ ဤအလိုကား
မဟိ အရိ အဇ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဤမျှသာ ဤ၌သင့်သည်၊ ထိုကာလ တကျိပ်
နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံအပ်သော မေ အဟိ အရိ အဇ
ဟု ပုဒ်ဖြတ်အပ်သော်-

မေ မမ-၏၊ အဟိ-စီးပွားမဲ့ကိုပြုတတ်သော၊ အရိ-ရန်သူကို၊
အဇ-အောင်တော်မူတတ်သောမင်း၊ ဟူသောဝိကပ်၊

“မဟာရာဇ မဟာရာဇ မဟာရာဇ မမေဝ ဟိ နေ တဿ ဣတိ
ဝဟ္တာန နေ ဇနာ ကလဟံ ကရုံ” ဟူ၍ မြွေသမား နှစ်ယောက်သည်
ကလဟပြုအပ်သောအရာ၌ လာသော မေ အဟိ အရာဇ ပဒေစ္ဆဒ ပြု
အပ်သော်.....

မေ-ဝါ၏၊ အဟိ-မြွေကို၊ အရာဇ-စမွယ်လော့၊ (က၊ လော့)
ဟူသောဝိကပ်ကိုကား ဤ၌ မသင့်။

ဇေတံ ဝစနံ-ကို၊ အဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ အာစရိ
ယေဟိ-တို့သည်၊ (ကတ္တားလော)အဝိစာရိတံ-မစီရင်လေ။

အယံ ပနေတ္ထယုတ္တိကား ဗုဒ္ဓဇောသဆရာထေရ်မြတ် အလိုတော်
တည်း။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘ယထာ ဟိ’တက်။

ဓမ္မဒ္ဓတပါး ကတ္တားကိုနှစ်စေလိုရကား ‘ဝိတက္ကတိတိ ဝိတက္ကာ’
မိန့်သော်၊ နိုင်ငံသို့လိုက်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်ကို ပြလိုရကား
‘ဝိတက္ကနံဝါ ဝိတက္ကာ’ မိန့်သော်။ ဓာတုတ္ထကို ပြလိုရကား ဦးစွာနန္ဒီ
စသည်မိန့်သော်။

ဝိတက္ကာ-သည်၊ အာကောဓုနလက္ခဏော - ခေါက်ခြင်း
လက္ခဏာ ရှိ၏။

ရှုပုံပုံ ပထဝီပထဝီစသည်ဖြင့် မခေါက်တတ်သော်လည်း ခေါက်
တတ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏ဟူလို။

အနုရုတိ-(ဣည်းဟည်း၏၊ အနုသဒ္ဓါယတိ တဘန်မြည်၏၊
လိုက်၍မြည်၏ သော်လည်းဟူ) အာဟာနုပရိယာဟာနုရသော-
အစဉ် ခေါက်ခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ခေါက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ-
ရှေးရှုခေါက်ခြင်း၊ လှည့်၍ ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ (တီးခြင်း
နှုတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ သော်လည်းဟူ) ဝိတက္ကာဟတံ-ဝိတက်ဖြင့်
ရှေးရှုခေါက်သည်ကို၊ ဝိတက္ကပရိယာဟတံ-ဝိတက်ဖြင့် လည်၍
ခေါက်သည်ကို၊ (ရှေးနည်းသော်လည်း နှစ်ထွေပေး)

ဝိစရတိ-သုံးသပ်တတ်၏၊ (ကျင်လည်တတ်၏ သော်လည်း
ဟူ) ဝိစရတံ-သုံးသပ်ခြင်း၊ အနုသဉ္ဇရတံ - အဘန်တလဲလဲ
သုံးသပ်ခြင်း၊ (ကျင်လည်ခြင်းသော်လည်းဟူ)

အနုသဉ္ဇရတံ အနုပရိတ္တမနံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ)

ကတ္တဝိ-အချို့ သောစိတ်၌၊ (ပဌမဗျာန်၊ ကာမာဝစရစိတ်၌
သော်လည်းဟူ) အဝိယောဂေ-မကွေကွင်းခြင်းသည်၊ (မပြတ်
ဖြစ်ခြင်းသည်သော်လည်းဟူ) ခုတ္တ-ဤဝိတက် ဝိစာရနှစ်ပါးတို့
တွင်၊ ပဌမပုတ္တိကာလေ-၌၊ ဗတ္တဿ-၏၊ ပရိပုဗ္ဗနဘူတော-တုန်
လှုပ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိတက္ကာ-သည်၊ ဝိပ္ပာရဝါ-တုန်လှုပ်

ခြင်းနှင့်ယှဉ်၏။ပါ၊ဧတ္ထ-တို့တွင်၊ ဝိတက္ကော-သည်၊ ဝိပ္ပာရဝါ-
တုန်လှုပ်ခြင်း နှစ်၏။(တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်၏ သော်လည်းဟူ)

ဝိပ္ပာရဏံ စလနံ ဝိပ္ပာရော၊ဝိပ္ပာရော အဿ အတ္ထိတိ ဝိပ္ပာရဝါ။(အာရုံ
၌ မတွန့်ခြင်း၊မဆုတ်ခြင်းရသတည်း)

ထိုကို ထပ်ဆင့်မြဲနှောင်စေလိုရကား ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိစသည်တက်သော်။

ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိကာလေ-၌၊ ဝိတ္တဿ-၏။ ပရိပ္ပန္နနဘူတော-တုန်
လှုပ်ခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ (ငါတို့ဆရာကား ဥပမာကချီ၍ တချက်
တည်းသမ္ပန်ကုန်၏)ဝိစာရော-သည်၊သန္တ ဝတ္ထိ-ငြိမ်သက်သော
ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ဝိတ္တဿ-၏။ နာတိ ပရိပ္ပန္နနဘာဝေါ - မတုန်လှုပ်
လွန်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။(ဝိတက်ကဲ့သို့ သုံးနည်းသမ္ပန်)ကောဂ္ဂေါ-
တခုတည်းသောအာရုံရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊အပ္ပေတိ-ဖြစ်၏။(အဂ္ဂ
ကား အာရုံဟော)တံ ဝစနံ- ထိုမဟာအဋ္ဌကထာစကားသည်၊
အနုပ ဗန္ဓနေန - ဥပစာရ အပ္ပနာတည်းဟူသော မပြတ်သော
သန္တာန်ဖြင့်၊ပဝတ္တိယံ-၌၊အတိဝိယ-လျှင်၊ယုဇ္ဇတိ-၏။

ဤ မဟာအဋ္ဌကထာစကားအလိုကား ပုဗ္ဗာရမ္မဏာ၌သာ ဝိတက်
သည် ဝိပ္ပာရဝါဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗာရမ္မဏာကား နာတိပရိပ္ပန္နန ဖြစ်သတည်း။
ဤအကြောင်းကိုကား ဋီကာ၊အနုကိုနှော၍ ကြည့်။

မလဂ္ဂဟိတံ-အညစ်အကြေး လိမ်းကျံသော (ကြေးတင်
သော၊သံချေးတက်သော၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) စုဏ္ဏတေလ ဝါ
လဏ္ဍာပကေန-ပြာမုန့်၊ဆီ၊ ဆိတ်မွေး စသည်တို့ဖြင့် ပြီးသော
ကရုတ်ခွေဖြင့်(ပြာမုန့်၊ဆီ၊သားမြီး ကရုတ်ခွေဖြင့် သော်လည်း
ဟူ)

ဝါလကား အဿာဒိလောမ ဝါစကတည်း။ အချို့သောသူတို့ကား
“သံမုန့်ရောသော ဆီ သားမြီးထွေးဖြင့်”ဟုကုန်၏။ မသင့်။ အဏ္ဍာပက
စုဗ္ဗဒုက နှစ်ပုဒ်သည် ဒနိုး၏ တည်ရာ ဟောချည်းတည်း။ ဤကို ရည်၍
မဟုတ်တုံလော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ ဝါလဏ္ဍာပက ဟူသည်ကို
ဋီကာ၌ “ဝါလဏ္ဍာပကံ ဇဇ္ဇက လောမာဒိဟိ ကတစုဗ္ဗဒုကံ”ဟု မိန့်
အပ်ပြီ။ သာရတ္ထဒီပနိ၌လည်း “စုဏ္ဏတေလ ဇဇ္ဇက လောမာဒိ ကတ
စုဗ္ဗဒုကေန”ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

စုဏ္ဏတိ စုဏ္ဏယတိ ဣတော စိတော စုဏ္ဏယတိတိ စုဏ္ဏံ၊ (ပြာမုနိ စသည် ရစေ) တိလဿ ဣဒံ တေသံ၊ (ဆီသာမန်ရစေ) ပိသေသန သီတုဏှံ ဟရိတံ အလံ ဝါလံ၊ (အမြီးနှင့်တကွသော သားမွေးရစေ) ဝါလံ လာတိ ဂဏှာတိ ဇေတနာတိ ဝါ ဝါလံ၊ (အမြီးရစေ) အန္တိ သဒိပမာဓေယျဿ ဥပဂစ္ဆတိ တျဏှုပကံ(ကရုတ်, ခေါင်းခုသာမန် ရစေ) န္တိဿ ဣော၊ ဂဿစ ကော၊ ဝါလေန ဇေကာဒိ လောမေန ကတံ အဏှုပကံ ဝါလဏှုပကံ၊ (ဆိတ်မွေးဆိတ်မြီး စသည်ဖြင့် ပြီး သော ကရုတ်ခွေ ခေါင်းခု ပိသေသ ရစေ) ဤသုံးပါးကား သံချေးကို စားတတ်သည်ချည်း ဖြစ်ရကား စုဏ္ဏဉ္စ တေလဉ္စ ဝါလဏှုပကဉ္စ ဟု နှိတ်တွဲ၊ ဤအကြောင်းကိုသိလိုမှ သုတ္တသင်္ဂဟ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာကိုကြည့် လေ။

ဤတွင် ယောဇနာဆရာ သတိချွတ်လေစွ၊ မှားလေစွ၊ အသို့ မှား သနည်း၊ စုဏ္ဏတေလနှင့် နောက်ပုဒ်ကို သမာသ် မကြံ၊ စုဏ္ဏတေလေန ဟု ဝိဘတ်ဆုံးစေ၍ ကြံခြင်း၊ ဝါနှင့်လကို တပုဒ်တည်း သားမွေး သား မြီး ဟော မယူမှ၍ အဏှုပကကိုလည်း ဒိန်း၏ တည်ရာ မဟောမှ၍ ဝါကို သမုစ္စယံတ္ထကြံခြင်း လနှင့် ဏှုကိုလည်း “လခုတိ ဟိံသတိ မလဘာဝန္တိ လဏှု” ဟု ကြံခြင်း၊ ‘လဏှုစ တံ ဥပကဉ္စာတိ လဏှု ပကံ’ ဟုကြံခြင်း၊ ဤအလုံးစုံသည် မှားသည်ချည်း၊ မသင့်သည်ချည်း။

သဗ္ဗရဏ-ရွေ့ရှား၊ မဏ္ဍလံ-အဝန်းကို (လုံးသော အရေး ကို) သန္တိရုဇ္ဈိတွာ-နှုတ်စိုက်၍၊ ပိနယတိတပေတိ-ပျိုစေတတ်၏၊ (ရောင့်ရဲစေတတ်၏သော်လည်းဟူ) ဝါ၊ ပိနယတိ ဝဇေတိ-ပွား စေတတ်၏၊ (ဖရဏရသာဉ္စ ကံကား ကာယဿ လာ) သြဒဂျ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-တက်ကြွသောအဖြစ်လျှင် ထင်သောအခြင်းအရာ ရှိ၏။

ဥဒ္ဓံ အဇတိ ဂစ္ဆတိတိ ဥဒဂ္ဂံ၊ ဥဒဂ္ဂဿ ဘာဝေါ သြဒဂျ၊ (ဝိဂ္ဂဟ) ခုဒ္ဒကာပီတိကား ကြက်သီးမွေးညင်းထကာ တကြိမ်သာဖြစ်သည်၊ ခဏိကာပီတိကား အထပ်ထပ်ဖြစ်သည်၊ ဤကား အထူး၊ (ပုဏ္ဏဝလ္လိက ကျောင်ကား သိဟိန္ဒုကျန်း၌ရှိသတည်း)

ဣမာယ ဝေလာယ-ဖြင့်၊ စတသော ပရိသာ-တို့သည်၊ မဟာ စေတိယံ-ကို၊ ဝန္တန္တိ ဝတ-ရှိခိုးကုန်သည်တကား၊ သုခေတလေ-

ပြန်ပွားရေးမှ)

အင်္ဂတေအပြင်၌၊ (ဇဗ်အပြင်ကိုယူ) ပဟဒုစိတြဂေဏ္ဍကော
 ဝိယ-ခတ်အပ်သော အိမ်ကျင်ကဲ့သို့၊ ဗာရာဏသီ - အိမ်မှူး၌၊
 (အိမ်ဦး၌၊ ကြမ်းပြင်၌သော်လည်းဟူ) (ဗာရာဏသီမှ အိမ်၌ပေး)
 ဂဏသဏ္ဍာယသဒ္ဓံ-အပေါင်းသရဏ္ဍာယ်သံကို၊ (ပရိတ်ရွတ်သံ
 ဟူလိုသည်) ယေ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂတိာ-သွား
 လေ၍။ ပ။ လဘန္တိ-ရကုန်၏။ ဣမေ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဧညာ
 ပတ - ဘုန်းရှိလေကုန်စွ တကား၊ (ပညာတိ မေ ဟု အချို့ စာ
 ရှိ၏။ မသင့်) ပူရိတဝတ္ထိဝိယ-ပြည့်သော စည်ပေါင်းကဲ့သို့၊ ပက္ခန္ဓ
 ပဗ္ဗတကုန္တိဝိယ-စီးသော တောင်ဝှမ်းကဲ့သို့၊ အနုပရိပုရံ-ပြည့်
 သည်။

အနုပရိပုရံ ရှိမှ ‘အဘန်တလဲလဲ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဝေဠုသည်’ ဟု
 ပေး၊ ဥဗ္ဗေဂထက် နိဗ္ဗလ စိရဋ္ဌိတိက ဖြစ်ရကား ဖရဏ အားကြီးသ
 တည်း။

ပဉ္စဝိဓာ-သော၊ သာပနေသာဝိတိ-သည်၊ ဂန္တိ-ပဿဒ္ဓိ၏
 တည်ရာကို၊ (အကြောင်းကို၊ တိုက်ကို၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) တိုက်
 ကိုပေးရာ၌ ‘ပဿဒ္ဓိယာ နိမိတ္တဘာဝေန’ ဟု ဝိသေသန လာ။
 ဂဏ္ဍန္တိ-ယူလျက်၊ ပရိပါကံ-ရင့်ခြင်းသို့၊ ဂန္တိန္တိ-ရောက်
 လျက်၊ ဝါ၊ သော၊ ဝိတိ-သည်၊ (သော်လည်းဟူ) ကာယပဿဒ္ဓိ
 စ-၎င်း၊ ဝိတ္တပဿဒ္ဓိ စ-၎င်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓံ-သော၊ ပဿဒ္ဓိ-
 ကို၊ ပရိပူရေတိ-၏၊ (ဤနည်းကိုမှီ၍ နောက်နောက်ကို သိလေ)

အပ္ပနာ မဟုတ်ရကား တာသု ဌပေထွာ အပ္ပနာသမာဓိ မိန့်သော်၊
 ဆဒ္ဓေတဗ္ဗကို ပြပြီး၍ ဂဟေတဗ္ဗကို ပြလိုရကား ပူရိတာ ဣတရာဒ္ဓေဝိ
 ဣဓယုဇ္ဇန္တိ မိန့်သော်။

ဣတရာ - သော၊ ဒ္ဓေဝိ - နှစ်ပါးသော သမာဓိတို့ကိုလည်း၊
 ပူရိတာ-ပြည့်စေခြင်းသည်၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ယုဇ္ဇတိ-၏၊ ယုဇ္ဇတိ
 ဟု ဧကဝစနန္တိနှင့် ရှိသည်ကို ရည်သတည်း။ ယုဇ္ဇန္တိ ဟုရှိမှ
 ကား ဣတရာ-သော၊ ဒ္ဓေဝိ-နှစ်ပါးသော သမာဓိတို့ကိုလည်း၊
 ပူရိတာ-ပြည့်စေတတ်၏ (ဝိတိ ကတ္တာလော) ဒ္ဓေဝိ-နှစ်ပါးသော
 သမာဓိတို့ကိုလည်း၊ ဣဓ-၌၊ ယုဇ္ဇန္တိ-န်၏ (သမ္ပန်)

သုခ တက္ကရိယာယံ ဟူရကား တံ သုခံ ကရောတိတိ အတ္တော မိနိ
သော်၊ သုဋ္ဌဝါ ခါဒတိလည်း တပိကင်၊ ခဏတိလည်း တပိကင်။

ဥပဖြူဟနရသံ-ပွားစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဣဋ္ဌာရမ္ပဏပဋိလာ
ဘ တုဋ္ဌိ-ဣဋ္ဌာရုံကိုရသဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းသည် (ရခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းသည် သော်လည်းဟူ) ပဋိလဒ္ဓ ရသောနု
ဘဝနံ-ရသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသည်၊ ကန္တာရ
ဝိန္ဒုဏ - သဲပုတ်ခရီး၌ ပင်ပန်းသောသူအား၊ (အမျိုးကား 'ကုန်
ပြီးသော ခရီးခဲရှိသော သူအား' ဟုကုန်၏ မသင့်)

ကံ ဥဒကံ တာရေတိ ဧတ္ထာတိ ကန္တာရံ၊ (သာရဏ္ဍဒီပနိ)
ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား 'ကေန တရန္တိ ဧတ္ထာတိ ကန္တာရံ' ဟူ၏။

ရှေးကား ရေသည် လူကို ခဲရာဟူလို၊ နောက်ကား ရေဖြင့် ခရီးကို
လွန်ရာ ဟူလို။

ခေဒံ ဂတော ဝိန္ဒူ၊ ဝနန္တောဒက ဒဿန သဝနေသုဝိယ-
တော၌ ရေကို မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်းတို့၌ ကဲ့သို့၊ ဝနမော ဝနန္တံ၊
(သွတ္တ) ဗုဒ္ဓပရေတော-အပူဖြင့် နှိပ်စက်သည်၊ တသိတော-
မွတ်သည်၊ ပိပါသိတော-သိပ်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍ (ထည့်) ဇာ
တထရ ဝန သဏ္ဍာ-အိုင်၊ တောအုပ်သည်၊ ဥပ္ပလဒလနာဋိ
ပတ္တာဒိနံ-ကြာပွင့်ချပ်၊ အရိုး၊ အရွက်စသည်တို့ကို၊ (ငါတို့ဆရာ
ကား အဘိဓာန်၌ ဒလ၊ ပတ္တသည် အရွတ်ဟောချည်း ဟူသည်
ကို ထောက်သော်ကား 'ကြာရွက်ရိုးတံ ကြာရွက်စသည်တို့ကို'
ဟုလို၏) ဥပ္ပလ ပဒုမ ကုမုဒါဒိနံ-ကြာနိ၊ ကြာဖြူ၊ ကြာပုဏ္ဏနိကံ
ပဒုမာ၊ ကုမုဒြာ စသည်တို့ကို၊ ဘိသမုဋ္ဌာလပေါက္ခရာဒိနံ-ကြာ
စွယ် ကြာရင်း စသည်တို့ကို။

ဆာတဘယံ ဘိသတိ ဝိနာသေတိတိ ဘိသော၊ (ငါတို့
ကျေးဇူးရှင်) အဘိဓာန်ဒီကာ၌ 'ဘာသ ဒိတ္တိယံ၊ အာကာရသိ'
ဟူရကား 'မူလေ ဇလေဝါ ဘာသတိ ဒိဗ္ဗတိတိ ဘိသော'
ဟုလို၏။ မူလေ ဇာယတိတိ မူဇ္ဇာလော၊ အညဏ္ဍေ အလော၊
ရဿာဒိ၊ ဇုတ္တံစ၊ ပုသတိ ဝုမ္မိ ဟုတ္တာ ဘဝတိတိ ပေါက္ခရာ၊ ပုသ
ဝုမ္မိမိ၊ ခရော၊ သဿ ကော၊ ပေါက္ခရေ ဇလေ ဇာတာတိ ဝါ

ပေါက္ခရံ၊ ဘိသဉ္ဇ မူဠာလဉ္ဇ ဘိသမူဠာလံ၊ ပေါက္ခရဿ ဘိသ
မူဠာလံ ဘိသမူဠာလပေါက္ခရံ။

မဒ္ဒါလဝမူလာနိ-ဟင်းရုံ၊ မြစ်တို့ကို၊ (ခေတာက်မြစ်တို့ကို)
မဒ္ဒ လဝတိ ရဟဘီတိ မဒ္ဒါလဝံ၊ (မန္ဒာလကမူလာနိဟု အချို့
စာရှိ၏၊ ဤအနက်ပင်) ခန္ဓေ-ဌ၊ ဝိပိတွာ-ပစ်၍၊ (တင်၍သော်
လည်းဟူ) ရှေးလည်ကိုရိုက်၍ နောက်သို့ တဘက်တစပစ်လိုက်
သည်ဟူလို။

စိတ္တဿ-၏၊ ဧကဂ္ဂဘာဝေါ - တခုသော အာရုံ ရှိသည်၏
အဖြစ်၊ သမာဓိ-သည်၊ ပါမောက္ခလက္ခဏောစ-အကြီးဟူသော
လက္ခဏာလည်းရှိ၏၊ (အကြီးပြုံးသောလက္ခဏာလည်းရှိ၏သော်
လည်းဟူ) အဝိက္ခပလက္ခဏောစ - မပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာ
လည်းရှိ၏။

ထိုတွင် ပါမောက္ခလက္ခဏာကိုချဲ့လိုရကား ယထာ ဟိ ကုဋ္ဌာဂါရ
စသည်မိန့်သော်။ အဝိက္ခပလက္ခဏာကိုချဲ့လိုရကား ယထာစသေနံ
စသည်မိန့်သော်။

အဝိသာရလက္ခဏာ-မရွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ ဝါ-ကား၊
အဝိက္ခပလက္ခဏာ-သမ္ပယုတ်တရားတို့၏မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခ
ဏာရှိ၏၊ (သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မပျံ့လွင့်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ
၏သော်လည်းဟူ) နှာနိယစုဏ္ဏာနံ - ရေချိုး ကသယ်မုန့် တို့ကို၊
ဝိသေသတော ယေဘုယျေန-များသောအားဖြင့်၊ န အတိဿ
ယေန ဟု လှန်၊ (အနဲ့) ဝါ၊ ဝိသေသတော အတိဿယေန-လွန်
သောအားဖြင့်၊ (ထူးသောအားဖြင့်သော်လည်းဟူ) မရသာရတ္ထ
ဒိပနိအလို သန္တာနုဋ္ဌိတိဖြစ်သော သမာဓိကိုသာ ပဒဋ္ဌာန ဟု
ယူ၊ ခဏဋ္ဌိတိကို မယူလင့်။

အသဒ္ဓိယာဿ အဘိဘာနတော အဝိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံကား ဝိဂ္ဂ
ဟ-ပြု။ ဝိဂ္ဂဟစစ်ကား.....အသဒ္ဓိယံ ဤသတိ အဘိဘဝတီတိ ဤသိယံ၊
(ဤသခတ်၊ ဣပစ္စည်း) ဤသိယမေဝ ဣန္ဒြိယံ ကား ... ဝိဂ္ဂဟစစ်
တည်း။ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဤသိယသည်ပင် ဣန္ဒြိယ ပြီးသတည်း၊ ဤကို
သိလိုမှ မဏိသာရမဉ္ဇူကို ကြည့်လေ။

အဓိမောက္ခ လက္ခဏေ ဝါ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ ဣန္ဒြိယံကား
ဝိဂ္ဂဟစစ်ပင်၊ ကတ္တု၊ သာဓန ဣန္ဒြိယာတ်၊ ဣပ္ပပစ္စည်း၊ ခြံဒဿဟူသော
သဒ္ဓန္ဒိတိသုတ်ဖြင့် 'ဒ' အက္ခရာကို ခြံပြု၊ ဣပ္ပပစ္စည်း၌သုတ်ကြီးဖြင့် ဣလာ၊
ဤကို သိလိုမှ သဒ္ဓန္ဒိတိ၊ ပဋ္ဌာနသာရဒိပနိတို့ကို ကြည့်လေ၊ ယောဇနာ
၌ကား ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ ဣန္ဒြိယံ တိ တဒ္ဓိတ ဝိဂ္ဂဟော၊ ယဒါဒိနာ
ဣယော၊ ဣန္ဒြိယဒ္ဓေ အကာရဿ ယော-ဟူ၏။

သာ ပနေသာ သဒ္ဓါ - သည်၊ သမ္ပသာဒန လက္ခဏာစ-
ကြည်စေခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏၊ သမ္ပက္ခန္ဓန လက္ခဏာစ-
သက်စေခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-ဒါန သီလ စသည်၌ မသက်ဝံ့သည်ဖြစ်၍ နောက်
သို့သာ ဆုတ်ပြန်လတ်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ငါစင်ရှိပြီးရကား
လိုက်လည်း ဟူဘိသကဲ့သို့ သက်စေတတ် ဟူလိုသတည်း၊ ဆရာတို့
ကား "ပြေးဝင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏" ဟူကုန်၏။

ပက်သေဝါလ ပဏကကဒ္ဓမံ-ညွန်ပြစ်၊ မှော်၊ ငါးပသိ၊
ညွန်ပျောင်းကို (ရွံ့၊ မှော်၊ ရေညှိကိုသော်လည်းဟူ)

"ပင်္ကော ကဒ္ဓမတော ဃနိဘူတော ဟောတိ" ဟူရကား ကဒ္ဓမ
ထက် ပက် ခဲသည်၊ ပြစ်သည်၊ သေဝါလာ တိလဗိဇ္ဇေ၊ သင်္ခါစ
ပဏကာဒယော - ဟူသော သေလအပြား၌ ပဏကကို အသီးဆိုပြီး
ရကား ဤ၌ သေဝါလ သဒ္ဓါဖြင့် တိလ ဗိဇ္ဇမည်သော မှော်၊ သင်္ခမည်
သော မှော်ကိုသာ ယူ၊ အထူးကို သိလိုမှ အဘိဓာန်ဇိကာကို ကြည့်
လေ၊ ပဏကဖြင့်ကား "ပဏကံ ပိစ္ဆလံ ဥဒကမလံ" ဟု ဇိကာ၌ မိန့်
ရကား သလိပ်ကဲ့သို့ ချွဲသောရေ၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်သော ပဏက
မျိုးကို ယူ။

သံရက္ခိတံ-ချောက်ချားသည်၊ အာဝိလံ-နောက်နက် သည်၊
လုလိတံ-လှုပ်ရှားသည်၊ ကလလီဘူတံ၊ ညွန်သဘွယ်ဖြစ်သည်၊
(ညွန်ဖြစ်သည်)

ဩကပ္ပနလက္ခဏာ-အာရုံသို့သက်၍ ကြံခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
အနုပဝိသိတွာ ဝေမေတန္တိ ကပ္ပနလက္ခဏာ (ဇိကာ)၊ အချို့ကား
ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟူကုန်၏၊ မသင့်။

ပြန်ပွားရေးမှ

ပက္ခန္ဓနရသာ-ပြေးဝင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အကာဠုသိယပစ္စု
ပဋ္ဌာနာ - မမည်းညစ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။
(ငါတို့ကျေးဇူးရှင်) 'အနာဝိလဘာဝေါတိ အက္ခော' ဟူသော
ဋီကာ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ စကားကျန့်ညစ်စွာ သင့်မြတ်စွာ တိုက်ရိုက်
ပေးမှုကား 'မနောက်နက်ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏'
ဟု ပေး။ သဒ္ဓေယျပတ္ထု ပဒဋ္ဌာနာ-သဒ္ဓေယျပတ္ထုလျှင် နိုးစွာ
သောအကြောင်းရှိ ၏။

'ရတနတ္ထယံ ကမ္ပံဖလဉ္စ သဒ္ဓေယျပတ္ထု' ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ 'ဗုဒ္ဓါဒိ
ဝတ္ထုနိ သဒ္ဓေယျာနိ' ဟူသော မူလဋီကာ၏ သံဝဏ္ဏနာဖြစ်သော 'ဗုဒ္ဓါဒိ
ဝတ္ထုနိတိ ဣတ္ထ ဣလောက ကမ္မ ဖလ သမ္ပန္နာပိ သင်္ဂဟိတာတိဒဋ္ဌဗ္ဗံ'
အနုဋီကာမိန့်ရကား ရတနာသုံးပါး၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သဒ္ဓေယျပတ္ထု
ယူ။ အချို့ နိဿယတို့၌ ရတနာသုံးပါးတို့ကိုသာ သမ္ပန္နံ၏။ မသင့်။

သောတာပတ္တိ ယင်္ဂ ပဒဋ္ဌာနာ - သောတာပတ္တိ အင်္ဂါလျှင်
နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

'စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊
သပ္ပုရိသုပသေဝနံ သဒ္ဓမ္မသဝနံ ယောနံသော မနသိကာရော၊ ဓမ္မာနု
ဓမ္မာပိပတ္တိ၊ ဣမာနိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိ ယင်္ဂါနိ' ဟု
အင်္ဂုတ္တရစတုက္ကနိပါတ်၌၎င်း၊ သဗ္ဗုရိသ သံသေဝနာ စသည်ဖြင့် ဣတိ
ဝုတ်အဋ္ဌကထာ၊ မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာစသည်၌၎င်း မိန့်ရကား
သဗ္ဗုရိသုပသေဝန စသော လေးပါးကို သောတာပတ္တိယင်္ဂ ဟု ယူ။
ဂဏ္ဌ၌ကား 'စတ္တာရိ သောတာပတ္တိ ယင်္ဂါနိ၊ ဗုဒ္ဓေ အဝဇ္ဇပသာဒေါ၊
ဓမ္မ သံဃော အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိတိ' ဟု မိန့်ရကား ဗုဒ္ဓေ
အဝဇ္ဇပသာဒ စသောလေးပါးကို ယူ၏။ ယခင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ
တို့နှင့်မညီ၊ အကြောင်းသာဓက မရှိမှုကား မမိန့်ပေရာ၊ ကျမ်းအထူး
ရှာလေ၊ ကြည့်လေ။

ဟတ္ထ ဝိတ္တဗိဇာနိဝိယ-လက်၊ ဥစ္စာ၊ မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-
ကုန်၏။

သဒဓကကား ... 'သဒ္ဓါ ဟက္ခောနာမ၊ အရိယဘာဝတော' စသော
သုတ်၊ သဒ္ဓိဝေပိတ္တံ စသောသုတ်၊ သဒ္ဓါဗိဇံ တပေါဂုဋ္ဌိ စသောသုတ်တို့ကို
ထောက်လေ။ သဒိသအဖြစ်ကို 'ကုသလဓမ္မာနံ အာဒါနေ ဟက္ခော ဝိယ

သံဗုဒ္ဓသမ္မတ္တိ နိဗ္ဗာဒန ဝိတ္တံဝိယ၊ အမတကသိဖလဖလန ဇိဒ္ဓိဝိယ ဒဠုပ္ပံ’ ဟူသော မူလဒီကာ၊ သာရက္ခဒီပနိဒီကာပါဌတို့ကို အစဉ် လျှောက် သဖြင့်မှတ်လေ၊ (သာရက္ခဒီပနိဟူသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာကိုဆိုသည်)

ဥပထမ္ဘနလက္ခဏာဉ္စ-ထောက်ပံ့ခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏၊ ပဂ္ဂဟလက္ခဏာဉ္စ - အားပေးခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏၊ အနု ဗလပ္ပဒါနံ ပဂ္ဂဟော၊ (ဒီကာ)

ရှေးကို ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား ယထာပိ စသည်မိန့်သော်။

ထုဏှပတ္တန္တေန-ထောက်တိုင် ထောက်သဖြင့်၊ ထုဏန္တိ ထန္တံ၊ (ဝိနိန္တယဒီကာ) ဝိရိယပထန္တေန- ဝိရိယတည်းဟူသော ထောက်တိုင်ဖြင့်။

နောက်ကို ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား ‘ယထာ ပန’ စသည် တက်သော်။

သင်္ဂါမေ-ပေါင်းရုံးစု၊ ဩလီယေယျ-ဆုတ်နစ်၊ ဥာဒ္ဓိပတိ- ချီ၏၊ ပဂ္ဂဏှာတိ- မြင့်၏၊ (အားပေး၏သော်လည်းဟူ) ဝိရိယာ ရန္တ ဝတ္ထု ပဒဋ္ဌာနံ - ဝိရိယာရန္တ ဝတ္ထုလျှင် နိုးစွာသော အ ကြောင်းရှိ၏။

အာရန္တဝတ္ထုကား ရှစ်ပါးတည်း၊ ထိုအာရန္တဝတ္ထုကိုကား “ဣဓာ ဝုသော ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ခေါမေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ကမ္မံ ခေါပန ကရောန္တေန သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ပန မနသိကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝိရိယံ အာရက္ခာမိ၊ အပတ္တဿ ပတ္တိယာ အန ဝိဂတဿ အဝိဂမာယ အသန္တိကတဿ သန္တိကိရိယာယာတိ၊ သော ဝိရိယံ အာရက္ခတိ၊ အပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဝိဂတဿ အဝိဂမာယ အသန္တိကတဿ သန္တိကိရိယာယ ဣဒံပဋ္ဌပံ အာရန္တ ဝတ္ထု” စသော အစဉ်ဖြင့် သင်္ဂါတိ သုတ်၌ လာသည်ကို ကျိတကျုသရပ်၊ စေကာမျှ ပြအပ်သော “မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ မဂ္ဂေါ ဂတော၊ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ ကမ္မံ ကတံ၊ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော ဥပ္ပန္နော ဝိလောနာ ဝုဠိတော ဟောတိ၊ အစိရ ဝုဠိတော ဂေလညာ၊ ဂါပံဝါ နိဂပံဝါ ဝိဏ္ဏာယ စရန္တော နုလဘတိ၊ လူခဿဝါ ပဏိတဿဝါ ဘောဇနဿ ယာဝ ဒတ္ထံ ပါရိပူရိလဘတိ။ ပ။ ပါရိပူရိန္တိ တောနိ အနုရူပ ပစ္စဝေက္ခဏာ

ပြန်ပွားရေးမှ)

သဟိတာနိ အဋ္ဌဗိရိယာရမ္ဘဝဏ္ဏ။နိ၊တံ မူလိကာနိဝါပစ္စေဝက္ခဏာ’
ဟူသော မူလိကာပါဌ်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သိလေ။

ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ-ထင်ခြင်းလက္ခဏာ၌၊ (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ)
အာရုံသို့ကပ်၍တည်ခြင်းလက္ခဏာ၌၊အာရုံကို မစွန့်ခြင်းလက္ခဏာ၌၊(သဒ္ဒတ္ထ)

စိရတကာဒိအာရမ္မဏံ ဥပဂတိံ ဌာနံ အနိဿဇနံဝါ အာရမ္မဏဿ ဥပဋ္ဌာနံ။ (ဇိကာ)

အဝိလာပန လက္ခဏာစ - မပေါ်စေခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... သတိသည် ဗျာဓိတောင်းကဲ့သို့ အာရုံ၌ မပေါ်စေ မူ၍ ကျောက်ဖျာကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်ထားသည်၊ အောက်မေ့သည်၊ မမေ့ မလျော့ခြင်းကိုပြုသည်ဟုလိုသတည်း။

ဥပဂ္ဂဏ္ဍနလက္ခဏာစ-ထောက်ပံ့ခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏၊ (အားပေးခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏သော်လည်းဟူ)ဘဏ္ဍာဂါရိကော - ဘဏ္ဍာပိုးသည်။ (ဘဏ္ဍတရောလည်း အချို့စာ ရှိ၏၊ အနက်တူပင်) သာပတေယျံ-ဥစ္စာနှစ်သည်၊ (ဝေါဟာရတ္ထ) ဥစ္စာရှင်စီးပွားသည်၊(သဒ္ဒတ္ထ)

သံ ဝုစ္စတိ ဓနံ သဿ ဓနဿ ပတိ သံပတိ၊ သံပတိဿ ဟိတံ သာ ပတေယျံ။ (ဝိဂ္ဂဟ)

ဂတိယော - ဖြစ်ခြင်းတို့ကို၊ သမန္ဓေသိတွာ - စုံစမ်း၍၊ (ကောင်းစွာရှာ၍)အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် ကြိုယာဝိသေသနလော၊အပရာနယောကား ရသစသည်ကိုသာ လဲလှယ်သည်။

အသမ္မောသနရသာ-တွေဝေခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း ဟူသော ကိစ္စရှိ၏။

သမ္မောသ ပစ္စနိကကိစ္စံ အသမ္မောသော၊ နသမ္မောသာ ဘာဝမတ္တံ၊ (ဇိကာ) ထို့ကြောင့်ရကား ‘မတွေဝေခြင်းကိစ္စရှိ၏’ဟု သာမန်မပေးလင့်။

ဝိသယာဘိမုဒိဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-စိတ်၏အာရုံသို့ ရှေးရှုဖြစ်ကြောင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။

အညတော အာဂတိံ ဝိတ္တံ ဝိသယေ အဘိမုခေါ ဘဝတိ
တောယာတိ ဝိသယာဘိမုခဘာဝေါ။ (ဇိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)
ထို့ကြောင့်ရကား ဘာဝတ္ထထင်အောင်ပေးသော အချို့သော
သူတို့၏ အနက်သည် မသင့်။

ကာယာဒိ သတိပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာနာ-သတိ၏ အာရုံ ဖြစ်သော
ကာယအစရှိသည်လျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဝါ-ကာယ
အစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိသော၊ သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နိုးစွာသော
အကြောင်းရှိ၏။

ရှေးကား ကာယာဒိနှင့်သတိပဋ္ဌာနအရတူ၊ အာရုံနှင့်နှိုင်းတည်း။
နောက်ကား ကာယာဒိအရ အာရုံ၊ သတိပဋ္ဌာနအရ အာရမ္မဏိက။ ရှေး
သတိလျှင် နောက်သတိ၏ပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်သည်ဟူလို။

သတိယာ ဝတ္တုတူတာ ကာယာဒယော ကာယာဒိ သတိ
ပဋ္ဌာနာ၊ သတိယော ယေဝဝါ ပုရိမာ ပစ္ဆိမာနံ ပဒဋ္ဌာနံ
(ဇိကာ)

အဋ္ဌကထာယံ ပန - မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ ဆရာ အယူ
တော်၌ သုဒ္ဓါအဋ္ဌကထာအယူ၌ ဟေတု (အထူး)

ယထာ ဟိ စတုတ္ထတ္ထိကကား ဩဘာသန လက္ခဏာကိုဖြင့်သည်
ယထာပန ဆေကောကား ပဇာနန လက္ခဏာကို ဖြင့်သည်။

ဟိန ပဏိတ ကဏ္ဍ သုက္က သပ္ပုဒိဘာဂ အပ္ပုဒိဘာဂ-ယုတ်သည်၊
မြတ်သည်၊ မည်းသည်၊ ဖြူသည်၊ တူသောအဘို့ရှိသည်၊ တူသောအဘို့
မရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မ-တို့ကို၊ အက္ခလိတ ပဋိဝေဓ လက္ခ
ဏာ-မချော်သော သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကုသလိသာသနိတ္တ ဥသု
ပဋိဝေဓောဝိယ-လိမ္မာသော လေးသမားသည် ပစ်အပ်သော မြား၏
စူးခြင်း ကဲ့သို့တည်း။ ဝိသယောဘာသ ရသာ- အာရုံကို ထွန်းပခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ အရည ဂတ သုဒေသကောဝိယ-တော၌ ကျင်လည်သော
ခရီးညွှန်သူကဲ့သို့တည်း။

နာဠိယာ - တင်းဖြင့်၊ မဟာတုလာယ - ချိန်ကြိုးဖြင့်၊ ဝိတိ
သောမနဿ သမ္ပယောဂတော - ဝိတိ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော
သောမနဿနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။

ယေဘုယျ၊ ပရိဗုဒ္ဓ၊ ကိစ္စအားဖြင့်သာ ဝီတိ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော သောမနဿကို ဆိုသည်။ ဝီတိဗိပ္ပယုတ် သောမနဿကိုလည်းသပြိုတ် သည်ပင် ယူ (အနုအလို)

ဝါ ဝီတိ သောမနဿ သမ္ပယောဂတော-ဝီတိ သောမန သန္တံ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။

ဝီတိနှင့် သောမနဿကို နှိပ်ပြု၍ သောမနဿ ဝေဒနာကြောင့်သာ ပုဂ္ဂိုလ် သုမနမည်သည်မဟုတ်၊ ဝီတိကြောင့်လည်း သုမနမည်ပါ၏ယူ (မရသာရတ္ထဒီပနီအလို)

အနုပဟာဇဏိ၊ အနုသဗ္ဗိကာစ ဝီတိ သောမနဿ သမ္ပယောဂတော တိ ဝုက္ခော ယေန ယောဂါ သုမနော ဟောတိ၊ တံ သောမနဿန္တိ ဝုစ္စ တိတိ၊ ဝီတိယာစ သောမနဿ ဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဝိနာပိ ကာယေန ဝတ္ထုနာ သာတ ဝေဒနာ သမ္ပယောဂတောတိ ယောဇေ တဗ္ဗံ၊ ဝေဉ္စ နိဗ္ဗိတိက သောမနဿဉ္စ သင်္ဂဟိတံ ဟောတိတိ ဟူသော ဋီကာဝယ် အထူးထွက်သော စကားတည်း။

ဝါ ဝီတိ သောမနဿ သမ္ပယောဂတော - ဝီတိဖြင့် မှတ် အပ်သော သောမနဿနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။

ဝီတိ ဥပလက္ခိတံ ဝါ သောမနဿံ၊ သဒ္ဓိဝိကံ နိဗ္ဗိတိကဉ္စ သောမနဿန္တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဇ္ဇော (ဋီကာ)

သုမနဿ ဘာဝေါ သောမနဿံ၌ ပဌမဝိကပ်အလိုသော် ပဋ္ဌာန အားဖြင့် သဒ္ဓိတိက သောမနဿ၊ အပဋ္ဌာနအားဖြင့် နိဗ္ဗိတိကသောမန ဿရစေ၊ ဒုတိယဝိကပ်အလိုသော် ဝီတိသောမနဿရစေ၊ တတိယ ဝိကပ်အလိုသော် သောမနဿနှစ်ပါးရစေ၊ ဒုတိယဝိကပ်၌ ဝီတိသည် ဘာဝဏ္ဍဖြစ်သည်ကား အလွန်ခဲစွ။

ပဝတ္တသန္တ တာမိပတယျ-ဖြစ်ဆဲသောသန္တာန်၌ အကြီး ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဖြစ်ဆဲဥပါဒိဏ္ဍကအစဉ်၌ အကြီးဖြစ်၍ ဖြစ် သည်သော်လည်းဟူ)

ပဝတ္တနှင့် သန္တတိကား အရအတူ၊ အချို့ကား အထူးဟူကုန်၏၊ ပဝတ္တသင်္ဂါတာယစ သန္တတိယာ အမိပတိသန္တုတံ-ဟူသော ဋီကာ စသည်နှင့် မညီ၊ ထို့ကြောင့် မသင့်။

နာမ်ဇိဝိတ၊ ရုပ်ဇိဝိတနှစ်ပါး၏ သမာနုလက္ခဏာကို ပြလိုရကား (ပြလိုသောကြောင့်)လက္ခဏာဒီဟိ ပန အတ္တနာ အဝိနိတုတ္တာနံ စသည် မိန့်သော်။

အတ္တနာ-နှင့်၊ အဝိနိတုတ္တာနံ - မက္ခေပြားကုန်သော၊ ယာ ပယိတဗ္ဗ ဓမ္မ ပဒဋ္ဌာနံ-မျှစေအပ်သောတရားလျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။(ဆရာ့အနက်) အာဟာရစသည်ကို ယာပယိ တဗ္ဗဓမ္မဟု ယူ။(ဂဗ္ဘိ) ဝါ-မိမိလျှင်ဖြစ်စေအပ်သော ဓမ္မလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

နာမ်ဖြစ်အံ့၊ ဇိဝိတကြည်သော သဟဇာတ်ကို၊ ရုပ်ဖြစ်အံ့၊ ဘုတ်ကို ပဒဋ္ဌာနဟု ယူ၊ ဤနောက်သာ အသင့်။

ထိုသဟဇာတ်တရားကို ဇိဝိတိန္ဒြေသည် အကယ်အနုပါလနုစသည် ကို ပြီးစေငြားအံ့၊ ထိုတရားတို့အား နိရောဓသည် အသို့မူ၍ ဖြစ်အံ့နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား သန္တေပိ စသည်မိန့်သော်။

အနုပါလနုလက္ခဏာဒိမ္ပိ-သော၊ (အာဒိဖြင့် ပဝတ္တန၊ ဌပန တို့ကိုယူ) ဝိခာနေ-သည်၊ သန္တေပိ-သော်လည်း၊ အနုပါလ တဗ္ဗဓမ္မာနံ-တို့၏၊ (သမ္ပန်ထည့်) အတ္ထိက္ခဏေယေဝ-ရှိသော ခဏ၌သာလျှင်၊ တံ ဇိဝိတိန္ဒြေယံ-သည်၊ တေ ဓမ္မ-တို့ကို၊ အနု ပါလေတိ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ဇိဝိတိန္ဒြေသည် အနုပါလနုစသောကိစ္စတပ်လျှင်း မူလည်း ထိုအနုပါလတဗ္ဗဓမ္မတို့၏ရှိစဉ်သာ စောင့်တတ်၏။ ထိုဓမ္မတို့ နိရောဓသို့မရောက်မီသောငှါမတတ်နိုင်ဟူလို။ ‘ဥဒကံဝိယဥပ္ပလာဒိနိ’ ကား ကြာမရှိသော် ရေအဘယ်ကိုစောင့်မည်နည်း ဟူသောအဏ္ဏအား ဖြင့် မြှင့်သည်။

မိမိသည် မဖြစ်စေအပ်သော် အသို့လျှင် စောင့်နိုင်အံ့နည်း စုဒ္ဓိရှိရ ကား ယထာသကံ။ပ။ပါလေတိ မိန့်သော်။

ယထာသကံ - မိမိဥစ္စာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပစ္စယုပ္ပန္နေ- ကုန်သော၊ ဓမ္မ-တို့ကို၊ ပါလေတိ-၏။

“ဓာတိဝိယ ကုမာရံ” ကား “နို့ ထိန်းသည် နို့ ပို့ တတ်ခြင်းတူကာ မြင်မြင်ဝါးဝါးသော သူငယ်ကို ထိန်းသိမ်း၍မ စောင့်ရှောက်သည်

မဟုတ်၊ မိမိသည် နိစ္စမပြတ် မွေးမြူအပ်သော သူငယ်ကိုသာ ထိန်းသိမ်း ချီယ စောင်မသကဲ့သို့” ဟူသော အတ္ထုဖြင့် မြင့်သည်။

မိမိနှင့် အဝိနိဘုတ္တဖြစ်သော တရားတို့ကို ဇိဝိတိန္ဒြေ ဖြစ်စေသော ဟု ဆိုပြီး၊ ဇိဝိတိန္ဒြေကိုကား အသူ ဖြစ်စေသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား သယံ စသည် မိန့်သော်။

ဝါ၊ အဝိနိဘုတ္တတရားကိုကား ‘ဇိဝိတိန္ဒြေကြောင့်ဖြစ်သော’ ဟု ဆို ပြီး၊ ဇိဝိတိန္ဒြေကား အသူကြောင့်ဖြစ်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား သယံ စသည် မိန့်သော်။

သယံ - မိမိသည်၊ ပဝတ္တိတ ဓမ္မ သမ္ပန္နန္ဒေနဝ-ဖြစ်စေအပ် သော ဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်၊ ပဝတ္တိတိ-၏၊ (သဟဇာတ် တရားတို့ကြောင့် ဖြစ်၏-ဟူလို၊ နိယျာမကော ဝိယကား ဥပမာ ဖြင့် ပြသည်) နိယျာမကော-လှသူကြီးသည်၊ အတ္တနာ ပဝတ္တိ တ နာဝါ သမ္ပန္နန္ဒေနဝ-မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်သော လှေနှင့် စပ်သဖြင့်လျှင်၊ (ရှေ့ကိုမျှော်၍ထည့်) ပဝတ္တိတိဝိယ - ကဲ့သို့ တည်း။

ဤတွင် များစွာသော စာတို့၌ ‘နိယမကော ဝိယ နာဝံ’ ရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ် အဋ္ဌကထာ၊ သစ္စသင်္ခပ အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနီ မည် သော လက်သန်း ငိုကာတို့နှင့် မညီရကား နိယျာမကော ဝိယ သာ လိုသည်၊ နာဝံ ကား မရှိသင့်ပြီ၊ မလိုပြီ ထင်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....လှေနှင့် သဟဇာတ အဝိနိဘုတ္တဓမ္မတူစေ၊ လှေ သူကြီးနှင့် ဇိဝိတိန္ဒြေ တူစေ၊ လှေကို လှေသူကြီးဖြစ်စေသည် စောင့် သည့်ကား လောက၌ ပါကရ၊ လှေသူကြီးကို လှေစောင့်သည်ကား အပါကရ၊ ယင်းသို့ အပါကရ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း လှေသူကြီးသည် လှေ ကြောင့် ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ရကား စောင့်သည်သာ၊ ဖြစ်စေသည် သာ မည်သကဲ့သို့ ဇိဝိတိန္ဒြေလည်း သဟဇာတဓမ္မကြောင့်သာ ဖြစ်ရ ကား သဟဇာတ ဓမ္မသည် စောင့်သည်ပင်၊ ဖြစ်စေသည်ပင် မည်ပါ ၏-ဟူလို။

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သော သူတို့ကား ဥပမေယျ၌ “ပဝတ္တိတိ” ဟူသော သုဒ္ဓကို “ပဝတ္တိယတိ” ဟု ဟေတု ထင်လျှင်း အောင် ပြင်၍ ‘သဟဇာတ ဓမ္မိကံ’ ထည့်၍ သမ္ပန်ကုန်၏၊ ဥပမာ၌လည်း

‘နာဝံ’ကို ယထာရူပာအတိုင်း ယူ၍ ‘ပဝတ္တယတိ’၏ ကံ အဖြစ်ဖြင့် သမ္ပန္နိကုန်၏။ မသင့်။ ဤအကြောင်းကို သိလိုမှ လက်သန်းငိုကာ၊ မာဏ်မဉ္ဇူ။၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ငိုကာ စသည်ကို ကြည့်လေ။

သဟဇာတ ဓမ္မတို့သည် ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် စပ်ကုန်လျက် အခြင်း ခပ်သိမ်း အဘယ့်ကြောင့် မတည်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား နုဘင်္ဂကော ဥဒ္ဓိပဝတ္တယတိ မိန့်သော်၊ အကြောင်းထုတ်လိုရကား အတ္တနောစ ပဝတ္တယိ တဗ္ဗာနံ စ အဘာပါ မိန့်သော်၊ ဘင်္ဂ၌ အသို့နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား နုဘင်္ဂကော ဌပေတိ မိန့်သော်၊ အကြောင်း ထုတ်လိုရကား သယံ တိဇ္ဇမာနတ္တာ မိန့်သော်၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စေလိုရကား ဝိယမာနော။ပ။ သိခံ မိန့်သော်၊ ပါလန ကိစ္စသည် မရှိ၍လော ပုစ္ဆာရှိရကား နုစ။ပ။ ဟိတံ မိန့်သော်၊ အကြောင်း ထုတ်လိုရကား ယထာ။ပ။ တော မိန့်သော်။

တဿ တဿ အနုပါလနာဒိကဿ - ကို၊ သာဓနတော သာဓနန-ပြီးစေခြင်းကြောင့်၊ ဒဿနဋ္ဌန သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသည်ကား အဓိပ္ပါယ်ဏ္ဍ။

အဓိပ္ပါယ်ဏ္ဍကိုပြဆိုပြီး၊ သဒ္ဓတ္ထကို မဆိုပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား ဝစနုတ္ထတော ပန စသည်တက်သော်။

သမ္မာ အဝိပရိတော-မဖေါက်မပြန်၊ ပဿတိ-၏၊ (ဤနည်းချည်း သမ္ပန္နိ) သမ္မာ အဝိပရိတော-မဖေါက်မပြန်၊ အာရမ္မဇော-၌၊ သမာဓိယတိ တိဋ္ဌတိ-တည်တတ်၏ (အညီအညွတ် တည်တတ်၏၊ ကောင်းစွာတည်တတ်၏ သော်လည်းဟူ)

ကရဏ သာဓန၌ သမာဓိယန္တိ တိဋ္ဌန္တိ ဖွင့် အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝာနိ မည်သော လက်သန်း ငိုကာ၌ကား ‘သမ္မာသာမဉ္ဇူ အာဓိယတိ ဇေတေန ဝိတ္တံတိ သမ္မာ သမာဓိ’ ဟု အဝုတ္တ ကတ္တု သာဓန မိန့်၏။

ကိတ ဝိဂ္ဂဟကို ပြပြီး၍ သမာသ ဝိဂ္ဂဟကို ပြလိုရကား အလိစ ပသဋ္ဌာ စသည် မိန့်သော်။

အ သဒ္ဓိယေ-မသမ္ပါခြင်းကြောင့်၊ န ကမ္မတိ-မတုန်လှုပ်တတ်၊ (ဤနည်း နောက်နောက်ကို သမ္ပန္နိ၊ ဥဘယ ပဒာသေန ကား သဒ္ဓါပုဒ်၊ ဗလပုဒ် စသည်ကိုယူ)

ပြန်ပွားရေးမှူး

ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ-တို့ကို၊ ဟိရိယတိ-ရှက်တတ်၏။ ဥပ
ယောဂေ ကရဏဝစနံ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒိကာဋ္ဌိ
ဟိတ်အနက်၌ ကရိုဏ်းဟူ၏။ ဇေတဟိ ဇေ-ထိုကာယဒုစရိတ်
အစရှိသည်တို့ကြောင့်လျှင်၊ (ဟေတွတ္တေ ကရဏဝစနံ)

သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာနံ၎င်း၊ အဓိပတိ-၎င်း၊ လဇ္ဇာ-၎င်း၊ ဘယ
လက္ခဏေန-၎င်း၊ (ဤသို့သရုပ်ကြားနည်းသော်လည်း သမ္ပန်)
လဇ္ဇာဘယလက္ခဏေန-နှင့်၊ သဗ္ဗိ-တကွ၊ သမုဋ္ဌာနဉ္စ-၎င်း၊
အဓိပတိစ-၎င်း၊ (ဤသို့သော်လည်း သဒ္ဓတ္ထသင့်အောင်သမ္ပန်)

ဟိရိနာမ-မည်သည်ကား၊ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ-နိယကဏ္ဍိတ်
လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ (သာမန်ဆိုသော်လည်း နိယကဏ္ဍိတ်ကို
သာ ယူ။ ဤနည်း နောက်နောက်က ကိုင်၍ သမ္ပန်လေ) လဇ္ဇာ
သဘာဝသဏ္ဍိတာ-ရှက်ခြင်းသဘော၌တည်၏။ ဘယသဘာဝ
သဏ္ဍိတံ-ကြောက်ခြင်းသဘော၌ တည်၏။ သပ္ပဋိဿဝလက္ခ
ဏာ-ဝန်ခံခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

ဂရုနာ ကိသ္ဗိန္ဒူတ္တေ ဂါရဝဝသေန ပဋိဿဝနံ ပဋိဿဝေါ၊
သဟပဋိဿဝေန သပ္ပဋိဿဝံ။ (ဒိကာ ဝိဂ္ဂဟ)

ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား “သပ္ပဋိဿဝလက္ခဏာ-ကျိုးခွံခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏” ဟု သမ္ပန်တော်မူ၏။

‘သပ္ပဋိဿဝဘူတံ တံသဘာဝဉ္စ ယံကိဉ္စ ဂါရဝန္တိ အတ္ထော’ဟု
သော ဒိကာအဓိပ္ပါယ်ကြားနှင့်ညီစွာ သင့်မြတ်စွာ ရှေးကား သဒ္ဓတ္ထ၊
နောက်ကား အဓိပ္ပါယ်ဏ္ဍ၊ ယခုအခါ အမျိုးသောသူတို့ကား သဒ္ဓတ္ထ
သို့လည်း မရောက်၊ အဓိပ္ပါယ်ဏ္ဍသို့လည်း မပေါက်.....

‘သပ္ပဋိဿဝလက္ခဏာ - အမျိုးမြတ်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရှက်ခြင်းသည်၊ ဟိရိနာမ-မည်၏’ဟု
သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်။

ဝဇ္ဇာဘိရုက ဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ-အပြစ်ကိုကြောက်တတ်၊
ဘေးအားဖြင့်ရှုတတ်သော လက္ခဏာရှိ၏။

ကေ ဥဒကေ ဝဇ္ဇန္တိ ပရိဝဇ္ဇန္တိတိ ကေဝဇ္ဇာ။
အန္တဗာလာနံ-အလွန်မိုက်ကုန်သော သူတို့၏။

ဂရဟိဿန္တိ တံ ဝိညူ။ပ။သံသိကား အဋ္ဌက္ခရာဂါထာတည်း။

တံ-သင့်ကို၊ဝိညူ-ပညာရှိတို့သည်၊ ဂရဟိဿန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကုန်
လတ္တံ့၊ နာဂရိကော-ပြည်ကြီးသူသည်၊ အသုစိ-မစင်ကို၊ ဝဇ္ဇေ
တိယထာ-ကြည်သကဲ့သို့၊ သီလဝဇ္ဇေဟိ-တို့သည်၊ တွံ-သင့်ကို၊
ဝဇ္ဇိတော-ကြည်အပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊
ကထံ-အသို့မူ၍၊ ပါပံ-ကို၊ တွံ-သည်၊ ကရိဿသိ-အံ့နည်း။

ပြည်ကြီးသူနှင့် သီလဝဇ္ဇေဟင်္ဂ၊ မစင်နှင့်မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ဟင်္ဂ။

နာဂရိကော၊ နဂရေ ဇာတိ မနုဿော၊ (ယောဇနာ)

ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား ‘အသု
စိ’ နာဂရိကော’ ဟူသော ပါဠိကို အသုစိနာဟု ‘နာ’ အက္ခရာနှင့် စပ်လျက်
တတိယန္တကြိမ်၍ ‘ဂရိကော’ ၌ ‘ဂ’ အက္ခရာကိုလည်း ‘ဘ’ အက္ခရာ
ပြင်ဆင်၍ ‘က’ အက္ခရာကိုလည်း ‘တ’ အက္ခရာပြင်၍ “အသုစိနာ-ဖြင့်၊
ဘရိတော-အလိမ်းလိမ်းကပ်သောသူကို၊ ဇနေဟိ-တို့သည်၊ ဝဇ္ဇိတော
ယထာ-ကဲ့သို့” ဟု သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်၊ ဂဏ္ဍိကိုထောက်သဖြင့်လည်း
ပယ်အပ်သည်ပင်။

အယံ လောကသန္တိဝါသော-ဤစကြဝဠာသည်၊ မဟာပန-
ကျယ်သလျှင်ကတည်း၊ ဣဒ္ဓိမန္တော - တန်ခိုးရှိကုန်သော၊ ဒိဗ္ဗ
စက္ခုကာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုကို ရကုန်သော၊ ပရစိတ္တဝိဒုနော-သူတပါး
တို့၏ စိတ်ကိုသိတတ်ကုန်သော၊ (သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၌ စပ်)။
အဂါရသ္မာ-အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်မှ၊ (အိမ်မှသော်
လည်းဟူ) အနာဂါရိယံ-ရဟန်း၏ဘောင်၌၊ (ကျောင်း၌သော်
လည်းဟူ) ‘ဒေဝတာ’ သဒ္ဓါကား ဣတ္ထိလိင်၊ ထို့ကြောင့် “တာ
ဒုရတော ပဿန္တိ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ရှိသော စာသာမှန်သည်။

ဟိဋ္ဌိတော-ရှက်သည်၊ (ရှက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သည်သော်
လည်းဟူ)

ဟိဋ္ဌိတောတိ လန္တာယေဝေတံ ဝေဝစနံ (ဂဏ္ဍိ)

တကြိဒံ ဩပမ္ပံ စသော ဥပမာဖြင့်ပြရာ၌ အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား-
‘ဟိရိ’သည် မကောင်းမှုကို မစင်ကိုကဲ့သို့ ရှုသည်၊ ‘ဩတ္တပ္ပ’သည်
မကောင်းမှုကို မီးကိုကဲ့သို့ ရှုသည်ဟုလိုသတည်း။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဇာဘိ မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ-အမျိုး၏ မြတ်သော အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သတ္တုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ-ဆရာဘုရား၏ မြတ်သော အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ဒါယဇ္ဇ မဟတ္တ ပစ္စဝေက္ခဏာ-အမွေခံ၏ မြတ်သောအဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ (အမွေခံအပ်သော ကျေးဇူး၏ မြတ်သောအဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသော်လည်းဟူ)

ဒါတဗ္ဗံ ဒါယံ၊ဒါယံ အာဒဒါတိတိ ဒါယာဒေါ၊ ဒါယာဒဿ ဘာဝေါ ဒါယဇ္ဇံ။

သဗြဟ္မစာရီ မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ-သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ မြတ်သောအဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း။

ဤအရာ၌ စကားလွတ်ဆိုလိုက်အံ့၊ဟိရိဩတ္တပ္ပတို့၏ အဏ္ဍတ္တ သမုဋ္ဌာန အစရှိသော အဖြစ်ကိုကား ထိုထိုသို့သော အဏ္ဍတ္တစသည်တို့၌ ထင်သော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်၏၊ စင်စစ်ကား ထို ဟိရိဩတ္တပ္ပတို့ကား တရံတခါမျှလည်း အညမည ဝိပ္ပယောဂသည် မဖြစ်၊ ထိုစကားသည် သင့်စွ၊ ဝါ အဘယံကြောင့် မဖြစ်သနည်း၊ လဇ္ဇန သဘောရှိသော ဟိရိလည်း နိစ္ဆယ ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ပါပဘယ သဘောရှိသော ဩတ္တပ္ပလည်း အ လဇ္ဇန ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မဖြစ်သကည်း။

အဏ္ဍတ္တ သမုဋ္ဌာနာဒိတာစ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိနံ တတ္ထ တတ္ထ ပါကဋု ဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ န ပန တေသံ ကဒါမိ အညမညံ ဝိပ္ပယောဂါ၊ န ဟိ လဇ္ဇနံ နိစ္ဆယံ၊ပါပဘယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ ဟောတိတိ (ဒိကာ)

အ ဂေဓ လက္ခဏော - မမက်မောခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ (မတောင့်တသော လက္ခဏာ ရှိ၏ သော်လည်းဟူ)

အ ဂေဓော အနဘိဏ္ဍနံ အနဘိကင်္ခနံ (ဒိကာ)

ဝါ-ကား၊ အလဂ္ဂဘာဝလက္ခဏော-မငြိစွန်းသော အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏၊ ကမလ တလေ-ကြာပေါ်၌၊ ဒလေရှိမူ 'ကြာဖတ်၌' ပေးလေ၊အပရိဂ္ဂဟဏာရသော-မသိမ်းဆည်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏။

တစုံတခုသော ဝတ္ထုကိုမျှ မက်မော မြတ်နိုးသဖြင့် မသိမ်းဆည်း ဟူလိုသော်။

မုတ္တ ဘိက္ခုဝိယ - ရဟန္တာကဲ့သို့တည်း၊ အနုလ္လိန ဘာဝ ပစ္စု ပဋ္ဌာနော-မဋ္ဌိမကပ်သော အလိုလျှင် ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏။ (စိုးစဉ်မျှ မဟုတ်၊ အလျင်းပင် မတတ်နိုင်ဟူလို)

ဤ၌ အနုလ္လိနဘာဝကား ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသ် မဟုတ်၊ ဘာဝလည်း ‘အလဂ္ဂဘာဝ စသည်၌ကဲ့သို့ ဘာဝနိမိတ္တက္က ဝါစက မဟုတ်၊ “ဘိနံ ဘာဝေါဒုရာဇာနော၊မစ္ဆိယေ ဝေါဒကေ ယထာ၌” ကဲ့သို့အဓိပ္ပာယ် ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် မူလဒီကာ၌၎င်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ မည် သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒီကာ၌ ၎င်း ‘အနုလ္လိနော ဘာဝေါ အဓိပ္ပာယော ဧတဿာတိ အနုလ္လိန ဘာဝေါ၊ ဧဝံ ဟိ ဥပမာယ သမေတိ’ ဟု မိန့် အပ်ပြီ၊ အချို့ကား ဘာဝနိမိတ္တက္က ထင်လျှင်းအောင် သမ္ဗန်ကုန်၏။ မသင့်၊ အစဉ်က္က လက္ခဏောဟု သံယုဂ်ထင်အောင် ရေး၊ဘတ်။

အနုကူလ မိတ္တောဝိယ-လျော်သော အဆွခင်ပွန်းကဲ့သို့၊ (မိမိသို့ လိုက်တတ်သော အဆွခင်ပွန်း ဟူလို) အာဇာတ- ရန်ညှိး၊ ပရိဇ္ဇာဟ-ပူပန်ခြင်း၊ စန္ဒနံဝိယ-စန္ဒကူးကဲ့သို့၊ သောမ္မ ဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနော - ငြိမ်းချမ်းခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏။

သောမ္မ ဘာဝေါ ပါမောဇ္ဇဝသေန သိတလ ဘာဝေါ၊(ယောဇနာ) “စိတ်၏ ဖြူစင်ခြင်းလျှင် အကျိုးရှိ၏” လည်း ဟူကုန်၏။

ဒုဿီလျသည် ဒေါသ သမုဋ္ဌာန ဒေါသုပနိဿယသာ ဖြစ်ရကား အဒေါသော ဒုဿီလျ မလဿ-မိန့်သော်၊ ကုသလ ဓမ္မတို့၌ အကျိုး ဝင်သော သမာဓိပညာတည်းဟူသော ယုဂနန္ဒ ဓမ္မတို့၏ အညမည အနုဘိဝတ္တနအားဖြင့် ပွားခြင်း၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဝိမုတ္တိရသ တည်းဟူသော ဧကရသအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၊ ထိုဝိမုတ္တိရသ အားလျော် သော၊ ဝါ ထိုယုဂနန္ဒ ဓမ္မတို့အားလျော်သော ဝိရိယကို ဆောင်သော အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၊ ပွားခြင်း၊ အာသေဝန၊ ပဂုဏ၊ ဗလဝအားဖြင့် ဖြစ် ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဘာဝနာသည် ပညာဖြင့်သာ ဖြစ်ရကား အမော ဟော။ပ။ ကော မိန့်သော်။

ပြန့်ပွားရေးမှ)

အဘာဝနာယ-မဖြစ်ခြင်း မပွားခြင်း၏၊ (သမ္ဗန်ကား ယုဂ
နန္ဒဓမ္မာဒိနံ လာလို၏၊ဝိသေသနကား အနုတိဝတ္ထနာဒိနာ လာ
လို၏)

ဝါ အမောဟသည် အကုသိုလ်၏ ဥပုပဗ္ဗိပက္ခဖြစ်ရကား အမော
ဟော။ပ။ကျော မိန့်သော်။

အဘာဝနာယ-အကုသိုလ်၏(ဓမ္မ၏ မပွားခြင်း၏)အလော
ဘေန-ဖြင့်၊ အနုဓိကံ-မလွန်သည်ကို၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏။

နိဂုဏ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ သော်လည်း ဂုဏဟု၊ ဒုက္ခ၌သော်လည်း
သုခဟု၊ အသုဘ၌သော်လည်း သုဘဟု အလွန်မယူဟုလိုသော်၊ သပိတ်
သင်္ကန်းစသော ဝိဘဇနိယ ဝတ္ထုအရာ၌ အလွန်မယူဟု မှားတတ်၏။
“အဒေါသေန အနုနံ” ၌ ပြန်သောအားဖြင့်သိလေ။

အမောဟေန-ဖြင့်၊ အဝိပရိတံ-မဖောက်မပြန်သည်ကို(လေး
ပါးသော ဝိပုလ္လာသဖြင့် မဖောက်မပြန်သည်ကို-သော်လည်း
ဝိသေသပေး (ဝိပရိတဂ္ဂဟဏတော-လေးပါးသော ဝိပုလ္လာသ
ကို ယူတတ်သောကြောင့် သော်လည်းသမ္ဗန်) ယာထာဝ သ
ဘာဝံ - ဟုတ်သော သဘောကို၊ ယာထာဝ သဘာဝတော-
အားဖြင့်။

ဤမျှကား ဤသူ ကျေးဇူး၊ ဤမျှကား ဤသူ အပြစ် ဟု ဂုဏ၊ ဒေါသ
အားဖြင့် အမှန်ရှိသည် ဟုလိုသည်၊ ဣန္ဒြိတာ လာဘဒုက္ခံ န ဟောတိ၊
မာဇိယတု” စသည်ဖြင့် တောင့်တခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမရှိ
ဟုလိုသည်၊ အလောဘေနစ ဂဟဋ္ဌာနံ၌ လယ်၊ ယာ စသည်၌ ငြင်းခုံ
ခြင်း ခိုက်ရန် မရှိရကား သုခ သံဝါသ ဖြစ်သည် ဟုလို၊ အမောဟဖြင့်
ရဟန်းတို့အား အယူဝါဒ စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း ကင်းရကား သုခ
သံဝါသ ဖြစ်သတည်း။

နိစ္စံသမ္မူ ဌိ-အမြဲတွေဝေသော၊ တိရစ္ဆာန် ယောနိ-သို့၊
ရာဂဝသေန ဥပဂမနသ၌ ကံကား မိတ္တသန္ဓဝပုဂ္ဂိုလ်သော်
လည်းလာ၊ ခူပါရုံ စသည်သော်လည်း လာ။

ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအန္တ သာ-ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို
ခံစားခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းတည်းဟူသော အယုတ်ကို၊ အတ္တကိလ

မထာနုယောဂအန္တိယ - ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်း တည်းဟူသော အယုတ်ကို၊ ပဘေဒနံ-ပျက်ခြင်းသည်။

ပုရိမာနိ နေ့။ပ။ဣန္ဒြိယံ ဤ အလောဘဖြင့် ကာယာနုပဿနာ၊ အဒေါ သဖြင့် ဝေဒနာနုပဿနာ၊ အမောဟဖြင့် ဝိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ အစဉ်အတိုင်း ဟပ်။

အမောဟနု-ဖြင့်၊ ဥဒါသိနုပက္ခသု-လျစ်လျူသော အတို့ ရှိကုန်သော၊ (ဖြစ်ကုန်သော) သတ္တသင်္ခါရေသု-တို့၌၊ နိဗ္ဗုတော- ငြိမ်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

အမောဟဖြင့် လျစ်လျူရှုခြင်းမှ ငြိမ်း၏ဟူလို၊ ဤ၌ ဥဒါသိနုသဒ္ဓါ ကားဥပေက္ခသဒ္ဓါ၊ မဇ္ဈတ္တသဒ္ဓါတို့၏ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့်မဏိ မဇ္ဈ၌ “အဇ္ဈုပေက္ခိတွာတိ ဒိဋ္ဌာဒီနဝါယ စတ္တဘရိယာယ ပုရိသော ဝိယ ဒိဋ္ဌာဒီနဝေသု တေသု ဓမ္မသု ဥဒါသိနာ ဟုတွာ” ဟူ၍၎င်း၊ “ဥဒါသိနုတ္တာတိ သင်္ခါရေနံ ဝိပတ္တိ သမ္ပတ္တိယော၊ နိဿာယ ယထာဏ္ဏဝံ ဘယနန္တိနမဘာဝေန မဇ္ဈတ္တဘာဝတော” ဟူ၍၎င်း မိန့်အပ်ပြီ၊ သစ္စ သံဝိပ်ဋီကာ သင်္ခါရပေက္ခာအဖွင့်၌လည်း ဤနည်းမိန့်အပ်ပြီ။

ဥပဘောဂါသာယ-စည်းစိမ်၌ တပ်သဖြင့်၊ ပရိစ္စတ္တအာဃာ တဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟော-စွန့်အပ်သော ရန်ညှိုးဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်း ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိ၏။

အာဃာတဿ ဝတ္ထု ကာရဏံ အာဃာတဝတ္ထု၊ အာဃာ တဝတ္ထုဿ ပရိဂ္ဂဟော အာဃာတဝတ္ထု ပရိဂ္ဂဟော၊ ပရိ စက္ခော အာဃာတဝတ္ထု ပရိဂ္ဂဟော ယေနာတိ ပရိစက္ခ အာ ဃာတဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟော၊ (ဝိဂ္ဂဟ)

အပရိဏာယကံ-အကြီး မရှိထင်သာ၊ ခန္ဓပဉ္စကံ-ကို၊ ဝါ၊ အပရိဏာယကံ - နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ မဆောင်တတ်သော၊ ခန္ဓ ပဉ္စကံ-ကို၊ ကောဟိနာမ-အဘယ်သူလျှင်၊ ဣဒံ-ဤသည်၊ နိဗ္ဗ- တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဥတွာ - သိပြီးလျက်၊ တဿ-ထိုအနိစ္စ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုး၌၊ (ခံစေခြင်း၌) ဟူလို သည်၊ ဝိယံ-ချစ်ခြင်းကို၊ (လောဘကိုဟူလိုသည်) ဥပ္ပါဒေယျ- ဖြစ်စေတော့အံ့နည်း၊ (မဖြစ်ဟူလိုသည်) သင်္ခါရောဂါ - တို့ကို

မူလည်း၊ ဒုက္ခာတိ-ဟူ၍၊ ဇာနန္ဒော-သိပြီးလျက်၊ အပရံ-သင်္ခါရ
ဒုက္ခမှ တပါးသော၊ အစ္စန္တတိဒိဏံ-စင်စစ် ထက်စွာထသော၊
(အလွန်ထက်ထသော သော်လည်းဟူ) ကောဓဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေယျ-
အံနည်း။

သင်္ခါရဒုက္ခမျှကိုလည်း ဒုက္ခဟုဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပြီးပါမူ ဒုက္ခဒုက္ခ
ဖြစ်သော ကောဓဒုက္ခကို အဘယ်မှာ ဖြစ်စေတော့မည်နည်း၊ မဖြစ်
စေပြီဟူလို)

အတ္တသုညတဉ္စ - အတ္တမှ ဆိတ်သော အဖြစ်ကို လည်း၊
ဘုဒ္ဓိတွာ-လျက်၊ ပုန-တဘန်၊ သံမောဟံ-သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-နည်း၊
(တဘန်အတ္တဟု အသူယူအံနည်း ဟူလိုသည်)

ဣကမ္မပထဝသေန ဟူသော်လည်း အဘိဇ္ဈာစသည်ကဲ့သို့ ကမ္မ
ပထစစ် မယူလင့်၊ မနောကမ္မ၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော ကံဖြစ်ရကား ကမ္မ
ပထရာသိ၌ သင်္ဂြိုဟ်ပါသည်ယူ၊ ထို့ကြောင့် ဇိုကာ၌ ‘‘ကမ္မပထတာ
တံ သဘာဝတာ ဟိ ကမ္မပထဝသေန’’ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

မာတာ-အမိ၊ မာတုန္တာ-မိနွေး(မိထွေး)၊ မာတုန္တာတိ မာတု
ဘဂ္ဂိ၊ (စက္ကဝတ္တိသုတ်အဋ္ဌကထာ) မာတုလာနိ-အရိုး၊ (ဦးရိုး
မယားသော်လည်းဟူ)

မာတုလာနိတိ မာတုလဘဂိယာ၊ (၎င်းအဋ္ဌကထာ) အာ
စရိယဘဂိယာ-ဆရာမယား၊ (ဆင်စီး မြင်းစီးစသည်ကို သင်
ပေးသော ဆရာမယား)

အာစရိယဘဂိယာတိ သိပ္ပာယတနာဒိ သိက္ခာပကဿ အာ
စရိယဿ ဘဂိယာ၊ (၎င်းအဋ္ဌကထာ) ဂရုဒါရာ-ဘကြီးဘထွေး
တို့၏မယား၊ (အရိုအသပြုအပ်သောသူတို့၏မယားသော်လည်း
သာမန်ပေး) ဂရုဒါရာတိ ဂုဇ္ဇပိတု မဟာပိတု အာဒိနံ ဘဂိယာ၊
(၎င်းအဋ္ဌကထာ)

သံဘေဒံ-ရောနှောခြင်းသို့ရောက်သော၊ (ပျက်ခြင်းသို့ရောက်
သော သော်လည်းဟူ) ကာယစိတ္တဒရထဂူပသမလက္ခဏာ-
စိတ်စေတသိက်တို့၏ပူပန်ခြင်းမှငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

ဤ၌ ဒရထဟူသော်လည်း သာရန္တ ဒရထ သာတည်း၊ ကိလေသ ဒရထမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်ဇိကာ၌ ‘ဒရထော သာရန္တာ’ ဟုမိန့်အပ်ပြီ၊ အရကား ဒုက္ခဒေါမနုဿလျှင် အကြောင်းရှိသော ဥဒ္ဓစ္စ အစရှိသော ကိလေသာတည်း၊ ဝါ-ခန္ဓာလေးပါးတည်း။

အပရိပ္ပန္န သီတိဘာဝပဋ္ဌပဋ္ဌာနာ-မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်၊ ငြိမ်းချမ်းသောအဖြစ်လျှင် ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ (အကျိုးရှိ၏) ဝါ-မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောငြိမ်းချမ်းသော အဖြစ်လျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ကာယဝိတ္တာနံ-တို့၏၊ အဂ္ဂပဿမကရ ဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသ ပဋိပက္ခဘူတာ - မငြိမ်းချမ်းခြင်းကိုပြုတတ်သော ဥဒ္ဓစ္စပြိဋ္ဌာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ (ဤသို့သမ္ပန်မူ အာဒိကား ပဓာနတ္ထ၊ မရိယာဒတ္ထလည်း သင့်သည်ပင်)

ဥဒ္ဓစ္စ ပဓာန ကိလေသာ ဥဒ္ဓစ္စာဒိ ကိလေသာ၊ ဥဒ္ဓစ္စံဝါ အာဒိကတ္တာ သဗ္ဗကိလေသေ သံဂဏ္ဍာတိ၊ (ဇိကာ) (နောက်နောက်၌ အာဒိဂိုသည်ကိုလည်း ဤနည်း နှစ်ချက်နှစ်ချက် သမ္ပန်လေ) မငြိမ်းခြင်းကိုပြုတတ်သော ဥဒ္ဓစ္စ (အပိုင်းအခြားရှိသော) အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။

အပဋိဗ္ဗာတ-မပင်ပန်းခြင်း၊ (မညှဉ်းဆဲခြင်း သော်လည်းဟူ) (ကမ္မနိ သာရ ကမ္မညံ) သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိဒီယ - ရွှေစင်ကဲ့သို့၊ (ဦးသစ်သော ရွှေကဲ့သို့ သော်လည်းဟူ) ဟိတ ကိရိယာသုစီးပွားကိုပြုခြင်းတို့၌၊ ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ-ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံသောအဖြစ်ကို ဆောင်တတ်၏။

ရွှေစင်သည် လက်ကောက်၊ လက်စွပ်စသောတန်းဆာအထူး၌ယှဉ်ခြင်းငှါ စီရင်ခြင်းငှါ ခံသကဲ့သို့ ကမ္မညတာလည်း ဒါနသီလ စသော ဟိတကိရိယာ၌ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံ၏ဟူလိုသည်၊ ‘မာယာသာဒဋ္ဌယျ’ကို နာမသတ် ပေး။

သမ္ပဇည လေးပါး၏ အထူးကိုကား “စေတိယ ဝန္တနာဒိအတ္ထံ အဘိက္ကမာဒိသု အတ္တာနတ္ထ ပရိဂ္ဂဏှနံ သာတ္ထက ဝ မ္ပဇညံ၊ သတိစ အတ္ထေ သပ္ပါယာသပ္ပါယ ရူပါဒိ ပရိဂ္ဂဏှနံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ၊ ဂေါစရ

ဂါမာ ဘိက္ခုမနာဒိသု ကမ္မဋ္ဌာနာ ဝိဇဟနံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ၊ အဘိက္ခု
မနာဒိနံ ဓာတုအာဒိဝသေန ပဝိစယော အသမ္မောဟ သမ္ပဇညံ” ဟူ
သောဋီကာပါဠိကို မှီသဖြင့် သိလေ(ဥပကာရဝသေန၌ သမ္ပဒါနိကား
သမ္ပယောဂိနံ လာ)

အတ္ထတော-တရားကိုယ်အားဖြင့်။

‘ယုဂနန္ဒဝသေန ဂဟိတာ’၌ နာမ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယုဂနန္ဒန မတူ
ချေရကား “ရရာကမ္မနေ အာဇာနေယျော ယုဂေါ ဟုတွာ အညမညာ
နာဘိဝတ္တနေန နန္ဒာဗဒ္ဓါဝိယ အညမညံ နိမိတ္တဘာဇေန ယုဂေါ ဟုတွာ
နန္ဒာဘဒ္ဓါဝိ ယုဂနန္ဒာဘဒ္ဓါဝိ ယုဂနန္ဒာ” ဟု ဝိဂြိုဟ်မူလေ။

ရူပါဘာဝေန-သီတဥတု ဥဏှဥတုစသည်ဖြင့် ဖေါက်ပြန်
ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ အရူပိနော-ကုန်သော။

အချို့ကား..... ရုပ် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အကြောင်း ဟူကုန်၏၊
မသင့်။

ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မ-ငါးဆယ်အလွန်ရှိသော တရားတို့ကို၊
တေသု တေသု ဟိ သုတ္တပဒေသုကား ‘ဆန္ဒ ဒေဝါနမိန္ဒ’ စသော
ယေဝါ ပနက သုတ်တို့ကိုယူ။

မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဝေါ-ဗျာန်၏ ရှေးအတို၌ ဖြစ်သော ပဒါကမ္မ
မေတ္တာသည်၊ အတ္ထိ-၏။

ဗျာန်ဟူသည် မေတ္တာဗျာန်သာတည်း၊ ဤနည်း နောက်နောက်ကို
သမ္ပန်၊ ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား နာမသတ်ပေး၏။

ဝိရတိဝသေန-ကြည်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ကြည်ကာ မဟုတ်၊
နှုတ်မြွက်၍ ဆောက်တည်သည်ကို ဤတွင်လိုသည်)

အပဏ္ဏကင်္ဂါနေဝ-မချွတ်ယွင်းသော အင်္ဂါတို့ကိုသာလျှင်၊
(မြတ်သော အင်္ဂါတို့ကိုသာလျှင် သော်လည်းပေး)

အပဏ္ဏကင်္ဂါနိတိ အဝိရဒ္ဓင်္ဂါနိ (ဋီကာ) အပဏ္ဏကင်္ဂါနိတိ
နိဒ္ဒေါသကင်္ဂါနိ (ဂဏ္ဌိ)

အချို့ကား “ မဆန့်ကျင်သော အင်္ဂါတို့ကို သာလျှင်” ဟူကုန်၏၊
ထိုသူတို့ကား ဋီကာ၌ အဝိရဒ္ဓင်္ဂါနိ ဟူသည်ကို ဆန္ဒသို့လိုက်၍ အဝိ
ရဒ္ဓင်္ဂါနိ ဟု မြင်မြင်ဘေးဘေး ပြင်ဆင်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ မသင့်။

အဝိရဒ္ဓင်္ဂါနိတိ ဣမသ္မိံ ဝိတ္ထေ နိယတာနိ (မရသာရတ္ထ ဒီပနိ)

အဓိမုစ္စနံ-နုလုံးသွင်းခြင်း (အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း သော် လည်းဟူ)အဓိမောက္ခော-ခြင်း။

အာရမ္မဏ ဝိနိစ္ဆယကိုသာ ဤ၌ အဓိမောက္ခဟူပါသည်။ သဒ္ဓါဝိ မောက္ခကို မယူလင့်။

အာရမ္မဏေန-ဖြင့်၊ အတ္ထိကတာ ပဗ္ဗုပဋ္ဌာနော-၏။

အဘယ်၌ အလိုရှိသနည်း ဟူငြားအံ့၊ ဂဟဇဏ လာ၊အာရမ္မဏေန ကို ကံ မယူလင့်၊ သေယုတ္တိကောကိုကျမှ ဤတွင် ကုန်စဉ်အောင် ကျ နိုင်မည်။

အသံသပ္ပနရသော-မရွေ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏(ရွေ့ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက် လျှင် ကိစ္စရှိ၏ သော်လည်း သဒ္ဓတ္ထပေး) အချို့ကား ယုံမှားခြင်း ကိစ္စ ရှိသော ဟူ၏။ မသင့်၊ “ဒါရကဿ ဝိယ ဣတော ဝိတောစ သံသပ္ပန သ ကရိဿာမိ နကရိဿာမိတိ အဝိနိစ္ဆယဿ ပဋိပက္ခကြိယာ အ သံသပ္ပနံ” ဟူသော မူလဒီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာတို့ကို ထောက်၍ပယ်။

ပုရိမ မနတော-ရှေးဘဝင်မှ၊ (အာရမ္မဏ ပနိပါဒကော စသည်၌ နာမသတ်ပင်ပေး) သော-ထိုမနသိကာရသည်၊ သာ ရဏ လက္ခဏော-အောက်မေ့ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

“သာရန္တောဝိယ ဟောဇိတိ မနသိကာရော သာရဏ လက္ခ ဏော ဝုတ္တော” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ မိန့်ရကား ‘အောက်မေ့သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏’ သော်လည်းပေး၊ ဤ မနသိကာရ၌ ‘အာရမ္မ ဏာ ဘိမုခဘာဝ ပဗ္ဗုပဋ္ဌာနော’ အောက်သတိ၌ ‘ဝိသယာ ဘိမုခ ဘာဝ ပဗ္ဗုပဋ္ဌာနော’ ဟူရကား အသို့ထူးသနည်း နုလုံးရှိလေအပ်၏။

အသံမုဿန၏အတွင်းဖြင့် ဝိသယသို့ ရှေးရှုသည်ကား သတိ၊ သံ ယောဇန၏ အတွင်းဖြင့် ရှေးရှုသည်ကား မနသိကာရ၊ ဤကားအထူး။

အချို့သော နိသယာစရိယတို့ကား ‘သာရဏ လက္ခဏော-စိတ် ကို အာရုံ၌ အညီအညွတ်ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော’ ဟူကုန်၏။ ယခင် ဒီကာကို ထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်တော့သည့် သာ၊ ‘တေသုတေသု ဓမ္မ သု မဇ္ဈတ္တတာ’၌ တေသု တရ မလို၊ လွန်သည်၊ ထို့ကြောင့်ရကား

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ “တေသု ဓမ္မေသုတိ ယေသု ဓမ္မေသု သယံ ဥပ္ပန္နာ၊
တေသု အတ္တနာ သမ္ပယုတ္တေသု ဗိတ္တစေတသိကဓမ္မေသု” ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊
မူလဒီကာ၌လည်း “ ဓမ္မေသုတိ ဗိတ္တစေတသိက ဓမ္မေသု ” ဟု မိန့်အပ်
ပြီ။

တေသု ဓမ္မေသု-ထိုသဟဇာတ် တရားတို့၌၊ မဇ္ဈတ္တတာ-လျစ်
လျူရှုသော အဖြစ်သည်၊ တတြ။ပ။ တာ-တာမည်၏။

အာရုံ မပြုံးသော်လည်း သမပ္ပဝတ္တဖြစ်သော ထိုသဟဇာတ်တို့၌
ဘယ နန္ဒနကင်းရကား တတြမဇ္ဈတ္တတာမည်၏ ဟူလို။

ပက္ခပါတုန္ဒဒနရသာ-အပင်း၌ကျခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏။

“အပင်း၌ မကျသော်လည်း ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ကို မဖြတ်သော်
လည်း ဖြတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏”။ ဤသို့သော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဒီကာ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာနှင့် အညီပေး၊ ကာယ ဒုစရိတာဒိ၌
အာဒိဖြင့် ဝစီဒုစရိတ်၊ မိစ္ဆာဇီဝတို့ကို ယူလေ။

အမဒ္ဒနလက္ခဏာ-မနင်းနယ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ (နင်းနယ်
ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လျှင်လက္ခဏာရှိ၏ သော်လည်း သဒ္ဒတ္တ
ပေး) သင်္ကောစန-တွန့်။

သဒ္ဓါ ဟိရောတ္တပ္ပ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏ ပဒဋ္ဌာနာ၌အာဒိဖြင့် သန္တု၊ ဗြိ
သလ္လေခကိုယူ၊ အပရေတို့ကား သဒ္ဓါသည် ကာယ ဒုစရိတ်မှ ကြဉ်
ခြင်း၏၊ ဟိရောတ္တပ္ပသည် ဝစီဒုစရိတ်မှ ကြဉ်ခြင်း၏၊ အပ္ပိစ္ဆတာ
စသည်လည်း မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ခြင်း၏ ပဒဋ္ဌာန ဖြစ်သော ဟူကုန်၏။

အာဟိတဂ္ဂဟဏေန-မယူသေးသည်ကို ယူသဖြင့်၊ (ယူပြီး
သည်ကို မယူသဖြင့်) အဝိဘတ္တိကာ-ဝေဘန်ခြင်းမှ ကင်းကုန်
သည်၊ နဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်။

‘အ’ကား ဝိရဟတ္ထ၊ သဝိဘတ္တိကာ၌ ‘သ’ကား ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ။
ဧက္က ဧတေသု ဒုတိယဋ္ဌာနာဒိသု-ထိုဒုတိယဋ္ဌာန အစရှိသည်
တို့ကို ဝိဘာဇနိယမာနေသု-ဝေဘန်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။

လက္ခဏတ္တ၌ ‘တ္ထ’ ပစ္စည်း၊ ထို့ကြောင့်ဒီကာ၌ “ဧက္ကာတိ ဧတေသု
သဝိဘတ္တိကေသု ဒုတိယဋ္ဌာနာဒိသု ဝိဘာဇနိယမာနေသု” ဟု မိန့်အပ်
၏၊ အချို့ကား အာဘေရ ကြံကုန်၏။

အပုဗ္ဗိနာမ-မရှေးသောမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (ရှေးဌာနတို့၌ မဆိုသောမည်သည် မရှိပြီတကားဟူလို)

ပဒံ-ဈာနအစရှိသောပုဒ်သည်၊ ပုရိတံ-ပဉ္စကအစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်၏။

‘ဆိုပြီးကိုယူမှ ပဉ္စက အဋ္ဌကထာစသည်’ဟူလို၊ ဆိုပြီး၊ ယူပြီးသည် ကိုသာ ဆိုသည်၊ ယူသည်ရှိသော် များစွာသောပုရိသသဒ္ဓါတို့ကဲ့သို့ မရှိ ပြီလော၊ အသို့လျှင် ရှေ့နောက်စပ်အံ့နည်း၊ နှလုံးသွင်းသော စောဒက ဆရာသည် ‘အနုသန္ဓိကာ ကထာ’မိန့်သော်။ မွေတို့ကို အစဉ်အားဖြင့် မဆိုခဲ့ရကား နှလုံးသွင်းသော စောဒကဆရာသည် ‘ဥဒ္ဓုဒ်ပါဒိယာ’ စသည်မိန့်သော်။ ‘ဥပ’ကား ပဋိသေဝေါစက၊ အနက်ကား ‘ကျိာကျ၊ အားဖြင့်’ဟူလေ။

ဝေတနံ-ရိက္ခာ၊ ပဋိဝိသံ-အဘို့ကို၊ (ဆုကိုသော်လည်းဟူ) ဆန္ဒစသည်ကို ယေဝါပနကဖြင့် ဟောကြောင်းကိုကား ပါဠိ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ။ဓမ္မုဒ္ဓေသဝါရေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

“ဖုသနကဝသေန ဥဒ္ဓုန္ဓော ဖသော”၌ ဖုသနဟူသော်လည်း အာ ရမ္မဏာ သမန္နာဂတ ဖုသနကိုသာ ယူ၊ ပဋိလာဘ ဖုသနကို မယူလင့်၊ အကယ်၍ ပဋိလာဘဖုသနကို ယူချေသော် ဖုသန မရကောင်းသော အချို့သောဓမ္မ လွတ်ခဲ့ရာ၏။

“ဖသောတိ ဣဒံ ဖဿဿ သဘာဝဒီပနတော သဘာဝပဒံနာမ” ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား.....စိတ္တံ မနော စသည်၌ ကိစ္စဝိသေသကို၊ မာနသံ စသည်၌ သမာနတ္ထဖြစ်လျှင်းမူလည်း သဒ္ဓဝိသေသကို၊ ပဏ္ဍရံစသည်၌ ဂုဏဝိသေသကို၊ စေတသိကံ သာတံ စသည်၌ နိဿယဝိသေသကို၊ စိတ္တဿ ဌိတိ စသည်၌ မိမိမှတပါးသော စိတ်၏ အရိုက်အတံ့အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအထူးကို၊ အလုတ္တနုစသည်၌ မိမိမှတပါးသောစိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြိယာဖြစ်ခြင်းအထူးကို၊ အလုတ္တိတတ္တံ စသည်၌ မိမိမှ တပါးသော စိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော ဖြစ်ခြင်းအထူးကို၊ ဝါ-တပါးသော စိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အထူး ကို ဝဲသကဲ့သို့ မဝဲမူ၍ ဓမ္မမျှဖြင့် ပြအပ်ရကား ‘သဘာဝ ပဒံ’မည်၏ ဟူလို။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဗုဒ္ဓဘာဝိ ဗုဒ္ဓဘာဝာရော - ဖွဲ့ထိသော အခြင်းအရာ တည်း၊ (အခြင်းအရာဟူသည် ကြိယာတည်း၊ “ဗုဒ္ဓဘာဝိယာ ဗုဒ္ဓဘာဝာရော” ဇိကာ)

သံဗုဒ္ဓဘာဝိ-ဟူသည်ကား၊ သံဗုဒ္ဓဘာဝာရောဝ - အညီ အညွတ်ထိသောအခြင်းအရာပင်တည်း၊(ကပ်၍ထိသောအခြင်း အရာလျှင်တည်းသော်လည်းဟူ)

ဤ၌ ‘သံ’ကား ‘သမုဒယော’စသည်၌ကဲ့သို့ သမာဂမတ္ထံ၌ ဖြစ်သ တည်း၊ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌ ‘သံဗုဒ္ဓဘာဝိ အာရမ္မဏ သမာဂမဗုဒ္ဓဘာ’ ဟူသည်ကို အနု၌ ‘သံသဒ္ဓေါ သမုဒယောတိ အာဒိသုဝိယ သမာဂမတ္ထ နိပကောတိ အာဟ သမာဂမ ဗုဒ္ဓဘာဝိ’ဟု ဖိန့်အပ်ပြီ၊ အချို့ကား ‘ကောင်းစွာဖွဲ့သောအခြင်းအရာရှိကုန်သော’ဟုကုန်၏၊မသင့်။

အထဝါ - ကား၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဗုဒ္ဓနဝသေန-ဖြင့်၊ ပဝတ္ထော-သော၊ယော ဖဿော-ကို၊ အညေနာပိ-သော၊ ပရိ ယာယေန-ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓနာ။ပ။တ္ထန္တိ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံ ဖဿော- သည်၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ဖဿော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဤသို့ သမ္ပန်)

ပဌမံ-သော။ပ။မဟာစိတ္တံ-ကို၊ဘာဇေတွာ-၍၊ ဒဿန္တေန-သော၊ဘဂဝတာ-သည်၊(အာရောပိတာနိ၌စပ်) အတိရေက ပဏ္ဏာသ-ကုန်သော၊ယာနိမာနိပဒါနိ-တို့ကို။ပ။အာရောပိတာနိ- တင်အပ်ကုန်၏၊တာနိပဒါနိ-တို့သည်၊ဝိဘတ္တိံ -သို့၊ ဝန္တိန္တာနိ- ရောက်ကုန်သည်ရှိသော်၊တိဟိ ကာရဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ဝိဘတ္တိံ - သို့၊ဝန္တိန္တိ -ကုန်၏၊နာနာဟောန္တာနိ-အထူးထူးဖြစ်ကုန်သည်ရှိ သော်၊စတုဟိ ကာရဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နာနာဘဝန္တိ -အထူးထူး ဖြစ်ကုန်၏။

အပရဒီပနာ ပန-တပါးသောဝေဝုစံဖြင့်ပြခြင်းတို့သည်ကား၊ (ဗုဒ္ဓဘာ၊သံဗုဒ္ဓဘာ၊ သံဗုဒ္ဓိတတ္ထံ ဟု ဝေဝုစံတို့ဖြင့်ပြခြင်းသည် ကား ဟူလို)

ဝါ၊အပရဒီပနာ ပန-ရှေးဆီပြီးသည်ကို တဘန် ပြခြင်းတို့ သည်ကား၊(ဖဿောဟူသော ရှေးပုဒ်၏အတ္ထကို ဗုဒ္ဓနာ။ပ။တ္ထိ

စသည်ဖြင့် တတန်ပြခြင်းသည်ကား ဟူလို) နွေ ဌာနာဒိနိ-တို့
သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

‘ကသံ’ကား ပုစ္ဆာသုတ်၊ ‘တောနိ ဟံ’ စသည်ကား ဝိသုဒ္ဓါနာ
တည်း။

ဗျဉ္ဇနဝသေန - သဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ဥပသဂ္ဂဝသေန-
ဥပသာရ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ အတ္ထဝသေန-ဝေါဟာရတ္ထ၊ အာ
ကာရတ္ထ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။

သုံးပါး၏ အထူးကိုပြလိုရကား ‘တတ္ထ ကောဓော’ စသည်တက်၊
ကောဓော။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ကုဏ္ဍိနာ၊ ကုဏ္ဍိတတ္ထံ စသည်
ဖြင့် အထပ်ထပ်ဟောလှည့် ငြားသော်လည်း ကောဓော သာမန်သာ ရရ
ကား သဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်သာ ဝေဘန်ခြင်းမည်သည်ဟူလို။

ထိုကို ဖြစ်စေလိုရကား ‘ဧတ္ထ ဟံ’ စသည် တက်သော်။ ဧကောဝ
ကောဓော ဟူသော်လည်း ရှေးကောဓမ္မ မထူးသောကောသောမန်ကို
သာ ယူ၊ တရားကိုယ်တူကော မယူလင့်။

စာရော။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား စာရောဟူသော သဘာဝ
ပုဒ်၌ ရအပ်သော အတ္ထကိုသာ ဝိ၊ အနု စသော ဥပသာရလောကံ၌
ဝေဘန်တော့သည်၊ စာရမ္မ ထူးသောဝိစာရသည် မရှိပြီဟူလို၊ ဤကား
ဓာတုတ္ထာနုဝတ္တကကို ရည်သည်။

ဝါ-ဓာတုတ္ထ ဝိသေသက ဖြစ်၍ အတ္ထထူးသော်လည်း ဥပသာရ
လောကံမူဥပသဂ္ဂ၏အစွမ်းဖြင့်သာ ဝေဘန်ခြင်းမည်၏ဟူလို၊ န အနုတ္ထ
ဝသေန လှန်။

ပဏ္ဍိတံ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ကောဓော၊ ကုဏ္ဍိနာ၊ ကုဏ္ဍိ
တတ္ထံ စသည်၌ကဲ့သို့ ဗျဉ္ဇန၏အစွမ်းဖြင့် ဟောလေသည်လည်း မဟုတ်၊
စာရော၊ ဝိစာရော စသည်၌ကဲ့သို့ ဥပသာရ၏အစွမ်းဖြင့် ဟောသည်
လည်း မဟုတ်။ ဗဟုသုတပညာကား ဗုဒ္ဓိန္ဒြိယ၊ ဆင်စီး မြင်းစီးစသည်
လိမ္မာသောပညာကား ကေးသန္ဓေ၊ အမှတ်မရှိသောအရာ၌ သိမ်မွေ့
သော ပညာကား နေဖိုည၊ ကောင်းစွာတရားကို ဟောစွမ်းနိုင်သော
ပညာကား ဝေအဗျ ဤသို့အစရှိသော ဝေါဟာရတ္ထ၊ အာကာရတ္ထ
အထူးအားဖြင့် ဟောသည်ဟူလို။

ဥပသာရလည်း မလောင်း၊ ဝေါဟာရ အာကာရအထူးလည်းမရှိ၊ အထပ်ထပ်ပရိယာယ်အများဟောသည်ကား ဗုဒ္ဓ၊ ဝေါဟာရ အာကာရထူးသည်ဖြစ်စေ မထူးသည်ဖြစ်စေ ဥပသာရလောင်းသည်ကား ဥပသက္က၊ ဥပသာရမလောင်းမူ၍ ဝေါဟာရ အာကာရအထူးသို့လိုက်၍ ဟောသည်ကား အတ္ထ၊ (ဤကား အထူး)

သံဖုသိတတ္တန္တိ အတ္ထဝသေနန္တိ အာကာရတ္ထကိုယူ၊ ဝေါဟာရတ္ထကို မယူလင့်။

ပဋိက္ခေပ နာနတ္ထေန-မြစ်ခြင်းထူးသောအားဖြင့်။

ပဋိက္ခေပနံ ပဋိသေခနံ ပဋိက္ခေပေါ၊ (အနံ)

ဝါ၊ ပဋိက္ခေပ နာနတ္ထေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ထူးသောအားဖြင့်။

ပဋိပက္ခော ဝါ ပဋိက္ခိပိယတိ တေန သယံဝါ ပဋိက္ခိ ပဟိတိ ပဋိက္ခေပေါတိ ဝုစ္စတိ (ဇိကာ) ဤနောက်သာ အသင့်။

ကောဓဂရုတာ - အမျက်၌ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ န သဒ္ဓမ္မ ဂရုတာ-တရား၌အလေးမပြုသည်မည်၏။ ဝါ၊ ကောဓဂရုတာ-အမျက်၌ အလေးပြုသောသူ၏ အဖြစ် တည်းဟူသော၊ န သဒ္ဓမ္မဂရုတာ-တရား၌ အလေးမပြုသောသူ၏ အဖြစ်။

ဤသို့ သမ္ပန္နိယ ကောဓဂရုတာ စသည် ပိသေသန၊ န သဒ္ဓမ္မ ဂရုတာ စသည် ပိသေသန ဖြစ်မည်။ ပိသေသန ပိသေသန အဖြစ်ထင်မှ လည်း သရုပ်ကို သိသာအံ့သည်။ “အသဒ္ဓမ္မ ဝစနိယ ဘာဝေန ဇကီ ဘူတောပိ အသဒ္ဓမ္မော ကောဓဂရုတာဒိဒိသိဓဋ္ဌန သဒ္ဓမ္မ ဂရုတာ ပဋိက္ခေပ နာနတ္ထေန နာနတ္ထိ ဂတောဘိ စတ္တာရောတိ ဝုတ္တိ” စသော ဇိကာနှင့်လည်း ညီအံ့သည်။

အချို့ကား ‘ကောဓဂရုတာ-ဖြစ်၊ န သဒ္ဓမ္မဂရုတာ-ဖြစ်’ဟုသမ္ပန္နိ ကုန်၏။ ယင်းသို့ သမ္ပန္နိခွဲသော်၊ “တိဏံ-မြက်၊ ခါဒိ-စား၏၊ ပိပိ-သောက်၏၊ ဇလံ-ရေ”ဟူသကဲ့သို့ အပေတတ္ထ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မသင့်။

ပဒထုဘိ-ပုဒ်တပါးဖြင့် ထင်စွာပြုခြင်း၊ ဤသို့ပေးမှု ‘ထုတိ’ ကား ပိဘာဝနဟော၊ န ထောမနံ လှန်၊ ဒဠိကမ္ပ-မြဲမြံစွာပြုခြင်း။ ဖသောဟူသောပုဒ်၏အနက်ကို ဖုသနာ၊ သံဖုသနာ၊ သံဖုသိတတ္တံ

ဟု ပုဒ်တပါးဖြင့် ထင်စွာပြုသည်ကား ပဒေသနာ၊ အနက်ထူးမရှိသော်လည်း တန်ဆာဆင်ခြင်း၎ှ၊ သောတုဇနုတို့အား အရှိအသပြုစေခြင်း၎ှ၊ ဖုသနာစသည်ဖြင့် တဘန် ဟောသည်ကား ဒဠိဘန္ဓ၊ (ဤကား အထူး)

ဖုသ္မိတ မဏ္ဍိတ ဝိဘူသိသံ နာမ-ပွင့်ခြင်း၊ တန်ဆာ ဆင်ခြင်း၊ ကင့်တယ်ခြင်း မည်သည်၊ အက္ခိနိ-မျက်စိတို့ကို၊ အနန္တတ္တာ-ကွင်း၍၊ မနောသိလာ ဗိန့်-ဆေးဒန်း မြင်းသိလာပေါက်ကို၊ ဝိတ္တတိလကော နာမ-ဆန်းကြယ်သော မှန်ကူခြင်း မည်သည်။

တဇ္ဇိ-ထိုသူအား လျှောက်ပတ်သော၊ တဿာရုပ္ပိ-ထိုသူအား လျော်သော (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်) တဇ္ဇိ-ထိုအစွမ်းအား လျော်သော၊ တဿာရုပ္ပိ-ထိုအစွမ်းအား လျှောက်ပတ်သော၊ ကထံ-စကားကို၊ မန္တေတိ-ပြောဟော၏၊ ပါ-ကား၊ ချာဒိဟိ-ကုန်သော၊ တေဟိ-ကုန်သော၊ အာရမ္မဇဏဟိ-ကုန်သော၊ ဣမဿ သုခဿ-၏၊ ပစ္စယဟိ-တို့ဖြင့် (တို့ကြောင့်သော်လည်း ဟူ) ဇာတာ-ဖြစ်သည်တို့တည်း၊ ဣဘိဝိ-ကြောင့်လည်း၊ တဇ္ဇာ-မည်၏။

ဤ၌ 'တ' ကား ပ ဋိတော်၌ ယထာဝတ္ထ အာရုံကိုစွဲသည်၊ ဇာနောင်လည်း 'တ' ကျေသည်၊ နိဿတ္တဇဋ္ဌနကား နိသတ္တဘဝံ ဇာရတိတိ ဘေတုဟူလို၊ မရရဇဋ္ဌနသာတံ၌ 'မရရဇဋ္ဌန' ကား သာတ၏ အကြောင်း ပြုမျှသာ၊ ဝစနတ္ထပြ မဟုတ်၊ ဝစနတ္ထကား 'တံ သမဂီပုဂ္ဂလံ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မော ဣတ္တနိ သာဒယတိတိ သာတံ' ပြု ဟူလေ၊ 'ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္တာ'။

ခပ်သိမ်းသောဝါကျသည် ဝေတ္တုဂ္ဂိမြိဟူရကား န အသာတံ ဝေဒယိတံ ဟု ဝေအကနိမိန့်သော်။ (ဤနည်းချည်း ရှေး၌၎င်း နောက်၌၎င်း သိလေ)

အန္တလိက္ခစရော-ကောင်းကင်၌ သွားသည့်အတူ ဖြစ်တတ်သော၊ (နိရာဝရဏတ္တာ ဟိတ်လာ) မာနသော - စိတ်နှင့်ယှဉ်

ပြန်ပွားရေးမှ)

သော၊ သွာယံ သော အယံ ပါသော - ထိုဘုရား တည်းဟူသော
ကျော့ကွင်းသည်၊ စရတိ ပဝတ္တတိ-၏။

ပေါသော'ဟု အဗျူ စာရှိတတ်၏၊ မသင့်၊ ပါသောတိ ရာဂပါသော၊
(ဇိကာ) အန္တလိက္ခစရောကို 'ကောင်းကင်၌ သွားတတ်သော'ဟု သာ
မန်ပေးသော်လည်း ဥပစာသာ၊ 'သော ဟံ နရောဝရဏတ္တာ အန္တလိက္ခ
စရော' (ဇိကာ)

ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော အရှင်ဘုရား၊ သာသန-၌၊
ရတော - မွေ့လျော်သော၊ သာဝကော - တပည့်သားသည်၊
အပ္ပတ္တမာနသော - အရဟတ္တဖိုသ်သို့ မရောက်မူ၍၊ သေခေါ်-
သေကုမ္မာသ-ဖြစ်လျက်၊ ကာလံကယိဘု-သေခြင်းသည်၊ ကထံ
ဟိ-အသို့မူ၍၊ ဇန-၌၊ သုတာ-ထင်ရှားသနည်း၊ ဝါ၊ ဘဂဝါ-
ရား၊ တုယံ-၏ သာသန-၌၊ ရတော-သော၊ ဇန-၌၊ သုတာ
ပါကဇော-သော၊ သာဝကော-သည်၊ အပ္ပတ္တမာနသော-မူ၍၊
သေခေါ်-လျက်၊ ကထံ ဟိ ကေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ကာလံ
ကယိဘု - သေရှာလေသနည်း၊ ကာလံ-ကို၊ ကယိဘု-ပြုလေ
သနည်း။

ဟဒယံ ဝါ - စိတ်ကိုမူလည်း၊ (ဥရံဝါ - ရင်ကို မူလည်း)
ဟဒယ-မိမိစိတ်ဖြင့်၊ ဟဒယံ-သူတပါးစိတ်ကို၊ အညာယ-၍၊
ဂစ္ဆတိ မည-သွားယောင်တကား၊ (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်)

အချို့ကား..... 'ဂစ္ဆတိ'ဟု 'ဂ'အက္ခရာနှင့် ရှိသည်ကို တစ္ဆတိ ဟု
'တ'အက္ခရာနှင့် ယူ၍ တစ္ဆတိ မည-ရွှေသကဲ့သို့ တကား'ဟု ကုန်၏။

အချို့ကား..... "ဟဒယာ-ဖြင့် ဟဒယံ-ကို၊ မည-အောက်မေ့၏၊
အညာယ-၌၊ ဂစ္ဆတိ-ဖြစ်၏" ဟု ကုန်၏။

တတော-ထိုဘဝင်စိတ်မှ၊ အကုသလဗျိ-အကုသိုလ်စဉ်လျက်
လည်း (အကုသိုလ်ကိုလည်း) 'ဝိ'ကား သမ္ဘာဝနာ၊ ကောပန
ဝါဒေါ ကုသသံ ဟု လှန်၊ ငုတ္တံ၌စင်။

နိဝါသန - နေရာ၊ အာကရ-တည်ရာ၊ သမာသရဏ-
စုဝေးရာ၊ သဗ္ဗာတိဒေသ-ဖြစ်ရာ။

လောကကား 'သာသန'ကို စဉ်စေသည်၊ 'ငုတ္တံ'၌စင်။

(ပိဋကတ်တော်)

ဣသရေယတနံ - ပရဒိသွာနရာ၊ ဝါသဒေါဂါယတနံ-မိ
သန္နိးနရာ။

‘သာသနပန’ လည်း ‘လောက’ကို စဉ်းစေသည်။

မနာရမေ-သော၊ အာယတန-၄က်တို့၏ စုဝေးရာ ဖြစ်
သော သစ်ပင်၌၊ ရုက္ခ-ကို၊ ဝိဟင်္ဂမာ-၄က်တို့သည်၊ သေဝန္တိ-
ကုန်၏။

အချို့ကား “သာသနပန”သည် ပါဠိအောင်ဟူ၏၊ ငါတို့ကား
မထင်ချေ။

ဒက္ခိဏာပထော-ဒက္ခိဏ ပထတိုင်းသည်၊ (ငါတို့ ကျေးဇူး
ရှင်ကား ‘ဂင်္ဂါတောင်ဘက်သည်’ဟူ၏)

သတိ အာယတန-သတိဟူသော အကြောင်းသည်၊ သတိ-
ရှိလတ်သော်၊ သက္ခိတဗ္ဗတံ-သက်သေထိုက်သော အဖြစ်သို့၊
ရာသဇ္ဇန-အရာဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-
၏၊ ဝါ ရသဇ္ဇန-အရာဟူသော အနက်၌၊ ခန္ဓာ-ခန္ဓသဒ္ဓါကို၊
ဝုတ္တော-၏၊ (ဤသို့ နှစ်ထွ သမ္ပန်နိင်ကြောင်းကို သမ္ပဒါဂဏ္ဍိ
ပဗ္ဗသို့ ရောက်မှ ရေးပေအံ့)

ရုဋ္ဌိတော-ကြောင့်။

ပါဠိအသုံးကို မှတ်လိုရကား ဣမသ္မိ’ ပဿ ပဉ္စကေ စသည်မိန့်
သော်။

စိတ္တဉ္စ - သည်လည်း၊ တဇ္ဇာ မနာရိညာဏ ဝေတုဒဝ-
သာမည်၏၊ (န တဇ္ဇာ မနာရိညာဏ ဝေတု သပ္ပာသဇီလှန်)
တသ္မာ-ကြောင့်၊ န တဇ္ဇာ။ပ။ ဇာ-ကို၊ ပညတ္တိ’-ပါဠိ သို့၊ န အာ
ရောပိတာ-မတင်အပ်၊ (ငါတို့ဆရာ)တဇ္ဇာ။ပ။ ဇာ-တည်းဟူ
သော၊ ပညတ္တိ’-နာမပညတ်ကို၊ (အမည်ကို)န အာရောပိတာ-
မတင်အပ်(မထုတ်အပ် မဆိုအပ်သော်လည်းပေး)

ဤတွင် အရှင်ဒိကာဆရာသည် စောဒကဆရာ၏ စောဒနာ အာ
ဘောဂကို နှလုံးထား၍ မိန့်သော တံ သဒ္ဓေ မှသည် န ဝေံ ပိသေ
ကာရဏံ မဂ္ဂိတဗ္ဗံ တိုင်အောင်သော ပါဠိကား အလွန် သြဇာရှိစွ၊
အလွန်နှစ်လိုဘွယ် ရှိစွ၊ ကျယ်အံ့ စိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်၊
ဉာဏ်ပွားခြင်း ရင့်ခြင်းကို အလိုရှိမှု လေ့ကျက်ပါ မှတ်ပါ။။

ပြန်ပွားရေး)

နိမ္မထိတာနံ နှောအပ်ကုန်သည်ရှိသော် (နှောအပ်ကုန်သောဆီတို့၏ သော်လည်းဟူ) အရူပိနံ-ကုန်သော၊ စိတ္တစေတသိကာနံ-ကုန်သော၊ ကောရမ္ပဇဏ - နှံ၊ ဝတ္တမာနာနံ-ကုန်သော၊ ဣမသံ ဖြောနံ - တို့၏၊ (ပညတ္တိ'၌ စပ်) ပညတ္တိ' နာမပညတ်ကို (အမည်ကို သောလည်းဟူ) ဥဒ္ဓရမာနေန-ထုတ်တော်မူသဖြင့်၊ ဟတ္ထပုဇရန-လက်ခုင်ဖြင့်။

ဟတ္ထပုဇရနာတိ ဟတ္ထကောသကေန (ဂဏ္ဌိ)
တက္ကနာသေန-အာရုံကို ဝင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
ကုပေဝိယ ဥဒကဿ အာရမ္ပဏဿ အာကမ္မနံ ပိတက္ကနံ
(ဇိကာ)

တက္ကနံ သဒ္ဓံ ပိဝရန္တော ကုပေ ဝိယာတိ အာဒိမာဟ (မရ သာရတ္ထဒိပနိ)

စိတ္တဿ အာရမ္ပဇဏ အာနယနာကာရပ္ပဝတ္တော အတ္ထတော အာရမ္ပဏံ တက္က အာကမ္မန္တောဝိယ ဟောတီတိ အာရမ္ပဏ သ အာကမ္မနံ ပိတက္ကနန္တိ ဂုတ္တိ(အနု)

ဆရာတို့ကား 'ကြံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်' ဟု ကုန်၏၊ ဒေကဝံ-တည်ကြည် သော (မထုန်လှုပ်သော၊ တချာည်းသော အာရုံရှိသော စိတ်ကြိုက်ရာ ပေး) အပုပ္ဖိ-တင်တတ်၏၊ 'ဖြစ်စေ၏' လည်း ဟု ကုန်၏၊ မသင့်၊ 'ပိတက်ဖြစ်အံ့၊ တင်တတ်၏၊ သမာဓိဖြစ်အံ့၊ ထားတတ်၏' ပေး၊ ဤကား အသင့်၊ မဏိမဇ္ဇူကိုကြည့်။

ယထာဝတာယ-ဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (မဖောက် ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စိတ် ကြိုက်ပေး။

ယထာဝတာယာတိ အဝိပရိတတာယ (ဂဏ္ဌိ)

နိယျာနိက တာယ-ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် (နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စရဏက ဝသေန - သုံးသပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် (ထက်ဝန်းကျင်မှ လည် တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်) (စိတ်ကြိုက်ပေး) သင့်သည်ချည်း၊ ကျင်းရှိသည်ချည်း။

အချို့ကား ‘ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်’ ဟူကုန်၏။ အချို့ကား ‘ကျင့်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်’ ဟူကုန်၏။ မသင့်သည်ချည်း။

ဝိစရဏဝသေန-ဖြင့်(အထူးထူးအပြားပြား သုံးသပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်) (ရှေးဝိတက္ကနဉ္စလည်း ဤနည်းသမ္ပန်လေ)

သရံ-မြားကို၊ ဇိယဝယ-ညှိ၌၊ အနုသန္ဓ ဟိတွာ-ဘွဲ့၍၊ ဣပ တိ ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဝိတ္တံ-ကို၊ အာရမ္မဏ-၌၊ အနုသန္ဓ ဟိတွာ-ဘွဲ့၍၊ ဣပနတော-ကြောင့်၊ ဝိတ္တဿ အနုသန္ဓ နတာ-မည်၏။

ဟဋ္ဌ ပဟဋ္ဌာကာရာနံ-ငယ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ကြီး သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့၏။ ဝိတ္တိသရိက္ခတာယ-စည်းစိမ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သရိသ, သဒိသ, သရိက္ခတို့ကား ပရိယာယ်) ဥဂ္ဂတတ္တာ-တက်ကြွသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဥဂ္ဂတတ္တာဘိ ကာယဝိတ္တာနံ ဝီတိယာ ဥဒ္ဓံ အာပါဒိတတာ။ (ဂဏ္ဍိ) ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်လည်း ဤအနက်ကိုသာ ပေးလေ့ ရှိသည်။

အချို့ကား..... “ဥဂ္ဂတတ္တာ အတ္တဂ္ဂတတ္တာ-ပြည့် ဖြိုးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်” ဟူကုန်၏။ မသင့်၊ အတ္တနောမနတာ၌ အတ္တအရကား ပုဂ္ဂိုလ် တည်း။

အနဘိရဒ္ဓဿ-မငြိမ်းသောကိုယ်စိတ်ရှိသောသူ၏။

အနဘိရဒ္ဓါနာမ အပဿဒ္ဓ ကာယဝိတ္တာ။(ဂဏ္ဍိ) ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား ‘အမျက်မထွက်သောသူ၏’ ဟု ပေးတော်မူ၏။

ဧသော သဘာဝေါ - ဤသဘာဝသည်၊ ရဇုဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ-မြူ ထရာအရပ်၌၊ သမ္ဘိသိဒတိ-စု၏၊ (တပေါင်းတည်းတည်၏ သော် လည်းဟူ၏) အာကောဋန-ခေါက်၊ မဒ္ဓန-နယ်၊ ဝိသာဟာရဿ- ဖောက်ပြန်သော ပျံလွင့်ခြင်း၏၊ (အထူးထူးအပြားပြား ပျံလွင့် ခြင်း၏, တပေါင်းတည်းမတည်ခြင်း၏)

ပဋ္ဌမဝိကင်္ဂ-ဝိရူပံ သံဟရဏံ ဝိကိရဏံ ဝိသာဟာရော၊ ဒုတိယံ ဝိကင်္ဂ-ဝိဝိဓံ သံဟရဏံ ဝိကိရဏံ ဝိသာဟာရော၊ တတိယဝိကင်္ဂ- သံဟရဏံ သမ္ပိဏ္ဍနံ သံဟာရော၊ ဝိဂတော သံဟာရော ဝိသာဟာ ရော၊ ဝိဂြိဟံပြုလေ။

အဝိသာဟရဿ-မဒရူသောစိတ်၏။

သဗ္ဗုခါဝိနယာဒိန္နံ 'အာဒိ'ဖြင့် သတိဝိနယ, အမုဋ္ဌဝိနယ, ပဋိညာတကရဏ, ယေဘုယျသိက, ပါပိယသိက, တိဏဝိတ္ထာရကတို့ကိုယူ။

အညသ္မိံ-သော၊ ပရိယာယေ-အကြောင်းကို၊ အာရဒ္ဓေ-သော်။

သမာနာဓိကရဏဘာဝဉာဏပနက္ခန္ဓံ တရဒသာအနက်၌ဖြစ်သည်ကို ဧကတ္ထဟူပါသည်။ စင်စစ်ငါးပါးသောအနက်ကို ရလျှင်းသောကြောင့် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်ဒိကာ၌ 'ဋိန္နံ ဗဟူနံဝါ ပဒါနံ ဧကသ္မိံ အတ္ထေ ပဝတ္တိ' ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ယဒဝိ ဝိရိယံ ယံ အဝိ ဝိဒိယံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တဒဝိဝိရိယံ တံ အဝိဝိရိယံ-သည်၊ ဝိရိယသမ္ပာဏ္ဍာနံ | -မည်၏။ (ဤနည်း သမ္ပန်၊ ဣတိ ဟိ၌ 'ဟိ' ကား ဝေတ္ထ။ 'ဣတိဟိ ဣတိ ဝေ-ဤသို့ လျှင်' (သမ္ပန်)

သဒ္ဓုအာရမ္မပစ္စယာ-ဝပ်သိမ်းသော ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အာရမ္မာနံ-ကံတို့၏။

အာရမ္မတိစ-အာပတ်လည်းသင့်၏၊ ဒိပ္ပဒိုသာရိစဟောတိ-ရှုလုံးမသာသည်လည်း ဖြစ်၏။

အာရမ္မတိစာတိ အာပဇ္ဇတိ စ။ (ဒီကာ)

မဟာရမ္မာ - ကြီးစွာသော ပြုပြင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ယေ မဟာယညာ-အကြင် ကြီးစွာသော ယုတ္တိပုဇော်ခြင်းတို့သည်၊ သန္တိ တေ မဟာပုသာ န ဟောန္တိ (သမ္ပန်)၊ ယညဿာပနာဒိ ကြိယာ-ယုတ္တိတိုင်ရာခြင်း စသောအမှုအရာသည်၊ အာရမ္မထ-လုံ့လ ပြုကုန်လေ့၊ နိက္ခမထ-မပျင်းကုန်လင့်၊ (ပျင်းခြင်းမှထွက် မြောက်စေကုန်လေ့ သော်လည်းဟူ)ပါဏံ-ကို၊ အာရမ္မန္တိ ဟံ သန္တိ - ညည်းဆဲကုန်၏၊ ဝိဇဂါမ ဘူတဂါမ သမာရမ္မာ- ဝိဇဂါမ ဘူတဂါမကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ၊ ဆေဒန ဘဉ္ဇနာဒိကံ- ဖြတ်ခြင်း ခွဲခြင်းအစရှိသော၊ ကောပနံ - ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ ပရံပရံဋ္ဌာနံ-အဆင့်ဆင့်သော အရာသို့၊ (စင်ကြယ်သော အရာ သို့ သော်လည်းဟူ)

ပရံပရံ ဌာနန္တိ ဝိသုဒ္ဓံ ဌာနံ။ (ဂဏ္ဍိ)

ဥဂ္ဂတော-တက်၍၊ ယာမနဝသေန-လုံ့ လပြုသည်၏ အစွမ်း
ဖြင့်၊ ဗျာယာမနဝသေန-ထူးသော လုံ့ လပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊
(အထူးလုံ့ လ ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းဟူ) စိတ္တစ
တသိကာနံ-တို့ကို၊ ဓာရဏဝသေန-အားဖြင့်၊ (မိတိဋ္ဌိစပ်၊ ဤ
ဝိကပ်ကား သဟဇာတ်ကိုရည်သည်) ဝါ၊ အဝိစ္ဆေဒတော-
အားဖြင့်၊ ပဝတ္တနဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ကုသလသန္တာနံ-ကုသိုလ်
အစဉ်ကို၊ ဓာရေတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မိတိ-၏၊ (ဤဝိကပ်ကား
ခဏကွဲကိုရည်သည်)

ကာမာနံ-တို့ကို၊ ပနုဒနာယ-ပျောက်သောအားဖြင့်(ပျောက်
ခြင်းကြောင့်သော်လည်းဟူ) ဇေသောဓမ္မော-သည်၊ နိက္ကမော-
မည်၏၊ (ဤနည်း နောက်နောက်ကို သမ္ပန်)

ဗန္ဓနန္တဒါယ-ဗန္ဓနတည်းဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို ဖြတ်
သောအားဖြင့် (ကြောင့်) သြဗန္ဓနိက္ကရဏာယ-သံသရာတည်း
ဟူသောသြဗန္ဓမှ ထုတ်သောအားဖြင့်(ကြောင့်) ပါရင်္ဂမနဋ္ဌေန-
နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်စေတတ်သော
အနက်အားဖြင့်(ကြောင့်) ပုဗ္ဗင်္ဂမနဋ္ဌေန-ပြဋ္ဌာန်း၊ ရှေ့သွား (စိတ်
ကြိုက်ရာ ပေး) အဓိမတ္တဋ္ဌေန-အတိုင်းအရှည် ထက် လွန်သော
(လွန်သော အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) ပလိ
ဗုဒ္ဓါတနုတာယ-အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော ထံခါးကျည်ကို ခွါ
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ကြောင့်) အဝဋ္ဌိတိကာရိတာယ-အာရုံသို့
သက်၍ တည်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (မြဲမြံစွာ
တည်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းဟူ) ကာ
မံ-စင်စစ်၊ တစောစ-အရေသည်လည်း၊ နှာရစ-အကြောသည်
လည်း၊ အဋ္ဌိစ-အရိုးသည်လည်း၊ အဝသိဿထု-ကြွင်းစေသ
တည်း၊ ဣတိ ဇဝံ-သို့၊ ပဝတ္တိကာလေ-၌၊ အသိထိလပရက္ကမန
ဝသေန-မလျော့မပေါ့သောလုံ့ လ၏အစွမ်းဖြင့်။

တဇ္ဇာတိကေ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ (ထိုလုံ့ လအားလျော်
သော သော်လည်းဟူ) ဇန္တုနာ-ပုဆစ်ဖြင့်၊ ဘူမိံ-မြေကို(၌)
ဥပ္ပိဋ္ဌတော-ထောက်၍၊ (ထုပ်၍သော်လည်းဟူ)

တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ သရဏာနံ-သရဏတို့၏၊ (တိ၏အရကား ဗွာဒိ ဗန္တတည်း။

အသဒိသုပမာအားဖြင့်ပြလိုရကား ‘ယထာဟိ’ စသည်တက်သော်။

စိရကတစိရဘာသိတာနံ-ပြု၍ကြာပြီး၊ ဆို၍ကြာပြီးသောအမှု၊ စကားတို့ကို၊ အသမ္ပုဿန ဘာဝတော - မမေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏေစ - စိတ်၌ အာရုံကို ထင်စေခြင်းလက္ခဏာ၌၎င်း၊ ဇောတန လက္ခဏေစ-စိတ်၌အာရုံကိုထွန်းပစေခြင်း လက္ခဏာ၌၎င်း။

အယံပိ ပညာ-သည်လည်း၊ သဏ္ဍဋ္ဌေန-သိမ်မွေ့သောအနက်အားဖြင့် ၎င်း၊ ဝိတ္ထဋ္ဌေနစ-ပြန့်သော အနက်အားဖြင့် ၎င်း၊ (ကျယ်သောအနက်အားဖြင့်၎င်း သော်လည်းဟူ)ဘူရိဝိယ-မြေနှင့်တူသလျှင်ကတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဘူရိ-မည်၏။

ပါသာဏ သက္ခရ ဝါလိကာဒိ ရဟိတာ ဘူမိ သဏ္ဍာတိ သဏ္ဍဋ္ဌနာတိ ဝုတ္တံ(ဒီကာ)

သဏ္ဍဋ္ဌနာတိ သုရမတ္ထေန (အနု)

နနု ပထဝီနာမ သဏ္ဍာဝိယောတိ အသဏ္ဍာဝိတိ ကတွာ အာဟ ပါသာဏာတိ အာဒိ၊ ပါသာဏ သက္ခရ ဝါလိကာဒိ ရဟိတာ ဘူမိသဏ္ဍာ န သဗ္ဗာဘူမိတိ အတ္ထော (မရသာရတ္ထဒီပနီ)

ယထာ ပါသာဏ သက္ခရ ဝါလိကာဒိရဟိတာ ဘူမိ သဏ္ဍာဝိတိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ပညာပိ ကိလေသ ပါသာဏာဒိ ရဟိတာ သဏ္ဍာတိ ဝုတ္တံ (ဂဏ္ဌိ)

ယခုကာလ၌ ဖြစ်သော အချို့သော သူတို့ကား ဒီကာ၊ အနု၊ ဂဏ္ဌိတို့ကို မထောက် မမျှော်မူ၍ သဏ္ဍဋ္ဌေနဟု ဆရာတို့ အစဉ်ဆက်သည် အလျောက် ဟု အက္ခရာနှင့် ရေးသားသော ပါဌ်ကို သဏ္ဍဋ္ဌေနဟု ဌ အက္ခရာနှင့်ပြင်ဆင်၍ ‘သဏ္ဍဋ္ဌေန-တည်ရာဖြစ်သောအနက်ကြောင့်’ ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။

ဥပ္ပထပဋိပဇ္ဇ - ခရီးမဟုတ်သည်၌ ပြေးကုန်သော၊ သိန္ဓဝေ-မြင်းတို့ကို၊ ပတောဒေါ-ရှင်တံသည်၊ (ဝိဇ္ဇတိဝိယ၌စပ်၊ ဥပမေယျ၌ ဥပ္ပထေကား ကာမအာရုံ စသည်တည်း)

အာလောကနဋ္ဌေန-အလင်းဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ဩဘာသနဋ္ဌေန - အရောင်ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ပဇ္ဇောတနဋ္ဌေန-ထွန်းပခြင်းတည်းဟူသော အနက်အားဖြင့် (အလင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အနက်အားဖြင့် စသည် သော်လည်းသမ္ပန်)

တေနေတံ ဝုတ္တံ၌ အာဓာရကား ‘စတုကင်္ဂုတ္တရ နိကာယ’ လာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်သုတ္တန်အရာ၌ ဗောလရာ အသို့မူ၍ ဤ၌ဟောတော်မူကုန်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား တဒနုဇ္ဈပေန။ပ။ကထာ မိန့်သော်။

အနက်တပါး သဒ္ဓါအများဆိုခဲ့၊ ပုနရုတ္တိမဖြစ်ထုံလော စုဒ္ဓိရှိရကား အတ္ထော ဟိ စသည် မိန့်သော်။

အဘယ်အကျိုးရှိ၍ သုဝိဘတ်ဖြစ်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား အညထာ စသည် တက်သော်။

ဒုလ္လဘ ပါတုဘာဝဋ္ဌေန - ရခဲသော ထင်ရှားခြင်းရှိသော အနက်အားဖြင့်၊ အတုလဋ္ဌေန - မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော အနက်အားဖြင့်၊ အနောမသတ္တ ပရိဘောဂဋ္ဌေန - မယုတ် မာသော သတ္တဝါတို့သည် သုံးဆောင်အပ်သော အနက်အားဖြင့်။

အာယာပနဋ္ဌေန-ဖြစ်စေတတ်သောအနက်အားဖြင့်၊ တိဠန္တိ-တည်တတ်ကုန်၏၊ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ-မျှတတ်ကုန်၏၊ (ခွဲ၍ သော်လည်း သမ္ပန်) ဣရိယန္တိ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ဘတ်ကုန်၏ (ခွဲ၍ သော်လည်း သမ္ပန်) ပါလယန္တိ-စောင့်တတ်ကုန်၏၊ (အတ္တာနံ ‘ကံ’ လာသင့်၏။

ယေနဓမ္မေန တသ္မိံ သမယေ ဟူသည့်အလိုကား “ယ” ကား ကရဏတ္တ၌ ပဌမာဟူလို၊ နောက်နည်းကား သိသာ၏၊ ကြိယာ၌ ယှဉ်သည်၊ ဘာဝနပုံ ကြိသော်လည်း သင့်မြတ်သည်ပင်၊ ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌ “ယံတိ ဘာဝနပုံသကံ ဝါ ဇေတံ ဒဠဗ္ဗံ” ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ ‘ဟိရယိတဗ္ဗေနာတိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ - ကံအနက်၌ ကရိုဏ်း’ ဟူလို၊ ဇိကာ၌ကား ဟိတ်အနက်၌ ကရိုဏ်းဟူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါ အနက်

ရှိသော စသဒ္ဓါဖြင့် ‘ဟိရယိတဗ္ဗေနာတိစ ဟေတု အတ္ထေ ကရဏ ဝစနံ ယုဇ္ဇတိ’ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အ ကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ-ပညာကြောင့် မဖြစ်ကုန်သော (ပညာနှင့်တကွ မဖြစ်ကုန်သော၊ ကောသလ္လသမ္ဘူတာ အရာ၌ အကြောင်းကို ဆိုခဲ့ပြီ) သမာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းကို၊ ပဋိလာဘံ-ရခြင်းကို၊ သမင်္ဂိဘာဝံ-ပြည့်စုံခြင်းကို။

တေသံ ဓမ္မာနံကား ပဌမပုဒ်၌ ‘တို့သို့’ ဒုတိယ၌ ‘တို့ကို’ တတိယ၌ ‘တို့နှင့်’ လျော်အောင် သမ္ဗန်။

အလုပ္ပနကဝသေန-မတပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။

ဤ၌ “က” ပစ္စည်းကား သွတ္တ၊ ထို့ကြောင့် “မတပ်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု ကတ္တုသာဓိ မသမ္ဗန်လင့်၊ သာရာဂပဋိပက္ခတော-ပြင်းစွာ တပ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့်၊ န အဘိဇ္ဈာ ယတိ-သူ၏ စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံတတ်။

ဤကား အဘိဇ္ဈာ ကမ္မပထအရာ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဇေကက္ခရ ကော သ, လင်္ကသန်းဋီကာ, မဏိမဉ္ဇူ, ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ စသည်နှင့် အညီတည်း၊ (ပါဌ်ကို သတိမရ နှိရကထာမှာ ကြည့်လေ)

ဝါ, အနဘိဇ္ဈာယတိ-မမက်မောတတ်။

ဤကား ‘အဘိပုဗ္ဗောဝါ ဈေ သဒ္ဓေါ လုပ္ပနေ နိရုဋ္ဌော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဥပသဂ္ဂဝသေန အတ္ထဝိသေသ ဝါစိနော ဝေ ဝါ ဓာတုသဒ္ဓါ’ ဟူသော ပါထေယျ ဋီကာနှင့် အညီတည်း၊ အ လောဘော ကုသလမူလန္တိ အလောဘသင်္ခါတံ ကုသလမူလံ၌ အဓိပ္ပာယ်ကားအလောဘော ကုသလမူလံကား ဝါကျမဟုတ်၊ ကမ္မဘေရည်း သမာသံ၊ အလောဘ၌ ‘ဘ’အစိတ် အကိုဩရေး၍ အလောဘော ကုသလမူလံပြီးသည်ဟူလို။

အဒုဿနကဝသေန-မပျက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဒေါသော-မည်၏။

ဘာဝသာဓိမှတစ်ပါး ကတ္တုသာဓိကိုပြုလိုရကား ‘န ဒုဿတိတိပိ အဒေါသော’ မိန့်သော်။ ဝိကား ဝါသဒ္ဓတ္ထ၊ ‘ဝိ ဝါ အပရော နယော’ သမ္ဗန်။

ဣတိဝိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ (ဤသို့ သမ္ဗုဒ္ဓိသော်လည်း ဝါ သဒ္ဓတ္တဟု သိလေ)

ရူပကာယကို စဉ်စေလိုရကား 'တယော ခန္ဓာ အဓိပ္ပကာ' မိန့်သော်။

ကိလေသ ဒရထ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဇေဝ-ကိလေသာတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်းကိုသာလျှင်၊ လဟုပရိဏာမော-လျှင်သော အပြန်သည်၊ သိဗံ သိဗံ-လျှင်စွာလျှင်စွာ၊ ပရိဝတ္တနုသမတ္တတာ-ပြန်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သောအဖြစ်။

အာဓာရကား ကုသလကမ္မေ၊ အနိစ္စာဒိ မနုသိကာရေ လာသင့်၏။ ရူပါဒိသု မလာသင့်၊ ကုသလကမ္မေဖြင့် ကုသိုလ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော လဟုတာ၊ အနိစ္စာဒိ မနုသိကာရေဖြင့် ကုသိုလ်အဗျာကတနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော လဟုတာကိုယူ။

ခဏတ္တယတူလေငြားသော်လည်း ကုသိုလ်အဗျာကတ အောက် အကုသိုလ်နဲ့ ၏၊ လေး၏၊ အကုသိုလ်တို့တွင်လည်း မောဟသမ္ပယုတ် သည် အထူးသဖြင့်နဲ့ ၏၊ လေး၏၊ လဟုတာသမ္ပယုတ်ဖြစ်သောကုသိုလ် အဗျာကတတို့တွင်လည်း ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သည် သေက္ခတို့၏ စိတ် အောက်နဲ့ ၏၊ သေက္ခတို့၏စိတ်သည်လည်း အသက္ခတို့၏စိတ်အောက် နဲ့ ၏၊ အသက္ခတို့၏ စိတ်သည်လည်း ဘုရားသမ္ပညတ စိတ်အောက် နဲ့ ၏၊ ဘုရားသမ္ပညတစိတ်တော်ကား သိခါပတ္တ ဖြစ်သော လျှင်ခြင်း တည်း။

သိနိဒ္ဓံ-သိမ်မွေ့သည်ကို၊ မဋ္ဌံ-ပြေပြစ်သည်ကို၊ (တပေါင်း တည်းသော်လည်းပေး)လဟုတာ-ပေါ့ပါးလျှင်မြန်ခြင်း။

ဖြစ်ပြီးသောစိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည် မုဒုတာ မည်၏၊ မပင်ပန်းခြင်းသည် မုဒုတာမည်၏သော်လည်းဟူ။

အကက္ခန္ဓ-မကြမ်း၊ အကထိန-မခက်မခိုင်၊ ကုသလကြိယာ ယ-၌၊ ဝိနိယောဂက္ခမတာ - ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံသောအဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်လျှင်၊ အတ္ထော-တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....သိနောဟ၏ အစွမ်းဖြင့် စွတ်သော ကြေသော အတိမုဒုတဖြစ်သော စိတ်သည် မကြေသော ရွှေကဲ့သို့ ကမ္မည မဖြစ်၊ ပြန်ပွားရေးမှ)

မာနအစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့် အလွန်မာသောစိတ်သည်၊ (အလွန်ဖွဲ့အပ်
သော စိတ်သည်သော်လည်းဟူ) မလှော်အပ်သော ရွှေကဲ့သို့ ကမ္မည
မဖြစ်၊ အနုရူပ မုဒုတာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်သည် အသင့်အားဖြင့် ကျက်
သော နယ်ခြင်းငှါ ခုံသော နူးညံ့သောရွှေကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၌
ကမ္မညဖြစ်၏ဟူလိုသတည်း။

လဟုတာ၌ မုဒုတာ၊ မုဒုတာ၌ ကမ္မညတာ ခဏတခုသာဖြစ်လျှင်း
မူလည်း ကိစ္စအားဖြင့် ကျက်သည်မည်၏။

ပစ္စောသက္ကနတာယ - ဆုပ်သော အကုသိုလ် ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဆုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟု သာမန်သော်
လည်းပေး)

အကုသိုလ်ကိုသာ : ပစ္စောသက္ကနဟုယူ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်း ကြိယာမျှကို
သာမယူလင့်၊ ကုဋိုလတာ စသည်၌လည်း ဤနည်းသိလေ။

နင်္ဂလကောဋိုဝင်္ဂောနာမ-ထွန်တုံးကောက် ကောက်သည်
မည်၏။

ဆရာ.....ဆရာ၏ မတိဝိနိစ္ဆယကိုဆိုပြီး၊ တပါးသောဆရာတို့ အသို့
ဆိုကုန်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား 'ဒိဃဘာဏကာ ပနာဟု' စသည်မိန့်
သော်။

ဒိဃဘာဏကာ ပန-ဒိဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာကို တတ်ကုန်
သောဆရာတို့သည်ကား၊ (သာမန်သော်လည်း သမ္ပန်)

ဤတွင် အချို့သောအဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိ 'ဧကဇ္ဈော' ဟိ ဘိက္ခု ပဌမ
ဝယေ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆသုစ အဂေါစရေသု စရတိ၊
အယံ ဂေါမုတ္တပင်္ဂောနာမ'ဟု ရှိ၏၊ အချို့သော အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိကား
'ဧကဇ္ဈောဟိ ဘိက္ခု သဗ္ဗဝယေ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆသုစ
အဂေါစရေသု စရတိ၊ အယံ ဂေါမုတ္တပင်္ဂောနာမ'ဟု ရှိ၏၊ ဤတွင်
အချို့သော ဒိဃနိကာယ်ပါဌ်ကား 'ဧကဇ္ဈော ဟိ ဘိက္ခု ပဌမဝယေ
ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆသုစ အဂေါစရေသု စရတိ၊ မဇ္ဈိမ
ပစ္ဆိမဝယေသု လန္တိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊ အယံ
ဂေါမုတ္တပင်္ဂောနာမ'ဟု ရှိ၏၊ အချို့သော ဒိဃနိကာယ်ပါဌ်ကား

‘ဧကစ္စော ဟိ ဘိက္ခု သဗ္ဗဝယေ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆ သုစ အဂေါစရေသု စရတိ၊အယံ ဂေါမုတ္တ ဝက်တာနာမ’ ဟု ရှိ၏။

ဤတွင် အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိလည်း ရှေးပါဌ၊ ဒိဗ္ဗနိကာယ်ဋ္ဌိလည်း ရှေး ပါဌသည် မသင့်၊ ပမာဒလေခမျှသာ ဖြစ်သည်။ နောက်ပါဌသာ အတိ ယုတ္တ၊ အဘယံကြောင့်နည်း၊ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိ မိန့်အပ်သော နည်းနှစ်ပါး တို့တွင် ရှေးနည်းကား အဘိဓမ္မာ၊ နောက်နည်းကား သုတ္တန်၊ ရှေးနည်း ဌိ ဓမ္မဖြင့်ပိုင်းခြားသည်၊ နောက်နည်းဌိ ဝယဖြင့် ပိုင်းခြားသည်သာ ထူးသည်။ ဝက်သုံးပါး၏အလွန်ကောက်ခြင်း၊ အလတ်အားဖြင့် ကောက် ခြင်း၊ မကောက်လွန်းခြင်းသဘောကို မစွန့်သောကြောင့်တည်း။

အစမှသည် အဆုံးတိုင်အောင် ကောက်သည်ကား ဂေါမုတ္တဝက်၊ အလယ်မှသည် အဆုံးတိုင်အောင် ကောက်သည်ကား ဓန္ဒဝက်၊ အဆုံး တွင်သာ ကောက်သည်ကား နန္လေကေဓိဝက်၊ (ဤကား အထူး)

ယင်းသို့ ဂေါမုတ္တဝက်၌ ပဌမဝယေရှိသော် အသို့လျှင် အစမှသည် အဆုံးတိုင်အောင် ကောက်သည်ဖြစ်အံ့နည်း၊ အသို့လျှင် ဒုတိယဝက်၊ တတိယဝက်တို့နှင့် ထူးအံ့နည်း၊ ဤသဘောကိုထောက်၍လည်း ပမာဒ လေခဟု သိအပ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော၊ ဒိဗ္ဗနိကာယ် ဇီကာ၌ ‘အယံ ဂေါမုတ္တ ဝက်တာ နာမ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝပရိ ယောသာနာ ပဋိပတ္တိယာ ဝက်ဘာဝံတော’ စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်ပြီ။

ဧကဝိသတိ အနေသနာနာမ ဝဇ္ဇကမ္ပံ ကရောတိ၊ ခုတကမ္ပံ ကရောတိ၊ ပဟိဏကမ္ပံ ကရောတိ၊ ဂဏ္ဍံ ဖါလေတိ၊ အရမက္ခနံ ဒေတိ၊ ဥဒ္ဓံ ဝိရေစနံ ဒေတိ၊ အဝေဝိရေစနံ ဒေတိ၊ နတ္ထု တေလံ ပစတိ၊ စက္ခု တေလံ ပစတိ၊ ဝေဠုဒါနံ ဒေတိ၊ ပဏ္ဍဒါနံ ဒေတိ၊ ပုပ္ဖဒါနံ ဒေတိ၊ ဖလဒါနံ ဒေတိ၊ သိနာနဒါနံ ဒေတိ၊ ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ ဒေတိ၊ မုခေါဒကဒါနံ ဒေတိ၊ စုဏ္ဍဒါနံ ဒေတိ၊ မတ္တိကဒါနံ ဒေတိ၊ စာဠုကကမ္ပံ ကရောတိ၊ မုဂ္ဂသူပိယံ၊ ပါရိဘဋံ ။ ဇဗ်ပေ သနိယံ ခွါဝိသတိမံ ခုတကမ္ပေန သဒိသံ၊ တသ္မာ ဧကဝိသတိ။ (ဇီကာ)

ဤဇီကာ၌ ခုတကမ္ပနှင့် ပဟိဏကမ္ပ အထူးကိုကား “ခုတေယျံ ဝုစ္စတိ ခုတကမ္ပံ၊ ဂိဟိနံ ပဟိတံ ပဏ္ဍံဝါ သာသနံဝါ ဂဟေတွာ တတ္ထ

ပြန်ပွားရေးမှ)

တတ္ထ ဂမနံ ပဟိဏကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ ဗာရာဇာရံ ပေသိတဿ ခုဒ္ဒက ဂမနံ”
ဟူသော သီလက္ခန္ဒာအဋ္ဌကထာကို ထောက်သဖြင့်သိလေ။

မုဂ္ဂသုပိယံ၌ မကျက်သောဝဲနောက်နှင့် မှန်သောစကားနှင့်တူစေ၊
ကျက်သော ဝဲနောက်နှင့် မမှန်သော စကားနှင့် တူစေ၊ ထို့ကြောင့်
မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ ‘တဿှာ ပနေတ္ထ သစ္စဝစနံ အပက္ကသဒိသန္တိ အ
ဝိပရိတဘာဝတော’ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဇဗ်ပေသနိယံ ခွါဝိသတိဝံ ခုတကမ္မေန သဒိသံ၌ သဒိသအကြောင်း
ကိုကား ‘တေသံ တေသံ ဂိဟိနံ ဂါမန္တရဒေသန္တရာဒိသု သာသန
ပဋိသာသန ဟရဏံ ဇဗ်ပေသနိယံ’ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ အတ္ထ
ကို ထောက်သဖြင့် သိလေ။

မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ကား ‘ဇဗ်ပေသနိယံတိ ခွိတိကုလန္တရ အန္တ
ရေ ပေသနံ’ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ ဤသို့မိန့်ရာ၌ ကုလသဒ္ဓါသည် ဂါမဒေသ
ပရိယာယ်တည်းဖြစ်မှုကား ဂင်္ဂါရေနှင့် ယမုနာရေသည် နှိုးနှောသကဲ့
သို့ အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာ၊ အနု၌လာသော အလုံးစုံသော ဝိနိစ္ဆယသည်
နှိုးနှော၏၊ ယင်းသို့မဟုတ် ကုလသဒ္ဓါသည် ဂေဟပရိယာယ်တည်း ဖြစ်
ငြားအံ့၊ မနှိုးနှော၊ ဇဗ်ပေသနိယသည် ပဟိဏကမ္မသဒိသဖြစ်ရာ၏။

ဆ အဂေါစရာ ဝေသိယာဂေါစရော ဝိဝေါ ထုလ္လကုမာဒီ
ပဏ္ဍက ပါနာဂါရ သိက္ခန္တိ ဂေါစရောတိ၊ (ဒီကာ)

တေန-အပ္ပနာဝါရေန(စွဲ)ဖြင့်၊ (ဒသိတာနံ၌စပ်)။ ။နိဒ္ဒေသဝါရ
ကထာယံ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

တ္ထောဝတာ တ္ထေကေန ဝစနေန-ဤမျှသောသဒ္ဓါဖြင့်။
တ္ထောဝတာတိ တ္ထေကေနာတိ ပဒက္ကေ ပဝတ္ထော တတိ
ယန္တိနိပါတော။

တ္ထောဝတာ တေပရိမာဏဝန္တေန ဝစနေန - ဤမျှအတိုင်း
အရှည်ရှိသောသဒ္ဓါဖြင့်၊ (စကားဖြင့်သော်လည်းဟူ)

တ္ထောဝတာတိ ဣဒံ တဒ္ဓိတန္တံ တတိယန္တနာမိက ပဒံ။

ပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အသီးအသီး ပြားလျှင်းမူလည်း
ပုစ္ဆာအစရှိသောအဖြစ်ဖြင့်တူရကား ‘နိဒ္ဒေသဝါရေ စတူဟိ ပရိစ္ဆေ
ဒေဟိ’မိန့်သော်။ ။ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဟောန္တိတိဋ္ဌိ ဣတိကား အာဒုတ္တ။

ဖဿာဒယော ဓမ္မေ သံဝိပိတွာ ဂဏှာတိ ဇေတနာတိ သံ
ဂဟော၊သံဂဟော ဝေ ဝါရော သံဂဟဝါရော။

ပါဠိပရိစ္ဆေဒကိုပြလိုရကား 'သော ဥဒ္ဓေသ' စသည်တက်။

တေသံ တေဝိသတိ ကောဋ္ဌာသာနံ-တို့၏၊ ဇေဝံ-ဤသိုလ်တ္တံ၊
သော၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ (ဇေဝံကား ရုက္ခမာနာပေက္ခ)

ဖဿာ ဟောတိ စသောသင်္ဂဟပါဠိဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သကဲ့သို့
ဆန္ဒာဟောတိ စသည်ဖြင့် မသင်္ဂြိုဟ်ရကား ခန္ဓာယတနဇာတ်စသည်
တို့၌ ဝင်လေလျှင်းမူလည်း 'ဋ္ဌပေတွာ ယေဝါပန' စသည်မိန့်သော်။

သင်္ဂဟတဗ္ဗဘာဝကိုသာ မြစ်သည်၊ ခန္ဓာယတနာဒိဘာဝကိုမမြစ်
ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် သင်္ဂါရက္ခန္ဓာ၏နိဒ္ဓေသ၌ ဘုရားဟောလတ္တံ့၊ ဤကား
အဋ္ဌကထာဆရာအလိုတော်၊ ဋီကာဆရာကား သင်္ဂါရက္ခန္ဓာနိဒ္ဓေသ၌
ဟောအပ်သည်ဖြစ်ခဲ့ရကား ဋ္ဌပေတွာ ယေဝါပနကေကိုပင် မမိန့်လိုပြီ၊
ယေဝါပနကကို မချလိုပြီဟူလိုသည်။

အကြောင်းတရားဟူသမျှသည် အာဟာရဋ္ဌမကင်းရကား 'ပစ္စယ
သင်္ဂါတေန' မိန့်သော်။

ပစ္စယသင်္ဂါတေန - အာဟာရ ပစ္စည်းဟု ဆိုအပ်သော၊
(သဟဇာတ မဟုတ် ဟူလို၊)

ဝါ အာဟာရဏက္ခသည် ဇနကဖြစ်သော ဟေတု ဥပထမ္ဘက
ဖြစ်သော ပစ္စယနှစ်ပါးလုံးနှင့် ဆက်ဆံခဲ့ရကား ပစ္စယသင်္ဂါတေန
မိန့်သော်။

ပစ္စယ သင်္ဂါတေန-ဥပထမ္ဘဟု ဆိုအပ်သော (န ဟေတု
သင်္ဂါတေနဟု လှန်) ဣဒမပန-ဤတရားသုံးပါးတို့ကား၊ တထာ
စ-သဟဇာတ စသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်
၏၊ အညထာစ-တပါးသော ဥပထမ္ဘန အခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊
ဟောန္တိ-ကုန်၏။

တထာစာတိ သဟဇာတာဒိ ပစ္စယေ သန္ဓာယာဟ၊ အညထာစာ
တိ အညန ဇေတနာကာရေန။ (ဋီကာ) ဇေတနာ ကာရေနာတိ ဥပ
ထမ္ဘာကာရေန၊ (အနု)

တိဿောစ ဝေဒနာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာကား ယထာသမ္ဘဝစကား တည်း။ သုခသမ္ပယုတ် ဖဿ အာဟာရသည် သုခဝေဒနာ ကိုသာ ဆောင်နိုင်၏။ ဒုက္ခသမ္ပယုတ် ဖဿအာဟာရသည် ဒုက္ခဝေဒနာ ကိုသာ ဆောင်နိုင်၏။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ်ဖဿအာဟာရသည် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကိုသာ ဆောင်နိုင်၏။ စိတ်တခုတည်း၌ ဝေဒနာသုံးပါးကို မဆောင်နိုင်။ ဤ၌ သုခသမ္ပယုတ် ဖြစ်ရကား သုခဝေဒနာကိုသာ ဆောင်၏ ဟူလို သည်။

တယောဘဝေ အာဟာရတိလည်း ယထာသမ္ဘဝ စကား၊ ကာမ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရသည် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ဟူရကား အထူးအားဖြင့် ဝိညာဏ်၊ သာမာန်အားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တည်းဟူသော ကာမဘာကို၊ ရူပါဝစရ မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရ သည် အထူးအားဖြင့် ဝိညာဏ်၊ သာမာန်အားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါ ဒါနက္ခန္ဓာတည်းဟူသော အသညသတ်နှင့် တက္ခသော ရူပဘဝကို၊ အရူပါဝစရ မနော သဉ္ဇေတနာ ဟာရသည် ဝိညာဏ်တည်းဟူသော အရူပဘဝကို ဆောင်၏။ တခုသော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရသည်ဘဝ သုံးပါးကို မဆောင်နိုင်။ ဤ၌ ကာမ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရဖြစ်ရကား ကာမဘာကိုသာ ဆောင်၏-ဟူလိုသည်။

ယထာဝမ မဂ်ဟူသည်ကား မဂ်၏ရှေးအတို့၌ တည်သော နာနာ ကွဏိကဖြစ်သော အဋ္ဌကိကမဂ္ဂင်တည်း။ ဝိပဿနာပတ်သော်လည်းဟူ၊ အယံ ဟိ သုတ္တန္တိကံ ဒေသနာနာမ ပရိယာယ ဒေသနာ၌ အဓိပ္ပါယ် ကား လောကုတ္တရာ၌ အဋ္ဌကိက မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်ရကား ဗုဒ္ဓဘာဝ နာနာကွဏိက မဂ်ကိုလည်း အဋ္ဌကိကဟုပလူပစာရအားဖြင့်ဆိုပါသည် ဟူလို။

ဗတ္တ ဝိစိတ္တဋ္ဌေန ဟူသော်လည်း ဝိဇာနနကိုသာယူ၊ ရာသဋ္ဌေန စော။ ပ။ နွေကား စတ္တာရော ခန္ဓာ၌ ပါလေသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သဒ္ဓါကား ဇာတုာပေက္ခ မဟုတ်၊ ဒဗ္ဗာပေက္ခဟု သိခံစလိုပါသည်။ (ပါဠိတော်မှာ ဤနည်းချည်း နောက်နောက်ကို သိလေ) ဧကံ မနိန္ဒြိယံ ဟောတိကား ပုဗ္ဗင်္ဂမ စကားတည်း။ ဧကံ သန္ဓိန္ဒြိယံ ဟောတိ စသည် ပင် ဟူလို ရှိလို၏။ (ဤပါဠိတော်မှာ ကောဠာသ သင်္ဂဟကား အတ္တ အတူ)။ ။ သင်္ဂဟ ဝါရေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ဥဒ္ဓေသဒ္ဓိကား သရူပဟော၊ နိဒ္ဓေသဒ္ဓိကား ပိဘဇ္ဇနဟော၊ န
ဟေတ္ထဒ္ဓိ ဟိကို ဟိ ယသ္မာ ပြင်၊ ရတ္တာဒ္ဓိစပ်။

ဧတ္ထ တေသ္မိံ သမယေ-ထိုတရား အပေါင်း၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ-
ဧတေသု ဓမ္မသု-တို့၌၊ သတ္တောဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဝေါ
ဝါ-ဘာဝကိုလည်းကောင်း။

ဘာဝဟူသည် သတ္တဝါ၎င်းတည်း၊ ဝါ ပညတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့်
ရကား နှစ်ပါး ရစ်ခွဲသောငှါ နာမသတ်သာ သမ္ပန်။

အ သာရာ-အနှစ်မရှိကုန်၊ အပရိဏာယကာ - အကြီးမရှိ
ကုန်။ ။ သုညတဝါရေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ၊ နိဋ္ဌိတာစ လိဟိ မဟာ
ဝါရေဟိ မဏ္ဍေတွာ နိဗ္ဗဋ္ဌဿ ပဌမဗိတ္တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ
ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

သသင်္ခါရေနာတိ ဣဒမေဝပဒံ - ဤပုဒ်သည်သာလျှင်၊ အ
ပုဒ်-မရှေးသော(သဒ္ဓတ္ထ)ဝါ-အသစ်တည်း (အဓိပ္ပာယ်ဏ္ဏ)
တဿ ပဒဿ-၏၊ အတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော ထည့်၍
သမ္ပန်လေ)

သဟ သင်္ခါရေနာတိ သ သင်္ခါရောကား ဗဟုဗ္ဗိဟိတည်း၊ ဗဟုဗ္ဗိ
ဟိ ဟူကလည်း အညပုဒ်နှင့် မကင်းကောင်းရကား “ယော ပစ္စယ
ဂဏော” ဟု အညပုဒ်ထည့်၊ အညပုဒ်သည် နာမ်ပုဒ်တည်း၊ နာမ်ဟူက
လည်း ကြိယာနှင့် မကင်းကောင်းရကား ဟောတိ ဟူသော ကြိယာ
ထည့်။

“ဝါ၊ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ ကတ
မာနိ တိဏိ၊ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ
အညထတ္တံ ပညာယတိ” ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် သင်္ခတ တရား
ဟူက ဥပ္ပါဒဟူသော ဘာန ကြိယာနှင့် မကင်းကောင်း ရကား
“ဖဿော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတိ” အစရှိ သော ပါဠိကို ထောက်
သဖြင့် ဟောတိဟူသော ကြိယာထည့်၊ ထို့ကြောင့်ရကား ‘ယောပစ္စယ
ဂဏော သင်္ခါရေန သဟ ဟောတိ၊ ဣတိတဿ သော ပစ္စယဂဏော
သ သင်္ခါရော’ ဟု အပြည့်အစုံ သမ္ပန်၊ သ သင်္ခါရ်ဟု အချို့စာရှိ၏၊
တေန သင်္ခါရေန ဟု ပိဘတုန္တံ ခံ။

ပြန်ပွားရေးမှူး)

သပ္ပယောဂေန-တွန့်သောစိတ်ကို အားထုတ်စေတတ်သော ပယောဂနှင့် တက္ကဖြစ်သော၊ သ ဥပါယေန - ကုသိုလ်ပြုခြင်း မပြုခြင်း၌ အကျိုးအပြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သူတပါးတို့သည် တိုက်တွန်းခြင်း အစရှိသော အကြောင်းနှင့် ဟက္ကဖြစ်သော၊ ပစ္စယဂဏေန-ပစ္စည်းအပေါင်းဖြင့်(ကြောင့်) ဣတိ အယံ-သည် ကား၊အတ္ထော-တည်း။

သသဒ္ဓါ၏ အကျိုးကို ထင်စေလိုရကား ‘ယေန ဟိ’ စသည်တက် သော်။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....အာရမ္မဏ စသော ပစ္စည်းသည်ပင် ပယောဂ၊ ဥပါယမရှိသော် ပဋ္ဌမစိတ်၏ အကြောင်း၊ ပယောဂ၊ ဥပါယရှိသော် ဒုတိယစိတ်၏ အကြောင်းဖြစ်၏ဟူလို။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား “တသေဝံ” စသည်တက်။

ဝိဟာရပစ္စန္တေ-ကျောင်းစွန့်၌။ ။ဒုတိယစိတ္တေ ဂဏ္ဌိပဋ္ဌံ။

ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌိ-အလွန် ရွှင်သည်။ ပရိစ္ဆန္ဒက ဉာဏံ ပန-ပိုင် ခြားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်သည်ကား၊ဒဟရကုမာရကာ နံ-သူငယ်တို့၏၊(အလွန်ငယ်သောသူတို့၏ သော်လည်းဟူ)

ဒဟရကုမာရစသည်တို့၏အထူးကိုသိလိုမူကား ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ၊သဒ္ဓနိတိတို့ကိုကြည့်လေ။ ။တတိယစိတ္တံ။

ဒိယတိ ဇေတနာတိ ဒါနံ၊ဒါနံဇေ ဒါနမယံ၊ သိလတိ သမ္မာ ဒဟတိ ကာယဝစိကမ္မာနိတိသိသံ၊သိလယတံ ဥပဓာရေတိတိ ဝါ သိလံ၊ဘာဝေတိ ကုသလေ ဓမ္မေ အာသေဝတိ ဝဇေတိ ဇောယာတိ ဘာဝနာ၊ အပစယတိ ပူဇာဝသေန သာမိဝိ ကရောတိ ဇေတနာတိ အပစိတိ၊အပစိတိ ဇေ သဟဂတံ အပစိ တိ သဟဂတံ။

‘နန္ဒိရာဂ သဟဂတံ’စသည်၌ကဲ့သို့ တက္ခောဟူလို၊ဤကား အပစိတိ အရ စေတနာကောက်သည်ကို ရည်သည်။ အပစိတိ၏ အရ စေတနာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ ကာယကြိယာ၊ဝစိကြိယာတည်း ဖြစ်မူကား-

‘အပစိတိယာ သဟဂတံ အပစိတိသဟဂတံ’ဟု တပုရိသ် တွဲ။

ထံထံ ကိစ္စကရဏေ ဗျာဝဋ္ဌဿ ဘာဝေါ ဝေယျာဝတ္ထံ၊
အတ္တေနာ သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တာ ပတ္တိ ဒိယတိ ဇေတနာတိ ပတ္တာ
နုပ္ပဒါနံ၊ ပတ္တိ အဘိအနုမောဒတံ ဇေတနာတိ အတ္တာနုမောဒနံ။
အကြွင်း ထင်ရှား၏။ အကျယ်ကို သိလိုမှ အဘိဓမ္မာဝတာရ၊ အဘိ
ဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိမည်သော လက်သန်းဒီကာတို့ကို ကြည့်လေ။ အနွာဒီ
သုဉ်း အာဒိဖြင့်.....

အနွံ ပါနံ ဝတ္ထု ယာနံ၊ မာလာဂန္ဓ ဝိလေပနံ၊
သေယျာဝသထ ဒိပေယျံ၊ ဒါနာတ္ထု ဒသာဒိမေ။

ဟူသော ဂါထာ၌ ကြွင်းသည်ကိုယူ။

ဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဥဇု-စွာ၊ ကရောန္တဿ-အား၊ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပံ-သော၊
ပုည။ပ။နာမ-မည်၏။ (ဤရှေးနည်း၌ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပကား စေတနာ)

ဒိဋ္ဌိဇုကတံ-သည်၊ သဗ္ဗေသံ - ခပ်သိမ်းသော ပုညကြိယာ
ဝတ္ထုတို့၏။ နိယမလက္ခဏံ - မဟာပုလ အဖြစ်ဖြင့် မြဲခြင်းကို
မှတ်တတ်သော ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ - ၏။
(မှတ်တတ်၏၊ မှတ်ကြောင်း ဖြစ်၏ သော်လည်းဟူ) ဤ နောက်
နည်း၌ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပကား ဉာဏ်တည်း။)

အဋ္ဌကထာနည်းကို ပြုပြီး၍ ပါဠိနည်းကို ပြုလိုရကား သုတ္တပန
စသည်တက်။ သာမညဖြင့် ဝိသေသကို ပြုလိုရကား ဣမသ္မိံ ဌာနေ
တက်သော်။

ငါတို့ ဆရာကား ဤကဲ့သို့သော အရာကို ဟင်းရှက်ရူးနည်းဟူ၏။

အယောကုဋ်-သံချောင်းကို၊ (ဂုဋ္ဌဟု အမျှ စာရှိ၏) ပထဝီ-
ကို၊ နိဗ္ဗာကတွာ-နှစ်ဖြာပြုံ၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ကို၊ ဝိတ္တံ-ချလို
သည် ရှိသော်၊ ဘဿကောဝ-ကျရာသလျှင်ကတည်း။ (ယော
ဇနာ) ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား “ပျက်ရာသလျှင်ကတည်း”
ဟူ၏။ အကနိဋ္ဌ ဘဝနေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ကုန်သော၊ (မဟာဗြဟ္မာ
နော၌ စပ်)

ဥက္ကဋ္ဌ သဗ္ဗတ္တိကတ္တာ နုတ္တိ ဇေတသံ ကနိဋ္ဌဘာဝေါတိ အကနိ
ဋ္ဌော။

ဒဋ္ဌထာမဓနုဂ္ဂဟဿ-ပိုလ်နှစ်ထောင် ဆောင်သော လေးကို
ကိုင်ဆောင်ထသော၊ ဓနုအာစရိယဿ-၏။ (ထည့်)

အနိဗ္ဗာန်ကား... 'ဒဋ္ဌထာမဓနံနာမ နိ သဟဿထာပံ ဝုစ္စတိ၊ နိ သဟဿ ထာပံတိစ ယဿ အာရောပိတဿ ဖိယာဗန္ဓော လောဟ သိသာဒိနံ သာရော ဒဏ္ဍ ဝဟေတွာ ယာဝကဏ္ဍပမာဏာ ဥက္ခိတ္တဿ ပထဝိတော မုစ္စတိ' ဟုအနုဋီကာ၊ 'ယာဝကဏ္ဍပမာဏာဝိဒိဗတော ယတ္တကံ ကဏ္ဍဿ ပမာဏံ၊ တတ္ထကေ ကဏ္ဍေ ဥက္ခိတ္တမတ္တ အာရောပိတေသု ယေဝ ဖိယာ ကဏ္ဍေသု သော စေ ဘာရော ပထဝိ တော မုစ္စတိ နိသဟဿ ပလံ လောဟာဒိဘာရံ ဝပိတံ သမတ္ထံ' ဟု အင်္ဂုတ္တရဋီကာ၌မိန့်ရကား တင်ပြီးသောလေး၌ အလယ်၌နှစ်ထောင် ပိုလ်လေးသော ဘာရကို ချည်၍ လေး၌ ကို ချိလသော လေး၌ အလယ်နှင့် လေးရိုးအလယ် အကြားသည် မြားနှင့်အရှည် ခွင်လည်း ကျယ်အံ့၊ ဘာရလည်း မြေခွကြွအံ့၊ ဤလေးသည် နိသဟဿထာမ မည်၏၊ ယင်းသည့် နိသဟဿထာမ လေးသည်ပင် ဒဋ္ဌထာမ နေ မည်၏၊ ထိုလေး၌ "လိမ္မာဘတ်စွမ်းနိုင်သော ဆရာဟူ" လိုသည်။

အချို့ကား ပိုလ်တထောင် အားရှိသော လေးကိုတင်နိုင်သော လေးသမား၏" ဟူကုန်၏၊ မသင့်၊ သဟဿ ထာမ၏ အတ္ထကို ဒဋ္ဌ ထာမ နေ၌ သမ္ပန်သောကြောင့်တည်း၊ ပိုလ်နှစ်ထောင် တဘာရ ဖြစ် ကြောင်းကိုကား "တုလာ ပလ သထဉ္ဇာထ၊ ဘာရော ဝိသတိ တာ တုလာ" ဟူသော အဘိဓာန်ကို ထောက်သဖြင့် သိလေ၊ အချိန် အရ အဟွက်အားဖြင့် ကျပ်ရှစ်သောင်းသည် ပိုလ်နှစ်ထောင် ရှိ၏။

တာလစ္ဆာယံ-ထန်းရိပ်ကို၊ မဟာဗြဟ္မာနာ-မဟာဗြဟ္မာ ကြီးတို့သည်။

တေဟိ တေဟိ ချာနာဒိဟိ ဂုဏ္ဍဝိသေသေဟိ ဗြူဟိတာ ပရိဝုဒ္ဓါ တိ ဗြဟ္မာနာ။

ဗြူဟဓာတ် မ ပစ္စည်း၊ ဥကို အပြု၍ ဗြဟ္မပြီးသည်၊ ထို့ကြောင့် မဏိမဇ္ဇ၌ "ဗြူပဟ္မာနာတိ ဧတေန ဗြူဟဓာတုတော မ ပနယံ ကတွာ ဥကာရဿစ အကာရံ ကတွာ ဗြဟ္မဏ္ဍတိ ရူပံ သိဇ္ဈာတိ ဒဿတိတိ" ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဗြဟ္မာတိ ကာမာဝစရ သတ္တာနံ သေဋ္ဌဇ္ဇေန တထာ ဗြူဟိတ ဂုဏ္ဍတယ ဗြဟ္မဝိဟာရတော နိဗ္ဗတ္တဏ္ဍနစ နိသိဒနဏ္ဍနစ ဗြဟ္မာ၊ (သရူပပတ္တိသုတ် အဋ္ဌကထာ)

တုခမ္မ-တင်း၌ (ဆရာ)

ယောဇနာ၌ကား 'အဋ္ဌကေ'ဟူ၏။ အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီ။ အချို့ကား ဘူး၌ ဟူကုန်၏။ မသင့်။

ပုဏ္ဏက သေဋ္ဌိ ကာဠဝလ္လိယ သုမန မာလာကာရာဒိနံ-သုဋ္ဌဗ္ဗ ငပုဏ်, ကာဠဝလ္လိယသုကြွယ်, သုမန ပန်းသည် စသည်တို့၏၊ ကုသလံဝိယ-ကဲ့သို့တည်း။

သုဋ္ဌဗ္ဗ ငပုဏ်ကား သာရိပုတြာအား ဒန်ပူမျက်နှာသစ်ရေလှူသည်။ ကာဠဝလ္လိယ သုကြွယ်ကား မဟာကဿပအား စားရာတို့ကိုခွဲခြမ်း၍ လှူသည်။ သုမန ပန်းသည်ကား တုရားရှင်အား ပန်းရှစ်ဆုတ်ဖြင့် ပူဇော် သည်။ သုဋ္ဌဗ္ဗငပုဏ်နှင့် သုမနပန်းသည် ဝတ္ထုကား မွေ့ပဒ၌လာ၏။ ကာဠဝလ္လိယ သုကြွယ် ဝတ္ထုကား မန္တိမ နိကာယ် ဒေဝဒဟသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ လာ၏။

ဂဏီဝရော-ဂိုဏ်းတို့ထက် မြတ်တော်မူထသော၊ (ဂိုဏ်း ဆရာတို့ထက် မြတ်သောသူ ဖြစ်တော်မူထသော၊) ဝါ-ဂိုဏ်း ဆရာတို့တွင် မြတ်သောသူ ဖြစ်တော်မူထသော။

ရှေးကား "ဒွိ ပဒုတ္တမော" ကဲ့သို့ နိဒ္ဒါရဏ လက္ခဏာမှ ကင်းသော ဆဋ္ဌိ တပျုရိသ်၊ နောက်ကား " ရူပါဒိ ဇေကကာ လမ္မဏာနော " ဟူသော လက်သန်းဒီကာပါဌ်ကဲ့သို့ နိဒ္ဒါရဏလက္ခဏာရှိသော ဆဋ္ဌိ တပျုရိသ်။

မုနိသေဋ္ဌာ - မြတ်သော မုနိ ဖြစ်တော်မူထသော၊ (မုနိ လေးပါးတို့ ထက် မြတ်တော် မူထသော သော်လည်းဟူ) သဗ္ဗညူ - ဧညယျဓေတရား ငါးပါးကို သိတော်မူပြီးထသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (တဖြောင့်တည်းသော်လည်း သမ္ပန်)

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပဋ္ဌမကျော်သူမြတ်သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သက္ခယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ်အောက်မေ့ အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန် ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၌ ကာမာဝစရကုသိုလ် နိဒ္ဒေသ၏, ၌ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤရွှေ့ပြီးပြီ။

“ ကုန္တာပစရန္တိ ” စသည်၌ ဌာနိဖြစ်သော ကုန္တ၏ အမည်ကို ဌာနဖြစ်သော လူ၌ တင်စားသောအားဖြင့် ကုန္တဟူသကဲ့သို့ ဌာနိ ဖြစ်သော ရူပ၏အမည်ကို ဌာနဖြစ်သော ဘဝ၌ တင်စားသောအားဖြင့် ရူပဟူသည် မဟုတ်ဘဲ ဘဝဟူသော ဥတ္တရ ပဒလောပအားဖြင့် ရူပဟူပါ သည်ဟု ပြလိုရကား “ ရူပံ ဝုစ္စတိ ရူပဘဝေါ ” မိန့်သော်။

ထိုကြောင့်ရကား ဇိကာ၌ ‘ ဥတ္တရပဒ လောပံ ကတ္တာ ’ ဟူသည်ကို မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ ‘ ကိ ’ ဥပစာရဝသေန ရူပံ ရူပဘာဝေါနာမ၊ ဥဒါဟု ဥတ္တရပဒလောပေနာတိ အာဟ ဥတ္တရပဒလောပန္တိ အာဒိ ’ မိန့်ပြီ။

ဥပပတ္တိ၊ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဇာတိ၊ သဗ္ဗာတိ၌ အောက်အောက်သည် အထက် အထက်၏အနက်၊ အထက်အထက်သည် အောက်အောက်၏ အနက် သော်လည်း ဆိုသင့်၏။ တပါးသောအရာ၌ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိကား သံသေဒဇ၊ သြပပါတိကကိုရည်သည်။ ဇာတိကား အပရိပုဏ္ဏာယတ န၊ သဗ္ဗာတိကား ပရိပုဏ္ဏာယတနကိုရည်သည် ဟူ၏။ ဤ၌မရ။

နိရယဂါမိ - ငရဲသို့ လားစေတတ်သော၊ (ရောက်စေတတ် သောသော်လည်း ဟူ) မဂ္ဂဉ္စ - စေတနာကို၎င်း။ သဒ္ဓါစ - ၎င်း၊ ဟိရိယဉ္စ - ၎င်း၊ ကုသလံ - အပြစ်မရှိသော ဝါ - ကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ ဝါ - ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဒါနဉ္စ - အလောဘ၎င်း၊ ဝါ - စေတနာ၎င်း၊ ဒေတေဓမ္မာ - တို့သည်၊ သဗ္ဗုရိ သာနုယာတာ - သူတော်ကောင်းသို့ အစဉ်လိုက်တတ်ကုန်၏ ဝါ - တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်၏။ (ဤအလို ‘ ဒေတေ ဓမ္မာ - တို့ ကိုဟုပေး) ဟိ သစ္စံ - ၎င်း၊ (ဟိ ယုတ္တံ သော်လည်းဟူ) ဒေတံ မဂ္ဂံ - ထို ကြောင်းကို၊ ဒိပိယံ ဒေဝလောကဂါမိကံ - နတ်ပြည်သို့ လား စေတတ်သော၊ မဂ္ဂံ - အကြောင်းဟူ၍၊ ဝဒန္တိ - ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ - ၎င်း၊ (ဟိ ကဿာသော်လည်းဟူ) ဒေတေနမဂ္ဂေန - ဖြင့်၊ ဇေနာ - သတ္တဝါသည်၊ (ကတ္တားထည့်) ဒေဝလောကံ - သို့၊ ဝစ္စတိ - လားတတ်၏၊ သွားတတ်၏။ (ရောက်တတ်၏ သော်လည်းဟူ) ဣတိတဿာ ဝဒန္တိ (သမ္ပန်)

‘ဒါနံ’ ကို နှစ်ချက်သမ္ပန်ရာ၌ ရှေးကား ‘ ကုသလံ ဒါနန္တိ အလော ဘော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ’ ဟူသောဇိကာ၊ ‘ အလောဘော ဒဋ္ဌဗ္ဗော န စေတနာ ’ ဟူ

သော မရသာရတ္ထဒီပနီ၊ ‘ကုသလဉ္စ ဒါနန္တိ ဣေ သဘာဂ ကုသလတ္တာ မစ္ဆရိယပဋိပက္ခတ္တာစ အလောဘော ကုသလံ ဒါနန္တိ ဝုတ္တံ’ ဟူသော ဂဏ္ဍိနှင့်အညီတည်း။

နောက်ကား ‘အထဝါ စေတနာ ဒါနံ၊ တံ ဝဇ္ဇေတွာ ဣတရေ နွေ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာတိ ဝုတ္တာ’ ဟူသော ဋီကာ၊ ‘ဣတရေ နွေတိ သဒ္ဓါ ဟိရိစ’ ဟူသောအနု၊ မရသာရတ္ထဒီပနီနှင့်အညီတည်း။ ဝစနတ္ထ ကား ဤသို့တတ်။

ဟိရိယတိတိ ဟိရိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရစေ၊ (စိတ်သော်လည်းရစေ)
ဟိရိနော ဘာဝေါ ဟိရိယံ၊(ဟိရိရစေ)

အချို့သောသူတို့ကား ဟိရိယပုဒ်ကို စိရိယဟု နှလုံးသွင်း၍ ပြင် ကုန်၊ ရေးကုန်၊ ဘတ်ကုန်၏။ ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သော နိဿ ယာစရိယတို့သည်လည်း ဋီကာ၊ အနုသစ်အကုန်မမျှော်မူ၍ ဟုတ်ဟုတ် ငြားငြား သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်။

ဒိယတိ ဇေတနာတိ ဒါနံ၊ အလောဘာရစေ၊(စေတနာသော် လည်း ရစေ)

ဒိဝံ ဂမေတိတိ ဒိဝိယော။ သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ၊ အလောဘာရစေ။

ဤ၌လည်း ဒိဝိယံပုဒ်ကို မိမိတို့၏ ရှေးပါဌနှင့် ညီလျှင်းအောင် စိရိ ယံဟု ပြင်၍ ရေးဘတ်ကုန်၏။ အချို့သော နိဿယာစရိယ တို့သည် လည်း ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား၊ ပါဌကို မသုတ်သင်မူ၍ သမ္ပန်ကုန်၏။ မသင့်။ သင်္ခါရူပပတ္တိသုတ်၌ မဂ္ဂေါကား စေတနာ၊ ပဋိပဒါကား သမ္ပ ယုတ်။

ဗျာန စေတနာ-ဗျာနံနှင့် ယှဉ်သော စေတနာသည်။

“အာဇည ရထော” ကဲ့သို့ မဇ္ဈေလောဝိ၊ ဝစန္တိ သဒ္ဓါသည် သမ္ပ ဒါနပေက္ခဖြစ်ရကား မဂ္ဂေါတိဝတ္ထုထည့်၊ အယံတာဝ ဣစ ဘာဝနာယ အတ္ထာကား စကားမျိုး၊ စကားရိုး၊ စကားကိုးတို့တွင် စကားမျိုး တည်း။

စကားမျိုးပြီးရကား အညတ္ထပန စသည်တက်ရချေသော် အထူးကို ပြလိုရကား တတ္ထစသည်တက်။

အဓိသီလေ-၌၊ သန္တာဝေန္တိ သဒ္ဓဟန္တိ - ယုံကြည်ကုန်၏၊
ဩကပ္ပနာ သဒ္ဓဟနာ - ယုံကြည်ခြင်း၊ သီလ ပရိဘာဝိတော-
သီလဖြင့် ထုံအပ်သော၊ ရူပံ - ရုပ်ကို၊ ဝိဘာဝေဟိ-ကွယ်စေ
လော့။

ဆရာ.....တပါးသောအရာ၌ မြင်အပ်သောအနက်ကိုစွန့်၍ ဇနေတိ
ဥပ္ပါဒေတိ ဝဇ္ဇေတိ ဟူသောအနက်ကိုအဘယ့်ကြောင့် မိန့်အပ်သနည်း
စုဒ္ဓိရှိရကား ပုနစာပရံ ဥဒါယိစသော သုတ်ကို ဆောင်သော်။

အဓိပ္ပာယ်စကားကျကား စောဒကဆရာသည် ဤသုတ်ကို မမြင်၍
လော၊ ငါတို့ကား ဤသုတ်ကို မြင်၍ဆိုသည်-ဟူလို၊ “ ယောပနာယ
မေတ္တ ဝေကာရော” ၌ အက္ခရေဟိ ကာရော ဟူရကား ‘ဝေ ကာရော’
မလို၊ “ဝေသဒ္ဓေါ” လိုသည်ဟု မဏိမဇ္ဇူ၊ နိရုတ္တိမဇ္ဇူတို့၌ ဆို၏။

ယသ္မာ နိယမတ္ထော၊ တသ္မာ ဒီပေတိ ဟု သမ္ပန္နံ၊ ကာမ ပရိစ္စာဂေ
နေဝစ၌ စကိုကား ပဋိပက္ခဘာဝဉ္စ အဓိဂမဉ္စ ယှဉ်။

ဂုတ္တက္ကကို ချဲ့လိုရကား ကထံ စသည် မိန့်သော်။

ဝေ၊ ဌိ၌ ဟိကား အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာအလိုသော် ဟိ သစ္စံ၊
ပါရာဇိကဏ် ယောဇနာအလိုသော် ဟိ ဝိတ္ထာရေဿာမိ ဟူလို၏။

ဝါ ဇေံ နိယမေ ကရိယမာနေ ဣမဿ ဈာနဿ - ၏၊
ကာမာ-တို့သည်၊ ပဋိပက္ခဘူတာနု-ထုံလော၊ ဝါ နုနု-စင်စစ်၊
ပဋိပက္ခဘူတာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ပ။ ဩရိမတိရ
ပရိစ္စာဂေန-ဖြင့်၊ ပါရိမတိရဿ-ကို၊ အဓိဂမော-သည်၊ ဟောတိ
ဣဝ-ကဲ့သို့၊ အဿ ဈာနဿ-ကို၊ အဓိဂမော-သည်၊ ဟောတိ-
၏၊ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပာယ်ော-သည်၊ ဝါဣဒံဝစနံ-သည်၊ ဟိယသ္မာ
ပညာယတိ၊ တသ္မာ နိယမံ-ဝေသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်ခြင်းကို၊ ဘဂဝါ
ကရောတိ(သမ္ပန္နံ)

ဤကား ‘ဟိတိ ယသ္မာတိ ဇေဿ အတ္ထော တေနေဝ ဝက္ခတိ
တသ္မာတိ’ ဟူသော ဝိနိစ္ဆယဇီကာစသည်၌လာသော သဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကို
ထောက်၍ နော တက္ကော။
ဇေံ ဝစနံ-ကို။

ဧဝံ တယာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ပဏ္ဍိတေန နခေါပန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (မဏိမဉ္ဇူ၊ စသည်အလို)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ကား ‘ဧတန္တိ ပုဗ္ဗပဒေယေဝ အဝဓာရဏဝစနံ’ ဟူ၏။ ရှေ့ဥမင်ဆရာတော်လည်း ဧဝံ ဧဝကာရံ စွဲတော်မူ၏။

တံ နိဿရဏတော - ထိုကာမတို့သည် ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။

နိဿရန္တိ နိဂစ္ဆန္တိ ဧတေန ဧတ္ထဝါတိ နိဿရဏံ၊ ကာမာ နံ နိဿရဏံ ကာမနိဿရဏံ။ (ဝိဂ္ဂဟ)

ဗျာပါဒနိဿရဏ စသည် ဆိုလေလော၊ အဘယ့်ကြောင့် ကာမ နိဿရဏံ ဟု ဆိုတုံသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ကာမဓာတုသမတိက္ကမန တော ဟိ’ စသည်တက်သော်။

ဟိ သစ္စံ’ ဟိယုတ္တံသော်လည်းဟူ) ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ နေက္ခမ္ပံ- အကြင် ပဋ္ဌမဗျာန်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဧဝံ နေက္ခမ္ပံ-သည်၊ ကာမာ နံ-တို့သည်၊ နိဿရဏံ-ထွက်မြောက်ရာထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။

ကာမာနံကား ကတွတ္တ၌ သာမိဝစနတည်း၊ သို့မှ သဒ္ဓသဘော သင့်အံ့သည်၊ ‘ဧဝံ ဟိ ကတ္တရံ သာမိဝစနံ ယုဇ္ဇတိ’ ဟူသော ဋီကာနှင့် လည်း ညီအံ့သည်၊ အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား အဝဓာရဏ၌ သာမိကြံကုန်၏၊ မသင့်။

ပဋ္ဌမော သမဏောကား သောတာပန်၊ ဒုတိယောသမဏောကား သကဒါဂါမ်ဟူ၏။ နဟိ သက္ကာ၌ ဟိကို ဝိဟရိတုံ ဟိယသ္မာ နသက္ကာ တသ္မာဟုသမ္ပန်၊ တဒင်္ဂံ ဝိဝေကာဒယော၌ အာဒိဖြင့် ဝိက္ခမ္ပနုဝိဝေက၊ သမုဒ္ဓန္တိဒဝိဝေက၊ ပဗ္ဗိပဿဒ္ဓိဝိဝေက၊ နိဿရဏဝိဝေက လေးပါးကို ယူ၊ အချို့သော နိဿယ၌ကား ရှေ့နောက်နှစ်ပါးကို ချဘိ၏။ နောက်၌ အာဒိဖြင့် စိတ္တဝိဝေက၊ ဥပမိဝိဝေကနှစ်ပါးကိုယူ။

နိဒ္ဒေသ-မဟာနိဒ္ဒေသ၌။

ဝုတ္တာ၌စပ်၊ ကတ္တားကား သာရိပုတ္တထေရေနလာ၊ မနာပိယာမလို၊ မနာပိကာလိုသည်။

တတ္ထေဝစ-ထိုမဟာနိဒ္ဒေသ၌၎င်း၊ ဝိဘင်္ဂစ-ဗျာနုဝိဘင်း ၌၎င်း၊ (ဝုတ္တာ၌ စပ်)

ပြန်ပွားရေးမှု)

ဤသို့ ယောဇနာရာဋ္ဌိ ကတ္တားကား နိဒ္ဒေသကိုရည်မူ သာရိပုတ္တ
ထေရေန၊ဝိဘင်းကိုရည်မူ ဘဂဝတာကတ္တားလာ၊ တက္ကေဝ ဂှိသည်
ဟူ၍ တပါးသောအရာဋ္ဌိကဲ့သို့ အနညာတ၊ ပဋိက္ခေပနှစ်ပါးကို မကြံ
မယူလင့်၊အချို့ကား တက္ကေဝကို ဝိဘင်္ဂဋ္ဌိ ဆိုက်၏၊ မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌိ
ဝိဘတ်ဟူကုန်၏၊မသင့်။

တေ သဗ္ဗေပိ သင်္ဂဟိတာ ဣစ္စေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာကား ဝတ္ထုကာမကိုသာ
မယူလင့်၊ ကိလေသာကာမကိုသာ မယူလင့်၊ နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ယူလို
သည်။

နှစ်ပါးလုံး ယူကျိုးကိုပြုလိုရကား ‘ဧဝံ ဟိ’စသည်တက်သော်။
ဟိ သစ္စံ၊ဧဝံ သင်္ဂယုမာနေ-ဤသို့နှစ်ပါးစုံကို သင်္ဂြိုဟ်သည်၊
သတိ-ရှိသော်၊(ယုဇ္ဇတိဋ္ဌိစပ်)ဝတ္ထုကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-
ဆိတ်၍လျှင်၊ ဣတိပိ-ဤသို့လျှင်၊ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ သမ္ပန္နံ။ ။
(ဝိသဒ္ဓေါ ကြိယာသမုစ္စယတ္ထော၊န ကာရကသမုစ္စယတ္ထော)

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကား ကာရကသမုစ္စယသမ္ပန္နံလေ၏၊ သာရတ္ထ
ဒီပနီ၊အနုစသည်နှင့်မညီ၊ ထို့ကြောင့် မသင့်၊ မသင့်ကြောင်းကိုကား
သာရတ္ထဒီပနီနှစ်စောင်ဋ္ဌိပင် ဆိုပြီ။

တေန ဝတ္ထုကာမ ဝိဝေကေန စွဲ၊ဝါ-တေန ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ
ပဒေန စွဲ၊နောက်တေနဋ္ဌိလည်း နှစ်ချက်စွဲ၊ ပုရိမေန စေတ္တဋ္ဌိ ‘စ’ကား
ဝါကျာရန္တ၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ပဒဒ္ဒယေစွဲမူ ပုရိမေန ဒုတိယေနတို့ကား
ပုဒ်စွဲ၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝိဝေကဒ္ဒယေစွဲမူ ပုရိမေနကို ကာယဝိဝေကေန၊
ဒုတိယေနကို ဝိတ္တဝိဝေကေန စွဲ။

လောလဘာဝဿ-တပ်သောအဖြစ်၏၊ ဝါ-လျှပ်ပေါ်သော
အဖြစ်၏၊ဝါ-ထိုထိုသို့သော ရူပါရုံစသည်တို့၌ တပ်ခြင်း၏။

ဟေတု၏အရကား ဝတ္ထုကာမတည်း၊ဗာလ၏အရကား အဝိဇ္ဇာ၊
ဒုစိန္တိတ ဗိန္တာ စသည်တည်း၊ ဟေတု၏ အရကား အယောနိသော
မနသိကာရ တည်း၊ ဝါ-ခပ်သိမ်းသော အကုသိုလ် တရားတည်း၊
ပယောဂသုဒ္ဓိဟူသည်ကား ပါဏာတိပါတ စသော အသုဒ္ဓပယောဂမှ
စင်ခြင်းတည်း၊ကာမ စသည်မှ စင်ခြင်းမဟုတ်။

အာသယပေါသနံ-မြတ်သောဆန္ဒ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။

ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၌ အဏ္ဍာသယ သမ္ပဒါ၊ ယောဇနာ၌ အဏ္ဍာသယ
ဝိသောဓနံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ အဏ္ဍာသယ ဝိသောဓနံ အာသယ ပေါ
သနံ ဟူသည်နှင့်အညီ။

ဝါ၊ အာသယပေါသနံ-အဟုတ်အဟတ် သိစွမ်းနိုင်သော
ပညာ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို။

“ဧတ္ထစ အာသယောနာမ ယထာဘူတ ဉာဏံ ဓမ္မံ” ဟူသော မရ
သာရတ္ထဒီပနီနှင့် အညီ၊ ရှေးကား-

သဿတုန္တေဒ ဒိဋ္ဌိစ၊ ခန္တိစေဝါ နုလောမိကာ၊
ယထာ ဘူတံစ ယံ ဉာဏံ၊ ဇေတံ အာသယ သဋ္ဌိတံ။

ဟူသော အာသယလေးပါးတွင် မဝင်၊ နောက်ကား ဝင်သည်။
ကာမန္တန္ဓော ယေဝ၌ န ကုသလန္တန္ဓော လှန်၊ အနေက ဘေဒတော
စသ၌ အဿကား ကာမန္တန္ဓဿ စွဲ။

ဥပရိဈာနဂ် ပစ္စနိက ပဋိပက္ခဘာဝ ဒဿနတော-အထက်၌
ဆိုလတ္တံ့သော ဈာနင်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိဝရဏ
တို့ကို ပယ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ၊ (သမ္ပဒါနုတ္တ၌ တော
ပစ္စည်း၊) (ဝါ-“ပြသောအားဖြင့်” သော်လည်း ဝိသသနုတ္တ
သမ္ပန်)

ဥပရိနှင့် ဈာနင်ကား ဝုစ္စမာန ကျေသော မန္တောလောပိ တပျုရိသံ၊
ဝါကျမဟုတ်၊ “ဥပရိ ဝုစ္စမာနာနိ ဈာနင် ဂါနိ ဥပရိဈာနင် ဂါနိ (မူလဒီကာ
သာရတ္ထဒီပနီ နှစ်ကျမ်း)” “ဥပရိဈာနင် ဂါနိတိ ဧတ္ထ မန္တော လောပ သမာ
သံ ဒဿတံ ဥပရိတိ အာဒိမာဟ” (မရသာရတ္ထဒီပနီ)

ထို့ကြောင့် ရှေ့ဥမင်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ ဥပရိကို တခြားသမ္ပန်
ခြင်းသည် မသင့်၊ ‘ဥပရိဈာနင် ဂါနိ ပစ္စနိက ပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော’
ဟု အချို့ ပါဠိရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိရာ၌

ဥပရိ ဈာနင် ဂါနိ-အထက်၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဈာနင်တို့၏၊
ပစ္စနိက ပဋိပက္ခဘာဝ ဒဿနတော - ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်
သောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ၊ (ပြသဖြင့်၊
ပြသောအားဖြင့်) (သမ္ပန်)တေသံ-ထိုနိဝရဏတို့ကို၊ ဈာနင် ဂါ
နိစ ဈာနင် ဂါနိဇေ-တို့သည်သာလျှင်၊ ပဋိပက္ခာနိ-ပယ်ကုန်၏။

နိဝရဏတို့သည် ဈာန်ကို မပယ်ဘူး ဟုလို၊ အချို့စာ၌ ဈာန်ဂါ
နေဝ ရှိ၏)

ပေရုကေ - နေတ္တိကျမ်း၌၊ (ဝိက္ခမ္ဘနု၏ ကံ ဟူသမျှကား
ဆဋ္ဌိနှင့်နှင်) အဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ယူပြီးသော ကာမန္တိန္ဒကို
မယူသဖြင့်၊ ဝါ-မယူသေးသော နိဝရဏလေးပါးကိုသာ ယူ
သဖြင့်။

ပဉ္စကာမဂုဏ်။ပ။ သာ၌ ဂုဏ်ကား ဗန္ဓနုတ္တိ၌ ဖြစ်သည်။ “ စူဠ
ဂဏ္ဌိ၌ကား “ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိတိ ရူပသဒ္ဓါဒီဟိ ပဉ္စကာမ
ဂုဏေဟိ ကာမ ကောဋ္ဌာသေဟိ ဂုဏသဒ္ဓေါ ကောဋ္ဌာသဒ္ဓေ ဝတ္တ
တိ” ဟူ၏။ သီလက္ခန္ဒအဋ္ဌကထာနှင့် မညီ။

အာဇာတဝတ္ထုဘေဒါဒိ၌ အာဇာတဝတ္ထုကား “အနုတ္တံ မေ
အဝစရိ” စသော ကိုးပါးကိုယူ၊ အာဒိဖြင့် ‘ဒုက္ခာဒိ၊ ပုဗ္ဗန္တာဒိ ဘေဒ
ဝိသယကိုယူ၊ ဒေါသ မောဟအစဉ်အတိုင်း ဟပ်။

ဝိတက်၏ကိစ္စအထူးဖြင့် ဖြိုမြဲသောအဖြစ်သို့ရောက်သော ပဌမဈာန်
သမာဓိ၌၎င်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိဝရဏမှ အလွန်ဝေးသော
အဖြစ်သို့ရောက်သော ထိရဘာဝဖြင့် ထိုပဌမဈာန်နှင့် တူကုန်သော
ဝိတက်ကင်းသော ဒုတိယဈာန်သမာဓိစသည်၌၎င်း အပ္ပနာဟု အဋ္ဌ
ကထာ ဝေါဟာရဖြစ်ရကား အပ္ပနာ ဟူသော နာမသည် ဝိတက်၏
အမည်ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အပ္ပနာသမ္ပယောဂတော မိန့်သော်။

ရုက္ခောဝိယ ပုဗ္ဗေနစ ဗလေနစ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား.....အပွင့် အသီး
စသောအစိတ်မှ လွတ်သော သစ်ပင်မည်သည် မရှိဘဲလျက် သပုပ္ဖ
သဖလဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သကဲ့သို့ ဝိတက်စသောအစိတ်မှ လွတ်သော
ဈာန်မည်သည် မရှိငြားသော်လည်း သဝိတက္ကံ သဝိစာရံဟု ခေါ်ဝေါ်
အပ်ပါသည် ဟုလို။

ဝိဝိတ္တိ-ကြည်ခြင်း၊ ဝိဝေကော-ကြည်ခြင်း၊ (ဘာဝသာနေ)
ဝိဝိက္ခောဝါ ဝိဝေကောကား ကတ္တုသာနေ၊ ကမ္မသာနေ တို့
တွင် ကတ္တုသာနေကို ရည်မူ “နိဝရဏာ-မှ၊ ဝိဝိက္ခော-ကြည်
တတ်၏။” ကမ္မသာနေကို ရည်မူ “နိဝရဏေဟိ - တို့သည်။

ဝိဝိတ္ထော-ကြဉ်အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝေကော-မည်၏။(သမ္ဗန်)”

ဤကိုရည်၍ ‘ဝိဝိတ္ထောတိတိ ဣမိနာ နိရဝဏေဟိ ဝိနာဘူတော တေဟိ ဝိဝေစိတောတိစ သာဓနန္ဒယံပိ သင်္ဂဟိတမေဝါတိ’ဟု သာရတ္ထဒီပနီနှစ်ကျမ်း၌ မိန့်အပ်ပြီ။ တသ္မာ ဝိဝေကာကား ဘာဝသာဓနကို ရည်သည်။ တသ္မိံ ဝါ ဝိဝေကကား သာဓနနှစ်ပါးကိုရည်သည်။

တသ္မာ ဝိဝေကာ-ထိုဝိဝေကကြောင့်၊ ဟေတွတ္ထေစေတံ နိဿက္ကဝစနံ။

ဓမ္မဝိနယာဒယောပိယ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား... ခံမ္မောစ ဝိနယောစ ဓမ္မဝိနယံ၊(စက္ခုစ သောတဉ္စ စက္ခုသောတံ စသည်ကဲ့သို့) ဝိတိစ သုခဉ္စ ဝိတိသုခံ ဟု သမာဟာရနွန် ပြုလေဦး ဟူလိုသတည်း။ ရှေးနည်း၌ ဝိဝေကဇ ဝိတိသုခနှစ်ပုဒ်သည် ဈာန်ရချည်း။

ဝိဝေကဇံ-ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-၌ဖြစ်သော၊ ဝိတိသုခံ-ဝိတိသုခရှိထသော၊ ဈာနံ-ကို၊ (ဤသို့သမ္ဗန်လေ)

ပါဠိတော်မှာ-နောက်နည်း၌ ဝိဝေကဇသည် ဝိတိသုခ၏ဝိသေသန၊ ဝိဝေကဇံ နှင့် ဝိတိသုခံလည်း အလုတ္တသမာသံ။

ဝိဝေကဇံ ဝိတိသုခံ - ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော ဝိတိသုခရှိထသော။(သမ္ဗန်လေ)

ပါဠိတော်မှာ-ဝိဝေကဇ ဝိတိသုခန္တိပိပါဠော၊ ဝိဝေကဇ၏ဝိတိသုခ၏ဝိသေသန ဝိသေသျှအဖြစ်ကို မြဲစေလိုရကား ‘ယထေဝဟိ’ စသည်တက်။

ဈာနံ-သည်၊ ဝိဝေကဇံယထာ-ကဲ့သို့၊ ဇေတထာ-တူ၊ ဝိတိသုခမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဧတ္ထ-၌၊ ဝိဝေကဇမေဝ-သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။(သမ္ဗန်)

ဤဝိတိသုခဟူသော ပုဒ်၌ ဝိတိကား ရူပါဝစရအရာ ဖြစ်ရကား ဖရဏာသာတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ‘သမာဓိသမ္ပယောဂတော ဖရဏာပိတိ၊ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ ဝိတိ’ဟု ဆိုအပ်ပြီ။ ဂဏ္ဍိ၌လည်း ‘တာသု ပုရိမာ စတ္တာရော ကာမာဝစရာ၊ ပစ္ဆိမာ ရူပါဝစရာ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ သမာဓိသမ္ပယောဂ ဂတာ ဖရဏာပိတိတိ’ ဟု ဆိုအပ်ပြီ။ မဟာသီလဝံသထေရ်မြတ်သည်လည်း.....

ပြန်ပွားရေးမှ)

“ဖရဏာလောကီ၊ ဝိတိဆိဖြင့်၊ ဝသိစဉ်ပင်၊ ဤအရှင်ကား”
စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်ပြီ။

ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ - သင်္ချာ အစဉ်၊ ရေတွက်ခြင်း အစဉ်
ရှေးရှိသောအားဖြင့်(ယလောပ)ပဌမံ-မည်၏။ ဝါ၊ ပဌမန္တိ ဣဒံ
ဝစနံ-သည်။ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာမတ္တံ-အရေ
အတွက်အစဉ်မျှသာတည်း။ (ဒေသနာက္ကမမျှသာ ဟူလို) ထို့
ကြောင့် သာရဏ္ဍဒီပနိနှစ်ကျမ်း၌ ‘တေန ဒေသနာက္ကမံ ဥလ္လိင်္ဂေ
တိ’ ဟု ဆိုအပ်ပြီ။

ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပန္နံ-ရအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊
ပဌမံ-မည်၏။

ဤ၌ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓါကား အဘိတ စသည်တို့တွင် ပဋိလဒ္ဓအနက်၌ ဖြစ်
သည်။ ထို့ကြောင့် သာရဏ္ဍဒီပနိမည်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ ‘ဥပ္ပန္နန္တိ
ဟိ အဓိဂတန္တိ အက္ခော’ ဟု ဆိုအပ်ပြီ။ ဆရာတို့ကား ‘ဖြစ်၏’ ဟု ကုန်၏။
ဤဝစနတ္ထ(ဝိကပ်)၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဥပ္ပတ္တိက္ကမဟူလိုသည် (ပဝတ္တိက္ကမ
ဟူလိုသော်လည်းဟူ)

ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိယဋ္ဌေန-ရှေးဦးစွာဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်။
ဝိပဿနာယ ကတကိစ္စနာမ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တော။(ဂဏ္ဌိ)
သကလဋ္ဌေန-အလုံးစုံကို အာရုံပြုသောအနက်အားဖြင့်။

မြေအဝန်း၏အစိတ်မျှကို အာရုံမပြု၊ အလုံးစုံကိုပြုသည်ဟူလို၊ ထို့
ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ “သကလဋ္ဌေနာတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန
ကတေဝါ အကတေဝါ ပါရိဆိန္ဓဂဟိတေ (ပထဝိဘာဝေ) ပထဝိမဏ္ဍ
လေ သကလာရမ္မဏ ကရဏဋ္ဌေန န ဟိ တဿ ဧကဒေသ မာရမ္မဏံ
ကရိယတိ” ဟု ဆိုအပ်ပြီ။

အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား “သကလဋ္ဌေန-ကျယ်စွာဖြစ်
တတ်သောအနက်အားဖြင့်” ဟု ကုန်၏။ မသင့်။

ဒေသပလိဗောဓ၏ အရကိုကား-

အာဝါသောစ ကုလံ လာဘော၊ ဂဏော ကမ္ပေန ပဉ္စမံ၊
အဒ္ဓါနံ ဉှတိ အာဗာဓော၊ ဂဇ္ဇော ဣဒ္ဓိစ တေ ဒေသ။

ပလိဗောဓာ ဘဝန္တေ တေ,ယုတ္တိယောဂဿ ဘိက္ခုနော။
ဟူသောဂါထာကို မိုးသဖြင့် သိလေ။

အဋ္ဌတိံ သကမ္မဋ္ဌာနံ၏ သရုပ်ကား.....ဒသကသိဏ၊ ဒသအသုဘ၊
ဒသအနုဿတိ၊စက္ကာရော ဗြဟ္မဝိဟာရ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန၊ကာယ
ဂတာသတိ၊အာကိဉ္စညာယတန၊နေဝသညာနာသညာယတနတည်း။

ခုဒ္ဒကပလိဗောဓကားကေသဆေဒါပန၊ဝိဝရရဇန၊ ပတ္တပစန
စသည်ကည်း။

သတ္တ အသပ္ပါယ၏အရကိုကား-

အာဝါသော ဂေါစရောဘသံ၊ပုဂ္ဂလော ဘောဇနံ ဥတု၊
ဣရိယာပထေန သတ္တတေ၊အသပ္ပါယေ ဝိဝဇ္ဇယေ။

ဟူသောဂါထာကိုမိုးသဖြင့် သိလေ။သတ္တ သပ္ပါယကိုလည်းတပုဒ်
ပက္ခအားဖြင့် သိလေ။

ဒသ အပ္ပနာကောသလ္လကိုကား.....ဝတ္ထုဝိသဒ ကြိယာ၊ ဣန္ဒြိယ
သမတ္တ ပဒိုပါဒနတာ၊နိမိတ္တကုသလတာ၊ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေ
တဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟနာ၊ နိဂ္ဂဟနာ၊ သံပဟံသနာ၊
အဇ္ဈုပေက္ခနာ၊ အသမာဟိတ ပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနာ၊ သမာဟိတ ပုဂ္ဂလ
သေဝနာ၊တဒမိမုတ္တတာ-ဟူသောပါဌ်ကို ထောက်သဖြင့် သိလေ။ ။
ပဌမဈာနကထာယံ ဂဠုပ္ပဗ္ဗံ။

ဂူပသမဟူသည် ပဟာန်တည်း၊ပဟာန်ဟူသည်လည်း သမတိက္ကမ
တည်း၊သမတိက္ကမဟူသည်လည်း ဒုတိယဈာန်ခဏ၌ အပါတုဘာဝ
တည်းဟု ပြောလိုရကား ဂူပသမာကို သမတိက္ကမာ စသည်ဖွင့်သော်။

အဘယ်ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ဂူပသမနည်း၊ ပဌမဈာန်က ဝိတက်
ဝိစာရတို့၏ ဂူပသမလော၊ဒုတိယဈာန်က ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ဂူပသမ
လော၊ပဌမဈာန်ကဝိတက်ဝိစာရတို့၏ ဂူပသမဟူငြားအံ့၊ တရံတခါမျှ
ပဌမဈာန်က ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ဂူပသမသည် မရှိ၊ ဒုတိယဈာန်က
ဝိတက်ဝိစာရတို့၏ ဂူပသမ ဟူငြားအံ့၊ ဒုတိယဈာန်၌ ဝိတက်ဝိစာရ
အခြင်းခပ်သိမ်း မဖြစ်ရကား ဂူပသမ မရှိ၊ ဤသို့ စောဒနာရှိရကား
တတ္ထ ကိဉ္စာပိ စသည်တက်သော်။

မြင်အပ်သော နိဝရဏတည်းဟူသောအဖြစ်၏ ထိုထိုသို့သော ဈာန် ခဏ၌ တတန်မဖြစ်ခြင်းသဘောသို့ ရောက်ခြင်းသည် ဂူပသမ မည်၏။ ထိုဂူပသမကိုလည်း ဝိတက်အစရှိသော ဈာန်တို့သာ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဖဿ စသော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည် မပြုကုန်။ ထို့ကြောင့်ရကား ဝိတက်စသည်တို့၏ ဂူပသမကိုဆိုခြင်းသည်သာ အသင့်ဟုပြလိုရကား 'ဩဠာရိကဿ' စသည် မိန့်သော်။

ဝါ-ဝိတက်စသည်တို့ကဲ့သို့ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏လည်း အာဒိနဝ ဒဿနသုတ်၌လာ၏။ ထို့ကြောင့်ရကား 'ဝိတက္ကာဒိနံ တံ သဘဂတာ နဉ္စ ဂူပသမာ' စသည် ဟူအပ်လျက် ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ပြလို ရကား 'ဩဠာရိကဿ' စသည်မိန့်သော်။

ဇိကာ, အနုစသည်၌ဆိုသောစကားနှင့် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ဟပ်စပ်၍ ယူမည် ခဲစွ၊ ဝါ-ဝိတက္ကဝိစာရ သမတိက္ကမ သဒ္ဓါဖြင့် ဝိတက်ဝိစာရကို လွန်မှသာလျှင် ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းကိုပြသဖြင့်, ဝိတိရာဂ စသော သဒ္ဓါတို့၏ ဝိတိစသည်ကို လွန်မှသာလျှင် တတိယဈာန် စသည်ကို ရသည်ဟူသောအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရ၏။ ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် မပြဘူးဟုလို၊ နိယကဏ္ဍိတ္တံ အဓိပ္ပတံ၊ နုအဏ္ဍိတ္တုတ္တိတ္တာဒိ လှန်။

အကြောင်းကိုပြလိုရကား 'ဝိဘဏံ ပန' စသည်တက်သော်။

ပနသဒ္ဓေါ အဝိသဒ္ဓတ္ထော၊ ဤအတက်ကို သာရတ္ထဒိပနိနှစ်ကျမ်း၌ ဆို၏။ ယောဇနာဆရာကား 'တံ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ' ဟူ၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏိ၌ အဏ္ဍိတ္တံ ဟု ဟောတော်မူပြီ၊ ဝိဘင်း၌ အသို့ဟော သနည်း စုဒ်ရှိရကား 'ဝိဘဏံ ပန' စသည် တက်သော်၊ (ပန သဒ္ဓေါ ဝိသေသတ္ထော) ဤကား ယောဇနာဆရာအလို။

နိလဝဏ္ဏယောဂတော - ညှိသော အဆင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်၊ ဝတ္ထိ-ပုဆိုးသည်၊ နိလံဝိယ-နိလမည်သကဲ့သို့။

ဤကား နိလံ ဝတ္ထိဝိယဟု နှစ်ပုဒ်လုံး နိဂ္ဂဟိတ်ကာရန်နှင့် ရှိသည် ကို ရည်သည်၊ 'နိလ ယောဂတော ဝတ္ထိ နိလံဝိယာတိ အဓိပ္ပာယော' ဟူသောဇိကာနှင့်လည်း လျော်စေသည်။

နီလဝတ္ထံ ဝိယ ဟု အကယ်၍ရှိငြားအံ့၊ “နီလဝတ္ထံ-ပုဆိုးညိုသည်၊ နီလံဝိယ-ကဲ့သို့” ဟု ရှေ့ဥမင်ဆရာတော် ယောဇနာသက္ကေသိ သမ္ဗန်၊ ‘ပုဆိုးညိုကဲ့သို့’ ဟု အချို့ ဆိုကုန်၏။ ဣမသ္မိံ စ အတ္တဝိကပ္ပေ၏ အရကို ရှေ့နောက်ညှိ၍ ပါဠိ၌ သမ္ဗန်သော်ကား-

အတ္တတ္ထံ-အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ (မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော သော်လည်းဟူ) စေတသော-ကို၊ (ဥပယောဂဏ္ဏေ သာမိဝစနံ) သမ္ဗသာဒနံ-ကြည်စေတတ်သော၊ ဇေကာဒိဘာဝံ-သမာဓိကို ပွားစေတတ်သော၊ (မြတ်သော တည်ကြည်ခြင်းကို ပွားစေ တတ်ထသော) ဈာနံ-ကို၊ (သမ္ဗန်)

ပုရိမသ္မိံ အတ္တဝိကပ္ပေ၏အရကို သမ္ဗန်သော်ကား-

အတ္တတ္ထံ-ထသော၊ သမ္ဗသာဒနံ-ကြည်ထသော၊ (သမ္ဗသာဒန မည်ထသောသော်လည်းဟူ) စေတသော-၏၊ (သမ္ဗန္ဓေ သာမိ ဝစနံ) ဇေကာဒိဘာဝံ-ထသော၊ ဈာနံ-ကို၊ (သမ္ဗန်)

ဗိုကာ၌ကား သမ္ဗသာဒနသဒ္ဓါသည် ၊ ဈာန်၌ဖြစ်သကဲ့သို့ သမာဓိ ဝါစကဖြစ်သော ဇေကာဒိဘာဝသဒ္ဓါသည်လည်း ဈာန်၌ဖြစ်၏ ဟူပါ သော်၊ ယုတ္တတ္ထဖြစ်လေစွ ဟူ၏။

ဣမသ္မိံ စ အတ္တဝိကပ္ပေ- ဤဟေတုကတ္တားကို ကြံသော အနက်၌၊ ပုရိမသ္မိံ အတ္တဝိကပ္ပေ-ရှေးသုဒ္ဓကတ္တား၌ ကြံသော အနက်၌၊ အနုဇ္ဈာရဋ္ဌတ္တာ - မတင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဒေတိ - ဖြစ်တတ်၏၊ ဥဒယတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဥဋ္ဌပေတိ- ဖြစ်စေတတ်၏။

နန အဘက်၊ စလည်းဝွက်မူ၊ နှစ်ချက်မချာ၊ စောဒနာလည်းရ၊ အာဘော်လည်း ပြု၏” ဟူရကား အထကသ္မာ။ပ။ ဝုစ္စတိကား စော ဒနာ၊ အယံသဒ္ဓါ။ပ။ သမာဓိကား အာဘော်၊ ဝုစ္စတေ ရှိက “ပရိဟာ ရော မယာ ဝုစ္စတေ” ဟု သမ္ဗန်။

ဝိစိတရက်သမာကုလံ-တံပိုးငယ် တံပိုးကြီးတို့ဖြင့် ချောက် ချားထသော။

ဝုဒ္ဓကာ ဗြိဒ္ဓိယော ဝိစိယော၊ မဟတိယော တရက်၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဗိုကာ) ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား “တံပိုးတို့ဖြင့် ဖြွမ်းသော” ဟူ၏။ “ယေ

ပြန်ပွားရေးမှူ)

ဝိစိယော ယေဝ တရုဂ်ဘာဝါ” ဟူသော ဂုဏ္ဍတ္ထ ဒီပနီနှင့်ညီစွာ သင့်
မြတ်ပေစွ။

သဒ္ဓါယ-သည်၊ သတိယာပိ-သော်လည်း။

ပရိသမန္တတော ပရိပုနပ္ပုနံဝါ ဗောဓေတိတိ ပလိဗောဓော၊ ရုကာ
ရဿ လကာရံ ကတွာ။

ဇေ-သို့၊ ဂုတ္တေန-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဇေတန ဝိဘင်္ဂ
ပါဠေနေ-နှင့်။

အညဒတ္ထုတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော။

သန္တာ-ငြိမ်းကုန်သည်(ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် သော်
လည်းဟူ) (သမံ နိရောဓံ ဂတာ) သမိတာ-ဘာဝနာဖြင့် ငြိမ်း
ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ် ကုန်သည်၊ (ချုပ်စေအပ် ကုန်သည်)
သော်လည်းဟူ (ဘာဝနာယ သမံဂမိတာ နိရောဓိတာ) ဂူပ
သန္တာ - ကောင်းစွာ ငြိမ်းကုန်သည်၊ (တတောဇေ သုဠု ဥပ
သန္တာ) အတ္တင်္ဂတာ - ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ (အတ္ထံ
ဝိနာသံ ဂတာ) အတ္တတ္တင်္ဂတာ - အလွန်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်
ကုန်သည်၊ (ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဇေတွာ ဂတ္တံ၊ ဤတွင်ရှေ့ ပါဌ
ကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာချည်း၊) အပ္ပိတာ-ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်စေ
အပ်ကုန်သည်၊ (ဂမိတာ ဝိနာသံ၊ မူလဒီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)
ဗျဒ္ဓိတာ-အထူးသဖြင့် ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်ကုန်သည်၊
(ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဇေတွာ ဂတ္တံ၊)

သောသိတော-ခြောက်တင်ကုန်သည် (ခြောက်တင်ခြင်းသို့ ရောက်
တတ်ကုန်သည် သော်လည်းဟူ)

ပဝတ္ထိ သင်္ခါတဿ သန္တာနဿ အဘာဇေန သောသံ သုက္ခဘာဝံ
ဣတာ၊ ဝိသောသိတာ၌ ဥပသာရ လျှောက်သည်သာ ထူးတော့သည်။

ဗျန္တိဂတာ-ကင်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ (ပဌမက္ခရာနှင့်
ရှိမူ ‘ကင်းခြင်းကို ပြုအပ်ကုန်သည်’ ဟူကုန်၏၊ ဝိဂတန္တိဂတာ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒီကာစကားချည်း)

အယံ အတ္ထော - ဘာဝနာဖြင့် ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်
ဝိစာရ မရှိဟူသော အနက်သည်၊ သိဒ္ဓေါ-လျှင်တည်း၊ အယံ

အတ္ထော - သည်၊ ဇေမေဝံ - ဤစောဒကဆရာ ဆိုတိုင်းလျှင်၊ သိဒ္ဓေါ - ပြီးကောင်းသည်သာ ဟုတ်၏ရှင်၊ ပန တထာပိ - သော်လည်း၊ ဇေတံ ဝစနံ-ဤပိတက္က ဝိစာရာနံ ဝူပသမာဟူသော စကားသည်၊ တဒတ္ထဒီပကံ - ပိတက် ဝိစာရ မရှိကာမျှသော အနက်ကိုသာပြတတ်သည်၊ န-မဟုတ်။

အဘယ်အနက်ကိုသာ ပြတတ်သနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား နနု အဝေါရမှ စသည် တက်သော်။

ကိလေသ ကာလုသဒိယသ - ကိလေသာတည်းဟူသော နိဝရဏတို့ဖြင့် ချောက်ချားခြင်း၏ (ကိလေသာတည်းဟူသော မည်းခြင်း၏)

န တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနာနိဝိယ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ဝိယစ အဘာ ဝါ၌ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ဝိယ စသည်ကို စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့ သည် မရှိ၍ အစက္ခုက အသောတကမည်သကဲ့သို့သည်လည်း မဟုတ် ဟု ရှေ့ဥမင်ဆရာတော် အဓိပ္ပာယ် ဆိုသည်ကား မသင့်၊ မှားလေစွ၊ ပိတက် ဝိစာရ မရှိခြင်းကြောင့် တတိယဖျာန် စတုတ္ထဖျာန် တို့သည် အပိတက္က အဝိစာရမည်သကဲ့သို့လည်း မဟုတ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်စသည် သည်အပိတက္က အဝိစာရမည်သကဲ့သို့လည်း မဟုတ်၊ ပိတက္က ဝိစာရ တို့၏ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အပိတက္က အဝိစာရမည်၏-ဟူလို သာဆို။

ဒုတိယန္တိ ဂဏနာနု ပုဗ္ဗတာကား ယကျေသည်၊ ဒုတိယံ ဥပ္ပန္နန္တိပိ ဒုတိယံလည်း သဘောရသည်ပင်၊ အဋ္ဌကထာ စာကိုယ်တို့၌ မဆို လေ၊ ယင်းသို့ ပေတို့၌ မရှိလေသော်လည်း သောတုဇနတို့အား နှုတ် ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဆိုရသင့်ကြောင်းကို ရည်၍မူလော ဒုတိယံ ဥပ္ပန္နန္တိပိ ဒုတိယံ တမ္ပိဝတ္ထု ဝန္တတိ ဟူအပ်ပြီ။ ။ဒုတိယဖျာန် ကထာယံ ဂဏ္ဍိ ပဗ္ဗံ။

ဝိရာဂ သဒ္ဓါ၏ အတ္တနုစ်ပါး၊ စသဒ္ဓါ၏ သမ္ပိဏ္ဍနနုစ်ပါးကို ချဲ့လို ရကား တတ္ထ ယဒါ ဝူပသမံ သမ္ပိဏ္ဍတိ စသည်တက်သော်။

ကိဉ္စဘိယျော-သည်မျှသာမဟုတ်သေး(ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်) အလွန်(ရှေ့ဥမင်)ပိတက္က ဝိစာရဝူပသမော - သည်၊ ဣမသ ဖျာနသ၏၊ မဂ္ဂေါနနု-အကြောင်း မဟုတ်တုံလော၊ (အကြောင်း

စင်စစ်ဖြစ်၏-သော်လည်းဟူ) ဣတိ ဣဒံ ပယောဇနံ-ဤပြုကျိုး
သည် (ဝါ၊ ဣတိ-ဣဒံ ကာရဏံ-သည် သော်လည်းဟူ)ပညာ
ယတိ-၏။

ဝုတ္တတ္ထကို ချဲ့လိုရကား တဒဓိဂမာယ စသည်တက်သော်။

တေန ကာရဏေန - ထို တတိယဗျာနံ၏ ကျေးဇူးကို ဆိုသော
ကြောင့်၊ ဝိတိယာစ။ ပ ။ ဝုပသမာတိ - ဟူသော၊ အယံ အတ္ထော-ဤ
အနက်ကို၊ ဝုတ္ထော-၏။

‘ဂန္ဓေ ဟိ ဝဏ္ဏိတေ အတ္ထော ဝဏ္ဏိတော’ဟူရကား အနက်ကို
သော်လည်း ဝုတ္ထော၏ ကံဆိုပါသည်။ ဝါ၊ အတ္ထော ဧတဿ အတ္ထိဘိ
အတ္ထော၊ ဟူသော်လည်း သဒ္ဓါရရကား.....

အယံ အတ္ထော-ဤသဒ္ဓါကိုသော်လည်းပေး၊ ဥပပတ္တိတော
ယုတ္တိတော-အသင့်အားဖြင့်၊ သမံ-အမျှ (အညီ၊ ထပ်တူ) စိတ်
ကြိုက်ပေး။ ဝိသဒါယ - သန့်ရှင်းသော၊ ဝိပုလာယ - ပြန့်ပြော
သော၊ ထာမဂတာယ - အားသို့ ရောက်သော (မြဲမြံခြင်းသို့
ရောက်သောသော်လည်းဟူ)တာယ ဥပေက္ခာယ-နှင့်၊ ပရိသုဒ္ဓ
ပကတိဘာဝါ ဝိဇဟနာ ကာရဘူတာ-စင်ကြယ်သော ပကတိ
အဖြစ်မှ မစွန့်သော အခြင်းအရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ (အာရုံ
ခြောက်ပါး ထင်သော်လည်း နိက္ခိလသ အဖြစ်ကို မစွန့် -
ဟူလို) မဇ္ဈတ္တာ ကာရဘူတာ-လျစ်လျူရှုသော အခြင်းအရာ
ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ (“သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မသကာ” စသည်ဖြင့်
သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူလိုသည်) သဟဇာတ မ္ဗောနံ-
သဟဇာတ်တရားတို့တွင်၊ (ဥပေက္ခာ၌စပ်၊ သဟဇာတ မ္ဗော
နံတိ နိဒ္ဓါရဇဏ သာမိဝစနံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ) မဇ္ဈတ္တာ ကာရ
ဘူတာ-လျစ်လျူဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ (အာဓာရလာသော် သဟ
ဇာတ ဓမ္မသုပင် လာ၊ အချို့ကား သဟဇာတ မ္ဗောနံကို သာ
မျတ္တ သမ္ပန်ကုန်၏၊ အတိအယုတ္တ၊) ဥပေက္ခာ နိမိတ္တံ-ဥပေက္ခာ
နိမိတ်ကို (နာမသတ်) (ထိနုဥဒ္ဓစ္စ နှစ်ပါး၌ လျစ်လျူဖြစ်သော
ဝိရိယတည်းဟူသော အကြောင်းကို(သဒ္ဓတ္ထ) နိမိတ္တ၏ သမ္ပန်
ကား နောက်ဝိရိယလာ) အနုတ္တရဒ္ဓ နာတိသိထိလ ဝိရိယ

သင်္ခါတာ-မတင်းလွန်း မလျော့လွန်းသော လုံ့လဟု ဆိုအပ်
သော။

အဋ္ဌသင်္ခါရပက္ခာ၌ အဋ္ဌ၏ အရကား လောကီ သမာပတ်၏
အစွမ်းဖြင့် ရှစ်ပါးတည်း၊ ဒသ သင်္ခါရပက္ခာ၌ ဒသ၏ အရကား မဂ်
လေးခု၏ အစွမ်းဖြင့် လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးခု၏ အစွမ်းဖြင့် လေးပါး၊
နိရောဓ သမာပတ်ကာလ၌ သုညတသမာပတ်၊ အနိမိတ္တ သမာပတ်၏
အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါး ဤ ဆယ်ပါးတည်း၊ သရုပ်မျှသာ ပြလိုက် သည်၊
အကျယ်ကိုသိလိုမူကား ပါဠိအဋ္ဌကထာဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္တိဒါ၊ ဂဏ္ဍိဖြစ်အံ့၊
အဋ္ဌသာလိနိ ဂဏ္ဍိ၊ ယောဇနာဖြစ်အံ့၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာ၊ ဋီကာ
ဖြစ်အံ့၊ မူလဒီကာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၊ အနုဖြစ်အံ့၊ မရသာရတ္ထ ဒီပနီကို
ကြည့်လေ၊ ကျယ်အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်ပြီ။

နိဝရဏာဒိ ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌာနာ-နိဝရဏ အစရှိသည်ကို
ဆင်ခြင်၍ ဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် တည်သော၊ (ဥပေက္ခာ
၌စပ်)

ပဌမဗျာနာဒိဟိ ဝိက္ခန္တိတာနိ နိဝရဏ ဝိတက္က ဝိစာရာဒိနိ ပဋိ
သင်္ခါယ သဘာဝတော ဥပပရိက္ခိတွာ သန္တိဋ္ဌာနာသေန တိဋ္ဌမာနာ
နိဝရဏာဒိ ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌာနာ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒီကာ)

သန္တိဋ္ဌတိ အဇ္ဈိပေက္ခတိတိ သန္တိဋ္ဌာနာ၊ (ပဋိသန္တိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာ)
ဤအလိုသော် အာအက္ခရာနှင့် သန္တိဋ္ဌာနာ ဟူမည်သကဲ့သို့ရှိ၏။

ဂဟဇော-ယူခြင်း၌။

ကံကား နိဝရဏ စသည်ကိုစွဲသော တေသံ သဒ္ဒါလာ၊ အကယ်၍
နိဝရဏာဒိ သန္တိဋ္ဌာနာ ဂဟဇော ရှိငြားအံ့၊ နိဝရဏစသည် ပညာဖြင့်
ဆုံးဖြတ်၍ယူခြင်း၌ဟု သမ္ပန္န၊ ဋီကာစသည်နှင့်မညီ၊ ဂဏ္ဍိနှင့်ကားညီ၏၊
ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား ပါဠိအဋ္ဌ
ကထာ ဒီကာအနု အစောင်စောင်ကို၎င်း၊ ဂဏ္ဍိယောဇနာတို့ကို၎င်း
မမျှော်ခေါ် မူ၍ “နိဝရဏ စသည်တို့၌ လျစ်လျူရှုသဖြင့် တည်ခြင်း၌၊
မစွဲလမ်းခြင်း၌” ဟူကုန်၏၊ မသင့်၊ နိဝရဏာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဒုတိယ
ဗျာန် စသည်တို့၏ ပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော ဝိတက်ဝိစာရ စသည်ကိုယူ။

ယံ အနိစ္စာဒိ လက္ခဏတ္ထယံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ (လက္ခဏာ
ဖြင့် လက္ခဏဝန် ခန္ဓပဉ္စကကို မှတ်သည်) ယံ ဘူတံ-အကြင်

ပြန်ပွားရေးမူ)

အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကသည်၊ အတ္ထိ-
၏။ (ယံ ခန္ဓပဉ္စကံ-သည်၊ ဘူတံ-အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်
ဖြစ်၏ သော်လည်းဟူ) တံ ခန္ဓပဉ္စကံ-ကို၊ ပဇဟတိ-၏။

မုစ္ဆိတုကမျတာဉာဏေန ကရိဏ်းလော၊ ဝါ ဓာတုသဒ္ဓေါ အနေ
ကတ္ထော ဟူရကား.....

ယံ ခန္ဓပဉ္စကံ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ အနိစ္စာဒိ လက္ခဏတ္ထယံ-ကို
(ထည့်သည်) အတ္ထိ ဥပလဘတိ-ရ၏။ ယံ ခန္ဓပဉ္စကံ-သည်၊
ဘူတံ-အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ တံ ခန္ဓပဉ္စကံ-ကို၊
ပဇဟတိ-၏(သမ္ပန္နံ)ဥပေက္ခံ-လျစ်လျူရှုခြင်းကို။

ယ ဒတ္ထိတိ ယံ အနိစ္စာဒိ လက္ခဏတ္ထယံ ဥပလဘတိ၊ ယံ ဘူတန္တိ
ယံ ပစ္စယ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ တံ ပဇဟတိတိ အနိစ္စာ နှပ
သနာဒိတိ နိစ္စသညာဒယော ပဇဟန္တောဝ သမဒေဝ ဒိဋ္ဌာဒိနဝတ္ထာ
တဗ္ဗ ပဋိဗန္ဓန္တိန္ဒ ရာဂ ပဟာနေန ပဇဟတိ၊ ယထာ အာဒါနံ နဟော
တိ၊ တထာ ပဋိပတ္တိယာ ပဇဟတိ၊ တထာ ဘူတောစ တတ္ထ ဥပေက္ခံ
ပတိလဘတိ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒိကာ)

ယဒတ္ထိယံ ဘူတန္တိ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ တံ မုစ္ဆိတုကမျတာ ဉာဏေန ပဇ
ဟတိ၊ ဒိဋ္ဌသောဝတ္ထိကတ္ထယသ သပ္ပလက္ခဏာဒိနိနနေ ဝိယ ဒိဋ္ဌ
လက္ခဏတ္ထယသ ဘူတသ သင်္ခါရလက္ခဏာ ဒိနိနနေ ဥပေက္ခံ ပဋိ
လဘတိ(၎င်းဒိကာ မူလဒိကာ, ဂဏ္ဌိ၊ ခဲစွ)ထို့ကြောင့် အဖန်တလဲလဲ
ကြံပါ၊ ကြည့်ပါ၊ ယခင်သမ္ပန္နံခဲသောအနက်မှ အထူးဒိကာ စသည်နှင့်
ညီလျှင်းအောင် ထွက်ပေမူ သင့်ရာလိုက်ပါ၊ သင့်သည်သာလိုရင်း။

သဟဇာတာနံ - တို့ကို၊ သမဝါဟိတ ဘူတာ - အမျှရှက်
ဆောင်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော (အဂ္ဂသုခေဝိဒ္ဓိ ဝိကား သမ္ဘာ
ဝနာ) အပက္ခပါတဇနနိ-အဘို့၌ ကျခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်
သော (မကျခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော သော်လည်းဟူ) သဗ္ဗ
ပစ္စနိက ပါရိသုဒ္ဓိ ပစ္စနိက ဝူပသမနေဝိ-နိဝဇ္ဇဏာ ဝိတက် ဝိစာ
ရ စသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ စင်ကြယ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်
ဘက်တရားတို့၏ငြိမ်းခြင်း၌လည်း၊ အပျာပါရဘူတာ-မကြောင့်
ကြသောအားဖြင့် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ - မကြောင့်ကြခြင်းသို့
ရောက်သော။

“ဆ ဖြ ဗော တ၊ ဗျာနင်ပ၊ အတ္ထတတြာ”

အကယ်၍ အတ္ထအားဖြင့် တူငြားအံ့ အသို့လျှင် အပြားဖြစ်အံ့နည်း စုဒ်ရှိရကား တေန တေန စသည်တက်။

ခုနစ်နှစ်မှ တဆယ့်တနှစ် တိုင်ရုံကား ကုမာရ၊ တဆယ့်နှစ်နှစ်မှ သည် အသက်နှစ်ဆယ်တိုင်ရုံကား ယုဝ၊နှစ်ဆယ် အထက်ကား ဝုဗ္ဗ၊ တနည်းကားတဆယ့်ရှစ်နှစ် ကုမာရ၊ မဒိသရွေ့ ယုဝါ၊ ဒိဗ္ဗိပိဒကုဗ္ဗ။

စစ်သူကြီးအရာ ရောက်ခိုက် သေနာပတိ၊ မင်းအရာ ရောက်ခိုက် ရာဇာ (ဤကား အထူး)

သင်္ခါရပေက္ခာ ဝိပဿနုပေက္ခာနံပိ - တို့၏လည်း၊ ဧကီ ဘာဝေါ - တူသော အဖြစ်သည် (တရတည်း၏ အဖြစ်သည် သော်လည်းဟူ) ဟောတိ-၏။(ပြန်)

အတ္ထကား အဘယ်နည်း ပုစ္ဆာရှိရကား ပညာ ဧဝ ဟိ သော မိန့်သော်။

သာ-ထိုသင်္ခါရပေက္ခာ ဝိပဿနုပေက္ခာသည်၊ ပညာဧဝ- ပညာသာလျှင်တည်း။

တပါးတည်းလျက် အသို့မူ၍ နှစ်ပါးဖြစ်သနည်း စုဒ်ရှိရကား ကိစ္စ ဝသေန ဒွိဓာ ဘိန္နာ မိန့်သော်၊ ထိုကို ချဲ့လိုရကား ယထာဟိ စသည် တက်သော်။

အဗပဒ ဒဏ္ဍံ - ဆိတ်ခြေသံတန်ကို၊ (အရင်း၌ ဆိတ်ခြေ ကဲ့သို့ နှစ်ခွထားသော လှံတန်ဟူ၏)

သံ ဝိဘောဒ၊ ဧဒေဗ္ဗ၊ အတ္ထ မြတ်ပညာ၊
ရိဝေဘောဒ၊ ဧဒေဗ္ဗ၊ အတ္ထဝုဒ်အလာ။

အနာဘောဂရသာ-မသုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ အဗျာပါဒ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ကြောင့်ကြဲ ဖြစ်ခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာ ရှိ၏၊ (မိမိတို့)ကြောင့်ကြဲဖြစ်စေခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏(သမ္ပယုတ်တို့) ။ ။ဥပေက္ခကောစ ဝိဟရတိဘိ တေဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

သရဏ လက္ခဏာ-အောက်မေ့ခြင်း (ကြံခြင်း, ထင်ခြင်း)လက္ခဏာ ရှိ၏၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး၊ အသမ္ပုဿနရသာ-မမေ့ခြင်းကိစ္စ, မေ့ခြင်း၏

ဆန့်ကျင်ဘက်လျှင် ကိစ္စရှိ၏။ (ရှေးကား ငေါဟာရတ္ထ၊ နောက်ကား သဒ္ဒတ္ထ၊) အာရက္ခ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်၍ တည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ-စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္မာဟာ လံက္ခဏံ-မတွေဝေခြင်းလက္ခဏာ၊ တွေဝေခြင်း၏ ဆန့် ကျင်ဘက်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိတ်ကြိုက်ပေး၊ တိရဏ ရသံ-ကူးခပ် ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ကိစ္စ၏ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏ သော် လည်းဟူ) 'တိရဏံ ကိစ္စဿ ပါရဂမနံ' ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၊ ပဝိစယပစ္စု ပဋ္ဌာနံ-စုံစမ်းခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ပဝိစယော ဝိမံသာ ၎င်း ဒီကာ။ တိရဏ ပဝိစယော ဝိမံသာ၊ (၎င်းဒီကာ)

ဥပစာရမတ္တမ္ပိ- ဥပစာရဈာန်မျှသည်လည်း၊ န သမ္ပန္နတိ- မပြည့်စုံ၏ရှင်၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာကား (ဈာန်ကား သော်လည်း ဟူ) ပဂေဝ-နည်း၊ ဝိတ္တဿ-၏။ ဂတိ-ဖြစ်ခြင်းသည် (အလား သည်)သော်လည်းဟူ။

သတိသမ္ပဇညကိစ္စ ပရိဂ္ဂဟိတာကား တသမသ်တည်း၊ ဂတိ ဣန္ဒြိ တဗ္ဗာကို ဥပမာန ဥပမေယျနှစ်ပါးနှင့် ယှဉ်၍သမ္ပန်လေ။

ကိဉ္ဇတိယျော - သည်မျှသာ မဟုတ်သေး (ငါတို့ဆရာ) အဘယ်တပါး လွန်သနည်း ဟူမူကား (ရွှေဥမင်ဆရာ) ဓေန ပဂေါ-နို့၊ ပို့ သော(နို့ မခွာသေးသော သော်လည်းဟူ)ဝန္တော- နွားသူငယ်သည်၊ (ဥပဂန္တတိ၌ ကတ္တား) ဓေနတော-နွားမမှ၊ အပနိတော-ကွဲကွာသည်ရှိသော်၊ အရက္ခိယမာနော-နွားထိန်း မစောင့်မူကား၊ ပုနဒေဝ-လျှင်၊ သုခပီတိတော-မှ၊ အပနိတံ- ဖဲသည်ရှိသော်၊ တံ သတိသမ္ပဇညာရက္ခေန - ထိုသတိ သမ္ပ ဇည တည်းဟူသော အစောင့်အရှောက်သည်၊ အရက္ခိယမာနံ- မစောင့်ပေမူကား။

ပီတိသမ္ပယုတ္တမေဝ သိယာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဒုတိယဈာန်သာ ဖြစ်လေရာခဲ ဟူလို၊ ဣဒဉ္စ အတိမရရံ သုခံကား တတိယဈာန် သုခ တည်း၊ ဣဒ မိဓေဝ၌ ဣဒံကား သတော၊ သမ္ပဇာနော နှစ်ပုဒ်ကိုစွဲ။

သုခ ပဋိသံဝေဒနာ တောဂေါ-သုခဝေဒနာကို ခံစားအံ့ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ နာမကာယေန-နှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ-သော၊

သုခံ-သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ ပဋိသံဝေဒေယျ (သမ္ပန္န)ဝါ-ကား၊ နာမကာယ သမ္ပယုတ္တံ-သော၊ ယံ တံ သုခံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ သမုဋ္ဌာနေန-ထိုသုခဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်သော၊ အတိ ပဏီတေန-သော၊ အဿ တတိယဗျာန သမဂီနော-၏၊ ရူပေန-ဝိတ္တုဇရုပ်ဖြင့်၊ ရူပကာယော - တိဇရုပ်သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဖုဇော ဗျာပိတော-နို့၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာယဿ - ရူပကာယ၏၊ ဖုဋ္ဌတ္တာ ဗျာပိတတ္တာ - ကြောင့်၊ ဗျာနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတောပိ-သော်လည်း၊ သုခံ-ကာယိက သုခကို၊ ပဋိသံဝေဒေယျ-ရာ၏။

မထမိ စေတသိက သုခကို၊ ထပြီး ကာယိက သုခကို နာမကာယဖြင့် ခံသည် ဟူလို၊ သုခနှစ်ပါးကို ခွဲခြား၍ သမ္ပန္နလိုမူကား.....

ဝုဋ္ဌိတောပိ-ထပြီးလည်း၊ သုခံ-ကာယိက သုခကို၊ အဝုဋ္ဌိတောပိ - မထမိလည်း၊ သုခံ - စေတသိက သုခကို၊ ပဋိသံဝေဒေယျ-ရာ၏၊ ဟု ပိကို ငင်၍ သမ္ပန္န။

ယံ ဗျာန ဟေတု-ယံ ဗျာန ကာရဏာ-ကြောင့်။

ဟေတု အတ္ထေ နိပါတော ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)

အချို့ကား ဟိတ်အနက်၌ ပဌမာဟူ၏၊ အာစိက္ခန္တိကို ဒေသေန္တိ စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်ကား ထုတိ ကမ္မသာ၊ ကိတ္တနုတ္တချည်း၊ ထို့ကြောင့် ပသံသန္တိတိ အဓိပ္ပါယော အုပ်သည်။

တတ္ထ - ထိုတတိယဗျာန၌၊ သုခါတိသင်္ဂေန-သုခ၌ တပ်သဖြင့်၊ နအာကမ္မိယတိ-မငင်၊ (သုခ၌ တပ်သဖြင့် ဝိတိကို မဖြစ်စေ ဟူလို)

ဝါ သုခါတိသင်္ဂေန-သည်၊ အယံ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ န အာကမ္မိယတိ-မငင်အပ်၊ (ငင်ခြင်းငှါ မတပ်နိုင်ဟူလိုသည်)

ယထာစ-ဖြင့်လည်း၊ ဝိတိ-သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ဇေတထာ-ဖြင့်၊ ဥပ္ပဋ္ဌိတ သတိတာယ-ကြောင့်၊ သတိမာ-မည်၏။

ဤ၌ သတိဖြင့် သမ္ပဇညကိုလည်းယူ 'ဒေသေသု ဋ္ဌာနေသု သတိဂ္ဂဟဏေနေဝ သမ္ပဇညမ္ပိ ဂဟိတံ ဟောတိ' (သာရတ္ထဒီပနီ)။ ။တတိယဗျာနေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဥပ္ပန္နံ-မိမိတို့၏ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော(မခွါအပ်သေးသော သော်လည်းဟူ)ဒုက္ခိန္ဒြိယံ-သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်စာနှင့်ကြောင့်၊ အပရိသေသံ-မဲ့၊ နိရုဏ္ဏတိ-နည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဓ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိဇ္ဇဝ-၍လျှင်၊ ပဌမံ ဗျာနံ-ကို၊ ဥပသမ္ပန္န-၍၊ ဝိဟရတိ-၏၊ ဧတ္ထ-ဤ ပဌမဗျာနံကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ-သည်၊ အပရိသေသံ-မဲ့၊ နိရုဏ္ဏတိ-၏။

ကတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဧတ္တာတိ ပုစ္ဆာ ဝိသန္ဓေနေပိ ဟေတုမိ ဘုမ္မဝစနံ ဒဠဗ္ဗံ၊ (သာရတ္ထဒီပနီ)ထို့ ကြောင့်ရကား အာဓာရမပေးလင့်။

ခုံသ မကသာဒိ သမ္ပဿနဝါ-ဖြုတ်၊ ခြင် စသည်တို့၏ အဝေ့ဖြင့်၎င်း(ခြင် မှတ် စသည်တို့၏ အဝေ့ဖြင့် သော်လည်းဟူ) ဝိသမာသနုပါတာပေနဝါ - မညီမညွတ်သော နေရာကြောင့် ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယသမ - ၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-သည်၊ သိယာ-၏၊ အန္တောအပ္ပနာယံ - ၌၊ န တွေဝသိယာ-ရာ၊ ပဋိပက္ခေန-ဆန့်ကျင်ဘက် သုခိန္ဒြေသည်၊ အဝိဟတတ္တာ-မသတ်အပ်သောကြောင့်တည်း။

အထက် ဝိတက္က ဝိစာရ ပစ္စယေဝိ၌ ဝိကား အဋ္ဌာနပယုဂ်၊ ထိုဝိကို ဆောင်၍ “ ဒေါမနသိန္ဒြိယသမ-ကို၊ ပဟိနုဿာဝိ-သော်လည်း ” ဟု သမ္ပန်။

ဝိတက္က ဝိစာရ ပစ္စယေ-ဝိတက် ဝိစာရ တည်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ကာယ ကိလမထေစ - ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်၎င်း၊ စိတ္တပဗ္ဗာတေစ-စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းသည်၎င်း၊ သတိ-သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝိတက္က ဝိစာရာ ဘာဝေ-ဝိတက် ဝိစာရမရှိသည်ရှိသော်၊ နေဝဥပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ယတ္ထပန-ယသ္မိံ ဒုတိယဗျာနုပစာရေ-၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ဒုတိယဗျာနုပစာရေ-၌၊ ဝိတက္က ဝိစာရဘာဝေ-ကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒုတိယဗျာနုပစာရေ-၌၊ ဝိတက္က ဝိစာရာ - တို့ကို၊ အပ္ပဟိနာဝေစ - မပယ်အပ်ကုန်သေး သလျှင်ကတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ဒုတိယဗျာနုပစာရေ-၌၊ အဿ ဒေါနသိန္ဒြိယသမ-၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-သည်၊ သိယာ-၏၊ ဝိတိ သမုဋ္ဌာန

(ပိဋကတ်တော်)

ပဏိတ ရူပ ဖုဋကောယဿ - ဒိတိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
မွန်မြတ်သော ရုပ်ဖြင့်နို့ သော ကိုယ်ရှိသောသူအား၊ သုခိန္ဒြိယ
ဿ-၏။ (စေတသိက သုခကို မယူလင့် ကာယိက သုခကိုယူ)
ဥပေက္ခာယ-၏။ အဘာဝေခ-မရှိသဖြင့်။

အနာဘိက္ကန္တတ္တာ၌ ဟေတု အန္တောဂဓိသေသနပြု၊ တတ္ထ တတ္ထကို
တေသု တေသု ဈာနေသု ဖွင့်။

ပဟိနာပိ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီးလျက်လည်း၊ (ပိကား ဂရဟာ)
သမာဟဇ္ဇာ - ပေါင်း၍ ဆောင်အပ်ကုန် သနည်း၊ အသက္ကု
ဏေယျဿ-သော၊ ဒုဠဂေါဏဿ - နွားပျက်ကို၊ သမာဟရ
တိ-သွင်း၏။ ဧကေကံ-တခုစီ တခုစီ၊ နိဟရန္တော-ထုတ်လျက်၊
အဒုက္ခ မသုခါယ စေတော ပိမုတ္တိယာ၊ သမာပတ္တိယာ-စတုတ္ထ
ဈာန်သမာပတ်၏။ ဝဏ္ဏ ဘဏနတ္ထံ - ကျေးဇူးကို ဆိုခြင်းငှါ၊
ပစ္စယ ဗာတေခ-အကြောင်းကို သတ်သဖြင့်။

အတိဒူရေ ဟောန္တိတိ၌ ဣတိကား ပရိသမာပန၊ ဝေဒနာ လေး
ပါးကို ပေါင်း၍ ဟောကြောင်းကိုကား ပြီးပြီ ဟုလိုသည်။

သုခေန ဂဟေတုံ အဒုက္ခမသုခါယ စေတော ပိမုတ္တိယာ ပစ္စယ
ဒဿနတ္ထံ ဧတဿ ဈာနဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ရာဂဒေါသာနံ အတိဒူရ
ဘာဝံ ဒသေတိ၊ ဤအပေါင်း လေးပါးကို ခြားနား၍ မှတ်လေ။

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ ပိပရိတာ နုဘဝန လက္ခဏာ-ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံမှ
ပြန်သော မဇ္ဈတ္တာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ-ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌ
အခြင်းအရာမှ ကြည်သော လျစ်လျူသော အခြင်းအရာ ဖြင့်
ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အပိဘူတ ပဗ္ဗုပဋ္ဌာနာ-မထင်ခြင်း
လျှင် အခြင်းအရာရှိ၏။

သုခ ဒုက္ခတို့ကဲ့သို့ ထင်သော အခြင်းအရာမရှိ၊ ကျောက်ဖျာ၌
သွားသော သမင်၏ခြေရာကဲ့သို့ သဘောအားဖြင့် သိအပ်သောအခြင်း
အရာသာရှိ၏ ဟုလိုသည်။ သုပရိသုဒ္ဓါ၌ ‘သု’ကား ဘူသတ္ထ၌ ဖြစ်သည်၊
သောမ္မဘာဝေခ၌ “စ”ကား အဋ္ဌာနပယုဂ်။

ဒိဝါ-၌၊ သူရိယပ္ပဘာ ဘိဘဝါစ-နေရောင်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သောမ္မ ဘာဝေခ - ငြိမ်းချမ်းသော
အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော - အား၊ ဥပကာရကတ္ထေန

ဝါ - ကျေးဇူး ပြုတတ်သော အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဘာဝါယ-သော၊ ရုတ္တိယာ-ကို၊ အလှာဘာစ-ကြောင့်၎င်း၊ (ဝိသေသန နှစ်ချက်ကို သဘာဝ၌ စပ်၊ အဋ္ဌာနပယုဂ်စသဒ္ဓါကို ဟိတ်နှစ်ခု၌ယှဉ်)။ ။ စတုတ္ထဗျာနေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ၊ စတုက္ကနယော နိဋ္ဌိတော။

ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ၌ “ဣတိ” ကား အာချုတ္တ။

ယဿာ ပန ဓမ္မဓာတုယာ-အကြင် သဗ္ဗညုတညာဏ်၏၊ ဝါ-ကို၊ သုပုဗ္ဗိဝိဒ္ဓတ္တာ-ကောင်းစွာသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသနာဝိလာသပတ္တာနာမ-ဒေသနာ၏အရာ၌ စံပယ်ခြင်းသို့ ရောက်သောမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

‘ဘဂဝါ’ပကတိကတ္တားလာ၊ ဤတွင် ဒေသနာဝိလာသပတ္တာနာမ ဟု အာ ကာရန်နှင့် ရှိတတ်၏၊ မသင့်၊ ဩ ကာရန်နှင့် ရှိသော ပါဠိသာ အသင့်၊ အချို့ ကား အာ ကာရန်နှင့် ပါဠိပျက်ကို မြင်လေလျှင် မဆင် မခြင် ‘ဟောန္တိ’ ဟု ပြင်ကုန်ဘိ၏။

သာဓမ္မဓာတု - ထိုသဗ္ဗညုတညာဏ်ကို၊ တထာဂတဿ- သည်၊ သုဠု-စွာ၊ ပုဗ္ဗိဝိဒ္ဓါ-၏။

ဤကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာနှင့် ယောဇနာကို ထောက်၍ သမ္ဗန်သော အနက်၊ အကယ်၍ ဒေသနာဝိလာသပတ္တာနာမဟောတိကို ပါဠိသင့်၏ အဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိငြားအံ-

ယဿာ ပန ဓမ္မဓာတုယာ - ဖြင့်၊ သုပုဗ္ဗိဝိဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒေသနာ-သည်၊ ဝိလာသပတ္တာနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာ ဓမ္မဓာတု-ကို၊ တထာဂတဿ-သည်၊ သုဠု-စွာ၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗိဝိဒ္ဓါ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒေသနာဝိလာသပတ္တာ- စံပယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဒေသနာရှိသော၊ သတ္တာ-သည်၊ ဘာဇေသိ-၏၊ (သမ္ဗန်) ဤကား နောတက္ကော။

‘ယာနိစ စတုက္ကနယေ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္တာနိ၊ တာနေဝ ဣစ တတိယစတုက္ကပဉ္စမာနိ’ ဟူသော အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတော်ကား ပဉ္စက၌ ဒုတိယသည် ပဌမကိုဆည်း၏၊ တတိယသည် ဒုတိယ၊ စတုတ္ထ သည် တတိယ၊ ပဉ္စမသည် စတုတ္ထဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

ဗိုကာဆရာ၏အလိုတော်ကား ပဉ္စကဋ္ဌ ဒုတိယသည် ဒုတိယပင်၊ တတိယသော်တမူကား ဒုတိယသို့ဆည်း၏။ ပဉ္စကဋ္ဌ ဒုတိယ၊ တတိယ ဈာန်နှစ်ပါးကို ဒုတိယဖျာန်၌ထည့်၍ ဒုတိယဖျာန်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

အစောက် အပြော ကျယ်ဝန်းသော သမုဒြာ၌ ယုန်သူငယ်သည် သက်ခြင်းငှါ မဝံ့၊ သက်သော်လည်း မထောက်မိသည်သာဖြစ်သကဲ့သို့ နက်သော ကျယ်သော ပညာရှိသော ဆရာမြတ်နှစ်ပါး၏ ဝိနိစ္ဆယ၌ ယုန်သူငယ်နှင့် တူသော ပညာဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ငါတို့ကား ‘ဤသည် သင့်၏၊ ဤသည် မသင့်’ ဟု ဆိုခြင်းငှါ မဝံ့၊ ဆိုသော်လည်း မထောက် မိသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ရကား အယူနှစ်ကွဲ မှတ်အပ်တော့သည် သာ။

ပါနဗျသနေန-သေကြောင်း။

ဝိဝိတဗ္ဗံ ပါနံ၊ တဒေတံ သဗ္ဗသော သုခံ ဗျသတိ ဝိက္ခိပဘိတိ ဗျသနံ၊ ပါနံ ဝေ ဗျသနံ ပါနဗျသနံ။

ဝိဘဝဇာတံ - စည်းစိမ်ကို၊ သုရာမဒမတ္တံ-သေယစ်သော၊ (တံ၌စပ်၊ တံကို တံ အမစ္စပုတ္တံစွဲ) နိစ္စောလံ-အချည်းစည်း၊ ဇိဏ္ဏ ကဋ္ဌသာရကမတ္တေန-သင်ဖြူးဆွေးမျှဖြင့်၊ အင်္ဂိဝိဇ္ဇာပါဌကော- ကျမ်းတတ်သောသူသည်၊ (လက္ခဏာဘတ်သောသူသည်သော် လည်းဟူ) အဝဿယော-ကိုးကွယ်ရာ၊ မတ္တိကာယ-မြေမုန့်ဖြင့်၊ တဇ္ဇေသိ-ငြိမ်းမောင်း၏၊ ကဏ္ဏသူလံဝိယ - နားတံကျင်ကဲ့သို့၊ အနေကဗျသနပါရိဇုညပတ္တော - များစွာသော ပျက်စီးခြင်းတို့ ဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သော။ ။ ပဉ္စကနယေ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ အဿာတိ ဒုက္ခာပဋိပဒံကား ကစ္စည်းကျမ်း၌ရုပ်ပြီး သုတ်ပြီး မရှိ၊ “ထိယံ တုလျာဓိကရဏေ စေ ဘာသိတ ပုန္နပုံသကာ ယထာရဟံ ပုန္နပုံသကာဝ” ဟူသော သဒ္ဓနိတိစသောသုတ်ဖြင့် ဣတ္ထိ ဝါစက တုလျာဓိကရဏဖြစ်သော ရှေ့ပုဒ်နောင်မှနောင်းသော ဟော အပ်သော နပုလ္လိင်ရှိသော ပဋိပဒါဟူသော ဣတ္ထိလိင်ကို နပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ဝဲ၍ ဒုက္ခာပဋိပဒံ ပြီးသည်။

တဿ တဿ ဈာနသ-၏၊ ဥပစာရံ-ဥပစာရဈာန်သည်၊ ကာမာဝစရသမာဓိ-သည်၊ (ဝိတ်ကြိုက်ရာပေး)

ပြန်ပွားရေးမှ)

ဥပစာရံ ဟု သာမန်ဆိုလျှင်းမူလည်း ဥပစာရဗိတ်ကို မယူလင့်၊ နိဝရဏ ဝိတက် ဝိစာရ နိကန္တိ စသည်တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ထိရ ဖြစ်သော ဥပစာရဖြစ်၍ဖြစ်သော ကာမာဝစရသမာဓိကိုသာယူ။

အသို့မူ၍ လေးပါးပြားလေသနည်း စုဒ်ရှိရကား ‘သာ ပနေသာ’ စသည်တက်။

သာပနေသာ ပဋိပဒါ-သည်၊ ဧကစ္စဿ-အား၊ နိဝရဏာဒိ ပစ္စနိကဓမ္မ သမုဒါစာရဂ္ဂဟဏတာယ-နိဝရဏ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုယူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဖြစ်ခြင်းများသောကြောင့် ဟူလို) ဒုက္ခာ ကိစ္ဆာ-ငြိုငြင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အသုခသေဝနာ-မချမ်းသာသော မှီဝဲခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အယံ-လျှင်၊ အက္ခော-တည်း။

အသုခသေဝနာတိ ကသိရဘာဝနာ(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)

ပုဗ္ဗဘာဂေ၏အပဒါနိကား ဥပစာရဈာနာဓိဂမတော လာ၊ ဈာနာ ဓိဂမတော သာမန် မလာသင့်၊ သဗ္ဗာယ စသည်၏အစွမ်း၊ တဏှာ အဝိဇ္ဇာ၏အစွမ်း၊ အဓိကာရ၏အစွမ်း၊ ကိလေသာ ဣန္ဒြေ၏အစွမ်းဖြင့် ဆရာပြခဲ့သော ပဋိပဒါ အဘိညာတို့သည် ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် သာမန်သာ ဖြစ်ခဲ့၊ စုဒ်ရှိရကား ဓမ္မနိဒ္ဒေသကိုလည်း ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ညွှန်းသင့် ပါ၏ ဟု ပြလိုသော ဆရာသည် ယော ပုဂ္ဂလောစသည်မိန့်သော်.....

ပဌမဈာန်၌ ပဋိပဒါ အဘိညာတို့၏အထူးကို ဆိုပြီး၊ ဒုတိယဈာန်၌ အဘယ်သို့ဆိုအံ့နည်း စုဒ်ရှိရကား တတ္ထ စသည်တက်သော်.....

တတ္ထ တသ္မိံ ဒုတိယဈာနေ-၌၊ တဒနံဓမ္မတာ။ပ။ပညာတိ- ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တသတိယာဝါ-ကိုလည်း၊ တံတံ ဈာနနိကန္တိ ယာဝါ-ကိုလည်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနေ-၌၊ ပဋိပဒါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ တံတံ ဈာနပစာရပ္ပတ္တဿ-အား၊ အပ္ပနာယ-၏၊ ပရိဝါသေ-ဖြစ် ခြင်း၌၊ အဘိညာစ-ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား..... ထို ပဌမဈာန်အား လျော်သော ပဌမဈာန်သို့ ညွတ်သော၊ ပဌမဈာန်သို့ ဝှမ်းသော၊ ပဌမဈာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဒုတိယဈာနဘာဂိယ မဖြစ်၊ ဝိတိဘာဂိယဖြစ်သော သတိကိုခွဲခြင်း၊ “ဈာနာ ဝုပ္ပဟိတွာ ဈာနံ အဿာဒေတိ၊ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ အာရက္ခ

ရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ” စသောဈာန်နိကန္တိကိုခွါခြင်း၌ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခပဋိပဒါ၊ ချမ်းသာမှုကား သုခပဋိပဒါဟူလိုသော်။

တဒနုဓမ္မတာ၌ ဓမ္မတာသဒ္ဓါကား အနုပတာသဒ္ဓါနှင့် သမာနုတ္တ တည်း၊ ယခင်ဆောင်ခဲ့သောပါဠိမှာ အနေကန္တိက ဖြစ်သော အာဂုံ ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုပြန်လိုရကား အနေကန္တိကဒီပကဖြစ်သော အဝိသဒ္ဓါ နှင့်တကွ အာဂမနာသေနာဒိ စသည်တက်သော်၊ ဒုတိယဈာန်၌ဆိုပြီး တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်တို့၌ အသို့ဆိုအံ့နည်း စုဒ္ဓါရကား ‘တတိယ စတုတ္ထသုပိ ဒေသဝ နယော’ မိန့်သော်။ ။ပဋိပဒါယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ယံ ဈာန်-သည်၊ အပဂုဏံ-မလေ့လာသည်၊ ဟောတိ-၏။

မလေ့လာကာမျှတည်း ပရိတ္တ မည်သလော စုဒ္ဓါရကား ဥပရိက္ခာ နုဿ ပစ္စယော ဘဒိတံ န သက္ကောတိ မိန့်သော်။

အဓိပ္ပါယ်စကားကျကား..... ‘တသက်ပန် လေ့လာလျှင်းမူလည်း အထက်ဈာန်၏ အကြောင်းမဖြစ်သော် ပရိတ္တသာ မည်၏ဟူလို။

အဝဇီတေ-မပွားသော။

မူလထင်သည်မှ လက်တသစ်၊ နှစ်သစ်မျှ မပွားဟူလိုသည်။

သုပ္ပမဓတ္တ-စကောအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အာရမ္မဏောဝါ- ၌လည်းကောင်း၊ (စသည်ဖြင့် ဝါကို ယှဉ်) ယံ ဈာန်-သည်၊ ပဂုဏံ-လေ့လာ၏၊ သုဘာဝိတံ-ကောင်းစွာပွားစေအပ်၏။

လေ့လာကာတည်း အပ္ပမာဏမည်သလော စုဒ္ဓါရကား ဥပရိက္ခာ နုဿ ပစ္စယော ဘဒိတံ သက္ကောတိ မိန့်သော်။

အဓိပ္ပါယ်စကားကျကား-ဉာဏုတ္တရဖြစ်သောသူတို့အား တနေရာ တည်း၌သော်လည်း အထက်ဈာန်ကို ဖြစ်စေသည်ရှိသော် ဝသီဘော် ဖြင့် အပဂုဏ နာတိသုဘာဝိတ ဖြစ်လေလျှင်းမူလည်း အပ္ပမာဏ မည် ပါ၏ဟူလို။

ဝိပုလေ-ပြန့်ပြောသော။

မူလအာရုံထက် တသစ်မျှ ပွားသော်လည်း အပ္ပမာဏဝိပုလသာ မည်၏၊ န္ဒဂုံလာဒိသု ပဂဝ။ ။အာရမ္မဏစတုတ္ထ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဣတိ ဟေဋ္ဌာ၌ ဟေဋ္ဌာ၏အပါဒါနိကား သောဠသက္ခတ္တ ကတော ခံ၊ ဒေသနာ ဝိလာသပတ္တောစေသ၌ စသဒ္ဓါကား ဝါကျာရမ္ဘ။

ပဘိန္ဒုပဋိသန္တိဒေါ-ပြားသောပဋိသန္တိဒေါဂြိဟသော။

ပဋိသန္တိဒေါလေးပါးဂြိဟသောဟူလို၊ ပဘောဒပဋိသန္တိဒေါဟု အချို့ စာရှိ၏။ အတူပင်၊ လေးပါးသရုပ်ကား အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာန ပဋိသန္တိဒေါ-ဤလေးပါး။

ဒသဗလ စတုဝေသာရဇ္ဇ ဝိသဒညဏော-ဒသဗလညဏ်၊ စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ်တည်းဟူသော သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာရှိတော်မူထသော၊(ဇေသ ဇေသောဌ်စပ်)

ဒသဗလညဏ်၏သရုပ်ကိုကား-

ဌာနာဌာနေ ဝိပါကေစ၊ညဏံ ပဋိပဒါယစံ၊
နာနာလောကဓာတုမှိစံ၊သတ္တာနံ အဓိမုတ္တိယာ။
ဈာနာဒီနံ သံကိလေသေ၊ဝေါဒါနေစ ပရောပရေ၊
စုတူပပါတညဏဉ္စ၊ဒိဗ္ဗစက္ခာသဝက္ခယံ။

ဟူသောဂါထာကိုမှီးသဖြင့် သိလေ။

စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ်၏သရုပ်တို့ကား-

အန္တရာယေစ နိယျာနေ၊ဗုဒ္ဓတ္တေ အာသဝက္ခယေ၊
ဣမေသု စတု ဌာနေသု၊ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဝိသာရဒေါ။

ဟူသောဂါထာကိုထောက်သဖြင့် သိလေ။

ယာထာဝ သရသ လက္ခဏာသ-မဖေါက်မပြန်သော ကိစ္စ လက္ခဏာကို၊ ဝါ-မှန်သောသဘော ဝိသေသလက္ခဏာ၊ သာ မညလက္ခဏာကို။

ရှေးနည်း၌ ယာထာဝနှင့် သရသလက္ခဏာအထူး၊ နောက်နည်း၌ ယာထာဝကား အကြောင်းအကျိုး စသည်ဖြင့် မှန်သော သဘော၊ သရသဖြင့် ဗုဒ္ဓသနုစသောသဘော၊ ဝိသေသသဘော၊ လက္ခဏာဖြင့် အနုဝဇ္ဇစသော သာမညသဘောကိုယူ။

ဆရာ.....သုဒ္ဓိက နဝက၊ပဋိပဒါ အာရမ္မဏနဝကတို့ကို အဇ္ဈာသယ ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့် ဟောသောဟူပြီ၊ဤသောဇ္ဇသက္ခတ္တုကနယ ကို အဘယ်၏အစွမ်းဖြင့် ဟောသနည်း စုဒ်ရှိရကား 'ယသ္မာ ပန ယေ ကေဝိ ဈာနံ'စသည်တက်သော်။

ယေကေစိ-ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ ဖျာနံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိနာမ-ဖြစ်စေသည်မည်ကုန်၏။

ဤ၌ ဥပ္ပါဒေန္တိသာ မဆို၊ နာမသဒ္ဓါနှင့်တကွဆိုရကား ကတာမိကာရ ဖြစ်သော မဂ်ကို ရသဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ဖျာနံရှိကုန်သော အကြင်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဖျာနံကား မဂ္ဂပဋိပန္နဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေသည် မမည်ဟူလိုသော်။

န တေ အာရမ္မဏ ပဋိပဒါဟိ ဝိနာ ဥပ္ပါဒေတံ သက္ကောန္တိ ဌလည်း ဖြစ်စေသည်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ အာရမ္မဏပဋိပဒါတို့နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ကုန်၊ ယခင် ဆိုခဲ့သော ဖြစ်စေသည် မမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ကင်း၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏ ဟူလိုသော်။ ။ ပထဝီကသိဇဏ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

တေသု-ထိုဆယ်ပါးသောကသိုဏ်းတို့တွင်၊ ဝိညာဏကသိဏံ - သည်၊ တတ္ထ - ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသ၌၊ ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌနံ-ကသိုဏ်းကိုခွါခြင်းကို၊ နုလတ္တတိ-အပ်။

နိရောဓပါဒကံ န ဟောတိဖြင့် အာရပ္ပပါဒကလည်း မဖြစ်ဟု ပြုနေယျတ္ထ၊ နိတတ္ထရှစ်ပါးကို ထင်စေလိုရကား 'အနုပုဗ္ဗံ။ပ။ လတ္တတိ' မိန့်သော်။

ဇေတံ ဖျာနံ - ဤ ပရိစ္ဆေဒါကာသ၌ ဖြစ်သော ဖျာနံသည်၊ အဘိညာပါဒါဒိကံ-သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဇေတံ တထာ-တူ၊ ပုရိမကသိဇဏသု-တို့၌၊ ဥပ္ပန္နဖျာနမ္ဘိ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ နိရောဓပါဒကဘာဝေါ ပန-သည်ကား၊ ဧတ္ထ ဇေတေသု ဖျာနေသု-တို့၌၊ ဝိသေသော-ထူးလေ၏၊ ဧတ္ထ ဇေတသ္မိံ ရူပါဝစရာမိကာရေ-၌၊ အာကာသ ကသိဇဏ-၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ယံဝစနံ-သည်၊ သေသံ-ကြွင်းသည်၊ သိယံ-၏၊ တံသဗ္ဗံ-ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ - တည်း၊ ကသိဏာ နုလောမတော-ကသိုဏ်းအနုလောမအားဖြင့်၊ (ပထဝီစသော ကသိုဏ်းရှစ်ပါး အစဉ်အားဖြင့် ဟူလိုသည်) ကသိဏပဋိလောမတော - ကသိုဏ်းပဋိလောမ အားဖြင့်၊ (ဩဒါတ စသော ကသိုဏ်း ရှစ်ပါးကို ပြောင်းပြန် ဝင်စားသော အားဖြင့် ဟူလိုသည်)၊ ကသိဏာ နုလောမ ပဋိလောမတော-အားဖြင့်။

ပထဝီမှသည် သြဒါတတိုင်အောင်၊ သြဒါတမှသည် ပထဝီတိုင်အောင် တပြောင်းပြန်ပြန် ဝင်စားသောအားဖြင့် ဟူလိုသည်။ ဗျာနာနဲ့လောမတော စသောသုံးချက်၌ သမာပတ်ရှစ်ပါး၏အရတွင် ဤနည်းယူလေ။

ဗျာနုက္ကန္တိကတော-ဗျာနကို ခုန်သောအားဖြင့်၊ (သာမန်သော်လည်းပေး)

ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာနကိုဝင်စား၍ ထိုကသိုဏ်း၌ပင်တတိယဗျာနကို ဝင်စား၏။ ထို့နောင် အာကာသာနဉ္စာယတနကို၊ ထို့နောင် အာကိဉ္စညာယတနကို ဝင်စား၏။ ဤသို့ ကသိုဏ်းကို အနုက္ကမပြု၍ ဗျာနကို ဧကန္တရိကအားဖြင့်ခုန်ခြင်းသည် ဗျာနုက္ကန္တိက မည်၏။ ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာနကို ဝင်စား၍ တဘန်လည်း ထိုပဌမဗျာနကိုပင် တေဇောကသိုဏ်း၌၊ ထို့နောင် နီလကသိုဏ်း၌၊ ထို့နောင် လောဟိတကသိုဏ်း၌ ဤသို့ဗျာနကိုအနုက္ကမပြု၍ ကသိုဏ်းကို ဧကန္တရိကအားဖြင့် ခုန်ခြင်းသည် ကသိဇာနုက္ကန္တိက မည်၏။

ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာနကို၊ တေဇောကသိုဏ်း၌ တတိယဗျာနကို၊ နီလကသိုဏ်းကို ခွါ၍ အာကာသာနဉ္စာယတနကို၊ လောဟိတကသိုဏ်းအားဖြင့် အာကိဉ္စညာယတနကို၊ ဤသို့ဗျာနကို၎င်း၊ ကသိုဏ်းကို၎င်း ခုန်ကျော်၍ဝင်စားခြင်းသည် ဗျာနုက္ကန္တိက မည်၏။

အင်္ဂသင်္ဂန္တိတော-အင်္ဂါပြောင်းသောအားဖြင့်။

ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာန ဝင်စား၍ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ပင် ဒုတိယဗျာနကိုဝင်စားခြင်းသည် အင်္ဂသင်္ဂန္တိကမည်၏။ ဗျာနနှင့်အင်္ဂါအထူးမရှိရကား ဗျာနသင်္ဂန္တိ လည်း ဆိုသင့်၏။ ဗျာနသင်္ဂန္တိလောမ ဟူသည်လည်း ဗျာနသင်္ဂန္တိပင် ဟူ၏။

အာရမ္မဏသင်္ဂန္တိတော-အားဖြင့်။

ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာနကိုဝင်စား၍ ထိုပဌမဗျာနကိုပင် အာပေါကသိုဏ်းစသည်၌ ဝင်စားခြင်းသည် အာရမ္မဏသင်္ဂန္တိ မည်၏။ ကသိဇာနုလောမဟူသည်လည်း အာရမ္မဏသင်္ဂန္တိ ပင်ဟူ၏။ ပထဝီကသိုဏ်း၌ ပဌမဗျာနကို၊ အာပေါကသိုဏ်း၌ ဒုတိယဗျာနကို၊ တေဇောကသိုဏ်း၌ တတိယဗျာနကို၊ ဝါယောကသိုဏ်း၌ စတုတ္ထဗျာနကို၊

နိလကသိုလ်း၌ ခွါသောအားဖြင့် အာကာသာနုညာယတနကို၊ ဝိတကသိုလ်းအားဖြင့် ဝိညာဏညာယတနကို၊ ငံလာဟိတကသိုလ်းအားဖြင့် အာကိဉ္ဇညာယတနကို၊ သြဒါတကသိုလ်းအားဖြင့် နေဝသညာနာသညာယတနကို၊ ဤသို့ကေန္တ ရိက၏အစွမ်းဖြင့် အင်္ဂါ၊ အာရုံ နှစ်ပါးကို ပြောင်း၍ ဝင်စားခြင်းသည် အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိ မည်၏။

ပဉ္စဂီက စတုရဂီက စသည်ဖြင့် မှတ်ခြင်းသည် အင်္ဂါဝတ္ထုခန့် မည်၏။ ပထဝီ အာပေါ စသောကသိုလ်းကိုမှတ်ခြင်းသည် အာရမ္မဏဝတ္ထုခန့် မည်၏။

ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံနာမ-တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း မည်သည်ကား၊ ဝိပ္ပနသန္တိဘာဝေါ-လျင်သောအဘိညာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။ (အဓိပ္ပာယ်ဣ) လျင်စွာရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။ (သဒ္ဓဏ္ဍ)

ဝိပ္ပနံ သန္တိ နိသာမနံ အဓိဂမော ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ ဝိပ္ပနသန္တိ၊ (ဝိဂြိုဟ်)။ ။ သေသကသိဏကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

အဘိဘာယတနသင်္ဂါတံ-သော၊ ရူပါဝစရကုသလံ-ကို။

အဘိဘဝတိတိ အဘိဘူ၊ နိမိတ်ဖြစ်သည်မှ နှစ်ဝိထိ သုံးဝိထိ လေးဝိထိ ငါးဝိထိဖြစ်သော ပရိကမ္မဉာဏ်ရစေ။ ယောဂိနော သုခဝိသေသာနံ အဓိဋ္ဌာနတာယ မနာယတန ဓမ္မာယတန ပရိယာပန္နတာယဝါ အာယတနံ၊ (၎င်းရစေ) အဘိဘူ အာယတနံ ဧတဿာတိ အဘိဘာယတနံ၊ (ဈာန်ရစေ)

အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ၌ကား အဘိဘူအရကိုပင် ဈာန်ရကောက်၍ ထိုဈာန်သည် ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခဝိသေသာ၏ တည်ရာဖြစ်ရကား အာယတန မည်သောဟူ၏။

အဘိဘဝိတဗ္ဗံဝါ အာရမ္မဏသင်္ဂါတံ အာယတနံ ဧတဿာတိ အဘိဘာယတနံ၊ (ဈာန်ရစေ)

အဓိပ္ပာယ်အဖြောင့်ကား.....အကြောင်း ပရိကမ္မဉာဏ်သည် အဘိဘာယတနမည်ရင်း၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်ရကား အကျိုးဈာန်ကိုလည်း အဘိဘာယတန ဟူပါသည်။ (ကာရဏူပစာ)

အလာဘိတာယဝါ-မရသောကြောင့်လည်းကောင်း။

နိယကဏ္ဍတ္တစသည်၌ မဖြစ်စေအပ်သော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းဈာန်ရှိ၏ ဟူလိုသည်။

အနတ္တိကတာယဝါ-အလိုမရှိသဖြင့်လည်းကောင်း။

အတ္တတ္တိကကသိုဏ်းအာရုံဖြင့် ဈာန်ရခြင်း၌ အလိုမရှိ ဟူလိုသည်။ ပရိကမ္မဝသေနကား ပရိကံဇော၊ အပ္ပနာဝသေနကား ဥပစာရဘာဝနာ ဇောတည်း၊ အဋ္ဌကသိဏာရူပါနိကား သတ္တမိတပုရိသ်၊ ‘သိလာပုတ္တက’ ကဲ့သို့ဟူ၏။

သမ္ပန္နဂဟဏိကော-ကောင်းသော ဝမ်းရှိသော၊ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)ပြည့်စုံသော ဝမ်းရှိသော၊(သဒ္ဓတ္ထ)

‘စမြင်းဒေါသ စသည်မခံသော ဝမ်းရှိသော’လည်း ဟူလိုသည်။ ဤကား သံသုဒ္ဓ ဂဟဏိကော၌ ဂဟဏိသဒ္ဓါကဲ့သို့ ကုမ္ဘီဝါစကကို ရည်သည်။

ဝါ၊ သမ္ပန္နဂဟဏိကော-ကောင်းသော ကမ္မဇတေဇော ရှိထသော၊(အဓိပ္ပါယတ္ထ) ပြည့်စုံသော ကမ္မဇတေဇော ရှိထသော၊(သဒ္ဓတ္ထ)

အစာကို ကျေစေနိုင်သော တေဇောရှိသည် ဟူလိုသည်။ ဤကား “သမဝေပါကိဏိယာ ဂဟဏိယာ” ကဲ့သို့ ကမ္မဇတေဇော ဓာတု ဝါစကကို ရည်သည်။ အချို့ကား ‘ပြည့်စုံသောဝမ်းရှိထသော’ဟူ၏။ မသင့်၊ အချို့ကား ‘အနည်းငယ်ကိုသိမ်းဆည်း၍ ယူတတ်သော’ဟူ၏။ မသင့်။

ဧက ကဗဠမေဝ-တလုပ်ကိုသာလျှင်။

သဟနိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ၌ ခဏတူဖြစ်လျှင်းသည်မဟုတ်၊ နိမိတ်ထင်သည်မှ ပဉ္စမဝိထိကို မလွန်မှု၍ ဖြစ်စေသည်ကိုယူ၊ ဇာနာမိ ပဿာမိ ကား ဆရာ့အလိုသော် ပုဗ္ဗဘာဂ၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာအလိုသော် အပရဘာဂဖြစ်သော အာဘောဂတည်း။ ဤ၌ ပစ္ဆာအာဘောဂကို ဇာနာမိ ပဿာမိ ဟူသည်ကား အကြောင်းဈာန်နှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဈာန်၌ ဖြစ်သော အဘိဘဝနအခြင်းအရာကို ယူ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဟူလိုသည်။

မဟာဗ္ဗသော - အစားကြီးသော၊ (အစားကြူးသော၊ စိတ်ကြိုက်ရာပေး) ဧကံ-တခုသော၊ ဘက္ကဝဇိတကံ-ထမင်းဖြင့်ပြည့်သော လင်ပန်းကို၊ အဘိဘဝိတွာ-နှိပ်၍၊ (နှလုံးမသွင်းသည်ကို နှိပ်၏ ဟူပါသည်) ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမ္မဏံ အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိ-ဟူသော၊ ဣမ ဣမသ္မိံ အာရမ္မဏဒုကေ-ဤပဋ္ဌမအဘိဘာယတန၊ ဒုတိယ အဘိဘာယတန အာရမ္မဏဒုကေအရာ၌၊ ပရိတ္တာနိတိ-တို့ဟူ၍၊ အာဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ-ကို၊ နဂဟိတာ-အပ်၊ ပရတော ပရသ္မိံ အာရမ္မဏဒုကေ-တတိယအဘိဘာယတန၊ စတုတ္ထအဘိဘာယတန အာရမ္မဏဒုကေအရာ၌။ ပ။ နဂဟိတာ-အပ်၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန-မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဟိ-သင့်စွ၊ ပရိသုဒ္ဓါနိ-ကုန်သော၊ နိလာဒိနိစ-တို့ကိုလည်း၊ အပရိသုဒ္ဓါနိ-ကုန်သော၊ နိလာဒိနိစ - တို့ကိုလည်း၊ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိတိ-တို့ဟူ၍၊ ဣမ ဣမသ္မိံ အဘိဓမ္မေ-၌၊ အဓိပ္ပေတာနိ-အပ်ကုန်၏၊ အာဂမဋ္ဌကထာသု ပန-တို့၌ကား၊ သုဝဏ္ဏာနိဝါ-သုဝဏ္ဏလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိဝါ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ-တို့သည်၊ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏဝသေနေဝ-အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဒေသိတာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား သုတ္တန်ပါဠိ၌ သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏတို့ကို အသီးအသီးမဟော၊ ရောထွေး၍ဟောခြင်းကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်း အသီးအသီး မဆို၊ ဒေသနာသို့လိုက်၍ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ဆိုလေသည် ဟူလို။

အဘိဓမ္မာဒေသနာ၌ အဘိဘဝန ဟူသည်နှင့် ညီစွာ အသီးအသီးဟောကျိုးကိုပြုလိုရကား ‘ဣမေသု’ စသည်တက်သော်။ အဇ္ဈတ္တ အရူပသညီဟူသောပါဠိကို အဇ္ဈတ္တံ ရူပါနိ ဟု ဝုဒ္ဓိထုတ်လိုရကား ‘ကဿာ’ စသည်တက်သော်။ ယခင် ဟိတ်ကို မြဲစေလိုရကား ‘တတ္ထ ဝါ ဟိ’ စသည်တက်သော်။ အဇ္ဈတ္တံရူပါနိ ဆိုလော ဟူသော ငါစောဒက၏ စောဒနာ၌ အဘိဘဝနိယ မဖြစ်သောကြောင့်ဟု ပရိဟာရဆရာဆိုပြီး၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဟူ၍ကား အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဝုဒ္ဓိရှိရကား ‘အဇ္ဈတ္တံ’ စသည်တက်သော်။

ပြန်ပွားရေးမှ)

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီတိ ဣဒံ ပန ဝစနံ-သညကား၊ ဒေသနာ
ဝိလာသမတ္တမေဝ-မျှသာတည်း။ (နတဿအညံ ကာရဏံ မဂ္ဂိ
တဗ္ဗံ လှန်လေ) စတုသုပိ-လေးပါးသော အဘိဘာယတနတို့၌
လည်း၊ နိဒဿနဝသေန-ထင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဩဘာ
သနဝသေန-ထွန်းပ(အရောင်အလင်း) (စတ္တာရိ၏ သရုပ်ကား
နိလစသည်ကိုယူ)။ ။အဘိဘာယတနကထာယံ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

အဓိမုစ္စနဋ္ဌေန-အဓိမုစ္စနအနက်အားဖြင့်။

ဝိသန္ဓနာနှစ်ချက်တွင် ရှေးကား လွတ်ခြင်း၊ နောက်ကား နှလုံး
သွင်းခြင်းအနက်တည်း၊ တဒဿ၌ အဿကို ပုဂ္ဂလဿစွ။

အက္ခိတာရက-မျက်လုံး၊ ဇေတံ ဝစနံ-ဤရူပီဟူသော စကား
ကို။

ကသိဏဒေသနာ အဘိဓမ္မဝသေန၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အဘိဓမ္မာ၌
ဈာန်ကို ကသိဏ၊ သုတ္တန်၌အာရုံကို ကသိဏဆိုခြင်းကား အဘိဓမ္မာ
နည်းတည်း၊ ထိုတွင် ဤဌဈာန်ကို ကသိဏဆိုသည် ဟူလို။ ။ဝိမောက္ခ
ကထာယံ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ရာဂ ပဋိဗ္ဗာ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန - ရာဂပဋိဗ္ဗာကို ပယ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ (ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းကိုခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်
လည်းဆို) မေဇ္ဇတိ-ချစ်တတ်၏၊ သိနေဟတိ-ချစ်တတ်၏၊ ဣတိ
အယံ-ဤသည်လျှင်၊ အတ္ထော-တည်း။

သိနေဟဟူသော်လည်း တဏှာကို မယူလင့်၊ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမဟိတာ
ကာရ ပဝတ္တိတည်း။

မိတ္တေ-ချစ်နှစ်လိုသော သူ၌၊ (သဒ္ဓတ္ထ) အဆွေခင်ပွန်း၌၊
(အဓိပ္ပါယ်)

ဤကား “မိတ္တောနာမ ယော ဝိယော မနာပေါ” ဟူသော ဂဏ္ဌိ၊
‘မိတ္တေ ဝါ အာရမ္မဏဘူတေ ဝိယေ ပုဂ္ဂလေ ဘဝါ’ ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဋီကာနှင့်အညီတည်း။

ဝါ, မိတ္တေ-ကိုယ်၌၊ ဘဝါ-တည်း။

ဤကား ‘မေဇ္ဇတိတိ မိတ္တော၊ ဟိတဇ္ဈာသယော ခန္ဓပဗန္ဓော၊ တပ္ပရိ
ယာပန္နတာယ မိတ္တေ ဘဝါ’ ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာနှင့်အညီတည်း။

ဖရဏာဝသေန-နံ သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊(အာရုံပြုသည်၏အစွမ်း
ဖြင့်ဟူလိုသည်)

မောဒန္တိတာယ စသော ကရုဏာ, ကတ္တုန္နစ်ချက်ကား ဥပစာရချည်း၊
ဓမ္မဟူက အဝသဝတ္တနုသာ ဟူရကား 'မောဒနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ'
မိန့်သော်။

ဟိတာကာရပွဲဝတ္တိလက္ခဏာ-စီးပွားကိုကျင့်သောအခြင်း
အရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ-စီးပွားအဖို့ကိုဖြစ်စေခြင်း
လက္ခဏာ ရှိ၏။ (စီးပွားကို ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ သော်
လည်းဟူ)ဟိတူပသံဟာရရသာ-စီးပွားကို ဆောင်ခြင်းကိစ္စ၊
ဝါ-နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ အာဇာတဝိနယ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ရန်ညှိုးကို
ဖျောက်သောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၊ ဝါ-ရန်ညှိုးကိုဖျောက်
ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးရှိ၏။

မနာပဘာဝဒဿနကား ယောနိသောမနသိကာရတည်း၊ သိနေဟ
သမ္ဘဝေါ၌ သိနေဟဟူသည် တဏှာတည်း၊ ဝိပတ္တိ ဟူသည်ကား
မေတ္တာကို ခိုး၍ တဏှာ လှည့်စားတတ်၏၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏ ဟူလို
သည်။

သက္ကာ-တို့သည်၊ ကမ္မဿကာ-ကံသာလျှင် ဥစ္စာရှိကုန်၏၊
တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ ရှုဖ်ယာ-ဖြင့်။
ဤတွင် ကမ္မဿဟုရှိတတ်၏၊ မသင့်၊ ကဿာတိ ကဿ ဇနဿ
(ယောဇနာ)

အညာဏုပေက္ခာယ-မိုက်ခြင်း၊ မသိခြင်း တည်းဟူသော
လျစ်လျူရှုခြင်း၏၊ (သဒ္ဓတ္တ) မိုက်သောအားဖြင့် လျစ်လျူရှုခြင်း
၏၊ (အဓိပ္ပာယ်တ္တ)

ဝိပဿနာသုခဇ္ဇေဝ ဘဝသမ္ပတ္တိစ၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာ
ရောစ ဆည်းလေ။

အာဝေဏိကံ-အသီးသောအကျိုးတည်း၊ ယဒိဒံ ယာဇော
စေတောဝိမုတ္တိ-သည်၊ ဇေတံ ဇော စေတောဝိမုတ္တိ-သည်၊ ဗျာပါ
ဒဿ-၏၊ နိဿရဏံ - ကင်းကြောင်းသည်၊ (ထွက်မြောက်
ကြောင်းသည်သော်လည်းဟူ)သမိပစာရော-အနီး၌သွားသော၊

သပတ္တော ဝိယ - ရန်သူကဲ့သို့၊ (ခင်ပွန်းယောင် ဆောင်သော ရန်သူဟူလိုသည်) သြကာရံ-အခွင့်ကို၊ ('သ'ကို 'ရ'ရေးသည်၊ သြကာရံ ရှိတတ်၏၊ မသင့်) တတော-ထိုရာဇာ၊ ဝါ-ရာဇာ၏ ခွင့်ရခြင်းမှ၊ သဘာဝ ဝိသဘာဝတာယ-သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဤတွင်လည်း များစွာသောစာတို့၌ 'သဘာဝ ဝိသဘာဝတာယ' ဟု ကဏ္ဍဇတတိယက္ခရာ 'ဂ' နှင့် ရှိတတ်၏၊ မသင့်။

လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ-လောကအာမိသနှင့်ယှဉ်ကုန် သော၊ (တဏှာကို မှီကုန်သောဟူလိုသည်) ဂေဟသိတံ-ကာမ ဂုဏ်ကို မှီသော၊ ပန္နသေနာသနေသုစ-ကျောင်းစွန့်တို့၌၎င်း၊ အဓိကုသလဓမ္မသုစ-သမထဝိပဿနာတရားတို့၌၎င်း။

ပန္နသဒ္ဓါကား ရရတ္ထ ဖြစ်သည် ဟူ၏၊ အဓိကုသလ ဓမ္မသုတိ သမထဝိပဿနာဓမ္မသု၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)

ဗာလဿ - မိုက်စွာထသော၊ မူဠဿ - တွေဝေထသော၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-များစွာသော ကိလေသာစသည်ကို ဖြစ်စေတတ် ထသော၊ အနောမိဇိနဿ - မဂ္ဂေါမိဖြင့် မအောင်အပ်သော ကိလေသာမိ ရှိထသော၊ (မအောင်အပ်သော ကိလေသာ တည်းဟူသော အပိုင်းအခြား ရှိထသော သော်လည်းဟူ) အ ဝိပါကဇိနဿ-မအောင်အပ်သေးသော ပဋိသန္ဓေ ရှိထသော၊ (ဝိပါက ရှိထသော သော်လည်းဟူ) အနာဒိနဝဒဿာဝိနော- သံသရာ၌ အပြစ်ကို ရှုလေ့ မရှိထသော၊ အဿုတဝတော- အကြားအမြင်နည်းထသော၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-အန္ဓပုထုဇဉ်အား။

ထိုတွင် အနောမိဇိနဿဖြင့် သေက္ခ၏အဖြစ်ကိုပယ်သည်၊ အဝိပါက ဇိနဿဖြင့် ရဟန္တာ၏အဖြစ်ကို ပယ်သည်၊ ဗာလဿ မူဠဿ အနာ ဒိနဝဒဿာဝိနော အဿုတဝတောဖြင့် ကလျာဏပုထုဇဉ်ကိုပယ်ပြန် သည်၊ အန္ဓပုထုဇဉ်သကြောင်းရကား ထင်စေခြင်းငှါ "ပုထုဇ္ဇနဿ- အန္ဓပုထုဇဉ်အား" ဟု သမ္ပန်လိုက်သည်၊ ပညတ္တိဓမ္မဝသေန၌ ပညတ္တိ နှင့် ဓမ္မကား ကမ္မဓာရယ်။

ဧကာရန္တာ-တခုသော ခရီးကို၊ (ရန္တာဂဟဏေန ရန္တာ ဝါသိနော သတ္တာ ဂဟိတာ) ကသိဏာနံ-ကသိုဏ်းများန့်တို့၏၊

နိဿန္ဓော - အကျိုးဆက်သည်။ အာရုံပ္ပါယထာ - အာရုံပြုဖြစ်သကဲ့သို့၊ အာရုံပ္ပါ-အာရုံသမာပတ်သည်။ ကသိဏာနံ-တို့၏။ နိဿန္ဓောယထာ-ကဲ့သို့၊(ဤသို့သော်လည်း သမ္ပန်)

ကသိုဏ်းဈာန်ကို ရမှ အရူပသမာပတ် ပြီးရကား အကျိုးဆက် မဟုတ်သော်လည်း အကျိုးဆက်နှင့်တူသကဲ့သို့ ဟုလိုသည်။

ရူပါဝစရသမာဓိ, အောက်၌ဖြစ်သော သုံးပါးသော အရူပသမာဓိ ပြည့်စုံမှသာ ရအပ်ရကား ‘သမာဓိနံ နိဿန္ဓော နေဝသညာနာသညာ ယတနံ’ ဟူပါသည်။ ဝိပဿနာ၏ အာနုဘော်ဖြင့်သာဝင်စားအပ်ရကား ဝိပဿနာနံ နိဿန္ဓော ဖလသမာပတ္တိ ဟူပါသည်။ နိဗ္ဗာန် ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ စသည်ဖြင့် ဘုရားဟောရကား သမထ။ပ။တ္တိ ဟူပါသည်။

ထိုကို ဥပမာဖြင့်ပြလိုရကား ‘ယထာ ဟိ’ စသည်တက်။

ဗြဟ္မာနော-ဥပပတ္တိဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဝါ-ဗောဓိသတ္တဗြဟ္မာတို့သည်။

ဗြဟ္မသမာဝဋ်လည်း နှစ်ချက်ပေး၊ ယေန ကာရဏေန ပဝတ္တန္တိ၊ တံ တေန ကာရဏေန အပ္ပမညာ၊ သမ္ပန်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ၌ကား တန္တိ တသ္မာဟူ၏။ ဤအလိုသော် ယေနကို ယသ္မာပြင်။

အနာဘောဂ-မခံစား၊ (လျစ်လျူရှု၏ ဟုလိုသည်) ကိသ္မိပ္ပိ ပရိယာယေ - တစုံတခုသော အလှည့်၌၊ ဝါ - အကြောင်း၌၊ (ရှေးကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒိကာ, နောက်ကား ယောဇနာ) အဗျာဝဇာ အနုဿုက္ကာ - မကြောင့်ကြသည်။ ။ဗြဟ္မဝိဟာရကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝါယုနာ - လေကြောင့်၊ ဘသ္မာ-ပြာသည်၊ သမုဂ္ဂတောဝိယ- တက်သကဲ့သို့၊ ဇိဝိတပရိယာဒါနာ-အသက်ကုန်သည်မှ၊ (သေသည်မှလည်းဟုလို) ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ယထာနုက္ကပံ-စွာ၊ သမုဂ္ဂတေန-တက်ထသော၊ သူနဘာဝေန - အကောင်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဓမ္မာတတ္တာ - သေသည်မှ အထက်၌ တက်ခြင်းကြောင့်၊ (ဖူးရောင်ခြင်းကြောင့်ဟုလိုသည်)

တိုက်ရိုက် ဝိဂ္ဂဟကား ‘ဥဒ္ဓံ ရမာတံ သူနံ ဆဝသရီရံ ဥဒ္ဓမ္မာတံ’ ဟု သတ္တဝီတပျုရိသ်ပြု၊ ယင်းပါဠိ၌ ဥဒ္ဓံသည် ဥ၏ အတ္ထ, သမုဂ္ဂတေန

မြန်ပွားရေးမှ)

သည် ရမာတ၏ အတ္ထုအချို့ကား ဥဒ္ဓုမာတကို ‘ဥဒ္ဓံ ဥမာတ’ဟု ပုဒ်
 ဖြတ်၍ “ဥဒ္ဓံ ဥမာတံ ဥဒ္ဓုမာတံ”ဟု ဒုတိယာပြုလိုသည်ဟု ဆိုကုန်၏။
 ဒုတိယာတပျုရိသ်ဟူရာ၌ မသင့်၊ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော၊ မဏိမဇ္ဇူ၌
 ‘ဥဒ္ဓံ ရမာတန္တိ သတ္တမီ တပျုရိသသမာသော’ဟုဆိုအပ်ပြီ၊ ယခင် ပုဒ်
 ဖြတ်ခြင်းသည်လည်း မသင့်၊ ဥရမာတ သာ ပုဒ်ဖြတ်လိုသည်၊ ထို့
 ကြောင့် မဟုတ်လော မူလဒီကာ၌ ‘ဥဒ္ဓံ ရမာတတ္တာ ဥဒ္ဓုမာတံ’ အဘိ
 ဓမ္မက္ခဝိဘာဝနိမည်သော လက်သန်းဒီကာ၌ ‘ဥဒ္ဓံ ရမာတံ သူနံ ဆဝ
 သရီရံ ဥဒ္ဓုမာတံ’၊ တဒ္ဓီကာ၌ ‘ဥဒ္ဓံ ရမာတန္တိ တပျုရိသသမာသော’၊
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ၌ ‘ဥဒ္ဓုမာတတ္တာတိ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ရမာတတ္တာ သူနတ္တာ’ဟု
 ရမာတသဒ္ဓါဖြင့် ထင်စွာမိန့်အပ်ပြီ။

ယောဇနာ၌ ဥဒ္ဓံ ဥမာတံ ဥဒ္ဓုမာတံ မရှိသည်မူ၍လော ဟူငြားအံ့၊
 ယောဇနာတပဲရှိစေ၊ ယောဇနာဆရာ၏ ဆရာပင်မည်ထိုက်သောဆရာ
 တို့စင် ဖြစ်ရကား မသင့်။

ကပစ္စည်း၏ သုတ္တ အဖြစ်ကိုပြလိုရကား ဥဒ္ဓုမာတမေဝ ဥဒ္ဓုမာ
 တကံ မိန့်သော်။ သုတ္တမှတပါး ကုန္တိတတ္ထ၌ ဖြစ်သော ကပစ္စည်းဟု
 ပြုပြန်လိုရကား ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုန္တိတံ ဥဒ္ဓုမာတန္တိ ဥဒ္ဓုမာတကံ
 မိန့်သော်။

ဤတွင် ယခုကာလ၌ဖြစ်သော အချို့သောနိဿယာစရိယတို့ကား
 ကုသဒ္ဓါကြံကုန်၏။ ဥဒ္ဓုမာတနှင့် ‘က’ကိုလည်း ကမ္မဓာရယ် တွဲပြီး
 ပုဒ်ကို ပြန်၍ထားသည်ဟုကုန်၏။ မသင့်၊ ထိုတွင် ကုသဒ္ဓါကြံခြင်းကို
 ကား ‘ကုန္တိတံ ဥဒ္ဓုမာတံတိ ဥဒ္ဓုမာတကံတိ ဟိ ဝိဂ္ဂဟော၊ ကပစ္စ
 ယဿ ကုန္တိတတ္ထေ ပဝတ္တနုတော’ဟူသော မဏိသာရမဇ္ဇူပါဌ်ကို
 ထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်၏။

ကမ္မဓာရယ်ကြံခြင်း၊ ပဒနိဝတ္တနုတ္တ ကြံခြင်းကိုကား ယခင်ပါဌ်ကို
 လည်းကောင်း၊ “န ယထာ ဝတ္တသဒ္ဓါနံ ကမ္မဓာရယသမာသဘာဝံ
 ဥဒ္ဓုမာတကန္တိ ပဒဿ တဒ္ဓိတတ္တာ” ဟူသော ပါဌ်ကိုလည်းကောင်း
 ထောက်သဖြင့် ပယ်အပ်၏။ ဤနည်း နောက်နောက်ကိုကြံ။

ပရိဘိန္နံ-အပြုအနိတို့နှင့်ရောသော။

လက်သန်းဒီကာအလိုသော် “အပြုအနိ စသည်တို့နှင့် ရောသော”
 ဟုလို၏။

သေတရတ္တေဟိ ပရိဘိန္ဒူ ဝိသိသိတံ နိလံ ဝိနိလံ။ မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ။

အချို့ကား ဘေဒအနက်ကြံ၍ “ပရိဘိန္ဒူ-ထက်ဝန်းကျင်မှ ပျက်ပြီးသော” ဟူကုန်၏။ မသင့်၊ မူလဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ ဝိသုဒ္ဓါ၏ ဝိပရိဏာမတ္ထကိုလည်းကြံ၏။ လက်သန်းဋီကာ၌ကား ဝိသေသတ္ထကိုလည်းကြံတော်မူပြန်၏။

ဝိသန္ဓမာနံ- ယိုစီးသော၊ ပုဗ္ဗံ- ပြည်တည်း။ (ကျီး၊ စွန်ရဲတို့ကြောင့် ယိုစီးသည်ကို ယူ) ခိတ္တံ- ပစ်အပ်သည်၊ (စွန့်အပ်သည် သော်လည်း ဟူ) ကာကပဒါကာရေန- ကျီးခြေသဏ္ဍာန်ဖြင့်၊ သက္ကန-သံလျက် ခက်ရင်းဖြင့်၊ ဟနိတွာ-ခတ်၍။ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား “မြှင်း၍” ဟူ၏)

လောဟိတက ဝိဂြိုဟ်နှစ်ချက်တွင် ရှေးကား ကိရဇာတ်၏ ပဒ္ဒရဏတ္ထ၊ နောက်ကား ပရိပုဗ္ဗတ္ထ၊ ဤကား အထူး။

သုဘဂုဏော-ကောင်းသော ကျေးဇူးရှိထသော (စင်ကြယ်သော ကျေးဇူးရှိတော်မူထသော သော်လည်း ဟူ) ဒသသတလောစနေန-တထောင်သော မျက်စိရှိထသော၊ ဒေဝါနမိန္ဒေန-သိကြားမင်းသည်၊ ထုတိ ကိတ္တိ-ချီးမွမ်းအပ်သော (ကျော်စောသံရှိထသော)

ကိတ္တိနောင် သဒ္ဓကျေသည်၊ ‘ယော ဝိရော သပ္ပဝိဒန္တော’ စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းသည် ဟူလို၊ ‘မျက်မှောက်မျက်ကွယ်ချီးမွမ်းအပ်သော ကျေးဇူးရှိထသော’ သော်လည်းပေး။

ဒသဗလော-သည်၊ ဒကေကဏ္ဍာနဟေထု-တပါးတပါးသော ဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ယာနိ အသုဘာနိ-တို့ကို၊ အဝေါစ-၏။

ဤတွင် အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား ဒသသတလောစနေနကို ကရိုဏ်းကြံ၍ ထုတိကိတ္တိ၌ ဆိုက်ကုန်၏။ ထုတိကိတ္တိကိုလည်း ကြိယာဝိသိသ်ကြံ၍ အဝေါစ၌ဆိုက်ကုန်၏။ မသင့်၊ မသင့်ကြောင်းကို ယုတ္တိအာဂုံ အထောက်အထား များစွာဆိုသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ မဆိုပြီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ စသည်ကို : မျှော်လေ၊ ကြည့်လေ၊ ဟေတ္တ

ပြန်ပွားရေးမှူး]

လွယ်မြင်လွယ် အလိုရှိမှုကား အဘိဓမ္မာဂဏ္ဍိ၊ ယောဇနာတို့ကိုကြည့်
လေ။

ဝိတရာဂေါဝိယ-ရဟန္တာကဲ့သို့၊ နိလောလုပ္ပစာရော-လျှပ်
ပေါ်ခြင်း ကင်းသည်၊ သော အသုဘဘောဒေါ - ကို၊ သဒ္ဓါရ
သဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန-ကိုယ်၏ မိမိသဘောသို့ ရောက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရာဂစရိတဘောဒဝသေန-ဖြင့်လည်း
ကောင်း။

ဤတွင်လည်း သဘာဝပ္ပတ္တိကို သဘာဝဝိပ္ပတ္တိဟု ပါဠိပြင်၍ အချို့
သမ္ဗန်ကုန်၏။ မသင့်။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ဆဝသဒ္ဓါရဋ္ဌိ စသည်တက်သော်၊ ရာဂစရိတ၏
အစွမ်းဖြင့် ပြုလိုရကား ဝိသေသတော စသည်တက်သော်။

သဒ္ဓါရသဏ္ဍာန ဝိပ္ပ။ပ။တော၌ အကောင်ဖြစ်က ဒုသဏ္ဍိတဟူ၍
သာယူ။

သဒ္ဓါရ ဗုဒ္ဓ ဘာဝရာဂိနော-ကိုယ်၏တခဲနက်အဖြစ်၌ တပ်
သော ရာဂရှိသော သူအား၊ သဒ္ဓါရ သံဃာတ ဘောဒဝိကာရပ္ပ
ကာသနတော - တပေါင်းတည်း တည်သော ကိုယ်၏ ပျက်စီး
ခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပြတတ်သောကြောင့်၊ (စေ့စပ်သော
ကိုယ်၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပြတတ်သောကြောင့်
သော်လည်းဟူ) အလင်္ကာရဇနိတသောဘရာဂိနော-တန်းဆာ
ကြောင့်ဖြစ်သော တင့်တယ်ခြင်း၌ တပ်သောသူအား၊ မမတ္တ
ရာဂိနော - ငါ၏ ဥစ္စာဟု တပ်သောသူအား၊ အပရိသဏ္ဍိတ
ဇလာယ-မရပ်သောရေရှိထသော၊ (မတည်တံ့သောရေ၊ မသေ
သော ရေရှိထသောသော်လည်းဟူ) အရိတ္တဗလေနေဝ-ထိုးဝါး
၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ အာရမ္မဏာထာ-၏၊ ဒုဗ္ဗလတ္တာ-ကြောင့်။

(ပဋိကူလဖြစ်၍ အာရုံကို မိမိစိတ်၌ ထားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်ကို
ဒုဗ္ဗလဟု ယူ)

ပုပ္ဖဆဒ္ဓကဿ-မစင်ကျုံးယောကျားအား။

ပုပ္ဖဆဒ္ဓကောတိ ဂူထ ဆဒ္ဓကော၊ ပန်းသွန်ယောကျားလည်း ဟူ
ကုန်၏။ ။ အသုဘကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ပဋိကူလ မနသိကာရ ဣာနဝသေနစေဝ-ပဋိကူလ မနသိ
ကာရဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဣာနဝသေန
စ-ကိုးပါးသော သိဝထိက အပြားရှိသောဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်
၎င်း၊(ဤဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် ပကာရဏ္ဍ၌ဖြစ်၏) ဝါ-ကိုးပါးသော
သိဝထိကတို့၌ ဝဏ္ဏ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်
၎င်း။

“ဧကာဟမတံ ဝါ န္ဒိဟမတံဝါ” စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူအပ်သော
ကိုးပါးသော သိဝထိကတို့၌ ဝဏ္ဏ၏အစွမ်းဖြင့် ‘ရသော ဈာန်ဟူလို
သည်။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေတော်မူသော ပဌမကျော်သူမြတ်
သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သာတွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့
သည် မပြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေ
ဘန်ကြောင်းဖြစ်သော ‘အဋ္ဌသာလိနိ’ မည်သော ဓမ္မသင်္ဂဟီ၏ အဋ္ဌ
ကထာ၌ ရူပါဝစရကုသလကထာ၌ ဝဏ္ဏိပဗ္ဗကား ဤရွှေ့ပြီးပြီ။

သဗ္ဗာကာရေန-ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။

ရုပ်ရှိခြင်းကြောင့် သူတပါးတို့အား နှိပ်စက်ခြင်းငှါ ဆောက်ပုတ်
စသည်ကို ယူခြင်းအစရှိသည်ကိုမြင်သော အခြင်းအရာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘောရှိသော ပထဝီကသိုဏ်း စသော ရူပနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊
ထိုရုပ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်၌လည်းကောင်း အပြစ်အားဖြင့် မြင်
သော အခြင်းအရာတို့ကို သဗ္ဗာကာရဟုယူ။

ဝါ-အာရုံအားဖြင့် သဗ္ဗာကာရေန၊ အာရမ္မဏိက သမာပတ်အား
ဖြင့် သဗ္ဗာသံ ဟု ဆိုသည်။

သညာသီသေန - သညာကို ပဋ္ဌာနပြုသဖြင့်၊ ဝိရာဂါစ -
စက်ဆုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း၊ နိရောဓာစ - ချုပ်ခြင်းကြောင့်
လည်း။

ဗျတိရေကအားဖြင့် ပြလိုရကား န ဟိသက္ကာ စသည်တက်သော်။

အနုတိက္ကန္တံ ရူပသညေန-မလွန်သော ရူပသညာရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ဤဈာန်ကား အာရမ္မဏာတိက္ကမဖြင့်သာ ရောက်အပ်၏။ အင်္ဂါ တိက္ကမဖြင့် မရောက်အပ်ဟု ပြလိုရကား ယသ္မာ အာရမ္မဏေ။ပ။ န ဟောတိ မိန့်သော်။

အဝိရတ္တဿ-တပ်သော သူအား၊ (ဒွိ ပဋိသေခေ ဝက တုတ္တော၊)

အာရုံကို လွန်သော် အာရမ္မဏာ တိက္ကမကိုသာ ဆိုလေလော၊ အဘယ့်ကြောင့် ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ဆိုတုံသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား သမတိက္ကမာ သုစ သညာသု စသည်တက်သော်။

သမာပန္နဿ၊ ဥပပန္နဿ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရဿကို ကုသိုလ်ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဟပ်လေ။

ဥပပန္နဿ ဝါ-ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း။

ယခင် ဝိဘင်းပါဠိသည် သညာတိက္ကမသာ မဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိ ရှိရကား ယသ္မာ ပန စသည်တက်သော်။

ပန တထာဝိ-ထိုသညာသမတိက္ကမကိုသာ ဆိုလျှင်းမူလည်း။ အတ္တင်္ဂမာစသည်၌ ပုရိမံ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ အတ္တဝစနံ။

ဈာန်ကာလ၌ ပဋိဗာသညာ၏ အတ္တင်္ဂမကိုရည်သော ပဋ္ဌမဈာန် စသည်၌ ပဋိဗာသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ မဆိုသင့်လော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ကာ မဉ္ဇေတာ’ စသည်တက်သော်။ ပသံသာဖြင့် အဘယ်မူစအံ့နည်း၊ စင်စစ် အတ္တင်္ဂမပင်ဟု ပြပြန်လိုရကား ‘အထဝါ’ တက်သော်။ မပယ်ခြင်း၌ အကြောင်းကိုပြလိုရကား ‘နဟိ။ပ။ သံဝတ္တတိ’ မိန့်သော်။ ပဋိဗာသညာ လည်း နာမ်သာမဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ရူပါယတ္တာဝ ဇောသံ ပဝတ္တိ’ မိန့်သော်။

ဇောသံ ပဋိဗာသညာနံ စွဲ၊ အချို့ကား ‘ရူပါဝစရဘာဝနာတို့၏’ အချို့ကား ‘ရူပသညာတို့၏’ ဟုစွဲကုန်၏။ မသင့်။

ဓာရေတုမ္ဘိ-မှတ်ခြင်းငှါလည်း၊ ကဏ္ဍကံ-ငြောင့်၊ အာနုဉ္ဇေ တာ-မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်၊ သန္တ ဝိမောက္ခတာ-ငြိမ်သက် သော ဝိမောက္ခ၏ အဖြစ်၊ ကာဠာမေဝ - ကာဠာမ၏ အမျိုးဖြစ် သော၊ အာဠာရောစ - သည်လည်း၊ တသ္မိံ ဘဝေ - ထို အရူပ ဘဝ၌။

မြဲစခြင်းငှါ ပြုပြန်လိုရကား ‘သင်္ခေပတော စေတ္တ’ စသည်ကက်
သော်။

ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဝိသကဏ္ဍက
ဝါဏိဇ္ဇော-ဝိသကဏ္ဍကကုန်သည်သည်။

ဝိသကဏ္ဍကောတိ ဂုဇ္ဇဝါဏိဇ္ဇသမညာ၊ ကိသ္မိပ္ပိ ဒေသေ ဒေသ
ဘာသာတိ ကေမိ၊ ဧကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရဋီကာ ‘ဇော’ အင်္ဂါတွင်
ကြည့်လေ၊ ဂုဇ္ဇဝိသေသ ကဏ္ဍကံ၊ အဘိဓာန်(၆)ကြောင်း ‘ရ’အင်္ဂါ
တွင် ကြည့်လေ၊ အချို့ကား သူငယ်တို့ ငိုယို၍တောင်းမည် စိုးသော
ကြောင့် မသိရအောင် ဝိသကဏ္ဍက ပရိယာယ်ဖြင့် ကြွေးကြော်သည်
ဟူ၏။

ဂုဇ္ဇဖါဏိတ ခဏ္ဍသက္ကရာဇီနိ - လှန်မစောက် ကျက်သော
ဆံ့မုန့် စသည်တို့နှင့် ရောသော တင်လဲခဲ၊ တင်လဲ၊ တင်လဲ
ခြောက်၊ သကာ စသည်တို့ကို။

တင်လဲခဲကား ထန်းလျက်၊ တင်လဲကား ထန်းလျက်မဖြစ်မီ၊ တင်လဲ
ခြောက်ဟူသည် ယခုအခါ ညောင်စေးခေါ်၏။ သကာဟူသည် တင်လဲ
ကို မြင့်စွာထားမှ ဖြစ်သည်။ ဤကား အထူး၊ ကြံ ထန်းလျက်၌လည်း
ဤနည်းပင် ယူ။

ဧကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရဋီကာ၌ကား ‘ဥစ္ဆုရသော သမပါကပဏ္ဍော
ရဏ္ဍာဒိဟိ မိသေတွာ ပိဏ္ဍိကတော ဂုဇ္ဇော၊ အပိဏ္ဍိကတော ဖါဏိတံ၊
ပါက ပိသေသေန ခဏ္ဍခဏ္ဍဘေဒိနော ခဏ္ဍော’ ဟု ကြံထန်းလျက်ကို
သာ ဆိုလေ၏။ ဤဋီကာနှင့်.....

ဂုဇ္ဇော စ ဖါဏိတံ ခဏ္ဍော၊ မစ္ဆန္တိ သက္ကရာ ဣတိ၊
ဣမေ ဥစ္ဆု ပိကာရာထ၊ ဂုဇ္ဇသ္မိဝိသကဏ္ဍကံ။

ဟူသော အဘိဓာန်ပါဌ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော၊ “ဣမေစ ဂုဇ္ဇာဒေယာ
ယထာက္ကမံ ထဒ္ဒတရာ” ဟူသော အဘိဓာန် ဋီကာပါဌ်သည် မညီကြ
လေ၊ မနှိုးနှောကြလေ၊ အသို့ မနှိုးနှောသနည်း၊ ဖာဏိတနှင့် ခဏ္ဍ၌
အထူးမရှိ ညီသည်၊ နှိုးနှောသည်သာဖြစ်၏။ ဂုဇ္ဇနှင့် ဖာဏိတ၌ကား
အင်္ဂုတ္တရ ဋီကာ၌ ဂုဇ္ဇသည် ပိဏ္ဍိ၊ ဖါဏိတသည် အပိဏ္ဍိဟူ၏။ အဘိ
ဓာန် ဋီကာ၌ကား ဂုဇ္ဇထက် ဖါဏိတကို ပြစ်သော ခဲသောဟူ၏။

ဤသို့ မညီလေ၊ မနှိုးနှောလေ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် မဆန့်ကျင်၊ ထို အခြင်းဖြင့် ယူအပ်၏။

သမန္တိ-အဘိုးနည်းနည်း။

အာကာသာနန္တိ မေဝ အာကာသာနန္တိ၊ သကတ္ထ၌ ဣပစ္စည်း၊ တျကို စပြု၍ နကို နိဂ္ဂဟိတံပြု၊ ထိုနိဂ္ဂဟိတံကို ဥပြု၍ အာကာ သာနန္တိ ပြီးသည်။ ဤကို ရည်၍ မဟုတ်လော၊ မဏိမဇ္ဇူ၌

တျသု စကာရံ၊ နကာရသုစ နိဂ္ဂဟိတံ ကတွာ၊ တသုစ ဥ ကာရံ ကတွာ အာကာသာနန္တိ ဝတ္တံ' ဟူအပ်ပြီ။

ငါတို့ဆရာ ကျေးဇူးရှင်ကား တသဒ္ဓါကို သံယုဂ်နှင့်တကွ ဖွဲ့ပြု သည်-ဟူ၏။ ဤအယူတော်သည်လည်း အာစရိယ ဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်အံ့၊ ရှေ့ကျောင်းရိုး အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်နိဿယနှင့်၊ ဝဇ္ဇဖြစ်အံ့၊ သံယောဂ ပဒယန္တိကာရသု ဥကာရံ ကတွာ' ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာနှင့် ညီစွာ နှိုးနှောစွ။

ဒေဝါနံ ဒေဝါယတနံ မိဝဋ္ဌိ..... ဒေဝါနံ-တို့၏။ ဒေဝေါ ဒေဝလောကော-နတ်ပြည်သည်။ ဝါ၊ ဒေဝေါ အာကာသော- သည်။ အာယတနမိဝ - တည်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (သမ္ဗန်) ကသိ ဣန္ဒြာဒိမာဏသသ - ကသိုဏ်းကို ခွါကြောင်း ဖြစ်သော ကောင်းကင်၏။

ကသိဏံ ဥန္ဒြာဒယတိ ဇေတနာတိ ကသိဣန္ဒြာတော၊ တဒေဝ ကသိဣန္ဒြာဒိမံ၊ ဣမ ပစ္စည်း သုတ္တံ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ) မူလဋီကာ၌ကား ဥန္ဒြာဒ ဘာဝေါ ဥန္ဒြာဒိမံ ဟူ၏။

အညတ္ထ-တပါးသော အရာတို့၌၊ (သုတ်ကို ရည်သည်)

ရူပါဝစရ စတုတ္ထ ဈာန နိကန္တိ ပရိယာဒါန ဒုက္ခတာယ- ရူပါဝစရ စတုတ္ထ ဈာန်၌ တပ်ခြင်း၏ ကုန်ခြင်း၌ ဆင်းရဲခြင်း ကြောင့်။

ဧကန္တံ ကတွာကား မာသာကဲ့သို့ ဧကသိသံ ပြုလေ ဟူလို။ ဝိညာဏာနန္တိ လိုလျက် အာကို ရသ၊ နကို လောပ၊ တျကို စ၊ နကို နိဂ္ဂဟိတံ၊ နိဂ္ဂဟိတံကို ဥပြု၍ ဝိညာဏန္တံ ပြီးသည်။

အယဉ္ဇေတ္ထရုဋ္ဌိသဒ္ဓေါကား ဝိညာဏဉ္စသဒ္ဓါ၏ အနက်၌ တင်စား
သည် ဟူလို၊ အချို့စာ၌ကား အယဉ္ဇေတ္ထ ပါကဋသဒ္ဓေါ ရှိ၏။ ထိုသို့
ရှိရာ၌ ဝိညာဏာနဉ္စသဒ္ဓါထက် ဝိညာဏဉ္စ သဒ္ဓါသာ ဒုတိယာရူပ
အရာ၌ အာဂုံသည်၎င်း၊ ဝေါဟာရသည်၎င်း ထင်ရှားသည် ဟူလို၊
ရှေးသာ အသင့်၊ နောက်ကား အမှောက် တက္ကနမတ္တံ၊ ယောဇနာယံ ပန
အတ္ထေဝ၊ တထာပိ ပုရိမမေဝ ယုတ္တတရံ။

အပ္ပဝတ္တိကရဏနစ-မဖြစ်ခြင်းကိုပြုသဖြင့်လည်းကောင်း၊
အမနသိကာရေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း။

ရှေးဖြင့် အာရမ္မဏိကကို လွန်သည်၊ နောက်ဖြင့် အာရုံကိုလွန်သည်။

အဿ ဝိညာဏဿ-ထိုပဌမာရူပဝိညာဏ်၏၊ ကိဉ္စနံ-ဘင်မျှ
ကြွင်းသည်၊ န-မဟုတ်။ ။ အကိဉ္စနဿ-ဘင်မျှ မကြွင်းသော
ပဌမာရူပဝိညာဏ်၏၊ ဘာဝေါ-အဖြစ်၊ အာကိဉ္စညံ-ဖြစ်။

ဣဿ ဥကာရံ တဿစ ဒွိတ္တံ အာကာရဿစ ဝုဇိံ ကတွာ
အာကိဉ္စညန္တိ ဝုတ္တံ၊ (မဏိမဉ္စူ။)

တညဝပဒံ-ထိုပုဒ်ကိုလျှင်။ ။ အာကိဉ္စညာယတန သန္တ
တော။ ပ။ သညိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏။ ။ ယတြဟိ နာမ-အကြင်
သမာပတ်စင်လျက်၊ (အစ္ဆရိယတ္ထ၌ နိပါတ်)

ဒန္တ ကာရာဒယော-ပန်းပွတ်သမား အစရှိကုန်သော၊ (အာဒိ
ဖြင့် ပန်းချီသမား အစရှိသည်ကိုယူ)

ရေ-အချင်းတို့၊ အာစရိယာ-ဆရာတို့သည်၊ အဟောဝတ-
အံ့ဘွယ်ရှိကုန်စွ၊ ဆေကာ - လိမ္မာကုန်စွ။ ။ ဤဒိသာနိ-ကုန်
သော၊ သိပ္ပါနိပိ-အဘတ်တို့ကိုစင်လျက်လည်း၊ ကရိယန္တိ နာမ-
ဪ ပြုကုန်သတည်း။ ။ သော-ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
တံ-ထိုတတိယာရူပသမာပတ်ကို၊ သန္တတော-အားဖြင့်၊ မနသိ
ကရောန္တော-လျက်၊ ယာယ သညာယ-ဖြင့်၊ နေဝသညိနာသညိ
နာမ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သင်္ခါရာဝသေသ သမာပတ္တိံ -သင်္ခါရ
မှ ကြွင်းသော စတုက္ကသမာပတ်ကို၊ ဘာဝေတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊
ဝုတ္တိ-၏၊ ပရမသုချမံ-သော၊ အပ္ပနာပတ္တံ-သော၊ တံ သညံ-သို့၊
ပါပုဏာတိ-၏၊ (သမ္ပန္)

ဧတ္ထ - ဤနေဝသညာ နာသညာယတန ဟူသော ပုဒ်၌၊
ဝစနုတ္ထော ပန ဇေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊(သမ္ပန္န)

ဝစနုတ္ထနှစ်ပိကပ်တို့တွင် ဂြှေးပိကပ်ကား ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ နောက်ပိကပ်
ကား ကမ္မဓာရယ်၊ဂြှေးပိကပ်ကား သမ္ပယုတ်နှင့်တကွဖျာန်ရ၊နောက်
ပိကပ်ကား သညာရ၊ဂြှေးပိကပ်၌ နေဝသညာ နာသညာဝယ် နေဝ
ကား အဘာဝတ္ထဝါစက၊ နာသညာဝယ် န ကား အညတ္ထဝါစက၊
နောက်ပိကပ်၌ နေဝသည်၎င်း၊ နသည်၎င်း၊အသည်၎င်း၊ အဘာဝတ္ထ
ဝါစကချည်း၊ဤကား အထူး။

နာဠိ - ကျိုကို။ ။အန္တော ဝုတ္တတ္တာ-အန္တောဝုတ္ထဖြစ်သော
ကြောင့်၊ တေဇောဓာတု-သည်၊ ဒဟနကိစ္စံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊
နသက္ကောတိ ပိယ-ကဲ့သို့။ ။အကတာဘိနိဝေသော-မပြုအပ်
သော ပိပဿနာတည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသော။ပ။
နတ္ထိ-မရှိ၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ အာယသ္မာ-သော၊ သာရိပုတ္တ
ထေရော-သည်၊ပကတိ ပိပဿကော-လွန်သောပိပဿနာရှိ၏၊
(ပနကား ပိသေသတ္ထ ဇောတက) မဟာပညော - ကြီးသော
ပညာရှိ၏၊ သာရိပုတ္တသဒိသောဝ-သည်သာလျှင်၊ သက္ကုဏေ
ယျ-ရာ၏။

အပိစ၏နောက်၌ သေယျထာပိ မရှိသောပါဌ်ကို ရည်သည်၊ သေ
ယျထာ ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်၊ပိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊မဏိမဉ္ဇူ၊
ယောဇနာစသည်၌ မရှိ၊ထည့်လေသည်သာ၊ရေးလေသည်သာ။

ခန္ဓာစသည်၌ ပိပဿနာပြုပြီး၍ နွါရအာရုံတို့နှင့် တကွ နွါရိက
အာရမ္မဏိကတရားတို့ကို ပိပဿနာပြုစွမ်းနိုင်သော ပြုလေ့ရှိသောသူ
ကို ပကတိပိပဿကဟု ယူ။

အဟုတွာ - ယခုသာဖြစ်၍၊ သန္တောန္တိ ပဝတ္တန္တိ-ကုန်၏၊
(ဤဖြင့် ဥဒယကိုရှုသည်)ဟုတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ပဋိဝေန္တိ-ပျက်တတ်
ကုန်၏၊ (ဤဖြင့် ဝယကိုရှုသည်၊ နုဿန္တိဟု အချို့ စာရှိ၏၊
ပရိယာယ်ပင် ယူ)

ဤတွင် ပဋိဝေန္တိဟူသောပုဒ်ငယ် ဝေအက္ခရာ၏နောက်၌ ဒ အက္ခရာ
ထည့်၍ ပဋိဝေဒန္တိ ဟု ရေးကုန်၊ ဘတ်ကုန်၏၊ အနက်သမ္ပန်ကုန်၏၊
မသင့်၊ပဋိဝေန္တိသာ ဆိုလိုသည်၊သမ္မောဟပိနောဒနိ၌ 'ယဿ ခေါပန

ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ၊ အတ္တာ မေ ဥဒ္ဓန္ဓတိ စေဝ ဝေတိ
စာတိ'ဟူသော သာဓကပါဌ်၌ ဝေတိစ ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့ နိရုဏ္ဏန
နုဿန ပရိယာယ်သာတည်း။

ဥပါဟနာ-မှ၊ ဩမုဉ္ဇထ-ကုန်လော့၊ (ပါဒေ ကံလာ) ဝါ တို့
ကို၊ (ကမ္မဓတ္ထ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနံ)

ရှာနုဿာဓကံ-ရေသနုတ်ကို။ ။ စတသောပိ-လည်းဖြစ်ကုန်
သော ၊ ဣမာ အရူပသမာပတ္တိယော - တို့သည်၊ အာရမ္မဏာ
တိက္ကမတော-အားဖြင့်၊ ဘာန္တိ-ကုန်၏၊ (ဧဝံ သန္တေပိ တွင်
ပုဒ်မကန့်)

ဣဓ-ဤအရူပါဝစရသမာပတ်၌၊ ပန္တိမာပန္တိမာ-တို့သည်၊
သုပဏိတတရာ-မွန်မြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-
ထိုသို့ မွန်မြတ်ရာ၌၊ ပါသာဒ တလ သာဓိကာ-ပြာသာဒ်အပြင်၊
ပုဆိုးဟုဆိုအပ်သော ဥပမာကို၊ ဝိညေယျာ-၏၊ (သမ္ပန္နံ)

ဒိဗ္ဗ နုစ္စ ဂိတ ဝါဒိတ သုရတိ ဂန္ဓ မာလာ သဘရ ရသ ပါန
ဘောဇန သယနုန္တောဒနာဒိဝသေန - နတ်၌ဖြစ်သော ကခြင်း၊
သိခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ကောင်းသော အနံ့ရှိသော နံ့သာပန်း၊
မြိန်သော အရသာရှိသော အဖျော်၊ ဘောဇဉ်၊ အိပ်ရာ၊ ပုဆိုး
အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စုပဋိတာ-တည်း။

(ထင်၊ ပြည့်စုံ) သမိဒ္ဓါလည်း အချို့ စာရှိ၏။

ကန္တိတ ထူလ သဏ္ဍံ သဏ္ဍတရ သဏ္ဍတမသုတ္တာနံ-ရုန့်
သည်၊ သိမ်မွေ့သည်၊ သိမ်မွေ့မြတ်သည်၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်
ဟုဆိုအပ်ကုန်သောချည်တို့၏၊ စတုပလတိပလ ဒွိပလ ဧကပလ
သာဓိကာ-လေးပိုလ်၊ သုံးပိုလ်၊ နှစ်ပိုလ်၊ တပိုလ်စီးသော ပုဆိုး
တို့သည်၊ အဿု ဘဝယျု-ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

အစီးကိုယူလည်းသင့်၊ အထိုက်ကိုယူလည်းသင့်၊ နှစ်ပါးသင့်တည်း၊
ထို့ကြောင့် 'ဒုက္ခသဒ္ဓဿ။ ပ။ မဟဂ္ဂဘာဝေဟိ' ဆိုလတ္တံ့။ ။

အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ ပဏိတ ပဏိတာ-ကုန်သော၊ စတသောပိ-
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာသမာပတ္တိယော-တို့ကို၊ (ဉာတဗ္ဗာ
၌ စပ်)

လဂ္ဂေါ-တွဲလွဲ၊ လဂ္ဂိတောဝိယ-ငြိသကဲ့သို့။ ။ ဇဝံ-သို့၊ ပဝတ္တ
 မာနံ-သော၊ ဣဒဉ္စ-ဤနေဝသညာ နာသညာယတနသညလည်း၊
 တံ-ထိုအာကိဉ္စညာယတနကို၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ ကရောတေဝ-
 လျှင်တည်း။ ကိမိဝ-ကား၊ (ထည့်) ရာဇာနံ-ပြည့်ရှင်မင်းကို၊ ဒိဋ္ဌ
 ဒေါသံ-မြင်သောအပြစ်ရှိလျှင်းမူလည်း၊ ဇနော-မင်းချင်းသည်၊
 ဝုတ္တိဟေတု-အသက်မွေးခြင်း အကြောင်းကြောင့်၊ နိဿာယ-
 ၍၊ ဝသတိယထာ-ကဲ့သို့တည်း၊ (သမ္ပန်) ကုရမာနဉ္စ-ပြုသော
 နေဝသညာ နာသညာယတနသညလည်း၊ (ဩလုန္တဝတ္တတိ
 ဌ်စပ်) ယထာဝါဉ္စ ဝါကို အပရော နယော စွဲ၊ ပဗ္ဗတကား
 တောင်သာမန်၊ ဂိရိကား ဩသဓ စသည်တို့ဖြင့် ပြည့်သော
 တောင်ထူး။ ။ အာရုပ္ပကုသလကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ဝိသတိ နယနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးနည်းကား သင့်ရာယှဉ်သည်သာ၊
 ပါဠိအနုဂတမဟုတ်၊ နောက်နည်းကား ပါဠိအနုဂတပင်။

ဤဝိသတိ မဟာနယတို့သည် ဟိနုတိက်၌ မဇ္ဈိမဓမ္မဘဝိတ် ဖြစ်ရ
 ကား ‘မဟာပကရဇော ဟိနုတ္တိကေ ဝိဘတ္တာ’ မိန့်သော်၊ (ဥပစာ
 တည်း) အဋ္ဌာရသ ကမ္မဒ္ဓါရကိုပြလိုရကား ‘ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ’ စသည်
 တက်သော်။

ဟိနု မဇ္ဈိမ ပဏိတဝသေန-ဖြင့်။

ဝဇ္ဇနိသိတ သိပါကကုသိုလ်ကား ဟိနု၊ ဝဇ္ဇနိသိတမူလည်းဖြစ်
 စေ၊ ဝိဝဇ္ဇနိသိတမူလည်း ဖြစ်စေ အဝိပါက ကုသိုလ်ကား မဇ္ဈိမ၊
 (အဟောသိကံကို ရည်သည်။) ဝိဝဇ္ဇနိသိတ သိပါကကုသိုလ်ကား
 ပဏိတ၊ ဤကား အထူး၊ အချို့ ကား အဝိပါက၏အရကို ဝိပါကကြိယာ
 ဟူကုန်၏၊ ကုသလာမိကာရဖြစ်ရကား မသင့်၊ အနု၌ တနည်းပြပြန်
 ကုန်၏။

အဝိတ္တိကာရေနဝါ ကတံဟိနံ၊ အဇ္ဈုပေက္ခနေန ကတံမဇ္ဈိမံ၊
 သက္ကဋ္ဌ ကတံ ပဏိတံ။

အာမိဿ ကိဉ္စက္ခာဒိ ဟေတုဝါ ကတံ ဟိနံ၊ ပုညဖလ ကာမ
 တာယ ကတံ မဇ္ဈိမံ၊ ကတ္တဗ္ဗမိစ္ဆေဝ အရိယဘာဝေ ဌိတေန
 ကတံ ပဏိတံ။

ဘဝသမ္ပတ္တိ လောဘောနဝါ ပဝတ္တိတံ ဟိနံ၊ အလောဘဇ္ဈာ
သယေန ပဝတ္တိတံ မဇ္ဈိမံ၊ ပရဟိတာယ ပဝတ္တိတံ ပဏိတံ။

ပရိတ္တကတံဝါ ဟိနံ၊ မတ္တသော ကတံ မဇ္ဈိမံ၊ အဓိမတ္တသော
ကတံ ပဏိကံ။

မဟဂ္ဂတေသု ပန ပဒိုလဒ္ဓမတ္တံ ဟိနံ၊ နာတိ သုဘာဝိတံ မဇ္ဈိမံ၊
သုဘာဝိတံ ဝသိပ္ပတ္တံ ပဏိတံ။ (အနု)

ဋီကာဆရာသည် ပြအပ်သော ကုသိုလ်သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမသည်
အဝိပါကဖြစ်ရကား မဇ္ဈိမရာသီ° ဌပေတွာ'မိန့်သော်။

ကမ္မာနိစ တာနိ တဿတဿ ဖလဿ ကာရုဏာဘာဝေန
ဒွါရာနိ စာတိ ကမ္မဒွါရာနိ။

အဋ္ဌာရသခတ္တိယ စသည်၌ အဘဗ္ဗကိုးယောက်၊ ဘဗ္ဗကိုးယောက်
အားဖြင့် အဋ္ဌာရသဖြစ်သည်ယူ၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌-

အဋ္ဌာရသခတ္တိယာစ အဘဗ္ဗာ ဟိန ဟိနုတ္တယာဒယော နဝ
ဘဗ္ဗာစ ပဏိတ ပဏိတတ္တယာဒယော နဝါတိ ကမ္မာနုရူပေ
နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ ပြာဟ္မဏာဒယော ဒေဝါစ ယောဇေ
တဗ္ဗာ-ဟူအပ်ပြီ။

အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဂေါတ္တစရဏာနိ-လေးဆဲ ၊ ရှစ်ပါးသော
ဂေါတ္တစရဏတို့ကို။

ဤ၌ အဋ္ဌစတ္တာလီသ၏ အရကိုကား ဝိနည်း၌လာသော ဟိန
ဂေါတ္တ၊ ပဏိတဂေါတ္တ ကို ထောက်သဖြင့် ယူအပ်၏။ အသို့ယူအပ်
သနည်း၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌လာသော ဟိန ဟိနုတ္တယ အစရှိသော နဝက
၌ ဟိန မဇ္ဈိမတ္တယကို ချ၊ ဆက္က ဖြစ်၏။ ပဏိတ ပဏိတတ္တယ စသော
နဝက၌လည်း ပဏိတ မဇ္ဈိမတ္တယကို ချ၊ ဆက္ကဖြစ်၏။ ယင်းသည့် ဆက္က
နှစ်ခုကိုပေါင်းသော် ဒွါဒသဖြစ်၏။ ခတ္တိယ၌ ဒွါဒသ၊ ပြာဟ္မဏာ၌ ဒွါဒ
သ၊ ငေဿ၌ ဒွါဒသ၊ ပေါင်းသော် အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဂေါတ္တ စရဏ
ဖြစ်၏။

ယင်းကို ရည်၍ မဟုတ်လော၊ ဂဏ္ဍိ၌ 'အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဂေါတ္တ
စရဏာနိတိ ဧတ္ထ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဝိနယေ အာဂတာနိ နေ ဂေါတ္တာ
နိ ဟိနုတ္တ ဂေါတ္တံ ပဏိတု ဂေါတ္တံ၊ တတ္ထ ဟိနံ ဟိနု မဇ္ဈိမ ပဏိတ
ဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ၊ တထာ ဥက္ကဋ္ဌံ တတော ဒွါသုဝိ ရာသိသု မဇ္ဈိမ

ရာသိံ ဌပေတွာ ဟိနပဏိတေ တိဓာ တိဓာ ကတွာ န္ဒိသုပိ ရာသိသု
နွါဒသ ဟောန္တိ၊တေန နွါဒသ ခတ္တိယာ နွါဒသ ပြာဟ္မဏာ နွါဒသ
ဝေဿာ နွါဒသ သုဒ္ဓါတိ အဋ္ဌစတ္တာလီသံ ဟောန္တိ ' မိနံအပ်ပြီ။

ဤကား ဂေါတ္တနှင့် စရဏကို အထူးမဝေဘန်မူ၍ လာသောယခင်
ဂဏ္ဌိပါဌ်“အဋ္ဌစတ္တာလီသံ ဂေါတ္တစရဏာနိ တေသံယေဝ ခတ္တိယာ
ဒိနံ ဘေဒါ” ဟူသော ငိုကာပါဌ်နှင့်အညီ အထူးမခွဲခြမ်းမူ၍ သမ္ဗန်
တော်မူသော ငါတို့ကျေးဇူးရှင်တို့၏ အနက်။

ဝါ အဋ္ဌစတ္တာလီသံ-နံသော၊ဂေါတ္တစရဏာနိ-ဘာရနွါဇ
ဂေါတမ အစရှိသော ဂေါတ္တ, ကတကလာပ အစရှိသော
စရဏတို့ကို” ယူ။

အဓိပ္ပါယ်ကားဘာရနွါဇ ဂေါတမ အစရှိသော လေးဆယ့်ရှစ်
ပါးသော ဂေါတ္တ, ကတ ကလာပ အစရှိသော လေးဆယ့်ရှစ်ပါးသော
စရဏတို့သည်လည်း ကေန၏အစွမ်းဖြင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟူလိုသည်။

အဓိပ္ပါယ်အဖြောင့်ကား..... ဘာရနွါဇ၌လည်း အဋ္ဌာရသဘာရ
နွါဇ, ဂေါတမ၌လည်း အဋ္ဌာရသဂေါတမ, ကတကလာပ၌လည်း
အဋ္ဌာရသ ကတကလာပ စသည်ယူလေ ဟူလိုသည်။

အဋ္ဌာရသ ခတ္တိယာ စသည်ကား **သမ္ဗန်**, အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဂေါတ္တ
စရဏာနိကား **ဝိဓေသ**၊ ယင်းသို့ခွဲ၍ သမ္ဗန်လိုသည်ကိုရည်၍ မဟုတ်
လော၊ အနု၌.....

ဘာရနွါဇ ဂေါတမာဒယော အဋ္ဌစတ္တာလီသ လောကေ
ဂေါတ္တာနိ မူလဘူတာနိ၊ တထာ ကတ ကလာပါဒယော အဋ္ဌ
စတ္တာလီသေဝ စရဏာနိတိ အာဟ အဋ္ဌ စတ္တာလီသန္တိ အာဒိ၊
ဟူအပ်ပြီ။

ဧတ္တာနုငိုကာပါဌေ ကတ ကလာပါဒယော တျာဒိနံ သဒ္ဓတ္ထ
မိပ္ပိတုတ္ထော၊ အမှာကံ အာစရိယ ဘူတဿ စတုသု ဒိသာသု
အယမေဝေကောတိ အဝဒန္တောပိ ဝဒန္တောပိယ ပါကဋသ
စန္ဒ မဇ္ဈသာ ဣတိ ထေရဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟဏကာလေ
တဿ နာရောစိတ ပုဗ္ဗော၊ အဓိပ္ပါယ ကထနဝသေန ပါဌာ
နုသာရိဝစနဉ္စ နဿရာမိ၊ ငိုကာဂဏ္ဌိသုစ နာဂတော၊မရသာ
ရတ္ထဒိပနိယဉ္စ ဂဏ္ဌိပကရဏာဂတ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္ထော၊

န မေသော ယောဇနပ္ပကရဏေစ အနုဋီကာယာဂတ ဝိနိစ္ဆိ
ယော ဝုတ္တော၊ န ဝိတ္ထာရတော အမေဟိ ဩလောကိတ
ပုဗ္ဗော ဗဟူသု အညေသု ဂန္ဓေသု ဤဒိသော စ ပါဠော ဝိနိစ္ဆိ
ယောစ နဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ န ဖုသိတ ပုဗ္ဗော၊ တဿှာ ဣမဿာနုဋီကာ
ပါဠာဿသဒ္ဓတ္တာဓိပ္ပယက္ခော ဝိသေသေန နာနာဂန္ဓေသု ဇေသိ
တဗ္ဗော ဂဝေသိတဗ္ဗော၊ တတ္ထ တတ္ထ နိသိန္နာနံ ဗဟူသုတာနံ
အာစရိယသေဋ္ဌာနံ သန္တိကေ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ဇေသိတွာ ဂဝေ
သိတွာ ပုစ္ဆိတွာ ယထာ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တထာ ဂဟေတဗ္ဗော။ ။
ဂဠာဋ္ဌာန မိဒံ။

မဟာမုဂ္ဂရံ-ဆောက်ပုတ်ကြီးကို၊ ဒိဋ္ဌိယာ-၏၊ ဂတံ-ဖြစ်
ခြင်းကဲ့သို့၊ ဂတံ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဇေတသံ-ထိုတရားတို့အား၊
အတ္ထိ-ရှိ၏။

အချို့စာ၌ 'ဒိဋ္ဌိယာဝါ ဂတံ' ရှိတတ်၏၊ 'ဒိဋ္ဌိယာဝ ဂတံ' ရှိသည်
သာလျှင် 'ဒိဋ္ဌိသဒိသ ဂမနာနိ' ဟူသော အဖွင့်နှင့်ညီ၏။

အနန္တရဟိတာယ-အခင်းမရှိသော၊ သာမညဖလံ-ဖိုလ်ကို။
သာမညဿ မဂ္ဂဿ ဖလံ သာမညဖလံ။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ သာမညဖလေ ဇွဲ၊ သမုန္တေဒ ဝိဝေကဝသေန ဌ
အပါယဂမနိယ အနပါယဂမနိယနှစ်ပါးကို ဖြတ်သည်ပင် ယူ။

ဂရုံကတွာ၌ အဓိပ္ပါယ်စကားကျကား.....လောကီဈာန်၌ ကတာ
မိကာရ အရိယာတို့အား ဈာန သမိဇ္ဈာနသည် မဂ္ဂပဋိပန္နဖြစ်၍ ပဋိပဒါ
ကင်းခဲ့ရကား ဂရုံကရဏ မပြုသည်ဟူလို။

ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲသဖြင့်၊ သသင်္ခါရေန-တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်
တက္ခ၊ သမ္ပယောဂေန-လုံ့လနှင့်တက္ခ၊ ဝိပဿနာပရိဝါသံ-
ဝိပဿနာဖြင့် နေခြင်းကို၊ (ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် နေခြင်းကို
သော်လည်းဟူ) ဝသန္တော-နေလျက်၊ ဣတိ-သို့၊ ယောကောစိ
ဝါရော - ကို၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါဒန္တာဘိညာနာမ - မည်သည်ကို၊
ကတော-၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား.....သင်္ခါရံ နိက္ခတ္တံ၊ တိက္ခတ္တံ၊ စတုက္ခတ္တံ၊ အနေက
သတက္ခတ္တံ၊ စသော များစွာသော ဝိက္ခမ္ဘနဝါရတို့တွင် ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီး

သည်ကား အမှတ်မရှိသော ဝါရဟူလို၊ ရောစေသံ၌ ‘အဋ္ဌကထာစရိ
ယာ’ကတ္တားလာ။

ယတ္ထ ယသ္မိံ ဝါရေ-၌၊ (ပါပေတိ၌ စပ်) ဣမံ ဝါရံ-ကို၊
ရောစေသံ-ကုန်၏။

အနိပ္ပာယ်ကား တကြိမ်နှစ်ကြိမ် ခွါထုံ ဖြတ်ထုံဖြစ်၍ သုံးကြိမ်
မြောက်၌အလျင်သတ်နိုင်၏။ ဤသည်လျှင် ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တအဘိညာဏ်
မည်တော့သည်။ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ နှစ်သက်ကုန်၏ ဟူလိုသော်။

အနိပ္ပာယ်စကားကျကား စတုက္ခတ္တံ ဝိက္ခန္တံ ဝါရာဒိသု ဝတ္တဗ္ဗ
မေဝ နုတ္တိ ဟူလို။

ယောဟိ စသည်ကား ဝိတ္တာရတည်း၊ ရူပါရူပံပန ပရိဂ္ဂဏှန္တော
ကား ကက္ခန္ဓံ လက္ခဏာ၊ ဖုသနလက္ခဏာ စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်း
သည်ကိုယူ။

ရူပါရူပ ပရိဂ္ဂဟဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညကို ပြီး၍ နာမရူပ
ဝတ္ထာန်ဖြင့် ပြုပြန်လိုရကား ယောဟိ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ စသည်
တက်သော်။

အကိစ္ဆေနုပိကို ကရိုဏ်းလာ၊ ထိုကရိုဏ်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကိစ္ဆေန
ကို ပဂေဝ ထုတ်လေ၊ နာမရူပ ဝတ္ထပေန္တော နာမရူပ မတ္တမေတံ
န အညောကောစိ သတ္တာဒိတော’ စသည်ဖြင့် မှတ်ခြင်းကိုယူ။

တနည်း ပြုပြန်လိုရကား အပရောတက်သော်၊ ပစ္စယေပရိဂ္ဂဏှန္တော
ကား အကျိုးမီးခိုးကို မြင်သဖြင့် အကြောင်းမီးကို လျှောက်၍ ဆင်ခြင်
သကဲ့သို့ အကျိုးကိုမြင်သဖြင့် အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်ကိုယူ။

တနည်း ပြုပြန်လိုရကား အပရော တဖန် မိန့်သော်၊ လက္ခဏာနိ
ပဋိဝိတ္တန္တော၌ လက္ခဏာကား အနိစ္စစသော လက္ခဏာတည်း။
တဖန် ပြုပြန်လိုရကား အပရော တက်သော်။

ဝိပဿနာဉာဏေ သည်၊ တိက္ခေ-ထက်ခြင်းကို၊ သူရေ-
ရဲရင့်ခြင်းကို၊ ပဿန္တေ - ကြည်ခြင်းကို၊ ဝဟန္တေ-ဆောင်လေ
ပြီးသော်၊ ဥပ္ပန္နဝိပဿနာ နိကန္တိံ - ဖြစ်သော ဝိပဿနာ၌
တပ်ခြင်းကို၊ (ဝိပဿနု ပတ္တိလေသကို ဟူလို) ဣမံ ဝါရံ ရော
စေသံကား သင်္ခေပ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော ခွါထုံ ဖြစ်ထုံ နှစ်ကြိမ်
သုံးကြိမ်ကိုယူ၊ ဥပါယေနကား “နယ”ဟော၊ အနညာတည

သာဒီတိန္ဒြိယံကား ဣတိသဒ္ဓါ နှောင်းရကား အာချာတ်နှင့် ပင်သော်လည်း သမာသ် ဖြစ်သတည်း၊ “ဇောတိပါလော” စသည်ကဲ့သို့ ဣတိကြောင့်သာ သမာသ်ဖြစ်သည်၊ “မဖြစ် သော်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှိသည်” ဟူလို။

ဣတိ လောပ ဖြစ်သော် အာချာတ်နှင့်လည်း သမာသ်ဖြစ်၏။ ဖေဟိ တိက္ခူ ပသမ္ပဒါ စသည်တည်း၊ ဝေလောပ ဖြစ်သော အာချာတ်နှင့် လည်း သမာသ်ဖြစ်၏။ အဟောသိ ကမ္မံ စသည်တည်း၊ ပါတိမောက္ခ၊ ဖေဟိ ပသမိကတို့ကား သမာသ် မဟုတ်၊ တဒ္ဓိတ်တည်း၊ ပါတိမောက္ခ၌ ဣပစ္စည်း၊ ဖေဟိပသမိက၌ ဣကပစ္စည်း၊ ဖေဟိ သာဂတဝါဒိ၌ကား ဖေဟိနှင့် သမာသ်မဖြစ်၊ သာဂတနှင့်ဝါဒိသာ သမာသ်ဖြစ်သည်၊ မာခလိ အညာသိ ကောဏ္ဍညတို့ကား ဝတ္တိန္ဒြိယအားဖြင့် အာချာတ်ပင် နာမ် ဖြစ်လျှင်းသတည်း၊ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော၊ သဒ္ဓတ္ထဘောဒ ဝိန္ဒြိယံ....

သညာယ ဝတ္တုမိန္ဒြိယ၊ မာချာတ် နာမိကံ ဘဝေ၊

မာခလိစ္စာဒိ သ္မိစ္စေဝံ၊ သဒ္ဓနိတိယမာဟာဋံ.....ဟူအပ်ပြီ။

သာ-ထိုသမ္ပာဝါစာသည်၊ ပရိဂ္ဂဟ လက္ခဏာ-ဝစီဒုစရိုက် ကို သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (ဖြစ်မိမ့်သောငှါ မပေး- ဟူလိုသည်) (ဝါ - သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (လူခဖြစ်သော ဒုစရိုက်တို့ကို ပယ်ရကား သိနိဒ္ဓအားဖြင့် သိမ်းဆည်းသည် ချီးမြှင့်သည် မည်၏ ဟူလို သည်) ဝါ-နာသောသူတို့ကို ချီးမြှင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (နာ သောသူတို့အား မသွားဖြစ်စေမူ၍ နာစေတတ်၏ဟူလိုသည်)

သော-ထိုကမ္မန္တသည်၊ သမုဋ္ဌာနလက္ခဏာ-ကောင်းသော အမှုကို ဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (ကာယိက ကြိယာသည် သာ ဖြစ်စေလျက် သဟပဋိဗန္ဓဖြစ်ရကားသမ္ပာဝါစာကိုလည်း ဖြစ်စေ၏ ဟူပါသည်)

ဝါ-သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (ချီး မြှင့်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ သော်လည်းဟူ) သော - ထိုမိန္ဒြိယာဇီဝ သည်၊ ဝေါဒါန လက္ခဏာ-သတ္တဝါကို ဖြူစင်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ-သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ-အာဇီဝကို ဖြူစင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

ဇိဝမာနော ဝါ သတ္တော သမ္ပယုတ္တ ခမ္မာဝါ ဝေါဒါယန္တိ
ဧတေန သယံဝါ ဝေါဒါယတိတိ ဝေါဒါနံ၊ (ဝိဂ္ဂဟ)

မဂ္ဂသန္နိသမိတံ-အပေါင်းမဂ်၏ဖြစ်ရာ။ ။ယာအယ် ခမ္မသာ
မဂ္ဂိ - ကို၊ (ဝုတ္တတိဒ္ဓိစပ်) လီနုဒ္ဓစ္စ ပတိဋ္ဌာနာယူဟန ကာမ
သုခတ္တကိလမထာ နယောဂ ဥစ္ဆေဒ သဿတာဘိနိဝေသာ
ဒိနံ-တွန့်ခြင်း၊ ပြန့်လွင့်ခြင်း၊ တည်တံ့ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း၊
ကာမချမ်းသာကို ခံစားခြင်း၊ ကိုယ်၏ပင်ပန်းခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်း၊
ဥစ္ဆေဒ သဿတ တည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိ ကုန်
သော။

“ပတိဋ္ဌာနံ ကိလေသ ဝသေန၊ အာယူဟနံ အဘိသင်္ခါရ
ဝသေန၊ တဏှာဝသေန ဝါ၊ ပတိဋ္ဌာနံ ဒိဋ္ဌိဝသေန အာယူဟနံ”
ဟူသောဋီကာ “ လီနုဝသေနောပတိဋ္ဌာ၊ ဥဒ္ဓစ္စဝသေနော
အာယူဟနံ”ဟူသော ဂဏ္ဌိပါဌ်ကို မှီသဖြင့် ပတိဋ္ဌာနံ၊ အာယူ
ဟနံ အထူးကို သိလေတော့။

ဗောဓိဝိဂ္ဂဟပြ နှစ်ပါးတွင် ရှေးကား ဇာဂရဏ၊ နောက်ကား
ဝိကာသန။

ဗောဓိယာ-၏၊ အင်္ဂါ-အစိတ်တည်း၊ ဣတိဝိ-ကြောင့်လည်း၊
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-မည်၏၊ ‘ဈာန မဂ္ဂင်္ဂါဒိနိဝိယ’ကဲ့သို့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ဈာန၏အရအပေါင်း၊ အင်္ဂါ၏အရအစိတ်၊ မဂ္ဂ၏
အရအပေါင်း၊ အင်္ဂါ၏အရ အစိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဗောဓိ၏အရအပေါင်း၊
အင်္ဂါ၏ အရ အစိတ် ဟုလိုသည်။

ဗောဓိဿ-ဗောဓိ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏၊ အင်္ဂါ-အကြောင်း
တည်း၊ ဣတိဝိ-ကြောင့်လည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-မည်၏၊ ‘သေနင်္ဂ
ရထင်္ဂါဒယောဝိယ’သည်ကဲ့သို့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား အင်္ဂါမှ တပါး သေန ရထ မည်သည် မရှိ၊
ခေါ်ဝေါ် ကာမျှသာဖြစ်သကဲ့သို့ အင်္ဂါ၏အရ ဗောဇ္ဈင်မှတပါး ဗောဓိ
မည်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိ၊ အင်္ဂါ၏အရ ခမ္မကို အကြောင်းပြု၍
ခေါ်ဝေါ် ကာမျှသာ၊ ပညတ်မျှသာ ဟုလိုသည်၊ ဤကိုရည်၍ မဟုတ်
လော၊ဋီကာ၌-

“သေနင်္ဂ ရထင်္ဂါဒယောဝိယာတိ ဇေတေန ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိဘာဝံ ဒဿတိ” ဟူအပ်ပြီ။

ဗောဓာယ-သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-ကုန်၏၊ (ဤဝိဂ္ဂဟ၌ အင်္ဂါကား ကာရဏဟော၊ ဗုဒ္ဓိန္ဒြိယတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၌ အင်္ဂါကား တဗ္ဗော။)

အနုဗုဒ္ဓိ-လျော်စွာ သိတတ်ကုန်၏၊ ပဋိဗုဒ္ဓိ-ရှေးရှုသိ တတ်ကုန်၏၊ သမ္ပုဇ္ဈန္တိ-ကောင်းစွာသိတတ်ကုန်၏။
တိဏ္ဍိ ဒေါသာနံကား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတည်း။

ဝေရ်-ရန်ကို၊ မနတိ ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ (ပါဏာတိ ပါတ စသည်ကို ဝေရ် ဟူသည်၊ ထို့ကြောင့် အတွင်းရန်ကို ဝေရ်, အပရန်ကို သပတ္တ ဟူကုန်၏။)

ကိရိယာပထံ-ပြုခြင်း၏ အကြောင်းကို။

ဝေလာ န တိဏ္ဍမန္တဝိကပ်တွင်ရှေးကား ဇကပဒ, နောက်ကား ဇိပဒ။

သေတုံ-အကြောင်းကို၊ ပဒေန္တဒံ-အကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်း ကို၊ (အကြောင်း၏ ဖြတ်ခြင်းကိုသော်လည်းဟူ)

ရဝ ပဋိသေဝနဝသေန-မပြတ်မှီဝဲသည်၏အစွမ်းဖြင့်။

အခြင်းခပ်သိမ်း ရဟန်းအား ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသောကြောင့်၎င်း၊ အာဇီဝမည်သည် ပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ဖြစ် သောကြောင့်၎င်း ဆိုသည် ဟူလို။

ဒိဒ္ဓါ ပသုတာ-မြူးထူးခြင်း၌ လေ့လာကုန်သော၊ ရာဇရာဇ မဟာမတ္တာ-တို့သည်။ ။ ဗန္ဓရဟံဝါ-ဘိကျောက်ထောင်ခြင်း ကို၎င်း၊ (အချို့ကား ‘ခရီး၌ လှခြင်းကို၎င်း’ ဟူကုန်၏)

လဇ္ဇိ-တံဆိုးကို၊ (လက်ဆောင်ကိုသော်လည်းဟူ)

တိဏိ ကုဟနဝတ္ထုနိ၏ အရကား ပစ္စယသန္နိသိတ, ဣရိယာပထ, သာမန္တာဘိဇ္ဇပုန-ဤသုံးပါးတည်း။

အာဂမနတော-အာဂုံအားဖြင့်၎င်း။

အာဂန္တတိ ဇေတယာတိ အာဂမနံ၊ (ဂဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ ရစေ)

မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံနာမ-မဂ်ဟူသော ထခြင်းမည်သည်။

ဗဟိဗ္ဗါ နိမိတ္တဘူတာ ဝတ္ထုတောစ အဏ္ဏတ္တဝတ္ထုတောစ
ဝုဋ္ဌာတိတိ ဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ္ဂေါဝေ ဝုဋ္ဌာနံ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ္ဂဿ ဝါ
ဝုဋ္ဌာနံ ပဝတ္ထနံ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ။

ဤနောက်ပိကပ်အလိုကား ‘မဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းတည်း’ ပေး။

အဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိပိပဿနာ ပန-သည်ကား၊
တေဘုမ္မကသင်္ဂါရေသု-တို့၌၊ သညတောဝ-အားဖြင့်သာလျှင်၊
ပဿတိ-၏၊ (အနတ္တအားဖြင့် ရှု၏ ဟုလိုသည်)

အာဂမနိယဋ္ဌာနေ-အာဂုံ၏ အရာ၌။

အာဂစ္ဆတိ ဇေတနာတိ အာဂမနိယံ၊ တံ ဇေ ဌာနံ အာဂမ
နိယဋ္ဌာနံ။

သ ဂုဏေန ဇေ-မိမိကျေးဇူးအားဖြင့် သာလျှင်။ ။ဟိ-စွ၊
သော ဒေသနာ-ဤသုတ္တန်ဒေသနာသည်၊ ပရိယာယဒေသနာ-
တည်း။

ဘူတံ နိတတ္ထံ ပရိဝေဇ္ဇေတွာ အာယတိ ပဝတ္ထတိတိ ပရိယာ
ယော။

ဟိ-စွ၊ အာဂမနမေဝ-သည်သာလျှင်၊ ရရံ-ဦး၏၊ (ပြဋ္ဌာန်း၏၊
ရှေ့သွားဖြစ်၏၊ စိတ်ကြိုက်ပေး)။ ။ပဏိဓိ-တောင့်တခြင်းကို၊
(တဏှာကိုသော်လည်းဟူ)

ဒုက္ခပိပဿနာ၊ အပ္ပဏိဟိတပိပဿနာကား အတူ၊ အနိစ္စပိပဿနာ
ဟူသည်နှင့် အနိမိတ္တပိပဿနာဟူသည် အတူ။

ဒါထုံ-၄၊ န သက္ကောတိ-နိုင်။

ထိုသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် ရာဟုလာအား ဘုရားဟောထုံသနည်း
စုဒ္ဓိရှိရကား ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန’ စသည်တက်သော်။

ပန တထာပိ-ထိုသို့မတတ်နိုင်ငြားသော်လည်း၊ (ကထေသိ
၌ စပ်)

မာနာနုသယံ - ကို၊ ဥဇ္ဇဟ-စွန့်လော့၊ တတော မာနာဘိ
သမယာ-ထိုမာန်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။

အနိမိတ္တအဖြစ်ကိုမြဲစေလိုရကား ‘ပိပဿနာဟိ’ စသည်တက်သော်၊

အနိမိတ္တ မည်ပါပြီ၊ အာဂုံအသို့မူ၍ မဖြစ်သနည်း ဝုဒ္ဓိရှိရကား သာ ကိဉ္ဇာပိ စသည်တက်သော်၊ မဂ္ဂင် မဟုတ်ခြင်းကြောင့် မပေးနိုင်သည် ကို ဥပမာဖြင့် ပြလိုရကား မဂ္ဂါရမ္မဏတိကောပိ ဟိ စသည် တက် သော်။

အဓိပ္ပာယ်ကား ဆန္ဒ၊ စိတ္တတို့၏ အဓိပတိကာလ၌ ယခင်တရား နှစ်ပါးသည် အဓိပတိ တတ်ပါလျှင်းမူလည်း မဂ္ဂင်မဟုတ်ချေရကား မဂ္ဂါဓိပတိ အဖြစ်ကို ဘုရားမဟောလေ၊ ထို့အတူ ဤ၌လည်း သဒ္ဓါန္တေ အဓိက ရှိလျှင်းမူလည်း မဂ္ဂင် မဟုတ်ချေရကား အနိမိတ္တမဂ်အားဖြင့် ယင်း သဒ္ဓါန္တေသည် နိမိတ္တအဖြစ်ကို မပေးနိုင်သည်ဟူလိုသည်၊ ဤကား အသဒိဿူပမာ။

ဤတွင် ငိုကာ၌ သုံးနည်း ဥပမာကိုဖြင့်၍ ရှေးနည်းကား အသဒိဿူ ပမာ၊ နောက်နည်းကား သဒိဿူပမာ၊ ကြည့်လေ ကြံလေ ပြေပြစ်အောင် မြင်နိုင်ခဲ့၏၊ ကျယ်အံ့ဖိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်။

ဣဓ ဣမသ္မိံ အဘိဓမ္မေ-၌၊ နာမံ-ကို၊ လဘောယျံ-ကုန်ရာ၏၊ န ပန လဘန္တိ-ရကား မရကုန်။

အဓိပ္ပာယ်ကား သဂုဏာရမ္မဏဖြင့် အမည်ရသောမဂ်သည် သရသ ပခာနုဖြစ်၏၊ အဘိဓမ္မာ၌ နာမ၊ လဘာနှစ်ပါးရှိလျှင်းမူလည်း ပစ္စနိက အားဖြင့်သာ နာမ ဝဝတ္ထာနုကို ပြုခြင်းကြောင့် မရခဲ့တကား ဟူလို၊ ဝါ ပစ္စနိက နိရာပေက္ခဖြစ်သော သရသ၊ ပခာနုဖြစ်သော သဂုဏာရမ္မဏ တို့ဖြင့် အမည်ရခဲ့တကား ဟူလို။

ပစ္စနိက နိရာပေက္ခဖြစ်သော သရသဖြင့် အမည်မရကောင်း၊ သ ဟိတဖြစ်သော သရသ ပစ္စနိကဖြင့် အမည်ရကြောင်းကို ပြလိုရကား အယဉ္ဇိ စသည်တက်သော်။

သရသတောပိ ပစ္စနိကတောပိ နာမံ လဘတိ ဟူသည့် အလိုကား နှစ်ပါးစုံမှအမည်ကိုရသည်၊ နိရာပေက္ခ သရသဖြင့်သာ ရသည်မဟုတ်၊ ယင်းနှစ်ပါးတွင် ပစ္စနိကသာ ပခာနု၊ ပစ္စနိကဖြင့်သာ နာမဝဝတ္ထာနုကို ယူအပ်သည် ဟူလိုသည် ဤပါဌ်ကား နေယျတ္ထ။

အနိမိတ္တမဂ်ကား ပစ္စနိက နိရာပေက္ခ သရသ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမည်မရဟုပြလိုရကား ‘အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ ပန’ စသည်တက်သော်။ နော

ပစ္စနိကတော ဟူသည်ကို ထင်စေလိုရကား ‘နဟိတော’ စသည်တက်
သော်။

ပန တထာဝိ-ထိုသို့မရှိငြားသော်လည်း၊ သုတ္တန္တိကပရိယာ
ယေန-ဖြင့်၊ ဇေဇေသော အနိမိတ္တ မဂ္ဂေါ-ကို၊ ဇေဝံ-သို့၊ (ဝုစ္စမာနာ
ပေက္ခ) အဋ္ဌကထာ အာစရိယေဟိ-တို့သည် (ကတ္တားထည့်)၊
အာဟရိတွာ-၍၊ ဒီပိတော - အပ်၏၊ ယသ္မိံ ဟိ စသည်ကား
ဝိတ္ထာရတည်း။

အနိစ္စတော ဝုဠာတိ စသည်၌ သင်္ခါရကို အနိစ္စစသည်ဖြင့်သုံးသပ်
ရကား လက္ခဏာနှင့်တကွသောသင်္ခါရကို အနိစ္စတောဆိုသည်ဟုယူ။

ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ - သည်၊ ကိမာရမ္မဏော - အဘယ်
အာရုံရှိသနည်း။

သင်္ခါရအာရုံရှိသလော၊ လက္ခဏာအာရုံရှိသလော၊ လက္ခဏာအာရုံ
ရှိသော် အသို့လျှင်သင်္ခါရမှ ထအံ့နည်း၊ သင်္ခါရအာရုံရှိသော် အသို့
လျှင် လက္ခဏာပဋိဝေ ဖြစ်အံ့နည်း ဟုလိုသည်။

အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့် သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်
သည် လက္ခဏာကိုသိရကား ‘လက္ခဏာရမ္မဏာ’ မိန့်သော်၊ သင်္ခါရ
အာရုံကိုပင် အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရှုရကား လက္ခဏာအာရုံဟု ပြလိုသော
ဆရာသည် ‘လက္ခဏံ နာမ’ စသည်မိန့်သော်။

အဓိပ္ပာယ်ကား-သင်္ခါရမှ လက္ခဏာကို အသီးထုတ်သည်ရှိသော်
ပညတ်နှင့် အလားတူ၏၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် အဝိဇ္ဇမာနဖြစ်၏၊ အဝိဇ္ဇမာန
ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပရိတ္တ စသည်ဖြင့် နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မ ဖြစ်၏ ဟုလိုသော်။
သင်္ခါရမှ အစီးမထုတ်ဘဲ ရှုသည်ဟု စကားကျ၊ ထို့ကြောင့်ရကား
သင်္ခါရတို့ကို သဘောအားဖြင့် မှတ်သောသူသည်သာ လက္ခဏာကို
မှတ်သည်မည်၏ဟု ထင်စွာပြလိုရကား ‘ယော ပန’ စသည်တက်သော်။
(စကားကျကို ဖော် လိုရကား ယောပနစသည်တက်သော် လည်းဟူ)

ဗဒ္ဒကုဏပံ ဝိယ-ဆွဲအပ်သော အကောင်ကဲ့သို့၊ (ကုလပံ
ဟု ရှိတတ်၏၊ မသင့်)

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား ‘ယထာ ဟိ’ စသည်တက်သော်။

တကြ တသ္မိံ လောကုတ္တရာဗျာနေ-ဌ၊ ဣဒံ-ကား၊ ပကိဏ္ဍကံ-
ပကိဏ္ဍက တည်း၊ (အချို့ကား ပဉ္စကောဋ္ဌာသကို စွဲကုန်၏၊
မသင့်)

အဇ္ဈတ္တဉ္စ-အဇ္ဈတ္တလည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါစ-လည်းကောင်း၊
ရူပါရူပေသုစ-ရုပ်နာမ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးသော
ခန္ဓာတို့၌လည်း၊ သတ္တ အဋ္ဌင်္ဂမရိဏာဘဝံ - သတ္တ အဋ္ဌ စသော
အင်္ဂါတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (အဋ္ဌင်္ဂနောင် အာဒိ
ကျေသည်) နိမိတ္တံ-နိမိတ်လည်းကောင်း၊ ပဋိပဒါ-လည်းကောင်း၊
ပတိ အဓိပတိ-လည်းကောင်း၊ (ပတိရှေး၌ အဓိကျေသည်၊
ဣတိ ဣဒံ-သည်လျှင်၊ ပကိဏ္ဍကံ-တည်း။

ဤဂါထာ၌ ပုဗ္ဗုစဖြစ် အဘိနိဝိသိတဗ္ဗ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗ ဝိပဿနာတုံကို
ညွှန်း၏။ ထို့ကြောင့်ရကား-“အဇ္ဈတ္တံ-ကုန်သော၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးတို့၌၊
ဝုဋ္ဌာနဉ္စ-လည်းကောင်း” စသည်ဖြင့်သမ္ပန်သော အချို့သောသူတို့၏
ဝါဒကို ပယ်အပ်တော့သည်သာ။

ဂါထာကိုချဲ့လိုရကား လောကုတ္တရာမဂ္ဂေါ ဟိ စသည်တက်သော်။

အဇ္ဈတ္တံ-မိမိခန္ဓာ၌၊ အဘိနိဝိသိတွာ-၍၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိခန္ဓာမှ၊
ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

ယခင်စကားကို ကျဉ်းနိုးရကား ချဲ့လိုသော ဆရာသည် ‘တတ္ထ
အဇ္ဈတ္တံ’ စသည်တက်သော်။

အဇ္ဈတ္တံ-မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု-တို့၌၊
ပရဿ-သူတပါး၏၊ ခန္ဓေဝိ - ၌လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိဏ္ဍိ
သင်္ခါရေဝိ-၌လည်းကောင်း၊ (ရက္ခ၊ ပဗ္ဗတ စသည်ကို အနုပါ
ဒိဏ္ဍိယူ)(ယံကိဋ္ဌိ-အမှတ်မရှိသော၊ ဓမ္မဇာတံ-သည်၊ ခန္ဓပဉ္စကံ-
သည် သော်လည်းဟူ၍ ထည့်သည်)

သမုဒယဓမ္မံ-ဖြစ်တတ်သော သဘောရှိ၏၊ တံ သဗ္ဗံ-သည်၊
(သဗ္ဗံ-သော၊ တံ ဓမ္မဇာတံ-သည်၊ တံ ခန္ဓပဉ္စကံ-သည် သော်
လည်းဟူ၍) နိရောဓဓမ္မံ-ရှိ၏၊ ဣတိ အယံ-ဤ ဝိပဿနာကား၊
(ယံကိဋ္ဌိ သမုဒယဓမ္မ စသည်ကိုယူ)

ဥပမာဖြင့်ထင်စွာပြလိုရကား ‘ယထာ ဟိ’ စသည်တက်သော်။

ဂူထပိဏ္ဍံ-မစင်ခဲ၊(မစင်ပိုင်, မစင်တုံး)ဝိယူဟန္တော-လျက်,
သည် ရှိသော်၊ ဣဒံ-ဤလုံးလုံးသည်ကား၊ ကိံ-နည်း၊ မိမိ-
ထွီထွီ၊အပနေထ-ဆောင်ပါကုန်လေ၊ ဝုတ္တပဘောဒေါ-ဆိုအပ်
ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိသော၊ အယံ အင်္ဂပရိဏာမော - သည်၊
ယထာ-အကြွင် အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဟောတိ-၏၊ တံထာ - ဖြင့်၊
ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏမေဝ ဟိ’ စသည် တက်
သော်။(ဆရာ့အလိုကား သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သာမှတ်၏ဟူလိုသည်)
ပရဝါဒီကို ပြလိုရကား ကေဝိ ပန စသော ထေရဝါဒသုံးပါးကို မိန့်
သော်၊ ထိုမထေရ်တို့၏ဝါဒသည် ယုတ္တတရဖြစ်ပေသော် ဆရာ့ဝါဒ
မပျက်ချေပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘တေသံပိ ဝါဒေသု’ စသည်တက်သော်။

တေသံ ထေရာနံ-တို့၏၊ ဝါဒေသုပိ-အယူတို့၌လည်း၊ တတြ
တသ္မိံ ဝစနေ - ထိုပိပဿနာ မှတ်အပ်၏ ဟူသော စကား၌၊
(ထေရဝါဒကိုလည်း ဇွဲကုန်၏၊ လောကုတ္တရာဓိကာရကိုလည်း
ဇွဲကုန်၏)

သုက္ခာ လူခါ အသိနိဒ္ဓါ ပိပဿနာ အသာတိ သုက္ခပိဿ
ကော။

ပကိဏ္ဍကသင်္ခါရေ-ပကိဏ္ဍကသင်္ခါရတို့ကို၊(ပါဒကဗျာန်
မှ တပါးသောသင်္ခါရတို့ကို ဟူလိုသည်)၊ ပါဒကသင်္ခါရေသု
ပန ပဂေဝ၊ စကားကျ။ သတ္တ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဟောန္တိ ကား ပိတက်
ကျသည်၊ ဆဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၌ ပိတိကျသည်။

အယံ ပိသေသော။ပ။ဟောတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား ပိပဿနာမှတ်ခြင်း
ကြောင့် သောမနဿ ဖြစ်သည်၊ ပါဒကဗျာန် မှတ်ခြင်းကြောင့် အချို့
သော မဂ္ဂင်, ဗောဇ္ဈင်, ဗျာနင်ကျသည် ဟူလို။

ဂေါဓာဝဏ္ဏဿ - ဖွတ်အဆင်းနှင့်၊ ဘူမိဝဏ္ဏော ပိယ-မြေ
အဆင်းကဲ့သို့၊ (အဓိပ္ပာယ်ထွ) ဘူမိဝဏ္ဏော - သည်၊ ဂေါဓာ
ဝဏ္ဏဿ-ကို,၏၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဒိသဘာဝံ-ကို၊ ကရောတိ
ပိယ-ကဲ့သို့။

သဒ္ဓတ္ထ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ နှစ်ပါးတို့တွင် အဓိပ္ပါယ်တ္ထသာ လိုရင်း၊
ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင်းမှုလည်း သဒ္ဓတ္ထကိုမသိမူ၍ အဓိပ္ပါယ်တ္ထကို ပေးမှု
ကား မချီးမွမ်းအပ်။

ပဌမထေရဝါဒ၌ ဝိပဿနာနိယမမကင်းကြောင်းကိုပြပြီး၍ ဒုတိယ
ထေရဝါဒ၌ ပြုပြန်လိုရကား ‘ဒုတိယက္ခေရဝါဒေ ပန’ စသည်တက်
သော်။ တတိယထေရဝါဒ၌ မကင်းကြောင်းကိုပြုပြန်လိုရကား အဟော
ဝတာဟံ စသည်တက်သော်။

သွာယ မက္ခော-ထိုအဏ္ဍာသယမျှဖြင့် မပြည့်စုံကြောင်းကို၊
နန္ဒကောဝါဒသုက္ကေန-ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗော-၏၊ စန္ဒော-လသည်၊
ဦနောနူခေါ - မပြည့်သေးသလော၊ စန္ဒော-လသည်၊ ပုဒဏ္ဍာ
နူခေါ-ပြည့်ပြီးလော၊ ဣဘိ-သို့၊ ကင်္ခါဝါ-ယုံမှားခြင်းသည်၎င်း၊
ဝိမတိဝါ-တွေ့တော့ခြင်းသည်၎င်း၊ ဓမ္မဒေသနာယ-၌၊ အတ္တ
မနာစော-နှစ်လိုကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပရိပုဏ္ဏ
သင်္ကပ္ပါစ-ပြည့်စုံသော အကြံ ရှိကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ပန္နိမိကာ-အငယ်ဖြစ်၏၊ သာ
ဘိက္ခုနီ-သည်၊ သောတာပန္နာ-တည်း၊ အဝိနိပါတဓမ္မာ-အပါယ်
၌ မကျသောသဘောရှိ၏၊ နိယတာ-ကောင်းကျိုးမြဲ၏။

သပတ္တနိယာမေန မဂ္ဂေန နိယတတ္တာ သမ္မောဓိပရာယဏာ။
(ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ)

သမ္မောဓိပရာယဏာ - အထက်မဂ်လျှင် လည်းလျောင်းရာ
ရှိ၏။

မြင့်လိုရကား ‘တာသု ဟိ’ စသည်တက်သော်။

အဓိပ္ပာယ်ကား... အကြင်ဘိက္ခုနီအား ဒုတိယဖလစသည်၌ သင်္ကပ္ပ
တည်းဟူသော အဏ္ဍာသယဖြစ်၏၊ သင်္ကပ္ပတပဲရှိစေ၊ ဥပနိဿယမရှိရ
ကားဒုတိယဖလ စသည်ဖြင့်ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပမဖြစ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၏
ဥပနိဿယရှိသော ဘိက္ခုနီအား သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြင့်သာ ပရိပုဏ္ဏ
သင်္ကပ္ပဖြစ်၏။ ပ။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပနိဿယရှိသော ဘိက္ခုနီမအား
အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင် ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပ ဖြစ်၏၊ ဤ၌လည်း ဒုတိ
ယာဒိ ဗျာနိကဖြစ်သော ထိုထိုသော၎င်း၌ အဏ္ဍာသယတပဲရှိစေ၊ ဥပ

ပြန်ပွားရေးမှူး)

နိဿယမရှိမူကား မပြည့်စုံ၊ အဏ္ဍာသယနိယာမက မဖြစ်နိုင်၊ အကြင် အကြင်သို့သော ပါဒကဗျာနု သမ္မသိတဗျာနု သဒ္ဓိသဖြစ်သော ပဌမမဂ် စသည်၌ ဥပနိဿယသည် ရှိ၏။ ထိုထိုသို့သောမဂ်၌သာ အဏ္ဍာသယ နိယာမကဖြစ်၏ ဟူလိုသော်။

တတ္ထ စသည်ကား ထေရဝါဒ သုံးပါးကို အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်တကွ ထင်စွာ ပြလိုသည်၊ တတ္ထ တေသု တိသု ထေရေသု စွဲ။

ဘန္တေ-ရား၊ တေ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ပဗညာ-ကို၊ သုကထိ တော-ကောင်းစွာဖြေပေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-ကုန်၏(သမ္ဗန်) နိဒ္ဒနဿ-ဥစ္စာမရှိသော သူအား၊ ဝုဗ္ဗိကဝေသနကာလောဝိယ-ပွားခြင်းကို ရှာသောကာလကဲ့သို့၊ ဟောတိ - ဖြစ်ခဲ့တကား၊ ဣတိ အာဟ၊(ပြန်လေ)

ဝေဒိတဗ္ဗံတွင်ရှေ့ ထေရဝါဒသုံးပါးအထူး ပြီး၏၊ ထိုဝါဒသုံးပါး၌ ဆရာ၏ မတိဝိနိစ္ဆယကို ပြလိုရကား ‘ပဉ္စမဏ္ဍာနတော’ စသည် တက်သော်။

ဒွေပိ ဝါဒါ-တို့သည်၊ ဝိရုဏ္ဍန္တိ-ဆန့်ကျင်ကုန်၏၊ (အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ကုန်၏ ဟူလိုသည်) တတိယဝါဒေနု ပန-တတိယ ထေရဝါဒဖြင့်ကား။

အချို့စာ၌ တတိယထေရဝါဒေဟု အာဓာရရှိ၏၊ ရှေ့နောက်မညီရကား မသင့်လွန်း၊ တေစ ဝါဒါ နိရုဏ္ဍန္တိ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား အဏ္ဍာသယဖြင့် ပါဒက, သမ္မသိတ နှစ်ပါးတို့တွင် တပါးတပါးနှင့် တူရကား ထိုဝါဒတို့သည် အညမည ဝိရောဓ မဖြစ်ဟူလိုသော်။

အညမည ဝိရောဓ မဖြစ် ဟူပြီ၊ တတိယဝါဒနှင့်ကား အသို့နည်း ရှိရှိရကား ‘အဏ္ဍာသယောစ သာတ္ထကော ဟောတိ’မိန့်သော်။

တတိယဝါဒနှင့်လည်း မဆန့်ကျင် ဟု စကားကျ၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ၌ကား ‘တေစ ဝါဒါ နိရုဏ္ဍန္တိ တတိယထေရဝါဒေနာတိ ယောဇနာ’ ဟူ၏၊ ဤအလိုသော် ‘အဏ္ဍာသယောစ သာတ္ထကော ဟောတိ’ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်သည် နိရုတ္တကဖြစ်ရာ၏၊ ပဌမဝါဒနှင့် ဒုတိယဝါဒသည် လည်း ဝိရုဏ္ဍနသာ ဧကန္တ ဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသို့မဟုတ် ထိုဝါဒနှစ်ပါးလည်း တတိယဝါဒနှင့်ယှဉ်ပါသော် အဝိရုဏ္ဍနသာတ္ထကဖြစ်၏၊ တတိယ

(ဝိဇ္ဇကတ်တော်

ဝါဒလည်းသာတ္ထကဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ရကား ဆိုခဲ့ပြီးသောအခါပွယ်
သာ သင့်မြတ်မည်ထင်၏။

တန္တိ - အစဉ်ကို၊ ဌပယိ သု၊ (ကတ္တား အဋ္ဌကထာစရိယာ
လာ)။ ။ ဣဓ ပန-ဤအဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိကား (ဤငါစီရင်အပ်သော
အဋ္ဌကထာသစ်ဋ္ဌိကားသော်လည်းဟူ) ပဝတ္တံ-သံသရာဝဋ်ကို၊
(ကိလေသာဝဋ်ကို သော်လည်း ဟူ၊ ချစ်ခြင်းကို သော်လည်း
သမ္ပန်၊ နှစ်ပါးဆက်ဆံအောင် သာမန်ပေးလေ) ဟိ-စွ၊ ဇေသ
ဇေသော ဂေါတြဘူ-သည်၊ ဧကတော-တဘို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာနော-ထ၏။

ဥပ္ပန္န နယောကိုချဲ့လိုရကား ယသ္မိံ ဌိစသည်တက်သော်။

ဟိတိ ကာရဏတ္ထေ နိပါတော၊ (စုဒ္ဒသရပ်)

ယသ္မိံ ဝါရေ-အကြင် ဘာဝနာဝါရဋ္ဌိ (ဝိပဿနာဇော၏
ဝါရဋ္ဌိ သော်လည်းဟူ)

ယောဇနာဋ္ဌိ ယသ္မိံ ဝါရေ ယသ္မိံ မဂ္ဂဝိထိယံ ဟူ၏။ မသင့်၊
အကြောင်းကို သိလိုမှု ဂုဋ္ဌတ္ထဒီပနီ၊ ဒသရပ်၊ စုဒ္ဒသရပ်တို့ကို ကြည့်
လေ။

မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ-မဂ်ဟူသော ထခြင်းသည် (မဂ္ဂဝိထိသည် သော်
လည်းဟူ) ဟောတိ-၏။ တသ္မိံ ဝါရေ - ဌိ၊ အနုလောမံ - အနု
လုံသည်၊ ဧကံ-တကြိမ်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပဉ္စမံ-ငါးကြိမ်
မြောက်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ (န ပဉ္စကံဟု အချို့ စာရှိ၏) ပဉ္စကံ-
ပဉ္စကာနုလောမာနိ-အနုလုံငါးကြိမ်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-ကုန်၊
(သမ္ပန်လေ)

ဒသရပ်ဋ္ဌိကားဆို၏။ ယင်းသို့ဆိုလျှင်းမူလည်းရှေ့နောက် ထောက်
ထားသော အက္ခသင့်လျှင်းမူလည်း ပုဗ္ဗာပရဆန့်ကျင်ခဲ့ရကား မသင့်
သကဲ့သို့ ထင်မိ၏။

ရှေးစကားကို ချဲ့လိုရကား ဧကဉ္စိစသည်တက်သော်၊ ရှေးစကားကို
မြဲစေလိုရကား ဧကဉ္စိစသည်တက်သော်သော်လည်းဟူ။

ဧကံ - တကြိမ်သာ ဖြစ်မှုကား၊ အာသေဝနံ - ပစ္စည်းကို၊
န လဘတိ-မရ၊ ပဉ္စမံ-ပဉ္စမတည်း ဖြစ်မှုကား၊ ဘ ဝိသ-နှင့်၊
အာသန္နတ္တာ-ကြောင့်၊ ပဝေဓတိ-တုန်လှုပ်ခဲ့၊ (ဂေါတြဘူ၏
အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ခဲ့တုံ ဟူလို) ဟိ - စွ၊ တဒါ - ထိုပဉ္စမ

စိတ္တက္ခဏ၌၊ ဇဝနံ-သည်၊ ပတိတံနာမ-ချုပ်သော မည်သည်၊
ဟောတိ-၏။

တပါးသောအရာ၌ ပတိတသည် ဥပ္ပန္နံကိုဟောသည်၊ ဤ၌ကား
နိရောဓ ဝါစကတည်း၊ (ဒသရုပ် အလို၊) ဂဏ္ဌိ၌ကား “ပတိတန္တိ
သဒိသ သန္တတိဝသေန ပဝတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော” ဟူ၏၊ တဒါပိ။ပ။
ဟောတိဟူသော ဤပါဌ၌ကား ဂဏ္ဌိဋ္ဌာန၊ ဇိကာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ အနုဟောင်း
အနုသစ်၊ ဒသရုပ်၊ စုဒ္ဓသရုပ်၊ တေတ္ထိံသရုပ် စသည်၌ ဝိနိစ္ဆယနှင့်
ညီလျှင်းအောင် ပြေပြစ်အောင် ယူမည်ခံစွ၊ ကြည့်လေ၊ ကြံလေ၊ ဆရာ
တို့အား လျှောက်ထားလေ။

ယင်းသို့ခဲရပ်ဖြစ်လျှင်းမူလည်းကျယ်အံ့ပိုးရကား မဆိုပြီ၊ အမြွက်မျှ
အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုက်အံ့၊ ပဉ္စမအနုလုံအကယ်၍ဖြစ်မူကား ဘဝင်ကျရာ၏၊
ယင်းသို့ ဘဝင် ပတိတာရဟ ဇဝနနိရောဓာရဟ ခဏဖြစ်သော ပဉ္စမ
ဆဋ္ဌအရာ၌ ဂေါတြဘူ ဖြစ်သည်ကား အာရုံကွဲခြင်းကြောင့်၊ မဂ် ဖြစ်
သည်ကား ဘုံကွဲခြင်းကြောင့် ပုဗ္ဗဇဝန မဖြစ်ရကား ဖြစ်လေသည်၊
ပဉ္စမအနုလုံ အကယ်၍ဖြစ်မူကား ပုဗ္ဗဇဝန ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘဝင်
ပတိတ ဇဝန နိရောဓဖြစ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် အနုလုံ ငါးကြိမ်မြောက်
မဖြစ်နိုင်ဟူလို။

မဟာအဋ္ဌကထာ၌လာသောနည်းဖြင့် ပြလိုသောဆရာသည် ‘မဟာ
ပညဿ ပန’ စသည်တက်သော်၊ ဝါ၊ သကဝါဒ ပရဝါဒကို သာမန်
အားဖြင့် ပေါင်း၍ပြလိုသောဆရာသည် ‘မဟာပညဿ’ စသည် တက်
သော်။

ပရဝါဒ ဟူသည်ကား ကေစိ ဝါဒတည်း၊ အနုလုံ နှစ်ကြိမ် သုံး
ကြိမ် ဖြစ်၏ ဟူသည်ကား သကဝါဒ၊ လေးကြိမ်ဖြစ်၏ ဟူသည်ကား
ကေစိဝါဒ၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ “ကေစိပန ယဿ
စက္ကာရိ အနုလောမာနိ တဿ ပဉ္စမံ ဂေါတြဘူ ဆဋ္ဌံ မဂ္ဂစိတ္တံ ဧကံ
ဖလစိတ္တံတိ ဝဒန္တိ၊ တံ ပန ယသ္မာ စတုတ္ထံ ဝါ ပဉ္စမံ ဝါ အပ္ပေတိ၊ န
တတော ပရံ အာသန္နံ ဘဝင်တ္တာတိ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မာ န သာရတော
ပစ္စေတဗ္ဗံ” ဟူအပ်ပြီ။

ရှေး၌ဆိုခဲ့သော အနုလုံလေးချက်ကို မန္တပညာနှင့်ဟပ်လေ၊ မဟာ
ပညာ၏ မန္တိမပညာ အနုလုံ၌ဝင်ခြင်းကြောင့် မန္တပညာ ဝိနိစ္ဆယ၏

ဆရာ မနှစ်သက်ခြင်းကြောင့်မဏ္ဍိမပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာပြုလိုရကား တတ္ထ စသည်တက်သော်၊ ချဲ့လိုရကား ‘ယသ္မိဗ္ဗိ ဝါရေ’ စသည် တက် သော်။

ယသ္မိ° ဝါရေ-အကြင် ဝိပဿနာဇော၏ ဝါရဉ္စ၊ အာဝဇ္ဇေ တိ-လည်စေ၏။ အဏုသဟဂတံ-စဉ်းငယ်သော အာနုဘော် နှင့်တကွဖြစ်သော။

အဏုသဟဂတန္တိ အပ္ပါနုဘာဝ သဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့ ခေါင်းပါး သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော်လည်း ပေးကုန်၏။ တတြ တသ္မိ° မဂ္ဂဝိထိယံ ဇွဲ။

နက္ခတ္တယောဂံ-နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သည်ကို၊ ထုလထုလေ-ရုန့် ရုန့်ကုန်သော၊ (အခဲအခဲ ဖြစ်ကုန်သော၊ အပိုင် အပိုင် ဖြစ်ကုန် သော၊ ဖိတ်ကြိုက်ပေး၊) ပုန-တဘန်၊ အနုလောမံ-သည်၊ တံ-ထို ဂေါတြဘူသို့၊ အနုဗန္ဓေယျ-လိုက်ရာ၏၊ (န မဂ္ဂေါ အနုဗန္ဓေယျ လှန်)

အနိပ္ပာယ်ကားဂေါတြဘူသည် အနုလုံ၏ အာရုံကို ယူငြားအံ့၊ ဂေါတြဘူသည် ပုရိမ အနုလုံသို့ လိုက်သကဲ့သို့၊ ဂေါတြဘူသို့လည်း ပစ္ဆိမအနုလုံသည် တဘန်လိုက်လေရာ၏။ မဂ်သို့ မလိုက်ရာပြီ ဟုလို သည်။ ဤသာ အသင့်၊ အချို့ သောသူတို့ကား အနုလောမ၏ အရကို ပုရိမာနဲ့လောမယူ၍ ဂေါတြဘူကိုစွဲသော တံကို ကတ္တားပေးကုန်၏။ မသင့်နေ။

ဂေါတြဘူ ဉာဏံ ပန-သည်ကား၊ အနုလောမဿ - ပုရိမ အနုလုံ၏၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-၍။

အနုလောမေန ဂဟိတာရမ္မဏံ ဂဏေယျနှင့် လျော်စေသည်။ (လှန်သည်)

တံ-ထိုပစ္ဆိမအနုလုံကို၊ အပစ္ဆတော ဝတ္တိကံ - နောက်သို့ မလိုက်သည်ကို၊ ကတွာ-၍။

ပုန အနုလောမံ တံ အနုဗန္ဓေယျနှင့် လျော်စေသည်။ (လှန်သည်) မခဲလွန်း၊ ‘သတိမမူ ဂူမမြင်’ ဟူသကဲ့သို့ ရှိတတ်၏။

အနာဝဇ္ဇနဗ္ဗိ သမာနံ-အာဝဇ္ဇန်း မဟုတ်လျှင်းမူလည်း၊ (ဤ ကဲ့သို့ ပုဒ်ကိုတပေါင်းတည်း သမ္ပန်မှ အနက်သာသည်) အဝိစိ သန္တတိ ဝသေန-မဖြတ်သော သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဤတွင်

ပြန်ပွားရေးမှ)

‘အဝိဇ္ဇိ’ ဟုရှိတတ်၏။ အဝိဇ္ဇိသာလိမည်ထင်သည်) အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗိ-
 မဖေါက်ဘူးသော၊ (မထွင်းဘူးသော) အပဒါလိတပုဗ္ဗိ-မခွဲဘူး
 သော၊ လောဘက္ခန္ဓိ-လောဘတည်းဟူသော တုံးကို၊ ခနုသတ
 မတ္တကေ-ကုလလေး အပြန်တရာ အဝန်းရှိထသော၊ ပဒေသေ-
 ဌိ၊ (ထည့်) သန္နယိတွာ-တင်၍၊ စက္ကယန္တေ-စက်ယန္တ ရား၌၊
 အာဝိဇ္ဇိတွာ-လှည့်၍၊ ဧတဒေဝ လောဘက္ခန္ဓာဒိ ပဒါလနံ-ကို
 ပင်လျှင်၊ ဘူမိလဒ္ဓ ဝဋ္ဋသေတု သမုတ္တိတကရဏန္တိဝိ - တုံကို
 ရကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသဝဋ်ကို ဖွဲ့တတ်သောကိလေသာ
 ကို သတ်ခြင်းကိုပြုတတ်၏ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (ထည့်)

သမုတ္တိတကရဏကို မြဲစေလိုရကား ‘မဂ္ဂဿ ဟိ’ စသည်တက်
 သော်၊ သမုတ္တိတကရဏကို ချဲ့လိုရကား သော်လည်းဟူ။

တံနိမိတ္တံ-သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-သည်၊ ဖြင့်၊ အဘာဝိ
 တော-မပွားစေအပ်သည်၊ အဘဝိဿ-ဖြစ်ငြားအံ့၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ-
 ထိုးကျင့်ခြင်းသို့၊ (ဖြစ်ခြင်းသို့ သော်လည်းဟူ) အဘဗျုပ္ပတ္တိက
 ဘာဝံ-အသစ်မဖြစ်ထိုက်သောအဖြစ်ကို။

ဥပါဒိဏ္ဍကမ္ပ ထကြောင်းကို ချဲ့လိုရကား ‘သစေ ဟိ’ စသည်တက်
 သော်။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ-ဖြစ်ဆဲကပင်လျှင်၊ သမုတ္တိတေတိ-သတ်၏၊
 ဣဒါနိ-ယခု၊ ကုတော-မှ၊ သောတာပန္နဿ-အား၊ သတ္တဘဝ-
 တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အနမတဂ္ဂေ-သော၊ သံသာရဝဇ္ဇေ-၌၊ (ဤ၌
 ပစ္ဆာ သံသာရကောဒို့ကို အနမတဂ္ဂ ဟုလို၏) ဥပါဒိဏ္ဍကမ္ပ
 ဝတ္တံ-ဥပါဒိဏ္ဍကခန္ဓာသည်၊ ပဝတ္တိဿတိ-ဖြစ်တော့အံ့နည်း၊
 ဣမဿ ပနတ္ထဿ-ဤသို့ ဥပါဒိဏ္ဍကထကြောင်းကို၊ အာဝိဘာ
 ဝနတ္တံ-ထင်စွာပြုခြင်း၌၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ-၏။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်ငါးပါး၊ ယင်းမှ
 တပါး အပါယ်၌ ကျစေတတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို အဘိသင်္ခါရ
 ဝိညာဏ်ဟုယူ၊ ဆရာတို့ကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝိညာဏ်ကို ဆို
 သည် ဟူကုန်၏။ အထောက်အထား တပါးမရှိပြီ၊ နိရောဓနေ ဟူသော
 သမ္ပန္နိပါဌ်နှင့် မတန်ရကား မသင့်၊ ဤနည်း နောက်နောက်ကို ယူလေ။

နာမဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ယေ ဓမ္မာ-
တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ကုန်ရာ၏၊ ဇေတ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဇေတ-
ဤသောတာပတ္တိမဂ်၌၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်ကုန်၏၊ အတ္ထိ-ကွယ်ခြင်း
သို့၊ စရိမ ဝိညာဏဿ-စုတိ ဗိတံ၏(ပရိနိဗ္ဗာန် ဗိတံ၏ သော်
လည်းဟူ)

ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ထူးကို ကြားလိုရကား ပညာစ သတိစမိန့်
သော်၊ (သညာစဟု အချို့စာရှိ၏၊ ပညာစ လိုသည်)

ပဋိပဒါပတိတိ ဇေတ ပန-၌ကား၊ ပဋိပဒါ-သည်၊ စလတိ-
လော၊ န စလတိ-လော၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ပုစ္ဆာ-တည်း၊
စလတိ-လှုပ်၏။

ဤတွင် အချို့စာကား “စလတိ န စလတိ” ရှိ၏၊ အချို့စာကား
စလတိ န န စလတိ ရှိ၏၊ ဤနှစ်ချက်ပင် ဇီကာနှင့်မညီရကား မသင့်၊
စလတိသာ လိုသည်။

ဤစလတိ ဟူသော ပုဒ်သည် စလနသဘာဝဒဿန သာ ဖြစ်မည်
လော၊ ဥဘယ ဒဿနလည်း ဖြစ်မည်လော ခုဒ်ရှိရကား ဥဘယ ဒဿန
ဟု ပြလိုသော ဆရာသည် တထာဂတဿ ဟိ စသည် တက်သော်၊
စလနံကို ပြလိုရကား မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဇေတရဿ စသည် တက်
သော်။

နိဒ္ဒါတိ ဘူတတ္တာ-အိပ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သောကြောင့်။

ငယ်သော ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ဆိုရကား ဒဟရ ကုမာရကံဟု ကပစ္စည်း
နှင့် ဆိုသော်၊ ‘ရထကံ’ စသည်ကဲ့သို့။

ပရိဟရိ - စောင်မ၏၊ ဗြာဟ္မဏ - ပုဏ္ဏားမျိုး ဖြစ်သော၊
မောဂ္ဂလ္လာန - မောဂ္ဂလ္လာန်၊ တံ - သည်၊ ပစလာယ - မျက်လွှာ
တလှုပ်လှုပ်၊ နိသိန္နော - နေသည်၊ (ထည့်) အသိနော - ဖြစ်
သလော။

အောက်မဂ်ကို ရပြီးရကား ဗြာဟ္မဏ၊ ကိလေသာကို အပပြုပြီး
သော သော်လည်းဟူ။ ။ပကိဏ္ဍက ကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ၊

အဓိဗ္ဗုပ္ပတ္တိယာစ-ရံခါသာဖြစ်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပရိယုဋ္ဌာန
မန္ဒတာယစ-ထိုးကျင့်ခြင်း နဲ့ သဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဣမေဟိသို့ လှည့်

လေ) ဝဋ္ဋာနုဿရိမဟာဇနသေဝ-ဝဋ်၌ ကျင်လည်သောလူအပေါင်း
ကဲ့သို့၊ ဝိရဇ္ဇာကာရာ-ကြံသောအခြင်းအရာ ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဝိရဇ္ဇ ဝါ
ဝိတ ခေတ္တ-ကြီးကြား ကြံအပ်သော လယ်၌၊ အင်္ကျရာဝိယ-အညွန့်တို့
ကဲ့သို့၊ အတ္တပဋုလံဝိယ-တိမ်လွှာကဲ့သို့၊ မက္ခိကာဘတ္တံဝိယ-ယင်တောင်
ကဲ့သို့။

အာကာရဿ ရဿတ္တံ ကတွာ အညိန္ဒြိယန္တိ ဝတ္တံ၊ အာကာ
ရော ဓမ္မ မရိယာဒတ္ထော။

ယင်းသည် မရိယာဒကို ထင်စေလိုရကား ‘ပဌမ မဂ္ဂေန ဉ္ဇတ
မရိယာဒံ’ စသည်တက်သော်။

အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇကော-အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်လည်း သတ်အပ်
သော၊ မာနော ဝေ-လျှင်တည်း။

ပဉ္စက္ခန္ဓာကို အဘေဒအားဖြင့် အဟ မသ္မိ စသည်ဖြင့် ယူသော
မာနကိုယူ၊ ရှုပ်အဟံ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော အဘေဒမာနကိုကား
မဂ်သုံးပါး သတ်လေပြီ။

အပဏ္ဏကင်္ဂေဟိ-မချွတ်ယွင်းသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ (မြဲသည်
ဟူလို)

သဋ္ဌိနယ သဟဿ အစရှိသည်ကိုကား သမ္မောဂဏ္ဌိပဗ္ဗ၌ သိရ
လတ္တံ့။

ဣမေသံ ဝေ နယ သဟဿာနံ-တို့၏ သာလျှင်၊ အဂဒေါ-
အဆိပ်ကို ဖျောက်တတ်သောဆေးကို၊ အဂဒေါတွေဝ-၍သာ
လျှင်၊ ဝုစ္စတိယထာ-သို့။

ယောဇနာ၌ကား အဂဒေါတိ သပ္ပေါ ဟူ၏၊ ဤအလိုကား.....
“အဂဒေါ-မြွေကို” ပေးလို၏။

တွံ-သည်၊ ဗဟုသစ္စကောနာမ-များစွာသော သစ္စာတို့ကို
သိတတ်သော သူပေတကား၊ (နာမကား ဂရဟတ္တ၌ နိပါတ်)
သာဓကန္တ - မြတ်သော တိုက်၌။ ။ ပေဇ္ဇာသု - ပခြုတ်တို့၌၊
(ပအုပ်တို့၌သော်လည်းဟူ) ဝိမံသန္တ သေဝ-စုံစမ်းစဉ်လျှင်၊
ခါရောပမံနာမ-ဆပ်ပြာဥပမာမည်သည်ကို၊ ရဇကဿ-ကဝါ
သည်အား၊ (ကူဟာသည်အားလည်းဟူ) ဥသခါရံ-မြေပေါက်

ဆပ်ပြာ၊ (မြေငန်ကိုစစ်၍ ရသော ဆပ်ပြာဟူလို) ဆာရိက
ခါရံ- ဖီးတိုက်ဆပ်ပြာ၊ (သမင်စာပင်စသည်တို့ကို ဖုတ်၍ ယူ
သော ဆပ်ပြာဟူလို) ဂေါမယခါရံ-ခွားချေးဆပ်ပြာ၊ (ဤတွင်
မြင်းချေးစသော ဆပ်ပြာဖြစ်ကောင်းသရွေ့ ပါဝင်လေတော့
သည်။)

အံသု အပ္ပန္နိ ရဂတံ-ချည်မြင်၏ အတွင်း၌တည်သော၊ ဂန္ဓ
ကရဏ္ဍကေ-နံ့သာကြုတ်၌။

အသမူဟတော-မစင်၊ မပျောက်၊ မနုတ်အပ်၊ (စိတ်ကြိုက်
ပေး)ဣတိ ရူပံ-ဤရုပ်သည်၊ ဣတိရူပဿ-ဤရုပ်၏၊ သမုဒယော-
ဖြစ်ကြောင်း၊ ဣတိ ရူပဿ-၏၊ အတ္ထင်္ဂမော - ချုပ်ကြောင်း၊
(ဆရာ)

“ဣတိရူပန္တိ’ဣဒံ ရူပံ၊ ဇေတ္တကံ ရူပံ ဣတော ဥဒ္ဓံ ရူပံ နုတ္တိတိ ရူပဿ
ဘာဝဉ္ဇေဝ ဘူတုပါဒါယ ဘေဒဉ္ဇ အာဒိ’ ကတွာ လက္ခဏ ရသပဏ္ဍ
ပဋ္ဌာနဝသေန အသေသ ရူပပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော” စသော မဟာပဒါန
သုတ် အဋ္ဌကထာကိုထောက်သော်ကား-

ရူပံ-သည်၊ ဣတိ ဣဒံ ဇေတ္တကံ-ဤမျှသာတည်း၊ ရူပဿ-၏၊
သမုဒယော-ဖြစ်ကြောင်းကား၊ ဣတိ ဇေသော ဇေတ္တကော-ဤမျှ
သာတည်း၊ ရူပဿ-၏၊ အတ္ထင်္ဂမော-ချုပ်ကြောင်းကား၊ ဣတိ
ဇေသော ဇေတ္တကော-သာတည်း၊ စသည်ဖြင့်သမ္ပန်လို၏။

မဟာနဂရေ-မြို့မ၌၊ ဣသရိယံ-မင်း၏စည်းစိမ်ကို၊ ဝိလုပ္ပန္တိ-
ဖျက်ဆီးကုန်၏။

ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်တို့သည်၊ ခေမာ-ဘေးမရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ (ထည့်) ဥရေ-ရင်၌၊ ပုတ္တော-သားတို့ကို၊ နုတ္တိတိ မညေ-ကစေ
ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝိဟရန္တိ -ကုန်၏။

မိဘတို့၏ ရင်ခွင်၌ စိတ်၊ ကိုယ်ကိုလွှတ်၍ သားငယ်တို့ကို နေစေ
ကုန်သကဲ့သို့ ကြောင့်ကြမဲ့ ထိုနိုင်ငံ၌ နေကုန်၏ ဟူလိုသော်။ မညေကို
အနက်မဲ့ယူမှု တိုက်ရိုက်ပင်သင့်၏။

“ကရဘူ အသ ယောဂေ ဘဝတိ ယာဒေသော သရသီပစ္စယောဝိ
ဝါ” ဟူရကား ‘ဒုဗ္ဗလီကရဏံဝိယ’ ဟု ဤကာရန်နှင့်ရှိလေသည်။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသော ပဌမကျော် သူမြတ်သည် ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သာတွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မ သင်္ဂဏီ၏အဋ္ဌကထာ၌ ကုသလပဒ သံဝဏ္ဏနာ၏ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား ဤတွင် ပြီးမြောက် အဆုံးရောက်ပြီ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဆိုရာဖြစ်ရကား ဝဏ္ဏယိဿာမ ဟု ဗဟုဂုဏ်ချသည်၊ ဝါ-ခန္ဓာငါးပါးဟူသောအစိတ်ကိုဇွဲရကား ဗဟုဂုဏ်ချသည်၊ ယေဟိ၌ ဟိကား ဝိတ္ထာရတည်း။

ယေ ဇေတေ အသဒ္ဓမ္မာ - တို့သည်၊ သန္တိ - ကုန်၏၊ တေသံ အသဒ္ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ (သဝနေန၌ စပ်)ဗဟုမာနုပုဗ္ဗင်္ဂမေန-မြတ်နိုး ခြင်းများသော(မြတ်နိုးခြင်းများစွာရှေ့သွားရှိသော)အထိက္ကန္တိ မဏ္ဍိက္ကန္တနု - လျှစ်လျူကို လွန်ထသော၊ ဥပပရိက္ခာရဟိတေန- ဆင်ခြင်ခြင်းမှ ကင်းထသော၊ သဝနေန - ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တံ သမ္ပဝက်တာသင်္ခါတာယ-ထို အကလျာဏမိတ္တသို့ပြေးဝင် သည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ကလျာဏမိတ္တ တာယစ - ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ (ဤနည်းချည်း နောက်နောက်ကိုပေး၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌စပ်)

တေဟော ကာရဏေဟိ-တို့သည်၊ ပရိဘာဝိတေန-ဖြစ် စေအပ်သော၊ ကောတူဟလ မင်္ဂလာဒိ ပသုတတာယစ-ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ မင်္ဂလာ၌လေ့ကျက်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ (ဥပါသက စဏ္ဍာလသုတ် အဋ္ဌကထာအလို)ငါတို့ဆရာကား 'အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သော မင်္ဂလာစသည်၌ လေ့လာသော အားဖြင့်လည်းကောင်း' ဟူ၏။

ကုစ္ဆိတံ တုဋ္ဌတိ ဟိ သတိတိ ကောတူဟလံ။

အဝိရဏ္ဏမာနာနိ-မချွတ်မယွင်း ကုန်သော၊ သတ္တာနိ-လက် နက်တို့ကို၊ ပါဏ သဒ္ဓါရေသု-သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်တို့၌၊ ပရမံ ဝဇ္ဇိ-လွန်စွာသော အပြစ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဠဗ္ဗာ-၏။

အ ဟိရိကဿ ဘာဝေါ အ ဟိရိက္ကံ-ဟူအပ်လျက် 'က' တခုလောပ တည်း။

မက္ကဋု လေပေါ်ဝိယ-မျောက်နဲ့ကဲ့သို့။ ။တေလဉ္စန ရာဂေါ
ဝိယ - ဆီ ကျည်တောက်ကဲ့သို့၊ ဆရာ (နယ်ဆီဖြင့် စွန်းဘိ
သကဲ့သို့ သော်လည်းပေး)တဏှာ နဒိ ဘာဝေန-ဖြင့်၊ ဝဗမာ
နော-သော၊ လောဘော-သည် (ထည့်) သီဗ သောတံ - လျင်
သော အယဉ်ရှိသော၊ နဒိ-သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒံ - သို့၊ ဂစ္ဆတိ
ဝိယ-ကဲ့သို့၊ အပါယ မေ၁-သို့သာလျှင်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂစ္ဆ
တိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဠဗ္ဗော-၏၊ စေတသော-၏၊ ဟတ္တပ္ပသာ
ရောတိ-လက်ဖြန့်ခြင်းဟူ၍၊ ဒဠဗ္ဗော-၏၊ (သဒိသဖြစ်၍ဆိုသည်)

တေံ-ထိုသို့ယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဝစန သမ္ပဒိန္နန မတ္တမေဝ-
စကားကို ဝန်ခံကာမျှ သာတည်း၊ အသတိယ ဗတ္တေ-သတိ
ကင်းသော စိတ်၌။ ။အန္ဓဗာလ စိတ္တပန-မိုက်သော စိတ်၌
ကား (မိုက်သော သူတို့၏ စိတ်၌ကား သော်လည်းဟူ)ဝဉ္စနာ-
လှည့်ပတ်တတ်သော၊ သ ဒရထံ - ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊
ဂရကံ - နှေး၏၊ ဘာဂိယံ - လေး၏၊ ကက္ခန္ဓ-ကြမ်း၏၊ ထဒ္ဓံ-
ခိုင်၏၊ အ ကမ္မညံ-အမှု၌ မခံ၊ ဂိလာနံ-နာ၏၊ ဝကံ-လရေး
ကောက် နွားသေးကောက် ကောက်၏၊ ကုဒိုလံ - ထွန်ထုံး
ကောက် ကောက်၏။ ။ဇေပဇ္ဇာက-ကြက်လျှာ၊ ပါသာဏာ
တိ ဗာတ သမုဋ္ဌိတ ဘသ္မံ ဝိယ - ကျောက်ဖိခြင်းကြောင့်
တက်သော ပြာကဲ့သို့။ ။ဓမ္မုဒ္ဓေသ ကထာယံ ဂဠုပ္ပပဗ္ဗံ။

ဝိသာဟာရဿ - ရှေ့ခြင်း၏။ ။သာသကံသပ္ပဒိ ဘယ
ဠေန-ရှံ ရှာဘွယ်သောအနက်၊ ဘေးဘျင်းရှိသော အနက် အား
ဖြင့်။

ကံ တာရေတိ ဧတ္ထာတိ ကန္တာရော၊ ကေန တရန္တိ ဧတ္ထာ
တိဝါ ကန္တာရော၊ မရန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ မရ။

ဝိနိဝိဇ္ဈနဠေန-ပေါက်ထွင်းတတ်သော အနက်အားဖြင့်၎င်း၊
ဝိလောမနဠေနစ-မလျော်သော အနက်အားဖြင့်၎င်း (ဆန့်ကျင်
ဘက် အနက်အားဖြင့်၎င်း သော်လည်းဟူ) အယာထာဝပထ
တော-မှားသော ခရီးဖြစ်သောကြောင့်။

တတ္ထေဝ-ထိုအယူ၌သာလျှင်၊ ပရိစ္ဆမနုတော = လည်ခြင်းကြောင့်၊ ဇ္ဈေ-ဤအယူ၌၊ ဗာလာ-သူမိုက်တို့သည်၊ တရန္တိ-ဝိလဝန္တိ-ပေါ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတ္ထိ-မည်၏။

န သမေတိ-န သမာဂစ္ဆတိ-ကောင်းစွာ မဖြစ်တတ်။ ။
န ပရိယောဂါဟတိ - ထက်ဝန်းကျင်မှ မသက် တတ်။ ။
ပတိ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်တလဲလဲ၊ န အပေက္ခတိ-မရှုတတ်၊ ကုသလာ ကုသလကမ္မေသု - တို့တွင်၊ (ဧကမ္ဘိ ကမ္ဘံ၌ စပ်)ဝိပရိတဂုတ္တိယာဝါ-ပြန်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ သဘာဝဂ္ဂဟဏာ ဘာဝေန ဝါ-သဘောကိုယူခြင်း၏ မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ဧကမ္ဘိ ကမ္ဘံ-သည်မျှလည်း၊ ဧတသ-ထိုတရား၏၊ ပစ္စက္ခ-မျက်မှောက်သည် (အာရုံသည် သော်လည်းဟူ) နုတ္တိ - မရှိ၊ ဝါ-ကား၊ သယံ-သည်၊ ကဿပိ ကမ္မဿ-ကို၊ ပစ္စက္ခ ကရဏံ နာမ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧတသ္မိ-ထိုမောဟသည်(စွ) မဏ္ဍိ သုပိ ဝေါဒါနံ-ဖြူစင်ခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ-ရာ၏၊ တံ မဏ္ဍိ-ကို၊ ဣမိနာ-ဤစိတ်သည်၊ ဒုဗ္ဗံ-ဖျက်ဆီးအပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုမ္မဏ္ဍိ-မည်၏။ ။ ထာမ ဂတဋ္ဌေန-အစွမ်းသို့ရောက်သော အနက်အားဖြင့်၊ (ဖြစ်ဆဲ အနုသယကို ထာမဂတဟူသည်)

အညဒတ္ထု-စင်စစ်၊ လင်္ဂတိယေဝ-လွန်သလျှင်ကတည်း၊ (ငါတို့ဆရာကား ငြိသလျှင်ကတည်း ဟူ၏) ခဇ္ဇတိယေဝ-ချွတ်သလျှင် ကတည်း၊ (ငါတို့ဆရာကား ချော်သလျှင် ကတည်း ဟူ၏)မဟာပလိဗံ သင်္ခါတာ-ကျည်မဟု ဆိုအပ်သော၊ လင်္ဂီ-တံခါးကျည်သည်၊ (ငါတို့ဆရာကား တံခါးရွက်ပေါက်သည် ဟူ၏)အချို့ ကား တံခါးရွက်သည် ဟူကုန်၏။

သပ္ပယောဂေန-လုံ့လနှင့်တကွ၊ သ ဥပါယေန-အကြောင်းနှင့်တကွ။

မိမိစိတ်ကို မိမိတိုက်တွန်းသည်ကား သပ္ပယောဂ၊ သူတပါးတိုက်တွန်းသည်ကား သ ဥပါယ ဤကား အထူး။

ကာလေ-သည်၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ-ရှည်တိုင်း ရှည်တိုင်း၊
(ကာလ ရှည်ကြာလတ်သော် ဟူလို) ထိနနတာ-အားမထုတ်
သော အဖြစ်(ပျင်းသောအဖြစ်)သည်၊ ထိနံ-မည်၏၊ မိပ္ပနတာ-
မစွမ်းနိုင်သောအဖြစ် (ပင်ပန်းသောအဖြစ်)သည်၊ မိဒ္ဓံ-မည်၏၊
အနုဿာဟ သံဟနနတာ-အားမထုတ်သော အဖြစ်(တွန့်သော
အဖြစ်, ပျင်းသောအဖြစ် သော်လည်းဟူ)အသတ္တိဝိဗာတတာ-
မစွမ်းနိုင်သောအဖြစ်, ပင်ပန်းသောအဖြစ်၊ ဣတိ-အယံ ကား၊
အက္ခော-တည်း။

အနုဿာဟနှင့် သံဟနနကား ကမ္မဓာရယ်၊ အသတ္တိနှင့် ဝိဗာတ
လည်း ကမ္မဓာရယ်၊ သံဟနနလည်းရှိ၏၊ သံဟတလည်းရှိ၏၊ ကုသိ
တတ္ထ နှင်နှင်သာ။

ဩနဟနရသံ-ဖွဲ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ။ပစလာယိက နိဒ္ဒါပဋ္ဌပဋ္ဌာနံ-
တလှုပ်လှုပ်အိပ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ (ငါတို့ကျေးဇူး
ရှင်ကား တပက်လက်လက်အိပ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏
ဟု ပေးတော်မူ၏) အရတိ တန္တိဝိဇန္တိတာဒိသု-မေဗ္ဗေလျှော့ခြင်း, ပျင်း
ခြင်း, တဆန့်ကျင်ကျင်ရှိခြင်း စသည်တို့၌။

နာရာယန-ကြက်ငှက်စသည် တိုက်ခြင်း၊ နိရာဇန-လက်
ပမ်းလုံးခြင်း၊ မလ္လယုဒ္ဓ-လက်ဝှေ့ သတ်ခြင်း၊ နဇု-ကချေသည်၊
သမဇ္ဇ-သဘင်၊ ပုဒ်နက်ကိုသာ ကြားလိုက်သည်၊ စပ်၍ပေး)
အ ပဏ္ဏကင်္ဂါနိ-မချွတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သည်။

ဝုတ္တပကာရေသု-ကုန်သော၊ ဌာနေသုဇေ-ကြက်ငှက် တိုက်
ခြင်းစသော အရာတို့၌သာလျှင်၊ (ဇေကား အဋ္ဌာန ပယုဂ်)
ယခင်ဆိုခဲ့ပြီးသောနာရာယန။ပ။ဒီနိဟူသောပါဌ၌ နာရာယနကား
အချို့စာ၌မရှိ၊ ရှိမှ ရှေးစာဟောင်း ပေဟောင်းနှင့်ညီသည်၊ “နာရာ
ယနံ နာမ ပါဏိ ယုဒ္ဓါဒိ”ဟူသောဝဏ္ဏိနှင့်လည်း ညီမည်။

ဒိပန္တိ-ထွေးကုန်၏၊ ဩကိရန္တိ - ကြံကုန်၏၊ တဿ - ထို
တံတွေးစသည်ကို၊ ပရိဟရဏတ္ထံ - ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ ဥဿာရ
ဏာယ-ရွေ့ခြင်းသည်၊ ဝတ္တ မာနာယ-သော်၊ (ပွဲရွေ့လတ်
သော်-ဟူလို)အချို့ကား “ဥဿာရဏာယ-သဘင်သည်”ဟု
ကုန်၏။

အသမ္ဘိယာယနဘာဝေန-မျှခြင်းကို မဖြစ်စေသဖြင့်၊(မူလ ကမ္မပထသုကို ဝတ္ထုနှစ်)

ပဟဋ္ဌာသီဝိသော ဝိယ-လှံတံဖြင့်ခပ်အပ်သော မြွေဟောက် ကဲ့သို့၊ ဝိသပ္ပန ရသော - လျင်စွာရွှေ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ (အဆီး အတားမရှိပြီဟူလို၊ဆရာ)ဝါ၊ဝိသပ္ပနရသော-ထူးသောအခြင်း အရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊(ကိစ္စတ္ထုရှိသော ရသာဘို့)ဝါ-ပေါက် ပြန်သောရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ (ကိစ္စရှိ၏သော်လည်း ဟူ) ဝိသနိပါတောဝိယ-အဆိပ်၏ ကျခြင်းကဲ့သို့၊ (အသ နိပါတောဝိယဟု အချို့ စာရှိ၏) နိဿယ ဒဟနရသော-မှီရာ ဟ ဒယဝတ္ထုကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ (မှီရာကိုယ်ကိုလောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏)

ဒါဝဂ္ဂိဝိယ၌တောမီးသည် မိမိမှီရာတောကို လောင်သကဲ့သို့ ဟူလို၊ အချို့ကား.....ဝိသသံသဋ္ဌပူတိ မုတ္တံဝိယ-အဆိပ်နှင့် ရောသော ဆေး ကဲ့သို့၊ အချို့ကား ‘အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့’ ဟူကုန် ၏၊ ထိုတွင် နောက်သာအသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဥပမာဖြင့်သော် ပူတိမုတ္တံသည် ဟေတုဗ္ဗ ဖိရုစ္ဆေတဗ္ဗဖြစ်ရင်း ဝိသမ္ဘ အထောက်အပံ့ ရပြန်သောအဖြစ်နှင့် မနားဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဤ၌လည်းဒေါသသည် ပကတိ သဘောအားဖြင့် ဟေတုဗ္ဗ ဖိရုစ္ဆေတဗ္ဗဖြစ်ရင်းဟေတုဗ္ဗ ဖိရုစ္ဆေတဗ္ဗ လည်းကောင်း ဖြစ်သော အာဇာတ ဝတ္ထုမှ အထောက်အပံ့ကို ရပြန် သော် အဖြစ်နှင့် မနားဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ (ပူတိစ မုတ္တံစ ပူတိ မုတ္တံ)

ကလိနဉ္စ ဆန္ဒိတဉ္စာတိ အတ္ထော ဟူသော ဂဏ္ဌိပါဌ်ကို နှိပ်ပြဟု မယူလင့်၊ ကမ္မစာရယ်ပြပင်၊ ပူတိစ ကိလိနတ္တာ တံ မုတ္တံ ဆန္ဒိ တတ္တာတိ ပူတိ မုတ္တံဟု ပြုစေလိုသည်။

ကဋုကဉ္စုကတာ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-မသာယာအပ်သောအခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မိမိစည်းစိမ်လျှင် ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏ (ဆင်းရဲသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မိမိ စည်းစိမ်လျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏ သော်လည်းဟူ)

ကဋုကာ ကာရဂတိ ကဋုကဉ္စုကတာ၊ အတ္ထ သမ္ပတ္တိ အာဝါသာဒိ (မူလဒီကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)

ဝါ-မသာယာသော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။

ကဋုကာ ကာရေန ပဝတ္ထာ စိတ္တဂတိ ကဋုကဗ္ဗကတာ တိ ဝုစ္စတိ (ဂဏ္ဍိ)

ကဋုကာသဒ္ဓေါ ဟေတ္တ အသာတတ္ထော၊ ဒုက္ခတ္ထောဝါ-ကဗ္ဗက သဒ္ဓေါစ ဝတုတ္ထော (မရသာရတ္ထ ဒီပနိ) (ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ကား “ စဉ်းစဉ်းလဲလဲ ဖြစ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိသော ” ဟူ၏။ အချို့ကား “ စိတ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်းလျှင် အကျိုးရှိသော ” ဟူ၏။ မသင့်။)

ဒါသဗျံ ဝိယ-ကျွန်ကဲ့သို့။

(ဒါသဿ ဘာဝေါ ဒါသဗျံ) ဗျကဋ္ဌ ဒါသာဝါ ဟူသော မောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့် ဒါသ သဒ္ဓါနောင် ဗျ ပစ္စည်း သက်သည် ဟူ၏။

အသုရောပနတော-မျက်ရည်ကို ယိုစေတတ်သောကြောင့်။

ဥဿာဟိတဿဝါ - တိုက်တွန်းအပ်သော သူအားလည်းကောင်း၊ (သမ္ပဒါန်ဟူသမျှကို ဝါနှင့်ယှဉ်၍ချည်းပေး)

စိကိစ္ဆာ-ပညာမှ၊ ဝိဂတာ-ကင်းသည်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-မည်၏။ သံသယလက္ခဏာ-တွေးတောခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (ထက်ဝန်းကျင်မှ ရွှေ့ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ သော်လည်းဟူ) အယောနိသော မနသိကာရကား အလုတ္တသမာသံ။

ကင်္ခါယ-ကို၊ အာယနာ-ဆောင်တတ်သည်တည်း။ ။

အာယတိနာမ-ဆောင်သည်မည်၏။ (အချို့သော ဆရာတို့၏ အနက်) သဒ္ဓါလည်း မသင့်၊ အနက်လည်းမသင့်၊ အာယတနမလိ၊ အာယန သာလိုသည်၊ ထိုအာယနလည်း ပဝတ္ထနတ္ထကို ဟောသည်၊ ထို့ကြောင့်.....

ကင်္ခါယ-ကို၊ အာယနာ-ဖြစ်စေသည်တည်း၊ အာယတိနာမ-ဖြစ်စေသည် မည်၏။ (သမ္ပန်) ဝါ-ကား၊ အာကာရဝသေန-အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေတံ ဝစနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-၏။

ဤကိုထောက်သဖြင့်လည်း အာယတနမဟုတ်၊ အာယနဖြစ်ကြောင်းကို သိရ၏။ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗကို ထောက်သဖြင့်လည်း သိရ၏။

မတိ-ပညာသည် န-မဟုတ်။

ကမ္မနဋ္ဌနကား ခွိခါဖြစ်ဟန်ကိုသာ ပြသည်။ ဇဠယတိ အနက်ပြုမဟုတ်။

ဇဠယတိ-ဖြစ်တတ်၏။ သေတိ-ရှေ့တတ်၏။ သြသက္ကတိ-ဆုတ်တတ်၏။ ဝိလိခန္တိဝိယ-ရေးခြစ်ဘိသကဲ့သို့၊ ပဝတ္တတိ-၏။ (ထည့်)

စေတော-စိတ်ကို၊ ဝိက္ခိပတိ-ပျံလွင့်စေတတ်၏။

ပါဠိအနာမနဖြင့် ပဋိသန္ဓိအနာကမ္မနကို ပြီးစေလိုရကား 'ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဘာဝတော' မိန့်သော်။ ပဋိသန္ဓိအနာကမ္မနဖြင့် အနာဂမ္မနကို ပြီးစေလိုရကား 'တေသု ဟိ' စသည်တက်သော်။

ယင်း ခွါဒသမစေတနာသည် ပဝတ္တိအကျိုးကို ပေး မပေးကိုကား စုဒ္ဓိ စောဒနာထုတ်၍ ဆိုဘွယ်များစွာ ကျယ်အံ့ပိုးရကား မဆိုပြီ။ အလိုရှိပါမူ ဋီကာ၊ အနု၊ မရသာရတ္ထဒိပနိတို့မှာ ယူလေ။ အတိဝိတ္ထာရကို အလိုရှိမူကား အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာကို ကြည့်လေ။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ပဌမကျော်သူမြတ်သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သောအနှစ်သဘွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မမြတ်အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဟီ၏ အဋ္ဌကထာ၌ အကုသလပဒသံဝဏ္ဏနာ၏ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီးပြီ။

တကြိမ်နှစ်ကြိမ်ပြုသည်ကား ကာဓာ၊ အဘန်တလဲလဲ ပြုသည်ကား ဥပဇီအ။

စက္ခုသဒ္ဓိညာဏ်ကား ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်၊ ဘောရိသဒ္ဓေါ၊ ယဝင်္ကီရောကဲ့သို့ အသာဓာရဏအားဖြင့်၎င်း၊ အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန်နံ ကမ္မသမာဒါနာနံ နှာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ကဲ့သို့ သာတိဿ ယအားဖြင့်၎င်း ဆိုသည်သာယူ။ အချို့ကား မဇ္ဈေလောပီ ဟူကုန်၏။ အချို့ကား သတ္တဝီတပျုရိသ် ဟူကုန်၏။ တေသံ အညာဏမတ္တမေဝ ကာရဏံ။

စက္ခုသန္ဓေသိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ-စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီခြင်း၊
ရူပါရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

စက္ခုသန္ဓေသိတဖြင့် ရူပါရမ္မဏ အညုဝိညာဏကို စဉ်စေ၊ ရူပ
ဝိဇာနနသန္ဓေဖြင့် စက္ခုသံနိဿယ ဖဿာဒိဗ္ဗေကို စဉ်စေ၊ အချို့ကား
စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍ ရူပါရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟုကုန်၏။မသင့်။

စက္ခုသန္ဓေသိတဉ္စ တံ ရူပဝိဇာနနဉ္စာတိ စက္ခုသန္ဓေသိတ
ရူပဝိဇာနနံ၊ ဧဝံ လက္ခဏံ စက္ခုဝိညာဏံ”ဟူသော ဇီကာကို
ထောက်။

ဝိတက္ကပန္နိမကံ-ဝိတက်လျှင် နောက်လိုက် ရှိသည်ကား၊
ဈာနံနာမ-မည်၏။ ဟေတုပန္နိမကော-ဟိတ်လျှင် နောက်လိုက်
ရှိသည်ကား၊ မဂ္ဂေါနာမ-မည်၏။ ဈာနံနာမ-မည်သည်ကား၊
ဝိတက္ကပန္နိမကံ - ဝိတက်လျှင် နောက်လိုက်ရှိ၏။ မဂ္ဂေါနာမ-
ကား၊ ဟေတုပန္နိမကော-ဟိတ်လျှင် နောက်လိုက်ရှိ၏ သော်
လည်း သမ္ပန်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဝိတက်ရှိသော ဟိတ်၌သာလျှင် ဈာန်ကိုရအပ်၏။
ဟိတ်ရှိသော ဟိတ်၌သာလျှင် မဂ်ကိုရအပ်၏။ မရှိသော ဟိတ်တို့၌ မရ
အပ် ဟုလိုသည်။ ဤတွင် အချို့ဆရာတို့သည်.....

“ဝိတက္ကပန္နိမကံ-ဝိတက်၏ နောက်၌ဖြစ်သော တရားသည်၊ ဈာနံ-
ဈာန်မည်၏” ဟု သမ္ပန်ကုန်၏။ သဘောကား သင့်ယောင်ရှိ၏။ သဒ္ဓါ
မသင့်၊ သဒ္ဓါမသင့်ရကား အနက်လည်း မသင့်၊ ယခုအခါ အချို့သော
နိဿယာစရိယတို့ကား “ဈာနံနာမ-မည်သည်ကား၊ ဝိတက္ကပန္နိမ
ကံ-ဝိတက်ပမာဏရှိသည်၊ ဟောတိ-၏” ဟု သမ္ပန်ကုန်၏။ သဘော
လည်း မသင့်၊ သဒ္ဓါလည်း မသင့်၊ အနက်လည်း မသင့်။

ပစ္စာ ဇာတော ပစ္စိမော၊ ဝိတက္ကာ ပစ္စိမော ယဿ တံ
ဝိတက္ကပန္နိမကံ။

“ဝိတက္ကဝန္တေ ယေဝ စိတ္တေ ဈာနင်္ဂလက္ခတိ၊ နေတရသ္မိ
တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟူသော မဏိမဇ္ဇူကို ထောက်၊ ဟိတ်၌
လည်း ဤနည်းပင်။

ပကတိယာ-ဖြင့်၊ (အနုတိက္ကမာသေန လှန်)

စတုရဂီကောကား ဗဿ၊ စေတနာ၊ ဝိတ္တကဂ္ဂတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေ။

ပါကင်္ဂိကောယေဝ-ထင်ရှားသလျှင်ကတည်း၊ (မုဒ္ဒဇ 'ဋ' နှင့် ရှိသည်ကို ရည်သည်) ဝါ-ရှေးနှင့် တူသလျှင်ကတည်း၊ (ဒန္တဇ 'တ' နှင့် ရှိသည်ကို ရည်သည်) သောပိ ဝိသေသော-ထိုအထူးသည်လည်း (စွဲ) စ, ကား ဝါကျာရန္တ။

ပဋိဗန္ဓနာနိဗံသော - ထိပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံ သည်။ ။စတုန္ဒ အဓိကရဏီနံ-ပေလေးခုတို့၏။

ဤဥပမာကား ဗန္ဓနနှစ်ပါး၏ မရှေးမနှောင်းသည်ကို ပြသည်။

ဗဟိဒ္ဓါ မဟာဘူတာရမ္မဏံ၌ ဗဟိဒ္ဓါကား နိဒဿနမျှသာ၊ အဇ္ဈတ္တ လည်း အာရုံဖြစ်သည်ပင်၊ ဝါ-မှီရာ မဟာဘုတ်မှတပါးကို ဗဟိဒ္ဓါဟု သည်။

ဧတ္ထ-ဤစက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသည်တို့၌၊ ဝတ္ထာဒိသက်မနံ နာမ-ဝတ္ထု အစရှိသည်တို့၏ ပြောင်းခြင်းမည်သည်၊ နုတ္ထိ-မရှိ။

ပဋိဗန္ဓနာနိဗံသောကို ရှေးနည်းပေး၊ ယောဇနာ၌ကား "ထိပါး ခြင်းတည်းဟူသော အသံသည်" ဟူ၏။

မနောဝိညာဏဓာတ်၏ ထွက်ခြင်း ဝင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဝိဇာနနိဒေသသမ္ပ ကင်းရကား 'မနောယေဝ ဓာတု မနော ဓာတု မိန့်သော်။

'ဝေသဒ္ဓေါ မတ္တသဒ္ဓတ္ထော' ဟူရကား 'မနောယေဝ-သိကာမျှ လျှင်' ပေး၊ ဤအထက်၌ ထွက်ခြင်းဟူသည်ကား မဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဝင် ခြင်းဟူသည်ကား ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အရကား ကြိယာ မနောဓာတ်၊ ဝင်ကြောင်း၏ အရကား ဝိပါက်မနောဓာတ်၊ ထို့ကြောင့် မရသာရတ္ထဒီပနီ၌ 'တတ္ထ မနောဒ္ဓါရ နိဂ္ဂမန မုခသဒ္ဓေန ပဉ္စ ဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ ဒေသတိ၊ ပဝေသန မုခသဒ္ဓေန သမ္ပဒိန္နိနံ ဒေသတိ'၊ (နာမရူပပရိစ္ဆေဒ)။ သံဝဏ္ဏနာ၌လည်း.....

အန္တောဒိကာ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ၊ ပဝေသာ ပဂမေဒ္ဓါရ၊ ပရိယာယေန တိဋ္ဌတိ။ ။ဟူအပ်ပြီ။

ဒေသရပ်၌ကား 'သမ္ပဒိန္နိနံ၌ နိက္ခမနကာရဏံ၊ အာဝဇ္ဇနံ ပဝေသန ကာရဏံ၊ သမ္ပဒိန္နိနံ ဟိ နိရုဒ္ဓ သန္တိရဏာဒီနံ ဥပန္နတ္တာ အာဝဇ္ဇနေ

ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ ဘဝင်္ဂဝိတ္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော' ဟု ဝိပါက်မနောဓာတ်ကို နိက္ခမန၊ ကြိယာမနောဓာတ်ကို ပဓေဓန ဟူ၏။ ခဲရပ်။ ငိုကာ၊ အနု၊ ဒသရပ်၊ စုဒ္ဒသရပ်၊ တေတ္ထိံ သရပ်တို့ကို ကြည့်လေ။

ယသ္မာ ပနေတံ ဝိတ္တံ။ ပ။ န ဝုတ္တံကား အဋ္ဌကထာအလို၊ ငိုကာ၌ကား မဟာဝိပါက်ကိုကဲ့သို့ ဇနက သဒိသ မရှိရကား မဆိုသည်ဟူ၏။

ဈာနင်္ဂံ - ကို၊ (နဥဒ္ဒင်္ဂ၌စပ်) ပဉ္စဝိညာဏသောတေ - ၌၊ ပတိတွာ-ကျ၍၊ ဂတံ-၏၊ ဣတိ မနသိကတွာ-၍၊ နဥဒ္ဒင်္ဂ-မထုတ်သတည်း။

ဈာန်တရားတို့၏ ဒုဗ္ဗလ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၌ကဲ့သို့ မရေတွက်လောက်သည်၏အဖြစ်ကို ပဉ္စဝိညာဏသောတ၌ ကျသည်ဟု ယူ။

ဧကံ နွေဝိတ္တဝါရေ၌ ဧကံကား ပပဉ္စသုဒ္ဓနိ အမည်ရှိသော မန္တိမနိကာယအဋ္ဌကထာ၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယမည်သော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ အလိုသော် အနက်ရှိ၊ 'တကြိမ်လည်း ဖြစ်သင့်၏' ဟုလိုသည်။

သမ္မောဟဝိနောဒနိ မည်သော အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ၊ နာမဂ္ဂပပရိစ္ဆေဒမည်သော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မဏ္ဍသင်္ဂဟအမည်ရှိသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ၊ လက်သန်းငိုကာ၊ မဏိမဉ္ဇူအလိုသော် 'ဒွိရတ္တ တိရတ္တံ' ၌ ဒွိကဲ့သို့၊ 'ဥတ္တရိဆပဉ္စ' ၌ ပဉ္စကဲ့သို့ ဒေသနာနယ၊ အဋ္ဌကထာစရိယ၊ ပကတိဝစနာသိလိဋ္ဌမျှသာ၊ တကြိမ်ဖြစ်သည်ပင် မရှိဟုလိုသည်။ ပန္နိမဝစနံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဂဝက္ခန္ဓေ-နွားအပေါင်းသည်။

အဝိညတ္တိဇနကတောကား ကမ္မဒွါရမရှိကြောင်း၊ အဝိပါကဓမ္မတောကား ကမ္မပထမရှိကြောင်း၊ တထာ အပွဲဝတ္တိတောကား ပုညကြိယာဝတ္ထုမရှိကြောင်း ပြသည်။ (ယောဇနာအလို)

ငိုကာ၌ကား အဝိညတ္တိဇနကတောဖြင့် ကာယကမ္မဒွါရ ဝစီကမ္မဒွါရကိုဖြစ်သည်။ အဝိပါကဓမ္မဖြင့် မနောကမ္မဒွါရကိုလည်း ဖြစ်သည်။ တထာ အပွဲဝတ္တိတောဖြင့် ပုညကြိယာဝတ္ထုအပြားကို ဖြစ်သည်ဟူ၏။ ငိုကာအလိုသော် စာကိုယ်၌ ကမ္မပထသဒ္ဓါသည် မရှိသကဲ့သို့ထင်မိ၏။

ဗလဝပစ္စယေဟိစ ဥပ္ပန္နံ အသင်္ခါရိကံ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား မပြုမပြင်ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ထင်သော ကံ၊ ကမ္မဒိဓိတ်၊ ဂတိဒိဓိတ်တို့ကို အာရုံ

ပြန်ပွားရေး။

ပြုသော် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိကား အသင်္ခါရိက၊ ပြုပြင်ချေမှုကား သသင်္ခါရိက ဖြစ်၏ဟူလိုသော်၊ တဒါရုံကိုကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ကဲ့သို့မှတ်လေ။

တေန စိတ္တေန ထိမေတ္တာဗျာန်၏ ရှေးအတို၌ဖြစ်သော စိတ် သည်၊ ဒိန္နာယ-သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ဖြင့်၊ အသင်္ခါယျံ-အသင်္ခါ ယုကာလပတ်လုံး၊ (အလွန်ကိုသာဆိုသည်) အာယု-အသက် သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဟောတိ မရှိမူ ထည့်) ကာလဝသေန ပန- အသက်နည်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ များသောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ကံ၏ များသောကာလ၌ သော်လည်းဟူ) ပရိဏ မတိ-ဘောက်ပြန်၏၊ (ရင့်၏ သော်လည်းဟူ) ဝါ၊ အသင်္ခါယျံ- ပတ်လုံး၊ ဌိတာ-သော၊ (ထည့်) အာယု-သည်၊ ကာလဝသေန- အသက်၏ နည်းခြင်းကို ပြုတတ်သော ကံ များသောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဏမတိ-ဘောက်ပြန်၏။

အသက်နည်းခြင်းကို ပြုတတ်သော ကံနှင့်တကွဖြစ်သော သန္တာန် သည် ဖြစ်စေအပ်သော သုက္ကသောဏိတ အကြောင်း၊ ထို ကံလျှင် အကြောင်းရှိသော လ နေတို့၏ မညီညွတ်သော လည်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဥတု အာဟာရစသော မညီညွတ်သော အကြောင်း တည်းဟူသော ကာလဝန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဘောက်ပြန်သည်ကို ကာလ ဖြင့် ဘောက်ပြန်၏ ဟူပါသည်။

ပရိဏမတိ-ရင့်၏၊ ကြီး၏၊ ဘောက်ပြန်၏၊ (စိတ်ကြိုက်ပေး လေ) မဟဇ္ဈာသယာ-မြတ်သော ဆန္ဒရှိကုန်သည်၊ (အလိုရှိကုန် သည် သော်လည်း ဟူ) ဥပ္ပိလာဝိနော - လျှပ်ပေါ် ကုန်သည်၊ (အလွန်တပ်ကုန်သည် သော်လည်းဟူ) ဟိတုပစာရော-စီးပွား ကို ကျင့်ခြင်းသည်။

ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာယ-ဝိပါက်ကိုထုတ်သောစကား၌၊ (ဝိပါကု ဒ္ဓါရိက ကထာယဟု အချို့ စာရှိတတ်၏၊ မသင့်။)

ဇေက္ကဝ-ဤတခု သောစေတနာဖြင့် ကံကို အားထုတ်ရာ၌လျှင်၊ ဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂေါဝိ-ဒ္ဓါဒသကအပြားသည်လည်း၊ (တဆဲ နှစ်ပါး

အပြားသည်လည်းသော်၎င်းဟူ) ခဟာတိ-၏၊ မဂ္ဂကား ပကာရ
ဟော၊ ထေရဝါဒသုံးပါးကို အဘိဓမ္မာ ဥသင်္ဂြိုဟ်၌ တိဟေတုက
မုက္ကဋ္ဌစသော ပါဠိမ္မာနှင့် ဟပ်၍ကြံလေ၊ တခြားမမှတ်လင့်။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ - ဤဝိပါကကို ထုတ်ရှေ့၌၊ သာကေတပဉ္စ
နာမ-သာကေတပြဿနာမည်သည်ကို၊ ဣတ္ထိံ သု-ယူကုန်၏။

ဤသာကေတပဉ္စာကား ထေရဝါဒ သုံးပါးနှင့်ပင် ဆက်ဆံသည်၊
ပဌမထေရဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်သာဖြစ်သည်ကား ဟေတုကိတ္တနု။

ကံကြောင့်ဝိပါက၏ ဂုဏ်ဒေါသဒဖြစ်ကြောင်းကို ပြလိုရကား
'အပရမ္ဘိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ' စသည်တက်သော်၊ ဤဉာဏဒ ကိတ္တနုလည်း
ထေရဝါဒ သုံးပါးနှင့်ပင် ဆက်ဆံသည်။

ပဌမထေရဝါဒသို့ လိုက်၍ ဟေတုကိတ္တနုကိုပြလိုရကား 'အပရမ္ဘိ'
စသည်တက်သော်။

ဂဟ္တဝါသတော-အမိ-မ်းတိုက်မှ၊ ပဌပေတံ-တည်စေခြင်း
၎င်း၊ အနာဝဋ္ဌိတေယေဝ-မလည်းစေမိလျှင်။

ဧကံဝါ နွေဝါ စိတ္တာနိ၌ ဧကံဝါကား ပါဠိနယ၊ ဝစနာသိလိဋ္ဌ၊ အဋ္ဌ
ကထာစရိယပကတိမျှသာ၊ နွေဝါ၌ ူကား တယောကိုဆည်းယင်းသို့
အဋ္ဌကထာ၌ နွေသာ ရှိရကား အချို့သောဆရာတို့သည် ဝုဋ္ဌာကို
သုံးကြိမ်မချလိုဟူကုန်၏။ တံ ပန တေသံ အဘိနိဒိသမတ္တံ။

တတော-ထိုပဌမဝုဋ္ဌာမှ၊ အာသေဝနံ-အာသေဝနနှင့် တူ
သောအကြောင်းကို၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို၊ အထောက်အပံ့ကို၊
(စိတ်ကြိုက်ပေး)လဘိတွာ-၍။

အာသေဝနံ လဘိတွာတိစ အာသေဝနံဝိယ အာသေဝနန္တိ
န ကောစိ ဝိရောဓေ။ (အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ)

ဇော မဟုတ်ချေရကား 'ဇဝနဋ္ဌာနေ ဌတွာ'မိန့်သော်။

ဇောမျှမဟုတ်ပြီရကား အာသေဝနပစ္စည်းကား ပဂေဝဟူသော
ဤယုတ္တိကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ 'အာသေဝနပစ္စယေန မဂ္ဂေ နွေ၊
န မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ နွေ'ဟု ဝေဒနာတိတ်သင်္ချာဝါရ၌ မဟော
သော အာဂုံကိုထောက်၍လည်းကောင်း ယခင်ဆိုခဲ့သော အာသေဝန
သဒ္ဒါကို ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဟု ယုံမှားခဲ့ မှတ်။

ပြန်ပွားရေးမှု)

ပဉ္စဒ္ဓါရဋ္ဌိဝုဋ္ဌော နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်သကဲ့သို့ မနောဒ္ဓါရဋ္ဌိလည်း အာဝဇ္ဇန်း နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဖြစ်သင့်၏။ အကြောင်းကိုကား ဉာဏပိဘင်း အဋ္ဌကထာ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗသို့ ရောက်မှဆိုပေအံ့။

ကေဒါရေ - လယ်တို့ကို၊ ကက္ကဋမဂ္ဂါဒီဟိ - ဗုဒ္ဓန်ပေါက် စသည်တို့မှ (တို့ဖြင့်)

ဆ သတ္တဝါရေဋ္ဌိ ဆကား ဤတွင် ဝစနာသိလိဋ္ဌမျှသာ၊ တပါးသော အရာဋ္ဌိကား ရသင့်၏။ ပဋိသန္ဓေနှင့် သင်္ခါရ တူသည်ကား မူလအစင်၊ ဝေဒနာသာထူးသည်ကား အာဂန္တုက ဘဝင်၊ ဝေဒနာမထူးသည်ကား ဝိဋ္ဌိအစင်၊ ဝါ အာဂန္တုကဘဝင်နှင့် ဝိဋ္ဌိဘဝင် မထူး။

ဖလိတမ္ပ ရုက္ခမူလေ-သီးသော သရက်ပင်ရင်း၌၊ ဓန္တိ-တုက်တုက်၊ ဥပသိဗီတွာ-နမ်း၍၊ ကုလတ္ထ ဂန္တိဿ-ကုလားပဲ၏။ ဥတ္တရဂ္ဂဘာဝေါ-မြောက်သို့ အညွန့်ထားသော အဖြစ်သည်၊ ('ပဲကုလားချုံ ၏'လည်း ပေးကုန်၏)အချို့ကား ဥတ္တရဂ္ဂဘာဝေါ- အထက်သို့ အညွန့်ထားသော အဖြစ်သည်၊ ဟူကုန်၏။ ဥတ္တရနှင့် ဥဒ္ဓကိုတူ၏ မှတ်မှားသည်။

ဒက္ခိဏ ဝလ္လိယာ-တောင်နွယ်၏။ ဒက္ခိဏတော-တောင်ဘက်မှ၊ ရုက္ခ ပရိဟရဏံ-သစ်ပင်သို့ ရှေးရှုတက်ခြင်းသည်၊ (အချို့ကား 'လကျာနွယ်'ဟူကုန်၏)

ဒက္ခိဏဝလ္လိတိ ဧကော လတာဇာတိ(ဂဏ္ဍိ)

သူရိယာဝဋ္ဋ ပုပ္ဖါနံ-ဆူးလေပန်းတို့၏ (နေလိုက်ပန်းတို့၏ သော်လည်းဟူ) မာလုဝ လတာယ-မာလောနွယ်၏။

မာလုဝနာမ လတာယ၊(ယောဇနာ) အချို့ကား 'ပြိန်းနွယ်'ဟူကုန်၏။ မာလော ဟူသည် တပါးသော သစ်ပင်တို့ကို သေစေတတ်သော နွယ်ထူးပင် ဖြစ်ရကား မသင့်၊ အချို့ကား "သစ်ပင်သို့ တက်သမျှ နွယ်သည် မာလော မည်ကော့သည်"ဟူကုန်၏။ မသင့်။

မလတိ ဝါရေတိတိ မာလုဝါ၊ အလ မလတိလာ ဣဝေါ ဟူသော မောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့် ဣဝပစ္စည်းသက်၊ မတ္တက ဆိဒ္ဓ သတ္တာဝေါ-ထိပ်၌ပေါက်သော သဘောသည်၊ ပလ္လဝ-အညွန့်၊ သရိက္ခက-တူသည်။

ဒွါရဂါမော-ဒွါရရွာသည်၊ (တံခါးအနီး၌ တည်ရကား ထို
ရွာကို ဒွါရဂါမ ဟူပါသည်)တိဏကရဋ္ဌံ-မြက်စီးသည်၊(ငါတို့
ကျေးဇူးရှင်ကား 'မြက်ကရွတ်ခွေ' ဟူ၏) ကေနုစိ-ဖြင့်၊ နိရုဒ္ဓ
ဘာဝံ - ငြိသော အဖြစ်ကို၊ ကာလကဏ္ဍိသလာကံ - သူယုတ်
စာရေးတံကို('ဥပါသိကာယ ဝေ'ဟု 'ဝေ'ကို ဤမျှယှဉ်)

ကာကာတိ သဒ္ဓံ ကရောတိတိ ကာကော။

ပလာလဝေဏိံ-ကောက်ရိုးခွေကို၊ ကုက္ကုရော-ခွေးသည်။

ကုက္ကုတိ သသာဒယော ခါဒတိတိ ကုက္ကုရော။

ဥပ္ပဏ္ဍန္တိ - ပြက်ရယ်မှု ပြုကုန်၏၊ ဂေါဓာယ-ဖွတ်သည်၊
ဗိလပဝိဋ္ဌာယ-တွင်းသို့ ဝင်လတ်သော်၊ သာခါ ဘင်္ဂမုဋ္ဌိယာ-
သစ်ရွက်ဆုပ်ဖြင့်။

အန္တလိက္ခေ-၌၊ ဌိတောပိ-သော်လည်း(ထည့်) ပါပကမ္မာ-
မှ၊ နမုစ္စယျ-ရာ။ပ။ပဝိသ-၍၊ ဌိတောပိ-သော်လည်း၊ နမုစ္စယျ-
ရာ၊ ယတ္ထ ယသ္မိံ ဇဂတိပဒေသေ - အကြင် လောကအရပ်၌၊
ဌိတော-လျက်၊ ပါပကမ္မာ-မှ၊ နရော-သည်၊ (ထည့်) မုစ္စယျ-
ရာ၏၊ သော ဇဂတိပဒေသေ-ထိုလောကအရပ်သည်၊ နဝိဇ္ဇ
တေ-မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ...လောက၌ အလွန်အားဖြင့် ဘေးရန်ကင်းရာ ဟု
ထင်သော ကောင်းကင် သမုဒြာ တောင်ခေါင်း၌ စင်လျက်လည်း
မကောင်းကျိုးမှ မလွတ်ရကား ယင်းမှတစ်ပါး လောက၌ လွတ်ရာမရှိ
ပြီ၊ နိဗ္ဗာန်သာ လွတ်ရာဖြစ်တော့သည် ဟုလိုသည်။

အာယုသင်္ခါရသ-ကို၊ ဩသဇ္ဇနေစ - လွှတ်ခြင်း၌လည်း
ကောင်း။

အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်၏ဟူသည်ကား မည်သည့်နေ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုအံ့ဟု ပိုင်းခြားသည်ကို ယူ၊ အုတ်ခဲစသည်ကို လက်ဖြင့် လွှတ်လိုက်
သကဲ့သို့ လွှတ်သည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် အဋ္ဌကထာ၌-

န ဘဂဝါ ဟတ္ထေနဝိယ အာယုသင်္ခါရံ ဩသဇ္ဇိ၊ တေမာသ
မတ္တမေဝ ပန သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ပရံ နသမာ
ပဇ္ဇိသာသီတိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တံ သန္ဓာယဝတ္တံ၊ ဟူအပ်ပြီ။

ဤနိယာမကထာကား ကတ္တာ, ကာရေတာမှကင်းသည်ကိုပြသည်။

တဆဲ နှစ်ပါးသောစိတ်တို့၏ တခုသောန္ဒါရ၌ အသီးအသီးမိမိတို့၏ ကိစ္စတို့ကို ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို ကြံညှစ်ဥပမာဖြင့် ပြလိုရကား 'ဣမသ္မိံ ဌာနေ' စသည်တက်သော်။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ - ဤသောဋ္ဌသဝိပါကစကားအရာ၌၊ (စွဲ) ဥစ္ဆါဝါဏ်-ကြံခင်းကို၊ နာဠိယန္တိ - ကြံညှစ်ယန္တရားကို၊ ဝေတနေန-ရိက္ခာဖြင့်၊ ဖါဏိတပါကေနေဝ-တင်လဲ၏ ကျက်ခြင်းဖြင့်လျှင်၊ ဥစ္ဆါရသေ-ကြံရည်သည်၊ ပက္ကေ-ကျက်ပြီးသော်၊ (တင်လဲဖြစ်ပြီးသော် ဟူလို) ဂုဠုဗန္ဓကေန-တင်လဲ၏ ခဲခြင်းဖြင့်၊ ဗန္ဓ-ခဲပြီးသော်၊ (ထန်းလျက်ဖြစ်ပြီးသော် ဟူလို)

တိဟိတ်ကံကြောင့် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်ကြောင်းကိုဆိုပြီ၊ တိဟိတ်ကံကြောင့် ဒုဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်ကြောင်းကို မဆိုပြီးလော စုဒ္ဓိရှိရကား ယာ ပန တေန မှသည် ဂတာတိုင်အောင်သောပါဌ်ကို မိန့်သော်။

တေန တိဟေတုကမ္မေန-ဖြင့်၊ ယာ ပန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာ-ထိုပဋိသန္ဓေသည်၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝ-ဖုံးလွှမ်းသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဂတာ-ဖြစ်၏။

ဒုဟိတ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနှင့် တူပြီးရကား မဆိုပြီ ဟူလိုသည်။

ဒုဟိတ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဒုဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ယင်းတွင်မဆိုသော် တူ၏ဟု ဆိုကောင်းအံ့လော စုဒ္ဓိရှိရကား 'ဣဒါနိ ဒုဟေတုကကမ္မေန' စသည် တက်သော်၊ (နေယျတ္ထကို စွဲ)။ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိကထာကို ပြလိုရကား 'ဣဒါနိ အဟေတုကပဋိသန္ဓိ' စသည်တက်။

ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေကို၊ ကမ္မသဒိသာတိ-ကံနှင့်တူ၏ ဟူ၍၊ နဝတ္တဗ္ဗာ - မဆိုအပ်။ ။ဣဒံ အဟေတုကမ္မ-ကံကို၊ မနံသာလောကေန-လူ့ပြည်ဖြင့်၊ ဂဟိတံ-၏။

အပါယ်၌ အသို့နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား 'စတုဿ' စသည်တက်သော်။ ပဝတ္ထေ လတ္တတိ၊ 'ပဝတ္ထိ၌ သာ ရသည်' ဟူလို၊ စန္ဒနာနေ ကား အနဝတတ်၏အနီး၌ စန္ဒကူးတည်း၊ နိဗ္ဗိတစန္ဒကူးယူသော်လည်း သင့်ရာသည်ပင်၊ 'ကုသလဇဝနဝသေနကထာမဂ္ဂေါ၊ နတဒါရမ္မဏဝသေန'

လှန်လို၏၊ တဒါရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြလိုရကား ‘ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ’ စသည် တက်သော်။ ကုသိုလ်စောနောင် ကုသလာဝိပါကံ တဒါရုံ ဝေဒနာဘူ ကြသည်ဟု ပြလိုရကား ‘ယံ ပန ဇဝနေန။ပ။ဝေဒိတဗ္ဗံ’ မိန့်သော်။

အကုသိုလ်၌ သဒိသဝိပါကံမရှိရကား မရ၊ ‘သသင်္ခါရ အသင်္ခါရ နိယမကိုရည်၍ ယခင်စကားကိုဆိုမှုကား အကုသိုလ်၌ပင် ရသင့်၏’ ဟု ငိုကာ၌ဆို၏။

တဒါရုံကို ဇောမှတ်သော ဟူပြီ၊ဇောကိုအဘယ်မှတ်သနည်း ပုစ္ဆာ ထုတ်လိုရကား ‘ဣဒံ ပန ဇဝနံ’ စသည်တက်သော်။အယံ ပန၌ အယံ၏ အရကို ‘ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ပန’ ကစ၍ယူ။

အသာ-ထိုမနာဝိညာဏဓာတ်အား၊အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ-သည်၊ နုတ္ထိ-မရှိ၊နိဇ္ဈတ္တာစ-အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။

အာဝဇ္ဇန်းကား ထင်သောအာရုံသို့ ညွတ်သည်၊ဘာဝင်ကား ပဋိသန္ဓေ ၏ အာရုံသို့ ညွတ်သည်၊ ညွတ်သောကြောင့် ကင်းသည်၊ ကင်းသော ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူလို။

ဝိဇ္ဇာတ္တာစ-လေ့လာပြီး ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ (အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ဘူးလှလေပြီ၊ဖြစ်၍ မရှိသည်၊ကင်း၍ ဖြစ်စွမ်းနိုင်သည် ဟူလို)

ဝါ,ဝိဇ္ဇာတ္တာစ-ပုဂ္ဂိုလ်သည် လေ့ကျက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ (ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ အာရုံကို ထင်လှလေပြီးရ ကား ကင်း၍ဖြစ်သည် ဟူလို)သမုဒါစရတ္တာစ-အာရုံ၌ များစွာ ဖြစ်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊(အာဝဇ္ဇန်းကား ထင်သော အာရုံ၌,ဘာဝင်ကား ပဋိသန္ဓေအာရုံ၌ ဖြစ်ဘူးလှလေပြီးရကား ကင်းသည် ဟူလို)

သုတ္တန္တ - ပင့်ကူချည်လည်းကောင်း၊ ဂါမိလ္လောစ - ရွာသူ သားငယ်လည်းကောင်း၊ ဂေါဠိယကေန - ကြံညှစ် ဥပမာနှင့် တကွ၊ အမ္မောစ-သရက် ဥပမာလည်းကောင်း၊ ဇစ္စန္ဓောစ- သူကန်းလည်းကောင်း၊ ဝိဋ္ဌသဒ္ဓိစ-ငဆွံ့ လည်းကောင်း၊(တချက် ထည်းသော်လည်းပေး)

ဝိသယတ္တိဟောစ-အာရုံကိုယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပနိဿ
ယ မတ္တသောစ - စက္ခု စသော မှီရာ၊ ဒဿန စသော အနက်
လည်းကောင်း၊ (ရှေးကို လည်လေ)

ပါဏကေနဝါ-ပိုး၊ ပဋကော်နဝါ-နို့၊ ယူသ-ခြင်ဆီ၊ အန္တရ
ဝိထိယံ-ခရီးလယ်၌၊ ပံသုကီဠ-မြေမှန်ကစားခြင်းကို၊ (သဲမြေ
စသည်တို့ကို စု၍၊ ဝါးခြမ်းငယ်တို့ကို ထိုး၍ထိုး၍ လက်ဖြင့်
အုပ်ချည်ဖွင့်ချည်ကစားသည်ကိုယူ) ဇေတံ ပဒိုဟတံ-ဤထိလတ်
သည်ကား၊ ကိံ နူခေါ-နည်း၊ ပဏ္ဍရံ-ဖြူဖြူ၊ ပုထုလံ-လုံးလုံး၊
ကမ္မေ-လက်ကောက် လက်ချည် စသောအမှု၌။ ပရိက္ခိဗံတွာ-
ဘက်၍။ ။ နိရုဒ္ဓံဝိ-ချုပ်သောစက္ခုပသာဒသည်လည်း။

အသက္ကောန္တိဝိဟု ဗံဖြင့် ဆည်း။ ။ သုက္ခဇိဝါနံ၌ သုကို မြင်လျှင်
နွေးဘော်ရောက်သည်။ ။ ဤတွင်ရွှေ့ ပဌမထေရဝါဒ။

ဒုတိယထေရဝါဒ၌ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဇောကို ဆိုရာဝယ် အကု
သလတော စတုနံကား မောဟမူနွေးကို ချသည်၊ အကြောင်းကား
ဣဋ္ဌာရုံ၌ မောဟမူနွေးနောင် တဒါရုံကျသော် အဟိတ်ကုသလဝိပါက်
တဒါရုံသာဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသည့် တဒါရုံကိုလည်း သန္တိရုဏအဖြစ်ဖြင့်
ယူအပ်ပြီ၊ အဟိတ်တဒါရုံ၌လည်း ဝိဏ္ဏဇဝနကို မထိုက်၊ ထို့ကြောင့်
ချသည်။

ဝိဏ္ဏဇဝနံ-အပေါင်းဇောသည်၊ ဇဝတိ-၏။

ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာဇောတို့ကိုပေါင်း၍ဆိုသည်ကို အပေါင်း
ဇော စော၏ ဟူပါသည်၊ ဝါ-တဒါရုံ တခုခု၌ ပေါင်း၍ ပြသည်ကို
အပေါင်းဇော စော၏ ဟူပါသည်။

ပစ္စယဘေဒတော-အကြောင်း အထူးအားဖြင့်၊ အကုသလ
ဇဝနာဝသာနေ-၌၊ အဟေတုက ဝိပါကမေဝ-သာလျှင် ဖြစ်
သော၊ ယံ ပန တဒါရုဗ္ဗဏံ-ကို၊ ဒဿိတံ-၏၊ တံ တဒါရုဗ္ဗဏံ-
ကို၊ ဣတရေသု-ဒုတိယထေရဝါဒ၊ တတိယထေရဝါဒတို့၌၊
နဒဿိတမေဝ-လျှင်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုပဌမ
ထေရဝါဒ၌၊ ဂုတ္တံ-သော၊ တံ အဟေတုကတဒါရုဗ္ဗဏံ-ကို
၎င်း၊ တေသု-ထိုဒုတိယထေရဝါဒ၊ တတိယထေရဝါဒတို့၌၊
ဂုတ္တံ-သော၊ သဟေတုက ဝိပါကဉ္စ-သဟိတ် ဝိပါက် တဒါရုံ

(ပိဋကတ်စောင်)

ကိုရင်း၊(သာမန်သော်လည်း ပေး)ဣဒံ သဗ္ဗံ-ကို၊ဧတ္တာဝိ-ဤပဌမ
 ထေရဝါဒဋ္ဌလည်း။ ။လက္ခတေဝ-လျှင်တည်း။ ။ဒုတိယထေရ
 ဝါဒေ ပန-ဋ္ဌကား၊ကုသလတော-ကုသိုလ်အကြောင်းအားဖြင့်၊
 (ဤပါဌ၌ ကုသလဖြင့် ပစ္စယကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်သည် ဟူ၏)
 ဧတ္ထ-ဤဒုတိယထေရဝါဒဋ္ဌ၊တိဟေတုကဇနာဝသာန-
 ဋ္ဌ၊တိဟေတုကံ-သော၊တဒါရမ္မဏံ-သည်၊ယုတ္တံ-၏။ပ။အဟေ
 တုကဇနာဝသာန-ဋ္ဌ၊ အဟေတုကံ-သော၊ တဒါရမ္မဏံ-
 သည်၊ယုတ္တံ-၏။

ဤအဟေတုကဇနာဝသာနတွင် အဟေတုကသဒ္ဓါဖြင့် အကု
 သိုလ်နှင့် အဟိတ်ကို ယူလို၏။

ပန တထာဝိ-ထိုသို့ သင့်ငြားသော်လည်း၊ ဘာဇေတွာ-၍၊
 အာစရိယေန-သည်၊န ဝုတ္တံ-မဆိုလေ၊(မဆိုသော်လည်း အသင့်
 ကိုယူရမည် ဟုလိုသည်) ဣတရံဝိ-ဒုဟိတ် တဒါရုံကိုလည်း၊
 လက္ခတေဝ-ရအပ်သည်သာတည်း။

တသ္မိံ တသ္မိံ ထေရဝါဒေ ယေနာဓိပ္ပါယေန သင်္ခါရာ
 သင်္ခါရ ဝိဇာနာဒိ ဝုတ္တံ၊တံ တေနော အဓိပ္ပါယေန ဝုတ္တံ၊ဂဟေ
 တဗ္ဗံ နအဓိပ္ပါယန္တရံ၊အဓိပ္ပါယန္တရေန အာဇ္ဇောဇ္ဇေတဗ္ဗံ။

ဤယုတ္တဂဟဏ၌တုံသော်လည်း တဒါရုံဖြစ်သင့်သည်ချည်းမဟုတ်
 ကုန်ရကား သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂံ စသည်တက်သော်။ ။ကာမာ
 ဝစရကုသလဝိပါကကထာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

အန္တရာယေနကား ဈာန်မှ မလျှောသည်ကို ရည်သည်၊ လျှောမှု
 အဟောသိကံ။ ။ရူပါ။ပ။ကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝလဉ္ဇေန ဖလသမာပတ္တိယာ-ဝင်စားသောဖလသမာပတ်၌၊
 နောလက္ခန္ဓိ-မရအပ်ကုန်။

အထသ၌ အထ တဒါ အထ ပုဂ္ဂလသ ပြင်။

တေသံ ဖလာနံ-တို့၏၊သင်္ခါရာရမ္မဏာနိ-သင်္ခါရလျှင် အာရုံ
 ရှိကုန်သော၊ တာနေဝ အနိစ္စာနုပဿနာဒိ ဉာဏာနိ-တို့သည်၊
 အနုလောမ ဉာဏာနိနာမ - မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ - ကုန်၏၊
 (အနုလောမဉာဏာနိနာမ သာ လိုသည်ကို ဂေါတြာဉာဏာ
 နိနာမ ရှိတတ်၏)

ယောစာယံ ယောစ အယံ နယော-ကို၊ သုညတမဂ္ဂေ-ဌိ၊
ဝုတ္တော-ဇ္ဇိ၊ အပ္ပဏိဟိတ မဂ္ဂေပိ - ဌိလည်း၊ ဒေသဝနယော
ဒေသော ဒေ နယော-ဇ္ဇိ။

ဒေသဝနယောကို ချဲ့လိုရကား အယံဟိ စသည်တက်သော်။ ဝလဉ္စန
သမာပတ်၌ ဝုတ္တိတိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် သုံးပါးရပြန်ရကား ‘တိ
ဂုဏာနိ ဝိပါကဗိတ္တာနိ’ မိန့်သော်။

အပဏ္ဏကံ-မချွတ်၊ အဝိရုဒ္ဓံ-မယွင်း၊ (ပရိယာယ်)
လောကုတ္တရဝိပါကကထာ အကုသလဝိပါကကထာ ပါကဋာ။

ကရဏမတ္တံ-ပြုကာမျှသာတည်း၊ (ဖလံဒေတုံ နသမတ္တော
လှန်လို၏) ဝါတပုပ္ဖဝိယ-လေကြောင့် ပျက်သော ပန်းကဲ့သို့၊
(အပွင့်ပျက်သောပန်းကဲ့သို့သော်လည်း သာမန်ပေး)

အမြစ်မပြတ်သော်လည်း မအောင်ခြင်းကြောင့် မသီးသောပွင့်ပျက်
ပန်းနှင့် ဘာမူလ မပြတ်သော်လည်း အကျိုးကို မပေးစွမ်းနိုင်သော
အာဝဇ္ဇန်းခွေး၊ အမြစ်မပြတ်သော် စင်စစ် သီးရာသော ပန်းနှင့် ဘာ
မပြတ်သော် စင်စစ်အကျိုးကို ပေးရာသော ကြိယာဇောသည် တူ၏
ဟူလို။

လုဒ္ဓလုဒ္ဓေသု - အလွန် တပ်သော သူတို့သည်၊ လောလုပ္ပ
တဏှာ-လျှပ်ပေါ်သောတဏှာကို၊ (အလွန် တပ်ခြင်းကိုသော်
လည်းဟူ)

လောပလုပ္ပ တဏှာ ဟူလိုလျက် ဝစနာသိလိဋ္ဌ ဖြစ်စေခြင်းငှါ
‘ပ’တချက်ချေသည်၊ ပရိပုဏ္ဏန ဗလဋ္ဌေနတံ နွယံ ဗလံ နာမ နဟောတိ
ဌိ အဓိပ္ပါယ်ကား အဟိတ်၌ မူလကင်းခြင်းကြောင့် သုပတိဋ္ဌိတသတ္တိ
ကင်းရကား ပရိပုဏ္ဏဗလမဖြစ်၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥဒ္ဓေသန္တိ မဟော
ဟူလိုသည်။

ဇေတံ ဗိတ္တံ-သည်၊ မဟာဂဇံနာမ-ဆင်ပြောင်ကြီးမည်၏။

အာရုံတည်းဟူသောနေရာကျယ်ရကား ဆင်ပြောင်ကြီးဟု သဒိသ
အားဖြင့် ဆိုပါသည်၊ ယင်းသို့ နှလုံးမသွင်းမိသောသူတို့သည် “မဟာ
ရာဇံ မေတံ” ဟု ဆန္ဒသို့လိုက်၍ ရေးကုန်ဘိ၏။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသော ပဌမကျော် သူမြတ်သည် ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဘွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မ သင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၏ ဗိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား အကြွင်းမဲ့ ပြီးပြီ။

ပဉ္စဝိသတိ ရူပါနိတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တာနိ ဒဿာယတနာနိ၊ ပဉ္စ ဒသစ သုခုမရူပါနိ ဥပစယော သန္တတိယောဝါ ဧကန္တိကတွာ ဟဒယဝတ္ထုစ၊(ဇိကာ) ဤဇိကာကိုမှီသဖြင့် ပဉ္စဝိသတိသရုပ် ကို နှစ်နည်းသိလေ။

ဆန္ဒဝုတိတိ စက္ခာဒိဒသကာ သတ္တ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒယော တယော အဋ္ဌကာ၊ဥတုဗိတ္တုစာ နေသဒ္ဓါစ၊ (ဇိကာ) ဤဇိကာကို မှီသဖြင့် ဆန္ဒဝုတိသရုပ်ကိုသိလေ၊ မြန်မာလိုကို အလိုရှိမှု-

စက္ခုအစ၊ဒသက၊သတ္တတည်၍ထား။
ဥတု ဗိတ္တု၊ အာဟာရ၊ ဇေဋ္ဌ သုံးခုပြား။
ဥတု ဗိတ္တု၊ နေ သဒ္ဓါ၊ ပုနထည့်တုံငြား။

ဤကို မှတ်လေ။

အဗျာကတာတိ ပဒံ နိဋ္ဌိတံ။

မဟန္တ ပါတုဘာဝတော - ကြီးသည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ မဟာဘူတသာမညတော - မျက်လှည့်သည်နှင့် တူခြင်း ကြောင့် ၎င်း၊ မဟာ ပရိဟာရတော - များစွာသော အကြောင်းတို့သည် ဆောင်အပ်သောကြောင့်၎င်း၊ မဟာဝိကာ ရတော - ကြီးစွာသော ဘောက်ပြန်ခြင်း ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ မဟန္တဘူတတ္တာစ-ကြီးသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။

ယင်းတွင် ပဌမနယကား ပစ္ဆိမပဒ၌ အာဒိလောပ၊ တတိယ နယ စတုတ္ထနယကား ပုရိမပဒ၌ ဥတ္တရလောပ၊ ဤ၌ နည်းပြုမျှသာ ဆိုလိုက် သည်၊ ဤမျှသာ ဆရာတို့ ကြံသည်မဟုတ်၊ ဧကဋ္ဌိ၌ ဟိကား ဝိတ္ထာရ ဇောတက။

ဧကံ စက္ကဝါဠိ-သုညံ။ပ။ဒ္ဓါဒသသတသဟဿာနိစ-တသန်း
နှစ်သိန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပညာသဉ္စယောဇနာနိ-ယူဇနာ
ငါးဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ယင်းတွင် ဧကံကား ပကတိကတ္တား၊ ဒ္ဓါဒသသတသဟဿာနိစ
သည်ကား ဝိကတိကတ္တား၊ ပကတိ ဝိကတိ ကတ္တား နှစ်ပါးတို့တွင်
ကြိယာသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ပကတိကို ယူ၏။ အပ္ပကအားဖြင့်
ဝိကတိကိုယူ၏။ ဤ၌ကား ဝိကတိသင်္ချာကိုယူသတည်း၊ ထို့ကြောင့်.....

ပကတိ ဝိကတိစာပိ၊ ယတြ ဝတ္ထံ နွယံပိစ၊
ဝါစကော ပကတိ သင်္ချံ၊ ဂဏှာတိဿာ ပဝံနတော။

အယံ ပန ဂါထာ ယေဘုယျေန ဝါစကဿ ပကတိသင်္ချံ ဂဟဏံ
ဝတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗျာ-ဟု မဏိမဉ္ဇူ၌ မိန့်အပ်ပြီ။ ငိုကာ၌လည်း အထက်
ဂါထာဝယ် ဟောန္တိ ကြိယာနှင့် မိန့်အပ်ပြီ။

သဗ္ဗိ-သော၊ စက္ကဝါဠိ-သုညံ၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပရိမဏ္ဍလသဏ္ဍာ
နံ-ဝန်းသော သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဝါ-စက်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ (န ကုက္ကု
ဇုဏ္ဍ သဏ္ဍာနံ-ဟု လှန်) ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ သဗ္ဗန္တိ သကလံ
စက္ကဝါဠိဟူ၍၎င်း၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပရိမဏ္ဍလ သဏ္ဍာနံ ဟူ၍၎င်း၊
ဧတ္ထစ ဝန္တံ ပရိမဏ္ဍလံတိ ဝတ္ထံဟူ၍၎င်း မိန့်အပ်ပြီ။

အနု၌လည်း 'ကိဉ္စာပိ အညတ္ထ ကုက္ကုဇုဏ္ဍသဏ္ဍာနေ ပရိ
မဏ္ဍလ သဒ္ဓေါ ဒိဿတိ၊ စက္က သဏ္ဍာနတ္တာ ပန ဝန္တသဏ္ဍာနေ
စက္ကဝါဠေ ဝတ္ထမာနော ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓေါ ဝန္တပရိယာယော သိ
ယာ၊ အနေကတ္တာဟိ သဒ္ဓါတိ အဓိပ္ပာယေနာဟ ပရိမဏ္ဍလံတိ'
ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ မရသာရတ္ထ ဒိပနိ၌လည်း 'ဝန္တံ ပရိမဏ္ဍလံတိ
ဝန္တံ၊ န ကုက္ကုဇုဏ္ဍသဏ္ဍာနံ' ယောဇနာ၌လည်း 'သဗ္ဗစက္ကဝန္တံ
ပရိမဏ္ဍလ သဏ္ဍာနံ' ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ပရိက္ခေပတော - အားဖြင့်၊ ဆတ္တိံသ သတသဟဿာနိ-
တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဗျုဗ္ဗာနိ သတာနိစ-တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ဤကား ငိုကာ၊ ယောဇနာ စသည်နှင့် အညီတည်း၊ ရှေ့ဥမင်ဆရာ
တော်၏ ပါရာဇိကဏ်နိဿယ၌ "သဗ္ဗိ-သော၊ ပရိမဏ္ဍလံ - သည်၊

ဆတ္တိံ သ သတ သဟဿာနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း။ပ။ သတာနိစ-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ ပမာဏံ -သည်၊ ဟောတိ-၏” ဟုသမ္ပန္န
 တော်မူသည်ကား မူလဒိကာစသည်နှင့်မညီ၊ သတိတော် လျော့သည်
 ဖြစ်ရာ၏၊ ဒိကာနှင့်တပဲမညီစေ၊ မသင့်သည်မူ၍လော ဟူငြားအံ့၊ ‘သဗ္ဗိ-
 သော၊ ပရိမဏ္ဍလံ-သည်’ ဟူရာ၌ အပဋ္ဌာနသည် ပဋ္ဌာနဖြစ်ခဲ့၊ ဝိကတိ
 သည် ပကတိဖြစ်ခဲ့၊ ပရိက္ခေပတော ပရိမဏ္ဍလံဟူသောနှစ်ပုဒ်ကိုသော်
 လည်း “ဋ္ဌိတ ပဒေနေဝ ဋ္ဌတွာ” ဟူသောပါဌ၌ ပါဒဝါစကကြံသော
 အချို့သောသူတို့၏ ဝါဒ၌ ‘ရပ်သော ခြေဖြင့် ရပ်၍’ ဟူသော အတ္ထ
 သည် ရောက်သကဲ့သို့ရှိခဲ့၊ ဧတ္တကံ ပမာဏံ ဟောတိ ထည့်၍ သမ္ပန္န
 ရာ၌ ယခင်ဂါထာကိုထောက်၍ ထည့်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ယခင်ဂါထာ
 သည်လည်း ယေဘုယျဖြစ်ခဲ့၊ ဒိကာ၌လည်း ဟောန္တိ ကြိယာနှင့် ဆိုခဲ့၊
 ထို့ကြောင့် သတိတော်လျော့သည် ဖြစ်ရာ၏ ဟူပေသည်။

စစတိ ဘမတိ တေနာတိ စက္ကံ, (ရထားလှည်းတီးရစေ)
 စက္ကံ ဝိယ ဝါဠတိ ပဝတ္တတိတိ စက္ကဝါဠံ, (ဆရာတို့ကား
 စက္ကဓာတ် ဟူကုန်၏)

တတ္ထ တသ္မိံ စက္ကဝါဠေ - ၌၊ အယံ ဝသုန္ဓရာ-ကို၊ ဒုဝေ
 သတ သဟဿာနိစ-တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိနဟုတာနိစ-
 လေးသောင်းတို့ လည်းကောင်း၊ ဗဟလတ္တေန-အထုအားဖြင့်၊
 ဧတ္တကံ ပမာဏံ-ဟူ၍၊ သင်္ခါတာ ကထိတာ-ဆိုအပ်၏။

ဧတ္တကံကား သင်္ခါတာ၌ ကြိယာ ဝိသေသန၊ သင်္ခါတာလည်း
 ကထနဟော၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ ‘ဧတ္တကံတိ ပဒံ သင်္ခါတာတိ
 ပဒေ ကြိယာဝိသေသနံ၊ ဗဟလတ္တေန ဗဟလဘာဝေန သင်္ခါတာ
 ကထိတာ’ ဟူအပ်ပြီ၊ သာရဏ္ဍဒီပနီ၌လည်း ‘သင်္ခါတာ ကထိတာ’ ဟူ
 အပ်ပြီ၊ ရှေ့ဥမင်ဆရာတော်ကား ဧတ္တကေန ဗဟလတ္တေန အယံဝသုန္ဓ
 ရာ-ကို၊ သင်္ခါတာ-ရေတွက်အပ်၏’ ဟု ပေးတော်မူ၏၊ ‘ဤမြေ နှစ်သိန်း
 လေးသောင်း’ ဟူရာ၌ ပေါ် စကို ရည်သည်၊ ကကုသန်နှင့်ကောဏာဂုံ၊
 ကောဏာဂုံနှင့် ကဿပဘုရားတို့၏ အကြား၌ တယူဇနာစီ၊ ကဿပ
 ဘုရားနှင့် ငါတို့ဘုရားလက်ထက် တယူဇနာခွဲ တက်ရကား နှစ်သိန်း
 လေးသောင်းကျော်ပြီ၊ ယင်းသို့လျက် ‘ဦးနံဝါ အဓိကံဝါ ဂဏနူပဂံ

န ဟောတိ'ဟူရကား အလွန်ကိုမယူမူ၍ နှစ်သိန်းလေးသောင်း နှင်နှင်
သာ မိန့်လေသည်။ မြေတက် အပိုင်းအခြားကို သိလိုမူတား သာရတ္ထ
သင်္ဂဟကိုကြည့်။

တဿာယေဝ ပထဝိယာ-ကို၊ သန္ဓာရကံ-ခံတတ်သော၊
(ဇလံဋ္ဌိစပ်) ဗဟလတ္တေန-အားဖြင့်၊ ဧတ္ထကံ ပမာဏံ-သည်၊
ဟုတွာ-၍၊ ဝါတေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ-၏၊ (သမ္ပန္န) ဇော-ဤသည်
ကား၊ လောကဿ-စကြဝဠာတိုက်၏၊ (လောကဓာတ်၏သော်
လည်းဟူ) သဏ္ဍိတိ-တည်ခြင်းတည်း၊ (ထက်ဝန်းကျင်မှ တည်
ခြင်းသော်လည်းဟူ) သံကား သဗ္ဗသော ဟူသောအနက်ကို
ဟောသည်။ သဗ္ဗသောလည်း သမန္တတော ဟူသောအနက်ကို
ဟောသည်။

ဧဝံ-သို့၊ သဏ္ဍိတေ-သော၊ ဧတ္ထ စက္ကဝါဠေ-၌၊ သိနေရု
ပဗ္ဗတုတ္တမော-သည်။

သိနာတိ သောစေတိ ဒေဝေတိ သိနေရု။

တတော-ထိုမြင့်မိုရ်မှ၊ ဥပဗျုဗျေန-သော၊ ပမာဏေန-ဖြင့်၊
ယထာက္ကမံ-စွာ၊ အဇ္ဇောဂါဠုဂ္ဂတာ-နစ်ကုန်၊ ပေါ်ကုန်သော၊
ဒိဗ္ဗာ-နတ်တို့၏နေရာဖြစ်ကုန်သော၊ (အချို့ကား နတ်၌ဖြစ်ကုန်
သော ဟူကုန်၏၊ နိဝါသ တဒ္ဓိတ်သာ လိုသည်)

ရတနုပိတ္တိတာ - ကုန်သော၊ (မဟာသေလာဋ္ဌိစပ်) ယုဂန္ဓ
ရောစ-လည်းကောင်း။ ပ။ ပြိဟာ-ကျယ်သော၊ အဿ ကဏ္ဍော
ဂိရိစ-လည်းကောင်း၊ ဧတေ သတ္တ မဟာသေလာ-တို့သည်၊
သိနေရုဿ - ၏၊ သမန္တတော-မှ၊ ဋ္ဌိတာ-တည်ကုန်၏၊ (ထည့်)
မဟာရာဇာနံ-တို့၏၊ အာဝါသာ-တို့တည်း၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိ
တာ-နတ်, ဘိလူးတို့သည် မှီဝဲအပ်ကုန်၏၊ (ဆရာ)

ပုဒ်နေအလိုသော် “ယုဂန္ဓရော ဂိရိ-လည်း။ ပ။ အဿကဏ္ဍောဂိရိ-
လည်း၊ ပြိဟာ-ကျယ်ကုန်သော၊ ဧတေ သတ္တ မဟာသေလာ-တို့သည်”
ဟု သမ္ပန္နလိုသကဲ့သို့ရှိ၏။ ဆရာတို့ကား မသမ္ပန္န။

သမုဗ္ဗေမ မဂ္ဂဝသေန စန္ဒသူရိယ သင်္ဂါတံ ယုဂံ ဓာရေ
တိတိ ယုဂန္ဓရော။

ဤသံ မဟိဿရံ ဓာရေတိ တဿ နိဝါသနဋ္ဌာနတ္ထာတိ ဤသဓရော။

ကေ မယူရာ ရဝန္တိ ဧက္ကာတိ ကရပိရော၊(ရကို ကပြ)ကရ ပိက သကုဏာဝါ ဗဟဝေါ ဧတ္ထ သန္တိတိ ကရပိကော။

သုဒဿနာ ဩသမိ ဝိသေသာ ဗဟုကာ ဧတ္ထ သန္တိတိ သု ဒဿနော၊ သုခေန ပဿိတဗ္ဗောတိဝါ သုဒဿနော၊ သုန္ဒရံဝါ ဒဿနံ ဧက္ကာတိ သုဒဿနော။

ပဉ္စန္ဒံ ပဉ္စတစက္ကာနံ နေမိ သဒိသံ ကတွာ အတ္တာနံ ဓာရေ တိတိ နေမိန္ဒရော၊နေမိ ဘာဝေနဝါ ဓာရေတဗ္ဗော ဥပလက္ခေ တဗ္ဗောတိ နေမိန္ဒရော။

ဝိနတာယ နာမ သုပဏ္ဍမာတုယာ နိဝါသောတိ ဝိနတ ကော၊ ဝိတ္ထိဏ္ဍာဝါ နတာ နဒိယော ဧက္ကာတိ ဝိနတကော။

အဿ ကဏ္ဍာ သဇ္ဇဒုမာဒယော ဧတ္ထ သန္တိတိ အဿ ကဏ္ဍာ၊အဿ ကဏ္ဍ သဒိသာ ကုဋှာ ဧတ္ထ သန္တိတိဝါ အဿ ကဏ္ဍာ၊ (ဝိဂ္ဂဟ)

နာမ ပရိဝတ္တနကိုကား ကျယ်အံ့ပိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ၊အဘိဓာန် ဇိုကာ၊ယောဇနာစသောပုဗ္ဗာစရိယ၊ဝိနိစ္ဆယကိုသာကြည့်ပါလေတော့။

နဂဂယာ-နဂဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ-နဂဟု ခေါ်ဝေါ်အပ် သော၊ဇမ္ဗူ-သည်ကား(အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာ)ဝါ နဂဂယာ- နဂ သဒ္ဓါဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော၊ ဝါ-နဂ သဒ္ဓါသည် ဟော အပ်သော၊ ဇမ္ဗူ-သည်ကား၊ (ပါရာဇိကဏ် ဇိုကာ) (ပါရာ ဇိကဏ် ယောဇနာ၌ကား “ နဂဂယာ-သစ်ပင်ဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်သော၊ဇမ္ဗူ-သည်ကား” ဟူ၏)

ဤသုံးနည်း၌ ဇမ္ဗူကို နာမသတ်သာ ယောဇနာ၏၊ ရွှေဥမင်ဆရာ တော်ကား “ဇမ္ဗူ-သပြေပင်ကား”ဟု ရုက္ခဝါစက ထင်လျှင်းအောင် ယောဇနာတော်မူ၏၊ မသင့်လွန်း၊ ဤအရာ၌ ဗျဝဇ္ဇဒက ဝိသေသန ဖြစ်ရကား နွယ် သာဓာရဏဖြစ်သောနာမသတ် ယောဇနာခြင်းသည် သာ သင့်မြတ်၏။

နဂန္တတိတိ နဂေါ၊ (ဇမ္ဗူသည် ကျွန်းကိုလည်း ဟောရ ကား နဂဂယာ မိန့်သည်) တိပဉ္စ ယောဇနက္ခန္ဓ ပရိက္ခေပါ-

ပင်စည်လုံးပတ် တဆဲ ငါးယူဇနာရှိ၏။ (ကြိန်း ပဉ္စ ပဉ္စာဒသ-
ဟူလေ) သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်မှာ၊ ခန္ဓသာခါယာမာ-
ပင်စည်အလျား၊ ခက်မလေးဖြာ အလျားတို့သည်၊ ပညာသ
ယောဇနာ-ယူဇနာငါးဆယ်နှင်နှင်ရှိ၏။

ဤယောဇနာခြင်းကား “ယံ န္ဒန္တတော ပရံ သုယျတိ၊ တံ ပစ္စေက
မဘိသမ္ပန္နတေ” ဟူသော သဒ္ဒလက္ခဏာနှင့် ညီသတည်း၊ အဓိပ္ပါယ်
လည်း ကုန်စင်သတည်း၊ အချို့ကား အာယာမကိုသာ သာခနှင့် ယှဉ်
ကုန်၏မသင့်။

သတယောဇနာပိတ္တိတ္ထာ-အချင်းယူဇနာတရာရှိ၏၊ ဥဂ္ဂတာ-
မြင့်တက်သည်လည်း၊ တာဝဒေဝ-ယူဇနာတရာ၎င်းတည်း။

အချင်းယူဇနာတရာဟူရာ၌ ပင်စည်အရေအတွက်၊ ခက်မအရေ
အတွက်ကို နှော၍ ရေတွက်သော် တရာမကသကဲ့သို့ရှိ၏။ အာနုဘာ
ဝေနှင့် အာနုဘော်ဟူသည် ကြီးသောအဖြစ်၊ ကပ္ပဋ္ဌာယိအဖြစ်ကိုယူ၊
ပကာသိတောကို ကတ္တုသာဓိ ကြိမူ ထင်ရှား၏။ ကမ္မသာဓိ ကြိမူ
‘ပြအပ်၏’ပေး။

သိရိသေန ဘဝတိ သတ္တမံ၌ သိရိသေနကား ပစ္စတ္တ၌ ကရိုဏ်း၊
သတ္တမံကား လိင်္ဂိပ္ပလ္လာသ၊ ထို့ကြောင့် “သိရိသေန-ကုက္ကိုသည်၊
သတ္တမံ-သည်၊ဘဝတိ-၏” ဟု သာမန်သော်လည်း သမ္ပန်။ “သိရိသေန
သိရိသော-သည်၊သတ္တမံ သတ္တမော-သည်၊ ဘဝတိ-၏” သော်လည်း
ဖွင့်၍ သမ္ပန်။

စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော - စကြဝဠာတောင်သည်၊ အဇ္ဈော
ဂါဠော။ပ။တာဝဒေဝ-တည်း၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-၍၊
ဌိတော-၏၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ လောကဓာတုနာမ-မည်၏၊
ဝါ၊မဟဏ္ဏဝေ-၌၊ နေ အသိတိသဟသာနိ-တိုင်တိုင်၊ အဇ္ဈော
ဂါဠော - နှစ်ထသော၊ တာဝဒေဝ - ၎င်းလျှင်၊ အစ္စုဂ္ဂတော-
ထသော၊ စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော-သည်၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ပရိက္ခိ
ပိတွာ-၍၊ ဌိတော-၏၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ လောကဓာတုနာမ-
မည်၏၊ (ဤနှစ်ပိကပ်၌ ‘မ’ကား အာဂုံ)

ဝါ၊ စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော-သည်၊ မဟဏ္ဏဝေ အဇ္ဈောဂါဠော
နေ အသိတိသဟသာနိ-တို့သည်၊ အစ္စုဂ္ဂတော၊ တာဝဒေဝ-

တည်း၊ အယံ စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော-သည်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တံ
လောကဓာတု-ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဌိတော-၏၊ ဝါ၊ မဟာဏ္ဍ
ဝေ။ပ။ အဇ္ဈောဂါဠော-သော။ပ။ အတ္ထုဂ္ဂတော-သော၊ အယံ
ဤဒိသော စက္ကဝါဠသိလုစ္စယော သဗ္ဗံ တံ လောကဓာတု ပရိက္ခိ
ပိတ္တာ ဌိတော-၏။

ဤနှစ်ပိကပ်၌ ‘မ’ကား အာဒေသ၊ပါရာဇိကဏ်ဒီကာ၊ယောဇနာ
ကို ကြည့်လေ၊ ရှေ့မင်ဆရာတော်ကား ‘အယံ လောကဓာတု’ကို
‘ပတိဌိတော’ကြိယာနှင့်စပ်၏၊ဒီကာစသည်နှင့်မညီ၊သင့်မည်မထင်မိ။

မစ္ဆိ ကစ္ဆိပ ဒေဝ ဒါနဝါဒိ သဒ္ဓိရဝသေန-ငါး၊လိပ်၊နတ်၊
အသုရာ စသည်တို့၏ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဒါနဝကား အသုရာ
ဟောတည်း)

တေရသသု ရက္ခသဒုဟိတူသု ဒန္တနာမာယ ဧကိဿာ ဒုဟိ
တု သင်္ခါတာယ မာတုယာ အပစ္စံ ဒါနဝါ-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ။

မဟာပရိဟာရာနိ-များစွာသောအဆောက်အဦရှိကုန်သည်၊
(အကြောင်းရှိကုန်သည်သော်လည်းဟူ) ဟုတွာ-၍၊ ဘူတာနိ-
ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ဣတိပိ-ကြောင့်လည်း၊ မဟာဘူတာနိ-ကုန်၏။
(ပုရိမပဒ၌ ဥတ္တရလောပ)

လောကေ-ကို၊ တေဇသာ-မီးဖြင့်၊ မီးသည်၊ ဒယှမာနမ္ပိ-
လောင်သည်ရှိသော်၊ ဘူမိတော-မှ၊ ဝုဠိတာ-တက်သော၊အပ္ပိ
မတော-မီး၏၊ အပ္ပိ-အလျှံသည်၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-တိုင်
အောင်၊ဝိဓာဝတိ-ပြေး၏၊ ယဒါ-၌၊ လောကော-သည်၊ ကုပိ
တေန-ပျက်တတ်သော၊ သလိလေန-ရေကြောင့် (ဖြင့်) ဝိနဿ
တိ-ပျက်၏၊ တဒါ-၌၊ ကောဇိသတသဘာသံ-ကုဋေတသိန်း
အရေအတွက်ရှိသော၊ ဧကံ-တခုသော၊ စက္ကဝါဠ-သည်၊ ဝိလီ
ယတိ-ကျေ၏။

ကုဋေတသိန်းပင် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အာဏာခေတ်၏ အစွမ်းဖြင့်
တခုသာဖြစ်ရကား “ဧကံ စက္ကဝါဠ”ဟူပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဧကံကို
သတသဟာသံနှင့် မယှဉ်သင့်။

ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေန - ကမ္ဘာကို ပျက်တတ်သော
ဝါယောဓာတ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ကဋ္ဌမုခေန-ကဋ္ဌမုခဖြစ်သော

မြွေသည်၊ ဒဋ္ဌာ-ခဲအပ်သော၊ ကာယော-ကိုယ်သည်၊ ပတ္တဒ္ဓေါ-
ခက်ထရော် ရှိသည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-တူ၊
ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန - ပထဝီဓာတ် ပျက်သဖြင့်၊ သော
ကာယော သည်၊ ကဋ္ဌမုခေဝ ကဋ္ဌမုခ မုခဂတောဣဝ-ကဋ္ဌ
မုခမည်သော မြွေ၏ခံတွင်းသို့ရောက်သကဲ့သို့၊ ပတ္တဒ္ဓေါ-ခက်
ထရော် ရှိသည်၊ ဘာတိ-၏။ (ဝိသဒေါ ဥပမဒတ္တာ-ဟူသော
နိကာကိုရည်သည်)။

ကဋ္ဌမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌာ-သော၊ ကာယော-သည်၊ ပထဝီ
ဓာတုပ္ပကောပေန နေဝ - ပထဝီ ဓာတ် ပျက်သဖြင့် သာလျှင်၊
ပတ္တဒ္ဓေါ-ခက်ထရော်ရှိသည်၊ ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပထဝီ
ဓာတုယာ အဝိယုတ္တော သော ကာယော သဗ္ဗဒါ ကဋ္ဌမုခေ
ကဋ္ဌမုခ မုခဂတောဝိယ ဟောတိ-ဟု အပြည့်အစုံသမ္ပန်။

“အထဝါ ဝါသဒ္ဓေါ ဧဝ သဒ္ဓတ္ထေ၊ ပထဝီဓာတုပ္ပကော
ပေနာတိ ဧတဿ စ ပရတော အာဟရိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော”
ဟူသောနိကာကို ရည်သည်။

ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌာ ကာယော ပတ္တဒ္ဓေါ ဟောတိဝါ၊ နဝါ၊ ပထဝီ
ဓာတုပ္ပကောပေန ပန သော ကာယော ကဋ္ဌမုခေဝ ကဋ္ဌမုခ
မုခဂတော ဝိယ ပတ္တဒ္ဓေါ ဧကန္တ ပတ္တဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အထဝါ
အနိယမဒတ္တာ ဝါသဒ္ဓေါ” ဟူသောနိကာကို ရည်သည်၊ နောက်
ဂါထာကိုလည်း ဤနည်းသိလေ။

ပူတိယော-ပုပ်သည်၊ သန္တတ္ထော-ပူသည်၊ သဒ္ဓိန္ဒော-ပြတ်
သည်။

မြွေလေးစင်း၏ အထူးအပြားကိုသိလိုမှ သာရဏ္ဍသင်္ဂဟကို ကြည့်
လေ၊ ဣတိ မဟာဝိကာရာနိ ဘူတာနိတိ အလိုကား ပုရိမပဒ၌ ဥတ္တရ
လောပတည်း။

လောက၌ ပထဝီစသည်ဖြင့် ထင်ရှားလျှင်းမူလည်း သဘာဝအား
ဖြင့် အပါကဋုဖြစ်ရကား ‘မဟန္တာနိ မဟတာ ဝါယာမေန ပရိဂ္ဂဟေ
တဗ္ဗတ္တာ’ မိန့်သော်၊ ဥပါဒါရူပံဟူသော သံဝဇ္ဇောတဗ္ဗ၌ ‘ယလောပ’ ဟု
ပြလိုရကား ‘စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါယ’ မိန့်သော်။ (ယင်းဖြင့်
ဥပါဒါသဒ္ဓါကို နှစ်စေသည်) ဥပါဒါယ၏လည်း သာမညတ္ထလျှင်းပါး

ခွဲရကား ‘နိဿာယ’ မိန့်သော်၊ ဘုတ်ကို ဘုတ်ချင်း ဖြိုပြန်ခွဲရကား အမုတ္တိတွာ မိန့်သော်။ တွာပစ္စယန္တ ဝိသေသနသည် ဝိသေသျှနှင့်မကင်း ကောင်းရကား ပဝတ္တရူပံ၌ ပဝတ္တကို မိန့်သော်။ (ယင်းဖြင့် မဇ္ဈ လောပိသမာသ်ပြုလေ ဟူလိုသည်)

တိဏိ မာတိကာမုတ္တာနိ၌ တိဏိ၏အရကား ဥပုန္နံ ဆဟိ ဝိညာ ဏေဟိ ဝိညေယျံ အနိစ္စံ ဇရာဘိဘူတံ-ဤကိုယူ။

သတံ စတ္တာရောဒုကာ - တရဒုလးဒုက်တို့သည်၊ (ခြား၍ သော်လည်း သမ္ပန်)

အတ္တာ ဘာဝတောစ-အနက်မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ကမာ ဘာဝတောစ-အစဉ် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ဝိသေသာဘာဝ တောစ-အထူးမရှိသောကြောင့်၎င်း၊ (သနိဒဿနံ ဟိ စသည် ကား ဝိတ္တာရ)

ဘေဒေါ-သည်၊ အတ္ထိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဇေတထာ-တူ၊ ပဘေ ဒေါ-သည်၊ နုတ္ထိ-မရှိ၊ (အသဒိသူပမာ) နဟေတုမေဝါတိ အယံ သဒ္ဓေါ-သည်၊ သာဓာရဏဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဓေသော - ခပ် သိမ်းသောရုပ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဟိတ်ကိုပယ်ခြင်းကို ညွှန်း ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း။

သဗ္ဗ ရူပဿ သာဓာရဏတ္တာ သာဓာရဏော စ သော ဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဓေသောစာတိ သာဓာရဏဟေတုပဋိက္ခေပ နိဒ္ဓေသော-ပြုလေ။

ဤကား ဆရာတို့၏ အကြိုက်၊ ဒေသရပ်အလိုကား ဤတွင် “သာဓာ ရဏဟေတုဟေတုပဋိက္ခေပ နိဒ္ဓေသော” ရှိလို၏၊ အနက်ကား “ခပ် သိမ်းသောရုပ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဟေတုဟေတုကို ပယ်ကြောင်း ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း”၊ ဤဒေသရပ်အလိုကား “ဣမသ္မိံ ပနေတ္ထံ ဟေတု ဟေတု အဓိပ္ပေတော” ဟူသော ဝက္ခမာနစကားနှင့်ညီစွ။

သာဓာရဏော ဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဓေသော သာဓာရဏ ဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဓေသော ဝီတိ ကတ္ထမိ ပေါတ္ထကေ ဒိဿတိ၊ တေသု ပဋ္ဌမော ဝုတ္တနုယေနော ဝါကျသမာသောစ ဝိသော သော၊ ဒုတိယော အဝဓာရဏေန သဟ ဝတ္တတိတိ သာဓာရ

ဏော၊ သာဓာရဏောစ သော ဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော
စာတိ သာဓာရဏ ဟေတု ပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော တိ အတ္ထော
ဂဟေတဗ္ဗော၊တတိယော သမာသဘာဝေါ ဒုတိယေန ဝိသေ
သော၊တေသု ဝုတ္တနယောဝ ယုတ္တတရော။

ကုသလာကုသလံ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိပါကဋ္ဌာနေ-၌၊
(အကျိုးကိုဖြစ်စေသောအရာ၌သော်လည်းဟူ) ဥတ္တမံ ပဓာနံ-
မြတ်၏၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ-သည်၊ ကုသလဝိပါကဋ္ဌာနေ - ကုသလ
ဝိပါကအရာ၌၊ဥတ္တမံ ပဓာနံ-၏။

ကံကြောင့် အကျိုးဝိပါကဖြစ်ရကား ကံကို ဟေတု ဟူပါသည်၊
အာရမ္မဏံကတည်းဟူသော ပစ္စယုပ္ပန်ဝိပါကသည် အာရုံပစ္စည်းနှင့်
မကင်းရကား ဣဋ္ဌာရုံ၊အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်း ဟေတု ဟူပါသည်။

ဋ္ဌာနသော ဟေတုသော-အကြောင်းအားဖြင့်၊မရရသာဝိ-
ချိုခြင်း၏လည်း၊ အမရရသာဝိ-မချိုခြင်း၏လည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ရူပ
မေဝ-ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုသာလျှင်၊(န ပစ္စုပ္ပန်ရူပံ လှန်)

အတိတ် အနာဂတ်ရုပ်တို့သည် ဝိညေယျ မဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိရှိရ
ကား နိယာမော ပန စသည်တက်သော်။

နိယာမော ပန-ဥပ္ပန္နသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်ခြင်းကိုကား၊ (ဝေသဒ္ဓါ
ကိုကား အချို့ဟူ၏)

ကတံ ဝိဝံ - ကျေးဇူးတို့ဖြင့် အသို့တည်သောသူကို၊ သီလ
ဝန္တံ-ဟူ၍။

ကတံ ဝိဝံတိ ဂုဏေဟိ ကတ္ထ သဏ္ဍိတံ(ဇိကာ) ငါတို့
ဆရာကား “အဘယ်သို့ သဏ္ဍာန်ရှိသောသူကို”ဟူ၏၊ အချို့
ကား “အဘယ်သို့ သဘောရှိသောသူကို”ဟူကုန်၏၊ သဇာတိ
သဉ္ဇာတိကြိယာ ဂဏနဝသေန-တူသောဇာတ်၊တူသောဖြစ်ရာ၊
တူသောကြိယာ၊ အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သီလက္ခန္ဓေ-
သီလကျေးဇူးဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-ကုန်၏၊ (ကရဏတ္ထ၌ သတ္တမိ)

အညမညာ ပကာရ အဝိပ္ပယောဂအားဖြင့် အပ္ပနာဗိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း
ဟူသော သမာဓိ ဒေသ၌ သမ္မာသတိ စသည်တို့သည် မိမိကိစ္စတို့ကို
ပြုကုန်ရကား သမာဓိက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ မိန့်သော်၊ သမ္မာသင်္ဂဟိ

အပ္ပနာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိဝေကြိယာတူရကား ပညာက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ မိန့်သော်။

ဟဗ္ဗိယဒိ-၍၊ ရေ အန္တော ဘဒ္ဒိမုခ-မျက်နှာ လှသော ပရဝါဒိ၊ ဝတ ကေန္တေန-အားဖြင့်၊ ဝဟ္ကဗ္ဗေ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။

ဗုဒ္ဓစက္ခုကား ဣန္ဒြိယ ပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်၊ သမန္တစက္ခုကား သဗ္ဗညုတညာဏ်၊ ရှေးကား အာသယာ ရမ္မဏ၊ နောက်ကား ဝေ ယျာ ရမ္မဏ၊ ယခင်နှစ်ပါး ဉာဏစက္ခု၊ ဤသုံးပါးကား ကာမာဝစရ ကြိယာ ဉာဏ်ချည်း၊ သသန္တာရ စက္ခု၌ သန္တာရကား စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပ သန္တတိတည်း။

သန္တဝေ-သုတ်၊ သဏ္ဍာနံ-သဏ္ဍာနံ၊ (ရှေးကား အာပေါ၊ နောက်ကား ဝဟ္ကောယတန) ဝေံ စက္ခု -သည်၊ ပုထုလံ-ကြီး၏၊ ဝိသင်္ဂု - ကျယ်၏၊ ဝိတ္ထိန္တံ - ပြန့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ မံသပိဏ္ဍံ-ကို၊ လောကော-သည်၊ သဇ္ဇာနန္တော-သော၊ နှာရုသုတ္တက-မျက်ကြော၊ ယတ္ထ-အကြင် သသန္တာရ စက္ခု၌၊ သေတံ-သော၊ ဧတ္ထ-၌၊ ပဋိဗဒ္ဓေါ-စပ်သော၊ စတုန္ဒမဟာဘူကာနံ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ပဝတ္တော-သော (ထည့်) ယောပသာဒေါ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣဒံ-သည်၊ ပသာဒ စက္ခုနာမ-၏၊ တဒေတံ တံ ဝေံ ပသာဒ စက္ခု-သည်၊ (တံဋ္ဌတိ၌စပ်) “ ကတူပကာရံ ” စသော နိဂ္ဂဟိတံ ကာရန် လေးချက်ကို ကြိယာ ဝိသေသန ပေးလေ၊ ဦကာ သိရ မတ္တံနောင် ဟုတွာ ထည့်လေ) (ယင်း နိဂ္ဂဟိတံ ကာရန် ငါးချက်ကို တဒေတံ သို့သော်လည်း ဝိသေသနပြု)

သာဓယမာနံ-လျက်၊ ယေန စက္ခုပသာဒေန-ဖြင့်၊ ရူပါနိ-တို့ကို၊ အနုပဿတိ-မြင်၏ (မ အာဂုံ) ဝါ မနု မစွာ-သတ္တဝါ သည်၊ ပဿတိ-၏။

ရူပါနိ မနုပဿတိတိ မကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ အထဝါ မနုတိ မစွာ(ဋီကာ)ဦကာသိရ သမူပမံ ဟူသော်လည်း တည်ရာ ပမာဏကိုသာ ယူ၊ သဒ္ဓါရုံ ရူပက္ခန္ဓော ဝေ (ဋီကာ)

ပဋိဗဒ္ဓနာ နိဗ္ဗံသော-ထိပါးခြင်း တည်ရာဟူသော အသံသည်၊ ဝါ - ကြောင့်ဖြစ်သော အသံသည်၊ (စက္ခုဝိညာဏ်၏

ဤရာဖြစ်သည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန်ဟု ယူ၊ ပဿီဝါ စသော နှစ်ပိကပ်
တို့တွင် ရှေးကားသာမန်၊ နောက်ကား ပိသေသ(ပရိကပ္ပဝစနံ၊
န ပိကပ္ပဝစနံ လှန်)

ဒဿန-မြင်ခြင်း၌ (ဒဿန လက္ခဏာ၌ သော်လည်းဟူ)
ပရိဏာယကဋ္ဌေန - ဖြစ်စေတတ်သော အနက်အားဖြင့်၊ လုဇ္ဈန
ပလုဇ္ဈနဋ္ဌေန-ပျက်တတ်သော အနက်အားဖြင့်၊ ဝါ-ပျက်တတ်၊
ဖြစ်တတ်သော အနက်အားဖြင့်၊ ဝဋ္ဌဗ္ဗနဋ္ဌေန-ဝင်ကြောင်း ဖြစ်
သော အနက်အားဖြင့်၊ (သက္ကာယ ဟူသည် တေဘုမ္မကတည်း)

သုညော ဂါမော - ထမင်း အဖျော်မှ ဆိတ်သော ရွာနှင့်
တူ၏။

အနုပါန သမာဟိတဟု မှတ်အပ်သော ရွာ၌ ထိုမှ ဤမှ စုံစမ်း
လတ်သော် တစုံတယောက်မျှ မမြင်၊ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဝ
အတ္တ စသည်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ထိုတရားတို့ဝယ် စုံစမ်းလတ်သော်
အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ခဲ့ ဟုလို၊ အချို့ကား “လူမှ ဆိတ်သည်” ဟုကုန်၏၊
မသင့်၊ အကြောင်းကိုသိလိုမှ ပိဘင်းဒိကာကိုကြည့်။

ပိကပ္ပနတ္ထော - ပိကပ္ပ အနက်တည်း၊ ဥပသံဟရတော-
ဆောင်ကပ်၊ ပုရေဇာတ ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထိ အပိဂတ ယူ။

အာရမ္မဏ ပစ္စည်းကိုကား အထက်၌ ဟောလတ္တံ့ ရကား မယူသည်၊
ဝါ စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကာနံ ဖဿဒီနံဖြင့် ရူပါရုံသာလျှင် အာရုံရှိ
ခြင်း တူရကား တံသဒိသအားဖြင့် မနောဇာတ် စသည်ကို ယူ၊ ပိထိ
လည်း အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ တိဏိကို ထုတ်၍ဟော၊ စက္ခုဒ္ဓါရ
ဇဝနပိထိ ပရိယာပနာနံဖြင့် အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော လောဘမူ
စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူ။

တနု တမ္ပလောမာ စိတေ - နှုသော အမွေးနီရောက်သော
(တို့ဖြင့် ပြွမ်းသော၊ တို့ဖြင့် စိအပ်သော) အင်္ဂုလိ ဝေဓက
သဏ္ဌာနေ-လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ။ အဇပဒ သဏ္ဌာနေ-
ဆိတ်ခြေ သဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ဥပ္ပလ ဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ-ကြာရှက်
ဖျား သဏ္ဌာန်ရှိသော၊ သေ့ဟော ပိယ-အစေးကဲ့သို့၊ အညဿ-
တပါးသောရုပ်၏၊ အညတ္ထ-တပါးသောရုပ်၌။

ရူပ ခုသာဒယောကား သမာနနိဿယံကို ရည်သည်။

ရူပါဘိ ဗာတာရဟ ဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ-ရူပါရုံနှင့်ထိပါး
ခြင်းငှါထိုက်သောဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။

ရူပါဘိ ဗာတာရဟောစ သော ပသာဒေါစာတိ ရူပါဘိ ဗာတာ
ရဟ ပသာဒေါ-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ။

ဒဠုကာမတာ နိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတ ပ္ပသာဒ လက္ခဏံ-
ရူခြင်းငှါအလိုရှိသောကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာလျှင်အကြောင်း
ရှိသောကံကြောင့်ဖြစ်သောဘုတ်တို့ကိုကြည်စေခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏။

ဤဝိကပ်၌ ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာကိုပင် ဘဝပတ္တနာအာနုဘော်
ဖြင့် ဒဠုကာမတာ ခေါ်ပါသည်။

ရူပေသု-တို့၌၊ အာဝိဇ္ဇနရသံ-ငင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ (ကံကား
ပုဂ္ဂိုလ်လာ၊ ဝိညာဏ်သော်လည်းလာ)

ကာယော-သည်၊ သဗ္ဗေသံ - ခပ်သိမ်းသော ဘုတ်တို့ကို၊
ပသာဒေါ-ကြည်စေတတ်၏။ (မျှသော ဘုတ်တို့ကိုကြည်စေ
၏ ဟုလိုသည်)။ အချို့ကား-

“သဗ္ဗေသံ-ခပ်သိမ်းသော ဘုတ်တို့၏၊ သမာနံ-ညီညွတ်ခြင်း
သည်၊ ကာယော-မည်၏” ဟုကုန်၏။

‘ဣဒမ္ပန သဗ္ဗေသန္တိ ဝစနံ သမာနန္တိ ဣမမတ္ထံဒိပေတိ’ ဟူသော
ဇီကာကိုထောက်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မသင့်၊ ဇီကာ မကျ။

ယင်းသည့်ဇီကာကိုကား အဋ္ဌကထာဆရာ သဗ္ဗေသံ၏ အစွဲသည်
အဓိကဖြစ်သော ဘုတ်ပင်လော စုဒ္ဒိရိရကား ‘ကေစိ ပန’ စသည်တက်
သော်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....တေဇာဓိကာနံ စသည် ဝိသေသန ဈေးရှိသော
ဘူတာနံကို မစွဲ၊ သမာနံ ဟူသော ဝိသေသနနှင့် ယှဉ်သော ဘုတ်ကို
စွဲသည်ဟုလိုသော်(ဤသို့အဓိပ္ပာယ်ဆို)

ဝိဝရ-အာကာသဓာတ်၊ ဧတ္ထ-ဤကေစိ၊ အပရေ နှစ်ပါးတို့
တို့တွင်၊ ကေစိပန-တို့သည်ကား၊ တေဇာဒိနံ-တေဇာ အစရှိ
သည်တို့၏၊ ဂုဏေယိ-ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊

အနုဂယျဘာဝတော ဥပကာရိတဗ္ဗဘာဝတော-အာရုံကို ယူ
ခြင်း၌ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကျေးဇူးပြုတတ်
သောကြောင့်သော်လည်းပေး)ဣတိ-သို့၊ကာရဏံ-ကို၊ဝဒန္တိ-
ကုန်၏။

တေဇောဂုဏ်ကား ဂူပ၊ဝါယောဂုဏ်ကား ခန္ဓု၊ပထဝီဂုဏ်ကား
ဂန္ဓု၊ အာပေါဂုဏ်ကား ရသ-ဤသို့ အာဒိ နှစ်ချက်တို့ကို ဟပ်လေ၊
အချို့ကား‘ဂုဏေဟိ’ကို‘အကျိုးဖြစ်ကုန်သော’ ဟုကုန်၏။

တေ-ထိုကေဗိဆရာတို့ကို(စွဲ) အထာပိ ဝဒေယျံ၊ ကား စောဒက
ဖြစ်သော ကေဗိ၏ စောဒနာခွင့်ကို သကဝါဒီပင် ချွေသတည်း။

တုမေ - သင် သကဝါဒီတို့သည်၊ ဣန္ဒြိယထာ - ကဲ့သို့၊
ဇေဝံ-တူ။ပ။တော-ကြောင့်၊ ဂူပါဒယော တေသံ ဂုဏာတိ ဇေဝံ
ဝစနံ-ဟူသော ငါတို့စကားကို၊ တုမေဟိ - သင် သကဝါဒီ
တို့သည်၊ ဣန္ဒြိယတံ-အလိုရှိသင့်၏၊ (ဣတိ အထာပိ ဝဒေယျံ၊
လှည့်လေ)

ကေဗိ ပနေက္ကမ္မသည် ဂုဏာတိ တိုင်အောင်သော စကားကား
ပဌမဝါဒကိုသာ ရည်သည်၊ ဒုတိယ ဝါဒကို မရည်၊မရည်သော်လည်း
အထူးမဆိုပြီးရကား ဤတွင် သွင်း၍ သိရမည်၊ ဣန္ဒြိယျာမ စသော
နိဂ္ဂဟလည်း ပဌမဝါဒီသာ မဟုတ်၊ ဒုတိယ ဝါဒီအားလည်း နိဂ္ဂဟ
ပြုလျှင်းသည်ပင် ဟု မှတ်လေ။

ယဒိသိယာ ယဒိပရိဟာယေထ၊ ဇေဝံ သတိ တုမာကံ-
သင်ပရဝါဒီတို့၏၊ဝစနံ မယံ ဣန္ဒြိယျာမ ဟု သမ္ပန်။

ဇေတသံ စက္ခာဒိနံ တို့၏၊နိဿယ ဘူတာနံ-မြီရာဘုတ်တို့၏၊
ဇေဝံ ဝိသေသ ကပ္ပနံ-ကို၊ တုမေ-တို့သည်၊ ပဟာယေထ-ပယ်
ကုန်လော့၊ (စွန့်ပါဘိ ဟူလို၊ ယင်းတွင် အချို့စာ၌ ပရိဟာ
ယေထ ရှိတတ်၏၊မသင့်)

ဘုတ်ကြောင့် မထူးသော်အဘယ်ကြောင့် ထူးသနည်း ရဒိရှိရကား
ယထာ စသည်တက်သော်။

ဤကား ငါတို့ဆရာနည်း၊ ပဟာယထ ဇေတသံ ရှိသောပါဌကို ရည်သည်၊ ပဟာယ ဇေတသံလည်း အချို့စာရှိ၏ ယင်းသို့ ရှိမူ.....

ဇေတသံ - တို့၏၊ နိဿယဘူတာနံ - တို့၏၊ ဇေတံ ဝိသေသ ကပ္ပနံ - ကို၊ ပဟာယ - ရှိ (ဂဟေတဗ္ဗံ ဝတ်)ဘူတာနံ - တို့၏၊ အဝိသေသေ-သည်၊ သတိဝိ-သော်လည်း။

ယင်းတွင်လည်း အဝိသေသဘူတာနံဟု ရှိတတ်၏၊ ဂဠုပ္ပိ၊ ယောဇနာ တို့နှင့် မညီ၊ အဝိသေသေဝိ ဘူတာနံ သာ လိုသည်။

ရူပရသာဒယော-တို့သည်၊ အညမညံ-တပါးသည် တပါးမှ၊ ဝိသဒိသာ-ထူးသည်၊ ဝါ၊ အညမညံ-ချင်း၊ ဝိသဒိသာ-မတူကုန် သည်၊ ဟောန္တိယထာ ဇဝံတထာ စက္ခုပသာဒါဒယော အည သ္မိံ ဝိသေသကာရဏံ အဝိဇ္ဇမာ-နဝိ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဇေတံ ဝစနံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ (ထုမ္မဟိ ကတ္တားလာ၊ ဤသို့ သမ္ပန်)

အယမေဝ ယုတ္တကရောဝိယ ဒိဿတိ၊ ယောဇနာ အာစရိ ဇောစ ဣဒမေဝ ဂရုံကတွာ ယုတ္တတော ဂဟေတွာ နိဂစ္ဆတိ၊ အညမည အသာဓာရဏံ ယံ ကာရဏံ အတ္ထိ၊ တံ ကာရဏံ ကိံ ပန (သမ္ပန်)

ဘူတဝိသေသေ ဟိ ဌိ ဟိကား ဒဠိ။

စက္ခု သောတာနိ-တို့သည်၊ အသမ္ပတ္တ ဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ- အသမ္ပတ္တဖြစ်၍ အာရုံကိုယူတတ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ(ဟိတ်ဆောင်) အတ္တနော-၏၊ (စက္ခုသောဘကိုယူ) နိဿယံ-မြီရာဖြစ်သော မဟာဘုတ်သို့၊ (မြီရာသို့သော်လည်းဟူ) အနုလ္လိနနိဿယေ ဇေ- မရောက်သောမြီရာရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (မဟာဘုတ်ကို မြီရာဟုယူ)ဝိသယေ-အာရုံ၌၊ (ရူပ သဒ္ဓကိုယူ)

အနုလ္လိနော နိဿယော ဇေတသ္မာတိ အနုလ္လိန နိဿယော။ ရူပသဒ္ဓသင်္ခါတော ဝိသယော။ (ဇိကာ)

ဝိညာဏ ဟေတုတ္တာ - ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့်တည်း၊ ဃာနဇိဝ္ဂါကာယာ-တို့သည်၊ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါ ဟကာ-ကုန်၏၊ ကသ္မာ(လည်း)၊ နိဿယဝသေနစေဝ- မြီရာ၏

အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ (ဂန္ဓရသ၏ ဇိရာ မဟာဘုတ်ကိုရည်သည်) သယံ အတ္တနော ဝသေနစ-မိမိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ (ဖေါဋ္ဌဗ္ဗကို ရည်သည်၊ ယင်းနှစ်ပုဒ်ကိုအလ္လီနေဋ္ဌ်စပ်) အတ္တနော-၏၊ (ဃာန ဇိဝှါ ကာယသုံးခုကိုယူ) နိဿယံ-သို့၊ အလ္လီနေယေဝ-ရောက် သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိသယေ-အာရုံ၌၊ (ဂန္ဓ ရသ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ ကို ယူ) ဝိညာဏဟေတုတ္တာ-ကြောင့်တည်း။

ဤကား အသင့်၊ ဤတွင် အချို့သောစာ၌ “နိဿယဝသေန စေဝ သယန္ဓ အတ္တနော နိဿယံ အလ္လီနနိဿယေ ဧဝ ဝိသယေ ဝိညာဏ ဟေတုတ္တာ” ဟု ရှိတတ်၏။ မသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ နိဿယ ဝသေန စေဝ ဟု ရှိပြီးလျက် အလ္လီနနိဿယေ ဧဝဟု နိဿယကိုတဖန် ဆိုရာ၌ ပုနရုတ္တိဒေါသ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ သယန္ဓဟု ဆိုပြီးပါ လျက် အလ္လီနနှင့် အရမထူးသော နိဿယကို တဖန်ဆိုရာ၌ ပုဗ္ဗာပရ ဝိရောဓိဒေါသ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း မသင့်၊ အချို့စာ၌ ယခင်ပါဌ တွင် အတ္တနောသဒ္ဓါလောင်း၍ အတ္တနောဝသေနနိဿယစသည် ရှိပြန် ကုန်၏။ ၎င်းသည်လည်းမသင့်၊ အချို့သောဆရာတို့သည်ကား အနုလ္လီန နိဿယေဧဝကို တသမာသ်တည်းမပေးမူ၍ အနုလ္လီနကို ကြိယာဝိသိသ် ပေးကုန်၏။ မသင့်၊ ဤအရာသည် သဒ္ဓါလည်း ခဲခက်၏၊ အနက်လည်း ခဲခက်၏၊ သဘောလည်း ခဲခက်၏။

သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ ဇိကာ၊ အဘိဝံမ္မတ္ထဝိဘာဝနိ ဇိကာ၊ မဏိမဉ္ဇူ။ ယင်းမှတစ်ပါး မူလဇိကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ အနု၊ မရသာရတ္ထဒီပနိ၊ မဏိဒီပနိတို့၌ လာသော ပါဌတို့နှင့်၊ ဤပါဌအနက်တို့နှင့်၊ ဤအနက် သဘောတို့နှင့် ဤသဘောကိုပြေပြစ်အောင်ယူမည် ခဲစွာ၏ဟူလို။

ထို့ကြောင့်ရကား ယခင်သံဝဏ္ဏနာတို့ကိုလည်း အဘန်တလဲလဲ ကြည့်လေ၊ ဆရာတို့အားလည်း လျှောက်ထားမေးမြန်းလေ။

ဌိတာနံ-ကုန်သော၊ စဏ္ဍမဏ္ဍလသုရိယမဏ္ဍလာနံ-တို့၏။ ။
ဧတံ စက္ခုဝိ-သည်လည်း၊ ဝိသမဇ္ဈာသယံ - မညီညွတ်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။

ဝိသမသို့ ညွတ်ရကား အလိုမရှိသော်လည်း လို၏ ဟူပါသည်။ ဝါ- ဌာနဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယကို ဌာနိ၌ တင်စားသည်။

ရူပစိတ္တပုပ္ဖလတာဒိဗိတ္တေသု ယေဝ-အရုပ် ခြိုးပန်း ခြိုးခွယ် စသည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောအရုပ်တို့၌သာလျှင်။ ။ဗိလဇ္ဈာ သယံ-တွင်းကိုအလိုရှိ၏။ (နားတွင်းကို အလိုရှိ၏ သော်လည်း ဟူ)

အဇဇာကာသောပိ ဝဇ္ဇတိယေဝ ဟူသော ပုဒ်၏ အဋ္ဌကထာ အလိုဖြင့် အနက်ကိုဆိုလိုရကား အန္တောလေဏသ္မိဉ္စိ စသည်တက် သော်။မိမိအလိုဖြင့်ဆိုလိုရကား ကိံတောယ ဓမ္မတာယ စသည်တက် သော်။

ဧကံဝါ နွေဝါ လေဒုပါတေ-ခဲတပစ် နှစ်ပစ်၊ အတိက္ကမ္မ- လွန်၍၊ (ခွဲ၍သော်လည်း သဒ္ဓနက်ပေး) ဝါတူပနိဿယ ဂန္ဓ ဂေါစရံ-ဝါယောဓာတ်ကိုမှီသောဂန္ဓာရုံလျှင် အာရုံရှိ၏။

ဂန္ဓကိုသိခြင်းသည်သာလျှင် ဝါတူပနိဿယဖြစ်လျက် ထိုသိခြင်း၌ တင်စားသောအားဖြင့် ဂန္ဓကိုလည်း ဝါတူပနိဿယဟူပါသည်။

ယင်းကို ချဲ့လိုရကား ‘တထာ ဟိ’စသည်တက်သော်။

နဝဂုဠေဒေဝေ - မိုးဦး ကျလတ်သော်။ ။ဥပဒ္ဓုတောဝ- ကျဉ်းမြောင်း သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ ။ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ- ခုံလောက်တည်ရာ၌၊ ဆာရိကံ-ပြာကို။ ။အာမက သုသာနေ- သုသာန်တစပြင်၌၊ (လူကောင်ပစ်သော သင်းချိုင်း၌ သော် လည်းဟူ) သုသဏ္ဍိတထာ-ကောင်းစွာခင်းအပ်သော၊ သယ နုဿဝါ-၏လည်း၊ ဟက္ကေ-၌၊ ဌဝံတာနံ-ကုန်သော၊ ဗလာနံဝါ- တို့၏လည်း၊ ထဒ္ဓ မုဒုဘာဝေါ-ကို၊ အနိသီဒန္တေနဝါ-မထိုင် ဘဲလည်း၊ အနိပ္ပိဋ္ဌန္တေနဝါ - မနှိပ်ဘဲလည်း၊ ဇာနိတံ - ဌ၊ န သက္ကာ-ကောင်း(သမ္ပန်)

လက္ခဏာ။ပ။ နိဿယာ၌ အရုပ်ခြိုးပန်း ခြိုးခွယ် စသည်တို့၏ တည် ရာတည်း၊ မဟာဘုတ် ယူသော်လည်း သင့်ကောင်း၏။

ဝဠိံ-ဆီမီးစာကို၊ ကတွာ-ကျစ်၍။

ဣဒံ ဧကန္တတော အဝိနိဘုတ္တာနံ၌ ဧကန္တတော ကား ကလာ ပန္တရရုပ်ကို စဉ်စေသည်။

ဝါ-ကား၊ နိဘာတိ-တောက်ပတတ်၏။ (ဘာတိသာ အချို့ စာရှိ၏။ ရှေး၌ နိဘာကား အနက်မရှိ၊ နောက်၌ အနက်ရှိ)

ဥမ္မာရ ပုပ္ဖသမာနံ-အောက်မဲညိုပွင့်နှင့် တူသည်ကား၊ နိလံ-မည်၏။ ကဏိကာရ ပုပ္ဖ-မဟာလောကားပွင့်၊ ဗန္ဓုဇိဝက ပုပ္ဖ-မိုးစွေပွင့်၊ ဈာမင်္ဂါရ - မီးသွေး၊ မန္ဓရတ္တံ - စဉ်းငယ်နီသော၊ သိန္ဓဝါရကရိရော သမာနံ-ရေအုပ်နှံ၊ (ကုလား၊ ဇလပ်ပွင့်နှင့် တူသည်)

ယင်းတွင် အဘိဓာန်ကို ထောက်သော် ကရုဗိရ လိုသကဲ့သို့ရှိ၏။ များစွာသော စာတို့၌ကား ကဏိရရှိခဲ့၏ ဆင်ခြင်။

ဟရိသဒ္ဓလ ဝဏ္ဏံ-စိမ်းသော မြက်သစ်ရွက် အဆင်းရှိ၏။

ဟရိသဒ္ဓလ ဝဏ္ဏန္တိ ဟရိ ပတ္တဝဏ္ဏံ (ဂဏ္ဌိ) အချို့ကား စိမ်းသော နေဇာ မြက်နှင့်တူသော ရုပ်တည်း ဟူကုန်၏။ မသင့်။

သန္ဓိဝေသ သိဒ္ဓေါစ-ဒိဗ္ဗာသော သဏ္ဌာန် အထူးဖြင့် ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။

သန္ဓိဝေသ၊ သဏ္ဌာန် နှစ်ပါးကား ဧကတ္ထ၊ လက်သန်းဗိုကာ၊ အဘိဓာန်၊ အဘိဓာန် ဗိုကာတို့ကို ကြည့်လေ။

ဝါ - စီရင်ခြင်း အထူးဖြင့် ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ (ဆရာ) ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍ သဏ္ဌာန် - ကြက်ဥသဏ္ဌာန်သည်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-မည်၏။

တံတံ - ထိုထိုသော ဒိဗ္ဗာသော သဏ္ဌာန် အထူးရှိသော ဘုတ်တို့၏ အပေါင်းကို၊ ဝါ - စီရင်ခြင်း အထူးရှိသော မဟာဘုတ်ကို၊ နိဿာယ - ရှိ၊ တထာ တထာ - ထိုထိုသို့သော ဒိဗ္ဗာသော သဏ္ဌာန်အထူးဖြင့်၊ ဝါ-စီရင်ခြင်း အထူးဖြင့်၊ ဌိတံ-သော၊ ရူပါယတနမေဝ-ကိုသာလျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤရူပါယတနနိဒ္ဒေသ၌။ ။ဝလာဟကော-တိမ်။

လဗိမာန်၏ အတွင်းကား ပတ္တမြား၊ အပြင်ကား ငွေဖြစ်ရကား မဏိမယံ ရဇတ ပဋိစ္ဆန္တံ မိန့်သော်၊ ယင်းတွင် အချို့ စာကား “သောဝဏ္ဏမယံ” ရှိတတ်၏။ မသင့်။ “ရဇတ ပဋိစ္ဆန္တံ” ၌လည်း “ရတန ပဋိစ္ဆန္တံ” ရှိတတ်၏။ မသင့်။

နေမိမာန်ကား အတွင်း ရှေ့ အပြင် ဖန် ဖြစ်ရကား သောဝဏ္ဏမယံ ဖလိကပရိစ္ဆန္တံ မိန့်သော်။

ဝိသေသေန မာနေတဗ္ဗန္တိ ဝိမာနံ၊ ဝိသိဋ္ဌမာနံ ပမာဏံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ဝါ ဝိမာနံ၊ (အပြည့်အစုံ အလိုရှိမှု ဝိမာန ဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ စသည်ကို ကြည့်လေ)

ကံသမယံ-ကြေးဖြင့်ပြီးသော အဝန်း (ကြေးမုံဟူလို) အထက်၌ အသီးဆိုလတ္တံ့ ရကား ဌပေတွာ ဝေဠုရိယံ မိန့်သော်။

ဝေဠုဝဏ္ဏ မဏိ-ဝါးအဆင်းရှိသော ပတ္တမြား။

ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌ကား 'ဝေဠုမည်သော တောင်၏လည်း၊ ရွာ၏လည်း အနီး၌ဖြစ်ရကား ဝေဠုရိယ တွင်သည်မည်၏' ဟူ၏။ လောဟ မာသကော စသည်ကို နာမသတ်ပင် ပေးတော့။

ယေစ မာသကာ-တို့သည်လည်း၊ ဝေါဟာရံ-ရောင်းဝယ် ခြင်းသို့။ ။တဋ္ဌိက ဝိလောတိက ကဏ္ဍိက ဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ- သပေါ့ပျော့၊ ပုဆိုးကြမ်း၊ မှိုအစရှိသည် အပြားရှိသော(မှိုတို့၏ အဆင်း စသည် အပြားရှိသော ဟူ၍လည်း သဒ္ဒတ္ထပေး)

တဋ္ဌိကာ နာမ တာလ ပဏ္ဍိတိ ဝါ ဝါကေဟိ ဝါ ကတတဋ္ဌိကာ (ပါမိတ် အဋ္ဌကထာ)၊ ဤ တဋ္ဌိက၌ ခန်းပိုင်း၊ ကဲလား စသည်ကိုယူ၊ ဝိလောတိကဖြင့် ချည်ဖြင့် ပြီးသမျှကိုယူ၊ ကဏ္ဍိက၌ မှိုဟူသည်ကား ပကတိ မှိုမဟုတ်၊ ထိုထိုသို့သော ဝတ္ထုတို့၌ တက်သော မှိုကိုယူ၊ 'ကဏ္ဍိက ဝဏ္ဏန္တိ ယံက်ဗ္ဗိ ပုပ္ဖိတကံ၊ ယံ သန္ဓာယ စီဝရံ ဝဏ္ဏိတံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ(ဝဏ္ဏိ)၊ အချို့ကား တဋ္ဌိကကို ခွက်ငယ်ဟူကုန်၏။ မသင့်။

ပဟရဘေရိ-ခတ်စည်၊ (မြောက်စည်သော်လည်းဟူ)။ ။ တန္တိဗဒ္ဓါနံ-ညှို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ (ဝိဏာဒိနံ၌စပ်) ကံသ တာလ ကဋ္ဌတာလသဒ္ဓေါ - ကြေးခွက်ခွင်း၊ သစ်ခွက်ခွင်းသံ၊ နိဗံသန ဗာဏ္ဍိအာကောဇုနာဒိ-ကျောက်စည်ထိုးသံ၊ (ခေါင်း လောင်းထိုးသံသော်လည်းဟူ)။ ။ ဝါယတော-လာသော၊ သန္ဓ မာနဿ-သော၊ ဥဒကဿဝါ-၏သည်း၊ ဝါတပရိဟဘသ-

လေခတ်သော၊ ဥဒကသဝါ-၏ လည်း။ ။သလ္လာပ-စကား ပြောသံ။ ။ဝံသ ဖါလန-ဝါးခွဲခြင်း။

အသိဒ္ဓ ဒုသိဒ္ဓါနံ-မကျက်သည်၊ မကောင်းသဖြင့်ကျက်သည် ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ခုကကောဒိနံ-ဟင်းရွက်စသည်တို့၏၊ သက လိက-ယောက်သွား။

ကသာဝယုတ္တံ-ဖန်သော အရသာနှင့် ယှဉ်၏၊ ခါရိယုတ္တံ- ငန်သောအရသာနှင့်ယှဉ်၏။ ။သိဂီဝေရမဒိစာဒိ-ချင်း၊ ငရုတ် စသည်တည်း။ ။ခါရကန္တိ-ကား၊ ဝါတိဂံဏကဋ္ဌိရာဒိ-ခရမ်း ညှောက်စသည်တည်း။ (ဆရာ)

ယင်းတွင် ဆရာမြတ်တို့ကား ကဋ္ဌိရကို 'အညှောက်' ဟုကုန်၏၊ ဟူသည့်အလိုကား 'ခါရကောတုစ ဇာလကံ'ဟု အဘိဓာန်မိန့်လှည့် ငြားလည်း ယေဘုယျကိုရည်သည်၊ အပ္ပကအားဖြင့် အညွန့်ကိုလည်း ဟောပါ၏ ဟုလိုသည်။ ငါတို့ကား 'ကဋ္ဌိရော မတ္ထကော ဘဒေ'ဟု အဘိဓာန် မိန့်လှည့်ငြားလည်း 'ကဋ္ဌိရောပိယာတိ ကဋ္ဌိရော'ဟု ဥပမာ တဒ္ဓိတ်ပြု၍ 'အကင်း'ဟောသာ ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။

ဗဒရသာဠဝ ကပိဋ္ဌသာဠဝါဒိ-အိမ်ဆီးပျော်၊ သီးသီးပျော် စသည်တည်း။

ဗဒရသာဠဝန္တိ ဗဒရစုဏ္ဍာနိ မဒ္ဓိတွာ ကတသာလဝန္တိ မရရမ္ဗိလံ ဟောတိ၊ ကပိဋ္ဌသာဠဝေါပိ ဇေမေဝ ကရိယတိ။ (ဂဏ္ဍိ)

ဤတွင် အချို့စကား 'ဗဒရအမ္ဗိဠက သာလဝ ကပိဋ္ဌသာလဝါဒိ' ရှိ၏၊ အချို့စကား 'ဗဒရ အာမလက ကပိဋ္ဌသာလဝါဒိ'ရှိ၏၊ ယခင် ဆိုခဲ့သော ပါဠိသာ မူဟောင်း စာဟောင်းတို့နှင့်ညီသည်၊ ဂဏ္ဍိနှင့် လည်း ညီသည်၊ ထို့ကြောင့် ဂဏ္ဍိသို့သာ လိုက်၍မှတ်။

ဟရိတကောဒိ-သဖန်းခါး။

ဝိသဒေါ-သန့်ရှင်းသည်၊ (ပြန့်သည်သော်လည်းဟူ) သဇ္ဇာ နနံ-သိကြောင်း။ ။ဥရမံသံ-ရင်သားသည်၊ အဝိသဒံ-မသန့်ရှင်း သည်၊ ဧဟာတိ-၏၊ (သားမြတ်တို့ဖြင့် ယူသည်ဟုလို) ဝါ၊ အဝိ သဒံ-မပြန့်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သားမြတ်တို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်း

သည် ဟူလို)အချို့ကား ‘ဥရမံသံ-ဝမ်းပျဉ်းသားသည်’ဟူကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ အနက်ကား ရယ်ဘွယ်သာတည်း။

ကေသဗန္ဓဝတ္ထဂ္ဂဟဏမ္ပိ - ဆံထုံးခြင်း၊ အဝတ် ဝတ်ခြင်း သည်လည်း၊ သုပ္ပကမုသလကေဟိ-မန်းငယ် ကျည်ပွေ့ ငယ်တို့ဖြင့်၊ ဗိတ္တ မီတလိကာယ-ညမင်းငယ်ဖြင့်၊ (မိန်းမရုပ်ငယ်၊ ယောက်ျားရုပ်ငယ်ဖြင့် သော်လည်းဟူ) မတ္တိကဝါကေန-မြေလျှော်မြှင်ဖြင့်၊ သုတ္တကံနာမ-ချည်မည်သည်ကို၊ ကန္တန္တိ-ငင်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကားမြေ၌ နှိမ့်ခြင်း မြှင့်ခြင်း လှုပ်ကာလှုပ်ကာငင်ဟန် ပြုကုန်၏။ (လျှော်မြှင်ဖြင့် သော်လည်း မိန်းမကြီးသည် ငင်သကဲ့သို့ ငင်ကုန်၏ ဟူလိုသော်)

ယင်းတွင် မတ္တိကတက္ကနမလို၊ မတ္တိက ဝါကေန လိုသည်။ ကန္တန္တိ၌ ‘ကန္တန္တိ’ဟု ‘ဒ’အက္ခရာနှင့်မလို၊ ‘တ’အက္ခရာနှင့်လိုသည်။ အချို့ကား ‘မတ္တိကတက္ကန-မြေရက်တက်ဖြင့်’ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။ အချို့ကား ‘မြေရက်ကန်း’ဟု ပေးကုန်၏။ မသင့်။

ဣတ္ထိဘာဝေါ၌ ‘ဘာဝ’ကို ကစ္စာယနအလိုသော် ကရဏသာဓန ပြု၊ သဒ္ဓတ္တဘေဒဗိန္ဒာအလိုသော် အပါဒါနသာဓနပြု။

လိင်္ဂံ စသည်သည် ရူပါရုံနှင့် မကင်းရကား ‘စက္ခုဝိညယျာနိဝိ’ မိန့်သော်။

ရထနင်္ဂလာဒီဟိ-ရထားထွန်ငယ် စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါလိက ပါဠိ-သဲကန်သင်းကို။

“တဿှာ ပုဂ္ဂိုလ် လိင်္ဂံ” စသောပါဠိကို ထောက်သဖြင့် ပဋ္ဌာန်းအရကောက်ဝယ် ကုသိုလ်အရာ၌ ဣတ္ထိဘာဝကိုကြည့်ခြင်း၊ အကုသိုလ်အရာ၌ ပုစ္ဆောကိုကြည့်ခြင်းကို မသင့်ဟု ပယ်အပ်တော့သည်။ လိင်္ဂံပြန်ရာ၌ ရဟန္တာ မိန်းမတို့၏ လိင်္ဂံပြန်ကြောင်း၊ မပြန်ကြောင်းကိုကား ယမိုက်ပါဠိ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗသိုရောက်မှ ဆိုအံ့။

ကမ္မသဟာယံ - ကံလျှင် အဖော် ရှိသော၊ ရာဂစိတ္တမဝ-သည်လျှင်။

ကံကား အတိတ်၊ ရာဂကား ပစ္စုပ္ပန်။

မြန်မားရေးမှီ

ယာပယိတဗ္ဗ ဘူတပဒဋ္ဌာနံ - မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်သော တရားလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ။ဘာဝေါ-အလိုကို၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏။

ဂဏ္ဍိအလိုကား.....ဘာဝေါ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို (ပေး)။ ။ကာယ ဝိပွန္ဒနေန - ကိုယ်၏ ထုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့်။ ။ဝါကျ ဘေဒေါ - စကား အထူးသည်။

တနည်း ပြုပြန်လိုရကား ဝါကျဉ္စ တံ ပထောစ စသည်မိန့်သော်။

‘ဝါစာယ ဖျောပထေ’ဟူသော သဒ္ဒါနိတိသုတ်ဖြင့် ပထနှောင်းရာ၌ ဝါစာသဒ္ဒါကို ဖျပြ။

ဝစိယာ-၏၊ ဘေဒေါ-အပြားတည်း (အထူးတည်း သော် လည်းပေး, ဘေဒဘည်းသော်လည်း နာမသတ် ပေး) သော ပန - ထိုဘေဒသည်ကား (ကိုကား) န ဘင်္ဂါ - န ဘဒ္ဒိ တဗ္ဗော-မဝေဘန်အပ်။

ပဘောဒ ဂတာ၌ ပဘောဒ၏အရကား တိဿ ဗုဿ စသည်တည်း။

“ ဝိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တံ ” ၌ ဝိကာဆရာကား ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏ စုတိစိတ်ပင် မပြုဟူ၏။

ကသိ-ရေး၊ ဆိန္ဒိ-ဖြတ်၊ ဘိန္ဒိ-ဖျက်၊ (ပုဒ်နက်သာ ကြား လိုက်သည်)။ ။ ဝါ - ကား၊ အာကာသောတိ - ဟူ၍၊ ဂတံ ဉ္စတံ-သိအပ်သည်တည်း (ဝိကာအလို) ဂဏ္ဍိအလိုကား..... ဂတံ ဉ္စတံ ပါကင်္ဂ-ထင်ရှားသည်တည်း (ပေးလိုသည်)။ ။ ရူပ ပရိစ္ဆိဒ္ဓလက္ခဏာ - ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ရူပ ပရိယန္တုပ္ပကာသနရသာ-ရုပ်၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရူပ မရိယာဒ ပနုပဋ္ဌာနာ-ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းလျှင် ထင် သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ဝါ-ကား၊ အသမ္ပုဋ္ဌဘာဝ ဆိန္ဒုဝိဝရ ဘာ - ပနုပဋ္ဌာနာ-ဘုတ်ကို မတွေ့အပ်သော အဖြစ်, အပေါက် ဟင်းလင်း၏အဖြစ်လျှင် ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ပရိစ္ဆိန္ဒရူပ ပဒဋ္ဌာနာ-ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်လျှင် နိုးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

အဒန္ဒတာ၌ ‘အ’ကား ပဋိပက္ခ။

အဒန္ဒတာ-မနံ့၊ နှေးသော အဖြစ်။ ။ သရီရကြိယာနုကူလ ကမ္မညဘာဝလက္ခဏာ-ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုအရာအား လျော်သောအမှု၌ ခံသောအဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။

နအညမညံ ဝိဇဟန္တိကား ဒုဝိညေယျ နာနုတ္တကို ရည်သည်၊ ဧဝံ သန္တေပိ စသည်ကား ဝိကာရနာနုတ္တကိုရည်သည်၊ ‘ယော’ကို ရူပဝိ ကာရော စွဲ။

အာစယောတိ-ကား၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်စတည်း၊ ဝါ-စဉ်းဝပ်ဖြစ် သည်တည်း။

အာဒိတော စယော အာစယော၊ ဤသံဝါ စယော အာစယော။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ) အာဒိတော စယော အာစယော၊ ပဌမုပ္ပတ္တိ။ (မူလ ဒီကာ) ယင်းကိုထောက်၍ သမ္ပန်သည်။

ဥဒန္ဒသလျှင် မဟောလျှင်းမူလည်း အာစယကို ဥပစယ ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်သည်ဟုပြုလိုရကား ‘ယော အာယဟနာနံ အာစယော’ စသည် တက်သော်။

ပုနပ္ပုနံ-လဲ၊ နိဗ္ဗတ္တိမာနာနံ-ကုန်သော၊ အာယတနာနံ-တို့၏၊ ယော အာစယော-သည်၊ အတ္တိ-၏၊ သောဝ အာစယော-သည် ပင်လျှင်၊ ရူပဿ-၏၊ ဥပစယောနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝဇီ-အထက်၌ ပွားခြင်း။

ယင်းသည့် ပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား.....ဥပစယ၌ ဥပသဒ္ဓါသည် ‘ဥပညတ္တံ ဥပသိတ္တံ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ပဌမတ္တ၊ ဥပရိမတ္တ၌ ဖြစ်၏။ ယင်း တွင် ပဌမတ္တ၌ဖြစ်မှု အာစယတည်း၊ ဥပရိမတ္တ၌ဖြစ်မှု ဥပစယတည်း ဟူလို။

ထို့ကြောင့် မူလဒီကာ၌... ‘ပါဠိယမ္ပန ဥပသဒ္ဓါ ပဌမက္ခော ဥပရိ အက္ခောစ ဟောတိတိ’ စသည် မိန့်အပ်ပြီ။

အဘိဓမ္မာဝတာရဒီကာ၌ကား.....ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ရုပ်၏ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်ကား အာစယ၊ သက္ကရသမဂ္ဂေ ကား ဥပစယ၊ ဝါ-အာဟာရ သမုဋ္ဌာန်ရုပ်၊ စက္ခုစသော ရုပ်တို့၏ဖြစ်သဂ္ဂေ ကား ဥပစယ၊ ယင်းမှ အထက် စုတိတိုင်အောင်ကား သန္တတိမည်သောဟူ၏။

ပဝတ္တိ-ဖြစ်စဉ်တည်း။

ပဗန္ဓော သန္တတိ။ (ဒိကာ)

ဇေဝံ ဣမိနာဂစနေန - ဤ ယော အာယတနာနံ အာစယော စသော နိဒ္ဒေသဖြင့်၊ ကံ - အဘယ်ကို၊ ကထိတံ - သည်၊ ဟောတိ - နည်း။

အာယတနေန ဟိ အာစယော ကထိတော၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဖြစ်ခြင်းသဘောမှ မကင်းရကား အာစယ, ဥပစယ, သန္တတိ သုံးပါးလုံးသည် အာစယချည်း မည်၏။

ယင်းသည့် အာစယကိုလည်း အာယတနတို့ဖြင့်သာ ပြအပ်ရကား 'အာယတနေန ဟိ အာစယော ကထိတော' မိန့်သည်။ သဘောဖြင့် သဘာဝဝန္တ ကိုလည်းပြသင့်ရကား 'အာစယေန အာယတနံ ကထိတံ' မိန့်သော်၊ အာစယေန အာ။ပ။ ကထိတံကို ထင်စေ မြဲစေလိုရကား 'အာစယောဝ ကထိတော အာယတနမေဝ ကထိတံ' မိန့်သော်။

အာစယော-ကို၊ ကထိတော - ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အာယတနမေဝ-ကိုပင်လျှင်၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်သည်မည်၏။

ဤတွင် အချို့စာကား အာစယောဝ ကထိတော ဟု 'ဇေဝံ' နှင့်ရှိ၏။ ဇေဝမရှိသောစာသည် သင့်မည်ထင်မိ၏။ ဤကား ဆရာနည်း၊ ဒိကာစသည် အပြည့်အစုံမဖွင့်လေ၊ ယင်းသို့ မဖွင့်ငြားသော်လည်း အစွမ်းအလျောက်ဆိုလိုက်အံ့၊ ဟုတ်သော် ယူကုန်ရာ၏၊ မဟုတ်သော် စွန့်ကုန်ရာ၏။

အာယတနေန ဟိ အာစယော စသော ရှေးကထာန နှစ်ချက်ကို ထင်စွာပြလိုရကား အာစယောဝ ကထိတော စသော ပါဠိနှစ်ချက်ကို မိန့်ပြန်သော်။

အာစယောဝ-ကိုပင်လျှင်၊ ကထိတော-ဆိုအပ်၏။

ကရိုဏ်းကား ရှေးက လိုက်စေ၊ ဇေဝ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗကား 'န အာယတနမေဝ ကထိတံ' အာယတနကိုသာ ဆိုသည် မဟုတ်လှန်။

အာယတနမေဝ-ကိုပင်လျှင်၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်၏ (ဆိုသည် မည်၏ သော်လည်းဟူ)

နိဝတ္တေတဗ္ဗကား “ န အာစယမေဝ ကထိတံ ” အာစယကိုသာ ဆိုသည် မမည်လှန်။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... အာယတနကို ဆိုသဖြင့် အာစယကို ဆိုသည် မည်၏။ အာယတနကိုသာ ဆိုသည်မမည်။ အာစယကို ဆိုသဖြင့်လည်း အာယတနကို ဆိုသည်ပင် မည်၏။ အာစယကိုသာ ဆိုသည် မမည် ဟူလို၊ ဤကား ဧဝံရှိသောစာကို အသင့်ယူ၍ နောတက္ကော။

ဧဝံပိဏ္ဏမိနာ အာယတနေန အာစယ ကထနာဒိနာ-ဤ အာယ တနဖြင့် အာစယကိုဆိုခြင်း စသည်ဖြင့်၊ ကံ-ကို၊ ကထိတံ- သည်၊ ဟောတိ-နည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဥဒ္ဓေသဋ္ဌိ၎င်း၊ နိဒ္ဓေသဋ္ဌိ၎င်း အာစယကိုသာ ဆိုလေလော့၊ ဥဒ္ဓေသဋ္ဌိ ဥပစယ သန္တတိကိုဆို၍ နိဒ္ဓေသဋ္ဌိ၎င်းတို့ကို ဝေဘန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် အာယတနဖြင့် အာစယ စသည်ကို ဆိုခြင်း သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း ဟူလိုသည်။

စတု သန္တတိ ရူပါနံ - တို့၏။ အာစယော - ဥပစယကို၊ (အထက်၌ ဖြစ်ခြင်းကို) ဥပစယော - သန္တတိကို (ဖြစ်စဉ်ကို သော်လည်းဟူ) ကထိတော-၏ (မျှော်၍ သမ္ပန်)

အာစယောတိ ဥပစယ မာဟ၊ ဥပစယောတိ သန္တတိ (ဒိကာ) ယင်းကို ယထာက္ကမ ဖွင့်လိုရကား နိဗ္ဗတ္တိ ဝနီ ကထိတာ မိန့်သော်။

အဓိပ္ပါယ်ကား.... အာယတနဖြင့် အာစယ စသည်ကိုဆိုခြင်းသည် အာစယ၏ ဥပစယ, သန္တတိ, နိဗ္ဗတ္တိ, ဝနီတည်းဟူသော အာကာရ နာနတ္ထကို ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏ ဟူလိုသည်။

ယင်းကို ထင်စွာပြလိုရကား အတ္ထတောဟိ စသည် မိန့်သော်။

ဥပစယော-သည်၊ ရူပသ-၏။ အာစယ လက္ခဏော-ဖြစ် စဉ် လက္ခဏာရှိ၏။ ။ဥဗ္ဗုဇ္ဇာပန - ပေါ်၊ နိယျာတန-ဆောင် နှင်း။ ။ဥပစိတ ရူပ-ဖြစ်သောရုပ်။ ။သန္တတိ-သည်၊ ရူပသ- ၏။ ပဝတ္ထိလက္ခဏာ-ရင့်သော ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏(ဖြစ်စဉ် လက္ခဏာရှိ၏ သော်လည်းဟူ) အနုပ္ပဗန္ဓ-ဖွဲ့ခြင်း၊ အနုပစ္ဆေဒ- မဖြတ်ခြင်း၊ အနုပ္ပဗန္ဓရူပ - ဖွဲ့အပ်သောရုပ်၊ (ပုဒ်နက်ကိုသာ ကြားလိုက်သည်၊ ပြေပြစ်အောင် ပေးလေ)

ခဏ္ဍိစုံတိ အာဒယော တယောဉ္စိ တယော၏ အရကား ခဏ္ဍိစုံ၊ ပါလိစုံ၊ ဝလိတ္တစတာ ဤသုံးပုဒ်တည်း၊ ပစ္ဆိမာ နေဉ္စိ နေ၏အရကား အာယုနော သံဟာနိ၊ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော ဤနှစ်ပုဒ်တည်း။

ပကတိ နိဒ္ဒေသာ - အသက် ယုတ်ခြင်းစသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့် ပြုကြောင်းဖြစ်သော နိဒ္ဒေ သတို့တည်း၊ ဝါ-အကျိုးသဘောအားဖြင့် ပြုကြောင်းဖြစ်သော နိဒ္ဒေသတို့တည်း။

ပကတိ နိဒ္ဒေသာတိ ဖလဝိပစ္စန ပကတိယာ နိဒ္ဒေသာ၊ ဇရာယ ပါပုဏိတဗ္ဗံ ဖလမေဝဝါ ပကတိ(ဇိကာ)

မိလာပေတွာ - ညှိုးစေ၍၊ သံဘဂ္ဂ ပလိဘဂ္ဂတာယ ဝါ- အခက် ဇနောင့်ဇနင်းရှိသောအားဖြင့်၎င်း။

သံဘဂ္ဂကား ကျိုးရေဉ္စိ တည်သည်၊ ပလိဘဂ္ဂကား ကျိုးရေမှ ရွေ့သည်၊ ဖရိဖရဲ ကျသည်(အထူး)

ပကတိယာ-အကျိုးသဘောအားဖြင့်၊ ဒီဝိတာ-၏။ ။သုပ္ပသန္နာနိ- အလွန်ကြည်ကုန်သော၊ (ဣန္ဒြိယာနိဉ္စိစပ်)

သုရမဓိဉ္စိ ဝိကား သမ္ဘာဝနာ၊ သြဇ္ဇာရိကံပန ပဂေဝဟူလို။

ပရိပက္ကာနိ - ရင့်ကုန်သည်၊ အာလုဋ္ဌိတာနိ - ချောက်ချား ကုန်သည်၊ အဝိသဒါနိ - မသန်ရှင်း ကုန်သည်၊ သြဇ္ဇာရိကမ္ပိ- သော်လည်း၊ သုရမံ ပန ပဂေဝပ။ အသမက္ကာနိ - မစွမ်းနိုင် ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ - ကုန်၏။ ။ကနက - ရွှေ။ ။ပါဏိနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ မန္ဒဒသကာဒိသု - စသည်တို့၌၊ ဇရာဝိယစ- ကဲ့သို့လည်း၊ အပါဏိနံ-သစ်ပင်တို့၏၊ ပုပ္ဖဖလ ပလ္လဝါဒိသု- အပွင့်, အသီး, အညွန့် စသည်တို့၌၊ ဇရာဝိယစ-ကဲ့သို့လည်း။

မန္ဒ ဒသကာဒိဉ္စိ အာဒိဖြင့် ဝိဒ္ဓု, ဝဏ္ဏ, ဗလ, ပညာ, ဟာနိ, ပဗ္ဗ, ဝက်, မောမူဟ, သယန ဒသကတို့ကိုယူ။

ဥပနယနုရသာ-ဘင်သို့ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။

သဘာဝါနပဂမေဝိလည်းရှိ၏၊ နူပဂမေဝိလည်းရှိ၏၊ န ပဂမေဝိ ရှိသောစာသာ မှန်၏။

သဘာဝါနပဂမေဝိ - ကက္ခဋ္ဌစသော သဘောမှ မကင်း လျှင်းမူလည်း(ပေး)

သဘာဝါ န ပဂမေပိတိ ကက္ခန္ဓကာဒိ သဘာဝဿ အနပဂမေပိ
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီကာ)အချို့ကား.....

“သဘာဝါ နပဂမေပိ- တဘန်ဖြစ်ခြင်းသဘောသို့ မရောက်ခြင်း
ကြောင့်” ဟုကုန်၏။ မသင့်၊ နဝဘာဝါဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာလည်း ရှိရာ၏။
ပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာလည်း ရှိ၏။ သင့်သည်ချည်း၊ ရှေးအလိုကား “အသစ်
ဖြစ်ခြင်းသို့မရောက်ခြင်းလျှင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏” ပေး၊ နောက်
အလိုကား “အသစ်ဖြစ်ခြင်း သဘောမှ ကင်းခြင်းလျှင် ထင်သော
အခြင်းအရာရှိ၏” ပေး။

ပရိပစ္စမာနရူပံ-ရင့်ဆဲရုပ်။ ။ ထံ-ထိုဘင်သို့၊ (အနိစ္စတာ-သို့၊
မရဏံ-သို့၊ ဖိတ်ကြိုက်ပေး)။ ။ ပရိဘောဒလက္ခဏာ-ထက်ဝန်း
ကျင်မှပျက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ။ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စာမိတ္တသဒိ
သာ-ချီအပ်သော လက်နက်ရှိသော ရန်သူနှင့်တူကုန်၏။ ။ သြ
ကာရံ-သတ်ခွင့်ကို။

ဒုန္တိတံ အဝတရန္တိ ဇေတနာတိ သြကာရော၊ (ယောဇနာ) သြကာရံ
သြကာသံ ရှိလိုမည်ထင်သည်။

ဒုဗ္ဗလ ပရာမိန မဉ္ဇပရာယဏ ဘာဝကရဏတော-အားနည်း
သော အဖြစ်၊ သူတပါးနှင့် စပ်သော အဖြစ်၊ ညောင်စောင်း
လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့်။

ယောဇနာဋ္ဌိကား ပရာမိနဋ္ဌိ နကို နံဝိဘတ်ကြိ၍ နိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓာနံဋ္ဌိ
သွား၏။ မသင့်။

ကဗဠံ-ကို၊ ကရိယတိ-ပြုတတ်၏။ (ကရ ဘူ အသယောဂေ
ဤပစ္စယော) အာဟရိယတိ-မျှအပ်၏။ (ဆောင်အပ်၏သော်
လည်း သဒ္ဓတ္ထပေး)။ ။ ပရိဿယ ဟရဏ ပါလနာနိ-ဘေးရန်
ဖျောက်ခြင်း၊ စောင့်ခြင်းတို့တည်း၊ (ယထာက္ကမ ဟပ်လေ)

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ဝတ္ထု။ ဟိ စသည်တက်သော်။

ဥဋ္ဌဟိတွာ-တက်၍။ ။ ဥဒရပဋုလံ-ဝမ်းပျဉ်းကို။ ။ ဆာယာ
ရက္ခသော-သစ်ရိပ်စောင့်ဘိလူးသည်၊ (ရက္ခသော ဟု အချို့စာ
ရှိ၏။ မသင့်)။ ။ ဝိရဝတိ - မြည်တမ်း၏။ ။ ဝတ္ထုသ္မိ-ကို၊
ဂဟိတေ-သော်၊ (ဝတ္ထုဟူသည် သြဒနစသည်တည်း)။ ။

ကုဒြိသက-လူး။ ။ကုန္တိလ-မိကျောင်း၊မောရ-ဥဒေါင်း။ ။
သပ္ပဝိန္တိက-မြေ၊ကင်း သန်း၊တရုတ္တ-အောင်း။ ။တိ ဝဿ
ဆန္ဒတာနိ-သုံးနှစ်စွန့်၍ လွန်ကုန်ပြီးသော။ ။ကန္တမူလံဝိယ-
ကြာဖူး ကြာရင့် (ကြာဥ)ကဲ့သို့။ ။ဂဝယ ဂေါကဏ္ဍ မိဂ-ခွား
နောက်၊ပိုင်၊ သမင်၊ (ယင်းတွင် ဂဝဿဟုရှိတတ်၏၊ ဂဝယ
သာ လိုသည်)

ဂုန္တိ-ခွားတို့၏။

သဟာယေဟိ သဟ ကုဏန္တိ သဒ္ဓံ ကရေန္တိတိ သကုဏာ။
ဂါမ ဘောဇက-ရွာစား။

ဂါမေ ဥပ္ပန္နသုက်ံ ဘုဉ္ဇတိတိ ဂါမဘောဇကော။

ဘုဗ္ဗဒေဝ-ဘုဗ္ဗဇိုး။ ။စာတုမဟာရာဇိကာနံ-တို့၏။

စတုသု မဟာရာဇေသု ဘတ္တိ ဒေတသန္တိ စာတုမဟာရာဇိကာ၊
စတုန္တံ ဝါ မဟာရာဇာနံ နိဝါသနဋ္ဌာနဘူတေ စတုမဟာရာဇေ ဘဝါ
တိ စာတုမဟာရာဇိကာ။

ဩဇာလက္ခဏော-ဩဇာဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ဝါ-ရုပ်ကို ဖြစ်
စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊(ဩဇာလျှင် လက္ခဏာရှိ၏၊ ဗိတ်ကြိုက်
ရာပေး)

ဥဒယာနန္တရံ ရူပ ဇနောတိတိ ဩဇာ။

ရူပါဘရဏရသော-ဩဇာလျှင်နှစ်ခုမြောက်ရုပ်ကိုဆောင်
ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ။ပထဝီဓာတု-သည်၊ ကက္ခဋတ္တလက္ခဏာ-
ခိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ပတိဋ္ဌာနရသာ-သဟဇာတ်တရားတို့၏
တည်ရာဖြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ သပ္ပဒိန္တနပစ္စုပ္ပန်-သဟဇာတ်
တရားတို့ကို ခံလင့်ခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်း အရာရှိ၏။ ။
ပရိပါစန - ရင့်စေခြင်း၊ မဒ္ဒဝါနုပ္ပဒါန - နူးညံ့သော အဖြစ်သို့
ရောက်စေခြင်း။ ။ဝိတ္ထန္တန-ပြန့်၊ဝါ-ပြည့်၊(အချို့ကား ခိုင်ခြင်း
ဟူကုန်၏၊မသင့်)သမုဒီရဏရသာ-တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စ။

သံပုဗ္ဗ ဥပုဗ္ဗ ဤရကမ္ပနေ ဘာဝေ ယု၊သမီရဏရသာရှိမူ သံပုဗ္ဗ
ဤရသာ ကြံလေ။ .

ပုရိမာ-တေဇော, ဝါယောတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ အာပေါဓာတု ပန-သည်ကား။

ပဉ္စမိဓ သင်္ဂဟ ဥဒ္ဓေသ၌ မိန့်အပ်သော ဓာတ်လေးပါးတို့တွင် အာပေါသည် တေဇောပါယောတို့၏ရှေးဦးစွာဖြစ်ရကား ပုရိမာဟူပါသည်။ ဝါ-နိဒ္ဓေသ၌ မိန့်အပ်သော ပထဝီဓာတ် စသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ရကား ‘ပုရိမာ-ပထဝီဓာတ် စသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော’ သော်လည်းပေး၊ (အချို့ကား ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ‘ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော’ ဟူကုန်၏။ မသင့်)

အာယု ဇိဒိတိန္ဒြေ၊ ဥသ္မာ-ကမ္မဇတေဇော။ ။ မုဒုတလုဏဟဏ္ဏ - နူးညံ့သော လက်ရှိသော၊ ဒဟဇရ - သူငယ်သည်၊ ပါဒေ-ခြေ ကို၊ သမ္မာဟဇန္တ - ဆုပ်နယ်သည်ရှိသော်၊ တာတညီထွေး၊ (ချစ်သား၊ အမောင်၊ ဖိတ်ကြိုက်ပေး)

အဿာဒေတွာ အဿာဒေတွာ-တိုး၍ တိုး၍။

ဆရာတို့ကား “သာယာ၍ သာယာ၍” ဟူကုန်၏။ အဓိပ္ပါယ် သင့်လွန်းမည်မထင်မိ၊ အကယ်၍ အဿာဒေတွာဟု တကြိမ်သာဆိုငြားအံ့ “သာယာသောကြောင့်” ဟု ပေး၊ ယင်းမှတစ်ပါး အသင့်ကြိမ်ပေမူ အသင့်ကို လိုက်ပါ။

ဝဒါပနာကာရံ-ဆိုစေသော အခြင်းအရာကို။ ။ အာဘုဇိတဝသေနဝါ - နှလုံးသွင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ ဥသဒဝသေနဝါ-ပသာဒ အာရုံလွန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။

ဩဒနေနကား ပူရ အယှဉ်ဖြစ်ပါလျက် ဆဋ္ဌိ မနေလေ။

ဥပက္ခလတိ - ချော်။ ။ သက္ခရံ-ကျောက်စရစ်ကို။ ။ ကဏ္ဍသက္ခလိ-နားရွက်။ ။ သူဖိ ကလာပေန-အပ်စည်းဖြင့်။ ။ အဇ္ဈာသယတောဝါ-အလိုအားဖြင့်၎င်း၊ ဝိသယာမိ မတ္တတောဝါ-အာရုံလွန်သောအားဖြင့်၎င်း။

ထိုကို ချဲ့လိုရကား ဝိဘာရပူဇာဒိသု ဟိ စသည်တက်သော်။

ပဋိမာ-ဆင်းတု၊ ပေါဏ္ဍကမ္မ ဝိတ္တကမ္မာနိစ-ပန်းပု ပန်းချီ အမှုတို့ကိုလည်း၊ (ပန်းပု ပန်းချီတို့ဖြင့် ဆန်းကျယ်ခြင်းတို့ကို

ပြန်ပွားရေးမူ)

လည်း)။ ။ပဿိတွာဝါ-ဖူးမြင်ပြီး၍၎င်း။ ။ကေလာသဘ
ကုဋ ပဋိဘာဂံ - ရွှေတောင်ထွင်နှင့် တူသော။ ။သဗ္ဗ တူရိ
ယေသု-ခပ်သိမ်းသော စည်မျိုးတို့ကို၊ (တူရိယာတို့ကဲ့သော်
လည်းဟူ) ပဂ္ဂဟိတေသု-ချီတည့်ကုန်လတ်သော်၊ (တီးတည့်
ကုန်လတ်သော် သော်လည်းဟူ)

သဗ္ဗတူရိယ၏ အရကိုကား.....

အာတတဉ္ဇေဝ ဝိတတ၊ မာတတ ဝိတတံ ဃနံ၊

သုသိရဉ္ဇေတိ တူရိယံ၊ ပဉ္စဂံက မုဒိရိတံ၊

ဟူသော ဂါထာကို ထောက်သဖြင့် သိလေ။

သိနေဟဝသေန-အစေး၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဖွဲ့သည်၏ အစွမ်း
ဖြင့်)။ ။ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့သည်တို့ကို။ ။သာပန - ထိုပထဝီ ဓာတ်
သည်ကား၊ ဥဗ္ဗာ-ပူသည်၊ ဟုတွာ-၍၊န ဈာယတိ-မလောင်၊
(အာပေါဓာတ်အရာ၌) သာဝိ-ထို အာပေါဓာတ်သည်လည်း၊
(ဝါယောဓာတ်အရာ၌)သာဝိ-ထိုဝါယောဓာတ်သည်လည်းစွဲ။

ပထဝီဓာတ်၌ ဈေဓာတ်၊ အာပေါ၊ ဝါယောဓာတ်၌ တပဓာတ်နှင့်
ဆိုသည်ကား လောက ဝေါဟာရနှင့် ညီစေသည်။

ဩမတ္တံ - အနည်းငယ်သော (ညံ့သော) အာပေါ-သည်၊
အဓိမတ္တံ ပထဝီ ဂတိကံ-လွန်သော ပထဝီနှင့် အလားတူသည်၊
ဇာတံ-၏။

ယင်းကို မြဲစေလိုရကား သာ ဟိ စသည်တက်သော်။

ဘာဝညထတ္တမေဝ - ဩမတ္တာဓိမတ္တအားဖြင့် ဖောက်ပြန်
ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ လက္ခဏံ-သည်၊ အညထတ္တံ
နာမ-မည်သည်၊နတ္ထိ-မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ခဲသော ဂုဇ္ဇ စသည်တို့၏ အရည်ဖြစ်ခြင်း၊
အရည်ဖြစ်သော ဥစ္ဆုရသ စသည်တို့၏ အခဲဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
အကြောင်းတပါးတို့ကြောင့် ဩမတ္တာဓိမတ္တ ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်
စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင် ဖောက်ပြန်သည်မည်၏။ ကက္ခဋ
စသော လက္ခဏာဖောက်ပြန်ခြင်းမည်သည် မရှိ ဟူလို။

ဣဒမ္ပိ-ဤဝိညုတ်ဒွေးသည်လည်း၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံနာမဇာတံ-
၏။ (သမ္ပန္နံ)။ ။ဘူတာနိဝိယ - ဘုတ်တို့ကဲ့သို့၎င်း၊ စေတနာ
ဒယောဝိယ-ကဲ့သို့လည်း၊ ထူလံ-ရုန့်၏။

‘သမိပေ ဌိတံဝိ’ ဌိ ဝိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဒုရေ ဌိတံ ပန ပဂေဝလ္လနံ။

မိနိတွာ-နှိုင်းယှဉ်၍၊ (စုံစမ်း၍သော်လည်းဟူ) ဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌန-
အားဖြင့်၊ (မိနိတွာ အချို့စာ၊ မိနိတွာ အချို့စာ ရှိ၏။ မသင့်)
ဗုသိတွာ-ရောက်၍၊ (တွေးတော၍သော်လည်းဟူ)။ ။သရီ
ရဋ္ဌကဿေဝ-ကိုယ်၌ တည်သော ရုပ်ကိုသာလျှင်၊ ဂဟဏံ-
ယူကြောင်းသည်၊ (ယူခြင်းသည်သော်လည်းဟူ) ဟောတိ-၏။
(သရီရဋ္ဌကဿေဝံ အချို့စာ ရှိ၏။ မသင့်)

သဗ္ဗတဇေသု-တို့၌၊ ဂတံ-ဖြစ်သည်တည်း။ ။တေဇောဘာ
ဝံ-သို့၊ ဂတံ-ရောက်သည်တည်း၊ ဥသ္မာ-အငွေ၊ ဥသုမ-အပူ၊ (အား
ကြီးသောအငွေ သော်လည်းဟူ) ဝါယနကဝသေန-လာတတ်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါတပုဏ္ဏာနံ-လေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော၊ ဥပ္ပလ
နာဋ္ဌိတစာဒီနိဝိယ-ကြာရိုး ကြာခေါက်စသည်တို့ကဲ့သို့၊ ဣပဿ-
၏။ ထန္တိတဘာဝေါ-တည်း။

သုခသမ္ပဿောတိ သုခဝေဒနာ ပဋိလာဘပစ္စယောကား ဖလူပစာ၊
ဝါ-ပစ္စယသန္ဓါကျေသည်။

တေ-ထိုကစိဆရာတို့ကို၊ “အဒ္ဓါ မုနိသိ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ နတ္ထိ
နိဝရဏာ တဝါ” တိ အာဒီနိ - စသည်တို့ကို၊ ဝတွာ-၍။ ပ။
တဗ္ဗာ-အပ်ကုန်၏။ အဒ္ဓါ-မချွတ်၊ မုနိ-ဘုရားရှင်သည်၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ-
သစ္စာလေးပါးကို သိပေသည်၊ အသိ-၏။

ဤကား မုနိအသိပုဒ်ဖြတ်သည်ကို ရည်သည်။
ဝါ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါးကို သိသောသူသည်၊ မုနိသိ-
ရဟန်းတို့ထက်မြတ်၏။

ဤကား မုနိ ဣသိပုဒ်ဖြတ်သည်ကို ရည်သည်။
တဝ-အရှင်ဘုရားအား၊ နိဝရဏာ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....ဤပါဠိ၌ နိဝရဏတို့၏ မဂ္ဂဝဇ္ဇကိုဟောခဲ့၊ မိဒ္ဓ၏
လည်း နိဝရဏဖြစ်ခဲ့၊ ရုပ်၏လည်း မဂ္ဂဝဇ္ဇမဟုတ်ခဲ့၊ ထို့ကြောင့် မိဒ္ဓရုပ်

ပြန်ပွားရေးမူ)

မည်သည်မရှိ စင်စစ်ဟူလို၊အာဒိဖြင့် နိဝရဏဒုက္ခသည်ကို သိရှိဟိ၊
အချို့ကား ဤပါဌ်ကို စောဒကအား ပရိဟာရ်ဆရာ အပြစ်တင်ပါဌ်
ဟု ယူ၍ “တဝါဒဒ နိဝရဏာ နုတ္တိ” စသည်ဖြင့် လောင်းစွက်၍
သမ္မုန်၏၊မသင့်။

ဝိသုဒ္ဓိအဘာဝကို ထင်စွာပြုလိုကား ‘ဝါယာဓာတုယာ ဟိ’ စသည်
တက်သော်။

ကဿာ-အဘယံကြောင့်နည်း၊ အဇာယနတော-မဖြစ်တတ်
သောကြောင့်တည်း၊ ဟိ-စွ၊ ဒေတာနိ-တို့သည်၊ နဇာယန္တိ-ဖြစ်ဆဲ
မဟုတ်ကုန်၊ (မဖြစ်တတ်ကုန်သော်လည်းဟူ) ကဿာ-နည်း၊
ဇာတဿ-ဖြစ်ပြီးရပ်၏၊ ပါကဘေဒတ္တာ-ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းမျှ
ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဟိ-စွ၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော၊ ရူပံ-
သည်၊ ဇီရုတိ-ရင့်ကတ်၏၊ (ဒိုတတ်၏သော်လည်းဟူ) ဘိဇ္ဇတိ-
ပျက်တတ်၏ (ကုန်တတ်၏ သော်လည်းဟူ)

ယင်းတွင် အချို့စာကား “ဥပ္ပန္နံ ဟိ ရူပံ အရူပံ ဘိဇ္ဇတိ၊ အချို့
စာကား ‘ဥပ္ပန္နံ ဟိ ရူပံ ဘိဇ္ဇတိ’ ဟု ရှိ၏၊ ယခင်ပါဌ်သာ အသင့်။

ဣတိ ကဿာ-ကြောင့်၊ ဇာတဿ ပါကဘေဒတ္တာတိ ဇေတံ
ဝစနံ-သည်၊ သိန္ဒု-၏၊ (သမ္မုန်)။ ယဒိစတာနိဋ္ဌိ ‘တာနိ-ထိုဇရ
တာ အနိစ္စတာတို့သည်’ စွဲ။

ပါကော-ရင့်ခြင်းသဘောသည်၊ နုပစ္စတိ - မရင့်တတ်ခဲ့၊
ဘေဒေါပိ-ပျက်ခြင်းသဘောသည်မူလည်း၊ နုဘိဇ္ဇတိ-မပျက်
တတ်ခဲ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာတဿ-ဖြစ်ပြီးရပ်၏၊ ပါကဘေဒတ္တာ-
ကြောင့်၊ ဇေတံ နှယံ၊ နဇာယတိ-ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ (မဖြစ်တတ်သော်
လည်းဟူ)

တပ္ပစ္စယဘာဝ ဝေါဟာရော - ထိုတရားတို့၏ အကြောင်း
လျှင် အကြောင်းရှိသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို၊ အနုမ
တော သမ္ပုဒ္ဓိန္တိ တော-ဝန်ခံအပ်၏။

အချို့ကား ‘ဆ၍သိအပ်၏’ ဟု ပေးကုန်၏၊ မသင့်။

ဇနကပစ္စယာနုဘာဝက္ခဏေ-ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်း
တရား၏ အာနုဘော်ရှိသော ခဏဋ္ဌိ။ ။ တေဟိ-ထိုအကြောင်း

တရားတို့သည်၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတမ္ဗက္ခဏသ္မိံ - ဖြစ်စေတတ်သော
တရားတို့၏ခဏ၌၊ ပညာယမာနာ-ထင်သော၊ ဇာတိစ-သည်
လည်း။ ။ သတ္တာဝတော - ရှိခြင်းကြောင့်။ ။ ယဒိ-၍၊ ဧဝံ
ဝစနေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဒေတံ တယမ္ပိ-ထိုသုံးပါးသည်လည်း။

ယင်းတွင် အချို့စာကား တယမ္ဗေတံ ရှိ၏၊ အချို့စာကား ဇာတိ
အာဒိတ္တယမ္ဗေတံ ရှိ၏၊ တယမ္ဗေတံ သာ လိုသည်။

နိဿယ ပဋိဗဒ္ဓ ဝတ္တိတော - မှီရာနှင့် စပ်သောအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ။ ဒေတမ္ပိစ အဘိနိဝေသံ - ထိုအဘာဝနိစ္စ
ဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ။ ဝလာဟကော-တိမ်တည်း။ ။
နိလာ-ညိုညို၊ ခါယန္တိ-ထင်ကုန်၏၊ သမုဒ္ဒေါ သမုဒ္ဒါရသည်၊
ဝမုတိ-တက်၏။ ။ အာကာသေ - ရေးခြစ်ခြင်း ကင်းသော၊
အန္တလိက္ခေ-ကောင်းကင်၌၊ သေနာဗျူဟမ္ပိ-စစ်သည်အပေါင်း
ကိုလည်း။ ။ ပန္နရသ - တဆယ့်ငါးပါး ကုန်သော၊ ရူပါနိ-
တို့သည်၊ အနိပ္ပန္နာနနာမ-အနိပ္ပန္နတို့မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏။

ပန္နရသ သရုပ်ကား အာယတနဆယ်ပါးကို တပါးစီယူ၍ ဆယ်ခု၊
ဘာဝရုပ်နှစ်ခု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ကဗဠိကာရအာဟာရ၊ အာပေါ ဤတဆယ့်
ငါးခုတည်း၊ အချို့သော နိဿယာစရိယတို့ကား ပသာဒရုပ် ငါးခု၊
ဝိသယရုပ် ခုနစ်ခု၊ ဘာဝရုပ်နှစ်ခု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဤတဆယ့်ငါးခုတည်း၊
ဟူကုန်၏။ ယင်းစကားကားပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိကာ၊ အနု၊ ယောဇနာ
ဂဏ္ဍိ၊ ဒသရုပ်၊ စုဒ္ဓသရုပ်၊ တေတ္တိံသရုပ်၊ ယင်းမှတစ်ပါး ထိုထိုသော
ကျမ်းတို့တွင် တစုံတခု၌မျှမလာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ မသိခြင်း
သည်သာလျှင် အပြစ်၊ ဒသ အနိပ္ပန္န၏ သရုပ်ကား စာကိုယ်၌ တိုက်
ရိုက်ရေးပြီ။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပဋ္ဌမကျော်သူမြတ်သည်
ရေးစီ အပ်သော အနှစ်သဘွယ် ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် မပြတ်
အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာဝေဘန်ကြောင်း
ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိမည်သော ဓံဗ္ဗသင်္ဂဏီ၏ အဋ္ဌကထာ၏၊ ၌ ရူပ
ကဏ္ဍ၏၊ ၌ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီး။

ဝိဘဇ္ဇနနည်း တူဟန်ကို မြဲစေလိုရကား ယထာဟိ စသည်တက်။

ဇ္ဈေ - ဤကုသလတိက်၌၊ ဝိဘဇ္ဇနနယော - ကို၊ သလ္လက္ခိတော ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဇေဝံ တထာ-ထု၊ ပဏ္ဍိတေဟိ-တို့သည်၊ (ပဏ္ဍိတေန အချို့ စာရှိ၏) ဝိဘဇ္ဇန နယံ-ကို၊ သလ္လက္ခေတုံ-၄၊ သက္ကာ - ၏၊ (ဟိယသ္မာ သက္ကာ သော်လည်း သမ္ဗန်) တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ဝိတ္ထာရ ဒေသနံ-ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-၍။

ဤဖြင့် “ဝိတ္ထာရဒေသနံ နိက္ခိပိယတိ ဇ္ဈောတိ နိက္ခေပေါ” ပြုလေ ဟူလို၊ ယင်းသည့် နိက္ခေပတွင် အပနယနတ္ထ၊ အန္တော ဂဓတ္တနှစ်နက် ယူလေ၊ အပနယနတ္ထ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား.....အကျယ်ကိုထား၍ မကျဉ်း မကျယ် ဟောသည် ဟူလို၊ အန္တောဂဓတ္တ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အကျယ်ကို ဤကဏ္ဍ၌ သွင်းသည် ဟူလို။

သန္တိတ္တ ဝိတ္ထာရ ဓာတုကံ-မကျဉ်းမကျယ်သော သဘော ရှိသည်၊ ဝါ-မကျဉ်းမကျယ်ကို ဆောင်သည်။

ယခင် အကြောင်းကြောင့်သာ နိက္ခေပ မည်ကောင်းသလော စုဒ္ဓိ ရှိရကား ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တကာရဏ ဝသေနာပိ မိန့်သော်၊ (ဝုတ္တဗြေတံ၌ အာဓာရကား နိဒါနကထာယံ လာ)

ဟေတုပစ္စယပဘဝ ဇနကသမုဋ္ဌာန နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန-ဟေတု ပစ္စည်း ဇနကတည်းဟူသော အကြောင်း ဖြစ်စေတတ်သော သမုဋ္ဌာန အနက်အားဖြင့်။

ဤကား “မူလဝသေန ပစ္စယဘာဝေါ ဟေတုပစ္စယဇ္ဈော၊ ပဘ ဝတိ တေသ္မာတိ ပဘဝေါ၊ သော ဇေ ဇနကောတိ ဝိသေသိတော၊ သမုဋ္ဌာတိ ဇေတနာတိ သမုဋ္ဌာနံ၊ တဿ ဝိသေသနံ နိဗ္ဗတ္တကန္တိ” ဟူသော ငိုကာနှင့် လျော်စေသည်။

ဝါ-ဟိတ် ပစ္စည်း အမွန် ဇနက သမုဋ္ဌာနသည် ဖြစ်စေ အပ် သော အနက်အားဖြင့်။

ဤကား ‘သဗ္ဗာနိဝါ တောနိ ပရိယာယ ဝစနာနိ’ ဟူသောငိုကာနှင့် လျော်စေသည်။

အတ္ထဝသေန - အတ္ထ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သာမန်) အလောဘ အစရှိသည်တို့၏ တူသော မူလတ္ထ၏ အစွမ်းဖြင့် (ဝိသေသ)

သဟဇ ဘာဝေန ကေဠိ သဟဇကဠိ၊ ပဟာနဝသေန ကေဠိ ပဟာနေကဠိ။(ဝိဂြိုဟ်)

တိဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ လက္ခဏာနိစ-တို့ကိုလည်း၊ တိ သော-သုံးပါးကုန်သော၊ ပညတ္တိယောစ-တို့ကိုလည်း၊ ကသိ ဣန္ဒြာဓိမာကာသံ - ကသိုဏ်းကို ခွါ၍ရအပ်သော ကောင်း ကင် ပညတ်ကိုလည်း၊ အဇဇာ ကာသံ - ဟင်းလင်းသော ကောင်းကင် ပညတ်ကိုလည်း၊ အာကိဉ္ဇညာ ယတနဿ-၏၊ အာရမ္မဏံဉ္ဇ - အာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင် ပညတ်ကိုလည်း၊ နိရောဓသမာပတ္တိစ-ကိုလည်း၊ နုလတ္တတိ-မရအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ အာစရိယေဟိ-တို့သည်၊ ဝတ္တံ-၏၊ (သမ္ပန်)

တိတိလက္ခဏာနိဏိ အရကား အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတည်း၊ တိသော ပညတ္တိယော၏ အရကား နာမပညတ်၊ ကသိုဏ်းပညတ်၊ သတ္တပညတ် တည်း။

တမ္မဘူမိ ကဏ္ဍဘူမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထေ-သော်(ထည့်)တမ္မ ကဏ္ဍ ဘူမိယောဝ-နိသောမြေ၊ မည်းသော မြေတို့ကိုသာလျှင်၊ ဝတ္တန္တိ ယထာ-ကဲ့သို့။

ဝိကပ်နှစ်ချက်တွင် ရှေးဝိကပ်အလိုကား ‘သုခံ ဝေ ဘူမိ သုခဘူမိ’ ဟု ကမ္မဓာရယ်ပြု၊ နောက်ဝိကပ်အလိုကား ‘သုခဿ ဘူမိ သုခဘူမိ’ ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသ်ပြု။

ပန တထာပိ-သော်လည်း၊ အနာရမ္မဏတ္တာ-အာရမ္မဏိက မဟုတ်သောကြောင့်၊ တေ-ထိုရုပ်တရားတို့သည်၊ ကမ္မသရိက္ခ ကာ-ကံနှင့်တူကုန်သည်၊ နဟောန္တိ-ကုန်။ ။ပက္ကံ-မှည့်သည်၊ ပရိဏတံ-ရင့်သည်။ ။မာတုလက္ခေရော - ဦးရုံးထေရ်၊ စူဠ ပိတုက္ခေရော - ဖထွေးထေရ်။ ။ပန တထာပိ-သော်လည်း၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ-တို့ကို၊ အဂ္ဂဟိတာနိ - မယူအပ်ကုန်၊ အပရာ မဠာနိ-မသုံးသပ်အပ်ကုန်၊ အနုပါဒိန္နာနေဝ-ဥပါဒါန်ဖြင့်မစွဲလမ်း အပ်ကုန်သလျှင်ကတည်း။

ခန္ဓာကိုသာ အာရုံပြုသည်၊ လောကုတ္တရာကိုပင် အာရုံမပြု ဟူလို သတည်း။

ဒိဝသံ-လုံး၊ သန္တိတ္ထော-ရဲရဲညီသော၊ အယော ဂုဇ္ဇာ-
သံချောင်းသည်၊ မက္ခိကာနံ-ယင်တို့၏၊ အဘိနိသိဒနုဿ-နား
ခြင်း၏။

အသံကိလိဋ္ဌ အသံကိလေသိကေသုပိ ဇေသဝနယောကား သံကိ
လေသေဟိ အဂဟေတဗ္ဗာ အသံကိလေသိကာ ကို ရည်သည်။

ဝိဋ္ဌိဝဋ္ဌကာ-နောက်ကျောသည် (အင်းပျဉ်းသည်သော်လည်း
ဟူ)ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန သတိ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတေ ကာယေကား ဝစနတ္ထ
ပြုသန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယော သက္ကာယော၊ရပ္ပန အစရှိ
သော သဘောဖြင့် ဝိဇ္ဇမာနဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကရစေ၊ သက္ကာ
ယေ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ခန္ဓာပဉ္စကကို အာရုံပြု၍ အတ္တ၊ အတ္တ
နိယ အခြင်းအရာဖြင့် ယူသော ဒိဋ္ဌိရစေ၊ ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြုလေ။

အဋ္ဌကထာ ဝိဂ္ဂဟကို ပြုပြီး၍ အတ္တနောမတိဖြင့် ပြုပြန်လိုရကား
သယံဝါ စသော ဒုတိယ ဝိကင်္ဂကို မိန့်သော်။

ဝိဋ္ဌိပနိဓနိကား ကာယေ ဒိဋ္ဌိ ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ
ကာယဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟုပြုလေ။

ဒေသိပ္ပာယနိကား.....မိမိဟူသော အတ္တ၊အတ္တနိယကားမရှိ၊ မိမိရှိခဲ့၊
ဝိဇ္ဇမာန ဖြစ်ခဲ့ဟူလို၊ယင်းနှစ်ချက်တွင် ဇိုကာကား ရှေးကိုကြိုက်၏၊
အကြောင်းကိုသိလိုမှု ဇိုကာကို ကြည့်လေ၊ ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေဋ္ဌိ ဇေ
ကား နောက် 'ဣဓ' သို့ လိုက်စေ၊ ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ ဂါထာဋ္ဌိ.....

မာရိသ-ချစ်ရှင်၊ ဝါ-ဆင်းရဲကင်းသော အရှင်။

မာရိသာတိ ပိယ ဝစန မေထံ၊ ဒေဝတာနံ ပါဠိယေက္ခော
ဝေါဟာရော၊ နိဒုက္ခာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (သက္ကပဉ္စသုတ်
အဋ္ဌကထာ)

မာရိသ-အရှင်ဘုရား(ငါတို့ကျေးဇူးရှင်)အချိုကား'မာရိသ-
အချင်း'ဟူကုန်၏၊မသင့်၊ဣဓေဝ-ဤအရပ်၌လျှင်(သာမည)ဤ
ဣန္ဒသာလဂူ၌သာလျှင် (ဝိသေသ) တိဋ္ဌမာနဿ-ရပ်ထသော၊
(တည်ထသော လည်းဟူ) ဒေဝဘူတဿ-သည်၊သတော-
ဖြစ်သော၊ ဝါ သတော သံဝိဇ္ဇမာနဿ-သော၊ဒေဝဘူတဿ-

နတ်ဖြစ်သော၊ မေ-ငါ့အား၊ ပုန-တဖန်၊ မေ-သည်၊ အညေန-
သော၊ ကမ္မေန-ကြောင့် (ထည့်) အာယုစ-ကိုလည်း၊ လခန္ဓါ-
ရအပ်ပြီ၊ (စသဒ္ဓါကား သက္ကဘာဝါစ ဆည်းလို မည်ကဲ့သို့
ရှိ၏) ဇေဝံ-သို့၊ ဇာနာဟိ - သိတော်မူလော့(မှတ်တော်မူလော့
သော်လည်းဟူ)

အာဂမာ ဓိဂမာ ဘာဝါ-အာဂုံ၊ မဂ်၊ ဖိုလ် မရှိခြင်းကြောင့်၊
(ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် မရှိခြင်းကြောင့်
ဟူ၏) ပုထုနံ။ပ။ ဣဘိ ဟူသော ဤဂါထာကား သင်္ခေပ။

ထိုကို ဝေဘန်၍ပြလိုရကား သော ဟိ စသည်တက်သော်။

ပုထု ကိလေသေ ဇနေန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ စသည်ကား ပိတ္တာရ။

ပုထု အဝိဟတ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကာ-များစွာသော မသတ်
အပ်သေးသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိရှိကုန်၏။ ။ပုထု သက္ကာရာနံ-
များစွာသော ဆရာတို့၏၊ မုခံ - မျက်နှာကို၊ ဥလ္လာကိကာ-
မျှော်တတ်၏၊ (ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား မော်၍ ကြည့်တတ်၏ဟု
ပေးတော်မူ၏၊ ယင်းတွင် ပုထုနောင် နာနာသဒ္ဓါ အချို့စာ
ရှိ၏၊ မရှိလို)

ပုထု သဗ္ဗဂတိဟိ-ခပ်သိမ်းသော ဂတိတို့မှ၊ အဝုဋ္ဌိတာ-
မထအပ်၊ ဝုယုန္တိ-မြှောတတ်ကုန်၏။ ။သန္တာပေဟိ-ပူခြင်း
တို့ဖြင့်၊ ပရိဇ္ဇာပေဟိ - လောင်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ။ရတ္တာ-တပ်
တတ်ကုန်၏၊ ဂိဒ္ဓါ-ငြိ၊ ဂမိတာ-မက်မော၊ မုတ္တိတာ-မိန်းမော၊
အဇ္ဈောသန္တာ - လွန်ကြူး၊ လဂ္ဂါ - ကပ်၊ လဂ္ဂိတာ - ကပ်သော
အားဖြင့် ဖြစ်၊ ဗလိယဒ္ဓါ - စပ်၊ မြူး၊ အာဝုတာ - ပိတ်ပင်အပ်
ကုန်၏၊ နိဝုတာ - မြစ်၊ ဩပုဇ္ဇာ - အထက်မှပိတ်၊ ပိဟိတာ-
အောက်မှပိတ်၊ (ယင်းတွင်ရှေ့ကား 'နိဝရဏေဟိ' ကို ကတ္တား
ကြံဆ)

ပဋိစ္ဆန္တာ - မထင်ရှားကုန်၊ (ဤသို့ပေးမှု နိဝရဏေဟိကို
'တို့ကြောင့်' ဟု ဟိတ်ပေး၊ "ဖိုးလွှမ်းအပ်ကုန်၏" (ဤသို့ပေးမှု
ကတ္တားပင်) ပဋိကုဋ္ဌိတာ-မှောက်အပ်ကုန်၏။

ဤနှစ်ပါဌ်၏ မှန် မမှန် ဟုတ် မဟုတ်ကို သိလိုမှုကား မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိ ရှစ်ကြောင်း ‘ဗ’ အင်္ဂါတွင် ကြည့်လေ။ ရူပသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓတ္ထ၊ သဒ္ဓ ဝိနိစ္ဆယကံ အလိုရှိမှုကား.....

တတ္ထ ဗဟူနံ နာနာပွကာရာနံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနံ အဝိဟတတ္တာ တာ ဇနေန္တိ တာဟိ ဇနိတာတိဝါ ပုထုဇ္ဇနာ။

အဝိဟတမေဝဝါ ဇနသဒ္ဓေါ ဝဒတိ၊ ပုထု သက္ကာရာနံ မုမု လ္လောကိကာတိ ဧတ္ထ ပုထု ဇနာ သက္က ပဋိညာ ဧတေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနာ တိ ဝစနက္ခော။

ပုထုသဗ္ဗ ဂတိဟိ အဝုဋ္ဌိတာတိ ဧတ္ထ ဇနေတဗ္ဗာ ဇာယန္တိ ဝါ ဧတ္ထောတိဇနာ၊ ဂတိယော၊ ပုထုဇနာ ဧတေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနာ၊

ဣတောပဒေရ ဇာယန္တိ ဧတေဟိတိ ဇနာ၊ အဘိသင်္ခါရာ ဒယော၊ တေ ဧတေသံ ဝိဇ္ဇန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ။

အဘိသင်္ခါရဏာဒိ အက္ခော ဝေ ဝါ ဇနသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ရာဂဂ္ဂိအာဒယော သန္တာပါ တေဝေ သဗ္ဗေပိဝါ ကိလေသာ ပရိဋ္ဌာဟာ ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသုတိ ဧတ္ထ ဇာယတိတိ ဇနာ၊ ရာဂေါ ဂေဓောတိ ဝေမာဒိကော ပုထုဇနာ ဧတေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇနာ ရတ္တာတိ ဇေရာဂါဒိ အက္ခော ဝေ ဝါ ဇနသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဟူသော မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ၊ မူလ ဇိကာပါဌ်တို့ကို နှုတ်ကျက်ဆောင်လေ။

ဇ္ဇိဟိ ပဒေဟိ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် (ဝုက္ခော ဟောတိန္ဒိစပ်)ယေ တေသဒ္ဓါ-တို့ကို၊ ယေတေ ပုထုဇ္ဇနာ-တို့ကို (ယှဉ်)

ဂါထာ၌ ဤသို့ သမ္ပန်၊ အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနာ - အန္ဓ ပုထုဇနံ လည်း၊ ဧကော - တယောက်၊ ကလျာဏော ပုထုဇ္ဇနော - ဇနံ လည်း၊ ဧကော - တယောက်၊ ဣတိ ဣမိနာ ပဘာဒေန - ဖြင့်၊ ပုထုဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ ဒုဝေ-နှစ်ယောက်တို့ဟူ၍၊ အာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ- နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဝုက္ခော-ကုန်၏။

ယင်းသို့ မြတ်စွာဘုရားကို ‘အာဒိစ္စ ဗန္ဓု’ ဟု ဆိုသည်ကား အန္ဓယ် တူသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌ ‘အာ

ဒိစ္စော ဂေါတမော ဂေါတ္တော၊ ဘဂဝါဝိ ဂေါတမဿ ဂေါတ္တတာယ
ဂုတ္တံ ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနောတိ။ သုတ္တသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၌ “အာဒိစ္စ
ဗန္ဓုတိ အာဒိစ္စဿ ဂေါတ္တဝသေန ဗန္ဓု၊ အာဒိစ္စော ဟိ ဂေါတမော
ဂေါတ္တေန၊ ဘဂဝါဝိ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန”။ သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌ
ကထာ၌ ‘အာဒိစ္စေန သမဂေါတ္တတာယ အာဒိစ္စဗန္ဓု’။ ‘သုတ်ပါထေယျ
ဋီကာ၌ ‘အာဒိစ္စေန သမာန ဂေါတ္တတာယ အာဒိစ္စော ဗန္ဓုတေဿာတိ
အာဒိစ္စ ဗန္ဓု၊ အာဒိစ္စဿဝါ ဗန္ဓုတိ အာဒိစ္စဗန္ဓု’ ဟူအပ်ပြီ။

ဝါ - နေကိုစွဲ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရကား “အာဒိစ္စဗန္ဓု”
ဟူပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိမာန ဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌ “တံ ပဋိစ္စ တဿ
အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတတ္တာ အာဒိစ္စောဝါ ဗန္ဓု တေဿ ဩရသ
ပုတ္တဘာဝတောတိ အာဒိစ္စဗန္ဓု ဘဂဝါ” ဟူအပ်ပြီ။

ကိလေသေဟိ - တို့မှ၊ အာရကတ္တာ - ကြောင့်၊ (ဤကား
ဝစနုတ္တ ပြ)

အရသင်္ခါတေဟိ ကိလေသေဟိ အာရကောတိ အရိယာ၊
အာရကာ တဒ္ဓိတံ၊ အရပုဒ်၊ ကိယ ပစ္စည်း၊ “က” ကိုချေ၍
“ယ” “ဣ” သို့ ကပ်၍ “အရိယာ” ပြီးသည်။ ဤကား ဝိဂြိုဟ်
စစ်။

အနယေ - စီးပွားမဲ့သည်တို့ကို၊ န ဣရိယနကော - မဖြစ်စေ
တတ်သောကြောင့်၊ (ဤလည်း ဝိဂြိုဟ်ပြ)

အနယေ န ဣရိယန္တိတိ အရိယာ၊ ကတ္တုသာဓန၊ “အနယ
နိရိယာ” ဟုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် “အရိယာ” ပြီးလေသည်။

အယေ-စီးပွားတို့ကို၊ ဣရိယနတော - ကြောင့်၊ (ဤလည်း
ဝိဂြိုဟ်ပြ)

အယေ ဣရိယန္တိတိ အရိယာ၊ ကတ္တုသာဓန၊ “အယ ဣရိ
ယာ” ဟုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့်ပင် “အရိယာ” ပြီးလေသည်။

သဒေဝကေန-သော၊ လောကေန-သည်၊ အရနိယတော-
ကပ်အပ်သောကြောင့်၊ (ဤလည်း ဝိဂြိုဟ်ပြ)

သဒေဝကေန လောကေန အရနိယာ ဥပဂန္တိဗ္ဗာတိအရိယာ၊

အဇိတ - အဇိတ၊ လောကသ္မိံ - လောကဉ္စ၊ ယာနိ သော
တာနိ - အကြင်အယဉ်တို့သည် (သောတတို့သည် သော်လည်း
ဟူ) အတ္ထိ သန္တိ - ကုန်၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဘဂဝါ - သည်၊ အာဟ - ၏၊
သတိ - သတိကို၊ တေသံ သောတာနံ - ထိုအယဉ်တို့ကို၊ နိဝါ
ရဏံ - မြစ်တတ်၏ဟူ၍၊ သံဝရံ - စောင့်တတ်၏ဟူ၍၊ အဟံ -
ငါတုရားသည်၊ ဗြူမိ - ဟောတော်မူ၏၊ ပညာယ - ပညာဖြင့်၊
ဇေတ သောတေ - ထိုအယဉ်တို့ကို၊ ဝိမိယျရေ - ဝိတ်ရာ၏၊ ဤကား
နေတ္ထိ အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ယောဇနာအလို)

အဇိတာတိ အာမန္တနံ ဘဂဝါ အဇိတံ အာမန္တတိ (ဂဗ္ဘိ)
ယာနိသောတာနိ လောကသ္မိံ, သတိတေသံ နိဝါရဏံ,
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ, ပညာယေတေ ဝိမိယျရေ-သာ ပါဠိ
တော် ပါဠိရင်း၊ “ အဇိတာတိ ဘဂဝါ ” ကား သံဂါယနာ
ဆရာတို့ ထည့်ပါဌ်။

တထာ-ထိုမှတပါး (ထို့အတူ သော်လည်းဟူ)

‘ယံ’ကို ပဟာနံ၌ယှဉ်၊ “ယထာ”ဟု အချို့စာရှိ၏၊ မသင့်လွန်း၊
ဒီပါ လောကေနေဝကို “ဒီပါလောကေန ဣဝ” ပုဒ်ဖြတ်၊ ဣဝကိုလည်း
‘တမဿ ပဟာနံ ဣဝ’ဟု ယှဉ်။

သေယျထိဒံ - အဘယ်သို့ ပယ်သနည်း ဟူမူကား၊ ပစ္စယ
ပရိဂ္ဂဟေန - နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်း သဖြင့်၊
အဟေတု ဝိသမဟေတု ဒိဋ္ဌိနံ - အဟေတုက ဒိဋ္ဌိ, ဝိသမဟေ
တုက ဒိဋ္ဌိတို့ကို။

အဟေတုက ဒိဋ္ဌိ ဟူသည်ကား သတ္တဝါတို့ အကြောင်းမရှိဟု
ယူသည်၊ ဝိသမဟေတုက ဒိဋ္ဌိဟူသည် ဗြဟ္မာစသော အကြောင်းတပါး
ရှိ၏ဟု ယူသည်။

ကထံကထိဘာဝဿ-သို့လော သို့လော ဟူသော အယူ
ကို (ယုံမှားခြင်းကို သော်လည်းဟူ)

“ကထံကထိ ဘာဝေါနာမ သောဠသကင်္ခါနံ”ဟု ဂုဠတ္ထိဒီပနိ၌
မိန့်ရကား ငါသည် ရှေး၌ဖြစ်ဘူးပြီလော ဟု ယုံမှားခြင်းတပါး၊ မဖြစ်

ပြန်ပွားရေးမူ)

ဘူးသေးလော ဟု ယုံမှားခြင်းတပါး၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ဘူးလေသနည်း၊
 မင်းတည်း ဖြစ်ဘူးလေသလော၊ ပုဏ္ဏားစသည် ဖြစ်ဘူးလေသလော၊
 ဟု ယုံမှားခြင်းတပါး၊ အသို့သော သဏ္ဌာန်ဖြင့် ဖြစ်ဘူးလေသနည်း၊
 မြင့်သလော၊ နိမ့်သလော၊ မည်းသလော၊ ပြူသလော၊ စသည်ဖြင့်
 ယုံမှားခြင်း တပါး၊ မင်းဖြစ်ပြီးတည်း ပုဏ္ဏားစသည် ဖြစ်သလော၊
 ပုဏ္ဏားစသည် ဖြစ်ပြီးတည်း မင်းဖြစ်သလော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ယုံမှား
 ခြင်းလည်း တပါး ဤသို့ အတိတ်၌ ငါးပါး၊ အနာဂတ်၌လည်း ဤအတူ
 ငါးပါး၊ ပေါင်းသော ဆယ်ပါး ဖြစ်၏။ ရှေးဦး မိထွေးသား ဦးပြည်ကို
 မြင်လင့်သော နောက်မှ ဦးပြည်သော မိကြီးသားသည် မိမိ ဦးခေါင်း
 ကိုစမ်း၍ ငါကား မိထွေးသားလော စသည် ကြံဆသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်၌
 ယုံမှားခြင်းတပါး၊ ငါးဖမ်းသော သူသည် ရေ၌ မြင့်စွာ တည်သည်
 ဖြစ်၍ ချမ်းချမ်းရှိသော မိမိပေါင်ကို ငါးဟု မှတ်၍ ခုတ်ထိုးသော
 ယောက်ျားကဲ့သို့၎င်း၊ သုသာန်အနီး၌ လယ်စောင့်သော၊ ကြောက်
 လျက် အိပ်သော၊ နို့လတ်သော၊ မိမိ ပုဆစ် ခူးနှစ်ဘက်ကို ဘီလူး
 နှစ်ယောက်ဟု မှတ်၍ ပုတ်ခတ်သော ယောက်ျားကဲ့သို့လည်း မိမိကိုယ်
 ကိုပင် ငါမဟုတ်ဟု ယုံမှားခြင်းလည်းတပါး၊ မင်းမျိုးဖြစ်လျက် ငါ
 မင်းမျိုး ဟုတ်ပါ၏လော မဟုတ်လော စသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းတပါး၊
 ငါ၏ကိုယ်တွင်း၌ အသက်သည် လျားလျားလုံးလုံးလော၊ တိုသလော၊
 ရှည်သလော စသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းတပါး၊ ငါကား အဘယ်မှ လာ
 သနည်း ဟု အရပ်ကို ယုံမှားခြင်းတပါး၊ ငါကား အဘယ်သို့ လားရ
 မည်နည်းဟု မိမိကိုယ်ကို ယုံမှားခြင်းတပါး ဤသို့ ပစ္စပ္ပန်၌ ခြောက်ပါး၊
 ယခင် ဆယ်ပါးနှင့် ပေါင်းသော် တဆဲ့ခြောက်ပါးဖြစ်၏။ ဤ တဆဲ့
 ခြောက်ပါးကို **ကဏ္ဍိကဏ္ဍိဘာဝဟု**မှတ်။

အဟံ မမာတိ ဂါဟဿ-ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူသော အယူကို။ ။
 ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ-ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်၌လည်း၊ နိဗ္ဗာနေစ-၌လည်း၊ ပဋိ
 လောမ ဘာဝဿ-မလျော်သော အဖြစ်၏ (ဆန့်ကျင်သော
 အဖြစ်၏ သော်လည်းဟူ)

ဓမ္မဋ္ဌိတိယန္တိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ (ဋီကာ) ဓမ္မဋ္ဌိတိနာမ ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒေါ (ဂဏ္ဌိ)၊ အချို့ကား ‘ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ-မဂ်ဖိုလ်တရား၏

တည်ခြင်း၌” ပေးကုန်၏။ မသင့်၊ ပဋိလောမဟူသည်ကား သ
သတ၊ ဥဒန္တဒ အယူတည်း။ ဝါ-တပုဂ္ဂိုလ်က မောဟတည်း။

သင်္ခါရနိဗ္ဗိက္ခဂါဟသ-သင်္ခါရ နိဗ္ဗိတ်ကို ယူတတ်သော
ကိလေသာကို (ယူခြင်းကို သော်လည်းဟူ) စတုန္ဒ - ကုန်သော၊
အရိယ မဂ္ဂါနံ-တို့ကို(တို့၏) ဘာဝိတတ္တာ-ကြောင့်၊ (ယင်-တွင်
‘အရိယဓမ္မာနံ’ ဟု အချို့စာရှိ၏။ မသင့်၊)

သမုဒယပက္ခိကဿ - သမုဒယအတို့၌ တည်သော၊ ဝါ-
အပင်းအသင်း ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိအစရှိသော (ကိလေသာတို့ကို
သမုဒယ ပက္ခိကဟု ယူ) စာဝဇဠန-စွန့်သော အနက်အားဖြင့်၊
ပဟာနံ-မည်၏ (ယင်းတွင် ပဟာနဇဠနဟု အချို့စာရှိ၏။ မသင့်)
ဝိနယနဇဠန - ကာယ ဒုစရိုက်စသည်ကို ဖျောက်တတ်သော
အနက်အားဖြင့်၊ ဝါ- ကား၊ တံတံ ပဟာနဝတော-ထိုထိုသို့သော
တဒင်္ဂ်စသည်ဖြင့် ပယ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တဿ တဿ
ဝိနယဿ-ထိုထိုသို့သော ကာယဒုစရိုက်စသည်ကိုဆုံးမခြင်း၏။
(ဤနည်း၌ ဆဋ္ဌိ တပုဂ္ဂိုလ်) သာဓကပါဠိ၌.....

ယေဝ တေ အရိယာ-အကြင် အရိယာတို့သည်၊ သန္တိ-ကုန်
၏။ တေဝ တေ အရိယာ - တို့သည်၊ သပ္ပုရိသာ - မည်ကုန်၏။
‘ယေဝ တေ ပုဂ္ဂလာ အရိယာ၊ တေဝ တေ ပုဂ္ဂလာ သပ္ပုရိသာ’
သော်လည်း သမ္ပန္နံ၊ တေ နှစ်ချက်ကား ဝစနသိလိဋ္ဌသာ၊
နောက်နောက်ကို ဤနည်းချည်း သမ္ပန္နံ၊ “ အရိယောတိဝါ
သပ္ပုရိသောတိဝါ ” စသည် အချို့စာရှိ၏။ “အရိယောတိဝါ
သပ္ပုရိသောတိဝါ” စသည် အချို့စာရှိ၏။ ထို ဩကာရန်နှင့်
ရှိသော စာသာ မှန်၏။

အနက်အား.....အရိယောတိဝါ-အရိယဟူသည်လည်း၊ သပ္ပုရိသ
ဝိနယောတိဝါ - ဟူသည်လည်း၊ ဒေသဒေ သေသော - တူ၏။
(အဓိပ္ပါယ်) ‘ဤအရိယ စသည်ပင် ထိုသပ္ပုရိသ စသည် မည်၏’
(သဒ္ဒတ္ထ)

ဇေသေသတိ ဇေသော သောဒေဝ အတ္ထတော အနုညောတိ
အတ္ထော (ဇိကာ)

ဧကေကော-အထူးမရှိ၊ ဧကဋ္ဌေ ဧကဋ္ဌော-တူသော အနက်
ရှိ၏။ သမေသမော-မျှတ၏။ သမဘာဂေ သမဘာဂေါ-မျှသော
အဘို့ရှိ၏။ တဇ္ဇာတေ တဇ္ဇာတော - ထိုအရိယစသည်ပင် ထို
သဗ္ဗုရိသ စသော သဘောရှိ၏ (တူသော သဘောရှိ၏ သော်
လည်းဟူ)

တဇ္ဇာတေတိ အတ္ထတော တံသဘာဝေါ(ဒီကာ) တညေ
တညောဝ-ထိုသဘောဖြင့် သိအပ်သလျှင် ကတည်း။

ဧကေ, တညေဝတို့ကား တပါးသော ဤကဲ့သို့သောအရာ၌ လာ
သော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာတို့၌မပါ။ **ကထာဝတ္ထုပါဠိ၌လည်း** ‘ကာယော
တိဝါ သရိယန္တိဝါ သရိရန္တိဝါ ကာယောတိဝါ ကာယံ အပ္ပိယံ ကရိ
တွာ ဒေသေသေ ဧကဋ္ဌေ သမေ သမဘာဂေ တဇ္ဇာတေတိ အာမန္တာ’
ဤမျှသာ လာ၏။

အဋ္ဌကထာ၌လည်း ‘ဒေသောသောယေဝ ဒေသေ ဒေသေတိပိပါဋ္ဌော၊
ဒေသာ ဒေသာ ယေဝါတိ အတ္ထော၊ ဧကဋ္ဌတိ ဧကဋ္ဌော၊ သမေ သမ
ဘာဂေ တဇ္ဇာတေတိ သမော သမဘာဂေါ တဇ္ဇာတိကော’ဟူ၍သာ
လာ၏။ တညေဝ မပါ၊ ဧတေလည်းမပါ။

ယောဇနာ၌ကား ဧကကိုဆို၏။ တညေဝကို မဆို၊ တပါးသော
ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဒီကာတို့၌လည်း သတိမရချေ။ ထို့ကြောင့် အနက်
သမ္ပန်လိုက်သော်လည်း ဧကေ တညေဝကို စုံစမ်းဆင်ခြင်ပါ။

ဒေသေသေ စသည်ကား ပဌမတ္ထ၌သတ္တမိ၊ ထို့ကြောင့် မရသာရတ္ထ
ဒီပနိ၌ “ပစ္စက္ကေ ဘုမ္မာစနန္တိ ကတွာ ဒေသေသေတိ အာဒိ ဝုတ္တံ”ဟူ
အပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် အရိယောတိ စသည်ကို ဧကောရန်ကြံ၍ ဗဟုဝစ်
ဒေသေသေစသည်ကိုလည်း ဗဟုဝစ်သမ္ပန်ကုန်သော ယခုအခါ အချို့
သော နိဿယာစရိယတို့၏ အနက်ကား မသင့်။

အနွယံ-နှစ်ပါးမရှိသည်ကို၊ (‘အ’ကား ပိရဟတ္ထ)

ယာ အပ္ပိ-အကြင်အလျှံသည်။ ။ ဒိဋ္ဌိပဿနာယ-မှားသော
အမြင်ဖြင့်၊ တံ ရူပဝန္တံ - ထိုရုပ်ရှိသော၊ အရူပံ-ကို (ထည့်)၊ ရူပ
ဝန္တံ-သော၊ တံ အရူပံ-ကို။ ။ ကရဏ္ဍကေ-ကြုတ်၌။

နတ္ထိံ သပရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ၌ **နတ္ထိံ သ၏အရကား**.....

- ၁ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ ရွှေခြေနင်းကဲ့သို့ မြေ၌ညီညွတ်စွာတည်
သော ဘဝါးတော်ရှိ၏။
- ၂ စက္ကကီတပါဒေါ - တထောင်သော အကန့်, အကွပ်, ပုံ
တောင်းနှင့်တကွ အလုံးစုံပြည့်သော စက်ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်း
ကြယ်သော ခြေတော်ရှိ၏။
- ၃ အာယတပဏ္ဍိ-ဘဝါး၏ လေးဘို့တဘို့ ကြွင်းခြင်းကြောင့်
ရှည်သော ဖခနာင့်တော်လည်းရှိ၏။
- ၄ ဒိဃာရီလိ-ရှည်သော လက်ချောင်း, ခြေချောင်းတော်လည်း
ရှိ၏။
- ၅ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ-နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော လက်ဘဝါး,
ခြေဘဝါးတော်လည်း ရှိ၏။
- ၆ ဇာလဟတ္ထပါဒေါ - ကွန်ရက်ကဲ့သို့ လက်ခြား, ခြေခြား
တော်လည်း ရှိ၏။
- ၇ ဥဿင်ပါဒေါ - ခြေဘမိုးထက် တက်သော ဖမျက်တော်
လည်း ရှိ၏။
- ၈ ဇေဏိဇေဃာ - ဇေဏိမည်သော သား၏ မြင်းခေါင်းကဲ့သို့
ညီညွတ်လုံးသော မြင်းခေါင်းတော်လည်း ရှိ၏။
- ၉ ဋ္ဌိတကောဝအနောနမန္တော ပရိမသဘိ-ရပ်လျက် မကိုင်း
မညွတ်လက်တော်တို့ဖြင့် ပုဆစ်တော်ကို သုံးသပ်နိုင်၏။
- ၁၀ ကောသောဟိတ ဝတ္ထဂုဗယျာ - အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော
အင်္ဂါဇာတ်တော်လည်း ရှိ၏။
- ၁၁ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စန သန္နိဘတစော - ရွှေအဆင်းနှင့် တူ
သော တင့်တယ်သော အရေတော်လည်း ရှိ၏။
- ၁၂ သုရမစ္ဆဝိ-သိမ်မွေ့ သော အရေတော်လည်း ရှိ၏။
- ၁၃ ဇေကကလောမော-တချောင်းတချောင်းသော မွေးညှင်း
တော်လည်း ရှိ၏။
- ၁၄ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော - အထက်သို့ တက်သော မွေးညှင်းတော်
လည်း ရှိ၏။

ပြန်ပွားရေးမှူး

- ၁၅ ဖြိဟ္မဒုဂတ္တော-ဖြိဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်သော ကိုယ်တော်
ရှိ၏။
- ၁၆ သတ္တုဿဒေါ-ခြေဘမိုး နှစ်ဘက်, လက်ဘမိုး နှစ်ဘက်,
ပခုံးနှစ်ဘက်, လည်ကုပ်တည်းဟူသော ခုနစ်ပါးသော အရပ်
တို့၌ ပြည့်ဖြိုးသောအသားတော်ရှိ၏။
- ၁၇ သီဟပုဗ္ဗဗုဒ္ဓကောယော - ခြင်္သေ့မင်း၏ ရှေ့ ထက်ဝက်ကဲ့သို့
ပြည့်ဖြိုးသောကိုယ်တော်ရှိ၏။
- ၁၈ ဗတန္တရံသော - ရေစီးကြောင်း မထင် ပြည့်သောကိုယ်
တော်ရှိ၏။ ၁၉-ကျယ်သော ဖိရင်တော်ရှိ၏။
- ၁၉ နိဂြာပေရိမဏ္ဍာလော-ကိုယ်တော်နှင့် အလံတော် မျှသည်
ဖြစ်၍ ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ညီသောအဝန်းတော်ရှိ၏။
- ၂၀ သမဝဋ္ဌကုဗ္ဗော-ကောင်းစွာလုံးသောမုရိုးစည်နှင့်တူသော
လည်တော်ရှိ၏။
- ၂၁ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ-အရသာကို ဆောင်တတ်သော ခုနစ်ထောင်
သော ကောင်းသော အကြောတော်ရှိ၏။
- ၂၂ သီဟဟနု-ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့ တဆဲ့ နှစ်ရက် ထွန်း
တက်ရောင်ပ လနှင့်တူသော မေးတော်ရှိ၏။
- ၂၃ စတ္တာလီသသမဒန္တော-လေးဆယ်သောသွားတော် ရှိ၏။
- ၂၄ သမဒန္တော - သံပြားဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ခရုသင်းကဲ့သို့
ညီစွာသော သွားတော်ရှိ၏။
- ၂၅ အဝိရဒ္ဓဒန္တော-မကြံသော သွားတော်ရှိ၏။
- ၂၆ သုသုက္ကဒါဋ္ဌော-အလွန်ဖြူစင်သော စွယ်တော်ရှိ၏။
- ၂၇ ပဟုတဇိဓိ-နူးညံ့သော ရှည်သော ပြန့်သော လျှာတော်
ရှိ၏။
- ၂၈ ဖြိဟ္မဿရော ကရဝိကဘာဏိ-ဖြိဟ္မာမင်း၏ အသံ, ကရ
ဝိက်ဌက်မင်း၏အသံနှင့်တူသော အသံတော်ရှိ၏။
- ၂၉ အဘိနီလနုတ္တော-အလွန်ညိုသော မျက်လုံးတော်ရှိ၏။
- ၃၀ ဂေါပရမာ-ယနေမ္ပေသော နွားငယ်၏ မျက်လုံးနှင့် တူ
သော မျက်လုံးတော်ရှိ၏။

၃၁ ဥဏ္ဏဘမုကန္တရေ ဇာတော-မျက်မှောင်လယ်၌ ဖြူသော
နူးညံ့စွာသော လယ်တုံဝါနှင့် တူသော ဥဏ္ဏလုံမွှေးရှင်တော်
ရှိ၏။

၃၂ ဥဏ္ဏိသသိသော-သင်းကျစ်ဖွဲ့သကဲ့သို့ ဆံလျှင်၌ အသား
ရေးတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော ဦးခေါင်းတော်ရှိ၏။ ဤသို့ သုံးဆဲ
နှစ်ပါးတည်း။

ပျိုလင်္ကာကိုအလိုရှိမှုကား ဟံသာဝတီ နန်းလောင်း ဥပရာဇာကို
စာဆို ထွေးညှိဆက်သည့် 'သုံးဆယ်တထပ်၊ နေရပ်များလှ' စသည့်ပျို့၊
'လက်ရုံးတန်ခိုး၊ အခေါင်မိုး၍' စသည့်ပျို့တို့ကို မှတ်လေ၊ လေ့လာလေ။

အသိတိအနုဗျဉ္ဇနုဗျာမပ္ပကာနုရန္တိတာယ - ရှစ်ဆယ်သော
လက္ခဏာတော်ငယ်တို့၏ တလံမျှသော အရောင်တို့ဖြင့် တပ်
ထသော။

အသိတိအနုဗျဉ္ဇနု၏ အရကား..

၁ တမ္မနုခတာ-နိသောခြေသည်း လက်သည်းတော်ရှိသည်၏
အဖြစ်။

၂ တုဂ်နုခတာ-မြင့်သော ခြေသည်းတော် လက်သည်းတော်
ရှိသည်၏ အဖြစ်။

၃ သိနိဒ္ဓနုခတာ-သိမ်မွေ့သော ခြေသည်းတော် လက်သည်း
တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၄ ဝဋ္ဋဂိုလိတာ-လုံးသောခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော်
ရှိသည်၏အဖြစ်။

၅ စိတဂိုလိတာ - စိတ်သော ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်း
တော် ရှိသည်၏အဖြစ်။

၆ အနုပုဗ္ဗဂိုလိတာ-အစဉ်လျော်စွာ ညီညွတ်သောခြေချောင်း
တော် လက်ချောင်းတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇ နိဂုဋ္ဌ ဂေါမ္ဘတာ-မထင်သော ဖမျက်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၈ သမပါဒတာ-ညီညွတ်စွာသော ငါးချောင်းသောခြေတော်
ရှိသည်၏အဖြစ်။

- ၆ သမာနုက္ကမတာ-ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းနှင့် တူသော ခြေတော်ဖြင့် သွားခြင်းရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်။
- ၁၀ သီဟသမာနုက္ကမတာ - ခြေသို့မင်းနှင့် တူသော ခြေတော် ဖြင့်သွားခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၁၁ ဥသဘသမာနုက္ကမတာ - ဥသဘနွားမင်းနှင့် တူသော ခြေ တော်ဖြင့် သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်။
- ၁၂ ဟံသသမာနုက္ကမတာ - ဟင်္သာမင်းနှင့်တူသော ခြေတော် ဖြင့် သွားခြင်းရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်။
- ၁၃ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋဂတိတာ-လကျာသို့ လည်၍ ကြွတော်မူလေ့ ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၁၄ သမန္တတောစာရုဇာဏုမဏ္ဍလတာ-ထက်ဝန်းကျင် ပုဆစ် တော်အဝန်း၏ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်။
- ၁၅ ဣဘကရသဒိသဗြီရုဘုဇတာ-ဆင်နှာမောင်း နှင့် တူသော ပေါင်,လက်ရုံးတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ဒွိရဒကရသဒိသဗြီရု ဘုဇတာဟု အချို့စာရှိ၏၊ အနက်အတူပင်၊ ဒွိရဒ ဒွိပ ဣဘတို့ ကား ဆင်ဟောချည်း)
- ၁၆ ပရိပုဏ္ဏ ပုရိသဗျဉ္ဇနတာ-ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သော အင်္ဂါ ဇာတ်တော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၁၇ သုဝိဘတ္တဂတ္တတာ-ကောင်းစွာ ဝေဘန်အပ်သော ကိုယ် တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။ (သုဝိဂတ္တတာ ဟု အချို့စာရှိ၏၊ဖြူစင် သောကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူ၏)
- ၁၈ အနုပုဗ္ဗစာရဂတ္တတာ-အစဉ်အားလျော်စွာ တင့်တယ်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၁၉ အနုပုဗ္ဗရုပိရဂတ္တတာ-အစဉ်အားလျော်စွာ ပြီးပြီးပြက်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၀ အနုဿန္နုဿန္န မဋ္ဌဂတ္တတာ-ပါးရာ မရှိ၊ ပြီးရာမကြိုသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။(ယင်းတွင် အနုဿန္နာနုဿန္နသဗ္ဗ ဂတ္တတာဟု အချို့စာရှိ၏၊အနုဿန္နဂတ္တတာဟု အချို့စာရှိ၏)

(ပိဋကတ်စုတော်

- ၂၁ မုဒုဂတ္တတာ-နူးညံ့သောကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ (ယင်းတွင် မဋ္ဌဂတ္တတာဟု အချို့စာရှိ၏၊ သုပရိမဋ္ဌတာဟု အချို့စာရှိ၏)
- ၂၂ သိနိဗ္ဗဂတ္တတာ-ပြေပြစ်သောကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၃ သုခမာရဂတ္တတာ - နူးသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်၊ (ယင်းတွင် သုခမာလာဟု အချို့၊ သုကုမာရဟု အချို့စာရှိ၏)
- ၂၄ အလီနဂတ္တတာ-မတွန့်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၅ တိလကာဒိရိဟိတဂတ္တတာ-မွှေမည်းစသည်မှ ကင်းသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၆ မလဝိရဟိတဂတ္တတာ-အညစ်အကြေး ကင်းသော ကိုယ်တော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၇ သုဝိသုဒ္ဓဂတ္တတာ-ကောင်းစွာအထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၂၈ ကောဋီသတ သဟဿ ဟတ္ထိ ဗလဓာရဏတာ - ကုဋေ တသိန်းသောဆင်တို့၏အားကို ဆောင်သောကိုယ်တော်ရှိသည် ၏ အဖြစ်။
- ၂၉ အတိဝိယ ဥဇ္ဇလိတ သောမ္ဗဂတ္တတာ - အလွန် တောက်ပ သော ငြိမ်းချမ်းသောကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၀ သုဂန္ဓမုဒ္ဒတာ-မွှေးသောမဏိတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၁ သုဂန္ဓမုခတာ-မွှေးသော ခံတွင်း ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၂ သုဂန္ဓတနုတာ-မွှေးသောကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ (ဤ၌ 'တနု' ကား သရီရဝါစကတည်း)
- ၃၃ သုခမ အဿာသ ပဿာသဓာရဏတာ - သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ဆောင်တော်မူသည်၏အဖြစ်။
- ၃၄ ပရိမဏ္ဍလကာယဘာဝန္တတာ-တလံမျှသောကိုယ်တော် ရောင်အဝန်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ (ယင်းတွင် ပရိမဏ္ဍလ ကာယ ဘာဝတာဟု အချို့စာရှိ၏၊ ကိုယ်တော်အဝန်းကို လက္ခဏာ ကြီး၌ သွင်းပြီးရကား သင့်မည်မထင်)
- ၃၅ သမလောမတာ-ညီညွတ်သော မွှေးညှင်းတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။

- ၃၆ ကောမလ လောမတာ - သိမ်မွေ့သော မွေးညှင်းတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၇ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋလောမတာ-လကျာရစ်လည်သောမွေးညှင်းတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၈ သိနိဒ္ဓလောမတာ-ပြေပြစ်သော မွေးညှင်းတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၃၉ ဘိဒဠနလောမ သဒိသတာ-ဖြတ်သောမျက်စဉ်းတောင့်နှင့် တူသော ညှိသောမွေးညှင်းတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၀ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋနာဘိတာ-လကျာရစ် လည်သော ချက်တော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၁ အတ္ထိန္ဒ နာဘိတာ-မပြတ်သော ချက်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။
- ၄၂ ဂန္ထိရနာဘိတာ-နက်သော ချက်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၃ ဂန္ထိရပါဏိလေခတာ-နက်သော လက်ခြားရေး ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၄ ဥဇုကလေခတာ - ဖြောင့်သော လက်ခြားရေး ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၅ အာယတလေခတာ - ရှည်သော လက်ခြားရေး ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၆ သုရုစိ သဏ္ဍာန လေခတာ - နှစ်လိုဘွယ်သော သဏ္ဍာန် ရှိသော အရေးရှိသည်၏အဖြစ်၊ (သုရုစိရ သဏ္ဍာန လေခတာ ဟု အချို့စာရှိ၏)
- ၄၇ ပရိပုဏ္ဏ ကပေါလတာ-ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သော ပါးပြင်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၈ အာယတ ဝဒနတာ - လျားသော ခံတွင်းတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၄၉ ဝိသုဒ္ဓ ဒါဋ္ဌတာ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော စွယ်တော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၀ ရတ္တောဋ္ဌတာ-နိသော နှုတ်ခမ်းတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၁ သုဝဋ္ဋဒါဋ္ဌတာ-လုံးသော စွယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။
- ၅၂ တိက္ခဒါဋ္ဌတာ-ထက်သော စွယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။

- ၅၃ အတိသုက္ကဒန္တတာ - အလွန် ဖြူစင်စွာသော သွားတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၄ ရတ္တဒိဋ္ဌိ ဖံသတာ-နိသောသွားဖုံးတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၅ မုဒုတနုက ဇိဝတာ - နူးညံ့သော ပါးသော လျှာတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၆ ရတ္တဇိဝတာ-နိသော လျှာတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။
- ၅၇ တုန်နာသတာ-မြင့်သော နှာယောင်တော် ရှိသည်၏အဖြစ် (တုန် သဒ္ဓါကား ဥစ္စပရိယာယ်)
- ၅၈ အာယတဝိသာလနေတ္တတာ-လျားသောကျယ်သော မျက်စိတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၅၉ ပဉ္စပသာဒ ဝန္တနေတ္တယုတ္တတာ-ကြည်ညိုဘွယ်သော ငါးပါးသောအဆင်းနှင့် ယှဉ်သော မျက်စိတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၀ အကုဗ္ဗိတဂ္ဂပရမတာ - မကောက်သော အဖျား ရှိသော မျက်မွေးတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ကုဗ္ဗိတကား ကုဋိလ ပရိယာယ်)
- ၆၁ သုသဗ္ဗိတဘမုကတာ - ကောင်းသော သဗ္ဗာန်ရှိသော မျက်မှောင်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၂ အာယတ မဟန္တ ဘမုကတာ-လျားသော ကြီးသော မျက်မှောင်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၃ အနုနုတ ဘမုကတာ-သက်တင်ရေးသို့ ညွတ်သော မျက်မှောင်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၄ သဏ္ဍလောမ ဘမုကတာ-သိမ်မွေ့သော မျက်မှောင် မွေးတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၅ အနုနုတ ခုစိရကဏ္ဍတာ-စဉ်းငယ်ညွတ်သော နှစ်လိုဘွယ်သော နားတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၆ အာယတကဏ္ဍတာ-ရှည်သော နားတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။
- ၆၇ အာယတ ပုထုတ နုလာရူ သောဘနုတာ-ရှည်သော အထူထူသော တင့်တယ်သော နဖူးတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၆၈ နိဂဏ္ဍသိရတာ-ထွင်မြင်းမရှိသောဦးခေါင်းတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။

၆၉ နိဂုဇ္ဇသိရတာ - ရှိုင်းနိမ့်ခြင်း မရှိသော ဦးခေါင်းတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၀ ဆတ္တနိဘစာရသိရတာ - ထီးနှင့်တူသော တင့်တယ်သော ဦးခေါင်းတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၁ သုနီလ ကေသတာ - အလွန်မည်းသော ဆံတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်။

၇၂ သုသဏ္ဍကေသတာ - သိမ်မွေ့သော ဆံတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။

၇၃ သိနိဒ္ဓ ကေသတာ-ပြေပြစ်သော ဆံတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၄ သုသဏ္ဍာန ကေသတာ - ကောင်းသော သဏ္ဍာန်ရှိသော ဆံတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၅ အလုလိတ ကေသတာ-မယှက်သော ဆံတော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။

၇၆ သမကေသတာ-ညီညွတ်သော ဆံတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၇ ကောမလကေသတာ-နုသော ဆံတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၈ နာနာဠိတ ကေသတာ - အသီးအသီးတည်သော ဆံတော် ရှိသည်၏အဖြစ်။

၇၉ နန္ဒာမိဝ ဒက္ခိဏာဝဇ္ဇကေသတာ-ဦးဆောက်ပန်းသကဲ့သို့ လကျာရစ်လည်သော ဆံတော်ရှိသည်၏အဖြစ်။

၈၀ ကေတုမာလာဝိနိတာ - ထိပ်တော်၌အရောင်စု တည်းဟူ သော ကေတုမာလာရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဤ ရှစ်ဆယ်တည်း။

ဤလက္ခဏာငယ်ကား ကျမ်းဂန်တို့၌ အညီလာခဲ့၏။ လာသော် လည်း မသေချာတတ်၊ထို့ကြောင့် ညှိလေ၊နှီးနှောလေ၊ကြည့်လေ။

သရီရနိဗ္ဗတ္တိယာ-ကိုယ်တော်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့်။

သရီရနိဗ္ဗတ္တိယာတိ သရီရပါရိပူရိယာ၊ (ဒိကာ)

လောကတာရကော-လူတို့ကို ကယ်ပေတတ်သော။ ။

တတ္ထေဝ-ထိုအာရုံ၌ပင်လျှင်၊အဓိမောက္ခံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။

ဇာတိအာဒိနံ ဇေတံ အဓိဝစနံ၌ ဇာတိအာဒိနံ၏အရကား မုချ ဥပစာ
နှစ်ပါး ရသင့်၏။ ဇာတိစသောသဘောကိုယူမူ မုချ၊ ထိုဇာတိစသည်
တို့၏ ဇရာမရဏစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သောသတ္တိကိုယူမူ ဥပစာ။

ပရမတ္ထသုဒ္ဓိဘူတံ-မြတ်သော စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ။
ပဟာနေကဋ္ဌံ-သည်၊ ခုရံ-မည်၏။ (ပဋ္ဌာနဖြစ်၏သော်လည်းဟူ)

အချို့စာ၌ ယင်းတွင် ဝုတ္တံရှိ၏။ ထိုသို့ရှိမူ 'မိန့်အပ်၏' ဟုပေး။

ဤ၌ အနာဂတကိလေသာကို တဒေကဋ္ဌဟု ပြလိုရကား 'ဣမိဿာ
စ ပါဠိယာ' စသည်တက်သော်၊ ထိုကို ချဲ့လိုရကား 'ဧတ္ထ ဟိ' စသည်
တက်သော်။

ကိစ္စနိဗ္ဗတ္တိယာ - ကိစ္စပြီးမှ၊ (သဖြင့်လည်းဟူ) အဒိဋ္ဌတ္တာ-
ကြောင့်။ ။ တေဟိ ပန-ထိုအပါယ ဝမနိယ ကိလေသာတို့မှ
ကား၊ အညေ-တပါးသောကိလေသာတို့ကို။

ဧကဋ္ဌာ ပဉ္စကိလေသာ၌ ပဉ္စ၏အရကား မာန၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိ
ရိက၊ အနောတ္တပ္ပတည်း။

အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ-ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိညာဏ်
၏ အစ၌ တည်သော။

ယံကို ပဟာနံနှင့် ယှဉ်၍ ယံ ပဟာနံ အနုညာတံ၊ တံ ပဟာနံ သန္ဓာ
ယ ဝုတ္တံ(သမ္ပန်) ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၌ ယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ တေ ဓမ္မာ
ပဟိနာ(သမ္ပန်)

ဆရာ.....ဒဿနတိက်၌ ဟောပြီးသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဘုရား
ထပ်၍ ဟောပြန်တုံသနည်း စုဒ်ရှိရကား ဒဿနေနမှသည် ဒဿေတုံ
ဝုတ္တံ တိုင်အောင် မိန့်သော်။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကတ္တိကေ-၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်)
ဣမေဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာတိ - ဟူ၍၊ နိဋ္ဌ
ပေတွာ'- ဆုံးစေလျက်၊ (ဒဿေတုံ၌စပ်) ပုန-ဒဿနတိက်၌
ဟောသည်မှတစ်ဆင့်၊ တိဏိသံယောဇနာနိတိအာဒိ-စသည်ကို
(ဝုတ္တံ၌စပ်) ပဟာတဗ္ဗ-တို့ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ တဒေကဋ္ဌ
ဘာဝေန-ဖြင့်၊ ဟေတုစေတ-တို့ကိုလည်း၊ သဟေတုကေစ-
တို့ကိုလည်း၊ ဒဿေတုံ-၄၂-ဝုတ္တံ-၏။ (သမ္ပန်)

ဆရာ.....ဟေတု သဟေတုကအထူးကိုပြလိုသောကြောင့် ဤနည်းကို ဘုရားဟောဟူပြီ။ အညမညထောက်၍ ဟိတ်တို့၏လည်း သဟေတုကအဖြစ်ရပါသော ပြီးပါသော ရှေးနည်းမှအထူး ဤနည်းကို ဟောကောင်းပြီတကား စုဒ္ဓိရှိရကား ‘တတ္ထကိဉ္ဇာပိ’ စသည်တက်သော်၊ (ကိဉ္ဇာပိကို သင်္ဂဟံဂစ္ဆန္တိနှင့် ယှဉ်။)

ပန တထာပိ - သော်လည်း။ပ။ တဿ မောဟဿ-ကို၊ ပဟာနံ-ကို၊ဒဿတုံ-၎။ပုန-ဒဿနတိက်၌ ဟောပြီးသည်မှ တဘနံ၊ ဣမေဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဟေတုတိ - ဟူ၍၊ သမာသပဒေတ္ထကဒေသေန-သမာသပုဒ်၏အနက် တစိတ်ဖြင့်၊ (ထည့်) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ - ၏။ ။ဒုတိယ ပဒေ-၌။ပ။ ဝုတ္တံ-၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား..... ဒဿနတိက်၌ ပဟာတဗ္ဗ ဓမ္မမျှကို အဝိဘဇနအားဖြင့်ပြသည်။ ဤတိက်၌ကား ထိုကိုဝိဘဇနအားဖြင့် “ ဣမေဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာဟေတု ” ဟု သမာသပဒေတ္ထကဒေသ နေယျတ္တအားဖြင့် ပြသည်။ “ဣမေဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဟေတုက”ဟု ပါဠိယာဂတ နိတတ္ထဖြင့်ပြသည် ဟူလို၊ ဂန္ထိရ မိဒံ ဌာနံ အတိဝိယ ဒညာတံ။

ထိုကိုချဲ့လိုရကား သော ဟိ စသည်တက်သော်၊ (ထိုကိုမြဲစေလိုရကား သောဟိ စသည်တက်သော်၊ သော်လည်းဟူ။)

အနန္တရာယေန-အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်။

အဋ္ဌကထာ အလိုလည်းဖြစ်၏။ ဝိကာ အလိုလည်းဖြစ်၏။ သဒ္ဓတ္ထလည်းရ၏။ အဓိပ္ပါယ်တ္ထလည်းရ၏။ ဤအလိုသော်

“အနန္တရိကာနိ-အန္တရာယ်မရှိသည်ဖြစ်၍ အကျိုးကို ပေးတတ်ကုန်သော”ဟူလေ။

ဝိကာ၌ အနန္တရ၏ ကာလဝါစကကိုလည်းကြံ၍ အဋ္ဌကထာမှ အထူး ဝစနတ္ထကိုဆို၏။ “ အနန္တရာယေန - အခြားမရှိသဖြင့် ” ဟု မပေးကုန်လင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ကာလဝါစက အနန္တရသဒ္ဓါ၏ နိဂ္ဂဟိတ်ကာရန် သတ္တမျှတ္ထ မြဲခြင်းကြောင့်တည်း။

ကောသ္မိဝိဋ္ဌိ ဝိကား “အနကသ္မိပန အာယုဟိကေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နုတ္ထိ” ဟု သတ္တာဝနာပြု။

အဟေတုက ဝါဒ အကြိယဝါဒ နုတ္ထိက ဝါဒေသု-တို့တွင်၊ အညတခု-တည်း။

နုတ္ထိဟေတု နုတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယာတိ ဝေမာဒိကော အဟေတုကဝါဒေ။ ကရောတော ခေါ ကာရ ယတော ဆိန္ဒတော ဆေဒါပယတော။ပ။ ကရောတော နက်ဗ္ဗိ ပါပန္နိ ဝေမာဒိကော အကြိယဝါဒေါ၊ နုတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဝေမာဒိ ကော နုတ္ထိက ဝါဒေါ၊ ဇေတေသု ပုရိမဝါဒေါ ဗန္ဓမောက္ခာနံ ဟေတုပဋိသေဝေတိ၊ ဒုတိယော ကမ္မံ၊ တတိယော ဝိပါကံတိ အယမေ တေသံ ဝိသေသော (ဋီကာ)

“တံ ဝိဂဟေတွာ” အချို့စာ၏၊ “တံ ဟိ ဂဟေတွာ” အချို့စာ ၏၊ ထိုတွင် “ဟိ” နှင့် ရှိသောစာသည် စာဟောင်း မူဟောင်းတို့နှင့် ညီ၏၊ ယင်းသို့ ညီလျှင်းမူလည်း ငါတို့ကား “ဝိ” နှင့် ရှိသည်ကို ကြိုက် စနိုး၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ယင်းသည့် “ဝိ” ကို အဋ္ဌနပယုဂ်ကြိ၍ ပုဂ္ဂလနှင့် ယှဉ်သော “အနန္တရိကေ ဌိတမေဝ ပုဂ္ဂလံ (ပ) ဗောဓေတံ နသက္ကောတိ၊ အထခေါ တံ ဂဟေတွာ ဌိတ ပုဂ္ဂလမ္ပိ(ပ) နသက္ကောတိ” ဟု အနုယ၊ ဗျတိရေက အလွန်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ ယင်းသို့ တပ ငါတို့ထင်စေ၊ အသင့်ကြိမိပေမူ လိုက်ပါ။

မိစ္ဆာမဂ်ထက် သမ္မာမဂ်သည် အရိယဖြစ်ခြင်းကြောင့် လောကီမဂ် လျဉ်း ခဲ့ရကား လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ဖွင့်သော်။

ပစ္စယဋ္ဌေန-မဂ္ဂပစ္စည်းဟူသော အနက်အားဖြင့်၊

ယမကပါဒိဟာယံ ကရောန္တံ တထာဂတံ ဒိသ္မာ တဿ မဂ္ဂံ ဂရုံ ကရောတိကား ပြာဒိဟာသည်ကြိယာဘိညာဏ်၏အရာသာဖြစ်လျက် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရသဖြင့် အလုံးစုံသော ဘုရားကျေးဇူးသည် ပြီးရကား “စောရေဟိ ဂါမေဝ ဒေဗာ၊ တိဏေဟိ ဘတ္တံ သိန္ဒံ” ကဲ့သို့ အကြောင်း၏ အကြောင်းကို အကြောင်းဟူပါသည်။

အရဟာ န က်ဗ္ဗိ ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောတိ ဌပတွာ မဂ္ဂံ ဖလံ နိဗ္ဗာ နန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧတသ္မိဝိ အဋ္ဌကထာ ဝစေန-၌လည်း၊ အယမေ ဝက္ခော-ဤအနက်ပင်တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား ... ထိုအဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း မိမိ မဂ်ဖိုလ်ကိုပင် ယူလေဟူလိုသည်။ ဤကား အဋ္ဌကထာဟောင်းပါဠိဟုလုံးသွင်း၍ပေး သည်။

ဝါ-အရဟာ(ပ) နန္ဒိ ဧတ္ထာပိ ဇေတိသံ ပါဠိယမ္ပိ-၌လည်း၊ အယမေဝတ္ထော-ပင်တည်း။

ပါဠိတော်ဟု လုံးသွင်း၍ပေးသည်။ အဋ္ဌကထာပါဠိမှာ န ပန အတ္တ နော မဂ္ဂံ ဝိယ တွင် ပုဒ်မ သော်လည်းကန့်၊ ထင်ထင်သော်လည်း ပိုဒ်၊ နောက်သို့သွားမှားတတ်၏။

“ဒိန္နံ အဒ္ဓါနံ” ကား ပဠုပ္ပန် အနာဂတ်ကိုယူ၊ လဒ္ဓေါ ကာသဿ ဟိ စသည်ကား ဝိတ္ထာရ၊ ကပ္ပသဟဿာတိတ္ထမေဝါ ကား အထင်ကိုသာ ဆိုသည်။

နတ္ထိနာမ-မရှိသော မည်သည် (သဒ္ဓတ္ထ) မဖြစ်သော မည် သည် (အဓိပ္ပါယ်) နဟောတိ-မဖြစ်။

ဂုတ္တတ္ထကို ထင်စေလိုရကား ယထာဟိ စသည်တက်သော်၊ ယင်း တွင် “ယထာဟ” ဟု အချို့စာရှိ၏။ မသင်၊ ယထာဟိ သာ လိုသည်။ “ဟိ” ကို ‘ဟိ သစ္စံ’ ပြင်၊ ယင်းသည့် ‘ယထာ’ ကို နောက် ‘ဇာတော’ နှင့် ယှဉ်၍ ‘ဇာတော ယထာ ဝေမေဝံ’ ဟု ဥပမာသမ္ပန်၊ ဥပမာပါဠိ၌ ‘အရူပီ အတ္တာ’ ဟု များစွာသောစာတို့၌ရှိ၏။ အရူပသံခါတော အတ္တာ ဟု အချို့စာရှိ၏။ ဇိကာ, ဂဏ္ဌိအလိုသော် ‘အရူပသံခါတော အတ္တာ’ သာလို၏။

သညာမယော-အာကာသာနဉ္စာယတန သညာအစရှိသည် တို့ဖြင့် ပြီးသော၊ အရူပသံခါတော-ဆိုအပ်သော၊ သွာယံ သော အယံ အတ္တာ-သည်၊ တိဋ္ဌတေဝ-လျှင်တည်း၊ (တိဋ္ဌတေဝါယံ” ဟု အချို့စာရှိ၏။ “အယံ အတ္တာ” ဟူလေ)

အထ တဒါ-၌၊ ဣမဿ ပုရိသဿ-ဤသတ္တဝါအား။

ဆရာ.....လဒ္ဓေါ ကာသဿာလျှင် ဖြစ်သော ကံ၏ ဝိပါကကိုဆို၏။ လဒ္ဓေါကာသ တမူလည်းဖြစ်စေ၊ အလဒ္ဓေါကာသ တမူလည်းဖြစ်စေ၊ အာယူဟိတကံ ဟူသမျှသည် အကျိုးပေးကောင်းသည်ချည်း မဟုတ် တုံလော စုဒ်ရှိရကား ယဒိ ပန စသည်တက်သော်။

(ပိဋကတ်တော်

အာယုဟိတံ-သော၊ ကုသလာ ကုသလကမ္မံ-သည်၊ သဗ္ဗံ-
သော၊ဝိပိကံ - ကို၊ ယဒိဒဒေယျ-အံ၊ အညဿ - တပါးသော
ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ၏၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ နဘဝ
ယျ-ရာ၊ ဝါ၊ အညဿ - တပါးသော အပစယဂါမိကုသိုလ်၏၊
ဩကာသော နဘဝယျ-ရာ၊ဝါ၊အညဿ-ဝိပိကံမှတပါးသော
ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ၏၊ဩကာသောနဘဝယျ-ရာ။

ထိုတွင် ပဋ္ဌမဗိကင်္ဂိန္ဒ အဓိပ္ပာယ်ကား.....လဒ္ဓေါကာသ၊ အလဒ္ဓေါ
ကာသ ကံဟူသမျှသည် အကယ်၍ အကျိုးပေးငြားအံ၊ ပေးလေပြီး
သော အကျိုးရှိသောကံသည်လည်း အကျိုးကိုပေးရာ၏၊ ယင်းသို့ ပေး
လေပြီးသော အကျိုးရှိသောကံသည် အကျိုးပေးခဲ့သော် ယင်းမှတပါး
ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ၏ အခွင့်သည် မဖြစ်ရာပြီ၊ ဖြစ်တုံသော်လည်း
အကျိုးပေးခြင်းမည်သည် မရှိရာပြီဟူလိုသော်။

ဒုတိယဗိကင်္ဂိန္ဒ အဓိပ္ပာယ်ကား.....အလဒ္ဓေါကာသကံသည် အကျိုး
ပေးခဲ့သော် ပစ္စယန္တရရဟိတကံသည်လည်း အကျိုးပေးရာ၏၊ ယင်း
သို့ အကျိုးပေးခဲ့သော် အဝိဇ္ဇာတဏှာအစရှိသော အကြောင်းထူး ကုန်
စေတတ်သောကံ၏ ကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သော အပစယဂါမိကံ၏ ဖြစ်
ခြင်းမည်သည် မရှိရာပြီ၊ဖြစ်တုံသော်လည်း အကျိုးပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်
သော မည်သည်မရှိရာပြီ ဟူလို။

တတိယဗိကင်္ဂိန္ဒ အဓိပ္ပာယ်ကား.....ယင်းသို့ လဒ္ဓေါကာသ၊ အ
လဒ္ဓေါကာသ ဒိန္နဝိပိက ပစ္စယန္တရရဟိတ ကံသည် အလုံးစုံသော
အကျိုးကို ပေးခဲ့အံ၊အခြင်းခပ်သိမ်း ဝိပိကံသာဖြစ်ရာ၏၊ယင်းမှတပါး
ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည် မရှိရာပြီ ဟူလို၊
(ဂန္ထိရမိဒံ ဌာနံ ဒုဝိညေယျံ)

ရဝဝိပိက၊ အရဝဝိပိကဖြစ်သော ကံနှစ်ပါးတို့တွင် ရဝဝိပိက
ဖြစ်သောကံ၏အကျိုးဖြင့် အရဝဝိပိကဖြစ်သော်လည်း လဒ္ဓေါကာသ
ကံ၏အကျိုးကို နိဒဿနနည်းဖြင့် ‘ဥပါဒိ’ဟု ပြလိုသော ဆရာသည်
‘တံ ပန’စသည်မိန့်သော်၊(တံ ပန အာယုဟိတကမ္မံ စွဲ)

သဒ္ဓိရဋ္ဌကာ-ကိုယ်၌ တည်ကုန်သည်၊ (ကိုယ်နှင့် စပ်ကုန်
သည်သော်လည်းဟူ)

ယင်းကို မြဲစေလိုရကား ‘တေ ဟိ’စသည်တက်သော်။

မေတ္တာယနဝသေန-ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ချစ်ခြင်းကို ပြု
သည်၏အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းဟူ)

မေတ္တယနဝသေနာဘိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဒီဃံ ကတွာ ဝတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
(ဇိကာ)

အနုဒယတိ-စောင့်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနုဒ္ဓယာ-မည်၏၊
(နိပ္ပန္နံ 'ဒ' ကား အာဂုံ) သဝန သမ္မသန ပဒိုဝေဓ ပစ္စဝေက္ခ
ဏာသု-နာခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ သိခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း ဖြစ်သော
ကာလတို့၌။

ဇာတိပိဒုက္ခာလိအာဒိ သုဏန္တ သမ သဝနေ၊ အနိစ္စာဒိတော
သမသန္တ သမ သမ္မသနေ၊ မဂ္ဂနေတ္ထ သမ္မောဟံ ဝိဒ္ဓံသေန္တ သမ
ပဒိုဝေဓေ၊ ပဒိုပိန္နိတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တ သမ ပစ္စဝေက္ခဏေတိ စတူ
သု ကာလေသု ဒုက္ခ ဉာဏံ ဝဇ္ဇတိ။ (ဇိကာ)

အနုအနု-အဘန်တလဲလဲ၊ နယနတော-ဆောင်တတ်သော
ကြောင့်၊ (သာရာဂေါ၌ 'သ' ကား သံသဒ္ဓတ္ထ)။ ။ ဂိလိတွာ
ပရိနိဋ္ဌပေတွာ-ဆုံးစေ၍။ ။ ဂိဇ္ဈန္တိ-အလွန်တောင့်တကုန်၏၊
အလွန်တပ်တပ်ကုန်၏ သော်လည်းဟူ)

ရကာရဿ လကာရံ ကတွာ ပလိဂေဓေတိ ဝတ္တံ။

သဉ္ဇန္တိ ဗန္ဓန္တိ - ဖွဲ့တတ်ကုန်၏။ ။ လဂ္ဂနဋ္ဌေန - ငြိတတ်
သော အနက်အားဖြင့်၊ (ပိတ်ပင်တတ်သော အနက်အားဖြင့်၊
ဆွဲတတ်သော အနက်အားဖြင့်၊ စိတ်ကြိုက်ပေး) တဿတဿေဝ
ဘဝဿ-ထိုထိုသို့သော ဘဝ၏၊ (ထိုထိုသို့သော ဝိပါက်ခန္ဓာ၊
ကုက္ကရာရုပ်၏ သော်လည်းဟူ၊ ဝိသေသ ပေး) ဝိဓာဝတိ၌ အာ
ဓာရကား 'ဘာန္တရေ' လာ။

တုန္ဒကာဓရာ-အပ်လျှိုသမား။ ။ တဏှာ ဝိပ္ပန္နိတ နိဝေသ
သင်္ခါတံ-တဏှာ၏ ပြန့်သောအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။

သရိတာဝိယ-မြစ်နှင့် တူသည်တည်း၊ (ရေနှင့် တူသလျှင်
ကတည်းဟူ) အလ္လုဋ္ဌေန-ပိုသောအနက်အားဖြင့်။ ။ သရိတာ
နိစ-ရာဂဖြင့်ပိုသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိနေဟိတာနိစ-စေး

သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (သိဒ္ဓိဒ္ဓါ သိနေဟိတာနိ။ ။ဇိကာ) အတ္ထ ဌိ ရာဂဝသေန၊ သိဒ္ဓိဒ္ဓဉ္စ ဝိတိဝသေန လာ။

ဝိသတာ ဝိသတ္တိကာ - ပြန့်တတ်၏။ (ရူပါဒိသု အာဓာရ လာ) ဝိသဗ္ဗာ-နိသောအားဖြင့် ပြန့်တတ်၏။ ရှေးနှင့် အက္ခရာ လှယ်သည်သာ ထူးသည်။ ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌ “ပုရိမဝစနမေဝ တကာရဿ ဗုကာရံ ကတွာ ပုတ္တိ” ဟုအပ်ပြီ။

အချို့ ကား:ရှေးဝိဂ္ဂဟကို သဗ္ဗဓာတ်ကြံ၍ ‘တပ်တတ်၏’ ဟု ပေး ကုန်၏။ မသင့်။

ဝိသာလာ-ကျယ်၏။ (ကြီး၏ သော်လည်းဟူ) ဝိသက္ကတိ- စွမ်းနိုင်တတ်၏။ (ခွဲတတ်၏ သော်လည်းဟူ) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိသတ္တိကာ-မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား:တပ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်အပ်သော မိန်းမ စသည်သည် ခြေဖြင့် ကျောက်ကန် သော်လည်း စွမ်းနိုင်တတ်၏။ သည်းခံတတ်၏။ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ ခွဲတတ်၏ ဟူလို၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် မွေကို ပြလိုက်သည်။ အချို့သော နိဿယာစရိယ တို့ကား တတိယက္ခရာ ဝ နှင့်လိုသည်ဟု ထင်ယောင်ထင်မှားရှိ၍ ‘ဥတတ်၏’ ဟုပေးကုန်၏။ မသင့်။

ဝါ ဝိသက္ကတိ-ဆုတ်တတ်၏။ ဝါ-တုန်လှုပ်တတ်၏။ (ဇိကာ ၌ လာသော ကေဝိဝါဒ) ဝိသံဝါဒိကာ-ချွတ်ယွင်းစေတတ်၏။ ဝိသံဟရတိ-အထူးထူးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဖိတ်ကိုဆောင် တတ်၏။ (နေက္ခမသို့ ရှေ့ရူသော ဖိတ်ကို ကာမသို့ ညွှတ်စေ တတ်၏ ဟူလို) ဤအနက်ကား ဝိပုဗ္ဗ သံပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်ကို ရည် သည်။

ဝါ ဝိသံ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲကို၊ ဟရတိ-ဆောင်တတ်၏ (ဤကား ဝိသံနှင့် ဟရတိကို တပုဒ်တည်းမကြံ၊ ကာရက ကြိယာ ဟု နှလုံးသွင်း၍ သမ္ပန်သည်)

ဝိသမူလာ-ဆင်းရဲ၏အကြောင်းဖြစ်၏။ ဝိသဖလာ-ဆင်းရဲ ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဝိသပရိဘောဂါ-ရူပါရုံအစရှိသော ဒုက္ခကို သာ သုံးဆောင်တတ်၏။

ဤဝိဂ္ဂဟ၏နောက်၌ အချို့စာကား “ ဝိသယသမ္ပတ္တိတိ ဝိသတ္တိကော ” ဟုရှိ၏။ မူဟောင်း မှုမှန်တို့၌ မရှိ၊ ဂိုကာ၌လည်း မဆို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိလွန်သာ ဖြစ်ရာသည်။

ဤ၌ လိုအပ်သော အတ္ထကို ပြလိုရကား ဝိသတာဝါ ပန စသည် တက်သော်၊ (ပဋ္ဌာနကိုသာပြသည်၊ ရှေး၌ဆိုလေပြီ)

အနုယဗျသန ပါပနဋ္ဌေန-အကျိုးမရှိပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အနက်အားဖြင့်၊ ကမ္မာနုဗန္ဓသုတ္တကာ ဝိယ-အမှုကိုဖွဲ့သော ကြိုးငယ်နှင့်တူသည့်ကတည်း။ ။ တဏှာ ဒုတိယော-တဏှာလျှင် အဖော် ရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဒီဃံ-စွာသော၊ အဒ္ဓါနံ - ကာလပတ်လုံး၊ သံသရံ သံသရန္တော-ကြင်လည်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ - လူ၏အဖြစ်၊ နတ်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ သံသာရံ - ကို၊ နာတိဝတ္တတိ-မလွန်နိုင်။

ဣတ္ထဘာဝကား လူ၏အဖြစ်၊ အညထာဘာဝကား နတ်၏အဖြစ်၊ လှည့်၍ လှည့်၍ ယူသော်လည်း သင့်၏။

ပဏိဓာနကဝသေန-တောင့်တသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ။ အနတ္တဒုက္ခာနံ-အကျိုးမရှိခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့ကို၊ သမုဋ္ဌာပနဋ္ဌေနစ-ဖြစ်စေတတ်သော အနက်အားဖြင့်လည်း၊ ဂဟနဋ္ဌေနစ-ယူရာဟူသော အနက်အားဖြင့်လည်း။

ဘိက္ခဝေါ-တို့၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဝနံ-ရာဂစသော ကိလေသာ တည်းဟူသော တောအုပ်ကို၊ ဆိန္ဒထ-ကုန်လော့၊ ရုက္ခံ-ကို၊ မာဆိန္ဒထ - ကုန်လင့်၊ ဝနတော-ရာဂစသော ကိလေသာ တည်းဟူသော တောကြောင့်၊ ဘယံ-ဇာတိစသော ဘေးသည်၊ ဇယတေ - ၏၊ ဝနဉ္စ - ရာဂစသော တောကို၎င်း၊ ဝနထဉ္စ-အားကြီးသော ကိလေသာတည်းဟူသော တောအုပ်ကို၎င်း၊ ဆေတွာဝ-ဖြတ်၍လျှင်၊ နိဗ္ဗနာ-ငြိမ်းချမ်းကုန်သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကုန်လော့။

ဝိဇိတေ-နိုင်ငံ၌။ ။ အသနတော-လွှမ်းတတ်သောကြောင့်၊ ဝါ-ခံစားတတ်သောကြောင့်၊ အာသာ-မည်၏။

ဤအနက်နှစ်ပါးကို ကမအားဖြင့် ပြလိုရကား အကြောအရုဏ်တော
စေဝ စသည်တက်သော်။

တိတ္ထိ-ရောင့်ရဲခြင်းသို့။ ။ဇပွါပေတိ-ဆိုစေဘတ်၏။

တတော ပရံ အညေနာကာရေန ဝိဘဇိတံ အာရဒ္ဓတ္တာ ပုန ဇပွါတိ
ဂုတ္တံ-ဟူသည်အလိုကား.....ပါဠိတော်၌ “ဇပွါ, ပဇပွါ, အဘိဇပွါ”
ယင်းသုံးပုဒ်၏နောက်၌ ဇပွါတရုဒ္ဓါပြီးမှ “ဇပွါနာ, ဇပွါတတ္ထံ” ရှိလို၏။
ထိုသို့လျက်များစွာသော ပါဠိတို့၌ သုံးပုဒ်၏နောက်၌ “ဇပွါ” တရ
မရှိလေ။ ရှိမှ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်။

အညေနာ-သော၊ အာကာရေန-ဇပွါနာ, ဇပွါတတ္ထံ ဟူသော
အခြင်းအရာဖြင့်(ဇပွါမှတစ်ပါး မဟုတ်သော ဇပွါနာ, ဇပွါတတ္ထံ
ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် သော်လည်းပေး)

လောလုပေါ၌ “လော” သဒ္ဓါနောင် “ပ” တရကျသည်။

ပုစ္ဆိ-အမြီးကို။ ။ပရိယုဋ္ဌာတိ-ထိုးကျင့်တတ်၏ (ကြိတ်
တတ်၏ သော်လည်းပေး)

စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတိတိ ဗိတ္တံ မူသတိ(ဇိကာ)၊ နောက်အဖွင့်အလိုသော်
“ယူတတ်၏” ပေး။

ကုသလစာရံ-ကုသိုလ်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ယင်းတွင် “ကုသလ
ဝါရံ” ဟု အချို့ စာရှိ၏။ “ကုသလာစာရံ” ဟု အချို့ စာရှိ၏။ ယခင်
သာ အသင့်)

လတာ-တဏှာတည်းဟူသော နွယ်သည်၊ ဥပ္ပိန္နဲ-ထွက်၍။
မာရ်သည် ရာဂကို ယူအပ်ရကား မာရသပပါသော ဟူပါသည်။

ဂဒ္ဓုလဗဒ္ဓါ-ဂဒ္ဓုလဗဒ္ဓါယ-တောင့်(တောက်)ဖွဲ့သဖြင့်။ ။
အာဗာဒတန္တော-ညှဉ်းဆဲလျက်။

ဆရာ.....ဘုရားသဗ္ဗညုသည် “ယောဝေရူပေါ စိတ္တဿ အာဗာ
တော ပဒိုဗ္ဗာတော ပနိဗ္ဗံ ပဒိုဝိရောဓော ကောပေါ ပကောပေါ သံ
ပကောပေါ, ဒေါသော ပဒေါသော စိတ္တဿဗျာပတ္တိ မနာပဒေါသော
ကောဓော ကုဏ္ဍနာ ကုဏ္ဍိတတ္ထံ” ဟုဟောတော်မူသောပါဠိအစဉ်ဝယ်
ပဒိုဝိရောဓောပါပြီး, ဒေါသောပါပြီး, ယင်းသို့လျက် ဒေါသောဒုဿနာ
စသည်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် တဖန် ဟောပြန်တုံ့သနည်း၊ ပုနရုတ္တိဒေါသ

ပြန်ပွားရေးမှ)

မဖြစ်ခဲ့ပြီလော စုဒ္ဓိရှိရကား ဣဒါနိ အကုသလနိဒ္ဒေသေ စသည် တက်
သော်။

အနိပ္ပာယိအကုဉ္ဇကား ... ဤသို့ ယောဇနာသော် ပုနုရုတ္တိဒေါသ
မဖြစ်ဘူး ဟူလိုဒိကာဋ္ဌကား ရှေးပဋိဝိရောဓေကို ပဋိစာ၏ဒသသန၊
ဒေါသကို ပဒေါသော စသည်၏ ဝိသေသန၊ နောက်ဋ္ဌလည်း ဒေါ
သောကို ဒုသနာစသည်၏ ဝိသေသန၊ ပဋိဝိရောဓေကို ဝိရောဓေ၏
ဝိသေသနပြုမှု ပုနုရုတ္တိဒေါသ မဖြစ်ဘူးဟု အဋ္ဌကထာမှအထူးမိန့်၏။

က်ပန မနောဝိညာဏေန စသည်၌.....

မနောဝိညာဏေန-ဖြင့်၊ ကေနစိ-အချို့သော မနောဝိညာဏ်
ဖြင့်၊ ဝိညေယျာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ကေနစိ-ဖြင့်၊ နဝိညေယျာ-ကုန်၊
ဣတိ - သို့၊ အတ္ထော- အနက်သည်၊ နတ္ထိ ကံ ပန-မရှိသလော၊
တေန-ထိုသို့မရှိသောကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဒုကာ-တို့ကို၊
နဂုတ္တာကံ-မမိန့်အပ်ကုန်သလော၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ပုစ္ဆာ-
တည်း(သမ္ပန္)။ ။ဝဝတ္ထာနာ ဘာဝထော-မှတ်ခြင်း မရှိသော
ကြောင့်။

ယင်းကို ထင်စေလိုရကား န ဟိ စသည်တက်သော်။

ယထာလာဘာဝသေန-ရထိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။

ယထာလာဘကို ချဲ့လိုရကား မနောဝိညာဏန္တိ ဟိ စသည်တက်
သော်။

ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ကာမာသဝေါ နာမကား ဥက္ကဋ္ဌနည်း
သာတည်း၊ အသင့်ဆိုမှုကား “ဘဝါသဝံ ထပေတွာ သဗ္ဗော လော
ဘော ကာမာသဝေါ”ဟု ဆိုရာ၏။

ရူပါရူပဘဝသု - တို့၌၊ ဆန္ဒရာဂေါ-သည်လည်း၊ ဗျာန
နိကန္တိ-ဗျာန၌ တပ်ခြင်းသည်လည်း၊ သဿတဒိဋ္ဌိ သဟဇာ
တော-သော၊ ရာဂေါ-သည်လည်း ဘဝဝသေန-ဖြင့်၊ ပတ္ထနာ-
တောင့်တခြင်းကြောင့်၊ ဘဝါသဝေါနာမ-မည်၏။

သဿတဒိဋ္ဌိ သဟဂတော ရာဂေါ ဘဝဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တတ္တာ
ဘဝါသဝေါတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တော၊ ဘဝါသဝေါ ပန ဒိဋ္ဌိ

ဝိပုယုတ္တေသု ဝေ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တော၊ သောဝိ ရာဂေါ
ကာမာသဝေါ ဘဝိတံ ယုတ္တော၊ (ဇိကာ)။ ။ ဧတ္ထ စ သဿတ
ဒိဋ္ဌိ သဟဂတရာဂေါ ပရိယာယေန ဝုတ္တော။ (ဂဏ္ဍိ)

ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိယောဋ္ဌိ ဒွါသဋ္ဌိ၏အရကား စတ္တာရော သဿတဝါဒါ၊
စတ္တာရော ဧကစ္စသဿတဝါဒါ၊ စတ္တာရော အန္တနန္တဝါဒါ၊ စတ္တာ
ရော အမရာဝိက္ခေပဝါဒါ၊ နေအဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒါ၊ သောဇ္ဇသသညီဝါဒါ၊
အဋ္ဌအသညီဝါဒါ၊ အဋ္ဌနေဝသညီနာသညီဝါဒါ၊ သတ္တဥစ္စန္ဒဝါဒါ၊
ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ - ဤဒွါသဋ္ဌိတည်း။ ဤထက် အကျယ်ကိုကား
သီလက္ခန္ဓာပါဠိကို ခြံသဖြင့် သိလေ။ အဋ္ဌသု ဌာနေသု၏ အရကား ပါဠိ၊
ဋ္ဌိလည်း၊ အဋ္ဌကထာဋ္ဌိလည်း သိသာပြီ။

နိဗ္ဗေဒိက ပရိယာယေ-နိဗ္ဗေဒိကသုတ်ဋ္ဌိ။

အချို့ စာဋ္ဌိ ‘ပရိယာယေန’ ဟု ရှိ၏။ မသင့်။ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒ
သည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှစ်ပါးဋ္ဌိပင် ရှိခဲ့ရကား ‘နဓမ္မန္တန္ဒော’ မိန့်
ပြန်သော်။

နဟောတိ ဒိဋ္ဌိရာဂေါ နာမ ဟောတိ၊ (အဋ္ဌကထာ) ယင်းစကားကို
ဇိကာဋ္ဌိ ပယ်၏။ “ကာမာသဝံ ပနိစ္စ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိစ
ဝစနတော ဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ ကာမာသဝေါ န ဟောတိတိ
န သက္ကာဝတ္တု” (ပယ်စကား)

ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္ထ-ဒိဋ္ဌိရာဂဖြင့် တပ်သော။

ပုဂ္ဂလ အနိယမဖြစ်သော ပဌမဘာဇနိဋ္ဌိ ဟောတော်မူကြောင်းကို
ဆိုသဖြင့် ပုဂ္ဂလနိယမဖြစ်သော ဒုတိယဘာဇနိဋ္ဌိ ဟောတော်မူကြောင်း
ကိုလည်း နိဒဿနနည်းဖြင့် ပြတော်မူလိုသောဆရာသည် ပဌမကမာန
ဘာဇနိယေပါဌကိုမိန့်သော်။ ဝါ-ဒုတိယဘာဇနိဋ္ဌိ ဟောတော်မူလျှင်း
လည်း ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံးသပ်မူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ပြလိုရ
ကား ပဌမကမာနဘာဇနိယေ မိန့်သော်။

အပရာပရေ-ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော မာန်တို့ကို။ ။ ယာနံဝါ-
သံလျှင်းစသော ယာဉ်ကို၎င်း၊ ဝါဟနံဝါ-လှည်းကို၎င်း၊ (ယာန၊
ဝါဟန၊ ယောဂ္ဂဤသုံးပုဒ်သည် အနက်တူချည်း) ဝါတို့ဆရာကား
“ယာနံဝါ-လှည်းစသော ယာဉ်ကို၎င်း၊ ဝါဟနံဝါ-ဆင် မြင်း

စသောယာဉ်ကို၎င်း”ဟု ပေးတော်မူ၏။ အချို့ကား “ဝါဘနံ ဝါ-လက်ဆောင်ကိုလည်း”ဟုကုန်၏။မသင့်။

ဧကော-သော၊ ဝရကောပိ-တိုက်သည်လည်း၊ ('ဩ'သဒ္ဓါ အကျေကြီး) ဝါ, ဧကော ဝရကောပိ ဧကဩဝရကောပိ-တခု သော တိုက်သည်လည်း၊(ဤသာအသင့်)။ ။အညသ-တပါး သောဆရာသို့၊ ဥပသက်မနံ-ကို။ ။သဒ္ဓါဒေယျ-သဒ္ဓါ၍လှူသော ငစ္စည်းကို၊ ဝိနိပါတေတိ-ဖျက်၏။ အပရိဘောဂ ဒုပ္ပရိဘောဂါဒိ ဝသေန-မသုံးဆောင်ခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ။ဂုဋ္ဌံ-ခဲသော၊ ယံ ဂန္ထိဝါ- အကြင်ပါဠိကို၎င်း၊ ယံ ကထာမဂ္ဂံဝါ ယံ အဋ္ဌကထာမဂ္ဂံဝါ- အကြင်အဋ္ဌကထာအစဉ်ကို၎င်း၊ ဇာနာတိ-တတ်၏။

ယင်းတွင် 'ဂုဋ္ဌာန္တိ'ဟု အချို့စာရှိ၏။ နိဂ္ဂဟိတ်ကာရန်နှင့်ရှိသော စာသာ မှန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ကထာမဂ္ဂံသို့ လိုက်လိုသော ကြောင့်တည်း၊ ကထာမဂ္ဂံ၌ ကထာသဒ္ဓါ၏ရှေးဝယ် အဋ္ဌသဒ္ဓါကျေ သည်၊ မဂ္ဂံသည်လည်း ပဗန္ဓကိုဟောသည်၊ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ 'ကထာ မဂ္ဂေါ အဋ္ဌကထာပဗန္ဓော' ဟုအပ်ပြီ၊ ထို့ကြောင့်ရကား 'ဂန္ထိ'ကို လည်း 'ဂန္ထောတိ ပါဠိ'ဟူသော ဋီကာကို မထောက်မူ၍ "ကျမ်း သာမန်'ကိုပေးသော 'ကထာမဂ္ဂံ'ကိုလည်း ယင်းဋီကာကို မထောက် မူ၍ "စကားအစဉ်"ကိုပေးသော အချို့သော နိဿယာစရိယတို့၏ အနက်ကား မသင့်။

ကာလေန သမဏော ဟောတိ စသည်ကား ယခုအခါ ပုဆိုး သက်န်း လှည့်ကာ ဝတ်သော ရှင်လေးတို့ကဲ့သို့ အထိုက် အထိုက် အဂိုဏ်းအဂိုဏ်း ပြောင်းကာနေသော အထဲပညာနည်းသော စာသင် လေးတို့ကဲ့သို့ကိုယူ။

ပဝေဏီအာဂတံ-အစဉ်လာလတ်သော၊ တန္တိ-ပါဠိကို၊ သဏ္ဍံသုရမံ-နူးညံ့သိမ်မွေ့သော၊ ဓမ္မန္တရံ-တရားအထူးကို။

ရှေးဖြင့် သဒ္ဓါကို ဖျက်သည်၊ နောက်ဖြင့် အနက်ကိုဖျက်သည်ကို ပြသည်၊ ယင်းတွင် စိုးစဉ်းမျှ သဒ္ဓါသင်ဘူးသော ငါ သဒ္ဓါတတ်ကို ကားဟု ရှေးရှေးသော ဆရာကောင်းအစဉ်ဖြင့် လာလတ်သော ဟုတ်

မှန်သောပါဠိကို ပြင်တတ်သောသူ၊ ဆန်းကျမ်းကို စိုးစဉ်း ချဉ်းနင်းဘူး
လေသော ငါ ဆန်းတတ်ကိုကားဟု ဟုတ်မှန်သော ဂါထာဗန္ဓုတို့ကို
ပြင်တတ်သောသူ၊ တကျမ်း တဖွဲ့မျှ သင်ဘူးသော ငါကျမ်းတတ်ကို
ကားဟု ဆရာကောင်းတို့၏ အစဉ်ဖြင့် လာလတ်သော ဟုတ်မှန်သော
ပါဠိပါဠိတို့ကို ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ပြင်တတ်သောသူတို့ကို **သဒ္ဓါဗျဏ်**
ဟုယူ။

ကုသိုလ်စသည်ကို အကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ပြုခြင်း၊ တထာဂတ
ဘာသိတကို တိတ္ထိယ ဘာသိတ စသည်ပြု ခြင်းသည် **ဒေနဏ်ဗျဏ်**
မည်၏။

မမ-၏။ ဣဒံ ကုလံ-သည်၊ ဘိန္နံ ဝတ-ဟာ ပျက်ခဲ့ပြီတကား။ ။
လောဟဂေဟေ - သံအိမ်၌၊ ပစ္စတိ-ခံရ၏။ ။ ဂူထနိရေယ-
မစင်အတိပြည့်သော ငရဲအိုး၌။ ။ ကုက္ကုဇနိရေယ- ပြာပူ
ငရဲ၌ (ကြိုက်ကြိုက်ဆူသောငရဲ၌ဟူကုန်၏) အနာဒရော-ပေး
ခြင်း၌ ရှိသေခြင်းကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကဒရိယော-- ဟူ
၍၊ ဝစ္စတိ-၏။

ယင်းတွင် အချို့ စာကား “အနာဒရိယော” ဟု ရှိ၏။ မသင့်၊ အချို့
စာကား “အနရိယော” ဟု ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိသောပါဠိကို “ အရိအသေ
ပြု၍။ ” ဟု၎င်း၊ အချို့သော နိဿယာစရိယတို့သည် “အနရိယော-
သူတော်ကောင်း မဟုတ်သောသူကို” ဟု၎င်း ပေးကုန်၏။ မသင့်။

အနာဒရောတိ မစ္ဆရိယေန ဒါနေ အာဒရ ရဟိတော(ဇိကာ)

ကု အပေတော အာဒရော အဿာတိ ကဒရော၊ ကဒရဿ
ဘာဝေါ ကဒရိယော၊ ဟု ငါတို့ဆရာ ဝိပြိုဟ်လှစ်တော်မူသည်
ကား ဇိကာနှင့်ညီစွ။

“မုဒုကံ ဟိ မစ္ဆရိယံ မစ္ဆရိယံတိ ဝစ္စတိ၊ ထဒ္ဓံ ပန ကဒရိယံ နာမ”
ဟူရကား ထဒ္ဓမစ္ဆရိယသေတံ နာမံ မိန့်သော်။

ဂါထာ၌.....ကဒရိယော-စဉ်းလဲထသော၊ ပါပသင်္ကပ္ပေါ-
ယုတ်မာသော အကြံရှိထသော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ - မှားသော အယူ
ရှိထသော၊ အနာဒရော - ပေးခြင်း၌ ရှိသေခြင်း မရှိထသော၊

ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ယာစမာနာနံ-သူတောင်းစားတို့အား၊ ဘော
ဇနံ-ထမင်းကို၊ နိဝါရေတိ-မြစ်တတ်၏။

ယာစမာနာနံတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟိတလောပံ ကတွာ ယာစ
မာနာန ဘောဇနံတိ ဝတ္တံ။

ကဋုစ္ဆုဂ္ဂါဟော-ယောက်မဖျားဖြင့် ယူခြင်းကို၊ ဝါ-ယူကြောင်း
ဖြစ်သော ယောက်မဖျားကို (ယောက်မကို) ဥက္ခလိယာ-ထမင်းဒဏ္ဍိ၊
ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တော-ခုးသည်ရှိသော်။

အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿန္တိ အာသဒ္ဓါ၏ အာဝရဏတ္တကို ပြလိုရကား
'ပရေသံ ဥပကာရကရဏေ' စသည်တတ်သော်။

ဤအလိုကား 'အာ'ကို ရဿ၊ 'ဂ'ကို နွေးဘော်ပြုလေ ဟူလို၊ 'အ'
သဒ္ဓါကိုပင် အာဝရဏတ္တကြံသော်လည်း သင့်ပါကောင်း၏။ ပါဠိတော်
မှာ (စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ အဂ္ဂဟိတတ္တံ - စိတ်ပင်၍ ယူသော အဖြစ်) ဟု
ပေးလေ။

အတ္တသမ္ပတ္တိ နိဂုဟနလက္ခဏတာဝါ- မိမိစည်းစိမ်ကို လျှို့
ဝှက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း၊ အတ္တသမ္ပတ္တိဂ
ဟဏလက္ခဏတာဝါ-မိမိစည်းစိမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း လက္ခ
ဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ယင်းတွင် များစွာသောစာကိုယ်၌ "ပရသမ္ပတ္တိဂဟဏ လက္ခဏ
တာဝါ" ရှိ၏။ ယင်းသည့်ပါဌ်ကား "ပရေသံ သန္တကံ ဂဏ္ဍိတုကာ
မော" ဟူသောရှေးပုဒ်ကို ထောက်၍ ဆရာတို့ပြင်ဆင်သည် ဖြစ်ရာ၏။
ပါဌ်ဟောင်းမဟုတ်၊ ပါဌ်သစ်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌
ယခင် ငါတို့သမ္ပန်ခဲ့သော လက္ခဏာနှစ်ပါးကို ပြပြီးသည်၏ အဆုံး၌
"ယံ ပန ပရသန္တကံ ဂဏ္ဍိတုကာမောတိ ဝတ္တံ၊ တံ မစ္ဆရိယဿ ပရ
သန္တက လောဘဿ ဥပနိဿယဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝတ္တန္တိ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ယဒိ
ဟိ တံ မစ္ဆရိယ ပဝတ္တိ ဒဿနံ၊ ပရသမ္ပတ္တိ လက္ခဏတာစ ဝတ္တဗ္ဗာ
သိယာ" ဟုအပ်ပြီ။

ဩလိယနာကာရော-ဆွဲသော အခြင်းအရာသည်၊ ဟိ-စွ၊
ဣရိယာပထိကစိတ္တံ-ဣရိယာပုထ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်
သည်။

ဇော ငါးဆယ့်ငါးခု အဘိညာဏ်ဒွေး၊ ဝုဠာ-ဤငါးဆယ့်ရှစ်ကို
'ဣရိယာပထိကစိတ်ဟု' ယူ။

ဣရိယာပထံ-ကို၊ သန္ဓေဘေရတုံ-ဆောင်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ-
သော။

ယခင်ပါဌ်၌ ငါးဆွဲနှစ်ပါးရလျှင်းမူလည်း 'အသက္ကောန္တိ' ဟူသော
သဒ္ဒါရိတ်ရှိရကား 'ထိနိဒ္ဒသမ္ပယုတ်' ကိုသာယူ။

ရုက္ခေ-၌၊ ဝဂ္ဂုလိဝိယ-လင်းနို့ ကဲ့သို့၊ ဒီလေ-တံသင်း၌၊
လဂ္ဂိတဖါဏ်တဝါရကောဝိယ-ဆွဲအပ်သောတင်လဲဒဏ္ဍိကဲ့သို့၊
ဩလိယတိ-ဆွဲတတ်၏။ ။ သပ္ပိပိဏ္ဍော-ထောပတ်စိုင်း။ ။
အဝိပ္ပုရိက-မပြန့်။

ဩနယုတိ-ဖုံးတတ်၏၊ ဝါ-လွှမ်းတတ်၏၊ (မှေးတတ်၏)။ ။
အက္ခိဒလာဒီနံ-မျက်တောင်စသည်တို့၏။ ။ အရဟတ္တမဒွံန-
ဖြင့်၊ သမုစ္ဆိဇ္ဇတိ-ဖြတ်၏၊ ကရဇကောယသ-၏၊ ဒုပ္ပလဘာဝေ
န-ကြောင့်။

ကရဇကောယောနာမ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါဉ္စပဉ္စာ
တိ၊ (သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ)

ကရောတိ သက္ကေ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ ကရံ၊ သုက္ကသောဏိတံ၊
တတ္ထ မာတာဝိတုနံ သုက္ကံ၊ မာတုယေဝ သောဏိတံ ဒဠုပ္ပံ၊
ကရတော ဇာတော ကရဇော၊ သသန္တာရကောယော၊ ကာယ
ပသာဒေါတိဝိ ဝဒန္တိ။ (မရသာရတ္ထဒီပနီ)

ကံ ဝုစ္စတိ တတ္ထ ပာက္ကော ရဇောတိ ကရဇော၊ ကိံ တံ၊
သုက္ကသောဏိတံ၊ တေန ဟေတု ဘူတေန သန္တုတော ကာ
ယောတိ ကရဇကောယောတိ အက္ကော ဟောတံ (ဧကက္ခရ
ကောသဒိကာ)

ကရိယတိ ဂမ္ဘာသယေ ပက္ခိဝိယတိတိ ကရော၊ သမ္ဘဝေါ၊
ကရေ ဇာတောတိ ကရဇော (ယောဇနာ)

အသန္တိသေ-ဝိထိစိတ်နှင့် မရောသော၊ တသ္မိံ-ထိုဘဝင်
စိတ်သည်၊ ဝတ္ထမာနေ-သော်၊ တေ - ထိုရဟန္တာတို့သည်။

သုပန္နိ-ကုန်၏ (“သာ”ကို “သုပ္ပနာ”ဟု စွဲ)။ ။ကောစ္စာနံ-
 ကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ-ကုက္ကိ၊ စသော သစ်ပင်တို့၏။ ။ကာယ
 သာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တမတ္တန-ဖြင့်၊ ဇေတံ မိဒ္ဓံ-သည်၊ ယဒိရူပံ-
 အံ၊ ကာယပဿဒ္ဓါဒယော-ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ-တို့သည်လည်း၊
 ရူပမေဝ-သာလျှင်၊ ဘဝယံ၊ - ကုန်ရာ၏။ သုခဉ္စ။ပ။ ကရော
 တိတိ ဣပ္ပါဋေ - ဌှိ၊ သုခ။ပ။နိပိ - တို့သည်လည်း၊ ရူပကာ
 ယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ သိယံ၊ -ကုန်ရာ၏ (သမ္ပန်)

ဂေလည သင်္ခါတဿ-မခံခြင်းဟု ဆိုအပ်သော (နာသည်
 ဟု ဆိုအပ်သော သော်လည်းဟူ)။ ။ဩနာဟော - မှေးခြင်း
 သည်၊ ပရိယောနာဟော - ထက်ဝန်းကျင်မှ မှေးခြင်းသည်၊
 အန္တော သမော ရောဓော - အတွင်း၌ ပိတ်ခြင်းသည်။ ။
 ကဿဗိ-တစုံတခုကို(တစုံတခုသောတရားကိုသော်လည်းဟူ)
 ယဒိသိဒ္ဓံဇေဝံ သိဒ္ဓေ သတိ အရူပဿ အာဝရဏမ္ဘိ န ဘဝေယျ
 (သမ္ပန်)

အရူပဿကား ထည့်ရမည်၊ ကဿာ န ဟောတိကား စောဒက၊
 န နုရတ္တံစသော နှစ်ချက်ကား အာဘော်၊ သုရံ - ကို၊ ပိဝန္တိ - ကုန်၏၊
 (သုရာတိ ပိဋ္ဌသုရာ၊ ပူဝသုရာ၊ ဩဒနသုရာ၊ ကိဏ္ဍ ပက္ခိတ္တာ၊ သန္တာရ
 သံယုတ္တာတိ ပဉ္စသုရာ) မေရယံ - အရက်ကို၊ ပိဝန္တိ-ကုန်၏၊ (မေရ
 ယံတိ ပုပ္ဖါသဝေါ၊ ဖလာသဝေါ၊ မဇ္ဇာသဝေါ၊ ဂုဇ္ဇာသဝေါ၊ သုသန္တာရ
 သံယုတ္တာတိ ပဉ္စအာသဝေါ(သိင်္ဂါလသုတ် အဋ္ဌကထာပါဌ်ချည်း)

သုရာမေရယ မဇ္ဇ ငမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ - သေ၊ အရက်
 တည်းဟူသော ယစ်မျိုး၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းနှင့် ယှဉ်
 ခြင်း၌။

“ အနုယောဂေါ ပုနပ္ပုနံ ကရဏံ ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ရကား
 “သေ၊ အရက်တည်းဟူသော ယစ်မျိုး၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းကို
 အဖန်တလဲလဲပြုခြင်း၌” သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေး။

ဂဟပတိ ပုတ္တ-သား (လိုက်စေသည်) သုရာ-သည်(ကတ္တား
 ထည့်၊ဘဝတိ၌ ပကတိ ကတ္တားစပ်) သန္နိဋ္ဌိကာ-မျက်မှောက်
 ၌ ဖြစ်သော၊ ဓနဇာနိ-ဥစ္စာ၏ ယုတ်ခြင်း။

သယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ သန္တိဋ္ဌံ၊ သန္တိဋ္ဌမေဝ သန္တိဋ္ဌိကံ၊ “နေဇာနိ သဒ္ဓါ ပေက္ခာပန ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန နိဒ္ဒေသော” : (ပါထေယျဒိကာ) ယင်းတွင် အချို့စာ၌ နေဟာနိရှိတတ်၏။ မသင့်၊ နေဇာနိတိ နေဟာနိ (ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ)

ကလဟပ္ပဝဗ္ဗနိ-ခိုက်ရန်ပွားခြင်း၊ ရောဂါနံ-ပျက်စီးခဲ့ခြင်း အစရှိသော အနာတို့၏ အာယတနံ- အကြောင်း ဖြစ်ခြင်း၊ (တည်ရာဖြစ်ခြင်းသော်လည်းဟူ) အင်္ဂါတ္ထိ သဗ္ဗနနိ-ကျော်စော မဲ့ကို ဖြစ်စေခြင်း။

မိကိုစင် သတ်သောသူ၊ ဖကိုစင် သတ်သောသူစသော မကောင်း သော ကျော်စောခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏ ဟုလိုသည်။ ကောဝိန နိဒံသနိ အင်္ဂါဇာတ်ကို ပေါ်ပြခြင်း။

ယစ်သသူတို့ သဘောကား တိမ်းပို တိမ်းပါး ပုဆိုးစွန်တောင် ပင့်၍ သွားတတ်ရကား သူခပ်သိမ်းတို့ အင်္ဂါဇာတ်ကို မြင်လေသည် ဟုလိုသည်။ ယင်းတွင် အချို့စာ၌ ‘ ဟိရိကောဝိန နိဒံသနိ’ ဟု ရှိ၏။ မသင့်၊ “ကောဝိန နိဒံသနိ” သာ လိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပါထေယျ အဋ္ဌ ကထာ၌..... “ ကောဝိန နိဒံသနိတိ ဂုယုဋ္ဌာနဉ္စိ ဝိပရိယမာနံ ဟိရိ ကောပေတိ ဝိနာသေတိ၊ တသ္မာ ကောဝိနံတိ ဂုစ္စတိ၊ စသည်၊ တဋ္ဌိ ကာ၌..... “ကောဝိနံဝါ ပါကဋုဘာဝေ” စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်ပြီ။

ပညာ ဒုပ္ပလီကရဏံ-ပညာ၏ အားနည်းခြင်းကိုပြုတတ်၏။

ကရဇာတ်၏ အယှဉ်ဖြစ်ရကား “ ဒုပ္ပလီ ” ဟု ဤကာရန်ရှိသည်။ ‘ပညာယ’ ရှိမူ ခြား၍သမ္ပန်(ပညာယ-ပညာ၏) ယင်း၌ ပညာဟူသည် ကား ပုထုဇန်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော လောကီ ပညာသာတည်း။ ဣတွဝ ဣတိဝေ-ဤသို့လျှင်၊ ဆခာ-ဖြင့်၊ ပဒံ-ပျက်စီးခြင်း အကြောင်း သည်၊ ဘဝတိ-၏။

ဝိကတိကတ္တား စပ်၊ “စေဝ” ဟု အချို့စာရှိ၏။ ယင်းသို့ရှိမူ ငါး ပုဒ်နှင့် ယှဉ်၍လည်း သမ္ပန်လေ။ “ဆဋ္ဌံ” ဟု စာအများရှိ၏။ ယင်းသို့ ရှိမူ တွေဝနှင့် မတန်၊ “စေဝ” နှင့် တန်၏။ ထို“စေဝ” ၌လည်း “စ” သည် အာဂုံဖြစ်ရာ၏။

ပြန်ပွားရေးမှ)

ပညာယ ဒုဗ္ဗလီ ကရဏံစေဝ ပညာ။ပ။ဏံဇေဝ-သည်လျှင်၊ ဆဋ္ဌံ - ခြောက်ခုသော၊ ပဒံ - ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ဘဝတိ-၏၊ (သမ္ဗန္ဓ) ဣတွေဝ သည်လည်း၊ ဆဋ္ဌံ သည်လည်း အကယ်၍ ဆိုခဲ့အံ့၊ ဆဋ္ဌံ၌ ဋ္ဌပစ္စည်းသည် အနက်မရှိ၊ သုတ္တ ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတွေဝ-လျှင်၊ ဆဋ္ဌံ-ခြောက်ခုသော၊ ပဒံ-သည်၊ ဘဝတိ-၏၊ (သမ္ဗန္ဓ)

အချို့ စာကား ‘ပဒံ-အစု’ဟူကုန်၏၊ မသင့်၊ ‘ဆဋ္ဌံ ပဒံ ကောဋ္ဌာသံ ဘဝတိ’ဟု ယောဇနာရှိသည် မဟုတ်လော ဟူငြားအံ့၊ ယောဇနာ တပဲရှိစေ၊မသင့်၊ ယောဇနာဆရာထက် တတ်သည်မူ၍လော ဟူငြား အံ့၊မတတ်၊ယင်းသို့ မတတ်လျှင်းမူလည်း ယောဇနာ၏ ဆရာပင် မည် ထိုက်သော “ဆဋ္ဌံ ပဒန္တိ ဆဋ္ဌံကာရဏံ”ဟု အဋ္ဌကထာ၊ “ပဇ္ဇတိ ဇေတေန ဖလန္တိ ပဒံ ကာရဏံ”ဟု ဋီကာပါထေယျလာရကား မသင့်။

ဥပမာနကိုပယ်၍ ဥပမေယျကို အဝုတ္တသိဒ္ဓိဖြစ်စေလိုရကား ‘နပစ္စယ နိဒ္ဒေသတော’မိန့်သော်။

မဇ္ဇံ-သည်၊ “စိက္ကသံကိလေသောစေဝ ပညာယဒုဗ္ဗလီ ကရဏဉ္စ သိယာ”ဟု အပြည့်အစုံ မျှော်၍ သမ္ဗန္ဓံ။ ကသ္မာ-ကား၊ (ထည့်)ပစ္စယနိဒ္ဒေသတော ပစ္စယဘာဝနိဒ္ဒေသတော-စိတ်၏ ညစ်နွမ်းခြင်း၊ ပညာအားနည်းခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြခြင်းကြောင့်တည်း၊ (အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ပြခြင်းကြောင့်တည်း သာမန်ပေး) ဝါ၊ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ တော ပစ္စယေ ဖလ နိဒ္ဒေသတော - အကြောင်း၌ အကျိုးကို ပြခြင်းကြောင့်တည်း။

ယင်းကို ချဲ့လိုရကား ‘ယဒိ ဟိ’စသည်တက်သော်။

‘သော’ကို ‘သော သံကိလေသော’ဟု စွဲ၊ အာဂစ္ဆေယျ၌စပ်၊ ဇေ မေဝ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ပါဠိယံ၌ အပြည့်အစုံသမ္ဗန္ဓလိုမူကား-

ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ပဉ္စ၊ ပက္ခိလေသေဟိ-ငါး ပါးသောညစ်နွမ်း ခြင်းတို့၊ ဖြင့်၊ ဥပက္ခိလိဋ္ဌံ-သော၊ ဇာတရူပံ-သည်၊ မုဒု-နူးညံ့သည်၊ ကမ္မနိယံ-အမှု၌ ခံသည်၊ ပဘာသရံ-ပြီးပြီးပြန်ရှိသည်၊ ပဘဂ္ဂိ- အရောင်ဖြင့်ဖြစ်သည်၊ နဟောတိယ ထာ-ကဲ့သို့၊ ကမ္မာယ-ငှါ၊

(ပိဋကတ်တော်)

သမ္မာ-စွာ၊ န ဥပေတိယထာ - မကပ်သကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ ဇေဝံ
တထာ-တူ၊ ဘိက္ခဝ-တို့၊ (အကြွင်း သိသာပြီ) ယထာ သဒ္ဓါ
မထည့်ဘဲ နောက်ကို မျှော်၍ သော်လည်း.

မုဒု-သည်၊ နစောဟောတိ-မဖြစ်၊ ကမ္မနိယံ-အမှု၌ ခံသည်၊
နစဟောတိ-မဖြစ်၊ ပဘဿရံ-သည်၊ နစဟောတိ - မဖြစ်၊
ပဘဂီ-သည်၊ နစ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ကမ္မာယ-၄၊ သမ္မာ-စွာ၊
န ဥပေတိ မကပ်၊ (မရောက်သော်လည်းဟူ) ဝေမေဝ-တူလျှင်၊
ခေါ-စင်စစ်၊ (အကြွင်း သိသာပြီ၊ ဤသို့သမ္ပန်)

ရှေး၌ ပဉ္စ၏အရဏသး.....အယော-သံ၊ လောကံ - ကြေး၊ တိပု-
သလွဲပြု၊ သိသံ-သလွဲမည်း၊ သဇ္ဇံ-ကျွတ်။ ဤငါးပါးကည်း။

တသ္မိံ မဇ္ဇေ-ကို၊ ပိတေ-သောက်သည်ရှိသော်၊ ဥပက္ကိလေ
သာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ (ယင်းတွင် တသ္မိံ ဌိတေ ဟု
အချို့စာရှိ၏) 'တသ္မိံ မဇ္ဇေ-သည်၊ ဥဒရေ-၌၊ (အာဓာရထည့်)
ဌိတေ-တည်သည်ရှိသော်' ဟု ပေး။ ယေ ဗိတ္တ သံကိလေသာ
စော- တို့သည်လည်း၊ ပညာယ-ကို၊ ယေ ဒုဗ္ဗလီကရဏာစ-
တို့သည်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ တံ မဇ္ဇံ-ကို၊ တေသံ-ထိုညစ်နွမ်းခြင်း၊ ပညာအားနည်း
ခြင်းတို့၏၊ ပစ္စယတ္တာ-ကြောင့်၊ ပစ္စယနိဒ္ဒသတော-အားဖြင့်၊
(ရှေးကဲ့သို့) ဇေဝံ-ဤသို့၊ ဝတ္တံ-မိန့်အပ်၏။

သက္ခရကထလံ - ကျောက်စရစ် အိုးခြမ်းသည်၊ နစရတိ-
မသွားတတ်၊ ဣတိ ဇေတံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းသည်၊ (ဣတိ
ဇေတံစနံ-သည်သော်လည်းဟူ) သုတ္တေန-နှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍
လည်း၊ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သိဒ္ဓံ-ပြီး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-
ထိုသုတ်၌၊ ယထာ လာဘာဝေသန-ယထာလာဘ၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အတ္ထာ-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်သင့်စေ၊ ('ဟောတိ' ဟု အချို့စာ
ရှိ၏၊ 'ဖြစ်သင့်၏' ဟု ပေး) ပန တထာပိ-ထိုသုတ္တန်၌ ဖြစ်သင့်
လျှင်းမူလည်း၊ (ပြီးလျှင်းမူလည်းဟူ) မိဒ္ဓံ-သည်၊ ခူပံ-တည်း၊ ဣတိ
ဇေတံ ကာရဏံ-သည်၊ ဣဝ-ဤအရာ၌၊ (ထည့်ပါ) အသိဒ္ဓံ-မပြီး၊
(နသက္ကာစသည်ကား ယင်းကိုထင်စွာပြုသည်) ခူပံ-သည်၊ ဇေဝံ-

ဤကဲ့သို့၊ (စက္ကတ္တာ စသည်ဖြင့် သော်လည်းဟူ) နှစ် ဝုတ္တတိ-
 မဟာအာပိ၊(န စိတ္တဇဿာ သမ္ဘဝဝစနတောကား စောဒက
 စကား) အရူပမေဝံ - သာလျှင်၊ န-မဟုတ်၊ ကသ္မာ - ကား၊
 စက္ကတ္တာတိ အာဒိဝစနဿ-စကား၏၊ ဗျာနက္ခဏေ-၌၊ (ဤ
 နှစ်ဝုဒ်ကား ထည့်ပါ၌)စိတ္တဇဿ-စိတ္တဇဖြစ်သော ထိနမိဒ္ဓ၏၊
 အသမ္ဘဝ ဝစနတော - မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ဟောသော ပါဠိ၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝါ,စက္ကတ္တာတိ အာဒိဝစနန-ဖြင့်၊ ဗျာ
 နက္ခဏေ-၌၊ (ထည့်) စိတ္တဇဿ-စိတ္တဇဖြစ်သော ထိနမိဒ္ဓ၏၊
 အသမ္ဘဝ ဝစနတော-မဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ပြကြောင်းတည်း၊
 (ယံ တတ္ထံ၌ “တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယံ မိဒ္ဓံ-သည်၊စိတ္တဇ-
 စိတ္တဇဖြစ်၏၊တဿ-ထိုစိတ္တဇမိဒ္ဓ၏” ဟု စွဲ)

မိဒ္ဓဿ ဟိ စသည်ကား စိတ္တာရမဟုတ်၊ဒဋ္ဌိတည်း။

ဟိ-စွ၊မိဒ္ဓဿ-၏၊ ရူပဘာဝေ-သည်၊ သိဒ္ဓေ-သော်၊ ဇေတံ
 ဝစနံ-ထိုစိတ္တဇမိဒ္ဓ၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကိုရည်၏ဟူသော စကား
 ကို၊လဒ္ဓါ-၌၊ သက္ကာ-၏၊ တတ္ထ-ထိုပါဠိ၌၊ (နသိဇ္ဈတိ၌ စပ်)
 စိတ္တဇဿ - စိတ္တဇမိဒ္ဓ၏၊ အသမ္ဘဝေါ - ကို၊ တယာ-သည်၊
 (ကတ္တားပါထည့်)ဝုတ္တော-၏၊သောဝေစ သမ္ဘဝေါ-မဖြစ်သင့်
 ခြင်းသည်လျှင်၊နသိဇ္ဈတိ-မပြီး။

သင်ကား စိတ္တဇမိဒ္ဓ၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ဆို၏၊ ထိုသင်ဆိုသော
 မဖြစ်သင့်ခြင်းကား ပါဠိ၌ မပြီးဘူး မဟုတ်ဘူး ဟုလို၊ ယောဇနာ၌
 'ဝုတ္တော၏ ကတ္တားကို “ဘဂဝတာ ” လာ၏၊ အကယ်၍ ယင်းသို့
 လာချေသော် စောဒက ဆရာဆိုသော စိတ္တဇ မိဒ္ဓ၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို
 ဟောသော ပါဠိပင် ဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော် စိတ္တဇ မိဒ္ဓရုပ်သည်
 ရှိသည်ပင်ဖြစ်ခဲ့၊ ထို့ကြောင့် သင့်မည်မထင်မိ။

ကိဉ္စတိယျော-သည်မျှသာမဟုတ်သေး (ဆိုဘွယ် ရှိသေး
 ၏)။ ။န အညထာ ဝုတ္တတ္တာ၌န အကာရဏံ-အကြောင်း
 မဟုတ်သည်မဟုတ် (ကသ္မာ ဟိတ်တောင်း)အညထာ-တပါး
 သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်တည်း။

(ပိဋကတ်စာ)

မုချမဟုတ်၊ ဥပစာအားဖြင့် ဟောလေရကား ရုပ်ကိုပင် “ ပဟာ တဗ္ဗ ” ဆိုလေသည် ဟူလို၊ “ ဧဝံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနာဝသေန ဣပဿ ပဟာနံ ဝုတ္တံ ” ဖြင့် ဥပစာ ဆယ်ပါးတွင် ဌာနုပစာဖြင့် ဟောသည်ဟု ပြသည်။

တပါးသုတ်ကို ချဲ့လိုရကား တထာ ဟိ စသည်တက်။

အာဝရဏာ-ပိတ်မင်တတ်ကုန်သော၊ နိဝရဏာ-မြစ်တတ် ကုန်သော၊ စေတသော-သို့၊ အဇ္ဈာရုဋ္ဌာ-နှိပ်စက်၍တတ်တတ် ကုန်သော၊ ‘အဇ္ဈာရောဟာ’ ဟု မူဟောင်းတို့၌ရှိ၏၊ အနက်အတူ ပင်) ပညာယ - ကို၊ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ - ကုန်သော၊ ဣမေဓမ္မာ- တို့သည်။ ။ပဉ္စ-တို့သည်။

အန္ဓကရဏ.....စသည်၌ နောက်နောက်သည် ရှေးရှေး၏ အဖွင့်၊ အန္ဓကရဏံ-မိုက်ခြင်းကို ပြုတတ်၏၊ အစက္ခကရဏံ- မမြင်ခြင်းကို ပြုတတ်၏၊ အညာဏကရဏံ-မသိခြင်းကိုပြုတတ် ၏၊ ပညာနိရောဓိကံ-ပညာကို မြစ်တတ်၏၊ ဝိဇာတ ပက္ခိကံ- ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

သံသာရဒုက္ခံ ဝိဇာတော၊ တံ ဇနကတာယ ဝိဇာတပက္ခိကံ (ဇိကာ)

အနိဗ္ဗာန သံဝဏ္ဏနိကံ-နိဗ္ဗာန်သို့ မလားစေတတ်။ ။ဇ္ဈေ- ဤမိဒ္ဓ၏ရုပ် နာမ်အဖြစ်ကို ကြံရာ၌၊ မိဒ္ဓံ - သည်၊ အရူပမေဝ- သာတည်း၊ ဣတိ - သို့၊ သန္နိဋ္ဌာနံ - အပြီး၊ ဂန္တိဗ္ဗံ - မှတ်အပ်၏။ (ယောဇနာ၌ကား..... “ဇ္ဈေ” ကို “မိဒ္ဓနိဒ္ဓေသေ” ဟု စွဲ၏။

ဝိတိက္ကမေ-လွန်ကြူးခြင်းကို၊ ကတေ-ပြုပြီ၊ ဝဏ္ဏု၊ ဤစာရေ- ဝဏ္ဏုကိုနှိပ်စက်၍ ကျင့်ခြင်းသည်၊ နိဗ္ဗိတေ-ပြီးပြီ။ ။အနုတပ္ပ မာနသ-တဖန်ပူပန်သောသူအား။ ။အစ္ဆမံသံ-အောင်းသွား ကို။ ။ပဝါရေတွာ - ပဝါရိတ်သင့်လျက်။ ။ဘိရုတ္တာဏံ- ကြောက်ခြင်းမှတားပေတတ်သော ကုသိုလ်ကို၊ အကတံ ဝတ- မပြုမိတကား။ ။လုဒ္ဓံ-ကြမ်းကြုတ်သောအမှုကို။ ။ကိဗ္ဗိသံ- နှိပ်စက်တတ်သော အမှုကို။ ။အညံဝိ-သော၊ ဝဏ္ဏု-မူလကို။

ယံ ပန ဝိနယေ၌ “ယံ” ကို “ယံ ကုက္ကုစ္စံ အာဂတံ” ဟု ယှဉ်လေ။

အထခေါ - ဌိ၊ အာယသ္မာ - သော၊ သာရိပုတ္တော - သည်၊
 (န ပဋိဂ္ဂဟေသိဌိ စပ်) အနုဝသိတွာ-အစဉ်နေ၍၊ အာဝသထ
 ပိဏ္ဍိ - ဧည့်သည်တို့အား ရည်သော ဆွမ်းကို (ဧည့်သည်တို့
 တည်းနေရာ စရပ်၌ ဆွမ်းကို သော်လည်းဟူ) ပရိဘုဒ္ဓိတုံ-ပရိ
 ဘုဉ္ဇနံ-ဘုန်းပေးခြင်းကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်တော်
 မှအပ်၏၊ ဣတိ - သို့၊ ကုက္ကုတ္တယန္တော - ၍ န ပဋိဂ္ဂဟေသိ-
 မခံ။ ။ယဉ္ဇနိဝရဏံ - သည်၊ ယေန နိဝရဏေန - နှင့်၊ သမ္ပ
 ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ- မရောက်၊ တံ နိဝရဏံ-ကို၊ န ယောဇိတံ-
 အပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပါဠိတော်မှာ အချို့သော နိဝရဏနှင့်သာ ယှဉ်၍ အချို့သော
 နိဝရဏနှင့်မယှဉ်၊ သင်္ခေပအားဖြင့်ပြသည်။

ကာမပါဒါန နှစ်ပိကပ်တွင် နောက်ပိကပ်၌ ကာမကား ကိလေသာ
 ကာမတည်း။

ဒိဋ္ဌိ°-ရှေးဒိဋ္ဌိကို၊ ဥပါဒိယတိ-စွဲလမ်းတတ်၏၊ ပုရိမဒိဋ္ဌိ° -
 ကို၊ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဥပါဒိယတိ-စွဲလမ်းတတ်၏၊ (အချို့ကား
 “ဖြစ်စေတတ်၏” ဟုကုန်၏)

ဟိ - စွ၊ ဂေါသီလ ဂေါဝတာဒိနိ - တို့သည်၊ ဇေံ ဣမိနာ
 သီလဗ္ဗတေန-ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ-စင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဘိနိဝေသတော-
 နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ သယမေဝ-မိမိတို့ပင်လျှင်၊ ဥပါဒါနာနိ-
 ဥပါဒါနံတို့မည်ကုန်၏။ ။ကိ°-အဘယ်ကို၊ ဝဒန္တိ စ-ဆိုလည်း
 ဆိုကုန်သနည်း၊ ဥပါဒိယန္တိ-စွဲလမ်းလည်း စွဲလမ်းကုန်သနည်း၊
 အတ္တာနံ-ကို၊ ဝဒန္တိ စ-ကုန်၏၊ ဥပါဒိယန္တိ စ-ကုန်၏၊ အတ္တနော-
 ကိုယ်ကို၊ ဝါဒုပါဒါနံ-ဆိုကြောင်း၊ စွဲလမ်းကြောင်းကို၊ အတ္တဝါ
 ဒုပါဒါနံ-ကြောင်း၊ ဝါ-ကား၊ အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ အတ္တဟူသော
 စကားမျှကိုသာလျှင်၊ ဇေတေန-ဖြင့်၊ သတ္တာ-တို့သည် (ကတ္တား
 ထည့်) ဥပါဒိယန္တိ-စွဲလမ်းတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 အတ္တဝါဒု ပါဒါနံ-မည်၏။

အတ္တဟူသည် သဘောအားဖြင့် မရှိရကား အတ္တဟူသော စကားမျှ
 ကိုသာ “အတ္တ” ဟု စွဲလမ်းကုန်သည် ဟုလို။

အတ္တဝါဒ မတ္တ မေဝါတိ အတ္တဿ အဘာဝါ အတ္တာတိ
ဣဒံ ဝစနမတ္တ မေဝ၊ဥပါဒိယန္တိ ဒဋ္ဌံ ဂဏှန္တိ (ဇိကာ)

ထို့ကြောင့်ရကား “အတ္တဝါဒမတ္တ မေဝ-မိမိ၏ အယူမျှကိုသာ
လျှင်”ဟု ပေးသော အချို့သော သူတို့၏ အနက်ကား မသင့်။

ဒိန္နံနာမ-အလ္လုမည်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ မဟာယာဂေါ-ကြီးစွာ
သော ပူဇော်ခြင်းကို။ ။အာဟုန ပါဟုန မင်္ဂလကြိယာ -
အဝေးမှ ဆောင်၍ပူဇော်ခြင်း၊ ညွှ့်သည်တို့အားရည်၍ ပူဇော်
ခြင်း၊ အာဝါဟ ဝိဝါဟစသော မင်္ဂလာအမှုသည်၊ ဝါ-ပင့်ခေါ်၍
ပူဇော်ခြင်း၊ အရိုအသပူဇော်ခြင်း၊ အာဝါဟ ဝိဝါဟ စသည်၌
ပေးခြင်းတည်းဟူသော မင်္ဂလာအမှုသည်၊ အတ္ထိ-၏။

အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ အာဟုနံ၊ ဒုရတောပိ အာဂတွာ
သီလဝန္တေသု ဒါတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော၊ (ဣတိ သုတ္တကအဋ္ဌကထာ)

အာဒရေန ဟုနနံ ပူဇနံ အာဟုနံ၊ (မင်္ဂလတ္ထဒီပနီ)
အာမန္တေတွာ ဟဝနံ ဒါနံ အာဟုနံ၊ (ဇိကာ)

ပါဟုနံ ဝုစ္စတိ ဒိသာဝိဒိသာတော အာဂတာနံ ဝိယမနာပါ
နညတိ မိတ္တာနံ အတ္တာယ သက္ကာရေန ပဋိသံယုတ္တံ အာဂန္တုက
ဒါနံ။ (ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ)

ပါဟုနာနံ အတိထိနံ အတိထိကြိယာ ပါဟုနံ၊ အာဝါဟာဒိသု
မင်္ဂလတ္ထံ ဒါနံ မင်္ဂလကြိယာ၊ (ဇိကာ)

ပရလောကေ ဌိတော၌ “ စိတ္တေန ” ကရိုဏ်းထည့်၊ ထို့ကြောင့်
ရကား ဤဘာ၌ တမူလည်းတည်စေ၊ တမလွန်၌ တမူလည်းတည်စေ
သရီရ ပဋ္ဌာနမဟုတ်၊ အယူကိုသာ ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဇိကာ၌.....
“ န ဟိ အယံဒိဋ္ဌိ ပရလောကေ နိဗ္ဗတ္တသေဝ ဟောတိ ” ဟုအပ်ပြီ၊
“ဣဝ လောကေဌိတော” ၌လည်း ဤနည်းပင်။

‘ပုရိမ ဘဝတော ပန္နိမဘဝ ဥပပတနံ ဥပပါတော သော ယေသံ
သီလံ တေ ဩပပါတိကာ’ ဟူသော ဝစနက္ခကို နှလုံးပိုက်၍ အဓိပ္ပာ
ယက္ခကိုလိုရကား စာနက ဥပပဇနကာ သတ္တာ နတ္ထိတိ ဂဏှာတိ
မိန့်သော်၊ (ဝစနက ။ပ။ သတ္တာ နတ္ထိတိဂဏှာတိဟု အချို့စာရှိ၏။)

အနုလောမပဋိပဒံ-နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော အကျင့်ကို။ ။
အဒိဏာသဝါ-မကုန်သေးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ သတ္တိ-
တို့သည်။

နိပ္ပဒေသတောဝဋ္ဌိ“ဇေ”ကားသပ္ပဒေသကို ကန့်။

နိရုတိအတ္ထနဝိ-မွေ့လျော်ခြင်း ကင်းသောအနက်အားဖြင့်
လည်း၊ နိရုဿာဒတ္ထနဝိ-မသုာယာအပ်သောအနက်အားဖြင့်
လည်း။ ဝသံ-နိုင်ငံသို့(အလိုသို့ သော်လည်းဟူ)တ္ထောဝစရာတိ
ဣမိနာ-ဖြင့် (သင်္ဂဏှနတ္ထံဋ္ဌိစပ်)တေသ္မိံ အန္တရေ-ထိုအတွင်း
ဋ္ဌိ၊ အညေဝိ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ရူပါဝစရ အစရှိသော တရားတို့
သည်၊ ကဒါစိ - ရံခါ၊ ကတ္ထိဗ - အချို့သောတုံဋ္ဌိ (သုဂတိကို
ရည်သည်) သမ္ဘဝတော-ကြောင့်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စရန္တိ-
ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုရူပါဝစရစသော
တရားတို့ ကို၊ အသင်္ဂဏှနတ္ထံ-ဋ္ဌာ၊ အာစရာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထံ-၏၊
တေန-ထိုအာစရာဟူသောပါဌ်ဖြင့် (သင်္ဂဟောဋ္ဌိစပ်)တေသ္မိံ
အန္တရေ-ဋ္ဌိ၊ ဩဂါဠာ-သက်ကုန်သည်၊ ဟုတွာန-၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-
ခပ်သိမ်းသောတုံတို့ဋ္ဌိ၊ သဒါ - အခါခပ်သိမ်း၊ သမ္ဘဝတော-
ကြောင့်၊ စရန္တိ-ကုန်၏၊ အဝိစိ နိရယဿ - ၏၊ ဟေဠာ-ဋ္ဌိ၊
ဘူတုပါဒါယံ ပဝတ္ထိ ဘာဇေန-ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်၊ အဓောဘာဂေ-ဋ္ဌိ၊ စရန္တိ - ကုန်၏၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-
တို့ကို။ပ။ ကတော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ရှေးနည်းဋ္ဌိ“အဝ”ကား အဝဂါဟတ္ထိ, နောက်နည်းဋ္ဌိ“အဝ”ကား
အဓောအတ္ထ ဤကား အထူး။

အညတ္ထာဝိ - ရူပါဝစရ အစရှိသော တပါးသော တုံတို့ဋ္ဌိ
လည်း၊ အဝစရန္တိ-ကျင်လည်ကုန်၏ရှင့်၊ ပန တတာဝိ-သော်
လည်း၊ တတ္ထ-ထိုရူပါဝစရစသောတုံတို့ဋ္ဌိ၊ ပရိယာပန္နာ ယသ္မာ
န ဟောန္တိ၊ တသ္မာ။ပ။ ဟောတိဟု သမ္ပုန်။

ရာသိ သုညတ ပစ္စယ ဘာဝတော စေဝ - အစုဟူသော
အနက်, ကင်းဆိတ်ခြင်းဟူသော အနက်, အကြောင်းဟူသော

အနက်အားဖြင့်၎င်း (အစု, ဆိတ်ခြင်း, အကြောင်း၏ အဖြစ်
အားဖြင့်၎င်း သော်လည်းဟူ)

ရာသီနှင့်ခန္ဓာ, သုညတနှင့် ဓာတု, ပစ္စယနှင့် အာယတန ဟပ်ပါ
လေ။

သဘာဝတောစ - လည်း (ဤကား ရူပါ။ပ။ ဝိညာဏ်ကို
ရည်သည်)။ ။ပဋ္ဌမပဒန - သမ္မာပနဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ ။
ဒုတိယေန - ဥပပန္နဿဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ ။တတိယေန - ဒိဋ္ဌ
ဓမ္မ သုခဝိဟာရဿ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ။အာကာသာ နန္ဓာ
ယတန သံခါတံ-သော၊ဘဝံ-သို့၊ဥပဂတေ-ရောက်ကုန်သော၊
(ကပ်ကုန်သော သော်လည်းဟူ)(ဒေသဟူသော ပါဠိတော်မှာ
စပ်)

ယွာယံ မောဟော - သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ သော မောဟော-
သည်၊(သိယာ ကြိယာကိုထည့်၍ ပကတိ ကတ္တားစပ်)လောဘ
သမ္ပယုတ္တောစ-လောဘသမ္ပယုတ် မောဟသည်လည်း၊ လော
ဘေန-ဖြင့်၊ သရဏော-ဏမည်သည်၊ သိယာ၏၊ဝါ -လောဘ
သမ္ပယုတ္တောစ - လည်း ဖြစ်သော၊ သောမောဟော - သည်၊
လောဘေန-ဖြင့်၊ဒေါသ သမ္ပယုတ္တောစ-သမ္ပယုတ်လည်း ဖြစ်
သော၊ သော မောဟော-သည်၊ ဒေါသေန-ဖြင့်၊ သရဏော-
ဏ မည်၏၊ သော်လည်း ပေး၊နောက်၌ ဤနည်းကိုမှီ၍ သမ္ပန်၊

သရဇောကား သရဏောကို ဖွင့်သည်။ အဋ္ဌကထာအလိုကား
“သရဏာ-ကိလသာတည်း ဟူသော ရဏနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော
မြှူနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော)ပေးလို၏၊ အရဏ ဝိဘင်္ဂသုတ်ကို ထောက်
၍ မိန့်သော ဒိုကာအလိုသော် “ဆင်းရဲခြင်းပင်ပန်းခြင်း အစရှိသော
ရဏနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော” ပေးလို၏၊ ဒိုကာအလိုကား ဖလူပစာ။

ဝိဝေစိတတ္တာ-ခွဲခြမ်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ (အသီးပြုပြီးဖြစ်
သောကြောင့်၊ပြုအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊စိတ်ကြိုက်ပေး)

ပါသာဏောဝါ - ကျောက်သည်၎င်း၊ မဏိဝါ - ပတ္တမြား
သည်၎င်း။

တဆုပ်အတိုင်းအရှည်မှ အထက်ကို ပါသာဏဟု ယူ။

အသေသေတွာ-အကြွင်းမရှိစေမူ၍။ ။ပဠုဒါဝတ္ထနံနာမ-
 တဘနုဖြစ်ခြင်းမည်သည်၊ နုတ္ထိ-မရှိ။ ။တပနံ-ပူပန်ခြင်းကို၊
 (နှလုံးမသာခြင်းကို၊ မိုးရိမ်ခြင်းကို၊ စိတ်ကြိုက်ပေး)။ ။သဗ္ဗ
 ဓမ္မဂ္ဂဟဏံ-အလုံးစုံကို ကျူးသော သဒ္ဓါသည်။ ။အဟန္တိ-
 ငါဟူ၍၎င်း၊ မမန္တိ-ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍၎င်း၊ ပရောတိ-တပါးဟူ၍
 ၎င်း၊ ပရဿာတိ-တပါးဥစ္စာဟူ၍၎င်း၊ သတ္တောတိ-သတ္တဝါ
 ဟူ၍၎င်း၊ ဘာဝေါတိ-အတ္တဘောဟူ၍၎င်း၊ (နာမသတ်ချည်း
 ပေး၊ ပေါသော စသည်ကိုလည်း နာမသတ်သာ ပေးကော့)
 ဝစနုတ္ထကား ဤသို့တတ်။

ရူပါဒိသု သတ္တော လက္ခါ လဂ္ဂိတောတိ သတ္တော၊ ကမ္မာ
 နုရူပံ ဘဝတိတိ ဘာဝေါ၊ ဥပကရဏေန သယံ ပေါသိယတိတိ
 ပေါသော၊ ပုံ ဝုစ္ဆတိ နိရယော၊ တံ ဂလတိတိ ပုဂ္ဂလော၊ သုဂတိ
 ဒုဂ္ဂတိ နုရတိတိ နုရော၊ မနုနော ပုတ္တော မာဏာဝေါ။

အဟံ စသည်ဖြင့် သတ္တပညတ်ကိုပြသည်၊ မဇ္ဇော စသည်ဖြင့် ဥပါဒါ
 ပညတ်ကို ပြသည်။

ပဌမံ-စွာသော၊ အက္ခရံ-အက္ခရာသည်၊ (အမည်သည်သော်
 လည်းဟူ) ဥပနိဗ္ဗတ္တံ-၏၊ အသင်္ချေယျာနိဂါထာ၌.....မဟေသိ
 နော-၏၊ သဂုဏေန-မိမိကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊ ပဝတ္တာနိ-ကုန်
 သော၊ (ထည့်) နာမာနိ-အမည်တော်တို့သည်၊ အသင်္ချေယျာနိ-
 ရေတွက်ခြင်း၌ မတတ်နိုင်ကုန်၊ နာမသဟဿတောပိ-များစွာ
 သော အမည်တော်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဂုဏေန-ကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊
 နာမံ-ကို၊ ဥဒ္ဓယျံ-ထုတ်အပ်၏။

အပိနာမ သဟဿတော၌ ‘သဟဿ’ကား အနေကပရိယာဟံ၊
 ထို့ကြောင့် “အမည်တထောင်ဖြင့်” ဟု ပေးသော အချို့သောသူတို့၏
 အနက်ကား မသင့်။

‘ကပ္ပေတွာ ပကပ္ပေတွာ အယံ အသုကောနာမာတိ နာမံ ကရောန္တိ’
 ဣဒံ ကိတ္တိမနာမံ နာမ’ ဟု အဋ္ဌကထာစင်လာရကား “ကိတ္တိမံ ပတ္တဗု
 ယသံ လိင်္ဂံ ကတ္တိမံ” ဟု ကဏ္ဍာယနဘေဒဋီကာ စသည်၌ လာသော
 စကားကို ဆင်ခြင်သင့်၏။

ပုရိမဝေါဟာရော ပစ္ဆိမဝေါဟာရေ ပတတိ ဟူသည့်အလိုကား
“ဥပပတနသီလံ ဩပပါတိကံ” ပြုလေဟူလို။

နာမကရဏံ - မှည့်အပ်သော အမည်တည်း၊ (အမည်ပင်
မှည့်အပ်သည်)နာမဓေယျံ နာမဌပနံ-အမည်ကိုထားအပ်သည်၊
(အမည်သည်ပင် ထားအပ်သည်၊ ထားအပ်သောအမည်၊ စိတ်
ကြိုက်ပေး) နာမနိရုတ္တိ-အမည်သည်ပင် ထုတ်၍ ဆိုအပ်သည်၊
(ထုတ်၍ဆိုအပ်သောအမည်၊ အမည်ကိုထုတ်၍ ဆိုအပ်သည်၊
စိတ်ကြိုက် ပေး) နာမ ဗျဉ္ဇနံ - အမည်သည်ပင် ပြုတတ်သည်၊
(ပြုတတ်သောအမည်၊ စိတ်ကြိုက်ပေး) နာမာဘိလာပေါစ-
အမည်သည်ပင် ရှေးရှုဟောတတ်သည်၊ (ရှေးရှု ဟောတတ်
သောအမည်စိတ်ကြိုက်ပေး) ဤကား မဏိမဇ္ဇူအလို။

မူလဒိကာဋ္ဌိကား နာမဓေယျဝယ် ကရဏသာဓိ ဘာဝသာဓိ
လည်း လာ၏၊ နာမနိရုတ္တိဋ္ဌိ နိရုတ္တိကိုလည်း ဘာဝသာဓိပညတ်ရှိသည်
လည်း ဆိုကုန်၏။

အနာမကောနာမာတိ-အနာမကသစ်ပင်ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-
ကုန်၏၊ နာမဓေယျမေဝ-အမည်ထားခြင်းသည်လျှင်၊ (ထားအပ်
သော အမည်သည်လျှင်) ဟုတွာ-၍။

နာမကရဏဋ္ဌေနကား ရုဋ္ဌိသဒ္ဓါ၊ အဘယံကြောင့်နည်း၊ ရုပ်ရှိ၏
လည်း နာမကရဏဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စယတာယ အတ္တနိနာမေတိ သာ ဟူချေသော်
ရုပ်ဝင်ခဲ့ရကား ‘အနဝဇ္ဇ ဓမ္မ’ မိန့်သော်။

ဝဇ္ဇမူလသမုဒါစာရဒဿနတ္ထံ-ဝဇ္ဇမူလ၏ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်း
၎င်း၊ (ဖြစ်စေတတ်သော ဝဇ္ဇမူလကိုပြခြင်း၎င်းသော်လည်းဟူ)

သဟ သိက္ခိတဗ္ဗော ဓမ္မော သဟဓမ္မော၊ သဟဓမ္မော ဘဝံ
သဟဓမ္မိကံ။ (ဒိကာ)

အပ္ပဒက္ခိဏ ဂါဟိတာယဝါ-မရှိသေသောယူခြင်းရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ (အရှိအသေမယူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းဟူ)

‘အယ’ ပစ္စည်းသည် ‘သုတ္တ’ ဟု ပြလိုရကား ‘ဒုဗ္ဗစဿ ကမ္မံ ဒေါ
ဝစဿာယံ’ မိန့်သော်။

ဒုဗ္ဗစသ ဘာဝေါ ဒေါဝစသံ၊ ဒေါဝစသံဒေဝ ဒေါဝစသယံ၊ ပြုလေဟူလို၊ ငိုကာ၌ကား ‘ ဒေါဝစသဝါ အယနံ ပဝတ္ထိ ဒေါဝစသယံ’ လည်း ဆို၏။

ပဋ္ဌာဏိကဂဟဏံ-ဆန့်ကျင်သောအယူကို၊ (ငြောင့်သဘွယ် ဖြစ်သောအယူကို၊ စိတ်ကြိုက်ပေး) ဧကပဒေနေဝ-တခွန်းခြင်း ဖြင့်လျှင်၊ (တပုဒ်တည်းဖြင့်လျှင်) တံ-ထိုစောဒနာသော သူကို၊ နိဿဒ္ဓိ-အသံမရှိသည်ကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သုခံ-ချမ်းသာခြင်းကို၊ (ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို)။ ။ အနာဒိယနဝသေန-နားမထောင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ။ ငရုဘိသံ - ကျေးဇူးဖြင့် အလေးပြုသင့်သူတို့၏အထံ၌ အရိုအသေနေခြင်းကို။ ။ သဇေဋ္ဌ ကဝါသံ- ကြီးသောသူတို့နှင့် အတူဘကွနေခြင်းကို။

အကြင် ဝေတနာကြောင့် ဒုဗ္ဗစ ဖြစ်၏။ ထိုဝေတနာသည် ဒေါဝ စသတာ မည်သင့်၏ဟု နှလုံးသွင်းရကား သင်္ခါရက္ခန္ဓော ယေဝဝါ မိန့်သော်။

ဒုဋ္ဌါနာမ နတ္ထိ၌ ငိုကာအလိုသော် “ဒုန္နာမံ” ရှိလို၏။ ဒုသဒ္ဓေန ယုတ္တိ နာမံ ဒုန္နာမံ။ (ငိုကာ)

အနူပ သင်္ကမ မဖြစ်သော်လည်း သေဝနဖြစ်၏။ ဘဇနကား ဥပ သင်္ကမန ဖြစ်သော်သာဖြစ်၏ဟု ပြုလိုသောဆရာသည် ဘဇနာတိ ဥပ သင်္ကမနာ မိန့်သော်။

ကိုယ်သာမဟုတ်၊ စိတ်သာမဟုတ်၊ ကိုယ်စိတ်ဖြင့်ပင် ဆည်းကပ်ခြင်း၊ မျက်မှောက်သာ မဟုတ်၊ မျက်ကွယ်သာ မဟုတ်၊ မျက်မှောက် မျက် ကွယ်ပင် ဆည်းကပ်ခြင်းသည် သဗ္ဗဒေဝာ ဘာဂေန ဘဇနာ မည်၏။

အာပတ်၏အကြောင်းကား ဝတ္ထု၊ ဝုဋ္ဌာန၏ အကြောင်းကား ကမ္မ ဝါဇာ ဖြစ်ရကား အကြောင်းနှင့်တကွအကျိုးကို သိခြင်းကိုပြုလိုသော ဆရာသည် သဟဝတ္ထုနာ စသည် မိန့်သော်။

ဥဂ္ဂဘ။ ပ။ ဇာနနကပညာ၌ ပညာသဒ္ဓါကို ငါးပုဒ်၌ ယှဉ်။ ။ ဒုတိယ နယေကား အဋ္ဌာနနိဒ္ဓေသကို ယူ။

ခမနကဝသေန-သည်းခံသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါသေန္တိ-နေ စေကုန်၏၊ (နပဋိဗာဟန္တိ စသည်ကား အဖွင့်)

(ပိဋကတ်စုတော်

နသမ္မာရောပိတတ္တာ-ကောင်းစွာ မတင်အပ်သောကြောင့်၊
(နားမထောင်အပ်သောကြောင့် ဟူလို၊ ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်)
ပါထေယျဒီကာအလိုကား ‘ကောင်းစွာမျက်ရည်ကို မဖြစ်စေ
တတ်သောကြောင့်’ လည်းပေး၊ ရယ်မောခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
မျက်ရည်ကို မဖြစ်စေတတ်၊ ငိုယိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော မျက်
ရည်ကိုသာ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်ဟူလို။

ဖလူပစာရေန၌ အဓိပ္ပါယ်ကား.....အနုသုရောပ ဟူသော အကျိုး၊
သုရုတ္တဝါစာ၏အမည်ကို အကြောင်း ခန္တိဓမ္မ၌ တင်စားသည် ဟူလို
သည်။

သဒေါသေ-အနာဂါသော၊ ရုက္ခ-၌၊ အဏ္ဏကာနိ-ဖူးရရူးတို့သည်၊
ဥဋ္ဌဟန္တိ-ပေါက်ကုန်၏။

သဒေါသသဝဏေ ရုက္ခနိယျာသဝိဏ္ဏိယော အဟိန္တတ္တ
ကာနိ ဝါ ဥဋ္ဌိတာနိ အဏ္ဏကာနိတိ ဝဒန္တိ။(ဒီကာ)

ပူတိကဏ္ဍသာ-ပုပ်သည်ဖြစ်၍ ကြမ်းသည်ကည်း၊ ‘ကဏ္ဍသာ
ဖရုသာ’ (မရသာရုတ္တဒိပနိ) ကုဒိုလ ကဏ္ဍက သာခါဝိယ-
ကောက်သော ဆူးရှိသော သစ်ခက်ကဲ့သို့။

ထမ္ဘေသု, ဓမ္မေသု, စမ္မေသုဟု ယင်းတွင် ပါဌသုံးထွေရှိ၏။ စမ္မေသု
သာ လိုသည်၊ ဝိန္တိတွာလည်း အချို့စာ၌ တချက်သာ ရှိ၏။ အချို့စာ
လည်း နှစ်ချက်ရှိ၏။ နှစ်ချက် နှစ်ထပ်ပင်ဟူလို၊ အပြည့်အစုံသမ္ပန်သော်
ကား

ကုဒိုလ ကဏ္ဍက သာခါ-ကောက်သောဆူးရှိသော သစ်
ခက်သည်၊ စမ္မေသု - အရေတို့၌၊ ဝိန္တိတွာ - ရူး၍၊ အဘိသဇ္ဇနိ
ဝိယ-ငြိခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ဂန္တုကာမာနမ္ပိ (လ)လဂ္ဂန
ကာရိဝိယ-ငြိခြင်းကို ပြုသကဲ့သို့၊ ပရေသံ - သူတပါးတို့အား၊
ဝိန္တိတွာ-ထိုး၍၊ အဘိသဇ္ဇနိ-၏၊ ဂန္တုကာမာနမ္ပိ(လ) ကာရိ-
၏၊ (သမ္ပန်)

ကောဓေသ အာသန္နာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား..... အမျက်၏ အခြံအရံ
ဟူလို၊ နေဇ္ဇင်္ဂါတိ ပရိသုဒ္ဓံ ဝုစ္စတိ၊ (ဂဏ္ဍိ)

နေဇ္ဇင်္ဂါ-စင်ကြယ်သော အပြစ်ရှိ၏၊ သေတပစ္ဆာဒေါ-
ဖြူသော အပြစ်ရှိ၏၊ (အနက်ဆရာ) နေဇ္ဇင်္ဂါ-စင်ကြယ်သော၊

သေတပစ္ဆာဒေါ - ဖြူသော အဝတ်ရှိ၏။ (လည်း ဟူကုန်၏) နေဠုဇော် - အပြစ်မရှိသော ပညာ အစရှိသော မြတ်သောအင်္ဂါ ရှိ၏။ သေတပစ္ဆာဒေါ-သမာဓိတည်းဟူသော ဖြူသောအမိုး ရှိ၏။ လည်း ဟူကုန်၏။ ယံ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာ အနုဋီကာဟိ သမေတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဂုဏ ပရိပုဏ္ဏတာယ - ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ပုရေ-ပြည်ကြီး၌၊ ဘဝါ-ဖြစ်သော စကားတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပေါရိ-မည်၏။ ပုရေ-ပြည်ကြီး၌၊ သံဝဗ္ဗနာရိ ဝိယ-ကြီးသော မိန်းမကဲ့သို့၊ သုကုမာရိ-သိမ်မွေ့သော စကား တည်း၊ ဣတိဝိ-ကြောင့်လည်း၊ ပေါရိ-မည်၏။

ယင်းတွင် “ သံဝဗ္ဗနာဒိဝိယ ” ဟု များစွာသော စာကိုယ်တို့၌ ရှိတတ်၏။ မသင့်၊ အချို့သော နိဿယာစရိယတို့သည်လည်း ထိုပါဌ ပျက်သို့ လိုက်၍ “ ကြီးခြင်းအစရှိသည်ကို ပြုသောသူကဲ့သို့ ” ဟု ပေး ကုန်၏ မသင့်၊ ပါဌပျက်ကြောင်းကား မင်စာ မူဟောင်းတို့၌ ကူးလေ သော “ရ” အက္ခရာကို “ဒ” အက္ခရာဟု ထင်ယောင်မှား၍ ရေးသော ကြောင့် ပျက်သည်ဟု မှတ်၊ ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာမှ တပါးသော အဋ္ဌကထာ၊ သဒ္ဒနိတိ အစရှိသည်တို့၌ “ရ” အက္ခရာနှင့်သာ ရှိသည်၊ ဤပစ္စည်းကား “ပုရေတော ဤတက္ကဝါဒီသု” ဟူသော သဒ္ဒနိတိသုတ်ဖြင့် သက်။

ပုရသ-ပြည်ကြီးသူ၏။ သော-စကားတည်း။ ။ ဗဟုနော- များစွာသော၊ ဇနသ-လူသည်၊ ကန္တာ-နှစ်လိုအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ယာစ သဏ္ဍဝါစတာ- သည်လည်း။ ပ။ ယာစ အဖရသဝါစတာ-သည်လည်း၊ အတ္ထိ- ၏။ ဟု ပါဠိတော်မှာ သမ္ပန်။

လောက သဒ္ဓိဝါသဿ-လူအပေါင်း၏။ ။ ပဋိသန္ဓရတိ- စပ်၏။ နိရန္တရံ-အကြားမရှိသည်ကို၊ ကရောတိ-၏။ ။ မက္ခေ တဗ္ဗာ-သုတ်အပ်ကုန်၏။ (နယ်အပ်ကုန်၏) ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ကား “ ဆီဖြင့် လိမ်းအပ်ကုန်၏ ” ဟု ပေးတော်မူ၏။ အချို့ကား ‘ဆေးအပ်ကုန်၏’ ဟူကုန်၏။ မသင့်။

အဝိသယ - အရာ မဟုတ်သည်၌၊ (မလေ့လာသည်၌ ဟူလို)။ ။ ဂမနသဘာဝေန-သွားခြင်းအားလျော်သော အရပ် မျက်နှာအတို့ဖြင့်။

ထိုရဟန်းသွားမည့်အရပ်နှင့်နီးသော ဆွမ်းခံရွာကိုခေါ်သည်ဟူလို၊ အချို့ကား 'သွားခြင်းအားလျောက်ပတ်သဖြင့်' ဟုကုန်၏။ မသင့်။

ဂမနသဘာဝေနာတိ ဂမနမဂ္ဂဿ အနုတ္တဝိက ဒိသာဘာ ဝေန။ (ဇီကာ)

နသဘာဝါ-လျောက်ပတ်သော အရပ်မဟုတ်၊ ဂိလာနော ဝါ-သူနာသည်၎င်း၊ အဝသိကောဝါ-ဝါမဆိုသော ရဟန်း သည်၎င်း၊ (တဝါမျှ မရသေးသော ရဟန်းသည်၎င်း သော် လည်းပေး) (ယင်းတွင် အရှုပိကောဝါဟု အချို့စာ ရှိ၏) ဘဏ္ဍဂါဟကဿ-ပရိက္ခရာရှစ်ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား၊ ဆရာတို့ကား 'ဘဏ္ဍာဂိုး' ဟုကုန်၏။

သာရဏိယဓမ္မပူရက၊ ပဋိသန္ဓာရကရဟန်းနှစ်ဦးတို့၏ အထူးကို ပြလိုရကား သာရဏိယဓမ္မပူရကေန ပန စသည်တက်။

ဂုတ္တသာလဂါမေ-ဂုတ္တသာလ မည်သောရွာကို၊ ပဟဇေ- လုယက်သည်ရှိသော်။

ယင်းသည့်ရွာကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ရှိသတတ်၊ အချို့ကား ကဏ္ဍဇ တတိယက္ခရာ 'ဂ' နှင့်သာလိုသည်ကို ဩဋ္ဌဇစတုက္ခက္ခရာ 'ဘ' နှင့် ကြံ၍ 'ဆွမ်းစားစရပ်၏အနီး၌တည်သောရွာ၌' ဟု ပေး၏။ မသင့်။

ဒဟရဘိက္ခုနိယာ-ကို၊ ဘဏ္ဍကံ-ပရိက္ခရာကို။ ။ ဌိတမဇ္ဈနိ ကေ-မွန်းတည့် နီးလတ်သော်၊ နကုလနဂရဂါမဒ္ဓါရံ-နကုလ မည်သော မြို့၏တံခါးစောင့်ရွာသို့၊ (တံခါး၏အနီး၌ တည်သော ရွာသို့ သော်လည်းဟူကုန်၏)

ယင်းသည့် မြို့ကား ရောဟ နုဇနပုဒ်၌ ရှိသတတ်။

ကာဠုဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသိ-ကာဠုဝလ္လိမဏ္ဍပမည်သော အရပ် ၌ သီတင်းသုံးနေသော၊ (ဆရာ) 'ကာဠုဝလ္လိမည်သော မဏ္ဍပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော' လည်း ဟုကုန်၏။

ကာတ-မောင်လေး (မောင်ကြီး) အဇ္ဈ - ယနေ့၊ ဘိက္ခာစာ
ရေန-ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်၊ ကိလမိဿထ-ပင်ပန်းအံ့၊ ‘အဇ္ဈတာဝ’
အချို့စာရှိ၏။ ယင်းသို့ရှိခဲ့မှု အနက်အတူပင်၊ နောက် “ တာ
တ ” က ကိုင်သည်လို မှတ်ပေတော့၊ တာဝကိုကား တာဝ
ကိလမိဿထ-ပင်ပန်း ချေခဲ့ဦးအံ့ (ဟု ယှဉ်လေ)

ပရိတ္တာသောနာမ - ပင်ပန်းခြင်းမည်သည်။ ။ န ဥပ္ပန္န
ပုဗ္ဗော-မဖြစ်စားလှည့်။ ။ ဥပ္ပန္န-သော၊ ကိစ္စံ ကရဏီယံ-
အမှုပြုဘွယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ - ၏၊ မချွတ်ပြုအပ် သည်ကား ကိစ္စ၊
ပြုလိုပြုရ၊ မပြုလို မပြုရသည်ကား ကရဏီယံ။

အဝဿံ ကာတဗ္ဗံ ကိစ္စံ၊ ဣတရံ ကရဏီယံ (ဝိကာ)
မဟာလိသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား ပြုလိုပြုရ၊ မပြုလိုမပြုရသည်
ကား ကိစ္စ၊ ကေနံပြုအပ်သည်ကား ကရဏီယံ ဟူ၏။ ဤဝိကာနှင့်
မညီလေ၊ မနှိုးနှောလေ။

ယဉ္ဇိ အကာတံပိ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ကိစ္စံ ဝုစ္စတိ၊ ယံ အဝဿံ ကာတဗ္ဗ
မေဝ၊ တံ ကရဏီယံ နာမ၊ (ဤကား မဟာလိသုတ် အဋ္ဌကထာပါ၌)

ပတ္တဂ္ဂဟဏ ဟတ္ထေနဝ-သပိတ်ကိုင်သော လက်ဖြင့်လျှင်၊ အဂ္ဂံ-
သပိတ်နားကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ပတ္ထေနဝ-ဖြင့်လျှင်၊ အာကိရန္တော-
လောင်းသော၊ ထေရောပိယ-ကဲ့သို့။

အချို့ကား “ အဂ္ဂံ-အဦးကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍ ” ဟု ကုန်၏။ ဆွမ်း
ဦးကို ယူပြီး၍ အကြောင်းကိုပေးသော အရာမဟုတ်သောကြောင့်၎င်း၊
“ပတ္တဂ္ဂဟဏ ဟတ္ထေနဝ အဂ္ဂံ ဂဟေတွာတိ ယေနဝ ပတ္တံ အဓော
မုခံ ကတွာ အာကိရတိ၊ တေနဝ ဟတ္ထေန မုခဝဋ္ဋိယာ ဘတ္တံထောက်
ဂဟေတွာတိ အက္ခော” ဟူသော ဂဏ္ဍိနှင့် မညီသောကြောင့်၎င်း
သင့်မည် မထင်မိ။

ဣတော - ဤမှာဘက်မှ (သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ သော်လည်းဟူ)
ပရဘူရံ-ထိုမှာဘက်သို့ (ဇမ္ဗူဒိပ်သို့ သော်လည်းဟူ)။ ။
သေတမ္ဗင်္ဂဏ - သေတမ္ဗင်္ဂဏ မည်သော အရပ်၌။ ။ သ
သန္တာရ ကထာနာမ-သသန္တာရစကား မည်သည်၊ ဟောတိ-
၏။

ဒဿနဿ ကာရုဏ သဟိတာတိ အက္ခော (ဇိကာ) သ
သန္တာရဿ ဝါ ဒဿနဿ ကထာ သ သန္တာရကထာ (၎င်း
ဇိကာ)

ဒဝက္ကာယ - ရွှင်ခြင်း၎င်း၊ မဒက္ကာယ - ယစ်ခြင်း၎င်း၊ မဏ္ဍ
နက္ကာယ - တန်ဆာဆင်ခြင်း၎င်း၊ ဝိဘူသနက္ကာယ - တင့်တယ်
ခြင်း၎င်း၊ အာဟာရေတိ - စား၏၊ ဣဒမတ္ထိတံ - ယာဝဒေဝ
ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ စသောအကျိုးကို၊ ပဒိုစ္စ-စွဲ၍၊
နော အာဟာရေတိ-မစား။

ဣဒမတ္ထိတံ ပဒိုစ္စာတိ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိ
ယာတိ အာဒိ° ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘောဂေါ ဣဒမတ္ထိတာနာမ၊
တံ အစိန္တေတွာတိ အက္ခော(ဂဏ္ဍိ)

ဝါ ဣဒမတ္ထိတံ - ဤသို့ သံသရာမှ ကယ်ပေ တတ်သော
အခြင်းအရာဖြင့် အလိုရှိသော အဖြစ်ကို။ပ။ တိ-မစား။

ဣမိနာ အာကာရေန နိဒ္ဒါရုဏက္ခန္ဓနံ အတ္ထိကာဘာဝေါ ဣဒ မတ္ထိ
ကာတာ၊(ဇိကာ)အရကား နော ဒဝါယ စသည်တည်း။

နုဗ္ဗလဗ်ကာဒယော-ကချေသည် ကျွမ်းသမား အစရှိသည်
တို့သည်၊ နုစ္စ ဂိတ ကဗျာ သိလောက သင်္ခါတော - ကခြင်း၊
သိသိခြင်း၊ ကဗျာဖွဲခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒဝါ-
ရှူးထူးခြင်းသည်၊ (ရွှင်ခြင်းသည် သော်လည်းဟူ) အတိရေက
တရေန - ဖြင့်၊ ပဒိုဘာတိ-တင့်တယ်၏။ ။မာနမဒ ပုရိသ
မဒါနံ-မာန်တည်းဟူသော ယစ်ခြင်း၊ ငါယောကျားဟူသော
ယစ်ခြင်းတို့၏။

သေယျောဟမသ္မိတိ အာဒိနာ ပဝတ္ထ မာနောဝ မာန မဒေ၊
အသဒ္ဓမ္မသေဝနာ သမ္ပတ္တတံ နိဿာယ ပဝက္ခော မာနော ရာဂေါ ဝေ
ဝါ ပုရိသမဒေါ (ဇိကာ)

ဝိတ္ထိရ သ ဘောဇနာဒိနိ-သကာခဲ ထောပတ်နို့ ရည်စသည်
တို့နှင့် ရောအပ်သော အရသာရှိသော ဘောဇဉ် အစရှိကုန်
သော၊ ဝါ - တခဲနက်ကျက်သော အရသာရှိသော ဗောဇ္ဈင်

အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော၊ ပဏိတ ဘောဇနာနိ -
 တို့ကို။ ။ ရူပူပဇိဝိနိယော-အဆင်းကို ခြိ၍ အသက်မွေးကုန်
 သော၊ မာတုဂါမာစ-တို့သည်၎င်း၊ အန္တေပုရိကာဒယောစ-
 နန်းတွင်းသူ စသည်တို့သည်၎င်း၊ (ရူပူပဇိဝိယောတိဝိ ပါဠိ)၊
 သိနိဒ္ဓံ-သိမ်မွေ့သော၊ မုဒုံ-နူးညံ့သော၊ မန္တံ-အနည်းငယ်သော၊
 ဘောဇနံ-ကို၊ (ဝိသေသန သုံးပုဒ်ကား နိဂ္ဂဟိတ် ကာရန်နှင့်
 လိုသည်၊ အချို့စာ၌ (မရှိ) ဝေ-ဤသို့ စားသည်ရှိသော်၊ နော-
 ငါတို့၏၊ အင်္ဂုလဋ္ဌိ-လက်ဆစ်သည်၊ (အင်္ဂမင်္ဂဋ္ဌိတိဝိ ပါဠိ)

နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လ မုဋ္ဌိက မလ္လာဒယော-လက်ပမ်းသည် လက်ဝှေ့
 သည် အစရှိသောသူတို့သည်။ ။ အာဟာရာဟရဏေ-အာ
 ဟာရကို စားခြင်း၌။ ။ အဘုတ္တ ပစ္စယာ - မစားခြင်းလျှင်
 အကြောင်းရှိသော၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကာ-ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ ခုဒ္ဒါ-ပင်ပန်း
 ခြင်းတည်း။

ဤကား “အဘုတ္တပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇနကာတိ ဣဒံ ခုဒ္ဒါယ ဝိသေသနံ”
 ဟူသော ငိုကာနှင့် လျော်စေသည်၊ များစွာသော စာတို့၌ကား ‘ဥပ္ပဇ္ဇ
 နကာ ခုဒ္ဒါ’ ဟုရှိ၏၊ ငိုကာနှင့်မည်၊ ယင်းသို့ တပဲမညီစေ ‘ဖြစ်လတ္တံ့သော
 ဝေဒနာ’ ဟု ပေး၊ သကလံ သာသနံကား ပါဠိဓမ္မ၊ အလုံးစုံသော
 ကုသိုလ်ဓမ္မတည်း။

ဇိရာပေတုံ - ကျော်စိမ့်သောငှါ၊ ဥဒ္ဓံဝိရေစန အခေဝိရေ
 စနာဒိဟိ-အော့အန်ခြင်း ဝမ်းကျခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ။
 သင်္ချိရပဋိဇက္ခန ဘောသဇ္ဇပရိယေသနာဒိသု - ကိုယ်လက် သုတ်
 သင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးရှာခြင်း စသည် တို့ကြောင့်၊ ဥဿုက္ကံ -
 ကြောင့်ကြခြင်းသို့။ ။ တတ္ထေဝ - ထိုစားရာ၌ ပင်လျှင်၊ ပရိ
 ဝန္တတိ-လူးလည်း၏။ ။ အာမသိတုံ-သုံးသပ်ခြင်းငှါ၊ (နှိုက်
 ခြင်းငှါ သော်လည်းဟူ) စတုဟိ ပဉ္စဟိ အာလောပေဟိ-လေး
 ငါး လုပ်တို့ဖြင့်၊ ဦးဒုဒရတာ - ယုတ်သော ဝမ်းရှိသော သူ၏
 အဖြစ်။

တ္ထေကဋ္ဌိ စသည်ကား တပွါကဋီ။

စက္ကာရော ပဉ္စ အာလောပေ-တို့ကို၊ အဘုတွာ-မစားမူ၍၊ ဥဒကံ - ရေကို၊ ပိဝေံ ပိဝေယျ-သောက်ရာ၏။ တသ္မိံ သြကာ သေ-ထိုလေးလုပ် ငါးလုပ်အခွင့်သည်။ သတိ-သော်၊ (ထည့်) ပဟိတတ္တဿ-နိဗ္ဗာန်သို့ စေအပ်သော နှလုံးရှိထသော၊ သိက္ခ နော-အား၊ ဖါသုဝိဟာရာယ-ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါ၊ ဟောတိ-၏။ ဝါ, ဝိဟာရာယ - နေခြင်းငှါ၊ ဖါသု - ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-၏။

ဗိုကာဠိကား လေးလုံး ငါးလုံးမျှစား၍ ရေကို သောက်ရာ၏ ဟူသော အတ္ထကို နှလုံးတော်ပိုက်သဖြင့် “အဘုတွာ ဥဒကံ ပိဝေတိ လိခန္တိ၊ ဘုတွာနာတိ ပန ပါဠော၊ ပုနပိ ဟိ အပ္ပဿဝ အနုဇာန နဝသေန” ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ ယင်းသည့် ဗိုကာကို အင်္ဂုတ္တိရ်၏ ဧကနိပါတ် ဗိုကာကြီး၌ “အဘိဓမ္မ ဗိုကာကာရေန ပနေတ္ထ စက္ကာရော ပဉ္စ အာ လောပေဘုတွာ နုဥဒကံ ပိဝေတိ ပါဠိပရိကပ္ပေတွာ အညထာအတ္ထော ဝဏ္ဏိတော သော အဋ္ဌကထာယ န သမေတိ” ဟု ပယ်၏။

အာဓာနပ္ပတ္တော-မြဲစွာမှတ်ခြင်းသို့ ဖျောက်သည်၊ နိဓာနက္ခ မော-နှလုံး၌ ထားခြင်းငှါ ခံသည်၊ န ဟောတိ - မဖြစ်။ ။ နိက္ခိတ္တဘဒ္ဒော-ပစ်အပ်သော အစာရှိသော၊ ကာကောဝိယ- ကျီးကဲ့သို့၊ နိက္ခိတ္တ မံသော - ပစ်အပ်သော သားတစ်ရှိသော၊ သိင်္ဂါလော ဝိယ-မြေခွေးကဲ့သို့။

အတ္ထ ဘဉ္စနဟော-အကျိုးကို ဖျက်တတ်သောကြောင့်၎င်း၊ အနုတ္ထ ဇနနတောစ - အကျိုးကို မဖြစ်စေတတ် သောကြောင့် ၎င်း။ ။ သဓနော - ဥစ္စာနှင့်တကွ၊ သ တောဂေါ-သုံးဆောင် ဘွယ်နှင့်တကွ၊ နက္ခတ္ထေ-သတင်ကို၊ သံဗုဒ္ဓေ - ကြွေးကြော် လတ်သော်။

နက္ခတ္တန္တိ နက္ခတ္တန လက္ခိတံ ဆဏံ၊ တသ္မိံ ဟိ နက္ခတ္တ အနု ဘဝိတဗ္ဗဆဏာနိ နက္ခတ္တာနိ နာမ၊ ဣတရာနိ ပန ဆဏာနိ နာမ၊ (အင်္ဂုတ္တရဗိုကာ)

ပန္နိသေနာသနေသု - ကျောင်းစွန်း၌၊ (ပန္နိ ကား ရရ ပရိယာယ်) ပဓာနံ - ကို၊ ပဋိဝါသေတိနာမ - ဆုတ်စေသည်

မည်၏(နစ်စေသည်မည်၏)။ ။သက္ကစ္စ ကာရိတာ-အရိအသေ
ပြုသူ၏ အဖြစ်။ ။သတတမေဝ-အမြဲလျှင်၊ ကရဏံ-ပြုခြင်း။

ငါတို့ ဆရာကား “သတတမေဝ-မှန်သည်ကိုသာလျှင်” ဟူ၏။

တမံ-အမိုက်ကို၊(မောဟကို)ဝိဇ္ဇာတိ-ဖောက်တတ်၏၊(တွန်း
တတ်၏)(ဝိဇ္ဇာတိဟု တတိယကွရာသက်သက် အချို့ စာရှိ၏၊
သင့်မည်မထင်)ခေပေန္တေ-ကုန်စေသောအဆုံး၌၊(ဘင်၌)

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ပဌမကျော်သူမြတ်သည်
ရေးစီအပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဘွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည်
မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏
အဋ္ဌကထာ၌ နိက္ခေပကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ၏ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီးပြီ။

နယမဂ္ဂံ-သုက္ကန္တ ဘာဇနိ အစရှိသောနည်း၊ အနုလုံ အစရှိ
သောနည်း၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ (နည်းအစဉ်ကို၎င်း) (သာမန်
ပေးသော်လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုပင် သိလေ)မဟာပကရဏေ-
ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌၊ပဥုဒ္ဓါရံ-ပုစ္ဆာထုတ်ခြင်းကို၎င်း၊ (လေးဆယ်
ကို ပုစ္ဆာတို့တွင် ရသင့်သည်ကိုထုတ်ခြင်းယူ) ဂဏ္ဍနာစာရံ-
သင်္ချာထားခြင်းကို၎င်း၊(ဒွေတိဏီ စသည်ဖြင့် ထားခြင်းကိုယူ)

ကဏ္ဍိကံ ကဏ္ဍိကံ-အချက်အချက်၊ ဗုဒ္ဓံဗုဒ္ဓံ - အစုအစု၊
ဂေါစ္ဆကံဂေါစ္ဆကံ-အပေါင်းအပေါင်း၊ (အဆစ်အဆစ်သော်
လည်းဟူ)

‘ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဥပ္ပါဒေါ၊စိတ္တမေဝ ဥပ္ပါဒေါ စိတ္တုပ္ပါဒေါ’ဟု များစွာ
သော စာတို့၌ ရှိ၏၊ဋီကာအလိုသော် ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဥပ္ပါဒေါကား ရှိလို
မည် မထင်။

ဒေသနာသီသမေဝ-ဒေသနာ၌ အရင်းပြုကာမျှသာတည်း။

သီသကား ပဓာနဝါစက၊ ရဟန္တာတို့၏ အသက္ကစ္စဒါနကား အား
မထုတ်ခြင်းတည်း။

အနိဋ္ဌာနဂတဝသေနစ-မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ပ။ဝိက္ခေပဝသေနစ-ပျံလွင့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊
(အာရုံမမြဲ ဟူလို) အဂ္ဂပသမဝသေနစ - မငြိမ်သက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊(စိတ်မတည် ဟူလို)

သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗေသုဝါ ဝိပဿနာဒိသု ပါဒကံ သံဗုတ္တပ္ပါဒကံ။ ။
(ဝိဂြိုဟ်)

သမောဒဟတိ-ပေါင်း၏။ သမာရောပေတိ - ကောင်းစွာ တင်၏။ ဥပယောဂလဒ္ဓိ-ရှေး၌ ဗျာန်စိတ်၌ ရူပကာယကို ယှဉ် စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော၊ နောက်၌ ဗျာန်စိတ်၏ ယှဉ် စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော၊ လုံ့လ၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ် သော၊ ယှဉ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော၊ (သာမန်သော် လည်းပေး)ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ဆို။

သောတာပန္နဿ စိတ္တံ နဇာနာတိ၌ ပဋိပုဂ္ဂလိက စိတ်ကိုသာ ယူ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတတို့ကား ပကတိစက္ခု သောတနှင့် ပြည့်စုံသော သူအားသာ ဖြစ်သတည်း။

ပကတိ စက္ခုမတော ဝေ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယသ္မာ ကသိဏာလောကံ ဝနေတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏဿ ဥပါဒါနံ သောစ ကသိဏမဏ္ဍလေ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တေန ဝိနာ နတ္ထိ။ ။
(ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ)

ဣတိ-သို့၊ ဆိန္ဒဝဋုမကာနုဿရဏဝသေန- ပြတ်ပြီးသော သံသရာဝင်ရှိသော ဘုရားရှင်တို့ကိုအောက်မေ့သည်၏ အစွမ်း ဖြင့်။

ဤသို့ ပေးမှု ပခာနဥပလက္ခဏနည်း၊ ဣတိကို အာနုတ္တကြိ၍.....

ဣတိအာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဆိန္ဒဝဋုမကာနုဿရဏဝသေန-ပြတ် ပြီးသော သံသရာဝင်ရှိသော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့ ကို အောက်မေ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။

ဤသို့ ပေးမှု တိုက်ရိုက်၊ ရှေးကား ဒိုကာ၊ နောက်ကား ဂဠုန်ကို မျှော်သည်။

နိဗ္ဗာန်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသ၊ အနာဂတံသညဏ်အား ပစ္စည်းတပ်သည် ကား အဋ္ဌကထာအလို၊ ဒိုကာအလိုကား မတပ်၊ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်း ရာသီ၌ နိဗ္ဗာန်သည် အဋ္ဌကထာအလိုသော် **ခြောက်ရာသီ**အား၊ ဒိုကာ အလိုသော် **လေးရာသီ**အားတပ်၏ဟု ခွဲခြား၍မှတ်အပ်၏။ ဒိုကာဆရာ၏ အလိုတော်ကိုသိလိုမှု ဓမ္မသင်္ဂဏီဒိုကာဖြစ်အံ့၊ ရှစ်ကြောင်းစာ 'ဌ'အင်္ဂါ

ပြန်ပွားရေးမှု

တွင် ကြည့်လေ၊ ပဋ္ဌာန်းဒိကာဖြစ်အံ့၊ ၎င်းရှစ်ကြောင်းစာ ‘ကား’ အင်္ဂါ
တွင် ကြည့်လေ၊ ပဋ္ဌာနသာရဒိပနိဖြစ်အံ့၊ ကိုးကြောင်းစာ ‘ဈု’ အင်္ဂါ
တွင် ကြည့်လေ၊ စကားရှည်အံ့၊ ပိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်၊ မရေး
လိုက်သည်။

အဟေတုကတာယ-ဟိတ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟိန
တာယ-ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇဋ္ဌတာယ-မိုက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ။ အတ္တနော-၏၊ ပရိဇနာစ-အနီး၌စားသော
သူတို့သည် ၎င်း၊ (အခြင်းအရင်းတို့သည် ၎င်း လည်းဟူ) ခုဇ္ဇ
ဝါမနကစေဋကောဒယော - ကုန်းကွ, အစေအပါး အစရှိသော
သူတို့သည် ၎င်း။

နိယောဂါ အနာဂတာရမ္မဏာ နုတ္တိတိကား တည်ပုဒ်၊ ကမ္မံဝါ ကမ္မ
နိမိတ္တံဝါ အာရမ္မ ပဝတ္တိယံ အတိတာရမ္မဏာ၌ ကမ္မနိမိတ်ကို အတိ
တာရမ္မဏဟူသည်ကား မနောဒွါရကိုရည်သည်၊ ပဉ္စဒွါရ၌ ကမ္မနိမိတ်
ကား ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏလည်း ရှိကောင်း၏၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂကာလေ
စ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ၌ တဒါရုံနောင် စုတိကျသည် ဖြစ်အံ့၊ ဘဝင်
လေးချက်, ဇောနောင် စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ဘောင်ခြောက်ချက်တွင်
ရွေ့ ယူ။

မဟာဝံတုနိဓာနေ-မြတ်သော ဓာတ်တော်ကိုထားခြင်း၌။
ဤဓာတ်တော်ထားသည်ကား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ ရှေ့မျက်နှာအဖို့၌
ထားသတည်း။

ဝတ္တနိယ သေနာသနေ - ဝတ္တနိယမည်သော ကျောင်း၌၊
(တောကျောင်း၌) သုက္ခဘတ္တိ-ခြောက်သော ဆွမ်းကို (စားဘွယ်
မရှိဟူလို)

ဒိသွာကား ခွိကံတည်း၊ အညဿဝါ ပါဠိဟာရိယဿ ကရဏ
ကာလေကား “ဧကောပိ ဟုတ္တာ ဗဟုဓာ ဟောတိ” စသော ပါဠိ
ဟာရိယကာလ စသည်ကို ယူ၊ ဧကန္တိသန္တတိဝါရကား ရုပ်ဖြစ်အံ့၊
သတ္တရသကာလတချက် နှစ်ချက်, နာမ်ဖြစ်အံ့ တပိထိ နှစ်ပိထိယူလေ
ဟူလိုသည်။

ဩဝရကံ-တိုက်သို့၊ သဟသာ-အဆောကလျင်။ ။ ဗုဒ္ဓိ-
ခေါင်းလောင်း၊ ဘေရီ-စည်ကြီး၊ အာကောဇန-ထိုး၊ (တီး၊
ရှက်)။ ။ ဥသုမဘာဝေါ-ရှိန်သောအဖြစ်။ ။ ဗန္ဓနဘာဝေါ-
တုန်လှုပ်သောအဖြစ်။

အာဝသော-ရှင်၊ ယောစ မနော-အကြင် မနသည်လည်း၊
သမ္ပယုတ္တာ-ကုန်သော၊ ယောစ ဓမ္မာ-တို့သည်လည်း၊ သန္တိ-
ကုန်၏၊ (ထည့်) ဧတံ ဥဘယံ-ဤနှစ်ပါးစုံသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်-ပစ္စုပ္ပန်
ဖြစ်၏၊ (ဖြစ်ဆဲဖြစ်၏) တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန်-၌၊ ဆန္ဒရာဂပဋိပဒ္ဓိ-ဆန္ဒ
ရာဂနှင့်စပ်သော၊ ဝိညာဏံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိညာဏထ-
၏၊ ဆန္ဒရာဂပဋိပဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုပစ္စုပ္ပန်ကားကို၊ အဘိ
နန္ဒတိ-နှစ်လို၏၊ တံ-ကို၊ အဘိနန္ဒန္တော-သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်သု-ကုန်
သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သံဟိရတိ အာကမုယတိ-ဝင်၏။

ကေစိတိ အဘယဂိရိဝါသိနောတိ ဝဒန္တိ။ (ဇိကာ)

ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမိ-ပန်းဆုပ်ကို၊ အာကာသေ-၌၊ ဝိသတ္တ-ပစ်သည်ရှိ
သော်၊ ဝဏ္ဏနဝဏ္ဏံ-အညွှာချင်း။ ။ တေသံ ဒွိန္ဒိ-ထိုစိတ်နှစ်ခု
တို့၏၊ သဟဋ္ဌာနာ ဘာဝတောစ - တကွတည်ခြင်း မရှိသော
ကြောင့်လည်း၊ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ-အာဝဇ္ဇန်းဇောတို့၏၊ အနိဓဋ္ဌ-
အလို မရှိအပ်သော၊ ဋ္ဌာနေ - လောကီအရာ၌၊ နာနာရမ္မဏ
ဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော - နာနာရမ္မဏအဖြစ်သို့ ရောက်သော
ဒေါသရှိသောကြောင့်လည်း၊ အယုတ္တံ-မသင့်။

ယင်းသို့ ခဏပစ္စုပ္ပန် ယူချေသော် အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက စိတ်နှစ်ခု
လည်း တကွမဖြစ်ရာခွဲတကား၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ဇောလည်း လောကုတ္တရာ
နှင့်တပါးသော လောကီအရာ၌ နာနာရမ္မဏ မဖြစ်သင့်၊ ဤ၌ နာနာ
ရမ္မဏဖြစ်ခဲ့၏တကား၊ ထို့ကြောင့် မသင့်ဟူလို၊ ဇိကာ၌လည်း ပုဒ်သာ
အာရုံပြုသည်ကိုယူမူ ခဏပစ္စုပ္ပန်ပင် သင့်ဟန်ဆို၏၊ အဋ္ဌကထာနည်း
ကား အန္တိပစ္စုပ္ပန်၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၊ ဇိကာနည်းကား ခဏပစ္စုပ္ပန်
ဤကား အမြွက်မျှဝါဒကိုသာ ဆိုလိုက်သည်၊ ပဋ္ဌာန်း ပါဠိ ဝဏ္ဏံပဗ္ဗသို့
ရောက်မှ အကုန်ဆိုပေအံ့။

တတော-ထိုအာဝဇ္ဇန်း ချုပ်သည်မှ၊ စတ္တာရိ ပဉ္စဇဝနာနိ-
လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။
စတ္တာရိကား တိက္ခကို ရည်သည်၊ ပဉ္စကား မန္တကို ရည်သည်။

ယေသံ-အကြင်ဇောတို့တွင်၊ ပန္တိမံ-အဆုံးဇောသည်၊ ဣဒ္ဓိ
စိတ္တံ-ဣဒ္ဓိစိတ်သည်၊ (မဟဂ္ဂုတ်စိတ်-ဟူလိုသည်) သေသာနိ-
ကြွင်းသော ဇောတို့ကား၊ ကာမာဝစရာနိ-ကာမာဝစရဇော
တို့သည်၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ
စိတ္တာနံ - ထိုစိတ်တို့အား၊ (တေသံ ဇဝနာနံ - ထိုဇောတို့အား
သော်လည်းဟူ) နိရုဒ္ဓံ-ချုပ်လေပြီးသော၊ တဒေဝစိတ္တံ-ထိုစိတ်
သည်ပင်လျှင်၊ အာရမ္မဏံ - အာရုံသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ဧကာ
ရမ္မဏတ္ထေ - တခုတည်းသော အာရုံ၏အဖြစ်သည်၊ သတိပိစ-
ရှိသော်လည်း၊ ဣဒ္ဓိစိတ္တမေဝ - သည်သာလျှင်၊ ပရဿ - ၏၊
စိတ္တံ-ကို၊ ပဇာနာတိ-၏၊ ဣတရာနိ-ဤမှတပါးသော အာဝဇ္ဇန်း
ဇောတို့သည်၊ န ပဇာနန္တိ-မသိကုန်။

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ ဣဒံ ဓမ္မ
ဇာတံ-သည်၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ-သည်။ပ။ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊
ဇေတထာ-တူ၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-သို့၊ နိယကဏ္ဍတ္ထ ပရိ
ယာယဿ - ၏၊ အဘာဝေန - ကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ - ဟူ၍၊
ဝုတ္တံ-၏။

အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား ဗဟိဒ္ဓ ဧကန်ဟူလိုသည်။

တဒေဝ - ထိုအာကိဉ္စညာယတနကိုသာလျှင်၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ
ရမ္မဏံ-န ဝတ္တဗ္ဗအာရုံရှိသည်၊ န - မဟုတ်သေး၊ တဿ - ထို
အာကိဉ္စညာယတန၏၊ အာဝဇ္ဇနန္တိ - သည်လည်း၊ အကုသလ
စိတ္တာနိပိ - တို့သည်လည်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနေဝ - န ဝတ္တဗ္ဗ
အာရုံရှိကုန်သည်လျှင်ကတည်း။

ယင်းသို့လျက် အသို့မူ၍ ငါးငွေတော်၌တုရား မဟောသနည်း စုဒ်ရှိရ
ကား တာနိ ပန စသည်တက်သော်။

ထံ သဗ္ဗံ-ကို(ဝုတ္တံ၌စပ်) အတိတာရမ္မဏတ္တိကေ-၌၊ ကာမာ
ဝစရ ကုသလံ။ပ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနံ-

ကုန်သော၊ ဇေတဝံ ဝိတ္တုပ္ပါဒါနံ - တို့၏၊ သိယာ။ပ။ ဒိတိ
အာဒိနာ နယန-ဖြင့်၊ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္ပဏ ဘာဝဿ-ကို၊ အနုညာ
တတ္တာစ - ခွင့်ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ အာကိဉ္စ ညာ
ယတနဿစ-၏လည်း၊ အာကိဉ္စညာယတနံ။ပ။ ဒိတိ-ပိဟူ၍၊
ဧကန္တေန-ဖြင့်၊ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္ပဏတ္တ ဝစနတောစ-ကြောင့်၎င်း၊
'န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္ပဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏။

ကော ဟိ တေန စသည်ကား ဒီပနကြိယာကို မြဲစေသည် ထင်စေ
သည်။

ဝိတ္တဿ-ဖျာန်ဝိတ်၏၊ အဘိနိဟာရာသန္တဝတော-ဖြစ်ခြင်း
မရှိသောကြောင့်။

မလ္လိကာကား မုယောနံကိုလှူ၍ မိဖုရားကြီးဖြစ်သည်၊ သန္တကိ
အမတ်ကြီးကား ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ ရဟန္တာဖြစ်သည်၊ သုမနပန်း
သည်ကား ပန်းဆုပ်ကို ပူဇော်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆုကို ရသည်၊ ဤကား
သိတပါတု အကြောင်းတည်း၊ အကြွင်းသိသာပြီ။

အဋ္ဌကထာ ကဏ္ဍဝတ္ထုနာယံ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

အဋ္ဌကထာ - နိဂုံး

မနောရမံကို စိတ္တံစသော ကံပုဒ်လေးခု၌စပ်၊ ကံပုဒ်လေးခုကို ဘာ
ဇေဇ္ဇော၌စပ်။

ဘာဇေဇ္ဇော - လျက်၊ ယံ ဓမ္မသင်္ဂဏီ - ကို၊ လောက
နာထော - သည်၊ ဒေသေသိ-ပြီ။ ။အဘိဓမ္မဿ - ၏၊ ဓမ္မ-
ကုသိုလ်အစရှိသောတရားတို့ကို၊ အနဝသေသုတော-အကြွင်းမဲ့၊
သင်္ဂယု-၍၊ ဌိတာယ-သော၊ တဿာ ဓမ္မသင်္ဂဏီယာ-၏၊ စွဲ။ ။
ဿ သော အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ - သည်၊ (စွဲ) (ဥပါဂတာ၌စပ်)
ဘာဏဝါရတော-အားဖြင့်၊ ဧကေန စတ္တာလီသာယ-သုံးဆယ့်
ကိုး ဘာဏဝါရ ရှိသော၊ ပဋိယာ - ဖြင့်၊ ဓမ္မဿ - တရား
တော်၏၊ (ပရိယတ္တိ ဓမ္မ၏ သော်လည်းဟူ) စိရဋ္ဌိတတ္ထံ - ဌာ၊
တံ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ - ကို၊ နိဋ္ဌာပေဇ္ဇေန - ပြီးစေသော၊ မယာ-
သည်။ ။ယံ ကုသလံ-ကို၊ ပတ္တံ လဒ္ဓံ-ရပြီ၊ တဿ ကုသလ
ဿ-၏ အာနုဘာဝန-ကြောင့်၊ ဖြင့်၊ (အကြွင်းသိသာပြီ)
သုခါယ-ချမ်းသာသော (မပင်ပန်းသော) ပဋိပတ္တိယာ-ဖြင့်။ ။
အတ္တနော-၏၊ ပဇံဝ ပဇံ ဣဝ-သားကိုကဲ့သို့၊ ပဇံ-သတ္တဝါကို၊
ရက္ခတု-စောင့်စေသတည်း။

ပရမဝိသုဒ္ဓ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိဝိရိယ ပဋိမဏ္ဍိတေန - မြတ်သော
စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါ ပညာ ဝိရိယတို့ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်အပ်
သော၊ သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒါဒိ ဂုဏ သမုဒယ သမုဒိတေန-
သီလ အကျင့်ဖြောင့်သောသူ၊ နူးညံ့သောသူ၏ အဖြစ် အစရှိ
သော ကျေးဇူးအပေါင်းတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်ထသော၊ သက
သမယ သမယန္တရ ဂဟနန္တော ဂါဟဏ သမတ္ထေန-မိမိအယူ
တည်းဟူသော တောအုပ်၊ သူတပါးအယူတည်းဟူသော တော
အုပ်သို့ သက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော၊ ပညာဝေယုတ္တိယ သမန္နာ
ဂတေန-ပညာဗျတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော၊ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်ဟု
ဆိုအပ်သော၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ တိပိဋက ပရိယတ္တိပု
ဘောဒေ - ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသော ပရိယတ္တိ အပြားရှိထ
သော၊ သာဠကထေ - အဋ္ဌကထာနှင့် တကွသော၊ သတ္ထု

(ပိဋကတ်တော်)

သာသနေး-ဌိ၊ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန-မဝိတ်ပင်အပ်သော ဉာဏ်အစွမ်းရှိထသော၊ မဟာဝေယျာ ကရဏေန-မြတ်သော သဒ္ဓါအနက်ကို သိထသော၊ (မြတ်သော ဗျာကရိုဏ်းကိုသိတတ် ထသော သော်လည်းဟူ) ကရဏ သမ္ပတ္တိ ဇနိတ သုခ ဝိနိဂ္ဂတ မရဗျောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏ ယုတ္တေန - ကရိုဏ်း၏ ပြည့်စုံခြင်း ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ကောင်းစွာထွက်သော သာယာသန့်ရှင်း သော စကား၏ တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်ထသော။

ဝစနလာဝဏ္ဏံ သောဘဏဝစနန္တိ အတ္ထော။(ယောဇနာ)

အချို့ကား 'နေလာဝဏ္ဏယုတ္တေန' ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိမှု "သာယာဖြူစင် သော အသံ, အပြစ်ကင်းသော အက္ခရာနှင့် ယှဉ်ထသော" ပေး။

ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ-သင့်သည်၌ လွတ်လွတ်ဆီလွင့်ရှိထသော၊ ဝါဒိဝရေန-အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်မြတ်ထသော (တို့တွင် မြတ်ထသောလည်းဟူ) (ဝါဒိ၏အရကား အဘယဂိဝါသီ၊ ဇေတဝနဝါသီတို့ကို ယူလို၏) မဟာကဝိနာ- မြတ်သောကဝိ ဖြစ်တော်မူထသော၊ ပတိန္ဒပနုသန္တိဒါပရိဝါရေ - ပြားသော ပဒိုသန္တိဒါ အခြံအရံရှိထသော၊ (ဓမ္မေဋ္ဌိစပ်) ဆဋ္ဌာဘိည ပဒို သန္တိဒါဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဒိုမဏ္ဍိတေ-သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ- ဌိ၊ သုပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ - ကောင်းစွာတည်သော ပညာရှိကုန်ထ သော၊ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ-မဟာကဿပ အစရှိသော မထေရ် တို့၏ အနွယ်၌ ဆီမီးသဘွယ် ဖြစ်ကုန်ထသော၊ ဝါ-ဌိ ပညာ တည်းဟူသော ဆီမီးဖြင့်ထွန်းပကတ်ကုန်ထသော၊ ဝါ-အနွယ် တည်းဟူသော ဆီမီးဖြင့် ပြုတတ်ကုန်ထသော၊ မဟာဝိဟာရ ဝါသီနံ-ကုန်သော၊ ထေရာနံ-မဟာကဿပအစရှိသော ထေရ် တို့၏၊ ဝံသာ လင်္ကာရဘူတေန - အနွယ်၌ တန်းဆာသဘွယ် ဖြစ်ထသော၊ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ - ပြန့်ပြောသော အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ပညာရှိထသော။ (ဤပါဌ်ဖြင့် မဂ်ပညာကို ပြသည်)

ဗုဒ္ဓဗောဓေခတိ - ဟူ၍၊ ဂရုဟိ-တို့သည်၊ ဂဟိတနာမ ဝေယျေန-မှည့်အပ်သော အမည်ရှိထသော၊ ထေရေန-သည်၊

ကတာ - ပြုပြင် စီရင်ရေးသားအပ်သော၊ အဋ္ဌသာလိနိနာမ-
မည်သော၊ အယံ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ-သည်၊ (တိဋ္ဌတု၌စပ်)

သုဒ္ဓစိတ္တဿ-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိထသော၊ တာဒိနော-
တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ လောကဇေဋ္ဌဿ-လောက
ထတ် ကြီးမြတ်တော်မူထသော၊ မဟေသိနော-မြတ်စွာဘုရား
၏၊ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ - ဘုရားဟူသော အမည်မျှ သည်လည်း၊
လောကသ္မိ-၌၊ ယာဝ-လောက်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တာဝ-
လောက်၊ လောကနိတ္တရဏေသိနံ - လောကမှ ထွက်မြောက်
ခြင်းကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးသားတို့အား၊
ပညာဝိဗုဒ္ဓိယာ - ပညာ၏ ပြန့်ပွားခြင်းငှါ၊ (ဝိသုဒ္ဓိယာ ရှိမူ
'စင်ကြယ်ခြင်းငှါ' ပေး) နယံ-နည်းကို၊ ဒသေသန္တိ-ပြုလျက်၊
လောကသ္မိ-၌၊ တိဋ္ဌတု-တည်စေခလို။

ကူးခန်းကြီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ပဌမကျော်သူမြတ်
သည် ရေးစီအပ်သော မြတ်သောအနှစ်သာတွယ်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့
သည် မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော အနက်၏ အနက်ကို ဝေဘန်ရာ
ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနိ မည်သော ဓမ္မသင်္ဂဟ၏
အဋ္ဌကထာ၌ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗကား ဤတွင်ပြီးပြီ။

ဂဠာဠိ-နိဂုံး

ဣတိပရမမဒ္ဒဝဇ္ဇဝ သီလာစာရ ဝုဗ္ဗာ ပစာယန ခန္တိသောဟန္တ
သောဝဇ္ဇဿတာဒိ ဂုဏဂဏာလင်္ကာရေန သမဘိလင်္ကာတာ ဝိလ
ဒေဟဓာရိနာ အဝဂ္ဂယ မဟာနဂရိန္ဒဿ ဝိဇိတေ ဗဟူသု ပရိယတ္တိဓရ
ဒဟရ ဘိက္ခုဂဏသု ကေတုဓဇူပမေန ကုခန္ဓ ပဋ္ဌမော ဥာဏာဝရော
တိစ ဂဉ္ဇဟိ ဘူပါလေဟိ ဝိဒိတ နာမဓေယျန ဘိက္ခုနာ ဘိသင်္ဃိတံ
ဝိစိတြ ဂဠာဠိပဗ္ဗံ။

ပတ္ထဇော ကိတ္တိသဒ္ဓေါစ၊
ပတ္ထဋံ ပတ္ထနံ ဉာဏံ၊
အဿတ္တိတိစ ပဋ္ဌမော၊
တာဝုပ္ပန္နုပ သမ္ပဒါ။

ဉာဏံ ပတ္ထနိယံ ယဿ၊
သေဋ္ဌံ ဝါတိ ဥာဏာဝရော၊
ဇာနိ စရိတံ စရံဝါ၊
ဝါရေန္တိ ဝါရိတံ စ သော။

ဒ္ဓိဟိ မေဟိ ဘိဓာနေဟိ၊
ဂဉ္ဇဟိ သမတော စ ယော၊
ဝိဒိတော ထေရ ထေရေဟိ၊
မစ္စေဟိ ဣဿရေဟိစ။

ဉာတေနာနေန ယတိနာ၊
ကုခန္ဓ ဝသိတာ ပုရေ၊
ဥဒိတာ ပထျနာမကေ၊
ဝိဟာရေတိဘူမေ ရမ္မေ။

ဘိဓမ္မဿ ဂဠာဠိပဗ္ဗံ၊
ဗဟူ အာစရိယာ သဘာ၊
ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ၊
ကထယန္တိ နန္ဒက္ကမာ။

တံတံ နယံ ဟရန္တောဝ၊
ဝိတ္တာရေန ကထယိသံ၊
မြွေဘာသာ ကုဒါ တွာဟံ၊
ဗန္ဓိတံ ယာဝ နဝမံ။

ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ မိဒံ တသ္မိံ၊
ရစ်တံ အတိ သုခုမံ၊
သုသမံ နာနာဂန္ဓေဟိ၊
ဂါဟဏံ မန ဝိညုနံ။

စတု နဂုတိ သဟာသေ၊
သက္ကရာဇေတု ဂိမ္မန္တေ၊
ဇုဏှေ အဋ္ဌမေ ဝိတ္တဿ၊
နိဋ္ဌိတံ သူရဇ္ဇေ မိဒံ။

ပုညေနာနေန ဟောဿာမိ၊
သံသရန္တော ဘဝေဘဝေ၊
ဒေဝဘူတော မနုဿောဝါ၊
ပူရကော စရိယတ္တယံ။

ဒေဝါတိ ဒေဝေန သုဒေသိတဿ၊
ဓမ္မဿ ဂန္တိရဝိဝိတ္တ ပဉ္စံ၊
အညဉ္စ လောကဿ ဝါကျာနုလောမံ၊
သမ္မာမဟံ ဗျာကရိသံ သုခေနာတိ။

ပရမမဒ္ဒဝဇ္ဇဝ သီလာစာရ ဝုဗ္ဗာပစာယနခန္တိသောဟန္တ သော
ဝစ္စဿတာဒိဂုဏဂဏာလင်္ကာရေန - မြတ်သော နူးညံ့သော ဖြောင့်
သော နှလုံးရှိသောအဖြစ်၊ သီလအကျင့်၊ မထေရ်ကြီးတို့အား ရိုသေ
ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ နှလုံးကောင်းခြင်း၊ ဆိုလွယ်ခြင်း အစရှိသော
ကျေးဇူးအပေါင်းတည်းဟူသော တန်းဆာဖြင့်၊ သမဘိလင်္ကာတာ ဝိလ
ဒေဟဇာရိနာ - ကောင်းစွာ တန်းဆာဆင်အပ်သော အလုံးစုံသော
ကိုယ်ကို ဆောင်ထသော၊ အဝဂ္ဂယမဟာနဂရိန္ဒဿ - အဝမည်သော
ရွှေပြည်သခင် မင်းမြတ်၏၊ ဝိဇိတေ-နိုင်ငံတော်၌၊ ဗဟူသု-များစွာကုန်

သော၊ ပရိယတ္တိဓရ ဒဟရဘိက္ခု ဂဏောသု-ပရိယတ်ကို ဆောင်သော
ရဟန်းငယ် အပေါင်းတို့တွင်၊ ကေတု ဓဇူပမေန - မှန်ကင်း တံခွန်
သဘွယ် ဖြစ်ထသော၊ ကုခန္ဓပဋ္ဌမောတိစ - ကူးခန်း ပဋ္ဌမ ဟူ၍၎င်း၊
ဉာဏဝရောတိစ-ဉာဏဓရ ဟူ၍၎င်း၊ ဂရူဟိ - ဆရာတို့သည်၎င်း၊
ဘူပါလေဟိ - မင်းတို့သည်၎င်း၊ ဝိဒိတနာမဓယေန - သိအပ်သော
အမည်ရှိထသော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ အဘိသင်္ဃိတံ-စီရင်အပ်သော၊
ဝိစိတြဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ - ဆန်းကျယ်သော ဂဏ္ဍိပဗ္ဗသည်၊ ဣတိ သမတ္တံ-ပြီး
ပြည့်စုံပြီ။

အဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ပတ္ထဇော - ပျံ့သော၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ကျော်
စောသံသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိစ-ကြောင့်လည်း၊ ပဋ္ဌမော-ပဋ္ဌမမည်၏၊
အပရောနယော-နည်းတပါးကား၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ပတ္ထဋံ-
ပျံ့သော၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ တဿာ-ကြောင့်၊ ပဋ္ဌမော-
ပဋ္ဌမမည်၏၊ အပရောနယော-ကား၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ပတ္ထနံ
ပတ္ထနိယံ-တောင့်တအပ်သော၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ပဋ္ဌမော-ပဋ္ဌမမည်၏၊ ဝါ, အပရော နယော- ကား၊ အညသံ-
တပါးသော ပဉ္စင်းလောင်းတို့၏၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပန္နဥပသမ္ပဒါ-
ရအပ်သော ပဉ္စင်း အဖြစ် ရှိသည်တည်း၊ ဣတိ တဿာ - ကြောင့်၊
ပဋ္ဌမော-၏။

ယဿ ပုဂ္ဂလဿ အား၊ ပတ္ထနိယံ - တောင့်တအပ်သော၊ ဉာဏံ-
သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဉာဏဝရော-ဉာဏဝရမည်၏၊ ဝါ-
ကား၊ သေဋ္ဌံ-ချီးမွမ်းအပ်သော၊ ဉာဏံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
ဉာဏဝရော-မည်၏၊ ဝါ-ကား၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ စရံစာရိတ္တံ-
ကျင့်အပ်သည်ကို၊ စရိတံ - ကျင့်အံ့သောငှါ၊ ဇာနိစ-သိလေ့ ရှိသည်
လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါရိတံ-ဖြစ်အပ်သည်ကို၊ ဝါရေန္တိစ-ဖြစ်လေ့
ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဉာဏဝရော-မည်၏။

ဣမေဟိ န္ဒိဟိ အဘိဓာနေဟိ-ဤနှစ်ပါးသောအမည်တို့ဖြင့်၊ ယော
ယတိ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ဂရူဟိ-တို့သည်၊ သမ္ပတော-သမုတ်အပ်၏၊
ထေရထေရေဟိစ-ထေရ, နဝ, မဏ္ဍိမ တို့သည်၎င်း၊ အမစ္စေဟိစ-မင်း
-မတ်တို့သည်၎င်း၊ ဣဿရေဟိစ-မင်းတို့သည်၎င်း၊ ဝိဒိတော-သိအပ်

၏။ ကုခန္ဓ ပုရ-ကူးခန်းကြီးမြို့၌၊ ဥဒိတာပထုနာမကေ-မတေ-ဇိတ
 ဟု ထင်ရှားသော အမည်ရှိထသော၊ တိဘူမေ တိဘူမကေ - ဘုံသုံး
 ဆင့်ရှိသော၊ ရမ္မ-မ္မ၊ လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ ဝိဟာဒရ-၌၊ ဝသိတာ-
 သီတင်းသုံးနေသော၊ ဣတေန-အလွန်ထင်ရှားသော၊ အနေန ယတိနာ-
 ထိုရဟန်းသည်၊ အဘိဓမ္မသ-၏။ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ-ခက်ဆစ်ကို၊ ဗဟု-ကုန်
 သော၊ အာစရိယာသဘာ-ဆရာမြတ်တို့သည်၊ ဝိဝိဓေဟိ-အထူးထူး
 အပြားပြားကုန်သော၊ အာကာရေဟိ ဒသာဒိကောဋ္ဌာသေဟိ-ဒသရပ်
 အစရှိသောအစုတို့ဖြင့်၊ ကထယန္တိ-ဆိုကုန်၏။ အနုက္ကမာ-အစဉ်အား
 ဖြင့်၊ န ကထယန္တိ-မဆိုကုန်။

တံတံ နယံ-ထိုထိုသို့သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဝိကာ အနုစသည်တို့၌
 လာသောနည်းကို၊ ဟရန္တော-ဆောင်၍လျှင်၊ မြေဗ္ဗဘာသာ မြေဗ္ဗ
 ဘာသာယ-ဖြင့်၊ ကုဒါ-အဘယ်နံသောအခါ၌၊ အဟံ-သည်၊ ဝိတ္ထာရေန-
 အားဖြင့်၊ ကထယိသံ-ဆိုရအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယာဝ နဝမံ-ကိုးဝါ
 မြောက်သည်တိုင်အောင်၊ ဝိန္တိ တံ-ကြိဆအပ်ပြီ၊ တသ္မိံ နဝမဝသိကေ-
 ထိုကိုးဝါမြောက်သော ကာလ၌၊ အတိသုရမံ-အလွန်သိမ်မွေ့သော၊
 နာနာဂန္ဓဟိ-အထူးထူးသော ကျမ်းတို့နှင့်၊ သုသမံ-အလွန်ညီညွတ်
 ထသော ဝိညာနံ-ပညာရှိတို့၏၊ မနံ-ရှုလုံးကို၊ ဂါဟဏံ ဂါဟဏသမတ္ထိ-
 ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော၊ ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ-ဂဏ္ဍိပဗ္ဗအမည်ရှိသော၊ ဣဒံ ပက
 ရဏံ-ကို၊ ရစိတံ-ရေးသားစီရအပ်၏။

စတု နဂုတိ သဟသေ-(၁၀၉၄) တထောင့် ကိုးဆယ့်လေးခုဟု
 ဆိုအပ်သော၊ သက္ကရာဇေတု - သက္ကရာဇ်၌၊ ဂိမ္မန္တ-နွေကာလ၌၊
 စိတ္တဿ စိတ္တမာသဿ-တန်းခုလ၏၊ ဇုဏှေ ဇုဏှပက္ခေ - လဆန်း
 ပက္ခ၌၊ အဋ္ဌမေ-ရှစ်ရက်မြောက်၌၊ သူရိဇ္ဇေ ဒိနေ-တနင်္ဂနွေနေ့၌၊ ဣဒံ
 ဂဏ္ဍိပဗ္ဗ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်ပြီ။

အနေန-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပုညေန-ကောင်းမှုကြောင့်၊ ဘဝေ
 ဘဝေ-ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း၊ သံသရန္တော-ကျင်လည်ရသည်ရှိသော်၊
 ဒေဝဘူတောဝါ-နတ်ဖြစ်သော်၎င်း၊ မနုဿဘူတောဝါ - လူဖြစ်သော်
 ၎င်း၊ စရိယက္ကယံ-စရိယသုံးပါးကို၊ ပူရကော - ဖြည့်စွမ်းနိုင်သည်၊
 ဟေဿာမိ-ဖြစ်ရလိမ့်။

ဒေဝါတိဒေဝေန-သမ္ဗုတိနတ် ဥပပတ္တိနတ် ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့ထက် မြတ်
 သော နတ်ဖြစ်တော်မူထသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေန-ဘုရားရှင်သည်၊ သုဒေသိ
 တဿ-ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မဿ-ပရိယတ္တိဓမ္မ၏၊
 ဂန္တိရ ဝိစိတ္တပဉ္စ-နက်နဲသော သူတပါးတို့သည် ဖြေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်
 သော ဆန်းကြယ်သော ပြဿနာကို၎င်း၊ အညီ-ယင်းမှ တပါးသော၊
 အနုလောမံ-သူတပါးအား ညှဉ်းဆဲခြင်း အစရှိသော အပြစ်မှ ကင်း
 သည်ဖြစ်၍ အလောင်းတော်တို့၏အကျင့်အား လျော်ထသော၊ လော
 ကဿ-၏၊ ဝါကျ-ဗေဒင်သုံးပုံတို့၌ ဂဏ္ဍိစကား၊ ကဗျာဗန္ဓအစရှိသည်
 တို့၌ ဂဏ္ဍိစကားဟု ဆိုအပ်ထသော၊ ဂန္တိရ ဝိစိတ္တပဉ္စ-ကို၎င်း၊
 သမ္မာ-ဟုတ်မှန်သည်ဖြစ်၍၊-ဝါကောင်းစွာ၊ သုခေန-ဖြင့်၊ ဝါ-မပင်ပန်း
 သဖြင့်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗျာကရိဿံ ဗျာကရိဿာမိ-ဖြေရလို၏။

အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဍိ ပြီးပြီ။

